Kalin Apo Dios

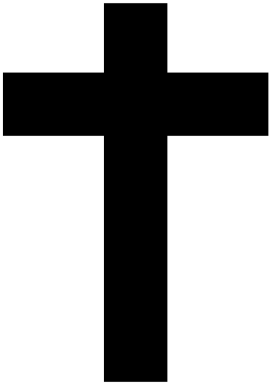

New Testament in Kankanay, Northern

Kalin Apo Dios
New Testament in Kankanay, Northern

copyright © 1984 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Kankanay, Northern

Translation by: Wycliffe Bible Translators

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 1984, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.
This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.
You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Kankanay, Northern

© 1984, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.
This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.
You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2018-04-23

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 May 2025 from source files dated 29 Jan 2022
08554b00-f080-54cf-b131-babceaf06534

Contents

Mateo 1
Marcos 82
Lucas 130
Juan 213
Aapostolis 271
Roma 351
1 Corinto 392
2 Corinto 431
Galacia 456
Efeso 471
Filipos 484
Colosas 494
1 Tesalonica . . . 503
2 Tesalonica . . . 512
1 Timoteo 517
2 Timoteo 530
Tito 539
Filemon 545
Hebreo 548
Santiago 580
1 Pedro 590
2 Pedro 602
1 Juan 609
2 Juan 620
3 Juan 622
Judas 624
Naipagtek 628

Nan Gawis ay Damag ay Insolat Mateo

Nan Maipanggep Isnan Insolat Mateo

Nan naay ay insolat Mateo et ipagtekna ay si Jesus nan inkalin Apo Dios isnan Daan ay Tolag ay mangisalakan ken datako. Nan naay gawis ay damag et baken kedeng isnan Judio ay kailiyan Jesus isdin kad-ana isnan batawa is menpaayana nodi pala isnan am-in ay ipogaw.

Gawis nan naiolnosan nan insolat Mateo ay naay tay inlogina ay mangibaga isnan naiyanakan Jesus, isnan nabonyagana ya isnan nangdoldologan Satanas ken siya esanapay ibaga nan nin-is-isolowana ya nan nangpagawgawisana isnan masaksakit id Galilea. Danat abes ibaga nan inmay-ayan Jesus ay nin-isolsolowan ay menlogi id Galilea enggana id Jerusalem ya nan inomommat ken siya isnan naodi ay natatagowana isnan batawa ay nan nateyana ya nan kasina natagowan.

Ipailan nan naay ay naisolat ay si Jesus nan osto ay men-is-isolo ay nagapo ken Apo Dios isonga siya nan makaipakaawat isnan linteg Apo Dios ya makaibaga isnan maipanggep nan mentolayana. Kaadowan isnan insolsolon Jesus et naponok ay menbasal isnan kayatda ay kanan. Siya dana nan lima ay nadagopanda. (1) Nan pamagbaga isnan bilig ay maipanggep isnan ogali, nan obla, nan lebbengen ya nan gon-oden nan maitapi isnan mentolayan Apo Dios. (Kapitolo 5-7) (2) Nan inbagbagan Jesus isnan simpoo ya dowa ay papasolotna isnan nangibaaana ken daida. (Kapitolo 10) (3) Nan deeyday pangngalig maipanggep isnan mentolayan Apo Dios. (Kapitolo 13) (4) Nan insolsolon Jesus isnan mangkayat ay maitapi ta menpasolotna. (Kapitolo 18) (5) Nan insolsolon Jesus maipanggep nan omaliyan nan mentolayan Apo Dios ya nan makombosan nan naay ay timpo. (Kapitolo 24-25)

Nan wada isna

- Nan alal-apon Jesu Kristo ya nan naiyanakana 1:1-2:23
- Nan inik-ikkan Juan ay Menbonbonyag 3:1-12
- Nan nabonyagan Jesus ya nan nangdoldologan Satanas ken siya 3:13-4:11
- Nan inik-ikkan Jesus id Galilea 4:12-18:35
- Nan inik-ikkan Jesus id Galilea enggana id Jerusalem 19:1-20:34
- Nan naodi ay nintean Jesus id Jerusalem ya isnan sag-ena 21:1-27:66
- Nan kasin natagowan Apo Jesus ya nan ninpailaana 28:1-20

Nan Alal-apon Jesu Kristo
Luc. 3:23-28

1 Naay nan kaibagaan din
alal-apon Jesu Kristo. Siya
nan apon din si Ali David ay
apon abes din si Abraham.
2 Si Abraham et siya nan
aman din si Isaac. Si Isaac
et aman Jacob. Si Jacob et
aman din si Juda ya nan beb-
satna.
3 Si Juda et aman da Pares
ken Zara et din si Tamal nan
inada. Si Pares et aman
Esrom ya si Esrom et aman
Aram.
4 Si Aram et aman Am-
inadab ya si Aminadab et
aman Naason ya si Naason et
aman Salmon.
5 Si Salmon et aman Booz
et si Rahab nan inana. Si
Booz et aman Obed et si Ruth
nan inana. Si Obed et aman
Jesse.
6 Si Jesse et aman Ali David.
Si David et aman Solomon.
Nan inana et din asawan din
si Urias.
7 Si Solomon et aman
Roboam. Si Roboam et aman
Abias. Si Abias et aman Asa.
8 Si Asa et aman Josafat.
Si Josafat et aman Joram. Si
Joram et aman Ozias.
9 Si Ozias et aman Joatam.
Si Joatam et aman Acaz. Si
Acaz et aman Ezekias.
10 Si Ezekias et aman Man-
ases. Si Manases et aman
Amon. Si Amon et aman
Josias.
11 Si Josias et aman Jeco-
nias ya nan bebsatna et is-
san deey ay timpo nan nang-
alaan nan iBabilonia isnan
Judio ay baa daida.
12 Isdin kad-an nan Judio
id Babilonia et naiyanak si
Salatiel ay si Jeconias nan
amana. Si Salatiel et aman
Zorobabel.
13 Si Zorobabel et aman
Abiud. Si Abiud et aman
Eliakim. Si Eliakim et aman
Azor.
14 Si Azor et aman Sadoc.
Si Sadoc et aman Akim. Si
Akim et aman Eliud.
15 Si Eliud et aman Eleazar.
Si Eleazar et aman Matan. Si
Matan et aman Jacob.
16 Si Jacob et siya nan
aman Jose ay nang-asawa
ken Maria ay nangiyanak
ken Jesus ay makwani en
Kristo ay inbaan Apo Dios ay
mangisalakan ken datako.
17 Isonga simpoo ya epat
nan kaap-owan ay nagapo
ken Abraham enggana ken
David. Ya wada abes nan
simpoo ya epat ay kaap-
owan ay nagapo ken David
enggana isdin nang-alaan
nan iBabilonia isnan Judio.
Ya wada abes nan simpoo ya
epat ay kaap-owan ay ninlogi
isdin ninteanda id Babilonia
enggana ay naiyanak nan
Kristo.

Nan Naiyanakan Jesu Kristo
Luc. 2:1-7

18 Siya na nan inommat
isnan naiyanakan Jesu
Kristo. Si Maria ay awnit
mangiyanak ken Jesus et
naitoya ay makiasawa ken
Jose. Ngem sadapay men-
tipon et naliton si Maria gapo
isnan kabaelan nan Ispirito
Santo.
19 Si Jose et nalinteg ay
ipogaw ngem adina layden
ay maibabain si Maria
isonga adina kayten ay
mangidalom ken siya nodi
kanana en apedna isiyan si
Maria ay maid mangtek.

20 Ngem idi nemnemnemena pay nan ikkana dat menpaila ken siya isnan iitawna nan anghel ay nagapo ken Apo Dios ay mangwani en, “Jose, ay apon Ali David, adika madanagan ay mang-asawa ken Maria tay nan malitonana et gapo isnan kabaelan nan Ispirito Santo.
21 Awnit omanak siya is lalaki dakayot ngadnan siya is Jesus tay siya nan awnit mangisalakan isnan kaipoipogaw ta adida kadosdosa gapo isnan basbasolda.”

22 Inommat am-in dana tapno matongpal din inpasolat Apo Dios isdin mamadtona id kasin en,
23 “Awnit maliton nan babai dapay maid nangiseyseyep ken siya et awnit omanak is lalaki ay mangadanan is Emmanuel. Nan kanan nan naay ay ngadan et wada si Apo Dios ken datako.”

24 Magido pay si Jose danat tongpalen san kinwanin san anghel ken siya ay asawaena si Maria.
25 Ngem egayna inid-idlen si Maria engganay binmala nan anakna. Dat ngadnan Jose siya is Jesus.

2

Nan Bisita Ay Nagapo Isnan Balaan Di Agew

1 Isdin kaalin Herod et siya nan naiyanakan Jesus id Betlehem ay esay ili isnan probinsiya ay Judea. Issan deey ay timpo et inmey id Jerusalem nan mamasilib ay aamam-a ay nagapo isnan balaan di agew. Daida nan mang-ad-adal isnan maipanggep nan talaw. Omdanda pay dadat sooten,
2 “Into nan onga ay naiyanak ay awnit menali isnan Judio? Tay isnan kad-anmi isnan balaan di agew et inilami nan talaw ay nangipagtek ken dakami isnan naiyanakana isonga inmali kami ay mangdayaw ken siya.”

3 Issan nangdengngan Ali Herod issan kinwanida dat pilmi nan egyatna tay kanana en waay awnit masokatan siya ay ali ya madanaganda abes nan kailiyana id Jerusalem isnan awnit ommat.
4 Danat padagop nan menkangangato ay papadi ya nan men-is-isolo isnan linteg Apo Dios et sootena ken daida mo into nan maiyanakan nan makwani en Kristo ay insolat din mamadton Apo Dios.
5 Dadat ibaga en, “Id Betlehem isnan naay probinsiya ay Judea tay siya na nan insolat din mamadton Apo Dios id sang-adom ay mangwani en,

6 ‘Nan ili ay Betlehem isnan probinsiya ay Judea et awnit siya nan kadadayawan isnan am-in ay ili isnan Judea tay isdi nan

awnit maiyanakan
nan mentolay isnan
ipogawko ay Judio
et siya nan mang-ay-
ayowan ken daida.' "

7 Dinngen pay Herod di
danat ayagan san bisita ay
mamasilib ay aamam-a et
sootena ken daida ay mai-
wed mangdedenge no ngan
nan timpo ay binmalaan nan
talaw.
8 Idi gintek Herod danat
ibaa daida id Betlehem
danapay ibaga ken daida
en, "Anapenyo ay gawis san
onga. No das-anyo siya
dakayot somagong isna ta
ipagtekyo ken sak-en tapno
omeyak abes ay mangdayaw
ken siya."

9-10 Dadat menlobwat ay
omey id Betlehem. Issan
mendad-aananda dadat
ilaen kasin san talaw isonga
palalo nan gasingda. Dat
ipangpangon san talaw
daida engganay inomdanda
isnan kad-an san onga.
11 Omdanda pay dadat
songgep isnan baey et
ilaenda san onga ya si Maria
ay inana. Dadat menpal-
intomeng ay mangdayaw
issan onga dadapay ited ken
siya nan ninkangingina ay
sagotda ay balitok ya nan
menbango ay insinso ya
mira.
12 Nakwas di dat ipaiitaw
Apo Dios issan mamasilib
ay adida somagsagong isnan
baey Herod. Isonga dadat
idaan isnan teken ay daan ay
somaa isnan ilida.

Nan Inmayan Da Jesus Id Egipto

13 Idi kinmaan san ma-
masilib dat kasin menpaila
nan anghel Apo Dios isnan
iitaw Jose ay mangwani ken
siya en, "Bomangonka ta
eyeymo ay dagos nan onga
yas inana id Egipto dakayot
mentee isdi engganay ibagak
en somagong kayo kasin.
Tay ipaan-anap Herod nan
onga ta ipapateyna."
14 Dat bomangon si Jose
isnan tengan di labi et ilob-
watna san onga ya si inana
et omeyda id Egipto.
15 Dadat mentee isdi eng-
ganay natey si Ali Herod et
siya nan natongpalan din in-
pasolat Apo Dios isnan ma-
madtona en, "Awnit ayagak
nan Anakko ay magapo id
Egipto."

Nan Nangipapateyan Herod Isnan Oongong-a

16 Issan nanggetkan Herod
ay sinikapan san mamasilib
ay aamam-a siya dat dadama
nan ligetna isonga danat
ibilin ay mapatey am-in
ay oongong-a ay lalaki id
Betlehem ya isnan am-in ay
ili ay sag-ena. Pinateyda am-
in ay lalalaki ay kabalbala
engganay mentew-en is
dowa tay doway tew-en san
nallos issan nang-ilaan san
mamasilib ay aamam-a issan
talaw.
17 Isonga natongpal tet-
ewa din insolat din mamadto
ay kangadan is Jeremias ay
mangwani en,

18 “Adoado nan men-ag-aga
isnan ili id Rama.
Men-ag-aga nan iin-
a ay aap-on Rakel tay
natey nan an-akda. Et
adida polos maliwliwa
tay epdas natey nan
an-akda.”

Nan Kinmaananda Id Egipto

19 Idi natey si Herod dat
menpaila kasin nan anghel
isnan iitaw Jose id Egipto ay
mangwani en,
20 “Bomangonka ta isaam
nan onga ya si inana id Israel
tay nateyda et nan mang-
wani en mangpatey isnan
onga.”
21 Bomangon pay si Jose
danat eyey san onga ya si
inana id Israel.
22 Ngem dat dengngen
Jose ay si Arkelao ay anak
Herod nan mentolay id
Judea isonga dat omegyat
siya ay somagong isdi.
Ngem dat kasin menpaiitaw
si Apo Dios ken siya et
ibagana en omeyda isnan
probinsiya ay Galilea ta isdi
nan menteanda.
23 Dadat omey mentee is-
nan esa ay ili ay makwani
en Nazaret. Et siya nan na-
tongpalan nan kinwanin din
deeyday mamadto id kasin
maipanggep ken Jesus en,
“Awnit kananda en siya nan
iNazaret.”

3

Nan Inbagbagan Juan Ay Menbonbonyag

Mar. 1:1-8; Luc. 3:1-20; Juan 1:19-28

1 Nakwas pay nan kaat
ay tew-en dat omey si Juan
ay Menbonbonyag isnan bil-
bilig id Judea et ilogina ay
mangibagbaga isnan ipogaw
en,
2 “Ibabawiyo nan ngawi ay
ik-ikkanyo tay nganngani ay
omali nan mentolayan Apo
Dios.”
3 Si Juan et siya nan in-
bagan din mamadto id sang-
adom ay si Isaias ay mang-
wani en,
“Wada isnan bilbilig nan
mangibogbogaw en,
‘Isaganayo nan daa-
nen nan Apo tako ay
awnit omali. Paga-
wisenyo nan daan ay
mendaanana.’ ”
4 Nan badon Juan et in-
abe ay dotdot di camel ay
badon di kodo ya kodil nan
balikesna ya nan menkatag-
ona et dodon ya dilo.
5 Adoado nan om-omey is-
nan kad-ana tapno dengn-
genda nan it-itdona. Wadada
nan nagapo id Jerusalem ya
isnan probinsiya ay Judea ya
isnan kailiili ay sag-en nan
ginawang ay Jordan.
6 Dadat ibabawi nan
basbasolda tapno ma-
pakawanda ken Apo Dios
dadapay menpabonyag ken
Juan isnan ginawang ay
Jordan.
7 Ngem isnan nang-
ilaan Juan isnan adoado
ay Fariseo ya Saduceo ay
omey menpabonyag ken siya
danat kanan ken daida en,
“Dakayo ay aginsosolot ken
Apo Dios, ay kananyo en

omanay nan mabonyaganyo
is kaisalakananyo isnan
awnit mendosaan Apo Dios?
8 Ngem adi kayo aped
mabonyagan mo adiyo doko-
gan nan ngawi ay ogaliyo
tay masapol ay ipailayo ay
tet-ewa ay inbabawiyo nan
basbasolyo.
9 Et adiyo kanan en mailisi
kayo isnan dosan Apo Dios
gapo tay apoyo din si Abra-
ham ay nangtongtongpal ken
Apo Dios. Ngem baken di
is mangilisi ken dakayo tay
olay nan bato ay naay et
mabalin ay menbalinen Apo
Dios is ap-on Abraham."
10 Dat itoloy Juan ay mang-
wani en, "Nan awnit idosan
Apo Dios et siya nan kaneg
nan wasay ay naisasagana
ay mangpoyo isnan kaiw.
Am-in ay kaiw ay adi bom-
gas is gawis et mapoyo dat
mapoowan. Et dakayo nan
kaneg nan kaiw ay adi bom-
gas."
11 Danat itoloy ay mang-
wani en, "Danom nan
ibonyagko ken dakayo ay
mangipagtek en inbabawiyo
nan basbasolyo. Ngem wada
nan wedweda mo sak-en ay
omon-onod et gapo isnan
kawedwedana et adiyak
maibilang ay mangkaan
isnan sapatosna. Siya nan
awnit mangibonyag ken
dakayo isnan Ispirito Santo
ya nan apoy.
12 No omali siya awnitna
mensiyanen nan mamati
ken siya isnan adi mamati
et kaneg waday ligao ay
mangtap-ana isnan pagey
danat idolin isnan agamang
nan mabgas danapay igwa
nan kipit isnan apoy ay adi
katkatkatey."

Nan Nabonyagan Jesus
Mar. 1:9-13; Luc. 3:21-22

13 Daan ay menbonbonyag
si Juan isnan ginawang ay
Jordan dat omdan si Jesus
ay nagapo id Galilea ay men-
pabonyag ken siya.
14 Ngem kinwanin Juan en,
"Ay sak-en nan mangbonyag
ken sik-a dapay lebbengna
ay sik-a koma nan mang-
bonyag ken sak-en?"
15 Ngem dat kanan Jesus,
"Olay, tay gawis no ikkanta
nan layden Apo Dios." Isonga
dat bonyagan Juan si Jesus.
16 Nabonyagan pay si Je-
sus daet domaka isnan gi-
nawang daet mapewak id
daya danat ilaen nan Ispirito
Santo ay lomayog ken siya ay
kaneg kalapati et pomatong
ken siya.
17 Dat wada nan kali ay
nagapo id daya ay mangwani
en, "Si tona nan Anakko ay
laylaydek. Men-galalasingak
gapo ken siya."

4

Nan Nangdoldologan Sa-
tanas Ken Jesus
Mar. 1:12-13; Luc. 4:1-13

1 Nakwas pay di dat ipan-
gon nan Ispirito Santo si Je-
sus isnan bilbilig tapno dolo-
gen Satanas siya.
2 Epatpoo ay agewna isdi
ay egay nangnangan isonga
naowaowat siya.

3 Dat ilogin Satanas ay
mangdolog ken siya ay
mangwani en, “No tet-ewa ay
Anak Apo Dios sik-a dakan
adi kanan ta maboliw nan
naayda ay bato is makan?”
4 Dat songbatan Jesus ay
mangwani en, “Kanan nan
naisolat ay kalin Apo Dios
en baken makan et kedeng
di katagowan di ipogaw nodi
masapol ay patiyenda am-in
nan kankanan Apo Dios.”

5 Dat ipangon Satanas si Je-
sus id Jerusalem danat eyey
siya isnan toktok di Templo
6 danat kanan ken siya,
“No tet-ewa ay Anak Apo
Dios sik-a kadya lomabtokka
isna. Tay kanan nan naiso-
lat ay kalin Apo Dios en
bilinena nan aanghelna ta
ayowananda ay mangtapaya
ken sik-a ta adi masogatan
nan dapanmo isnan bato.”
7 Ngem dat songbatan Je-
sus siya ay mangwani en,
“Nan naisolat ay kalin Apo
Dios et kanana gedan en
adiyo dologen si Apo Dios ay
Apoyo.”

8 Nakwas di dat ipangon
kasin Satanas si Jesus is-
nan ataatakdag ay bilig et
ipailana nan am-in ay ili is-
nan batawa ya nan kinabak-
nangda.
9 Danat kanan, “Idyak am-
in dana ken sik-a no menpal-
intomengka ay mangdayaw
ken sak-en.”
10 Dat kanan Jesus, “Ko-
maanka Satanas tay kanan
nan naisolat ay kalin Apo
Dios en sak-en ay Diosyo nan
daydayawenyo ya mensilsil-
biyanyo et kedeng.”
11 Dat komaan si Sa-
tanas dapay domateng
nan aanghel Apo Dios et
badanganda si Jesus.

Nan Nangilogiyan Jesus Ay Nin-isolo

Mar. 1:14-15; Luc. 4:14-15

12 Idi dinngen Jesus ay
naibalod si Juan ay Menbon-
bonyag, sinmagong siya is-
nan probinsiya ay Galilea ay
men-isolo.
13 Ngem egay nintee id
Nazaret ay ilina nodi inmey
id Capernaum ay esay ili
isnan benget di baybay ay
Galilea isnan sakopen nan
dagan Zabulon ya dagan Nef-
tali.
14 Naikkan dana tapno ma-
tongpal din insolat din ma-
madto ay si Isaias id sang-
adom ay naay,
15 “Id Galilea isnan dagan da
Zabulon ken da Neftali
isnan benget di bay-
bay ya isnan bas-ang
di ginawang ay Jordan
et siya gedan nan kad-
an di baken Judio.
16 Nan ipogaw isdi et men-
bolinget nan nemnemda
isonga kanegda natey tay
adida getken si Apo Dios.
Ngem awnit isdi nan men-
tanggewan nan silaw tay
omey nan mangisolo ken
daida et awnit matanggewan
nan nemnemda.”
17 Natongpal san deey
ay kali tay isnan deey ay
timpo inlogin Jesus ay men-
isolo ay mangmangwani en,
“Ibabawiyo nan basbasolyo

tay nganngani ay omali nan
mentolayan Apo Dios.”

Nan Nang-ayagan Jesus Isnan Epat Ay Damo Ay Papasolotna
Mar. 1:16-20; Luc. 5:1-11

18 Isnan esa ay agew ay
mendad-aan si Jesus isnan
benget di baybay ay Galilea
danat ilaen nan doway sin-
agi ay da Simon ay makwani
en Pedro ya si Andres. Men-
sidsidokda isnan baybay tay
siya nan oblada.
19 Dat kanan Jesus ken
daida en, “Akayo ta maitapi
kayo ken sak-en. Id kawni
ninsidok kayo is ikan ngem
id wani isolok abes nan
ikkanyo ay mensidok is
ipogaw ta maitapida isnan
mentolayan Apo Dios.”
20 Dadat taynan nan
sidokda et ikamoda ay
omonod ken siya.
21 Idi mendad-aanda dat
ilaen Jesus da Santiago ken
Juan yas amada ay Zebe-
deo ay mangitotokdo isnan
bangkada ay mang-es-eset is-
nan sidokda. Dat ayagan Je-
sus da Santiago ken Juan ta
maitapida abes ken siya.
22 Dadat taynan abes nan
bangkada yas amada et
ikamoda ay omonod ken
siya.

Nan Nin-isolowan Jesus Ya Nan Nangipagawisana Isnan Masaksakit
Luc. 6:17-19

23 Inmey si Jesus isnan il-ili
isnan probinsiya ay Galilea
et men-is-isolo isnan kasi-
nasinagoga. Inpagpagtekna
nan gawis ay damag ay
maipanggep isnan mento-
layan Apo Dios ya pinagaw-
isna nan natkenatken ay
saksakit di ipogaw.
24 Nindinamag nan
inikkan Jesus isnan am-in
ay ili ay sakop nan Siria
isonga dadat eyey ken siya
nan ipogaw ay wada nan
sakitda ay kaneg nan kinapet
di anito ya nan menkedas ya
nan napilay et inpagawisna
am-in daida.
25 Isonga inmonod nan
adoado ay ipogaw ken siya.
Wadada nan nagapo isnan
probinsiya ay Galilea ya
Judea ya wadada gedan
nan nagapo id Jerusalem ya
Decapolis ya isnan bas-ang
nan ginawang ay Jordan.

5

Nan Kinwanin Jesus Maipanggep Isnan Nagasat
Luc. 6:20-26

1 Inilan Jesus nan adoado
ay ipogaw ay omey ken siya
dat tomikid isnan bilig danat
itokdo et somag-en nan pa-
pasolotna ken siya.
2 Dat ilogin Jesus ay men-
isolo ken daida ay mangwani
en,
3 “Nagasat nan mangtek ay
kolang nan kabae-
lana ay mang-ikkan
isnan layden Apo
Dios tay daida nan
awnit maitapi isnan
mentolayana.
4 Nagasat nan menseseg-ang
gapo isnan basbasolda
tay awnit liwliwaen
Apo Dios daida.

5 Nagasat nan mangi-
pabababa isnan nem-
nemda tay awnit ited
Apo Dios nan am-in ay
inkalina ken daida.
6 Nagasat nan manglaylayad
ay mang-ikkan isnan
layden Apo Dios tay
awnit mapnekda.
7 Nagasat nan managseg-
ang isnan iib-ada tay
awnit seg-angan Apo
Dios daida.
8 Nagasat nan ipogaw ay
kedeng nan layden
Apo Dios is nemnem-
nemenda ay ikkan tay
awnitda ilaen siya.
9 Nagasat nan mang-ol-
olnos isnan iib-ada tay
awnitda maibilang ay
an-ak Apo Dios.
10 Nagasat nan mang-it-itpe
isnan ligat gapo isnan
mang-ik-ikkananda is-
nan layden Apo Dios
tay awnitda maitapi
isnan mentolayana id
daya.
11 Nagasat kayo no
aamisen di ipogaw dakayo
ya palpaligatenda dakayo
dadapay kanan am-in nan
ngawi maipanggep ken
dakayo gapo isnan mangpat-
patiyanyo ken sak-en.
12 Men-gasing kayo od tay
olay no adoado nan ligatyo
id wani et awnit dakkel
nan ganabenyo ay idyan
Apo Dios ken dakayo ay
insaganana id daya. Tay nan
ikkanda id wani ken dakayo
et siya gedan nan inik-ikkan
din alal-apoda id sang-adom
isdin mamadton Apo Dios
isonga men-galalasing kayo
isnan maiyisowanyo ken
daida.”

Nan Nangiyaligan Jesus Isnan Mamati Ken Siya
Mar. 9:50; Luc. 14:34-35

13 Dat itoloy Jesus ay men-
isolo et kanana, “Gawis nan
asin ay os-osalen tako tay
pagawisena nan makan. Et
dakayo ay mamati ken sak-
en et kaneg dakayo nan
asin di kaipoipogaw isnan
batawa tay nan mangisol-
solowanyo ken daida et
pagawisenyo nan ogalida.
Ngem no epdas tinmamnay
nan asin et adi mabalin ay
makaasin ya maid silbina
nodi maiwasit ay gatgatinan
nan ipogaw.”
14 Dat kasin kanan Jesus,
“Nan ili isnan bilig et adi po-
los maigago. Siya nan kan-
egyo tay dakayo nan kaneg
silaw ay mangtanggew isnan
nemnem di ipogaw.
15 Maid mangpasged is
silaw danat salinan is
timba tasiyay adi kaila nan
silangna nodi ipatangna
tapno masilawan am-in nan
baey.
16 Et siya abes nan masapol
ay ikkanyo ta adiyo igagago
nan mangsolsolotanyo ken
Apo Dios nodi ipailayo tapno
getken nan kaipoipogaw nan
gawis ay ogaliyo dadat men-
dayaw ken Amayo id daya.”

Nan Nin-isolowan Jesus Isnan Maipanggep Nan Lin-teg Moses

17 Dat kanan Jesus en,
“Adiyo nemnemnemen ay

inmaliyak ay mangpamaid
isnan linteg Moses ya nan in-
solsolon nan mamadto nodi
inmaliyak tapno tongpalek
nan am-in ay inbagbagada.
18 Ibagak ken dakayo nan
tet-ewa ay engganay wada
pay laeng nan batawa ya nan
daya et adi polos mabalin
ay mamaid nan linteg Apo
Dios is olay bassit engganay
matongpal nan am-in.
19 Et nan ipogaw ay adi
mangtongpal isnan olay
teeteen ay linteg Apo Dios
ya mangisolo isnan iib-
ana tapno makiikkanda
abes ken daida et awnit
siya nan kababaan isnan
mentolayan Apo Dios. Ngem
nan ipogaw ay mangtongpal
isnan linteg Apo Dios ya
mangisolo isnan iib-ana
tapno tongpalenda abes et
awnit siya nan kaaamedan
isnan mentolayan Apo Dios.
20 Isonga ibagak ken
dakayo en adi kabalin ay
maitapi kayo isnan mento-
layan Apo Dios no baken
napaspasnek nan ikkanyo ay
mangtongpal isnan laydena
mo nan ik-ikkan nan Fariseo
ya nan men-is-isolo is linteg.”

Nan Nangisolowan Jesus Isnan Maipanggep Nan Liget

21 Intoloy Jesus ay mang-
wani, “Getkenyo nan naibaga
isnan linteg id sang-adom ay
adi kayo menpatpatey tay
nan ipogaw ay menpatey et
maiyeyda isnan pagbistaan.
22 Ngem ibagak ken
dakayo ay nan ipogaw
ay makaliget isnan ib-ana
et awnit maiyeyda isnan
pagbistaan. Ya nan ipogaw
ay mangiiyaw isnan ib-
ana et awnit maiyeyda
isnan nangatngato pay ay
pagbistaan. Ya nan ipogaw
ay mangbab-aos isnan ib-
ana et awnit omey isnan kad-
an di apoy ay adi katkatey.
23 Isonga no wada nan
itedyo isnan Templon Apo
Dios dayot nemnemen
omona no waday mangliliget
ken dakayo
24 et masapol ay taynanyo
nan itedyo ken Apo Dios ta
enkayo omona makitoya is-
nan mangliliget ken dakayo
sakayopay omey ited nan it-
edyo ken Apo Dios.
25 No wada pay gedan
di mangidalom ken dakayo
dakayot omey omona ken
siya tapno aliglowenyo sada-
pay eyey dakayo isnan pag-
balodan. Tay no epdasda
eyey dakayo isnan howis et
waay itedna dakayo isnan
polis et ibalodna dakayo.
26 Et adi kayo makabala
isnan pagbalodan eng-
ganay bayadanyo am-in nan
moltayo.”

Nan Nangisolowan Jesus Isnan Maipanggep Nan Makikamkamolala

27 “Dinngeyo gedan nan
kinkinwanida id sang-adom
en adi kayo makikamkamo-
lala.
28 Ngem ibagak na ken
dakayo, no wada ken dakayo
nan mang-ila isnan babai
danat nemnemnemen ay

mangiseyep ken siya et law-
en Apo Dios tay kaneg gedan
mamabai.
29 Isonga no nan pang-
ilan nan esa ay matam is
makabasolam et gawis no
soklatem laengen tay gag-
awis no es-esang nan matam
id wani ngem wada nan
biyagmo ken Apo Dios ay
enggana mo nan awakmo ay
maid kolangna ngem omey
isnan apoy ay adi katkatey.
30 Wenno nan ikkan nan
esa ay ledengmo di makaba-
solam et gawis no pokolam
ta iwasitmo tay gag-awis no
es-esa nan ledengmo mo nan
awakmo ay maid kolangna
ngem omey isnan apoy ay
adi katkatey."

Nan Nangisolowan Jesus
Isnan Maipanggep Nan Maki-
idang
Mar. 10:11-12; Luc. 16:18

31 "Kinkinwanida id sang-
adom abes en nan lalaki
ay makiidang et masapol ay
waday kasolatan is mangi-
pagtek ay ninsiyanda.
32 Ngem ibagak ken
dakayo en bomasol nan
lalaki ay aped makiidang
dapay egay makikamkamo-
lala nan babai. Tay no
makiasawa kasin san babai
et bomasol san asawana tay
pinabalina siya ay maki-
lalalaki. Ya nan maikadwa
ay asawaena et bomasol
gedan tay kanega mamabai."

Nan Nangisolowan Jesus
Isnan Maipanggep Nan Men-
sapata

33 "Getkenyo gedan nan lin-
teg id sang-adom ay adiyo
dokdokogan nan insapatayo
tay no waday insapatayo ken
Apo Dios et masapol tong-
palenyo.
34 Ngem ibagak ken
dakayo en no waday ibagayo
is ikkanyo et adi kayo
mensapsapata. Adi kayo
aped mensapsapata id daya
tay siya nan kad-an Apo Dios
35 wenno isnan batawa tay
siya nan men-gagatinan nan
sikina wenno id Jerusalem
tay siya nan ilin nan kanga-
towan ay Apo.
36 Olay nan oloyo et adiyo
gedan isapsapata tay maid
kabaelanyo ay mangipapo-
law wenno mangipangitit is
olay esay book.
37 Nodi gag-awis no
kananyo en owen no tet-
ewa wenno adi no baken tay
magapgapo ken Satanas nan
kompolmi ay itaptapiyo."

Nan Insolon Jesus
Maipanggep Isnan Maaamis
Luc. 6:27-36

38 "Dinngeyo abes nan
kinkinwanida id sang-adom
ay no waday mangtedkaw
isnan matan nan ib-ana
et awnitda tedkawen abes
nan matana ya no waday
mangpogopog isnan bab-
an nan ib-ana et awnitda
pogopogen abes nan bab-
ana.
39 Ngem ibagak ken
dakayo en adi kayo ibab-
aes nan kompolmi ay ikkan
nan ib-ayo ken dakayo. Nodi
no waday mangtipak isnan
ipingmo dakat idoo nan
topakna.

40 No waday mangidalom
ken dakayo ta mamolta kayo
is bado dakayot agtan is
abito gedan.
41 No waday mangipapati
ken dakayo en awitenyo nan
awitna is esay kilometro
dakayot awiten is doway
kilometro.
42 Ya no waday menkedaw
dakayot agtan ya no waday
menbolod dakayot pabolo-
dan.
43 Getkenyo abes ay
naibaga id sang-adom ay
laylaydenyo nan iib-ayo
dayopay adyan nan mang-
aamis ken dakayo.
44 Ngem ibagak ken
dakayo en masapol ay
laylaydenyo nan olay mang-
aamis ken dakayo dayopay
ilowalowan nan mangpal-
paligat ken dakayo.
45 Tay no siya dana nan
ik-ikkanyo et ipailayo dadlo
ay an-ak Ama tako id daya
dakayo. Tay ipalpalobos Apo
Dios nan agew ay mang-
tangtanggew isnan am-in ay
ipogaw ay gawis nan ogal-
ida ya nan ngawi gedan.
Kaneg abes nan odan et it-
itedna isnan kaipoipogaw ay
gawis nan ik-ikkanda ya is-
nan ngawi gedan.
46 Ay kananyo ngen en it-
it-ek Apo Dios dakayo no ke-
deng nan manglaylayad ken
dakayo is laylaydenyo? Tay
olay nan mensingsingil is
bowis ay sowitik et siya abes
nan ik-ikkanda.
47 Ngan ngalod di
katekenyo isnan adi mamati
no kedeng nan iib-ayo is
toytoyaenyo ay gawis dapay
olay nan adi mangtek ken
Apo Dios et ik-ikkanda
gedan.
48 Si Ama tako id daya
et kedeng nan gawis is ik-
ikkana isonga masapol ay
siya nan solsoloten tako
tapno menbalin tako ay
kaneg ken siya.”

6

Nan Gawis Ay Ikkan Nan Mangsolot Ken Jesus

1 Intoloy Jesus ay men-
isolo et kanana, “Makailanyo
ta baken kedeng isnan
mangiilaan nan ipogaw
ken dakayo is mang-ik-
ikkananyo is gawis. Tay
no siya na nan wada isnan
nemnemyo et awnit maid
polos ganabenyo is ited
Amayo id daya ken dakayo.

2 Isonga no waday badan-
ganyo isnan kodokdo et
adiyo ipapaila ya iwalwala-
gawag ay kaneg nan ik-
ikkan nan aginsisingpet ay
ipogaw. Tay ipagpagtekda
nan gawis ay ik-ikkanda
isnan sinagoga ya nan tap-
in di om-ombonan di ipogaw
tapno dayawenda daida.
Ibagak ken dakayo en nan
tet-ewa et epdasda ginanab
nan ligaloda.
3 Ngem no waday badan-
ganyo isnan iib-ayo et adiyo
ipagpagtek isnan olay beb-
satyo
4 tapno maid polos mak-
agtek. Et si Apo Dios ay

mangtek isnan am-in ay ik-
ikkanyo et siya nan mang-
ited isnan ganabenyo."

Nan Insolon Jesus Ay Ikkan Di Menlowalo
Luc. 11:1-13

5 "No menlowalo kayo et
adiyo koma toltoladen nan
ik-ikkan nan aginsisingpet
ay ipogaw. Tay gagalaenda
ay tomakdeg ay menlowalo
isnan paggimonganda ya is-
nan tengan nan daan tapno
boyaen nan ipogaw. Ibagak
ken dakayo en nan tet-ewa
et epdasda ginanab nan lig-
aloda.
6 Ngem dakayo no men-
lowalo kayo ken Apo Dios et
songgep kayo isnan baeyyo
dayot emban tapno maid
mangiila ken dakayo. Et
si Apo Dios ay mangiila is-
nan am-in et awnitna agtan
dakayo is ligaloyo.
7 Isnan menlowalowanyo
et adi kayo andoandowen
ay kaneg nan ik-ikkan
nan adi mamati ken Apo
Dios tay kananda en no
andoandowenda et madnge
nan lowaloda.
8 Adiyo toltoladen daida
tay getken Amayo id daya
nan masapolyo sayopay
ilowalo.
9 Isnan menlowalowanyo
ngalod ken Apo Dios et siya
na nan kananyo,

'Amami ay wada id daya,
Madaydayaw koma nan
ngadanmo.
10 Omdan koma ay dagos
nan mentolayam
tapno matongpal nan
laydem isnan batawa
ay kaneg id daya.
11 Agtam dakami is
menkatagomi isnan
inagew.
12 Pakawanem nan basba-
solmi ay kaneg nan
mangpakawananmi
abes isnan nakabasol
ken dakami.
13 Adim ipalobos dakami ay
bomasol nodi badan-
gam dakami ta adi
kami madoldolog.' "

14 Dat itoloy Jesus ay mang-
wani, "No pakawanenyo nan
makabasol ken dakayo et
pakawanen abes Amayo id
daya nan basbasolyo.
15 Ngem no adiyo pakawa-
nen daida et adi abes
pakawanen Amayo id daya
nan basbasolyo."

Nan Gawis Ay Ikkan No Mentepe

16 Dat itoloy Jesus ay mang-
wani en, "Isnan menteptepeanyo no menlowalo kayo
ken Apo Dios et adiyo
koma toltoladen nan ik-
ikkan nan aginsisingpet.
Tay isnan menteptepeanda
et laydenda ay getken nan
ipogaw nan ik-ikkanda
isonga adida mendad-aop
ya mensagsagaysay dadapay
aginseseg-ang. Ibagak ken
dakayo en nan tet-ewa
et epdasda dinawat nan
ligaloda.
17 Ngem no mentepe kayo
et mendaop kayo dayopay
sagaysayen nan bookyo
18 tapno adi madlaw ay
menteptepe kayo nodi ke-
deng si Apo Dios ay adi

kaila is mangtek tay siya nan
mangiila isnan am-in ya siya
abes nan mang-ited isnan
ganabenyo.”

Nan Kad-an Nan Kinabak-
nang
Luc. 12:32-34

19 Dat itoloy Jesus ay mang-
wani en, “Adi kayo nemnem-
nemen ay men-ol-olnong is
bomaknanganyo isnan kad-
anyo isnan naay batawa. Tay
nan kokwayo isnan batawa
et nalaka ay dadaelen nan
ataming ya lati ya akewen
pay nan mangakew.
20 Isonga nan layden
Apo Dios di ik-ikkanyo
koma tay no siya di nan
ikkanyo et awnit wada nan
kinabaknangyo id daya ay
maid polos makaakew ya
makadadael.
21 Tay no id daya nan kad-
an nan kinabaknangyo et
siya gedan nan kad-an nan
nemnemyo ngem no isnan
batawa nan kad-ana et siya
abes nan kad-an nan nemne-
myo.”

Nan Silaw Nan Awak
Luc. 11:33-36

22 Dat itoloy Jesus et
kanana en, “Nan mata et
siya nan kaneg nan silaw
nan awak isonga no gawis
nan pangiilam isnan ib-
am et kaneg menpat-a nan
awakmo tay gawis nan wada
isnan nemnemmo.
23 Ngem no ngawi nan
pangiilam isnan ib-am et
kaneg menbolinget nan
awakmo tay ngawi nan
wada isnan nemnemmo.”

Si Apo Dios Nan Mang-it-
ited Isnan Masapol Tako
Luc. 16:13, 12:22-31

24 Intoloy Jesus ay mang-
wani en, “Nan baa et adi
mabalin ay madodowa nan
apona tay awnitna laylayden
nan esa danapay aamisen
nan esa isonga wada nan
paam-amdena ken daida.
Kaneg abes ken dakayo ay
no nan kinabaknangyo nan
nemnemnemenyo et adi
kayo et makaikkan isnan
layden Apo Dios.

25 Siya di nan gapo ay iba-
gak ken dakayo en adi kayo
madanagan is menkatagoyo
ya is ibadoyo tay wedweda
nan biyag mo nan makan ya
nan awak mo nan bado.
26 Ilaenyo pod nan koyat.
Adida menmola ya men-
ani et maid agamangda
is mangidoldolinanda is
menkatagoda dapay kayet
pakpakanen Amayo id daya
daida. Ay baken am-amed
nan mang-ayowanana ken
dakayo? Napatpateg kayo
adi mo nan koyat.
27 Olay enka mennemnen-
emnem ngem aykeka
makaipaan-ando is biyagmo
is olay esay olas?

28 Dakayon abes aped
madanagan is ibadoyo?
Ilaenyo pod nan sabsabong
ay tomotobo isnan bilbilig.
Adida men-obla ya adida
men-abe is badoda.
29 Ngem ibagak ken
dakayo en palalo ay
mabmabgew nan sabsabong
mo din kagawisan ay badon

din si Ali Solomon ay
kabaknangan id sang-adom.
30 No gawis nan nemnem
Apo Dios isnan sabsabong
isnan tomotobowanda is
sin-awyan dadat maango et
mapoowanda, ay adi am-
amed nan mangnemnemana
ay mangbado ken dakayo?
Kolang bawet nan talekyo
ken Apo Dios.
31 Isonga adi kayo madana-
gan is kanenyo ya badoyo.
32 Tay siya na nan
nenenenemnemen nan adi
mamati ken Apo Dios.
Ngem dakayo et gegetken
Amayo id daya nan am-in ay
masapolyo.
33 Isonga paam-amdenyo
kayet ay mangnemnem is-
nan mentolayan Apo Dios ya
nan laydena ay ikkanyo et
awnitna ited ken dakayo nan
am-in ay masapolyo.
34 Isonga adi kayo madana-
gan id wani isnan ligat ay
waay awnit ommat is wak-
gat. Awni ta mawakgat. Tay
amedyo taptapiyan nan lig-
atyo id wani no itaptapiyo
ay mangnemnemnem isnan
ligat ay awnit ommat is wak-
gat."

7

*Masapol Ay Adi Pabasba-
solen Nan Ipogaw Nan Iib-
ada*
Luc. 6:37-42

1 Intoloy Jesus ay men-
isolo ay mangwani en,
"Adiyo pabasbasolen nan ib-
ayo tapno adi abes paba-
solen Apo Dios dakayo.
2 Tay nan ikkanyo ay
mangpabasol isnan ib-ayo
et siya abes nan ikkan Apo
Dios ay mangpabasol ken
dakayo."
3 Dat menpangngalig si
Jesus maipanggep isnan
menkalkali is basol di ib-
ada et kanana, "Damen
delawen nan bota isnan
matan nan besatmo dapay
adim madlaw nan kega
sindomet ay bota isnan
matam?
4 Ngan nan ikkam ay
mangwani en, 'Pangaasim
besatko ta kaanek nan bota
isnan matam,' dapay wada
nan kega domet ay bota
isnan matam?
5 Sik-a ay aginsisingpet.
Kaanem omon-ona nan
dakkel ay bota isnan matam
tapno makaila ay gawis
esakapay kaanen nan tee-
teen ay bota isnan matan
nan besatmo."
6 Dat itoloy Jesus, "Adiyo
ipapati ay mangisolo isnan
kalin Apo Dios isnan adi
mangidnge tay kanegda aso
ay olay gawis nan itedyo
et ketbanda kayet dakayo.
Ya kanegda gedan beteg ay
mo maitep-a nan napateg ay
oway isnan sagangda dadat
aped gatigatinan."

*Adi Somadsadot Koma
Nan Mendawat Ken Apo Dios*
Luc. 11:9-13

7 Dat kanan Jesus pay,
"No waday masapolyo, men-
lowalo kayo ay mendawat
ken Apo Dios et awnitna ited
nan masapolyo ta no waday
an-anapenyo et awnityo dat-
ngan. Kaneg no menkogkog

kayo isnan segpan et toka-
bana ta songgep kayo.
8 Tay am-in ay kadadanawat
ya kalalanowalo ken Apo
Dios et awnitna agtan.
Ya nan kakakanogkog et
awnitna tokaban nan eneb
ta songgepda.
9 Waay maid ama ken
dakayo is mang-idya is bato
isnan anakna no mendawat
siya is kanena
10 wenno agtana siya is
oweg no mendawat is ikan.
11 Adi, tay olay no ngawi
kayo ay ama et getkenyo
ay mang-ited is gawis isnan
an-akyo. Isonga am-amed
nan ikkan Amayo id daya ay
mang-ited isnan gawis ken
daida ay mendawat ken siya.
12 Isonga ikkanyo isnan ib-
ayo nan kaytenyo ay ikkanda
ken dakayo. Tay siya nan
osto ay kayat ay kanan nan
linteg din si Moses ya siya
nan init-itdon din mamadton
Apo Dios id sang-adom."

Nan Nalipit Ay Segpan
Luc. 13:24

13 Kinwanin Jesus gedan
en, "Masapol ay songgep
kayo isnan nalipit ay segpan
tay siya nan omey isnan
kad-an di biyag ay maid
patenggana. Nan segpan
ay omey isnan apoy ay adi
katkatey et nalawa dapay
nalaklaka nan daan isonga
adoado nan ipogaw ay om-
omey isdi.
14 Ngem nan segpan ay
omey isnan kad-an di biyag
ay maid patenggana et
nalipit dapay naligat ay
masolotan nan daan isonga
at-atik nan makaey."

Nan Kaiw Ya Nan Begasna
Luc. 6:43-45

15 Intoloy Jesus ay mang-
wani en, "Makailanyo nan
baken tet-ewa ay mamadton
Apo Dios ay omali ken
dakayo. Tay naanos nan
kaiilaanda ay kaneg nan
kalnilo ngem nan tet-ewa
et kanegda naangnganga ay
aso.
16 Isonga nan ik-ikkanda
ay baken gawis et siya nan
mangilasinanyo ken daida.
Kaneg isnan kaiw ay nan be-
gasna nan mangilasinanyo.
Tay adi mabalin ay bomgas
nan kawayan is papaya ya
nan sibit is alomani.
17 Nan gawis ay kaiw et
gawis nan ibgasna ngem nan
ngawi ay kaiw et ngawi nan
ibgasna.
18 Tay nan gawis ay kaiw
et adi kabalin ay bomgas is
ngawi ya siyang na gedan is-
nan ngawi et adi makabegas
is gawis.
19 Am-in ay kaiw ay adi
bomgas is gawis et awnit
mapoyo dat mapoowan.
20 Isonga mabalin ay
mailasinanyo nan baken tet-
ewa ay mamadton Apo Dios
gapo isnan ik-ikkanda."

Nan Adi Maitapi Isnan Mentolayan Apo Dios
Luc. 13:25-27

21 "Baken am-in nan mang-
wani en sak-en nan Apoda
is maitapi isnan mentolayan
Apo Dios nodi kedkedeng

nan mang-ik-ikkan isnan lay-
den Ama id daya nan awnit
maitapi.
22 Isnan awnit mang-
banagan Apo Dios isnan
kaipoipogaw et ado nan
awnit mangmangwani en,
‘Apo, itapim dakami isnan
mentolayam tay insolsolomi
nan maipanggep ken sik-a
ya inosalmi nan ngadanmo
ay nang-ikkan isnan ado ay
kaskasdaaw ya nangpakak-
aan isnan anito ay kinmapet
isnan ipogaw.’
23 Ngem awnit kanak ken
daida en, ‘Adiyak getgetken
dakayo. Komaan kayo ay
managbasol.’ ”

Nan Dowa Ay Ninsaad
Luc. 6:46-49

24 Dat itoloy Jesus ay
mangwani en, “Am-in ay
mangidnge ya mangpati
isnan ibagbagak et kanegda
nan masilib ay ipogaw
ay ninsaad ay nangikaob
ay gawis isnan tokodna
enggana ay maipegnad isnan
bato esanapay saaden nan
baeyna.
25 Isonga no lomemlem ya
men-inewang et adi polos
maiyanod nan baeyna tay
naipegnad isnan bato.
26 Ngem am-in ay mang-
denge ngem adida patiyen
nan ibagbagak et kanegda
nan ipogaw ay nangsaad is-
nan baeyna isnan lota ay
egayna pegnadan is bato.
27 Isonga no lomemlem ya
men-inewang et makibet ay
matokang san baeyna tay
egayna pegnadan ay gawis.”
28 Issan nakwasan san in-
bagan Jesus et nasdaaw am-
in nan ipogaw ay nadagop
isdi
29 tay nan insolsolona et
naiitken mo nan insolsolon
nan men-is-isolo isnan linteg
tay maila nan lebbeng Jesus
isnan ikkana ay men-isolo.

8

Nan Nangipagawisan Je-
sus Isnan Nakolit
Mar. 1:40-45; Luc. 5:12-16

1 Issan kinmaanan Jesus is-
nan bilig ay deey et inmonod
nan adoado ay ipogaw ken
siya.
2 Dat somag-en nan am-
ama ay nakolit isnan kad-an
Jesus dat menpalintomeng
ay mangwani en, “Apo,
getkek ay kabaelam ay
mangkaan isnan sakitko no
kayatmo.”
3 Dat gen-an Jesus siya
danapay kanan, “Kayatko ay
maagasanka.” Dat dagos ay
makaan nan kolitna.
4 Danat kanan ken siya,
“Adim ibagbaga nan inikkak
ken sik-a. Basta idadawesmo
ta enka menpaila isnan padi
damet idya nan limosmo ay
mapalti ay kaneg din in-
bilin Moses ta pangtekan
nan ipogaw ay ginmawiska.”

Nan Nangipagawisan Je-
sus Isnan Baan Di iRoma
Luc. 7:1-10

5 Idi inomdan si Jesus id
Capernaum dat sab-aten nan
esa ay iRoma ay kapitan di
ado ay soldado. Inmey ken
Jesus ay menseg-ang ken siya
en,

6 “Apo, wada nan baak id
baey ay pilmi nan sakitna et
adi makakiwi.”
7 Dat kanan Jesus ken siya,
“Owen, omaliyak ta paga-
wisek siya.”
8 Ngem dat kanan san kap-
itan, “Olay adika omali tay
adi maibagay ay songgepka
isnan baeyko tay bakenak Ju-
dio. Omanay nan kalim ay
mangipagawis ken siya.
9 Tay olay sak-en et wada
nan nangatngato ay opisyal
ay mangbab-aa ken sak-
en. Et wada gedan nan
sosoldado ay bab-aaek et
patiyenda nan kankanak.
No ibagak isnan esa en,
‘Omeyka,’ dat omey ay dagos
ya no ibagak isnan esang en,
‘Omalika,’ dat omali ya no
ibagak isnan esa en, ‘Ikkam
na,’ danat ikkan tet-ewa.
Isonga getkek ay omanay
nan kalim is mangpagawis
ken siya.”
10 Nasdaaw si Jesus isnan
dinngena danat kanan isnan
ipogaw ay omon-onod ken
siya en, “Ibagak ken dakayo
en maid polos dinasdas-ak
is napigpigsa ay talek isnan
Judio ay kaneg nan talek nan
naay kapitan.
11 Et ibagak ken dakayo
en adoado ay ipogaw ay
baken Judio ay magapo
isnan natkenatken ay ili nan
awnit maitapi isdin alal-
apo tako ay da Abraham,
Isaac yas Jacob isnan men-
gasgasinganda isnan mento-
layan Apo Dios id daya.
12 Ngem nan bebsatko ay
Judio ay maitapi koma is-
nan mentolayan Apo Dios et
awnitda maitep-a isnan kad-
an nan menbolinget et men-
ag-ag-agada dadapay men-
owakis isdi tay pilmi nan lig-
atda.”
13 Dat kanan Jesus isnan
kapitan en, “Somaaka tay
gapo isnan talekmo et ma-
tongpal nan dawdawatem.”
Et tinmet-ewa tay issan
menkalkaliyan Jesus et gin-
mawis ay dagos nan sakit
san baa.

*Nan Nangipagawisan Je-
sus Isnan Masaksakit*
Mar. 1:29-34; Luc. 4:38-41

14 Dat omey si Jesus is-
nan baey Pedro et inilana ay
pomopodan nan katogangan
Pedro ay babai tay menpod-
podot.
15 Dat sag-enen Jesus siya
et gen-ana nan ledengna dat
maganawis siya. Dat boman-
gon et pakanena daida.
16 Isnan sedemna dadat
iyey ken Jesus nan ipogaw ay
kinapet di anito. Et olay no
kali nan inosalna et kedeng
et inpakaana am-in ay anito
ya pinagawisna gedan nan
masaksakit.
17 Nan inikkana ay naayda
et siya nan natongpalan din
insolat di mamadto ay si Isa-
ias ay mangwani en, “Siya ay
mismo nan manglak-am is-
nan ligat tako ya mangkaan
isnan sakit tako.”

*Nan Manglayad Ay
Makkey Ken Jesus*
Luc. 9:57-62

18 Isnan esa ay sedem et
al-alibongbongan kayet di
adoado ay ipogaw si Jesus

isonga danat ibaga isnan
papasolotna en omeyda
isnan bas-ang di baybay.
19 Ngem sadapay men-
lobwat dat somag-en ken
siya nan esay men-is-isolo
isnan linteg et kanana, “Apo,
omon-onodak ken sik-a olay
intoy omay-ayam.”
20 Dat kanan Jesus ken
siya en, “Owen, ngem nem-
nemem ay gawis tay nali-
gat nan ik-ikkak. Tay nan
motit ya nan koyat et wada
nan baeyda dapay sak-en ay
Iyon-an Am-in di Ipogaw et
maiwed osto is baeyko is
omil-illengak.”
21 Dat kanan nan esay pa-
solot Jesus en, “Apo, awnika
od ta makilebenak ken Ama
sakpay omonod ken sik-a.”
22 Ngem dat kanan Jesus
ken siya, “Gag-awis no id
wani nan mang-onodam ken
sak-en. Tay nan iib-an amam
ay adi mamati ken Apo Dios
et kanegda natey isonga olay
daida nan mangileben isnan
ib-ada.”

Nan Nangipakin-ean Jesus Isnan Dagem Ya Danom
Mar. 4:35-41; Luc. 8:22-25

23 Dat menlogan si Jesus
ya nan papasolotna isnan
bangka.
24 Idi om-omeyda dat
maseyep si Jesus. Dat
domateng nan napigsa ay
dagem et masepyatan nan
bangkada et nganngani ay
malimonda.
25 Dat omegyat nan pa-
pasolot Jesus et gidowenda
siya dadapay kanan en, “Apo,
isalakam dakami tay naay
malimon tako.”
26 Dat kanan Jesus,
“Dakayon omegyat? Atiatik
obpay nan talekyo.” Dat
tomakdeg et ipakin-ena nan
dagem ya nan danom et
omnengda.
27 Nasdanasdaawda am-in
et kananda en, “Manaka-
balin obpay nan ipogaw ay
naay tay olay nan dagem ya
nan danom et tongpalenda
siya.”

Nan Nangipakaanan Jesus Isnan Anito
Mar. 5:1-20; Luc. 8:26-39

28 Issan inomdan da Jesus
isnan demang di baybay ay
lakon di Gadareno dat sab-
aten nan dowa ay lalalaki
ay kinapet di anito ay na-
gapo isnan liyang ay kad-an
di natey. Pilmi nan kedseda
isonga omegyat nan ipogaw
ay mendaan isdi.
29 Dadat ibobogaw ay
mangwani ken Jesus en, “Sik-
a nan Anak Apo Dios, ay
ngan di ngotom ken dakami
isna? Ay inmalika ta dosaem
dakami id wani dapay egay
omdan nan osto ay timpo?”
Siya nan inpakalin nan anito
ken daida.
30 Dat wada nan adoado ay
beteg ay mangmangan isnan
pondag ay sag-enda
31 isonga dat menseg-
ang san anito ken Jesus et
kananda en, “No pakaanem
dakami et ipalobosmo nga-
lod ta nan deeyday beteg nan
kaptenmi.”
32 Dat kanan Jesus en,
“Enkayo.” Dadat taynan

san lalalaki et kaptenda san
deeyday beteg. Dat kanega
naong-ong san kabetebeteg
et kasida tatagtag ay omey is-
nan deppas dadat matekdag
isnan baybay et malimonda.
33 San mangbanbantay is-
san deeyday beteg et tinmag-
tagda ay somaa isnan ilida
dadat ibaga san inommat is-
san dowa ay lalalaki ay ki-
napet di anito.
34 Dat omey nan omili ken
Jesus et dawatenda ay tay-
nana nan ilida.

9

*Nan Nangipagawisan Je-
sus Isnan Napalalais*
Mar. 2:1-12; Luc. 5:17-26

1 Isonga dat menlogan da
Jesus isnan bangkada et so-
magongda isnan bas-ang di
baybay isnan ilina.
2 Idi omdanda isdi dat do-
mateng nan mangaatangay
isnan lalaki ay napalalais.
Gintek Jesus ay talkenda siya
isonga danat kanan issan na-
palalais en, “Adika omegyat
tay napakawan et nan ba-
solmo.”
3 Dat kankanan nan men-
is-isolo isnan linteg isnan
nemnemda en, “Aytay dan
iyiison tona nan awakna ken
Apo Dios?”
4 Gintek Jesus nan wada is-
nan nemnemda danat kanan
en, “Dayon nenemnemen
nan ngawi?
5 Ay ngan nan nalaklaka ay
kanan, nan ‘Mapakawan nan
basolmo,’ wenno nan ‘Iban-
gonmo ta mendaanka?’
6 Ngem gapo tay adiyo
patiyen et paneknekak nga-
lod ken dakayo ay wada nan
kalebbengak isnan batawa
ay mangpakawan is basol
tay sak-en nan makwani en
Iyon-an Am-in di Ipogaw.”
Isonga danat kanan issan
napalalais en, “Ibangonmo.
Alaem nan dayonmo ta so-
maaka.”
7 Dat mabanangon san am-
ama et somaa.
8 Am-in san wada isdi ay
nangiila et nasdaawda dada-
pay inmegyaegyat. Isonga
dadat dayawen si Apo Dios is
nang-itedana is kaneg todi ay
kabaelan isnan ipogaw.

*Nan Nang-ayagan Jesus
Ken Mateo*
Mar. 2:13-17; Luc. 5:27-32

9 Kinmaan si Jesus isdi
et issan mendad-aanana et
inilana si Mateo ay esay
mensingsingil is bowis ay
mangitotokdo isnan kabay-
bayadan di bowis. Dat kanan
Jesus ken siya en, “Oma-
lika ta maitapika ken sak-
en.” Daet tet-ewa omonod et
maitapi ken siya.
10 Inmey da Jesus ya nan
papasolotna isnan baey Ma-
teo ay makikan. Dat do-
mateng nan ado ay ib-an Ma-
teo ay mensingsingil is bowis
ya nan tap-in di managbasol
et makikanda.
11 Idi inilan nan Fariseo
daida dadat kanan isnan
papasolot Jesus en, “Dan
makikikan nan apoyo isnan
sanada ay mensos-owitik ay
mensingsingil is bowis ya
nan managbasol?”

12 Dinngen Jesus nan
kankananda danat song-
batan isnan pangngalig et
kanana en, “Nan ipogaw
ay maid sakitda et adida
masapol nan doktol ngem
nan ipogaw ay mensakit et
daida nan makasapol isnan
doktol.
13 Isonga inmaliyak isnan
batawa tapno badangak
nan mangtek ay nakaba-
solda ngem baken nan
mangnenemnem en gaw-
isda. Nemnenemnemenyo
tapno maawatanyo nan
inpasolat Apo Dios en, ‘Nan
mangseg-anganyo isnan iib-
ayo nan laylaydek mo nan
apedyo menpalpaltiyan ta
tongpalenyo nan linteg.’ ”

Nan Nangisolowan Jesus Isnan Maipanggep Nan Mentepe

Mar. 2:18-20; Luc. 5:33-35

14 Nakwas di dat omey
nan papasolot Juan ay Men-
bonbonyag ken Jesus dadat
sooten ken siya en, “Dan
wada nan mentepeanmi ya
nan Fariseo dapay nan papa-
solotmo et adida mentepe?”
15 Dat menpangngalig si
Jesus ta ilawlawagna nan
gapo ay adi menteptepe nan
papasolotna et kanana, “Ay
kananyo en adi makikan
nan nadkat no daan nan
nadawak ken daida? Adi
mabalin. Ngem no omdan
nan agew ay maapitan nan
lalaki ay nadawak et siya
di nan mentepeanda gapo
isnan seg-angda.”

Nan Nangiyaligan Jesus Isnan Balo Ya Logak Ay Sol-solo

Mar. 2:21-22; Luc. 5:36-39

16 Intoloy Jesus ay men-
sodok ta ipagtekna ken daida
en adi kabalin ay maitapi
nan nabayag ay sinoloda is-
nan isolsolona. Kanana,
“Maid mangitakop is balo ay
galot isnan logak ay bado
tay no malabaan dat kom-
sen nan takop et am-amed
mabisngat nan natakopan.
17 Siya gedan isnan tapey.
Maid mang-igwa is kabobo-
bod ay tapey isnan naosal ay
kodil* tay epdas kinmenteg
dapay no menlowag nan
tapey et bomtak nan kodil
et makawas nan tapey ya
nan kodil gedan. Nan balo
ay tapey et masapol ay
maigwa isnan balo abes ay
kodil tay mabinbinat et maid
makawas.”

Nan Nangtagowan Jesus Isnan Onga Ya Nan Nangipa-gawisana Isnan In-ina

Mar. 5:21-43; Luc. 8:40-56

18 Daan ay menkalkali si Je-
sus dat omey nan esay apon
di Judio ken siya. Dat men-
palintomeng isnan sagang
Jesus et kanana en, “Katkatey
nan anakko ay babai ngem
omalika kad Apo, ta gen-am
siya ta matago.”
19 Dat makkey si Jesus ya
nan papasolotna.
20 Dat wada nan in-
ina ay egay somalsaldeng
nan basana is simpoo ya
doway tew-en. Inmey

* **9:17** Nan kodil di kalding et siya nan kaneg gosin di Judio ay mangipay-pay-anda is tapey.

isnan dodokogan Jesus issan
mendad-aananda danat
sikgaden nan benget nan
badon Jesus
21 tay kanana isnan nem-
nemna en, “Olay no apedak
sikgaden nan badona et go-
mawisak.”
22 Ngem gintek Jesus ay
wada nan nangsikgad ken
siya isonga dat menligos et
ilaena san in-ina. Danat
kanan en, “Laton sa. Go-
mawiska gapo isnan pam-
matim ken sak-en.” Dat ma-
ganawis siya.
23 Inomdan da Jesus isnan
baey san apon di Judio danat
ilan nan menbaybayao ya
nan adoado ay ipogaw isnan
pantew ay menseseg-ang ya
men-ag-aga.
24 Danat kanan ken daida
en, “Komaan kayo tay egay
katey nan onga ay sana nodi
maseseyep et kedeng.” Dadat
sayoten siya.
25 Danat pabalaen daida et
songgep siya. Danat gen-
an nan ledeng san onga daet
bomangon siya.
26 Dat mendinamag nan
inikkan Jesus isnan am-in ay
il-ili isdi.

Inpagawis Jesus Nan Dowa Ay Kowap

27 Kinmaan si Jesus isdi dat
issan mendad-aanana et in-
monod nan dowa ay kowap
ay lalaki ay mangibogbogaw
en, “Sik-a ay apon din si
Ali David, seg-angam kad
dakami.”
28 Ngem dat itoltoloy kayet
Jesus ay mendaan engganay
inomdan isnan baey dat
songgep dat makisgep nan
dowa ay kowap gedan. Dat
sooten Jesus ken daida, “Ay
mamati kayo ay makaipa-
gawisak ken dakayo?” Dadat
kanan, “Owen Apo.”
29 Dat kapposen Jesus nan
matada et kanana en, “Gapo
isnan pammatiyo et matong-
pal nan laydenyo.”
30 Dadat makaila. Dat bi-
linen Jesus daida et kanana,
“Adiyo ibagbaga isnan iib-
ayo nan inikkak ken dakayo.”
31 Ngem dadat komaan et
enda ipagtek isnan kailiili
nan inikkan Jesus ken daida.

Inpakalin Jesus Nan Naomel

32 Issan komak-aanan nan
dowa ay lalaki dat wada nan
mang-eyey ken Jesus isnan
am-ama ay inomel di anito.
33 Dat pakaanen Jesus
san anito et dadlo makakali
san am-ama. Nasdaaw san
nangiila isdi et kananda en,
“Maid polos inilami isnan
am-in ay iyIsrael is kaneg
nan inikkana.”
34 Ngem kanan nan Fariseo
ay wada isdi en, “Nan kabae-
lana ay mangipakaan isnan
dimonyo et nagapo ken Sa-
tanas ay apon di dimonyo.”

Nan Nangseg-angan Jesus Isnan Kaipoipogaw

35 Nakwas di dat omey
si Jesus isnan il-ili ay men-
isolsolo isnan kasinasina-
goga. Inpagpagtekna nan
gawis ay damag maipanggep
isnan mentolayan Apo
Dios ya pinagawisna nan
natkenatken ay saksakit di
ipogaw.

36 Isnan nang-ilaan Jesus isnan kaipoipogaw dat maseg-ang siya isnan maligligatanda tay kanegda kalnilo ay maid mang-ay-ayowan ken daida.
37 Dat kanan Jesus isnan papasolotna en, “Adoado nan egay pay laeng namati ken Apo Dios et kanegda nan pagey ay maani. Dakayo ay mangisolsolo isnan kalin Apo Dios et kanegyo nan men-ani ngem atiatik kayo.
38 Isonga dawatenyo ken Apo Dios ay kakwa isnan maani ta omibaa is mang-badang ken dakayo.”

10

Nan Nangibaaan Jesus Isnan Aapostolisna

Mar. 3:13-19, 6:7-13; Luc. 6:12-16, 9:1-6

1 Nakwas di dat ayagan Jesus nan simpoo ya dowa ay papasolotna danat agtan daida is kabaelan ay mangipakaan is anito ya mangipagawis isnan natkenatken ay saksakit.
2 Siya na nan ngadngadan nan simpoo ya dowa ay apostolis Jesus. Si Simon ay makwani en Pedro yas Andres ay besatna, da Santiago ken Juan ay an-ak Zebedeo,
3 da Felipe ken Bartolome, da Tomas ken Mateo ay mensingsingil is bowis ya si Santiago ay anak Alfeo. Si Tadeo,
4 si Simon ay mangisaksakit isnan ilida ya si Judas Iscariote ay awnit mangisipsip ken Jesus.
5 Inbaan Jesus daida et kanana en, “Enkayo ngem adi kayo om-omey isnan il-ili id Samaria ya isnan tap-in di ili ay kad-an di baken Judio
6 nodi omey kayo isnan iiba tako ay Judio tay kanegda nan naamas ay kalnilo.
7 Ibagayo ken daida en nganngani ay omali nan mentolayan Apo Dios.
8 Intedko nan kabaelanyo isonga pagawisenyo gedan nan masaksakit ya tagowenyo nan natey. Pagawisenyo nan nakolit ya pakaanenyo nan anito ay kinmapet isnan ipogaw. Maid inbayadyo isnan am-in ay wada ken dakayo isonga adiyo abes ipabaybayad nan ibadangyo.
9 Adi kayo omikawkawit is siping
10 ya makan ya is mensokatanyo ay bado ya sapatos ya is sokodyo. Tay lebbengna ay ited nan ipogaw nan masapolyo tay badbadanganyo daida.
11 No omdan kayo isnan esa ay ili dakayot omanap is makayat ay mangsangaili ken dakayo dakayot mentee ken daida engganay taynanyo nan ili ay deey.
12 No songgep kayo isnan esa ay baey dakayot kanan en, ‘Si Apo Dios nan mangbadang ken dakayo.’
13 Et no men-gasingda ay mangsangaili ken dakayo et tet-ewa ay badangan Apo Dios daida. Ngem no adida sangailiyen dakayo et

somagong ken dakayo nan
badang Apo Dios ken daida.
14 Ngem no nan omayanyo
ay ili wenno baey et adida
idnge dakayo dakayot ko-
maan dayopay pokpoken
nan tapok isnan dapanyo
ta ipailayo ay adyanda nan
isoloyo.
15 Ibagak ken dakayo nan
tet-ewa, isnan mangbana-
gan Apo Dios isnan ipogaw
et am-amed nan dosan nan
mang-adi isnan insoloyo mo
nan iSodoma ya iGomora ay
pinoowan Apo Dios id sang-
adom gapo isnan dadama ay
basolda."

Nan Ligat Ay Awnit Omali
Mar. 13:9-13; Luc. 21:12-17, 12:2-9, 51-53, 14:26-27

16 Intoloy Jesus ay mang-
wani, "Dengngenyo na.
Ibaak dakayo ay kaneg nan
naanos ay kalnilo ngem
nan omayanyo et kanegda
nan makedse ay aso isonga
masapol ay makailanyo
dayopay gagawisen nan
ikkanyo.
17 Makailanyo tay awnit
wada nan mangdepap ken
dakayo dadat eyey dakayo
isnan pagbistaan dadapay
baigen dakayo isnan sina-
gogada.
18 Gapo isnan pammatiyo
ken sak-en et awnitda
idalom dakayo isnan aali ya
gogobilnadol et siya di nan
wayayo ay mangibaga isnan
gawis ay damag isnan Judio
ya nan baken Judio.
19 No somalyaenda dakayo
et adi kayo madanagan isnan
awnityo isongsongbat tay ki-
gad si Apo Dios.
20 Isonga nan awnityo
kankanan et baken isnan
nemnemyo is magapowana
nodi isnan Ispiriton Apo Dios
ay Amayo.
21 Isnan deey ay timpo et
awnit idalom nan ipogaw
nan olay besatna ay mangi-
papatey ken siya. Olay nan
am-a et awnit papateyda nan
an-akda ya awnit pabasolen
nan an-ak nan am-ada dadat
ipapatey daida.
22 Awnit aamisen nan
ipogaw dakayo gapo isnan
pammatiyo ken sak-en.
Ngem nan mang-an-anos
ay olay ngan di ommat
engganay makwas nan am-
in et isalakan Apo Dios daida.
23 No wada nan mang-
paligat ken dakayo isnan
esa ay ili dakayot men-aton
isnan teken. Tay ibagak
ken dakayo et tet-ewa ay
adiyo lepasen nan inbagak
ay ikkanyo isnan am-in ay ili
id Israel engganay omali nan
Iyon-an Am-in di Ipogaw."
24 Dat itoloy Jesus ay men-
isolo maipanggep isnan
awnit ommat ken daida et
kanana en, "Maid maisol-
solowan is nangatngato mo
nan men-is-isolo ken siya ya
maid baa is nangatngato mo
nan apona.
25 Isonga masapol ay
maawatanyo ay nan awnit
ommat isnan men-is-isolo
et paliso nan ommat isnan
isolsolowana. Kaneg isnan
baa et awnit ommat ken siya
nan kaneg nan ommat isnan
apona. Isonga no kananda

en Satanasak et am-amed
nan pangwanida ken dakayo
ay papasolotko.
26 Ngem adi kayo omeg-
egyat ken daida. Tay nan am-
in ay ikkan nan ipogaw ay
adi kagtek et awnit magtek
met laeng.
27 Nan ibagak ken dakayo
id wani ay maid makadenge
et masapol ay awnityo ibaga
tapno dengngen nan am-in
ay ipogaw.
28 Adi kayo omeg-egyat
isnan menpatpatey tay ke-
deng nan awak is pateyenda
nodi si Apo Dios nan omegy-
atanyo tay siya nan wada
nan kalebbengana ay mang-
igwa isnan awak ya nan ab-
abiik di ipogaw isnan apoy
ay adi katkatey.
29 Ngem dakdak-e abes
nan layadna tay olay nan
biding ay malakowan nan
dowa is esay siping et adi
kalkalingkingan Apo Dios
daida tay no matey nan
esang ken daida et getkena.
30 Am-amed kayo ay
ipogaw et nenemnemen
Apo Dios dakayo tay olay
nan bookyo et getkena nan
kabibilangda.
31 Isonga adi kayo om-
egyat tay am-amed kayo is
ipatpateg Apo Dios mo nan
adoado ay biding."
32 Intoloy Jesus ay mang-
wani en, "Nan mangibag-
baga isnan kaipoipogaw
en mamati ken sak-en et
awnitko ibaga abes ken Ama
id daya en ipogawko daida.
33 Ngem nan mangibag-
baga ay adyana sak-en et
awnitak adyan abes siya ken
Ama id daya.
34 Adiyo kanan en in-
maliyak ay mangiyali is
talna isnan batawa. Tay
baken talna nan inyalik
nodi nan mensiyanan nan
kaipoipogaw tay mamati
nan tap-ina ken sak-en
dapay adi mamati nan tap-
ina.
35 Isonga awnit men-
innapos nan sin-am-a ya sin-
in-a. Et men-innapos gedan
nan menkakatogangan.
36 Et awnit nan kasapen
nan ipogaw et nan met laeng
pamilyana.
37 Isonga kanak en nan
mangpaam-amed isnan
amana ya inana mo sak-en et
adi maibagay ay pasolotko.
Olay nan mangpaam-amed
isnan anakna mo sak-en
et adi maibagay gedan ay
pasolotko.
38 Et nan adi makaitpe
isnan ado ay ligat ay olay
matey gapo isnan pam-
matina ken sak-en et adi
mabalin gedan ay menpa-
solotko.
39 Nan ipogaw ay kedeng
nan awakna is nemnemne-
mena et awnit matey met
laeng. Ngem nan ipogaw ay
adi mangnemnemnem isnan
awakna gapo ken sak-en et
awnit matey ngem matago-
tago ken Apo Dios ay eng-
enggana."

Nan Maganab Ken Apo Dios
Mar. 9:41

40 Intoloy Jesus ay mang-
wani en, “Am-in ay mangsan-
gaili ken dakayo et kaneg
sak-en nan sinangailida ya
nan nangibaa ken sak-en.
41 Et nan mangsangaili
isnan mamadton Apo Dios
gapo tay si Apo Dios nan
men-ob-oblaana et awnit
makiganab isnan ganaben
san mamadto. Ya nan
mangsangaili isnan ipogaw
ay gawis nan ogalina tay
getkena ay tet-ewa ay na-
gapo ken Apo Dios nan ka-
gawisna et awnit makiganab
isnan ganaben san gawis
nan ogalina.
42 Ibagak ken dakayo en
olay nan aped mangpainom
is danom isnan kababaan
ay pasolotko gapo tay pa-
solotko et awnit wada nan
ganabena.”

11

Nan Inbagan Jesus Isnan Inbaan Juan
Luc. 7:18-23

1 Nakwas pay ay binilin
Jesus nan simpoo ya dowa
ay apostolisna dadat komaan
dapay omey si Jesus isnan
il-ili ay naisasag-en et men-
isolo.
2 Daan ay naibabalod
si Juan ay Menbonbonyag
ngem isnan nangdengngana
isnan ik-ikkan Kristo danat
ibaa nan papasolotna ken
siya ta sootenda en,
3 “Ay sik-a nan masmas-
ed ay magapo ken Apo
Dios wenno waday teken is
sedsed-enmi?”
4 Dat kanan Jesus ken
daida, “Somagong kayo
ken Juan ta ibagayo nan
dinngeyo ya nan inilayo ay
ik-ikkak.
5 Tay nan kowap et
makailada, nan pilay et
makadaanda, nan nakolit et
ginmawisda. Nan toweng
et makadngeda, nan natey
et natagoda ya olay nan
kodokdo et dinngeda nan
naibagbaga ay gawis ay
damag.
6 Kananyo gedan ken
siya en mabindisyonan nan
ipogaw ay adi mendowad-
owa ay mamati ken sak-en.”

Nan Inbagan Jesus Maipanggep Ken Juan
Luc. 7:24-35

7 Issan kinmaanan san pa-
pasolot Juan dat kanan Je-
sus isnan kaipoipogaw, “Is-
din inmayanyo isdin kad-
an Juan isnan bilig ay ngan
nan kaytenyo ay ilaen? Ay
ninemnemyo ay si Juan et
kanegna nan goon ay paki-
wkiwiyen di dagem?
8 Baken. Ay ngan ngalod
nan enkayo inila? Ay esa ay
ipogaw ay ninbado is gaw-
igawis? Baken gedan tay
nan ipogaw ay menbabado is
gawigawis et nan makitetee
isnan ali.
9 Ay ngan ngalod nan
enkayo inila? Ay esay
mamadton Apo Dios? Owen,
ngem ibagak ken dakayo ay
nan inilayo et nangatngato
mo is mamadto.
10 Tay si Juan nan kak-
waniyan nan naisolat ay
kalin Apo Dios id kasin en,

‘Wada nan ibaak ay omon-
ona ay mangisagana isnan
daanem.’ ”
11 Dat itoloy Jesus, “Ibagak
ken dakayo en isnan am-in
ay ipogaw et maid nangat-
ngato mo si Juan. Ngem nan
kababaan isnan mentolayan
Apo Dios et nangatngato mo
si Juan.
12 Isnan login nan men-
is-isolowan Juan enggana
id wani et dadama nan
panglayad nan ipogaw ay
maitapi isnan mentolayan
Apo Dios. Et olay nan
mang-ik-ikkan is ngawi et
ipapatida abes ay maitapi.
13 Am-in nan mamadton
Apo Dios ya nan lintegna
ay insolatda et ibagada nan
maipanggep isnan mento-
layan Apo Dios ay awnit
omali. Dat domateng si Juan
ay inmona ay mangtongpal
isnan inbagada.
14 Tay no patiyenyo nan
tet-ewa et maawatanyo ay si
Juan nan Elias ay inbagada
en awnit omali.
15 Isonga dakayo ay
mangdedenge et nenemne-
menyo nan dinngeyo.”

16 Intoloy Jesus en, “Ay
ngan nan mangidiligak ken
dakayo ay ipogaw id wani?
Men-ap-apos et kedeng nan
getkenyo. Kaneg kayo nan
oongong-a ay adi polos map-
nek. Tay no men-ay-ayamda
isnan malkitan et kankanan
nan ib-ada ken daida en,
17 ‘Nin-ganggangsa kami
ngem egay kayo ninsala.
Nin-ag-aga kami ngem egay
kayo nakiaga.’
18 Kanak en kanegyo daida
tay adi kayo polos map-
nek. Inmali si Juan et at-atik
nan kinkinana ya egay polos
inmin-inom is bomoteng ay
mainom dakayot kanan en,
‘Matawtawaw siya.’
19 Inmaliyak abes et
nakikikanak ya nakiin-
inomak ken dakayo.
Dakayot kanan en, ‘Ilaenyo
kod nan ipogaw ay naay.
Bokatot ya men-inom dana-
pay gayyem nan mensos-
owitik ay mensingsingil
is bowis ya nan manag-
basol.’ No siya ngalod
sa is kankananyo et maid
mabalin is ikkanmi ken
Juan ay mangpagasing ken
dakayo. Ngem olay no
adyanyo nan initdok ya nan
init-itdon Juan et mailanto
isnan ogalin nan mamati ken
Apo Dios ay nan it-itdomi et
siya nan silib Apo Dios.”

Nan Mang-adi Ay Mamati Ken Jesus
Luc. 10:13-15

20 Dat sagiiten Jesus nan
mentetee isnan il-ili ay nang-
ikkanana isnan adoado ay
kaskasdaaw tay daida nan
nang-il-ila dadapay egay in-
babawi nan basbasolda.
21 Kanana en, “Kaseseg-ang
kayo ay iCorazin ya iBetsaida
tay egayyo inbabawi nan
basbasolyo. Id sang-adom
et palalo nan dosan Apo Dios
isnan iTiro ya isnan iSidon
ngem no daida koma nan
nang-ila isnan kaskasdaaw
ay inik-ikkak isna waay
nabayag ay ninbadoda is
mensampet ay sako dadapay

itotokdo isnan dapo ay
mangipaila en inbabawida
nan basbasolda.
22 Ibagak ken dakayo nan
tet-ewa, no omdan nan
mangbanagan Apo Dios
isnan ipogaw et awnit am-
amed nan dosayo mo nan
iTiro ya iSidon.
23 Dakayo abes ay iCaper-
naum ay mangipapangato
isnan nemnemyo et awnit
kayo maibkas isnan kad-an
di apoy ay adi katkatey.
Tay no naikkan nan adoado
ay kaskasdaaw id Sodoma
ay kaneg nan inikkak is-
nan iliyo et waay inbabaw-
ida nan basbasolda et egay
pinoowan Apo Dios daida.
24 Ibagak ken dakayo nan
tet-ewa en no omdan nan
mangbanagan Apo Dios is-
nan ipogaw et awnit am-
amed nan dosayo mo nan
iSodoma."

*Nan Omibbayan Nan Ma-
palpaligatan*
Luc. 10:21-22
25 Dat menlowalo si Jesus
et kanana en, "Ama, sik-a
nan Apo id daya ya isnan
batawa. Men-iyamanak ken
sik-a tay inpagtekmo isnan
egay nakaadal nan tet-ewa
ay maipanggep ken sak-
en ngem egaymo inpagtek
isnan mangwani en nalaing
ya masilib tapno adida
maawatan.
26 Owen Ama, tay siya nan
kayatmo ay maikkan."

27 Nakalowalo si Jesus
danat kanan isnan papa-
solotna en, "Inyalin Ama
nan am-in ay wada ken sak-
en. Maid ipogaw is mangtek
isnan am-in ay maipanggep
ken sak-en nodi kedeng si
Ama ya maid gedan mangtek
isnan am-in ken Ama nodi
kedengak ay Anakna ya nan
pinilik ay mangipagtek isnan
maipanggep ken siya."
28 Danat kanan en,
"Dakayo ay nabbay ya ma-
palpaligatan et omali kayo
ken sak-en ta paibbayek
dakayo.
29 Dawatenyo nan it-itdok
et solowenyo nan am-in ay
maipanggep ken Apo Dios
tay siya nan mangdatnganyo
isnan tet-ewa ay talna ay na-
gapo ken sak-en. Tay isnan
men-it-itdowak et naanosak
ya adiyak ipapangato nan
awakko.
30 Et nalaka ay tong-
palenyo nan ibagbagak tay
adiyak palpaligaten dakayo."

12

*Nan Kinwanin Jesus
Maipanggep Isnan Obaya*
*Mar. 2:23-28, 3:1-6; Luc.
6:1-11*
1 Sinabado ay obayan di
Judio et issan esay Sabado
indaan da Jesus isnan pay-
payewan. Naowat nan pa-
pasolotna dadat menlosing is
kotimenda.
2 Idi inilan nan Fariseo da-
dat kanan ken Jesus en, "Ilam
pod nan ik-ikkan nan papa-
solotmo. Dadan menlosing
is kotimenda dapay law-en
nan linteg tako nan men-ani
isnan obaya?"

3 Dat kanan Jesus, "Aytay
dayon pabasolen daida?

Ay egayyo polos binasa
din inikkan da David
isdin linmayawanda?*
Naowaowatda
4 isonga dadat songgep is-
nan baey Apo Dios dat alaen
David nan tinapay ay pala
ken Apo Dios danat kanen
danapay agtan nan iib-ana.
Dapay kanan nan linteg tako
en adi mabalin ay maipakan
nan tinapay ay pala ken Apo
Dios isnan ipogaw no bak-
enda padi. Ngem gapo tay
naowatda et egay pabasolen
Apo Dios daida.
5 Nan esa pay et ay egayyo
polos binasa din insolat
Moses en law-enda no men-
obla nan ipogaw isnan obaya
tako? Dapay am-amed
nan obaya is men-oblaan
nan papadi isnan Templo
ngem adi pabasolen Apo
Dios daida tay masapol ay
ikkanda nan oblada.
6 Ngem ibagak ken dakayo
en nan wada isna id wani et
napatpateg mo nan Templo.
7 Naisolat isnan kalin Apo
Dios en, 'Nan managseg-
anganyo isnan iib-ayo nan
laylaydek mo nan men-
palpaltiyanyo ay mang-
tongpal isnan linteg.' No
maawatanyo nan kayat tona
ay kaliyen et egayyo idalom
nan maid basolda.
8 Tay sak-en ay Iyon-
an Am-in di Ipogaw nan
kalebbeng isnan mabalin ay
maik-ikkan isnan obaya."
9 Nakwas pay di dat ko-
maan si Jesus et omey isnan
sinagoga.
10 Wada isdi nan am-
ama ay nabingoy ya wada
isdi gedan nan mangkayat
ay mangidalom ken Jesus
isonga dadat kanan, "Ay law-
en nan linteg tako nan men-
agas is sakit isnan obaya?"
11 Dat kanan Jesus, "Ngan
nan ikkanyo no waday ta-
lakenyo is natekdag isnan
tengey isnan obaya? Ay
adiyo en alaen?
12 Napatpateg nan ipogaw
mo nan talaken isonga ipalo-
bos nan linteg tako ay badan-
gan tako nan ib-a tako ay
olay no obaya."
13 Danat kanan isnan
nabingoy en, "Oyadem nan
ledengmo." Inoyadna dat
maoyad tet-ewa ay kaneg
nan esa ay ledengna.
14 Ngem mamaslat nan
Fariseo dadapay komaan et
omeyda mentotya no ngan
nan ikkanda ay mangpatey
ken Jesus.

Nan Ipogaw Ay Pinilin Apo Dios

15 Gintek Jesus ay kay-
tenda ay mangpatey ken siya
danat taynan nan ili ay deey.
Dat omonod nan adoado ay
ipogaw et pagawisena daida
am-in.
16 Ngem binilina daida ay
adida ibagbaga isnan iib-ada
nan maipanggep ken siya.
17 Et siya nan natongpalan
din inpasolat Apo Dios isnan

* **12:3** Id kasin et din si Saul nan alin di Judio ngem gapo tay ngawi nan inkana et kinwanin Apo Dios ay awnit men-ali si David ngem kanan Saul en pateyena siya isonga linmayaw da David.

mamadtona ay si Isaias ay
mangwani en,
18 “Ilaenyo nan naay ay
pinilik ay inbaak.
Siya nan laylaydek
ya siya nan mangi-
pagasgasing ken sak-
en. Itedko ken siya
nan Ispiritok ta siya
nan mangipadamag
isnan tet-ewa ay
maipanggep ken sak-
en isnan baken Judio
abes.
19 Adina ibib-iyad nan kalina
ay makisongbat isnan iib-
ana isnan om-ombonanda ya
adina bogbogawan daida.
20 Adina dokogan nan
ipogaw ay tetetteen nan
pammatida ya badangana
nan kaseseg-ang. Itoltoloyna
engganay abakena nan am-
in ay ngawi isnan batawa.
21 Et siya et kedeng nan
namnamaen nan am-in ay
ipogaw ay mangisalakan ken
daida.”

*Baken Si Satanas Is Mang-
badbadang Ken Jesus*

*Mar. 3:20-30; Luc. 11:14-
23*

22 Isnan esa ay agew in-
yeyda ken Jesus nan am-
ama ay adi makaila ya adi
makakali tay kinapet di an-
ito. Dat pakaanen Jesus nan
anito et makakali ya makaila
dadlo nan am-ama.
23 Nasdaaw san nangiila
isnan inikkan Jesus dadat
kanan en, “Ay siya ngen
nan apon David ay sedsed-en
tako?”
24 Ngem idi dinngen nan
Fariseo san kinwanida dadat
kanan, “Baken, tay si Beelze-
bub ay Satanas ay apon
di dimonyo nan nang-idya
ken tosa isnan kabaelana ay
mangipakpakaan isnan di-
monyo.”
25 Gintek Jesus nan nem-
nemda isonga danat kanan,
“Iyalig tako isnan sinpang-
bon. No mensaspe nan
sinpangbon et adi mentoloy
nan om-ombonanda. Kaneg
abes nan sinbaey ya nan
kakailiyan ay no maid ol-
nosda et mabokada.
26 Isonga adi mabalin ay
sapeen Satanas nan bab-
aana tay getkena ay no
isapena daida awnit mamaid
nan tolayna.
27 Kananyo en si Satanas
nan nangiyali isnan kabae-
lak ay mangipakpakaan is
anito. No siya di, into
pay nagapowan nan kabae-
lan nan iib-ayo ay Judio
ay mangipakak-aan is anito?
Tay nan ik-ikkan nan iib-ayo
et siya nan mangipaila ay
baken si Satanas is mang-
badbadang ken sak-en.
28 Siya nan kagtekana ay
si Apo Dios nan nangiyali is-
nan kabaelak ay mangipak-
pakaan is anito. Et siya
gedan nan mangipagtek ay
inmali nan mentolayan Apo
Dios.”
29 Dat mensodok si Jesus ta
ipagtekna en napigpigsa nan
panakabalina mo si Satanas.
Kanana, “Nan mangakew et
adi mabalin ay songgep is-
nan baey nan napigsa ay
ipogaw ay mang-ala isnan
napateg ay kowana no adina

omon-ona galotan dat ma-
balin et ay alaena nan kay-
atna.
30 Am-in ay adi maitapi ken
sak-en et daida nan mang-
ap-apos ken sak-en. Ya
am-in ay adi bomadbadang
ay mangponok isnan ipogaw
et daida nan mangipaad-
addawi isnan ipogaw ken
sak-en.
31 Tet-ewa nan kanak ken
dakayo en mabalin ay ma-
pakawan am-in nan basba-
sol di ipogaw ken Apo Dios
ya nan mangmangwani is-
nan ngawi maipanggep ken
siya. Ngem nan komalkali
is ngawi maipanggep isnan
Ispirito Santo et adi ma-
balin ay mapakawan ay eng-
enggana.
32 Olay nan mangmang-
wani is ngawi maipanggep
ken sak-en ay Iyon-an Am-
in di Ipogaw et mabalin ay
mapakawan nan basolna
ngem nan menkalkali is
ngawi maipanggep isnan
Ispirito Santo et adi mabalin
ay mapakawan tay basolna
ay eng-enggana."

Nan Kaiw Ya Nan Begasna
Luc. 6:43-45

33 Dat menpangngalig si Je-
sus ay mangwani en, "Nan
gawis ay kaiw et gawis nan
ibgasna ngem no ngawi nan
kaiw et ngawi abes nan ib-
gasna. Tay nan begasna nan
mangipaila isnan kakaiwna.
34 Ay apo kayo ay ngnan-
ganangwi. Ayke mabalin
ay kananyo nan gawis da-
pay ngawi nan nemnemyo?
Tay nan kalin di ipogaw
et ipailana nan wada isnan
nemnemna.
35 Isonga nan gawis
nan nemnemna et gawis
gedan nan kankanana.
Ngem nan ngawi nan nem-
nemna et ngawi gedan nan
kankanana.
36 Ibagak ken dakayo nan
tet-ewa ay isnan agew ay
mangbanagan Apo Dios is-
nan ipogaw et wasdin kigad
ay mangsongbat isnan am-in
ay ngawi ay kinkinwanina.
37 Tay am-in ay kinkin-
waniyo et siya nan mangi-
paila no awnit madosa kayo
wenno adi."

Nan Nindawatanda Ken
Jesus Ay Omipaila Is Kaskas-
daaw
Mar. 8:11-12; Luc. 11:29-
32

38 Et wada isdi nan men-
is-isolo isnan linteg ya nan
Fariseo ay mangwani en,
"Apo, kadya omipailaka is
kaskasdaaw tapno getkenmi
ay tet-eway nagapoka ken
Apo Dios."
39 Ngem dat kanan Jesus,
"Palalo nan kangawin nan
ipogaw id wani tay dinoko-
ganda si Apo Dios. Kaytenyo
ay omipailaak is kaskasdaaw
sakayopay mamati ken sak-
en ngem maid polos ipailak
nodi kedeng nan kaneg din
kaskasdaaw ay inommat is-
din si Jonas.
40 Tay din si Jonas et nintee
isnan eges di dakkel ay ikan
isnan tolo ay agew. Kaneg
abes ken sak-en ay Iyon-an
Am-in di Ipogaw et awnitak
maikakaob is tolo ay agew.

41 Isonga isnan mangbanagan Apo Dios isnan ipogaw et pabasolen nan iNineve dakayo tay inbabawida nan basbasolda isnan nangdengnganda isdin insolsolon Jonas dapay nan inmali ken dakayo et nangatngato mo din si Jonas dapay adiyo kayet patiyen.

42 Et isnan mangbanagan Apo Dios isnan ipogaw et wada abes nan in-ina ay reyna id Seba ay mangpabasol ken dakayo tay id sang-adom et nagapo siya isnan addaaddawi ay ili ngem inmey kayet ay mangdenge isnan insolsolon nan kasiliban ay ali ay din si Solomon. Isonga pabasolena dakayo tay adiyo polos idnge ya patiyen nan inmali ken dakayo dapay nangatngato mo din si Solomon."

Nan Anito Ay Sinmagong Isnan Ipogaw
Luc. 11:24-26

43 Dat itoloy Jesus ay mensodok ay mangwani en, "Wada nan ipogaw ay kinapet di anito dat taynan san anito san ipogaw et omey isnan bilbilig ay maid polos danom et men-an-ananap is omillengana ngem maid dinatngana.

44 Isonga kanana en, 'Somagongak isnan ipogaw ay nagapowak.' Dat somagong et datngana san nagapowana ay maid mentetee dapay nadalos.

45 Dat omey kasin menayag is pito ay anito ay makedkedse mo siya et komapetda issan ipogaw ay tinaynana. Dat am-amed ngawi et nan ommat issan ipogaw mo san damo. Et kaneg todi gedan ken dakayo ay ngawi ay ipogaw id wani tay awnit am-amed nan kangawiyanyo mo adiyo dawaten nan gawis."

Nan Inan Jesus Ya Nan Bebsatna
Mar. 3:31-35; Luc. 8:19-21

46 Daan ay menkalkali si Jesus dat omdan da inana ya nan bebsatna. Idi wadada isnan pantew dadat ipaayag si Jesus.

47 Dat wada nan mangwani ken siya en, "Wada da inam ya nan bebsatmo isnan pantew ay mangpaayayag ken sik-a."

48 Dat kanan Jesus en, "Owen, ngem sinoda pay nan inak ya bebsatko?"

49 Danat tamaangen nan papasolotna et kanana en, "Ilaenyo naayda nan kanegko ina ya bebsat.

50 Tay am-in nan mamati ay mang-ikkan isnan layden Ama id daya et kanegko gedan ina ya bebsat."

13

Nan Am-ama Ay Ninbonobon
Mar. 4:1-20; Luc. 8:4-15

1 Issan agew ay deey kinmaan si Jesus isnan baey dat omey isnan benget di baybay. Danat itokdo et ilogina ay men-isolo isnan kaipoipogaw.

2 Adoadoda ay nadagop
ken siya isonga dat omey
tomokdo isnan bangka et
tomatakdeg nan mendenge
isnan benget di baybay.
3 Dat menpangngalig si Je-
sus ay men-isolo et kanana
en, “Wada nan am-ama ay en
ninbonobon isnan om-a.
4 Idi insapowakna nan
bonobon isnan om-a dat
maekdag nan tap-ina isnan
daan. Dat topken di koyat.
5 Nan tap-ina et naekdagda
isnan kabatbatowan dadat
dalas ay tomobo tay baken
adaem nan lota.
6 Ngem idi naagewanda
dadat maango tay nalabaw
nan linmamotanda.
7 Nan tap-ina et naekdagda
isnan ginsatan ay sibit. Dat
solinen di sibit nan tinmobo
et mateyda.
8 Ngem nan tap-ina ay
naekdag isnan gawis ay lota
et tinmobo dadapay bomgas
am-in. Wada nan binomgas
is sin-gagsot, nan tap-ina et
sag-eenempoo ya nan begas
nan tap-ina et sagtotolom-
poo.
9 Dakayo ay mangde-
denge isnan sodokko et
dengngenyo no waday in-
gayo.”

10 Nakasodok pay si Jesus
dat sooten nan papasolotna
en, “Daen pangngalig nan
osalem ay men-isolo isnan
ipogaw?”
11 Dat kanan Jesus, “Owen,
tay naipagtek ken dakayo
nan egay naipagtek id kasin
ay maipanggep isnan men-
tolayan Apo Dios ngem egay
naipagtek isnan tap-in di
ipogaw.
12 Tay nan mamati isnan
isolsolok ta maawatana et
taptapiyan Apo Dios nan
getkena. Ngem nan adi
mangidnge et awnit mamaid
nan atiatik ay getkena.
13 Et pangngalig nan ik-
ikkak ay mangisolo ken
daida tay olay no iilanda
adida getken nan tet-ewa
ya olay no dedengngenda et
adida maawatan.
14 Isonga natongpal din in-
pasolat Apo Dios ken Isaias
ay mamadtona ay mangwani
en,

‘Olay no dengedengenda et
adida maawatan. Ya
ilailaenda ngem adida
makaimaton isnan tet-
ewa.

15 Owen, tay adida layden ay
mangnemnem isnan tet-ewa
isonga totowengenda dada-
pay bobolagen. Tay no
adida ikkan dadi modiyet
makailada ya makadengeda
adi pay maawatanda nan
tet-ewa dadat menbabawi et
pakawanek nan basolda.’ ”

16 Dat itoloy Jesus ay mang-
wani, “Ngem dakayo et na-
gasat kayo tay makaila kayo
ya makadnge kayo isnan tet-
ewa.
17 Ibagak ken dakayo
ay adoado din mamadton
Apo Dios ya nan tap-in
di ipogaw id sang-adom
ay nangtongtongpal isnan
laydena et kakakayatda ay
mang-ila isnan il-ilaenyo id
wani ngem egayda naila ya
kaytenda gedan ay mang-
denge isnan dengdengenyo

ngem egayda nakadnge."

18 Danat itoloy ay mang-
wani, "Dengngenyo tay siya
na nan kayat ay kanan san
sinodokko ay ninbonobon.

19 Nan daan ay natekdagan
di bonobon et kanegna
nan mangdedenge isnan
maipanggep isnan mento-
layan Apo Dios ngem adina
maawatan. Dat omey si
Satanas et kaanena isnan
nemnemna san dinngena
tapno adina patiyen.

20 Nan kabatbatowan
et kanegna nan ipogaw
ay mangdenge ya men-
galalasing ay mangdawat
isnan kalin Apo Dios

21 ngem adi lomamot nan
kalin Apo Dios isnan nem-
nemna tay patiyena is sin-
awyan danat dokogan ay da-
gos no mapaligatan gapo is-
nan pammatina.

22 Nan ginsatan ay sibit
et kanegna nan mang-
denge isnan kalin Apo
Dios ngem makolkol nan
nemnemna tay wedweda
nan bomaknangana ya men-
gasgasingana is nenemne-
mena isonga adi bomgas tay
nasolin nan kalin Apo Dios
et kalingkingana.

23 Ngem nan gawis ay lota
ay natekdagan di bonobon
et kanegna nan ipogaw ay
mangdedenge isnan kalin
Apo Dios danat is-ek ay
gawis isnan nemnemna
danapay itotoloy ay mang-
patpati engganay bomgas
isonga nan kaad-adon nan
gawis ay ik-ikkana et siya
nan kaneg nan begasna."

Nan Awnit Ommat Isnan Mentolayan Apo Dios

24 Dat kasin menpangn-
galig si Jesus isnan kaipoi-
pogaw et kanana en, "Nan
ommat isnan mentolayan
Apo Dios et kanegna nan
inommat isnan gawis ay
padog ay intoned nan esa ay
am-ama isnan payewna.

25 Isnan esa ay labi ay
maseseyepda dat omey nan
bosona et men-esek is logam
issan natondan.

26 Dat tomobo nan pagey
et menlogi ay bomgas dapay
maigiddan abes san logam
ay tomobo.

27 Isonga dat omey nan baa
isnan apoda et kananda en,
'Apo, ay baken gawis nan
padog ay intoned tako isnan
payewmo? Into pay nan
nagapowan nan tinmobo ay
logam?'

28 Dat kanan san apoda,
'Wada nan men-apos ay
nang-ikkan issa.' Dat kanan
san baana, 'Ay omey kami
menlogam?'

29 Ngem kanan san apoda
en, 'Adi, ta maid magabot
isnan tinoned

30 isonga bay-anyo nan
logam ay makisiken isnan
pagey engganay maani.
Awnitko ibaga isnan men-
ani ta nan logam di omon-
ona is gabotenda dadat
bedbeden ta poowanda
esadapay aniyen nan pagey
et kapinenda isnan aga-
mangko.' "

Nan Kaneg Nan Mentolayan Apo Dios
Mar. 4:30-34; Luc. 13:18-21

31 Dat kasin menpangngalig si Jesus et kanana en, “Naay pay di esay sodok ay mangibaga isnan kaneg nan mentolayan Apo Dios ya nan adoado ay awnit maitapi ken siya. Nan kanegna et nan masikenan nan teeteen ay bowa ay inis-ek nan am-ama isnan om-ana.
32 Siya di nan kateteenan isnan am-in ay bowa ngem no masiken et siya nan kadakkelan isnan am-in ay esek engganay kanega kadakkelan ay kaiw. Isonga mabalin ay bomaey nan koykoyat isnan pangana.”

33 Dat kasin menpangngalig et kanana en, “Naay pay abes nan kaneg nan mentolayan Apo Dios. Kanegna nan bobod ay intapin nan in-ina isnan tinapay ay olay bassit et bomma isnan kaibobodana.”

34 Pangngalig nan ososalen Jesus ay men-isolo isnan kaipoipogaw et maid polos nangisolowana ken daida ay egay ninpangngalig.
35 Et siya na nan natongpalan din insolat di esay mamadto id kasin ay mangwani en,

“Pangngalig nan awnitko osalen ay menkali ken daida. Awnit ibagak ken daida nan egay naipagtek isdin nawad-an nan batawa enggana id wani.”

Nan Kayat Ay Kanan Nan Pangngalig San Logam

36 Nakwas pay di dat taynan Jesus nan adoado ay ipogaw daet songgep isnan baey ay mamakkey nan papasolotna. Dadat sooten ken siya, “Ibagam kad ken dakami nan kayat ay kanan san pangngalig ay maipanggep issan logam isnan payew.”
37 Dat kanan Jesus en, “San am-ama ay inmey mentoned et sak-en ay Iyon-an Am-in di Ipogaw.
38 San payew nan naiyaligan nan batawa. Nan gawis ay padog et daida nan an-ak Apo Dios tay naitapida isnan mentolayana. Nan logam et daida nan ipogaw Satanas.
39 Nan boso ay nin-esek is logam et si Satanas. Nan panag-ani et siya nan mangbanagan Apo Dios isnan ipogaw. Nan men-ani et daida nan aanghel.
40 Isnan mangponokan nan baa isnan logam ay mapoowan et siya nan kaneg nan awnit ommat isnan adi mamati isnan mangbanagan Apo Dios isnan kaipoipogaw.
41 Tay sak-en ay Iyon-an Am-in di Ipogaw et awnitko ibaa nan aanghelko ay omey mangdagop isnan am-in ay nangipabasbasol isnan ipogaw ya nan am-in ay nang-ik-ikkan is ngawi.
42 Dadat itep-a daida isnan apoy ay adi katkatey et men-ag-ag-agada dadapay men-owakis isdi tay pilmi nan ligatda.

43 Ngem nan an-ak Apo
Dios et awnitda makitee ken
siya ay Amada id daya. Et
awnitda somilang ay kaneg
nan agew tay nakaan am-
in nan basbasolda. Isonga
dakayo ay mangdedenge et
dengngenyo no waday in-
gayo."

Nan Kagawisan Ay Maitapiyan Di Ipogaw Isnan Mentolayan Apo Dios

44 Intoloy Jesus ay men-
isolo ay mangwani en, "Nan
kagawis nan maitapiyan
di ipogaw isnan mento-
layan Apo Dios et kanegna
nan napateg ay gameng
ay naikakaob isnan om-a.
Dinatngan nan esay am-
ama et palalo nan gasingna
danat igago kasin ta omeyna
on-ona ilako am-in ay
kowana esapay somagong et
lakowana san deey om-a.

45 Naay gedan nan kaneg
nan kagawis nan maitapiyan
di ipogaw isnan mentolayan
Apo Dios. Kanegna nan
ipogaw ay oman-anap is
kanginaan ay apang.

46 No waday ilaena is ka-
gawisan ay apang dat so-
magong et ilakona am-in ay
kowana esanapay lakowan
san apang."

Baken Am-in Ay Ipogaw Et Maitapi Isnan Mentolayan Apo Dios

47 "Nan mentolayan Apo
Dios et kaneg nan ommat
isnan mensidsidok is adoado
ay kalasin di ikan.

48 No mapno nan sidok da-
dat goyoden et idakada da-
dat piliyen nan gawis et ig-
wada isnan labbada dada-
pay iwasit nan adyanda.

49 Awnit kaneg todi nan
ommat isnan mangbanagan
Apo Dios isnan ipogaw.
Omey nan aanghel ay
mangisiyan isnan kaipoi-
pogaw ay gawis nan ogalida
isnan ngawi nan ogalida.

50 Dadat iwasit nan ngawi
nan ogalida isnan apoy ay
adi katkatey et men-ag-ag-
agada dadapay men-oowakis
isdi tay pilmi nan ligatda."

51 Dat sooten Jesus
isnan papasolotna, "Ay
maawatanyo nan kayat ay
kanan nan sodsodokko?"
Dadat kanan "Owen,
maawatanmi."

52 Danat kanan, "Isonga
maawatanyo gedan ay nan
men-is-isolo isnan linteg no
patiyena nan isolsolok ay
maipanggep isnan mento-
layan Apo Dios et kanegna
nan kabaey ay mangtek ay
mang-osal isnan indodolina
ay logak ya balo ay maosal."

Adi Patgen Nan Kailiyan Jesus Siya

Mar. 6:1-6; Luc. 4:16-30

53 Nakasodok pay si Jesus
dat komaan

54 et omey isnan ilina.
Dat omey ay men-isolo is-
nan sinagogada et nasdaaw
san ipogaw ay nangdenge is-
san insolsolona dadat kanan,
"Into nan aped nang-alaan
tona isnan silibna ya nan
kabaelana ay mang-ikkan is-
nan kaskasdaaw?

55 Ay baken kad anak Jose
ay alawagi si tona? Ay baken
anak Maria ya besat da San-
tiago, Jose, Simon, yas Judas?
56 Et nan bebsatna ay
bababai et wadada gedan
isna. Into ngen nan nang-
solowana isnan am-in ay
getkena?"
57 Isonga dadaet adi
mamati ken siya. Dat kanan
Jesus ken daida, "Am-in
ay ipogaw et patpatgenda
nan mamadto ay bakenda
kailiyan ngem nan osto ay
kailiyanda et adi patpatgen
nan kakailiyana ya nan
papamilyana."
58 Et gapo tay adida ma-
mati ken siya egay inmipaila
si Jesus is ad-ado ay kaskas-
daaw ken daida.

14

Nan Nateyan Juan Ay Menbonbonyag
Mar. 6:14-29; Luc. 9:7-9

1 Isnan deey ay timpo din-
ngen Herod ay mentoltolay
id Galilea nan ik-ikkan Jesus.
2 Danat kanan isnan
opisyalna en, "Nan naay
ipogaw et waay din si Juan
ay Menbonbonyag ay kasin
natago isonga mabalin ay ik-
ikkana nan kaskasdaaw."
3-4 Kinwanin Herod di tay
nan inommat id kasin et in-
pabalodna si Juan gapo tay
iniyaw Juan siya isnan nang-
asawaana isnan aydona ay
si Herodias dapay daan nan
asawana ay innodin Herod
ay si Felipe.
5 Isonga kayten Herod
ay ipapatey si Juan ngem
omegyat isnan ipogaw tay
kananda en mamadton Apo
Dios si Juan.
6 Dat omdan nan agew
ay kanemnemneman nan
naiyanakan Herod isonga
dadat lagsakan. Dat songgep
nan babassang ay anak
Herodias et mensala isnan
sagang nan kaipoipogaw.
Dat gomasing si Herod isnan
ninsalaana
7 isonga dat mensapata si
Herod ken siya et kanana en,
"Idyak ken sik-a nan kom-
polmi ay ibagam."
8 Dat ibagan inana isnan
babassang ta kanana ken
Herod en, "Paiyalim ngalod
nan olon Juan ay Menbon-
bonyag ay mapapalato."
9 Menseseg-ang si Herod
ngem gapo tay adoado
nan nangdedenge isnan
sapatana et inbilina ay
matongpal san kinwanin san
babassang
10 ay mapotowan nan olon
Juan isnan pagbalodan.
11 Dadat ippey isnan palato
et idyada issan babassang
danat eyey ken inana.
12 Idi dinngen nan pa-
pasolot Juan dadat omey
et alaenda san awakna et
ikaobda. Dadat omey ibaga
ken Jesus nan inommat.

Nan Nangpakanan Jesus Isnan Limay Libo Ay Ipogaw
Mar. 6:30-44; Luc. 9:10-17; Juan 6:1-14

13 Issan nangdengngan
da Jesus issan damag ay
maipanggep ken Juan dadat
komaan et menloganda
isnan bangka ay gomdang

ta omey isnan pondag tapno
makekedengda koma isdi.
Ngem idi gintek nan ipogaw
nan inmayan Jesus dadat
mendaan isnan benget di
baybay ay omey isnan
inmayana.
14 Idi domaka da Jesus et
inilana nan kaipoipogaw ay
inmonod ken siya isonga dat
maseg-ang ken daida et pa-
gawisena nan wada nan sak-
itda.
15 Masmasdem pay dat
omey nan papasolotna
ken siya ay mangwani en,
“Nasdem datakopay wada
kayet isnan pondag. Ibagam
kad ken datona ta was-in
omey isnan naisasag-en ay il-
ili ta lomakoda is kanenda.”
16 Ngem dat kanan Jesus
ken daida en, “Adi masapol
ay omeyda nodi dakayo nan
mangpakan ken daida.”
17 Dadat kanan en, “Lim-
lima ay tinapay ya dod-
owa ay ikan nan wada ken
dakami et kedeng.”
18 Dat kanan Jesus, “Iyaliyo
ngalod ken sak-en.”
19 Danat patokdowen nan
kaipoipogaw. Danat alaen
san limay tinapay ya nan
doway ikan dat mentangad
id daya et men-iyaman ken
Apo Dios esanapay amam-
asen danat idya isnan papa-
solotna et iwatwatda.
20 Dadat mangan am-in et
nabsogda dapay napno kayet
nan simpoo ya doway lowa
isnan binay-anda ay tinogop
san papasolotna.
21 Et waay limay libo ay
lalalaki san nangan isdi ay
egay naibilang nan bababai
ya oongong-a.

*Nan Nindaanan Jesus Is-
nan Oson Di Danom*
Mar. 6:45-52; Juan 6:16-21

22 Nakwas di dat ibaan
Jesus nan papasolotna ay
menlogan isnan bangka
ta omon-onada isnan de-
mang nan baybay danapay
pasaaen nan ipogaw ay
nadagop isdi.
23 Idi inpasaana daida daet
mentikid isnan bilig ta men-
lowalo. Nalabi et daan si
Jesus isnan bilig
24 dapay nan papa-
solotna et wadada et isnan
tengan di baybay ngem
adida makaipadaan isnan
bangkada tay napigsa nan
dagem ya dalloyon.
25 Natan-o pay dat men-
daan si Jesus isnan danom
ay mangsab-at isnan papa-
solotna.
26 Dadat ilaen siya ay
mendad-aan isnan danom
dat palalo nan egyatda tay
kananda en waay anito.
Dadat kabanogaw gapo
isnan egyatda.
27 Ngem dat komali si Jesus
ay mangwani en, “Laton, la-
ton sa. Sak-en na. Adi kayo
omegyat.”
28 Dat kanan Pedro, “Apo,
no tet-ewa ay sik-a sa ipalo-
bosmo es sak-en ay mendaan
isnan danom ta enak dat-
ngan sik-a.”
29 Dat kanan Jesus, “Aka
isna.” Dat tet-ewa domaka si
Pedro isnan bangka et omey
ken Jesus.

30 Ngem idi liknaena ay
napigsa nan dagem dat om-
egyat et ilogina ay malimon.
Dat kabanogaw en, “Apo,
badangam sak-en.”
31 Dat dagos ay gen-
an Jesus siya et kanana,
“Kolang pay laeng obpay nan
talekmo. Dakan mendowad-
owa kayet ken sak-en?”
32 Dadat somakyat isnan
bangka dat somaldeng nan
dagem.
33 Dat dayawen nan papa-
solotna siya ay mangmang-
wani, “Tet-ewa ay sik-a nan
Anak Apo Dios.”

Nan Nin-agasan Jesus Id Genesaret
Mar. 6:53-56

34 Nakagdangda pay et om-
danda isnan dagan di Gene-
saret
35 dat inmamatonan nan
ipogaw isdi si Jesus. Da-
dat ipadamag isnan il-ili ay
eyeyda nan masaksakit ken
Jesus.
36 Dadat menseg-ang ta
olay kedeng nan benget
nan badona is sikgaden nan
masaksakit daet am-in ay
nangsikgad et ginmawisda.

15

Nan Nateknan Nan Isol-solon Nan Fariseo Isnan Lin-teg Apo Dios
Mar. 7:1-13

1 Isnan esay agew inmey
ken Jesus nan Fariseo ya nan
men-is-isolo isnan linteg ay
nagapo id Jerusalem. Dadat
sooten ken siya en,
2 “Dan adi tongpalen nan
papasolotmo nan ogalin din
alal-apo tako tay adida men-
boo sadapay mangan dapay
lawa di ken datako?”
3 Dat kanan Jesus, “Dakayo
pay, dayon adi tongpalen
abes nan linteg Apo Dios da-
pay nan isolsolon di ipogaw
et tongtongpalenyo?
4 Tay kanan nan linteg Apo
Dios en, ‘Masapol ay tong-
palenyo da amayo ken in-
ayo,’ ya kanana gedan en,
‘Nan komali is ngawi is-
nan amana wenno inana et
maipapatey.’
5 Ngem nan apedyo isol-
solo et kananyo en mabalin
ay alaen nan ipogaw nan
ibadangna koma isnan
amana ya inana dat menla-
son ken daida en, ‘Epdasko
inted ken Apo Dios.’
6 No siya di nan ikkana et
adi pay adiyet masapol ay
badangana da amana. Isnan
mang-ik-ikkananyo is dana
et dokdokoganyo nan linteg
Apo Dios dayopay tongtong-
palen nan aped isolsolon di
ipogaw.
7 Dakayo ay aginsosolot
ken Apo Dios. Tet-ewa nan
kalin Apo Dios maipanggep
ken dakayo ay inpasolatna
ken Isaias id sang-adom ay
mangwani en,
8 ‘Nan naayda ay ipogaw
et daydayawenda sak-
en isnan kalida ngem
addaaddawi nan nem-
nemda ken sak-en.
9 Maid kapaayan nan
mangdaydayawanda
ken sak-en tay nan
isolsoloda et nan aped
bilin di ipogaw dadat

aped kankanan en
siya nan lintegko.' "

Nan Mangipangawi Isnan Ipogaw
Mar. 7:14-23

10 Nakwas ay kinwanin
Jesus di danat ayagan nan
kaipoipogaw et kanana
ken daida en, "Dengngenyo
tapno maawatanyo nan
ibagak ken dakayo.
11 Baken nan songgep
isnan topek di ipogaw is
mangipangawi ken siya nodi
nan bomala isnan topekna."

12 Dat somag-en nan papa-
solotna ken siya et kananda
en, "Ay egaymo gintek ay
naokos nan Fariseo isnan
nangdengnganda isnan kin-
wanim?"
13 Dat kanan Jesus, "Awnit
magabot am-in ay esek ay
egay inis-ek Ama id daya.
14 Isonga bay-anyo san
deeyday Fariseo tay kanegda
nan nakowap ay mangipang-
pango isnan ib-ada ay kowap
isnan daan et no siya di et
maekdagda ay dowa isnan
ketang."
15 Dat kanan Pedro en,
"Ibagam kad ken dakami no
ngan nan kayat ay kanan
nan songgep isnan topek di
ipogaw."
16 Dat kanan Jesus, "Ay
adiyo maawatan kayet?
17 Ay adiyo getken ay
nan songgep isnan topek et
kedeng nan makan isonga
omey isnan eges dat bomala
kasin.
18 Ngem nan ngawi ay kali
ay bomala isnan topek di
ipogaw et siya nan wada is-
nan nemnemna et siya nan
mangipangawi ken siya.
19 Tay nan nemnem di
ipogaw nan magapgapowan
nan am-in ay dakes ay
ik-ikkana ay kaneg nan
pomatey, lomalaki ya mam-
abai, mangakew ya nan
menkamkampot ya menpab-
pabasol isnan ib-ana.
20 Siya dana am-in
nan mangipangawi isnan
ipogaw. Ngem nan mangan
ay adi menboo et baken di is
mangipangawi ken siya."

Nan Nangbadangan Jesus Isnan Baken Judio
Mar. 7:24-30

21 Nakwas pay dadi dat ko-
maan da Jesus et omeyda is-
nan sakop nan ili ay Tiro ya
Sidon.
22 Dat omey ken siya
nan in-ina ay iCanaan ay
baken Judio danat ibibiyad
ay mangwani en, "Apo, ay
apon din si Ali David, masag-
angka ken sak-en tay pilmi
nan ligat nan anakko ay
babai ay kinapet di anito."
23 Ngem egay inkaskason
Jesus siya dat kanan nan pa-
pasolotna, "Pakaanem kitdin
ta adi tomaktak tay omon-
on-onod ken datako dapay
menbogbogbogaw."
24 Dat kanan Jesus, "Nan
nangibaaan Apo Dios ken
sak-en et kedeng isnan Ju-
dio tay kanegda naamas ay
kalnilo."
25 Ngem inpapatin san
in-ina ay omey ken Jesus
et menpalintomeng isnan

sagangna danapay kanan,
“Apo, badangam adi sak-en.”
26 Ngem dat kanan Jesus,
“Baken osto no maipakan
nan kanen di an-ak isnan
aso.”
27 Dat kanan san in-ina
en, “Tet-ewa sa, Apo. Ngem
olay nan aso et kanenda nan
kamogay ay matekdag isnan
dao.”
28 Dat kanan Jesus, “Ina,
napigsa nan talekmo ken
sak-en isonga ikkak nan lay-
dem.” Dat tet-ewa maga-
nawis san anakna.

Inpagawis Jesus Nan Adoado Ay Masaksakit

29 Kinmaan si Jesus isdi
dat mendaan isnan benget
di baybay ay Galilea. Dat
tomikid isnan bilig et
tomokdo.
30 Dat omey nan adoado
ay ipogaw ken siya ya nan
inbobowegda ay masaksakit.
Wada nan pilay, nan bingoy,
nan kowap, nan omel ya nan
tap-ina. Inyeyda daida is-
nan sagang Jesus danat paga-
wisen am-in daida.
31 Nasdanasdaaw san
nadadagop isdi. Dadat
dayadayawen si Apo Dios ay
nangbadbadang isnan Judio
tay menkalkali et nan omel
ya ginmawis nan bingoy,
nan pilay et makadaan ya
nan kowap et makaila.

Nan Nangpakanan Jesus Isnan Epat Ay Libo Ay Ipogaw
Mar. 8:1-10

32 Maikatlo ay agew ay
daanda isdi dat ayagan Jesus
nan papasolotna et kanana
ken daida en, “Maseg-angak
isnan naayda ay ipogaw tay
tolo ay agewda isna dapay
naamin et nan baonda. No
ipasaak daida waay mao-
lawda is owatda isnan so-
maaanda.”
33 Dat kanan nan papa-
solotna en, “Into pay oma-
laanmi is makan is omanay
is ipakanmi isnan naayday
kaipoipogaw dapay ilit isna?”
34 Dat kanan Jesus, “Kaat
nan tinapay ay wada ken
dakayo?” Dadat kanan, “Pito
ay tinapay ya nan atiatik ay
ikan.”
35 Dat ipatokdon Jesus nan
kaipoipogaw
36 danat alaen san pito ay
tinapay ya san ikan et men-
iyaman ken Apo Dios esana-
pay amam-asen danat idya
isnan papasolotna et iwat-
watda.
37 Dadat mangan am-in et
nabsogda. Dat togopen nan
papasolotna nan binay-anda
et napno kayet nan pito ay
lowa.
38 Waay epat ay libo ay
lalalaki san nangan isdi ay
egay naibilang nan bababai
ya oongong-a.
39 Dat pasaaen Jesus daida
dapay menlogan da Jesus is-
nan bangka et omeyda isnan
sakop di Magadan.

16

Nan Nindawatanda Ken Jesus Ay Omipaila Is Kaskas-daaw
Mar. 8:11-13; Luc. 12:54-56

1 Isnan esa ay agew wada
nan inmey ay Fariseo ya Sa-
duceo ken Jesus tay laydenda

ay allilawen siya. Kinwanida
en omipaila koma is kaskas-
daaw ay mangpaila ay siya
nan tet-ewa ay inbaan Apo
Dios.
2 Ngem dat kanan Jesus,
“No men-gadangdang nan
daya isnan masdem dakayot
kanan en maegew is wakgat.
3 Isnan abes wakgawak-
gat no men-gadangdang
nan daya ya bomobolinget
dakayot kanan en waay
omodan. Mabalinyo ay ibaga
no awnit omodan wenno
adi no ilaenyo nan daya
ngem adiyo maimatonan
nan sinyal Apo Dios isnan
ommat id wani.
4 Palalo nan kangawin nan
ipogaw id wani ay timpo
tay adida polos nemnemen
si Apo Dios. Laydenyo ay
omipailaak is kaskasdaaw
ngem maid polos maipaila
ken dakayo nodi kedeng nan
kaneg nan kaskasdaaw ay
inommat ken Jonas id sang-
adom.” Kinwanin Jesus di
danat taynan daida.

Nan Inbagan Jesus Ta Makailanda Nan Baken Osto Ay Maisolsolo

Mar. 8:14-21

5 Isnan inomdanan da Je-
sus isnan demang di baybay
dat nemnemen nan papa-
solotna ay kinalingkinganda
ay omala is baonda ay tina-
pay.
6 Dat kanan Jesus ken
daida, “Makail-ilanyo nan
bobod di Fariseo ya Sa-
duceo.”
7 Dat men-asikwani nan
papasolotna en, “Waay
kinwanina di tay kinal-
ingkingan tako ay omala is
baon.”
8 Getken Jesus nan
kankananda danat kanan
ken daida en, “Kolang nan
talekyo. Dayon aped ap-
apaten nan kamaid di
kanenyo?
9 Ay adiyo kayet maawatan
nan kabaelak? Kanegyo ki-
nalingkingan din limay tina-
pay ay inpaad-adok ta kom-
deng isdin solok is limay
libo ay ipogaw. Dapay kaat
ay lowa nan pinnoyo isdin
nabay-an?
10 Et san pito ay inpaad-
adok ta komdeng isdin epat
ay libo ay ipogaw, kaat gedan
ay lowa nan pinnoyo isdin
nabay-an?
11 Aytay dan adiyo kayet
maawatan ay baken makan
nan kankanak issan nan-
gibagaak ken dakayo en
makail-ilanyo nan bobod di
Fariseo ya Saduceo?”
12 Dadat maawatan en
baken obpay nan bobod
di tinapay is ipanemnem-
nemna nodi makail-ilanda
nan baken osto ay isolsolon
di Fariseo ya Saduceo.

Nan Nangibagaan Pedro En Kristo Si Jesus

Mar. 8:27-30; Luc. 9:18-20

13 Dat itoloy da Jesus is-
nan sakop nan ili ay Cesarea
Filipos. Wadada pay isdi
dat sooten Jesus isnan papa-
solotna, “Ay ngan nan pang-
wanin nan ipogaw ken sak-
en?”

14 Dat kanan nan papa-
solotna en, “Wada nan mang-
wani en sik-a din si Juan ay
Menbonbonyag. Nan tap-in
di ipogaw et kananda en sik-
a din si Elias dapay kanan
kayet nan tap-ina en sik-a
din si Jeremias wenno din ib-
an di mamadton Apo Dios.”
15 Dat sooten Jesus ken
daida, “Dakayo pay abes ay
ngan nan pangwaniyo ken
sak-en?”
16 Dat kanan Simon Pedro
en, “Sik-a si Kristo ay Anak
Apo Dios ay inbagana en
awnit omali ay men-apo.”
17 Dat kanan Jesus en, “Na-
gasatka Simon ay anak Jonas
tay baken nan ipogaw is
nagapowan nan mangtekam
ken sak-en nodi si Amak id
daya nan nangipanemnem
ken sik-a.
18 Isonga ngadanak sik-
a is Pedro tay kanegka
bato. Et nan kinwanim
ay maipanggep ken sak-
en et siya nan kanega
bato ay maipegnadan nan
pammatin nan am-in ay
maitapi ken sak-en. Et gapo
isnan pammatida et maid
polos makaabak ken daida
ay olay nan tetey.
19 Et agtak sik-a is
lebbengem ay kaneg ma-
manggen isnan tolbek ay
manglokat isnan mento-
layan Apo Dios. Et am-
in ay iyadim ay maikkan
isnan batawa et maiyadi
abes id daya. Ya am-in
ay ipalobosmo ay maikkan
isnan batawa et maipalobos
abes id daya.”
20 Dat ibilin Jesus isnan pa-
pasolotna en adida ibagbaga
isnan olay sino ay ipogaw ay
siya si Kristo ay inbaan Apo
Dios ay omali ay men-apo.

Nan Nangibagaan Jesus Isnan Awnit Menligatana
Mar. 8:31-33; Luc. 9:22

21 Enggana isnan deey
ay timpo et inbagan Jesus
isnan papasolotna nan awnit
ommat ken siya. Kinwanina
ken daida, “Masapol ay
omeyak id Jerusalem et
awnit paligaten nan aamam-
an di Judio ya nan menkan-
gangato ay papadi ya nan
men-is-isolo isnan linteg sak-
en ya awnitda mangipapatey
ngem isnan katlon di agew et
kasinak matago.”
22 Dat ipagay-ed Pedro si
Jesus et kanana ken siya,
“Apo, adi koma ipalobos Apo
Dios dana ay ommat ken sik-
a.”
23 Dat kanan Jesus, “Tay-
nam sak-en tay nan kin-
wanim et kalin Satanas.
Adim dologen sak-en ay adi
mang-ikkan isnan kayat Apo
Dios. Nan ninemnemmo
et baken adi si Apo Dios
is nagapowana nodi isnan
ipogaw.”

Nan Ikkan Nan Maitapi Ken Jesus
Mar. 8:34-9:1; Luc. 9:23-27

24 Dat kanan Jesus isnan
papasolotna en, “No sino
nan manglayad ay maitapi
ken sak-en et masapol ay
ibilangna ay natey et nan
awakna ta baken nan lay-
dena is ik-ikkana nodi nan

laydek ta itoledna nan ligat
ay kaneg nan mang-aw-awit
isnan krosna ta omonod ken
sak-en.
25 Tay nan ipogaw ay ke-
deng nan awakna is nem-
nemnemena et awnit matey
met laeng ngem no baken
nan awakna is nemnemne-
mena gapo isnan mangsol-
solotana ken sak-en et awnit
matey ngem matagotago ay
eng-enggana ken Apo Dios.
26 Ay waday ganaben di
ipogaw ay mangkowa is am-
in ay kinabaknang isnan
batawa no matey daet adi
dawaten Apo Dios? Maid adi.
Tay maid polos kinabaknang
di ipogaw is makasokat
isnan biyagna.
27 Awnitak omali ay Iyon-
an Am-in di Ipogaw. Is-
nan omaliyak et somilan-
gak ay mangipaila isnan kan-
gaton Ama et mamakkey
nan aanghelko. Et awni-
tak sobalitan nan kaipoi-
pogaw ay menbasal isnan
inik-ikkanda.
28 Tet-ewa nan ibagak,
wada ken dakayo nan
matatago pay laeng eng-
ganay ilaenda nan omaliyak
ay Iyon-an Am-in di Ipogaw
ay mentolay."

17

Nan Natkenan Nan Ilan Jesus

Mar. 9:2-13; Luc. 9:28-36

1 Nallos nan enem ay agew
dat ayagan Jesus si Pedro ya
nan sin-agi ay da Santiago
ken Juan ta ikekedengda ay
omey isnan atakdag ay bilig.
2 Dat tomeken nan mangi-
ilaanda ken Jesus id isdi tay
mensilsilang nan angasna ay
kaneg nan agew ya pin-
molapolaw nan badona ay
kaneg silang di silaw.
3 Dadat men-ila da Moses
ken Elias ay makitoytoya ken
Jesus.
4 Dat kanan Pedro ken Je-
sus, "Apo, gawis tay wada
tako isna. No kayatmo ome-
setak is tolo ay bawi ta pala
ken sik-a nan esa, pala ken
Moses nan esa ya pala ken
Elias nan esa."
5 Daan ay menkalkali
si Pedro daet mawanada
nan somili ay liboo ay
manglingeb ken daida.
Dadat dengngen nan kali
ay nagapo isnan liboo ay
mangwani, "Si tona nan
Anakko ay laylaydek. Men-
galalasingak gapo ken siya
isonga dengngenyo nan
kankanana."
6 Isnan nangdengngan nan
papasolotna isnan kali dat
dadama nan egyatda et men-
lokbobda isnan lota.
7 Dat somag-en si Jesus et
kapposena daida et kanana,
"Bomangon kayo. Adi kayo
omegyat."
8 Mentangadda pay dat
maid teken is inilada nodi
kedeng si Jesus.
9 Issan lomayoganda isnan
deey ay bilig dat ibilin Je-
sus ken daida en, "Adiyo po-
los ibagbaga san inilayo eng-
ganay matagowak kasin."
10 Dat sooten nan papa-
solotna, "Owen. Ngem dakan
kanan en matagoka kasin da-
pay kanan nan men-is-isolo

isnan linteg en masapol ay
omon-ona ay omali si Elias
mo si Kristo?”
11 Dat kanan Jesus, “Owen,
tet-ewa ay omali omon-ona
si Elias ta isaganana nan am-
in.
12 Ngem epdas inmali si
Elias dapay egay inmato-
nan nan ipogaw isonga inik-
ikkanda nan ngawi ken siya.
Et awnit kaneg todi gedan
nan ikkanda ay mangpaligat
ken sak-en ay Iyon-an Am-in
di Ipogaw.”
13 Dat maawatan nan pa-
pasolotna ay si Juan ay Men-
bonbonyag nan kankanana
en Elias.

Nan Nangpakaanan Jesus Isnan Anito Ay Nangpakedas Isnan Onga

Mar. 9:14-29; Luc. 9:37-43

14 Issan linmayoganda et
dinatnganda nan adoado ay
ipogaw dat omey nan esay
am-ama ken Jesus et men-
palintomeng isnan sagangna
danapay kanan,
15 “Apo, seg-angam kad
nan anakko ay menkedas.
Tay no domateng nan
kedasna et palalo nan ligatna
et namin ado ay naek-ekdag
isnan apoy ya isnan danom.
16 Inyeyko ay mangipaa-
gas isnan papasolotmo ngem
adida kabaelan.”
17 Dat kanan Jesus, “Palalo
kayo od ay ipogaw id wani.
Baken osto nan nemnemyo
tay nabayagak ay nakitetee
ken dakayo et palalo nan
anosko ngem adi kayo kayet
pomati.” Danat kanan issan
aman san onga, “Iyalim isna.”
18 Dat bilinen Jesus nan an-
ito ta komaan isonga dat ma-
ganawis san onga ay lalaki.
19 Maaw-awni pay dat
ikekedeng nan papasolot
Jesus ay omey mensoot ken
siya en, “Aytay dakamin adi
makaipakaan issan deey ay
anito?”
20 Dat kanan Jesus, “Gapo
tay kolang pay laeng nan
pammatiyo ken Apo Dios.
Ngem ibagak nan tet-ewa et
no waday pammatiyo ken
siya ay olay teeteen ay kaneg
nan kateteenan ay esek et
mabalin ay kananyo isnan
bilig ay naay en, ‘Omeyka
isdi,’ dat tet-ewa omey. Maid
polos adi mabalin is adiyo
ikkan.
21 Ngem nan kaneg todi
ay anito et adi maipakaan
no adiyo ipapasnek ay
menlolol-owalo ay olay adi
kayo mangan.”

Nan Kasin Nangibagaan Jesus Isnan Kateyana

Mar. 9:30-32; Luc. 9:44-45

22 Isnan namingsan ay
nadagop nan papasolot
Jesus ken siya id Galilea
danat kanan, “Nganngani ay
maitedak ay Iyon-an Am-in
di Ipogaw isnan mangdepap
ken sak-en
23 et awnitda mangpatey.
Ngem awnitak matago kasin
isnan maikatlo ay agew.”
Dat dadama ay menseseg-
ang nan papasolotna isnan
inbagana ken daida.

Binayadan Da Jesus Nan Bowisda Isnan Templo

24 Inomdan pay da Jesus
id Capernaum dat omey nan
mensingsingil is bowis di
Templo ken Pedro et soo-
tenda, “Ay menbaybayad is
bowis di Templo nan apom?”
25 “Owen,” insongbat Pe-
dro.
Idi sinonggep si Pedro is-
nan baey ay kad-an Jesus
dat menkali omon-ona si Je-
sus ay mangwani, “Pedro, ay
ngan nan nemnemmo, ay
into nan men-alaan di aali
is sipingda? Ay isnan an-
akda wenno isnan teken ay
ipogaw?”
26 Dat kanan Pedro, “Nan
teken ay ipogaw adi.” Dat
kanan Jesus, “No siya sa et
adi masapol ay menbayad
nan an-akna.
27 Ngem adita koma
paligten nan ipogaw isna
isonga enka laengen men-
banniit isnan baybay. Et nan
damo ay banniitam dakat
takawen nan topekna ta das-
am nan siping ay omanay is
maibayad. Dakat alaen et
enka bayadan nan bowista.”

18

Nan Kanan Jesus Maipanggep Nan Kapatgan
Mar. 9:33-37; Luc. 9:46-48

1 Isnan deey ay agew dat
omey nan papasolot Jesus
ken siya et kananda, “Sino
ken dakami nan kapatgan is-
nan mentolayan Apo Dios?”
2 Dat ayagan Jesus nan esa
ay onga et ipatakdegna isnan
sagang nan papasolotna
3 danat kanan, “Ilaenyo
nan naay onga et adina polos
nemnemnemen ay ipangato
nan awakna. Ibagak ken
dakayo nan tet-ewa no adiyo
sokatan nan nemnemyo ta
kaneg nan nemnem di onga
et adi kayo polos maitapi is-
nan mentolayan Apo Dios.
4 Isonga nan kapatgan is-
nan mentolayan Apo Dios
et nan mangipababababa isnan
awakna ay kaneg nan naay
onga.
5 Et nan manglayad ya
mang-ayyew isnan kaneg
nan naay ay onga gapo isnan
pammatina ken sak-en et
siya gedan nan kaneg nan
layadna ken sak-en.”

Nan Mang-aw-awis Ay Mangipabasbasol
Mar. 9:42-48; Luc. 17:1-3

6 “Ngem no wada nan
mang-aw-awis isnan esa
ay kapatpati ken sak-en ay
menbasol et gag-awis no
maitaked nan losongan ay
bato isnan bagangna dat
maibkas isnan baybay mo
nan mangipaypay-owana ay
menbasol nan ib-ana.
7 Kaseseg-ang am-in
nan ipogaw isnan batawa
tay adoado nan maaw-
awisanda ay bomasba-
solanda. Kanayon ay
wada nan mang-aw-awis
ay mangipabasbasol isnan
ipogaw ngem kaseseg-ang
nan mang-aw-awis isnan iib-
ana tay palalo nan dosana.
8 No nan ikkan nan
ledengmo wenno sikim di
makabasolam et gawis no
pokolam ta iwasitmo. Tay
gag-awis no makolangka
isnan ledeng wenno siki

id wani basta wada nan
biyagmo ay eng-enggana mo
nan dowa nan ledengmo
ya nan sikim dakat mapali-
gatan isnan apoy ay adi
katkatey.
9 Et no nan pang-ilan nan
esa ay matam di makabaso-
lam gawis no soklatem laen-
gen. Tay gag-awis no es-
esa nan matam et kedeng mo
nan dowa nan matam dakat
mapaligatan isnan apoy ay
adi katkatey.
10 Et maipanggep abes
isnan oongong-a ay naayda
et makailanyo ta adiyo
aamisen daida. Tay iba-
gak ken dakayo ay nan
aanghel Apo Dios ay mang-
ay-ayowan ken daida et
wawawadada isnan sagang
Apo Dios id daya.
11 Et sak-en gedan ay Iyon-
an Am-in di Ipogaw et in-
maliyak ay mangisalakan is-
nan adi mangtek ken Apo
Dios."

Nan Naamas Ay Kalnilo
Luc. 15:3-7

12 Kinwas Jesus ay nang-
wani is dana danat itoloy ay
menpangngalig et kanana,
"Ngan nan ikkan nan ipogaw
ay wada nan sin-gasot ay
kalnilona dat maamas nan
esa? Ay adina taynan nan
siyampoo ya siyam isnan
pagpastolan ta ena anapen
san naamas?
13 Ibagak ken dakayo nan
tet-ewa en isnan mangdat-
ngana isnan naamas ay daan
ay natatago et dadama nan
gasingna mo nan gasingna
isnan siyampoo ya siyam ay
egay naamas.
14 Paliso abes ken Amayo
id daya tay adina layden no
waday maisiyan ken siya is
esa ay olay no nan kababaan
ay ipogaw."

Nan Ikkan Isnan Nakaba-
sol Ken Datako

15 "No wada nan ib-am
ay mamati ken Apo Dios ay
nakabasol ken sik-a dakat
omey ta mentoya kayo ay
dowa ta ibagam ken siya nan
basolna. No idngena nan
ibagam ya maawatana ay ba-
solna et mabalin ay men-
gayyem kayo kasin.
16 Ngem no adyana nan
ibagam dakat omayag is
esa wenno dowa ay ib-am
ay makkey ken sik-a isnan
omayam kasin ay makitoya
ken siya tapno matongpal
nan naisolat ay bilin ay
masapol ay wada nan dowa
wenno tolo ay mang-aboloy
isnan tet-ewa ay kankanam.
17 Et no adyana pay laeng
ay idnge daida dakat ipagtek
isnan iib-am ay mamati
isnan pagdagdagopanyo.
Ngem no adyana kayet nan
kanan nan iib-am ay mamati
dakayot ibilang siya ay
kaneg nan adi mamati ay
ngawi nan ogalina.
18 Ibagak ken dakayo nan
tet-ewa. Nan am-in ay
iyadiyo ay maikkan isnan
batawa et maiyadi abes id
daya. Ya am-in ay ipalobosyo
ay maikkan isnan batawa et
maipalobos abes id daya.
19 Wada pay nan ibagak
ken dakayo. No eesaen nan

dowa ay mamati nan dawa-
tenda et awnit ikkan Amak
id daya.
20 Tay olay no kedkedeng
nan dowa wenno tolo is
madagop gapo isnan ma-
matiyanda ken sak-en et
wadaak gedan ken daida.”

Nan Ommat Isnan Adi Mangpakawan Isnan Ib-ana

21 Nakwas pay di dat omey
si Pedro ken Jesus et kanana
en, “Apo, no wada nan ib-
ak ay mang-ik-ikkan is ngawi
ken sak-en et mamin kaat ay
pakawanek siya? Ay mamin
pito?”
22 Dat kanan Jesus, “Adiyak
kanan en mamin pito et ke-
deng ay pakawanenyo nan
ib-ayo nodi olay mamin ado
pay.
23 Tay no iyaligko nan
mentolayan Apo Dios et
kaneg nan esay ali ay
makitolag isnan ipogawna
gapo isnan otangda ken siya.
24 Kailoglogina ay mak-
itolag dat omey ken siya
nan esa ay kalibolibo nan
otangna.
25 Ngem adi makabayad
isnan otangna isonga inbilin
san ali ay mailako siya ya
nan asawana ya nan an-akda
tapno menbalinda is baa.
Et masapol abes ay mailako
am-in ay kowana tapno
maibayad isnan otangna.
26 Dat menpalintomeng
san am-ama isnan sagang
san ali et mendawat ken siya
ay mangwani en, ‘No maseg-
angka ken sak-en et awnitak
bayadan am-in nan otangko.’
27 Dat maseg-ang san ali
issan am-ama ay deey isonga
pinakawana nan otangna et
pinalobosana siya.
28 Issan nangtaynanan san
am-ama issan baey san ali
danat ilaen nan esay ib-ana
ay nakaotang ken siya is
kolang ay sin-gasot. Danat
ikawe siya danapay seen ay
mangwani en, ‘Bayadam nan
otangmo ken sak-en.’
29 Dat menpalintomeng
nan ib-ana isnan sagangna
et mendawat ken siya ay
mangwani en, ‘Maseg-angka
ken sak-en et awnitak
bayadan nan otangko ken
sik-a.’
30 Ngem egayna idnge san
kinwanin san ib-ana nodi
inpabalodna siya engganay
bayadana nan otangna.
31 Idi inilan nan iib-ana
nan inikkan san am-ama dat
mensakit nan nemnemda
isonga dadat omey ibaga
issan ali nan inommat.
32 Dat ayagan san ali
san am-ama et kanana
ken siya en, ‘Ngawingawi
nan ogalim. Am-in ay
otangmo et pinakawanko tay
nindawatka ken sak-en.
33 Aytay damen egay seg-
angan san ib-am ay nin-
dawat ken sik-a ay kaneg
nan inikkak ay nangseg-ang
ken sik-a?’
34 Dat makaliget san ali
et ipabalodna san am-ama
et paligatenda siya ta eng-
ganay bayadana am-in nan
otangna.”
35 Dat kanan Jesus en, “Keg
todi nan ikkan Amak id daya
no adi kayo pakawanen ay

tet-ewa nan basol di ib-ayo
ken dakayo."

19

Nan Insolon Jesus Maipanggep Nan Men-idang
Mar. 10:1-12; Luc. 16:18

1 Nakwas si Jesus ay nin-
isolo danat taynan nan
probinsiya ay Galilea et
omey isnan bas-ang di
ginawang ay Jordan ay sakop
di Judea.
2 Adoado nan ipogaw ay in-
monod ken siya et inpagaw-
isna nan wada nan sakitda.
3 Isnan esa ay agew et
wada nan Fariseo ay inmey
ken Jesus tay kaytenda ay
mangsikap ken siya. Dadat
kanan, "Ay kanam en ipalo-
bos nan linteg tako ay idan-
gan nan lalaki nan asawana
isnan kompolmi ay lason?"
4 Dat kanan Jesus, "Ay
egayyo binasa isnan kalin
Apo Dios ay isnan login
di batawa et isnan nang-
boliwana isnan ipogaw et
sinapona nan lalaki ya babai.
5 Dat kanan Apo Dios en
gapo is dana et taynan nan
lalaki nan amana ya inana
et maitapi isnan asawana et
menbalinda ay esa.
6 Et bakenda et dowa
nodi es-esangda. Isonga
baken osto no men-idang
nan tinipon Apo Dios."
7 Dat kanan san Fariseo,
"Owen, ngem aytay dan inso-
lat ngalod Moses nan linteg
ay mangwani en mabalin ay
men-ited nan lalaki is kaso-
latan ken asawana ay mangi-
pagtek ay nin-idangda danat
pakaanen siya?"
8 Dat kanan Jesus, "Gapo
tay nasokil kayo isonga in-
palobos Moses ay makiidang
kayo ngem enggana isdin
damo et adi layden Apo Dios
di.
9 Ibagak ken dakayo
nan tet-ewa. Nan lalaki
ay makiidang dapay egay
makikamkamolala nan
asawana et kaneg mamabai
no makiasawa is teken."
10 Dat kanan nan papasolot
Jesus, "No keg todi ngalod
nan sin-asawa et gag-awis no
adiyet makias-asawa."
11 Dat kanan Jesus, "Owen,
ngem baken am-in ay
ipogaw nodi kedeng isnan
deeyda ay nang-itedan Apo
Dios is makaanos.
12 Tay wada nan natke-
natken ay gapo ay adi
makiasawa nan ipogaw. Nan
esa ay gapo et naiyanakda
ay kanegda naibobotowan
ya nan tap-ina et inbotowan
nan ipogaw daida. Ya
nan tap-ina et adida maki-
asawa tapno itoltoloyda
ay mangibagbaga isnan
maipanggep ken Apo Dios.
Nan makaanos ay mangsolot
et daida koma nan mang-
ikkan."

Nan Nangbindisyonan Jesus Isnan Oongong-a
Mar. 10:13-16; Luc. 18:15-17

13 Isnan esay agew et
wadada nan nangyey isnan
oongong-a ken Jesus tapno
kapposena ya ilowalowana

daida ngem inyadin nan
papasolotna.
14 Ngem dat kanan Jesus,
“Palobosanyo nan oongong-a
ay omali ken sak-en. Adiyo
iyadi daida tay nan mang-
talek ken sak-en ay kaneg
nan naayday oongong-a et
daida nan maitapi isnan
mentolayan Apo Dios.”
15 Dat kapposen Jesus
daida dat komaan.

Nan Kadangyan
Mar. 10:17-31; Luc. 18:18-30

16 Isnan namingsan et
wada nan esa ay ipogaw ay
inmey ken Jesus et kanana,
“Apo, ngan nan osto ay ikkak
tapno matagotagowak ken
Apo Dios?”
17 Dat kanan Jesus, “Damen
sos-ooten ken sak-en nan
maipanggep isnan gawis da-
pay kedkedeng si Apo Dios is
gawis? Ngem no kayatmo ay
matagotago ken Apo Dios et
masapol ay tongpalem nan
lintegna.”
18 Dat kasin sooten san
lalaki, “Ngan pay ay linteg?”
Dat kanan Jesus, “Adika men-
patpatey, adika mamabai,
adika menpabpabasol isnan
ib-am.
19 Masapol ay tongpalem
da amam ken inam ya lay-
laydem nan iib-am ay keg
nan pananglayadmo isnan
awakmo.”
20 Dat kanan san lalaki,
“Tinongtongpalko met am-in
dana. Ngan pay laeng di
masapol ay ikkak?”
21 Dat kanan Jesus, “No
kayatmo ay ikkan nan
ostoosto et ilakom am-
in nan kokwam damet
ipakdaw nan lakona isnan
kodokdo. Dakat mang-
onod ta maitapika ken
sak-en et awnit wada nan
kinakadangyanmo id daya.”
22 Idi dinngen san lalaki
nan kinwanin Jesus dat ko-
maan ay menseseg-ang tay
adina kayten ay taynan nan
kinakadangyana.
23 Dat kanan Jesus isnan
papasolotna en, “Tet-ewa
nan ibagak ken dakayo,
naligat nan maitapiyan di
kadangyan isnan mento-
layan Apo Dios.
24 Owen, kasinak kanan
en nalaklaka pay nan
songgepan nan dakkel ay
camel isnan lokaw di dagom
mo nan maitapiyan di
kadangyan isnan mento-
layan Apo Dios.”
25 Nasdaaw nan papa-
solotna isnan nangdengn-
ganda issan kinwanin Jesus
dadat sooten, “Sino pay
obpay nan mabalin ay
maisalakan?”
26 Dat inenengneng Jesus
daida danapay kanan, “Nan
adi mabalin ay ikkan di
ipogaw et mabalin ay ikkan
Apo Dios tay maid polos
adina kabaelan isonga am-
in ay mangpati ken siya et
maisalakan, kadangyan man
wenno kodo.”
27 Dat kanan Pedro, “Ilam
dakami et tinaynanmi am-in
ay kokwami ta maitapi kami
ken sik-a. Ngan pay es nan
awnitmi ganaben?”
28 Dat kanan Jesus, “Ibagak
ken dakayo nan tet-ewa,

awnit ipabalon Apo Dios
nan batawa et awnit sak-
en nan mentolay et dakayo
ay simpoo ya dowa ay
papasolotko nan tomokdo
isnan tokdowan di ali ay
mangbanag isnan am-in ay
Judio ay aap-on din simpoo
ya doway an-ak din si Israel.
29 Nan am-in ay mangtay-
nan isnan baeyna, nan beb-
satna, da amana, nan an-
akna ya nan payewna gapo
isnan maitapiyana ken sak-
en et adoado nan ganabena
dapay wada nan biyagna ay
maid patenggana.
30 Ngem ado isnan kapap-
atgan id wani et awnit daida
nan kababaan. Ya ado isnan
kababaan id wani et awnit
daida nan kapapatgan."

20

Nan Pangngalig Maipanggep Isnan Awnit Ganaben Nan Ipogaw

1 Intoloy Jesus ay men-
pangngalig et kanana en,
"Nan awnit ited Apo Dios
isnan ipogaw isnan mento-
layana et kaneg nan ikkan
nan kakwa isnan adoado ay
payew. Isnan esa ay wisngit
dat omey men-anap is aga-
gena
2 dat makitolag isnan deey-
day dinas-ana isnan osto ay
lagbo isnan sin-agew dadat
lomokso.
3 Idi napatpat-a dat omey
kasin san am-ama isnan pag-
ag-aggongan danat ilaen ay
wadada nan men-ag-aggong
tay maid oblada.
4 Danat kanan ken daida
en, 'Enkayo abes makiobla is-
nan payewko et awnitak ited
nan osto ay lagboyo.'
5 Dadat tet-ewa omey.
Idi nakag-aw dat omey
kasin san am-ama isnan pag-
ag-aggongan danat paeyen
kasin san deeyday dinat-
ngana isdi. Idi alas tres
danat ikkan kasin.
6 Nasdem pay dat kasin
omey danat ilaen ay wadada
kayet nan men-ag-aggong.
Danat sooten ken daida
en, 'Aytay dakayon men-
ag-aggong? Ay egay kayo
linmokso?'
7 'Maid met mangipaobla
ken dakami,' insongbatda.
Dat kasin kanan san am-ama
ken daida en, 'Enkayo ngalod
men-obla isnan payewko.'
8 Maaw-awni pay dat
kanan san am-ama is-
nan apon di baana en,
'Ayagam nan men-ob-obla
ta bayadam nan lagboda.
Ilogim isnan naodi ay inmey
enggana isnan inmona.'
9 Dat omey san kaodiyan
ay nin-obla et nan lagbo is-
nan sin-agew nan inlagbona
ken daida.
10 Isonga ninemnem san
ninlogi issan wisngit en ad-
ado nan lagboda ngem dat
obpay paliso isnan lagbon
nan naod-odi.
11 Inalada nan lagboda
dadat iyagotoot san nangi-
paobla ken daida
12 ay mangwani en, 'Nan
deeyda et es-esa ay olas nan
nin-oblaanda dapay dakami
et dadama nan poos dakami
pay inmaagew. Into nan

ikkana ay aped paliso nan
lagbomi?'
13 Dat kanan san nangi-
paobla issan esa, 'Owen
gayyem, ngem egayak
logiyen dakayo tay nintolag
tako isnan osto ay inagewyo.
14 Alaem bawet nan lag-
bom dakat somaa. No kay-
atko ay paliso nan lagbo nan
naodi is ken dakayo ay ngan
di ngotoyo od?
15 Ay maid kalintegak ay
mang-ikkan isnan kayatko
isnan sipingko? Ay mensakit
nan nemnemmo tay manag-
itedak?' "
16 Dat itoloy Jesus ay mang-
wani, "Siya di nan kaneg
nan mentolayan Apo Dios
tay nan ipogaw ay kababaan
id wani et awnit daida nan
kapatgan. Et nan ipogaw ay
kapatgan id wani et awnit
daida nan kababaan."

*Nan Maikatlo Ay Nangiba-
gaan Jesus Isnan Kateyana*
*Mar. 10:32-34; Luc. 18:31-
34*

17 Isnan omay-ayan da
Jesus id Jerusalem danat
ipaigid san simpoo ya dowa
ay papasolotna
18 danat kanan ken daida
en, "Dengngenyo. Omey
tako id Jerusalem et maid-
yaak ay Iyon-an Am-in di
Ipogaw isnan menkangan-
gato ay papadi ya nan men-
is-isolo isnan linteg. Et
awnit kananda en masapol
ay maipapateyak.
19 Dadat idya sak-en is-
nan baken Judio et awnit
mangselaselatda ya mang-
baibaigda dadat omilansa is-
nan kros. Ngem awnitak
kasin matago isnan maikatlo
ay agew."

*Nan Nindawatan Nan
Inan Da Santiago Ken Juan*
Mar. 10:35-45

20 Nakwas di dat omey ken
Jesus nan asawan Zebedeo
ya nan dowa ay an-akna dat
menpalintomeng san in-ina
isnan sagang Jesus ta men-
dawat koma.
21 Dat sooten Jesus, "Ngan
nan kayatmo?" Danat kanan,
"Apo, no mabalin ta isnan
mentolayam et makitokdo
koma nan doway an-akko
ken sik-a isnan makanawan
ya nan makanigidmo."
22 Dat kanan Jesus issan
dowa ay an-ak Zebedeo
ay papasolotna en, "Adiyo
getken nan dawdawatenyo.
Ay makaitoled kayo ay
mang-okmon isnan ligat ay
awnitko ligaten?" Dadat
kanan, "Owen. Makaitoled
kami."
23 Dat kanan Jesus en, "Tet-
ewa ay awnit kayo maligatan
ay kanegko. Ngem bakenak
is kalebbeng ay menpili is
tomokdo isnan makanawan
ya makanigidko. Tay si
Amak nan kalebbeng ay
mangpili is tomokdo is
dana."
24 Issan nangdengngan san
simpoo ay ib-ada ay pa-
solotna isnan dinawat san
sin-agi ya nan inada dadat
ligten daida.
25 Dat ayagan Jesus
daida am-in et kanana

en, “Getkenyo nan maik-
ikkan isnan aali ya nan
tap-in di mentolay isnan
batawa. Igagatinda nan
ipogawda gapo tay wada nan
kalinteganda ken daida.
26 Ngem adi kabalin ay
kaneg todi ken dakayo nodi
nan manglayad ay ngomato
ken dakayo et masapol ay
siya nan menpababa ta
badangana nan iib-ana.
27 Owen, nan manglayad
ay kapatgan ken dakayo
et masapol ay mensilbi ay
kaneg baa isnan iib-ana.
28 Tay kaneg sak-en ay
Iyon-an Am-in di Ipogaw et
egayak inmali ay masilbiyan
nodi tapno mensilbiyak is-
nan ipogaw. Isonga awni-
tak matey tapno masbot nan
kaipoipogaw gapo isnan bas-
basolda.”

*Nan Nangipagawisan Je-
sus Isnan Dowa Ay Kowap*
*Mar. 10:46-52; Luc. 18:35-
43*

29 Isnan nangtaynan da Je-
sus id Jerico et adoado nan
inmonod ken daida.
30 Et wada nan dowa ay
kowap ay tinmotokdo isnan
benget nan daan. Issan
nangdengnganda ay lomaos
da Jesus dadat menbogaw ay
mangwani en, “Sik-a ay apon
din si David, seg-angam kad
dakami.”
31 Dat sagiiten nan ipogaw
daida ta igiginekda. Ngem
am-amedda kayet ninbogaw
ay mangwani en, “Sik-a ay
apon din si David, seg-angam
kad dakami.”
32 Dat isaldeng Jesus et aya-
gana daida danat kanan, “Ay
ngan nan kayatyo ay ikkak
ken dakayo?”
33 Dadat kanan en, “Apo,
kayatmi ay makaila koma.”
34 Dat seg-angan Jesus
daida et kapposena nan
matada dadat maganawis
et makailada dadlo. Dadat
makkey ken siya.

21

*Nan Nangdayawanda Ken
Jesus Isnan Inmayanda Id
Jerusalem*
*Mar. 11:1-11; Luc. 19:28-
40; Juan 12:12-19*

1 Issan sinmag-enan da Je-
sus id Jerusalem et ngan-
ngani ay omdanda isnan ili
ay Betfage ay sag-en nan
bilig ay Olivo dat ibaan Jesus
nan dowa ay papasolotna
2 et kanana, “Enkayo isnan
ili ay deey et awnit ilanyo
nan kabayo ay wada nan
anakna. Dayot okasen nan
baodda ta iyaliyo isna.
3 No waday mensoot isnan
ik-ikkanyo dayot kanan en
masapol nan apoyo et ipalo-
bosna ay dagos.”
4 Naikkan dana ta matong-
pal nan inbagan nan esay
mamadton Apo Dios en,
5 “Ibagayo isnan iJerusalem
en, ‘Ilaenyo. Naay
omal-ali nan Aliyo ay
nangipababa isnan
awakna ay men-
sasakay isnan anak di
kabayo.’ ”
6 Dat omey nan papa-
solotna et ikkanda nan
inbagan Jesus ken daida.

7 Inyeyda nan kabayo
ya nan anakna dadat ap-
apan isnan badbadoda dat
sakayan Jesus san anak di
kabayo.
8 Dat iyaplag nan kaipoi-
pogaw nan badbadoda isnan
daanen Jesus dapay iyaplag
nan tap-ina nan tobon di
kaiw ta ipailada ay day-
dayawenda si Jesus.
9 Nan inmon-ona ya naod-
odi et menbogbogawda
ay mangmangwani en,
“Hosanna. Madaydayaw nan
naay Ali tako ay apon din si
David. Mabindisyonan nan
inbaan Apo Dios ay mentolay
ken datako. Madaydayaw
nan ngadan Apo Dios id
daya.”
10 Issan inomdanan da
Jesus id Jerusalem dat men-
giyaw nan omili isdi ay
mangmangwani, “Sino nan
ipogaw ay deey?”
11 Dat kanan nan ipogaw
ay nakkey ken siya en, “Siya
na si Jesus ay mamadton Apo
Dios ay nagapo id Nazaret
isnan probinsiya ay Galilea.”

Nan Inmayan Jesus Isnan Templo

Mar. 11:15-19; Luc. 19:45-48; Juan 2:13-17

12 Id Jerusalem et
sinonggep si Jesus isnan
Templo danat pabalaen nan
men-il-ilako ya lomaklako
is awnitda ited ken Apo
Dios danapay tokangen nan
lamisaan di mensoksokat is
siping ya nan tokdowan di
men-ilaklako is kalapati.
13 Danat kanan ken daida
en, “Naisolat isnan kalin Apo
Dios en, ‘Nan baeyko et
paglol-owalowan di ipogaw.’
Siya di nan inbagan Apo Dios
ngem ngan nan ik-ikkanyo?
Dakayon aped os-osalen ay
pagsos-owitikan?”
14 Dat omey nan kowap
ya nan pilay ken Jesus issan
Templo.
15 Ngem issan nang-ilaan
nan menkangangato ay pa-
padi ya nan men-is-isolo is-
nan linteg issan kaskasdaaw
ay inikkan Jesus et dadama
nan ligetda. Dadat am-
amed lomiget issan nang-
dengnganda isnan oongong-
a ay menbogbogaw isnan
Templo ay mangmangwani
en, “Dayawen tako nan apon
din si David.”
16 Dadat sooten ken Jesus,
“Ay adim dengngen nan
kankanan nan oongong-
a?” Dat kanan Jesus, “De-
dengngek ya. Ay egayyo bi-
nasa nan naisolat isnan kalin
Apo Dios en initdowana nan
oongong-a tapno ostoosto
nan mangdaydayawanda
ken siya?”
17 Kinwanin Jesus di danat
taynan daida et omey omapa
id Betania.

Nan Kaiw Ay Adi Kasin Bomgas

Mar. 11:12-14, 20-22

18 Kawakgatana isnan
sinmagongan da Jesus id
Jerusalem et naowat siya.
19 Danat ilaen nan esay
kaiw ay higos dat omey ta
ilana no waday begasna
ngem kedeng nan tobona is
wada. Danat kanan, “Adika

kasin bombomgas." Dat
maango ay dagos san kaiw.
20 Nasdaaw nan papa-
solotna isnan nang-ilaanda
et kananda en, "Ine. Dan
aped naango ay dagos nan
naay ay kaiw?"
21 Dat kanan Jesus, "Ibagak
ken dakayo no mamati
kayo ken Apo Dios ay maid
dowadowana et makaikkan
kayo abes isnan kaneg nan
inikkak isnan naay ay kaiw.
Baken pay kedeng di is
maikkanyo nodi mabalin ay
ibagayo isnan deey ay bilig
en men-aton isnan baybay et
men-aton tet-ewa.
22 Tay no ostoosto nan
pammatiyo ken Apo Dios et
am-in ay dawatenyo ken siya
et tongpalena."

Nan Nagapowan Nan Kalebbengan Jesus
Mar. 11:27-33; Luc. 20:1-8

23 Dat somagong si Jesus is-
nan Templo ay men-isolo dat
omey ken siya nan aamam-
a ya nan menkangangato
ay papadi et kananda en,
"Ibagam kad ken dakami no
ngan nan kalebbengam ay
mang-ik-ikkan isnan am-in
ay ik-ikkam. Ay sino nan
nang-ited ken sik-a isnan
lebbengmo?"
24 Dat songbatan Jesus
daida en, "Sootek na od ken
dakayo et no makasongbat
kayo daket ibaga abes nan
nagapowan nan lebbengko.
25 Siya na nan sootek.
Into nan nagapowan din
kalebbengan Juan ay Men-
bonbonyag? Ay ken Apo Dios
wenno isnan ipogaw?" Da-
dat men-asisoot et kananda
en, "Ay sino nan isongbat
tako? No kanan tako en
nagapo ken Apo Dios et
awnit kanana en, 'Ayta
ngalod dayon egay pinatpati
din si Juan?'
26 Ngem no kanan tako en
nagapo isnan ipogaw et kae-
egyat nan ikkan nan ipogaw
ken datako tay kananda en
tet-ewa ay mamadton Apo
Dios din si Juan."
27 Isonga dadat kanan en,
"Adimi getken." Dat kanan
Jesus, "Adiyak ngalod abes
ibagbaga nan nagapowan
nan kalebbengak ay mang-
ik-ikkan isnan ik-ikkak."

Nan Pangngalig Isnan Doway Sin-agi

28 Dat menpangngalig si
Jesus et kanana en, "Ngan
nan nemnemyo isnan naay?
Wada nan esay am-ama ay
doway lalalaki nan anakna.
Kinwanina isnan iyon-a en,
'Kadya enka mensaba.'
29 'Adiyak,' insongbatna.
Ngem maaw-awni pay danat
sokatan nan nemnemna et
omey men-obla.
30 Dat omey nan am-ama
isnan innodi et paliso nan
inbagana ken siya. Danat
kanan ken amana en, 'Owen
Ama, omeyak.' Ngem egay
obpay inmey.
31 Sino issan dowa nan
nangtongpal isnan bilin
amada?" Dadat kanan, "Nan
iyon-a adi." Dat kanan
Jesus, "Owen et ibagak
ken dakayo ay aap-apon di
Judio, nan managbasol ay

kaneg nan mensingsingil is
bowis ya nan makilalalaki et
awnitda maitapi isnan men-
tolayan Apo Dios esakayopay
maitapi.
32 Tay inmali si Juan ay
Menbonbonyag et inbagana
ken dakayo nan osto ay
ikkanyo tapno gomawis
nan ogaliyo ngem egayyo
pinati siya dapay pinatin
nan mensingsingil is bowis
ya nan makilalalaki siya.
Olay no inilayo nan nin-
babawiyanda et egayyo
sinokatan nan nemnemyo
ta patiyenyo nan inbagan
Juan.”

Nan Nangiyaligan Jesus
Isnan Menlelebbeng Ay Judio
Mar. 12:1-12; Luc. 20:9-19

33 Dat sodoken Jesus
na, “Dengngenyo nan tap-
in di pangngalig. Wada
nan esay am-ama ay nin-
esek is adoado ay onas.
Danat bakden nan om-ana
dat omset is paglebkan is
mangsetset isnan danom
di onas dapay mensaad is
atakdag ay baey is mentean
di menbanbantay. Danat
ipaayowan isnan ipogaw
esapay omey isnan addaad-
dawi ay ili.
34 Inomdan pay nan maap-
itan nan onas dat ibaan san
kakwa nan baana ta enda
alaen nan pigasna.
35 Ngem dinpap san men-
ay-ayowan san inbaana et
baibaigenda nan esa dadat
pateyen nan esa dadapay
gayangen nan esa.
36 Dat kasin omibaa san
kakwa is ad-ado mo san
damo ngem paliso nan
inikkan san men-ay-ayowan
ken daida.
37 Isonga danat ibaa nan
anakna tay kanana en sigo-
lado ay siya nan idngeda.
38 Ngem issan nang-ilaan
san men-ay-ayowan issan
anak san kakwa dadat
mentotya et kananda en,
‘Naay omali nan awnit
mangtawid isnan naay om-
a. Pateyen tako bawet siya ta
datako nan mangkowa isnan
tawidna.’
39 Isonga dadat depapen et
ibalada isnan onasan dadat
pateyen.”
40 Dat kanan Jesus isnan
mangdedenge en, “No omali
san kakwa isnan deey ay
onasan ay ngan ngata nan
ikkana isnan deeyda ay men-
ay-ayowan?”
41 Dadat kanan, “Kaeegyat
nan ikkana ay mangpatey
ken daida tay palalo nan
kangawida danat ipaayowan
nan onasana isnan teken ay
matalek ya makaited isnan
pigasna.”
42 Dat kanan Jesus ken
daida en, “Tet-ewa sa. Ngem
ay egayyo binasa nan naiso-
lat isnan kalin Apo Dios ay
mangwani en,
‘Nan bato ay inadyan di
nangsaad isnan baey
et siya nan kapatgan
tay ipakekenegna
nan baey. Inikkan
Apo Dios na et pilmi
ay kaskasdaaw ken
datako.’ ”
43 Intoloy Jesus en, “Ibagak
ken dakayo en olay no nan
Judio nan pinilin Apo Dios id

sang-adom ngem gapo isnan
mang-adyananyo isnan in-
baana et adi kayo et maitapi
isnan mentolayana nodi nan
ipogaw ay mangtongtongpal
isnan kayatna.
44 Et nan maipakpak isnan
deey ay kapatgan ay bato
ay naiyaligak et masogaso-
gatan ya no matekdag gedan
san deey ay bato et mamek-
memekmek nan pontaana."
45 Isnan nangdengngan
nan menkangangato ay
papadi ya nan Fariseo
isnan pangngalig Jesus et
naawatanda ay daida nan
kankanana ay nang-adi
isnan inbab-aan nan kakwa
issan onasan ya nan napateg
ay bato tay adyanda siya.
46 Isonga laydenda ay de-
papen siya ay dagos ngem
omegyatda isnan ipogaw tay
kananda en mamadton Apo
Dios siya.

22

Nan Pangngalig Maipanggep Isnan Babayas
Luc. 14:15-24

1 Dat kasin menpangngalig
si Jesus ken daida et kanana
en,
2 "Nan awnit maitapiyan
nan ipogaw isnan mento-
layan Apo Dios et kaneg nan
ikkan nan esay ali ay mangis-
agana isnan bomayasan nan
anakna.
3 Insaganana nan am-in
danat ibaa nan baana ay
omey mendekat ngem adyan
nan nadkat ay omey.
4 Isonga inbaana kasin nan
tap-in di baana ta ibagada
en, 'Kadya, omali kayo tay
pinaltimi nan baka ya nan
tap-in di menlalmes ay talak-
enmi. Nakasagana et am-in
isonga omali kayo et.'
5 Ngem nan inayaganda
et adida polos idnge nodi
itoltoloyda kayet nan ik-
ikkanda. Wada nan lin-
mokso ya wada nan inmey
nin-ilako
6 dapay depapen nan tap-
ina san deeyday baa et
baigenda ay mangpatey ken
daida.
7 Dadama nan liget san ali
issan nangdengngana is dadi
isonga danat ibaa nan sosol-
dadona ay omey mangpatey
isnan ngawi ay ipogaw dada-
pay poowan nan ilida.
8 Dat kasin kanan san ali
isnan baana en, 'Naisagana
nan am-in isnan babayas
ngem nan inayagak et adida
maibagay ay maitapi.
9 Enkayo ngalod isnan
madagdagopan di ipogaw ta
ayaganyo am-in daida.'
10 Isonga dadat omey aya-
gan am-in nan das-anda olay
no ngawi wenno gawis nan
ogalina daet napno nan baey
san ali.
11 Maaw-awni pay dat
songgep san ali ay makitoya
isnan sangailina danat ilaen
nan esa ay egay nangibado
isnan pala bodana.
12 Dat kanan san ali ken
siya en, 'Gayyemko, aytay
dakan wada isna dakapay
egay ninbado isnan pala bo-
dam?' Ngem aped gomiginek
san am-ama.
13 Dat kanan san ali isnan
baana en, 'Ogdenyo nan

naay ipogaw dayot itep-
a siya isnan menbolinget.
Et men-ag-ag-aga ya men-
oowakis isdi gapo isnan
pilmi ay ligatna.' "
14 Dat kanan Jesus en,
"Adoado nan ayagan Apo
Dios ngem atiatik nan mapili
ay maitapi ken siya."

Nan Nangsootanda No Bayadanda Nan Bowis

Mar. 12:13-17; Luc. 20:20-26

15 Nakwas di dat ko-
maan nan Fariseo ta enda
mentotya is ikkanda ay
mangsikap koma ken Jesus
isnan mensootanda ken siya.
16 Dadat ibaa nan iib-ada
ya nan ib-an Ali Herod ta
omeyda ken Jesus. Da-
dat kanan, "Apo, getkenmi
ay adika polos al-allilawen
nan ipogaw nodi isolsolom
nan osto ay layden Apo Dios
ay ikkanda ya maid paam-
amdem isnan nangato ya
nababa ay ipogaw.
17 Isonga ibagam kad
ken dakami no ngan nan
kanam isnan naay. Ay
iyadin nan linteg tako nan
mangbayadanmi is bowis
ken Cesar ay ali id Roma?"
18 Ngem getken Jesus ay
siksikapanda siya isonga
danat kanan, "Dakayo ay
aginsosolot ken Apo Dios,
aytay dayon layden ay
mangsikap ken sak-en?
19 Omyali kayo is siping ay
maibayad is bowis." Dadat
idya ken siya nan siping
20 danat sooten, "Sino nan
kaangas ya kangadan isna?"
21 "Si Cesar," insongbatda.
Dat kanan Jesus ken daida
en, "No siya ngalod sa et
kowan Cesar nan siping
isonga ikkanyo ken Cesar
nan kalebbengana dayopay
abes ikkan ken Apo Dios nan
kalebbengana."
22 Nasdaaw san Fariseo is-
san nangdengnganda isnan
kinwanin Jesus isonga dadat
komaan.

Nan Soot Maipanggep Is-nan Matago Ay Natey

Mar. 12:18-27; Luc. 20:27-40

23 Isnan deey ay agew
et wada nan Saduceo abes
ay inmey ken Jesus ay
mangpadas ay mangsikap
ken siya. Datona nan Judio
ay adi mamati ay kasin
matago nan natey.
24 Kinwanida ken Jesus,
"Apo, insolat Moses id sang-
adom en no matey nan
lalaki ay inmasawa dapay
maid anakda et masapol ay
asawaen nan besat san natey
nan balo tasiyay omanakda
et maibilang ay kaneg anak
san natey.
25 Kadya, id kasin et
wada nan pito ay sin-ag-
i ay lalalaki ay omili isna.
Inmasawa nan iyon-a dat
matey ay maid anakda. Dat
asawaen nan maisned san
aydona
26 dat matey gedan ay
maid anakda. Et siya gedan
nan inommat isnan maikatlo
enggana isnan maikapito.
Nateyda am-in ay maid
anakda.
27 Kaodiyan ay natey san
balo.

28 Naay nan sootenmi, is-
nan katagowan nan natey ay
sino pay nan osto ay asawan
san babai issan pito ay sin-
ag-i tay inasawada am-in
siya?"
29 Dat songbatan Jesus et
kanana, "Baken osto nan
nemnemyo tay adiyo od
getken nan naisolat isnan
kalin Apo Dios ya adiyo
gedan getken nan kabaelana.
30 Tay isnan matagowan
nan natey et menbalinda ay
kaneg nan aanghel id daya
ay adi makias-asawa.
31 Et maipanggep isnan
matagowan nan natey ay
egayyo binasa nan naisolat
isnan kalin Apo Dios? Tay
kanana en,
32 'Sak-en nan Dios ay day-
dayawen da Abraham ken
Isaac ya si Jacob.' Ngem ep-
das natey da Abraham issan
nangwaniyan Apo Dios isdi.
Et siya di nan manggetkan
tako ay matatago kayet nan
natey ay ipogaw Apo Dios
tay adi kabalin ay kanan
Apo Dios en daydayawenda
siya kayet no egayda natago
kasin."
33 Dat nasdaaw nan
ipogaw isnan nangdengn-
ganda isnan isolsolon Jesus.

Nan Kapatgan Ay Linteg Apo Dios
Mar. 12:28-34; Luc. 10:27

34 Issan nangdengngan
nan Fariseo ay inabak Jesus
nan Saduceo isnan mensos-
ootanda dadat omey abes
ken siya.
35 Dat padasen nan esay
men-is-isolo isnan linteg
ay mangsikap ken Jesus et
kanana en,
36 "Apo, ngan nan kapat-
gan isnan linteg tako?"
37 Dat kanan Jesus, "Mas-
apol ay laylaydenyo ay os-
toosto si Apo Dios ay Apoyo
isnan nemnem ya posoyo ya
isnan am-in ay ik-ikkanyo.
38 Siya na nan kapatgan
isnan am-in ay linteg.
39 Et nan maikadwa ay
kapatgan et laylaydenyo
nan iib-ayo ay kaneg nan
pananglaylayadyo isnan
awakyo.
40 Nan naay dowa et daida
nan poon nan am-in ay linteg
Moses ya nan am-in ay isol-
solon nan mamadton Apo
Dios."

Nan Soot Maipanggep Ken Kristo
Mar. 12:35-37; Luc. 20:41-44

41 Esapay komaan san
deeyday Fariseo et ninsoot
abes si Jesus ken daida et
kanana,
42 "Ngan nan pangwaniyo
ken Kristo ay inbagan Apo
Dios ay awnitna ibaa ay men-
tolay? Sino nan kaapo ken
siya?" Dadat kanan, "Apon
din si David."
43 Dat kanan Jesus, "No
apon din si David si Kristo
ayta ngalod dan kanan din
si David en si Kristo nan Ap-
apona? Tay inpakalin nan
Ispiriton Apo Dios si David
ay mangwani en,
44 'Kinwanin Apo Dios
ken Kristo ay Ap-
apok en tomokdoka
isnan makanawanko

engganay abakek am-
in nan bosom.' "
45 Dat kasin mensoot si Je-
sus ken daida et kanana, "No
kanan David en Ap-apona
si Kristo, dayon aped kanan
en alapon Kristo si David?
Ay baken Ap-apon David si
Kristo?"
46 Dadat adi makasongbat
isnan soot Jesus isonga eng-
gana issan agew ay deey et
egayda et kasin ninsos-oot
ken siya.

23

*Nan Pangwanin Jesus Is-
nan Men-is-isolo Isnan Linteg
Ya Nan Fariseo*
*Mar. 12:38-39; Luc. 20:45-
46*
1 Dat ibagan Jesus isnan
ipogaw ay nadagop ya isnan
papasolotna en,
2 "Nan men-is-isolo isnan
linteg ya nan Fariseo et daida
nan kalebbeng ay mangisolo
isnan linteg Apo Dios ay in-
solat din si Moses
3 isonga masapol ay tong-
palenyo am-in ay isoloda
ken dakayo. Ngem adiyo
solsoloten nan ik-ikkanda
tay adida ik-ikkan nan
isolsoloda.
4 Tay taptapiyanda is
adoado ay bilin nan lin-
teg engganay mapali-
gatan nan mangtongpal ay
kanegda men-ipaaw-awit
is mendagsen dadapay adi
polos badangan daida.
5 Am-in nan ik-ikkanda et
ikkanda isnan mangiilaan
di ipogaw tapno it-it-ekda
daida. Isonga inpadakdak-
eda nan papil ay naisolatan
nan kalin Apo Dios ay
ibebedbedda isnan kitongda
ya isnan takkayda dadapay
ipaando nan pagaypay nan
badoda ta ipailada isnan
ipogaw nan kagawisda.
6 Pilpiliyenda pay nan ka-
gawisan ay tokdowan isnan
enda makikanan ya isnan
sinagoga.
7 Kaytenda abes ay mal-
ispito isnan enda men-
pasyalan ya kaytenda abes
ay makmakwani en mistolo.
8 Ngem dakayo et adiyo
ipalobos nan ib-ayo ay mang-
wani ken dakayo en mistolo
tay sinbebsat kayo am-in et
kedengak is mistoloyo.
9 Et adiyo abes kankanan
isnan ib-ayo isnan naay
batawa en Ama tay wada
nan es-esay amayo ay si Apo
Dios id daya.
10 Adiyo gedan ipalobos
nan ib-ayo ay mangwani en
Apo ken dakayo tay sak-en ay
Kristo nan Apoyo ay inbaan
Apo Dios.
11 Nan kapatgan ken
dakayo et masapol ay siya
nan mangbadbadang isnan
ib-ana.
12 Et nan mangipapangato
isnan awakna et awnit
maipagowab met laeng.
Ngem nan mangipabababa
isnan awakna et awnit
maipangato."

*Nan Nangiiyawan Jesus
Isnan Fariseo Ya Nan Men-is-
isolo Isnan Linteg*
Luc. 11:39-42,44,52
13 Dat itoloy Jesus ay
mangwani en, "Aye nan
awnityo dosa, dakayo ay

men-is-isolo isnan linteg ya
Fariseo tay aginsosolot kayo
ken Apo Dios. Seseyatanyo
nan maitapi koma isnan
mentolayan Apo Dios gapo
isnan isolsoloyo ya isnan
ik-ikkanyo. Adi kayo polos
maitapi gapo isnan ogaliyo
dayopay adi ipalobos nan
mangkayat ay maitapi.
14 Aye nan awnityo dosa,
dakayo ay men-is-isolo
isnan linteg ya Fariseo
ay aginsosolot ken Apo
Dios. Tay tagikowaenyo
nan kokwan di nabalo ay
bababai. Dayot lingban nan
ngawi ay ik-ikkanyo isnan
mang-andoandowanyo is-
nan lowaloyo. Ngem gapo is
dana et awnit am-amed nan
dosayo.
15 Aye nan awnityo dosa,
dakayo ay men-is-isolo isnan
linteg ya Fariseo ay agin-
sosolot ken Apo Dios. Tay
nan ikkanyo et olay nan bay-
bay isnan teken ay ili et bas-
angenyo ta omanap kayo is
olay es-esa ay awisenyo ta
men-ib-ayo. Ngem no wa-
day awisenyo et am-amedyo
ipangawi isonga am-amed
nan maipaeyana isnan apoy
ay adi katkatey mo dakayo.
16 Aye nan awnityo dosa
tay dakayo koma nan men-
isolo ngem kanegyo nan
kowap ay mangipangpango
isnan ib-ada. Tay isolsoloyo
en no waday mangisapata
isnan Templon Apo Dios
et baken basol no adina
tongpalen. Ngem kananyo
en no nan balitok isnan
Templo nan isapatana et
masapol ay tongpalena nan
sapatana.
17 Tet-ewa ay nakowap
kayo ya maid nemnemyo.
Ngan nan kapatgan, nan bal-
itok wenno nan Templo ay
kabindisyonan nan balitok?
18 Kananyo abes en no nan
mangisapata isnan altar ay
maipaypay-an nan maited
ken Apo Dios et baken basol
no adina tongpalen ngem
nan mangisapata isnan
naited ken Apo Dios et
masapol ay tongpalena nan
insapatana.
19 Tet-ewa ay nakowap
kayo ya maid getkenyo.
Ay ngan nan kapatgan,
nan naited ken Apo Dios
wenno nan naipay-ana ay
kabindisyonan nan naited?
20 Ngem no isapatan nan
ipogaw isnan naipay-an nan
naited ken Apo Dios et itap-
ina abes nan naited ken siya.
21 Et no isapatana abes nan
Templon Apo Dios et isap-
atana gedan si Apo Dios ay
wada isdi.
22 Et no wada nan mangis-
apata isnan daya ay kad-an
Apo Dios et isapatana abes si
Apo Dios ay mentotolay isdi.
23 Aye nan awnityo dosa,
dakayo ay men-is-isolo isnan
linteg ya Fariseo ay agin-
sosolot ken Apo Dios. Tet-
ewa ay dalonyo tongpalen
nan linteg Apo Dios ay
kaneg nan mang-ag-agtanyo
ken siya is bingayna ay
olay nan kaatikan ay ap-
apitenyo ay mangipabango
isnan madengdeng ngem
kalingkinganyo nan kaam-

amedan isnan lintegna ay
nan osto ay ikkanyo isnan
ipogaw ya nan mangbadan-
ganyo isnan makasapol
is badang ya nan mang-
ikkananyo isnan ikkan di
matalek. Gawis nan mang-
it-itedanyo isnan bingayna
ngem masapol ay adiyo
kalkalingkingan nan naayda
ay kaam-amedan isnan
linteg.
24 Tet-ewa ay kowap
kayo ay men-ipangpango.
Kanegyo nan mangsagat
is lingew isnan inomena
danapay men-okmon nan
baka tay eestenyo ay mang-
ik-ikkan isnan kababaan ay
bilin dayopay adi tongpalen
nan kapatgan.
25 Aye nan awnityo dosa,
dakayo ay men-is-isolo isnan
linteg ya Fariseo ay agin-
sosolot ken Apo Dios. Kan-
egyo nan mang-owas isnan
tasa ya nan palato ay kedke-
deng nan maiila is owasana.
Kanegyo datona tay gawis
nan ipap-ailayo ngem adiyo
dalosan nan ngawi isnan
nemnemyo ay kinaagom ya
sowitik.
26 Dakayo ay Fariseo et
kaneg kayo kowap. Mas-
apol ay dalosanyo omon-ona
nan ngawi ay adi mamaila
ta madalosan abes nan ma-
maila.
27 Aye nan awnityo dosa,
dakayo ay men-is-isolo
isnan linteg ya Fariseo ay
aginsosolot ken Apo Dios.
Kanegyo nan pantiyong ay
napintolan is polaw. Gawis
nan boyana ngem isnan
leemna et kaingiingit di
natey nan mentetee dapay
menpeleleteg.
28 Siya di tet-ewa nan kan-
egyo tay isnan mangiilaan
nan ipogaw et gawis kayo
ngem kedeng nan ngawi is
wada isnan nemnemyo.”

Nan Awnit Madosaan Nan Men-is-isolo Isnan Linteg Ya Nan Fariseo
Luc. 11:47-51

29 Intoloy Jesus ay mang-
wani ken daida en, “Aye
nan awnityo dosa, dakayo
ay men-is-isolo isnan linteg
ya Fariseo ay aginsosolot
ken Apo Dios. Tay om-
omset kayo is gawis ay pan-
tiyong isnan naikaoban din
mamadton Apo Dios day-
opay altialtiyan nan tap-in
di naikaoban din gawis di
ogalida.
30 Dayopay kanan en, ‘No
wada kami koma issan tim-
pon din alal-apomi et egay
kami nakiik-ikkan isdin inik-
ikkanda ay nangipapatey is-
din mamadton Apo Dios.’
31 Siya nan kananyo na
ngem gapo isnan ngawi ay
nemnemyo et ipailayo ay
dakayo nan tet-ewa ay aap-
on din nangpatey isdin ma-
madton Apo Dios id sang-
adom.
32 Sigi ngalod. Kewasenyo
et ay mang-ikkan isnan in-
login din alal-apoyo id sang-
adom.
33 Kaneg kayo oweg tay
nasikap ya manag-allilaw
kayo. Ay kananyo en mailisi
kayo isnan dosa isnan apoy
ay adi katkatey? Ngem adi.

34 Tay awnitak ibaa nan
mamadto ya nan mamasilib
ya nan men-isolsolo ay
mangisolo koma ken dakayo.
Ngem awnityo pateyen
ya ilansa isnan kros nan
tap-ina. Nan tap-ina et
baigenyo isnan sinagoga
dayopay kedagen nan tap-
ina ay mangpaligat olay
intoy omayanda.
35 Isonga dakayo nan
awnit mangikalo isnan
dosan nan nangpatpatey
isnan am-in ay ipogaw ay
maid basolda menlogi isdin
napateyan Abel ay esay
lalaki ay gawis nan ogalina
enggana isdin napateyan din
anak Barakias ay si Zacarias
isnan pantew ay ninbaetan
nan Templo ya nan altar.
36 Ibagak ken dakayo ay
tet-ewa en awnit madosa
nan ipogaw id wani gapo ken
daida am-in ay napatpatey."

Nan Layad Jesus Isnan iJerusalem
Luc. 13:34-35

37 Dat kanan Jesus en,
"Dakayo ay i Jerusalem et
maseg-angak ken dakayo
tay ginaygayangyo ya pinat-
pateyyo nan mamadto ay in-
baan Apo Dios ay mangisolo
ken dakayo. Namin kaat
ay kayatko ay ponoken
dakayo koma ay kaneg
nan mangsakokowan nan
manok isnan an-akna ngem
adyanyo.
38 Isonga id wani kigad
kayo et tay adiyet mentetee
si Apo Dios ay mangbadang
ken dakayo.
39 Ibagak ken dakayo en
adi kayo kasin mang-il-ila
engganay kananyo en, 'Ma-
daydayaw si Kristo ay inmali
isnan ngadan Apo Dios.' "

24

Nan Mabakasan Nan Tem-
plo
Mar. 13:1-2; Luc. 21:5-6

1 Isnan kinmaanan Jesus
isnan Templo dat somag-en
nan papasolotna ken siya
ay mangipaila isnan kagawis
nan Templo ya nan bab-aey
ay sag-ena.
2 Ngem dat kanan Jesus,
"Owen, ilanyo am-in nan
naayda ngem awnit do-
mateng nan timpo ay maid
polos mabaybay-an is olay
esa ay batona tay awnit
mapokada am-in."

Nan Ligat Ay Awnit Do-
mateng
Mar. 13:3-13; Luc. 21:7-19

3 Isnan nangtaynan da
Jesus id Jerusalem dadat
omey isnan bilig ay Olivo. Idi
wadada isdi dat ikekedeng
nan papasolotna ay omey
ken siya et kananda en,
"Kadya, ibagam ken dakami
no tongona nan maikkanan
san kinwanim id kawni.
Ngan nan awnit kailasinana
ta getkenmi ay nganngani
nan omaliyam ya nan men-
patenggaan nan batawa?"
4 Dat kanan Jesus ken
daida en, "Makailanyo ta
maid mang-al-allilaw ken
dakayo.
5 Tay adoado nan awnit
omali ay mangwani en daida
nan Kristo ay inbaan Apo

Dios et awnit allilawenda
nan ado ay ipogaw.
6 Awnit dengngenyo nan
ngalawngaw di gobat ay
maisasag-en ken dakayo
ya nan damag ay wada
nan gobat isnan ad-addawi
ay ili. Ngem adi kayo
makibkibtot tay masapol ay
ommat dana ngem baken
di is menpatenggaan nan
batawa.
7 Awnit men-asigobat nan
kailiili ya kaneg abes nan
kagobigobilno ya awnit
wada gedan nan kabitibitil
ya yegyeg isnan natkenatken
ay il-ili.
8 Am-in dana et siya
nan menlogiyan nan ligat
ay kaneg nan damo ay
menpasikalan nan omanak.
9 Et awnit aamisen nan
ipogaw dakayo gapo isnan
pammatiyo ken sak-en. Et
awnit depapenda dakayo
dadapay paligaten nan ib-
ayo ya pateyen nan tap-iyo.
10 Gapo is dana et ado
nan mangdokog isnan pam-
matida dadat men-inamis
dadapay isipsip nan ib-ada.
11 Et awnit omdan ken
dakayo nan mamadto ay
baken tet-ewa ay mamadton
Apo Dios et allilawenda nan
ado ay ipogaw.
12 Gapo isnan kapalalon
nan ngawi isnan batawa et
awnit mamaid nan layad
nan ipogaw isnan ib-ada.
13 Ngem nan makaanos
ay adi mangdokdokog is-
nan pammatina engganay
makwas nan am-in et wada
nan biyagna ay maid pateng-
gana.
14 Et awnit maibaga
isnan kaipoipogaw isnan
batawa nan gawis ay damag
maipanggep isnan mento-
layan Apo Dios engganay
dengngenda am-in et siya
dinto et nan menpatenggaan
nan batawa.”

Nan Kaeegyat Ay Ommat
Mar. 13:14-23; Luc. 21:20-24

15 Dat itoloy Jesus ay
mangwani en, “Wada nan
inbagan din si Daniel ay
esay mamadton Apo Dios
id sang-adom en, ‘Awnit
ilaenyo nan kadodogis isnan
pangiilaan Apo Dios ay
tomakdeg isnan Templo ay
adina bagay ay tomakdegan.’
(Nan mangbasa isnan naay
et maawatanyo koma.)
16 Isonga isnan mang-
ilaanyo is dana et masapol
ay nan ipogaw id Judea et
menbakwitda isnan bilbilig.
17 Et nan wada isnan pan-
tewna et adiyet songgep ay
mang-ala isnan bonagna.
18 Kaneg abes nan epdas
linmokso et adiyet makasaa
isnan baeyna ay mang-ala is-
nan badona.
19 Am-amed kaseseg-ang
nan maliton ya nan men-
saskot isnan omdanan nan
deey ay timpo.
20 Isonga menlowalo kayo
ken Apo Dios tapno baken
isnan timpon di lemlem
wenno isnan obaya nan
ommatana.
21 Tay nan ligat isnan deey
ay timpo et siya nan kaam-
amedan isnan am-in ay ligat
ninlogi isdin naboliwan di

batawa ay enggana id wani
dat maid et kasin domat-
dateng is kaneg todi isnan
batawa ay eng-enggana.
22 Ngem maseg-ang si
Apo Dios isnan pinilina ay
ipogaw isonga inat-atikna
nan agew ay menligatan
tay no egayna geddengan
nan agew et maid mabay-an
isnan batawa."
23 Intoloy Jesus ay mang-
wani en, "Isonga no wada
nan mangwani en, 'Ilam,
naay si Kristo,' wenno 'Deey
siya,' et adi kayo kadi pat-
patiyen.
24 Tay awnit wadada nan
mangwani en daida kano
si Kristo ya nan tap-ina et
kananda en mamadton Apo
Dios kano daida. Et awnit
omipailada is kaskasdaaw
ay kabaelanda tapno men-
allilawda pati nan pinilin
Apo Dios ay ipogawna no
mabalin.
25 Ipaon-onak ay man-
gibaga ken dakayo isnan
naayda tapno nenemne-
menyo ta adi kayo maal-
allilaw.
26 Isonga no kananda en,
'Ilam, wada si Kristo isnan
bilig,' dakayot adi kadi om-
omey isdi. Ya no kananda en,
'Wada isna ay mentatabon,'
dayot adi kadi patpatiyen.
27 Tay isnan omaliyak
kasin ay Iyon-an Am-in di
Ipogaw et kaneg nan kimat
ay menpangsilaw isnan
daya.
28 Awnit matongpal dana
tay kaneg nan kananda en,
'No intoy kad-an di natey
ay egay naikaob et siya
nan maponokan di koyat ta
topekenda.' "

Nan Omaliyan Kasin Jesus
Mar. 13:24-27; Luc. 21:25-28

29 Intoloy Jesus ay mang-
wani en, "Isnan makwasan
san deey ay ligat et awnit
bomolinget nan agew ya
adiyet somilang nan bowan.
Matekdag nan talaw ya
maikiweg nan am-in ay
wada id daya.
30 Et siya na nan mailaan
nan sinyal id daya ay
somagongak. Et am-in nan
ipogaw isnan batawa et
pilmi nan egyatda ya men-
agada isnan mang-ilaanda
ken sak-en. Tay siya na nan
lomayogak ay Iyon-an Am-in
di Ipogaw ay maitatapi isnan
liboo ay magapo id daya et
somisilangak ay mangipaila
isnan kangaton Apo Dios ya
nan kabaelan ay wada ken
sak-en.
31 Et wada nan tanggoyob
ay napigsa daket ibaa nan
aanghelko isnan am-in ay
kad-an di ipogaw isnan
batawa ta dagopenda am-in
nan ipogaw ay pinilin Apo
Dios."

Nan Ipailan Nan Kaiw
Mar. 13:28-31; Luc. 21:29-33

32 "Nemnemenyo nan kaiw
ay higos tay wada nan ma-
soloyo. No sombo nan to-
bona et getkenyo ay ngan-
ngani nan pinag-odan.
33 Kaneg abes no ilaenyo
nan om-ommat isnan

batawa ay kaneg san inbagak ken dakayo et getkenyo ay nganngani nan omaliyak.
34 Ibagak ken dakayo nan tet-ewa et ommat san inbagak esapay matey nan am-in ay ipogaw ay matatago id wani.
35 Olay no mamaid nan batawa ya nan wada id daya ngem nan am-in ay kankanak et mawawada kayet ay eng-enggana."

Maid Mangtek No Tongona Nan Omaliyan Kristo
Mar. 13:26-44; Luc. 17:26-36

36 "Maid polos mangtek isnan osto ay agew ya olas ay ommat san inbagak. Olay nan aanghel et adida getken ya olay sak-en ay Anak Apo Dios et adiyak getken gedan nodi kedeng si Ama is mangtek.
37 Din inik-ikkan nan ipogaw isdin timpon din si Noah et siya gedan nan ikkan nan ipogaw isnan awnitak omaliyan kasin.
38 Tay esapay mapsong nan batawa et maid egyatda nodi ginan-ganasda nan biyagda ay apedda mangmangan dadapay omin-inom ya men-as-asawa engganay sinonggep da Noah isnan bapor.
39 Egayda ninemnemnem nan ommat ken daida engganay linmayos nan batawa et nalimonda am-in. Et awnit kaneg todi gedan nan ommat no somagongak.
40 Tay isnan deey ay timpo et no wada nan doway lalalaki isnan payewda et maala nan esa dapay mataynan nan esa.
41 Et no wada nan doway babai ay menbaybayo et maala gedan nan esa dapay mataynan nan esa.
42 Isonga mensasagana kayo ay kanayon tay adiyo getken nan osto ay agew ay omaliyan nan Apoyo.
43 Tay kaneg nan mangakew, no getken nan akinbaey nan osto ay olas ay omaliyana et adi polos kaseyep ta adi makasgep nan mangakew.
44 Isonga dakayo abes et masapol ay kanayon ay mensasagana kayo tay maid mangtek no tongona nan omaliyak ay Iyon-an Am-in di Ipogaw."

Nan Matalek Ay Baa Ya Nan Adi Katalek
Luc. 12:41-48

45 Dat menpangngalig si Jesus maipanggep nan somagongana isnan batawa et kanana en, "Nan matalek ya masilib ay baa et siya nan pinilin nan apona ay mangipangpango isnan iib-ana ay baa ta siya nan kigad ay mang-ited isnan kanenda.
46 Men-gasing nan sanay baa isnan domatngan nan apona no inikkana nan inbilina.
47 Ibagak ken dakayo nan tet-ewa et gapo tay matalek siya et awnit siya nan mangitalkan nan apoda isnan am-in ay kowana.
48 Ngem nan adi katalek ay baa et nenemnemena ay

waay madmadney nan so-
maaan nan apoda
49 isonga ngawi nan ikkana
tay baigena nan ib-ana ay
baa ya aped makikikan isnan
ipogaw dapay menboteng.
50 Dat somaa nan apoda
isnan agew ay adi getgetken
san baana.
51 Daet dosaen nan apoda
siya et itapina siya isnan
dosan nan aginsososlot ken
Apo Dios isnan kad-an nan
pilmi ay ligat. Et men-ag-ag-
aga dapay men-oowakis isdi
gapo isnan pilmi ay ligatna."

25

Nan Pangngalig Maipanggep Isnan Simpoo Ay Bababas-sang

1 Dat itoloy Jesus et kanana
en, "Iyaligko nan ikkan di
nakasagana ya nan egay is-
nan somagongak. Kanegda
nan simpoo ay bababassang
ay mang-ala isnan silawda ta
enda sab-aten nan lalaki ay
makiasawa.
2 Nan lima et adida osalen
nan nemnemda ngem nan
lima et masilibda.
3 San lima ay egay nang-
osal isnan nemnemda et in-
meyda ay egayda inmaala is
pondon di silawda.
4 Ngem san lima ay masilib
et inmaalada is pondon di
silawda.
5 Nalabiyan ay inmey san
lalaki ay makiasawa isonga
dadat mentom-e.
6 Tengan di labi esapay
wada nan menbogaw ay
mangwani en, 'Naay omali
nan makiasawa. Omaliyo
sab-aten.'
7 Isonga dat mabanangon
san simpoo ay bababassang
et isaganada nan silawda.
8 Dat kanan san limay
maid pondoda isnan iib-ada
ay masilib en, 'Agtanyo kad
dakami is tap-in nan igasyo
tay matmatdok nan igas nan
silawmi.'
9 Ngem sinmongbat san
limay masilib en, 'Adi ka-
balin tay adi omanay nan
pondomi ken datako am-in.
Omey kayo lomako isnan
masapolyo.'
10 Dadat omey. Wadada
isnan daan dapay omdan
san sesed-enda. Dat makkey
san limay nakasagana ay
makikan dat maemban nan
segpan.
11 Maaw-awni pay dat
domateng san limay en
linmako is igas dadat men-
bogaw isnan segpan et
kananda en, 'Apo, songgep
kami kad.'
12 Ngem sinmongbat san
lalaki en, 'Adi kayo, tay
adiyak getgetken dakayo.' "
13 Dat kanan Jesus isnan
papasolotna en, "Isonga mas-
apol ay mensasagana kayo
tay adiyo getken nan agew ay
omaliyak kasin."

Nan Pangngalig Isnan Kaosalan Nan Kowan Di Ipogaw

Luc. 19:11-27

14 Dat itoloy Jesus ay
mangwani en, "Iyaligko
kasin nan ommat isnan
awnitak omaliyan. Kanegna
nan inikkan nan kadangyan
ay ninsagana isnan omayana
isnan addawi ay ili. Esapay

omey et inayagana nan
kabaabaana ta ibagana nan
ikkanda isnan gamengna.
15 Nan esang et inagtana
is limay libo ay siping, nan
maikadwa et doway libo ya
nan maikatlo et sinlibo tay
sigon isnan kabaelan di was-
din esa ken daida. Dat ko-
maan san kadangyan.
16 San naagtan is limay libo
et inigosyona ay dagos dat
men-galansiya is limay libo
abes.
17 Siyang na gedan nan
inikkan san naagtan is
doway libo et doway libo
abes nan galansiyana.
18 Ngem san naagtan is sin-
libo et inkaobna san inalana
ta igagona.

19 Nabayag pay dat so-
maa san apoda danat paaya-
gan san deeyday baana ta
sootena nan inikkanda issan
siping.
20 Dat omey san naagtan
is limay libo et kanana en,
‘Apo, inagtam sak-en is limay
libo et naay gedan nan limay
libo ay inyanakna.’
21 Dat kanan san apoda,
‘Gawis nan inikkam. Tet-
ewa ay matalekka ay baa.
Gapo tay matalekka isnan
atiatik et taptapiyak nan
kalebbengam isnan ado
ya makigasingka isnan
gasingko.’

22 Dat omey abes san
naagtan is doway libo et
kanana en, ‘Apo, inagtam
sak-en is doway libo et naay
gedan nan doway libo ay
inyanakna.’

23 Dat kasin kanan san
apoda, ‘Gawis nan inikkam.
Tet-ewa ay matalekka abes
ay baa. Gapo tay matalekka
isnan atiatik et taptapiyak
abes nan kalebbengam isnan
ado ya makigasingka gedan
isnan gasingko.’

24 Dat abes omey san naag-
tan is sinlibo et kanana en,
‘Apo, getkek ay makedseka
tay ap-apitem nan egaymo
inis-ek dakapay men-
galansiyaan nan egaymo
ninligatan.
25 Isonga daket ikaob nan
sipingmo tay omegyatak ken
sik-a et naay isagongko et
ken sik-a nan sipingmo.’
26 Dat kanan san apoda en,
‘Ngawika is baa tay sadotka
ay pilmi. Getkem ay ap-
apitek nan egayko inis-ek ya
men-galansiyaak nan egayko
ninligatan.
27 Ayta damen egay nga-
lod inbangko tapno no
somagongak damet isagong
nan sipingko ya nan bin-
isna?’
28 Danat kanan isnan tap-
in di baana en, ‘Alaenyo san
intedko ken siya ta itedyo
issan baa ay nakasimpoo ay
libo.
29 Tay nan matalek isnan
naidya ken siya et matap-
tapiyan pay is ad-ado ngem
nan adi katalek et olay nan
atiatik ay wada ken siya et
mamaid.
30 Nan naay pay maid sil-
bina ay baa et itep-ayo isnan
kad-an nan menbolinget et
men-ag-ag-aga dapay men-
oowakis isdi tay pilmi nan

ligatna.' "

Nan Maodi Ay Kabanagan Di Kaipoipogaw

31 Intoloy Jesus ay mang-
wani en, "Isnan omaliyak ay
men-ali et mamakkey nan
aanghel ta maila nan kan-
gaton Apo Dios ken sak-en
daket tomokdo isnan tok-
dowan di mentolay.
32 Dat madagop isnan
sagangko nan am-in ay
ipogaw isnan batawa. Daket
mensiyanen daida ay kaneg
nan ikkan nan menpaspastol
ay mangisiyan isnan kalnilo
isnan kalding.
33 Daket ipaey nan ipogaw
ay gawis nan ogalida isnan
makanawanko ya nan ngawi
nan ogalida et ipaeyko abes
isnan makanigidko.
34 Daket kanan isnan
wada isnan makanawanko
en, 'Akayo tay dakayo nan
binadangan Amak ta maitapi
kayo isnan mentolayana ay
naisasagana enggana isdin
naboliwan di batawa.
35 Tay isdin naow-owatak
ya naew-ewewak et nang-
pakpakan kayo ya nangpap-
ainom kayo. Ya isnan
inmay-ayak isdin il-iliyo et
sangsangailiyak dayopay
inayagan kayet sak-en isnan
bab-aeyyo.
36 Et isdin kamaid badok
et nangbadbado kayo gedan
ya nang-ay-ayowan kayo is-
din nasaksakitak dakayo pay
inmal-ali ay nangtoytoya is-
din naibalbalodak.'
37 Dat kanan san gawis nan
ogalida ken sak-en en, 'Tong-
ona nan nang-ilaanmi ken
sik-a ay maid kanem ya in-
omem dakamit pinakan ya
pinainom sik-a?
38 Tongona nan nangsan-
gailiyanmi ya nangbad-
owanmi ken sik-a?
39 Tongona nan nasakitam
ya naibalodam dakamit
omey ay makitoytoya ken
sik-a?'
40 Sak-en ay ali et awnitak
kanan ken daida en, 'Iba-
gak ken dakayo et tet-ewa ay
olay no nan kababaan ay ma-
mati ken sak-en nan nang-
ikkananyo et kaneg sak-en
gedan nan naikkanana.'
41 Daket kanan abes isnan
wada isnan makanigidko en,
'Komaan kayo tay dakayo
nan dosaen Apo Dios.
Maitep-a kayo isnan apoy
ay adi katkatey ay naisagana
ken Satanas ya nan baana ay
aanghel ay nangdokog ken
Apo Dios.
42 Tay isdin naow-owatak
ya naew-ewewak et egay
kayo nangpakpakan ya
nangpap-ainom.
43 Isdin sangsangailiyak et
egay kayo nang-ayag dakayo
pay egay nangbadbado is-
din kamaid badok ya egay
kayo nang-ay-ayowan isdin
nasaksakitak ya naibalbalo-
dak.'
44 Dadat kanan en, 'Apo,
tongona nan nang-ilaanmi
ken sik-a ay naow-owat ya
naew-ewew ya sangsangai-
lika dakapay ninlalabos,
nasaksakit ya naibalbalod
damipay egay badangan sik-
a?'
45 Daket kanan ken daida
en, 'Ibagak ken dakayo

nan tet-ewa et isdin nang-
adyanyo ay badangan nan
kababaan ay mamati ken
sak-en et kaneg sak-en nan
inadyanyo.'
46 Isonga datona nan omey
isnan dosa ay maid paten-
gana. Ngem nan gawis nan
ogalida et matagotagoda ken
Apo Dios."

26

Nan Nintotyaanda Isnan Ikkanda Ay Mangpatey Ken Jesus
Mar. 14:1-2; Luc. 22:1-2; Juan 11:45-53

1 Kinwas Jesus ay man-
gibaga is dana isnan pa-
pasolotna danat kanan ken
daida en,
2 "Gegetkenyo ay isnan
dowa ay agew et omdan et
nan Fiestan di Linmaosan di
Anghel. Isnan deey ay agew
et sak-en ay Iyon-an Am-in
di Ipogaw et maitedak ay
mailansa isnan kros."
3 Isnan deey gedan ay
timpo et naponok isnan
baey Caifas ay kangatowan
ay padi nan am-in ay
menkangangato ay papadi
ya menlelebbeng ay aamam-
a
4 ta mentotyada isnan
ikkanda ay mangdepap ay
mangpatey ken Jesus ay
maid mangtek is ipogaw.
5 Tay kananda en, "Adi
mabalin ay ikkan tako na
isnan timpon di fiesta mo-
datya golowen nan ipogaw
datako."

Nan Nanglanaan Nan Babai Isnan Olon Jesus
Mar. 14:3-9; Juan 12:1-8

6 Issan kawad-an da Jesus
id Betania isnan baey Simon
ay inpagawisna nan kolitna
7 dadat mangan. Dat
songgep nan esay babai ay
nananggen isnan gawigawis
ay palanggo ay kad-an di
nangina ay bangbanglo
danat ibokbok am-in isnan
olon Jesus.
8 Dat menkakaslat nan pa-
pasolotna et kananda en,
"Ayyew pay na. Kawas nan
bangbanglo.
9 No mailako koma adi di et
ado nan bayadna ay maited
isnan kodo."
10 Ngem getken Jesus nan
kankananda danat kanan,
"Bay-anyo siya tay gawigawis
nan inikkana ken sak-en.
11 Olay ket wawawawada
nan kodo ken dakayo ngem
sak-en et adiyak mabayag ay
makitetee ken dakayo.
12 Nan nangibokbokana et
isaganana nan awakko isnan
maikaobak.
13 Osto nan ibagak ken
dakayo, olay no into nan
maiwalasan nan gawis ay
damag isnan batawa et
maipagpagtek abes nan
inikkana ta kanemnemnem-
ana."

Nan Nakitolagan Judas Ay Isipsipna Si Jesus
Mar. 14:10-11; Luc. 22:3-6

14 Dat omey isnan menkan-
gangato ay papadi si Judas
Iscariote ay esa isnan simpoo
ya dowa ay pasolot Jesus

15 danat kanan, “Kaat nan
ilagboyo ken sak-en no it-
edko si Jesus ken dakayo?”
Dadat bilangen nan tolom-
poo ay napateg ay pilak et
itedda ken siya.
16 Ninlogi isdi dat men-
nemnemnem si Judas is
gawis ay timpo is mangi-
padepapana ken Jesus is ken
daida.

Nan Nin-obongan Da Je-
sus Ya Nan Papasolotna
Mar. 14:12-26; Luc. 22:7-
20; Juan 13:21-30; 1 Cor
11:23-25

17 Isnan omona ay agew
nan Fiestan di Linmaosan
di Anghel et siya nan
mangkakananda is egay
kabobodan ay tinapay ya
siya gedan nan mang-
paltiyanda is kalnilo ay
kaneg din inikkan din
alal-apoda ay Judio isdin
nanglaosan di anghel isnan
bab-aeyda id Egipto tapno
adina itapi ay mangpatey
ken daida. Inmey nan
papasolot Jesus ay mangsoot
ken siya en, “Into nan laydem
ay enmi mangisaganaan
isnan kanen tako is fiesta?”
18 Dat kanan Jesus, “Omey
kayo isnan esay am-ama id
Jerusalem dakayot kanan
ken siya en, ‘Kanan nan
Apo tako en nganngani
kano nan mateyana. Omali
kano siya ya dakami ay
papasolotna isnan baeymo
ta isna nan mang-isdaanmi
isnan kalnilo.’ ”
19 Dat omey nan papa-
solotna et ikkanda nan inba-
gana ken daida ay mangis-
agana isnan kanenda.
20 Nasdem pay dat men-
likob da Jesus ya nan simpoo
ya doway papasolotna.
21 Mangmanganda dat
kanan Jesus ken daida,
“Ibagak ken dakayo en awnit
isipsip nan esa ken dakayo
sak-en.”
22 Dadat madanagan ay
pilmi dadapay men-asisoot
en, “Ay sak-en ngen di mang-
ikkan, Apo?”
23 Dat kanan Jesus, “Maid
teken is mang-ikkan nodi
nan makisiwsiwsiw isnan
kanena ken sak-en isnan
malakong.
24 Sak-en ay Iyon-an Am-
in di Ipogaw et tet-ewa ay
awnitak matey tay siya nan
naisolat id kasikasin ngem
kaseseg-ang nan sanay awnit
mangisipsip ken sak-en.
Gepgepes et di egay kaiyanak
siya.”
25 Dat kanan Judas Iscar-
iote, “Apo, ay sak-en nan
mang-ikkan is dana?” Dat
kanan Jesus, “Sinoy teken
nodi sik-a?”
26 Mangmanganda pay
laeng dat omala si Jesus
isnan tinapay et men-
iyaman ken Apo Dios danat
amam-asen et idyana isnan
papasolotna. Danat kanan,
“Alaenyo na ta kanenyo tay
siya na nan awakko.”
27 Danat abes alan nan
inomenda dat men-iyaman
ken Apo Dios. Danat idya
isnan papasolotna danapay
kanan, “Ominom kayo am-in.

28 Tay siya na nan basak
ay mangipaila isnan balo ay
nakitolagan Apo Dios isnan
ipogaw. Ipailana nan men-
ayosan nan basak ay mang-
owas isnan basbasol nan
ipogaw.
29 Et ibagak ken dakayo
en adiyak kasin omin-inom
is basi engganay kasin tako
menkakadwa ay ominom is-
nan balo ay basi isnan men-
tolayan Amak id daya."
30 Dadat menkanta ay
mangdayaw ken Apo Dios
dadat bomala et omeyda
isnan bilig ay Olivo.

*Nan Nangibagaan Jesus
En Awnit Isot Pedro Siya*
*Mar. 14:27-31; Luc. 22:31-
34; Juan 13:36-38*

31 Isnan omay-ayanda dat
kanan Jesus ken daida en,
"Isnan labi met laeng ay
naay et awnit lomayaw kayo
am-in ay mangtaynan ken
sak-en. Et siya nan ma-
tongpalan nan naisolat is-
nan kalin Apo Dios ay mang-
wani en, 'Awnitko pateyen
nan mang-ay-ayowan isnan
kakalnilo et maiwakatda am-
in.' "
32 Dat itoloy Jesus ay
mangwani, "Ngem isnan
matagowak et awnitak
omon-ona id Galilea daket
sesed-en dakayo."
33 Dat kanan Pedro ken Je-
sus en, "Olay no lomayaw
am-in nan iib-ak et adiyak
kayet taytaynan sik-a."
34 Dat kanan Jesus,
"Ngem ibagak ken sik-
a, esapay mentan-o nan
manok is wakgat et mamitlo
ay mangisotka en adika
mangtek."
35 Dat kayet kanan Pe-
dro, "Adi polos mabalin ay
awnitak ikkan sa tay olay
no maitapiyak ken sik-a ay
matey." Et paliso nan kin-
wanin nan am-in ay papa-
solotna.

*Nan Ninlowalowan Jesus
Id Getsemani*
*Mar. 14:32-42; Luc. 22:39-
46*

36 Dat omey si Jesus ya
nan papasolotna id Getse-
mani. Danat kanan ken
daida en, "Sosom-ed kayo
isna ta omeyak menlowalo
isnan gaygay-edna issa."
37 Inkawitna si Pedro ya
nan sin-agi ay an-ak Zebe-
deo. Dat liknaen Jesus nan
pilmi ay seg-ang isnan nem-
nemna gapo isnan awnit om-
mat ken siya.
38 Danat kanan ken daida
en, "Pilmi nan seg-ang nan
nemnemko et nganngani ay
omisokba. Mentee kayo isna
ta mangkakadwa kayo."
39 Inaddawiyana bassit
daida dat menlokbob et
menlowalo ay mangwani
en, "Ama, no mabalin et
kaanem koma nan naay
ligatko. Ngem baken kadi
nan laydek is matongpal
nodi nan laydem."
40 Dat somagong isnan
kad-an san tolo ay ib-
ana danat ilan daida ay
naseseyep. Danat gidowen
si Pedro et kanana en,
"Dakan adi makaitpe obpay
ay makilowalo is olay esa ay
olas?

41 Makailanyo ay gawis ya
menlowalo kayo tapno adi
kayo kadolog ay menbasol
tay kayat nan nemnemyo
ay mang-ikkan isnan gawis
ngem nan awakyo et nakap-
sot."
42 Dat kasin en menlowalo
si Jesus ay mangwani en,
"Ama, no masapol ay lilik-
naek nan mendagsen ay
ligat ay naay et ikkak tapno
maikkan am-in nan laydem."
43 Idi kasin mensagong
isnan kad-an nan iib-ana
danat ilan ay maseseyepda
kasin tay adida makaitpe
isnan seyepda.
44 Dat kasin taynan Jesus
daida et omey menlowalo is-
nan maikatlo et paliso met
laeng nan linowalona.
45 Idi kasin mensagong
danat ilan ay daanda ay
maseseyep danat kanan,
"Ay daan kayo pay laeng ay
omiilleng ya maseseyep aya?
Inomdan et nan maitedak
ay Iyon-an Am-in di Ipogaw
isnan managbasol.
46 Ibangonyo ta omey
takot tay naay omal-ali nan
mangisipsip ken sak-en."

Nan Nadpapan Jesus
Mar. 14:43-52; Luc. 22:47-53; Juan 18:1-12

47 Daan ay menkalkali si Je-
sus dat domateng si Judas ay
esa isnan simpoo ya doway
papasolotna. Inpangolona
nan adoado ay iib-ana ay
inbaan nan menkangangato
ay papadi ya aamam-an di
Judio ay nananggen isnan is-
pada ya pat-o.
48 Esadapay omdan isnan
kad-an da Jesus et inbagan
Judas isnan iib-ana en, "Nan
bisitowek et siya nan depa-
penyo."
49 Dat menneneknek si Ju-
das ken Jesus et kanana en,
"Apo," danat bisitowen siya.
50 Dat kanan Jesus ken siya
en, "Sigi, gayyem. Ikamom
ay mang-ikkan isnan ikkam."
Dat depapen nan sosoldado
si Jesus et ikaweda.
51 Dat asoten nan esay
ib-an Jesus nan ispadana
et menpingasana nan ingan
nan esay baan nan kanga-
towan ay padi.
52 Ngem dat kanan Jesus
ken siya en, "Isiklangmo nan
ispadam tay nan mang-os-
osal isnan ispada et ispada
met laeng nan mangpatey
ken siya.
53 Ay adiyo getken ay no
mendawatak is badang et
ipaalin Amak nan adoado ay
aanghel?
54 Ngem no ikkak di et adi
matongpal nan naisolat is-
nan kalin Apo Dios en om-
mat."
55 Dat kanan Jesus isnan
deeyda ay wada isdi en,
"Aykeak pomatey ta men-
aalmas kayo ay mangdepap
ken sak-en? Kaageagew
ay tomotokdowak ay men-
is-isolo isnan Templon Apo
Dios et egay kayo nangde-
pdepap.
56 Ngem masapol ay om-
mat dana tapno maikkan
nan insolat nan mamadto is-
nan kalin Apo Dios." Dat

lomayaw am-in nan papa-
solotna et taynanda siya.

Nan Nangsomalyaan Nan Kangatowan Ay Padi Ken Jesus
Mar. 14:53-65; Luc. 22:63-71; Juan 18:19-24

57 Dadat eyey si Jesus isnan
baey Caifas ay kangatowan
ay padi ay nadadagopan nan
men-is-isolo isnan linteg ya
aamam-an di Judio.
58 Omon-onod si Pedro
ngem maiyaaddawi. Inom-
danda pay isnan nangyanda
ken Jesus dat makitokdo
si Pedro isnan pantew ay
kad-an di sosoldado tapno
getkena nan ommat.
59 Dat men-anap nan
menkangangato ay papadi
ya nan aamam-an di Judio
is ikkanda ay mangipabasol
ken Jesus tapno waday gapo
ay ipapateyda siya.
60 Ngem maid maana-
panda olay no ado nan en
mangpabpabasol ken siya.
Dat omey nan dowa ay lalaki
61 et kananda, “Kinwanin
nan naay ay ipogaw ay ma-
balin ay bakasena nan Tem-
plon Apo Dios danat kasin
kano kewasen ay mangsaad
isnan maikatlo ay agew.”
62 Dat tomakdeg nan kan-
gatowan ay padi et kanana
ken Jesus, “Ay maid isong-
batmo isnan kinwanin nan
mangipabasbasol ay naayda
ken sik-a?”
63 Ngem aped igiginek
Jesus. Dat kasin kanan
nan kangatowan ay padi,
“Isapatam isnan ngadan nan
natatago ay Dios ta ibagam
no sik-a si Kristo ay Anak
Apo Dios.”
64 Dat kanan Jesus, “Tet-
ewa nan kinwanim. Ngem
ibagak ken dakayo ay no
makwas na et ilaenyo sak-
en ay Iyon-an Am-in di
Ipogaw ay tomotokdo isnan
makanawan Apo Dios ay
manakabalin ya maitaptapi
isnan liboo ay magapo id
daya.”
65 Idi dinngen san kanga-
towan ay padi san kinwanin
Jesus danat mensingat nan
badona tay dadama nan
ligetna danapay kanan,
“Adi masapol pay laeng
di mangpaneknek isnan
basolna tay dinngeyo et
ay apedna ipapangato nan
awakna tay kankanana en
siya nan Anak Apo Dios.
66 Ngan nan kananyo?” Da-
dat kanan, “Nakabasol adi et
masapol ay matey.”
67 Dadat tobbatobbaan
dadapay tipatipaken nan
angasna. Dat kanan san
nangtipak ken siya,
68 “Sik-a ay Kristo kano.
No tet-ewa ay mamadtoka,
kadya ibagam no sino met
laeng nan nangtipak ken sik-
a.”

Nan Nangisotan Pedro Ken Jesus
Mar. 14:66-72; Luc. 22:54-62; Juan 18:15-18, 25-27

69 Daan ay tomotokdo si
Pedro isnan pantew dat
somag-en nan esay babai
ay baan di padi et kanana,
“Esaka samet ay ib-an Jesus
ay iGalilea.”

70 Ngem dat isot Pedro tay
adoado nan ipogaw isdi et
kanana, “Maid getkek isnan
ibagbagam.”
71 Dat men-aton isnan
malilingban. Dat abes ilaen
nan esay babai ay baa danat
kanan isnan lalalaki isdi en,
“Ib-an Jesus sa ay iNazaret.”
72 Ngem kasin inisot Pedro
et kanana en, “Isapatak ay
adiyak getgetken si tosa.”
73 Maaw-awni pay
dat kanan nan deeyday
tomatakdeg isdi ken Pedro
en, “Tet-ewa ay ib-ana sik-
a. Adi mabalin ay is-
isotmo tay mamagtek isnan
menkalkaliyam.”
74 Dat kanan Pedro en,
“Dosaen Apo Dios sak-en
no menkamkampotak. Tet-
ewa ay adiyak getgetken nan
lalaki ay sana.”
Dat katanan-o nan manok.
75 Dat nanemnem Pedro
san inbagan Jesus en, “Esa-
pay mentan-o nan manok et
nangisotka is mamitlo.” Dat
dadama nan babawin Pedro
issan nangisotana ken Jesus
dat bomala et men-ogaog.

27

Nan Naeyeyan Jesus Ken Pilato
Mar. 15:1-2; Luc. 23:1-2; Juan 18:22-38

1 Kawakgatana dat men-
totya nan menkangangato ay
papadi ya nan aamam-a no
ngan nan ikkanda ay mang-
patey ken Jesus.
2 Dadat galoten nan
ledengna esadapay eyey ken
Pilato ay gobilnadol.

Nan Nateyan Judas
Apos. 1:18-19

3 Dat si Judas ay nangisip-
sip ken Jesus et men-
babawi isnan ngawi ay
inikkana issan nangtekana
ay pateyenda et si Jesus.
Danat isagong nan tolompoo
ay siping isnan menkan-
gangato ay papadi ya nan
aamam-a
4 danapay kanan, “Binma-
solak tet-ewa tay insipsipko
nan ipogaw ay maid ba-
solna.” Ngem dadat kanan,
“Ngan di ngotomi is inikkam.
Kigadka adi.”
5 Dat men-ibkas Judas san
siping isnan Templo dat ko-
maan et omey mensakkey.
6 Dat piditen nan menkan-
gangato ay papadi san siping
et kananda en, “Iyadin nan
linteg tako ay maitapi nan
naay isnan siping di Templo
tay naibayad isnan biyag di
ipogaw.”
7 Dadat mentotya is mang-
osalanda issan siping dadat
lakowan nan om-an nan esay
men-al-alamid is banga ta
maikak-aoban nan matey ay
baken Judio.
8 Et nangadanan san deey
ay om-a is om-a ay nabasaan
enggana id wani tay nan sip-
ing ay inbayadda et bayad di
biyag di ipogaw.
9 Siya na nan natongpalan
din insolat din si Jeremias ay
mamadton Apo Dios id sang-
adom ay mangwani en,

“Inalada nan tolompoo
ay siping ay osto
ay bayadna isnan

panangkalkolon di Judio

10 dadat lakowan nan oman di men-al-alamid is banga tay siya di nan kinwanin Apo Dios en awnit ommat."

Nan Ninsootan Pilato Ken Jesus

Mar. 15:2-5; Luc. 23:3-5; Juan 18:29-40

11 Inyeyda si Jesus ken Pilato ay gobilnadol danat sooten ken siya en, "Ay sika nan alin di Judio?" Dat somongbat si Jesus et kanana en, "Osto nan kinwanim."

12 Ngem olay no pabasbasolen nan menkangangato ay papadi ya nan aamam-a et egay sinmongsongbat.

13 Isonga dat kanan Pilato en, "Ay adim dedengngen nan ipabasbasolda ken sika?"

14 Ngem egay sinmongsongbat si Jesus isnan adoado ay ipabasbasolda ken siya isonga am-amed nasdaaw san gobilnadol.

Nan Naibagaan Nan Mapateyan Jesus

Mar. 15:6-15; Luc. 23:13-25; Juan 18:39-19:16

15 Tinew-en ay Fiestan di Linmaosan di Anghel et wada nan ogalida ay omipalobos nan gobilnadol is esay balod ay piliyen nan ipogaw.

16 Isnan deey ay timpo et wada nan kangadan is Jesus Barabas ay getgetken amin nan ipogaw gapo isnan ngawi ay inik-ikkana.

17 Isonga isnan nadagopan nan ipogaw dat sooten san gobilnadol en, "Sino nan kayatyo ay ipalobosko? Ay si Jesus Barabas wenno si Jesus ay makwani en Kristo?"

18 Ngem gegetkena ay nan nang-itedanda ken Jesus is ken siya et gapo isnan apalda isnan inik-ikkan Jesus.

19 Daan si Pilato isnan pagbistaan dat wada nan bilin asawana ay mangwani en, "Adika makidosdosa isnan lalaki ay maid basolna. Tay isnan iitawko id labi et napaligatak maipanggep ken siya."

20 Ngem nan menkangangato ay papadi ya nan aamam-a et dinologda nan kaipoipogaw ay mendawat ken Pilato ta si Barabas di palobosana dapay maipapatey si Jesus.

21 Ngem dat kasin sooten Pilato ken daida, "Sino ken datona ay dowa nan kayatyo ay palobosak?" Dadat kanan en, "Si Barabas."

22 Dat kanan Pilato, "Ngan ngalod nan ikkak ken Jesus ay makwani en Kristo?" "Ipalansam isnan kros," insongbatda.

23 Dat kasin kanan Pilato ken daida en, "Aytay? Ngan nan ngawi ay inikkana?" Dadat amed men-giyaw ay mangwani en, "Ipalansam isnan kros."

24 Gintek Pilato ay maid teken is mabalin ay ikkana modatya am-amed menngalawngaw nan ipogaw isonga dat omala is danom et menboo isnan sagangda danapay kanan, "Siya na nan ikkak tapno ipailak

ay maid bibiyangko isnan
maipapateyan nan naay
ipogaw nodi dakayo nan
kigad.”
25 Dadat ibobogaw ay
mangwani en, “Olay tay
dakami ya nan aap-omi nan
manglikna no wada nan
dosa isnan maipapateyana.”
26 Dat ipalobos Pilato si
Barabas danapay ipabaig si
Jesus danat ited isnan sosol-
dado ta ilansada isnan kros.

Nan Nangselselatan Nan Sosoldado Ken Jesus
Mar. 15:16-20; Juan 19:2-3

27 Dat isgep nan sosol-
dadon Pilato si Jesus is-
nan baey di gobilnadol
et madagopda am-in ay
sosoldado isdi.
28 Dadat kaanen nan
badona et sokatanda is men-
gadangdang ay kaneg nan
badon di ali.
29 Dadat komawikaw is
sibit et ipabedbedda ken
siya. Dadat omipag-en is pao
ay kaneg nan ikakkan di ali.
Dadat menpalintomeng is-
nan sagangna ay mangsayot
ken siya ay mangwani en,
“Madayaw kano nan alin di
Judio.”
30 Dadat tobbatobbaan
siya dadapay alan nan pao
ay ginegen-ana et ibaigda
isnan toktokna.
31 Idi nakwas nan
mangsaysayotanda ken siya
dadat kaanen nan men-
gadangdang ay bado et
ipabadoda kasin san sigod
ay badona dadat eyey ay
mangilansa isnan kros.

Nan Nailansaan Jesus Is-nan Kros
Mar. 15:21-32; Luc. 23:26-43; Juan 19:17-27

32 Isnan omay-ayanda et
sinab-atda nan esay lalaki ay
si Simon ay iCirene dat ipap-
ati nan sosoldado ay mangi-
paawit isnan kros Jesus.
33 Dadat itoloy engganay
inomdanda id Golgota ay
makwani en ingit di toktok.
34 Dadat painomen si
Jesus isnan basi ay nat-
apiyan is menpait ay agas
ay mangpaon-onina isnan
mensakit. Pinadasna ngem
adyana ay mang-inom.
35 Dadat ilansa siya isnan
kros. Dat menbobonot nan
sosoldado ay mangbingay is-
nan badona.
36 Nakwas pay di dadat
tomokdo ay mangseed isnan
kateyana.
37 Inpaeyda isnan ngan-
gatowen nan toktokna nan
naisolat ay mangibaga is-
nan inpabasolda ken siya ay
mangwani en, “Siya na si Je-
sus ay alin di Judio.”
38 Wada gedan nan
doway mangakew ay in-
lansada isnan krosda isnan
makanawan Jesus ya isnan
makanigidna.
39 Nan lomal-aos et iweg-
wegda nan toktokda dada-
pay gilgilawen si Jesus
40 ay mangmangwani en,
“Sik-a nan nangwani en
bakasem nan Templon Apo
Dios esakapay kasin esten
isnan maikatlo ay agew. No
tet-ewa ay sik-a met laeng
nan Anak Apo Dios kadya

isalakanmo nan awakmo ta
lomayogka isnan krosmo."
41 Paliso gedan nan ik-
ikkan nan menkangangato
ay papadi ya nan men-is-
isolo isnan linteg ya nan
aamam-an di Judio.
42 Kankananda en, "In-
salakana kano nan tap-
in di ipogaw ngem adi
makaisalakan isnan awakna
dapay siya kano nan alin di
Judio. No lomayog siya isnan
krosna id wani et mamati
kami ay siya nan Kristo ay
alin di Judio.
43 Talkena si Apo Dios
kano isonga ilaen tako kadya
no kayten Apo Dios ay
mangisalakan ken siya. Tay
kinkinwanina en siya nan
tet-ewa ay Anak Apo Dios."
44 Olay nan mangakew ay
nailalansa isnan krosda et
maitaptapida gedan ay mak-
isaysayot ken siya.

Nan Nateyan Jesus
Mar. 15:33-41; Luc. 23:44-49; Juan 19:28-30

45 Kag-aw ay tinmenga nan
agew dat bomolinget nan
batawa engganay inmalas
tres isnan sedem.
46 Dat menbogaw si Jesus
ay mangwani en, "Eli Eli
lama sabaktani." Nan kay-
atna ay kanan et, "Apo Dios
ay Diosko, aytay damen tay-
nan sak-en."
47 Et nan nangdedenge ay
wada isdi et kananda en,
"Kanegna ay-ayagan din si
Elias."
48 Dat ikakamon nan esa ay
omala is galot et itab-awna
isnan basi danat igalot isnan
pao danat ipangato ken Jesus
ta sopsopana koma.
49 Ngem kinwanin nan iib-
ana en, "Awnika od ta ilaen
tako no omali si Elias ay
mangisalakan ken siya."
50 Dat kasin menbogaw si
Jesus dat maoyos nan leng-
agna.

51 Isnan Templo et nan
menselelede ay koltina ay
manglilingeb isnan nasan-
towan ay kowalto et aped
mabisngat ay menlogi isnan
ngato ay menpababa. Dapay
menyegyeg et magpak nan
dadadadakke ay bato.
52 Dat malokatan nan lil-
iyang ay naikaoban nan nat-
natey ay ipogaw Apo Dios et
matagoda kasin
53 dadat taynan nan
naikaobanda. Issan
natagowan kasin Jesus dadat
omey id Jerusalem et adoado
nan ipogaw ay nang-ila ken
daida.

54 Nan kapitan ya nan
sosoldadona ay mangban-
bantay ken Jesus et liniknada
nan yegyeg ya inilada nan
am-in ay inommat dat
dadama nan egyatda. Dadat
kanan en, "Tet-ewa obpay ay
Anak Apo Dios siya."
55 Wadada gedan nan
ado ay bababai isdi ngem
egayda sinmag-en. Daida
nan naknakkey ya nang-
badbadang ken Jesus isdin
nagapowana id Galilea.
56 Et nan iib-ada et da
Maria Magdalena ya si Maria
ay inan da Santiago ken Jose
ya nan asawan Zebedeo.

Nan Naikaoban Jesus
Mar. 15:42-47; Luc. 23:50-56; Juan 19:38-42

57 Nasdem pay dat omdan si Jose ay iyArimatea ay esay baknang ya pasolot Jesus.
58 Dat omey ken Pilato ay mangdawat isnan awak Jesus. Dat ibilin Pilato ta itedda.
59 Dat omey si Jose ay mang-ala isnan awak Jesus et bongonena isnan balo ay galot.
60 Danat eyey isnan nakakaongan ay bato ay egay kaos-osal. Nan bato ay naay et siya nan awnitna koma maikaoban no matey. Danat seyatan is dakkel ay bato nan segpana dat komaan.
61 Si Maria Magdalena ya nan ib-ana ay Maria et wadada isdi ay tomotokdo ay mangsasagang isnan segpana.

Nan Mangbanbantay Isnan Naikaoban Jesus

62 Kawakgatana ay Sabado et obayan di Judio dat omey nan menkangangato ay papadi ya nan Fariseo ken Pilato
63 et kananda, “Apo, ninemnemmi nan inbagan san deey managkampot esapay matey en isnan maikatlo ay agew et kasin matago kano.
64 Isonga gawis no bomilinka is omey mangbantay isnan naikaobana enggana isnan maikatlo ay agew. Tay waay awnit omey nan papasolotna ay mang-ala isnan awakna dadat aped kanan en kasin natago. No siya na nan ommat et maamamed nan komampotanda mo isdin damo.”
65 Dat kanan Pilato, “Owen, ayaganyo ngalod nan sosoldado isdi ta bantayanda ay gawis.”
66 Isonga dat omey nan menkangangato ay papadi ya nan aamam-a et estenda ay gawis san seyatna dadapay malkaan tapno getkenda no waday mangkaan isnan bato ay segpan dadat komaan dapay mataynan nan sosoldado ay menbantay.

28

Nan Kasin Natagowan Jesus
Mar. 16:1-8; Luc. 24:1-12; Juan 20:1-9

1 Nakwas nan obayada ay Sabado dat omey da Maria Magdalena ya nan esay kangadan is Maria isnan naipayan Jesus isnan wisngit di Domingo.
2 Dat menyegyeg is napigsa dat wada nan anghel Apo Dios ay nagapo id daya ay nang-olin isnan bato ay segpan danat tokdowan.
3 Mensilsilang nan angasna ya mapomapolaw nan badona.
4 Issan nang-ilaan nan menbanbantay ken siya dadat menpayegpeg gapo isnan dadama ay egyatda dadat matomba ay kaneg natey.

5 Dat kanan san anghel
isnan iinin-a id isdi en, “Adi
kayo omegyat. Getkek ay
an-anapenyo si Jesus ay
nailansa isnan kros
6 ngem maid siya isna
tay kasin natago ay kaneg
din inbagana ken dakayo.
Akayo isna ta ilaenyo nan
nangipopodanana.
7 Dakayot ikamo ay omey
ay mangibaga isnan papa-
solotna en tet-ewa ay kasin
natago si Jesus et inmon-ona
et id Galilea et sayo ilaen id
isdi. Adiyo kalkalingkingan
nan inbagak ken dakayo.”
8 Dadat bomala ay dagos.
Omeegyatda ngem wada
abes nan gasingda. Dadat
tomagtag ay omey man-
gibaga isnan papasolot Jesus.
9 Ngem isnan mentagtag-
taganda dat sab-aten Jesus
daida et kanana en, “Men-
lamlamnin kayo.” Isnan
nang-ilaanda ken siya da-
dat menpalintomeng ay da-
gos isnan sagangna ay mang-
dayaw ken siya.
10 Dat kanan Jesus ken
daida en, “Adi kayo omegyat.
Enkayo ibaga isnan bebsatko
ta omeyda id Galilea ta men-
asiila kami id isdi.”

*Nan Inbagan Nan Men-
banbantay*

11 Issan kinmaanan san
iinin-a dapay abes omey nan
tap-in di menbanbantay id
Jerusalem ta ibagada isnan
menkangangato ay papadi
nan am-in ay inommat.
12 Daet madagop nan
menkangangato ay papadi
ya nan aamam-a et men-
totyada is ikkanda. Dadat
agtan is siping san deeyda ay
menbanbantay
13 et ibagada ken daida en,
“Siya na nan kananyo isnan
ipogaw, ‘Naseseyep kami dat
omali nan papasolot Jesus is-
nan tengan di labi et alaenda
nan awak Jesus.’
14 No dengngen nan gob-
ilnadol nan naay et kigad
kami tay dakami nan mang-
toya ken siya tapno maid
dosayo.”
15 Dat alaen san menban-
bantay san siping et tongpal-
enda nan naibilin ken daida.
Isonga enggana id wani et
siya nan maipagpagtek isnan
Judio.

*Nan Ninpailaan Jesus Is-
nan Papasolotna*

*Mar. 16:14-18; Luc. 24:36-
49; Juan 20:19-23; Apos. 1:6-8*

16 Inmey nan simpoo ya
esa ay papasolot Jesus id
Galilea isnan esay bilig ay
inbagan Jesus ay mangsab-
atana ken daida.
17 Issan nang-ilaanda ken
siya dadat dayawen. Ngem
nan tap-ina et kanegda adi
mamati ay siya si Jesus.
18 Dat somag-en si Jesus
ken daida et kanana, “Naited
ken sak-en nan am-in ay
kabaelan id daya ya isnan
batawa.
19 Isonga omey kayo isnan
kaipoipogaw isnan am-in
ay il-ili isnan batawa ta
isolowanyo daida tapno
mamatida ken sak-en.
Dakayot bonyagan daida
isnan ngadan Ama ya is ken

sak-en ay Anakna ya isnan
Ispirito Santo.
20 Isolowanyo ay gawis
daida tapno tongpalenda
am-in nan inbagak ken
dakayo. Ya adiyo kalka-
lingkingan ay wadaak ken
dakayo ay eng-enggana.”

Nan Gawis ay Damag ay Insolat Marcos

Nan Maipanggep Isnan Insolat Marcos

Nan logiyan nan insolat Marcos et kanana en, “Naay nan gawis ay damag ay maipanggep ken Jesu Kristo ay Anak Apo Dios.” Inpailan Marcos isnan naay nan panakabalin Jesus ya nan kalebbengana ay nagapo ken Apo Dios. Mapaneknekan dana isnan inikkan Jesus ay men-isolo, isnan maka-pakaanana isnan anito ay nangkapet isnan ipogaw ya nan nakapakawanana isnan basbasol di ipogaw. Nan pangwanin Jesus isnan awakna et siya nan Iyon-an Am-in di Ipogaw ay inmali ay napaligatan isnan mang-itedana isnan awakna tapno maisalakan am-in ay mamati ken siya isnan basbasolda.

Am-amed nan nang-sodokan Marcos isnan inik-ikkan Jesus mo nan kinkinwanina ya insol-solona. Inbagana nan atik ay maipanggep ken Juan ay Menbongonyag ya nan nabonyagan Jesus ya nan nadoldologana danat dagos ay sodoken nan mangpagaw-isan Jesus isnan masaksakit ya nan nin-isolsolowana. Nan papasolot Jesus et ginmag-awis nan nang-awatanda ken siya ngem nan deeyday mang-adi ken siya et am-amedda inaamis siya. Isnan kombosna et ibagana nan naodi ay nintetean Jesus isnan naay ay batawa ay nan nateyana isnan kros ya nan kasina natagowan.

Wada nan naitapi ay waay baken si Marcos nan nangisolat et siya nan 16:9-20.

Nan wada isna

Nan login nan gawis ay damag 1:1-13
Nan nin-isolsolowan Jesus id Galilea 1:14-9:50
Nan nin-isolsolowan Jesus id Galilea enggana id Jerusalem 10:1-52
Nan naodi ay nintean Jesus id Jerusalem ya isnan sag-ena 11:1-15:47
Nan kasin natagowan Jesus 16:1-8
Nan ninpail-ilaan Jesus ya nan sinmagongana id daya 16:9-20

Nan Inbagbagan Juan Ay Menbonbonyag

Mat. 3:1-12; Luc. 3:1-18; Juan 1:19-28

1 Naay nan gawis ay damag
ay maipanggep ken Jesu
Kristo ay Anak Apo Dios.
2 Nan logiyana et kaneg
din insolat Isaias ay ma-
madton Apo Dios id sang-
adom isnan nangwaniyan
Apo Dios isnan Anakna en,
“Wada nan ibaak ay omon-
ona ay mangisagana
isnan daanem isnan
omayam.
3 Et siya nan wada isnan bil-
bilig ay mangibogbogaw en
isaganayo nan daanen nan

Apo tako ay awnit omali. Pagawisenyo nan daan ay mendaanana."

4 Et natongpal di tay inmey si Juan isnan bilig ay ninisolsolo ya ninbonbonyag. Kankanana, "Masapol ay dokoganyo nan basbasolyo dakayopay menpabonyag tay siya nan kailasinan nan ninbabawiyanyo tapno pakawanen Apo Dios dakayo."

5 Dat omey nan adoado ay i Judea ya i Jerusalem ay mangdenge ken Juan. Dadat ibaga nan basbasolda tapno mapakawanda ken Apo Dios dadapay menpabonyag ken Juan isnan ginawang ay Jordan.

6 Nan badon Juan et inabe ay dotdot di camel ay badon di kodo ya kodil nan balikesna ya nan menkatagona et dodon ya dilo.

7 Siya na nan kinwanina, "Wada nan wedweda mo saken ay omon-onod et gapo isnan kawedwedana et adiyak maibilang ay mangkaan isnan sapatosna.

8 Danom nan ibonyagko ken dakayo. Ngem siya nan awnit mangibonyag ken dakayo isnan Ispirito Santo."

Nan Nabonyagan Jesus Ya Nan Nangdoldologan Satanas Ken Siya

Mat. 3:13-4:11; Luc. 3:21-22, 4:1-13

9 Issan menbonbonyagan Juan dat wada si Jesus ay nagapo id Nazaret ay ili isnan probinsiya ay Galilea ay omey menpabonyag ken siya isnan ginawang di Jordan.

10 Nakwas pay ay mabonyagan si Jesus dat domaka isnan danom et ilaena ay mapewak id daya dat lomayog nan Ispirito Santo ken siya ay kaneg kalapati.

11 Dat kanan Apo Dios, "Sik-a nan Anakko ay laylaydek. Men-galalasingak gapo ken sik-a."

12-13 Dat dagos ay ipangon nan Ispirito Santo si Jesus isnan bilig ay kadan di ayawan dat mentetee isdi is epatpoo ay agew. Isnan kakad-ana isdi et pinadpadas Satanas ay mangdoldolog ken siya ngem egay patpatiyen Jesus siya. Wadada nan aanghel ay mangbadang ken Jesus.

Nan Nang-ayagan Jesus Isnan Epat Ay Damo Ay Papasolotna

Mat. 4:12-22; Luc. 4:14-15, 5:1-11

14 Naibalod et si Juan dat omey si Jesus id Galilea ay mangibagbaga isnan gawis ay damag ay nagapo ken Apo Dios.

15 Kanana en, "Inomdan et nan osto ay timpo tay ngannganí ay omali nan mentolayan Apo Dios. Isonga ibabawiyo nan basbasolyo ta patiyenyo nan ibagbagak ay gawis ay damag."

16 Issan mendad-aanan Jesus isnan benget di baybay id Galilea et inilana nan doway

sin-agi ay da Simon ken Andres ay mensidsidok isnan baybay tay siya nan oblada.
17 Dat kanan Jesus ken daida, “Akayo ta maitapi kayo ken sak-en. Ninsidsidok kayo is ikan ngem id wani isolok abes nan ikkanyo ay mensidok is ipogaw ta maitapida isnan mentolayan Apo Dios.”
18 Dadat taynan ay dagos nan sidokda et makkeyda ken siya.
19 Ginmaygay-edda dat ilaen Jesus da Santiago ken Juan ay an-ak Zebedeo ay mang-es-eset isnan sidokda isnan bangkada
20 dat ayagan Jesus daida dadat taynan da Zebedeo ya nan men-ob-oblaenda et makkeyda ken Jesus.

Nan Nangipakaanan Jesus Isnan Anito
Luc. 4:31-37

21 Inmey da Jesus id Capernaum. Sinabado nan obayan di Judio isonga isnan Sabado dat omey da Jesus isnan sinagoga dat men-isolo siya.
22 Nasdaaw nan nangdenge isnan insolsolona tay naiitken mo nan insolsolon nan men-is-isolo isnan linteg dapay maila nan kabaelan Jesus isnan ikkana ay men-isolo.
23 Sinonggep isnan sinagoga nan am-ama ay kinapet di makedse ay anito dat men-bogaw
24 ay mangwani, “Jesus ay iNazaret, ay ngan di ngotom ken dakami? Ay dadaelem dakami? Getkek sik-a. Sik-a nan napateg ay inbaan Apo Dios.”
25 Ngem dat kanan Jesus issan anito, “Igiginekmo. Taynam bawet si tosa.”
26 Dat menkedas san ipogaw dapay men-oowakis nan anito ay mangtayan ken siya.
27 Nasdaaw nan nangiila dadapay men-asikwani, “Ay ngan ngen nan wada ken tosa? Ay balbalo sa is solsolo? Dan kabaelana ay mangbilin isnan anito et patiyenda?”
28 Dat masodsodok isnan kailiili id Galilea nan inikikkana ay kaskasdaaw.

Nan Nangipagawisan Jesus Isnan Masaksakit
Mat. 8:14-17; Luc. 4:38-41

29 Kinmaan da Jesus isnan sinagoga et makkey da Santiago ken Juan dadat omey am-in isnan baey da Simon ken Andres.
30 Nan katogangan Simon et inpopodana tay menpodpodot dadat ipagtek ay dagos ken Jesus.
31 Dat sag-enen Jesus san in-ina et gen-ana nan ledengna ay mangpatokdo dat maganawis siya. Dat bomangon et pakanena daida.
32 Isnan sedemna dat iyey nan kaipoipogaw nan am-in ay masaksakit ya nan deeyday kinapet di anito.
33 Nab-on nan am-in ay omili isnan pantew nan baey da Simon
34 dat pagawisen Jesus nan wada nan sakitda danapay

pakaanen nan anito issan ki-
napetda. Inyadina pay nan
komaliyan nan anito ta bak-
enda is mangipagtek ay siya
nan nagapo ken Apo Dios.

Nan Nin-isolowan Jesus Id Galilea
Luc. 4:42-44

35 Isnan tan-o dat boman-
gon si Jesus et omey isnan
bilig ay menlowalo.
36 Bomangon pay da Simon
dadat ilaen ay maid si Jesus
isonga dadat omey anapen
siya.
37 Das-anda pay dadat
kanan ken siya, “An-anapen
nan kaipoipogaw sik-a.”
38 Dat kanan Jesus, “Entako
et isnan tap-in di ili ta men-
isolowak abes isdi tay siya
nan gapo ay inmaliyak.”
39 Dadat omey isnan il-ili id
Galilea et men-isolo si Jesus
isnan kasinasinagoga dana-
pay pakaanen nan kaanian-
ito.

Nan Nangipagawisan Jesus Isnan Nakolit
Mat. 8:1-4; Luc. 5:12-16

40 Dinmateng nan esay
nakolit isnan kad-an Jesus
dat menpalintomeng ay
menseg-ang en, “Apo, getkek
ay kabaelam ay mangkaan
isnan sakitko no kayatmo.”
41 Naseg-ang si Jesus danat
gen-an siya danapay kanan,
“Kayatko ay maagasanka.”
42 Dat dagos ay makaan
nan kolitna.
43 Ngem esanapay pa-
pikaen siya et binilina omon-
ona
44 ay mangwani, “Adim
ibagbaga nan inikkak ken
sik-a. Basta idadawesmo ta
enka menpaila isnan padi
damet idya nan limosmo ay
mapalti ay kaneg din in-
bilin Moses ta pangtekan
nan ipogaw ay ginmawiska.”
45 Ngem sinodokna kayet
et naiwalagawag nan inom-
mat ken siya. Siya et di nan
gapo ay adi menlanoy nan
songgepan Jesus isnan il-ili.
Isonga isnan ilit nan inmay-
ayana ngem in-inmey kayet
nan ipogaw ken siya ay na-
gapo isnan kailiili.

2

Nan Nangipagawisan Jesus Isnan Napalalais
Mat. 9:1-8; Luc. 5:17-26

1 Nallos nan kaat ay agew
dat somagong da Jesus id Ca-
pernaum et nindinamag is-
nan ipogaw ay sinmaada.
2 Dat madagop nan kaipoi-
pogaw engganay maid tean
olay isnan segpan ya nan
pantew. Dat isolon Jesus
nan gawis ay damag ay
maipanggep isnan mento-
layan Apo Dios.
3 Dat domateng nan epat
ay nang-aatangay isnan
lalaki ay napalalais.
4 Ngem adida makasag-
en ken Jesus tay napno
nan baey isonga dadat
ikay-at isnan atep. Dadat
lokawan nan babatogen
Jesus et oy-oyenda nan abek
ay nangipopodanana isnan
sagang Jesus.
5 Getken Jesus ay talk-
enda siya isonga danat
kanan issan napalalais en,

"Gayyemko, napakawan et
nan basolmo."
6 Wadada isdi nan men-is-
isolo isnan linteg Apo Dios ay
mangnemnemnem en,
7 "Sino pay na? Aytay dan
iyiison tona nan awakna ken
Apo Dios dapay kedkedeng si
Apo Dios is makapakawan is
basol?"
8 Ngem getken Jesus
nan nenemnemenda danat
kanan, "Ngan nan apedyo
nemnemnemen?
9 Ay ngan nan nalaklaka ay
kanan, nan 'Mapakawan nan
basolmo' wenno nan, 'Iban-
gonmo. Alam nan dayonmo
ta somaaka.'
10 Ngem gapo tay adiyo
patiyen et paneknekak nga-
lod ken dakayo ay wada nan
kalebbengak isnan batawa
ay mangpakawan is basol
tay sak-en nan makwani en
Iyon-an Am-in di Ipogaw."
Isonga danat kanan isnan
napalalais en,
11 "Ibangonmo. Alam nan
dayonmo ta somaaka."
12 Dat bomangon et alaena
nan dayona daet bomala.
Am-in san wada isdi ay
nangiila et nasdaawda dadat
daydayawen si Apo Dios ay
mangmangwani, "Kedengna
is nakail-an tako is makapa-
bangon is napalalais."

Nan Nang-ayagan Jesus Ken Levi
Mat. 9:9-13; Luc. 5:27-32

13 Inmey kasin si Jesus is-
nan benget di baybay dat
madagop nan ipogaw danat
isolowan daida.
14 Maaw-awni pay dat
mendaan si Jesus et ilaena
nan mensingsingil is bowis
ay anak Alfeo ay si Levi
ay mangitotokdo isnan
kabaybayadan di bowis.
Dat kanan Jesus ken siya
en, "Omalika ta maitapika
ken sak-en." Daet tet-ewa
omonod et maitapi ken siya.
15 Inmey da Jesus isnan
baey da Levi ay makikan
dat domateng nan ado ay ib-
an Levi ay mensingsingil is
bowis ya nan tap-in di man-
agbasol ay makikan gedan
tay ado nan inmon-onod ken
Jesus ay kaneg datona.
16 Nan ib-an di Fariseo ay
men-is-isolo isnan linteg et
inilada si Jesus ay makikikan
isnan mensingsingil is bowis
ya isnan tap-in di manag-
basol. Dadat sooten is-
nan papasolot Jesus, "Dan
makikikan nan apoyo isnan
sanada ay mensos-owitik ay
mensingsingil is bowis ya
nan managbasol?"
17 Dinngen Jesus nan
kankananda danat song-
batan isnan pangngalig et
kanana en, "Nan ipogaw
ay maid sakitda et adida
masapol nan doktol ngem
nan ipogaw ay mensakit
et daida nan makasapol
isnan doktol. Isonga in-
maliyak isnan batawa tapno
badangak nan mangtek ay
nakabasolda ngem baken
nan mangnenemnem en
gawisda."

Nan Nangisolowan Jesus Isnan Maipanggep Nan Mentepe
Mat. 9:14-15; Luc. 5:33-35

18 Isnan namingsan et
nintepe nan papasolot Juan
ay Menbonbonyag ya nan
papasolot nan Fariseo tay
menngilinda. Dat wada nan
omey ken Jesus ay mangsoot,
“Dan dakami ya nan Fariseo
et mentepe kami dapay
nan papasolotmo et adida
menteptepe?”
19 Dat menpangngalig si
Jesus ta ilawlawagna nan
gapo ay adi menteptepe nan
papasolotna. Et kanana,
“Ay kananyo en adi makikan
nan nadkat no daan nan
nadawak ken daida? Adi
mabalin tay adi mentepe
nan nadkat no daan nan
nadawak ken daida.
20 Ngem no omdan nan
agew ay maapitan nan lalaki
ay nadawak et siya di nan
mentepeanda gapo isnan
seg-angda.”

Nan Nangiyaligan Jesus Isnan Balo Ya Logak Ay Sol-solo
Mat. 9:16-17; Luc. 5:36-39

21 Intoloy Jesus ay men-
sodok ta ipagtekna ken daida
en adi kabalin ay maitapi
nan nabayag ay sinoloda is-
nan isolsolona. Kanana,
“Maid mangitakop is balo ay
galot isnan logak ay bado
tay no malabaan dat kom-
sen nan takop et am-amed
mabisngat nan natakopan.
22 Siya gedan isnan tapey.
Maid mang-igwa is kabobo-
bod ay tapey isnan naosal ay
kodil* tay epdas kinmenteg
dapay no menlowag nan
tapey et bomtak nan kodil
et makawas nan tapey ya
nan kodil gedan. Nan balo
ay tapey et masapol ay
maigwa isnan balo abes ay
kodil tay mabinbinat et maid
makawas.”

Nan Kinwanin Jesus Maipanggep Isnan Obaya
Mat. 12:1-14; Luc. 6:1-11

23 Issan esay Sabado ay
obayan di Judio et indaan da
Jesus isnan paypayewan dat
menlosing nan papasolotna
is kotimenda.
24 Dat kanan nan Fariseo
ken Jesus en, “Ilam pod nan
ik-ikkan nan papasolotmo.
Dadan menlosing is koti-
menda dapay law-en nan
linteg tako nan men-ani
isnan obaya?”
25 Dat kanan Jesus, “Aytay
dayon pabasolen daida?
Ay egayyo polos binasa
nan inikkan da David isdin
linmayawanda isdin timpon
padi Abiatar?
26 Naowaowatda isonga
dadat songgep isnan baey
Apo Dios dat alaen David
nan tinapay ay pala ken Apo
Dios danat kanen danapay
agtan nan iib-ana. Dapay
kanan nan linteg tako en
adi mabalin ay maipakan
nan tinapay ay pala ken
Apo Dios isnan ipogaw
no bakenda padi. Ngem
gapo tay naowatda et egay
pabasolen Apo Dios daida.”
27 Danat itoloy ay mang-
wani, “Egay aped boliwen
Apo Dios nan ipogaw ta ma-
tongtongpal nan obaya nodi

* **2:22** Ilaem Mat. 9:17.

sinapona nan obaya pala isnan ipogaw ta waday omillenganda.
28 Et sak-en ay Iyon-an Amin di Ipogaw nan kalebbeng
isnan mabalin ay maik-ikkan
isnan obaya."

3

1 Kasin inmey si Jesus isnan sinagoga danat ilan nan
nabingoy ay am-ama.
2 Wada isdi nan mangkayat
ay mangidalom ken Jesus
isonga sis-iimenda siya mo
agasana san nabingoy tapno
pabasolenda siya tay law-
enda nan men-obla isnan
obaya ay olay nan men-agas.
3 Dat kanan Jesus issan
nabingoy, "Omalika isna."
4 Danat sooten isnan
deeyday ipogaw, "Ngan nan
linteg tako isnan obaya?
Ay ikkan nan gawis wenno
nan ngawi? Ay ayyewan
nan biyag wenno kawasen?"
Ngem apedda igiginek.
5 Dat mainge si Jesus isnan
nang-il-ana ay maid somong-
bat ken daida tay ikekedseda
ngem seg-angana met laeng
daida. Danat kanan isnan
nabingoy, "Oyadem nan
ledengmo." Inoyadna dat
maoyad tet-ewa tay naa-
gasan et.
6 Dat komaan nan Fariseo
et enda makitoya isnan pa-
pasolot Ali Herod mo ngan
nan ikkanda ay mangpatey
ken Jesus.

Nan Inmayan Nan Kaipoipogaw Isnan Benget Di Baybay

7 Kinmaan da Jesus ya
nan papasolotna isdi dadat
omey isnan benget di bay-
bay. Et inmonod ken daida
nan adoado ay i Galilea ya i
Judea.
8 Adoda ay i Jerusalem ya
iyIdumea. Wada pay nan
nagapo isnan bas-ang nan gi-
nawang ay Jordan ya nan i
Tiro ya i Sidon. Inmonodda
tay didinngeda nan am-in ay
inik-ikkan Jesus.
9 Gapo tay adoado nan
ipogaw et inbagan Jesus
isnan papasolotna ta is-
aganada nan bangka isnan
danom ay tomokdowana ta
adi lipiten di kaipoipogaw.
10 Tay inagasan Jesus nan
adoado ay ipogaw isonga
men-innipit nan mensaskit
ay omey manggeen ken siya
ta moke makaan nan sak-
itda.
11 Issan nang-il-an nan ki-
napet di anito ay ipogaw si
Jesus dadat menpalintomeng
ay mangibogbogaw en, "Sik-a
nan Anak Apo Dios."
12 Ngem binilin Jesus
nan deeyday anito ta adida
ipagtek siya.

Nan Nangpiliyan Jesus Isnan Aapostolisna
Mat. 10:1-4; Luc. 6:12-16

13 Isnan namingsan et tin-
mikid si Jesus isnan bilig
danat ayagan nan tap-in di
ipogawna. Omeyda pay
14 danat piliyen nan sim-
poo ya dowa ay nginadnana
is apostolis. Danat kanan,
"Pinilik dakayo ay makitee

ken sak-en. Awnitak bab-
aaen dakayo ta enyo ibag-
baga nan gawis ay damag
15 dakpay idya ken dakayo
nan kabaelan ay mangi-
pakaan isnan anito."
16 Datona nan simpoo ya
dowa ay pinilina. Si Simon
ay nginadnan Jesus is Pedro,
17 nan dowa ay an-ak Zebe-
deo ay da Santiago ken Juan
ay nginadnan Jesus is Boan-
erges ay makwani en an-ak
di kido
18 ya si Andres, si Felipe,
si Bartolome, si Mateo, si
Tomas ya si Santiago ay anak
Alfeo, si Tadeo ya si Simon ay
mangisaksakit isnan ilida
19 ya si Judas Iscariote ay
awnit mangisipsip ken Jesus.

*Baken Si Satanas Is Mang-
badbadang Ken Jesus*
*Mat. 12:22-32; Luc. 11:14-
23*
20 Nakwas di dat somaa da
Jesus et madagop kasin nan
ipogaw isonga maid wayada
ay mangan.
21 Dinngen pay nan ag-
ina ay adi mangmangan si
Jesus dadat omey ayagan
koma siya tay wada nan
mangmangwani en naong-
ong siya.
22 Wadada abes nan na-
gapo id Jerusalem ay men-is-
isolo isnan linteg ay mang-
mangwani en, "Linoganan
Satanas ay apon di dimonyo
et siya nan nang-idya is-
nan kabaelana ay mangipak-
pakaan isnan anito."
23 Dat ayagan Jesus nan
deeyday ipogaw dat men-
apat ay mangwani, "Ayke
sapeen Satanas nan awakna
met laeng?
24 Iyalig tako isnan sin-
pangbon. No mensaspe nan
sinpangbon et adi mentoloy
nan om-ombonanda.
25 Kaneg abes nan sin-
baey ay no maid olnosda et
mabokada.
26 Isonga adi mabalin ay
sapeen Satanas nan bab-
aana tay getkena ay no
isapena daida awnit mamaid
nan tolayna."
27 Dat itoloy Jesus ay men-
sodok ta ipagtekna en napig-
pigsa nan panakabalina mo
si Satanas. Kanana, "Nan
mangakew et adi mabalin
ay songgep isnan baey nan
napigsa ay ipogaw ay mang-
ala isnan napateg ay kowana
no adina omon-ona ogden
siya tapno mabalin ay alaena
nan kayatna.
28 Tet-ewa nan kanak
ken dakayo, mabalin ay
mapakawan am-in nan
basbasol di ipogaw ken Apo
Dios ya nan kankananda ay
ngawi maipanggep ken siya
29 ngem nan komalkali
is ngawi maipanggep isnan
Ispirito Santo et adi mabalin
ay mapakawan ay eng-
enggana."
30 Siya di nan songbat Jesus
tay wada nan mangwani en
nan kabaelana et baken nan
Ispirito Santo is nang-idya
nodi si Satanas.

*Nan Inan Jesus Ya Nan
Bebsatna*
*Mat. 12:46-50; Luc. 8:19-
21*
31 Dat domateng da inan
Jesus ya nan bebsatna.

Wadada isnan pantew dadat
ipaayag si Jesus.
32 Dat kanan nan ipogaw
ay manglilikob ken siya,
“Wada da inam ya nan
bebsatmo isnan pantew ay
mangpaay-ayag ken sik-a.”
33 Dat kanan Jesus, “Owen,
ngem sinoda pay nan inak ya
nan bebsatko?”
34 Danat tamaangen nan
deeyday tomotokdo danapay
kanan, “Ilanyo, naayda nan
kanegko ina ya bebsat
35 tay am-in nan mamati
dadapay ikkan nan layden
Apo Dios et kanegko gedan
ina ya bebsat.”

4

Nan Ninbonobon
Mat. 13:1-23; Luc. 8:4-15

1 Kasin nin-isolo si Jesus
isnan benget di baybay daet
madagop nan kaipoipogaw
isonga tinmokdo si Jesus
isnan bangka ay wada
isnan danom dapay nan
kaipoipogaw et wadada
isnan benget di baybay.
2 Adoado nan insolon Jesus
isnan pangngalig. Dat men-
isolo et kanana,
3 “Dengngenyo pod. Wada
nan am-ama ay en nin-
bonobon isnan om-a.
4 Idi insapowakna nan
bonobon dat maekdag nan
tap-ina isnan daan dat
topken nan koyat.
5 Nan tap-ina et naekdagda
isnan kabatbatowan dadat
dalas ay tomobo
6 ngem idi naagewanda da-
dat maango tay nalabaw nan
linmamotanda.
7 Nan tap-ina et naekdagda
isnan ginsatan ay sibit dat so-
linen di sibit nan tinmobo et
mateyda isonga egayda bom-
gas.
8 Nan tap-ina et naekdagda
isnan gawis ay lota dadat to-
mobo dadapay menliliton et
bomgasda am-in. Wada nan
binomgas is sin-gagsot, nan
tap-ina et sag-eenempoo ya
nan tap-ina et sagtotlompoo.
9 Dakayo ay mangde-
denge isnan sodokko et
dengngenyo no waday in-
gayo.”

10 Kinmaan nan adoado ay
ipogaw dapay san deeyda ay
simpoo ya dowa ay papa-
solot Jesus ya nan tap-in di
ipogaw ay nabay-an et in-
pootda ken Jesus no ngan
nan kayat ay kanan nan sin-
odokna.
11 Dat kanan Jesus, “Owen,
naipagtek ken dakayo nan
egay naipagtek id kasin ay
maipanggep isnan mento-
layan Apo Dios. Ngem isnan
tap-ina et pangngalig nan
ik-ikkak ay mangisolo ken
daida.
12 Isonga iilanda ngem
adida getken nan tet-ewa ya
dedengngenda ngem adida
maawatan tay adyanda ay
somagong ken Apo Dios ta
mapakawan nan basolda.”

13 Danat sooten ken daida,
“Ay adiyo es maawatan nan
naay sinodokko? Into pay
ngalod esayo ikkan ay mang-
awat isnan tap-in di sod-
sodok? Nan kanan nan sin-
odokko et siya na.

14 Nan kalin Apo Dios et
siya nan inbonobona.
15 Nan daan ay natekdagan
di bonobon et siya nan kaneg
nan ipogaw ay mamannge
isnan kalin Apo Dios dat
omey si Satanas et kaanena
isnan nemnemna san din-
ngena tapno adina patiyen.
16 Nan kabatbatowan et
kanegna nan mangdenge
ya men-gasgasing ay mang-
dawat isnan kalin Apo Dios
17 ngem adi lomamot isnan
nemnemna isonga patiyena
is sin-awyan danat doko-
gan ay dagos no mapaligatan
gapo isnan pammatina.
18 Nan ginsatan ay sibit et
kanegna nan mangdenge is-
nan kalin Apo Dios
19 ngem makolkol nan
nemnemna tay wedweda
nan bomaknangana ya nan
men-gasgasingana is nen-
emnemena dapay omanap
kayet is tap-in di mangipa-
gasing ken siya. Isonga adi
bomgas tay nasolin nan kalin
Apo Dios et kalingkingana.
20 Ngem nan gawis ay lota
ay natekdagan di bonobon
et kanegna nan ipogaw ay
mangdedenge isnan kalin
Apo Dios danat is-ek ay
gawis isnan nemnemna
danapay itoltoloy ay mang-
patpati engganay bomgas
isonga nan kaad-adon nan
gawis ay ik-ikkana et siya
nan kaneg nan begasna.”

Nan Naipatang Ay Silaw
Luc. 8:16-18

21 Dat itoloy Jesus ay mang-
wani, “No pasgedan tako nan
silaw, ayke tako ippey is-
nan timba wenno isnan silok
di kama? Ipatang tako adi
tapno makasilaw.
22 Siya abes nan kaneg nan
epdas naikkan ay olay egay
kagtek et awnit magtek met
laeng.
23 Dakayo ay mangde-
denge, dengngenyo ngalod
no waday ingayo.
24 Masapol ay ikkanyo nan
dinngeyo tay no siya nan
ikkanyo et am-amed matap-
tapiyan nan panang-awatyo
isnan dengdengngenyo.
25 Tay nan mamati isnan
isolsolok ta maawatana et
taptapiyan Apo Dios nan
getkena. Ngem nan adi
mangidnge et olay nan ati-
atik ay getkena et mamaid.”

Nan Ikkan Nan Mento-
layan Apo Dios Ay Somika
Mat. 13:31-35; Luc. 13:18-
19

26 Kasin ninsodok si Jesus
ay mangwani, “Nan ikkan
nan mentolayan Apo Dios ay
somika et kaneg nan ikkan
di esek ay tomobo ay adi
kagtek.
27 Tay no epdas inis-ek di
ipogaw et kigad san esek
ay tomobo tay olay no ngan
di ik-ikkan san nin-esek ay
maseyep wenno bomangon
siya et tomobo kayet nan
inis-ekna ay adi kagtek nan
inikkana ay tinmobo.
28 Nan lota nan makigad is-
nan am-in ay tomobo. Bomgi
nan esek dat tomobo dat
maliton dat bomgas.

29 Mo pay mensedang dat
kanan nan nin-esek, ‘Entako
men-ani.’ ”
30 Dat itoloy Jesus ay mang-
wani, “Naay nan kaiyaligan
nan kaneg nan mentolayan
Apo Dios ya nan adoado ay
awnit maitapi ken siya.
31 Nan kanegna et nan
kateteenan ay bowa.
32 Ngem no nais-ek dat to-
mobo et siya nan kadakkelan
ay kaiw isonga malilinongan
nan bomaey ay koyat.”
33 Adoado nan kaneg tona
ay sinodsodok Jesus isnan
ipogaw maipanggep isnan
kalin Apo Dios. Insolona is-
nan getkena ay mabalin ay
maawatanda.
34 Maid polos nin-
isolowana ay egay ninpangn-
galig. Ngem no makeke-
dengda isnan papasolotna
danat ikwani am-in nan
kayatna ay kaliyen ken
daida.

Nan Nangipakin-ean Jesus Isnan Dagem Ya Danom

Mat. 8:23-27; Luc. 8:22-25

35 Nagisbet pay dat kanan
Jesus isnan papasolotna, “En-
takot isnan bas-ang nan bay-
bay.”
36 Dadat taynan nan
adoado ay ipogaw et men-
loganda issan bangka ay
nintotokdowan Jesus et
omeyda am-in. Wada gedan
nan tap-in di bangka ay
nangboboweg ken daida.
37 Dat domateng nan
napigsa ay dagem dat
menkeyasaw nan danom et
maisepyat isnan bangka et
nganngani ay malimonda.
38 Dapay maseseyep kayet
si Jesus isnan solin di bangka
ay ninpopongan. Dadat ban-
gonen ay mangwani, “Apo,
ay maseseyepka kayet dapay
naay malimon tako?”
39 Dat bomangon si Jesus
et bilinena nan dagem ya
danom ay mangwani, “Ikin-
eyo.” Dat ikin-en nan dagem
dapay omneng nan danom.
40 Danat kanan isnan papa-
solotna, “Dakayon omegyat?
Atiatik obpay nan talekyo
ken sak-en.”
41 Nasdanasdaawda is-
nan inikkana dadat men-
asikwani, “Manakabalin
obpay si tona tay tongpalen
nan dagem ya nan danom
nan kanana.”

5

Nan Nangipakaanan Jesus Isnan Anito

Mat. 8:28-34; Luc. 8:26-39

1 Inomdan da Jesus is-
nan demang di baybay isnan
lakon di Geraseno
2 et issan dinmakaanda is-
nan bangka dat sab-aten nan
am-ama ay kinapet di anito.
3 Tawaw nan inidyada ken
siya isonga nan lil-iyang ay
kad-an di natey nan ninteteeana. Maiwed makaikawe
ken siya olay mo kawalanda.
4 Namin ado ay binal-
balodda nan ledengna ya
nan sikina ngem apedna
soksokpoten nan kawal di
ledengna danapay engewen
nan balod di sikina. Maiwed
makaipakin-e ken siya.
5 Inagew ya linabi ay
menbogbogaw isnan liyang
ya nan bilig dapay apedna

tegtegtegen nan awakna is
bato.
6 Issan nang-il-ana ken
Jesus et naiyaaddawi siya
isonga dat tomagtag et en
ninlokbob isnan sagang
Jesus.
7-8 Dat kanan Jesus, “Sik-a
ay anito, taynam siya.” Dat
menbogaw san am-ama, “Je-
sus ay Anak Apo Dios ay kan-
gatowan, ay ngan di ngotom
ken sak-en? Maseg-angka ta
adika mangdosdosa.”
9 Dat sooten Jesus isnan
anito, “Sino nan ngadanmo?”
Dat kanan nan anito, “Nan
ngadanko et Linibo tay
adoado kami.”
10 Dat menseg-ang
nan kaanianito ta adina
palayawen daida isnan
lakon di ili ay deey.

11 Adoado ay beteg nan
mangmangan isnan deey
pondag
12 isonga dat kanan nan
anito ken Jesus, “Ipalobosmo
ta nan deeyday beteg nan
kaptenmi.”
13 Dat ipalobos Jesus et tay-
nanda san am-ama et kap-
tenda nan kabetebeteg. Dat
kanega naong-ong san ka-
betebeteg et asida tatagtag
ay omey isnan deppas dadat
matekdag am-in isnan bay-
bay et malimonda. Waay
doway libo nan kabibilang
san beteg ay natey.

14 Dat maboka nan men-
banbantay isnan kabete-
beteg dadat asitatagtag ay
omey mangibaga isnan kaili-
ili. Dat omey san deeyday
nangdenge ta ilaenda mo
ngan nan inommat.
15 Dadat datngan da Je-
sus dadapay ilaen san am-
ama ay kinapet di anito ay
ninbabado dadlo dapay gin-
mawis nan nemnemna. Da-
dat menkakikibtot.
16 Dat sodoken san nang-
ila nan inommat isnan am-
ama ya nan kabetebeteg ken
daida.
17 Dadat ipapati ay komaan
da Jesus isnan ilida gapo is-
nan inommat.
18 Sinmagong pay da Jesus
isnan bangkada dat menseg-
ang nan am-ama ay kinapet
di anito ken Jesus ta makkey
koma ken daida.
19 Ngem dat iyadin Jesus
et kanana, “Somaaka bawet
ta ibagam isnan agiyo nan
gawis ay inikkan Apo Dios ya
nan nangseg-angana ken sik-
a.”
20 Dat somaa san am-ama
et ipagtekna isnan lakon di
Decapolis nan inikkan Jesus
ken siya. Et nasdaaw am-in
nan ipogaw.

Nan Nangtagowan Jesus Isnan Anak Jairo Ya Nan Nangipagawisana Isnan Inina

Mat. 9:18-26; Luc. 8:40-56

21 Issan nanggedangan da
Jesus isnan baybay ay omey
isnan demangna et nadagop
nan adoado ay ipogaw isdi.
22 Dat domateng nan am-
ama ay kangadan is Jairo ay
esay apon di sinagoga. In-
mey ken Jesus dat menpalin-
tomeng isnan sagangna
23 et menseg-ang ken siya
en, “Apo, matmatey nan

anakko. Omalika kad ta gen-
am siya ta gomawis.”
24 Dat makkey si Jesus
dapay omon-onod kayet nan
kaipoipogaw ay mang-al-
alibongbong ken siya.
25 Wada gedan nan in-ina
isdi ay egay somalsaldeng
nan basana is simpoo ya
doway tew-en.
26 Dadama ay naligatan is-
nan adoado ay nang-ag-agas
ken siya et naamin nan kok-
wana dapay kayet adi kaa-
gasan nan sakitna nodi ket
aped masepsep.
27 Dinngena nan damag
ay maipanggep ken Jesus
isonga dat omey isnan
dodokogan Jesus danat
sikgaden nan badona.
28 Tay kanana isnan nem-
nemna en, “Olay no apedak
sikgaden nan badona et go-
mawisak.”
29 Idi sinikgadna nan
badon Jesus dat masanaldeng
nan basana danat liknaen ay
nakaan nan sakitna.
30 Dat liknaen abes Jesus
ay wada nan pinagawis
nan panakabalina danat
sagongen nan kaipoipogaw
et sootena, “Ay sino nan
nangsikgad isnan badok?”
31 Dat kanan nan papa-
solotna, “Iilam ay kaipoi-
pogaw nan mang-al-
alibongbong ken sik-a.
Damen kayet sooten mo
sino nan nangsikgad isnan
badom?”
32 Ngem nintamaang kayet
ay mangimatmaton mo sino
nan nangsikgad ken siya.
33 Gintek san in-ina nan
inommat isnan awakna dat
omey ay menpaypayegpeg
is egyatna. Dat menpalin-
tomeng isnan sagang Jesus et
ibagana nan tet-ewa.
34 Dat kanan Jesus ken
siya, “Ina, ginmawiska gapo
isnan pammatim ken sak-en.
Somaaka ay menlamlamnin
tay adi kasin somagsagong
nan sakitmo.”
35 Daan ay mentoytoya
da Jesus issan in-ina dat
domateng nan nagapo issan
baey Jairo et kananda ken
siya, “Somaa tako bawet
Jairo, ta adim taktaken nan
Apo tako.” Danat getken ay
natey et san anakna.
36 Ngem dinngen Jesus san
kinwanida danat kanan ken
Jairo, “Adika menseseg-ang.
No waday talekmo ken sak-
en et awnit gomawis siya.”
37 Kedeng da Pedro ya nan
sin-ag-i ay da Santiago ken
Juan is pinakkeyna ken siya.
38 Idi inomdanda isnan
baey Jairo dadat dengngen
nan ngalawngaw ya nan
agan di ado ay ipogaw.
39 Dat songgep si Jesus et
kanana ken daida, “Dakayon
menngalawngaw ya men-ag-
aga? Egay katey nan sana ay
onga nodi aped maseseyep.”
40 Dadat sayoten siya
isonga dat pabalaen Jesus
daida danat ayagan san tolo
ay papasolotna ya nan sin-
asawa ay kaanak issan onga
et omeyda isnan kad-an san
onga.
41 Dat gen-an Jesus nan
ledeng san onga danapay

kanan isnan kalida, “Talita
kom.” Nan kayatna ay kanan
et, “Ibangonmo ay anakko.”
42 Dat mabanangon san
babassang ay simpoo ya
dowa nan tew-ena et men-
daan. Dat masdamasdaaw
nan kaipoipogaw.
43 Dat ipoot Jesus ken
da amana ya nan inana
ta adida ap-apaten isnan
ipogaw danapay ibaga en
pakanenda san onga.

6

Adi Patgen Nan Kailiyan Jesus Siya

Mat. 13:53-58; Luc. 4:16-30

1 Kinmaan da Jesus ya nan
papasolotna isdi dadat so-
maa isnan ilina.
2 Isnan Sabado dat men-
isolo si Jesus isnan sinagoga
et masdaaw nan adoado ay
wada isdi ay nangdedenge
dadat kanan, “Into nan aped
nang-alaan tona isnan isol-
solona? Into ngen nan
inikkana ay nang-ala isnan
silibna? Kaskasdaaw pay
am-in nan ik-ikkana.
3 Ay baken kad siya san
alawagi ay anak Maria ya
besat da Santiago, Jose, Ju-
das ya si Simon? Wada pay
nan bebsatna ay bababai id
isna.” Isonga dadaet adi ma-
mati ken siya.
4 Dat kanan Jesus ken
daida, “Am-in ay ipogaw et
patpatgenda nan mamadto
ay bakenda kailiyan ngem
nan osto ay kailiyanda et adi
patpatgen nan kakailiyana
ya nan pangbona ya nan
bebsatna.”
5 Gapo tay adida mamati
ken siya et egay omipaila
si Jesus is ado ay kaskas-
daaw. Kedeng nan atiatik
ay masasakit ay mamati ken
siya is ginen-ana ta makaan
nan sakitda.
6 Nasdaaw si Jesus tay adi
patiyen nan ipogaw siya.

Nan Nangibaaan Jesus Isnan Simpoo Ya Dowa Ay Papasolotna

Mat. 10:5-15; Luc. 9:1-6

Inmey si Jesus isnan kailiili
ay men-is-isolo
7 danat ayagan nan simpoo
ya dowa ay papasolotna et
ibaana daida ay sindodwa
et inagtana daida is panaka-
balin ay mangipakaan is an-
ito.
8 Danat ibaga ken daida
ta kedeng nan soksokodda
is gegen-anda isnan men-
baatanda. Adida mensen-
gsenget, mensangsangi ya
adida omikawkawit is siping
9 ya adida omikawkawit is
mensokatanda ya sapatos.
10 Kinwanina pay ken
daida en, “No waday
mangsangaili ken dakayo
isnan baeyda dakayot adi
men-at-aton engganay tay-
nanyo nan ili ay deey.
11 Ngem no adida id-
nge dakayo isnan ili ay
omayanyo dakayot komaan
dayopay pokpoken nan
tapok isnan dapanyo ta
ipailayo ay adyanda nan
isoloyo.”
12 Dat omey nan papa-
solotna ay mangibagbaga is-
nan ipogaw ta dokoganda
nan basbasolda.

13 Inpakaanda nan adoado
ay anito dadapay lanaan nan
wada nan sakitda ta paga-
wisenda daida.

Nan Nateyan Juan ay Men-
bonbonyag
Mat. 14:1-12; Luc. 9:7-9

14 Gintek et am-in nan
ipogaw nan ik-ikkan Jesus
tay nasodsodok isonga
dinngen et Herod ay alin di
Judio nan maipanggep ken
Jesus. Wada nan nangwani,
"Nan naay ipogaw et si
Juan ay din ninbonbonyag
ay kasin natago isonga
mabalin ay ik-ikkana nan
kaskasdaaw."
15 Nan tap-in di ipogaw
abes et kananda en siya si
Elias ay kasin natago. Nan
tap-ina et kananda en si Je-
sus et mamadton Apo Dios
ay kaneg nan deeyda ay ma-
madto id kasin.
16 Ngem isnan nangde-
dengngan Herod isnan
inikkan Jesus danat kanan,
"Nan ipogaw ay deey et si
Juan ay pinapotok ay kasin
natago."
17-18 Kinwanin Herod di
tay siya nan nangipabalod
ken Juan id kasin tay
iniyaw Juan siya isnan nang-
asawaana isnan aydona ay
si Herodias dapay daan nan
asawana ay innodin Herod
ay si Felipe.
19 Isonga dat nakaliget si
Herodias ken Juan et laydena
ay ipapatey siya. Ngem adi
mabalin
20 tay iyegyat Herod od si
Juan tay getkena ay gawis
nan kaipogaw Juan isonga
inbalbaliwana. Makokolkol
nan nemnem Herod no
dedengngena nan kankanan
Juan ngem laydena kayet ay
dengngen.
21 Dat omdan nan agew ay
lagsakanda nan naiyanakan
Herod danat paayagan am-in
nan oopisyal ya nan ap-apon
di soldado ya nan kakadan-
gyan id Galilea. Et siya
nan nawayaan Herodias ay
mangipapatey ken Juan
22 tay dat songgep nan
anak Herodias ay babassang
ay mensala. Dat gomas-
ing da Herod ya nan ib-ana
isonga danat kanan isnan
babassang, "Ngan nan lay-
dem? Ibagam ta idyak ken
sik-a."
23 Dalos ninsapata ay
mangwani, "Olay ngan di
ibagam et idyak olay mo
nan kagedwan di kinakadan-
gyanko."
24 Dat bomala nan babas-
sang et sootena ken inana en,
"Ay ngan di dawatek?" Dat
kanan inana en, "Nan olon
Juan ay Menbonbonyag nan
dawatem."
25 Dat ikakamon tet-ewa
san babassang ay songgep et
ibagana ken Herod en, "Lay-
dek ay paiyalim nan olon
Juan ay Menbonbonyag ay
napapalato."
26 Menseseg-ang nan ali
ngem gapo tay adoado
nan nangdedenge isnan
sapatana et mabain ay
teknena nan kinwanina.
27 Isonga dagos ay binaana
nan esay soldado ta alana
nan olon Juan. Dat omey

et potowana nan olon Juan
isnan pagbalodan.
28 Danat ippey nan olo is-
nan palato et idyana isnan
babassang danat es idya ken
inana.
29 Idi dinngen nan papa-
solot Juan nan inommat da-
dat omey alaen nan awakna
et ikaobda.

Nan Nangpakanan Jesus Isnan Limay Libo Ay Ipogaw
Mat. 14:13-21; Luc. 9:10-17; Juan 6:1-14

30 Sinmagong nan papa-
solot Jesus ay binaana da-
dat ibaga am-in nan inik-
ikkanda ya nan insolsoloda.
31 Dat kanan Jesus ken
daida, “Ikekedeng tako ay
omey isnan maid ipogaw
ta omilleng kayo is sin-
awyan.” Tay adoado nan
om-omey isnan kad-anda et
maid wayada is ikkanda ay
mangan.
32 Dadat menlogan isnan
bangka ta makekedengda
koma isnan omayanda.
33 Ngem inmamatonan
kayet nan ado ay ipogaw
nan ninlologan isnan bangka
isonga dadat tomagtag ay
magapo isnan il-ilida et las-
iyanda daida et omon-onada
isnan omayan da Jesus.
34 Idi domaka da Jesus da-
dat ilaen nan kaipoipogaw
dat maseg-ang ken daida
tay kanegda kalnilo ay maid
mang-ay-ayowan ken daida.
Danat ilogi ay men-isolo et
adoado nan insolsolona ken
daida.
35 Masdem pay dat omey
nan papasolotna ken siya ay
mangwani, “Naay masdem
datakopay wada kayet isnan
pondag.
36 Ibagam et ken da-
tona ta was-in omey isnan
naisagsag-en ay il-ili ya isnan
bab-aey isnan ilit ta enda
lomako is kanenda.”
37 Ngem kinwanin Jesus
ken daida, “Dakayo nan
mangpakan ken daida.”
Dadat sooten, “Ay enkami
lomako is tinapay is pasal
di dowanggasot ay ipakanmi
ken daida?”
38 Danat sooten ken daida,
“Kaat nan tinapay ay wada
ken dakayo? Kadya enkayo
ilan.” Enda pay ilan da-
dat kanan, “Limlima ay tina-
pay ya dod-owa ay ikan nan
wada et kedeng.”
39 Danat patokdowen nan
kaipoipogaw isnan logam et
malikobda.
40 Nalikob nan tap-ina is
sin-gagsot ya nan tap-ina is
sinlilmampoo.
41 Dat alan Jesus san limay
tinapay ya nan doway ikan
dat mentangad id daya et
men-iyaman ken Apo Dios.
Danat amam-asen et idyana
isnan papasolotna et iwat-
watda. Danat es ipawatwat
nan ikan ken daida.
42 Dadat mangan am-in et
nabsogda
43 dapay napno kayet nan
simpoo ya doway lowa is-
nan tinogopda ay nabay-an
ay tinapay ya ikan.
44 Waay limay libo ay
lalalaki san nangan isdi ay
egay kaibilang nan oongong-
a ya bababai.

Nan Nindaanan Jesus Isnan Oson Di Danom
Mat. 14:22-33; Juan 6:16-21

45 Nakwas di dat ibagan Jesus isnan papasolotna ta menloganda isnan bangka ta omon-onada ay omey isnan demangna ay id Betsaida ta danapay es pasaaen nan ipogaw ay nadadagop isdi.
46 Nakapakadada pay ken siya dat omey si Jesus isnan bilig ta menlowalo.
47 Nalabi et dapay daan nan papasolotna isnan tengan di baybay ya si Jesus et daan es isnan bilig.
48 Dat ilan Jesus daida ay adida makaipadaan isnan bangka tay napigsa nan dagem. Natan-o pay dat mendaan si Jesus isnan danom ay mangsab-at ken daida. Laosana koma daida
49 ngem inilada siya ay mendad-aan isnan danom dat palalo nan egyatda tay kananda en waay anito. Dadat kabanogaw
50 is egyatda issan nang-ilanda am-in ken siya. Ngem dat komali si Jesus ken daida ay mangwani, “Laton, laton sa. Sak-en na. Adi kayo omegyat.”
51 Dat somakyat isnan bangka et kasanaldeng nan dagem. Dadat am-amed masdaaw
52 tay adida maawatan nan kabaelan Jesus olay no inilada nan inikkana ay nangipaad-ado isnan tinapay tay adida makaipasnek ay gawis isnan nemnemda.

Nan Nin-agasan Jesus Id Genesaret
Mat. 14:34-36

53 Nakagdangda pay et omdanda isnan dagan di Genesaret dadat ipad-an nan bangkada isnan lota isnan benget di baybay.
54 Issan dinmakaanda dat inmatonan ay dagos nan ipogaw si Jesus
55 dadat asitatagtag isnan bab-aey ay kad-an di masakit ta dangeyenda daida ay mangyey isnan olay intoy getkenda ay kad-an Jesus.
56 Et olay mo into nan omayan Jesus ay dadakkel ay ili wenno baban-eg ya olay mo isnan bab-aey isnan ilit et inyeyda kayet nan masaksakit isnan malkitan di ili ay inmayana. Dadapay menseg-ang ken siya ta olay kedeng nan benget nan badona is sikgaden nan masaksakit daet am-in ay nangsikgad et ginmawisda.

7

Nan Nateknan Nan Insolsolon Nan Fariseo Isnan Linteg Apo Dios
Mat. 15:1-9

1 Nakilikob ken Jesus nan deeyda Fariseo ya nan menis-isolo isnan linteg ay nagapo id Jerusalem.
2 Dadat ilaen ay egay ninboo nan tap-in di papasolot Jesus esadapay mangan ay kaneg nan ogalin di Judio.
3 Tay nan Fariseo ya nan tap-in di Judio et adida mangan no adida menboo omon-ona ta makaan nan lawada

tay siya nan ogalin din alal-
apoda.
4 Nan esa pay et adida
kanen nan minalkitanda
engganay owasanda omon-
ona. Et wada pay nan
nateketeken ay ogalida
isnan mang-owasanda isnan
tasa ya nan banga ya nan
kandiloda.
5 Isonga san deeyda ay
Fariseo ya nan men-is-isolo
isnan linteg et kinwanida
ken Jesus en, “Dan adi tong-
palen nan papasolotmo nan
ogalin di alal-apo tako? Tay
manganda dapay adida men-
boo omon-ona dapay lawa.”

6 Dat kanan Jesus ken
daida, “Tet-ewa nan kalin
Apo Dios ay maipanggep
ken dakayo ay aginsosolot
ken siya isnan inpasolatna
ken Isaias id sang-adom ay
mangwani en,

‘Nan naayda ay ipogaw et
daydayawenda sak-en
isnan kalida ngem ad-
daaddawi nan nem-
nemda ken sak-en.
7 Maid kapaayan nan mang-
daydayawanda ken sak-en
tay nan isolsoloda et nan
aped bilin di ipogaw dadat
aped kankanan en siya nan
lintegko.’

8 Et tet-ewa ay ik-ikkanyo
nan insolat Isaias ay naay tay
baybay-anyo nan linteg Apo
Dios tapno tongpalenyo nan
isolon nan aped ipogaw.”

9 Danat itoloy ay
mangwani, “Ipipinoyo
ay mangisiksikap isnan
kaadyan nan linteg Apo
Dios ta nan ogaliyo nan ik-
ikkanyo.
10 Tay inbagan din si Moses
isdin inpasolat Apo Dios ken
siya en, ‘Masapol ay tong-
palenyo da amayo ken in-
ayo,’ ya kanana gedan en,
‘Nan komali is ngawi is-
nan amana wenno inana et
maipapatey.’
11 Ngem nan apedyo
isolsolo et kananyo en
mabalin ay alaen nan
ipogaw nan ibadangna koma
isnan amana ya inana dat
menlason ken daida en,
‘Korban nan naay,’ et siya
nan mangwaniyana en
intedna et san inalana ken
Apo Dios.
12 No siya di nan ikkana
dayot tet-ewa itan-oy nan ad-
ina et mangbadangan ken da
amana.
13 Isnan mang-ik-
ikkananyo is dana et dok-
dokoganyo nan linteg Apo
Dios tay nan isolsolon di
ipogaw nan apedyo tong-
tongpalen ya ado pay nan
kaneg tona ay ik-ikkanyo.”

Nan Mangipangawi Isnan Ipogaw
Mat. 15:10-20

14 Kasin inayagan Jesus
nan ipogaw danat kanan
ken daida, “Am-in kayo et
dengngenyo ta maawatanyo
nan ibagak.
15 Baken nan songgep
isnan topek di ipogaw is
mangipangawi ken siya nodi
nan bomala isnan topekna.
16 Dakayo ay mangde-
denge et dengngenyo no
waday ingayo.”

17 Dadat taynan nan
ipogaw et songgepda isnan
baey. Dat sooten nan papa-
solotna no ngan nan kayat
ay kanan san kinwanina.
18 Danat kanan, “Ay
adiyo es maawatan? Ay
adiyo getken ay baken nan
songgep isnan topek di
ipogaw is mangipangawi ken
siya?
19 Tay nan makan et baken
nan nemnemna is omayana
nodi omey isnan egesna dat
bomala kasin.” Isnan nang-
waniyan Jesus isdi et siya
nan mang-itdowana en maid
lawa isnan makan.
20 Danat itoloy ay mang-
wani, “Nan ngawi ay kali
ay bomala isnan topek ya
nan ngawi ay ikkana et siya
nan mangipangawi isnan
ipogaw.
21 Tay nan nemnem di
ipogaw nan magapgapowan
nan am-in ay dakes ay ik-
ikkana ay kaneg nan loma-
laki ya nan mamabai, nan
mangakew, nan pomapatey,
nan makikamkamolala,
22 nan men-ag-agom ya
nan am-in ay natkenatken
ay sokil. Magapo am-in
dadi isnan nemnem. Wada
abes nan men-al-allilaw, nan
somisikap, nan men-ap-apal,
nan men-ap-apos, nan men-
et-etek ya nan adi mang-osal
isnan nemnemna.
23 Datona am-in nan ngawi
ay ik-ikkan di ipogaw ay
magapo isnan nemnemda et
siya dana nan mangipan-
gawi isnan ipogaw.”

Nan Nangbadangan Jesus
Isnan Baken Judio
Mat. 15:21-28

24 Kinmaan si Jesus isdi
dat omey isnan sakop di
Tiro. Dat songgep isnan esay
baey tay adina layden ay wa-
day mangtek isnan kad-ana
tasiyay makailleng ngem adi
kabalin ay men-gago.
25 Wada nan esay in-ina
isdi ay kinapet di anito nan
anakna ay babai. Issan nang-
dengngana ay wada si Je-
sus isdi dat omey menpalin-
tomeng isnan sagangna.
26 Baken Judio san in-ina
tay id Fenisia id Siria nan
ilina ngem ninseg-ang kayet
ken Jesus ta pagawisena nan
anakna.
27 Ngem dat kanan Jesus,
“Masapol ay mangan nan an-
ak omon-ona tay baken osto
no maipakan nan kanen di
an-ak isnan aso.”
28 Naawatan nan in-ina
nan kinwanina ay masapol
ay badangana nan Judio
esanapay badangan nan tap-
in di ipogaw isonga danat
kanan, “Owen Apo, ngem
olay nan aso et kanenda nan
kamogay nan an-ak.”
29 Dat kanan Jesus, “Osto
nan insongbatmo. Somaaka
tay kinmaan nan anito et gin-
mawis nan anakmo.”
30 Dat somaa nan in-ina
et datngana nan anakna ay
maseseyep isnan kama tay
tet-ewa ay tinaynan nan an-
ito.

Nan Nangipagawisan Je-
sus Isnan Awew

31 Tinaynan Jesus id Tiro
danat laosan id Sidon ya id

Decapolis et omey kasin isnan baybay id Galilea.
32 Dat wadada nan mangyey isnan am-ama ay awew dadat menseg-ang ken Jesus ta gen-ana siya.
33 Dat ayagan Jesus san awew et omeyda ay dowa isnan kamaid ipogaw. Dat pay-en Jesus nan gomotna isnan ingan san am-ama dat mentobba danat kapposen nan dilan san am-ama.
34 Dat mentangad id daya et menpog-es danapay kanan isnan kalida, “Eppata.” Nan kayatna ay kanan et makadngeka.
35 Dat tet-ewa makadnge ya makadiladil dapay domawes nan menkaliyana.
36 Dat ibilin Jesus ta adida sodsodoken nan inommat. Ngem am-amedda sodsodoken nan inik-ikkana.
37 Nasdanasdaaw san nangdedenge dadat kanan, “Ay-ay. Gawigawis am-in nan ik-ikkana. Olay nan natoweng et makadngeda ya nan omel et makakalida.”

8

Nan Nangpakanan Jesus Isnan Epat Ay Libo Ay Ipogaw
Mat. 15:32-39

1 Isnan namingsan ay agew et kasin nadagop nan adoado ay ipogaw ken Jesus dat naamin nan kanenda. Dat ayagan Jesus nan papasolotna et kanana ken daida,
2 “Maseg-angak isnan ipogaw ay naayda tay tolo ay agewda isna dapay naamin et nan baonda.
3 No ipasaak daida dadapay egay nangan et waay maolawda is owatda isnan daan dapay addaaddawi nan saaen nan tap-ina.”
4 Dat kanan nan papasolotna, “Into pay nan mangal-an tako is makan isnan naay bilig?”
5 Dat kanan Jesus, “Kaat nan tinapay ay wada ken dakayo?” “Pitpito,” kinwanida.
6 Dat ipatokdon Jesus nan kaipoipogaw danat alaen san tinapay et men-iyaman ken Apo Dios danat amamasen danat ipawatwat isnan papasolotna ta kanen san kaipoipogaw.
7 Wada gedan nan nagabis ay baban-eg ay ikan. Dat men-iyaman ken Apo Dios danat ipawatwat es isnan kaipoipogaw.
8-9 Waay epat ay libo nan kabibilangda ay nangan dadapay nabsog. Dadat togopen nan nabay-an et napno nan pito ay lowa. Danat pasaaen nan kaipoipogaw.
10 Dat menlogan da Jesus isnan bangka et omeyda isnan sakop di Dalmanuta.

Nan Nindawatan Nan Fariseo Ken Jesus Is Kaskasdaaw
Mat. 12:38-42, 16:1-4

11 Dinmateng nan Fariseo ay mensoot ken Jesus ta padpadasenda siya. Kananda en omipaila is kaskasdaaw ay

mangipaila ay siya nan tet-
ewa ay inbaan Apo Dios.
12 Ninpog-es si Jesus danat
kanan, “Dan aped is kaskas-
daaw nan dawdawaten
nan ipogaw id wani ay
timpo? Tet-ewa nan ibagak
ay maid polos maipaila is
kaskasdaaw ken dakayo.”
13 Dat taynan et da Je-
sus daida isdi dadapay kasin
menlogan isnan bangka et
omeyda isnan demangna.

Nan Inbagan Jesus Ta Makailanda Nan Baken Osto Ay Maisolsolo

Mat. 16:5-12

14 Kinalingkingan nan pa-
pasolot Jesus ay omala is
baonda et es-esa ay tina-
pay nan inkakawitda isnan
bangka.
15 Dat bagbagaan Jesus
daida ay mangwani, “Makail-
ilanyo nan bobod Herod ya
nan deeyda ay Fariseo.”
16 Dat men-asikwani nan
papasolotna en, “Waay
kinwanina di tay kinal-
ingkingan tako ay omala is
baon.”
17 Gintek Jesus nan
kankananda danat kanan,
“Dayon aped ap-apaten nan
kamaid di baonyo? Ay
adi kayo kayet maawatan
nan kabaelak? Ay maid
maiyoloyo?
18 Wada nan iilanyo day-
opay adi maimatonan. Wada
nan dedengngenyo dayopay
adi maawatan. Ay kinal-
ingkinganyo
19 din limay tinapay ay
inpaad-adok ta komdeng
isdin limay libo ay ipogaw?
Kaat ay lowa din nang-
togopanyo isdin nabay-
an?” “Simpoo ya dowa,”
kinwanida.
20 “Din pay es pito ay tina-
pay ay inpaad-adok ta kom-
deng isdin epat ay libo ay
ipogaw et kaat ay lowa din
nabay-an isdi?” “Pito ay
lowa,” kinwanida.
21 Danat kanan, “Ay adiyo
kayet maawatan ay baken
makan nan kankanak nodi
nan baken osto ay isolsolon
di Fariseo?”

Nan Nangipagawisan Jesus Isnan Nakowap

22 Inmey da Jesus id Bet-
saida dat wada nan nangyey
ken siya isnan kowap dadat
menseg-ang ta kapposena
nan matana ta makaila.
23 Dat pedngen Jesus et
ipangona isnan benget di
ili. Dat tobbaan Jesus nan
matana danat kapposen.
Danat sooten, “Ay waday
mailam?”
24 Daet mentamaang san
kowap danat kanan, “Wada.
Iilak nan ipogaw ngem
kanegda kaiw ay mendad-
aan.”
25 Dat kasin kapposen Je-
sus nan matana. Dat menb-
otag san kowap et pinmat-a
dadlo nan iilaena.
26 Dat pasaaen Jesus ay
mangwani, “Somaaka ngem
adika somagsagong isnan ili
ay tinaynanta.”

Nan Nangibagaan Pedro En Kristo Si Jesus

Mat. 16:13-20; Luc. 9:18-21

27 Inmey si Jesus ya nan pa-
pasolotna isnan kailiili id Ce-
sarea Felipe. Issan nindad-
aananda dat sooten Jesus
en, “Ay ngan nan pangwanin
nan ipogaw ken sak-en?”
28 Dadat kanan, “Wada nan
mangwani en sik-a din si
Juan ay Menbonbonyag. Nan
tap-in di ipogaw et kananda
en sik-a din si Elias dapay
kanan nan tap-ina en sik-a
nan esa isdin tap-in di ma-
madton Apo Dios.”
29 Dat sooten Jesus ken
daida, “Dakayo pay abes, ay
ngan nan pangwaniyo ken
sak-en?” Dat kanan Pedro,
“Sik-a si Kristo ay Anak Apo
Dios ay inbagana en awnit
omali ay men-apo.”
30 Dat bilinen Jesus daida
ta adida ibagbaga isnan olay
sino ay ipogaw.

Nan Nangibagaan Jesus Isnan Awnit Menligatana
Mat. 16:21-23; Luc. 9:22

31 Inlogin Jesus ay men-
isolo ken daida ay masapol
ay mapaligatan siya ay Iyon-
an Am-in di Ipogaw tay nan
aamam-an di Judio ya nan
menkangangato ay papadi
ya nan men-is-isolo isnan
linteg et awnit adyanda siya
dadapay ipapatey siya ngem
is katlon di agew et matago
kasin.
32 Inpootna pay ay man-
gibaga. Dat ipagay-ed Pe-
dro siya et yamyamana si Je-
sus gapo isnan inbagana ken
daida.
33 Dat menligos si Jesus
danat ilan nan papasolotna
danapay abes yamyaman si
Pedro et kanana, “Taynam
sak-en tay nan kinwanim et
kalin Satanas. Nan ninem-
nemmo et baken adi si Apo
Dios is nagapowana nodi is-
nan ipogaw.”

Nan Ikkan Nan Maitapi Ken Jesus
Mat. 16:24-28; Luc. 9:23-27

34 Dat ayagan Jesus nan
papasolotna ya nan ado ay
ipogaw et kanana ken daida,
“No sino nan manglayad
ay maitapi ken sak-en et
masapol ay ibilangna ay
kaneg natey et nan awakna
ta baken nan laydena is ik-
ikkana nodi nan laydek ta
itoledna nan ligat ay kaneg
nan mang-aw-awit isnan
krosna ta omonod ken sak-
en.
35 Tay nan mangnemnem-
nem isnan awakna et kedeng
et awnit matey met laeng.
Ngem nan adi mangnem-
nemnem isnan awakna gapo
ken sak-en ya nan man-
gibagaana isnan gawis ay
damag et olay no matey
ngem matagotago ay eng-
enggana ken Apo Dios.
36 Ay waday ganaben di
ipogaw ay mangkowa isnan
am-in ay kinabaknang isnan
batawa no matey daet adi
dawaten Apo Dios? Maid adi.
37 Tay maid polos kinabak-
nang di ipogaw is makasokat
isnan biyagna.
38 Ngawingawi nan ipogaw
id wani tay ado nan mang-
dokdokog ken Apo Dios.

Isonga no sinoy mang-
adi ken sak-en ya nan it-
itdok et awnitko abes adyan
daida isnan omaliyak ay
mangipaila isnan kangatok
ya nan kangaton Ama ya nan
kaangheanghelna."

9

1 Danat kanan pay ken
daida, "Tet-ewa nan iba-
gak, wada ken dakayo
nan matatago pay laeng
engganay ilaenda nan
panakabalin Apo Dios isnan
mentolayana."

Nan Nateknan Nan Ilan Jesus

Mat. 17:1-13; Luc. 9:28-36

2 Nallos nan enem ay agew
dat ayagan Jesus da Pedro
ken Santiago ya si Juan danat
ipango daida isnan atakdag
ay bilig. Dat tomeken nan
kaiilaan Jesus ken daida
3 et pinmolapolaw ay sin-
milang nan badona ay maid
is-isona isnan batawa
4 dat menpaila da Elias ken
Moses ay makitoytoya ken
Jesus.
5 Dat kanan Pedro ken Je-
sus, "Apo, gawis tay wada
tako isna. Omset kami is
toloy bawi ta pala ken sik-
a nan esa, pala ken Moses
nan esa ya pala ken Elias nan
esa."
6 Ngem apedna kin-
wani di tay pilmi ay nas-
ngangda et adina getken nan
kankanana.
7 Dadat malilingban is-
nan liboo dadat dengngen
nan kali ay nagapo isnan
liboo ay mangwani, "Si
tona nan Anakko ay lay-
laydek. Dengngenyo nan
kankanana."
8 Dat menpangatamaang
da Pedro ngem daet nakeke-
deng si Jesus ay maid da Elias
ken Moses.
9 Issan lomaylayoganda is-
san deey ay bilig dat ibilin
Jesus ken daida en, "Adiyo
polos ibagbaga nan inilayo
engganay kasinak matago."
10 Egayda sinodsodok
ngem asida popoot mo ngan
nan kankanana ay kasina
matagowan.
11 Dadat sooten abes ken
Jesus en, "Dakan kanan
en kasinka matago dapay
kanan nan men-is-isolo
isnan linteg Apo Dios en
masapol ay omon-ona ay
omali si Elias mo si Kristo?"
12 Dat kanan Jesus, "Tet-
ewa ay omali omon-ona si
Elias ta isaganana nan am-in.
Ngem ayta ngalod dan naiso-
lat isnan kalin Apo Dios en
masapol ay mapaligatanak
ya maamisak?
13 Ibagak ken dakayo ay
epdas inmali si Elias ngem
inikkan nan deeyday ipogaw
nan kinaykayatda ken siya
tay pinateyda ay kaneg nan
naisolat id kasin ay ommat
ken siya."

Nan Nangpakaanan Jesus Isnan Anito Ay Nangpakedas Isnan Onga

Mat. 17:14-21; Luc. 9:37-43

14 Sinmagong da Jesus is-
san kad-an san tap-in di
papasolotna dadat ilaen ay
adoado nan ipogaw dapay

makisongsongbat nan men-
is-isolo isnan linteg issan
deeyday papasolot Jesus.
15 Kaanila nan ipogaw ken
Jesus dadat nasdaaw dada-
pay tomagtag ay mangsab-at
ya mangtoya ken siya.
16 Dat kanan Jesus ken
daida, “Ngan nan mangsong-
songbatanyo ken da todi?”
17 Dat kanan nan esay am-
ama, “Apo, iyalik koma ken
sik-a nan naay anakko tay
wada nan anito ay mang-om-
omel ken siya.
18 No kapten san anito
siya danat tokangen et
omosab nan topekna dat
menngilet nan bab-ana da-
pay komenteg nan awakna.
Inbagak isnan papasolotmo
en pakaanenda nan anito
ngem adida kabaelan.”
19 Dat kanan Jesus ken
daida. “Dakayo od id wani
et adi kayo polos mamati.
Nabayagak ay nakitetee ken
dakayo et palalo nan anosko
ngem adi kayo kayet po-
mati. Aye pay di anosko ken
dakayo. Iyaliyo isna.”
20 Dadat eyey san onga ken
Jesus. Idi inilan nan anito
si Jesus danat pakedasen
san onga et matokang dat
menbalibalin dapay men-
osab nan topekna.
21 Dat kanan Jesus, “Tong-
ona nan nangkapetan nan
anito ken tona?” Dat kanan
san aman di onga, “Enggana
isdin kaong-ongana.
22 Namin ado ay binkasna
siya isnan apoy no baken et
isnan danom ta matey koma.
Maseg-angka ta badangam
nan anakko no kabaelam.”
23 Dat kanan Jesus, “Damen
aped kanan en no kabae-
lak? Nan mamati ken Apo
Dios et maid adi mabalin is
maikkana.”
24 Dat pigsaan san am-ama
nan kalina ay mangwani,
“Mamatiyak. Ngem kolang
nan pammatik isonga mang-
badangka ta maanayan nan
pammatik.”
25 Dat ilan Jesus ay
madagdagop nan ipogaw
ay manglikob ken daida
danat bilinen nan anito
ay mangwani, “Sik-a ay
toweng ya omel ay anito,
taynam siya ta adim kasin
kapkapten.”
26 Dat men-owakis nan an-
ito et dadama nan ikkana
ay mangpakedas issan onga
dat komaan et taynana siya.
Dat kega natey nan kaiil-an
san onga isonga kanan san
deeyday ipogaw en natey.
27 Ngem dat gen-an Jesus
nan ledengna danat bango-
nen et tomakdeg.
28 Dat makekedeng da
Jesus ya nan papasolotna
ay songgep isnan baey
dat sooten nan papa-
solotna, “Aytay dakamin adi
makaipakaan issan deey ay
anito?”
29 Dat kanan Jesus, “Nan
anito ay kaneg todi et adi
maipakaan no adiyo ipapas-
nek ay menlowalo.”

Nan Kasin Nangibagaan Jesus Isnan Kateyana

Mat. 17:22-23; Luc. 9:44-45

30 Kinmaan da Jesus isdi
dadat laosan id Galilea tay
kayat Jesus ay maid mangtek
isnan menteteanda
31 ta isolowana nan pa-
pasolotna. Danat ibaga
ken daida en, “Nganngani
ay maitedak ay Iyon-an
Am-in di Ipogaw isnan
mangdepap ken sak-en et
awnitda mangpatey. Ngem
isnan maikatlo ay agew et
awnitak matago kasin.”
32 Egayda maawatan nan
kayatna ay kanan ngem
mabainda ay mangsoot.

Nan Kanan Jesus Maipanggep Nan Kapatgan
Mat. 18:1-5; Luc. 9:46-48

33 Inomdanda pay id Ca-
pernaum dadat songgep is-
nan baey dat sooten Jesus
no ngan nan kinkinwanida
isnan daan.
34 Ngem igiginekda tay nan
kinkinwanida et mo sino nan
kapatgan ken daida.
35 Dat tomokdo si Jesus
et palikobena daida ay
simpoo ya dowa ken siya.
Danat isolowan daida ay
mangwani, “Nan manglayad
ay siya nan kapatgan ken
dakayo et masapol ay iyoy-
oyana danapay badbadan-
gan am-in ay ipogaw.”
36 Danat ayagan nan esay
onga et daingena danapay
kanan,
37 “Nan manglayad ya
mang-ayyew isnan kaneg
nan naay ay onga gapo
isnan pammatina ken sak-
en et siya nan kaneg nan
layadna ken sak-en. Et nan
manglayad ken sak-en et
bakenak kedeng is laydena
nodi laydena gedan nan
nangbaa ken sak-en ay si Apo
Dios.”

Nan Adi Men-apos Et Daida Nan Bomadang
Luc. 9:49-50

38 Dat kanan Juan, “Apo,
inilami nan esay am-ama ay
mangipakpakaan is anito is-
nan ipogaw gapo isnan pam-
matina kano ken sik-a. Ngem
inyadimi tay baken tako ib-
a.”
39 Dat kanan Jesus, “Adiyo
iyadi siya tay nan mang-osal
isnan ngadanko ay mang-
ikkan is kaskasdaaw et adi
mabalin ay aposena sak-en
ay dagos.
40 Tay nan adi mang-ap-
apos ken datako et daida nan
bomadbadang.
41 Tet-ewa nan ibagak ken
dakayo en olay nan aped
mangpainom is danom ken
dakayo gapo tay ib-ayo sak-
en ay si Kristo et awnit wada
nan ganabena.”

Nan Mang-aw-awis Ay Mangipabasbasol
Mat. 18:6-11; Luc. 17:1-3

42 “Ngem no wada nan
mang-aw-awis ay menbasol
nan esa ay kapatpati ken sak-
en et gag-awis no maitaked
nan losong ay bato isnan
bagangna dat maibkas isnan
baybay.”
43 Dat itoloy Jesus en, “Mo
nan ikkan nan ledengmo
di makabasolam et gawis
no pokolam ta iwasitmo
tay gag-awis no kolang nan
ledengmo id wani basta

wada nan biyagmo ken Apo
Dios ay eng-enggana mo nan
dowa nan ledengmo id wani
dakat mapaligatan isnan
impilno ay kad-an di apoy
ay adi katkatey.
44 (-)
45 Ya no nan ikkan nan
esa ay sikim di makaba-
solam, gag-awis no poko-
lam. Tay gag-awis mo es-
esang nan sikim id wani
basta wada nan biyagmo ken
Apo Dios ay eng-enggana mo
nan dowa nan sikim daka-
pay omey isnan apoy ay adi
katkatey.
46 (-)
47 Et no gapo abes nan
pang-ilan nan esay matam
is makabasolam et gawis no
soklatem laengen. Tay gag-
awis no es-esang nan matam
id wani basta wada nan
biyagmo ken Apo Dios ay
eng-enggana mo nan dowa
nan matam dakat omey is-
nan apoy ay adi katkatey.
48 Tay id isdi ay impilno
et adi katkatey nan bogis is-
nan awakda ya adi kaseb-
sebseban nan apoy ay eng-
enggana.
49 Kaneg nan mang-osalan
nan ipogaw isnan asin ay
mangpagawis is makan et
nan ligat abes nan osalen
Apo Dios ay mangpagawis is-
nan ogalin di ipogaw.
50 Gawis nan asin ngem no
epdas nakaan nan sidekna
et maid et kaosalana. Isonga
dakayo et menpinagawis
kayo ta menbinadang kayo
ay kaneg nan mangi-
paimisan nan asin isnan
makan.”

10

Nan Insolon Jesus Maipanggep Nan Men-idang
Mat. 19:1-12; Luc. 16:18

1 Kinmaan da Jesus isdi da-
dat omey isnan bas-ang nan
ginawang ay Jordan ay sakop
di Judea. Dat kasin madagop
nan kaipoipogaw ken siya
danat isolowan daida tay
siya nan sigod ay ogalina.
2 Dat wada abes nan
tap-in di Fariseo ay omey
mangpadas ay mangsikap
ken Jesus isonga dadat
kanan, “Ay ipalobos nan
linteg tako ay idangan nan
lalaki nan asawana?”
3 Dat kanan Jesus, “Ngan
nan bilin ay insolat din si
Moses?”
4 Dadat kanan, “Inpalo-
bosna met. Ngem masapol
kano ay men-ited nan lalaki
is kasolatan ken asawana ay
mangipagtek ay nin-idangda
sanapay pakaanen siya.”
5 Dat abes kanan Jesus,
“Gapo tay gintekna od ay adi
kayo maisolowan isonga siya
nan insolatna.
6 Ngem wada isnan naiso-
lat ay maipanggep isdin lo-
gin di batawa en, ‘Binoliw
Apo Dios nan ipogaw ay
lalaki ya babai.
7 Isonga taynan nan lalaki
da amana ken inana et
maitapi ken asawana.
8 Et nan deeyda ay sin-
asawa, menbalinda ay es-
esang,’ kanana. Tet-ewa bak-
enda dowa nodi es-esang.

9 Isonga baken osto no
men-idang nan tinipon Apo
Dios.”
10 Sinmagongda isnan
baey dat sooten nan papa-
solotna no ngan san kayatna
ay ibaga issan kinwanina.
11 Danat kanan ken daida,
“Nan lalaki ay makiidang dat
makiasawa is teken et kaneg
gedan mamabai.
12 Kaneg abes nan babai et
makabasol no makiidang dat
makiasawa is teken.”

*Nan Nangbindisyonan Je-
sus Isnan Oongong-a*
*Mat. 19:13-15; Luc. 18:15-
17*

13 Wadada nan nangyey
is oongong-a ken Jesus ta
mokena kapposen daida ta
mabindisyonanda ngem in-
yadin nan papasolot Jesus
daida.
14 Ngem idi inilan Jesus
danat sagiiten daida ay
mangwani, “Palobosanyo
nan oongong-a ay omali ken
sak-en. Adiyo iyadi daida
tay nan mangtalek ken sak-
en ay kaneg nan naayday
oongong-a et daida nan
maitapi isnan mentolayan
Apo Dios.
15 Tet-ewa nan ibagak
ken dakayo, maid teken is
maitapi isnan mentolayan
Apo Dios nodi nan mang-
talek ken siya ay kaneg nan
mangtalkan nan oongong-a
isnan am-ada.”
16 Danat sag-es-angen ay
manglak-ey isnan oongong-
a et ipatangna nan ledengna
isnan oloda ay mangwani
en, “Bindisyonan Apo Dios
dakayo.”

Nan Kadangyan
*Mat. 19:16-30; Luc. 18:18-
30*

17 Isnan nalobwatan da Je-
sus et nintagtag nan esay
lalaki dat menpalintomeng
isnan sagang Jesus danat
kanan, “Apo, gawigawiska ay
ipogaw isonga ibagam kad
no ngan nan osto ay ikkak
ta matagotagowak ken Apo
Dios.”
18 Dat kanan Jesus, “Dakan
aped kanan en gawigawisak
dapay si Apo Dios et kedeng
nan kagawisan.
19 Getkem met nan linteg
Apo Dios ay kanana, ‘Adika
menpatpatey, adika mam-
abai, adika mangak-akew,
adika menpabpabasol isnan
ib-am, adika men-al-allilaw
ya masapol ay tongpalem da
amam ken inam.’ ”
20 Dat kanan san lalaki,
“Apo, am-in dana et tinong-
tongpalko enggana isdin
kaongak.”
21 Palalo nan layad Je-
sus issan nang-ilaana ken
siya danat kanan, “Wada
pay nan esang ay kolangmo.
Enka ilako am-in nan kok-
wam damet ipakdaw isnan
kokodokdo nan lakona dakat
omali et maitapika ken sak-
en. Tay no siya nan ikkam et
awnit wada nan kinakadan-
gyanmo id daya.”
22 Ngem isnan nangdengn-
gana issan kinwanin Jesus
et maiila isnan angasna ay
menbabawi nan nemnemna.

Dat menseseg-ang ay ko-
maan tay adina kayat ay tay-
nan nan kinakadangyana.

23 Dat menligos si Jesus ay
mang-ila isnan papasolotna
danat kanan, “Naligat nan
maitapiyan di kadangyan is-
nan mentolayan Apo Dios.”
24 Nasdaaw nan papa-
solotna issan kinwanina.
Dat kasin kanan Jesus,
“Gagayyemko, tet-ewa ay
naligat nan kaitapiyan nan
ipogaw isnan mentolayan
Apo Dios.
25 Nalaklaka pay nan
songgepan nan camel isnan
lokaw di dagom mo nan
maitapiyan nan kadangyan
isnan mentolayan Apo Dios.”
26 Dadat am-amed mas-
daaw dadat kanan, “Apo,
sino pay obpay nan mabalin
ay maisalakan?”
27 Dat iilan Jesus daida
danapay kanan, “Nan adi
mabalin ay ikkan di ipogaw
et mabalin ay ikkan Apo
Dios tay maid polos adina
kabaelan isonga am-in
ay mangpati ken siya et
maisalakan, kadangyan man
wenno kodo.”
28 Dat kanan Pedro, “Ilam
dakami. Tinaynanmi nan
am-in ta maitapi kami ken
sik-a.”
29 Dat kanan Jesus, “Owen.
Ibagak nan tet-ewa ken
dakayo et nan mangtayan
isnan baeyna, bebsatna,
inana, amana, an-akna
ya nan payewna isnan
maitapiyana ken sak-en ya
nan mangibagaana isnan
gawis ay damag Apo Dios
30 et awnitda maagtan is
am-amed id wani ay timpo.
Maagtanda is ad-ado ay
baey, bebsat, in-a, an-ak ya
paypayew mo nan tinay-
nanda ngem mapaligatanda
abes. Ngem maagtanda abes
is biyag ken Apo Dios ay
maid patenggana.
31 Et ado isnan kapapat-
gan id wani et awnit daida
nan kababaan ya ado isnan
kababaan id wani et awnit
daida nan kapapatgan.”

*Nan Maikatlo Ay Nangiba-
gaan Jesus Isnan Kateyana*
*Mat. 20:17-19; Luc. 18:31-
34*

32 Issan omay-ayanda id
Jerusalem et inyon-onan Je-
sus ay mangidadawes. Nas-
daaw nan papasolotna ya
omeegyat am-in nan ipogaw
ay nangboboweg tay omey si
Jesus id Jerusalem ay kad-
an nan bosona. Dat kasin
ayagan Jesus san simpoo ya
dowa ay papasolotna danat
ibaga ken daida nan awnit
ommat ken siya.
33 Kanana, “Dengngenyo,
naay omey tako id Jerusalem
et maidyaak ay Iyon-an
Am-in di Ipogaw isnan
menkangangato ay papadi
ya nan men-is-isolo isnan
linteg. Awnitda kanan en
masapol ay maipapateyak
esadapay idya sak-en isnan
baken Judio.
34 Et awnitda mangsaysayot,
mangtobbatobba ya mang-
baibaig esadapay mang-
patey. Ngem awnitak
matago kasin isnan maikatlo
ay agew.”

Nan Nindawatan Da Santiago Ken Juan Ken Jesus
Mat. 20:20-28

35 Inmey da Santiago ken Juan ay an-ak Zebedeo ken Jesus dadat kanan, “Apo, wada koma nan dawatenmi ken sik-a.”
36 Dat kanan Jesus, “Ngan nan laydenyo ay ikkak ken dakayo?”
37 Dadat kanan, “Apo, no mabalin ta isnan menaliyam et tomokdo kami koma isnan makanawan ya nan makanigidmo.”
38 Ngem dat kanan Jesus, “Adiyo getken nan dawdawatenyo. Ay makaitoled kayo ay mang-okmon isnan ligat ay awnitko ligaten? Ay makatoled kayo isnan tetey ay kaneg nan ikateyko?”
39 Dadat kanan, “Owen. Makaitoled kami.”

Dat kanan Jesus, “Tet-ewa ay awnit kayo maligatan ay kanegko. Et awnityo itoled nan tetey ay ikateyko.
40 Ngem bakenak is kalebbeng ay menpili is tomokdo isnan makanawan ya makanigidko tay si Apo Dios nan mangpili isnan tomokdo is dana.”

41 Issan nangdengngan nan simpoo ay ib-ada ay papasolotna isnan dinawat da Santiago dadat ligten daida.
42 Isonga dat ayagan Jesus daida am-in et kanana, “Getkenyo nan maik-ikkan isnan makwani en apo ya nan tap-in di mentolay isnan batawa. Igagatinda nan ipogawda gapo tay wada nan kalinteganda ken daida.
43 Ngem adi kabalin ay kaneg todi ken dakayo nodi nan manglayad ay ngomato ken dakayo et masapol ay siya nan menpababa ta badangana nan iib-ana.
44 Owen, nan manglayad ay kapatgan ken dakayo et masapol ay mensilbi ay kaneg baa isnan iib-ana.
45 Tay kaneg sak-en ay Iyon-an Am-in di Ipogaw et egayak inmali ay masilbiyan nodi tapno mensilbiyak isnan ipogaw. Isonga awnitak matey tapno masbot nan kaipoipogaw gapo isnan basbasolda.”

Nan Nangipagawisan Jesus Isnan Kowap
Mat. 20:29-34; Luc. 18:35-43

46 Inomdan da Jesus ya nan papasolotna id Jerico dapay kayet on-onoden nan adoado ay ipogaw. Isnan kinmaananda isdi et wada nan esay kowap ay anak Timeo ay si Bartimeo ay nangitotokdo isnan benget di kalsa ay menlimlimos.
47 Issan nangdengngana ay si Jesus ay iNazaret nan lomaos dat menbogbogaw ay mangmangwani, “Jesus ay apon din si David, seg-angam kad sak-en.”
48 Dat ibagan nan ado ay ipogaw ta iginekna. Ngem am-amed kayet ninbogaw en, “Apon din si David, segangam adi sak-en.”
49 Dat itakdeg Jesus et kanana, “Ayaganyo siya.”

Dadat ayagan san kowap ay
mangwani, “Gomasingka tay
naay paayagana sik-a.”
50 Danat men-itep-a nan
ewesna et katanakdeg dat
omey ken Jesus.
51 Dat kanan Jesus ken
siya, “Ay ngan nan kayatmo
ay ikkak ken sik-a?” Danat
kanan, “Apo, kaytek ay
makaila koma.”
52 Dat kanan Jesus, “Enka.
Gomawiska gapo isnan pam-
matim ken sak-en.” Dat
maganawis nan matana et
makaila dadlo dat makkey
ken Jesus.

11

Nan Nangdayawanda Ken Jesus Isnan Inmayanda Id Jerusalem

Mat. 21:1-11; Luc. 19:28-40; Juan 12:12-19

1 Issan om-omdanan da Je-
sus id Jerusalem ay ngan-
nganida laosan id Betfage
ya id Betania ay gogowaben
nan bilig ay Olivo dat ibaan
Jesus nan dowa ay pasolotna
2 ay mangwani, “Enkayo is-
nan ili ay deey et awnityo
ilaen nan koyaw di kabayo
ay egay kasaksakayan ay
naibabaod. Dayot okasen
nan baodna ta iyaliyo isna.
3 No waday mangsoot en,
‘Dayon aped alaen sa?’ dayot
kanan en, ‘Masapol nan apo
tako ngem sin-awyan danat
ipasagong.’ ”
4 Inmeyda dadat tet-
ewa datngan nan koyaw
di kabayo isnan kalsa ay
naibabaod isnan segpan
di baey dadat okasen nan
baodna.
5 Wadada nan nang-ila da-
dat sooten, “Dakayon kak-
aanen nan baod tosa?”
6 Dadat ibaga san kin-
wanin Jesus dat itan-oy san
nang-ila ken daida.
7 Inyeyda san kabayo ken
Jesus dadat iyap-ap nan
badbadoda isnan edeg san
kabayo dat mensakay si
Jesus.
8 Dat iyaplag nan kaipoi-
pogaw nan badbadoda
isnan daan ay daanen
Jesus ta mangipaila ay
daydayawenda siya. Nan
tapina et inmalada isnan
lamos ay tinmotobo isnan
benget di daan et iyaplagda
isnan daanena.
9 Dat menbogbogaw nan
ipogaw ay inmon-ona ya
nan omon-onod ay mang-
mangwani, “Hosanna. Ma-
dayaw nan naay Ali tako.
Mabindisyonan nan inbaan
Apo Dios ay mentolay ken
datako
10 ya gawigawis abes nan
mentolayana tay awnitna is-
agong din nintolayan din
alapo tako ay si Ali David.
Madaydayaw si Apo Dios id
daya.”
11 Dadat omdan id
Jerusalem et songgep si
Jesus isnan Templo danat
tamaangen am-in nan wada
isdi. Gapo tay nasdem dadat
komaan ay omey id Betania
ay nanakkey nan simpoo ya
dowa ay papasolotna.

Nan Kaiw Ay Adi Kasin

Bomgas
Mat. 21:18-19

12 Kawakgatana isnan na-
gapowanda id Betania ay
omey kasin id Jerusalem et
naowat si Jesus.
13 Danat ilaen isnan
naiyad-addawi nan kaiw ay
higos ay adoado nan tobona.
Isonga dat omey si Jesus ay
mang-ila no waday begasna
tay nan higos et bomgas
isnan bomalaan nan tobona.
Ngem idi ilaena dat maid
polos begasna tay baken
timpon di panagbebegas di
higos.
14 Danat kanan, "Adika
kasin makabegas." Didin-
ngen nan papasolotna nan
kinwanina.

Nan Nangipabalaan Jesus Isnan Men-il-ilako Isnan Templo
Mat. 21:12-13; Luc. 19:45-48; Juan 2:13-17

15 Isnan inomdanda id
Jerusalem dat kasin omey si
Jesus isnan Templo. Danat
pabalaen nan men-il-ilako
ya nan lomaklako isnan
awnitda ited ken Apo Dios
danapay tokangen nan
lamisaan di mensoksokat is
siping ya nan tokdowan di
men-ilaklako is kalapati.
16 Inyadina gedan nan
men-aawit ay mangidaan
isnan Templo.
17 Danat isolowan daida
ay mangwani en, "Naiso-
lat isnan kalin Apo Dios
en, 'Nan baeyko et paglol-
owalowan am-in di ipogaw.'
Siya di nan inpasolat Apo
Dios ngem ngan nan ik-
ikkanyo? Dakayon aped
os-osalen ay pagsos-owitikan
nan baeyna?"
18 Dinngen pay nan
menkangangato ay papadi
ya nan men-is-isolo isnan
linteg dadat anapen nan
ikkanda ay mangpatey ken
Jesus. Ngem omegyatda ay
mang-ikkan tay nasdaaw
am-in nan ipogaw isnan
insolona.
19 Nasdem pay di dat tay-
nan da Jesus nan ili.

Nan Maadal Issan Kaiw Ay Higos
Mat. 21:20-22

20 Issan kawakgatana et
linaosanda kasin san kaiw
ay higos ay maid begasna.
Ilan pay nan papasolotna ay
naango enggana isnan lam-
otna
21 dat nemnemen Pedro
din kinwanin Jesus danat
kanan, "Apo, ilam pod
san kaiw ay binaosmo et
naango."
22-23 Dat kanan Jesus ken
daida, "Nenemnemenyo nan
kanak. No mamati kayo ay
maid dowadowana ken Apo
Dios et mabalin ay ibagayo
isnan deey ay bilig en men-
aton isnan baybay et men-
aton tet-ewa.
24 Isonga ibagak ken
dakayo, olay mo ngan nan
dawatenyo ken Apo Dios,
no talkenyo siya awnit
tongpalena tet-ewa nan
dawatyo.
25 Ya abes no menlowalo
kayo et masapol ay pakawa-
nenyo nan nakabasol ken
dakayo ta pakawanen abes
Amayo id daya nan basba-
solyo."

26 (-)

Nan Nagapowan Nan Kalebbengan Jesus
Mat. 21:23-27; Luc. 20:1-8

27 Inmeyda id Jerusalem kasin dat isnan mendad-aanan Jesus isnan Templo et inmey ken siya nan menkangangato ay papadi ya nan men-is-isolo isnan linteg ya nan aamam-a.
28 Dadat sooten, “Ibagam kad ken dakami no ngan nan kalebbengam ay mang-ik-ikkan isnan am-in ay ik-ikkam? Ay sino nan nang-ited ken sik-a isnan lebbengmo?”
29 Danat kanan abes ken daida, “Sootek od na ken dakayo et no makasongbat kayo daket ibaga abes nan nagapowan nan lebbengko. Siya na nan sootek.
30 Into nan nagapowan din kalebbengan Juan ay Men-bonbonyag? Ay ken Apo Dios wenno isnan ipogaw? Iba-gayo.”
31 Dadat men-asisoot ay mangwani, “Ay ngan nan isongbat tako? Mo kanan tako en nagapo ken Apo Dios et awnit kanana en, ‘Ayta ngalod dayon egay pinatpati din si Juan?’
32 Ngem ayke tako kanan en nagapo isnan ipogaw?” Siya nan kinwanida tay om-egyatda isnan kaipoipogaw tay kananda en tet-ewa ay mamadton Apo Dios din si Juan.
33 Isonga dadat kanan en, “Adimi getken.” Daet kanan Jesus, “Adiyak ngalod abes ibagbaga nan nagapowan nan kalebbengak ay mang-ik-ikkan isnan ik-ikkak.”

12

Nan Nangiyaligan Jesus Isnan Menlelebbeng Ay Judio
Mat. 21:33-46; Luc. 20:9-19

1 Dat menpangngalig si Je-sus ken daida ay mangwani, “Wada nan am-ama ay nin-esek is adoado ay onas danat bakden nan om-a. Dat omset is paglebkan ay mangsetset isnan danom di onas dapay mensaad is atakdag ay baey ay mentean di menbanban-tay. Danat ipaayowan esa-pay omey isnan addaaddawi ay ili.
2 Inomdan pay nan kaapi-tan nan onas dat ibaan san kakwa nan esay baana ta ena alaen nan pigasna.
3 Ngem dinpap san men-ay-ayowan san inbaana dadat baibaigen esada-pay ipasaa ay maid polos ginegen-ana.
4 Dat kasin omibaa san kakwa is esa. Ngem ginon-gayanda nan olona dadapay baibainan siya.
5 Dat kasin omibaa nan kakwa is teken. Dadat pateyen. Et adoado pay nan inik-ikkanda ay ngawi isnan tap-in di baan di kakwa. Binaigda nan tap-ina ya pinateyda nan tap-ina.
6 Kamaodiyana et kedeng nan kalalayadna ay anak is nabay-an danat ibaa tay kanana en modatya siya nan idngeda.

7 Ngem kanan san deeyda
ay mang-ay-ayowan en,
'Naay omali nan awnit
mangtawid isnan naay om-
a. Pateyen tako bawet siya ta
datako nan mangkowa isnan
tawidna.'
8 Isonga dadat depapen et
pateyenda dadat ibala isnan
onasan."

9 Dat itoloy Jesus ay mang-
wani, "Ngan pay nan ikkan et
san kakwa ken daida? Awnit
omey et pateyena nan deey-
day mang-ay-ayowan danat
ipaayowan isnan teken ay
ipogaw san om-a.

10-11 Waay binasayo met
nan naisolat isnan kalin Apo
Dios ay mangwani en,

'Nan bato ay inadyan di
nangsaad isnan baey
et siya nan kapatgan
tay ipakekenegna
nan baey. Inikkan
Apo Dios na et pilmi
ay kaskasdaaw ken
datako.' "

12 Gintek san deeyday aap-
apon di Judio ay daida nan
kankanan Jesus ay nang-adi
issan inbab-aan nan kakwa
issan onasan ya nan napateg
ay bato tay adyanda siya.
Isonga laydenda ay depapen
siya. Ngem omegyatda is-
nan ipogaw isonga dadat ko-
maan et taynanda si Jesus.

Nan Nangsootanda No Bayadanda Nan Bowis

Mat. 22:15-22; Luc. 20:20-26

13 Nakwas di dadat ibaa
nan tap-in di Fariseo ya nan
ib-an Ali Herod ta enda sika-
pan koma si Jesus isnan men-
sootanda ta waday mangi-
pabasolanda ken siya.
14 Inomdan san nabaa
ken Jesus dadat kanan,
"Apo, getkenmi ay tet-ewa
am-in nan kankanam tay
adika polos al-allilawen
nan ipogaw nodi isolsolom
nan layden Apo Dios ay
ikkanda ya maid paam-
amdem isnan nangato ya
nababa ay ipogaw. Isonga
ibagam kad ken dakami no
iyadin nan linteg tako nan
mangbayadan tako is bowis
ken Cesar ay ali id Roma.
15 Ay menbayad kami
wenno adi?" Ngem getken
Jesus ay agindasosoot isonga
danat kanan, "Aytay dayon
padpadasen ay mangsikap
ken sak-en? Omyali kayo is
esay siping ta ilaek."
16 Dadat omidya. Dat
sooten Jesus, "Sino nan kaan-
gas ya kangadan isna?" Da-
dat kanan, "Si Cesar."
17 Dat kanan Jesus en, "No
siya ngalod sa et kowan
Cesar nan siping isonga
ikkanyo ken Cesar nan
kalebbengana dayopay abes
ikkan ken Apo Dios nan
kalebbengana." Dadat
masdaaw gapo isnan laingna
ay somongbat.

Nan Soot Maipanggep Isnan Matago Ay Natey

Mat. 22:23-33; Luc. 20:27-40

18 Inmey ken Jesus nan tap-
in di Saduceo ay mangpadas
ay mangsikap ken siya. Da-
tona nan tap-in nan Judio ay

adi mamati en kasin matago
nan natey.
19 Kinwanida ken Jesus,
“Apo, insolat Moses id sang-
adom en mo matey nan
lalaki ay inmasawa dapay
maid anakna et masapol ay
asawaen nan besat san natey
nan balo ta omanakda et
maibilang ay kaneg anak san
natey.
20 Kadya, id kasin et
wada nan pito ay sin-ag-
i ay lalalaki ay omili isna.
Inmasawa nan iyon-a dat
matey ay maid anakda.
21 Dat asawaen nan
maisned san aydona ay balo
dat matey abes ay maid
anakda. Et siya gedan nan
inommat isnan maikatlo
22 enggana isnan maikapito.
Nateyda am-in ay maid
anakda. Kaodiyan ay natey
san balo.
23 Naay nan sootenmi, is-
nan katagowan nan natey ay
sino pay nan osto ay asawan
san babai issan pito ay sin-
ag-i tay inasawada am-in
siya?”
24 Dat songbatan Jesus
daida ay mangwani, “Baken
osto nan nemnemyo tay
adiyo od maawatan nan
naisolat isnan kalin Apo Dios
ya adiyo getken abes nan
kabaelana.
25 Tay isnan matagowan
nan natey et menbalinda ay
kaneg nan aanghel id daya
ay adi makias-asawa.
26 Et maipanggep isnan
matagowan nan natey, ay
egayyo binasa nan insolat
din si Moses? Inpagtekna
ay gintekna ay kasin matago
nan natey isdin nangisola-
tana isnan inommat isdin
nakikaliyan Apo Dios ken
siya isdin menbidbidang ay
kaiw. Tay insolatna nan
kinwanin Apo Dios ken siya
en, ‘Sak-en nan Dios ay day-
dayawen da Abraham ken
Isaac ya si Jacob.’
27 Siya na nan insolatna
dapay epdas natey da Abra-
ham issan nangwaniyan Apo
Dios isdi. Et siya di nan
manggetkan tako ay matago
kasin nan natey ay ipogaw
Apo Dios tay adi kabalin
ay kanan Apo Dios en day-
dayawenda siya kayet no
egayda natago kasin. Isonga
tet-ewa ay naillado kayo.”

Nan Kapatgan Ay Linteg Apo Dios

Mat. 22:34-40; Luc. 10:27

28 Inmey ken Jesus nan
esay men-is-isolo isnan lin-
teg. Dinngena nan kinkin-
wanin san Saduceo et gin-
tekna ay gawis nan insong-
bat Jesus ken daida isonga
danat sooten, “Apo, ngan
nan kapatgan ay linteg Apo
Dios?”
29 Dat kanan Jesus, “Nan
kapatgan ay linteg Apo Dios
et siya na. ‘Dakayo ay Ju-
dio, dengngenyo. Nan Ap-
apo tako ay si Apo Dios et
siya nan Dios ay maid teken.
30 Masapol ay laylaydenyo
siya ay ostoosto isnan nem-
nem ya posoyo ya isnan am-
in ay ik-ikkanyo ya isnan
kabaelanyo.’
31 Nan maikadwa ay
kapatgan et, ‘Laylaydenyo

nan iib-ayo ay kaneg nan pananglaylayadyo isnan awakyo.' Maid teken is napatpateg ay linteg Apo Dios mo datona."

32 Dat kanan san men-is-isolo isnan linteg, "Osto Apo. Tet-ewa nan kinwanim en esa et kedeng si Apo Dios ay maid teken is dios.

33 Et tet-ewa abes ay masapol ay laylayden tako siya isnan nemnem, poso ya nan am-in ay kabaelan tako. Et osto gedan nan kinwanim ay masapol ay laylayden tako nan ib-a tako ay kaneg nan manglaylaydan tako isnan awak tako. Tet-ewa ay napatpateg di is ikkan tako mo nan am-in ay ik-ikkan tako ay men-id-idya is pala ken Apo Dios ay kaneg nan mapalti ya nan tap-ina."

34 Gintek Jesus ay nanemneman di ay ipogaw tay gawis nan songbatna isonga danat kanan, "Ngannganika ay maitapi isnan mentolayan Apo Dios."

Inmegyat et nan tap-in di ipogaw ay mensos-oot ken Jesus tay gawis am-in nan songbatna.

Nan Soot Maipanggep Ken Kristo
Mat. 22:41-46; Luc. 20:41-44

35 Issan nin-isolowan Jesus isnan Templo et sinootna en, "Dan kanan nan men-is-isolo isnan linteg en alapon Kristo din si David

36-37 dapay inbagan David nan initdon Ispirito Santo ken siya ay kanana en Ap-apona si Kristo? Tay siya na nan kinwanin David,

'Kinwanin Apo Dios ken Kristo ay Ap-apok en tomokdoka isnan makanawanko engganay abakek am-in nan bosom.' "

Dat itoloy Jesus en, "No kanan David en Ap-apona si Kristo, dadan aped kanan en alapon Kristo si David? Ay baken Ap-apon David si Kristo?"

Nan Pangwanin Jesus Isnan Men-is-isolo Isnan Linteg
Mat. 23:1-12; Luc. 20:45-47

Men-gasing nan deeyday kaipoipogaw ay mangdedenge isnan kankanan Jesus

38 danat itoloy ay men-isolo et kanana, "Makail-ilanyo nan deeyda ay men-is-isolo isnan linteg. Tay laylaydenda ay menbabado is gawigawis ay maisagsagayad tasiyay mailalasinda ya laydenda abes ay lislispitowen nan ipogaw daida ay mangmangwani en, 'Omayanyo, Apo?' no enda menpasyal.

39 Pilpiliyenda pay nan kagawisan ay tokdowan isnan sinagoga ya kagawisan ay kad-an no enda makikan.

40 Dadapay tagikowaen nan kokwan di nabalo ay bababai. Ngem kayatda ay lingban nan ngawi ay ik-ikkanda isonga andoandowenda nan lowaloda. Ngem gapo is dana et awnit am-amed nan dosada."

Nan In-gasing Nan Balo
Luc. 21:1-4

41 Tinmokdo si Jesus et
sagangena nan maig-igwaan
di siping isnan Templo danat
ilan nan mang-ip-ippey is-
nan siping. Ado ay kakadan-
gyan nan mang-ip-ippey is
sag-aado ay siping.
42 Dat omey abes nan balo
ay babai ay kodokodo et
ippeyna nan dod-owa ay
galak ay sipingna.
43 Dat ayagan Jesus nan
papasolotna et kanana ken
daida, “Ibagak ken dakayo
en ad-ado nan inippey nan
naay kodokodo ay balo mo
san inigwan am-in san tap-
ina.
44 Tay kedeng nan
soblan di kinabaknangda is
inidyada ngem san balo et
olay kodokodo et inigwana
am-in ay menkatagona.”

13

Nan Mabakasan Nan Tem-
plo
Mat. 24:1-2; Luc. 21:5-6

1 Issan binmalaan da Jesus
isnan Templo dat kanan nan
esay pasolotna, “Apo, ilam
pod nan naayda ay gana-
ganagwis ay bato ay naisaad
isnan ganagwis ay bab-aey
ya Templo.”
2 Dat kanan Jesus, “Owen,
ilam nan naayda menbe-
bgew ay baey ngem awnit
domateng nan timpo ay
maid polos mabaybay-an is
olay esa ay batona tay awnit
mapokada am-in.”

Nan Ligat Ay Awnit Do-
mateng
Mat. 24:3-14; Luc. 21:7-19

3 Isnan nangtaynan da
Jesus id Jerusalem dadat
omey isnan bilig ay Olivo
et tomokdo si Jesus ay
mangdedemang isnan Tem-
plo. Dat somag-en da Pedro,
Santiago, Juan ya si Andres
ken Jesus et kananda,
4 “Kadya, ibagam ken
dakami mo tongona nan
omdanan san kinwanim id
kawni ya nan kailasinan nan
omdanana.”
5 Dat ilogin Jesus ay men-
isolo et kanana, “Makailanyo
ta maid mang-al-allilaw ken
dakayo.
6 Tay ado nan awnit omali
ay aped mangwani en daida
si Kristo et awnit adoado nan
allilawenda.
7 Awnit dengngenyo nan
ngalawngaw di gobat ay
maisasag-en ken dakayo
ya nan damag ay wada
nan gobat isnan ad-addawi
ay ili. Ngem adi kayo
makibkibtot tay masapol ay
ommat dana ngem baken
di is menpatenggaan nan
batawa.
8 Awnit men-asigogobat
nan kailiili ya kaneg abes
nan kagobigobilno ya awnit
wada gedan nan adoado
ay yegyeg ya kabitibitil
isnan natkenatken ay il-
ili. Am-in dana et siya
nan menlogiyan di ligat ay
kaneg nan menpasikalan di
omanak.
9 Dakayo abes, makailanyo
nan ikkanyo tay awnit wada
nan mangdepap ken dakayo

dadat eyey dakayo isnan
pagbistaan dadapay baigen
dakayo isnan sinagoga.
Gapo isnan pammatiyo ken
sak-en et awnitda idalom
dakayo isnan gogobilno ya
aali et siya nan wayayo ay
mangipagtek isnan gawis ay
damag ken daida.
10 Tay masapol ay
maipagtek nan gawis ay
damag isnan am-in ay kailiili
isnan batawa esapay omdan
nan menpatenggaana.
11 No somalyaenda dakayo
et adi kayo madanagan isnan
awnityo isongsongbat tay ki-
gad si Apo Dios. Isonga
nan awnityo kankanan et
baken nan nemnemyo is ma-
gapowana nodi isnan Ispir-
ito Santo.
12 Isnan deey ay timpo et
awnit idalom nan ipogaw
nan olay besatna ay mangi-
papatey. Olay nan am-a
et awnit ipapateyda nan an-
akda ya awnit pabasolen nan
an-ak nan am-ada dadat ipa-
patey daida.
13 Awnit aamisen nan
ipogaw dakayo gapo isnan
pammatiyo ken sak-en.
Ngem nan mang-an-anos
ay olay ngan di ommat
engganay makwas nan am-
in et isalakan Apo Dios
daida.”

Nan Kaeegyat Ay Ommat
Mat. 24:15-28; Luc. 21:20-24

14 Dat itoloy Jesus, “Awnit
ilanyo nan kadodogis isnan
pangiilaan Apo Dios ay
tomakdeg isnan Templo ay
adina bagay ay tomakdegan.
(Nan mangbasa isnan naay
et maawatanyo koma.)
Isonga isnan mang-ilaanyo
is dana et masapol ay
nan ipogaw id Judea et
menbakwitda isnan bilbilig.
15 Et nan wada isnan pan-
tewna et adiyet songgep ay
mang-ala isnan bonagna.
16 Kaneg abes nan epdas
linmokso et adiyet makasaa
isnan baeyna ay mang-ala is-
nan badona.
17 Am-amed kaseseg-ang
nan maliton ya nan men-
saskot isnan omdanan nan
timpo ay deey.
18 Isonga dawatenyo ken
Apo Dios ta adi kaitimpo nan
ligat isnan pinaglemlem.
19 Tay nan ligat isnan deey
ay timpo et awnit siya nan
kaam-amedan isnan am-in
ay ligat ninlogi isdin nabolí-
wan di batawa ay enggana
id wani dat maidet kasin do-
matdateng is kaneg todi is-
nan batawa ay eng-enggana.
20 No egay geddengan Apo
Dios nan agew ay menli-
gatan et awnit maid mabay-
an is ipogaw isnan batawa
ngem gapo tay maseg-ang
siya isnan pinilina ay ipogaw
isonga awnit at-atikena nan
agew ay menligatanda.
21 Isonga no wada nan
mangwani ken dakayo,
‘Ilam. Naay si Kristo,’ wenno
‘Deey siya,’ et adiyo kadi
patpatiyen.
22 Tay awnit wadada nan
mangwani en daida kano
si Kristo ya nan tap-ina et
kananda en mamadton Apo
Dios kano daida. Et awnit

omipailada is kaskasdaaw
ay kabaelanda tapno men-
allilawda pati nan pinilin
Apo Dios ay ipogawna no
mabalin.
23 Makailanyo. Ipaon-onak
ay mangibaga ken dakayo
isnan am-in tapno nenem-
nemenyo ta adi kayo maal-
allilaw."

Nan Omaliyan Kasin Jesus
Mat. 24:29-31; Luc. 21:25-28

24 Intoloy Jesus ay mang-
wani, "Ngem isnan mak-
wasan nan deey ay ligat
et awnit malingban nan
agew et bomolinget ya adiyet
somilang nan bowan.
25 Nan talaw et awnit
maekdagda ya nan am-in
ay wada id daya et awnit
maikiweg.
26 Et siya na nan mang-
ilaan nan kaipoipogaw ken
sak-en ay Iyon-an Am-in di
Ipogaw isnan lomayogak ay
maitatapi isnan liboo ay ma-
gapo id daya et somilangak
ay mangipaila isnan kanga-
ton Apo Dios ya nan kabae-
lana ay wada ken sak-en.
27 Esak ibaa nan aanghelko
isnan am-in ay kad-an
di ipogaw isnan batawa
ta dagopenda am-in nan
ipogaw ay pinilin Apo Dios."

Nan Ipailan Nan Kaiw
Mat. 24:32-35; Luc. 21:29-33

28 Dat itoloy Jesus ay
mangwani, "Nemnemenyo
nan kaiw ay higos tay wada
nan masoloyo. No sombo
nan tobona et getkenyo ay
nganngani nan pinag-odan.
29 Kaneg abes no ilanyo
nan om-ommat isnan
batawa ay kaneg san inba-
gak et getkenyo ay ngan-
ngani nan omaliyak.
30 Ibagak ken dakayo nan
tet-ewa et ommat san inba-
gak esapay matey nan am-
in ay ipogaw ay matatago id
wani.
31 Olay no mamaid nan
batawa ya nan wada id
daya ngem nan am-in ay
kankanak et mawawada
kayet ay eng-enggana."

Maid Mangtek No Tong-
ona Nan Omaliyana
Mat. 24:36-44

32 "Maid polos mamangtek
isnan osto ay agew ya olas ay
ommatan san inbagak. Olay
nan aanghel et adida getken
ya olay sak-en gedan ay Anak
Apo Dios et adiyak getken
nodi kedeng si Ama isnan
mangtek.
33 Isonga mensasagana
kayo ay kanayon ya makail-
ilanyo tay adiyo gegetken
nan ommatana.
34 Nan is-isona et kaneg
nan ipogaw ay menbaat ay
esapay komaan et ibilina
omon-ona nan biyang di
wasdin esa ken esa isnan
baana danat abes ibaga
isnan gowaldiya ta adi aped
maseyseyep nodi sesed-ena
nan somaaana.
35 Isonga mensasagana
kayo ay kanayon tay adiyo
getken nan somaan nan
kabaey no sedem, tengan di
labi, tan-o wenno wakgat.
36 Mensagana kayo ta
no golpi nan omaliyak et

adi kayo kadatngan ay maseseyep.
37 Nan ibagak ken dakayo et ibagak abes isnan am-in ay ipogaw ta wasdin mensasagana."

14

Nan Nintotyaanda Isnan Ikkanda Ay Mangpatey Ken Jesus
Mat. 26:1-5; Luc. 22:1-2; Juan 11:45-53

1 Nan Fiestan di Linmaosan di Anghel et siya gedan di nan agew ay mangkakananda is tinapay ay egay kabobodan. Doway agew esapay omdan nan fiesta dat anapen nan menkangangato ay papadi ya nan men-is-isolo isnan linteg nan ikkanda ay mangdepap ay mangpatey ken Jesus ay maid mangtek is ipogaw.
2 Tay kananda en, "Masapol ay adi tako iyas-aspo isnan timpon di fiesta ta modatya golowen nan ipogaw datako."

Nan Nanglanaan Nan Babai Isnan Olon Jesus
Mat. 26:6-13; Juan 12:1-8

3 Wada da Jesus id Betania isnan baey da Simon ay din nakolit ay inpagawisna. Isnan mangmanananda dat songgep nan esay babai ay nananggen isnan gawigawis ay palanggo ay kad-an di nangina ay bangbanglo danat gepaken nan olon di palanggo ay mangtokab esanapay ibokbok am-in isnan olon Jesus.
4 Ngem naslat nan tap-in di ipogaw et kananda en, "Ayyew pay sa. Danan aped kawkawasen nan bangbanglo?
5 Mo nailako di koma et waay solok ay lagbo is makatew-en ta maibadang koma isnan kodo." Dadat iyawen san babai.
6 Ngem dat kanan Jesus ken daida, "Bay-anyo siya tay gawigawis nan inikkana ken sak-en.
7 Olay ket wawawawada nan kodo ken dakayo et ado ay agew nan mabalin ay mangbadanganyo ken daida. Ngem sak-en pay et adiyak mabayag ay makitetee ken dakayo.
8 Isonga inikkana nan kabaelana ken sak-en. Nan nangibokbokana et isaganana nan awakko isnan maikaobak.
9 Tet-ewa nan ibagak ken dakayo, olay no into nan maiwalasan nan gawis ay damag isnan batawa et maipagpagtek abes nan inikkana ay kanemnemnemana."

Nan Nakitolagan Judas Ay Isipsipna Si Jesus
Mat. 26:14-16; Luc. 22:3-6

10 Nalpas am-in dadi dat omey si Judas Iscariote ay esa isnan simpoo ya dowa ay papasolot Jesus isnan menkangangato ay papadi et makitolag ay awnitna isipsip si Jesus ken daida.
11 Palalo nan gasing san papadi isnan nangdengnganda isnan kinwanin Ju-

das dadat tolagen siya ay
awnitda agtan is siping. Dat
ilogin Judas ay mennemnem
is gawis ay timpo is mangi-
padepapana ken Jesus is ken
daida.

Nan Nin-obongan Da Je-
sus Ya Nan Papasolotna
Mat. 26:17-30; Luc. 22:7-
23; Juan 13:21-30; 1 Cor.
11:23-25

12 Inomdan et nan agew
ay mangkakanan di Judio
is egay kabobodan ay tina-
pay. Et siya gedan nan
mangpaltiyanda is kalnilo
ay kaneg din inikkan din
alal-apoda ay Judio isdin
nanglaosan di anghel isnan
bab-aeyda id Egipto tapno
adina itapi ay mangpatey
ken daida. Dat kanan nan
papasolot Jesus ken siya,
"Into nan laydem ay enmi
mangisaganaan isnan kanen
tako is fiesta?"
13 Dat baaen Jesus nan
dowa ay papasolotna
et kanana, "Enkayo id
Jerusalem et awnityo sab-
aten nan mangbobolig is
sinakdona dayot onoden siya
14 isnan baey ay segpena
dayot kanan isnan kabaey,
'Kinwanin nan Apo tako en
into kano nan kowalto ay
esana manganan ya nan pa-
pasolotna is fiesta?'
15 Et awnit itdon nan
kabaey ken dakayo nan
dakedake ay kowalto isnan
maikadwa ay galado dayot
isagana nan kanen tako tay
wada am-in nan masapol
tako isdi."
16 Dat omey san dowa ay
papasolot Jesus isnan ili et
naikkan san kinwanina da-
dat isagana nan kanenda.
17 Nasdem pay dat omey da
Jesus ya nan simpoo ya dowa
ay papasolotna issan baey.
18 Mangmanganda pay dat
kanan Jesus ken daida, "Iba-
gak ken dakayo nan tet-
ewa et wada nan esang ay
makikikan ken datako isna
ay awnit mangisipsip ken
sak-en."
19 Dadat menseseg-ang
dapay wasdin mensoot ken
siya, "Ay sak-en ngen?"
20 Dat kanan Jesus, "Owen,
nan esa ken dakayo ay sim-
poo ya dowa ay makisiwsi-
wsiw isnan tinapayna ken
sak-en.
21 Sak-en ay Iyon-an Am-
in di Ipogaw et tet-ewa ay
awnitak matey tay siya nan
naisolat id kasikasin ngem
kaseseg-ang nan sanay awnit
mangisipsip ken sak-en.
Gepgepes et di egay kaiyanak
siya."
22 Mangmanganda dat
alaen Jesus nan tinapay et
men-iyaman ken Apo Dios
esanapay amam-asen et
idyana ken daida. Danat
kanan, "Alaenyo na ta
kanenyo tay siya na nan
awakko."
23 Danat alaen abes nan in-
omenda et men-iyaman ken
Apo Dios. Danat idya ken
daida am-in et inomenda.
24 Dat kanan Jesus ken
daida, "Naay nan basak
ay mangipaila isnan balo
ay nakitolagan Apo Dios
isnan ipogaw. Ipailana nan
omayosan nan basak ay
mangsakbot isnan ipogaw.

25 Tet-ewa nan ibagak ken
dakayo et adiyak kasin omin-
inom is basi engganay om-
dan nan agew ay omino-
mak isnan balo ay basi isnan
mentolayan Apo Dios."

26 Dadat menkanta ay
mangdayaw ken Apo Dios
esadapay bomala ay omey
isnan bilig ay Olivo.

*Nan Nangibagaan Jesus
En Awnit Isot Pedro Siya*
*Mat. 26:31-35; Luc. 22:31-
34; Juan 13:36-38*

27 Issan mendad-aananda
dat kanan Jesus ken daida,
"Awnit lomayaw kayo am-
in ay mangtaynan ken sak-
en et siya nan matongpalan
din naisolat isnan kalin Apo
Dios ay, 'Awnitak pateyen
nan mang-ay-ayowan isnan
kalnilo et maiwakatda am-
in.' "

28 Dat itoloy Jesus et
kanana, "Ngem isnan
matagowak kasin et awnitak
omon-ona id Galilea daket
sesed-en dakayo."

29 Dat kanan Pedro, "Olay
no lomayaw am-in nan iib-
ak et adiyak kayet taytaynan
sik-a."

30 Dat kanan Jesus, "Ngem
ibagak ken sik-a en id wani
ay labi esapay mentan-o nan
manok is mamin dowa et na-
mitlo ay mangisotka ay adika
mangtek."

31 Dat kayet kanan Pedro,
"Adi mabalin ay awni-
tak ikkan sa tay olay no
maitapiyak ken sik-a ay
matey." Et siya gedan nan
kinkinwanin nan iib-ana.

*Nan Ninlowalowan Jesus
Id Getsemani*
*Mat. 26:36-46; Luc. 22:39-
46*

32 Inmeyda id Getsemani
dat kanan Jesus isnan papa-
solotna, "Sosom-ed kayo isna
ta omeyak menlowalo ken
Apo Dios."

33 Danat ipakkey da Pedro
ken Santiago ya si Juan. Dat
liknaen Jesus nan dadama
ay seg-ang ya sakit di nem-
nemna gapo isnan awnit om-
mat ken siya.

34 Danat kanan ken daida,
"Palalo ay menseseg-ang nan
nemnemko ay nganngani ay
omisokba. Mentee kayo isna
ta mangkakadwa kayo."

35 Dat gomay-ed si Jesus
et menlokbob ay mendawat
ken Apo Dios ta no mabalin
et adi matoloy nan ngan-
ngani ay ommat ken siya

36 et kanana, "Ama, Ama.
Maid adi mabalin ken sik-
a. Kaanem koma nan naay
ligatko. Ngem baken nan lay-
dek is matongpal nodi nan
laydem."

37 Dat somagong si Jesus
et ilana ay maseseyep san
tolo ay papasolotna danat gi-
dowen si Pedro et kanana en,
"Simon, ay maseseyepka? Ay
adika makakadwa ken sak-
en is olay esay olas?

38 Makailanyo ay gawis ya
menlowalo kayo tapno adi
kayo kadolog ay menbasol
tay kayat nan nemnemyo
ay mang-ikkan isnan gawis
ngem nan awakyo et nakap-
sot."

39 Dat kasin omey si Jesus
ay mendawat ken Apo Dios

ay kaneg san dinawatna is-
san damo.
40 Dat somagong et
ilaena nan papasolotna ay
maseseyep kasin. Dadat adi
makanemnem is kananda
ken siya.
41 Dat omey menlowalo is
maikatlo esapay kasin men-
sagong et ilaena nan pa-
pasolotna danat kanan, “Ay
daan kayo pay laeng ay omi-
illeng ay maseseyep aya? Ad-
o sa tay inomdan et nan
maitedak ay Iyon-an Am-in
di Ipogaw isnan managbasol.
42 Ibangonyo ta entakot
tay naay omal-ali et nan
mangisipsip ken sak-en.”

Nan Nadpapan Jesus
Mat. 26:47-56; Luc. 22:47-53; Juan 18:1-12

43 Daan ay menkalkali si
Jesus dat domateng si Judas
ay esa isnan simpoo ya dowa
ay pasolotna. Ipapangolona
nan ado ay iib-ana ay inbaan
nan menkangangato ay pa-
padi, nan men-is-isolo isnan
linteg ya nan aamam-an di
Judio et gegen-anda nan is-
pada ya pat-o.
44 Esadapay omdan isnan
kad-an da Jesus et inba-
gan Judas isnan bowegna en,
“Nan bisitowek et siya nan
depapenyo dayot ikaan et
bantayanyo ay gawis.”
45 Idi inomdanda dat
idadawes Judas ken Jesus
et kanana, “Apo,” danat
bisitowen siya.
46 Dadat depapen et
ikakaweda.
47 Ngem inasot nan esay
pasolot Jesus nan ispadana
et menpingasana nan ingan
nan esay baan nan kanga-
towan ay padi.
48 Dat kanan Jesus isnan
deeyda ay wada isdi en,
“Aykeak pomatey is ipogaw
ta men-aalmas kayo ay
mangdepap ken sak-en?
49 Kaageagew ay nin-
isolowak ken dakayo is-
nan Templo et egay kayo
nangdepdepap. Ngem olay
ta matongpalan nan naisolat
isnan kalin Apo Dios id
kasin.”
50 Dat lomayaw am-in nan
papasolotna et taynanda
siya.
51 Ngem wada kayet nan
omon-onod ken Jesus ay ba-
ballo ay nin-eewes et kedeng.
Pinadas nan sosoldado ay
mangdepap ken siya
52 dat matekdag nan
ewesna ngem linmayaw
kayet ay ninlalabos.

Nan Nangsomalyaan Nan Kangatowan Ay Padi Ken Jesus
Mat. 26:57-68; Luc. 22:63-71; Juan 18:19-24

53 Inyeyda si Jesus isnan
baey di kangatowan ay padi
ay nadadagopan am-in nan
menkangangato ay papadi,
nan aamam-an di Judio ya
nan men-is-isolo isnan lin-
teg.
54 Inmon-onod si Pedro
ken daida ngem maiyaad-
dawi engganay inom-
danda isnan pantew danat
itokdo et makianido isnan
gogowaldiya.
55 Nan menkangangato ay
papadi ya nan menlelebbeng

ay Judio et men-anapda is
mangipabasolanda ken Jesus
tapno maipapatey siya ngem
maid maanapanda.
56 Wada nan ado ay nin-
ibagbaga is baken tet-ewa
ay maipanggep ken Jesus
ngem adi men-iiso nan
kankananda.
57 Dat tomakdeg nan tap-in
di ipogaw et menkampotda
ay mangwani,
58 “Dinngemi nan kinwan-
ina ay awnitna bakasen
kano nan Templo ay sinaad
di ipogaw danat sa kasin
saaden isnan katlon di agew
ay awnit baken ipogaw nan
mangsaad.”
59 Ngem olay da todi
et egay napalloy nan kin-
wanida.
60 Dat tomakdeg nan
kangatowan ay padi ay
mangsagang ken daida et
kanana ken Jesus, “Ay maid
isongbatmo isnan kinwanin
da tona ay mangipabasbasol
ken sik-a?”
61 Ngem igiginek Jesus.
Dat kasin sooten nan kan-
gatowan ay padi, “Ay sik-
a si Kristo ay Anak nan
madaydayaw ay si Apo
Dios?”
62 Dat kanan Jesus, “Sak-
en. Et awnityo ilan sak-
en ay Iyon-an Am-in di
Ipogaw ay tomotokdo isnan
makanawan Apo Dios ay
manakabalin. Et awnityo
ilan gedan nan omaliyak
ay maitatapi isnan liboo ay
magapo id daya.”
63 Idi dinngen san kan-
gatowan ay padi san kin-
wanin Jesus danat mensin-
gat nan badona tay dadama
nan ligetna danapay kanan,
“Adi masapol pay laeng di
mangpaneknek isnan basol
tona
64 tay dinngeyo ay apedna
kanan en siya nan Anak Apo
Dios. Ngan nan kananyo?”

Dadat am-in kanan en
masapol ay matey.
65 Dat ilogin nan tap-in
di ipogaw ay mangtobba
ken Jesus dadat komonan
nan matana et tipakenda
siya dadapay kanan, “No
tet-ewa ay mamadtoka,
kadya ibagam no sino nan
nangtipak ken sik-a.” Dat
maitapi nan gogowaldiya et
sogtowenda siya.

Nan Nangisotan Pedro Ken Jesus

Mat. 26:69-75; Luc. 22:54-62; Juan 18:15-18, 25-27

66 Daan kayet si Pedro is-
nan pantew dat lomaos nan
babassang ay baan nan kan-
gatowan ay padi.
67 Issan nang-ilaana ken
Pedro ay men-an-anido
danat inengneng siya dana-
pay kanan, “Esaka samet
ay ib-an san iNazaret ay si
Jesus.”
68 Ngem dat isot Pe-
dro ay mangwani, “Bake-
nak. Adiyak getken nan
kankanam.” Dat men-aton
si Pedro isnan segpan nan
pantew. Dat mentan-o nan
manok.
69 Dat kasin ilan san babai
et kanana isnan mentetee
isdi, “Nan sana ay ipogaw et
siya nan esay ib-an Jesus.”

70 Ngem dat kasin isot
Pedro. Maaw-awni pay
dat kanan nan wada isdi,
“Tet-ewa ay ib-ana sik-a tay
iGalileaka.”
71 Dat kanan Pedro en,
“Dosaen Apo Dios sak-en no
menkamkampotak. Tet-ewa
ay adiyak polos getken nan
lalaki ay sana.”
72 Dat pomindowa ay
mentan-o nan manok daet
maipanemnem ken Pedro
din kinwanin Jesus en, “Esa-
pay pomindowa ay mentan-
o nan manok et epdasmo
inisot sak-en is namitlo.” Dat
menbabawi si Pedro issan
nangisotana ken Jesus dat
bomala et men-aga.

15

Nan Naeyeyan Jesus Ken Pilato
Mat. 27:1-2, 11-14; Luc. 23:1-5; Juan 18:28-38

1 Wiit dat kasin madagop
nan menkangangato ay pa-
padi ya nan aamam-a ya nan
men-is-isolo isnan linteg ya
nan tapin di menlelebbeng
nan Judio ta mentotolagda is
esada ikkan. Dadat galotan
nan ledeng Jesus esadapay
eyey ken Pilato ay gobil-
nadol.
2 Dat sooten Pilato ken Je-
sus, “Ay sik-a nan alin di Ju-
dio?” Dat kanan Jesus, “Osto
nan kinwanim.”
3 Nan deeyday menkan-
gangato ay papadi et adoado
nan mangpabasbasolanda
ken Jesus.
4 Dat kanan Pilato ken Je-
sus, “Ay maid isongbatmo?
Ilam et adoado nan mang-
pabasbasolanda ken sik-a.”
5 Ngem egay sinmongbat si
Jesus isonga am-amed nas-
daaw si Pilato.

Nan Naibagaan Nan Mapateyan Jesus
Mat. 27:15-26; Luc. 23:13-25; Juan 18:39-19:16

6 Tinew-en isnan Fiestan di
Linmaosan di Anghel et nan
ogalida et omipalobos nan
gobilnadol is esay balod ay
piliyen di ipogaw.
7 (-)
8 Isonga nadagop nan
adoado ay ipogaw ay
mendawat ken Pilato ta
palobosana nan esay balod.
9 Dat kanan Pilato ken
daida, “Ay laydenyo ta nan
lobosak et nan naay alin di
Judio?”
10 Tay gintekna ay aped
inbalod nan menkangangato
ay papadi si Jesus gapo is
apalda ken siya.
11 Ngem nan deeyday
menkangangato ay papadi
et dinologda nan nadagop
ay ipogaw ta si Barabas
nan dawatenda ay bomala
ta baken si Jesus. (v 7)
Si Barabas et nakitapi ay
nakigobat isnan gobilno
isonga nabalod et wada
nan pinateyna isnan nin-
golowanda.
12 Dat kanan Pilato kasin
isnan nadagop, “Ngan pay
ngalod nan ikkak isnan
kananyo en alin di Judio?”
13 Dadat asigigiyaw ay
mangwani, “Ipalansam is-
nan kros.”

14 “Ayta ay? Ngan
nan ngawi ay inikkana?”
kinwanin Pilato. Ngem
am-amedda men-giyaw,
“Ipalansam isnan kros.”
15 Kayten Pilato ay mapnek
nan ipogaw isonga inpalo-
bosna si Barabas danapay
ipabaig si Jesus danat ited
isnan sosoldado ta ilansada
isnan kros.

Nan Nangselselatan Nan Sosoldado Ken Jesus
Mat. 27:27-31; Juan 19:2-3

16 Dat eyey nan sosoldado
si Jesus isnan makwani en
Preterio ay bangsal nan baey
di gobilnadol. Dadat ayagan
nan iib-ada ay sosoldado
17 dadat badowan si Je-
sus isnan men-gadangdang
ay bado ay kaneg nan badon
di ali. Dadat komawikaw
is sibit et ipabedbedda isnan
olona.
18 Dadat kankanan en,
“Madayaw kano nan alin di
Judio.”
19 Dadat menpalintomeng
ay agindadayaw ken siya.
Dadat ibaibaig nan pao is-
nan olona dadapay tobbato-
bbaan siya.
20 Naomada pay ay
mangselselat ken siya
dadat kaanen san men-
gadangdang ay badona et
kasinda ipabado san sigod
ay badona esadapay eyey ay
mangilansa isnan kros.

Nan Nailansaan Jesus Is-nan Kros
Mat. 27:32-44; Luc. 23:26-43; Juan 19:17-27

21 Issan mendad-aananda
et sinab-atda nan esay lalaki
ay si Simon ay iCirene ay
aman da Alejandro ken Rufo.
Nagapo si Simon isnan ilit
ay omey koma id Jerusalem
ngem dat ipapatin nan sosol-
dado ay mangipaawit ken
siya isnan kros Jesus.
22 Dadat eyey si Jesus id
Golgota ay makwani en ingit
di toktok.
23 Dadat painomen koma si
Jesus is basi ay natapiyan is
agas ay mira ay mangpaon-
onina is sakit di awakna
ngem adyana.
24 Dadat ilansa siya isnan
kros. Dat menbobonot nan
sosoldado is mangbingay is-
nan badona.
25 Nakag-aw ay alas nowibi
nan nangilansaanda ken Je-
sus.
26 Inippeyda isnan ngangatowen nan olona nan naisolat ay basolna ay mangwani en, “Alin di Judio.”
27 Wada abes nan dowa
ay mangakew ay in-
lansada isnan krosda isnan
makanawan ya makanigid
Jesus.
28 (-)
29 Nan lomal-aos et gilgi-
lawenda si Jesus dadapay
iwegweg nan oloda dadapay
kanan, “Essem, sik-a od nan
nangwani en bakasem nan
Templon Apo Dios esakapay
kasin esten isnan maikatlo
ay agew.
30 Kadya, lomayogka is-
nan krosmo ta isalakam nan
awakmo.”
31 Nan menkangangato ay
papadi ya nan men-is-isolo
isnan linteg et sinaysayotda
si Jesus gedan dadapay
kankanan, “Insalakana kano

nan tap-in di ipogaw ngem
adi makaisalakan isnan
awakna.
32 No lomayogka isnan
krosmo id wani et mamati
kami ay sik-a si Kristo ay
alin di Judio." Olay nan dowa
ay nailansa isnan krosda et
nakisaysayotda gedan ken
Jesus.

Nan Nateyan Jesus
Mat. 27:45-56; Luc. 23:44-49; Juan 19:28-30

33 Kag-aw ay tinmenga nan
agew dat bomolinget nan
batawa enggana ay inmalas
tres isnan sedem.
34 Dat menbogaw si Jesus
ay mangwani, "Eli, Eli lama
sabaktani." Nan kayatna
ay kanan et, "Apo Dios ay
Diosko, aytay damen taynan
sak-en?"
35 Et nan nangdedenge
ay wada isdi et kananda,
"Kanegna ay-ayagan din si
Elias."
36 Dat ikakamon nan esa ay
omala is galot et itab-awna
isnan basi danat igalot isnan
pao danat ipangato ken Je-
sus ta sopsopana. Danapay
kanan, "Ilaen tako mo omali
si Elias ay mangkaan ken
siya isnan krosna."
37 Dat kasin menbogaw si
Jesus dat maoyos nan leng-
agna.
38 Isnan Templo et nan
menselelede ay koltina ay
manglilingeb isnan nasan-
towan ay kowalto et aped
mabisngat ay menlogi isnan
ngato ay menpababa.
39 Nan kapitan di sosol-
dado ay tomatakdeg isnan
sagang nan kros Jesus et in-
ilana nan nakateyana danat
kanan, "Tet-ewa obpay ay
Anak Apo Dios siya."
40 Wada abes nan bababai
ay naiyaaddawi ay mangiila
ken siya, ay da Maria Mag-
dalena ya si Maria ay inan
da Jose ken Santiago ya si
Salome.
41 Daida nan naknakkey ya
nangbadbadang ken Jesus is-
din nagapowana id Galilea.
Wada gedan nan tap-in di
bababai et daida nan nang-
on-onod ken Jesus isnan in-
mayana id Jerusalem.

Nan Naikaoban Jesus
Mat. 27:57-61; Luc. 23:50-56; Juan 19:38-42

42 Esapay magisbet isnan
Biyalnis ay mensaganaan di
Judio pala isnan obayada
43 et intotoled Jose ay iyAri-
matea ay omey ken Pilato
ay mangdawat isnan awak
Jesus. Si Jose et wada
nan saadna tay esay ap-
apon di Judio. Siya abes
nan nangses-eed isnan men-
tolayan Apo Dios.
44 Nasdaaw si Pilato issan
nangwaniyana en natey et
si Jesus isonga danat ayagan
nan kapitan di sosoldado ta
sootena no tet-ewa.
45 Kinwanin nan kapitan
en natey et si Jesus dat ipalo-
bos Pilato ay alaen Jose nan
awak Jesus.
46 Danat kaanen si Jesus
isnan krosna et bongonena
isnan linakowana ay balo
ay galot danat eyey isnan
nakakaongan ay bato. Danat

seyatan nan segpana is dak-
dake ay bato.
47 Wada da Maria Mag-
dalena ken Maria ay inan
Jose ay mangiila isnan
nangipay-ana.

16

Nan Kasin Natagowan Jesus
Mat. 28:1-8; Luc. 24:1-12; Juan 20:1-10

1 Nakwas nan obayada
ay Sabado dat omey da
Maria Magdalena ken Maria
ay inan Santiago ya si
Salome ay lomako is agas
ay menbango ta iyapowapda
isnan awak Jesus.
2 Wiit pay isnan Domingo
dadat omey isnan naipay-an
nan awak Jesus dadat omdan
isdi isnan ostoy bomala nan
agew.
3 Nintoytoyada isnan
mendad-aananda ay mang-
wani, “Sino ngen nan mang-
olin isnan bato ay naitangeb
isnan liyang?”
4 Ngem idi dinmangda
dadat ilan ay naolin san
dakedake ay bato.
5 Dadat songgep isnan
liyang dadat men-ila nan
baballo ay tomotokdo isnan
makanawan ay ninbabado
is andoando ay polaw dadat
ninkakikibtot.
6 Danat kanan ken daida,
“Adi kayo omegyat. Getkek
ay an-anapenyo si Jesus ay
iNazaret ay nailansa isnan
kros ngem maid siya isna tay
kasin natago. Ilanyo nan
naipay-ana et maiwed siya.
7 Enkayo et ta ibagayo ken
da Pedro ya nan tap-in nan
papasolot Jesus ta onodenda
tay inmon-ona id Galilea. Et
isdi nan mang-il-anda ken
siya ay kaneg met laeng san
inbagbagana ken daida.”
8 Dat bomala ay dagos
san iinin-a dadat lomayaw
tay menpaypayegpegda ya
nasngangda. Ngem in-
giginekda et maid polos
nangibagaanda gapo isnan
egyatda.

*(Nan Naitapi Isnan Kom-
bosna) Nan Nang-ilaanda
Ken Jesus Ay Kasin Natago*
*Mat. 28:9-20; Luc. 24:13-
49; Juan 20:11-23 Apos. 1:6-8*

9 Issan kasin natagowan Je-
sus ay wiit issan Domingo et
nan inmona ay ninpail-ana
et si Maria Magdalena ay din
nangipakaanana isnan pito
ay anito.
10 Dat omey si Maria issan
papasolot Jesus ay daanda
ay menseseg-ang ya men-ag-
aga danat ibaga nan nang-il-
ana ken Jesus.
11 Ngem olay dinngeda nan
nangwaniyana en inilana si
Jesus et egayda kayet patiyen
ay kasin natago.
12 Nakwas pay di dat men-
paila si Jesus isnan dowa ay
papasolotna ay nindaan is-
nan ilit ngem natken nan
nang-il-anda ken siya.
13 Dadat somagong ay
mangibaga isnan iib-ada
ngem egayda patiyen.
14 Dat menpaila si Jesus
isnan simpoo ya esa ay pa-
pasolotna isnan mangman-

gananda. Danat sagiiten
daida tay egayda patiyen
nan kinwanin nan inmona
ay nang-ila ken siya ay kasin
natago. Kega kinmenteg nan
oloda.
15 Danat kanan, “Omey
kayo isnan kailiili isnan
batawa ay mangibaga isnan
gawis ay damag isnan
kaipoipogaw.
16 Nan mangpati is-
nan gawis ay damag
dadat mabonyagan et
maisalakanda ta makite-
teeda ken Apo Dios ay eng-
enggana. Ngem nan adi
mangpati et madosada tay
awnit dosaen Apo Dios
daida tay egay nakaan nan
basolda.
17 Et nan mangpati ken
Apo Dios et awnitda ik-
ikkan nan kaskasdaaw tapno
maipagtek ay naitapi si
Apo Dios ken daida. Siya
dana nan awnitda ik-ikkan,
pakaanenda nan anito ay
kinmapet isnan ipogaw
gapo isnan kabaelan nan
ngadanko dadapay makakali
isnan teken ay kali ay egayda
solowen
18 ya no bangten nan oweg
daida ya no ominomda is
kedet et maid ommat ken
daida. Ya mo gen-anda nan
awak nan mensakit et go-
mawisda.”

Nan Naipangatowan Jesus Id Daya

Luc. 24:50-53; Apos. 1:9-11

19 Nakwas ay binagbagaan
Apo Jesus nan papasolotna
dat ipangaton Apo Dios siya
id daya et tomotokdo si Jesus
isnan makanawana.
20 Dat omey nan papa-
solotna ay mangibaga isnan
gawis ay damag isnan kaili-
ili et badbadangan Apo Je-
sus daida ay mang-idya is-
nan kabaelana ken daida
ay mang-ikkan isnan kaskas-
daaw ta kagtekana ay tet-
ewa nan ibagbagada.

Siya dadi nan inom-
ommat.

Nan Gawis ay Damag ay Insolat Lucas

Nan Maipanggep Isnan Insolat Lucas

Nan naay ay insolat Lucas et ipailana ay si Jesus nan naikali isnan Judio ay mangisalakan ya siya nan mangisalakan gedan isnan am-in ay ipogaw ay mamati ken siya. Insolat Lucas ay si Jesus nan pinilin nan Ispirito Santo ay mangibaga isnan gawis ay damag isnan kodokdo ay mabalin ay maisalakanda isonga maipaila isna ay isakit Jesus nan kaipoipogaw ay natkenatken nan masapolda. Kagagasing nan inpailan Lucas isna ay am-amed isnan logiyana ay nangipagtekana isnan inmaliyan Jesus ya isnan kombosna ay nan naipangatowan Jesus id daya. Isnan esa pay ay insolat Lucas ay "Nan Inik-ikkan Nan Aapostolis" et intoloyna nan sodok isnan mangipanggep nan naetengan ya naiwalagawagan nan pammatin nan mamati ken Jesus issan nakwasan san sinmagongana id daya.

Ado nan banag ay kedeng isnan naay ay nailiblo ay Lucas is kad-ana ay kaneg nan kantan nan aanghel ya nan inmayan nan menpaspastol ken Jesus isnan naiyanakana, nan inmayan Jesus isnan Templo isdin kaongana ya nan pangngalig maipanggep isnan layad ay kaneg nan esay iSamaria ya nan maipanggep isnan naamas ay anak. Isnan naay ay insolat Lucas et dalona inbaga nan kaam-amed nan lowalo, nan Ispirito Santo, nan pateg nan bababai isnan men-is-isolowan Jesus ya nan mangpakawanan Apo Dios isnan basbasol.

Nan wada isna

Nan logina 1:1-4
Nan naiyanakan da Juan ay Menbonbonyag ken Jesus ya nan kaongan Jesus 1:5-2:52
Nan nin-isolsolowan Juan ay Menbonbonyag 3:1-20
Nan nabonyagan Jesus ya nan nadoldologana 3:21-4:13
Nan nin-isolsolowan Jesus id Galilea 4:14-9:50
Nan nin-isolsolowan Jesus id Galilea enggana id Jerusalem 9:51-19:27
Nan naodi ay nintetean Jesus id Jerusalem ya isnan sag-ena 19:28-23:56
Nan kasin natagowan Jesus, nan ninpail-ilaana ya nan sinmagongana id daya 24:1-53

Login Nan Solat

1-4 Gayyem Teofilo,

Naay di sodsodok ay maipanggep ken Jesus ay isolatko ken sik-a. Nan ipogaw ay naknakkey ken Jesus ay nang-il-ila isnan am-in ay inik-ikkana enggana isdin damo et daida nan

nangibaga isnan am-in ay
inom-ommat isdin kad-ana
isna tay daida nan nangipag-
pagtek isnan kaipoipogaw
maipanggep ken Jesus. Issan
nangdengngak is dana daket
ipoot ay gawis ay mangsolo
isnan am-in ay inom-ommat
enggana isdin logiyana
tay getkek ay adoado nan
nangisolat isna ngem kanak
en gawis no sak-en nan
mang-eset ay mangisolat
abes tapno getkem ay tet-
ewa am-in nan dindinngem.

Nan Naipagtekan Nan Maiyanakan Juan

5 Naay da nan inom-
ommat. Isdin nintolayan
Herod isnan probinsiya ay
Judea et wada nan esay padi
ay kangadan is Zacarias ay
ib-an nan papadi ay kaapo
isdin si Abias. Nan asawan
Zacarias et si Elisabet ay
anak gedan di padi.
6 Gawis nan ogalida ay sin-
asawa isnan pangiilaan Apo
Dios tay pinatpatida am-in
nan bilina.
7 Ngem maid anakda tay
adi makaanak si Elisabet
dadapay gedan nain-ina ya
naam-ama.
8 Isnan esay agew inom-
dan nan biyang da Zacarias
ay mensilbi isnan Templo.
9 Nan ogalin di papadi
et menbonotda no sino nan
songgep isnan Templo ay
mangpoo isnan insinso ay
menbango et si Zacarias san
nabonotan.
10 Idi pop-oowana nan
insinso, menlol-owalo abes
nan kaipoipogaw isnan
pantew.
11 Dat menpaila nan
esay anghel Apo Dios ken
siya ay tinmatakdeg isnan
makanawan nan kapop-
oowan nan insinso.
12 Nasngang si Zacarias is-
nan nang-ilaana ya palalo
nan egyatna.
13 Ngem dat kanan san
anghel ken siya, “Adika om-
egyat Zacarias. Inmaliyak ay
mangibaga ken sik-a en din-
ngen Apo Dios nan lowalom
et awnit omanak si Elisabet
ay asawam is lalaki dakat
ngadanan is Juan.
14 Isnan maiyanakana et
men-galalasing kayo ya nan
ado ay ipogaw
15 tay awnit madaydayaw
siya ken Apo Dios. Mas-
apol ay adi omin-inom is bo-
moteng. Olay isnan kaililito-
nana et wada et nan Ispirito
Santo ken siya.
16 Awnit adoado nan
pasagongena ay Judio ken
Apo Dios ay Diosda.
17 Siya nan ibaan Apo
Dios ay mangisagana is-
nan kaipoipogaw isnan
esa omaliyan Kristo ay
mangisalakan. Kaneg nan
kabaelan ya silib din si Elias
ay mamadton Apo Dios id
kasin nan kabaelana. Awnit
paolnosena nan nasis-iyan
ay sin-am-a et pasagongena
nan ipogaw ay adi mamati
tapno gomawis nan nem-
nemda. Siya di nan ikkana
ay mangipasagana isnan
kaipoipogaw isnan omaliyan
nan Apoda.”
18 Dat kanan Zacarias
issan anghel, “Ay ngan

di manggetkak ay tet-
ewa ay ommatna dapay
naam-amaak ya nain-ina si
asawak?"
19 Kinwanin san anghel en,
"Getkem tay sak-en si Gabriel
ay esay bab-aaen Apo Dios
et binaana sak-en ay man-
gibaga ken sik-a isnan naay
gawis ay ommat.
20 Ngem gapo tay adika
patiyen nan kinwanik et
maomelka enggana ay om-
dan nan agew ay ommatana
tay tet-ewa ay ommat isnan
osto ay timpona."
21 Isnan pantew di Templo
et masmasdaaw nan kaipoi-
pogaw ay mangses-eed ken
Zacarias tay adi bomalbal-
bala.
22 Ngem issan binmalaana
dat mensinsinyas ken daida
tay adi makakali isonga getk-
enda ay wada nan ninpaila
ken siya.
23 Nakwas pay san tal-
abakona isnan Templo dat
somaa.
24 Egay pay nabayag daet
maliton si Elisabet et limay
bowan ay ninlolololokok is
baeyda.
25 Danat kanan, "Men-
gasingak tay sineg-angan
Apo Dios sak-en et kinaana
nan maibabainak isnan
ipogaw."

Nan Naipagtekan Nan Maiyanakan Jesus

26 Issan maikan-em ay
bowan nan liton Elisabet
dat kasin ibaan Apo Dios si
Gabriel ay anghel isnan ili ay
Nazaret isnan probinsiya ay
Galilea
27 ta omey isnan babas-
sang ay kangadan is Maria
ay naitoya ay makiasawa
ken Jose ay esay apon din si
Ali David. Dat menpaila si
Gabriel ken Maria et kanana,
28 "Men-gasingka. Na-
gasatka ay babai tay sik-a
nan pinilin Apo Dios."
29 Pilmi ay madanagan
si Maria issan inbagan san
anghel et nemnemnemena
mo ngan nan kayatna ay
kanan.
30 Ngem dat kanan san
anghel, "Adika omegyat
Maria tay tet-ewa ay pin-
abolan Apo Dios sik-a.
31 Awnit malitonka et
omanakka is lalaki dakayot
ngadnan is Jesus.
32 Awnit kangangatowan
siya ay makwani en Anak
Apo Dios ay kangatowan ya
patolayen Apo Dios siya ay
kaneg din alapona ay si Ali
David id kasin
33 et siya nan men-alin di
Judio ay eng-enggana."
34 Dat kanan Maria is-
san anghel, "Ngem intoy
ikakkana ay malitonanak
dapay maid polos kasey-
seyepko is lalaki?"
35 Dat kanan san anghel,
"Nan Ispirito Santo nan
awnit omali ken sik-a isonga
nan panakabalin Apo Dios
nan mangtakdo ken sik-a.
Siya na nan kakwaniyan nan
anakmo en Anak Apo Dios ay
maid polos basbasolna.
36 Kaneg si Elisabet ay
agiyo ay makwani en adi
omanak et enem ay bowan
nan litona id wani dapay

nain-ina.
37 Tay am-in et kabaelan
Apo Dios ay ikkan."
38 Dat owenan Maria et
kanana, "Owen. Maikkan
ken sak-en nan inbagam tay
baan Apo Dios sak-en." Dat
komaan san anghel.

Nan Nangsangailiyan Elisabet Ken Maria

39 Nakwas pay nan kaat ay
agew dat ikakamon Maria et
omey isnan baey da Zacarias
ay wada isnan esay ili id
Judea isnan bilbilig.
40 Omdan pay danat kanan
ken Elisabet, "Inmaliyak ay
mang-ila ken dakayo."
41 Issan nangdengngan
Elisabet isnan kalin Maria
dat menkiwi nan onga isnan
egesna et takdowen nan
Ispirito Santo siya ay mang-
itdo isnan kanana.
42 Dat ibiyad Elisabet ay
mangwani, "Isnan am-in ay
bababai et sik-a nan kagasa-
tan tay sik-a nan pinilin Apo
Dios ya nan awnitmo iyanak
abes nan kagasatan.
43 Nagasatak tay inmalika
ay inan Kristo ay Apok.
44 Tay nan nangdengngak
isnan kalim dat menkiwi
nan onga isnan egesko gapo
isnan gasingna.
45 Kaneg ken sik-a abes
men-gasingka tay patiyem ay
awnit tomet-ewa nan inba-
gan Apo Dios ken sik-a."

Nan Nangdaydayawan Maria Ken Apo Dios

46 Dat kanan Maria,
"Dadama nan panang-
dayawko ken Apo Dios
47 et men-gasingak ken siya
ay mangisalsalakan
ken sak-en.
48 Tay nenemnemena sak-en
ay baana. Et men-
logi id wani kanan am-
in nan ipogaw en na-
gasatak
49 gapo isnan kaskasdaaw
ay inikkan nan man-
akabalin ay Dios ken
sak-en isonga maday-
dayaw nan ngadana.
50 Maseg-ang isnan am-in ay
mangdayaw ken siya
enggana isnan ipogaw
id sang-adom ya nan
awnit maiyanak.
51 Inpailana nan panaka-
balina danapay
bokaen nan ipogaw
ay mangipapangato
isnan nemnemda
ya nan nemnemne-
menda ay ikkan.
52 Inpababana nan ninkan-
gangato ay ali dana-
pay pangatowen nan
napakombaba ay
ipogaw.
53 Inagtana nan kaseseg-ang
is masapolda danapay
pakaanen nan babak-
nang ay maid polos
gegen-anda.
54-55 Badbadangan Apo
Dios nan ipogawna
ay datako ay Ju-
dio ay eng-enggana
tay egayna kinal-
kalingkingan din
inkalina ken Abraham
ya nan an-akna ay
alal-apo tako. Tay
kinwanina en seg-
angana daida ya

datako ay ap-oda ay
eng-enggana."
56 Nakitetee si Maria is
toloy bowan ken da Elisabet
esapay somaa.

Nan Naiyanakan Juan Ay Menbonbonyag

57 Inomdan nan omanakan
Elisabet dat omanak is lalaki.
58 Issan nangdengngan
nan sagsagogongda ya nan
ag-ida issan kaskasdaaw ya
kagagasing ay inikkan Apo
Dios ken siya dadat omey
am-in makigasgasing.
59 Nan ogalin di Judio et no
maikawao ay agew nan onga
dat madagop nan ag-ida et
segyatanda dadapay ngad-
nan. Sinegyatanda san onga
et ipangadanda koma nan
ngadan amana ay Zacarias
60 ngem dat kanan inana
en, "Baken sa. Nan ngadana
et Juan."
61 Dadat kanan ken siya,
"Ayta? Dapay maid polos apo
tako is kangadan is Juan."
62 Dadat isinyas ken amana
ay mangsoot no sino nan
kayatna ay ngadan nan onga.
63 Dat menpaala si
Zacarias is mensolatana
et isolatna, "Nan ngadana
et Juan." Et nasdaawda
am-in ay wada isdi issan
nangbasaanda.
64 Dat makanali si Zacarias
ay mangdaydayaw ken Apo
Dios.
65 Am-in nan sagogongda
et nasdaawda isnan inom-
mat dadat ibaag isnan am-in
ay il-ili isnan bilig id Judea.
66 Am-in nan nangdenge
et getkenda ay wada nan
panakabalin Apo Dios ken
Juan dadat men-asisoot, "Ay
ngan ngata nan menbalinan
nan onga ay naay?"

Nan Nangdaydayawan Zacarias Isnan Ik-ikkan Apo Dios

67 Si aman Juan ay Zacarias
et tinakdon nan Ispirito
Santo danat kanan en,
68 "Madaydayaw si Apo
Dios ay Dios tako ay
Judio tay inmali ay
mangbadang isnan
ipogawna danapay
sobten daida ta adida
madosdosa gapo isnan
basbasolda.
69 Inbaana nan manakabalin
ay apon din si David
ay mangisalakan ken
datako.
70-72 Si tona din inbagana
id kasin ay awnit
mangisalakan ken
datako isnan am-in
ay mang-aamis. Tay
inbagan Apo Dios
id kasin ay kanan
din mamadtona en
awnit badbadangana
nan alal-apo tako et
adina kalkalingkingan
nan nasantowan ay
tolagda.
73-75 Inkalin Apo Dios id sang-
adom ken Abraham
ay alapo tako ay siya
nan awnit mangilisi
isnan mang-aamis
ken datako tasiyay
adi tako omegyat ay
mensilbi ken siya ya
ta maid il-ilaena is
kolang wenno ngawi
ay ik-ikkan tako eng-
ganay matey tako."

76 Dat itoloy Zacarias ay mangwani,
“Sik-a ay anakko et awnitka makwani en mamad-ton nan Kangatowan ay si Apo Dios. Tay awnit mang-on-onaka mo nan Apo tako ta isaganam nan ipogaw isnan omaliyana
77 tay omeyka ay mangibaga isnan ipogawna en awnit maisalakanda isnan kapakawanan nan basbasolda.
78-79 Nan Dios tako et managseg-ang ya naanos. Isonga awnit omali nan mangisalakan ken datako. Kaneg siya nan silaw ay nagapo id daya tay silawana nan ipogaw ay kaneg natey ay maisisiyan ken Apo Dios tay menbolinget nan nemnemda. Et siya nan mangsilaw isnan daan tako ay omey isnan gawis,” kinwanin Zacarias.
80 Nasiken si Juan ay masilib ya mamati ken Apo Dios dat omey mentetee isnan bilig engganay inomdan nan menpailaana ay menisolo isnan Judio.

2

Nan Naiyanakan Jesus
Mat. 1:18-25

1 Isdin nawad-an Juan et wada nan bilin nan ali id Roma ay si Cesar Augusto ay omey am-in nan ipogaw ay menpalista isnan il-ilida.
2 Siya na din damdamo ay ninpalistaan di ipogaw isdin kagobilnadol Kirenio isnan probinsiya ay Siria.
3 Daet wasdin omey menpalista isnan ilin di alalapoda id sang-adom.
4 Si Jose abes ay nagapo id Nazaret ay esay ili id Galilea et inmey menpalista id Betlehem ay esay ili id Judea ay ilin din si Ali David. Siya nan inmayana tay siya et apon din si Ali David.
5 Si Maria et nakkey ken Jose ay menpalista tay naitoya ay men-asawada. Maliton si Maria
6 et isnan kawad-anda id Betlehem dat padongen san onga ay bomala
7 ngem maid somya is menteanda isnan pagabangan ay baey tay nanapno is ipogaw isonga dadat omey isnan kolongan di bakbaka. Et isdi nan nangiyanakana isnan damo ay anakna ay lalaki danat ewesan et papodanena isnan pangpanganan di baka.

Nan Ninpailaan Nan Anghel Isnan Menpaspastol

8 Issan labi issan deey ay ili et wadada nan menpaspastol isnan pondag ay mangbanbantay isnan kakalnikalniloda.
9 Dat menpaila nan esay anghel Apo Dios ken daida et matanggewanda isnan silang Apo Dios dat palalo nan egyatda.
10 Ngem dat kanan san anghel ken daida, “Adi kayo omegyat. Tay wada nan

gawis ay ipadamagko ken
dakayo ay mangpagasing is-
nan am-in ay ipogaw.
11 Siya na nan ipadam-
agko, id wani ay labi et
naiyanak si Kristo ay Apo
tako isnan ilin din si David et
siya nan mangisalakan isnan
ipogaw.
12 Nan pangilasinanyo
et nan awnityo datngan
ay onga ay naeewesan ay
aped naipapapodan isnan
pangpanganan di baka."
13 Daet menpaila nan
adoado ay anghel ay mang-
daydayaw ken Apo Dios ay
mangmangwani en,

14 "Madaydayaw si Apo Dios
ay wada id daya tay
binmala si Kristo ay
mangipasingpa isnan
ipogaw isnan batawa
ay mangipagasing ken
Apo Dios."

15 Issan ninsagongan san
aanghel id daya et nin-
asikwani san menpaspastol
en, "Omey tako ilan nan onga
id Betlehem ay inpagtek Apo
Dios ken datako."
16 Dadat ikakamo ay omey
et datnganda da Maria ken
Jose ya san onga ay naipapa-
podan isnan pangpanganan
di baka.
17 Issan nang-ilaanda
issan onga dadat sodoken
san inbagan san anghel
maipanggep ken siya
18 et nasdaaw am-in nan
nangdenge.
19 Ngem si Maria et ninen-
emnemna am-in nan inom-
mat ya nan inbagan nan
menpaspastol.
20 Dat somaa san deey-
day menpaspastol ay
menkankanta ay mangday-
dayaw ken Apo Dios tay
inilada san onga et tet-
ewa am-in san inbagan san
anghel ken daida.

Nan Nangadnan Jesus

21 Issan maikawao ay agew
san onga dadat segyatan
dadapay ngadnan tay siya
nan ogalin di Judio. Nan
inpangadanda et Jesus tay
siya san inbagan di anghel
esapay mainginaw.

Nan Naeyeyan Jesus Isnan Templo

22-24 Inomdan pay nan
mangtongpalan da Jose ken
Maria isnan bilin Apo Dios
ay insolat din si Moses id
kasin maipanggep isnan
babai ay kaan-anak dadat
omey id Jerusalem. Tay
kanan san bilin en masapol
ay omyeyda is ilimosda
is mapalti ay doway tala
wenno doway anak di
kalapati isnan Templo tay
siya nan kadalosan nan
kaan-anak. Inyeyda gedan
si Jesus ta idatonda ken Apo
Dios. Tay nan bilin Apo
Dios et am-in ay damo ay
anak ay lalaki et masapol ay
maidaton ken siya ay kaneg
siya nan kaanak.
25 Id Jerusalem wada nan
esay am-ama ay kangadan
is Simeon ay mangses-eed
isnan kaisalakanan nan Ju-
dio. Gawigawis nan ogalina
tay patiyena nan bilin Apo
Dios ya daydayawena siya.

Tinakdon nan Ispirito Santo siya
26 ay nangipagtek ken siya
en adi matmatey enggana ay
ilana nan inkalin Apo Dios ay
awnit omali ay si Kristo.
27 Issan kad-an da Jose
ken Maria id Jerusalem in-
pangon nan Ispirito Santo si
Simeon isnan Templo dat is-
gep abes da Maria ken Jose
si Jesus ta ikkanda nan linteg
ay inbilin Apo Dios.
28 Dat akwaen Simeon nan
onga dapay mendayaw ken
Apo Dios ay mangwani en,
29-31 "Apo, id wani et tinmet-
ewa nan inpagtekmo
gapo isnan naay
onga isonga mang-
apitka et tay naay
inilak nan inbagam
ay awnit omali ay
mangisalakan isnan
ipogaw, ay siya nan
inbaam tapno getken
am-in nan ipogaw.
32 Kaneg siya nan silaw ay
mang-itdo olay isnan baken
Judio tapno ilaenda nan
daan ay omey ken sik-a.
Isonga gapo isnan onga ay
naay awnit madayaw nan
Judio."
33 Nasdaaw da Jose ken
Maria isnan kinwanin
Simeon maipanggep ken
Jesus.
34-35 Binindisyonan
Simeon daida danapay
kanan ken Maria, "Nan
onga ay naay et siya nan
kadadaelan nan ado ay Judio
ya kaisalakanan nan tap-
ina. Maila gedan ken siya
ay tet-etet-ewa nan am-in
ay inbagan Apo Dios ngem
adoado nan mang-adi ken
siya et siya nan kagtekan
nan ngawi ay nemnemda.
Ngem ken sik-a, Maria,
awnitmo liknaen nan sakit
di nemnem ay kanega waday
naitbek isnan pagaewmo
gapo isnan ommat ken siya."
36 Wada id sidi gedan si
Ana ay nain-iin-ina ay ma-
madton Apo Dios. Siya et
anak Panuel ay apon din si
Aser. Pitoy tew-en ay nin-
aasawa da Ana ken asawana
37 et waompoo ya epat
ay tew-ena ay nabalo.
Wedweda ay mentetee isnan
Templo tay inagew ya linabi
ay menteptepe ay menlol-
owalo ya mendaydayaw ken
Apo Dios.
38 Isdin nangisgepanda
ken Jesus et wada gedan si
Ana isdi ay nin-iyaman ken
Apo Dios maipanggep isnan
onga danat sodsodoken
nan onga isnan ipogaw ay
mangses-eed isnan mang-
sobotan Apo Dios isnan
ipogaw id Jerusalem.
39 Issan nakwasan san
inkanda ay inbagan san lin-
teg Apo Dios et sinmagongda
isnan ilida id Nazaret ay
sakop di probinsiya ay
Galilea.
40 Nasiken si Jesus ay
napigsa ya masilib tay nan
badang Apo Dios et wada ken
siya.

*Nan Nataynanan Jesus Is-
nan Templo*

41 Tinew-en ay omey da
Jose ken Maria id Jerusalem

isnan Fiestan di Linmaosan
di Anghel.
42 Et issan maikasimpoo
ya doway tew-en Jesus, in-
meyda kasin tay siya nan
ogalida.
43 Issan nakwasan san fi-
esta dadat menlobwat ay so-
maa ngem dat obpay matay-
nan si Jesus id Jerusalem et
adi getken da inana ay natay-
nan
44 tay kananda en waay
naiboweg isnan bowegda.
Esay agew nan nindaananda
esadapay getken ay maid
siya dadat omey anapen
isnan ag-ida ngem maid.
45 Dadat somagong id
Jerusalem ay mang-anap ken
siya.
46 Isnan maikatlo ay agew,
dinas-anda siya isnan Tem-
plo ay makitotokdo isnan
men-is-isolo isnan linteg. De-
dengngena nan kankananda
dapay mensos-oot ken daida.
47 Nasdaaw am-in nan
mangdedenge ken siya gapo
isnan silibna tay ostoosto
nan isongsongbatna ya
kankanana.
48 Nasdaaw gedan da
inana issan nang-ilaanda
ken siya danat kanan,
“Anakko, dakan egay
naiboweg ken dakami?
Madadanagan kami ken
amam ay mang-an-anap ken
sik-a.”
49 Ngem dat kanan Jesus,
“Dakayon mang-an-anap? Ay
adiyo getken ay masapol ay
wadaak isnan baey Ama?”
50 Ngem adida maawatan
nan kankanana ken daida.
51 Dat makkey si Jesus
ken da inana et somaada id
Nazaret et pinatpatina am-
in nan inbagbagada ken siya.
Si inana et egayna kinalka-
lingkingan am-in nan inom-
ommat.
52 Nasiken si Jesus ay
napigsa ya masilib et lay-
layden Apo Dios ya nan
kaipoipogaw siya.

3

Nan Inbagbagan Juan Ay Menbonbonyag

Mat. 3:1-12; Mar. 1:1-8; Juan 1:19-28

1-2 Isdin maikasimpoo ya
lima ay tew-en ay mento-
layan Cesar Tiberio et wada
nan inpaliknan Apo Dios is-
nan anak Zacarias ay si Juan
ay mentetee isnan bilig. Siya
na gedan din kagobilnadol
nan epat ay naayda; si Pon-
cio Pilato id Judea, si Herod
id Galilea, nan besat Herod
ay si Felipe id Iturea ya id
Traconite ya si Lisanias id
Abeline. Nan kangatowan
ay papadi id Jerusalem issan
deey ay tew-en et da Anas
ken Caifas.
3 Si Juan et inmeyna
sinolsol am-in nan sakop
nan ginawang ay Jordan ay
mangibagbaga, “Masapol ay
dokoganyo nan basbasolyo
dakayopay menpabonyag
tay siya nan kail-an nan
kakaanan di basol.”
4 Nan inikkan Juan et siya
nan nangtongpalana isnan
insolat din si Isaias ay ma-
madton Apo Dios ay kanana
en,
“Wada isnan bilbilig nan
mangibogbogaw en

isaganayo nan daanen
nan Apo tako ay awnit
omali. Pagawisenyo
nan daan ay men-
daanana.
5 No nadodontog ya
nakakaongan et masapol
ay simpaenyo. No abes
natikotiko et paletgenyo
ya nan ngawi ay daan et
estenyo.
6 Tapno am-in ay ipogaw et
ilaenda nan ibaan Apo Dios
ay mangisalakan ken daida.”

7 Adoado nan ipogaw
ay inmey ken Juan ay
menpabonyag danat kanan
ken daida, “Dakayo ay
aginsosolot ken Apo Dios,
ay kananyo en omanay
nan mabonyaganyo is
kaisalakananyo isnan awnit
mendosaan Apo Dios?

8 Ngem adi kayo aped
mabonyagan mo adiyo doko-
gan nan ngawi ay ogaliyo
tay masapol ay ipailayo ay
tet-ewa ay inbabawiyo nan
basbasolyo. Et adiyo kanan
en mailisi kayo isnan dosan
Apo Dios gapo tay apoyo
din si Abraham ay baan
Apo Dios. Ngem baken di
is mangilisi ken dakayo tay
olay nan bato ay naay et
mabalin ay menbalinen Apo
Dios is ap-on Abraham.”

9 Dat itoloy Juan ay mang-
wani en, “Nan awnit idosan
Apo Dios et siya nan kaneg
nan wasay ay naisagsagana
ay mangpoyo isnan kaiw.
Am-in ay kaiw ay adi bom-
gas is gawis et mapoyo dat
mapoowan. Et dakayo nan
kaneg nan kaiw ay adi bom-
gas.”

10 Dat sooten nan kaipoi-
pogaw ken siya, “Ay ngan
ngalod nan ikkanmi?”

11 Sinmongbat si Juan,
“Nan dowa nan badona et
idyana nan esa isnan maid
badona ya nan wada nan
kanenda et agtanda nan ib-
ada ay maid kanenda.”

12 Inmey abes nan ib-an
di mensingsingil is bowis ay
menpabonyag dadat sooten
ken Juan, “Apo, ay ngan nan
masapol ay ikkanmi?”

13 “Adi kayo mensingsingil
is sobla nodi nan ostoosto
nan singilenyo,” insongbatna
ken daida.

14 Dat abes sooten nan
sosoldado, “Dakami pay
abes ay ngan nan ikkanmi?”
Danat kanan, “Adiyo paeg-
egyaten ya pabasbasolen
nan ipogaw ay aped
mangkikikil ken daida ya
masapol od ay mapnek kayo
isnan lagboyo.”

15 San kaipoipogaw ay
nangdenge issan kinkin-
wanin Juan et nasdaawda
ya inpagalopda ay siya nan
Kristo ay inbagan Apo Dios
id sang-adom en awnit
omali.

16 Ngem kinwanin Juan
ken daida, “Bakenak si
Kristo. Ngem wada siya ay
omon-onod et gapo isnan
kawedwedana et adiyak
maibilang ay mangkaan
isnan sapatosna. Danom nan
ibonyagko ken dakayo ngem
awnit bonyagana dakayo
isnan Ispirito Santo ya nan
apoy.

17 No omali siya et awnitna
mensiyanen nan mamati
ken siya isnan adi mamati et
kaneg waday ligao ken siya
ay mangtap-ana isnan pagey
danat idolin isnan agamang
nan mabgas danapay igwa
nan kipit isnan apoy ay adi
katkatkatey."
18 Siya na ya adoado pay
nan inbagbagan Juan isnan
kaipoipogaw isnan mang-it-
itdowana ken daida isnan
gawis ay damag tapno getk-
enda ay mensagana isnan
omaliyan Kristo.
19 Olay si Gobilnadol
Herod et iniyaw Juan gedan
tay apedna inasawa nan
aydona ay si Herodias
dapay daan nan asawana ay
innodin Herod ya iniyawna
gedan nan tap-in di ngawi ay
inik-ikkana.
20 Ngem dat am-amed
somokil si Herod et
paibalodna si Juan.

Nan Nabonyagan Jesus
Mat. 3:13-17; Mar. 1:9-11

21-22 Issan nangbonyagan
Juan issan kaipoipogaw dat
menpabonyag abes si Jesus.
Issan nabonyagan Jesus dat
menlowalo ken Apo Dios et
issan menlol-owalowana et
napewak id daya dat lo-
mayog nan Ispirito Santo
ay kaneg kalapati et poma-
tong ken siya. Dat wada
nan kali ay nagapo id daya
ay mangwani en, "Sik-a nan
Anakko ay laylaydek. Men-
galalasingak gapo ken sik-a."

Nan Alal-apon Jesus
Mat. 1:1-17

23 Si Jesus et waay tolom-
poo nan tew-ena esanapay
ilogi ay men-isolo. Siya nan
anak Jose, kanan nan kaipoi-
pogaw. Naay nan ngad-
ngadan nan alal-apon Jose.
Si Jose, anak Eli.
24 Si Eli, anak Matat; si
Matat, anak Levi; si Levi,
anak Melki; si Melki, anak
Jane; si Jane, anak Jose;
25 si Jose, anak Matatias;
si Matatias, anak Amos;
si Amos, anak Nahum; si
Nahum, anak Esli; si Esli,
anak Nage;
26 si Nage, anak Maat;
si Maat, anak Matatias; si
Matatias, anak Semei; si Se-
mei, anak Jose; si Jose, anak
Juda;
27 si Juda, anak Joana; si
Joana, anak Resa; si Resa,
anak Zorobabel; si Zoroba-
bel, anak Salatiel; si Salatiel,
anak Neri;
28 si Neri, anak Melki; si
Melki, anak Adi; si Adi,
anak Cosam; si Cosam, anak
Elmodam; si Elmodam, anak
Er;
29 si Er, anak Josue; si Jo-
sue, anak Eliezer; si Eliezer,
anak Jorim; si Jorim, anak
Matat; si Matat, anak Levi;
30 si Levi, anak Simeon; si
Simeon, anak Judas; si Judas,
anak Jose; si Jose, anak Jo-
nan; si Jonan, anak Eliakim;
31 si Eliakim, anak Melea;
si Melea, anak Mena; si
Mena, anak Matata; si
Matata, anak Natan; si
Natan, anak David;
32 si David, anak Jesse; si
Jesse, anak Obed; si Obed,
anak Booz; si Booz, anak
Salmon; si Salmon, anak

Naason;
33 si Naason, anak Aminadab; si Aminadab, anak
Aram; si Aram, anak Arni; si
Arni, anak Esron; si Esron,
anak Fares; si Fares, anak
Juda;
34 si Juda, anak Jacob; si
Jacob, anak Isaac; si Isaac,
anak Abraham; si Abraham,
anak Tare, si Tare, anak Na-
cor;
35 si Nacor, anak Serug; si
Serug, anak Ragau; si Ragau,
anak Peleg; si Peleg, anak
Heber; si Heber, anak Selah;
36 si Selah, anak Cainan;
si Cainan, anak Arfaxad; si
Arfaxad, anak Sem; si Sem,
anak Noah; si Noah, anak
Lamec;
37 si Lamec, anak Ma-
tusalem; si Matusalem, anak
Enoc; si Enoc, anak Jared;
si Jared, anak Mahalaleel; si
Mahalaleel, anak Cainan;
38 si Cainan, anak Enos; si
Enos, anak Set; si Set, anak
Adam; si Adam, anak Apo
Dios.

4

Nan Nangdoldologan Satanas Ken Jesus
Mat. 4:1-11; Mar. 1:12-13

1 Tinakdon nan Ispirito
Santo si Jesus issan nabonya-
gana isnan ginawang ay Jor-
dan danat ipango siya isnan
bilig.
2 Omdan pay issan bilig dat
padasen Satanas ay mang-
doldolog ken siya isnan epat-
poo ay agew. Egay nangnan-
gan si Jesus isnan deeyday
agew et naowaowat siya is-
san nakwasana.
3 Dat ilogin Satanas ay
mangdolog ken siya ay
mangwani en, “No tet-ewa
ay Anak Apo Dios sik-a dakat
kanan ta maboliw nan naay
bato is makan.”
4 Dat songbatan Jesus ay
mangwani en, “Kanan nan
naisolat ay kalin Apo Dios en
baken makan et kedeng di
katagowan di ipogaw.”

5 Dat ipangon Satanas si Je-
sus isnan ataatakdag ay bilig
danat ipaila ken siya is sin-
awyan nan am-in ay ili isnan
batawa.
6 Dat kanan Satanas,
“Idyak ken sik-a am-in dana
ya nan kinabaknangda tay
kowak am-in datona et
mabalin ay idyak isnan olay
sino ay laydek ay mang-
idyaan.
7 Kowam am-in datona
no sak-en nan dayawem ay
apom.”
8 Ngem sinmongbat si Je-
sus et kanana, “Kanan nan
naisolat ay kalin Apo Dios
en, ‘Sak-en ay Diosyo nan
daydayawenyo ya mensilsil-
biyanyo et kedeng.’ ”

9 Dat kasin ipangon Sa-
tanas si Jesus id Jerusalem
danat eyey siya isnan tok-
tok di Templo danat kanan
ken siya, “No tet-ewa ay
Anak Apo Dios sik-a, kadya
lomabtokka isna.
10 Tay kanan nan naisolat
ay kalin Apo Dios en bili-
nena nan aanghelna ta ay-
owananda ay
11 mangtapaya ken sik-a ta
adi masogatan nan dapanmo
isnan bato.”

12 Ngem dat songbatan Jesus siya ay mangwani, “Nan naisolat ay kalin Apo Dios et kanana gedan en adiyo dologen si Apo Dios ay Apoyo.”
13 Nakwas pay san nangpadpadasan Satanas ay nangdoldolog ken Jesus danat taynan siya ta enggana is mamingsan kasin.

Nan Nangilogiyan Jesus Ay Nin-isolo
Mat. 4:12-17; Mar. 1:14-15

14 Sinmagong si Jesus id Galilea et wada nan kabaelan nan Ispirito Santo ken siya isonga mendinamag isnan kailiili nan inik-ikkana.
15 Nin-is-isolo siya isnan kasinasinagoga et daydayawenda am-in siya.

Nan Nang-adyanda Ken Jesus Id Nazaret
Mat. 13:53-58; Mar. 6:1-6

16 Inmey si Jesus isnan nasiknana ay ili ay Nazaret. Sinabado ay obayan di Judio dat isnan esay Sabado et inmey siya isnan sinagoga tay siya nan sigod ay ogalina. Dat tomakdeg ay mangibasa isnan kalin Apo Dios
17 isonga dadat ited nan insolat nan mamadto ay din si Isaias danat bilagen et datngana nan naisosolat ay naay,
18 “Wada nan Ispirito Santon
Apo Dios ken sak-en
tay pinilina sak-en ay
mangipagtek isnan
gawis ay damag isnan
kodokdo. Inbaana
sak-en ay mang-
badang isnan maligli-
gatan ta mapalobosan
nan balod ya makaila
kasin nan kollaw
19 ya mangipagtek isnan
awnitna mangisalakanan
isnan ipogawna.”

20 Linolon Jesus san mabasbasa danat isagong isnan mensilsilbi dat tomokdo et men-isolo. Am-in nan ipogaw issan sinagoga et inenengnengda siya.
21 Danat ilogi ay mangwani ken daida, “Tinmet-ewa id wani ay agew san dinngeyo ay binasak ay naisosolat ay kalin Apo Dios.”

22 Laylayden am-in nan ipogaw siya gapo isnan gawis ay inbagbagana ngem nasdaawda dadat kanan, “Ay baken kad na san anak Jose ay kailiyan tako?”
23 Danat kanan ken daida, “Waay nenemnemenyo nan kankanan nan ipogaw isna ay nan men-ag-agas et masapol ay agasana nan awakna esapay mamati nan ipogaw isnan agasna. Kaneg todi nan nemnemyo tay kaytenyo ay ikkak abes isna nan dinngeyo ay inik-ikkak id Capernaum.
24 Ngem kanak ken dakayo en am-in ay ipogaw et patpatgenda nan mamadto isnan nateketeken ay ili ngem isnan osto ay ilina et adi patgen nan kailiyana siya.
25 Kaneg din timpon Elias ay mamadto ay egay polos omod-odan is toloy tew-en ya kagedwa dat menbitil am-in

ay ili id Israel. Wada nan ado
ay balo issan deey ay ilida
26 ngem egay inbaan Apo
Dios si Elias ay mangbadang
ken daida ay Judio nodi ke-
deng nan esa ay balo ay iS-
erepta is binadangana isnan
ili id Sidon.
27 Dat kaneg abes din
timpon Eliseo ay esay ma-
madto et ado nan nakolit
ay kailiyana id Israel dapay
maid olay esa ken daida
is inpagawisna nodi kedke-
deng si Naaman ay iSiria is
pinagawisna."
28 Palalo nan liget am-in
nan ipogaw issan sinagoga
issan nangdengnganda issan
kinwanin Jesus tay kailiyana
daida.
29 Dadat tomakdeg et goyo-
denda si Jesus ay mangibala
dadat iyey isnan toktok di
bilig ay benget di ilida ta
tekdagenda koma siya isnan
deppas.
30 Ngem dat kayet idaan
Jesus isnan tengan nan napo-
ponokanda et komaan.

Nan Nangipakaanan Jesus Isnan Anito
Mar. 1:21-28

31 Linmayog si Jesus id Ca-
pernaum ay esay ili isnan
probinsiyan di Galilea dat
men-isolo isnan sinagoga is-
nan Sabado ay obayan di Ju-
dio.
32 Nasdaawda issan
inikkan Jesus ay men-isolo
tay inpailana nan kabaelana.
33 Issan deey ay sinagoga
et wada nan am-ama ay ki-
napet di makedse ay an-
ito dat menbogaw is nap-
inapigsa,
34 "Ine. Jesus ay iNazaret,
ay ngan di ngotom ken
dakami? Ay dadaelem
dakami? Getkek sik-a. Sik-
a nan nasantowan ay inbaan
Apo Dios."
35 Ngem dat kanan Jesus is-
san anito, "Igiginekmo. Tay-
nam si tosa." Dat men-idogos
san anito san am-ama et ma-
tokang isnan sasagangenda
danapay taynan siya ay maid
inommat.
36 Nasdaawda am-in san
nangiila dapay wasdin
mangwani, "Ay ngan ngen
nan wada ken tona? Dan
kabaelana ay mangipakaan
isnan makedse ay anito?"
37 Siya di nan inikkan Je-
sus isonga nindinamag isnan
am-in ay ili isdi.

Nan Nangipagawisan Jesus Isnan Masaksakit
Mat. 8:14-17; Mar. 1:29-34

38 Tinaynan Jesus san sina-
goga et omey isnan baey da
Simon. Nan katogangan Si-
mon isdi et menpodpodot da-
dat ibaga ken Jesus en men-
sakit siya.
39 Dat sag-enen Jesus san
in-ina et pagawisena san
podotna dat mabanangon
san in-ina et pakanena
daida.
40 Nakwas et nan obayada
issan naonogan di agew
isonga dat iyey nan omili
nan am-in ay wada nan
sakitda ken Jesus danat sag-
es-aen ay mang-egen ken
daida dat gomawis nan
sakitda.

41 Nan anito gedan et
tinaynanda nan ipogaw ay
kinapetda dadapay ibogbo-
gaw, “Sik-a nan Anak Apo
Dios.” Daet paginken Jesus
daida tay adina layden ay
daida nan mangipagtek en
siya nan Kristo.

*Nan Nin-isolsolowan Je-
sus Isnan Kasinasinagoga
Mar. 1:35-37*

42 Issan kawakgatana et
nasapa si Jesus ay inmey is-
nan bilig ngem omey kayet
an-anapen nan ipogaw siya.
Dadat datngan siya et adida
ipalobos ay taynana daida.
43 Ngem danat kanan,
“Masapol ay omeyak abes
isolo isnan teken ay ili nan
gawis ay damag maipanggep
isnan mentolayan Apo Dios
tay siya nan nangibaaana
ken sak-en.”
44 Isonga dat omey men-
isolo isnan kasinasinagoga
ay paggimongan di Judio.

5

*Nan Nang-ayagan Jesus
Isnan Tolo Ay Papasolotna
Mat. 4:18-22; Mar. 1:16-
20*

1 Issan namingsan ay nin-
isolowan Jesus isnan benget
di baybay id Genesaret et
natogop nan kaipoipogaw is-
nan kad-ana et mendindino-
gosda tay kayatda ay dengn-
gen nan kalin Apo Dios ay
isolona.
2 Maid somya is tomakde-
gan Jesus danat ilaen nan
doway bangka ay nin-
bebenget isnan baybay ay
tinaynan nan mensidsidok
tay inmeyda inowasan nan
sidokda.
3 Dat omey si Jesus issan
bangkan nan esay mensidsi-
dok ay si Simon danat ibaga
ken siya ta iyad-addawina is
bassit isnan benget di bay-
bay tasiyay tomokdowana
ay mangisolo isnan kaipoi-
pogaw.
4 Nakwas pay ay nin-
isolo danat kanan ken
Simon, “Ipagawgawam nan
bangkam isnan kaadaeman
nan baybay ta mensidok
kayo.”
5 Dat kanan Simon, “Apo,
inlalabimi ay ninsidsidok
dapay maid polos inalami
ngem no siya say kanam et
ikkanmi.”
6 Dadat oy-oyen nan sidok
et adoado nan inalada
ay ikan et nganngani ay
mabakas nan sidok isonga
adida makaipangato.
7 Dadat wag-eyan san
iib-ada issan esay bangka
ta badanganda daida. In-
meyda binadangan daida
et pinopinoda san doway
bangka is ikan et gistayda
malimon.
8 Idi inilan Simon Pedro
san inommat dat menpalin-
tomeng ken Jesus et kanana,
“Apo, mabainak ken sik-a
tay managbasolak isonga
taynam sak-en.”
9 Nasdaaw am-in san wada
issan bangkan Simon issan
nang-ilaanda isnan kaad-
adon san sinidokanda
10 ya olay gedan san ib-
an Simon issan esay bangka
ay da Santiago ken Juan ay
an-ak Zebedeo. Dat kanan

Jesus ken Simon, “Adi kayo
mabain ay maitapi ken sak-
en. Ninsidsidok kayo is ikan
ngem id wani isolok abes
nan ikkanyo ay mensidok is
ipogaw ta maitapida isnan
mentolayan Apo Dios.”
11 Isonga dadat ipakni nan
bangkada dadapay taynan
am-in nan kowada et omon-
odda ken siya.

Nan Nangipagawisan Je-
sus Isnan Nakolit
Mat. 8:1-4; Mar. 1:40-45

12 Isnan namingsan ay
kad-an Jesus isnan esay ili
et sinmag-en nan am-ama
ay nabayag ay nakolit dat
menlokbob ay menseg-ang,
“Apo, getkek ay kabaelam ay
mangkaan isnan sakitko no
kayatmo.”
13 Dat gen-an Jesus siya
danapay kanan, “Kayatko ay
maagasanka.” Dat dagos ay
makaan nan kolitna.
14 Danat kanan ken siya,
“Adim ibagbaga nan inikkak
ken sik-a isnan teken ay
ipogaw. Basta idadawesmo
ta enka menpaila isnan padi
damet idya nan limosmo ay
mapalti ay kaneg din in-
bilin Moses ta pangtekan
nan ipogaw ay ginmawiska.”

15 Ngem dinngen kayet
nan kaipoipogaw san
inikkan Jesus ken siya dadat
omey et enda dengngen nan
kankanana ya ta pagawisena
nan wada nan sakitda.
16 Ngem no mamingsan et
komaan si Jesus tay omey
isnan bilig ay menlowalo.

Nan Nangipagawisan Je-
sus Isnan Napalalais
Mat. 9:1-8; Mar. 2:1-12

17 Issan esay agew ay men-
is-isolowan Jesus isnan esay
baey et wadada nan nangi-
totokdo ay Fariseo ya nan
men-is-isolo isnan linteg ay
nagapo isnan probinsiya ay
Galilea ya Judea ya isnan ili
ay Jerusalem. Nan panaka-
balin Apo Dios ay mangipa-
gawis isnan sakit et wada
ken Jesus.
18 Dat domateng nan
mang-aatangay isnan na-
palalais ay kayatda ay eyey
issan baey ay kad-an Jesus.
19 Ngem nanapno nan
baey is ipogaw et maid polos
ikkanda ay mangisgep ken
siya isonga insakyatda isnan
atep san baey ay nadadata
dadat lokaben nan atep
dadat oy-oyen san napalalais
et ompa issan tengan nan
ipogaw ay sasagangen Jesus.
20 Getken Jesus ay talkenda
siya isonga danat kanan is-
san am-ama, “Gayyem, na-
pakawan et nan basolmo.”

21 Dat kasiaagasaas nan
men-is-isolo isnan linteg ya
nan Fariseo ay mangwani
en, “Sino pay nan lalaki ay
naay? Ayta dan iyiison tona
nan awakna ken Apo Dios
dapay kedkedeng si Apo Dios
is makapakawan is basba-
sol?”
22 Ngem getken Jesus nan
kankananda danat kanan,
“Ngan nan apedyo nemnem-
nemen?
23 Ay ngan nan nalaklaka
ay kanan, nan ‘Mapakawan

nan basolmo' wenno nan
'Ibangonmo ta mendaanka?'
24 Ngem gapo tay adiyo
patiyen et paneknekak
ken dakayo ay wada nan
kalebbengak isnan batawa
ay mangpakawan is basol
tay sak-en nan makwani en
Iyon-an Am-in di Ipogaw."
Isonga danat kanan issan
napalalais en, "Ibangonmo.
Alaem nan dayonmo ta
somaaka."
25 Nabanangon et san am-
ama danat alaen san dayona
et somaa ay mangdaydayaw
ken Apo Dios.
26 Am-in san wada isdi
ay nangiila et nasdaawda
dadapay inmegyaegyat da-
dat dayawen si Apo Dios ay
mangwani en, "Kaskasdaaw
nan inilami id wani."

Nan Nang-ayagan Jesus Ken Levi
Mat. 9:9-13; Mar. 2:13-17

27 Nakwas pay san nin-
agasan Jesus dat bomala
et ilana si Levi ay esay
mensingsingil is bowis ay
mangitotokdo isnan kabay-
bayadan di bowis. Dat kanan
Jesus, "Omalika ta maitapika
ken sak-en."
28 Dat taynan Levi nan
oblana ya am-in ay kokwana
isnan opisina daet omonod
ken Jesus et maitapi ken siya.
29 Inmeyda isnan baey
Levi dat menpalti siya ta
makikan da Jesus ya nan
iib-an Levi ay mensingsingil
is bowis ya nan tap-in di
ipogaw.
30 Idi inilan san ib-an san
Fariseo ya san men-is-isolo is
linteg ay makikikanda dadat
kanan issan papasolot Jesus,
"Aytay dakayon makikikan
isnan sanada ay mensos-
owitik ay mensingsingil is
bowis ya nan managbasol?"
31 Ngem si Jesus nan
sinmongbat et kanana ay
mangiyalig, "Nan ipogaw
ay maid sakitna et adina
masapol nan doktol ngem
nan ipogaw ay mensakit et
daida nan makasapol isnan
doktol.
32 Isonga inmaliyak tapno
badangak nan mangtek
ay nakabasol tapno men-
babawida ngem baken
nan mangnenemnem ay
gawisda."

Nan Nangisolowan Jesus Isnan Maipanggep Nan Mentepe
Mat. 9:14-15; Mar. 2:18-20

33 Sinootda ken Jesus
ay mangwani en, "Nan
papasolot Juan et wada nan
mentepeanda ay adi man-
gan isnan obaya dadapay
menlol-owalo ay kaneg abes
nan papasolot nan Fariseo
dapay nan papasolotmo et
adida mentepe."
34 Dat menpangngalig si
Jesus ta ilawlawagna nan
gapo ay adi menteptepe nan
papasolotna et kanana, "Ay
kananyo en adi makikan nan
nadkat no daan pay nan
nadawak ken daida? Adi
mabalin.
35 Ngem no omdan nan
agew ay maapitan nan lalaki
ay nadawak et siya di nan

mentepeanda gapo isnan
seg-angda."

Nan Nangiyaligan Jesus Isnan Balo Ya Logak Ay Sol-solo
Mat. 9:16-17; Mar. 2:21-22

36 Intoloy Jesus ay men-
sodok ta ipagtekna ken daida
en adi kabalin ay maitapi
nan nabayag ay sinoloda is-
nan isolsolona. Kanana,
"Maid mangitakop is balo ay
bado isnan logak. No ikkana
na et kawasena nan balo
ay bado dapay gedan nan
baloy galot et adi maibagay
ay maitakop isnan logak.
37 Siya gedan isnan tapey.
Maid mang-igwa is kabobo-
bod ay tapey isnan naosal ay
kodil* tay epdas kinmenteg
dapay mo menlowag nan
tapey et bomtak nan kodil et
makawas nan tapey ya nan
kodil gedan.
38 Nan balo ay tapey et
masapol ay maigwa isnan
balo abes ay kodil tay mabin-
binat et maid makawas.
39 Maid abes mangkayat
ay ominom is olay gawis ay
kapewpewak ay tapey no ep-
das inminom isnan nabayag
ay tapey tay kanana en gaw-
gawis nan nabayag mo nan
balo."

6

Nan Kinwanin Jesus Maipanggep Isnan Obaya
Mat. 12:1-14; Mar. 2:23-28, 3:1-6

1 Sinabado ay obayan
di Judio et isnan esay
Sabado indaan da Jesus
isnan paypayewan. Dat
menlosing nan papasolotna
is kotimenda.
2 Dat kanan nan tap-in
di Fariseo, "Aytay dakayon
menlosing is kotimenyo da-
pay lawaen nan linteg tako
nan men-ani isnan obaya?"
3 Dat kanan Jesus, "Ayta
dayon pabasolen daida? Ay
egayyo binasa din inikkan da
David isdin linmayawanda?*
Naowaowatda
4 isonga dadat songgep is-
nan baey Apo Dios et alaen
David nan tinapay ay pala
ken Apo Dios danat kanen
danapay agtan nan iib-ana.
Dapay kanan nan linteg tako
en adi mabalin ay maipakan
nan tinapay ay pala ken Apo
Dios isnan ipogaw no bak-
enda padi. Ngem gapo tay
naowatda et egay pabasolen
Apo Dios daida."
5 Dat itoloy Jesus ay mang-
wani, "Sak-en ay Iyon-an Am-
in di Ipogaw nan kalebbeng
isnan mabalin ay maik-ikkan
isnan obaya."

6 Isnan esay Sabado kasin,
sinonggep si Jesus isnan
sinagoga ay men-isolo.
Dat wada nan am-ama ay
nabingoy nan kanawan ay
ledengna.
7 Nan men-is-isolo isnan
linteg ya nan Fariseo, kay-
tenda ay mangidalom ken Je-
sus isonga sis-iimenda siya
no pagawisena nan nabin-
goy tay lawaenda nan men-
agas is sakit isnan obaya tay

* **5:37** Ilaem Mat. 9:17. * **6:3** Ilaem Mat. 12:3.

kananda en obla di.
8 Ngem getken Jesus
nan nenemnemenda isonga
danat kanan issan nabingoy,
“Omalika ta itakdegmo isnan
sasagangenmi.” Dat omey
san nabingoy.
9 Dat sooten Jesus ken
daida, “Ngan nan linteg tako
isnan obaya? Ay ikkan nan
gawis wenno nan ngawi? Ay
ayyewan nan biyag wenno
kawasen?”
10 Danat inengneng daida
danat kanan issan nabingoy,
“Oyadem nan ledengmo.” In-
oyadna dat maoyad tet-ewa
tay naagasan et.
11 Ngem mamaslat nan
Fariseo ya nan men-is-isolo
isnan linteg dadapay men-
asitoya no ngan nan ikkanda
ken Jesus.

*Nan Nangpiliyan Jesus Is-
nan Aapostolisna*
Mat. 10:1-4; Mar. 3:13-19

12 Issan esay agew tin-
mikid si Jesus isnan bilig ta
omey menlowalo danat ilal-
abi ay menlol-owalo ken Apo
Dios.
13 Kawakgatana pay danat
ayagan nan papasolotna
et piliyena nan simpoo ya
dowa ay nginadnana is
aapostolis.
14 Datona nan ngadngadan
nan pinilina. Si Simon ay
nginadanan Jesus is Pedro
ya nan besatna ay si Andres
ya da Santiago ken Juan, si
Felipe, si Bartolome,
15 si Mateo, si Tomas, si
Santiago ay anak Alfeo, si Si-
mon ay mangisaksakit isnan
ilida,
16 si Judas ay anak Santiago
ya si Judas Iscariote ay awnit
mangisipsip ken Jesus.

*Nan Nin-isolowan Jesus
Ya Nan Nangipagawisana Is-
nan Masaksakit*
Mat. 4:23-25

17 Linmayog si Jesus ya nan
papasolotna ay nagapo issan
bilig et omdanda pay isnan
nasisimpa dat isaldeng Je-
sus ya nan ado ay pasolotna.
Wadada gedan nan adoado
ay nagapo id Judea ya id
Jerusalem ya isnan il-ili is-
nan benget di baybay ay id
Tiro ya Sidon.
18 Inmeyda ay mangdenge
isnan kankanana dapay ta
pagawisena nan wada nan
sakitda et olay nan deeyday
pinalpaligat di anito ay in-
mey et ginmawisda gedan.
19 Am-in nan ipogaw et
kaytenda ay somag-en ay
mangsikgad ken siya tay
wada nan panakabalina
ay magapo ken siya ay
mangpagawis isnan am-in ay
sakitda.

*Nan Kinwanin Jesus Isnan
Nagasat Ya Kaseseg-ang*
Mat. 5:1-12

20 Inilan Jesus san papa-
solotna danat kanan,
“Nagasat kayo ay mangtek
isnan kolangyo tay
awnit kayo maitapi
isnan mentolayan Apo
Dios.
21 Nagasat kayo ay manglay-
layad ay mang-ikkan
isnan layden Apo Dios
tay awnit kayo map-
nek.

Nagasat kayo ay menseseg-
ang gapo isnan ba-
solyo tay awnit kayo
men-gasgasing.
22 Nagasat kayo no kaliliget
nan ipogaw dakayo
ya aamisenda ya
bab-ainanda dadapay
kanan en ngawi kayo
gapo isnan mangpat-
patiyanyo ken sak-en
ay Iyon-an Am-in di
Ipogaw.
23 Men-gasing kayo tay olay
no adoado nan ligatyo
id wani et awnit
dakkel nan ganabenyo
ay idyan Apo Dios ken
dakayo ay insaganana
id daya. Tay nan ik-
ikkanda id wani ken
dakayo et siya gedan
nan inik-ikkan din
alal-apoda id sang-
adom isdin mamadton
Apo Dios isonga men-
galalasing kayo isnan
maiisowanyo ken
daida.
24 Ngem kaseseg-ang kayo ay
kedeng nan kinabak-
nangyo is nenemne-
menyo tay epdasyo
ginanaganas nan
biyagyo.
25 Kaseseg-ang kayo ay
mamapnek id wani
tay awnit kayo
maowat.
Kaseseg-ang kayo ay men-
gasgasing id wani tay
awnit kayo menseseg-
ang ya men-ag-aga.
26 Kaseseg-ang kayo no
it-it-ek nan ipogaw
dakayo olay baken
tet-ewa ay kaneg din
inik-ikkan din alal-
apoyo ay nang-it-it-ek
isdin baken tet-ewa ay
mamadto."

Nan Insolon Jesus Maipanggep Isnan Maaamis
Mat. 5:38-48

27 "Dakayo ay mendedenge
isnan kankanak et mas-
apol ay laylaydenyo nan
mang-aamis ken dakayo
ya ipailayo gedan nan
gawis isnan mangliliget ken
dakayo.
28 No waday mang-aamis
ken dakayo kananyo en
badangan Apo Dios daida
dayopay ilowalowan daida.
29 No waday mangtipak is-
nan esa ay ipingmo dakat
idoo nan topakna ya no wa-
day mang-ala isnan abitom,
bay-am ta alaena gedan nan
badom.
30 No waday menkedaw
ken sik-a dakat agtan ya
no waday mang-ala isnan
osalmo adim kankanan en
isagongna.
31 Ikkanyo isnan ib-ayo
nan kaytenyo ay ikkanda ken
dakayo.
32 Ay kananyo ngen en it-
it-ek Apo Dios dakayo no
kedeng nan manglaylayad
ken dakayo is laylaydenyo?
Adi tay olay nan adi ma-
mati ken Apo Dios et laylay-
denda gedan nan manglay-
layad ken daida.
33 Ngan ngalod nan naitke-
nanyo no kedeng nan mang-
ikkan is gawis ken dakayo
nan mang-ikkananyo abes is
gawis? Olay nan adi mamati

ken Apo Dios et siya gedan di
nan ik-ikkanda.
34 Ya no kedeng nan
mangisagsagong isnan
bolodenda ken dakayo is
pabolbolodanyo ay it-it-ek
ngen Apo Dios dakayo?
Olay nan adi mamati et
menpabolodda gedan isnan
ib-ada tay getkenda ay
maisagong met laeng san
inpabolodda.
35 Isonga baken dana is
ikkanyo koma nodi laylay-
denyo nan mang-aamis ken
dakayo dayopay ikkan nan
gawis ken daida. Men-
pabolod kayo olay getkenyo
ay adida isagong nan bolo-
denda tay no siya dana nan
ik-ikkanyo et ipailayo dadlo
ay an-ak Apo Dios dakayo et
awnit gawis nan idyana ken
dakayo. Tay maseg-ang siya
olay isnan adi mangtek ay
men-iyaman ya nan naimot.
36 Masapol abes ay
managseg-ang kayo ay kaneg
nan Amayo ay managseg-
ang."

Masapol Ay Adi Pabasba-
solen Nan Ipogaw Nan Ib-ada
Mat. 7:1-5

37 "Adiyo banbanagen nan
ib-ayo ta adi abes banagen
Apo Dios dakayo. Adiyo abes
pabasbasolen nan ib-ayo ta
adi gedan pabasolen Apo
Dios dakayo. Nodi pakawa-
nenyo nan ib-ayo ta pakawa-
nen abes Apo Dios dakayo.
38 Agtanyo nan ib-ayo
et agtan gedan Apo Dios
dakayo. Tay nan kaad-adon
nan in-intedyo et siya gedan
nan kaad-adon nan idyana
ngem nasolsolok pay tay
olay itamtamedna ya ibas-
basbasna ay mangisedsed et
lomoslosoy kayet."
39 Dat sodoken Jesus nan
naay, "Nan kowap et adi
makaipango isnan kanegna
ay kowap tay no ikkana na
et maekdagda ay dowa isnan
ketang.
40 Maiwed maisolsolowan
is nangatngato mo nan men-
is-isolo ken siya ngem am-
in nan oskila ay mangke-
was isnan ad-adalena et
awnit kanegna abes nan
mistolona."
41 Dat menpangngalig si
Jesus maipanggep isnan
menkalkali is basol di ib-
ada et kanana, "Damen
delawen nan bota isnan
matan nan besatmo dapay
adim madlaw nan kega
sindomet ay bota isnan
matam?
42 Ngan nan ikkam ay
mangwani en, 'Pangaasim
besatko ta kaanek nan bota
isnan matam,' dapay adim
malikna nan kega sindomet
ay bota isnan matam? Sik-
a ay aginsisingpet. Kaanem
omon-ona nan dakkel ay
bota isnan matam tasiyay
makailaka ay gawis esaka-
pay kaanen nan teeteen
ay bota isnan matan nan
besatmo."

Nan Kaiw Ya Nan Begasna
Mat. 7:16-20, 12:33-35

43 "Nan gawis ay kaiw et
adi bomgas is ngawi ya adi
abes bomgas nan ngawi is
gawis.

44 Nan kailasinan nan am-
in ay kaiw et nan ibgasda
tay adi mabolas nan papaya
isnan kawayan wenno nan
alomani isnan sibit.
45 Kaneg abes datako ay
ipogaw, no nan gawis nan
nemnemna et gawis nan ik-
ikkana ngem no nan ngawi
nan nemnemna et ngawi
abes nan ik-ikkana. Tay nan
kalin di ipogaw et ipailana
nan wada isnan nemnemna."

Nan Dowa Ay Ninsaad
Mat. 7:24-27

46 "Dayon kankanan en
sak-en nan Apoyo dakay-
opay adi patpatiyen nan
ibagbagak?
47 Am-in ay omali ken sak-
en ay mangidnge ya mang-
pati isnan ibagbagak et siya
na nan kaiyaligana.
48 Kanegna nan esa ay
ipogaw ay ninsaad is baeyna.
Inkaobna ay gawis nan
tokod enggana ay maipeg-
nad isnan bato sanapay
saaden nan baeyna. Isonga
no men-inewang et dala-
posena san baey ngem egay
natokang tay menkeneg.
49 Ngem nan ipogaw
ay mangdedenge isnan
kankanak danapay adi
patiyen et kanegna nan
nangsaad is baeyna isnan
lota ngem egayna pegnadan
is bato ay menpatangan nan
tokodna. Isonga idi men-
inewang dat makibbek ay
matokang san baeyna tay
egay kasaad ay gawis."

7

Nan Nangipagawisan Je-
sus Isnan Baan Di Kapitan Ay
iRoma
Mat. 8:5-13

1 Issan nakwasan pay san
am-in ay kayatna ay ibaga
isnan kaipoipogaw dat omey
si Jesus id Capernaum.
2 Id sidi et wada nan iRoma
ay kapitan di adoado ay sol-
dado. Wada nan baana ay
laylaydena ay matmatey.
3 Dinngen san kapitan nan
maipanggep ken Jesus danat
ibaa nan aamam-a ay Ju-
dio ta enda ayagan si Jesus
ta omeyna pagawisen nan
baana.
4-5 Dadat omey ken Jesus
ay menseg-ang ay mangwani
en, "Nan naay kapitan et
olay baken Judio ngem lay-
laydena datako ay Judio da-
pay gedan ninpasaad is sin-
agoga isonga gawis abes no
badangam siya."
6 Dat makkey si Jesus ken
daida. Idi naisag-enda isnan
baey san kapitan, inbaan san
kapitan nan gagayyemna
ay mangibaga ken Jesus
en, "Apo, olay adika kano
songgep tay mabain ken sik-
a
7 isonga baken siya
is nangsab-at ken sik-a.
Getkena gedan ay omanay
nan kalim is mangipagawis
isnan baana
8 tay siya kano et kanegmo
gedan ay wada nan nan-
gatngato ay opisyal ay
mangbab-aa ken siya ngem
wada gedan nan sosol-
dadona ay bab-aaena. Et

no ibagana isnan esay bab-
aaena en, ‘Omeyka,’ dat
omey ay dagos, ya no
ibagana isnan esang en,
‘Omalika,’ dat omali, ya no
ibagana is esa en, ‘Ikkam
na,’ danat ikkan tet-ewa.
Isonga getkena ay omanay
nan kalim is mangpagawis
ken siya.”

9 Nasdaaw si Jesus issan
dinngena dat menligos ay
mangwani isnan ipogaw ay
omon-onod ken siya, “Ibagak
ken dakayo en maid polos
dinasdas-ak is napigpigsa ay
talek isnan Judio ay kaneg
nan talek nan sana ay kapi-
tan.”

10 Dat somagong et san
deeyda ay binaan san kap-
itan issan baey dadat dat-
ngan ay ginmawis san baa ay
masaksakit.

Nan Nangtagowan Jesus Isnan Anak Di Balo

11 Egay pay nabayag dat
omey si Jesus isnan ili ay
Nain et nakkey nan papa-
solotna ya nan adoado ay
ipogaw.

12 Omdanda pay isnan
soban di ili dadat sab-aten
nan mabob-oweg ay omey
mangikaob isnan natey. San
deey lalaki ay natey et dalos
kedkedeng is anak nan esay
balo isonga adoado nan
omili ay binmadang.

13 Olay si Jesus et palalo
gedan nan seg-angna isnan
nang-ilaana issan balo.
Danat kanan ken siya, “Laton
sa. Adika men-ag-aga.”

14 Daet somag-en si Je-
sus et gen-ana san inaaw-
itda ay koong dat itakdeg san
deeyday mang-aawit. Dat
kanan Jesus, “Baballo, bo-
mangonka.”

15 Dat tet-ewa mabanan-
gon san natey dapay komali.
Dat kanan Jesus issan balo,
“Naay san anakmo.”

16 Am-in ay wada isdi et
palalo nan egyatda dadat
dayawen si Apo Dios ay
mangmangwani en, “Esay
mamadton Apo Dios nan
naay inmali ken datako.”
Dapay kanan es nan ib-
ana, “Inmali si Apo Dios ay
mangisalakan ken datako ay
ipogawna.”

17 Daet maibaag san inik-
ikkan Jesus id Judea ya isnan
am-in ay naliliwes ay il-ili.

Nan Inbagan Jesus Isnan Inbaan Juan
Mat. 11:2-6

18 Si Juan ay Menbon-
bonyag et wada isnan pag-
balodan ngem getkena met
laeng san ik-ikkan Jesus tay
ibagbagan san papasolotna.

19 Danat ayagan san dowa
et ibaana daida ta omeyda
sooten ken Jesus no siya nan
Kristo ay inbaan Apo Dios
wenno waday teken is awnit
omali is mamas-ed.

20 Idi inomdanda ken Jesus
kinwanida en, “Inbaan Juan
ay Menbonbonyag dakami
ta sootenmi no sik-a nan
masmas-ed ay magapo ken
Apo Dios ay si Kristo wenno
waday teken is sedsed-enmi.”

21 Issan inmayanda ken Je-
sus et adoado nan pagaw-
gawisena ay masaksakit ya
ipakak-aana nan anito ay
kinmapet ken daida.
22 Danat kanan issan
papasolot Juan, “Somagong
kayo ken Juan ta ibagayo
nan dinngeyo ya nan inilayo
ay ik-ikkak. Tay nan kowap
et makailada, nan pilay et
makadaanda, nan nakolit
et ginmawisda, nan toweng
et makadngeda, nan natey
et natagoda ya olay nan
kodokdo et dinngeda nan
naibagbaga ay gawis ay
damag.
23 Kananyo gedan ken
siya en mabindisyonan nan
ipogaw ay adi mendowad-
owa ay mamati ken sak-en.”

Nan Inbagan Jesus Maipanggep Ken Juan
Mat. 11:7-19

24 Issan kinmaanan san pa-
pasolot Juan dat kanan Je-
sus issan kaipoipogaw, “Is-
din inmayanyo isdin kad-an
Juan isnan bilig, ay ngan
nan kaytenyo ay ilaen? Ay
ninemnemyo ay si Juan et
kanegna nan goon ay paki-
wkiwiyen di dagem? Baken.
25 Ay ngan ngalod nan
enkayo inila? Ay esay
ipogaw ay ninbado is gaw-
igawis? Baken gedan tay
nan ipogaw ay menbabado
is gawigawis ya naganas nan
biyagna et nan makitetee
isnan ali.
26 Ay ngan ngalod nan
enkayo inila? Ay esay ma-
madton Apo Dios? Owen,
ngem ibagak ken dakayo ay
nan inilayo et nangatngato
mo is mamadto.
27 Tay si Juan nan kak-
waniyan nan naisolat ay
kalin Apo Dios id kasin en,
‘Wada nan ibaak ay omon-
ona ay mangisagana isnan
daanem isnan omaliyam.’ ”
28 Dat itoloy Jesus, “Ibagak
ken dakayo en isnan am-in
ay ipogaw et maid nangat-
ngato mo si Juan. Ngem nan
kababaan isnan mentolayan
Apo Dios et nangatngato mo
si Juan.
29 Nan adoado ay ipogaw
ya olay nan mensingsingil
is bowis et dinngeda san
kinkinwanin Juan. Da
tona nan nangtongpal isnan
kayten Apo Dios isonga
dadat menpabonyag ken
Juan.
30 Ngem nan Fariseo
ya nan men-is-isolo isnan
linteg et egayda tinongpal
nan kayten Apo Dios ay
ikkanda isonga adyanda ay
menpabonyag ken Juan.”
31 Dat itoloy Jesus ay
mangwani, “Ay ngan nan
mangidiligak ken dakayo ay
ipogaw id wani? Men-ap-
apos et kedeng nan getkenyo.
32 Kaneg kayo oongong-
a ay adi polos mapnek tay
no men-ay-ayamda isnan
malkitan et kankanan nan
ib-ada ken daida en, ‘Nin-
ganggangsa kami ngem
egay kayo ninsala. Nin-ag-
aga kami ngem egay kayo
nakiaga.’
33 Kanak en kanegyo
daida tay adi kayo polos
mapnek. Inmali si Juan ay

Menbonbonyag et at-atik
nan kinkinana ya egay polos
inmin-inom is bomoteng ay
mainom dakayot kanan en,
‘Matawtawaw siya.’
34 Inmaliyak abes et
nakikikanak ya nakiin-
inomak ken dakayo dakayot
kanan en, ‘Ilaenyo pod nan
ipogaw ay naay. Bokatot
ya men-inom danapay
gayyem nan mensos-owitik
ay mensingsingil is bowis ya
nan managbasol.’ No siya
ngalod sa di kankananyo et
maid mabalin is ikkanmi ken
Juan ay mangpagasing ken
dakayo.
35 Ngem olay no adyanyo
nan initdok ya nan init-
itdon Juan et mailanto isnan
ogalin nan mamati ken Apo
Dios ay nan it-itdomi et siya
nan silib Apo Dios.”

Nan Inmayan Jesus Isnan Baey Di Fariseo

36 Inayagan nan esay
Fariseo ay kangadan is
Simon si Jesus ta omey
makikan isnan baeyna. Dat
omey si Jesus et makilikob.
37 Issan deey ay ili et
wada nan babai ay manag-
basol. Idi dinngena ay wada
si Jesus ay makikikan issan
baey di Fariseo dat omey
ay mangikakawit isnan gaw-
igawis ay palanggo ay kad-an
di nangina ay bangbanglo.
38 Dat menpalintomeng
isnan kad-an Jesus ay men-
ag-aga dat mentedted nan
agana isnan sikin Jesus.
Danat ponasan isnan bookna
danat bisitowen danapay
bokbokan is bangbanglo.
39 San Fariseo ay nang-
ayag ken Jesus et inilana
danat kanan isnan nem-
nemna, “No tet-ewa ay
mamadtona et getkena koma
no ngan nan kaipogaw nan
babai ay naay ay manggeg-
een ken siya.”
40 Dat kanan Jesus, “Simon,
wada nan ibagak ken sik-a.”
Dat kanan Simon, “Apo, ay
ngan di ibagam?”
41 Dat kanan Jesus, “Wada
nan doway aamam-a ay nin-
otang is siping isnan kadan-
gyan. Nan esa et limang
gasot nan otangna ya nan
esang abes et limampoo.
42 Ngem gapo tay adida
makabayad danat kaanen
san otangda. Kadya ibagam
ken sak-en no sino ken daida
ay dowa nan dakdake nan
layadna issan kadangyan?”
43 Sinmongbat si Simon
en, “Kanak en waay san ad-
ado nan otangna ay nakaan.”
“Tet-ewa nan songbatmo,”
kinwanin Jesus.
44 Dat ilaen Jesus san babai
danat kanan ken Simon,
“Ay iilaem nan babai ay
naay? Sinangailim sak-
en isnan baeymo ngem
maid inbaam is mang-owas
isnan sikik dapay siya nan
ogali tako ngem si tona et
inowasana nan sikik isnan
agana danapay iponas nan
bookna.
45 Egaymo sinab-at sak-
en ay mangbisito ay kaneg
gedan nan ogali tako ngem
siya et egay somalsaldeng

ay mangbisbisito isnan sikik
enggana issan inmaliyak.
46 Egaymo linanaan nan
bookko ay kaneg nan ogali
tako ngem siya et binok-
bokana nan sikik is nangina
ay bangbanglo.
47 Ibagak ngalod ken sik-a,
gapo tay getkena ay adoado
nan basolna ay mapakawan
isonga siya na nan inikkana
ay mangipaila isnan dakkel
ay layadna ken sak-en. Ngem
nan ipogaw ay mangwani en
bassit nan basolna ay na-
pakawan et bassit abes nan
layadna."
48 Dat kanan Jesus issan
babai, "Napakawan nan bas-
basolmo."
49 Nan ib-ada ay mang-
mangan et kinwanida isnan
nemnemda, "Ay sino ngen
nan ipogaw ay naay ay olay
nan basol et pakawanena?"
50 Ngem dat kanan Jesus
issan babai, "Nan pammatim
nan nangisalakan ken sik-
a. Somaaka et ay menlam-
lamnin."

8

Nan Iinin-a Ay Nakkey Ken Jesus

1 Egay pay nabayag dat
omey si Jesus isnan kaili-
ili ay mangibagbaga isnan
gawis ay damag maipanggep
isnan mentolayan Apo Dios.
Nakkey san simpoo ya dowa
ay pasolotna
2 ya san pinagawis Jesus
ay iinin-a ay nasaksakit ya
tinoyan di anito. Naay nan
ngadanda. Si Maria Mag-
dalena ay tinaynan di pito ay
anito,
3 si Juana ay asawan Cusa
ay ap-apo isnan baey Herod
ya si Susana ya nan adoado
pay ay iinin-a ay nang-idya
isnan tap-in di kokwada ta
badanganda si Jesus ya nan
papasolotna.

*Nan Am-ama Ay Nin-
bonobon*
Mat. 13:1-23; Mar. 4:1-20

4 Inmali nan kaipoi-
pogaw ay nagapo isnan
natkenatken ay ili dadat
madagop tay kaytenda ay
dengngen nan kalin Jesus.
Dat mensodok si Jesus ken
daida et kanana,
5 "Wada nan am-ama ay en
ninbonobon isnan om-a. Idi
insapowakna nan bonobon
isnan om-a, naekdag nan
tap-ina isnan daan et gatgati-
nan nan ipogaw dapay top-
ken di koyat.
6 Nan tap-ina et naekdagda
isnan kabatbatowan dat to-
mobo ngem namgaan nan
lota isonga dadat maango.
7 Nan tap-ina et naekdagda
isnan ginsatan ay sibit dat
solinen di sibit nan tinmobo
et mateyda.
8 Ngem nan tap-ina ay
natekdag isnan gawis ay
lota et tinmoboda dadapay
bomgas is adoado." Dat
ibiyad Jesus ay mangwani
en, "Dengngenyo ngalod no
waday ingayo."
9 Dat sooten nan papasolot
Jesus ken siya nan kayat ay
kanan nan sinodokna.

10 Sinmongbat si Jesus
ay mangwani, “Owen tay
naipagtek ken dakayo nan
egay naipagtek id kasin
ay maipanggep isnan men-
tolayan Apo Dios ngem
isnan tap-ina et ipang-
pangngaligko nan ikkak ay
mangisolo ken daida tasiyay
olay il-ilaenda et adida
getken nan tet-ewa ya olay
dengdengngenda et adida
maawatan.
11 Siya na nan kayat ay
kanan san sinodokko. Nan
bonobon et siya nan kanega
kalin Apo Dios.
12 Nan daan ay natekda-
gan di bonobon et kanegna
nan ipogaw ay mangdenge
isnan kalin Apo Dios ngem
dat omey si Satanas et kaa-
nena isnan nemnemna san
dinngena tapno adi mamati
ya maisalakan.
13 Nan kabatbatowan
et kanegna nan ipogaw
ay mangdenge ya men-
gasgasing ay mangdawat
isnan kalin Apo Dios. Ngem
adi lomamot nan kalin
Apo Dios isnan nemnemna
tay patiyena is sin-awyan
danat dokogan ay dagos
no mapaligatan gapo isnan
pammatina.
14 Nan ginsatan ay sibit
et siya nan mangdenge
isnan kalin Apo Dios
ngem makolkol nan nem-
nemna tay wedweda nan
bomaknangana ya men-
gasgasingana is nenemne-
mena isonga adi bomgas tay
nasolin nan kalin Apo Dios
et kalingkingana.
15 Ngem nan gawis ay lota
ay natekdagan di bonobon et
siya nan ipogaw ay mangde-
denge isnan kalin Apo
Dios danat is-ek ay gawis
isnan nemnemna danapay
itoltoloy ay mangpatpati
engganay bomgas nan kalin
Apo Dios isnan biyagna.”

Nan Naipatang Ay Silaw
Mar. 4:21-25

16 Danat itoloy ay men-
sodok, “Maid mangpasged is
silaw danat salinan is timba
wenno igwana isnan silok
di podanan tasiyay adi kaila
nan silangna nodi ipatangna
tapno menpat-a no songgep
nan ipogaw.
17 Siya abes nan kaneg nan
epdas naikkan ay olay egay
kagtek et awnit maipabala
ya nan nenemnemen nan
ipogaw et awnit magtek met
laeng.
18 Isonga dengngenyo
ay gawis nan isolok tay
nan mamati isnan isolsolok
et masilawan nan nem-
nemna ta maawatana dat
taptapiyan Apo Dios nan
getkena. Ngem nan ipogaw
ay adi mangidnge ya adi
mamati et awnit mamaid
nan atiatik ay getkena.”

Nan Inan Jesus Ya Nan Bebsatna
Mat. 12:46-50; Mar. 3:31-35

19 Inmey si inan Jesus ya
nan bebsatna isnan kad-ana
ngem adida makasag-en ken
siya tay adoado nan ipogaw.
20 Dat wada nan mang-
wani ken Jesus, “Wada da
inam ya nan bebsatmo is-
nan pantew ay mangpaay-
ayag ken sik-a.”

21 Dat kanan Jesus ken
daida am-in en, “Owen,
ngem bakenda kedeng is
inak ya bebsatko tay am-in
nan mangidnge isnan kalin
Apo Dios et daida gedan nan
inak ya bebsatko.”

Nan Nangipakin-ean Jesus Isnan Dagem Ya Danom
Mat. 8:23-27; Mar. 4:35-41

22 Isnan namingsan et nin-
logan si Jesus ya nan pa-
pasolotna isnan bangka tay
kinwanin Jesus en omeyda
isnan bas-ang di baybay.
23 Idi om-omeyda dat
maseyep si Jesus. Dat
domateng nan napigsa ay
dagem et masepyatan nan
bangka et nganngani ay
malimonda dat omegyat nan
papasolotna
24 isonga dadat gidowen
si Jesus ay mangwani, “Apo,
Apo, naay malimon tako.”
Dat bomangon siya et
ipakin-ena nan dagem ya
dalloyon.
25 Danat kanan isnan papa-
solotna, “Dakayon omegyat?
Ay maid talekyo ken Apo
Dios?”
Ngem nasdaawda ya
nakibtotda am-in dadat men-
asikwani, “Manakabalin
obpay nan ipogaw ay naay.
Danan bilinen nan dagem
ya danom dadat tet-ewa
tongpalen?”

Nan Nangipakaanan Jesus Isnan Anito
Mat. 8:28-34; Mar. 5:1-20

26 Intoloyda ay men-
gedang isnan baybay id
Galilea ay omey isnan
dedemangena ay lakon di
Geraseno.
27-29 Dinmaka si Jesus is-
nan benget di baybay dat
sab-aten nan esay lalaki ay
kinapet di anito. Tawaw
nan inidyada issan lalaki et
nabayag ay aped menlalabos
ya adi kasala isnan baey ay
aped nan lil-iyang ay kad-an
di natey nan nintet-eeana. Et
nabayag ay pinalpaligat san
anito siya et olay ibalodda
ya galotenda nan ledengna
ya sikina is kawal, men-
sokpotna kayet dat patag-
tagen san anito siya isnan
pondag. Issan nang-ilaana
ken Jesus nin-owakis dapay
menlokbob isnan sasagan-
gena danapay ibibiyad ay
mangwani, “Jesus ay Anak
Apo Dios ay kangatowan, ay
ngan di ngotom ken sak-en?
Maseg-angka ta adika mang-
dosdosa.” Kinwanina di tay
inbilin Jesus en komaan san
makedse ay anito ken siya.
30 Dat sooten Jesus
ken siya, “Ay sino nan
ngadanmo?” “Nan ngadanko
et Linibo,” kinwanina tay
kalibolibo nan anito ay
kinmapet ken siya.
31-32 Dat menseg-ang san
kaanianito ken Jesus en ad-
ina paeyen daida isnan lon-
gok ay kadosdosaanda.

Ngem isnan sasag-enenda
adoado nan beteg ay mang-
mangan isnan bilig isonga
dat kanan san kaanianito
ken Jesus en palobosana
daida tasiyay enda kapten
nan kabetebeteg. Danat
palobosan daida

33 isonga dadat taynan
san lalaki et kaptenda san
kabetebeteg. Dat kanega
naong-ong am-in san beteg
et kasida tatagtag ay omey is-
nan deppas dadat matekdag
isnan baybay et malimonda.

34 Issan nang-ilaan san
mangbanbantay isnan beteg
issan inommat dadat tomag-
tag et omeyda ibaga isnan
kailiili.
35 Dat omey nan nang-
denge et enda ilan nan inom-
mat dadat datngan san lalaki
ay tinaynan di anito ay tin-
motokdo isnan sag-en Jesus
et ninbabado dadlo dapay
gawis nan nemnemna dadat
menkakikibtot am-in.
36 San deeyda ay nang-
ila et inbagada isnan ka-
datdateng ay ipogaw nan
inkakkan san lalaki ay gin-
mawis.
37 Gapo isnan dadama ay
egyat san iGeraseno et inba-
gada ken Jesus en olay ko-
maan isnan ilida.
38-39 Ngem san lalaki ay
tinaynan di kaanianito et
ninseg-ang ken Jesus en
makaey koma ken siya.
Ngem dat kanan Jesus ken
siya, “Somaaka bawet ta
enka ibaga nan gawis ay
inikkan Apo Dios ken sik-
a.” Dat menlogan da Jesus
issan bangka et taynanda
daida. Dat somaa san lalaki
et ena ibaga isnan am-in ay
kailiyana san inikkan Jesus
ken siya.

Nan Nangtagowan Jesus Isnan Anak Jairo Ya Nan Nangipagawisana Isnan Inina

Mat. 9:18-26; Mar. 5:21-43

40 Sinmagong da Jesus
isnan demang di baybay
dat men-gasing nan kaipoi-
pogaw isdi tay sisin-edda
siya.
41 Dat domateng nan am-
ama ay kangadan is Jairo ay
esay apon di sinagoga isdi.
Dat menpalintomeng isnan
sagang Jesus ay menseg-ang
ken siya ta omey id baeyda
42 tay matmatey nan
bogtong ay anakday babai
ay simpoo ya dowa nan tew-
ena. Dat makkey si Jesus
et omon-onod kayet nan
kaipoipogaw ay mang-al-
alibongbong ken siya.

43 Dat wada gedan nan
in-ina isdi ay egay somal-
saldeng nan basana is sim-
poo ya doway tew-en. Inam-
ina am-in nan kokwana ay
inbaybayadna is mang-agas
ken siya ngem maid polos
nakaagas.
44 Inmey isnan dodokogan
Jesus danat sikgaden nan
benget nan badon Jesus dat
masanaldeng nan basana.
45 Dat sooten Jesus, “Ay
sino nan nangsikgad ken
sak-en?” Dat was-in mang-
wani isnan kaipoipogaw isdi
en bakenda. Dat kanan
Pedro, “Apo, adoado nan
mang-al-alibongbong ken
sik-a isonga nasikgadka adi.”
46 Ngem dat kanan kayet
Jesus, “Wada nan teken
ay nangsikgad ken sak-en
tay gegetkek ay wada nan

masaksakit ay pinagawis
nan panakabalinko."
47 Gintek san in-ina ay na-
sokalan siya dat menpay-
payegpeg ay omey menpalin-
tomeng isnan sasagangen Je-
sus. Et isnan sasagangen am-
in di ipogaw, inbagana ken
Jesus nan gapo ay nangsik-
gadana ken siya ya nan da-
gos ay ginmawisan nan sak-
itna.
48 Dat kanan Jesus ken
siya, "Ina, ginmawiska gapo
isnan pammatim ken sak-
en. Somaaka ay menlam-
lamnin."
49 Daan ay mentoytoya
da Jesus issan in-ina dat
domateng nan nagapo issan
baey Jairo et kanana ken
siya, "Somaa tako bawet
Jairo, ta adim aped taktaken
nan Apo tako." Danat getken
ay natey san anakna.
50 Ngem dinngen Jesus san
kinwanina danat kanan ken
Jairo, "Adika menseseg-ang.
No waday talekmo ken sak-
en et awnit gomawis siya."
51 Inomdanda issan baey et
maid inpasgep Jesus is teken
ay ipogaw nodi kedeng da
Pedro, Juan, Santiago ya san
aman ya inan nan onga.
52 Men-ag-aga am-in nan
ipogaw issan pantew ngem
dat kanan Jesus, "Adi kayo
men-ag-aga tay egay katey
nan onga ay sana nodi
maseseyep et kedeng."
53 Dadat sayoten siya tay
getkenda ay natey et.
54 Ngem dat songgep si
Jesus et gen-ana nan ledeng
san onga danat kanan,
"Anakko, ibangonmo."
55 Dat somagong nan ab-
abiikna et bomangon tet-
ewa. Dat ibagan Jesus en
pakanenda.
56 Nasdaaw da amana
ngem inbagan Jesus ken
daida en adida ibab-aag
isnan ipogaw.

9

*Nan Nangibaaan Jesus Is-
nan Aapostolisna*
Mat. 10:5-15; Mar. 6:7-13

1 Issan esay agew inayagan
Jesus san simpoo ya dowa
ay apostolisna danat agtan
daida is panakabalin ay
mangipagawis isnan masak-
sakit ya mangipakaan isnan
am-in ay anito.
2 Danat ibaa daida ta
omeyda ay mangibaga ay
nganngani ay omali nan
mentolayan Apo Dios dada-
pay pagawisen gedan nan
masaksakit.
3 Inbagana ken daida en,
"Adi kayo omikawkawit is
olay sokod, sangi, makan,
siping ya mensokatanyo no
menbaat kayo.
4 No waday mangsangaili
ken dakayo isnan baeyda
dakayot adi men-at-aton
enggana ay taynanyo nan ili
ay deey.
5 Ngem no adida id-
nge dakayo isnan ili ay
omayanyo dakayot komaan
dakayopay pokpoken nan
tapok isnan dapanyo ta
ipailayo ay adyanda nan
isoloyo."

6 Dat omey san papa-
solotna isnan am-in ay il-
ili ay mangibagbaga isnan
gawis ay damag dadapay
pagawisen nan wada nan
sakitda.

Nan Nakolkolan Nan Nemnem Herod
Mat. 14:1-12; Mar. 6:14-29

7 Si Herod ay mentoltolay
id Galilea et dinngena am-
in nan inik-ikkan Jesus et
nakolkol nan nemnemna tay
wada nan mangwani en si
Jesus et waay siya din si Juan
ay Menbonbonyag ay kasin
natago.
8 Kanan nan ib-ana en siya
din si Elias ay ninpaila dapay
kanan kayet nan ib-ana en
siya din esa ay mamadto id
kasin ay natago.
9 Dat kanan Herod, "Dak-
pay inpapoto nan olon Juan
ngem ay sino ngata nan
ipogaw ay ibagbagada ay
sana?" Enggana isdi et
kaytena ay mang-ila ken Je-
sus.

Nan Nangpakanan Jesus Isnan Limay Libo Ay Ipogaw
Mat. 14:13-21; Mar. 6:30-44; Juan 6:1-14

10 Issan sinmagongan san
simpoo ya doway apostolis ay inbaan Jesus dadat
ibaga ken siya am-in nan
inik-ikkanda. Danat ipakkey
daida et kedkedengda is in-
mey isnan pondag id Bet-
saida
11 ngem idi gintek nan
ipogaw ay inmeyda dadat
omonod. Dat ayagan Jesus
daida et isolowana daida is-
nan maipanggep nan mento-
layan Apo Dios danapay pa-
gawisen nan masaksakit.

12 Masmasdem pay dat
omey san simpoo ya doway
pasolot Jesus ken siya
et kananda en, "Nasdem
datakopay daan isnan
pondag. Ibagam kad ken
da tona ta was-in omey
isnan naisagsag-en ay il-ili ya
isnan bab-aey isnan il-ilit ta
enda makilang-ay dadapay
omapa."
13 Ngem dat kanan Jesus
ken daida, "Dakayo nan
mangpakan ken daida."
Dadat kanan, "Limlima ay
tinapay ya dod-owa ay ikan
nan wada ken dakami et
kedeng. Ay omey kami
lomako is kanen nan naayda
ay ipogaw?"

14 Dat ibilin Jesus isnan pa-
pasolotna ta patokdowenda
daida is saglilimampoo.
Waay limay libo ay lalalaki
san wada isdi ngem egay
kaibilang nan bababai ya
nan oongong-a.
15 Dadat patokdowen nan
kaipoipogaw.
16 Dat alaen Jesus san li-
may tinapay ya doway ikan
dat mentangad id daya et
men-iyaman ken Apo Dios
esanapay amam-asen danat
idya isnan papasolotna et
iwatwatda.
17 Dadat mangan am-in et
nabsogda dapay napno kayet
nan simpoo ya doway lowa
isnan binay-anda ay tinogop
san papasolotna.

Nan Nangibagaan Pedro En Kristo Si Jesus

Mat. 16:13-20; Mar. 8:27-30

18 Isnan namingsan ay kedkedeng da Jesus ya nan papasolotna dat menlowalo si Jesus. Nakwas pay ay makalowalo danat sooten ken daida, “Ay ngan nan pangwanin nan ipogaw ken sak-en?”

19 Dadat kanan, “Wada nan mangwani en sik-a din si Juan ay Menbonbonyag. Kanan nan tap-ina en sik-a din si Elias dapay kanan kayet nan tap-ina en kasin natago nan esa isdin ma-madto id kasin.”

20 “Dakayo pay abes, ay ngan nan pangwaniyo ken sak-en?” sinootna ken daida. Dat kanan Pedro, “Sik-a si Kristo ay din inbagan Apo Dios ay awnit omali ay men-apo.”

21 Dat ibilin Jesus ken daida en masapol ay adida ibagbaga isnan olay sino ay ipogaw

22 danat itoloy ay mang-wani, “Sak-en ay Iyon-an Am-in di Ipogaw et masapol ay awnitak mapaligatan. Nan aamam-an di Judio ya nan menkangangato ay papadi ya nan men-is-isolo isnan linteg et awnit adyanda sak-en dadapay mangipapatey ngem kasinak matago isnan maikatlo ay agew.”

Nan Ikkan Nan Maitapi Ken Jesus

Mat. 16:24-28; Mar. 8:34-9:1

23 Isnan namingsan et kin-wanina ken daida am-in, “No sino nan manglayad ay maitapi ken sak-en et mas-apol ay ibilangna ay natey et nan awakna ta baken nan laydena is ik-ikkana nodi nan laydek ta itoledna nan ligat ay kaneg nan mang-aw-awit isnan krosna ta omonod ken sak-en.

24 Tay nan ipogaw ay kedeng nan awakna is nemnemnemena et awnit matey met laeng ngem nan adi mangnemnemnem isnan awakna gapo ken sak-en et awnit matey ngem matagotago ay eng-enggana ken Apo Dios.

25 Ay waday ganaben di ipogaw ay mangkowa is am-in ay kinabaknang isnan batawa no matey daet adi dawaten Apo Dios? Maid adi.

26 No sinoy mang-adi ken sak-en ya nan it-itdok et awnitko abes adyan daida isnan omaliyak ay mangi-pailaan isnan kangatok ya nan kangaton Ama ya nan kaangheanghelna.

27 Tet-ewa nan ibagak, wada ken dakayo nan matatago pay laeng eng-ganay ilaenda nan panaka-balin Apo Dios isnan mento-layana.”

Nan Natkenan Nan Ilan Jesus

Mat. 17:1-8; Mar. 9:2-8

28 Nallos nan waay esay domingo dat ayagan Jesus da Pedro, Juan ya si Santiago et omeyda menlowalo isnan bilig.

29 Issan menlol-owalowan
Jesus daet mateken nan an-
gasna ya nan badona et pin-
molapolaw ay mensilsilap.
30-31 Dat nawanada nan
ninpaila ay mensilsilang ay
doway amam-a ay makitoy-
toya ken Jesus ay da Moses
ken Elias ay ap-on di Judio
id kasin. San kankananda
et maipanggep isnan ngan-
ngani ay kateyan Jesus id
Jerusalem.
32 Da Pedro et naseypanda
ngem dadat magido et ilanda
ay mensilsilang si Jesus ya
san dowa ay amam-a ay
makitatakdeg ken siya.
33 Idi komak-aan san
doway amam-a issan kad-an
Jesus, kinwanin Pedro ken
siya, “Apo, gawis tay wada
tako isna. Omset kami is tolo
ay bawi ta pala ken sik-a nan
esa, pala ken Moses nan esa
ya pala ken Elias nan esa.”
Ngem aped kinwanin Pedro
di tay nasngang et adina
getken nan kankanana.
34 Daan ay menkalkali si
Pedro daet kanaliboo et ling-
bana daida isonga inmegyat
san papasolot Jesus.
35 Dadat dengen nan kali
ay nagapo isnan liboo ay
mangwani, “Siya na nan
Anakko ay pinilik ay mento-
lay isonga dengngenyo nan
kanana.”
36 Idi sinmaldeng san kali,
kedeng si Jesus is inilada.
San papasolotna et egayda
inbagbaga san inilada eng-
ganay sokod natago kasin si
Jesus.

Nan Nangpakaanan Jesus
Isnan Anito Ay Nangpakedas
Isnan Onga

Mat. 17:14-18; Mar. 9:14-
27

37 Kawakgatana ay nin-
layogan da Jesus issan bilig
et adoado nan ipogaw ay
nangsab-at ken siya.
38 Dat wada nan esay am-
ama ay mangibogbogaw,
“Apo, seg-angam kad nan
naay kedkedeng ay anakko
39 tay wada nan anito
ay mangkakapet ken siya
et aped menbogbogaw
dapay menkedas et toma-
ltalabotab nan topekna.
Pakalokalowena ay adina
taytaynan siya.
40 Mensegseg-angak isnan
papasolotmo ta pakaanenda
koma nan anito ngem adida
kabaelan.”
41 Dat kanan Jesus, “Palalo
kayo od ay ipogaw id wani.
Baken osto nan nemnemyo
tay nabayagak ay nakitetee
ken dakayo et palalo nan
anosko ngem adi kayo kayet
pomati.” Danat kanan issan
aman san onga, “Iyalim nan
anakmo isna.”
42 Idi somagsag-en
san onga ken Jesus dat
pakedasen san anito dana-
pay ibkas siya. Ngem dat
bilinen Jesus san anito ta
komaan isonga dat gomawis
san onga dat kanan Jesus ken
amana, “Naay nan anakmo.”
43 Am-in san nang-ila et
nasdaawda isnan panaka-
balin Apo Dios.

Nan Nangibagaan Jesus

Isnan Kateyana
Mat. 17:22-23; Mar. 9:30-32

Daan ay masmasdaaw nan kaipoipogaw issan am-in ay inikkan Jesus danat kanan issan papasolotna,
44 “Adiyo kalkalingkingan nan naay ibagak ken dakayo. Sak-en ay Iyon-an Am-in di Ipogaw et nganngani ay maitedak isnan mangdepap ken sak-en et kigadda ay mang-ikkan isnan kaytenda ay ikkan ken sak-en.”
45 Ngem adi getken nan papasolotna nan kayatna ay kanan tay egayna inpagtek ken daida. Ngem mabainda ay mangsoot ken siya.

Nan Kanan Jesus Maipanggep Nan Kapatgan
Mat. 18:1-5; Mar. 9:33-37

46 Nan papasolot Jesus et nintotyada no sino nan kapatgan ken daida.
47 Ngem getken Jesus nan kankananda isonga danat ayagan nan esay onga et patakdegena isnan sag-ena
48 danat kanan ken daida, “Nan manglayad ya mang-ayowan isnan kaneg nan naay onga gapo isnan pammatina ken sak-en et siya gedan nan kaneg nan layadna ken sak-en. Et nan manglayad ken sak-en, laydena abes nan nangbaa ken sak-en ay si Apo Dios. Tay nan kababaan ken dakayo et siya nan kapatgan ken Apo Dios.”

Nan Adi Men-apos Et Daida Nan Bomadang
Mar. 9:38-40

49 Dat kanan Juan, “Apo, inilami nan esay am-ama ay mangipakpakaan is anito isnan ipogaw gapo isnan pammatina kano ken sik-a. Ngem inyadimi siya tay baken tako ib-a.”
50 Dat kanan Jesus ken siya ya isnan iib-ana, “Adiyo iyad-adi siya tay nan adi mang-ap-apos ken dakayo et daida nan bomadang.”

Nan Nang-adyan Nan iSamaria Ay Omapa Da Jesus Isnan Ilida

51 Idi nganngani nan kateyan Jesus ya nan katagowana kasin ya nan maipangatowana id daya, ninemnemna ay masapol ay omey siya id Jerusalem.
52 Isonga inpaon-onana nan papasolotna ay mangis-agana isnan awnitda oma-paan isnan esay ili isnan probinsiya ay Samaria tay laosanda ay omey id Jerusalem.
53 Ngem nan ipogaw isdi et adyanda ay omapa da Jesus tay id Jerusalem nan omayanda dapay adi patiyen nan iSamaria ay id Jerusalem nan osto ay pangdayawan ken Apo Dios.
54 Issan nangtekan san pa-pasolotna ay da Santiago ken Juan ay adyan nan iSamaria daida dadat kanan ken Jesus, “Apo, ay dawatenmi ken Apo Dios ta poowana daida?”
55 Danat sagongen daida et sagiitena daida

56 dadat omey isnan teken
ay ili.

Nan Manglayad Ay Makkey Ken Jesus
Mat. 8:19-22

57 Issan mendad-aananda
kinwanin nan esay am-ama
ken Jesus, “Omon-onodak
ken sik-a olay intoy omay-
ayam.”
58 Dat kanan Jesus ken
siya, “Owen, ngem nemne-
mem ay gawis tay naligat
nan ik-ikkak tay nan motit
ya nan koyat et wada nan
baeyda dapay sak-en ay
Iyon-an Am-in di Ipogaw et
maiwed osto is baeyko is
omil-illengak.”
59 Danat kanan abes isnan
teken ay am-ama, “Omon-
odka ken sak-en.” Ngem
kanan san am-ama, “Apo,
awnika od ta makilebenak
ken ama sakpay omonod ken
sik-a.”
60 Dat kanan Jesus, “Nan
iib-an amam ay adi mamati
ken Apo Dios et kanegda
natey isonga olay daida nan
mangileben isnan iib-ada.
Ngem sik-a, omeyka bawet
ibagbaga nan maipanggep
isnan mentolayan Apo Dios.”
61 Wada kayet nan esay
am-ama ay nangwani ken
Jesus, “Apo, makkeyak abes
ken sik-a ngem omeyak od
ipagtek isnan ag-ik.”
62 Ngem daet kanan
Jesus, “Nan mensamsama
ay mangsagosagong isnan
dokogna et baken gawis
nan samaena. Kaneg abes
nan makmakkey ken sak-
en ay mangsagosagong
isnan dodokogana et adida
mappay isnan mentolayan
Apo Dios.”

10

*Nan Inbaan Jesus Ay Pito-
mpoo Ya Doway Pasolotna*

1 Nakwas pay di dat piliyen
Jesus nan teken ay pitompoo
ya dowa ay pasolotna danat
ibaa daida ay sindodwa ta
omon-onada ay omey men-
isolo isnan tonggal ili ay
awnitna omayan.
2 Dat mensodok si Jesus
en, “Adoado nan egay namati
ken Apo Dios et kanegda nan
pagey ay maani. Dakayo
ay mangisolsolo isnan kalin
Apo Dios et kanegyo nan
men-ani ngem atiatik kayo
isonga dawatenyo ken Apo
Dios ay kakwa isnan maani
ta omibaa is mangbadang
ken dakayo.
3 Enkayo. Ibaak dakayo
ay kanegyo nan naanos ay
kalnilo ngem nan omayanyo
et kanegda nan makedse ay
aso.
4 Adi kayo omikawkawit
is siping, sangi ya sapatos
dakayot idadawes ay adi
kayo mensaldesaldeng ay
makitoya isnan ipogaw.
5 No songgep kayo isnan
esay baey kananyo en, ‘In-
mali kami ay mangipagtek
isnan gawis ay biyag ay maid
patenggana tapno tet-ewa ay
menlamnin kayo.’
6 No waday manglayad
ay mamati isnan isoloyo et
dawatena ken Apo Dios nan
gawis ay biyag ngem no

adida patiyen et maid silbin
nan insoloyo ken daida.
7 No waday mangsangaili
ken dakayo isnan baeyda
dakayot mentetee isdi ay adi
kayo men-atoaton is teken
ay baey. Nan idyada ken
dakayo et kanenyo ya in-
omenyo tay lebbengna ay
itedda nan kanegyo lagbo ay
men-isolo.
8 Isonga siya nan ikkanyo
isnan omayanyo isnan teken
ay ili. Kanenyo nan idyada
9 dayopay pagawisen nan
masaksakit ya ibagayo ken
daida en, 'Ipagtekmi ken
dakayo ay inomdan nan
mentolayan Apo Dios tapno
maitapi kayo ken siya.'
10 Ngem no omey kayo
isnan esay ili ya adyanda
dakayo, omey kayo isnan
kaponponokan nan ipogaw
dakayot kanan,
11 'Pokpokenmi nan tapok
ay pinomket isnan sikimi is-
nan iliyo ta mangipaila en
maid teken is ikkanmi ken
dakayo nodi inmali kami
ay mangipagtek en inom-
dan nan mentolayan Apo
Dios ngem gapo tay adyanyo
nan isolsolomi et adi kayo
maitapi ken siya.'
12 Ibagak ken dakayo en
isnan mangbanagan Apo
Dios isnan ipogaw et am-
amed nan dosan san mang-
adi isnan isoloyo mo nan
iSodoma ay pinoowan Apo
Dios id sang-adom gapo
isnan dadama ay basolda."
Siya di nan kinwanin Jesus
issan pitompoo ya doway
pasolotna.
13 Dat itoloy Jesus ay mang-
wani, "Aye nan awnityo dosa
ay iCorazin ya iBetsaida.
Tay inilayo nan kaskasdaaw
ay inik-ikkak isnan iliyo
dayopay egay inbabawi nan
basbasolyo. Id sang-adom
palalo nan dosan Apo Dios
id Tiro ya id Sidon ngem
no daida koma nan nang-ila
isnan kaskasdaaw ay inik-
ikkak isna waay nabayag
ay ninbadoda is mensampet
ay sako dadapay itotokdo
isnan dapo ay mangipaila en
inbabawida nan basbasolda.
14 Isonga no omdan nan
mangbanagan Apo Dios
isnan ipogaw et am-amed
nan dosayo mo nan iTiro ya
iSidon.
15 Dakayo pay abes ay
iCapernaum ay mangipa-
pangato isnan nemnemyo
et awnit kayo maibkas
isnan kad-an di apoy ay adi
katkatkatey."
16 Dat kanan Jesus isnan
papasolotna, "Nan mangid-
nge ken dakayo et sak-en
nan idngeda, et nan mang-
adi ken dakayo, sak-en nan
adyanda ya nan mang-adi
ken sak-en et si Apo Dios
abes ay nangibaa ken sak-en
nan adyanda."

*Nan Sinmagongan San Pa-
pasolot Jesus*

17 Adi pay issan nadan-
dan dat men-galalasing ay
mensagong san pitompoo ya
dowa ay inbaan Jesus dadat
kanan ken siya, "Apo, olay
nan anito et pinatida dakami

gapo isnan panakabalin ay
wada ken dakami."
18 Dat kanan Jesus, "Getkek
ay epdas naabak si Satanas
tay inilak ay naekdag ay na-
gapo id daya ay kaneg nan
ikkan di kimat nan naekda-
gana.
19 Inidyak od nan panaka-
balinyo tasiyay olay gatgati-
nanyo nan oweg ya nan mi-
noong et maid ngawi is om-
ommat ken dakayo ya abak-
enyo gedan nan kabaelan Sa-
tanas.
20 Ngem baken nan
mangpatiyan nan anito ken
dakayo is men-gasinganyo
nodi nan men-gasinganyo
et nan naisolatan nan
ngadanyo isnan listaan di
ngadan id daya tay siya nan
kail-ana ay matagotago kayo
ay eng-enggana."

Men-gasgasing Si Jesus
Mat. 11:25-27, 13:16-17

21 Idi nakwas san ibag-
bagan Jesus ken daida dat
menlowalo ken Apo Dios
tay inpagasing nan Ispirito
Santo siya et kanana en,
"Ama, sik-a nan Apo id
daya ya isnan batawa.
Men-iyamanak ken sik-
a tay inpagtekmo isnan
egay nakaadal nan tet-ewa
ay maipanggep ken sak-
en ngem egaymo inpagtek
isnan mangwani en nalaing
ya masilib tapno adida
maawatan. Owen Ama,
tay siya nan kayatmo ay
maikkan."
22 Danat kanan isnan
ipogaw isdi, "Inyalin Ama
nan am-in ay wada ken
sak-en. Maid ipogaw is
mangtek isnan am-in ay
maipanggep ken sak-en nodi
kedeng si Amak ya maid
gedan mangtek isnan am-
in ken Ama nodi kedengak
ay Anakna ya nan pini-
lik ay mangipagtek isnan
maipanggep ken siya."
23 Dat sagongen Jesus san
papasolotna et kedengda
isnan nangwaniyana en,
"Dakayo et iilaenyo nan ik-
ikkak ya dedengngenyo nan
kankanak
24 isonga nagasat kayo mo
nan adoado ay mamadton
Apo Dios ya ali id kasin tay
kakakayatda ay mang-ila is-
nan il-ilaenyo id wani ngem
egayda inila ya kaytenda
abes ay mangdenge isnan
dengdengngenyo id wani
ngem egayda nakadnge."

Sino Nan Makwani Ay Ib-a
Tako

25 Dat wada nan esay men-
is-isolo isnan linteg Apo
Dios ay inmey ken Jesus
tay kayatna ay sikapan siya
danat sooten, "Apo, ay ngan
nan masapol ay ikkak ta
matagowak ay eng-enggana
ken Apo Dios?"
26 Dat sooten abes Jesus
ken siya, "Ngan nan kanan
nan linteg isnan liblon Apo
Dios? Ngan nan mang-
awatam?"
27 Dat songbatan san men-
is-isolo, "Masapol ay laylay-
den tako ay ostoosto si Apo
Dios ay Apo tako isnan nem-
nem ya poso tako ya isnan
am-in ay ik-ikkan tako ya
masapol gedan ay laylayden
tako abes nan iib-a tako ay

kaneg nan pananglayad tako
isnan awak tako.”
28 Dat kanan Jesus, “Nan
songbatmo et osto. Ikkam na
et awnit matagotagoka.”

29 Ngem tapno adi
kabainan san men-is-isolo
sinootna kasin ken Jesus,
“Sino nan iib-ak?”
30 Dat mensodok si Jesus
et kanana, “Wada nan am-
ama ay Judio ay nagapo id
Jerusalem ay lomaylayog id
Jerico dat sab-aten nan man-
gakew et sogtosogtowenda
dadapay pat-opat-owan da-
dat alaen am-in nan kowana
ya nan badona dadat taynan
ay matmatey.
31 Dat wada nan Judio ay
padi ay lomaos et inilana
san matmatey ay am-ama
ngem dat omigid et teken
nan idaana.
32 Dat wada kasin nan lo-
maos ay bomadbadang is-
nan Templon Apo Dios ay
makwani en Levite et dinat-
ngana san matmatey ay am-
ama danat aped ilaen siya
danapay laosan et kedeng.
33 Wada pay nan lomaos
ay iSamaria ay kaliliget nan
Judio et idi inilana san am-
ama dat dadama nan seg-
angna.
34 Dat omey et agasana
nan nasogatan danapay
bedbeden danat isakay san
am-ama isnan kabayona et
eyeyna isnan pag-abangan
danat ay-ayowanan siya.
35 Kawakgatana dat agtan
san iSamaria is siping san
kabaey isnan pag-abangan
danat ibaga ken siya en,
‘Banbantayam siya ta no so-
magongak kasin isna ya no
waday kolangna et awnitak
anayan.’ ”
36 Dat sooten Jesus issan
men-is-isolo isnan linteg Apo
Dios en, “Ken sik-a, sino ken
da tona ay tolo nan kanam
en ib-an san am-ama ay
pinaligat di mangakew?”
37 Danat kanan, “San
nangseg-ang adi ken siya.”
Dat kanan Jesus, “Omeyka
et, ta ikkam abes nan gawis
ay kaneg san inikkan san
iSamaria.”

Nan Nangsangailiyan Da Marta Ken Maria Ken Jesus

38 Isnan nindad-aanan da
Jesus ya san papasolotna, di-
natnganda nan esay ili ay
kad-an nan in-ina ay kan-
gadan is Marta ay nangsan-
gaili ken da Jesus.
39 Wada nan innodin
Marta ay si Maria ay
mangdedenge isnan isol-
solon Jesus.
40 Dapay kedkedeng si
Marta is mensonsoni ay
mang-ik-ikkan isnan obla
isonga nabbay dat omey
ken Jesus et kanana, “Apo,
kedkedengak is mensonsoni
ay mang-ik-ikkan isnan obla
isonga no maseg-angka ken
sak-en et ibagam ken inn-
odik ta omali ay bomadang.”
41 Dat kanan Jesus, “Marta,
Marta, dakan aped madana-
gan is mensonsoniyam et ke-
deng ay adika od mendenge
ken sak-en.
42 Si Maria et pinilina nan
mapaay tay mendedenge
ken sak-en et adi makaan san
dinngena.”

11

Nan Insolon Jesus Ay Ikkan Di Menlowalo
Mat. 6:9-13, 7:7-11

1 Isnan namingsan et ninlowalo si Jesus ken Apo Dios. Dat kanan nan esay pasolotna ken siya, “Apo, itdowam dakami ay menlowalo ay kaneg nan inikkan Juan ay nang-itdo isnan papasolotna.”

2 Dat kanan Jesus ken daida, “No menlowalo kayo siya na nan kananyo.
Ama, madaydayaw koma nan ngadanmo.
Omdan koma ay dagos nan mentolayam.
3 Agtam dakami is menkatagomi isnan inagew.
4 Pakawanem nan basbasolmi dakami pay pakawanen abes nan nakabasol ken dakami.
Ya adim ipalobos dakami ay madoldolog ay menbasol.”

5-6 Dat mensodok si Jesus ay mangwani, “Kadya no waday gayyemmo dakat omey isnan baeyna isnan tengan di labi dakat kanan ken siya, ‘Gayyem, kadya omatedka is binay-anyo tay wada nan dinmag-os ay sangailik dapay maid ipakanko.’

7 Ngem sinmongbat san gayyemmo ay wada isnan baey, ‘Adika mangtawtaw tay epdas kami nindakig ya inpodanmi isnan an-akko et adiyak layden ay bomangon.’

8 No ipapatim ay ngan ngata nan ikkana? Ibagak ken dakayo, olay no gayyemmo, adi bomangon ay mang-ated ken sik-a isnan masapolmo ngem gapo tay ipapatim et kapilitan ay bomangon et itedna nan am-in ay masapolmo.

9 Kaneg todi nan ikkanyo ay menlowalo ken Apo Dios. No waday masapolyo dayot dawaten ken siya et awnit itedna nan masapolyo. No waday an-anapenyo et awnityo datngan. No menkogkogkog kayo isnan segpan et awnit tokabana ta songgep kayo.

10 Tay am-in ay kadadanawat ya kalalanowalo ken Apo Dios et awnitna agtan ya am-in ay menkogkog et awnit tokabana nan eneb ta songgepda.

11 Ken dakayo waay maid ama is en mang-idya is oweg isnan anakna no mendawat is ikan
12 wenno agtana siya is gayaman no mendawat is itlog.
13 Adi, tay olay no ngawi kayo ay ama et getkenyo ay mang-ited isnan an-akyo is gawis. Ngem am-amed adi nan ikkan Ama tako id daya tay nan itedna isnan mendawat et nan Ispirito Santo.”

Baken Si Satanas Is Mangbadbadang Ken Jesus
Mat. 12:22-30; Mar. 3:20-27

14 Wada nan am-ama ay inomel di anito. Inilan Jesus danat pakaanen san anito et

kasin dadlo menkali san am-
ama. Nasdaaw san nang-ila
15 ngem kanan nan tap-
ina en, “Si Beelzebub ay Sa-
tanas ay apon di dimonyo
nan nang-idya ken tosa isnan
kabaelana ay mangipakaan
is dimonyo.”
16 Nan tap-ina et kayatda
ay allilawen si Jesus isonga
kananda en kasin omipaila is
kaskasdaaw no tet-ewa ay si
Apo Dios nan wada ken siya.
17 Ngem getken Jesus
nan nenemnemenda isonga
danat kanan ken daida,
“Iyalig tako isnan sinpang-
bon. No mensaspe nan
sinpangbon et adi mentoloy
nan om-ombonanda. Kaneg
abes nan sinbaey, no maid
olnosda et mabokada.
18 Isonga adi mabalin
ay sapeen Satanas nan
bab-aana tay getkena ay
no isapena daida awnit
mamaid nan tolayna. Ay
kananyo en si Satanas nan
nangyali isnan kabaelak ay
mangipakak-aan is anito?
19 No siya di into pay
nan nagapowan nan kabae-
lan nan iib-ayo ay Judio
ay mangipakaan is anito?
Tay nan ik-ikkan nan ib-ayo
et siya nan mangipaila ay
baken si Satanas is mang-
badbadang ken sak-en.
20 Siya nan kagtekana ay
si Apo Dios nan nangyali is-
nan kabaelak ay mangipak-
pakaan is anito. Et siya
gedan nan mangipagtek ay
inmali nan mentolayan Apo
Dios.”
21 Dat mensodok si Jesus
ta ipagtekna en napigpigsa
nan panakabalina mo si Sa-
tanas. Kanana, “Si Satanas
et kanegna nan napigsa ay
ipogaw ay mangbanbantay
isnan baeyna et menbabal-
beg ya men-gagamig siya
ta maid mangakew isnan
bonagna.
22 Ngem no sapeen ya
abaken nan napigpigsa
ay ipogaw san mangban-
bantay is baeyna maalana
nan balbeg ya gamig ay
mangsalsalaknib koma issan
kasapena danat alaen gedan
nan bonag san inabakna et
iwalasna isnan iib-ana.
23 Isonga am-in ay adi
maitapi ken sak-en, daida
nan mang-ap-apos ken sak-
en. Am-in nan adi bomadang
ay mangponok isnan ipogaw
et daida nan mangipaad-
addawi isnan ipogaw ken
sak-en.”

Nan Anito Ay Sinmagong Isnan Ipogaw
Mat. 12:43-45

24 Dat itoloy Jesus ay men-
sodok ay mangwani, “Wada
nan am-ama ay kinapet di
anito dat taynan san an-
ito san ipogaw et omey is-
nan bilbilig ay maid po-
los danom et men-an-an-
anap is omillengana ngem
maid datngana isonga danat
kanan en, ‘Somagongak is-
san ipogaw ay nagapowak.’
25 Dat somagong et dat-
ngana san nagapowana ay
nadalosan.
26 Dat omey kasin men-
ayag is pito ay anito ay
makedkedse mo siya et

komapetda issan ipogaw ay
tinaynana. Dat am-am-amed
ngawi et nan ommat issan
ipogaw mo san damo."

Sino Nan Nagasat

27 Idi menkalkali si Jesus,
inbiyad nan esay in-ina ay
makikib-on isnan ipogaw ay
mangwani en, "Nagasat nan
ina ay nangiyanak ya nang-
ay-ayowan ken sik-a."
28 Dat kanan Jesus, "Nagas-
gasat kayet nan ipogaw ay
mangidnge ya mamati isnan
kalin Apo Dios."

Nan Nindawatanda ken Jesus Ay Omipaila Is Kaskas-daaw

Mat. 12:38-42; Mar. 8:11-12

29 Inaalibongbongan nan
kaipoipogaw si Jesus danat
itoloy ay mangwani, "Palalo
nan kangawin di ipogaw id
wani ay timpo tay laydenda
ay omipailaak is kaskasdaaw
sadapay mamati ken sak-
en. Ngem maid polos ipailak
nodi kedeng nan kaneg din
kaskasdaaw ay inommat is-
din si Jonas.
30 Tay din si Jonas et nin-
tetee isnan eges di dakkel ay
ikan is toloy agew et siya nan
pangilaslasinan nan iNineve
ay siya nan inbaan Apo Dios
ay mangibaga isnan kalina.
Kaneg abes ken sak-en ay
Iyon-an Am-in di Ipogaw et
nan awnit ommat ken sak-
en nan pangilaslasinan nan
ipogaw id wani.
31 Isnan awnit mabanagan
nan ipogaw et wada nan
in-ina ay reyna id Seba ay
mangpabasol ken dakayo
tay id kasikasin et nagapo
siya isnan addaaddawi ay
ili. Ngem inmey kayet ay
mangdenge isnan insolon
nan kasiliban ay ali ay din si
Solomon. Isonga pabasolena
dakayo tay adiyo polos idnge
ya patiyen nan inmali ken
dakayo dapay nangatngato
mo si Solomon.
32 Isnan mabanagan nan
ipogaw et pabasolen gedan
nan iNineve dakayo tay in-
babawida nan basbasolda is-
san nangdengnganda isdin
insolsolon din si Jonas da-
pay nan inmali ken dakayo
et nangatngato mo si Jonas
dapay adiyo kayet patiyen."

Nan Silaw Nan Awak

Mat. 5:15, 6:22-23

33 Dat itoloy Jesus, "Mai-
wed mangpasged is silaw
danat igwa isnan masasali-
nan wenno tangbana is
sokong nodi masapol ay
ipatangna tapno menpat-a
no songgep nan ipogaw.
34 Nan mata et siya nan
kaneg nan silaw nan awak
isonga no gawis nan pangi-
ilam isnan ib-am et kaneg
menpat-a nan awakmo
tay gawis nan wada isnan
nemnemmo. Ngem no ngawi
nan pangiilam isnan ib-
am et kaneg menbolinget
nan awakmo tay ngawi nan
wada isnan nemnemmo.
35 Makailanyo ngalod ta
masilawan ay gawis nan
nemnemyo.
36 Tay no gawis nan nem-
nemyo ay maiwed ngawi is
ik-ikkanyo et menpat-a nan

awakyo ay kaneg nan kapat-
an nan sisilangan nan silaw."

Nan Nang-iyawan Jesus Isnan Fariseo Ya Nan Men-is-isolo Isnan Linteg
Mat. 23:1-36

37 Nakakali pay si Jesus
dat ayagan nan esay Fariseo
siya ta omeyda mangan is-
nan baeyda. Dat omey si
Jesus et makilikob.
38 Ngem nasdaaw san
nang-ayag ken siya isnan
nang-ilaana ay egay ninboo
si Jesus ay kaneg nan ogalida
esadapay mangan.
39 Isonga dat kanan Jesus
ken siya, "Dakayo ay Fariseo
et kanegyo nan mang-owas
isnan tasa ya nan palato
ay kedkedeng nan maiila is
owasana. Siya di nan kane-
gyo tay menboo kayo ngem
adiyo dalosan nan ngawi is-
nan nemnemyo ay kinaagom
ya sowitik.
40 Ong-ong kayo. Si Apo
Dios ay nangsapo isnan
awak ay daldalosanyo et
sinapona gedan nan nem-
nem.
41 Isonga masapol ay
dalosanyo nan nemnemyo
tapno getkenyo ay mangseg-
ang isnan ib-ayo. Tay no
gawis nan nemnemyo ay adi
kaiila et gawis abes nan ik-
ikkanyo ay maiila.
42 Aye nan awnityo dosa
dakayo ay Fariseo tay tet-
ewa ay dalonyo tongpalen
nan linteg Apo Dios ay
kaneg nan mang-ag-agtanyo
ken siya is bingayna ay
olay nan kaatikan ay ap-
apitenyo ay mangpabango
isnan madengdeng ngem
kalingkinganyo nan osto ay
ikkanyo isnan ipogaw ya nan
mangipailaanyo ay laylay-
denyo si Apo Dios. Gawis
nan mang-it-itedanyo isnan
bingayna ngem masapol ay
adiyo kalkalingkingan nan
naayda ay kaam-amedan
isnan linteg.
43 Aye nan awnityo
dosa dakayo ay Fariseo.
Kaykayatyo ay dakayo nan
wedweda ay tomokdo isnan
kagawisan ay tokdowan
isnan paggimonganyo ya
madaydayaw isnan kad-an
nan adoado ay ipogaw.
44 Kaseseg-ang kayo.
Kanan nan ipogaw en
gawis no makikib-ada ken
dakayo ngem adida getken
ay apedda maalisan isnan
ngawi ay ogaliyo," kinwanin
Jesus.
45 Dat kanan nan esay
men-is-isolo isnan linteg
ken Jesus, "Apo, isnan
mangmangwaniyam issa et
maitaptapi kami ay mabab-
ainan."
46 Dat kanan Jesus, "Aye
nan awnityo dosa dakayo
gedan ay men-is-isolo isnan
linteg. Kanegyo ipaawit is-
nan ipogaw nan mendagsen
ay awit tay ipapatiyo ay
ikkanda nan lintegyo ay adi
mabalin ay maikkan day-
opay adi badangan daida.
47 Kaseseg-ang kayo. Tay
isapsapowanyo is pantiyong
din mamadton Apo Dios id
kasin ay pinatpatey din alal-
apoyo.

48 Nan pantiyong ay sap-
sapowenyo et siya nan kail-
ana ay iyoowogyo din nang-
patpateyan din alal-apoyo is-
din mamadto id kasin.
49 Siya na nan mangipaila
ay tet-ewa nan kinwanin
Apo Dios id kasin ay naay,
‘Awnitak ibaa nan mamad-
tok ya nan papasolotko ay
mangisolsolo isnan ipogaw
ngem awnitda pateyen nan
tap-ina dadapay aposen nan
tap-ina.’
50 Isonga nan ipogaw id
wani et awnit madosada
gapo isnan napatpateyan
nan am-in ay mamadto
enggana isdin nakaboliwan
nan batawa
51 ay menlogi isdin na-
pateyan Abel enggana is-
din napateyan Zacarias ay
pinateyda isnan pantew ay
ninbaetan nan Templo ya
nan altar. Owen, ibagak
ken dakayo ay awnit madosa
nan ipogaw id wani gapo ken
daida am-in ay napatpatey.

52 Aye nan awnityo dosa
dakayo ay men-is-isolo is-
nan linteg tay dakayo nan
lebbengna ay mangisolo is-
nan kalin Apo Dios ngem
egayyo insolo tay adi kayo
od mamati ken siya dakayo
pay iyad-adi nan ipogaw ay
manglayad ay mamati,” kin-
wanin Jesus.

53 Idi binmala si Jesus is-
nan baey di Fariseo, lin-
miget san deeyday Fariseo
ya nan men-is-isolo is linteg
isonga siya nan ninlogiyan
nan adoado ay sos-ootenda
ken siya

54 tay kaytenda ay depapen
no waday kanana is ngawi
ta waday gapo is mangipaba-
solanda ken siya.

12

Nan Aginsisingpet Ay Fariseo
Mat. 10:26-27

1 Napoposek nan ipogaw
ay mang-al-alibongbong
ken da Jesus isonga men-
gin-ginatinda. Dat kanan
Jesus issan papasolotna,
“Makail-ilanyo ta adi kayo
maalisan isnan aginsisingpet
ay Fariseo ay kaneg nan
bobod ay mang-alis isnan
kaibobodana ay tinapay.
2 Kananda en maid
mangtek isnan ogalida ngem
awnit gedan magtek. Tay
nan am-in ay egay kagtek ay
naikkan et awnit magtek met
laeng.
3 Ya olay nan kankananyo
isnan labi et awnit magtek
isnan kag-aw ya nan am-
in ay inyag-agasaasyo isnan
naeemban ay kowalto et
awnit maipabala isnan pag-
ag-aggongan.”

No Sino Nan Omegyatan Tako
Mat. 10:28-31

4 “Ibagak ken dakayo ay
gagayyemko, adi kayo omeg-
egyat isnan menpatpatey tay
kedeng nan awak di ipogaw
is pateyenda.
5 Si Apo Dios koma nan
omegyatanyo tay no matey
nan ipogaw et wada nan
kalebbengana ay mang-igwa
ken daida id impilno. Owen,

siya nan masapol ay omegyatanyo.

6 Ngem dakdake abes
nan layadna tay olay nan
biding ay maiwed banolna
ay malakowan nan lima
is dowa ay galak et adi
kalingkingan Apo Dios
daida.

7 Am-amed kayo ay ipogaw
et nenemnemen Apo Dios
dakayo tay olay nan bookyo
et getkena nan kabibilangda.
Isonga adi kayo omegyat tay
am-amed kayo is ipatpateg
Apo Dios mo nan adoado ay
biding."

Nan Mamati Ya Nan Mang-ap-apos Ken Jesus
Mat. 10:32-33, 12:32, 10:19-20

8 "Ibagak ken dakayo, nan
mangibagbaga isnan kaipoipogaw en mamati ken sak-en
ay Iyon-an Am-in di Ipogaw
et awnitko abes ibaga isnan aanghel Apo Dios en
ipogawko daida.

9 Ngem nan mangibagbaga
ay adyana sak-en et awnitak adyan abes siya isnan
aanghel Apo Dios.

10 Am-in ay menkalkali
is ngawi maipanggep ken
sak-en et mabalin ay mapakawan nan basolna ngem
nan menkalkali is ngawi
maipanggep isnan Ispirito
Santo et adi mabalin ay
mapakawan.

11 No idalomda dakayo isnan apon di Judio ya isnan howis gapo isnan pammatiyo ken sak-en et adi
kayo madadanagan is awnityo isongsongbat isnan sosootenda ken dakayo

12 tay nan Ispirito Santo
nan awnit mangipagtek isnan isongbatyo," kinwanin
Jesus.

Nan Sodok Maipanggep Isnan Kadangyan

13 Nan esay lalaki ay
nakikib-on isnan kaipoipogaw et kinwanina ken
Jesus, "Apo, ibagam kad
isnan besatko ta agtana sak-en is kowak isnan tawidmi
ta adina bobokodan."

14 Ngem dat kanan Jesus,
"Kigad kayo adi tay egayak
inmali ay mangbanag isnan
tawidyo."

15 Danat itoloy ay mangwani ken daida am-in,
"Makail-ilanyo ta adi kayo
men-ap-apal. Tay nan tetewa ay katagowan di ipogaw
et baken nan kaad-adon di
bonagna is kagapowana."

16 Dat sodoken Jesus ken
daida nan naay, "Wada nan
esay kadangyan ay gawis
nan ap-apitena.

17 Danat nemnemen, 'Maiwed somya is mangidolinak
isnan am-in ay ap-apitek. Ay
ngan ngen nan ikkak?

18 A, siya na gayam nan
ikkak. Bakasek am-in nan
agamangko ta mensaadak is
dadadakke tasiyay omanay
nan mangidolinak isnan
am-in ay ap-apitek ya nan
bonagko gedan.

19 Daket kanan isnan
awakko en nagasatak tay
wada am-in nan gawis ay

masapolko is katew-etew-
en. Isonga mabalin ay gan-
ganasek nan biyagko. Owen.
Manganak, ominomak, dak-
pay gan-ganasen et kedeng.'
20 Ngem dat kanan Apo
Dios ken siya, 'Tollolka tay
mateyka is labi et sino ngen
di esa mang-ala isnan am-in
ay kokwam?' "
21 Dat kanan Jesus, "Siya
na nan maikkan isnan
deeyda ay ipogaw ay aped
mangbobokod isnan kin-
abaknangda ngem bakenda
baknang isnan pangiil-an
Apo Dios."

*Si Apo Dios Nan Mang-it-
ited Isnan Masapol Tako*
Mat. 6:25-34

22 Dat kanan Jesus isnan
papasolotna, "Siya na nan
gapo ay ibagak ken dakayo
en adi kayo madanagan is
menkatagoyo ya is ibadoyo.
23 Tay wedweda nan biyag
mo nan makan ya nan awak
mo nan bado.
24 Ilaenyo pod nan gayang.
Adida menmola ya men-ani
et maid agamangda dapay
pakanen kayet Apo Dios
daida. Am-amed nan mang-
ayowanana ken dakayo tay
napatpateg kayo mo nan
koyat.
25 Olay enka mennemnen-
emnem ngem aykeka
makaipaan-ando is biyagmo
is olay esay olas?
26 No nan bassit et
maid mabalinanyo is ikkan
dakayon aped madanagan is
teken?
27 Ilaenyo pod nan sab-
sabong ay tomobtobo. Adida
men-obla ya adida men-abe
is badoda. Ngem ibagak
ken dakayo en mabmabgew
nan sabsabong mo nan ka-
gawisan ay badon din si Ali
Solomon ay kabaknangan id
sang-adom.
28 No gawis nan nemnem
Apo Dios isnan sabsabong
isnan tomotobowanda is
sin-awyan dat maango et
mapoowan, am-am-amed
nan mangnemnemana ay
mangbado ken dakayo.
Kolang bawet nan talekyo.
29 Adi kayo ngalod
madadanagan is kanenyo.
30 Tay siya nan pilmi ay
nenemnemen nan adi ma-
mati ken Apo Dios. Ngem
dakayo et getken Amayo id
daya nan am-in ay mas-
apolyo.
31 Isonga paam-amdenyo
kayet ay mangnemnem is-
nan mentolayan Apo Dios et
awnit itedna ken dakayo nan
am-in ay masapolyo."

*Nan Kad-an Nan Kinabak-
nang*
Mat. 6:19-21

32 "Dakayo ay papasolotko
ay ay-ayowanak, adi kayo
omegyat olay at-atik kayo
tay si Amayo id daya et
men-gasing ay mangitapi
ken dakayo isnan mentolto-
layana.
33 Isonga ilakoyo nan
kokwayo dayopay ited nan
lakona isnan kokodokdo
et kanegyo isagana nan
sopot ay adi madondonot
tay id daya nan kad-an di
kinabaknangyo et isdi adi
makeskesayan ya maiwed

mangakew is makasag-
en ya maiwed ataming is
mangbotbot.
34 Tay no id daya nan kad-
an nan kinabaknangyo et
siya gedan nan kad-an nan
nemnemyo ngem no isnan
batawa nan kad-ana et siya
abes nan kad-an nan nemne-
myo."

Nan Nakasagana Ay Baa

35-36 Intoloy Jesus ay mang-
wani isnan papasolotna,
"Masapol ay mensagana
kayo ay kaneg nan mabab-aa
ay mangses-eed isnan apoda
ay inmey nakibabayas. Men-
babadoda ya mensisilawda
ta no somaa nan apoda ya
menkogkog et ikakamoda ay
mangtokab isnan eneb.
37 Men-galalasing nan
mabab-aa no nagigidoda ya
nakasaganada ay datngan
nan apoda. Ibagak ken
dakayo en awnit patok-
dowen nan apoda daida
isnan pagkakanan danat
pakanen daida.
38 Olay no tengan di labi
wenno maladladaw pay
nan somaan nan apoda
et men-galalasing kayet
nan sanaday mabab-aa no
nagigidoda.
39 Adiyo kalkalingkingan
nan naay, no getken nan
akinbaey nan osto ay olas
ay omaliyan nan mangakew,
adi polos kaseyep ta adi
makasgep nan mangakew.
40 Isonga dakayo et
kanayon ay masapol ay
mensasagana kayo abes tay
maid mangtek no tongona
nan omaliyak ay Iyon-an
Am-in di ipogaw."

Nan Matalek Ay Baa Ya Nan Adi Katalek
Mat. 24:45-51

41 Dat kanan Pedro,
"Apo, ay dakami ngen nan
mangibagbagaam isnan
sodsodokem wenno nan am-
in ay ipogaw?"
42 Dat kanan Jesus, "Nan
matalek ya masilib ay baa et
siya nan piliyen nan apoda
ay mangipangpango isnan
iib-ana ay baa ta siya nan
kigad ay mang-ited isnan ka-
nenda.
43 Men-gasing nan sanay
baa isnan domatngan nan
apoda no inikkana nan in-
bilin nan apoda ken siya.
44 Ibagak ken dakayo nan
tet-ewa, gapo tay matalek
siya et awnit siya nan man-
gitalkan nan apoda isnan
am-in ay kowana.
45 Ngem nan adi katalek
ay baa et nenemnemena
ay waay madmadney nan
somaaan nan apona isonga
ngawi nan ikkana tay
baigena nan ib-ana ay baa ay
lalalaki ya bababai ya aped
makikikan isnan ipogaw
dapay menboteng.
46 Daet somaa san apoda
isnan agew ay adi getgetken
san baa daet dosaen nan
apoda siya et ipaliknana ken
siya nan dosan di adi katalek
ay baa danat pateyen.
47 Nan baa ay mangtek
isnan kayat nan apona ay
ikkan ngem adina tong-
palen et madosa siya is
mendagsen.

48 Ngem nan baa ay adi
mangtek isnan kayat nan
apona ay ikkan dat bomasol,
mayapyap-ew nan dosana.
Tay nan kaad-adon nan nait-
ited ken siya et siya abes nan
kaad-adon nan magamgam
ken siya. Isonga no ad-ado
nan nait-ited ken siya mo
nan ib-ana et awnit ad-ad-
ado pay nan magamgam ken
siya."

Si Jesus Nan Gapo Ay Masis-iyan Nan Kaipoipogaw
Mat. 10:34-36

49 "Getkek ay nan in-
maliyak isnan batawa et
siya nan gapo ay makawas
nan olnos nan kaipoipogaw
tay masis-iyanda ay kaneg
nan ikkan nan apoy ay
mangkawas isnan poowana
isonga kaytek ay epdas
makwas koma.
50 Ngem masapol ay ma-
paligatak omon-ona et maol-
olawak enggana ay makwas.
51 Ay kananyo ngen en in-
maliyak ay mangiyali is talna
isnan batawa? Ngem baken
nodi inmaliyak ay mangsis-
iyan isnan kaipoipogaw tay
mamati nan tap-ina ken sak-
en dapay adi mamati nan
tap-ina.
52 Menlogi id wani, nan
sinbaey no limada et
awnitda masis-iyan tay men-
innaposda et aposen nan tolo
nan dowa, ya aposen abes
nan dowa nan tolo.
53 Olay nan sin-ama ya sin-
ina et awnit men-innaposda
am-in ya olay nan an-akda.
Olay nan sinkatogangan et
men-innaposda gedan."

Nan Kailasinan Nan Timpo
Mat. 16:2-3

54 Dat kanan gedan Jesus
issan kaipoipogaw, "No
ilaenyo nan menngitiyan
ay liboo ay magapgapo
isnan kaonogan di agew
kananyo en awnit omodan
dat omodan tet-ewa.
55 No abes getkenyo ay ma-
gapgapo nan dagem isnan
abagatan kananyo en awnit
palalo abes nan atong dat
pomoos tet-ewa.
56 Aginlalaing kayo tay ma-
balinyo ay ibaga nan timpo
no ilaenyo nan batawa ya
nan daya. Ngem dakayon adi
getken nan sinyal Apo Dios
isnan ommat id wani."

Makialiglo Esapay Maid-alom
Mat. 5:25-26

57 "Dakayo ay aginsising-
pet, dayon adi nemnemen
nan masapol ay ikkanyo?
58 Id wani mabalin pay ay
ibabawiyo nan basbasolyo ta
mamati kayo ken sak-en. Tay
kanegyo nan nakaotang ay
awnit maidalom gapo isnan
otangna. Esanapay idalom
sik-a et masapol ay ipakatmo
nan kabaelam ay makialiglo
tapno adina eyey sik-a isnan
howis tay nan howis et awnit
eyeyna sik-a isnan polis et
nan polis awnit ibalod daka.
59 Ibagak ken sik-a
en adika makabala is-
nan pagbalodan enggana
ay bayadam am-in nan
otangmo. Kaneg todi nan
awnit ikkan Apo Dios ken
dakayo no adiyo ibabawi

nan basbasolyo esapay
omdan nan pinagdosa."

13

Nan Nangibagaan Jesus En Masapol Ay Ibabawi Nan Basbasol

1 Issan nin-isolowan Jesus
et wada nan tap-in di ipogaw
ay inmey ken siya ay man-
gibaga isnan inikkan Gobil-
nadol Pilato tay inpapateyna
nan iGalilea isnan mangpal-
paltiyanda isnan idatonda
ken Apo Dios.
2 Dat kanan Jesus ken
daida, "No napateyda ay keg
todi, waay kananyo en siya
nan mangipaila ay am-amed
nan basolda mo nan ib-ada
ay iGalilea.
3 Ngem ibagak ken dakayo
en baken sa tay no adi kayo
ibabawi nan basbasolyo et
awnit matey kayo am-in ay
kanegda.
4 Ngan pay abes nan
kananyo isnan simpoo ya
wao ay nagat-onan ay
natey id Siloe ay sakop di
Jerusalem? Ay kananyo
ngen en am-amed nan
basolda mo nan tap-in di
kailiyanda?
5 Ngem baken gedan. Iba-
gak kasin ken dakayo, no
adi kayo ibabawi nan bas-
basolyo et awnit matey kayo
am-in ay kanegda."

Nan Kaiw Ay Adi Bomgas

6 Dat ibagan Jesus nan
naay sodsodok ken daida,
"Wada nan kaiw ay makwani
en higos ay inis-ek nan esay
am-ama. Idi omdan nan
bomgasana koma dat omey
et ena ilaen no waday be-
gasna ngem maid.
7 Isonga danat kanan issan
mangbanbantay issan om-
ana, 'Ilam, toloy tew-en
ay inmal-aliyak ay nang-
il-ila isnan mola ay naay
dapay maid polos begasna
is dinasdas-ak. Poyowem na.
Ay aped obpay tomotobona
ay mang-amin isnan abonon
nan lota?'
8 Ngem dat kanan san
mangbanbantay, 'Apo, bay-
am kadya ta kaobak od nan
liliwesena daket abonowan
9 et no is tew-en dat bom-
gas, gawis, ngem no adi
dakat ipapoyo.' " Siya na nan
sinodok Jesus tay nan kaiw
ay adi bombomgas et siya
nan kaneg nan Judio ay adi
mamati ken Apo Dios.

Nan In-ina Ay Binakog Di Anito

10 Sinabado ay obayan di
Judio. Issan esay Sabado
men-is-isolo si Jesus isnan
sinagoga
11 dat wada nan in-ina ay
binakog di anito is simpoo ya
wao ay tew-en et adi polos
makatakdeg ay menleteg.
12 Issan nang-ilaan Jesus
ken siya danat ayagan et
kanana, "Ina, gomawis nan
sakitmo."
13 Dat gen-an Jesus siya
dat tomakdeg et menleteg
dadlo danapay dayawen si
Apo Dios.
14 Ngem nan ap-apo isnan
sinagoga et nakaliget ken
Jesus tay apedna pinagawis
san in-ina dapay obaya.

Isonga danat kanan isnan
kaipoipogaw, “Enem ay agew
nan men-oblaan tako et siya
dadi ay agew nan oma-
liyanyo ay menpaagasan ay
baken nan obaya.”
15 Ngem dat kanan Jesus
ken siya, “Dakayo ay agin-
sisingpet. Isnan obaya et
men-obla kayo gedan tay
ipokayyo nan nowangyo ya
bakayo ay mangipainom ken
daida. No siya di nan
ikkanyo,
16 ay ngawi ngen no men-
oblaak isnan obaya ta paga-
wisek nan in-ina ay naay ay
apon din si Abraham dapay
pinalpaligat Satanas is sim-
poo ya wao ay tew-en?”
17 Gapo isnan kinwanin
Jesus, nabainan am-in san
mang-ap-apos ken siya.
Ngem san tap-in di ipogaw
et men-gasingda isnan am-
in ay kaskasdaaw ay inik-
ikkana.

Nan Kaneg Nan Mento-
layan Apo Dios
Mat. 13:31-33; Mar. 4:30-
32
18 Dat itoloy Jesus ay mang-
wani, “Naay di sodsodokko
ay mangibaga isnan kaneg
nan mentolayan Apo Dios ya
nan adoado ay awnit maitapi
ken siya.
19 Nan kanegna et nan
teeteen ay bowa ay nais-ek
dat tomobo et pomanga is
dadadadakke et masasalinan
nan bomaey ay koyat.”
20 Danat kasin kanan,
“Naay pay nan kaneg nan
mentolayan Apo Dios.
21 Kanegna nan bobod ay
intapin nan in-ina isnan tina-
pay ay olay bassit et bomma
isnan kaibobodana.”

Nan Nalipit Ay Segpan
Mat. 7:13-14, 21-23
22 Issan inmayan Jesus id
Jerusalem et nin-isolsolo is-
nan linal-aosana ay il-ili.
23 Dat wada nan mensoot
ken siya, “Apo, ay awnit ati-
atik nan maisalakan ay adi
omey id impilno ay kados-
dosaan di ipogaw?”
Dat kanan Jesus ken daida,
24 “Nan segpan isnan men-
tolayan Apo Dios et nalipit.
Isonga ipakatyo nan kabae-
lanyo ay songgep id wani tay
tet-ewa ay awnit adoado nan
mangpadas ay songgep
25 ngem no epdas in-
emban nan kabaey et adi
kayo makasgep. Olay no
menkogkog kayo dakayo
pay mensegseg-ang en, ‘Apo,
tokabam kad ta songgep
kami,’ ngem awnit kanana
ken dakayo, ‘Adiyak getken
dakayo.’
26 Dakayot kanan kayet,
‘Dapay nakikikan kami
ken sik-a ya insolsolowam
dakami isnan ilimi.’
27 Ngem danat kasin
kanan, ‘Adiyak getken no
sino kayo tay bakenak ib-a
dakayo. Komaan kayo issa,
dakayo am-in ay mang-ik-
ikkan is ngawi.’
28 Awnit men-aga kayo
dakayo pay men-owakis no
ilaenyo da Abraham, Isaac
ya si Jacob ay alal-apoyo ya
nan am-in ay mamadto isnan

mentolayan Apo Dios tay adi
kayo makasgep.
29 Madagop gedan nan
ipogaw isnan kailiili isnan
batawa et manganda isnan
mentolayan Apo Dios ngem
adi kayo kayet maitapi.
30 Tay nan kananyo en adi
mapaay ay ipogaw et daida
nan maitapi ken Apo Dios
ngem nan kananyo en ma-
paay ay ipogaw et daida nan
adi maitapi ken Apo Dios."

Nan Layad Jesus Isnan iJerusalem
Mat. 23:37-39

31 Issan olas ay deey inmey
nan tap-in di Fariseo ken Je-
sus dadat kanan, "Gag-awis
no komaanka isna tay kayat
kano Ali Herod ay mangipa-
patey ken sik-a."
32 Dat kanan Jesus ken
daida, "Enkayo ibaga isnan
sanay nasikap ay ali en isnan
madandan ay agew et pakak-
aanek nan anito dakpay pa-
gawgawisen nan masaksakit
et nganngani ay kewasek
nan oblak."
33 Danat itoloy ay mang-
wani, "Masapol ay omeyak
od id Jerusalem tay isdi
nan kateyan nan am-in ay
mamadton Apo Dios isonga
masapol ay isdi nan kateyak
gedan.
34 Mensakit nan nem-
nemko isnan ipogaw id
Jerusalem. Kaseseg-ang kayo
ay iJerusalem tay ginay-
gayangyo ya pinatpateyyo
nan mamadto ay inbaan
Apo Dios ay mangisolo ken
dakayo. Namin kaat ay
kayatko ay ponoken dakayo
ay kaneg nan ikkan nan
manok ay mangsakoko isnan
an-akna ngem adyanyo.
35 Isonga id wani kigad
kayo et tay si Apo Dios et
adiyet mentetee ay mang-
badang ken dakayo. Iba-
gak ken dakayo en adi kayo
kasin mang-il-ila enggana ay
kananyo en, 'Madaydayaw
si Kristo ay inmali isnan
ngadan Apo Dios.' "

14

Nan Nangipagawisan Je-
sus Isnan Am-ama

1 Esay Sabado ay obayan di
Judio kasin dat omey si Jesus
ay makikan isnan baey di
esay apon di Fariseo dat sis-
iimen nan ipogaw isdi siya
2 tay wada nan am-ama
isdi ay nabotot.
3 Dat sooten Jesus isnan
men-is-isolo isnan linteg ya
nan Fariseo, "Ay lawaen
nan linteg tako ay maipa-
gawis nan masaksakit isnan
obaya?"
4 Ngem apedda igiginek.
Dat kayet gen-an Jesus san
am-ama et gomawis danat
pasaaen.
5 Dat kanan Jesus issan
men-is-isolo isnan linteg ya
nan Fariseo, "Kadya, no wa-
day anakyo wenno bakayo
is matekdag isnan bobon, ay
adiyo ngen padakaen isnan
agew di obaya?"
6 Ngem adida makasong-
bat issan kinwanina.

Nan Nangbagbagaan
Jesus Isnan Madkat Ya
Mendekat

7 Inilan Jesus nan tap-in di
ipogaw issan baey di Fariseo
ay mangpilpili is kagawisan
is mentokdowanda isonga
danat bagbagaan daida et
kanana en,
8 “No waday mangdekat
ken daita isnan babayas,
adita pilpiliyen nan kagaw-
isan ay tokdowan modatya
waday nadkat is nangat-
ngato pay mo daita.
9 Tay mabainanta no
kanan san nangdekat ken
daita en, ‘Kadya ikoyam nan
tokdowam ken tona,’ datat
en tomokdo isnan kaasiyan
ay tokdowan.
10 Isonga gawgawis no
tomokdota isnan kaasiyan
ay tokdowan tapno kanan
san nangdekat ken daita
en, ‘Gayyem, omalika isnan
gawgawis ay tokdowan.’ Et
no siya di nan ikkam et
ibilang daka isnan ipogaw
isdi ay nangatngato.
11 Tay nan mangipa-
pangato isnan awakna et
awnit maipagowab. Nan
abes mangipabababa isnan
awakna et awnit maipan-
gato.”

12 Dat kanan Jesus abes
isnan nang-awis ken siya,
“No men-ayagka is makikan
isnan baeymo, baken ke-
deng nan makasobalit ay
gagayyemmo, bebsatmo, ag-
im ya nan baknang ay sag-
ogongmo is ay-ayagam.
13 Nodi nan gawis ay
ikkam et ayagam nan
kaseseg-ang ay kaneg nan
nababakog ya nan kowap
14 tay adida makasobalit
ken sik-a isnan ikkam ken
daida et awnitka men-
galalasing tay si Apo Dios
nan kigad ay mangsobalit
isnan inikkam ken daida no
kasin matago nan nangpat-
pati ken siya.”

Nan Sodsodok Ay Laglagsak
Mat. 22:1-10

15 Dinngen nan esa ay
makioobong san inbagan
Jesus en kasin matago
nan mangpatpati ken Apo
Dios danat kanan ken siya,
“Aye, nagasat nan awnit
makiobong isnan mento-
layan Apo Dios.”
16 Dat kanan Jesus ken
siya, “Tet-ewa nan kanam
ngem olay no adoda ay
naayagan et adida am-in
makikan tay kanegda nan
naay. Wada nan am-ama ay
nangisagsagana is laglagsak
danat paayagan nan adoado
ay ipogaw.
17 Ngannganí pay nan
panangan danat ibaa nan
baana ay omey mendekat
isnan sangailiyena.
18 Ngem san deeyda ay
naayagan was-inda ninla-
son. Nan damo ay naayagan
et kinwanina issan nabaa,
‘Ibagam kad en adiyak
makaey tay wada nan
linakowak ay payew et
masapol ay omeyak ilaen id
wani.’
19 Nan esa et kinwanina,
‘Ibagam isnan apoyo en
laydek ay omey ngem wada
nan linakowak ay simpoo
ay nowang et masapol

ay omeyak padasen ay
mangisama ken daida.'
20 Nan esa et kinwanina
abes, 'Adiyak mabalin ay
omey tay kaas-asawaak.'
21 Dat somagong san nabaa
et ibagana issan apona
san kinkinwanin san ena
inayagan. Dat makaliget
san apona danapay kanan,
'Ala, ikakamom ngalod ta
omeyka isnan kaseseg-ang
ay kodokdo ya olay nan
nababakog, kowap ya nan
pilay ta ibagam en omalida
ay makikan.'
22 Isonga inmey san baana
ngem issan inmaliyan san
deeyday inayagana et ini-
lana ay adoado kayet nan
naisagana danat ipagtek is-
nan apona.
23 Dat kanan san apona
ken siya, 'Omeyka kasin
omayag is tap-ina ta mapno
nan baeyko.
24 Tay maid polos olay esa
issan damo ay naayagan is
esa mangtamtam isnan in-
sagsaganak ay makan.' "

Nan Ligat Nan Maitapi Ken Jesus

Mat. 10:37-38, 5:13; Mar. 9:50

25 Issan omay-ayan Jesus
id Jerusalem et adoado nan
ipogaw ay mang-on-onod
ken siya. Danat sagongen
daida et kanana,
26 "Nan mangkayat ay
maitapi ken sak-en et mas-
apol ay paam-amdena sak-
en mo nan am-in, ay kaneg
da amana, nan asawana ya
an-akna, nan bebsatna ya
olay pay nan awakna.
27 Nan adi makaitpe isnan
ado ay ligat ay olay matey
gapo isnan pammatina ken
sak-en et adi mabalin ay
menpasolotko. Isonga nan
maitapi ken sak-en et mas-
apol ay nemnemena omon-
ona nan ligat sapay omonod.
28 Kaspangaligan no wa-
day mensaad ken dakayo is
baey et koblalena omon-ona
nan banolna no omanay nan
sipingna is gastowena eng-
gana ay makwas.
29 Ngem no adina nem-
nemen danat aped saaden
dapay adi omanay nan sip-
ingna awnit adi makwas nan
baey et am-in ay mang-ila et
ammenganda siya
30 ya kananda en, 'Ilanyo
kod nan aped nangilogi ay
mensapo is baey danat adi
kewasen.'
31 Kaneg abes no omey
makigobat nan ali ay sim-
pooy libo nan soldadona is-
nan ali ay dowampoy libo
nan soldadona. Ay adina
ngen nemnemen omon-ona
no makaabak isnan kagob-
atna?
32 Dat no adi makaabak
et omibaa is mangsab-at is-
nan ali ay kagobatna ta men-
soot no ngan nan ikkanda ta
adida men-gobat.
33 Isonga kaneg todi nan
ikkanyo gedan ta nem-
nemenyo omon-ona ay
masapol ay taynanyo am-in
nan laylaydenyo esakayopay
omonod ken sak-en.
34 Nan mangmangwani
en onodena sak-en ngem
egayna tinaynan nan lay-
laydena et kanegna nan

mentamnay ay asin tay
gawis nan asin ngem no
epdas tomamnay et adi kasin
somidek.
35 Isonga maid kaosalana
nodi maiwasit tay olay is-
nan lota wenno nan abono et
adi kappay nan asin. Kaneg
todi ay maid kapaayan nan
pasolotko no adina paam-
amden sak-en. Dengngenyo
ngalod no waday ingayo."

15

Nan Naamas Ay Kalnilo
Mat. 18:12-14

1 Nan mensingsingil is
bowis ya nan ib-ada ay
managbasol et om-omeyda
ay mangdengdenge isnan
isolsolon Jesus.
2 Dat menlili nan Fariseo
ya nan men-is-isolo isnan
linteg ay mangwani en,
"Ilanyo kod nan ipogaw
ay naay et laylaydena ay
makitoytoya isnan naayda
ay managbasol ya aped
makikikan ken daida."
3 Isonga dat sodoken Jesus
nan naay ta ipagtekna nan
layad Apo Dios isnan manag-
basol ay mangibabawi isnan
basolna.
4 "Kadya, no wada ken
dakayo nan kakwa is sin-
gasot ay kalnilo dat maamas
nan esa, ay ngan nan
ikkana? Ay adina taynan
nan siyampoo ya siyam
isnan pagpastolan ta ena
anapen san naamas enggana
ay datngana?
5 No datngana san naamas
ay daan ay natatago et men-
galalasing. Danat boligan
6 et isaana danat ayagan
nan gagayyemna ya nan sag-
ogongna et kanana, 'Men-
gasgasing tako tay dinatngak
nan naamas ay kalnilok.'
7 Idiligko san gasing san
kakwa isnan kalnilo isnan
gasing Apo Dios id daya tay
am-amed nan gasingna no
menbabawi nan esa ay man-
agbasol mo nan gasingna is-
nan siyampoo ya siyam ay
ipogaw ay mangwani en adi
masapol ay menbabawida."

Nan Naamas Ay Palata

8 Intoloy Jesus ay men-
sodok, "Kadya, no waday
simpoo ay nabanol ay pala-
tan di in-ina danat amasen
nan esa, ay sino ngen nan
ikkana? Pasgedana nan
silaw danapay iyaamma ay
mensigid ta anapena eng-
gana ay datngana.
9 Et no datngana danat
ayagan nan gagayyemna ya
nan sagogongna et kanana
en, 'Makigasgasing kayo ken
sak-en tay naay dinatngak
san palatak ay naamas.'
10 Ibagak ken dakayo ay
kaneg tona nan ikkan nan
aanghel Apo Dios tay men-
gasingda no menbabawi nan
managbasol."

Nan Naamas Ay Anak

11 Dat itoloy Jesus ay men-
sodok, "Wada nan am-ama
ay kaanak is doway lalalaki.
12 Dat kanan nan innodi
ken amana, 'Ama, iyalim nan
tawidko.' Isonga dat pigasen
amada nan tawidda ay sin-
agi.

13 Adi pay nan nadandan
dat ilakon san innodi am-in
san tawidna danat alaen nan
lakona et komaan. Inmey
siya isnan addaaddawi ay ili
danat gastogastowen san sip-
ingna is komkompolmi.

14 Idi naamin san sipingna
dat domateng nan bitil is-
nan ili ay kad-ana et maiwed
polos nabay-an is ilakona is
kanena.
15 Isonga dat omey men-
pabaa isnan esay baey di
kadangyan isdi et pala ban-
bantay di beteg.
16 Maoooowat siya et
kayatna ay mangan isnan
kankanen di beteg tay egay
polos inag-agtan san kabeteg
siya is kanena.
17 Dat dadlo mennemnem
et kanana en, ‘Am-in nan
baan Ama et mapnekda ay
mangan dapay apedak wada
isna ay matmatey is owatko.
18 Somagongak gayam
ken Ama ta kanak, “Ama,
nakabasolak ken Apo Dios
ya ken sik-a abes
19 isonga adiyak et mak-
wani en anakmo. Ngem
alaem kad sak-en ta
maitapiyak isnan baam.” ’

20 Issan sinmagongana
isnan kad-anda et egay
pay laeng omdan dat ilaen
amana ay omal-ali et palalo
nan seg-angna dat tomagtag
ay mangsab-at ken siya et
sektena danapay bisitowen.
21 Danat tet-ewa kanan ken
amana, ‘Ama, nakabasolak
ken Apo Dios ya ken sik-a
abes isonga adiyak et mak-
wani en anakmo.’

22 Ngem dat bogawan
amana san baana, ‘Ikamoyo
ta alaenyo nan kagawisan
ay bado ta ipabadoyo dayot
pay-an nan ledengna is
singsing dayopay pasap-
atosen.
23 Omey kayo gedan alaen
nan menlames ay koyaw
di baka ta paltiyenyo ta
isda tako datakopay men-
gasgasing
24 tay nan naay anakko
kanak en natey ngem wada
obpay ay matmatago. Naa-
mas siya ngem kasin din-
mateng.’

25 Ngem maiwed san
iyon-ana tay linmokso. Idi
somas-aa, dinngena ay wada
nan men-ganggangsa isnan
baeyda.
26 Isonga danat ayagan
nan baada et sootena
no dadan aped men-
ganggangsa.
27 Dat kanan nan baada en,
‘Men-gasgasingda tay din-
mateng dadlo nan innodim.
Isonga inpapaltin amam
nan menlames ay baka tay
sinmagong nan anakna ay
maid inom-ommat ken siya.’

28 Dat makaliget nan iyon-
a et adiyet songgep isnan
baeyda. Isonga dat bo-
mala si amana et ayakena ta
songgep.
29 Ngem danat kanan ken
amana, ‘Ilam, kaat ay tew-
en ay nin-ob-oblaak ken sik-
a ya pinatpatik nan inbil-
bilinmo ken sak-en ngem
maid inyalim is olay anak
di kalding tapno waday igas-
ingko is mang-ayagak isnan

gagayyemko.
30 Domateng pay nan
anakmo ay inmeyna
aped inam-amas nan
menkatagom ay ena in-
bababai dakat aped ipaltiyan
is baka.'
31 Dat kanan amana en,
'Anakko, adim kankanan sa.
Wadaka ay mentetee ken
sak-en ay enggana. Sik-a am-
in nan kakwa isnan wada
ken sak-en.
32 Ngem gawgawis no
men-gasgasing tako tay
dinmateng nan naamas
ay innodim ay kanak en
natey dat obpay daan ay
matmatago.' "

16

Nan Nasikap Ay Menban-
bantay

1 Nakwas di dat kanan Je-
sus abes isnan papasolotna,
"Wada nan baa ay am-ama ay
mamanggen isnan am-in ay
kowan nan esay kadangyan
ngem dat wada nan nangi-
pagtek issan kadangyan en
nan baana et apedna gasgas-
towen nan siping ay ipapag-
ena.
2 Isonga danat paayagan et
kanana, 'Ayta dan dinngek
ay keg todi nan ik-ikkam?
Iyalim am-in nan listaan nan
ay-ayowanam ay kokwak tay
kaanek et sik-a isnan oblam.'
3 Dat kanan san baa is-
nan nemnemna, 'Ngan di
esak pay ik-ikkan no kaa-
nen nan apok sak-en isnan
oblak? Adiyak kabaelan ay
menkamanilo ya mabainak
gedan ay menlimos.
4 A, owen, siya gayam
na nan ikkak tasiyay wa-
day gagayyemko is awnit
mang-aw-awis ken sak-en
isnan bab-aeyda olay no
makaanak isnan oblak.'
5 Isonga danat ayagan ay
sin-es-a nan nakaotang is-
nan apona. Kinwanina isnan
omona, 'Kaat nan inotangmo
isnan apok?'
6 Dat kanan san nakaotang,
'Sin-gasot ay bolnay ay
mantika.' 'Naay ngalod di
lisibom. Itokdom ta isolatmo
en limampoo et kedeng.'
7 Naisoblat san esa danat
es kanan, 'Sik-a pay abes,
kaat nan inotangmo?' Danat
isongbat en, 'Sinlibo ay sako
ay pagey.' 'Naay di lisibom.
Isolatmo en waoy gasot,' kin-
wanin san baa.
8 San apona et init-ekna
nan kinasikap san baana.
Tay nan ipogaw isnan naay
batawa ay adi mamati ken
Apo Dios et nasiksikapda is-
nan ik-ikkanda mo nan ma-
mati," kinwanin Jesus.
9 Danat itoloy ay mang-
wani, "Isonga ibagak ken
dakayo en osalenyo nan kin-
abaknangyo ay mangbadang
isnan ib-ayo tay olay no
maamin ngem maitapi kayo
isnan biyag ay maid paten-
gana.
10 Tay nan mang-ikkan is
gawis isnan naited ken siya
olay no bassit et matalek is-
nan dadakke ngem nan adi
katalek isnan bassit ay banag
et adi katalek isnan dadakke.
11 No ngalod adi kayo
katalek ay mang-ayowan
isnan kinabaknang isnan

batawa, intoy ikkana ay
maitalek ken dakayo nan
tet-ewa ay kinabaknang ay
wada ken Apo Dios?
12 No adi kayo matalek
isnan bakenyo kowa et maid
mang-ited ken dakayo is
awnityo menkowa.
13 Nan baa et adi mabalin
ay madodowa nan apona
tay awnit laylaydena nan
esa danapay aamisen nan
esa isonga wada nan paam-
amdena ken daida. Kaneg
abes ken dakayo ay no
nan kinabaknangyo nan
nemnemnemenyo et adi
kayo et makaikkan isnan
layden Apo Dios."

*Nan Nangbagbagaan Je-
sus Isnan Deeyda Ay Fariseo*

*Mat. 5:31-32; Mar. 10:11-
12*

14 San deeyday Fariseo et
dinngeda san kinwanin Je-
sus isonga dadat sayoten siya
tay dadama nan layadda is-
nan siping.
15 Dat kanan Jesus ken
daida, "Dakayo nan aped
mangmangwani isnan
ipogaw en gawis kayo
ngem getken Apo Dios nan
kaipogawyo. Tay olay nan
mapaay isnan ipogaw et adi
paayen Apo Dios.
16 Nan linteg Apo Dios ay
insolat din si Moses ya din
mamadto id sang-adom et
siya nan osto ay nasolsolot
engganay nawada si Juan
ay Menbonbonyag. Ngem
id wani et maibagbaga nan
gawis ay damag maipanggep
isnan mentolayan Apo Dios
isnan kaipoipogaw isonga
adoda nan aped mangkayat
ay maitapi olay ngawi kayet
nan ogalida.
17 Ngem nalaklaka ay
mamaid nan batawa ya
nan daya mo nan esay kali
isnan linteg Apo Dios ay
mangibaga isnan osto ay
maikkan.
18 Naay nan esa ay adi ma-
balin ay mamaid. Nan lalaki
ay makiidang isnan asawana
dat makiasawa is teken et
kaneg makikamkamolala
gedan ya olay es nan lalaki
ay mang-asawa isnan babai
ay nakiidang."

*Nan Kadangyan Ya Si
Lazaro*

19 Dat mensodok si Jesus
en, "Wada nan esay kadan-
gyan ay menbababado is
kanginaan ay bado ya in-
agew ay gan-ganasena nan
biyagna.
20 Wada abes nan
kodokodo ay si Lazaro ay
nakikilop nan awakna is
yam-an. Tinaynanda siya
isnan segpan san kadangyan
21 ta kanena koma nan
iwaswasit san kadangyan.
Olay nan aso et omeyda
dildildilan nan yam-ana.
22 Dat matey san kodokodo
et eyey nan aanghel nan ab-
abiikna isnan kad-an Abra-
ham id daya. Matey pay san
kadangyan dadat ikaob
23 et mapalpaligatan nan
ab-abiikna id impilno. Idi
mentangad danat ilaen si
Abraham isnan addaaddawi
et wada gedan si Lazaro is-
nan kad-ana.

24 Isonga dat menbogaw, ‘Amay Abraham. Masegangka ken sak-en. Ibaam kad si Lazaro ta itabawna nan gomotna isnan danom ta tedtedana nan dilak tay palalo nan ligatko ay mapopop-oowan isnan apoy.’

25 Ngem dat kanan Abraham, ‘Nemnemem anakko, issan natatagowam et wada am-in nan kaykayatmo dapay si Lazaro et napalpaligatan ngem id wani ganganasena isna dapay ta mapalpaligatanka abes issa.

26 Baken pay kedeng sa. Wada nan deppas isnan baet tako tapno nan mangkayat ay omey isnan kad-am ay magapo isna et adi makaey ya adi abes makaali isna nan magapo isnan kad-am.’

27 Dat kanan san kadangyan, ‘Dawatek ngalod ken sik-a, Ama, ta ibaam si Lazaro isnan baey amak

28 ay kad-an nan limay bebsatko. Kanam ta omeyna bagbagaan daida tapno adida awnit omal-ali isna ay kad-an di ligat.’

29 Dat kanan Abraham, ‘Nan bebsatmo et wada nan insolat din si Moses ya din mamadton Apo Dios ay mangbagbaga ken daida. Bay-am nan bebsatmo ta kigadda ay mangdenge isnan kankananda.’

30 Sinmongbat san kadangyan, ‘Adi omanay sa, Amay Abraham. Ngem no waday matago is natey dat omey ken daida, et balbaliwanda nan ngawi ay ik-ikkanda.’

31 Ngem dat kanan kayet Abraham, ‘No adida patiyen nan insolat din si Moses ya din mamadton Apo Dios, adida kayet mamati olay no waday matago is natey.’ ”

17

Nan Nangbagbagaan Jesus Isnan Papasolotna

Mat. 18:6-7, 21-22; Mar. 9:42

1 Nakwas di dat kanan Jesus isnan papasolotna, “Tetewa ay wada nan maawisan di ipogaw ay menbasol ngem kaseseg-ang nan mang-awawis isnan iib-ana ay menbasol tay mendalalagsen nan dosana.

2 Gawgawis pay no naitaked nan losongan ay bato isnan bagangna dat maibkas isnan baybay mo nan mangipaypay-owana ay menbasol isnan esang ay kapatpati ken Apo Dios.

3 Isonga makail-ilanyo ta adiyo aw-awisen nan ib-ayo ay mang-ikkan is ngawi.

No makabasol nan ib-am, sagiitem. Dat no menbabawi et pakawanem.

4 Olay no mamin pito ay bomasol ken sik-a isnan sinagew ngem no tonggal makabasol ay omey ken sik-a ay mangwani, ‘Ibabawik nan basolko,’ masapol ay pakawanem.”

5 Dat kanan nan apostolis, “No siya sa ngalod, padakdakkelem nan pammatimi tapno mabalin esa ay ikkanmi.”

6 Dat kanan Jesus ken
daida, “Baken nan kadak-
daken di pammati is mas-
apol nodi nan tet-ewa ay
pammati tay olay no teeteen
nan pammatiyo ay kaneg
nan kateteenan ay esek et
mabalin ay kananyo isnan
kaiw en, ‘Gabotem nan
lamotmo dakat omey isnan
baybay tasiyay tomobowam,’
danat tet-ewa tongpalen.

7 Kadya, no waday esa ken
dakayo is waday baana is
mensamsama wenno mangi-
paspastol is kalnilo, no do-
mateng ay magapo isnan
payew, ay kanam ken siya
en, ‘Ikamom ta manganka’?
8 Adi. Nodi kanam
ken siya, ‘Mensokatka
dakat isagana nan kanek
dakat mangseed enggana
ay makakanak esakapay
mangan abes.’ Siya nan
ikkam tay baam siya.
9 Et adi masapol ay men-
iyaman nan kabaa isnan
baana no tongtongpalena
nan maibab-aa ken siya tay
siya nan oblana.
10 Kaneg abes ken dakayo
no kinwasyo am-in nan in-
bagan Apo Dios ay ikkanyo
et adiyo it-it-ek nodi kananyo
en, ‘Aped tako is nabab-aa et
inikkan tako et kedeng nan
masapol ay ikkan tako.’ ”

*Nan Nangpagawisan Je-
sus Isnan Simpoo Ay Nakolit*

11 Issan inmayan da Jesus
id Jerusalem et indaana is-
nan baet nan Samaria ya
Galilea.
12 Nganngani ay omdanda
isnan esay ili dat sab-aten
nan simpoo ay nakolit daida.
Tinmakdegda isnan ad-
addawi bassit
13 dadat menbogaw, “Apo
Jesus, maseg-angka kad ken
dakami.”
14 Inilan Jesus daida danat
kanan, “Enkayo ipaila nan
awakyo isnan padi.” Issan
mendad-aananda ay omey
dat gomawis nan kolitda.

15 Issan nang-il-an nan esa
ken daida ay ginmawis nan
awakna dat mensagong ken
Jesus danapay ibibiyad nan
kalina ay mangdaydayaw
ken Apo Dios.
16 Dat menpalintomeng is-
nan sasagangen Jesus dapay
men-iyaman ken siya. San
sinmagong et iSamaria.
17-18 Dat kanan Jesus, “Ay
kedeng nan sangaili ay naay
is makaali? Ay egay obpay
ginmawis am-in san simpoo
ay lalalaki? Into pay san
siyam? Ay adida makaali ta
men-iyamanda abes ken Apo
Dios?”
19 Dat kanan Jesus ken
siya, “Ginmawiska gapo is-
nan pammatim ken sak-en.
Itakdegmo ta somaaka.”

*Nan Omaliyan Nan Men-
tolayan Apo Dios
Mat. 24:23-28, 37-41*

20 Isnan namingsan et
sinoot nan tap-in di Fariseo
ken Jesus no tongon nan
omaliyan nan mentolayan
Apo Dios. Dat kanan Jesus,
“Baken nan mata nan osalen
tako ay mangtek isnan

omaliyan nan mentolayan
Apo Dios
21 tay adi kaila. Isonga
adi kabalin ay kanan nan
ipogaw en, ‘Ilam, naay,’
wenno, ‘Ilam, deey nan
mentolayan Apo Dios.’ Ngem
nan tet-ewa et epdas inmali
tay wada isna.”
22 Danat kanan isnan
papasolotna, “Awnit wada
nan agew ay kayakayatyo
ay ilaen sak-en ay Iyon-an
Am-in di Ipogaw is olay
sin-awyan ngem adi kayo
makaila.
23 Wadada nan awnit
mangwani en, ‘Deey si Jesus.
Ilaem kod isdi,’ wenno,
‘Ilaem kod isna.’ Ngem adi
kayo kadi patpatiyen.
24 Tay nan omaliyak kasin
et kaneg nan kimat ay men-
pangsilaw isnan daya.
25 Ngem masapol ay men-
ligatak omon-ona tay mang-
adi nan ipogaw id wani.
26 Din inik-ikkan nan
ipogaw isnan batawa isdin
timpon Noah et siya nan
ikkan nan ipogaw isnan
awnitak omaliyan kasin.
27 Tay esapay mapsong
nan batawa ay manglimon
ken daida am-in et kaneg
maid egyatda nodi ginan-
ganasda nan biyagda ay
aped mangmangan dadapay
omin-inom ya men-as-as-
awa enggana issan agew ay
sinonggepan da Noah issan
bapor.
28 Kaneg abes isdin timpon
Lot id Sodoma. Am-in nan
ipogaw et maid idngeda is
kalin Apo Dios nodi apedda
mangmangan dadapay
omin-inom, lomaklakoda
dadapay ilaklako, men-es-
esekda ya mensas-aadda
29 enggana issan agew ay
tinaynan da Lot id Sodoma
dat wada nan apoy ya asopli
ay kaneg niket ay nagapo id
daya et mapoowanda am-in.
30 Kaneg todi abes nan om-
mat isnan agew ay kasinak
omaliyan ay Iyon-an Am-in
di Ipogaw.
31 Et isnan agew ay deey,
nan wada isnan pantewna et
adiyet songgep ay mang-ala
isnan bonagna. Kaneg abes
nan epdas linmokso et adiyet
makasaa isnan baeyna.
32 Nemnemenyo din inom-
mat isdin asawan Lot tay
natey isdin nangsagongana
ay mang-ila isnan ilida.
33 Nan ipogaw ay kedeng
nan awakna is ay-ayyewana
et awnit matey met laeng
ngem nan adi mang-ayyew
isnan awakna gapo ken sak-
en et awnit matey ngem
matagotago ay eng-enggana
ken Apo Dios.
34 Ibagak ken dakayo ay
isnan labi ay omaliyak et
no waday dowa ay lalalaki
ay maseseyep isnan kama et
maala nan esa ay maitapi
ken sak-en dapay mataynan
nan esa.
35 No wada abes di doway
bababai is menbaybayo et
maala nan esa dapay matay-
nan nan esa.
36 No waday doway
lalalaki gedan isnan payew
et maala nan esa dapay
mataynan nan esa.”

37 Dat sooten nan papa-
solotna ken siya, “Apo, in-
toy sana maikkanan?” Dat
kanan Jesus, “No intoy kad-
an di natey ay egay kaikaob
et siya nan maponokan di
koyat ta topkenda.”

18

Nan Balo Ya Nan Howis

1 Dat mensodok si Jesus
ken daida ta itdona ay mas-
apol ay menlol-owaloda ay
kanayon ya adida somad-
sadot.
2 Kinwanina en, “Wada
nan esay howis isnan esay
ili ay adi polos omegyat
ken Apo Dios ya maid
gedan baina isnan ib-ana ay
ipogaw.
3 Et isnan deey ay ili et
wada gedan nan esay balo ay
babai ay kanayon ay omey
issan howis ay menseg-ang
isnan kalintegana ay mang-
mangwani en, ‘Badangam
sak-en isnan mangbosboso
ken sak-en.’
4 Nabayag ay egay
inkaskason san howis ngem
omanono pay danat kanan
isnan nemnema, ‘Olay no
adiyak omegyat ken Apo
Dios ya maid bainko isnan
ib-ak ay ipogaw
5 ngem gawgawis no idyak
et nan dawdawatena tay no
adi, awnit gedan omaliali ay
mangtaktataktak et maamin
nan anosko.’ ”
6 Dat itoloy Jesus, “Ilanyo
san inikkan san ngawi ay
howis. Olay no maid seg-
angna et binadangana kayet
san balo ta adi omeomey ay
mangtaktataktak ken siya.
7 Isonga si Apo Dios et
am-amedna badangan nan
ipogawna no mensegseg-
angda ken siya is inagew ya
linabi
8 et itedna ay dagos nan
dawatenda. Ngem olay no
adoado nan badangan Apo
Dios et waay atiatik kayet
nan mamati ken sak-en is-
nan kasinak omaliyan ay
Iyon-an Am-in di Ipogaw.”

Nan Fariseo Ya Nan Mensingsingil Is Bowis

9 Naay di sodsodok Jesus
isnan ipogaw ay mangnem-
nemnem ay gawisda ya men-
iyaiyaw isnan ib-ada.
10 Danat kanan, “Wada nan
doway lalaki ay inmey nin-
lowalo isnan Templo. Nan
esa et Fariseo ya nan esa et
mensingsingil is bowis.
11 Tinmakdeg san Fariseo
dat menlowalo ay mangwani
en, ‘Men-iyamanak ken sik-a
Apo Dios tay bakenak kaneg
nan ib-ak ay ipogaw tay
agomda, lastogda ya mak-
ibababaida. Bakenak kaneg
gedan nan naay sowitik ay
mensingsingil is bowis.
12 Gapo ken sik-a et di-
nomingo ay adiyak mang-
mangan is doway agew ya id-
idyak abes nan pigasmo ay
pagkasimpoon nan lagbok.’
13 Ngem san mensingsingil
is bowis et tinmakdeg isnan
ad-addawi dapay egay nin-
tangad id daya tay mabain
danapay aped kegkegkegen
nan pagaewna gapo isnan

sakit di nemnemna ay mang-
mangwani en, ‘Apo Dios,
maseg-angka ken sak-en tay
adoado nan basolko.’ ”
14 Kinwanin et Jesus,
“Ibagak ken dakayo esapay
somaa san mensingsingil
is bowis et pinakawan
Apo Dios siya ngem san
Fariseo et egay napakawan.
Tay nan mangipapangato
isnan awakna et awnit
maipagowab met laeng
ngem nan mangipabababa
isnan awakna et awnit
maipangato.”

Nan Nangbindisyonan Jesus Isnan Oongong-a
Mat. 19:13-15; Mar. 10:13-16

15 Issan esay agew et
wadada nan nangyey is-
nan an-akda ken Jesus
tapno kapposena daida ta
mabindisyonanda. Ilaen pay
san papasolot Jesus dadat
iyadi ta adida taktaken siya.
16 Ngem dat ayagan kayet
Jesus san oongong-a danat
kanan isnan papasolotna en,
“Palobosanyo nan oongong-a
ay omali ken sak-en. Adiyo
iyadi daida tay nan mang-
talek ken sak-en ay kaneg
nan naayday oongong-a et
daida nan maitapi isnan
mentolayan Apo Dios.
17 Tet-ewa nan ibagak
ken dakayo, maid teken is
maitapi isnan mentolayan
Apo Dios nodi nan mang-
talek ken siya ay kaneg nan
onga ay mangtalek isnan
amana.”

Nan Kadangyan
Mat. 19:16-30; Mar. 10:17-31

18 Wada nan esay ap-apon
di Judio ay nangwani ken
Jesus en, “Apo, gawigawiska
ay ipogaw, isonga ibagam
kad no ngan nan osto ay
ikkak tapno matagotagowak
ken Apo Dios.”
19 Dat kanan Jesus, “Dakan
aped kanan en gawigawisak
dapay si Apo Dios et kedeng
nan kagawisan.
20 Getkem nan linteg
Apo Dios ay kanana en,
‘Adika mamabai, adika
menpatpatey, adika men-ak-
akew, adika menpabpabasol
isnan ib-am ya masapol ay
tongpalem da amam ken
inam.’ ”
21 Dat kanan san lalaki,
“Enggana isdin kaongak,
tinongtongpalko am-in nan
naayday linteg.”
22 Dinngen pay Jesus danat
kanan, “Wada pay nan esang
ay kolangmo. Ilakom am-in
nan kokwam damet ipakdaw
isnan kokodokdo nan lakona
dakat mang-onod ta maitapi
ken sak-en et awnit wada
nan kinakadangyanmo id
daya.”
23 Idi dinngen san lalaki
nan kinwanin Jesus dat
menseseg-ang tay adina
kayat ay taynan nan ki-
nakadangyana.
24 Inilan Jesus ay
menseseg-ang san kadan-
gyan danat kanan, “Naligat
nan maitapiyan di kadan-
gyan isnan mentolayan Apo
Dios.

25 Nalaklaka pay nan
songgepan nan dakkel ay
camel isnan lokaw di dagom
mo nan maitapiyan nan
kadangyan isnan mento-
layan Apo Dios.”
26 Dinngen nan ipogaw san
kinwanin Jesus dadat sooten,
“Apo, sino pay obpay nan
maisalakan?”
27 Dat kanan Jesus, “Nan
adi mabalin ay ikkan nan
ipogaw et mabalin ay ikkan
Apo Dios tay maid polos ad-
ina kabaelan isonga am-in
ay mangpatpati ken siya et
maisalakan, kadangyan man
wenno kodo.”
28 Isonga dat kanan Pedro,
“Ilam dakami et tinaynanmi
nan bab-aeymi ta maitapi
kami ken sik-a.”
29 Dat kanan Jesus, “Owen.
Ibagak ken dakayo nan tet-
ewa. Nan mangtaynan is-
nan baeyna, nan asawana,
nan bebsatna, da amana
wenno nan an-akna gapo is-
nan maitapiyana isnan men-
tolayan Apo Dios
30 et adoado nan ganabena
ken Apo Dios isnan naay
batawa mo san tinaynana
dapay wada nan biyagna ken
Apo Dios ay maid paten-
gana.”

Nan Kasin Nangibagaan Jesus Isnan Kateyana

Mat. 20:17-19; Mar. 10:32-34

31 Nakwas ay kinwanin
Jesus di danat ipaigid san
simpoo ya doway pasolotna
danat kanan ken daida,
“Dengngenyo. Omey tako id
Jerusalem ay matongpalan
am-in din insolsolat din
mamadto id sang-adom
maipanggep ken sak-en ay
Iyon-an Am-in di Ipogaw.
32 Maidyaak isnan baken
Judio et awnitda mangselse-
lat, mangbaibain dadapay
mangtobbatobba.
33 Awnitda mangbaibaig
sadapay mangpatey. Ngem
awnitak kasin matago isnan
maikatlo ay agew.”
34 Ngem adi polos getken
san papasolotna san inbag-
bagana tay adida maawatan
nan kayatna ay kanan.

Nan Nangpagawisan Jesus Isnan Kowap

Mat. 20:29-34; Mar. 10:46-52

35 Nganngani ay omdan da
Jesus id Jerico et wada nan
kowap ay tinmotokdo isnan
benget di daan ay menlim-
limos.
36 Dinngena nan lomal-aos
ay kaipoipogaw danat sooten
no ngan nan maik-ikkan.
37 Dadat ibaga ken siya,
“Naay lomaos si Jesus ay iN-
azaret.”
38 Dat ibogaw san kowap,
“Jesus ay apon din si David,
seg-angam kad sak-en.”
39 Dat islat san nang-
on-ona ay mendad-aan et
kananda en igiginekna.
Ngem am-amed kayet nin-
bogaw ay mangwani, “Apon
din si David, seg-angam kad
sak-en.”
40 Dat isaldeng Jesus et
kanana en padangenda san
kowap ta isag-enda ken siya.
Naisag-en pay san kowap dat
sooten Jesus ken siya,

41 “Ay ngan nan kayatmo
ay ikkak ken sik-a?” Dat
kanan nan kowap, “Apo,
kaytek ay makaila koma.”
42 “Makailaka et,” kin-
wanin Jesus. “Nan pamma-
tim ken sak-en nan gapo ay
makailaka kasin.”
43 Dat maganawis et
makaila dadlo daet omonod
ken Jesus ay mangdaydayaw
ken Apo Dios. Issan nang-
ilaan san kaipoipogaw
issan inommat dadat abes
dayawen si Apo Dios.

19

Si Jesus Ya Si Zakeo

1 Isnan mendad-aanan da
Jesus id Jerico
2 et wada nan kangadan is
Zakeo ay baknang tay siya
nan apon di mensingsingil is
bowis.
3 Kayatna ay ilaen no
sino nan kaneg Jesus ngem
maid somya tay adoado
nan ipogaw dapay gedan
aptiaptik siya et adi makaila.
4 Isonga dat tomagtag et
omey komaab isnan esay
kaiw ay sikamolo tasiyay
makaila isnan lomaosan Je-
sus.
5 Wada pay ay maibatog
si Jesus issan kad-an Za-
keo danat tangaden siya et
kanana, “Zakeo, ikamom ay
lomayog tay is baeyyo nan
omeyak omapaan.”
6 Dat malanayog si Za-
keo issan kinokomabana ay
kaiw et men-galalasing ay
mangipango ken Jesus isnan
baeyda.
7 Am-in san nang-ila
issan inommat et men-ag-
agotootda ay mangmang-
wani en, “Dan aped omey
si Jesus isnan baey nan
managbasol ay deey?”
8 Ngem si Zakeo, tin-
makdeg et kanana ken Jesus,
“Ilam Apo, ipakdawko isnan
kokodokdo nan kagedwan
nan kokwak. No wada abes
di inallilawko et isagongko is
mamin epat nan kaad-adona
mo san inalak.”
9 Dat kanan Jesus, “Id wani
ay agew maisalakan kayo ay
sinbaey isnan dosa ay maid
patenggana tay nan ikkam et
kaneg din inikkan Abraham
ay nangtalek ken Apo Dios.
Siya di nan kagtekana ay tet-
ewa ay apon din si Abraham
sik-a.
10 Nan gapo ay inmaliyak
ay Iyon-an Am-in di Ipogaw
et ta ayagak nan ipogaw ay
adi mamati ken Apo Dios
tapno maisalakanda.”

Nan Pangngalig Isnan Kaosalan Nan Kowan Di Ipogaw

Mat. 25:14-30

11 Dandaney omdan da Je-
sus id Jerusalem et inpagalop
nan nanangnge ken siya en
nganngani ay menpaila nan
mentolayan Apo Dios. Dat
sodoken Jesus nan naay ta
getkenda ay egay kayet nin-
paila.
12 Kanana, “Wada nan nan-
gato ay ipogaw ay inmey
isnan addaaddawi ay ili ta
dotokanda siya ay men-ali
isnan ilina.

13 Ngem esapay omey,
inayagana nan simpoo ay
baana et agtana daida is sag-
es-a ay palata ay balitok.*
Danat ibaga ken daida en,
‘Ipaanakyo nan naay siping
isnan kamaidko.’

14 Ngem kaliliget nan
kailiyana siya isonga dadat
omibaa is mang-onod ken
siya ta enda ibaga isnan
mangdotok ay adida layden
siya is men-alida.

15 Ngem nadotokan kayet
ay ali dat somaa danat aya-
gan san babaana ay inag-
tana is siping tay kayatna ay
getken no kaat nan inyanak
nan intedna ay siping ken
daida.
16 Dat omey nan esa et
kanana en, ‘Apo, inmanak is
simpoo ay palata ay balitok
san inyalim.’
17 Dat kanan san ali
en, ‘Gawis nan inikkam.
Gawiska obpay is baa.
Isonga gapo tay matalekka
isnan atiatik ay inpaikkak
ken sik-a et mentolayka
isnan simpoo ay ili ay sakop
nan mentolayak.’

18 Dat abes omey nan
maikadwa ay baa et kanana
en, ‘Apo, inmanak is lima
ay palata ay balitok san
inyalim.’
19 Dat kanan san ali ken
siya en, ‘Sik-a abes et mento-
layka isnan lima ay ili.’

20 Dat omey san esa ay
baa et kanana en, ‘Apo, naay
san inyalim ay siping. Bi-
nongonko isnan panyo daket
idolin.
21 Omegyatak od ken sik-
a tay getkek ay masapol ay
matongpal nan kankanam
dakapay men-galansiyaan
nan egaymo ninligatan
ya ap-apitem gedan nan
egaymo inis-ek.’
22 Dat kanan san ali en,
‘Ngawika is baa. Moltaek
sik-a isnan am-in ay kin-
wanim. Getkem ngalod ay
masapol ay matongpal nan
kanak et men-galansiyaak
nan egayko ninligatan ya
apitek nan egayko gedan
inis-ek.
23 Aytay ngalod damen
egay ibangko ta no somaaak
damet isagong nan siping ya
nan binisna.’
24 Dat kanan et san ali is-
san deeyday tomatakdeg isdi
en, ‘Alaenyo nan siping ken
siya ta itedyo isnan nangi-
paanak is simpoo.’
25 Dadat kanan issan ali en,
‘Apo, dapay wada nan sim-
poo ay sipingna.’
26 Ngem kinwanin san
ali en, ‘Ibagak ken dakayo
no sino nan matalek isnan
naidya ken siya et matap-
tapiyan pay is ad-ado ngem
nan adi katalek et olay nan
atiatik ay wada ken siya et
mamaid.’
27 Danat kanan pay,
‘Nan deeyda ay mangbos-
boso ay adi mangkayat
ay men-aliyak et iyaliyo
daida ta pateyenyo isnan
sasagangek.’ ”

* **19:13** Esay palata ay balitok isnan naay sodsodok et siya nan kanega lagbon di esay ipogaw isnan tolo ay bowan.

Nan Nangdayawanda Ken Jesus Isnan Inmayanda Id Jerusalem

Mat. 21:1-11; Mar. 11:1-11; Juan 12:12-19

28 Nakwas ay ninkali si Jesus dat omon-ona ay omey id Jerusalem.

29 Wada nan doway ili ay Betfage ya Betania ay gogowaben nan bilig ay makwani en Olivo tay adoado nan olivo ay kak-aiw et isnan inomdanan da Jesus isdi danat ibaa nan dowa ay pasolotna et kanana,

30 “Enkayo isnan ili ay deey et awnit datnganyo nan koyaw di kabayo ay egay kasaksakayan ay naibabaod. Dayot okasen nan baodna ta iyaliyo isna.

31 No waday mensoot no dayon kak-aanen nan baodna dayot kanan en masapol nan apoyo.”

32 Dadat omey isdi et datnganda tet-ewa am-in san inbagan Jesus ken daida.

33 Isnan mang-okokasanda isnan baodna dat kanan nan kakwa, “Dakayon kak-aanen nan baod tosa?”

34 Dadat kanan “Owen tay masapol nan apo tako.”

35 Dadat eyey ken Jesus dadat iyap-ap nan badbadoda isnan edeg nan kabayo dadat ipasakay si Jesus.

36 Issan mendad-aanan san kabayo ay mensasakayan Jesus dat iyaplag nan kaipoipogaw nan badbadoda isnan daan ay daanena ta mangipaila ay daydayawenda siya.

37 Inomdan pay da Jesus isnan dedemangen di Jerusalem ay menpalayog isnan bilig ay Olivo dat ilogin nan kaipoipogaw ay omon-onod ken Jesus ay mangibibiyad isnan kalida ay men-iyaman ken Apo Dios dadapay dayawen siya gapo isnan kaskasdaaw ay inilada ay inik-ikkan Jesus.

38 Kankananda en, “Hosanna. Mabindisyonan nan naay Ali tako. Madaydayaw nan ngadan Apo Dios isnan natalna ay daya.”

39 Nan tap-in nan Fariseo ay makikib-on isnan kaipoipogaw et adyanda ay madayaw si Jesus isonga kinwanida ken siya, “Mistolo, paginkem nan papasolotmo.”

40 Ngem dat kanan Jesus, “Ibagak ken dakayo en no iginekda et olay nan bato et mangdayawda gedan.”

Nan Nangseg-angan Jesus Isnan iJerusalem

41 Issan sinmag-enan Jesus id Jerusalem dat men-aga gapo isnan seg-angna isnan ipogaw isdi

42 danapay kanan, “Ayayyewka ay Jerusalem. No getkem koma id wani nan masapol tapno tomalnaka ngem id wani adika et makaila.

43 Awnit domateng nan agew ay menligatka tay awnit likoben nan bosom sik-a is baked et maseyatanka ya nan am-in ay solsolim.

44 Awnitda dadaelen sik-a
ya nan ipogawmo et paapo-
kenda am-in nan batbatom
tay inadyam nan inmaliyan
Apo Dios ay mangisalakan
ken sik-a."

Nan Nangipabalaan Jesus Isnan Men-il-ilako Isnan Templo

Mat. 21:12-13; Mar. 11:15-19; Juan 2:13-17

45 Inomdan si Jesus id
Jerusalem dat omey isnan
Templo danat pabalaen san
men-il-ilako isnan awnit ited
nan ipogaw ken Apo Dios
46 danat kanan ken daida,
"Naisolat isnan kalin Apo
Dios en, 'Nan baeyko et
paglol-owalowan di ipogaw.'
Siya di nan inbagan Apo Dios
ngem ngan nan ik-ikkanyo?
Dakayon aped os-osalen is
pagsos-owitikan?"
47 Dat men-is-isolo et si
Jesus isnan Templo ay in-
agew. Ngem nan menkan-
gangato ay papadi, nan men-
is-isolo isnan linteg ya nan
ap-apon di ipogaw et kay-
atda ay pateyen siya
48 ngem maid somya is
ikkanda ay mangpatey ken
siya tay am-in nan ipogaw et
laylaydenda ay dengdengn-
gen am-in nan kankanana.

20

Nan Nagapowan Nan Kalebbengan Jesus

Mat. 21:23-27; Mar. 11:27-33

1 Isnan esay agew ay kad-
an Jesus issan Templo ay
men-isolsolo ya mangibag-
baga isnan gawis ay damag
dat omey ken siya nan
menkangangato ay papadi,
nan men-is-isolo isnan linteg
ya nan aamam-a
2 et kananda, "Ibagam
kad ken dakami no ngan
nan kalebbengam ay mang-
ik-ikkan isnan am-in ay
ik-ikkam. Ay sino nan
nang-ited ken sik-a isnan
lebbengmo?"
3 Dat songbatan Jesus
daida en, "Sootek na od ken
dakayo. Ibagayo ken sak-en
4 ay into nan nagapowan
din kalebbengan Juan ay
Menbonbonyag? Ay ken Apo
Dios wenno isnan ipogaw?"
5 Dadat men-asisoot et
kananda, "Ay sino nan
isongbat tako? No kanan
tako en nagapo ken Apo Dios
et awnit kanana en, 'Ayta
ngalod dayon egay pinatpati
din si Juan.'
6 Ngem no kanan tako
abes en nagapo isnan
ipogaw et am-in nan ipogaw
ay naayda et awnit go-
mayangda engganay matey
tako tay kananda en tet-ewa
ay mamadton Apo Dios din
si Juan."
7 Isonga dadat kanan
en adida getken nan na-
gapowan nan kalebbengan
din si Juan ay Menbon-
bonyag.
8 Dat kanan Jesus, "Adiyak
ngalod abes ibagbaga nan
nagapowan nan kalebben-
gak ay mang-ik-ikkan isnan
ik-ikkak."

Nan Nangiyaligan Jesus

Isnan Menlelebbeng Ay Judio
Mat. 21:33-46; Mar. 12:1-12

9 Dat sodoken Jesus na
isnan kaipoipogaw, “Wada
nan esay am-ama ay nin-
esek is adoado ay onas danat
ipaayowan isnan ipogaw
esapay omey isnan addaad-
dawi ay ili tay mabayag isdi.
10 Inomdan pay nan
maapitan san onas dat ibaan
san kakwa nan esa ay baana
ta ena alaen nan pigasna.
Ngem sinogtosogton san
mang-ay-ayowan san baa
dadat ipasaa ay maid polos
ginegen-ana is onas.
11 Binaana kasin nan esay
baana ngem am-amed nan
inikkanda ken siya mo san
damo. Binaibainanda pay
esadapay pasaaen ay maid
intedda gedan ken siya.
12 Pinitlowana ay nangibaa
isnan baana ngem sino-
gatanda dadat ipabala isnan
onasan.
13 Dat kanan et san kakwa
issan onasan, ‘Ay ngan ngen
et di ikkak? Ibaak gayam
nan laylaydek ay bogtong ay
anakko et getkek ay awnitda
idnge siya.’
14 Ngem isnan nang-ilaan
san mang-ay-ayowan issan
onasan ken siya dadat
mentotya et kananda, ‘Naay
omali nan awnit mangtawid
isnan naay om-a. Pateyen
tako bawet siya ta datako
nan mangkowa isnan taw-
idena.’
15 Dadat ibala isnan
onasan et pateyenda.”

Siya na nan sinodok Jesus
danat kanan ken daida, “Ay
ngan ngata nan ikkan nan
kakwa isnan onasan isnan
deeyda ay mang-ay-ayowan?
16 Awnit omey et pateyena
daida danat ipaayowan
nan om-ana isnan teken ay
ipogaw.”

Dinngen san kaipoipogaw
dadat kanan, “Ay inayan.
Baken koma keg tosa abes
nan ommat ken dakami.”
17 Dat inengneng Jesus
daida et kanana, “Ay sino
ngalod nan kayat ay kanan
din naisolat id kasin ay naay,
‘Nan bato ay inadyan di
nangsaad isnan baey
et siya nan kapatgan
tay ipakekenegna nan
baey.’
18 Et nan maipakpak isnan
naay ay bato et masogaso-
gatan ya no matekdag gedan
nan naay ay bato et mamek-
memekmek nan pontaana.”
19 Getken nan men-is-
isolo isnan linteg ya nan
menkangangato ay papadi
ay daida nan kankanan Jesus
ay nang-adi isnan inbab-
aan nan kakwa issan onasan
ya san napateg ay bato
tay adyanda siya. Isonga
kaytenda ay depapen ay
dagos ngem omegyatda
isnan kaipoipogaw.

Nan Nangsootanda No Bayadanda Nan Bowis
Mat. 22:15-22; Mar. 12:13-17

20 Enggana isdi et ninses-
eedda is gawis ay timpo ay
mangdepapanda ken siya.
Linagbowanda nan tap-in
di lalalaki dadat ibaa daida
ta omeyda aginsisingpet

ay mang-allilaw ken Jesus
tapno waday ikkanda ay
mangdepap ken siya ta
eyeyda isnan gobilnadol.
21 Dat omey san lalalaki
ken Jesus et kananda en,
“Apo, getkenmi ay ostoosto
am-in nan kankanam ya it-
itdom ya maid paam-amdem
isnan nangato ya nababa ay
ipogaw nodi isolsolom nan
tet-ewa ay kayat Apo Dios ay
ikkan di ipogaw.
22 Isonga ibagam kad no
iyadin nan linteg tako nan
mangbayadanmi is bowis
ken Cesar ay ali id Roma.”
23 Ngem getken Jesus ay
siksikapanda siya isonga
danat kanan,
24 “Omyali kayo is esay sip-
ing. Ay sino nan kaangas
ya kangadan isnan naay sip-
ing?”
25 “Si Cesar,” insongbatda.
Dat kanan Jesus, “No siya
sa ngalod et kowan Cesar
nan siping isonga ikkanyo
ken Cesar nan kalebbengana
dayopay abes ikkan ken Apo
Dios nan kalebbengana.”
26 Egayda nakaallilaw
ken siya isnan kad-an nan
adoado ay ipogaw ya nas-
daawda isnan insongsong-
batna isonga dadat igiginek.

*Nan Soot Maipanggep Is-
nan Matago Ay Natey*
*Mat. 22:23-33; Mar.
12:18-27*
27 Inmey abes nan tap-
in di Saduceo ken Jesus ay
mangpadas ay mangsikap
ken siya. Datona nan tap-
in di Judio ay adi mamati
ay kasin matago nan matey.
Kinwanida ken siya,
28 “Apo, insolat din si
Moses id sang-adom en no
matey nan lalaki ay inma-
sawa dapay maid anakda
et masapol ay asawaen
nan besat san natey nan
balo tasiyay omanakda et
maibilang ay kaneg anak san
natey.
29 Kadya, id kasin et wada
nan pitoy sin-ag-i ay lalalaki.
Inmasawa nan iyon-a dat
matey ay maid anakda.
30 Dat asawaen nan
maisned san aydona ay balo
dat matey gedan ay maid
anakda.
31 Et siyang na gedan nan
inommat isnan maikatlo
enggana isnan maikapito.
Nateyda am-in ay maid
anakda.
32 Kaodiyan ay natey san
balo.
33 Naay nan sootenmi, is-
nan katagowan nan natey,
ay sino pay nan osto ay
asawan san babai issan pito
ay sin-ag-i tay inasawada
am-in siya?”
34 Dat songbatan Jesus et
kanana, “Men-as-as-awa nan
ipogaw id wani
35 ngem adi men-as-as-awa
nan awnit tagowen kasin
Apo Dios ay paayena ay
makitetee ken siya
36 tay kanegda nan
aanghel ay adi katkatey
isonga adi masapol di
omanakda. Daida nan an-
ak Apo Dios tay kasinda
matago.
37 Adiyo patiyen nan kasin
katagowan nan ipogaw ay

natey ngem pinaneknekan
din si Moses ay kasin matago
nan natey isdin nangisola-
tana isnan inommat isdin
nakikaliyan Apo Dios ken
siya isnan menbidbidang ay
kaiw en, ‘Sak-en nan Dios
ay daydayawen da Abraham,
Isaac ya si Jacob.’ Siya na
nan insolat Moses dapay ep-
das natey da Abraham issan
nangwaniyan Apo Dios isdi.
38 Et siya di nan
manggetkan tako ay
matatago kayet nan natey
ay ipogaw Apo Dios tay adi
kabalin ay kanan Apo Dios
en daydayawenda siya kayet
no egayda natago kasin.”
39 Nan tap-in san men-
is-isolo isnan linteg et kin-
wanida ken siya, “Apo, gawis
nan insongbatmo,”
40 tay adida et maitoled ay
mensoot ken Jesus.

Nan Soot Maipanggep Ken Kristo
Mat. 22:41-46; Mar. 12:35-37

41 Dat sooten Jesus ken
daida en, “Dadan kanan en
alapon Kristo din si David
42 dapay kanan David en
madaydayaw ay Ap-apona si
Kristo isnan nangisolatana
isnan naay isnan liblo ay
Salmo,
‘Kinwanin Apo Dios ken
Kristo ay Ap-apok
en tomokdoka isnan
makanawanko
43 engganay abakek am-in
nan bosom.’ ”
44 Dat kasin sooten Jesus
ken daida en, “No kanan
David en Ap-apona si Kristo,
dadan aped kanan en alapon
Kristo si David? Ay baken
Ap-apon David si Kristo?”

Nan Pangwanin Jesus Isnan Men-is-isolo Isnan Linteg
Mat. 23:1-12; Mar. 12:38-40

45 Issan nangdengan san
kaipoipogaw dat kanan Jesus
isnan papasolotna,
46 “Makail-ilanyo nan men-
is-isolo isnan linteg. Kaykay-
tenda ay menbabado is gaw-
igawis ay maisagsagayad
tasiyay mailalasinda ya kay-
tenda ay lislispitowen nan
ipogaw daida ay mangwani,
‘Omayam, Apo?’ no omeyda
menpasyal. Pilpiliyenda pay
nan kagawisan ay tokdowan
isnan sinagoga ya nan
kagawisan ay kad-an no
enda makikan.
47 Dadapay tagikowaen
nan kokwan di nabalo
ay bababai. Ngem kay-
tenda ay malingban nan
ngawi ay ik-ikkanda isonga
andoandowenda nan lol-
owaloda. Ngem gapo is
dana et awnit am-amed nan
dosada.”

21

Nan In-gasing Nan Balo
Mar. 12:41-44

1 Issan ninmoliyan Jesus
danat ilaen nan babaknang
ay mang-ip-ippey isnan sip-
ingda isnan maig-igwaan di
siping issan Templo.
2 Inilana gedan nan
kodokodoy babai ay balo ay
nang-ippey isnan dod-owa
ay galak ay sipingna.
3 Dat kanan Jesus, “Ibagak
ken dakayo en ad-ado nan

inippey nan naay kodokodo
ay balo mo san inigwan am-
in san tap-ina.
4 Tay kedeng nan soblan
di kinabaknangda is inig-
wada ngem san balo et olay
kodokodo et inigwana am-in
ay menkatagona."

Nan Nangibagaan Jesus Isnan Ngawi Ay Om-ommat
Mat. 24:1-14; Mar. 13:1-13

5 Nan tap-in san pasolotna
et sodsodokenda nan Templo
tay naalkosan is ganaganag-
wis ay batbato ya nan inig-
igwada ay igasingda ken Apo
Dios. Ngem dat kanan Jesus
en,
6 "Owen. Ilanyo am-in
nan naayda ngem awnit
domateng nan timpo ay
maid polos mabaybay-an is
olay esay batona tay awnit
mapokada am-in."
7 Dadat sooten ken Je-
sus, "Apo, ay tongon nan
maikkanana? Ngan nan
kailasinana no ommat sa?"
8 Dat kanan Jesus,
"Makailanyo ta adi kayo
maallilaw. Tay adoado nan
awnit omali ay mangwani
en daida nan Kristo ay
inbaan Apo Dios ya kanan
nan tap-ina en nganngani
ay omdan nan omaliyan
kasin Kristo. Ngem adiyo
patpatiyen daida tay baken
tet-ewa nan kankananda.
9 Awnit dengngenyo ay
wada nan gobat ya golo
ngem adi kayo makibkibtot
tay masapol ay ommat da
tona ngem baken di is
menpatenggaan di batawa."
10 Danat itoloy ay mang-
wani en, "Awnit men-
asigobat nan kailiili ya kaneg
abes nan kagobigobilno.
11 Awnit wada gedan
nan adoado ay kaeegyat ay
yegyeg, kabitibitil ya sakit ay
mangpatey isnan adoado ay
ipogaw isnan natkenatken
ay il-ili. Id daya et wada abes
nan kaeegyat ya kaskasdaaw
ay kailasinan di awnit om-
ommat.
12 Ngem esapay ommat da
tona kayman awnit depa-
pen ya paligaten nan ipogaw
dakayo. Awnit idalomda
dakayo isnan sinagoga ay
pagdalomanda ta maibalod
kayo. Gapo isnan pam-
matiyo ken sak-en et awnit
kayo maidalom isnan aali ya
gogobilno.
13 Ngem olay tay awnit siya
di nan wayayo ay mangibaga
isnan gawis ay damag.
14 Ipasnekyo isnan nemne-
myo ta adi kayo madadana-
gan is awnityo isongsongbat
15 tay sak-en nan
awnit mang-itdo isnan
kankananyo ya silibyo et
adi polos masopyat ya
masongbatan.
16 Nan tap-ina ken dakayo
et awnit idalom nan in-ayo
ya am-ayo, nan bebsatyo,
nan ag-iyo ya nan gagayye-
myo ya awnitda ipapatey
dakayo.
17 Awnit aamisen am-in
nan ipogaw dakayo gapo is-
nan kaitapiyanyo ken sak-
en.
18-19 Ngem no anosanyo
olay ngan di ik-ikkanda ken

dakayo et adi kayo mabalin
ay maisiyan ken sak-en."

Nan Madadaelan Nan Ili Ay Jerusalem
Mat. 24:15-21; Mar. 13:14-19

20 "No ilaenyo ay likoben
di sosoldado id Jerusalem et
getkenyo ay nganngani ay
madadael
21 et masapol ay nan
ipogaw id isna Judea et
menbakwitda isnan bilbilig.
Isonga nan mentetee id
Jerusalem masapol ay ko-
maanda ya nan linmokso
abes et masapol ay adida
somaa id Jerusalem.
22 Tay siya na nan pinag-
dodosa ay matongpalan nan
am-in ay insolat din ma-
madto id kasin.
23 Am-amed kaseseg-ang
nan maliton ya nan men-
saskot isnan omdanan nan
timpo ay naay tay domateng
nan kaeegyat ay om-ommat
isnan naay ay ili tay dosaen
Apo Dios nan naayda ay Ju-
dio.
24 Awnit mabetbet nan
tap-ina ay mapatey da-
pay maiyey nan tap-ina
isnan natkenatken ay il-
ili ta menbalinda ay baa.
Dadaelen nan baken Judio
id Jerusalem engganay
pasaldengen Apo Dios
daida."

Nan Omaliyan Kasin Jesus
Mat. 24:29-31; Mar. 13:24-27

25 Dat itoloy Jesus ay mang-
wani, "Awnit wada pay nan
kaeegyat ay ommat isnan
agew, isnan bowan ya isnan
taltalaw. Am-in ay ipogaw
isnan batawa et awnitda om-
egyat isnan dakkel ay dal-
loyon ya napigsapigsa ay
ngengen nan baybay.
26 Matalimodawda gapo is-
nan egyatda tay adida getken
nan awnit ommat pay isnan
batawa tay am-in ay wada id
daya et maikiwegda.
27 Et siya na nan mang-
ilaan nan kaipoipogaw ken
sak-en ay Iyon-an Am-in di
Ipogaw isnan lomayogak ay
maitatapi isnan liboo ay ma-
gapo id daya. Et somisilan-
gak ay mangipaila isnan kan-
gaton Apo Dios ya wada ken
sak-en am-in nan kabaelana.
28 No ommat nan naayda
et adi kayo omeg-egyat nodi
gomasing kayo tay siya nan
manggetkanyo ay nganngani
ay mapalobosan kayo isnan
ligatyo."

Nan Ipailan Nan Kaiw
Mat. 24:32-35; Mar. 13:28-31

29 Dat sodoken Jesus na
ken daida, "Nemnemenyo
nan kaiw ay higos ya nan
tap-in nan kak-aiw
30 tay no sombo nan to-
boda et getkenyo ay ngan-
ngani nan pinag-odan.
31 Kaneg abes no ilanyo
nan om-ommat isnan
batawa ay kaneg san inba-
gak ken dakayo et getkenyo
ay nganngani ay omali nan
mentolayan Apo Dios.
32 Ibagak ken dakayo nan
tet-ewa et ommat san inba-
gak esapay matey nan am-
in ay ipogaw ay matatago id
wani.

33 Olay no mamaid nan
batawa ya nan wada id
daya ngem nan am-in ay
kankanak et mawawada
kayet ay eng-enggana.”

Nan Mensaganaan Nan Ipogaw Isnan Omaliyan Jesus

34 “Makail-ilanyo ta baken
nan masapolyo isnan
batawa is paam-amdenyo
ya adi kayo menbaybayang-
godaw ya menboteboteng
modatya madanatengak ay
adiyo getgetken.
35 Tay no omaliyak et
awnit makibtot am-in nan
ipogaw isnan batawa.
36 Isonga gawis no men-
sasagana kayo dakayo pay
kanayon ay menlol-owalo
tasiyay waday pigsayo ya
toledyo ay mang-itpe isnan
awnit om-ommat tapno
maitapi kayo ken sak-en ay
Iyon-an Am-in di Ipogaw
isnan omaliyak kasin.”
37 Inagew ay nin-isolsolo
si Jesus isnan Templo ngem
no malabi dat omey omapa
isnan bilig ay Olivo.
38 Winakgat ay mas-
apasapa ay omey nan
kaipoipogaw isnan Tem-
plo ta dengngenda nan
kankanana.

22

Nan Nakitolagan Judas Ay Isipsipna Si Jesus

Mat. 26:1-5, 14-16; Mar. 14:1-2, 10-11; Juan 11:45-53

1 Nganngani ay omdan
nan Fiestan di Linmaosan di
Anghel. Siya gedan di nan
agew ay mangkakananda is
tinapay ay egay kabobodan.
2 Nan menkangangato ay
papadi ya nan men-is-isolo
isnan linteg et nintotyada
is ikkanda ay mangipapatey
ken Jesus tay omegyatda ay
mangpatey ken siya no iilaen
nan kaipoipogaw tay laylay-
den nan ipogaw si Jesus.
3 Daet kapeten Satanas si
Judas Iscariote ay esa isnan
simpoo ya dowa ay pasolot
Jesus
4 et ena tolagen nan
menkangangato ay papadi
ya nan aap-apon nan
gowaldiyan di Templo ay
awnitna isipsip si Jesus ken
daida dadapay mentotolag
isnan ikkanda ay mangde-
pap ken Jesus.
5 Palalo nan gasingda issan
kinwanin Judas dadat kanan
en awnitda agtan siya is sip-
ing.
6 Inowenan Judas danat
ilogi ay mennemnem is
gawis ay timpo ay mangi-
padepapana ken Jesus ta adi
iilaen nan ipogaw.

Nan Mensaganaanda Isnan Mangananda

Mat. 26:17-25; Mar. 14:12-21; Juan 13:21-30

7 Inomdan et nan agew
ay mangkakanan di Judio
is egay kabobodan ay
tinapay et siya gedan nan
mangpaltiyanda is kalnilo
ay kaneg din inikkan din
alal-apoda ay Judio isdin
nanglaosan di anghel isnan
bab-aeyda id Egipto tapno
adina itapi ay mangpatey
ken daida.
8 Dat baaen Jesus da Pedro
ken Juan ay mangwani en,

“Enkayo isagana nan kanen
tako is fiesta.”
9 Dadat kanan, “Into pay
nan laydem ay omey kami
mensaganaan?”
10 Dat kanan Jesus,
“Enkayo id Jerusalem et
awnityo sab-aten isdi nan
lalaki ay mangbobolig is
sinakdona. Dayot onoden
isnan baey ay segpena
11 dayot kanan isnan
kabaey en, ‘Inbaan nan apo
tako dakami ta sootenmi no
into nan kowalto ay awnitmi
manganan.’
12 Et awnit itdona ken
dakayo nan dakedake ay
kowalto isnan maikadwa ay
galado dayot isagana nan
kanen tako tay wada am-in
nan masapol tako isdi.”
13 Dadat omey et naikkan
nan kinwanin Jesus dadat is-
agana nan kanenda.

*Nan Nin-obongan Da Je-
sus Ya Nan Papasolotna*

*Mat. 26:26-30; Mar.
14:22-26; 1 Cor. 11:23-25*

14 Inomdan nan osto ay
olas ay mangananda dat ma-
likob da Jesus ya nan aapos-
tolisna.
15 Danat kanan ken daida,
“Esakpay menligat et palalo
nan layadko ay makiobong
ken dakayo isnan naay
manganan tako ay mangi-
panemnem isdin inommat
id Egipto.
16 Ibagak ken dakayo en
adiyak kasin mangmangan
isnan keg tona ay kikan eng-
gana ay matongpal nan tet-
ewa ay kakwaniyana isnan
mentolayan Apo Dios.”
17 Danat alaen nan in-
omenda dat men-iyaman
ken Apo Dios danat kanan
ken daida, “Alaenyo na ta
wasdin ominom
18 tay ibagak ken dakayo
en adiyak kasin omin-inom
is basi enggana ay omali nan
mentolayan Apo Dios.”
19 Danat alaen abes nan
tinapay et men-iyaman ken
Apo Dios danat amam-asen
et idyana ken daida ay
mangmangwani, “Siya na
nan awakko ay maidya ay
mangisalakan ken dakayo.
Et siya na nan awnityo ik-
ikkan ay mangnemnemnem
ken sak-en.”
20 Issan nakakananda
danat idya kasin ken daida
nan inomenda et kanana,
“Siya na nan mangipaila
isnan balo ay nakitolagan
Apo Dios isnan ipogawna.
Ipailana nan awnit men-
ayosan nan basak ay mang-
owas isnan basbasolyo.”
21 Danat kanan, “Ngem
ilaenyo. Nan awnit
mangisipsip ken sak-en et
wada isna ay makioobong.
22 Sak-en ay Iyon-an Am-
in di Ipogaw et tet-ewa ay
awnitak matey ta matongpal
nan naisolat id sang-adom
ay ommat ken sak-en ngem
kaseseg-ang nan sanay awnit
mangisipsip ken sak-en.”
23 Dat men-asisoot san
aapostolis no sinoy awnit
mangisipsip ken siya.

*Sino Nan Tet-ewa Ay Kan-
gatowan*

24 Maaw-awni pay dat
mentotya nan papasolot

Jesus no sino ken daida nan
makwani en kangatowan.
25 Ngem dat kanan Jesus
ken daida, “Nan ali isnan
batawa et wada nan kalin-
teganda isnan ipogaw da-
pay nan mentolay abes et
kayatda ay daydayawen di
ipogaw daida.
26 Ngem adi kabalin ay
kaneg todi ken dakayo
nodi nan kangatowan koma
ken dakayo nan mangbad-
badang isnan ib-ana ay
kaneg nan ik-ikkan nan baa.
27 Sino aya nan nangat-
ngato, ay nan tomotokdo
ay mapakpakan wenno nan
baana ay mang-id-idya is ka-
nena? Ay baken nan masil-
biyan? Ngem sak-en pay ay
apoyo et mensilsilbiyak ken
dakayo ay kanega baa.
28 Nakitetee kayo ken sak-
en et inan-anosanyo nan lig-
atko ya egay kayo nangtay-
taynan.
29 Isonga awnitko mento-
layen dakayo ay kaneg nan
inikkan Ama ay nangyali is-
nan kalebbengak ay mento-
lay
30 tapno makiobong kayo
isnan manganak isnan men-
tolayak, dakayopay tomokdo
isnan tokdowan di ali ay
mangbanag isnan am-in ay
Judio ay aap-on din simpoo
ya doway an-ak din si Israel.”

*Nan Nangibagaan Jesus
En Awnit Isot Pedro Siya*

*Mat. 26:31-35; Mar.
14:27-31; Juan 13:36-38*

31 Dat itoloy Jesus ay
mangwani, “Dengngem pod
Simon. Layden Satanas
ay mangdolog ken dakayo
tasiyay masis-iyan kayo
ay kaneg nan matap-an
ay pagey et komaan nan
taep dapay mataynan nan
begasna.
32 Ngem inlol-owalowak
sik-a, Simon, tapno adi
mamaid nan pammatim.
Getkek ay awnitka mang-
dokog ngem no somagongka
et masapol ay papigsaem
nan iib-am.”
33 Ngem dat kanan Simon
Pedro, “Apo, sak-en et adi
kamam-aid nan pammatik
et olay pay no maitapiyak
ken sik-a isnan pagbalodan
ya maitapiyak ken sik-a ay
matey.”
34 Dat kanan Jesus, “Ngem
ibagak ken sik-a, Pedro,
esapay mentan-o nan manok
is wakgat et mamitlo
ay mangisotka en adika
mangtek.”

*Nan Nangibagaan Jesus
En Omikawit Nan Papa-
solotna Is Masapolda*

35 Dat kanan Jesus ken
daida en, “Isdin nangibab-
aaak ken dakayo ay maid
inkawityo is sangi, siping
ya sapatosyo, ay waday
ninkolanganyo?” Dadat
kanan, “Maid.”
36 Dat kanan Jesus, “Owen,
maid tay laylayden nan
ipogaw sak-en isdi isonga
inid-idyada nan masapolyo
ngem id wani adyanda sak-
en isonga nan wada nan
sangina ya sipingna danat
ikkawit. Nan maid gamigna

danat ilako nan badona no
maid sipingna ta lomako.
37 Tay masapol matong-
pal din naisolat id kasin ay
maipanggep ken sak-en is-
nan kalin Apo Dios ay mang-
wani en, ‘Siya et naitapi is-
nan dosan nan ninpatpatey’
et naay nganngani ay ma-
tongpal.”
38 Dat kanan nan papa-
solotna, “Apo, naay di dowa
ay gamig.” Dat kanan Jesus,
“Osto et sa.”

Nan Ninlowalowan Jesus Isnan Bilig Ay Olivo
Mat. 26:36-46; Mar. 14:32-42

39 Kinmaan si Jesus ya nan
papasolotna issan ili dadat
omey isnan bilig ay Olivo tay
siya nan ogalina.
40 Inomdanda pay danat
kanan ken daida, “Men-
lowalo kayo tasiyay adi kayo
kadolog ay menbasol.”
41 Dat omad-addawi si Je-
sus ken daida dat menpal-
intomeng et menlowalo ay
mangwani en,
42 “Ama, no mabalin et
kaanem koma nan naay lig-
atko. Ngem baken nan lay-
dek is matongpal nodi nan
laydem.”
43 Dat menpaila ken siya
nan anghel ay nagapo id
daya ay mangipapigsa ken
siya.
44 Gapo isnan palalo ay
ligatna danat ipapasnek ay
menlowalo et kaneg basa
nan lingetna ay nintedted is-
nan lota.
45 Nakalowalo pay dat so-
magong isnan kad-an san
papasolotna danat ilaen ay
maseseyepda tay nabbayda
gapo isnan dadama ay seg-
angda ken siya.
46 Dat kanan Jesus ken
daida, “Dakayon aped
maseseyep? Igidoyo ta
menlowalo kayo tasiyay adi
kayo kadolog ay menbasol.”

Nan Nadpapan Jesus
Mat. 26:47-56; Mar. 14:43-50; Juan 18:1-12

47 Daan ay menkalkali
si Jesus dat domateng nan
kaipoipogaw ay inpangolon
Judas ay esa isnan simpoo
ya dowa ay pasolotna.
Dat somag-en ken Jesus ta
bisitowena
48 ngem dat kanan Jesus,
“Judas, ay mangbisitoka
tapno ipailam ay sak-en ay
Iyon-an Am-in di Ipogaw nan
depapenda?”
49 Wada pay ay ilaen nan
papasolotna nan ommat ken
Jesus dadat kanan, “Apo, ay
makibinetbet kami?”
50 Dat menpingasan nan
esay pasolotna nan kanawan
ay ingan nan baan nan kan-
gatowan ay padi.
51 Ngem dat kanan Jesus,
“Ad-o sa.” Danat kapposen
nan ingan san baa dat go-
mawis.
52 Dat kanan Jesus is-
nan menkangangato ay
papadi, nan aap-apon nan
gowaldiyan di Templo ya
nan aamam-a ay inmey
mangdepap ken siya en,
“Aykeak pomatey ta men-
aalmas kayo ay omali ay
mangdepap ken sak-en?

53 Kaageagew ay nin-
isolsolowak ken dakayo
isnan Templo et egay kayo
nangdepdepap. Ngem id
wani inpalobos Apo Dios
dakayo ay mangdepap
isonga nan layden Satanas
ya nan laydenyo nan ma-
tongpal."

Nan Nangisotan Pedro Ken Jesus
Mat. 26:69-75; Mar. 14:66-72; Juan 18:15-18, 25-27

54 Dinpapda si Jesus dadat
eyey isnan baey san kanga-
towan ay padi et omon-onod
si Pedro ngem omaaddawi.
55 Dinentanda nan pag-
anidowan isnan pantew dat
makianido si Pedro.
56 Dat ilaen nan esay baa si
Pedro ay sisilangan nan apoy
danat inengneng siya dana-
pay kanan, "Naay di esay ib-
an Jesus."
57 Dat isot Pedro ay mang-
wani isnan babai en, "Da-
pay adiyak getken si todi ay
ipogaw."
58 Maaw-awni pay dat ima-
tonan kasin nan esay lalaki
si Pedro danat kanan, "Esaka
gedan ken daida." Ngem dat
kanan Pedro, "Bakenko ib-a
daida."
59 Maid pay esay olas dat
wada kasin nan lalaki ay
mangipapati en, "Tet-ewa ay
ib-an nan lalaki ay naay si
Jesus tay iGalilea siya gedan."
60 Dat kasin kanan Pe-
dro, "Adiyak polos getken
nan kankanam." Daan ay
menkalkali dat matanan-o
nan manok.
61 Dat sagongen Jesus
si Pedro et inengnengna.
Dat maipanemnem ken
Pedro san inbagan Jesus
en, "Esapay mentan-o nan
manok id wani ay agew et
mamitlo ay nangisotka."
62 Menbabawi si Pedro is-
san nangisotana ken Jesus
isonga dat bomala et men-
ogaog.

Nan Nangselselatanda Ya Nangtiptipakanda Ken Jesus
Mat. 26:67-68; Mar. 14:65

63 Dat ilogin nan mang-
banbantay ken Jesus ay
mangselselat dadapay
tipaken siya.
64 Kinobotanda nan
matana dadat kanan,
"Ibagam no sino nan nangti-
pak ken sik-a no tet-ewa ay
mamadtoka."
65 Adoado pay nan kinkin-
wanida ay nangbaibain ken
siya.

Nan Naeyeyan Jesus Isnan Menlelebbeng Ay Judio
Mat. 26:59-66; Mar. 14:55-64; Juan 18:19-24

66 Kawakgatana pay dat
madagop nan menlelebbeng
ay Judio ay menkangangato
ay papadi ya nan men-is-
isolo isnan linteg dat maeyey
si Jesus isnan kad-anda et
somalyaenda siya.
67 Dadat kanan, "Kadya,
ibagam no sik-a si Kristo ay
inbaan Apo Dios." Dat kanan
Jesus, "No ibagak et adi kayo
met laeng patiyen sak-en
68 ya no mensootak et adi
kayo met laeng songbatan.

69 Ngem enggana id wani
et tomokdo nan Iyon-an Am-
in di Ipogaw ay mentolay is-
nan makanawan Apo Dios ay
manakabalin."
70 Dadat kanan am-in, "Adi
pay sik-a ngalod nan Anak
Apo Dios?" Danat kanan,
"Osto nan inbagayo."
71 Dadat kanan, "Adi mas-
apol pay laeng di mang-
paneknek isnan basolna tay
dinnge tako am-in ay apedna
kankanan en Anak Apo Dios
siya."

23

Nan Naeyeyan Jesus Ken Pilato
Mat. 27:1-2, 11-14; Mar. 15:1-5; Juan 18:28-38

1 Am-in san wada isdi ay
nangidalom ken Jesus et tin-
makdegda dadat eyey si Je-
sus ken Pilato ay gobilnadol
2 et kasinda idalom ken
siya ay mangmangwani
en, "Sinokalanmi si tona
ay mang-al-allilaw isnan
kailiyanmi ta adida kano
baybayadan nan bowis ken
Cesar danapay kankanan en
siya si Kristo ay ali."

3 Dat sooten Pilato, "Ay sik-
a nan alin di Judio?" Dat
kanan Jesus, "Osto nan kin-
wanim."

4 Isonga dat kanan Pilato
isnan menkangangato ay pa-
padi ya nan kaipoipogaw,
"Maid met masokalak is ba-
sol nan naay lalaki."

5 Ngem ipapatida kayet
ay mangwani en, "Dapay it-
itdona isnan ipogaw en men-
goloda. Inlogina id Galilea et
enggana id isna Judea."

Nan Naeyeyan Jesus Ken Herod

6 Issan nangdengan Pilato
isna danat sooten no iGalilea
siya.
7 Issan nangtekana ay na-
gapo si Jesus isnan ili ay
sakop di Galilea ay mentolto-
layan Herod danat paeyen
siya ken Herod tay wada si
Herod id Jerusalem issan fi-
esta.
8 Men-galalasing si Herod
isnan nang-ilaana ken Jesus
tay nabayag ay dinngena
nan maipanggep ken siya
isonga laydena ay mang-
ila isnan kaskasdaaw ay ik-
ikkana.
9 Adoado nan sinos-oot
Herod ngem egay polos
sinmongsongbat si Jesus.
10 Nan menkangangato ay
papadi ya nan men-is-isolo
isnan linteg et tinmakdegda
ay mangpabasbasol ken Je-
sus.
11 Dat saysayoten ya selse-
laten da Herod ya nan sosol-
dadona si Jesus. Dadat bad-
owan siya is badon di ali
esadapay pasagongen ken Pi-
lato.
12 Enggana isdi ay agew dat
men-gayyem da Herod ken
Pilato dapay ninbinbinosoda
id kasin.

Nan Naibagaan Nan Mapateyan Jesus
Mat. 27:15-26; Mar. 15:6-15; Juan 18:39-19:16

13 Dat paayagan Pilato
nan menkangangato ay
papadi ya nan ib-ada ay
menlelebbeng ay Judio ya
nan kaipoipogaw.
14 Danat kanan ken daida,
“Indalomyo si tona ken
sak-en ay mangwani en
ipangpangolona nan ipogaw
ay manggolo isnan gob-
ilno. Ngem sinomalyak ay
iilaenyo et maid nasokalak
is ngawi ay mangipabasba-
solanyo ken siya.
15 Olay si Herod et maid
sinokalana is basolna tay
inpasagongna siya ken
dakami. Maid basol tona is
apedna kapateyan.
16 Ipasaplitko et kedeng
esakpay palobosan.”
17 Kinwanina di tay nan
ogalida et tinew-en isnan fi-
esta ay deey et omipalobos
nan gobilnadol is esay balod.
18 Dat igig-iyaw nan kaipoi-
pogaw en, “Ipapateymo
kayet siya. Tay si Barabas
nan kayatmi ay palobosam.”
19 Si Barabas et naibalod
gapo tay nin-golo id
Jerusalem dapay ninpatey.

20 Gapo tay kayten Pilato
ay mangipalobos ken Jesus
isonga nakikali kasin ken
daida
21 ngem in-giyawda kayet
en, “Pailansam isnan kros.
Pailansam isnan kros.”
22 Dat pitlowan Pilato ay
mangwani ken daida, “Ay-
tay? Ay ngan pay di basolna?
Maid getkek is inikkana is
gapo is kapateyana. Pas-
aplitko et kedeng daket palo-
bosan.”
23 Ngem am-amedda in-
giyaw en mailansa si Jesus
isnan kros et nangabakda.
24 Isonga dat tongpalen Pi-
lato nan laydenda.
25 Pinalobosana san nin-
golo ya ninpatey tay siya nan
laydenda danapay kanan en
mapatey si Jesus ay kaneg
nan inbagada.

*Nan Nailansaan Jesus Is-
nan Kros*
*Mat. 27:32-44; Mar.
15:21-32; Juan 19:17-27*

26 Inkaanda si Jesus ay
omey mangilansa isnan kros
dadat sab-aten nan esay
lalaki ay si Simon ay iCirene
ay nagapo isnan ilit. Omey
koma id Jerusalem ngem
inpapatida ay mangipabolig
isnan kros ken siya dadat
ipaonod ken Jesus.
27 Adoado nan ipogaw ay
inmonod ken Jesus et nan
tap-in di bababai et men-ag-
agada gapo isnan seg-angda
ken siya.
28 Ngem dat sagongen Je-
sus daida et kanana, “Dakayo
ay bababain di iJerusalem et
adiyo ag-agaan sak-en nodi
nan aw-awakyo ya nan an-
akyo bawet nan agaanyo.
29 Tay awnit omdan
nan timpo ay menligat
nan ipogaw isonga awnit
kananda en nagasat nan
bababai ay maid an-akda
tay awnit maid ilaenda is
menligatan di an-akda.
30 Siya di gedan nan
awnitda mangwaniyan is-
nan bilbilig en gawgawis no

magday ta gab-onanda daida
gapo isnan palalo ay ligatda.
31 Tay no siya di nan
ikkanda ken sak-en ay maid
basolna et awnit am-amed
nan ikkanda ken dakayo
ay managbasol," kinwanin
Jesus.

32 Wada gedan nan dowa
ay mangakew ay inbowegda
ta mapateyda ay maigisan
ken Jesus.
33 Wada pay ay omdanda
isnan bilig ay makwani en
ingit di toktok wenno Cal-
vary dadat ilansa si Jesus is-
nan kros. Inlansada gedan
san dowa ay mangakew is-
nan krosda et wada nan esa
isnan makanawan Jesus ya
nan esa isnan makanigidna.
34 Dat kanan Jesus, "Ama,
pakawanem nan mang-ik-
ikkan isnan ngawi ken sak-
en tay adida getken nan ik-
ikkanda." Daet menbobonot
nan sosoldado esadapay pi-
gasen nan badon Jesus.

35 San kaipoipogaw et
tomatakdegda ay mangboy-
boya dapay saysayoten nan
aap-apon di Judio ay mang-
mangwani en, "Insalakana
kano nan tap-in di ipogaw.
Isonga isalakana koma abes
nan awakna no tet-ewa ay
siya si Kristo ay inbaan Apo
Dios."

36 Sinaysayot gedan nan
sosoldado. Sinmag-enda ken
Jesus et agindaiidya is basi
37 dadapay kanan,
"Isalakanmo nan awakmo
no sik-a tet-ewa nan alin di
Judio."

38 Kinwanida di tay wada
nan naisosolat isnan ngang-
towena ay, "Si tona nan alin
di Judio."

39 San esa abes ay man-
gakew ay nailansa et saysay-
otena si Jesus ay mangmang-
wani, "Ay baken sik-a si
Kristo? Isalakanmo nga-
lod nan awakmo dakat abes
isalakan dakami."
40 Ngem san ib-ana ay
mangakew et iniyawna san
ib-ana ay mangwani, "Ay
adika omegyat ken Apo Dios?
Nais-o tako am-in ay mados-
dosa
41 ngem lebbengna ay ma-
dosata gapo isnan inikkanta.
Ngem si tona et maid ngawi
is inikkana dapay aped ma-
dosdosa."
42 Danat kanan ken Jesus,
"Apo, mangnenemnemka no
awnitka omali ay men-ali."
43 Dat kanan Jesus ken
siya, "Ibagak ken sik-a, id
wani ay agew maitapika ken
sak-en ay makigasgasing id
daya."

Nan Nateyan Jesus
Mat. 27:45-56; Mar.
15:33-41; Juan 19:28-30

44 Kag-aw ay tinmenga nan
agew dat bomolinget nan
batawa engganay inmalas
tres isnan sedem.
45 Isnan Templo et nan
menselelede ay koltina ay
manglilingeb isnan nasan-
towan ay kowalto et aped
nabisngat ay makadwa.
46 Dat ibiyad Jesus nan
kalina, "Ama, idyak nan ab-
abiikko ken sik-a." Osto

ay kinwanina di dat maoyos
nan leng-agna.
47 Nan kapitan di sosol-
dado et inilana san inom-
mat dat mendayaw ken Apo
Dios ay mangwani, “Tet-ewa
obpay ay maid basol nan
ipogaw ay naay.”
48 Inilan gedan san kaipoi-
pogaw ay inmey ninboya san
inommat dadat somaa ay
dadama nan seg-angda.
49 Ngem am-in san iib-
an Jesus ya nan bababai ay
naknakkey ken siya enggana
id Galilea et nataynanda tay
kayatda ay ilaen nan om-
ommat.

Nan Naikaoban Jesus
Mat. 27:57-61; Mar. 15:42-47; Juan 19:38-42

50-51 Wada nan am-ama ay
kangadan si Jose ay iyAri-
matea ay sakop di Judea.
Siya et gawis ay ipogaw tay
osto nan ik-ikkana et sedsed-
ena nan menlogiyan nan
mentolayan Apo Dios. Siya et
esay ap-apon di Judio ngem
egay naitapi isnan ngawi ay
inik-ikkan nan iib-ana ken
Jesus.
52 Inmey si Jose ken Pilato
ay mangdawat isnan awak
Jesus.
53 Danat kaanen nan awak
Jesus isnan krosna et bon-
gonena isnan balo ay galot
danat ippey isnan nakakaon-
gan ay bato ay egay kaos-
osal.
54 Nganngani ay magisbet
isnan Biyalnis et mensagana
nan Judio tay siya nan men-
logiyan nan obayada eng-
ganay magisbet kasin isnan
Sabado.
55 San bababai ay nang-
on-onod ken Jesus enggana
id Galilea et inmonodda ken
Jose ta ilaenda nan maipay-
an nan awak Jesus.
56 Dadat somaa ay mangis-
agana isnan lana ya nan
menbango ay agas ay
awnitda iyapowap isnan
awakna. Inomdan nan
obaya isonga dadat omilleng
tay siya nan bilin nan
lintegda.

24

Nan Kasin Natagowan Jesus
Mat. 28:1-10; Mar. 16:1-8; Juan 20:1-9

1 Wakgawakgat isnan
Domingo dat omey san
bababai issan naipay-an san
awak Jesus et inkawitda nan
menbango ay agas.
2 Dinatnganda ay naolin
nan bato ay tangeb san
naipay-an Jesus
3 isonga dadat songgep
ngem maid dinatnganda
issan awakna.
4 Nasngangda isnan in-
ommat dat mawanada nan
doway lalalaki ay mensilsi-
lang nan badoda.
5 Dadat menlokbob gapo
isnan dadama ay egyatda
ngem dat kanan san lalalaki
ken daida en, “Aytay dayon
an-anapen nan natago isnan
kad-an di natey?
6 Maiwed si Jesus isna tay
kasin natago. Ay kinal-
ingkinganyo din inbagana
ken dakayo isdin kad-ana id
Galilea en

7 siya ay Iyon-an Am-in
di Ipogaw et masapol ay
maidya isnan managbasol et
ilansada isnan kros ngem dat
kasin matago isnan maikatlo
ay agew?”
8 Ninemnem san bababai
din inbagan Jesus
9 isonga dadat somaa et
ibagada issan simpoo ya esay
pasolotna ya san iib-ada san
inommat.
10 Naay da san bababai
ay nangibaga isnan aaposto-
lis issan inommat, si Maria
Magdalena, si Juana ya si
Maria ay inan Santiago ya
nan tap-ida ay bababai.
11 Ngem egay pinatin san
aapostolis daida tay kananda
en waay baken tet-ewa nan
inbagada.
12 Ngem si Pedro et tinmag-
tag ay omey issan naipay-
an Jesus danat osdongan et
tet-ewa ay kedeng nan galot
is inilana. Dat somaa ay
mangnemnemnem isnan in-
ommat.

*Nan Ninpailaan Jesus Is-
nan Doway Pasolotna*
Mar. 16:12-13

13 Issan deey met laeng
ay agew et mendad-aan nan
dowa ay pasolot Jesus ay
omey isnan ili ay Emaus.
Waay nasolok ay simpoo ya
esa ay kilometro nan kaad-
addawina id Jerusalem.
14 Sodsodokenda nan am-
in ay inom-ommat ken Jesus.
15 Issan menkalkaliyanda
dat somag-en si Jesus et mai-
boweg ken daida.
16 Inilada siya ngem
egayda nakaimaton.
17 Dat kanan Jesus ken
daida, “Ay ngan nan sod-
sodokenyo isnan mendad-
aananyo?” Dadat itakdeg
et maiila isnan angasda ay
menseseg-angda.
18 Nan esa ken daida
ay kangadan is Cleofas et
kinwanina ken Jesus, “Waay
kedengka is mentetee id
Jerusalem is adi mangtek
isnan inom-ommat isdi
isnan nadandan ay agew.”
19 Dat sooten Jesus, “Ay
ngan di inom-ommat?”
Dadat kanan, “San inikkanda
ken Jesus ay iNazaret. Siya
nan tet-ewa ay mamadton
Apo Dios tay inilan am-in
nan ipogaw nan panaka-
balina isnan kinagawis
nan insolsolona ya nan
nakaskasdaaw ay inik-
ikkana.
20 Ngem nan menkangan-
gato ay papadi ya nan men-
lelebbeng isnan ili tako et
indalomda siya isnan gobil-
nadol dadat pailansa isnan
kros.
21 Dapay kananmi en siya
koma nan mangisalakan id
Israel. Owen, et baken
kedeng di. Id wani nan
maikatlo ay agew enggana
isdin nateyana.
22 Nan tap-in nan
bababaimi et tinaada
dakami tay inmeyda issan
wakgawakgat issan naipay-
an Jesus
23 ngem egayda kano di-
natngan nan awakna. Da-
dat mensagong ay mang-
mangwani en ninpaila kano
nan aanghel ay nangwani en
natago siya.

24 Inmey gedan nan iib-
ami issan naipay-ana et
pinaneknekanda ay tet-ewa
san kinwanin san bababai ay
egayda inila si Jesus.”
25 Dat kanan Jesus ken
daida, “Ay apo, menkenteg
nan toktokyo. Naligat nan
mangpatiyanyo isnan am-in
ay inbagbagan din mamadto.
26 Ay baken aya masapol
ay menligat si Kristo esapay
omey id daya?”
27 Danat ibaga nan
maipanggep ken siya isnan
naisolat id kasin ay kalin Apo
Dios enggana isnan liblon
Moses ya nan insolsolat din
mamadto.
28 Inomdanda pay issan ili
ay omayanda dat itoloy Jesus
ay mendaan
29 ngem dadat ipakod
siya ay mangmangwani,
“Omapaka isna tay naay
bomolinget.” Isonga dat
makkey ken daida.
30 Wada pay ay manganda
danat alaen nan tinapay et
men-iyaman ken Apo Dios
danat amasen et idyana ken
daida.
31 Dat kaneg natokaban
nan matada et imatonanda
siya ngem dat aped na-
manaid si Jesus.
32 Dadat men-asikwani en,
“Tet-ewa obpay ay siya si
Jesus iso gayam nga gawis
nan nemnemta issan daan
issan nangibagbagaana is-
nan maipanggep ken siya ay
wada isnan liblon Apo Dios.”
33 Dadat ikakamo ay men-
sagong id Jerusalem dadat
datngan san simpoo ya esay
pasolot ya nan tap-ina ay
nadagop isdi
34 ay mangmangwani en,
“Tet-ewa obpay ay natago si
Apo Jesus tay ninpaila ken
Simon.”
35 Dat abes ibagan san
dowa san inommat issan
daan ya san nangimato-
nanda ken Jesus issan nang-
amasana issan tinapay.

*Nan Ninpailaan Jesus Is-
nan Tap-in Nan Papasolotna*

*Mat. 28:16-20; Mar.
16:14-18; Juan 20:19-23;
Apos. 1:6-8*

36 Daan ay sodsodokenda
na ken daida dat mawanada
si Jesus et kanana ken daida,
“Somingpa nan nemnemyo.”
37 Dat dadama nan egyatda
tay kananda en ab-abiik Je-
sus nan iilanda.
38 Ngem dat kanan Jesus
ken daida, “Dakayon om-
egyat ya mendowadowa no
sak-en wenno bakenak?
39 Ilaenyo nan sikik ya
adpak et sak-en tet-ewa.
Mangkappos kayo tasiyay
mapnek kayo. Tay nan ab-
abiik et maid awakna ya
ingitna ngem wada ken sak-
en ay iilanyo.”
40 Kinwanina di danapay
ipaila nan nalansaan ay ad-
pana ya sikina.
41 Masmasdaawda ya
men-galalasingda ngem
mendodowada kayet isonga
dat sooten Jesus, “Ay waday
makan isna?”
42 Dadat agtan is dinawkis
ay ikan
43 danat isda dadapay
iilaen.

44 Danat kanan ken
daida, “Nan nateyak ya nan
natagowak kasin et siya din
inbagbagak isdin kawad-ak
ken dakayo. Tay masapol
ay matongpal am-in din
naisolat ay maipanggep ken
sak-en isnan insolat din
si Moses ya din tap-in di
mamadton Apo Dios ya nan
naisolat gedan isnan liblo ay
Salmo.”
45 Danat ipalawag ken
daida nan naisolat ay
kalin Apo Dios id kasin ta
maawatanda
46 danat kanan, “Siya na
nan naisolat ay maipanggep
ken sak-en, ‘Masapol ay men-
ligat si Kristo esapay matey
dat matago isnan maikatlo
ay agew
47 isonga am-in ay ma-
mati ken siya dadapay
ibabawi nan basbasolda et
pakawanen Apo Dios daida.’
Masapol ay maibagbaga nan
naay gawis ay damag isnan
am-in ay il-ili isnan batawa
menlogi id isna Jerusalem.
48 Et dakayo ay nang-ila is
dadi et masapol ay dakayo
nan mangibagbaga en tet-
ewa da tona.
49 Ngem sesed-enyo id
Jerusalem enggana ay dawa-
tenyo nan panakabalin ay
magapo id daya tay awnitak
ibaa nan Ispirito Santo ay
inbagan Amak.”

Nan Naipangatowan Jesus Id Daya

Mar. 16:19-20; Apos. 1:9-11

50 Danat eyey nan papa-
solotna id Betania danat
ipangato nan ledengna et
bindisyonana daida.
51 Daan ay binbindisy-
onana daida danat taynan
daida et maipangato id daya.
52 Dinaydayawda siya da-
dat somagong id Jerusalem
ay dadama nan gasingda.
53 Kanayon ay omeyda
isnan Templo ay menday-
dayaw ken Apo Dios.

Nan Gawis ay Damag ay Insolat Juan

Nan Maipanggep Isnan Insolat Juan

Nan naay ay insolat Juan et ipailana ay si Jesus nan makwani en Kali ay nawawawawada ken Apo Dios esapay naboliw nan batawa dat menbalin is ipogaw et makitee isnan ipogaw isnan batawa. Intapin Juan nan gapo ay insolatna nan naay isnan nangibagana isnan menbasa en, "...nan naayda et naisolatda tasiyay patiyenyo ay si Jesus nan Kristo ay Anak Apo Dios et gapo isnan pammatiyo et matagotago kayo ay engenggana." (20:31)

Nakwas ay inbagan Juan en si Jesus nan makwani en Kali ay nawawawawada danat ilogi ay mangibaga isnan inom-ommat isdin kadan Jesus isna. Ibagana nan nateketeken ay nakaskasdaaw ay inik-ikkan Jesus ay mangipaila ay siya nan naikali ay mangisalakan ken datako danat ipagtek nan kayat ay kanan san kaskasdaaw isnan mangibagbagaana isnan sodsodok ya insolsolon Jesus. Insolat Juan gedan nan inkakan nan tap-ina ay namati ken Jesus dadat menbalin ay pasolotna dapay ligten nan tap-ina siya et adida patiyen. Isnan kapitolo 13 enggana isnan 17 et naibaga nan menkakadwaan da Jesus isnan papasolotna isdin labi esapay madpap ya nan inbagbagan Jesus ken daida issan deey ay labi ta mensaganada ya papipigsaenda nan nemnemda ay olay no ngan di ommat. Isnan kombosna et inbagan gedan Juan nan nadpapan Jesus ya nabistaana, nan nateyana ya nan kasina natagowan ya nan ninpailaana isnan papasolotna isdin kasina natagowan.

Dalon inbagan Juan isnan naay ay insolatna nan maipanggep isnan biyag ay maid patenggana ay gonoden tako no mamati tako ken Kristo. Et siya nan namnama nan am-in ay mangpati ay si Jesus nan daan ay omey ken Apo Dios, nan mangibagbaga isnan tet-ewa ya nan mang-ited is biyag. Nan naiitken ay insolat Juan et nan ad-ado ay inbagana maipanggep isnan nangidildiligan Jesus isnan sigod ay wada isnan insolsolona ay kaneg nan danom, makan, silaw, kalnilo, nan kaiw ya nan begasna, pagey ya nan tapina pay.

Nan wada isna

Nan logina 1:1-18

Si Juan ay Menbonbonyag ya nan damo ay papasolot Jesus 1:19-51

Nan nin-isolsolowan Jesus 2:1-12:50

Nan kad-an Jesus id Jerusalem esapay mad-

pap 13:1-19:42
Nan kasin natagowan Jesus ya nan ninpailaana 20:1-31
Nan ninpailaan Jesus id Galilea 21:1-25

Si Jesus Nan Kali Ay Ninbalin Ay Ipogaw

1 Isdin loglogina ay esapay mawada nan batawa et
nawawada nan Kali ay si
Kristo et nawawada ken Apo
Dios san Kali ya Dios gedan
siya.
2 Owen, nawawada siya
ken Apo Dios esapay
mawada nan naboliw.
3 Inpaboliw Apo Dios ken
siya nan am-in et maiwed
nawada no egayna boliwen.
4 Magapo ken siya nan
biyag ya siya nan mangtang-
tanggew isnan nemnem di
ipogaw ay kaneg silaw.
5 Tatanggewan nan silaw
nan menbolinget et adi po-
los makaabak nan bolinget
isnan silaw.
6 Wada gedan nan inbaan
Apo Dios ay kangadan is
Juan.*
7 Inmali ay mangipagtek is-
san silaw tasiyay dengen am-
in di ipogaw dadat patiyen
san silaw.
8 Baken si Juan san silaw
ngem inmali ay mangipagtek
issan silaw ay si Jesu Kristo.
9 Owen, siya nan tet-ewa
ay silaw ay inmali isnan
batawa ay mangtanggew is-
nan am-in ay ipogaw.
10 Inmali san makwani en
Kali isnan batawa et olay
no naboliw gapo ken siya et
egay kayet inmatonan nan
ipogaw siya.
11 Inmali isnan osto ay
ilina ngem inadyan nan
kailiyana siya.
12 Ngem wadada nan nang-
dawat ya nangpati ken siya
et daida nan inagtana is
kalintegan ay menbalin ay
an-ak Apo Dios.
13 Et baken kaneg nan
ikkan nan sin-asawa ay
omanak is ikkanda ay
menbalin ay an-ak Apo Dios
nodi isnan kabaelana ay
Amada.
14 San Kali et ninbalin
is ipogaw ay si Jesu Kristo
dat makitee ken dakami.
Am-in ay kinkinwanina et
tet-ewa ya gawigawis nan
inik-ikkana ay nangipaila
isnan layadna. Inilami nan
panakabalina ay inidyan
Amana ken siya ay kedke-
deng is Anakna.
15 Siya nan inpagtek Juan
isdin nangwaniyana en,
“Si tona din inbagak ken
dakayo en awnit wada
nan somosokat ken sak-
en ay nangatngato mo sak-
en tay nawawada esakpay
mawada.”
16 Gapo isnan dadama ay
layadna ken datako et id-
id-idyana nan gawis ken
datako.
17 Nan linteg Apo Dios nan
inpagtek din si Moses ngem
nan inpagtek Jesu Kristo
et nan kinatet-ewan nan

* **1:6** Si Juan ay naay et siya san menbonbonyag ay baken nan pasolot Jesus ay nangisolat isna.

maipanggep ken Apo Dios ya
nan layadna ken datako.
18 Maiwed nakail-ila ken
Apo Dios nodi nan kedke-
deng ay Anakna ay makite-
tee ken Amana et siya nan
nangipagtek.

Nan Inpagtek Juan Ay Menbonbonyag
Mat. 3:1-12; Mar. 1:1-8; Luc. 3:1-18

19 Naay nan inommat is-
din nangipagtekan Juan is-
nan maipanggep ken Jesus.
Inbaan nan aap-apon di Ju-
dio id Jerusalem nan papadi
ya nan iib-ada ay makwani
en Levite ta sootenda ken
Juan no sino siya.
20 Dat songbatan Juan
et ibagana nan tet-ewa ay
mangwani en, “Bakenak si
Kristo ay inbaan Apo Dios.”
21 Ngem dadat kayet
sooten, “Sinoka pay obpay?
Ay sik-a din si Elias ay
mamadto ay kasin natago?”
“Bakenak,” kinwanin Juan.
“Ay sik-a nan mamadto ay
inbaan Apo Dios ay sesed-
enmi?” kinwanida. “Baken,”
kinwanin Juan.
22 Dadat kanan, “Ibagam
ngalod ken dakami no
sinoka tay masapol ay
ibagami isnan nangbaa ken
dakami. Ay ngan pay nan
pangwanim isnan awakmo?”
23 Dat kanan Juan, “Sak-en
nan mangtongpal isdin kin-
wanin Isaias ay mamadto id
kasikasin ay nangwani en,
‘Wada isnan bilbilig nan
mangibogbogaw en
enkayo menletgen
nan daanen nan Apo
tako ay awnit omali.’ ”
24 Dat kayet sooten nan
Fariseo ay tap-in di inbaan
nan aap-apon di Judio en,
25 “Ngan nan kalebbengam
ay menbonbonyag no bak-
enka si Kristo, si Elias ya no
bakenka san mamadto?”
26 Dat kanan Juan,
“Ibonyagko nan danom
ngem wada nan naiddom
ken dakayo ay adiyo get-
getken
27 et siya nan awnit mang-
sokat ken sak-en. Et gapo is-
nan kawedwedana et adiyak
maibilang ay mangkaan is-
nan olay sapatosna.”
28 Inommat am-in dana id
Betania ay dedemangen di
ginawang ay Jordan ay men-
bonbonyagan Juan.

Si Jesus Nan Mangkaan Is Basol

29 Kawakgatana dat ilaen
Juan si Jesus ay somagsag-
en danat kanan, “Si todi nan
mangkaan isnan basbasol di
ipogaw isnan batawa gapo
isnan awnitna kateyan. In-
yalin Apo Dios siya ay kaneg
kalnilo ay mapalti ta kaa-
nena nan basol.
30 Si todi san kinwanik en
awnit wada nan mangsokat
ken sak-en ay nangatngato
mo sak-en tay nawawada
esakpay mawada.
31 Egayak gintek no sino
siya ngem inmaliyak ay
mangibonbonyag is danom
tasiyay ipagtekko siya isnan
Judio.”

32-33 Danat kanan ay
mangipagtek isnan inom-
mat, “Egayak gintek siya
ay sokod inbagan Apo Dios
ay nangibaa ken sak-en en,
‘Awnitmo ilaen nan Ispirito
Santo ay lomayog ay poma-
tong isnan esay lalaki et siya
nan awnit mangibonbonyag
isnan Ispirito Santo.’ Et
tinmet-ewa tay inilak nan
Ispirito Santo ay linmayog
ay nagapo id daya ay kaneg
kalapati dat pomatong ken
Jesus.
34 Siya nan inilak isonga
ipaneknekko ken dakayo ay
siya tet-ewa nan Anak Apo
Dios.”

*Nan Inmon-ona Ay Papa-
solot Jesus*

35 Kawakgatana kasin dat
wada da Juan ya nan dowa
ay pasolotna
36 danat inenengneng si
Jesus ay lomaos danapay
kanan, “Ilaenyo. Si tona
nan kalnilon Apo Dios ay
mangkaan isnan basbasol di
ipogaw.”
37 Dinngen pay san doway
pasolotna san kinwanina da-
dat omonod ken Jesus.
38 Dat mensagong si Jesus
et ilaena daida ay omon-
onod danat sooten, “Ay
waday ibagayo?” Dadat
kanan, “Rabbi, ay into nan
menteteam?” (Nan kanan
nan Judio isnan rabbi et
mistolo.)
39 Danat kanan ken daida,
“Akayo ta entako ilaen.”
Isonga dadat makkey ken
siya et enda ilaen nan
menteteana dadat makitetee
ken siya issan sedem eng-
ganay nagisbet.
40 San esa ken daida ay
dowa et si Andres ay besat
Simon Pedro.
41 Dat ikakamon Andres
ay mang-anap ken Simon ta
ibagana en, “Dinas-anmi nan
Mesias.” Nan kayatna ay
kanan et dinas-anda si Kristo
ay sedsed-enda tay inbagan
Apo Dios en awnitna ibaa.
42 Dat bowegen Andres si
Simon et omeyda ken Je-
sus. Dat inengneng Jesus
siya danat kanan, “Sik-a si
Simon ay anak Juan ngem
menngadanmo et nan Cefas.”
(Nan ngadan ay naay isnan
kalin di Judio et paliso nan
kanana isnan ngadan ay Pe-
dro ay makwani en bato.)

*Nan Namatiyan Abes Da
Felipe Ken Natanael*

43 Issan kawakgatana dat
kanan Jesus en omey isnan
probinsiya ay Galilea. Dinat-
ngana si Felipe danat kanan,
“Makkeyka ken sak-en.”
44 Si Felipe et kailiyan da
Andres ken Pedro ay nagapo
id Betsaida id Galilea.
45 Dat anapen Felipe
si Natanael danat kanan,
“Dinas-anmi nan ipogaw ay
insolat Moses isnan liblo ay
naisolatan nan linteg ya din
insolat din mamadto. Siya
si Jesus ay iNazaret ay anak
Jose.”
46 “Ayke waday gawis is
magapo id Nazaret?” kin-
wanin Natanael. Dat kanan
Felipe, “Aka bawet ta enta
ilaen.”

47 Issan nang-ilaan Jesus
ken Natanael ay om-omey
isnan kad-ana danat kanan,
“Naay di tet-ewa ay Judio
ay maid ngawi isnan nem-
nemna.”
48 Dat sooten Natanael,
“Ngan di mangtekam ken
sak-en?” Dat kanan Jesus,
“Inilak sik-a issan kad-am
issan poon di kaiw esapay
omey ayagan Felipe sik-a.”
49 Dat kanan Natanael,
“Apo, sik-a od nan Anak Apo
Dios. Sik-a nan ali ay sedsed-
enmi isna id Israel.”
50 Dat kanan Jesus, “Ay
nan mamatiyam et gapo tay
inbagak en inilak sik-a is-
nan poon di kaiw? Ngem
awnit wada pay nan ilaem ay
kaskasdaaw mo nan naay.
51 Ibagak et tet-ewa ay
awnityo ilaen ay matokaban
id daya et om-omey ya omal-
ali nan aanghel Apo Dios ken
sak-en ay makwani en Iyon-
an Am-in di Ipogaw.”

2

Nan Danom Ay Ninbalin Is Tapey

1 Issan maikatlo ay agew et
wada nan babayas id Cana
ay sakop di Galilea. Wada si
inan Jesus isdi
2 dapay nadkat gedan si
Jesus ya san papasolotna.
3 Naamin pay nan tapey*
dat kanan inan Jesus
ken siya, “Naamin et nan
tapeyda.”
4 Dat kanan Jesus, “Ina,
adi masapol ay ibagam nan
ikkak. Egay pay omdan nan
mang-ikkanak isnan inbilin
Apo Dios.”
5 Ngem dat ibagan inana
isnan deeyday baa isdi en,
“Tongpalenyo am-in nan iba-
gana ken dakayo.”
6 Nan Judio et wada nan
abigda isnan menboowanda
isonga wada nan enem ay
bolnay isdi ay maipaypay-an
di danom et waay limay boti
nan malaon di esa.
7 Dat kanan Jesus issan
deeyday baa, “Ponowenyo
dana is danom.” Dadat
ponowen san deeyday bol-
nay
8 danat kanan, “Ala, go-
maod kayo ta eyeyyo isnan
apowen di baey ay naay.”
Siya di nan inikkanda.
9 Dat tamtaman san
apowen di baey san danom
ay ninbalin is tapey daet
masdaaw tay gawigawis.
Ngem adina getken nan
nagapowana tay kedengda
ay baa is mangtek tay daida
nan nang-ala. Danat ayagan
san lalaki ay binommey
10 et kanana, “Nan ogalin di
ipogaw et nan kagawisan ay
tapey nan iyapagda omon-
ona isnan sangailida et no
maamin nan kagawisan
dadat iyapag nan kaasiyan.
Ngem sik-a et apay nga
inpaod-odim ay nangiyapag
isnan kagawisan ay tapey?”
11 Nan naay inikkan Jesus
id Cana ay esay ili id
Galilea et siya nan damo
ay kaskasdaaw ay inikkana

* **2:3** Nan tapey di Judio et nasapo isnan danom di obas ya kanegna nan ingel di tapey isna.

ay nangipailaana isnan
panakabalina dat omam-
amed nan pammatin nan
papasolotna ken siya.
12 Nakwas pay san babayas
dat omey da Jesus ken da
inana, nan bebsatna ya nan
papasolotna id Capernaum
dadat mentetee isdi isnan
nadandan ay agew.

Nan Nangipabalaan Jesus Isnan Men-il-ilako Isnan Templo

Mat. 21:12-13; Mar. 11:15-17; Luc. 19:45-46

13 Nganngani nan Fiestan
di Linmaosan di Anghel ay
mangnemneman di Judio
isdin nangbadangan Apo
Dios isdin alal-apoda id sang-
adom isonga inmey da Jesus
id Jerusalem ay makifiesta.
14 Dadat omey isnan Tem-
plo et datnganda nan men-
ilaklako is baka, kalnilo ya
kalapati ay awnit mapalti ay
iboyag nan ipogaw ken Apo
Dios. Wada gedan isdi nan
mensoksokat is siping.
15 Dat somalapid si Jesus
is saplit et abowena am-in
san bakbaka ya kakalnilo
ta bomalada danapay tokan-
gen nan lamisaan di mensok-
sokatanda is siping et mai-
wakat san sipingda.
16 Danat ibilin issan men-
ilaklako is kalapati, “Ibalayo
am-in dana. Ay inayan kayo
pay, ay dakayon pabalinen
ay pag-ilakowan nan baey
Amak?”
17 Dat nemnemen san pa-
pasolotna nan naisolat ay
kalin Apo Dios id kasin ay
naay, “Apo Dios, dadama nan
sakit di nemnemko tay adida
polos paayen nan baeymo.”

18 Gapo isnan inikkan
Jesus isnan Templo dat
kanan nan aap-apon di
Judio, “Ngan di kaskasdaaw
ay ikkam ta kail-ana ay
waday kalintegam ay mang-
ikkan isna?”
19 Dat kanan Jesus, “No
bakasenyo nan baey Apo
Dios ay naay et pasagongek
kasin isnan tolo ay agew.”

20 Dat kanan san deeyday
Judio, “Aykeka makasaad
kasin isna is tolo ay agew?
Dapay epatpoo ya enem ay
tew-en nan nasaadan nan
Templo ay naay.”

21 Ngem nan baey Apo Dios
ay kankanan Jesus et nan
awakna.
22 Isonga idi natey si Jesus
dat kasin matago et ninem-
nem san papasolotna ay
tinmet-ewa nan kinwanina
dadat patiyen nan naisolat
id kasin ay kalin Apo Dios
ya din inbagan Jesus isnan
awnitna katagowan.

23 Issan kawad-an Jesus id
Jerusalem ay makifiesta et
adoado nan mamati ken siya
tay inilada nan kaskasdaaw
ay inik-ikkana.
24 Ngem getkena ay kolang
kayet nan pammatida ken
siya tay gegetkena nan kai-
pogawda
25 et adi masapol di
waday mang-itdo ken siya
maipanggep isnan ipogaw
tay gegetkena nan nem-
nemda am-in.

3

Si Jesus Ya Si Nikodemo

1 Wada nan esay ap-apon
di Judio ay Fariseo ay kan-
gadan is Nikodemo.
2 Isnan esay labi inmey
ken Jesus et kanana, “Apo,
getkenmi ay si Apo Dios
nan nangibaa ken sik-a ay
mangisolo ken dakami tay
maiwed makaikkan isnan
kaskasdaaw ay ik-ikkam
malaksig no wada si Apo
Dios ken siya.”
3 Dat kanan Jesus, “Tet-
etet-ewa nan ibagak ken sik-
a, maiwed makasgep isnan
mentolayan Apo Dios no adi
maiyanak kasin.”
4 Dat kanan Nikodemo,
“Ayke mabalin ay maiyanak
kasin nan ipogaw ay
naeteng? Ay daan di
songgepana isnan eges inana
esapay bomala kasin?”
5 Dat kanan kasin Jesus,
“Ibagak ken sik-a nan tet-
ewa, adi mabalin ay maitapi
nan ipogaw isnan mento-
layan Apo Dios no adida
maiyanak isnan danom ya
Ispirito Santo.
6 Nan iyanak nan ipogaw
et awatena nan nangiyanak
ken siya ay ipogaw. Et nan
ipogaw ay iyanak nan Ispir-
ito Santo et awatena abes
nan nangiyanak ken siya ay
Ispirito Santo isonga men-
balinda ay an-ak Apo Dios.
7 Isonga adika masdaaw
no ibagak en masapol ay
maiyanak kayo kasin.
8 Kaneg nan dagem et
adi kaila ngem menpoy-
poyopoy isnan laylaydena.
Dedengngem nan ngengena
ngem adim getken nan ma-
gapgapowana ya nan omay-
ayana. Siya na nan kaneg
nan am-in ay maiyanak
isnan Ispirito Santo.”
9 “Intoy ikakkana?” sinoot
Nikodemo.
10 Dat kanan Jesus, “Esaka
ay nangato ay mangisolsolo
ken datako ay Judio dakapay
adi getken na?
11 Ibagbagak met nan tet-
ewa ay getkek ya inilak ngem
adiyo kayet patiyen nan
kankanak.
12 Inpagtekko nan
maipanggep isnan wada
isnan batawa ngem adiyo
patiyen. Intoy ikkanyo
ngalod ay mangpati no
ibagak ken dakayo nan
maipanggep isnan wada id
daya?
13 Maiwed ipogaw is in-
inmey id daya ay makaibaga
isnan wada isdi nodi ke-
dengak ay Iyon-an Am-in di
Ipogaw tay nagapowak id
daya.
14 Et awnitak maipangato
ay Iyon-an Am-in di Ipogaw
ay kaneg din inikkan din si
Moses ay nangilansa isnan
sinang-oweg isnan sokod
danat ipangato isnan kad-

* **3:14** Isdin kad-an di Judio isnan bilbilig et binmasolda isonga inpaeyey Apo Dios nan kaoweoweg ay mangketeb ken daida ta mateyda. Ngem idi inbabawida san basolda, inbagan Apo Dios ken Moses en somapo is sinang-oweg ay gading ta mailansa isnan sokod danat ipangato et am-in ay mang-ila isdi et matagoda olay naketbanda.

anda issan bilbilig* tay mas-
apol ay awnitak mailansa
abes esakpay maipangato
15 tasiyay am-in ay ma-
mati ken sak-en et matago-
tagoda ay eng-enggana ken
Apo Dios." Siya di nan kin-
wanin Jesus.
16 Gapo tay dadama nan
layad Apo Dios isnan ipogaw
isnan batawa et inpaiyalina
nan kedkedeng ay Anakna
tasiyay am-in ay mamati ken
siya et adida kadosdosa nodi
matagotagoda ken Apo Dios.
17 Tay egay inbaan Apo
Dios nan Anakna ay mang-
pabasol ken datako ay
ipogaw nodi ta isalakana
datako
18 tay am-in ay mamati
isnan Anakna et adida
madosa ngem nan adi
mamati et awnit madosada
is maid patenggana tay adida
patiyen nan kedkedeng ay
Anak Apo Dios.
19 Nan kapabasolanda
et inmali nan silaw isnan
batawa ngem pawedwed-en
kayet nan ipogaw nan men-
bolinget mo nan menpat-
a gapo isnan ngawi ay ik-
ikkanda.
20 Tay adyan nan mang-ik-
ikkan is ngawi nan menpat-
a isonga adida somag-en is-
nan silaw tay adida layden
ay maila nan ik-ikkanda.
21 Ngem nan mang-ik-
ikkan isnan gawis et somag-
enda isnan silaw tasiyay
ipailada ay si Apo Dios
nan mangbadbadang isnan
gawis ay ik-ikkanda.

Nan Pangwanin Juan Ken Jesus

22 Nakwas pay di dat omey
si Jesus ya nan papasolotna
isnan tap-in di ili isnan
probinsiya ay Judea. Nin-
teeda isdi isnan nadandan ay
agew et menbonbonyagda.
23 Si Juan et menbon-
bonyag abes id Enon ay sag-
en di Salim tay adoado nan
danom isdi. Men-inonod nan
ipogaw ay omey ken siya
danat bonyagan daida.
24 Egay pay naibalod si
Juan issan deey ay menbon-
bonyagana.
25 Issan esay agew et wada
nan inmey ay nakisong-
bat isnan papasolot Juan
maipanggep isnan bonyag ay
kakaanan di basol.
26 Isonga dadat omey ken
Juan et kananda, "Apo, din
ib-am issan demang di gi-
nawang ay Jordan ay in-
bagam ken dakami et men-
bonbonyag id wani et siya
nan omay-ayan am-in nan
kaipoipogaw isonga atiatik
nan omal-ali isna."
27 Dat kanan Juan, "Adi
mensakit nan nemnemko
olay no atiatik nan omali
isna tay si Apo Dios nan
mang-idya isnan kalebben-
gan di ipogaw ay ikkan.
28 Dakayo met laeng
nan mangpaneknek isdin
kinwanik en bakenak si
Kristo nodi inbaan Apo Dios
sak-en ay mangipagtek ken
siya tasiyay mamatida ken
siya.
29 Nan kaidiligana et kaneg
nan mangisagana is oma-
sawaan nan gayyemna. No

omey nan lalaki isnan babai
ay asawaena et dadama nan
gasing nan gayyemna tay
men-asawada tet-ewa. Et
siya nan kanegko abes ay
nangisagana isnan omaliyan
Jesus isonga dadama nan
gasingko tay inmali et siya.
30 Et siya nan masapol
ay maipawedweda dakpay
maipababa."

Nan Magapo Id Daya Nan Kangatowan

31 Nan magapo is-
nan batawa et ibatawa
isonga nan getkena et nan
maipanggep isnan batawa
ngem nan magapo id daya et
siya nan kangatowan isnan
am-in.
32 Ibagbagana nan inil-
ilana ya nan dindinngena
ngem atiatik nan mangpati
isnan kankanana olay no
siya nan kangatowan.
33 Ngem nan mangid-
nge isnan ibagbagana et
paneknekana ay tet-ewa nan
kankanan Apo Dios.
34 Tay si Jesu Kristo ay in-
baan Apo Dios et kankanana
nan kalin Apo Dios tay
inidyan Apo Dios nan am-
in ay panakabalin di Ispirito
Santo ken siya.
35 Si Apo Dios et laylaydena
nan Anakna isonga inidyana
nan kabaelana ta makigad
isnan am-in.
36 Nan mamati isnan
Anakna et matagotago ken
Apo Dios ngem nan adi
mamati et adi matagotago
nodi dosaen Apo Dios ay eng-
enggana.

4

Si Jesus Ya Nan Babai Ay iSamaria

1 Nan Fariseo et ma-
maslatda issan nangden-
ganda ay adoado nan om-
omey ken Jesus ay men-
pabonyag ay amed ad-ado
mo nan om-omey ken Juan.
2 (Ngem nan kinatet-
ewana et egay ninbon-
bonyag si Jesus nodi kedeng
nan papasolotna.)
3 Idi gintek da Jesus ay
mamaslat nan Fariseo da-
dat komaan id Judea et so-
magongda id Galilea
4 et nan daanda ay omey et
isnan probinsiya ay Samaria.
5-6 Kag-aw nan inom-
dananda id Sicar ay esay ili
id Samaria ay sag-en di om-
a ay inpatawid din si Jacob
ken Jose ay anakna id sang-
adom. Wada gedan isdi nan
bobon din si Jacob. Nabbay
si Jesus ay nindad-aan dat
omey tomokdo isdi
7-8 dapay omey san papa-
solotna isnan ili ay lomako is
kanenda.
Dat wada nan somakdo ay
babai ay iSamaria dat kanan
Jesus ken siya, "Omyalika
kad is inomek."
9 Nasdaaw san babai issan
kinwanin Jesus tay nan Judio
et aamisenda nan iSamaria
isonga danat kanan, "Judioka
dakapay aped makiin-inom
ken sak-en ay iSamaria?"
10 Dat kanan Jesus, "No
getkem koma nan idyan Apo
Dios ya no sinowak ay mang-
mangwani en painomem et
ibagam koma tapno agtak

sik-a isnan danom ay mang-
idya is biyag.”
11 Dat kanan san babai,
“Apo, maid met igaodmo
dapay adaadaem nan naay
ay bobon. Ay intoy apedmo
mang-alaan is danom ay
mang-idya is biyag?
12 Inpatawid din alapo
tako ay si Jacob nan naay
bobon. Siya na nan sak-
dowanda isdin an-akna
ya nan inmin-inoman din
talakena. Ay kanam en
nangatngatoka mo din si
Jacob?”
13 Ngem dat kanan Jesus,
“Nan mang-inom isnan
danom ay naay et maewew
kasin
14 ngem nan mang-inom is-
nan idyak ay danom et adi
kaew-ewew. Tay nan danom
ay idyak et menbalin ay
kaneg balaan ay adi katkat-
dok isnan awakna ay mang-
idya ken siya is biyag ay eng-
enggana.”
15 Dat kanan san babai,
“Apo, iyalim ngalod nan
sanay danom tasiyay adiyak
kasin maew-ewew ya
mabmabbay ay somakdo
isna.”
16 Dat kanan Jesus, “Enka
ayagan si asawam dakayot
omali isna.”
17 Dat kanan san babai,
“Dapay maid asawak.” Dat
kanan Jesus, “Tet-ewa nan in-
bagam ay maid asawam.
18 Namin limaka ay nakias-
asawa et nan lalaki ay
ibabaeymo id wani et bak-
enmo asawa. Tet-ewa nan
inbagam.”
19 Dat kanan san babai,
“Apo, mamadtoka obpay.
20 Ay into ngalod nan osto
ay mangdayawan tako ken
Apo Dios? Tay nan bilig ay
naay nan nangdaydayawan
di alal-apomi ay iSamaria
ken siya ngem dakayo et
kananyo en id Jerusalem nan
kadayawan Apo Dios et ke-
deng.”
21 Dat kanan Jesus,
“Patiyem nan kanak, awnit
omdan nan timpo ay baken
nan bilig ay naay ya baken
gedan id Jerusalem is mang-
daydayawan nan ipogaw
ken Apo Dios ay Ama.
22 Dakayo ay iSamaria
et adiyo getken no sino
nan daydayawenyo ngem
dakami ay Judio et getkenmi
nan daydayawenmi tay
nagapo isnan Judio nan
awnit mangisalakan.
23 Ngem inomdan nan
timpo ay nan ikkan nan
tet-ewa ay mangdayaw ken
Apo Dios et dayawenda ay
ostoosto isnan nemnemda ya
isnan tet-etet-ewa ay pam-
matida tay si Apo Dios ay
Ama et siya di nan laydena
ay ikkan di mangdayaw ken
siya.
24 Si Apo Dios et manaka-
balin ay adi kaila isonga
olay no intoy kad-am et
wada siya isonga masapol
ay dayawenda siya isnan
kinatet-ewa ya isnan osto ay
nemnemda.”
25 Dat kanan san babai,
“Getkek ay awnit omali nan
Mesias ay makwani en Kristo

et awnit ipagtekna nan am-
in ken datako."
26 Dat kanan Jesus, "Nan
kankanam ay awnit omali
et sak-en ay makikalkali ken
sik-a."

*Nan Dinmatngan Nan Pa-
pasolot Jesus*

27 Daan ay makikalkali si
Jesus dat domateng san pa-
pasolotna et nasdaawda tay
dinatnganda siya ay maki-
toytoya isnan babai. Ngem
maid makasoot no ngan di
masapol san babai ya dan
aped makitoytoya ken siya.
28 Dat taynan san babai
nan kalambana et somagong
isnan ili danat kanan isnan
kakailiyana,
29 "Akayo pod ta entako
ilaen nan lalaki ay nan-
gibaga isnan am-in ay inik-
ikkak. Ay baken ngen siya di
nan Kristo?"
30 Isonga dadat menlobwat
ay omey issan kad-an Jesus.
31 Issan kinmaanan san
babai isnan kad-an da Jesus
dat kanan san papasolotna
ken siya, "Apo, aka ta man-
ganka od."
32 Ngem danat kanan,
"Wada nan kanek ay adiyo
getken."
33 Dat men-asikwani san
papasolotna, "Ay wada ngen
di nangyali is kanena?"
34 Dat kanan Jesus, "Nan
kanek et nan mangtongpalak
isnan layden nan nangibaa
ken sak-en ya nan mangke-
wasak isnan ipaoblana.
35 Olay kananyo en epat
pay ay bowan esapay aani
ngem ibagak ken dakayo en
mentamaang kayo et ilaenyo
nan ado ay egay mamati ken
Apo Dios tay kanegda pagey
ay maani et.
36 Dakayo ay mangisolsolo
id wani nan kaneg nan men-
ani et malagbowan kayo tay
togopenyo nan nabgasan
tapno waday biyagda ay
maid patenggana. Nan nin-
isolo id kasin et daida nan
nintoned isonga maigid-
danda ay makigasing ken
dakayo ay men-ani.
37 Tay tet-ewa nan pang-
wanida id kasin en teken nan
mentoned ya teken nan men-
ani.
38 Ibaak dakayo ay men-
ani isnan egayyo ninbanno-
gan. Teken nan nan-
gibannog ngem makilak-am
kayo isnan ninbannoganda."

*Nan Namatiyan Nan
iSamaria Ken Jesus*

39 Adoado ay iSamaria
nan namati ken Jesus issan
deey ay ili gapo isnan
nangwaniyan san babai en,
"Inbagana ken sak-en nan
am-in ay inik-ikkak."
40 Isonga inmeyda ken Je-
sus dadat ipapati ay maki-
tee da Jesus ken daida dadat
makitee is doway agew
41 et adoado pay nan na-
mati ken siya gapo isnan in-
solsolona.
42 Kinwanida issan babai,
"Mamati kami et baken gapo
isnan inbagam nodi tay din-
ngemi abes nan kankanana
et getkenmi ay siya tet-ewa
nan mangisalakan isnan
ipogaw isnan batawa tay

idyana nan biyag ay maid
patenggana."

Nan Nangpagawisan Jesus Isnan Anak Di Opisyal

43 Nakwas nan doway
agew dat komaan da Jesus
id Samaria et omeyda isnan
probinsiya ay Galilea.
44 Id kasin kinwanin Je-
sus en, "Nan mamadto et adi
maipateg isnan ilina,"
45 ngem issan inomdanda
id Galilea ay nasiknana
dat dayawen obpay nan
kailiyana siya tay issan
inmayanda id Jerusalem
issan Fiestan di Linmaosan
di Anghel et inilada am-in
nan inik-ikkana.
46 Dat omey da Jesus id
Cana ay esay ili id Galilea
ay din nangipabalinana is
tapey nan danom. Id Caper-
naum et wada nan opisyal ay
masaksakit nan anakna ay
lalaki.
47 Dinngena ay wada si
Jesus id Galilea ay nagapo
id Judea isonga dat omey
menseg-ang ken siya ta
ena koma pagawisen nan
anakna ay matmatey.
48 Ngem dat kanan Jesus,
"Ay adi kayo mamati no maid
ilaenyo is kaskasdaaw?"
49 Dat kanan san opisyal,
"Apo, pangaasim ta enta esa-
pay matey nan anakko."
50 Dat kanan Jesus, "So-
maaka tay ginmawis nan
anakmo."
Pinatin san opisyal san in-
bagan Jesus dat somaa.
51 Issan kawakgatana
ay egay kayet omdan dat
sab-aten nan baana ay
mangibaga en ginmawis nan
anakna.
52 Danat sooten no tong-
ona nan ginmawisana da-
dat kanan en, "Nabaew nan
podotna issan nakwasan di
kakan isnan kag-aw id kob-
a."
53 Nasdaaw siya tay ninem-
nemna ay siya di san osto ay
nangwaniyan Jesus ken siya
en, "Ginmawis nan anakmo."
Isonga dadat mamati ay sin-
baey ken Jesus.
54 Siya na nan maikadwa
ay kaskasdaaw ay inikkan
Jesus id Galilea isnan na-
gapowana id Judea.

5

Nan Nangpagawisan Jesus Isnan Masakit Dapay Obaya

1 Nakwas pay di dat fiestan
di Judio id Jerusalem isonga
dat omey si Jesus ay makifi-
esta.
2 Wada nan pag-emsan isdi
ay nginadnan di Judio is Bet-
saida isnan sag-en di seg-
pan nan kakalnilo. Isnan
bengetna et wada nan limay
bawi
3 ay mangipodpodanan
nan adoado ay masaksakit
ay kollaw, pilay ya nan
napalalais (tay sedsed-enda
nan menkiwiyan nan danom
4 tay mamin ado kano
ay lomayog isnan pag-emsan
nan esay anghel et paki-
wiyena nan danom et nan
omon-ona ay manggatin is-
nan pag-emsan et gomawis
kano nan kompolmi ay sak-
itna.)

5 Wada isdi nan lalaki ay
nasasasakit is tolompoo ya
wao ay tew-en.
6 Issan nang-ilaan Jesus
ken siya ay nangipopodan
isdi et gintekna ay nabayag
ay nasasakit isonga danat
kanan, “Ay laydem ay go-
mawis?”
7 Dat kanan san masak-
sakit, “Apo, maiwed od
mangippey ken sak-en isnan
pag-emsan no menkiwi nan
danom tay no kanak en
omeyak dat wada et nan
epdas inmey.”
8 Dat kanan Jesus, “Boman-
gonka. Alaem nan abekmo
ta mendaanka.”
9 Dat maganawis san
mensakit danat alaen nan
abekna et mendaan et.

Sinabado ay obayan di Ju-
dio et issan agew ay deey et
Sabado
10 isonga kinwanin nan
aap-apon di Judio issan
lalaki ay ginmawis, “Obaya
id wani et lawaen nan linteg
tako nan mangaawitam
isnan abekmo.”
11 Danat kanan, “Dapay in-
bagan san ipogaw ay nangi-
pagawis ken sak-en en alaek
nan abekko ta mendaanak.”
12 Dadat sooten ken siya,
“Ay sino nan ipogaw ay sana
ay nangwani issa?”
13 Ngem adi getken san
lalaki san nangipagawis
ken siya tay adoado nan
ipogaw et kinmaan si Jesus
ay egayda getken.
14 Maaw-awni pay dat
anapen Jesus san lalaki ay
deey danat datngan siya
isnan Templo danat kanan,
“Ilam, ginmawiska et. Adika
bomasbasol kasin modatya
waday ommat ken sik-a is
am-am-amed ngawi.”
15 Dat komaan san lalaki et
ena ibaga issan aap-apon di
Judio en si Jesus obpay nan
nangipagawis isnan sakitna.
16 Gapo isnan naay et
kaliligetda si Jesus tay in-
pagawisna nan masaksakit
isnan obaya.
17 Issan nang-ilaan pay
Jesus ken daida danat kanan
en, “Nan kananyo et no
obaya datakot adi men-
obla. Ngem si Apo Dios ay
Amak, et adina isalsaldeng
ay mang-ay-ayowan isnan
ipogaw olay no obaya isonga
masapol ay kaneg todi abes
nan ikkak.”
18 Isnan kinwanina ay
naay et am-amed ginmege
nan aap-apon di Judio ay
mangwani en mangpatey
ken siya tay baken kedeng di
egayna nangtongpalan isnan
lintegda isnan obaya nodi
iyis-isona nan awakna ken
Apo Dios ay mangwani en
Amana siya.

Nan Kalebbengan Jesus

19 Isonga dat kanan Jesus
ken daida en, “Ibagak nan
tet-ewa ken dakayo, sak-en
ay Anak Apo Dios et mai-
wed mabalinko is ikkan no
makekedengak nodi ikkak et
kedeng nan ilaek ay ik-ikkan
Ama. Tay am-in ay ik-ikkan
Ama et siya abes nan ik-
ikkak.
20 Tay si Ama et laylaydena
sak-en ay Anakna isonga

ipailana ken sak-en nan am-
in ay ik-ikkana et awnitna
ipaikkan ken sak-en nan
am-amed kaskasdaaw no
da tona isonga awnit kayo
masdaaw.
21 Si Ama et tagowena nan
natey et siya abes nan ikkak
ay Anakna tay agtak is biyag
nan laydek ay agtan.
22 Tay baken si Ama is
mangbanag isnan ipogaw
nodi inyalina ken sak-en ay
Anakna nan kalebbengak ay
mangbanag isnan ipogaw
23 tasiyay dayawenda am-
in sak-en ay Anakna ay
kaneg nan panangdayawda
ken Ama. Nan adi mang-
pateg ken sak-en et adina
gedan patgen si Ama ay
nangibaa ken sak-en."
24 Dat itoloy Jesus ay
mangwani, "Ibagak nan tet-
ewa, am-in ay mangidnge
isnan ibagbagak ya mamati
isnan nangibaa ken sak-
en et matagotago ay eng-
enggana ya adi kadosdosa.
Napakawan et nan basba-
solna isonga makitetee ken
Apo Dios ay eng-enggana.
25 Ibagak nan tet-ewa ken
dakayo et kaneg nan natey
nan kaipoipogaw tay mai-
sisiyanda ken Apo Dios ngem
enggana id wani et dengn-
genda nan kalik ay Anakna
et nan mangidnge et awnit
matagotagoda.
26 Tay si Ama nan ka-
gapowan di biyag isonga in-
yalina nan kalebbengak ay
mang-idya gedan is biyag.
27 Inyalina gedan nan
kalebbengak ay mangbanag
isnan ipogaw tay sak-en nan
Iyon-an Am-in di Ipogaw.
28 Adi kayo masdaaw is-
nan inbagak tay awnit om-
dan nan timpo ay am-in ay
natey et dengngenda nan ka-
lik
29 et awnitda bomala is-
nan naipay-anda. Am-in ay
gawis nan inik-ikkanda et
awnit matagotagoda ay eng-
enggana ken Apo Dios ngem
nan ngawi nan inik-ikkanda
et awnit maid patenggan nan
dosada."

*Si Amana Nan Mang-
paneknek Ken Jesus*

30 Dat itoloy Jesus ay mang-
wani, "No makekedengak et
maiwed maikkak isonga ke-
deng nan ibagan Ama ken
sak-en is banagek. Osto nan
ikkak ay mangbanag isnan
ipogaw tay baken nan laylay-
dek is ik-ikkak nodi kedeng
nan layden Ama ay nangibaa
ken sak-en.
31 No sak-en met laeng
nan mangpanpaneknek is-
nan awakko et waay baken
kapapati nan kankanak.
32 Ngem si Ama nan
mangpaneknek ken sak-en
et getkek ay tet-ewa nan
ibagana maipanggep ken
sak-en.
33 Wadada nan inbaayo ay
inmey ken Juan et inbagana
nan tet-ewa ay maipanggep
ken sak-en.
34 Adiyak od masapol di
ipogaw is mangpaneknek
ken sak-en ngem apedko
ipanemnem ken dakayo
din inbagan Juan tasiyay
mamati kayo koma daket

agtan dakayo is biyag ay eng-
enggana ken Apo Dios.
35 Si Juan et siya nan kaneg
silaw ay menbidbidang tay
tangtanggewana nan nem-
nem di ipogaw ngem apedyo
ginanas is sin-awyan nan in-
solsolona.
36 Ngem wada nan mang-
paneknek ken sak-en ay am-
am-amed no si Juan. Nan
naayday ik-ikkak ay ipaik-
ikkan Ama et siya nan mang-
paneknek isnan maipanggep
ken sak-en ya mangipaila
gedan ay si Ama nan nan-
gibaa ken sak-en.
37 Isonga si Ama ay
nangibaa ken sak-en et
siya gedan nan nangibaga
isnan maipanggep ken sak-
en ngem egayyo dindinnge
nan kalina ya egayyo gedan
inil-ila nan kanegna
38 ya adiyo ipateg nan in-
bagana tay adiyo patiyen
sak-en ay inbaana.
39 Solsolowenyo nan kalin
Apo Dios ay naisolat id kasin
isnan liblo tay kananyo en
no siya nan patiyenyo et
matagotago kayo ay eng-
enggana dapay sak-en nan
kankanan san liblo.
40 Ngem dayon ngalod
adyan ay mamati ken sak-
en tapno matagotago kayo
ay eng-enggana?
41 Adiyak masapol nan
dayaw di ipogaw
42 tay getkek nan gapo ay
mang-adyanyo ken sak-en.
Owen, tay maiwed layadyo
ken Apo Dios.
43 Inmaliyak gapo isnan
kalebbengan Ama ngem
mang-adi kayo. Ngem no
waday aped omali is teken
ay wada nan kabaelana ay
egay inbaan Apo Dios et siya
nan dawatenyo.
44 Ayke kayo od mamati?
Tay laydenyo ay mendind-
inayaw ngem adyanyo ay
mang-ikkan is gawis tasiyay
dayawen nan kedkedeng ay
Dios ay si Apo Dios dakayo.
45 Ngem adiyo kanan en
sak-en nan awnit mangpaba-
sol ken dakayo ken Ama
tay nan awnit mangpabasol
ken dakayo et nan insolat
din si Moses ay nangitalka-
nyo isnan namnamayo ay
maisalakan.
46 Tay no pinatpatiyo din si
Moses et patiyenyo abes sak-
en tay din insolat Moses et
sak-en nan kankanana.
47 Ngem gapo tay adiyo
patiyen nan insolsolatna, in-
toy ikkanyo ay mangpati is-
nan ibagbagak?” kinwanin
Jesus.

6

Nan Nangpakanan Jesus Isnan Limay Libo Ay Ipogaw

Mat. 14:13-21; Mar. 6:30-44; Luc. 9:10-17

1 Nallos nan kaat ay agew
dat gedangen da Jesus nan
baybay ay Galilea ay mak-
wani gedan en baybay ay
Tiberias.
2 Adoado nan ipogaw ay
nang-onod ken siya gapo tay
inilada nan kaskasdaaw ay
inik-ikkana issan nangipa-
gawisana isnan masaksakit.

3 Tinmikid si Jesus ya nan
papasolotna isnan bilig da-
dat tomokdo.
4 Issan deey ay timpo et
nganngani nan kapatgan ay
fiestan di Judio ay makwani
en Linmaosan di Anghel.

5 Nintamaang si Jesus
danat ilaen nan kaipoipogaw
ay om-omey isnan kad-ana
isonga danat kanan ken
Felipe, “Ay into ngen lo-
makowan tako is kanen am-
in nan ipogaw ay naayda?”
6 Getken Jesus nan
awnitna ikkan ngem apedna
kinwani di ta ilaena no ngan
nan ikkan Felipe.
7 Dat kanan Felipe, “Isnan
kaad-adoda et adi omanay
nan kaat ay gasot ay pisos
is mailako is tinapay ay ka-
nenda olay no sin-at-ikenda
ay mangpigpigas.”

8 Dat kanan nan esay pa-
solotna ay si Andres ay besat
Simon Pedro,
9 “Wada nan esay baballo
ay kabaon is limay tinapay
ya doway ikan. Ngem ayke
omanay di isnan naayda ay
kaipoipogaw?”

10 Dat kanan Jesus, “Kadya
patokdowenyo daida.”
Isonga dat tomokdo am-in
san ipogaw isnan kalogloga-
man isdi et waay limay
libo nan lalalaki ay egay
kaibilang nan bababai ya
nan oongong-a.
11 Dat alan Jesus nan deey-
day tinapay et men-iyaman
ken Apo Dios danat ipawat-
wat isnan adoado ay tin-
mokdo. Siya di gedan nan
inkana issan ikan et nan-
ganda engganay nabsogda.

12 Idi nabsogda am-in
danat kanan isnan papa-
solotna, “Togopenyo nan
binay-an ta maid makawas.”
13 Isonga dadat togopen
am-in san binay-anda issan
limay tinapay et napno nan
simpoo ya dowa ay lowa.

14 Issan nang-ilaan san
kaipoipogaw issan kaskas-
daaw ay inikkan Jesus
dadat kanan, “Waay siya na
nan tet-ewa ay mamadto
ay inbaan Apo Dios isnan
batawa.”
15 Gintek Jesus ay ipap-
atida ay mang-ala ken siya
ta menbalinenda ay alida
isonga dat makekedeng ay
omey isnan bilig.

*Nan Nindaanan Jesus Is-
nan Oson Di Danom*
*Mat. 14:22-33; Mar. 6:45-
52*

16 Nagisbet pay dat lo-
mayog san papasolotna issan
baybay.
17 Nalabi et dapay maid
kayet si Jesus isnan kad-
anda isonga dadat menlo-
gan isnan bangka et men-
gedangda koma ay omey id
Capernaum
18 ngem dat domateng nan
napigsa ay dagem et mendal-
loyon.
19 Idi lima wenno enem
ay kilometro nan nallosanda
dadat ilaen si Jesus ay
mendad-aan isnan danom
ay omey isnan bangka daet
palalo nan egyatda.

20 Ngem dat komali si Jesus
ay mangwani en, “Adi kayo
omegyat tay sak-en na.”
21 Dadat men-galalasing ay
mangipalogan ken siya isnan
bangka dadat maanedan is-
nan omayanda.
22-24 Issan kawakgatana
et wada kayet nan adoado
ay ipogaw issan kad-an
san nin-iyamanan Jesus
ay nangananda is tinapay.
Kananda en waay wada
kayet si Jesus isdi tay inilada
ay es-esang ay bangka nan
ninloganan nan papasolotna
dapay egay nakilogan si
Jesus. Ngem idi inilada ay
maiwed si Jesus wenno san
papasolotna isdi dadat et
menlogan isnan bangka tay
wada nan tap-in di bangka
ay nagapo id Tiberias dadat
omey anapen siya id Caper-
naum.

*Si Jesus Nan Kaneg Makan
Ay Mang-idya Is Biyag*

25 Issan nangdatnganan
san kaipoipogaw ken Jesus
issan demang di baybay
dadat kanan ken siya, “Apo,
ay tongona nan inmaliyam
isna?”
26 Dat kanan Jesus, “Ibagak
ken dakayo nan tet-ewa et
mang-an-anap kayo gapo tay
napnek kayo isnan tinapay
ay kinanyo ay baken gapo
tay naawatanyo nan kayat
ay kanan nan kaskasdaaw ay
inpailak ken dakayo.
27 Adi kayo koma aped
menligligat gapo isnan
makan ay adi menbayag
nodi anapenyo nan makan
ay mang-ited isnan biyag ay
maid patenggana. Sak-en ay
Iyon-an Am-in di Ipogaw nan
mang-idya ken dakayo isnan
makan ay naay tay si Apo
Dios ay Amak nan nangyali
isnan kalebbengak.”
28 Isonga dadat sooten,
“Ngan pay nan ikkanmi ay
mangtongpal isnan kayat
Apo Dios?”
29 Dat kanan Jesus, “Siya
na nan layden Apo Dios ay
ikkanyo, patiyenyo sak-en
tay sak-en nan inbaana.”
30 Dadat kanan, “Ngan nga-
lod di kaskasdaaw is ipailam
tasiyay mamati kami ken sik-
a? Ay ngan nan ikkam?
31 Tay din si Moses et
pinakana din alal-apo tako
isnan bilbilig is makan
ay makwani en manna
tay kanan nan naisolat id
kasin ay kalin Apo Dios en,
‘Inagtana daida is makan ay
nagapo id daya.’ ”
32 Dat kanan Jesus, “Iba-
gak ken dakayo nan tet-ewa,
baken si Moses is nang-idya
isnan makan ay nagapo id
daya nodi si Amak tay siya
nan mang-idya isnan tet-ewa
ay makan ay magapo id
daya.
33 Et nan makan ay idyan
Apo Dios et siya nan mag-
apo id daya ay mang-idya is
biyag isnan kaipoipogaw.”
34 Dadat kanan, “Apo, ag-
tam kad dakami ay kanayon
isnan sanay makan.”
35 Dat kanan Jesus, “Sak-
en nan makan ay mang-idya
is biyag tay nan omali ay

maitapi ya mamati ken sak-
en et adi kaoowat ya adi
kaew-ewew.
36 Ngem ibagak kasin din
kinwanik en olay no mang-
il-ila kayo et adi kayo kayet
mamati.
37 Am-in nan ipogaw ay
iyalin Ama ken sak-en et
awnitda mamati ken sak-en.
Et nan omali ken sak-en et
adiyak polos ad-adyan.
38 Tay egayak nagapo id
ngato ay omali ay mang-
ikkan isnan laylaydek nodi
nan layden nan nangibaa
ken sak-en nan ikkak.
39 Et siya na nan layden
nan nangibaa ken sak-en ay
ikkak, masapol ay aayewak
ta maid maamas is olay esa
isnan am-in ay inyalina ken
sak-en nodi tagowek daida
isnan kaodiyan ay agew.
40 Tay siya na nan layden
Amak, am-inda ay mangtek
ya mangpati ay sak-en nan
inbaan Apo Dios et agtak
daida is biyag ay maid
patenggana ken Apo Dios et
sak-en nan mangtago ken
daida isnan kaodiyan ay
agew."
41 Nan Judio et ma-
maslatda ken Jesus gapo
isnan nangwaniyana en siya
nan makan ay nagapo id
daya.
42 Dadat kanan, "Ay baken
siya na si Jesus ay anak Jose?
Getken tako da amana ken
inana danat aped kankanan
id wani en nagapo id daya?"
43 Dat kanan Jesus, "Adi
kayo men-ag-agotoot.
44 Maid makaali ken sak-
en no adi paaliyen Ama ay
nangibaa ken sak-en et siya
nan awnitak tagowen isnan
kaodiyan ay agew.
45 Insolat din deeyday
mamadto en, 'Am-in nan
ipogaw et itdowan Apo Dios,'
ya nan am-in ay mangidnge
ken Ama et daida nan omali
ken sak-en.
46 Ngem adiyak kanan en
waday nang-ila ken Ama tay
maiwed nakaila ken siya
nodi kedengak ay nagapo
ken Apo Dios ay Amak.
47 Tet-ewa nan ibagak ken
dakayo ay nan mamati ken
sak-en et matagotago ay eng-
enggana ken Apo Dios.
48 Sak-en nan makan ay
mang-idya is biyag.
49 Din alal-apo tako et olay
no kinanda nan makan ay
manna isnan bilbilig ngem
nateyda met laeng.
50 Ngem nan mangan is-
nan makan ay nagapo id
daya et adi katkatey.
51 Sak-en nan makan ay
nagapo id daya ay mang-idya
is biyag. Et nan mangkakan
isnan naay ay makan et
maagtan is biyag ay eng-
enggana. Nan awakko et siya
nan makan ay idyak isnan
ipogaw isnan batawa tasiyay
matagotagoda."
52 Dat mamaslat nan Judio
dadapay men-asikwani en,
"Into nan aped ikkan tosa ay
mangiyali isnan awakna ta
kanen tako?"
53 Dat kasin kanan Jesus,
"Ibagak ken dakayo nan tet-
ewa, no adiyo kanen nan
awakko ya no adiyo inomen
nan basak ay Iyon-an Am-in

di Ipogaw et maiwed biyag
ken dakayo.
54 Tay nan mangkakan is-
nan awakko ya mang-inom
isnan basak et daida nan
matagotago ay eng-enggana
ken Apo Dios et daida abes
nan awnitak tagowen isnan
kaodiyan ay agew.
55 Tay nan awakko nan tet-
ewa ay makan ya nan basak
nan tet-ewa ay mainom.
56 Nan mangkakan isnan
awakko ya mang-inom isnan
basak et makitetee ken sak-
en ya makiteteeak abes ken
siya.
57 Tay si Amak ay nangibaa
ken sak-en et siya nan
kagapowan di biyag isonga
matatagowak gapo ken siya.
Siya di nan kaneg nan
mangkakan ken sak-en et
matatago abes gapo ken sak-
en.
58 Tay sak-en nan makan
ay nagapo id daya ay baken
kaneg din makan ay kinan
din alal-apo tako id kasin da-
dat matey met laeng. Ngem
nan mangkakan ken sak-
en et matagotago ay eng-
enggana ken Apo Dios."
59 Inbagan Jesus na issan
nin-isolsolowana isnan sina-
goga id Capernaum.

*Si Jesus Nan Kali Ay Mang-
idya Is Biyag*

60 Adoado nan naknakkey
ken Jesus ay nangdedenge
isnan inbagbagana ngem
dadat kanan, "Adi kaokmon
obpay nan naay isolsolona.
Ayke ngen waday mang-
pati?"
61 Olay no maiwed
nangibaga ken Jesus et
gegetkena nan kankananda
isonga danat kanan ken
daida, "Ay mensakit obpay
nan nemnemyo gapo isnan
naay?
62 Ngan ngen pay nan nem-
nemyo no ilaenyo sak-en ay
Iyon-an Am-in di Ipogaw ay
somagong id daya ay na-
gapowak?
63 Nan mang-idya is biyag
et nan Ispirito et nan ipogaw
et maid maikkana isonga no
patiyenyo nan kankanak et
idyan Apo Dios ken dakayo
nan biyag ay maid pateng-
gana.
64 Ngem wada kayet ken
dakayo nan adi mamati." Tay
sigod ay getken Jesus nan
adi mamati ya nan awnit
mangisipsip ken siya.
65 Danat itoloy ay mang-
wani en, "Siya na nan gapo
ay inbagak ken dakayo en
maiwed makaali ken sak-en
no adi paaliyen Ama."
66 Gapo isnan kinwanina
et adoado nan kinmaan ay
naknakkey ken siya.
67 Isonga danat kanan
issan simpoo ya dowa ay
pasolotna, "Dakayo pay, ay
mangtaynan kayo abes?"
68 Dat kanan Simon Pe-
dro, "Apo, ay sinoy teken is
omayanmi dapay sik-a nan
mangibagbaga isnan kali ay
mang-idya is biyag ay eng-
enggana?
69 Et id wani mamati kami
et ay sik-a nan nasantowan
ay inbaan Apo Dios ay
mangisalakan."

70 Dat kanan Jesus, “Sak-en
nan nangpili ken dakayo ay
simpoo ya dowa ngem wada
kayet ken dakayo nan esa ay
baan Satanas.”
71 San kankanana et si Ju-
das ay anak Simon Iscariote
tay siya nan awnit mangisip-
sip ken siya olay no esa
siya ken daida ay simpoo ya
dowa ay pasolotna.

7

Nan Inmayan Jesus Isnan Fiestan Di Bawbawi

1 Nakwas pay di dat ke-
deng id Galilea is sinolsol Je-
sus ay egay inmey id Judea
tay getkena ay layden nan
aap-apon di Judio isdi ay
mangpatey ken siya.
2 Nganngani nan fiestan di
Judio ay makwani en Fiestan
di Bawbawi
3 isonga dat ibagan nan
bebsat Jesus ken siya en, “Ko-
maanka isna ay Galilea ta
omeyka id Judea ay kad-an di
adoado ay ipogaw
4 tay no laydem ay mait-it-
ek et baken isna ay teeteen
ay ili is apedmo mentetean.
Enka koma adi isnan dakkel
ay ili tasiyay ilaen am-in nan
ipogaw nan kaskasdaaw ay
ik-ikkam.”
5 Kinwanida di tay olay
bebsat Jesus daida et adida
mamati ken siya.
6 Dat kanan Jesus ken
daida, “Egay pay inom-
dan nan menpailaak id
Jerusalem. Ngem dakayo,
omey kayo tay ikkanyo nan
laydenyo is olay ngan tosa ay
agew.
7 Adi mabalin ay kaliliget
nan adi mamati ken
Apo Dios dakayo ngem
kaliligetda sak-en tay ibagba-
gak ay ngawi nan ik-ikkanda.
8 Enkayo bawet makifiesta.
Adiyak makkey tay egay in-
omdan nan menpailaak.”
9 Inbagana na ken daida
dat kayet mentetee id
Galilea.
10 Idi nallos san bebsatna
ay omey makifiesta id
Jerusalem dat abes omey
si Jesus isdi ngem egayna
inpagpagtek.
11 Nan aap-apon di Judio et
an-anapenda siya issan pag-
fiestaan no into nan kad-ana.
12 Nan kaipoipogaw ay
nadagop id Jerusalem et
sodsodokenda si Jesus
maipanggep isnan ik-ikkana.
Wada nan mangmangwani
en, “Siya et gawis ay ipogaw.”
Ngem nan tap-ina kananda
en, “Baken, tay sos-owitikena
nan ipogaw.”
13 Ngem inyaammada nan
kalida tay omegyatda ay
dengngen nan aap-apon di
Judio.

Nan Nin-isolowan Jesus Isnan Fiesta

14 Nintenga pay nan fiesta
dat omey si Jesus isnan Tem-
plo et men-isolo.
15 Nasdaaw nan aap-apon
di Judio isnan laingna da-
dat kanan, “Dan aped adoado
nan getken nan ipogaw ay
naay dapay egay nin-adal?”
16 Issan nangdengngan
Jesus isnan kinwanida danat
kanan, “Nan isolsolok et
baken nan nemnemko is

kagapgapowana nodi ken
Apo Dios ay nangibaa ken
sak-en.
17 Nan manglayad ay
mang-ikkan isnan layden
Apo Dios et getkena no sak-
en nan kagapgapowan nan
kankanak wenno si Apo
Dios.
18 Tay nan mangibag-
baga isnan maipanggep
isnan awakna et it-it-ekna
nan awakna. Ngem nan
manglayad ay mangidayaw
isnan nangibaa ken siya et
adi menlaslastog ya tet-ewa
am-in ay kankanana.
19 Inidyan din si Moses
nan linteg ken dakayo ngem
maiwed olay esa ken dakayo
is mangtongpal isnan linteg
tay dakayon kanan en mang-
patey kayo?"
20 Dat kanan nan kaipoi-
pogaw, "Maong-ong-ongka
samet. Ay sinoy mangwani
en pateyen dakaet en?"
21 Dat kanan Jesus, "Isdin
namingsan et naslat kayo
tay Sabado nan nangpagaw-
isak isnan masaksakit dapay
obaya.
22 Ngem dakayo et segy-
atanyo nan an-akyo isnan
maikawao ay agewna olay
no Sabado ay obaya tapno
tongpalenyo din inbilin
Moses isnan kasegyatan
di onga. (Ngem baken si
Moses is nangibilin isnan
kasegyatan di onga nodi din
alal-apona.)
23 No segyatanyo nan onga
isnan obaya tasiyay tong-
palenyo nan linteg Moses
dakayon aped mamaslat ken
sak-en gapo isnan nangipa-
gawisak isnan masaksakit is-
nan obaya?
24 Adi kayo aped menpab-
pabasol gapo isnan il-ilaenyo
et kedeng nodi nemnemenyo
ay osto esakayopay men-
pabasol."

Ay Si Jesus Nan Kristo?

25 Nan tap-in di iJerusalem
et kinwanida en, "Ay baken
kad si tona nan laydenda ay
pateyen?
26 Ilaenyo. Menkalkali siya
isnan kad-an nan kaipoi-
pogaw dapay maid maka-
sopyat ken siya. Ay getken
ngen nan aap-apo tako ay
siya tet-ewa nan Kristo ay
inbaan Apo Dios?
27 Ngem waay baken
tay getken tako met am-
in nan nagapowan tona
ngem no omali si Kristo et
maiwed mangtek kano is
kagapowana."
28 Ngem issan men-
isolsolowan Jesus isnan
Templo et inbibiyadna ay
mangwani, "Kananyo kay-
man en mangtek kayo ya
getkenyo nan nagapowak.
Ngem adiyo getken adi tay
bakenak is kanemnem ay
aped inmali nodi wada nan
nangibaa ken sak-en et siya
nan tet-ewa ay nagapowak.
Adiyo getken siya ngem
29 getkek siya tay siya nan
nagapowak ya siya gedan
nan nangibaa ken sak-en."
30 Idi kinwanina di dat de-
papen koma nan aap-apon di

Judio siya ngem egay inpalo-
bos Apo Dios isonga egayda
nakadpap ken siya.
31 Ngem olay no kaneg todi
et adoado kayet nan mamati
ken siya dadat kanan, “Waay
siya tet-ewa si Kristo. Tay
no baken siya, ay wada ngen
teken ay omali ay menpaila
is am-amed kaskasdaaw mo
nan inikkan tona?”
32 Dinngen nan Fariseo
nan kankanan nan kaipoi-
pogaw maipanggep ken
Jesus isonga dat ibaan nan
Fariseo ya nan aap-apon di
papadi nan gogowaldiyan di
Templo ta enda depapen si
Jesus.
33 Ngem dat kanan Jesus,
“Makiteeak ken dakayo is
sin-awyan pay esakpay so-
magong isnan nangibaa ken
sak-en.
34 Et awnit kayo mang-an-
anap ngem adi kayo maka-
dateng tay nan omayak et adi
kayo makaali.”
35 Dat men-asikwani nan
aap-apon di Judio en, “Ay
into ngen nan awnitna
omayan tasiyay adi tako
datngan? Ay omeyna ngen
isolowan nan baken Judio
isnan il-ilida ay inmayan nan
ib-a tako ay Judio?
36 Ay ngan ngen nan kayat
ay kanan nan inbagana en
awnit tako an-anapen siya
ngem adi tako makadateng
ya nan inbagana gedan
en adi tako makaey isnan
omayana?” kinwanida.
37 Nan kaodiyan ay agew
isnan Fiestan di Bawbawi et
siya nan kawedwedaan. Is-
san deey ay agew tinmakdeg
si Jesus danat ibibiyad ay
mangwani, “No sino nan
maewew dat omali ken sak-
en ta ominom.
38 Tay kanan nan naisolat
ay kalin Apo Dios id kasin en,
‘Nan mamati ken sak-en et
mawada ken siya nan kaneg
balaan ay adi katkatdok ay
mang-idya is biyag ay eng-
enggana.’ ”
39 Nan kayat ay kanan nan
inbagan Jesus et nan Ispir-
ito Santo ay nganngani ay
dawaten nan mamati ken
siya ngem egay kayet naidya
tay masapol ay somagong si
Jesus isnan kadayawana id
daya esapay maidya.
40 Nan tap-in nan nang-
denge isnan naay ay inbagan
Jesus et kinwanida en, “Tet-
ewa obpay ay siya na nan
mamadto ay sinsin-ed tako.”
41 Nan tap-ina et kananda
en, “Siya na si Kristo ay
inbaan Apo Dios.” Ngem
nan tap-ina et kananda en,
“Baken tay id Galilea nan na-
gapowana dapay baken kano
isdi is kagapowan di Kristo.
42 Tay kanan nan kalin Apo
Dios ay naisolat id kasin en
magapo kano si Kristo isnan
ap-on David et maiyanak
id Betlehem ay ilin din si
David.”
43 Isonga nateketeken
nan pangwanin nan kaipoi-
pogaw ken siya.
44 Nan tap-ina et kay-
atda ay depapen siya
ngem maiwed nakaitoled is
mangikawe ken siya.

Nan Aap-apon Di Judio Ya Nan Fariseo Et Adida Mamati

45 San gogowaldiyan di Templo et sinmagongda isnan aap-apon di papadi ya nan Fariseo dat sooten nan nangibaa ken daida en, “Dayon egay inyali siya no?”

46 Dat kanan san gogowaldiya, “Kaskasdaaw od nan kankanana tay maiwed makaikkan isnan ikkana ay men-isolo.”

47 Dat gilawen nan Fariseo daida ay mangwani, “Ay olay dakayo et naallilaw kayo gedan?

48 Ayke kad waday ap-apo wenno Fariseo is mamati ken siya?

49 Nan sanaday ninkanenengneng et adida od getken nan linteg Moses isonga nayaw-awanda.”

50 Dat menkali nan esa ken daida ay si Nikodemo. Siya din inmey nakikali ken Jesus. Kinwanina ken daida en,

51 “Kanan nan linteg tako en adi mabalin ay pabasolen tako nan ipogaw no adi tako somalyaen tasiyay getken tako nan inikkana.”

52 Dadat kanan ken siya, “Dakan aped badbadangan siya? Ay kailiyam siya ay iGalilea? Basaem kod nan kalin Apo Dios ay naisolat id kasin et awnit getkem ay maiwed polos mamadto is magapo id Galilea.”

53 Dadat somaa am-in.

8

Nan Babai Ay Makiseyseyep Isnan Bakena Asawa

1 Inmey si Jesus isnan bilig ay Olivo ay omapa

2 dat issan kawakgatana et nasapa ay sinmagong isnan Templo dat alibongbongan nan ipogaw siya isonga danat itokdo et isolowana daida.

3 Dat iyey nan men-is-isolo isnan linteg ya nan Fariseo nan babai ay dinatnganda ay makiseyseyep isnan bakena asawa dadat patakdegen isnan sasagangenda am-in.

4 Dadat kanan ken Jesus, “Mistolo, dinatnganmi nan naay babai ay makiseyseyep isnan bakena asawa dapay wada nan asawana.

5 Isnan linteg tako et inbilin Moses en nan kaneg tona ay babai et masapol ay magayang ta matey. Ay ngan nan kanam?”

6 Kinwanida di tay kaytenda ay waday kanan Jesus is mangidalomanda ken siya. Ngem dat aped menyodong si Jesus et isolatna nan gomotna isnan lota.

7 Ngem kasasanootda od isonga dat tomakdeg si Jesus et kanana ken daida, “Nan maiwed ngalod basolna ken dakayo et siya nan omon-ona ay manggayang ken siya.”

8 Dat kasin menyodong et mensolat.

9 Issan nangdengnganda isnan kinwanina dadat masonson ay komaan ngem nan kaam-amaan nan inmon-ona ay kinmaan. Et kedeng si Jesus ya san babai ay tinmatakdeg is nataynan isdi.

10 Tinmakdeg si Jesus
danat kanan issan babai,
“Ay into da todi? Ay maid
nataynan is manggayang ken
sik-a?”
11 “Maiwed, Apo,” kin-
wanin san babai. Dat
kanan Jesus, “Olay sak-
en et adiyak dosaen sik-
a. Somaaka et ngem adika
kasin menbasbasol.”

Si Jesus Nan Silaw Nan Ipogaw Isnan Batawa

12 Kasin ninkali si Jesus
isnan kaipoipogaw danat
kanan, “Sak-en nan silaw
ay mangtanggew isnan
nemnem di ipogaw isnan
batawa. Nan mamati
ken sak-en dat mang-onod
et matanggewan siya ta
makaan nan menbolinget
isnan nemnemna tasiyay
maagtan is biyag ay maid
patenggana.”
13 Dat kanan nan Fariseo
ken siya, “Kaneg baken kapa-
pati nan ibagbagam tay sik-
a met laeng nan mangpan-
paneknek isnan awakmo.”
14 Dat kanan Jesus, “Olay
no sak-en nan mangpan-
paneknek isnan awakko et
tet-ewa nan kankanak. Tay
gegetkek nan maipanggep
ken sak-en dakpay getken
nan nagapowak ya nan
somagongak ngem dakayo
et adiyo getken.
15 Aped kayo menpabpaba-
sol gapo isnan maiila ay
iilanyo. Sak-en et adiyak
menpabpabasol
16 ngem no pabasolek
dakayo et tet-ewa nan
ikkak ay mangipabasol tay
bakenak kedeng nodi dowa
kami ken Ama ay nangibaa
ken sak-en.
17 Tay tet-ewa nan kanan
nan lintegyo en no men-
paliso nan kanan nan
doway tistigo et mapati nan
kananda.
18 Et dowa kami ken Ama
ay nangibaa ken sak-en
ay mangpaneknek isnan
awakko.”
19 Dadat sooten, “Ay into
obpay di kad-an di amam is
kankanam?” Dat kanan Je-
sus, “Adi kayo mangmangtek
ya adiyo gedan getgetken si
Ama. No mangmangtek kayo
koma, getgetkenyo koma
abes si Amak.”
20 Inbagan Jesus am-
in dana issan men-
isolsolowana isnan mentetean
nan maipaypay-an di siping
isnan Templo. Ngem maid
nangdepap ken siya tay egay
pay inpalobos Apo Dios.

Adida Makaey Isnan Omayan Jesus

21 Intoloy kasin Jesus
ay mangwani en, “No
komaanak et awnit kayo
mang-an-anap ngem adi
kayo makadateng tay awnit
kayo matey dapay egay
kapakawan nan basbasolyo
isonga adi kayo makaey
isnan omayak.”
22 Isonga nin-asikwani nan
Judio, “Aytay ngen danan
kanan en adi tako maka-
dateng ken siya? Ay awnitna
pateyen ngen nan awakna?”
23 Dat kanan Jesus,
“Ibatawa kayo od et
maipanggep isnan batawa

nan getkenyo et kedeng. Ngem sak-en et idayaak
isonga nan maipanggep abes
isnan daya nan ibagbagak.
24 Isonga inbagak en awnit
matey kayo dapay egay ka-
pakawan nan basbasolyo et
maisisisisiyan kayo ken Apo
Dios no adi kayo mamati ay
sak-en nan inbaana."
25 Dadat sooten, "Ay sinoka
obpay?" Dat kanan Jesus,
"Kanayon ngalod ay ibagak
ken dakayo enggana isdin
damo ay nin-isolsolowak.
26 No maipanggep ken
dakayo et adoado nan
mabalin ay kanak ay mangi-
pabasol ken dakayo ngem
adiyak ikkan nodi nan
ibagbagak isnan ipogaw
isnan batawa et nan tet-
ewa ay dengdengngek ay
kankanan nan nangibaa ken
sak-en."
27 Ngem daida egayda
naawatan ay si Apo Dios ay
Amana nan kinwanina
28 isonga dat kanan Jesus
ken daida, "No ipangatoyo
sak-en ay Iyon-an Am-in di
Ipogaw isnan kros et siya
nan mangtekanyo ay sak-en
nan inbaan Apo Dios ya mai-
wed teken is ikkak nodi nan
it-itdon Ama ken sak-en.
29 Nan nangibaa ken sak-
en et kanayon ay wada ken
sak-en ay mangbadbadang
tay adina taytaynan sak-en
ay maeesa tay nan laydena et
kedeng nan ik-ikkak."

Nan An-ak Abraham

30 Adoado ay Judio nan na-
mati ken Jesus gapo isnan
kinwanina
31 isonga danat kanan ken
daida, "No patpatiyenyo nan
isolsolok et dakayo nan tet-
ewa ay papasolotko.
32 Daket ipagtek nan tet-
ewa ay maipanggep ken sak-
en tasiyay mawayaan kayo."
33 Dadat kanan, "Ap-on
din si Abraham dakami et
enggana id kasin maiwed
kabaa ken dakami. Damen
aped kanan en awnit kami
mawayaan?"
34 Dat kanan Jesus, "Ibagak
nan tet-ewa ken dakayo, am-
in ay bomasol et baan di ba-
sol.
35 Nan baa et mabalin
ay maipakaan isnan baey
nan kabaa ken siya ngem
nan anak et adi mabalin ay
aped maipakaan isnan baey
nan amana tay wada nan
kalebbengana.
36 Ngem no sak-en ay Anak
Apo Dios nan mangwaya
ken dakayo isnan basol et
mawayaan kayo tet-ewa.
37 Getkek ay ap-on din si
Abraham dakayo ngem lay-
denyo pay laeng ay mang-
patey tay adiyo patiyen nan
isolsolok.
38 Isolsolok nan inpailan
Amak ken sak-en ngem
dakayo et nan ik-ikkanyo et
nan ibagbagan amayo."
39 Dadat kanan, "Dapay si
Abraham din amami." Dat
kanan Jesus, "No tet-ewa ay
an-ak Abraham dakayo et
ikkanyo koma nan kaneg
nan inik-ikkana.
40 Ngem dakayon aped lay-
den ay mangpatey dapay
sak-en nan mangibagbaga
ken dakayo isnan tet-ewa ay

dinngek ken Apo Dios? Maiwed kaneg tosa is inik-ikkan din si Abraham nodi
41 nan ogaliyo et kaneg nan ogalin amayo." Dadat kanan, "Baken kami nailistog tay esesa nan Amami ay si Apo Dios et kedeng."
42 Dat kanan Jesus, "No tet-ewa ay amayo si Apo Dios et manglaylayad kayo koma tay naayak ay nagapo ken siya. Egayak aped inmali nodi inbaana sak-en.
43 Ngem aytay dayon adi maawatan nan kankanak? Owen, gapo tay totowengenyo nan ibagbagak.
44 Dakayo nan an-ak Satanas ay amayo isonga laydenyo ay mangtongtongpal isnan laydena. Enggana isdin damo et ninpatpatey siya. Maiwed tet-ewa is kankanana tay siya di nan sigod ay ogalina ay menlaslastog. Isonga siya nan kagapowan nan am-in ay kinalastog.
45 Siya na nan gapo ay adi kayo mangpati olay no ibagak nan tet-ewa.
46 Ay wada ken dakayo di mangpaneknek en binmasolak? Maid tay maiwed basolko. Isonga no ibagak nan tet-ewa, dakayon pay adi mangpati?
47 Nan an-ak Apo Dios et idngeda nan ibagbagana. Ngem nan gapo ay adiyo idnge siya et tay bakena an-ak dakayo."

Nan Pangwanin Jesus Isnan Awakna

48 Dat kanan nan deeyday Judio ken Jesus, "Tet-ewa nan kananmi en iSamariaka tay ap-aposem dakami ay Judio. Waay obpay naananitowanka."
49 Ngem dat kanan Jesus, "Egayak kaan-anitowan. Patpatgek si Amak ngem aped ngawi nan kankananyo ken sak-en.
50 Adiyak oman-anap is mangdaydayaw ken sak-en ngem si Apo Dios ay mangbanbantay ken sak-en et siya nan mangpaneknek ay gawisak.
51 Ngem ibagak nan tet-ewa ken dakayo ay nan mangtongpal isnan ibagbagak et adi katkatey."
52 Dat kanan nan Judio, "Id wani getkenmi ay tet-ewa ay naan-anitowanka. Tay din si Abraham ya din mamadto et nateyda id sangadom dakapay aped kanan en adi katkatey di mangtongpal isnan kalim?
53 Natey din napateg ay alapo tako ay si Abraham ya din mamadto. Ay kanam en nangatngatoka no daida? Ay sinoka et en?"
54 Dat kanan Jesus, "No idaydayawko nan awakko et maiwed silbina. Nan mangidayaw ken sak-en et si Amak ay apedyo kankanan en Diosyo.
55 Ngem adiyo getken siya. Sak-en pay et getkek tay no kanak en adiyak getken et kampotanak ay kanegyo. Ngem tet-ewa ay getkek siya isonga tongtongpalek nan kankanana.

56 Men-gasing din si Abraham ay alapoyo tay kanana
en awnit mang-ila isnan
omaliyak et id wani men-
galalasing tay nang-ila."
57 Dat kanan nan Judio,
"Maiwed pay limampoo is
tew-enmo damet aped kanan
en inilam si Abraham?"
58 Dat kanan Jesus, "Iba-
gak nan tet-ewa ken dakayo,
nawadaak esapay naiyanak
si Abraham."
59 Dadat menpidit is bato
ay igayangda koma ken
siya ngem dat itabonan
Jesus daida et komaan isnan
Templo.

9

Nan Nangpagawisan Jesus Isnan Naiyanak Ay Kowap

1 Issan mendad-aanan Je-
sus et inilana nan esay lalaki
ay naiyanak ay kowap.
2 Dat sooten nan papa-
solotna ken siya, "Apo, ay
sino nan kabasol isnan
naiyanakana ay kowap? Ay
siya ngen wenno nan makin-
anak?"
3 Ngem dat kanan Je-
sus, "Nan nakowapana et
baken gapo isnan basba-
solna wenno nan makin-
anak. Nakowap siya tasiyay
maipaila nan panakabalin
Apo Dios isnan mangpagaw-
isana ken siya.
4 Masapol ay ikkan tako
nan ipaik-ikkan nan nan-
gibaa ken sak-en tay daan
ay kag-aw et wada pay laeng
nan waya tako. Tay no matey
tako et maiwed mabalin is
ikkan tako ay kaneg nan labi
ay adi tako men-obla.
5 Et isnan kawad-ak isnan
batawa et sak-en nan silaw
ay mangtanggew isnan nem-
nem di ipogaw."

6 Kinwanina di dat mento-
bba isnan lota danat pekken
et ipoklatna isnan matan san
kowap
7 danapay kanan, "Enka
mendaop isnan pag-emsan
id Siloe." (Nan kayat ay
kanan nan Siloe et naibaa.)
Isonga dat omey mendaop
san lalaki dat makaila et ay
somaa.

8 Ilaen pay nan sag-
ogongna ya nan nang-il-
ila ken siya isdin menlim-
limosana dadat kanan, "Ay
baken si tona din tomototo-
tokdo isna ay menlimlimos?"
9 Nan tap-ina et kananda
en, "Owen, siya si tosa," ngem
nan tap-ina et kananda en,
"Baken. Ngem kanekanegna
et kedeng."

Isonga dat kanan san
lalaki, "Owen, tet-ewa ay sak-
en din menlimlimos."
10 Dadat sooten, "Dakan
aped makaila? Ay into nan
inkakkam ay ginmawis?"
11 Danat kanan, "Nan
kangadan is Jesus et in-
laokna nan tobbana isnan
lota danat ipoklat isnan
matak danat kanan en
omeyak mendaop id Siloe
isonga daket omey et issan
nakadaopak daket tet-ewa
makaila."
12 "Into pay nan kad-ana?"
sinootda. Danat kanan,
"Adiyak getken."

Nan Ninsootan Nan Fariseo Isnan Kowap

13-15 Dadat eyey san ginmawis ay kowap isnan deeyday Fariseo. Dat sooten nan Fariseo nan inkakkan nan matana ay ginmawis. Danat kanan, “Pinoklatana nan matak is lota daket mendaop daket makaila.”

San agew ay nangsapowan Jesus isnan lota danat iyagas isnan matan san kowap et Sabado ay obayan di Judio

16 isonga kinwanin nan tap-in di Fariseo en, “Nan nang-ikkan isna adi et egay kagapo ken Apo Dios tay adina tongpalen nan linteg di obaya.” Ngem nan tapina et kananda baw en, “Ayke makaikkan di managbasol is kaskasdaaw ay kaneg nan naayda?” Dadat mensinopyat am-in.

17 Isonga dat kanan kasin nan Fariseo issan lalaki, “Kanam en inpagawisna nan matam. Et ngan ngalod nan pangwanim ken siya?” “Siya et mamadton Apo Dios,” kinwanina.

18 Ngem san deeyday aap-apon di Judio et adida patiyen ay kowap siya dat makaila isonga dadat paayagan da amana

19 et sootenda, “Ay si todi san anakyo? Ay tet-ewa ay kowap isdin naiyanakana? Dan aped makaila id wani no?”

20 Dat kanan da amana, “Owen, anakmi di et tet-ewa ay kowap isdin binmalaana.

21 Ngem maipanggep isnan makailaana id wani et adimi getken no ngan nan inikkana ya no sino nan nangpagawis isnan matana. Sootenyo baw ken siya tay naetngan met siya et getkena nan kankanana.”

22 Siya di nan kinwanida tay omegyatda isnan aapapon di Judio tay kananda en no sinoy mangwani en si Jesus nan Kristo ay inbaan Apo Dios et adida ipalobos ay maitapida isnan sinagoga.

23 Isonga siya na nan gapo ay kinwanin da amana en sootenda ken siya.

24 Dat kasin paayagan san Fariseo san lalaki et kananda en, “Isapatam ngalod ken Apo Dios en inbagam nan tetewa tay getkenmi ay managbasol nan nangpagawis ken sik-a.”

25 Dat kanan san lalaki, “Adiyak getken no managbasol siya. Basta nan getkek et kowapak daket makaila.”

26 Dadat sooten, “Ngem ngan nan inkana ay nangipagawis isnan matam?”

27 Danat kanan, “Inbagak et ngalod ken dakayo ngem adiyo patiyen. Dayon layden ay dengngen kasin? Ay laydenyo abes ay menbalin ay pasolotna?”

28 Iniyawda siya ay mangwani en, “Sik-a adi nan pasolotna tay papasolot Moses dakami.

29 Getkenmi ay makikalkali si Apo Dios ken Moses ngem nan ipogaw ay deey et adimi pay getken no intoy nagapowana.”

30 Dat kanan san lalaki,
“Katakatataa obpay sa.
Adiyo obpay getken nan
nagapowana danapay inpa-
gawis nan matak.
31 Getken tako met ay
adi id-idngen Apo Dios nan
kankanan di managbasol
ngem idngena nan mang-
daydayaw ken siya ya nan
mang-ikkan isnan laydena.
32 Enggana isdin naboli-
wan nan batawa et maiwed
nadnadnge is nangipagaw-
gawis is naiyanak ay kowap.
33 No egay kagapo ken Apo
Dios et adi koma makaikkan
isna.”
34 Dadat kanan, “Naiyanakka
ay managbasol dakapay
aped isolsolowan dakami?”
Dadat pakaanen siya.

Kaneg Kowap Nan Adi Mamati

35 Issan nangdengan Je-
sus ay inpakaanda san lalaki
danat anapen siya et kanana,
“Ay mamatika isnan Iyon-an
Am-in di Ipogaw?”
36 Dat kanan san lalaki,
“Apo, ibagam od no sino siya
tasiyay mamatiyak ken siya.”
37 Dat kanan Jesus, “Siya
nan iilaem ay makikalkali
ken sik-a.”
38 “Mamatiyak et ken sik-a,
Apo,” kinwanin san lalaki dat
menpalintomeng ay mang-
dayaw ken Jesus.
39 Dat kanan Jesus, “In-
maliyak isnan batawa
tasiyay mailasinan nan ma-
mati ya adi mamati ken Apo
Dios. Nan adi mamati ken
Apo Dios et kanegda kowap
ngem awnitak pagawisen
daida no mamatida. Ngem
nan aped mangmangwani
en makailada tay getkenda
kano si Apo Dios et daida nan
kowap.”
40 Nan tap-in di Fariseo
ay wada isdi et dinngeda
san kinwanina dadat sooten,
“Ay kanam en kowap kami
abes?”
41 Dat kanan Jesus, “No
getkenyo koma ay kowap
kayo et pagawisen Apo
Dios dakayo tasiyay mang-
patiyanyo ken siya ta adina
pabasolen dakayo. Ngem
gapo tay apedyo kankanan
en getkenyo si Apo Dios
isonga siya nan mangipaba-
solana ken dakayo.”

10

Si Jesus Nan Kagawisan Ay Menbanbantay

1 Dat menpangngalig si Je-
sus ay mangwani en, “Ibagak
nan tet-ewa ken dakayo, nan
ipogaw ay mangsakyat isnan
baked kakalnilo ay baken
nan segpana is segpena et
mangakew.
2 Tay nan mang-ay-ayowan
isnan kakalnilo et kedeng
nan segpan is segsegpena
3 tay wada nan mang-
banbantay isnan segpan
ay mangtokab isnan eneb
no songgep nan mang-ay-
ayowan isnan kakalnilo. No
ayagana nan ngadngadan
nan kalnilona et gegetkenda
nan kalina danat ipabala
daida.
4 No inpabalana daida dat
mang-on-ona et onoden nan

kakalnilona siya tay imama-
tonanda nan kalina.
5 Adida aped omon-onod
isnan teken ay ipogaw nodi
itagtaganda tay adida getken
nan kalina."
6 Sinodok Jesus di
ken daida ngem egayda
naawatan nan kayat ay
kanan nan ibagbagana ken
daida
7 isonga dat kasin kanan
Jesus, "Ibagak nan tet-ewa
ken dakayo, sak-en nan
kanega segpan di pokokan
di kalnilo.
8 Ngem am-in ay inmal-
ali esakpay omali et kanegda
mangakew tay baken tet-ewa
nan insolsoloda. Ngem nan
mamati ken sak-en et egayda
id-idnge daida
9 tay sak-en nan segpan
et am-in ay omali ken sak-
en et awnitak isalakan daida
et kanegda nan kalnilok ay
songsonggep ya bomalbala
ay mangmangan is gawis ay
menkatagoda.
10 Nan mangakew et aped
omali ta men-akew, men-
palti ya mendadael et kedeng
ngem inmaliyak tasiyay ag-
tak nan ipogaw is gawis ay
biyag et siya na nan biyag
ay maid kolangna ken Apo
Dios."
11 Dat itoloy Jesus ay mang-
wani, "Sak-en nan kagaw-
isan ay mangbanbantay is-
nan kakalnilo. Nan gawis
ay menbanbantay et olay
matey gapo is ayyewna isnan
kalnilona.
12 Ngem nan malaglag-
bowan ay menbanbantay
et taynana nan kalnilo no
waday ilaena is dakkel ay
atap ay aso ay omala is
isdana isnan banbantayana
tay bakena kowa daida.
Isonga isdan san atap ay
aso nan tap-ina danapay
patagtagen nan tap-ina ta
mabokada.
13 Siya nan gapo ay lo-
mayaw nan menbanbantay
tay aped malaglagbowan et
kedeng isonga adina paayen
nan kalnilo.
14-15 Ngem sak-en nan ka-
gawisan ay menbanbantay
tay nan ikkanmi ken Ama
ay men-gin-ginetek et siya
nan kaneg nan kalnilok tay
getkek daida ya mangtekda
abes. Et olay mateyak basta
matago nan kalnilok.
16 Wada pay nan tap-in di
kalnilok ay egay naitatapi is-
nan naayda ay naipopokok
et masapol ay iyalik daida
isna ta idngeda abes nan ka-
lik tasiyay maaam-inda ya ta
maeesa nan mangbanbantay
ken daida.
17 Laylayden Ama sak-en
tay ikkak nan laydena ay
olay siya nan kateyak tapno
matagowak kasin.
18 Maiwed makapatey ken
sak-en no adiyak ipalobos
tay sak-en et kedeng nan
kalebbeng isnan kateyak ya
sak-en gedan nan kalebbeng
isnan matagowak kasin.
Siya na nan inbilin Ama ay
ikkak," kinwanin Jesus.
19 Nan deeyday Judio et
ninsisinopyatda kasin gapo
isnan kinwanin Jesus.
20 Adoado nan mangmang-
wani en, "Matawtawaw siya

tay naan-anitowan. Dayon
aped dengdengngen nan
kankanana?”
21 Ngem nan tap-ina et
kankananda en, “Nan naan-
anitowan et adi makakali
is kaneg tona. Ayke kad
makaipagawis di anito is
kowap?”

Adi Mamati Nan Judio Ken Jesus

22 Isnan pinagtedek et siya
nan Fiestan di Daton id
Jerusalem.
23 Wada si Jesus issan fiesta
et mendad-aan isnan mak-
wani en Bangsal Solomon is-
nan Templo
24 dat likoben nan Judio
siya et kananda, “Tongona
pay nan mangibagaam isnan
tet-ewa ken dakami? Ibagam
kad no sik-a nan Kristo ay
inbaan Apo Dios.”
25 Dat kanan Jesus, “Inba-
gak et ken dakayo ngem adi
kayo mangpati. Nan ik-ikkak
gapo isnan panakabalin Ama
et siya dana nan mangipag-
pagtek ken sak-en
26 ngem adi kayo mamati
tay bakenko kalnilo dakayo.
27 Tay nan kalnilok et id-
ngeda nan kalik ya getkek
gedan daida isonga mang-
on-onodda.
28 Agtak daida is biyag ken
Apo Dios ay eng-enggana et
adida maisis-iyan ken siya
ya maiwed makagowad ken
daida ken sak-en.
29 Si Ama nan nangyali ken
daida ken sak-en et siya nan
kangatowan isnan am-in
isonga maiwed makagowad
isnan banbantayana.
30 Dakami ken Ama et es-
esa kami.”
31 Dat kasin menpidit nan
Judio is bato ta igayangda
koma ken siya
32 isonga dat kanan Jesus,
“Ngan nan gapo ay mang-
gayang kayo? Adoado nan
gawis ay inpail-ilak ken
dakayo ay inpaik-ikkan Ama
et into isnan naayda nan
gapo ay manggayanganyo?”
33 Dat kanan nan Judio,
“Adimi gayangen sik-a gapo
isnan gawis ay inik-ikkam
nodi nan mangiyiisowam is-
nan awakmo ken Apo Dios
dakapay aped ipogaw et ke-
deng.”
34 Dat kanan Jesus, “Ngem
naisosolat isnan liblo isnan
kalin Apo Dios ay mangwani
en, ‘Kaneg kayo dios gedan.’
35 Isonga kinwanina en
dios din aap-apoyo ay
nangisolsolowana isnan
linteg id sang-adom et adi
mabalin ay sokatan tako din
kinwanin Apo Dios.
36 Sak-en nan pinilin Ama
ay inbaana isnan batawa
isonga dayon aped kanan en
ap-aposek si Apo Dios gapo
isnan nangwaniyak en sak-
en nan Anakna?
37 No baken nan ipaik-
ikkan Ama is ik-ikkak et
adiyo koma patpatiyen sak-
en.
38 Ngem no nan ipaikkan
Ama nan ik-ikkak et olay no
adiyo patiyen nan kankanak
et patiyenyo koma nan
gawis ay inik-ikkak tasiyay
getkenyo ay tet-ewa ay wada
si Ama ken sak-en ya wadaak
abes ken siya.”

39 Kananda kasin en depa-
penda siya ngem danat men-
ikolipet ay komaan.
40 Dat kasin somagong
si Jesus isnan demang di
ginawang ay Jordan ay
ninbonbonyagan Juan et
mentee isdi.
41 Adoado nan ipogaw ay
inmey ken siya dadat men-
asikwani, “Maiwed kaskas-
daaw is inik-ikkan Juan
ngem tet-ewa nan am-in ay
inbagbagana maipanggep
ken Jesus.”
42 Et adoado nan namati
ken siya isdi.

11

Nan Nateyan Lazaro

1-2 Wada id Betania ay ili
id Judea nan tolo ay sin-ag-i
ay kangadan is Maria, Marta,
ya Lazaro. Si Maria ay naay
et siya nan nangibokbok is-
nan menbango ay lana is-
nan sikin Apo Jesus danapay
iponas nan bookna.* Nin-
sakit si Lazaro
3 dat omibaa da Maria ken
Marta is omey mangibaga
ken Jesus en, “Apo, nan
gayyemmo ay laylaydem et
mensaksakit.”
4 Issan nangdengan Jesus
isna danat kanan, “Nan sakit
Lazaro et adina ikatey nodi
ta maipaila nan panaka-
balinko ta madaydayaw si
Apo Dios ya sak-en abes ay
Anakna.”
5 Si Jesus et laylaydena san
tolo ay sin-agi
6 ngem issan nangdengn-
gana ay mensaksakit si
Lazaro dat mentee kayet
issan kad-ana is doway agew
7 danat kanan isnan papa-
solotna, “Somagong tako id
Judea.”
8 Dadat kanan, “Apo, egay
nabayag din manggayangan
koma nan Judio ken sik-a
dakat aped kasin somagong
isdi?”
9 Ngem dat kanan Jesus,
“Olay, tay simpoo ya dowa
ay olas nan sin-agew isonga
wada pay nan waya tako
ay mang-ikkan isnan ikkan
tako. Kanegna nan mendad-
aanan nan ipogaw isnan
kag-aw et adi maisagaw tay
menpat-a
10 ngem no mendad-aan
isnan labi et maisagaw tay
menbolinget.”
11 Dat itoloy Jesus ay mang-
wani, “Nan gayyem tako ay
si Lazaro et naseyep ngem
omeyak ay manggido.”
12 Dat kanan nan papa-
solotna, “Apo, gawis no
naseyep tay awnit gomawis.”
13 Kananda en waay tet-
ewa ay naseseyep si Lazaro
ngem nan kayat Jesus ay
kanan et natey et
14 isonga danat kanan,
“Natey si Lazaro
15 ngem men-gasingak
tay maiwedak isnan kad-
ana isnan nateyana tasiyay
pomigsa nan pammatiyo no
ilaenyo nan ikkak. Entako
bawet ilaen siya.”
16 Si Tomas ay makwani en
Ipi et kinwanina isnan iib-
ana ay pasolot en, “Makkey
tako ken Jesus id Judea ta

* **11:1-2** Ilaem isnan 12:3.

olay no maitapi tako ken siya
ay matey."

Si Jesus Nan Mangtago Is-
nan Natey Ya Nan Mang-idya
Is Biyag

17 Issan inomdanan da
Jesus id Betania et dinat-
nganda ay epdas naikaob si
Lazaro is epat ay agew.
18 Toloy kilometro nan
kaad-addawina id Jerusalem
19 isonga adoado nan Ju-
dio ay inmey nangliwliwaliw
ken da Marta ken Maria gapo
isnan nateyan nan besatda.
20 Issan nangdengan Marta
ay omal-ali si Jesus danat
omey sab-aten siya ngem
si Maria et nataynan isnan
baeyda.
21 Dat kanan Marta ken Je-
sus, "Apo, no wadaka isna
et egay koma katey nan be-
satko.
22 Ngem getkek ay olay id
wani et idyan Apo Dios ken
sik-a nan dawatem ken siya."
23 Dat kanan Jesus, "Awnit
matago san besatmo."
24 Dat kanan Marta, "Owen
tay getkek ay awnit matago
siya isnan katagowan kasin
di am-in ay natey isnan
kaodiyan ay agew."
25 Dat kanan Jesus, "Sak-en
nan mangtago isnan natey
tay sak-en nan mang-idya is
biyag. Am-in ay mamati
ken sak-en olay no matey et
awnit matago kasin
26 et daida ay matatago
gapo isnan pammatida ken
sak-en et adida kaisis-iyan
ken Apo Dios. Ay patiyem
na?"
27 Danat kanan, "Owen,
Apo. Mamatiyak ay sik-a nan
sinsin-edmi ay omali isnan
batawa ay si Kristo ay Anak
Apo Dios."
28 Kinwanin Marta di
dat somaa et wag-eyena si
Maria ta iyagasaasna ay
mangwani, "Inmali nan Apo
tako et paay-ayagana sik-a."
29 Issan nangdengan Maria
isna danat ikakamo et ena
sab-aten si Jesus.
30-31 San deeyda ay Judio
ay wada isnan baey da
Maria ay mangliwliwaliw
ken siya et inonodda siya
tay kananda en waay omey
isnan naikaoban nan be-
satna ay men-aga. Ngem
baken obpay is inmayana
nodi issan kad-an Jesus tay
egay kayet inomdan issan ili
tay daan issan nangsab-atan
Marta ken siya.
32 Inomdan pay si Maria
issan kad-an Jesus dat men-
lokbob isnan sasagangena
danapay kanan, "Apo, no
wadaka isna et egay koma
katey nan besatko."
33 Inilan Jesus ay men-ag-
aga siya ya nan Judio ay
nakkey ken siya dat dadama
nan seg-angna
34 danat sooten, "Ay into
nan nangikaobanyo ken
siya?" Dadat kanan, "Apo,
aka ta entako ilaen."
35 Dat men-aga abes si Je-
sus
36 isonga dat kanan nan Ju-
dio, "Ilaenyo kod et dadama
nan layadna ken Lazaro."
37 Ngem nan tap-ina et kin-
wanida, "Inpagawisna met
san kowap. Ay maid ngen

mabalin is inkana tasiyay
egay katey koma si Lazaro?”

Nan Natagowan Kasin Lazaro

38 Inmam-amed nan seg-
ang Jesus issan sinmag-
enana isnan liyang ay
naipay-an san natey ay
naeemban is bato.
39 Danat ibilin en, “Kaa-
nenyo nan bato.” Ngem
dat kanan Marta ay besat
san natey, “Apo, adi tay
menpeleleteg tay maikap-
at ay agew id wani isnan
naikaobana.”
40 Dat kanan Jesus ken
siya, “Ay kinalingkingam nan
inbagak en no mamatika et
ilaem nan panakabalin Apo
Dios?”
41 Dadat kaanen san bato
dat mentangad si Jesus
danapay kanan, “Ama, men-
iyamanak tay id-idngem sak-
en.
42 Getkek ay id-idngem
sak-en ngem kanak na
tasiyay nan mangdedenge ay
naayda et mamatida ay sik-a
nan nangibaa ken sak-en.”
43 Kinwanina na danat
ibibiyad ay mangwani en,
“Lazaro, bomalaka.”
44 Dat bomala ay
nabebedbedan nan ledengna
ya sikina ya nakokomonan
nan angasna is galot. Dat
kanan Jesus, “Kaanenyo
nan naibebedbed ken siya
tasiyay makadaan ay gawis.”

Nan Nintotyaanda Isnan Ikkanda Ay Mangpatey Ken Jesus

Mat. 26:1-5; Mar. 14:1-2; Luc. 22:1-2

45 Adoado issan deeyday
Judio ay inmey nangliwaliw
ken da Maria et namatida
ken Jesus issan nang-
ilaanda isnan kaskasdaaw ay
inikkana.
46 Ngem nan tap-ina et sin-
magongda isnan Fariseo ta
ibagada san inikkan Jesus.
47 Isonga nan Fariseo
ya nan menkangangato ay
papadi et inpadagopda nan
aap-apon di Judio dadat
kanan, “Ay ngan nan ikkan
tako ken Jesus tay adoado
nan kaskasdaaw ay ik-
ikkana?
48 No adi tako pasalden-
gen nan ik-ikkana et ma-
mati nan am-in ay ipogaw
ken siya daet siya nan men-
apoda et awnit omali nan
menlelebbeng ay iRoma et
bakasenda nan Templo ya
nan il-ili tako.”
49 Ngem si Caifas ay kanga-
towan ay padi issan deey ay
tew-en et kinwanina, “Mai-
wed polos getkenyo.
50 Ay adiyo getken en gaw-
gawis no matey nan esa
tapno matago nan kaipoi-
pogaw isnan il-ili tako?”
51 Aped kinwanin Caifas
di ay baken nan nemnemna
is nagapowana ngem tay
siya nan kangatowan ay
padi isonga siya nan nangi-
panemneman Apo Dios en
nganngani ay matey si Jesus
ta kaanena nan basol di am-
in ay Judio
52 ngem bakenda kedeng
ay Judio nodi nan am-in ay
an-ak Apo Dios ay mamati
ken siya ay naiwakat isnan

batawa tasiyay maeesada.
53 Enggana issan deey
ay agew et ninemnemnem
nan aap-apon di Judio nan
ikkanda ay mangpatey ken
Jesus
54 isonga egay ninpail-ila si
Jesus ya nan papasolotna id
Judea nodi inmeyda nintee
isnan ili ay Efraim ay sag-en
di bilig.
55 Nganngani nan Fiestan
di Linmaosan di Anghel
isonga adoado nan ipogaw
ay nintikid id Jerusalem
tasiyay ikkanda nan lintegda
ay masapol ay men-emesda
ta makaan nan dakes esapay
omdan nan fiesta.
56 Anaanapenda si Jesus
et issan nadagopanda isnan
Templo dadat men-asikwani,
“Ay ngan nan kananyo? Ay
omali ngata siya isnan fi-
esta?”
57 Ngem nan menkan-
gangato ay papadi ya nan
Fariseo et inbilinda en no
waday mangtek isnan kad-
an Jesus danat ibaga ken
daida ta depapenda.

12

Nan Nanglanaan Maria Ken Jesus
Mat. 26:6-13; Mar. 14:3-9

1 Enem pay ay agew esapay
menlogi nan fiesta dat omey
si Jesus id Betania ay ilin
Lazaro ay tinagona.
2 Nakikan da Jesus isnan
insagsaganada ay makan
et binmadang si Marta ay
mangpakan ken daida dapay
makioobong si Lazaro ken
Jesus.
3 Dat alaen Maria nan esay
palanggo ay nangina ay men-
bango ay lana ay makwani
en naldo et ibokbokna isnan
sikin Jesus danat ponasan is-
nan bookna daet napno nan
baey isnan bangon nan lana.
4 Ngem nan esay pasolot
Jesus ay si Judas Iscariote ay
awnit mangisipsip ken siya
et kinwanina en,
5 “Dan egay kitdi nailako
nan lana ay naay is to-
long gasot ta maidya isnan
kodokdo?”
6 Kinwanina di ngem
baken gapo tay isakitna nan
kodokdo nodi tay siya nan
manggegeen isnan sipingda
et apedna gasgastowen no
laydena tay siya di nan
ogalina.
7 Ngem dat kanan Jesus,
“Bay-am si Maria. Tay nan
inikkana ken sak-en et in-
saganana nan awakko isnan
awnitak maikaoban.
8 Olay ket wawawawada
nan kodokdo ay mabalin
ay badanganyo ngem sak-
en et adiyak makitetee ken
dakayo ay eng-enggana.”
9 Dinngen nan adoado ay
Judio ay wada si Jesus id Be-
tania dadat omey isdi. In-
meyda ngem baken si Jesus
et kedeng nan gapona nodi
ta ilaenda si Lazaro ay tinag-
ona.
10 Isonga dat mentotolag
nan deeyday menkangan-
gato ay papadi ta pateyenda
gedan si Lazaro
11 tay isnan natagowana
et adoado nan Judio ay
naisiyan isnan aap-apoda ta
mamatida ken Jesus.

Nan Nangdayawanda Ken Jesus Isnan Inmayanda Id Jerusalem

Mat. 21:1-11; Mar. 11:1-11; Luc. 19:28-40

12 Issan kawakgatana nan kaipoipogaw ay inmey maki-
fiesta et dinngeda ay domat-
dateng si Jesus id Jerusalem
13 isonga dadat omala is
lamos ay iyap-apda isnan
daanen Jesus isnan enda
mangsab-atan ken siya dada-
pay ibogbogaw ay mang-
mangwani en, "Hosanna.
Madaydayaw nan naay Ali
tako. Mabindisyonan nan
inbaan Apo Dios ay omali
mentolay ken datako ay
Judio."
14 Si Jesus et mensasakay
isnan anak di kabayo. Et siya
nan katongpalan nan kalin
Apo Dios ay naisolat id kasin
ay naay,
15 "Dakayo ay iJerusalem,
adi kayo omeg-egyat
tay naay omal-ali nan
Aliyo ay mensasakay
isnan anak di kabayo."
16 Nan papasolotna et
egayda naawatan nan kay-
atna ay kanan ngem isnan
sinmagongan Jesus id daya
et siya nan nangnemne-
manda isdin naisolat id
kasin maipanggep ken siya
tay tinmet-ewa ay naikkan
ken siya.
17 Nan nang-ila isdin nang-
ayagan Jesus ken Lazaro is-
nan liyang ay nangtagowana
ken siya et inpadamagda nan
inommat.
18 Siya di nan gapona
ay adoado nan nangsab-at
ken Jesus tay dinngeda nan
inikkana ay kaskasdaaw.
19 Ngem nan Fariseo et
nin-asikwanida kayet en,
"Ilaenyo, maid maikkan tako
tay omon-on-onod ken siya
nan am-in ay ipogaw isnan
batawa."

Inpagtek Jesus Nan Ngan-ngani Ay Kateyana

20 Wadada nan baken Ju-
dio ay nagapo id Grecia ay in-
mey id Jerusalem ay makifi-
esta dadapay mendayaw ken
Apo Dios.
21 Dadat omey ken Felipe
et kananda en, "Apo, lay-
denmi ay mang-ila ken Je-
sus." (Si Felipe san iBetsaida
id Galilea.)
22 Dat omey ibagan Fe-
lipe ken Andres ta omeyda
ipagtek ken Jesus.
23 Dat kanan Jesus, "Ngan-
ngani nan kateyak ya nan
kaipangatowak ay Iyon-an
Am-in di Ipogaw.
24 Nan awnitak maikaoban
et siya nan kaneg nan
mais-ekan nan esay bowa
tay no adi kais-ek et adi
bomgas ngem no mais-
ek et awnit bomgas is
adoado. Kaneg nan awnitak
mateyan et awnit adoado
nan maisalakan.
25 Nan ipogaw ay kedeng
nan awakna is ay-ayyewana
et awnit matey met laeng.
Ngem nan adi mang-ayyew
isnan awakna isnan naay
batawa gapo ken sak-en et
awnit matey ngem matago-
tago ken Apo Dios ay eng-
enggana.

26 Nan manglayad ay
menpabaa ken sak-en et
masapol ay mang-on-onod
tasiyay olay intoy kad-ak et
wada siya abes isdi. Tay am-
in ay menpabaa ken sak-en
et awnit patpatgen Ama."

27 Dat itoloy Jesus ay mang-
wani, "Id wani et mangan-
gawngaw nan nemnemko.
Ngan ngata nan kanak ken
Ama? Ay kanak ngen en,
'Ama, ilisim koma sak-en is-
nan naay ommat ken sak-
en?' Ngem adi tay siya na
nan gapo ay inmaliyak."

28 Danat kanan ken Apo
Dios en, "O Ama, ipailam nan
kadayawan nan ngadanmo."

Dat wada nan kali ay na-
gapo id daya ay mangwani
en, "Inpailak nan kadayawak
isnan inik-ikkam et awnitak
ipaila kasin."

29 San tinmatakdeg isdi
et dinngeda san kali ngem
kananda en waay ninkido.
Nan tap-ina et kinwanida
en nakitoya nan esay anghel
ken siya.

30 Ngem dat kanan Jesus,
"San kali ay dinngeyo et bak-
enak is maipadngeana nodi
ken dakayo.

31 Id wani et nan men-
logiyan nan kabanagan nan
ipogaw isnan batawa ya id
wani nan kaabakan Satanas
ay ap-apon di adi mamati.

32 No maipangatowak et
awisek am-in nan kaipoi-
pogaw ta mamatida ken sak-
en."

33 Kinwanina na ta
ipagtekna nan kateyana ay
mailansa siya isnan kros.

34 Dadat kanan, "Damen
kanan en masapol ay
maipangato ta matey nan
Iyon-an Am-in di Ipogaw
dapay kanan nan linteg
en nan Kristo et matatago
ay eng-enggana? Ay sino
obpay nan Iyon-an Am-in di
Ipogaw? Ay baken siya nan
Kristo?"

35 Dat kanan Jesus, "Sak-en
nan silaw et sin-awyan pay
et kedeng nan menteak ken
dakayo. Isonga omali kayo
isnan silaw tay kakad-ana
pay ken dakayo ta adi kayo
kalabiyan. Tay nan mendad-
aan isnan menbolinget et ad-
ina getken nan omay-ayana.

36 Iso ngalod nga mamati
kayo ken sak-en ay silaw
isnan kakad-ak ken dakayo
tapno matatanggewan nan
nemnemyo."

Nan Egay Namatiyan Nan Judio

Kinwanin Jesus di dat ko-
maan et itabonana daida.

37 Olay no inpailana nan
adoado ay kaskasdaaw isnan
kad-anda et egayda kayet na-
mati ken siya

38 et siya nan katongpalan
din insolat Isaias ay mamad-
ton Apo Dios id sang-adom
ay naay,

"Apo, maiwed namati is-
nan inbagbagami ya
maiwed gedan namati
isnan inpail-ilam ay
panakabalinmo."

39 Nan gapo ay egayda na-
mati et insolat gedan din si
Isaias en,

40 “Kaneg kinollaw Apo
Dios nan dalon mang-
adi ay mamati ya
inpakentegna nan
toktokda tay adida lay-
den ay mangnemnem
isnan tet-ewa isonga
bobolagenda dadapay
totowengen tay adida
layden ay omali ken
sak-en ta pakawanek
nan basolda.”
41 Kinwanin Isaias na tay in-
ilana nan kinadios Kristo id
sang-adom danat ibaga nan
maipanggep ken siya.

42 Ngem olay no kaneg
todi et ado nan aap-apon di
Judio ay namati ken Jesus
ngem egayda inpapagtek tay
omegyatda isnan Fariseo tay
no getkenda et adida ipalo-
bos ay maitapida isnan sina-
gogada
43 ya tay laylaydenda ay
madaydayaw isnan ipogaw
mo nan madayawanda ken
Apo Dios.

44 Dat kasin menkali si Je-
sus et ibibiyadna ay mang-
wani en, “Nan mamati ken
sak-en et bakenak kedeng
is patiyenda nodi nan nan-
gibaa gedan ken sak-en
45 tay nan nang-ila ken sak-
en et inilana gedan nan nan-
gibaa ken sak-en.
46 Inmaliyak ay silaw isnan
batawa ta tanggewak nan
nemnem am-in nan mamati
ken sak-en ta adida mentetee
isnan menbolinget.

47 Nan mangdenge isnan
kalik danat adi tongpalen
et bakenak is mangipaba-
sol ken siya tay egayak in-
mali isnan batawa ay mangi-
pabasol isnan ipogaw nodi
inmaliyak ay mangisalakan
ken daida.
48 Ngem wada nan mang-
pabasol isnan mang-adi ken
sak-en ya nan kankanak tay
nan mangpabasol ken daida
et siya nan tet-ewa ay kink-
inwanik isonga awnit ma-
dosada isnan kaodiyan ay
agew.
49 Tay bakenak is kanem-
nem isnan kinkinwanik nodi
inbilin Ama ay nangibaa
ken sak-en nan masapol ay
kanak.
50 Tay getkek ay nan bilin
Ama nan mang-idya is biyag
ay maid patenggana isonga
nan inbilin Ama nan ibagba-
gak.”

13

Nan Nangdenasan Jesus Isnan Papasolotna

1 Nganngani nan Fiestan
di Linmaosan di Anghel et
getken Jesus ay siya nan
komaanana isnan batawa ay
somagongana ken Amana.
Et siya na nan timpo ay
mangipailaana ay maid
kolang di layadna isnan
ipogawna isnan batawa
tay enggana isdin damo et
linaylayadna daida.

2 Idi mangmangan si Je-
sus ya nan papasolotna is-
nan labi dat ipanemnem Sa-
tanas ken Judas ay anak Si-
mon Iscariote en id wani ay
labi nan mangisipsipana ken
Jesus.

3 Ngem si Jesus et getkena
ay inidyan Amana nan am-in

ay panakabalin ken siya ya
getkena gedan ay si Apo Dios
nan nagapowana ya nan so-
magongana.
4 Dat tomakdeg et kaanena
nan nin-ooson ay badona dat
men-ibalikes is towalya.
5 Danat pay-an nan palang-
gana is danom et denasana
nan papasolotna danapay
ponasan issan towalya ay
inbalikesna.
6 Idi inomdan si Jesus
ken Simon Pedro dat kanan
Pedro, “Apo, ay sik-a nan
mangdenas ken sak-en
dapay apomi sik-a?”
7 Dat kanan Jesus, “Adim
pay maawatan nan naay ay
ik-ikkak ngem awnit to met
laeng getkem.”
8 Dat kanan Pedro, “Adiyak
layden ay sik-a nan mangde-
nas ken sak-en.” Dat kanan
Jesus, “Ngem no adiyak de-
nasan sik-a et adika et maibi-
lang ay pasolotko.”
9 “Apo, baken ngalod ke-
deng nan sikik is owasam
nodi nan ledengko ya nan
toktokko gedan,” kinwanin
Pedro.
10 Ngem dat kanan Jesus,
“Nan epdas nin-emes et adi
masapol ay men-emes kasin
tay nadalos et nodi kedeng
nan sikina is madenasan.
Dakayo et nadalos kayo
malaksig nan esa.”
11 Getken Jesus nan awnit
mangisipsip ken siya isonga
siya nan gapo ay kinwanina
en bakenda nadalos am-in.
12 Idi dinenasana daida dat
menbado kasin et makitokdo
ken daida. Danat sooten,
“Ay maawatanyo san inikkak
ken dakayo?
13 Kankananyo ken sak-en
en Mistolo ya Apo et osto nan
kananyo tay tet-ewa.
14 Iso ngalod nga no sak-
en ay Apoyo ya Mistoloyo
et ipababak nan awakko ta
denasak dakayo et masapol
abes ay mendinenas kayo ya
adiyo pangangatowen nan
awakyo.
15-16 Ibagak ken dakayo
nan tet-ewa, maiwed baa is
nangatngato mo nan apona
ya maiwed naibaa is nan-
gatngato mo nan nangibaa
ken siya. Isonga sak-en
ay apoyo et inpailak di ken
dakayo tasiyay ikkanyo abes
nan inikkak.
17 No getkenyo ya
maawatanyo dana et na-
gasat kayo no tongpalenyo.”

Nan Nangibagaan Jesus Isnan Awnit Mangisipsip Ken Siya

Mat. 26:20-25; Mar. 14:17-21; Luc. 22:21-23

18 “Ngem baken kayo am-in
is pangwaniyak en nadalos
kayo tay getkek nan nemne-
myo ay pinilik. Ngem mas-
apol ay maikkan na ta ma-
tongpal din naisolat ay kalin
Apo Dios id kasin ay naay,
‘Nan esa ay nakikan ken sak-
en et nangisipsip.’
19 Ibagak na ken dakayo
esapay ommat tasiyay no
matongpal et awnit mamati
kayo ay sak-en nan Kristo ay
inbaan Apo Dios.
20 Ibagak nan tet-ewa ken
dakayo, nan mangidnge
isnan ibaak et mangidnge
gedan ya nan mangidnge et

idngena gedan nan nangibaa
ken sak-en."
21 Kinwanin Jesus di dat
dadama ay mangangawn-
gaw nan nemnemna isonga
danat kanan, "Ibagak nan
tet-ewa et mangisipsip nan
esa ken dakayo."
22 Dat men-asiila nan pa-
pasolotna tay adida getken
no sino ken daida nan
kankanana.
23 Nan tomotokdo isnan
sag-en Jesus et siya nan pa-
solot ay laylaydena
24 dat sinyasan Simon Pe-
dro siya ta sootena ken Je-
sus no sino ken daida nan
kankanana.
25 Isonga dat somag-en
ken Jesus san deey pasolot
et sadagana siya danapay
sooten, "Apo, ay sino ken
dakami nan kankanam?"
26 Dat kanan Jesus ken siya
et kedeng, "Siya nan mang-
idyaak isnan itab-awko ay
tinapay." Isonga dat omala
is tinapay et itab-awna danat
idya ken Judas ay anak Si-
mon Iscariote.
27 Idi alaen Judas san tina-
pay dat kapten Satanas siya.

Dat kanan Jesus ken siya,
"Ikkam ay dagos nan wada
isnan nemnemmo."
28 San kinwanin Jesus ken
Judas et egay naawatan nan
papasolotna ay mangman-
gan
29 ngem gapo tay si Ju-
das nan manggegeen isnan
sipingda et inpagalopda en
inbagan Jesus en omey lo-
mako is osalenda isnan fiesta
wenno agtana nan kodokdo.
30 Kinan pay Judas san
tinapay dat bomala. San kin-
maanana et nalabi.

Masapol Ay Menlinayad
Nan Papasolot Jesus

31 Issan kinmaanan Judas
dat kanan Jesus, "Maipaila
nan kadayawak id wani ay
Iyon-an Am-in di Ipogaw ya
siya abes nan maipailaan
nan kadayawan Apo Dios.
32 Et no maipaila nan ma-
dayawan Apo Dios gapo ken
sak-en et siya met laeng nan
mail-an nan kinadayawko ay
Anakna et maikkan ay dagos.
33 An-akko, sin-awyan pay
et kedeng nan kawad-ak ken
dakayo. Awnit kayo mang-
an-anap ngem ibagak ken
dakayo id wani din inba-
gak isnan aap-apon di Judio
en adi kayo makaey isnan
omayak.
34 Naay di balbalo ay
bilin ay ipagtekko ken
dakayo. Masapol ay menlili-
nayad kayo. Kaneg nan
pananglayadko ken dakayo
nan ikkanyo koma ay
menlilinayad.
35 No menlilinayad kayo et
siya nan mangipagtek isnan
am-in ay ipogaw en tet-ewa
ay papasolotko dakayo."

Nan Nangibagaan Jesus
En Awnit Isot Pedro Siya
Mat. 26:31-35; Mar.
14:27-31; Luc. 22:31-34

36 Dat sooten Simon Pedro,
"Apo, ay intoy omayam
et en?" "Adi mabalin ay
omonodka ken sak-en id
wani ngem esaka met laeng
omonod," kinwanin Jesus.

37 Dat kayet sooten Pedro,
“Apo, ayta dan adi mabalin
ay omonodak ken sik-a id
wani dapay olay mateyak
gapo isnan pammatik ken
sik-a?”
38 Dat kanan Jesus, “Kanam
en olay no mateyka gapo
isnan pammatim ken sak-
en ngem ibagak nan tet-ewa
ken sik-a et esapay mentan-o
nan manok et mamitloka ay
mangisot.”

14

Si Jesus Nan Daan

1 Dat itoloy Jesus ay mang-
wani ken daida, “Olay no
ngan di ommat et adi kayo
koma mendanag nodi ma-
mati kayo ken Apo Dios ya
mamati kayo gedan ken sak-
en.
2 Tay nan kad-an Ama
et omanay ay mentean di
kaipoipogaw et omeyak
ay mangisagana isnan
menteanyo. Egayak koma
inbagana no baken tet-ewa.
3 Et isnan omayak ay
mangisagana isnan awnityo
mentean, awnitak somagong
ay mang-ayag ken dakayo
tasiyay makitee kayo isnan
kad-ak.
4 Getkenyo met nan daan
ay omey isnan omayak.”
5 Dat kanan Tomas ken
siya, “Apo, adimi getken nan
omayam isonga adimi gedan
getken nan daan ay omey
isdi.”
6 Dat kanan Jesus, “Sak-en
nan daan tay kedengak is ka-
gapowan di biyag ya keden-
gak is mangibagbaga isnan
tet-ewa et maiwed makaey
ken Ama no adi mendaan
ken sak-en.
7 No tet-ewa ay mangtek
kayo et getkenyo gedan si
Ama et enggana id wani kan-
egyo inila siya tay nang-ila
kayo.”
8 Dat kanan Felipe, “Apo,
ipailam ngalod si Amam ken
dakami ta mapnek kami.”
9 Dat kanan Jesus, “Fe-
lipe, nabayag ay wadaak
ken dakayo dakapay adi
mangtek kayet? Nan nang-
ila ken sak-en et inilana
gedan si Ama. Ngem dakan
kayet kanan en ipailak si
Ama?
10 Ay adim patiyen ay
wadaak ken Ama ya wada
abes si Ama ken sak-en?
Nan inbagbagak ken dakayo
et bakenak is nagapowana
nodi si Ama tay siya nan
mangipakalkali ken sak-en.
11 Mamati kayo koma
ay wadaak ken Ama ya
wada abes si Ama ken sak-
en. Ngem no adi kayo
mamati isnan ibagbagak et
mamati kayo koma gapo
isnan naayda ay ik-ikkak.
12 Ibagak nan tet-ewa ken
dakayo, nan mamati ken sak-
en et awnit ikkana nan ik-
ikkak. Owen, dadakke pay
mo da tona nan ikkana tay
omeyak ken Ama.
13 Isonga am-in ay dawa-
tenyo gapo isnan mangtalka-
nyo isnan kabaelak et
tongpalek tasiyay maidayaw
si Ama isnan ik-ikkak ay
Anakna.
14 Owen, gapo isnan
talekyo ken sak-en et olay

am-in ay dawatenyo isnan
ngadanko et awnitak ikkan."

Nan Nangibagaan Jesus
En Omali Nan Ispirito Santo

15 Intoloy Jesus ay mang-
wani en, "No laylaydenyo
sak-en et tongpalenyo nan
bilinko.
16 Awnitak dawaten ken
Ama ta omibaa is teken ay
mangbadang ay makitee ken
dakayo ay eng-enggana
17 et siya nan Ispirito Santo
ay mangipagtek isnan tet-
ewa. Nan adi mamati ken
sak-en et adida dawaten
nan Ispirito Santo tay adida
maimatonan siya. Ngem
dakayo et gegetkenyo siya
tay wada siya ken dakayo ay
eng-enggana.
18 Adiyak taynan dakayo
ay kaneg ngoso tay awnitak
kasin somagong.
19 Isnan sin-awyan et
awnit adi mang-il-ila nan
adi mamati ken sak-en ngem
dakayo ay mamati et awnit
ilaenyo sak-en. Et gapo
tay matagowak kasin isonga
awnit kayo abes matagotago.
20 No omdan nan agew ay
deey et getkenyo ay wadaak
ken Ama et wada kayo
ken sak-en ay kaneg nan
kawadak ken dakayo.
21 Nan mangdenge isnan
bilinko danat tongpalen et
siya nan manglaylayad ken
sak-en. Nan manglaylayad
ken sak-en et laylayden Ama
ya laylaydek abes isonga
awnitak ipagtek ken siya nan
am-in ay maipanggep ken
sak-en," kinwanin Jesus.
22 Dat kanan Judas (baken
si Judas Iscariote), "Apo,
dakan aped ipagtek nan
kaipogawmo ken dakami et
kedeng ay baken isnan am-in
ay ipogaw?"
23 Dat kanan Jesus, "Nan
manglaylayad ken sak-en et
tongtongpalena nan ibagba-
gak. Siya gedan et laylayden
Ama isonga dakami ken Ama
et awnit kami omali ay maki-
tee ken siya.
24 Ngem nan adi manglay-
layad ken sak-en et adina
tongtongpalen nan ibagba-
gak. Bakenak is nagapowan
nan kali ay dinngeyo nodi
nagapo ken Ama ay nan-
gibaa ken sak-en.
25 Ibagbagak am-in dana
tay daanak ken dakayo.
26 Ngem awnit ibaan Ama
nan bomadbadang ay si
Ispirito Santo ay mangi-
pagtek isnan maipanggep
ken sak-en. Awnitna itdo
nan maipanggep isnan am-
in ay gawis ya ipanemnemna
am-in nan inbagbagak ken
dakayo.
27 Adi kayo madandana-
gan ya omeg-egyat tay idyak
nan lamnin ken dakayo ta
menlamlamnin kayo et nan
naay ay lamnin ay magapo
ken sak-en et maiwed kaneg
di kagawisna isnan batawa.
28 Dinngeyo san inbagak
ay awnitak taynan dakayo
ngem awnitak kasin so-
magong. No linaylayadyo
sak-en et men-gasing kayo
tay omeyak ken Ama ay
nangatngato mo sak-en.

29 Inbagak na id wani
ken dakayo esapay ommat
tasiyay no ommat et pomigsa
koma nan pammatiyo ken
sak-en.
30 Adiyak bayabayagen
ay makikalkali ken dakayo
tay omal-ali si Satanas ay
ap-apon di adi mamati ay
ipogaw. Maiwed kabaelana
ken sak-en
31 ngem ipalobosko ay
ikkana nan kayatna ay ikkan
tasiyay ipailak isnan am-in
ay ipogaw ay laylaydek si
Ama isonga tongtongpalek
am-in ay ibagbagana ken
sak-en.
Ala, akayo ta entako."

15

Si Jesus Nan Kanega Kaiw

1 Intoloy Jesus ay mang-
wani, "Sak-en nan kanega
kaiw et si Ama nan mang-ay-
ayowan.
2 Kaanena am-in nan
panga ay adi bombomgas.
Ngem nan bombomgas ay
panga kaanena nan ping-
pingina ay adi bombomgas
tasiyay ad-ado nan ibgasda.
3 Kanegyo nan panga ay
bombomgas tay nadalosan
kayo tay patiyenyo nan inba-
gak ken dakayo.
4 Isonga itoltoloyyo ay
mangtaltalek tasiyay mente-
teeak ken dakayo. Tay
no adi kayo mangtaltalek
et adi kayo makaikkan is
gawis. Kaneg nan panga et
adi mabalin ay bomgas mo
makaan isnan poona.
5 Sak-en nan kanega
poon di kaiw et dakayo
nan kanegna panga. Nan
mangtaltalek ken sak-en et
menteteeak ken siya et awnit
adoado nan ik-ikkana ay
gawis tay no maiwedak et
adi kayo makaikkan is gawis.
6 Isonga nan adi maitoloy
ay mentetee ken sak-en
et maiwasit ay kaneg nan
panga ay maango dat
maponok et mapoowan.
7 Ngem no itoltoloyyo ay
mentetee ken sak-en ya
idngeyo nan kalik dakayot
ibaga nan kayatyo ken
Ama et awnit maikkan ken
dakayo.
8 Siya na nan pakai-
dayawan Ama, no gawis
nan ikkanyo et kaneg kayo
bomgas is ado ta mangipail-
anyo ay pasolotko dakayo.
9 Laylaydek dakayo ay
kaneg nan pananglayad Ama
ken sak-en isonga adiyo
taytaynan nan layadko ken
dakayo.
10 No tongpalenyo nan
bilinko ay kaneg nan ikkak
ay mangtongpal isnan bilin
Ama et adi makak-aan nan
layadko ken dakayo ay kaneg
nan layad Ama ken sak-en ay
adi makak-aan.
11 Inbagak na ken dakayo
tasiyay makigasgasing kayo
ken sak-en ay eng-enggana.
12 Siya na nan ibilinko,
menlinlinayad kayo ay
kaneg nan ikkak ay manglay-
layad ken dakayo.
13 Nan kadakkelan ay
layad ay ipailan nan ipogaw
et olay matey siya basta
matago nan gagayyemna
14 et dakayo nan

gagayyemko no tongpalenyo
nan bilinko.
15 Id wani gagayyem nan
pangwanik ken dakayo tay
inbagak ken dakayo nan
am-in ay dinngek ken Ama
isonga baken et baa nan
pangwanik ken dakayo tay
nan baa et adina getken nan
ik-ikkan nan apona.
16 Baken kayo is nang-
pili ken sak-en ay mangisolo
ken dakayo nodi sak-en nan
nangpili ken dakayo. Pinilik
dakayo ay omey mang-ikkan
is gawis et siya nan kanegyo
begas ay adi kaam-am-amin
et ited Ama ken dakayo nan
am-in ay dawatenyo isnan
ngadanko tay mamati kayo
ken sak-en.
17 Ibagak kasin san inba-
gak ken dakayo, menlinli-
nayad kayo.”

Nan Mang-aamisan Nan Adi Mamati Ken Jesus Isnan Papasolotna

18 Kinwanin pay Jesus
en, “Adi kayo masdaaw no
aamisen nan adi mamati ken
sak-en dakayo tay inilayo
nan inkanda ay nang-aamis
ken sak-en.
19 No kanegyo koma nan
adi mamati et laylaydenda
dakayo tay ib-ada dakayo.
Ngem bakenyo kaneg daida
tay pinilik dakayo ay ma-
mati ken sak-en isonga siya
na nan gapo ay aamisenda
dakayo.
20 Nenemnemenyo nan in-
bagak ken dakayo ay mai-
wed baa is nangatngato mo
nan apona. No inaamisda
sak-en et awnitda aamisen
abes dakayo. Ngem no
tinongtongpalda koma nan
inbagbagak et tongpalenda
abes nan ibagbagayo.
21 Ngem awnit ikkanda na
am-in ken dakayo gapo ken
sak-en tay adida od mamati
ken Apo Dios ay nangibaa
ken sak-en.
22 No egayak koma inmali
ay ninkali ken daida et bak-
enda basol nan adida mang-
patiyan ken sak-en. Ngem
id wani maiwed et ilasonda
isnan basbasolda.
23 Tay nan mang-adi ken
sak-en et adyana gedan si
Ama.
24 Bakenda koma basol
nan adida mangpatiyan ken
sak-en no egayak inpaila ken
daida nan kaskasdaaw ay
maiwed polos makaikkan.
Ngem id wani ay olay inilada
nan inik-ikkak et adyanda
kayet dakami ken Ama
isonga dadama nan basolda.
25 Ngem masapol ay om-
mat dana tasiyay matongpal
nan insolat din mamadto id
kasin ay naay, ‘Adyanda sak-
en ay maiwed gapo na.’
26 Awnitak ibaa ken
dakayo nan Ispirito Santo
ay magapo ken Ama tasiyay
badbadangana dakayo ay
eng-enggana. Siya nan
mangpaneknek isnan tet-
ewa ay maipanggep ken sak-
en.
27 Et dakayo abes
nan mangibaga isnan
maipanggep ken sak-en tay
naibobobobowег kayo ken
sak-en engganay inlogik ay
men-isolo et getkenyo nan
kaipogawko.

16

1 Inbagak na ken dakayo
tasiyay adiyo kalka-
lingkingan nan pammatiyo
olay ngan di awnitda ik-
ikkan ken dakayo
2 tay awnit adida ipalobos
ay maitapi kayo isnan
sinagogada gapo isnan
pammatiyo ken sak-en.
Owen, awnit omdan nan
timpo ay nan mangpatey ken
dakayo et kananda en nan
inikkanda et siya nan layden
Apo Dios.
3 Siya na nan ikkanda ken
dakayo tay adida getken si
Ama ya sak-en.
4 Ngem ibagbagak na
tasiyay mo ikkanda na ken
dakayo dayot manemnem
nan inbagbagak."

Nan Ikkan Nan Ispirito Santo

"Egayak inbaga na id kasin
tay daanak ken dakayo
5 ngem id wani ibagak
na tay somagongak et is-
nan nangibaa ken sak-en.
Ngem dan maiwed mensoot
ken dakayo no intoy so-
magongak?
6 Getkek ay menseseg-ang
kayo gapo isnan inbagbagak
7 ngem ibagak nan tet-ewa
ken dakayo, pagawisanyo
met laeng nan komaanak
tay no adiyak komaan et
adi mabalin ay omali nan
Ispirito Santo ken dakayo
ngem isnan komaanak et
ibaak siya ta badbadangana
dakayo.
8 Et isnan omaliyana
awnit ipagtekna isnan
adi mamati ken sak-en
nan maipanggep isnan
basolda. Ipagtekna gedan
nan maipanggep isnan
kinagawisko ya ipagtekna
gedan nan maipanggep
isnan mangbanagan Apo
Dios isnan ipogaw isnan
batawa.
9 Nan maipanggep isnan
basol et nan mangtekanda ay
nakabasolda isnan egayda
nangpatiyan ken sak-en.
10 Nan maipanggep
nan kinagawisko et nan
mangtekanda ay sak-en nan
pinilin Apo Dios ay mang-
ikkan isnan laydena ya nan
omayak ken siya ay awnit
adi kayo mang-il-ila.
11 Nan maipanggep is-
nan mangbanagan Apo
Dios isnan ipogaw et nan
mangtekanda isnan nabana-
gan Satanas ay ap-apon di
adi mamati ya nan am-in ay
baana.
12 Adoado pay nan iba-
gak koma ken dakayo ngem
id wani adiyo pay laeng
maawatan.
13 Ngem olay tay no
omali nan Ispirito Santo
et siya nan mangipagtek
ken dakayo isnan am-in
ay tet-ewa. Nan awnitna
it-itdo et baken nan nem-
nemna is kagapgapowana
nodi nan dengngena ay
ibagbagan Apo Dios danapay
ipagpagtek nan awnit om-
ommat.
14 Madayawak gapo ken
siya tay awnit id-ana nan
kayatko ay ibaga ken dakayo.
15 Tay nan nemnem Ama
et siya abes nan nemnemko

isonga inbagak en awnit
id-an nan Ispirito Santo
nan kayatko ay ibaga ken
dakayo.”

Nan Mang-ilaanda Kasin Ken Jesus

16 Intoloy Jesus ay mang-
wani, “Isnan madandan ay
agew awnit adiyo il-ilaen
sak-en ngem adi mabayag et
awnit mang-ila kayo kasin.”

17 Dat kanan nan tap-in
nan pasolot Jesus isnan iib-
ada, “Ngan ngen nan kayat
ay kanan nan inbagana en
isnan madandan ay agew et
adi tako il-ilan siya ngem adi
mabayag datakot ilaen kasin
siya ya nan kinwanina gedan
en omayana ken Amana?”
18 Dadat men-asisoot en,
“Ngan nan kayatna ay kanan
isnan madandan ay agew?
Adi tako maawatan nan ibag-
bagana.”

19 Getken Jesus ay kayatda
ay sooten ken siya isonga
danat kanan ken daida, “Ay
men-as-asisoot kayo gapo
isnan inbagak en isnan
madandan awnityo adi
il-ilaen sak-en ngem adi
mabayag dakayot mang-ila
kasin?
20 Dengenyo pay nan
ibagak ken dakayo, awnit
kayo men-aga dakayopay
menseseg-ang gapo isnan
awnit ommat ken sak-en
dapay men-gasgasing nan
adi mamati. Owen, awnit
kayo menseseg-ang ngem
awnit kayo kasin gomasing.

21 Kaneg nan omanakan
nan babai et kaseseg-
ang nan ilana gapo isnan
menpasikalana ngem no
epdas binmala nan onga et
kalingkingana et nan sakitna
gapo isnan gasingna isnan
onga.
22 Kaneg abes ken dakayo,
id wani menseseg-ang kayo
ngem nan awnitak mang-
ilaan kasin ken dakayo et
awnit kayo men-galalasing.
Owen, gasing ay maiwed
makakaan ken dakayo.
23 Ngem no mang-ila kayo
kasin et bakenak is mendaw-
dawatanyo nodi ken Ama.
Owen, itedna nan am-in ay
dawatenyo ken siya no iyos-
alyo nan ngadanko.
24 Enggana id wani et
maiwed dinawatyo ken
Ama ay maipoon isnan
pammatiyo ken sak-en.
Mendawat kayo et awnit
maagtan kayo tasiyay maid
kolang di gasingyo.”

Inabak Jesus Si Satanas

25 Intoloy Jesus ay mang-
wani, “Pangngalig nan inik-
ikkak ay nangsodsodok is
dana ken dakayo ngem
awnit omdan nan timpo ay
adi masapol ay menpangn-
galigak ay mensodsodok ken
dakayo nodi ipapadawesko
ay mangipagtek isnan tet-
ewa maipanggep ken Ama.
26 No omdan nan timpo
ay deey awnit siya nan
mendawdawatanyo tay
idyak nan kalebbenganyo ay
mendawat et adiyet masapol
ay idawdawatak dakayo

27 tay laylayden Ama
dakayo isonga itedna nan
dawatenyo. Laylaydena
dakayo gapo tay laylaydenyo
sak-en ya patiyenyo ay
nagapowak ken Apo Dios.
28 Nagapowak ken Ama
daket omali isnan batawa
ngem id wani et taynak nan
batawa tay somagongak ken
Ama."
29 Dat kanan nan papa-
solotna ken siya, "Ilaem,
maawatanmi nan kankanam
id wani tay adim dadlo
ipapangngalig.
30 Id wani getkenmi ay
getkem am-in isonga adi
masapol ay mensoot kami
ken sik-a tay getkem nan
wada isnan nemnemmi.
Siya na nan mangpatiyanmi
ay nagapoka ken Apo Dios."
31 Dat kanan Jesus, "Ay ma-
mati kayo dadlo id wani?
32 Ngem nganngani ay om-
dan nan timpo ay awnit
kayo masis-iyan tay was-
din somaa et mataynanak
ay maeesa. Ngem adiyak
kaeesa tet-ewa tay wada si
Ama ken sak-en.
33 Inbagak na ken dakayo
tasiyay menlamlamnin kayo
isnan maitatapiyanyo ken
sak-en tay awnit paligaten
nan adi mamati dakayo.
Ngem olay, papigsaenyo
kayet nan nemnemyo tay
inabakko si Satanas ay ap-
apon nan adi mamati ya nan
am-in ay anito."

17

Nan Lowalon Jesus

1 Nakwas pay ay kinwanin
Jesus na dat mentangad
id daya et kanana, "Ama,
inomdan et nan kateyak.
Ipailam nan kinapategko
tasiyay maipaila abes nan
kinapategmo ken sak-en.
2 Tay inyalim nan
kalebbengak isnan am-in ay
ipogaw tasiyay agtak is biyag
ay maid patenggana nan am-
in ay mamati ken sak-en.
3 Nan gapo ay matagotago
nan ipogaw ay eng-enggana
et nan pangtekanda ay sik-
a et kedkedeng nan tet-ewa
ay Dios ya nan pangtekanda
ken sak-en ay Kristo ay in-
baam.
4 Inpailak nan kinadiosmo
isnan ipogaw isnan batawa
tay kinwasko nan inbagam
ay ikkak.
5 Ama, pasagongem sak-en
isnan kad-am dakat mangi-
pateg ay kaneg san panangi-
pategmo ken sak-en issan
kakad-ak ken sik-a esapay
maboliw nan batawa.
6 Inpagtekko nan maipanggep
ken sik-a isnan ipogaw
ay inyalim ken sak-en tay
ipogawmo daida dakat iyali
ken sak-en. Tinongtong-
palda nan kalim
7 et id wani getkenda ay
sik-a nan nagapowan am-in
nan inik-ikkak.
8 Inbagak am-in ken daida
nan inbagam ken sak-en et
pinatida. Getkenda ay tet-
ewa ay nagapowak ken sik-
a ya sik-a nan nangibaa ken
sak-en
9 isonga ilol-owalowak
daida. Baken nan adi ma-

mati is ilol-owalowak nodi
nan mamati tay ipogawmo
ay inyalim.
10 Am-in ay ipogawko et
ipogawmo gedan kaneg nan
ipogawmo et ipogawko abes
et daida nan nangipaila is-
nan kinapategko.
11 Id wani somagongak ken
sik-a tay komaanak isnan
batawa ngem mataynanda
isna. Manakabalin ay
Ama, aywanam daida isnan
panakabalinmo tasiyay
maeesa nan nemnemda ay
kanegta.
12 Isnan kawadak ken
daida et inaywanak daida
isnan panakabalinmo ay
inyalim. Inaywanak daida et
maiwed naisis-iyan nodi ke-
deng nan esa ay manglayad
ay maisiyan tasiyay matong-
pal din naisolat ay kalim id
kasin.
13 Nganngani ay so-
magongak ken sik-a isonga
ibagak dana ta dengen nan
papasolotko esakpay taynan
daida tasiyay makigasgas-
ingda ken sak-en.
14 Inpagtekko nan kalim
isnan papasolotko ngem in-
aamis nan adi mamati daida
tay bakenda od ib-a daida ay
kanegko ay bakenko gedan
ib-a daida.
15 Adiyak kanan en
pakaanem daida isnan
batawa nodi dawatek ta
aywanam daida isnan
panakabalin Satanas.
16 Tay nan papasolotko et
bakenda kaneg nan adi ma-
mati nodi kanegda sak-en.
17 Nan kankanam et tet-
ewa isonga ipagtekmo ken
daida nan maipanggep ken
sik-a ta maisiyanda isnan
ngawi tasiyay makaikkanda
isnan laydek ay ikkanda.
18 Nan inikkam ay nan-
gibaa ken sak-en et siya
abes nan ikkak ay mangibaa
ken daida ay omey isnan il-
ili isnan batawa ay mangi-
padamag isnan maipanggep
ken sik-a.
19 Gapo ken daida et
mensaganaak ay matey
tasiyay madalosanda tet-ewa
ken sik-a.
20 Baken kedeng nan
naayda ay pasolotko is ilol-
owalowak nodi olay nan
am-in ay awnit mamati
ken sak-en gapo isnan
mangisolsolowanda isnan
maipanggep ken sak-en.
21 Ilowalowak daida ta
maeesa koma nan nem-
nemda ay kanegta. Maitap-
ida koma ken daita ay kaneg
nan kawad-ak ken sik-a ya
nan kawad-am ken sak-en
tasiyay patiyen nan ipogaw
ay inbaam sak-en.
22 Siya nan gapo ay idyak
ken daida nan panakabalin
ay kaneg nan panakabalin ay
inyalim tasiyay maeesada ay
kanegta.
23 Wadaka ken sak-en
ya wadaak abes ken daida
isonga maeesada tasiyay
maipaila isnan ipogaw ay
inbaam sak-en ya laylay-
dem daida ay kaneg nan
pananglayadmo ken sak-en.
24 Ama, linaylayadmo sak-
en esapay maboliw nan
batawa et siya nan gapo
ay inyalim nan kinadiosmo.

Laydek ay daida ay mamati
ken sak-en et maitapida ken
sak-en id daya ta ilaenda
abes nan kinadiosko.
25 Ama ay nalinteg, nan adi
mamati ken sak-en et adida
getken sik-a ngem getkek sik-
a ya getken nan mamati ay
inbaam sak-en
26 tay inpailak ken
daida nan kinadiosmo et
itoltoloyko ay mangipagtek
tasiyay menlinlinayadda ay
kaneg nan pananglayadmo
ken sak-en ya tasiyay
wadaak ken daida ay eng-
enggana," kinwanin Jesus.

18

Nan Nadpapan Jesus
Mat. 26:47-56; Mar. 14:43-50; Luc. 22:47-53

1 Issan nakalowalowan Je-
sus danat iboweg nan papa-
solotna et gomdangda isnan
ginawang ay Kidron dadat
omey issan kad-an di kak-
aiw ay olivo.
2 Si Judas ay nangisipsip
ken Jesus et getkena nan kad-
anda tay namin ado ay in-
mey da Jesus isdi.
3 Isonga inmey si Judas
isdi ay mangboboweg isnan
sosoldado ya nan tap-in di
gowaldiyan di Templo ay in-
baan nan menkangangato ay
papadi ya nan Fariseo. Nins-
eselewda ya nin-aalmasda
ay inmey.
4 Gegetken Jesus nan awnit
ommat ken siya isonga danat
sab-aten daida et kanana,
"Ay sino nan an-anapenyo?"
5 Dadat kanan, "Si Jesus
ay iNazaret." Dat kanan Je-
sus, "Naayak." (Si Judas ay
nangisipsip et wada ay mak-
itatakdeg ken daida.)
6 Ngem issan nang-
waniyan Jesus en, "Naayak"
dadat mensanod dadapay
matokang.
7 Dat kasin sooten Je-
sus, "Sino ngalod nan an-
anapenyo?" Dadat kasin
kanan, "Si Jesus ay iNazaret."
8 Dat kanan Jesus, "Inbagak
ngalod ay sak-en. No sak-en
nan an-anapenyo, bay-anyo
nan iib-ak."
9 Siya di nan kinwanina
tasiyay matongpal san inba-
gana en, "Ama, maid polos
naisis-iyan isnan am-in ay
inyalim ken sak-en."
10 Si Simon Pedro et wada
nan gamigna danat asoten
et pingasana nan kanawan
ay ingan Malco ay baan di
kangatowan ay padi.
11 Dat kanan Jesus ken
Pedro, "Isiklangmo nan
gamigmo. Ay kanam en
adiyak maanosan nan ligat
ay inyalin Ama?"
12 San sosoldado, san
apoda ya san gogowaldiya
et dinpapda si Jesus dadat
ogden nan ledengna
13 dadat eyey omona ken
Anas ay katogangan Caifas
ay kangatowan ay padi isdin
deey ay tew-en.
14 Si Caifas nan nangbag-
baga isnan Judio ay gaw-
gawis mo matey nan esay
ipogaw gapo isnan kaipoi-
pogaw.

Nan Damo Ay Nangisotan Pedro Ken Jesus
Mat. 26:69-70; Mar. 14:66-68; Luc. 22:56-57

15 Si Simon Pedro ya nan
esay ib-ana ay pasolot et in-
monodda ken Jesus. San
ib-an Pedro et getgetkena
si Anas ay kangatowan ay
padi isdin nallos ay tew-en
isonga nakisgep ken Jesus is-
san pantew.
16 Ngem si Pedro et natay-
nan isnan lowangan di pan-
tew isonga dat somagong
san ib-ana et ibagana is-
san mangbanbantay isnan
lowangan ta pasegpena si Pe-
dro.
17 Dat kanan san babai ken
Pedro en, "Ay baken sik-a
nan esay pasolot nan ipogaw
ay deey?" Dat kanan Pedro,
"Baken."
18 Issan labi ay deey
et mentedek isonga dat
mendenet nan deeyday baa
ya san gogowaldiya et men-
anidoda dat makianido abes
si Pedro ken daida.

Nan Nangsomalyaan Nan Kangatowan Ay Padi Ken Jesus
Mat. 26:57-66; Mar. 14:55-64; Luc. 22:66-71

19 Isnan baey et somso-
malyaen san kangatowan ay
padi si Jesus maipanggep is-
nan papasolotna ya nan isol-
solona.
20 Dat kanan Jesus, "Nan
ninkalkaliyak et isnan
sagang nan kaipoipogaw tay
nan nin-isolsolowak et isnan
kaponponokan am-in di
Judio ay kasinasinagoga ya
isnan Templo. Maiwed polos
kinkinwanik is naililimed.
21 Ngem dan sak-en od nan
somsomalyaem ay baken
nan naayda ay ipogaw ay
nangdedenge ken sak-en is
mensootam no ngan nan
inbagbagak ken daida tay
getkenda?"
22 Idi nakakali si Jesus dat
tipaken nan esay gowaldiya
siya danapay kanan, "Dan
aped kaneg tosa nan ikkam
ay mangsongbat isnan kan-
gatowan ay padi?"
23 Dat kanan Jesus ken
siya, "No waday kinwanik is
ngawi, ibagam. Ngem no
maiwed dakan aped mangti-
pak?"
24 Dat paeyey Anas si Jesus
ay daan ay nababalod nan
ledengna ken Caifas ay kan-
gatowan ay padi.

Nan Nangisotan Kasin Pedro Ken Jesus
Mat. 26:71-75; Mar. 14:69-72; Luc. 22:58-62

25 Daan ay tomatakdeg si
Pedro ay men-an-anido dat
kanan nan tap-ina ken siya
en, "Ay baken kad sik-a nan
esay pasolot todi?" Ngem
dat isot Pedro ay mangwani,
"Bakenak."
26 Nan esay baan di kan-
gatowan ay padi ay agin san
piningasan Pedro san ingana
et kinwanina en, "Ay baken
sik-a san inilak ay ib-an todi
issan kad-an di kak-aiw?"
27 Dat kasin isot Pedro
en bakena ib-a si Jesus dat
matanan-o nan manok.

Nan Naeyeyan Jesus Ken Pilato

Mat. 27:1-2,11-14; Mar. 15:1-5; Luc. 23:1-5

28 Wisngit dat ikaan san
aap-apon di Judio si Jesus is-
san baey Caifas et eyeyda is-
nan baey Gobilnadol Pilato.
Ngem egayda songgep tay
nan ogalida et no songgepda
isnan baey di baken Judio et
adi mabalin ay makikanda
isnan Fiestan di Linmaosan
di Anghel tay bakenda nada-
los.
29 Isonga dat bomala si Go-
bilnadol Pilato et ena sooten,
"Ngan nan mangidalomanyo
isnan naay ay ipogaw?"
30 Dadat kanan, "Adimi
aped iyali siya ken sik-a no
maiwed basolna."
31 Dat kanan Pilato ken
daida, "Kigad kayo ngalod
ay mangbanag ken siya ay
kaneg isnan lintegyo." Dat
kanan san deeyday Judio,
"Ngem dakami ay Judio et
maid kalebbenganmi ay
mangipapatey is ipogaw."
32 Siya di nan inommat ta
matongpalan din inbagan Je-
sus ay ikkakan di kateyana.
33 Dat songgep kasin si Pi-
lato danat paayagan si Jesus
et sootena en, "Ay sik-a nan
alin di Judio?"
34 Dat kanan Jesus, "Ay
sik-a nan kanemnem isnan
sinootmo wenno waday nan-
gibaga ken sik-a?"
35 Dat kanan Pilato,
"Aykeak Judio? Nan kailiyam
ya nan menkangangato ay
papadiyo nan nangidalom
ken sik-a isna. Ay ngan nan
basolmo?"
36 Dat kanan Jesus, "Baken
isnan batawa is men-
aliyak. Tay no isnan batawa
koma waay makigobat nan
ipogawko tasiyay adiyak
maidya isnan Judio. Ngem
baken isnan batawa is men-
aliyak."
37 Isonga dat kanan Pilato,
"Adi pay alika obpay?" Dat
kanan Jesus, "Sik-a nan nang-
wani en aliyak. Siya na nan
gapo ay naiyanakak isnan
batawa ta ibagbagak nan tet-
ewa. Et nan manglayad
isnan tet-ewa, dengngenda
nan ibagbagak."
38 Dat kanan Pilato, "Ay
ngan ngen nan kinatet-ewa?"
Dat bomala kasin et kanana
issan deeyday Judio en, "Mai-
wed getkek is basol todi is
apedna kadosaan.
39 Ngem gapo isnan
ogaliyo ay tonggal Fiestan
di Linmaosan di Anghel
et omipalobosak is esay
balod isonga ay laydenyo ta
nan naay alin di Judio nan
palobosak?"
40 Dadat asigigiyaw ay
mangmangwani en, "Baken
siya nodi si Barabas nan
palobosam." Si Barabas et
mangakew.

19

Nan Nangibagaanda En Mailansa Si Jesus

Mat 27:15-31; Mar. 15:6-20; Luc. 23:13-25

1 Daet ipabaig Pilato si Je-
sus.
2 Dat komawikaw nan
sosoldado is sibit et
ipabedbedda ken Jesus
ay kaneg kalagong di ali

dadapay badowan is mengadangdang ay kaneg badon di ali.
3 Dadat sag-enen siya ay mangmangwani en, “Madayaw kano nan alin di Judio,” dadapay tipatipaken siya.
4 Dat bomala kasin si Pilato et kanana issan kaipoipogaw, “Ilaenyo, ipailak siya ken dakayo tasiyay getkenyo ay maid met masokalak is gapo na ay apedak mangdosaan ken siya.”
5 Isonga dat bomala si Jesus ay ninbebedbed is sibit ya ninbabado is kaneg badon di ali dat kanan Pilato ken daida, “Ilaenyo, naay san ipogaw.”
6 Idi inilan san menkangangato ay papadi ya san menlelebbeng ay Judio si Jesus dadat kasigigiyaw en, “Pailansam isnan kros. Pailansam isnan kros.” Ngem dat kanan Pilato ken daida, “Dakayo ngalod nan mangilansa ken siya isnan kros tay maiwed nasokalak is gapo na is apedak mangdosaan ken siya.”
7 Dat kanan san deeyday Judio, “Ngem isnan lintegmi et lebbengna ay matey siya tay apedna kankanan en Anak Apo Dios siya.”
8 Issan nangdengngan Pilato isnan kinwanida et amamed inmegyat
9 dat songgep kasin et sootena ken Jesus, “Ay into nan nagapowam?” Ngem egay sinmongbat si Jesus.
10 Dat kanan Pilato, “Dakan adi somongbat? Ay adim getken ay wada nan kalebbengak ay mangipalobos wenno mangipalansa ken sik-a isnan kros?”
11 Dat kanan Jesus, “Maid kalebbengam ken sak-en no egay inidyan Apo Dios ken sik-a. Isonga nan nangidya ken sak-en ken sik-a et dadama nan basolda.”
12 Issan nangdengngan Pilato isna et palalo nan layadna ay mangipalobos koma ken siya. Ngem amamed inbogaw san deeyday Judio en, “No palobosam si tosa et mamagtek ay bakenmo gayyem si Cesar ay ali tako. Tay nan mangwani en ali nan awakna et apaposena si Cesar.”
13 Issan nangdengngan Pilato issan kinwanida danat ipabala kasin si Jesus dat omey tomokdo si Pilato isnan tokdowan di howis. San deey ay tokdowan et nadadatil is bato ay kanan nan Judio en Gabata.
14 Issan tinmokdowana ay mangbanag ken Jesus et kagaw esapay menlogi nan fiesta. Dat kanan Pilato issan deeyday Judio, “Naay nan aliyo.”
15 Dadat kasigigiyaw en, “Papateymo. Papateymo. Pailansam isnan kros.” Dat sooten Pilato ken daida, “Ay laydenyo ay pailansak isnan kros nan aliyo?” Dat kanan san menkangangato ay papadi, “Maiwed teken is alimi nodi kedeng si Cesar.”
16 Dat idyan Pilato si Jesus ken daida ta mailansa isnan kros.

Nan Nailansaan Jesus Isnan Kros
Mat. 27:32-44; Mar. 15:21-32; Luc. 23:26-43

17 Isonga dat alaen
san sosoldado si Jesus et
ipaboligda nan krosna dadat
iyey isnan bilig ay makwani
en ingit di toktok ay kanan
di Judio en Golgota.
18 Isdi nan nangilansaanda
ken siya isnan kros. Wada
gedan nan doway lalalaki
ay nailansa isnan krosda ay
nanggagawa ken Jesus.
19 Dat ipasolat Pilato nan
naay, “Si Jesus ay iNazaret ay
alin di Judio” danat ipapaey
isnan kros.
20 Adoado nan Judio ay
mangbasbasa isna tay san
nailansaan Jesus et naisasag-
en id Jerusalem dapay naiso-
lat isnan kalin di Judio, kalin
di iRoma ya isnan kalin di
iGrecia.
21 San deeyday Judio ay
menkangangato ay papadi et
enda inbaga ken Pilato en,
“Sokatam kad nan insolatmo
ay, ‘Alin di Judio’ ta isolatmo
en, ‘Kankanan tona en siya
nan alin di Judio.’ ”
22 Ngem dat kanan Pilato,
“Nan epdasko insolat et siya
nan maisosolat.”
23 Idi inlansan san sosol-
dado si Jesus dadat alaen
nan badbadona et pagkap-
atenda ay mangpigpigas tay
epatda. Inalada gedan nan
an-ando ay badona ay inabe
ay maid panaitana.
24 Isonga dadat kanan,
“Gawis no adi tako singsin-
gaten na ta menbonot tako
no sinoy mang-ala.” Et siya
nan natongpalan din kalin
Apo Dios ay naisolat id kasin
ay naay,
“Pinigpigasda nan badbadok.
Ninsosogalda gapo
isnan an-ando ay
badok.”
Et siya di nan inkan san
sosoldado.
25 Issan sag-en nan kros
Jesus et tinmatakdeg da
inana ya san besat inana, si
Maria ay asawan Cleofas ya
si Maria Magdalena.
26 Inilan Jesus si inana ya
san esay pasolotna ay linay-
layadna ay tinmatakdeg isdi
isonga dat kanan Jesus ken
inana, “Ina, si tosa et nan
men-anakmo.”
27 Danat abes kanan is-
san pasolotna, “Si ina et nan
men-inam.” Et enggana isdi
dat ayagan san pasolot si
inan Jesus ta makitee ken
siya.

Nan Nateyan Jesus
Mat. 27:45-56; Mar. 15:31-41; Luc. 23:44-49

28 Getken Jesus ay nakwas
am-in danat kanan, “Naewe-
wak,” ta matongpalan nan
naisolat ay kalin Apo Dios id
kasin.
29 Wada isdi nan nalaka ay
basi dadat itab-aw nan ga-
lot ay naibedbed isnan pao
dadat ipangato ta sopsopan
Jesus.
30 Sinopsopan Jesus san
basi danat kanan, “Nakwas
et am-in id wani,” dat
maoyos nan leng-agna.
31 Issan agew ay deey
et Biyalnis et kanan nan
Judio ay lawa no taynanda
nan nailansa isnan kros

isnan agew di obaya tay nan
kawakgatana et ngitingit di
obaya isonga dat dawaten
san aap-apon di Judio ken
Pilato en palobosana nan
sosoldado ta gopongenda
nan siksikin san deeyday
nailansa tasiyay epdasda
matey ta kakaananda isnan
krosda.
32 Isonga dat omey san
sosoldado et gopongenda
san siksikin san dowa ay
naitapi ay nailansa ken
Jesus.
33 Omdanda pay ken Jesus
dadat ilaen ay epdas natey
isonga egayda et gopongen
nan sikina.
34 Ngem nan esay soldado
et indoy-okna kayet nan bal-
begna isnan gitang Jesus dat
mabanala ay dagos nan basa
ya danom.
35 San nang-ila issan am-
in ay inom-ommat et siya
nan nangibagbaga isnan tet-
ewa tasiyay patiyenyo abes.
Tet-ewa nan ibagbagana tay
getkena nan inom-ommat.
36 Siya na san inommat ta
matongpalan din naipagto
ay kalin Apo Dios id kasin,
“Maiwed esay ingitna is
awnit magpong.”
37 Wada gedan nan naiso-
lat ay kanana en, “Awnit
ilaenda met laeng san dinoy-
okda.”

Nan Naikaoban Jesus
Mat. 27:57-61; Mar. 15:42-47; Luc. 23:50-56

38 Wada nan am-ama ay si
Jose ay iyArimatea. Si Jose
et mamati ken Jesus ngem
egayna inpagpagtek tay om-
egyat isnan aap-apon di Ju-
dio. Ngem issan nateyan
Jesus dat omey ken Pilato
ay mangdawat isnan awak
Jesus. Dat palobosan Pi-
lato siya ay mang-ala ken Je-
sus isonga dadat omey ken
Nikodemo et alaenda.
39 Si Nikodemo san inmey
nakitoya ken Jesus isdin esay
labi. Issan inmayanda ken
Jose et inkakawit Nikodemo
nan limampoo ay kilo ay
menbango ay agas ay nin-
laok nan libon di kaiw ay
mira ya alos.
40 Inalada nan awak Jesus
dadat pakbowan issan men-
bango ay agas dadapay bon-
gonen isnan balo ay galot tay
siya di nan ikkan nan Judio
isnan natey sadapay ikaob.
41 Dadat eyey siya isnan
kakak-aiwan ay kad-an di
nakakaongan ay bato ay
egay kaos-osal ay sag-en nan
nailansaana.
42 Siya di nan nangiyanda
tay naisasag-en dapay ka-
masdemana et menlogi san
obayan di Judio.

20

Nan Namaidan Nan Awak Jesus Issan Naipay-ana
Mat. 28:1-8; Mar. 16:1-8; Luc. 24:1-12

1 Wisngit isnan Domingo
dat omey da Maria Mag-
dalena issan naipay-an Jesus
dadat ilaen ay nakaan san
bato ay naitangeb.
2 Dadat tomagtag ay omey
ken Simon Pedro ya san
esay pasolot ay linaylayad

Jesus dat kanan Maria, “Inalada man nan Apo tako
issan naipay-ana et adimi
getken no intoy nangyanda
ken siya.”
3 Dat omey si Pedro ya san
esay pasolot issan naipay-an
Jesus.
4 Mentagtagtagda ay dowa
ngem san ib-an Pedro et
makatagtag mo siya isonga
inomdan omon-ona
5 danat osdongan et ini-
lana san galot ay naibon-
gon ken Jesus ngem egay
sinonggep.
6 Omdan pay si Simon
Pedro danat idadawes ay
songgep danat ilaen san ga-
lot ay naibongon ken Jesus
ay naibabadeng
7 ngem san galot ay
naibebedbed issan toktok
Jesus et nalolon ay naisisiyan
issan galot ay naibongon
issan awakna.
8 Dat abes songgep san ib-
an Pedro. Issan nang-il-ana
issan galot et siya nan na-
matiyana ay natago kasin si
Jesus.
9 Ngem egayda kayet
naawatan din naisolat ay
kalin Apo Dios id kasin ay
mangwani en awnit matago
kasin.

Nan Ninpailaan Jesus Ken Maria Magdalena

Mat. 28:9-10; Mar. 16:9-11

10 Dat somaa san doway
pasolot
11 ngem si Maria Mag-
dalena et nataynan ay
men-ag-aga issan kad-an di
naipay-an Jesus. Daan ay
men-ag-aga dat men-osdong
12 danat ilaen nan doway
anghel ay ninbabado is po-
law. Tinmotokdoda issan
naipay-an san awak Jesus.
Nan esa et wada isnan toton-
gowen di toktok ya nan esa
isnan sikiyan.
13 Dadat kanan, “Dakan
aped men-ag-aga?” Danat
kanan, “Inalada nan Ap-
apo et adiyak getken nan
nangyanda ken siya.”
14 Kinwanina di dat men-
ligos danat ilaen si Jesus
ay tomatakdeg isdi ngem
egayna naimatonan ay si Je-
sus.
15 Dat kanan Jesus, “Dakan
aped men-ag-aga? Ay sino
nan an-anapem?” Ngem
kanan Maria Magdalena en
waay siya san mangbanban-
tay issan kad-an di kak-aiw
isonga danat kanan, “Apo,
no sik-a nan nang-ala ken
siya, ibagam kad no intoy
nangyam ta omeyak alaen.”
16 “Maria,” kinwanin Je-
sus. Dat sagongen Maria
siya danat kanan, “Rabboni.”
(Nan kanan tona isnan kalin
di Judio et mistolo.)
17 Ngem dat kanan Jesus,
“Adika mangikawkawe tay
egayak kayet ninsagong ken
Ama. Omeyka bawet ibaga
isnan papasolotko ay beb-
satko en somagongak ken
Amak ay Diosko ay siya nan
Amayo ya Diosyo gedan.”
18 Isonga dat omey si Maria
Magdalena et ibagana issan
papasolot Jesus en inilana si
Apo Jesus danapay inbaga
san inbagan Jesus ken siya.

Nan Ninpailaan Jesus Isnan Papasolotna
Mat. 28:16-20; Mar. 16:14-18; Luc. 24:36-49

19 Nalabi issan deey ay Domingo dat matogop san deeyday pasolot Jesus et mendakigda tay omegyatda isnan aap-apon di Judio. Ngem dat mawanada si Jesus issan kad-anda ay tomatakdeg danat kanan, “Menlamlamnin kayo.”
20 Danat ipaila nan adpana ya nan gitangna et dadama nan gasing san deeyday papasolotna issan nang-ilaanda isnan Apoda.
21 Dat kanan kasin Jesus ken daida, “Menlamlamnin kayo. Ibaak dakayo ay kaneg nan inkan Ama ay nangibaa ken sak-en.”
22 Danat sip-oyan daida danapay kanan, “Dawatenyo nan Ispirito Santo.
23 No pakawanenyo nan basbasol di ipogaw et pakawanen Apo Dios daida ngem no adiyo pakawanen daida et adi pakawanen Apo Dios daida.”

Nan Ninpailaan Jesus Ken Tomas

24 Issan ninpailaan Jesus issan papasolotna et maiwed si Tomas ay makwani en Ipi ay esa issan simpoo ya dowa
25 isonga dat ibagan san iib-ana en inilada nan Apoda. Dat kanan Tomas, “No adiyak ilaen ya kapposen nan kiblat di nalansaan isnan adpana ya adiyak kapposen nan gitangna et adiyak polos patiyen.”
26 Nakwas nan esay domingo dat maponok kasin san papasolot Jesus isnan baey et wada et si Tomas. Naidadakig nan en-eneb ngem dat mawanada si Jesus ay tomatakdeg isnan kad-anda. Danat kanan, “Menlamlamnin kayo.”
27 Danat kanan ken Tomas, “Ilaem nan kiblat isnan adpak dakat kapposen dakapay oyaden nan ledengmo ta kapposem nan gitangko. Adika mendowadowa nodi mamatika.”
28 Dat kanan Tomas, “Sik-a nan Apok ya nan Diosko.”
29 Dat kanan Jesus ken siya, “Mamatika aya tay nang-ilaka? Nan mamati et olay no egayda nang-ila et dadama nan gasingda.”

Nan Gapo Ay Naisolat Nan Naay Ay Liblo

30 Adoado pay nan inik-ikkan Jesus ay kaskasdaaw ay inpail-ilana isnan papasolotna ngem egay naisolat isnan naay ay liblo.
31 Ngem nan naayda et naisolatda tasiyay patiyenyo ay si Jesus nan Kristo ay Anak Apo Dios et gapo isnan pammatiyo et matagotago kayo ay eng-enggana ken Apo Dios.

21

Nan Ninpailaan Jesus Isnan Pito Ay Papasolotna

1 Nallos nan kaat ay agew dat kasin menpaila si Jesus

isnan papasolotna isnan bay-
bay id Tiberias. Siya na nan
inkana ay ninpaila.
2 Nadadagop da Simon Pe-
dro, Tomas ay makwani en
Ipi, Natanael ay iCana ay
esay ili id Galilea, san doway
an-ak Zebedeo ya nan dowa
pay ay ib-ada.
3 Dat kanan Simon Pe-
dro issan iib-ana, “Omeyak
mensidok.” Dadat kanan,
“Makkey kami ken sik-a.”
Isonga dadat omey et men-
loganda isnan bangka ngem
maid polos inalada is ikan
issan labi ay deey engganay
nawakgat.
4 Isnan wisngit dat
tomakdeg si Jesus issan
benget di baybay ngem
egay naimatonan san papa-
solotna siya.
5 Danat kanan ken daida,
“Gagayyem, ay waday
sinidokanyo?” Dadat kanan,
“Maiwed polos.”
6 Danat kanan ken daida,
“Oy-oyenyo nan sidokyo
isnan makanawan nan
bangka et awnit wada nan
alaenyo.” Isonga dadat oy-
oyen nan sidok dadat adi
makaipadaka isnan sidok tay
adoado nan inalada ay ikan.
7 Dat ibagan san pasolot ay
linaylayad Jesus ken Pedro
en, “Siya di si Apo Jesus.”
Issan nangdengngan Simon
Pedro ay siya si Apo Jesus
dat menbado tay ninlalabos
dat lomabtok isnan danom ta
ena datngan si Jesus
8 dapay mataynan san iib-
ana isnan bangka ay mang-
goygoyod ay mangidaka is-
nan sidok ay nanapno is
ikan tay waay siyampoo ay
metro et kedeng nan kaad-
addawida isnan benget nan
baybay.
9 Kinmay-atda isnan
benget nan baybay dadat
ilaen nan men-gag-aeb ay
gabbang ay naiyooson nan
ikan ya wada gedan nan
tinapay.
10 Dat kanan Jesus ken
daida, “Omyali kayo isnan
kaal-alayo ay ikan.”
11 Dat omey si Simon
Pedro et ipadakana isnan
benget di baybay san sidok
ay nanapno is dadakke ay
ikan. Sin-gasot ya limampoo
ya tolo am-in ngem olay no
adoado nan ikan et egay
nabakas san sidok.
12 Dat kanan Jesus ken
daida, “Akayo ta mangan
tako.” Ngem mabainda ay
mangsoot no sino siya tay
gegetkenda ay siya si Jesus.
13 Dat alaen Jesus nan tina-
pay ya nan ikan et idyana
ken daida.
14 Siya di san maikatlo
ay ninpailaan Jesus issan
papasolotna enggana isdin
natagowana.

Si Jesus Ya Si Pedro

15 Nakakanda pay dat
kanan Jesus ken Simon
Pedro, “Simon ay anak
Juan, ay am-amed nan
pananglayadmo ken sak-en
mo da tona?” Dat kanan
Simon, “Owen, Apo, getkem
ay laylaydek sik-a.” Dat
kanan Jesus, “No siya sa,
banbantayam ngalod nan

ipogawko tay daida nan
kanegko kakalnilo.”
16 Pinidwan Jesus ay mang-
wani, “Simon, ay anak Juan
ay manglaylayadka?” Dat
kanan kasin Simon, “Owen,
Apo, getkem met ay laylay-
dek sik-a.” Dat kanan Jesus,
“No siya sa, banbantayam
nan kakalnilok.”
17 Dat pitlowan Jesus ay
mangwani, “Simon, ay anak
Juan, ay manglaylayadka
tet-ewa?” Dat mensesseg-
ang si Pedro tay namitlo
ay sinoot Jesus no laylay-
dena siya danat kanan,
“Apo, getkem nan am-in et
getkem ay laylaydek sik-a.”
Dat kanan Jesus ken siya,
“Banbantayam ngalod nan
kakalnilok.
18 Ibagak ken sik-a nan tet-
ewa, issan kaongam et ki-
gadka ay menbadbado dakat
omey is laylaydem ngem no
maam-amaka awnit wadada
nan mangipadedepa ken
sik-a dadapay igalot nan
ledengmo dadat eyey sik-
a isnan adim layden ay
omayan.”
19 Nan nangwaniyan Jesus
isna et tasiyay ipagtekna nan
awnit maikkan ken Pedro
isnan mateyana ta maiday-
dayaw si Apo Dios. Dat
kanan Jesus ken siya, “Mang-
on-onodka.”
20 Dat menligos si Pedro
et ilaena ay omon-onod san
pasolot ay linaylayad Jesus.
Siya di san nangsadag ken
Jesus isdin deey labi ay nan-
gananda ay nangsoot en no
sinoy awnit mangisipsip ken
siya.
21 Issan nang-ilaan Pedro
issan deey ay pasolot danat
kanan ken Jesus, “Apo, ay
ngan pay nan awnit ommat
isnan naay ay ipogaw?”
22 Ngem dat kanan Jesus,
“No laydek ay matatago siya
enggana ay omaliyak kasin,
ay ngan di pangtom? Basta
mang-on-onodka bawet.”
23 Issan nangdengngan san
papasolot Jesus et kananda
en waay adi matmatey nan
deey ay pasolot. Ngem
egay kinwanin Jesus en adi
katkatey nodi kinwanina et
kedeng en, “No laydek ay
matatago siya enggana ay
omaliyak kasin, ay ngan di
pangtom?”

Nan Kombos Nan Liblo Ay Naay

24 San deey pasolot ay
kankanan Jesus et sak-en
ay nangibaga ya nangisolat
isnan naayda et getkenmi
ay tet-ewa nan insolatko ay
naay.
25 Owen, adoado pay nan
tap-ina ay inik-ikkan Jesus.
No maisolatda koma am-in
et kanak en adi omanay nan
batawa is kaipay-an nan li-
blo ay kaisolatanda.

Nan Inik-Ikkan Nan Aapostolis

Nan Maipanggep Isnan Solat

Nan liblo ay Nan Inik-ikkan Nan Aapostolis et siya nan toloy nan damo ay liblo ay insolat Lucas ay maipanggep ken Jesus. Nan osto ay kayatna ay ipagtek et nan inik-ikkan din inmon-ona ay papasolot Jesus ay nangibagbaga isnan maipanggep ken siya ay ninlogi id Jerusalem dat isnan kailiili id Judea ya id Samaria enggana isnan kailiili isnan batawa. Nan Ispirito Santo nan nangtak-takdo ay mangbadbadang ken daida. Ibagbagana isna nan nataptapiyan nan mamati ken Kristo ay nin-logi isnan Judio engganay maitapi gedan nan adoado ay baken Judio.

Nan liblo ay naay et na-pagkatlo ay nagedgedwa ay mangipaila isnan kaad-adon nan il-ili ay naibagbagaan nan gawis ay damag ay maipanggep ken Jesus ya nan nangsolotan di ipogaw ken siya. Nan damo et nan ninlogiyana id Jerusalem maisned isdin sinmaaan Je-sus id daya. Nan maikadwa et nan naiwakatan nan gawis ay damag isnan tap-in nan ilin di Judio. Ya nan maikatlo et nan am-amedna naiwakatan enggana id Roma.

Nan esay napateg ay ibag-bagan nan liblo ay naay et nan nangbadbadangan nan Ispirito Santo isnan mamati. Nan ninlogiyana et siya nan kinmapetana isnan mamati id Jerusalem isnan agew ay makwani en Pentecostes. Et ninlogi isdi danat itoltoloy ay mangbadbadang ya mangi-papipigsa isnan mamati ya mangipangpango ken daida. Nan inom-ommat ay naibagbaga isna et ipailana nan kabaelan nan mait-itdo ay wada isnan gawis ay damag ay mangbadbadang isnan ipogaw ay mangpati.

Nan wada isna

- Nan maisaganaan nan ipogaw ay mang-paneknek ken Jesus 1:1-26
  - a. Nan kaodiyan ay bilin ya inkalin Jesus 1:1-14
  - b. Nan naisokat ken Ju-das 1:15-26
- Nan mangibagbagaanda isnan maipanggep ken Jesus id Jerusalem 2:1-8:3
- Nan mangibagbagaanda isnan maipanggep ken Jesus id Judea ya id Samaria 8:4-12:25
- Nan nin-isolsolowan Pablo 13:1-28:31
  - a. Nan damo ay omayan da Pablo ay men-itdo 13:1-14:28
  - b. Nan nadagopan nan papangolon di mamati 15:1-35
  - c. Nan maikadwa ay omayan da Pablo ay men-itdo 15:36-18:22
  - d. Nan maikatlo ay omayan da Pablo ay

men-itdo 18:23-21:6
e. Nan naibalodan Pablo id Jerusalem, Cesarea ya id Roma 21:7-28:31

Login Nan Solat

1 Gayyem Teofilo:

Isdin damo ay liblo ay in-
solatko et inbagak am-in din
inik-ikkan ya insolon Jesus
menlogi isdin logina
2 ya enggana isdin nangi-
pangatowan Apo Dios ken
siya id daya. Ngem esa-
pay somaa id daya et wada
nan inbilina isnan deeyda ay
papasolotna ay pinilina ay
makwani en apostolis. Nan
Ispirito Santo nan nang-itdo
ken Jesus isnan inbagbagana
ken daida.
3 Namin ado nan ninpap-
ailaana isnan aapostolis
isnan kasina natagowan
enggana ay nalpas nan epat
poo ay agew. Adoado gedan
nan inik-ikkana tasiyay
maid gapona is adida mang-
patiyan ay kasin natago. Inil-
ilada siya et init-itdowana
daida maipanggep isnan
mentolayan Apo Dios.
4-5 Isnan esa ay agew
nadagopda. Dat kanan Jesus
ken daida, “Din si Juan et
danom nan inosalna ay
menbonyag ngem awnit nan
Ispirito Santo nan ited Apo
Dios ken dakayo ay kanegna
ibonyag ken dakayo. Isonga
adi kayo komak-aan id isna
Jerusalem ta sed-enyo tay
nganngani ay omali. Siya di
nan inkalin Ama ay inbagak
abes ken dakayo.”

Nan Nangipangatowan Apo Dios Ken Jesus Id Daya

6 Isnan namingsan ay
nadagopan da Jesus ya
nan aapostolis et sinootda
en, “Apo, ay id wani nan
mangipakaanam isnan
iRoma ay mentotolay ken
datako tasiyay datako nan
kalebbeng ay mentolay
isnan am-in ay ili tako ay
Judio?”
7 Dat kanan Jesus ken
daida en, “Nan timpo ay
mentolayan tako et adi
kabalin ay getkenyo tay si
Apo Dios et kedeng nan
kalebbeng ay mangtek isnan
awnit om-ommat isnan
omal-ali ay agew ya nan
timpo ay ommatana.
8 Ngem nan ipagtekko
ken dakayo et siya na.
Awnit kapten nan Ispirito
Santo dakayo et itedna nan
kabaelanyo ta tomoled kayo
ay mangibagbaga isnan
maipanggep ken sak-en id
Jerusalem dat isnan kailiili
id Judea ya isnan kailiili
id Samaria enggana isnan
kailiili isnan batawa.”
9 Nakwas nan initdon Jesus
ay deey dadat ilan siya ay
maipangato id daya. Nintan-
gadda ay mang-ila ken siya
enggana ay nasalinan isnan
liboo.
10 Daanda pay ay mangiila
id daya dat wada nan
doway lalalaki ay anghel
ay ninbabado is polaw ay
natanakdeg isnan kad-an
nan aapostolis.
11 Dadat kanan, “Dakayo ay
iGalilea, dakayon aped tatan-

gaden id daya? Si Jesus
ay inilayo ay naipangato id
daya et awnityo kasin ilan
nan omaliyana ay kaneg nan
inmayana id wani."
12 Dat somagong nan aa-
postolis id Jerusalem ay ma-
gapo isnan bilig ay Olivo ay
esay kilometro nan kaasag-
ena.

Nan Nangpiliyanda Isnan Maisokat Ken Judas

13 Idi inomdan nan aapos-
tolis id Jerusalem et inmeyda
isnan baey. Dadat omey
isnan maikadwa ay galado
ay menteteanda. Siya dana
nan ngadngadanda. Da
Pedro ken Juan, Santiago,
Andres, Felipe, Tomas,
Bartolome, Mateo, Santiago
ay anak Alfeo, Simon ay
mangisaksakit isnan ilina
yas Judas ay anak Santiago.
14 Inagew ay enda makilol-
owalo tay naeesa nan nem-
nemda maipanggep isnan
pammatida ken Apo Dios.
Wada abes nan bababai ay
naitapi ken daida ya si Maria
ay inan Jesus ya nan bebsat
Jesus ay lalalaki.
15 Isnan esay agew ay
nadagopan nan waay sin-
gasot ya dowampoo ay ma-
mati ken Jesus dat tomakdeg
si Pedro et kanana,
16-18 "Dakayo ay bebsatko
ay mamati ken Jesu Kristo,
natongpal et nan inpanem-
nem nan Ispirito Santo
ay insolat din si David ay
maipanggep ken Judas tay
am-in ay kankanan Apo Dios
et masapol ay matongpal.
Si Judas et nadotokan ay
nakiobla ken dakami ay
apostolis. Ib-ami siya ngem
siya nan nangipango isnan
nangdepap ken Jesus. Linag-
bowanda siya isnan ngawi
ay inikkana dat maosal
nan lagbona ay mailako is
om-a. Dat mentekdag dat
maboslayan nan egesna.
19 Idi gintek am-in nan
iJerusalem nan inikkan Ju-
das dadat ngadnan san om-
a is Aceldama ay makwani
en om-a ay nabasaan isnan
kalida."
20 Dat itoloy Pedro ay
mangwani en, "Siya na nan
inpanemnem nan Ispir-
ito Santo id kasikasin ay
maipanggep ken Judas et
naisolat isnan liblo ay Salmo.
Kanana en,

'Menbayen koma nan
baeyna ta maid kasin
mentet-ee isdi.'

Wada abes nan naisolat ay
mangwani,

'Maidya koma nan saadna is-
nan tap-in di ipogaw.'

Siya di nan naisolat."
21-22 Dat itoloy Pedro ay
mangwani en, "Isonga omila
tako is maisokat ken Judas ta
waday maitapi ken dakami
is mangpaneknek isnan
kasin natagowan Apo Jesus.
Anapen tako nan ipogaw ay
nakiib-a ken datako enggana
isdin damo. Masapol ay
inilana am-in nan inik-
ikkan Jesus ay menlogi isdin
ninpabonyagana ken Juan
et enggana isdin naipanga-
towana id daya." Siya di nan
kinwanin Pedro.

23 Dadat ibaga nan ngadan
di doway ipogaw ay da Ma-
tias ken Jose ta mapili ken
daida nan maisokat ken Ju-
das. Nan tap-in nan ngadan
Jose et Barsabas ya Justo.
24 Dadat menlowalo ay
mangwani en, “Apo, gapo
tay sik-a nan mangtek isnan
nemnem am-in nan ipogaw
et ipagtekmo ken dakami
nan piliyem ken datona ay
dowa
25 ta maitapi ken dakami
ay mang-ikkan isnan oblami
ay aapostolis tasiyay siya
nan maisokat ken Judas tay
kinmaan ay omey isnan
impilno.” Siya di nan
lowaloda.
26 Dadat menbobonot ken
datodi ay dowa. Et si Matias
nan nabonot. Dat maitapi
et maikasimpoo ya dowa ken
daida.

2

Nan Kinmapetan Nan Ispirito Santo Isnan Mamati Ken Jesus

1 Idi inomdan nan esay
fiestan di Judio ay mak-
wani en Pentecostes daet
madagop am-in nan mamati
ken Jesu Kristo isnan esay
baey.
2 Dadat madanenge isnan
kaneg ngengen di dagem
ay nagapo id daya et
pinmigsa isnan baey ay
nadadagopanda.
3 Dadat ilan nan adoado ay
kanega apoy ay masisiyan ay
omey pomatong am-in isnan
ipogaw.
4 Dadat wasdin nakapet is-
nan Ispirito Santo et was-
din menkali isnan teken ay
kali ay egayda solowen tay
inpakalin nan Ispirito Santo
daida.
5 Isnan timpo ay deey
wada id Jerusalem nan
adoado ay Judio ay mang-
daydayaw ken Apo Dios ay
nagapo isnan kailiili isnan
batawa.
6-8 Idi dinngeda san nin-
ngengenge dadat madagop
isnan kad-anda et nasdanas-
daawda tay was-in nangde-
denge isnan osto ay kalina
isnan komalkaliyan nan
apostolis. Nasdaawda ay
mangwani, “Dan getken nan
iGalilea ay naayda nan kalin
di kailiili ay nagapowan
tako?
9 Datako pay iPartia, iMe-
dia, iyElam, iMesopotamia,
iJudea, iCapadocia, iPonto ya
iyAsia.
10 Wada pay nan iFrigia,
iPamfilia, iyEgipto ya nan
nagapo isnan tapin di ili id
Libia ay as-asag-en id Cirene
ya nan nagapo id Roma abes.
11 Nan tapi tako et Judio
ngem nan tap-ina et baken
Judio ngem solotenda nan
ogalin di Judio. Nan tapi
tako et iCreta ya nan tap-ina
et iyArabia.” Kananda pay,
“Dengngen tako ay kalka-
liyenda nan nateketeken ay
kali tako ay mangibaga isnan
kaskasdaaw ay inikkan Apo
Dios.”
12 Nasdanasdaawda dadat
men-asitotya ay mangwani,
“Ngan nan aped mangtekan
datona isnan nateketeken ay

kali tako? Ngan nan kayat
tona ay ibaga?”
13 Ngem wadada nan
naitapi isnan kaipoipogaw
ay mang-oy-oyaw isnan
mamati ken Jesu Kristo ay
mangwani en nabotengda.
14 Dat kanan Pedro ay
mangipigsa isnan kalina
ay mangitakdeg isnan sim-
poo ya doway apostolis
ay mangwani en, “Dakayo
ay iJerusalem ya am-in
kayo ay ib-ami ay Judio,
dedengngenyo pod nan
kanak ta ibagak nan kayat
tona ay kaliyen.
15 Egay kami kaboteng ay
kananyo. Getkenyo ay adi
kaboteng nan ipogaw isnan
olas di alas nowibi isnan
wakgat.
16 Ngem nan dinngeyo is-
nan menkalkaliyanmi isnan
nateketeken ay kali et siya
na nan inbagan din mamad-
ton Apo Dios ay si Joel is-
nan nangibagaana isnan kin-
wanin Apo Dios. Kinwanina
en,
17 ‘Siya na nan ik-ikkak isnan
maod-odi ay agew.
Awnitko ipakapet nan
Ispiritok isnan kaipoi-
pogaw. Nan an-akyo
ay lalalaki ya bababai
et awnitda ibagbaga
nan itdok ken daida.
Nan bababallo et
awnit kaskasdaaw
nan ipailak ken daida.
Nan aamam-a et
awnitda iitawen nan
itdok ken daida.
18 Isnan siya di ay agew
awnitko ipakapet nan Ispir-
ito Santo isnan ibab-aak
ay lalalaki ya bababai et
enda ibagbaga nan itdok ken
daida.
19 Awnit wada nan ipailak ay
kaskasdaaw id daya ya isnan
batawa tay awnit ipailak nan
kabaelak ay kaneg naisoyat
ay basa, apoy ya kaeegyat ay
asok.
20 Awnit bomolinget nan
agew ya gomadangdang nan
bowan ay kaneg basa. Siya
di nan ommat esapay omdan
nan napateg ay agew ay
omaliyan nan Apo.
21 Isonga mo sino nan
menpabadang ken sak-en
et daida nan maisalakan ay
adiyak dosaen.’
Siya di nan kinwanin Apo
Dios ay insolat din si Joel.”
22 Dat itoloy Pedro ay
mangwani en, “Dakayo ay
ib-ak ay Judio, dengngenyo
pod nan kanak. Si Jesu Kristo
ay iNazaret et inpagtek Apo
Dios ken dakayo ay siya
nan inbaana tay adoado
nan kaskasdaaw ay inik-
ikkana ay mangipaila isnan
kabaelana. Et getkenyo dana
tay inilayo nan inpaikkan
Apo Dios ken Jesus.
23 Id kasin et ninenemnem
Apo Dios nan ommat ken
Jesus. Et natongpal tay in-
papateyyo isnan iRoma ay
makedse ay ipogaw et in-
lansada isnan kros.
24 Ngem si Apo Dios et
egayna ipalobos ay maitoloy
ay matey si Jesus tay
tinagona kasin. Tay nan
tetey et maid kabaelana ay
mangikawe ken siya.
25 Si Jesus nan natong-

palan din insolat David ay
mangwani,
‘Getkek ay mamama-
makkeyka, Apo Dios
et olay no waday
domateng is ligat
adiyak omegyat tay
wadaka ay bomadang.
26 Isonga men-galalasingak
et maila nan gasingko isnan
kankanak tay patiyek ay adi
madonot nan awakko
27 tay getkek ay adika
mangkalkalingking isnan
kad-an di natey ya adim
ipalobos ay madonot nan
awakko tay sak-en nan
mangtongtongpal ken sik-a.
28 Inpagtekmo nan ikkak
tapno matatagowak ay eng-
enggana et palalo nan
gasingko tay makiteteak ken
sik-a.’
Siya di nan insolat din si
David.”
29 Dat itoloy Pedro,
“Dakayo ay bebsatko, laydek
ay ipagtekko ay osto ken
dakayo nan maipanggep ken
David ay ali tako id kasin.
Din si David et baken nan
awakna is kinwanina tay
natey et naikaob. Et daan
ay mamaila nan naikaobana
id wani.
30 Ngem gapo tay mamad-
ton Apo Dios din si David
isonga gintekna ay awnit
tongpalen Apo Dios nan in-
sapatana ay awnit wada nan
bomala ay apona ay mang-
sokat ken siya ay men-ali et
si Kristo.
31 Gintek David ay awnit
tomet-ewa nan inbagan
Apo Dios maipanggep isnan
kasin matagowan nan awnit
men-ali ay si Kristo isonga
kinwanina en adi kakalka-
lingkingan ay adi madonot
nan awakna isnan kad-an di
natey.”
32 Dat itoloy Pedro ay
mangwani en, “Si Jesus din
inbagan din si David tay
siya nan tinagon Apo Dios.
Mabalin ay ibagami ken
dakayo tay inilami am-in ay
natago siya.
33 Ngem id wani wada
si Jesus id daya isnan
makanawan Apo Dios ay
Amana ay kad-an di ma-
daydayaw. Et intedna ken
Jesus nan epdasna inkali ken
siya et siya nan Ispiritona
ay inpaalina ken dakami.
Isonga dinngeyo ya inilayo
nan menkalkaliyanmi isnan
nateketeken ay kali.
34 Baken nan awakna is
kinwanin David tay egay
inmey nan awakna id daya
nodi si Jesus nan inmey
isonga kinwanin David nan
maipanggep ken siya ay
mangwani en,
‘Kinwanin Apo Dios ken
Kristo ay Ap-apok
en tomokdoka isnan
makanawanko
35 enggana ay abakek am-
in nan bosom ta sik-a nan
Apo.’ ”
36 Dat itoloy Pedro ay
mangwani, “Isonga dakayo
ay ib-ami ay Judio, masapol
ay getkenyo ay gawis ay si
Jesus ay pinateyyo et siya
nan pinabalin Apo Dios is
Apo tako ya Ali tako ay
kanan tako en Kristo.”
37 Idi dinngen nan kaipoi-
pogaw nan kinwanin Pedro

dat dadama nan seg-angda
tay daida nan nangipapatey
ken Jesus. Dadat kanan ken
da Pedro, “Gagayyem, sino
nan ikkanmi tapno makaan
nan naay basolmi?”

38 Dat kanan Pedro ken
daida, “Wasdin mangdokog
is basolna dat menpabonyag
ay mangipagtek ay apowena
si Jesu Kristo tapno pakawa-
nena nan basolyo et it-
edna nan Ispirito Santo ta
komapet ken dakayo.

39 Tay nakitolag si Apo
Dios ay mangwani en, ‘Am-
in kayo ay ayagak et awnit
komapet nan Ispirito Santo
ken dakayo ya nan an-akyo
ya nan ap-oyo, olay nan
ipogaw ay baken Judio olay
sino ay ipogaw ay ayagak
et makapetda isnan Ispirito
Santo.’ ”

40 Menkalkali kayet si
Pedro ay mangtogon ken
daida ay mangwani en,
“Masapol ay dokoganyo
nan basolyo ta adi kayo
maitapi isnan ipogaw ay
madosa isnan impilno ay
eng-enggana gapo isnan
ngawi ay ik-ikkanda.”

41 Dat adoado nan mamati
ken Jesus et ninpabonyagda.
Omey ay tolo ay libo nan
bilang nan mamati isnan
agew ay deey et maitapida is-
san deeyda ay namati isnan
damo.

42 Nan mamati et
kaageagew ay madagdagopda
ta dengngenda nan it-
itdon nan aapostolis. Is-
nan madagdagopanda et
makilol-owalo ya makiap-
apatda maipanggep isnan
kankanan Apo Dios dadapay
makikikan isnan kanemne-
man nan nateyan Jesus.

Napos-a Nan Nemnem
Nan Mamati Ken Jesus

43 Nan aapostolis et
adoado nan inik-ikkanda ay
kaskasdaaw ay mangipaila
isnan kabaelan Apo Dios et
inmegyat am-in nan ipogaw
isnan il-ilaenda.

44 Intoltoloy nan deeyda
ay mamati ken Jesus ay
madagdagop et pinos-ada
am-in nan kok-owada tapno
maiwalas ken daida am-in.

45 Dadat omilako isnan
payewda ya isnan kokwada
ta ipigasanda nan ib-ada ay
makasapol.

46 Intoltoloyda ay
madagdagop isnan Templon
Apo Dios id isdi Jerusalem ay
kaageagew. Makiol-olnosda
ay maob-obong ay mang-
mangan isnan bab-aeyda et
dadama nan gasingda tay
napopos-a nan nemnemda.

47 Daydayawenda si Apo
Dios et am-in nan omili id
Jerusalem olay nan adi ma-
mati ken Jesus, kananda en
gawigawis nan ik-ikkan nan
deeyda ay mamati ken Je-
sus. Inagew ay tapiyan Je-
sus nan mamati ken siya ay
maisalakan.

3

Nan Ginmawisan Nan
Napilay

1 Isnan namingsan et in-
mey da Pedro ken Juan isnan
Templo isnan alas tres isnan
masdem tay siya nan olas

ay menlowalowan di ipogaw
isdi.
2 Isnan segpan ay ngi-
nadnanda is Menbegew et
wada nan am-ama ay pilay
enggana isdin binmalaana.
Winakgat ay aw-awitenda
siya ay mang-eyey isnan
Templo ta menlimlimos
isnan songsonggep.
3 Idi ilana da Pedro ken
Juan ay songgep isnan
Templo daet menlimos ken
daida.
4 Dadat ikikiyat siya dat
kanan Pedro, “Ilam dakami.”
5 Danat ilan daida ta
baleng waday itedda ken
siya.
6 Ngem dat kanan Pedro,
“Maid polos sipingmi ngem
nan kabaelan Apo Jesus ay
iNazaret et siya nan wada ay
ibadangmi ken sik-a.” Danat
kanan, “Mendaanka.”
7 Dat gen-an Pedro nan
kanawan ay ledengna ta
patakdegena daet naganawis
nan sikina.
8 Dat matanakdeg et men-
daan ta makkey ken da Pe-
dro yas Juan ay songgep is-
nan Templo. San napilay et
mendad-aan ay menyakyak-
ing ay mangdaydayaw ken
Apo Dios.
9 Am-in nan ipogaw et in-
ilada siya ay mendad-aan
ay mangdaydayaw ken Apo
Dios.
10 Dadat imatonan ay siya
san menlimlimos issan seg-
pan ay makwani en Men-
begew. Dadat masdaaw tay
makadaan.
11 Isnan nanggegen-anan
nan napilay ken da Pedro
ken Juan dat matanagtag
nan kaipoipogaw ay omey
isnan kad-anda isnan kanan-
dan Bangsal Solomon tay
pilmi ay masdaawda.

Nin-isolo Si Pedro Isnan Templo

12 Inilan Pedro nan
kaipoipogaw danat kanan
ken daida, “Dakayo ay ib-
ami ay Judio, dakayon
masdaaw ay mangwani en
dan makadaan si tona?
Dakayon ikikiyat dakami?
Ay kananyo en gapo tay
gawis kami ay ipogaw
wenno nan kabaelanmi nan
nangipagawis ken tona?
13 Baken dakami tay si Apo
Dios ay dinaydayaw din alal-
apo tako ay da Abraham ken
Isaac yas Jacob nan nangipa-
gawis ken siya ta madayaw si
Jesus ay inbaana ken datako.
Ngem indalomyo siya isnan
iRoma dayopay inadyan is-
nan nangbistaan Pilato ken
siya olay linayad Pilato ay
ipalobos siya.
14 Ay apo kayo, inadyanyo
nan gawigawis ay ipogaw ay
maid polos basolna dayopay
aped piliyen nan ninpatey
is ipogaw is kayatyo ay ma-
palobosan.
15 Si Jesus ay mang-ited
isnan biyag ay maid paten-
gana et siya nan pinateyyo.
Ngem kasin tinagon Apo
Dios siya et ibagbagami ay
tet-ewa ay kasin natago tay
inilami.
16 Gapo isnan kabaelan
nan olay ngadan Jesus
isonga ginmawis nan pilay
nan ipogaw ay naay. Si Jesus

nan nangipapigsa isnan
nemnemna ay mamati ken
siya isonga iilaenyo am-in ay
nakaan nan pilayna."
17 Dat itoloy Pedro ay
mangwani en, "Dakayo ay
bebsatko, getkek ay egayyo
getken nan saad Jesus isonga
inpapateyyo. Olay nan ap-
apoyo et egayda getken.
18 Nan inikkanyo ay mang-
patey ken siya et siya din
inbagan Apo Dios isdin ma-
madtona id kasin tay inba-
gada en nan pinilin Apo Dios
ay mentolay et masapol ay
mapaligatan ya matey gapo
isnan basbasol di ipogaw. Et
siya di nan natongpalan nan
kinwanina.
19 Isonga dokoganyo nan
basolyo ta nemnemenyo si
Apo Dios ta kaanena nan ba-
solyo ya itedna nan nasimpa
ay nemnem ken dakayo.
20-21 Si Jesus et id wani
masapol ay id daya nan kad-
ana enggana isnan timpo ay
kasin pagawisen Apo Dios
nan am-in. Ngem awnit
ibaana kasin si Jesus is Ali
tako ay makwani en Kristo
tay siya di nan sigod ay inba-
gan Apo Dios isdin mamad-
tona enggana id kasin."
22 Dat itoloy Pedro ay
mangwani en, "Olay din si
Moses et kinwanina en,
'Awnit dotokan Apo Dios nan
esay ipogaw isnan ib-
a tako is mamadto ay
kaneg nan inikkana
ay nangdotok ken
sak-en et ipootyo ay
mangdenge am-in
isnan kankanana.
23 Nan ipogaw ay adi ma-
mati isnan kankanan nan
mamadton Apo Dios ay deey
et awnitda maisiyan isnan
ipogawna et madosada ay
eng-enggana.'
24 Siya met laeng din kin-
wanin din am-in ay mamad-
ton Apo Dios ay menlogi ken
Samuel. Tay inbagada nan
maik-ikkan isnan timpo tako
id wani.
25 Datako id wani et naitapi
tako abes isnan inpabagan
Apo Dios isdin mamadtona.
Naitapi tako abes isnan naki-
tolagan Apo Dios isdin alal-
apo tako tay kinwanina ken
Abraham en, 'Awnitak os-
alen nan esa ay Apom ay
mangbadang isnan kaipoi-
pogaw isnan batawa'.
26 Isonga inbaan Apo Dios
nan Anakna ta omali is-
nan batawa et datako ay
Judio nan damdamo ay
inmaliyana tay layden Apo
Dios ay bomadang ken
datako ta dokogan tako nan
ngawi ay ik-ikkan tako." Siya
di nan kinwanin Pedro ken
daida.

4

Nasomalya Da Pedro Ken Juan

1 Daan ay menkalkali da
Pedro isnan kaipoipogaw
dat omey nan papadi ya
nan apon di gogowaldiyan
di Templo ya nan tap-in di
Judio ay Saduceo isnan kad-
an da Pedro. Nan Saduceo et
daida nan mangwani en adi
kasin matago nan matey ay
ipogaw.

2 Makaligetda tay isolsolon
da Pedro en kasin natago si
Jesus isonga tet-ewa ay kasin
matago nan ipogaw.
3 Isonga dadat ikawe daida
et eyeyda isnan pagbalodan.
Ngem gapo tay nasdem
et, apedda inbalod daida
ta mawakgat esadapay
masomalya.
4 Adoado nan mamati is-
nan deeyda ay nangdedenge
isnan kinkinwanin da Pedro.
Nan kabibilang nan aamam-
a ay mamati ken Jesus et
omey ay limay libo.
5 Idi nawakgat nadagop
id Jerusalem nan men-
lelebbeng isnan ilida, nan
aamam-a ya nan men-is-
isolo isnan linteg Apo Dios.
6 Dadat menmimiting ken
da Caifas, Juan ya si Alejan-
dro yas Anas ay kangatowan
ay padi ya nan tap-in di agin
Anas.
7 Dadat ipatakdeg da Pedro
ken Juan isnan sasagan-
genda ta somalyaenda daida.
Dadat kanan ken daida.
“Sino nan kangadan isnan
kananyo en nangipagawis
isnan napilay ay naay? Sino
nan nang-idya isnan kabae-
lanyo ay mangipagawis ken
siya?”
8 Dat itdowan nan Ispirito
Santo si Pedro is isongbatna
et kanana, “Dakayo ay ap-
apomi ya aam-ami,
9 no maipanggep isnan
gawis ay inikkanmi ay
nangkaan isnan sakit nan
pilay nan isomalyayo ken
dakami ya no ngan nan
inikkanmi ay nangipagawis
ken siya et
10 dengngenyo tay masapol
ay getkenyo ya nan am-in
ay ib-a tako ay Judio. Si
Jesu Kristo ay iNazaret nan
nang-idya isnan kabaelanmi
ay mangkaan isnan sakitna.
Et siya nan inlansayo isnan
kros ngem tinagon kasin Apo
Dios.
11 Nan inpasolat Apo Dios
ay mangwani en, ‘Nan bato
ay inadyan di ninsaad is
baey et siya nan kapatgan
tay ipapaknegna nan baey.’
Et si Jesus nan naiyaligana.
Owen si Jesus nan kapatgan.
12 Tay maid teken is ma-
balin ay mangisalakan ken
datako no baken si Jesus
tay kedkedeng siya is inbaan
Apo Dios ay mangisalakan
isnan ipogaw.”
13 Idi nakakali si Pedro dat
kanan nan menlelebbeng,
“Dan datona ay dowa nan
natoled ay mangsongbat
ken datako ay ap-apoda?
Egayda nakaadal dadapay
getken ay mangsongbat ken
datako.” Masdaawda dadat
nemnemen en daida nan
nakiboweg ken Jesus.
14 Dapay san men-
lelebbeng et maid isong-
batda tay wada san napilay
ay makitatakdeg ken da
Pedro et mamagtek ay tet-
ewa nan kankananda.
15 Isonga nan inikkanda
et inpabalada da Pedro ken
Juan ya san napilay ta ikeke-
deng nan menlelebbeng is
menkalkali.
16 Dadat mentototya ay
mangwani en, “Ngan di
ikkan tako ken datodi tay

tet-ewa ay kaskasdaaw nan
inikkanda isnan napilay
et getken am-in nan omili
id Jerusalem isonga adi
mabalin ay kanan tako en
baken tet-ewa."
17 Dadat kanan en, "Ibaga
tako ken daida en madosada
no kasinda sodsodoken
si Jesus ta adi dengngen
nan kaipoipogaw modatya
patiyenda."

18 Dadat kasin ayagan da
Pedro et ibagada ken daida
ta adida kasin sodsodoken si
Jesus ya adida isolsolowan
nan ipogaw maipanggep is-
nan ngadana.
19 Ngem da Pedro ken Juan
et sinmongbatda ay mang-
wani en, "Nemnemenyo
no sino nan layden Apo
Dios. Ay dakayo nan osto
ay patiyenmi wenno si Apo
Dios?
20 Adi mabalin ay
isaldengmi ay mangibag-
baga isnan inil-ilami ya
dindinngemi ay maipanggep
ken Jesus."
21 Dat eg-egyaten nan men-
lelebbeng da Pedro esadapay
palobosan daida tay adida
getken nan ikkanda ay
mangdosa ken daida tay om-
egyatda isnan kaipoipogaw
tay daydayawenda si Apo
Dios gapo isnan inikkan da
Pedro isnan napilay.
22 Kaskasdaaw nan gin-
mawisan nan napilay tay
solok is epatpoo nan tew-
ena.

Nan Lowalon Nan Mamati Ken Jesus

23 Idi naipalobos da Pedro
ken Juan dadat omey isnan
ib-ada ay mamati ken Jesus.
Dadat ibaga nan kinwanin
nan menkangangato ay pa-
padi ya nan aamam-a ken
daida.
24 Idi dinnge nan ib-
ada dadat makilowalo ay
mangdayaw ken Apo Dios
ay mangwani en, "Apo, sik-
a nan nangboliw isnan daya,
nan batawa, nan baybay ya
nan am-in ay mentetee.
25 Olay din alapomi ay din
si David ay esay ipogawmo et
inpabagan nan Ispirito Santo
ken siya nan insolatna ay,
'Dan aped menpapangato
ken Apo Dios nan
ipogaw ay baken
Judio? Dan aped
nemnemen nan Judio
ay mang-ik-ikkan
isnan ol-olay ay maid
silbina ay mang-apos
ken Apo Dios?
26 Mensagana nan alin di
kailiili et madagop abes nan
menkangangato ay ipogaw
ta gobatenda si Apo Dios ya
nan Anakna ay makwani en
Kristo.'
27 Et natongpal san deey ay
kinwanin David tay nadagop
nan ib-ami ay Judio ya nan
baken Judio ya nan ap-apo
ay da Herod ken Poncio Pi-
lato id Jerusalem ta men-
totyada ay mangpatey ken
Jesus ay mangtongtongpal
ken sik-a dapay siya nan
dinotokam ay mentolay is-
nan am-in ay ipogaw.
28 Inikkanda ken Jesus nan
ninenemnemmo ay ommat

gapo isnan kayat ya panaka-
balinmo.
29 Id wani, Apo, ilam
pod nan ik-ikkanda ay
mangipaegyat ken dakami
ay inbaam. Et anayam nan
toledmi ay mamati ken sik-
a ta ibagbagami kayet nan
kankanam.
30 Pagawisem nan masak-
sakit ay ipogaw et ipailam
nan kaskasdaaw ay maikkan
gapo isnan kabaelan Jesus ay
mangtongtongpal ken sik-a."
31 Idi nakalowaloda daet
mawedwed nan baey ay
menteteanda dat takdowen
nan Ispirito Santo daida
dadat amed tomoled ay
mangibagbaga kayet isnan
kankanan Apo Dios.

32 Nan am-in ay mamati
ken Jesus et makiolnosda
isonga am-in nan kok-owada
et pinos-ada ta kowada am-
in ay maid mangibobokod.
33 Pilmi nan kabaelan nan
aapostolis ay mangibagbaga
isnan nang-il-anda ken Apo
Jesus ay kasin natago. Et
gawigawis nan badang Apo
Dios ken daida.
34 Am-in nan mamati et
maid kolangda tay nan wada
nan payewna wenno baeyna
danat ilako et itedna nan
lakona
35 isnan aapostolis ta
iwalasda isnan makasapol.
36 Siya nan inikkan Jose ay
esay iChipre ay esay apon
din si Levi. Nan inpangadan
nan aapostolis ken siya et
Bernabe tay nan kayatna ay
kanan et ipogaw ay mangi-
pagasing is nemnem di na-
paligatan.
37 Nan inikkana et nin-
ilako is payewna danat ited
nan lakona isnan aapostolis.

5

Nan Maipanggep Ken Da Ananias Yas Safira

1 Wada pay nan esay am-
ama ay kangadan is Ananias
ya nan asawana ay si Safira.
Inlakona nan ib-an nan kok-
wada.
2 Dadat mentoya ay sin-
asawa ta igagoda nan tap-in
nan lakona. Danat ited nan
tap-ina isnan aapostolis ay
mangwani, "Naay nan lakon
nan kokwami."
3 Ngem kinwanin Pedro,
"Ananias, damen patiyen
nan kanan Satanas ken
sik-a? Nan Ispirito Santo
nan pinadasmo ay sikapan
tay isotmo nan tap-in nan
lakona.
4 Isnan egayna kailakowan,
kokwam. Et sik-a nan kigad
is ikkam isnan lakona. Ngem
dayon aped nemnemen ay
mang-ikkan isnan naay?
Baken met aped ipogaw nodi
si Apo Dios nan pinadasyo ay
sikapan."
5 Dinngen Ananias nan
kankanan Pedro dat aped
matokang et matey. Dat am-
in ay mangdedenge isnan
inommat ken Ananias et
pilmi nan egyatda ken Apo
Dios.
6 Dat pomika nan baba-
ballo et bongonenda nan
awakna dadat ibala et
ikaobda.
7 Nallos nan waay toloy
olas dat omey nan asawana

ngem egayna getken ay
natey san asawana.
8 Dat kanan Pedro ken siya,
“Ibagam mo tet-ewa ay siya
na nan osto ay lakon nan
inlakoyo ay kowayo.” Dat
kanan nan babai en, “Tet-
ewa ay siya sa.”
9 Dat kanan Pedro ken
siya, “Dakayon nintolag ay
mangsiksikap isnan Ispiri-
ton Apo Dios? Ilam, naay
omali nan nangikaob ken
asawam esadat abes isoblat
sik-a.”
10 Dat matokang et matey
abes siya. Sinonggep san
deeyda ay bababallo et idi
ilaenda ay natey dadat ibala
ay en mang-idlen isnan
naikaoban asawana.
11 Dat nan mamati ken Je-
sus ya nan am-in ay nangde-
denge isnan inommat et in-
megyaegyatda.

*Nan Kaskasdaaw Ay Inik-
ikkan Nan Aapostolis*

12 Nan aapostolis et
adoado nan kaskasdaaw
ay inik-ikkanda ay inilan
nan ipogaw. Nan osto ay
nadagopan nan deeyda ay
mamati ken Jesus et nan
bangsal nan Templon Apo
Dios ay makwani en Bangsal
Solomon.
13 Dinayaw am-in nan
ipogaw daida ngem omegy-
atda ay maitapi ken daida no
egayda mamati ken Jesus.
14 Ngem inmadoado met
laeng nan aamam-a ya iinin-
a ay naitapi ay mamati ken
Apo Jesus.
15 Gapo isnan inik-ikkan di
aapostolis et inpabala nan
ipogaw nan masaksakit da-
dat eyey isnan kalsa dadat
ipapodan daida isnan ka-
mada wenno isnan abekda.
Tay kananda en ta moke lo-
maos si Pedro et olay no ke-
deng nan alin-ewna is man-
glingeb ken daida et makaan
nan sakitda.
16 Adoado pay nan nagapo
isnan kailiili ay as-asag-en id
Jerusalem et ey-eyeyda nan
masaksakit ya nan kinapet di
anito et ginmawisda am-in.

*Nan Napaligatan Di Aa-
postolis*

17 Gapo isnan kabaelan
nan aapostolis et linmiget
nan kangatowan ay padi ya
nan iib-ana ay Saduceo gapo
isnan apalda.
18 Dat nan inikkanda et in-
meyda ay mangdepap isnan
aapostolis dadat eyey daida
isnan pagbalodan.
19 Ngem isnan labi, inmey
nan esay anghel Apo Dios et
tokabana nan eneb nan pag-
balodan danat ipabala daida
ay mangwani en,
20 “Enkayo isnan Templo
ta ibagayo isnan ipogaw nan
maipanggep isnan biyag ay
maid patenggana.” Siya di
nan kinwanin nan anghel.
21 Isonga idi pinmat-a da-
dat omey isnan Templo ay
men-isolo. Mawakgat pay
dat ayagan nan kangatowan
ay padi ya nan iib-ana am-
in nan menlelebbeng ya nan
aamam-a ta menmitingda.
Dadat omibaa is omey isnan
pagbalodan ta ayaganda nan
aapostolis.

22 Omdan pay nan deeyda
ay gowaldiya ay inbaada da-
dat ilaen ay maiwed san aa-
postolis. Dadat somagong ay
mangwani en,
23 “Nan kananyo ay aya-
ganmi et maidda. Inilami
nan pagbalodan et daan
ay naeemban ya daan
ay naikakandado. Wada
abes nan gowaldiya ay
tomatakdeg isnan segpan.
Ngem idi tinokabanmi et
maid ipogaw.”
24 Idi dinngen nan
menkangangato ay pa-
padi ya nan ap-apon di
gogowaldiyan di Templo nan
kinwanin nan deeyda ay
binaada dadat kanan isnan
nemnemda en, “Ngan ngata
nan awnit ommat gapo ken
daida?”
25 Dat wada nan inmey ay
mangibaga en, “San deeyda
ay binalodyo et wadada is-
nan Templo ay men-is-isolo
isnan ipogaw.”
26 Dat omey nan deeyda ay
gowaldiya ya nan ap-apoda
ay mang-ala ken daida ngem
egayda goyoden daida isnan
nang-ayaganda ken daida
tay omegyatda isnan kaipoi-
pogaw modatya gayangenda
daida tay daydayawen nan
ipogaw nan aapostolis.
27 Dadat eyey nan aa-
postolis isnan menmit-
mitingan nan deeyda ay
menlelebbeng. Dat kanan
nan kangatowan ay padi en,
28 “Binilbilinmi dakayo
ta adiyo isolsolo nan
maipanggep ken Jesus.
Dapay id wani et maid
polos egay nangdenge isnan
isolsoloyo id Jerusalem. Et
kanegyo layden ay madosa
kami isnan nateyan Jesus.”
29 Sinmongbat da Pedro
ya nan iib-ana ay apostolis
ay mangwani en, “Masapol
ay patiyenmi nan inbagan
Apo Dios ken dakami ta ibag-
bagami nan maipanggep
ken Jesus isonga baken nan
kananyo ay aped ipogaw is
patpatiyenmi.
30 Tet-ewa ay pinateyyo si
Jesus ya inlansayo isnan kros
ngem si Apo Dios ay dinay-
dayaw din alal-apo tako et
tinagona kasin siya.
31 Danat ipangato
siya ta tomokdo isnan
makanawana ta siya nan
men-ap-apo ya siya nan
mangisalsalakan ken datako
tasiyay mawayaan tako ay
Judio ay menbabawi tapno
pakawanen Apo Dios nan
basbasol tako.
32 Dakami nan nang-ila ay
tet-ewa isonga ibagami ken
dakayo. Et nan Ispirito Santo
ay inpakapet Apo Dios ken
dakami ay mamati ken Jesus
nan mangpaneknek ay tet-
ewa nan kankananmi isnan
mangipaik-ikkanana ken
dakami isnan kaskasdaaw.”
Siya di nan kinwanin Pedro.
33 Isnan nangdengn-
gan nan deeyda ay men-
lelebbeng isdi et nakaligetda
isonga kayatda ay pateyen
daida.
34 Ngem wada nan esay
Fariseo ken daida ay kan-
gadan is Gamaliel. Siya nan
esay men-is-isolo isnan lin-

teg Apo Dios et siya nan
ikabain nan ib-ana. Tin-
makdeg ay mangibaga ta
ikaanda san aapostolis is sin-
awyan.
35 Inpabalada daida dat
kanan Gamaliel, “Dakayo ay
ib-ak ay Judio, nemnemen
tako ay gawis nan ikkan tako
ken datona.
36 Nemnemenyo nan in-
ommat id kasin tay no maid
si Apo Dios isnan ipogaw et
mamaid nan itdoda. Kaneg
din binmal-an Teudas ay
aped nangipangato isnan
awakna issan kaat todi ngen
ay tew-en et sinmolot nan
waay epat gasot ay ipogaw
ken siya. Ngem napatey
siya et aped naboka nan
papasolotna et namaid nan
insolsolona.
37 Nakwas di dat wada si
Judas ay iGalilea isdin tim-
pon di nasinsosan di ipogaw.
Adoado abes nan naawis ay
nakiboweg ken siya. Ngem
napatey abes dat maboka
nan namati ken siya.
38 Isonga nan ibagak ken
dakayo id wani et adiyo
paligaten nan naayda ay
ipogaw. Bay-anyo daida tay
siya met laeng nan ommat
no aped nan nemnemda nan
nagapowan nan isolsoloda
ya ik-ikkanda tay awnit
mamaid abes.
39 Ngem no si Apo Dios
nan nang-idya isnan kabae-
landa et adi mabalin ay
ipasaldengyo. Isonga adiyo
itoltoloy ay mang-aamis ken
daida modatya si Apo Dios
nan aamisenyo.” Siya di nan
kinwanin Gamaliel.
40 Et siya di nan pinatida.
Isonga kasinda inpaayag
daida et ipabaibaigda daida.
Dadat kanan, “Adi kayo
kasin men-iṣ-isolo isnan
maipanggep isnan ngadan
Jesus.” Dadat palobosan
daida.
41 Napalobosanda dadat
taynan nan deeyda ay men-
mitmiting et men-gasingda
tay maawatanda ay getken
Apo Dios ay adida om-
egyat olay no mabainanda
maipanggep isnan it-itdoda
ay maipanggep ken Jesus.
42 Isonga winakgat ay om-
omeyda kayet isnan Templo
ya nan am-in ay bab-aey ay
mangisolsolo ay si Jesus nan
Kristo ay inbaan Apo Dios ay
mentoltolay isnan ipogaw.

6

*Nan Napiliyan Nan Nang-
badang Isnan Aapostolis*

1 Issan timpo ay deey
isnan inmad-adowan nan
mamati ken Jesus et nin-
asisongbat nan mamati ay
Judio ya nan iib-ada ay Judio
ay naiyanak isnan teken
ay ili ay Griego nan kalida.
Dat menlili nan kakali is
Griego ay mangwani en,
“Apay nga mabaybay-an nan
bababaimi ay balo isnan
maiwalasan nan makan
isnan inagew?”
2 Isonga inpaayag nan
aapostolis am-iam-in nan
deeyda ay mamati ken Jesus
dadat kanan, “Adi mabalin
ay mataktaktak kami isnan
oblami ay mangibagbaga
isnan kankanan Apo Dios

ay maipanggep ken Jesus ta
dakami nan mangiwalwalas
is makan.
3 Isonga dakayo ay kad-
wami ay mamati ken Jesus
et pomili kayo is pito ay
nalaing ay amam-a ay man-
agpati isnan Ispirito Santo
ta daida nan dotokanmi ay
mangiwalas isnan makan.
4 Tapno dakami pay ay
aapostolis et mabalin ay
eesangenmi ay menlol-
owalo ya mangibagbaga is-
nan maipanggep ken Jesus."

5 Dat iyoog am-in nan ma-
mati ken Jesus nan kinwanin
nan aapostolis. Et datona
nan pinilida. Nan esa et si
Esteban. Managtongpal is-
nan Ispirito Santo ya napigsa
nan pammatina ken Jesus.
Nan ib-ana et da Felipe, Pro-
coro, Nicanor, Timon, Par-
menas ya Nicolas ay iyAn-
tiokia. Baken Judio si Nicolas
ngem solsolotena nan ogalin
di Judio.
6 Dadat eyey daida isnan
aapostolis. Dat menlowalo
nan aapostolis dadapay
ipatang nan ledengda isnan
olon nan deeyday pito
tay siya nan ikkanda ay
mangdotok ken daida.

7 Isonga inmad-ado nan
nangdengdenge isnan kalin
Apo Dios dat omadoado
abes ay mamati ken Jesus id
Jerusalem. Olay nan papadi
et adoadoda ay mamati ken
Jesus.

Nan Nang-ap-aposanda Ken Esteban

8 Si Esteban pay et kaskas-
daaw nan inik-ikkana isnan
ipogaw tay binadangan Apo
Dios siya et adoado nan int-
edna ay kabaelana.
9 Ngem wadada nan
ipogaw isnan sinagogan
di Libertino, ay Judio ay
nagapo id Cirene ya id Ale-
jandria ya Judio ay iCilicia
ya iyAsia et nakisongbatda
ken Esteban. Ngem adida
makaabak ken siya tay
10 initdowan nan Ispirito
Santo siya isonga nalaing ay
komali.
11 Dadat lagbowen nan
ipogaw ta menkampotda ay
mangwani en, "Dinngemi
nan kinwanin Esteban et
aposena din si Moses yas Apo
Dios."
12 Isonga nan kaipoipogaw
ya nan aamam-a ya nan
men-is-isolo isnan linteg Apo
Dios et nakaligetda ken Es-
teban gapo isnan kinwanin
nan deeyda ay menkampot.
Dadat ikawe si Esteban et
eyeyda isnan menlelebbeng.
13 Dadat ipatakdeg san
deeyda ay menkamkampot
ay mangwani en, "Si Esteban
et adi somalsaldeng ay
mang-ap-apos isnan linteg
ay initdon din si Moses
ya ngawi nan kankanana
maipanggep isnan Templo
14 tay dinngemi nan nang-
waniyana en awnit dadaelen
Jesus ay iNazaret nan Tem-
plo tako ya sokatana nan lin-
teg ay initdon din si Moses ay
tinawid tako."
15 Iilan pay nan deeyda ay
menlelebbeng si Esteban da-
dat ilaen ay somilang nan

angasna ay kaneg angas di
anghel.

7

Nan Insongbat Esteban

1 Dat kanan nan kanga-
towan ay padi ay mangitak-
takdeg isnan Judio ken Apo
Dios ken Esteban en, “Ay tet-
ewa nan kankanan datona?”
2 Dat kanan Esteban ay
mangwani en, “Dakayo
ay ap-apok ya aam-ak ya
bebsatko, nemnemenyo pod
nan inik-ikkan Apo Dios ken
datako ay Judio enggana
id kasin. Si Apo Dios ay
kangatowan et ninpaila
ken Abraham ay din alapo
tako isdin ninteteana id
Mesopotamia isdin egay pay
laeng nin-alisana id Haran.
3 Et kanan Apo Dios ken
siya, ‘Komaanka isnan iliyo
ay naay ta taynam nan agiyo
ta enka isnan ili ay awnitko
itdo ken sik-a.’
4 Isonga kinmaan si Abra-
ham id Mesopotamia ay
mentetean nan ipogaw ay
makwani en Caldeo et inmey
nintetee id Haran. Idi natey
din amana dat ipangon Apo
Dios siya isnan naay ili ay
mentetean tako id wani.
5 Issan inmaliyan Abra-
ham isnan kad-an tako id
wani et maid polos inidyan
Apo Dios is dagana is olay
teeteen. Ngem nakitolag si
Apo Dios ay mangwani en
awnitna idya ken siya ta
ipatawidna isnan anakna ya
nan ap-ona. Isnan nang-
waniyana isdi et maid pay
laeng anak da Abraham.
6 Et siya na nan tap-
in nan inbagan Apo Dios
ken Abraham. Kinwanina
en awnit omey nan ap-
ona isnan ilin di teken ay
ipogaw et awnitda mapilit ay
menpabaa ay maid lagboda
ya awnit maligligatan am-
in nan ap-ona enggana ay
makwas nan epat gasot ay
tew-en.
7 Ngem kanan Apo Dios en,
‘Awnitko dosaen nan deeyda
ay ipogaw ay mangpaligat
isnan ap-om. Et gapo is-
nan madosaanda et awnitda
ipalobos nan ap-om ay ko-
maan isdi ay omali kasin ay
mangdaydayaw ken sak-en
id isna.’ ”
8 Dat itoloy Esteban ay
mangwani en, “Wada nan
inbilin Apo Dios ken daida
ta waday mangnemnemne-
manda isnan nakitolagan
Apo Dios ken daida. Et
siya nan nangsegyatanda
isnan an-akda ay lalalaki.
Isonga idi binmala nan anak
Abraham ay si Isaac et isnan
maikawao ay agewna siya
nan inikkan amana ken
siya. Et siya met laeng nan
inikkan Isaac isnan anakna
ay si Jacob. Siya abes nan
inikkan Jacob isnan simpoo
ya dowa ay an-akna ay
lalalaki ay kanan tako en am-
a tako id kasin.
9 Din deeyday am-a tako
ay an-ak Jacob et inapa-
landa nan innodida ay si
Jose. Isonga inlakoda siya
isnan iyEgipto ta eyeyda is-
nan ilida ta mabab-aa ay adi
kalagbo. Ngem si Apo Dios et
wada kayet ken siya

10 et binadbadangana siya
isnan naligligatana. Gapo
tay wada si Apo Dios ken
siya ya wada nan intedna
ay laingna et laylayden nan
alin di Egipto ay makwani en
Faro si Jose. Danat dotokan
siya ay men-gobilnadol is-
nan am-in ay ili id Egipto
ya men-ap-apo abes isnan
am-in ay ipogaw isnan baey
Faro.
11 Dat domateng nan bitil
isnan kailiili id Egipto ya
id Canaan et napalipaligatan
nan ipogaw. Din deeyday
am-a tako ay an-ak Jacob et
maid ikkanda ay omanap is
kanenda.
12 Isonga idi dinngen Jacob
ay wada nan kasaoyan di
makan id Egipto danat ibaa
nan iiyon-an Jose ta omeyda
manaoy is kanenda. Siya di
nan damo ay inmayanda.
13 Isnan ikadwa ay in-
mayanda et ninpagtek si Jose
ken daida. Danat ipagtek
abes daida ken Faro.
14 Danat ipaayag da amana
ay si Jacob ya nan am-in ay
ag-ida ta omeyda id Egipto.
Pitompooda ya lima am-in.
15 Inmey da Jacob am-in
id Egipto. Et siya nan nin-
teteana enggana ay natey.
Siya abes nan nateyan nan
an-akna ay din am-a tako.
16 Ngem naisas-aa nan
awakda id Sikem et naikak-
aobda isnan liyang ay
linakowan Abraham isnan
an-ak Hamor isdi.”
17 Dat itoloy Esteban ay
mangwani en, “Nganngani
ay omdan nan nakitolagan
Apo Dios ken Abraham et
inmad-ado nan ap-on Jacob
ay din alal-apo tako.
18 Isdin deey ay timpo et
wada nan naisokat ay ali
ay egay nangtek isdin gawis
ay inik-ikkan din si Jose tay
adoado nan nallos ay tew-en.
19 Nan ali et siniksikapana
din alal-apo tako et pinali-
gatna daida ya inpapatina
ay mabaybay-an nan kaen-
gaenga ta mateyda tasiyay
adida omad-ado.
20 Et siya di nan timpo
ay naiyanakan Moses ay
menbelelegew ay onga et
linaylayad Apo Dios siya.
Toloy bowan nan nangpa-
sososowan inana ken siya.
21 Idi adida makaigago ken
siya dadat baybay-an. Ngem
dinatngan nan esay babai ay
anak nan ali danat alan et
talaknena ay kanegna anak.
22 Et naisolowan si Moses
isnan am-in ay adal nan
iyEgipto et nalailaing ay
mangmangwani isnan
kankanana ya mang-ik-
ikkan isnan ik-ikkana.
23 Idi epatpoo nan tew-en
Moses danat kayten ay omey
ilan nan kadalaana ay ap-on
Jacob.
24 Isnan inmayana et ini-
lana ay am-amisen nan esay
iyEgipto nan esay kailiyana.
Dat omey ta badangana nan
napaligatan et pateyena nan
iyEgipto.
25 Tay kanan Moses en
waay gintek nan kadalaana
ay siya nan pinilin Apo
Dios ay mangipalobos ken
daida isnan mapalpali-
gatanda ngem egayda obpay

maawatan.
26 Idi kasin napseng
dat mensape nan doway
ipogaw ay ap-on Jacob dat
sekaken Moses daida ay
mangipagawis koma isnan
nemnemda ay mangwani en,
‘Bebsat, dakayon mensap-
sape dapay sin-ag-i kayo?’
27 Ngem indogos nan
nakabasol si Moses danat
kanan ken siya, ‘Ayke waday
lebbengmo ay men-apo ken
dakami ya mangibanag
isnan ik-ikkanmi?
28 Ay laydem ay pomateyka
ay kaneg nan inikkam isdin
iyEgipto id kob-a?’
29 Idi dinngen Moses san
kinwanina dat omegyat et
linmayaw ay omey id Mid-
ian. Nakiasawa isdi et isdi
nan naiyanakan nan doway
an-akna ay lalalaki.
30 Nallos nan epatpoo ay
tew-en ay nintetean Moses
id Midian daet menpaila si
Apo Dios ken siya isnan apoy
isnan kad-ana isnan pondag
ay gogowaben nan bilig ay
Sinai.
31 Et nasdaaw si Moses
tay nan inilana et nan kaiw
ay aped menbidbidang ngem
adi kanen nan apoy. Idi
inmas-asag-en dinngena nan
kalin Apo Dios ay mangwani
en,
32 ‘Sak-en si Apo Dios
ay Dios din alapom ay da
Abraham, Isaac yas Jacob.’
Dinngen Moses dat aped
menpayegpeg et omegyat ay
mang-ila.
33 Dat kanan Apo Dios
ken siya, ‘Kaanem nan
sapatosmo, tay napateg nan
naay lota ay menteteam tay
wadaak isna.
34 Tet-ewa ay inil-ilak
nan mapalpaligatan nan
ipogawko id Egipto. Dak-
pay dengdengngen nan
adawagda. Isonga inmaliyak
ay mangisalakan ken daida
isnan mabab-aaanda. Aka
ta ibaak sik-a ay omey
id Egipto.’ Siya di nan
kinwanin Apo Dios ken
Moses.”
35 Dat itoloy Esteban
ay mangwani en, “Din si
Moses ay egay dinawat
din kadalaana ay nang-
waniyanda en, ‘Ayke waday
lebbengmo ay men-apo ken
dakami ya mangibanag
isnan ik-ikkanmi?’ et siya
kayet nan inbaan Apo Dios
ay men-apo ya mangipalo-
bos ken daida isnan napal-
paligatanda. Et nan anghel
ay ninpaila ken siya issan
kaiw et binadbadangana
siya.
36 Din si Moses met
laeng nan nang-ik-ikkan
isnan kaskasdaaw isnan
nangipangpangowana ken
daida isnan kinmaananda id
Egipto ya isnan inikkanda ay
ginomdang isnan baybay ay
makwani en Gadangdang ya
nan inik-ikkana isnan epat-
poo ay tew-en ay nindad-
aananda isnan pondag.
37 Din si Moses abes nan
nangibaga isnan deeyda ay
ap-on Jacob ay mangwani
en, ‘Awnit dotokan Apo Dios
nan esay ipogaw isnan ib-
a tako is mamadtona kaneg
nan inikkana ay nangdotok
ken sak-en.’

38 Nakidagop met laeng si
Moses isdin alal-apo tako is-
nan bilig ay Sinai ay mak-
itoya ken Apo Dios. Danat
dawaten nan naisolat ay lin-
teg ay naidya ken datako
ay adi makak-aan ay eng-
enggana.
39 Ngem egay pinatin din
alal-apo tako din si Moses. Et
inadyanda siya ay men-ap-
apo ken daida tay kayatda ay
somagong id Egipto.
40 Gapo tay nabayag
si Moses isnan bilig ay
Sinai, kinwanida ken Aaron
ay iyon-an Moses en,
‘Somapoka is dios tako
is mangipangpango ken
datako. Adi tako getken no
ngan di inommat ken Moses
ay nangipango ken datako
issan linmayawan tako id
Egipto.’
41 Dadat sapowen nan
kanega anak di baka ay
kinadiosda. Dadat ipaltiyan
ay menlalagsak ya mang-
daydayaw isnan sinapoda ay
dios.
42 Isonga dinokogan Apo
Dios daida et binaybay-ana
daida ay mangdaydayaw
isnan olay talaw id daya.
Naisolat isnan liblon din
mamadton Apo Dios nan
nangwaniyan Apo Dios ken
daida en,

‘Dakayo ay nagapo isdin si
Israel, ayke sak-en
di inpaltiyanyo issan
epatpoo ay tew-en ay
nindad-aananyo isnan
pondag?

43 Nodi nan sinang didios
ay sinapoyo nan dinay-
dayawyo. Inawityo pay
nan baey ay nangipay-
anyo isnan sinang didiosyo
ay makwani en Moloch.
Dayopay daydayawen nan
sinapoyo ay sinang tatalaw
ay makwani en Refam.
Gapo isnan inik-ikkanyo et
awnitko pakaanen dakayo
isnan iliyo ta omey kayo
isnan bas-ang nan ili id
Babilonia ta mapaligatan
kayo.’
44 Ngem din alal-apo tako et
egayda dinawat si Apo Dios
is men-apo ken daida, olay
no sinapoda ya inkawkaw-
itda din inos-osalda ay
mangnemnemanda koma
ken siya issan nindad-
aananda isnan pondag.
Sinapon da Moses nan
baey ay tolda ay kaneg
nan inpailan Apo Dios ay
toladena.
45 Et siya nan inkawkawitda
isdin sinonggepanda isnan
ili ay inpatawid Apo Dios
ken daida. Isdin timpo ay
deey et si Josue nan naisokat
ken Moses ay mangipang-
pango ken daida isdin nangi-
pakaanan Apo Dios isnan
nateketeken ay ipogaw ay
mentetee. Et isdi nan nin-
tetean san baey Apo Dios
enggana isdin timpon din si
David ay ali.
46 Din ali ay si David et
linaylayad Apo Dios siya et
sinootna ken Apo Dios no
mabalin ay somaad is osto ay
baeyna tay siya nan Diosna
ay Dios gedan din si Jacob ay
alapona id kasin.
47 Ngem egay inyoog Apo

Dios. Nodi si Solomon
ay anakna nan kanana en
mangsaad.
48 Gawis tay sinaadna ngem
getken tako ay nan osto
ay mentetean Apo Dios ay
kangatowan isnan am-in et
baken baey ay sinaad di
ipogaw olay no gawigawis.
Kaneg nan insolat din
mamadton Apo Dios ay
mangwani en,
49 'Sak-en nan ap-apo id daya
ya isnan gagatinak ay
batawa. Isonga olay
ngan nan saadenyo
et adi omanay is
menteteak.
50 Tay sak-en nan nangboliw
isnan am-in ay wada id daya
ya nan wada isnan batawa.'
Siya di din kinwanin Apo
Dios."
51 Dat itoloy Esteban ay
mangwani ken daida en,
"Ay apo kayo, ikekedseyo ay
adi mangpati ken Apo Dios
dayopay totowengen nan
ibagbagana. Dayopay adyan
abes nan Ispirito Santo. Nan
inik-ikkan din alal-apo tako
et siya kayet nan ik-ikkanyo.
52 Maid olay esa isdin ma-
madton Apo Dios is egay
pinaligat din alal-apo tako.
Olay din mamadto ay nan-
gibagbaga isnan omaliyan
nan napateg ay ipogaw ay
si Jesus et pinateyda daida.
Dakayo abes, siya met laeng
nan inikkanyo tay dinpapyo
si Jesus olay no maid basolna
dayot ipapatey.
53 Dapay dakayo nan
naitedan nan linteg Apo Dios
ay inpaitedna ken Moses
isnan aanghel ngem adiyo
patpatiyen."

Nan Nangpateyanda Ken Esteban

54 Idi dinngen nan
deeyda ay menlelebbeng
nan kinwanin Esteban et
nakaligetda ay pilmi dada-
pay men-gegege.
55 Ngem si Esteban et
naitakdo nan Ispirito Santo
daet mentangad id daya et
masili isnan nang-il-ana ken
Jesus ay tomatakdeg isnan
makanawan Apo Dios.
56 Dat kanan Esteban
en, "Deey. Iilak ay nape-
wak id daya et wada si
Jesus ay Iyon-an Am-in di
Ipogaw ay tomatakdeg isnan
makanawan Apo Dios."
57 Dat menbogaw san
deeyda ay menlelebbeng
dadapay opopen nan ingada
ta adida dedengngen nan
kankanana. Dadat ma-
panika ay mangikawe ken
siya.
58 Dadat goyoden et eye-
yda isnan benget nan ili ta
gayangenda is bato tasiyay
matey. San deeyda ay nangi-
pabasol ken Esteban et ki-
naanda nan badoda et in-
badengda isnan sag-en nan
esay baballo ay Saulo nan
ngadana. Inikkanda di ta
bantayana ta makigayangda
abes ken Esteban.
59 Idi gaygayangenda dat
menlowalo si Esteban ay
mangwani en, "Apo Jesus,
dawatem nan ab-abiikko."
60 Dat menpalintomeng et
menbogaw ay mangwani,
"Apo Jesus, adim pabasolen

datona isnan naay ik-ikkanda." Nakwas di dat matey. Et inyoog Saulo nan nangpateyanda ken siya.

8

Nan Nangpaligatan Saulo Isnan Mamati Ken Jesus

1-2 Natey si Esteban dat agaan nan amam-a ay mangpatpateg ken Apo Dios dadat ikaob siya. Et esangka ay agew nan nangpateyanda ken Esteban ya nan ninlogiyan nan nangpaligatanda isnan am-in ay mamati ken Jesus id Jerusalem. Dat masis-iyan nan deeyda ay mamati ken Jesus et omeyda isnan probinsiyan di Judea ya Samaria. Et kedeng nan deeyda ay aapostolis is nataynan.

3 Ngem nan inik-ikkan Saulo et pinalpaligatna nan ipogaw ay mamati ken Jesus. Sinongsonggep isnan kabae-baey ay mangbalod isnan lalalaki wenno bababai ay mamati ken Jesus ta eyeyna isnan pagbalodan tay kayatna ay mamaid nan ipogaw ay mamati ken Jesus.

Naibagbaga Nan Maipanggep Ken Jesus Isnan Kailiili Id Samaria

4 Nan nasis-iyan ay ipogaw ay mamati ken Jesus et inmeyda isnan nateketeken ay ili ay mangibagbaga isnan kankanan Apo Dios ay maipanggep ken siya.

5 Si Felipe nan esa et in-mey isnan esay ili id Samaria et inap-apatna si Jesus ken daida ay mangwani en si Je-sus nan inbagan Apo Dios ay omali ay mentolay.

6 Nan kaipoipogaw id isdi et kaykayatda ay mang-dengdenge isnan kankanan Felipe ya mang-il-ila isnan kaskasdaaw ay ik-ikkana.

7 Nan anito ay kinmapet isnan ipogaw et inpakaan Felipe daida dadat men-owakis ay mangtaynan isnan ipogaw ay kinapetda. Adoado abes nan napalalais ya nan napilay ay inpagawis Felipe.

8 Isonga men-galalasing nan omili isdi.

9 Wada abes nan am-ama ay kangadan is Simon ay so-masalamangka. Masdaaw nan iSamaria isnan kabae-lana. Men-et-etek siya ay mangwani en siya et nangato ay ipogaw.

10 Patiyen am-in nan omili olay sinoy kaipogawna, nangato wenno nababa. Et kananda en napigsa nan kabaelana ay inidyan Apo Dios ken siya.

11 Et pinatpatin am-in nan ipogaw siya tay nabayag ay siniksikapana daida isnan inik-ikkana ay mensalsala-mangka.

12 Ngem idi pinatin nan ipogaw nan inbagbagan Felipe ay masapol ay apowenda si Jesu Kristo esadapay maitapi isnan mentolayan Apo Dios ay maid patenggana dat men-pabonyag am-in nan lalalaki ya nan bababai.

13 Olay si Simon et na-
mati abes isnan kabaelan
Apo Dios dat menpabonyag.
Dat makiboweg ken Felipe et
nasdaaw isnan kaskasdaaw
ay inik-ikkana.

14 Idi dinngen san deeyda
ay aapostolis id Jerusalem ay
dinawat nan iSamaria nan
kalin Apo Dios dadat ibaa da
Pedro ken Juan ay omey isdi.
15 Idi inomdanda, in-
lowalowanda nan mamati
ken Jesus tasiyay kapten nan
Ispirito Santo daida.
16 Tay issan nabonyaganda
et egay kinmapet ken daida
tay basta nan ngadan Apo
Jesus et kedeng nan nin-
pabonyaganda.
17 Dat ipatang da Pedro
ken Juan nan ledengda is-
nan oloda ay mangilowalo
ken daida. Dat komapet nan
Ispirito Santo ken daida.
18 Dat si Simon ay so-
masalamangka et inilana ay
kinmapet nan Ispirito Santo
isnan ipogaw ay gen-an nan
aapostolis danat pabal-en
nan sipingna
19 ay mangwani en, “Mang-
ated kayo is kabaelak tasiyay
olay sino nan gen-ak et
kapten nan Ispirito Santo
daida.”
20 Ngem kinwanin Pedro
ken siya, “Maitapi nan
sipingmo ken sik-a ay
mapoowan isnan impilno
tay apedmo kanan en ma-
balin ay malakowan nan
badang Apo Dios ay adi
kalakowan.
21 Maid polos biyangmo ay
maitapi isnan ik-ikkanmi tay
getken Apo Dios ay baken
osto nan nemnemmo.
22 Dokogam nan ngawi ay
nemnemmo. Menlowaloka
ta moke pakawanen Apo
Dios sik-a.
23 Tay getkek ay palalo ay
omapalka ya baan di basol
sik-a.”
24 Dat kanan Simon,
“Ilowalowanyo ngalod sak-
en ken Apo Dios ta adi
ommat ken sak-en nan sana
kankanam.”
25 Nakwas pay ay inbagan
da Pedro ken Juan nan
inilada maipanggep ken
Jesus ya inbagada nan
kankanan Apo Dios dadat
somaa. Ngem isnan somas-
aaanda id Jerusalem et
inbagbagada nan gawis ay
damag ay maipanggep ken
Jesus isnan kailiili ay linal-
aosanda id Samaria.

Nan Nang-itdowan Felipe Isnan Opisyal Di Etiopia

26 Ngem nan inommat
ken Felipe et wada nan
anghel Apo Dios ay nakitoya
ken siya ay mangwani
en, “Ipikam ta omeyka
isnan kalsa ay magapo id
Jerusalem ay omey id Gaza.”
Et an-annawa ay pondag nan
madaan.
27 Inpikana dat omey.
Danat datngan nan iyEtiopia
ay nangato ay opisyal nan
alida ay babai ay kangadan
is Candace. Siya abes nan
nang-ay-ayowan isnan kok-
wana am-in. Nan naay am-
ama et nagapo id Jerusalem
tay inmey ay nindayaw ken
Apo Dios.

28 Dat menlogan isnan
kalisana ay somaa isnan
ilina danapay basbasaen
nan tap-in nan liblon Apo
Dios ay insolat Isaias ay din
mamadton Apo Dios.
29 Inilan Felipe siya dat
kanan nan Ispirito Santo,
“Enka ta maisag-enka isnan
deey logan.”
30 Dat tomagtag si Felipe
et somag-en isnan logan
et dedengngena nan bas-
basaen nan am-ama ay
solat din mamadto ay si
Isaias. Danat kanan ken
siya, “Ay maawatam nan
basbasaem?”
31 “Adiyak maawatan no
maid mang-itdo ken sak-en,”
kanan san am-ama. Danat
ibaga ken Felipe ta makilo-
gan.
32 Nan basbasaena isnan
liblon Apo Dios et siya na.
Kanana en,
“Kanegna nan kalnilo ay
maeyey ay mapalti.
Apedna igiginek ay
kaneg nan kalnilo
ay mapokpokisan ay
maid polos lilina.
33 Baibainanda siya dadapay
adi somalyaen omona.
Olay maid basolna ngem
pinateyda kayet. Ngem olay
natey et adi kabilang nan
awnitna kaneg an-ak.”
Siya di nan binasana isnan
liblon Apo Dios.
34 Dat kanan san am-ama
ken Felipe, “Kadya, sino nan
inap-apat din mamadto ay
si Isaias? Ay nan osto
ay awakna nan kanana en
awnit mapaligatan wenno
nan teken ay ipogaw?”
35 Dat ilogin Felipe ay
mangiyispikal ken siya isnan
kayat ay kanan nan insolat
din si Isaias. Inbagana
nan gawis ay damag ay
maipanggep ken Jesus.
36 Idi wada nan danom ay
dinas-anda isnan mendad-
aananda dat kanan san am-
ama, “Naay di danom. Ay
mabalin ay mabonyaganak
isna?”
37 Dat kanan Felipe, “Ma-
balin no mamatika ken Je-
sus.” “Mamatiyak,” kanan
san am-ama, “Patiyek ay tet-
ewa ay Anak Apo Dios si Jesu
Kristo.”
38 Danat ipasaldeng nan lo-
gan. Dadat lomayog ay
dowa et domakdakda isnan
danom. Dat bonyagan Felipe
siya.
39 Idi dinmakada isnan
danom dat ikaan nan Ispirito
Santo si Felipe et egay
kasin inilan san am-ama
siya. Ngem men-gasing nan
nemnemna danat itoloy ay
omey isnan omayana.
40 Ngem si Felipe et aped
wada id Azoto. Danat ibag-
baga nan maipanggep ken
Jesus isnan kailiili isdi eng-
gana ay inomdan id Cesarea.

9

Nan Namatiyan Saulo

1 Ngem si Saulo et in-
toltoloyna ay mangpalpali-
gat isnan mamati ken Jesus
tay laydena ay pateyen daida
isonga inmey isnan kanga-
towan ay padi

2 ay menpasolat is solat
ta eyeyna isnan kasinasi-
nagoga ay madagdagopan
di Judio id Damasco. Nan
kanan nan solsolat et maidya
nan kalintegan Saulo ay
mangdepap isnan ipogaw ay
lalalaki wenno bababai ay
mamati ken Jesus ta eyeyna
id Jerusalem.
3 Dat pomika si Saulo
ay omey id Damasco. Idi
inmas-asag-en isnan ili dat
menkatatanggewan siya
isnan pat-a ay nagapo id
daya.
4 Dat matokang et dengn-
gena nan kali ay mangmang-
wani, “Saulo, Saulo, dakan
palpaligaten sak-en?”
5 Dat kanan Saulo, “Sinoka
Apo?” “Sak-en si Jesus ay
mangisakit isnan ipogawko
ay palpaligatem.
6 Ibangonmo ta omeyka
isnan ili ay omayam et
awnit wada nan mangibaga
ken sik-a isnan masapol ay
ikkam.”
7 Nan ib-an Saulo et sin-
maldengda ya ginminekda
tay didinngeda nan kali
ngem maid inilada is
menkalkali.
8 Dat bomangon si Saulo
ngem idi bitagena nan
matana et adi makaila tay
nakowap isonga pinadangda
ay mangipango id Damasco.
9 Toloy agew nan nakowa-
pana et egay mangmangan
ya egay omin-inom.

10 Wada abes id Damasco
nan esay am-ama ay kan-
gadan is Ananias ay mamati
ken Jesus. Ninpaila si Apo
Jesus ken siya ay kaneg iitaw
danat kanan, “Ananias.” Dat
songbatan Ananias, “Sinoy
ibagam, Apo?”
11 Dat kanan Apo Jesus,
“Ipikam ta omeyka isnan
kalsa ay Leteg isnan baey Ju-
das ta ilam si Saulo ay iTarso
ay menlol-owalo.
12 Tay wada nan inpailak
ken siya ay kaneg iitaw et
inilana sik-a ay sinonggep ay
mangkappos isnan matana
ta kasin makaila.”
13 Ngem omegyat si Ana-
nias isonga sinongbatana ay
mangwani en, “Apo, adoado
nan mangmangwani en
dadama nan ik-ikkan Saulo
ay mangpalpaligat isnan ib-
ami ay mamati ken sik-a id
Jerusalem.
14 Id wani kano wada
nan solat ay inalana isnan
menkangangato ay papadi
id Jerusalem ta mabalin ay
omali ay mangdepap ken
dakami am-in ay mamati ken
sik-a.”
15 Ngem kinwanin Apo Je-
sus, “Olay, omeyka kayet tay
pinilik siya ay en mangibag-
baga isnan maipanggep ken
sak-en isnan ipogaw ay
baken Judio ya nan alida ya
nan ib-ayo ay Judio ay daan
pay laeng ay egay mamati
ken sak-en.
16 Awnitko ibaga abes ken
Saulo nan adoado ay ligat
ay masapol ay liknaena gapo
tay apowena sak-en.”

17 Dat tet-ewa omey si Ana-
nias et songgep isnan baey
ay mentetean Saulo. Danat
gen-an siya et kanana, “Besat

ay Saulo, nan Apo tako ay si
Jesus ay ninpaila ken sik-a is-
nan daan isnan inmaliyam et
siya met laeng nan nangibaa
ken sak-en ay omaliyak ken
sik-a ta kasinka makaila ya
ta kapten nan Ispirito Santo
sik-a."
18 Dat mapanokyatan nan
matana et kasin makaila.
Danat ipika et mabonyagan.
19 Dat mangan et pomigsa
nan awakna.
Nakitetee si Saulo isnan
mamati ken Jesus id Dam-
asco isnan nadandan ay
agew.
20 Dat omey isnan sinagoga
ay madagdagopan nan ib-
ana ay Judio et ibagbagana
ay mangwani en, "Tet-ewa ay
Anak Apo Dios si Jesus."
21 Nasdaaw am-in
nan nangdedenge isnan
kankanan Saulo. Dadat
kanan, "Ay baken si todi nan
nangpalpaligat isnan ma-
mati ken Jesus id Jerusalem?
Ay baken nan inmaliyana
isna et ta depapena nan
mamati ta eyeyna isnan
menkangangato ay papadi
id Jerusalem?"
22 Ngem am-amed bin-
mikas si Saulo ay men-isolo
isnan ib-ana ay Judio id
Damasco isnan maipanggep
ken Jesus et adida makaabak
ken siya tay nalaing ay
mangpaneknek ay si Jesu
Kristo nan inbaan Apo Dios
ay omali ay mentolay.
23 Idi nalalanganan is
kaat ay agew dat mentotya
nan Judio ay adi mamati is
ikkanda ay mangpatey ken
Saulo.
24 Kaageagew ya kalabil-
abi ay sesed-enda si Saulo
isnan segpan nan ilida ta
pateyenda no bomala. Ngem
wada nan nangipagtek ken
Saulo isnan layden nan ib-
ana ay ikkan ken siya.
25 Isonga isnan labi et
inippey nan ib-ana siya is-
nan dakedake ay tiklis dadat
oy-oyen isnan ataatakdag ay
baked nan ilida. Nan nang-
oy-oy ken siya et daida nan
nangpati isnan kinkinwanin
Saulo maipanggep ken Jesus.
Et siya di nan inikkan Saulo
ay kinmaan isnan ili et
egayda pateyen.

Nan Inmayan Saulo Id Jerusalem

26 Sinmagong si Saulo id
Jerusalem et laydena ay
maitapi isnan mamati ken
Jesus. Ngem omegyatda tay
adida patiyen no tet-ewa ay
mamati siya ken Jesus.
27 Ngem si Bernabe et in-
ayagana siya ta ibowegna ay
omey isnan deeyda ay aa-
postolis. Danat sodoken ken
daida nan am-in ay inom-
mat ken Saulo isnan nang-
il-ana ken Jesus isnan daan
ya nan dinngena ay kalin Je-
sus. Inbagana abes nan nan-
gitoledana ay nangibagbaga
isnan maipanggep ken Jesus
id Damasco.
28 Isonga nakibob-oweg
si Saulo ken daida id
Jerusalem. Natoled abes
ay mangibagbaga isnan
maipanggep ken Jesus.
29 Ngem wada abes nan
iib-ana ay Judio ay Griego

nan kalida ay makisong-
songbatan Saulo isnan
maipanggep ken Jesus.
Ngem kayatda ay pateyen
siya.
30 Idi gintek nan mamati
ken Jesus ay kayatda ay
pateyen siya dadat ipango id
Cesarea dadat palobwaten ta
somaa id Tarso ay ilina.
31 Dat somingpa nan biyag
nan mamati ken Jesus is-
nan probinsiya id Judea ya
id Galilea ya id Samaria tay
maid et mang-am-amis ken
daida. Dadat omad-ado da-
pay pomigsa nan pammatida
tay apowenda si Jesus ya
badangan abes nan Ispirito
Santo daida.

Nan Inmayan Pedro Id Lidda Ya Id Joppe

32 Si Pedro abes et inmey
ninpaspasyal isnan kailiili ay
kad-an di mamati ken Je-
sus. Nan esay inmayana et id
Lidda.
33 Dinas-ana isdi nan
esay am-ama ay kangadan
is Eneas ay napalalais ay
ninpopopodan is wao ay
tew-en.
34 Dat kanan Pedro ken
Eneas, “Ibangonmo ta
lolonem nan kamenmo tay
pagawisen Jesu Kristo sik-a.”
Dat mabanangon siya.
35 Nan omili id Lidda ya
nan kaipoipogaw ay iSarona
et inilada dadat mamati ken
Jesus.
36 Wada abes nan kan-
gadan is Tabita ay in-ina ay
mamati ken Jesus id Joppe.
Nan pangwanida isnan kalin
di Griego et Dorcas tay nan
kanan nan ngadana et ogsa.
Gawis am-in nan inik-ikkana
isnan ipogaw danapay bad-
badangan nan kokodokdo.
37 Ngem dat mensakit dat
matey. Dadat banyosan et
papodanenda isnan kowalto
isnan maikadwa ay galado.
38 Ngem gintek nan ma-
mati ken Jesus ay wada si
Pedro id Lidda ay sag-en nan
ilida dadat ibaa nan dowa
ay amam-a ay omey mang-
ayag ken siya ay mangwani,
“Pangaasim ta ikakamom ay
omey id Joppe.”
39 Dat mapika si Pedro et
makkey ken daida. Idi in-
omdanda dadat ipango isnan
kowalto ay kad-an san natey.
Wadada isdi nan adoado ay
bababai ay babalo ay men-
ag-aga. Inpailada ken Pe-
dro nan sinapon Dorcas ay
badbado ya ew-ewes isnan
egayna kateyan.
40 Dat ipabalan Pedro
daida am-in dat menpal-
intomeng ay menlowalo.
Danat sagangen nan awak
san natey et kanana, “Tabita,
ibangonmo.” Dat menbitag
nan matan san babai et ilana
si Pedro dat bomangon.
41 Dat gen-an Pedro nan
ledengna et patakdegena
siya. Dat ayagan Pedro san
deeyda ay bababai ay balo
ya nan ib-ada ay mamati ken
Jesus ta ilaenda si Dorcas ay
kasin natago.
42 Nan inommat ken Dor-
cas et nagtek isnan am-in ay
omili id Joppe dat omad-ado
nan mamati ken Apo Jesus.
43 Nintetee si Pedro id
Joppe is nadandan ay agew

isnan baey Simon ay mensapsapo is lalat.

10

Nan Inmayan Pedro Isnan Baey Di Baken Judio

1 Id Cesarea et wada nan esay am-ama ay baken Judio ay kangadan is Cornelio. Siya nan kapitan di sin-gasot ay sosoldado ay nagapo id Italia.

2 Olay no baken Judio si Cornelio et napigsa nan pammatina ken Apo Dios. Si Apo Dios nan daydayawenda ay sinbaey ya adoado nan badangna isnan Judio ay kokodokdo. Kanayon abes ay menlol-owalo.

3 Isnan esay agew isnan alas tres isnan kag-aw et inbaan Apo Dios nan esay anghelna ken Cornelio ay mangwani, “Cornelio.”

4 Dat omegyat si Cornelio et ikikiyatna. Danat kanan, “Sino nan ibagam, Apo?” Dat kanan nan anghel, “Nenemnemen Apo Dios sika tay getkena nan ik-ikkam ay menlowalo ken siya ya getkena gedan nan ik-ikkam ay mangbadbadang isnan kokodokdo ay ipogaw.

5 Bomaaka is omey mangayag ken Simon Pedro id Joppe.

6 Makitetee siya ken Simon ay mensapsapo is lalat ay naisasag-en nan baeyna isnan baybay.”

7 Kinwanin nan anghel di dat komaan. Dat omayag si Cornelio is doway baana ya nan esay soldado ay kabadangna ay ib-ana ay mangdaydayaw ken Apo Dios.

8 Danat sodsodoken amin nan inommat danat ibaa daida ta omeyda id Joppe.

9 Isnan kawakgatana et daan ay mendad-aan nan deeyday tolo ay omas-asagenda et id Joppe. Esadapay omdan et inmey si Pedro isnan nasisingpa ay atep nan baey ay menteteana. Dat menlowalo isnan alas dosi isnan kag-aw.

10 Danat layden ay mangan tay naowat. Ngem egayda makaoto. Dat wada nan inpailan Apo Dios ken siya ay kaneg iitaw.

11 Nan inilana et napewak id daya. Dat wada nan maoyoy ay kaneg dakkel ay ewes ay napapadonan nan epat ay solina.

12 Nan wada isnan ewes et am-iam-in ay menkiwkiwi ay kalasin di animal, oweg ya koyat.

13 Danat dengngen nan kali ay mangwani en, “Ibangonmo, Pedro, ta pomaltika is isdam.” Ngem isnan Judio et adoado nan law-enda isnan datodi ay maisda.

14 Isonga kinwanin Pedro, “Adi mabalin, Apo, tay maid inis-isdak is malawa ay maisda.”

15 Dat kasin kanan nan menkalkali, “Adim kanan en lawa tay adi law-en Apo Dios daida id wani.”

16 Namitlo ay inilana ya dinngena di dat ngomato nan ewes id daya.

17-20 Dat nemnemen Pedro
no sino ngen nan kayatna
ay kaliyen. Dat komali nan
Ispirito Santo ken siya ay
mangwani en, “Dengngem
nan ibagak. Wada nan tolo
ay mang-an-anap ken sik-
a. Ipikam ta lomayogka
et adika mendodowa nodi
makkeyka ken daida tay sak-
en gedan nan nangbaa ken
daida.” Dat omdan tet-ewa
san deeyday toloy inbaan
Cornelio ay mang-an-anap
isnan baey Simon. Inom-
danda isnan segpan dadat
sooten mo siya nan baey ay
mentetean Simon Pedro.
21 Dat lomayog si Pedro et
kanana isnan toloy amam-
a, “Sak-en nan an-anapenyo.
Dakayon inmali?”
22 Dadat kanan en, “Si
Kapitan Cornelio nan nang-
baa ken dakami. Si Corne-
lio ay apomi et gawigawis
ay ipogaw et si Apo Dios
nan daydayawena. Olay
nan ib-ayo ay Judio et gaw-
igawis nan kankananda ay
maipanggep ken siya. Et
wada nan ninpaila ken siya
ay esay anghel Apo Dios et
inbagana ta ipaayagna sik-
a ta dengngena no ngan di
ibagam ken siya.” Siya di nan
kinwanida.
23 Dat pasgepen Pe-
dro daida ta isdi nan
kaseyepanda. Mawakgat
pay dadat menlobwat. Nai-
boweg abes nan tap-in di
mamati ken Jesus ay iJoppe.

24 Inomdanda id Cesarea
issan maikadwa ay agew
et sisin-ed Cornelio daida.
Wada abes nan ag-ina ya nan
gagayyemna ay makiseseed
tay inayagan Cornelio daida.
25 Idi inomdan da Pedro
dat omey sab-aten Cornelio
siya. Dat menpalintomeng
ay mangdayaw ken siya.
26 Ngem inpatakdeg Pe-
dro siya ay mangwani,
“Itakdegmo tay ipogaw tako
am-in. Bakenak dios ta
dayawem sak-en.”
27 Mentoytoyada ay
songgep isnan baeyna dat
ilan Pedro nan adoado ay
nadagop ay ipogaw.
28 Dat kanan Pedro ken
daida, “Dakayo, getkenyo ay
dakami ay Judio et law-enmi
ay makiib-a isnan ipogaw
ay baken Judio ya law-
enmi abes ay songgep isnan
baeyda. Ngem inpagtek Apo
Dios ken sak-en ay madi
no waday adyak is ipogaw
gapo tay kanak en bakenda
nadalos gapo tay adida
solsoloten nan ogalimi.
29 Isonga isnan nangi-
paayaganyo ken sak-en
et egayak mendodowa ay
omali. Isonga ibagayo kadya
no dakayon nangipaayag.”
30 Dat kanan Cornelio, “Id
sinpang-etewna isnan kaneg
tona ay alas tres et nin-
lowalowak. Dat katanakdeg
nan anghel ay somili nan
badona.
31 Kinwanina ken sak-
en, ‘Cornelio, dengdengngen
Apo Dios nan lowalom ken
siya ya getkena nan ik-ikkam
ay mangbadbadang isnan
kokodokdo ay ipogaw.
32 Bomaaka is omey id
Joppe ta ayagana nan am-

ama ay si Simon Pedro.
Makitetee siya ken Simon
ay mensapsapo is lalat ay
maisasag-en nan baeyna
isnan baybay.'
33 Siya di nan kinwanina
isonga inpaayagko sik-a ay
dagos et gawigawis tay inma-
lika. Et iilaen Apo Dios ay
nadagop kami isna ta dengn-
genmi no ngan di laydena ay
itdom ken dakami."
34 Dat ilogin Pedro ay
mangibaga en, "Tet-ewa ay
maawatak id wani ay si Apo
Dios et maid paam-amdena
is ipogaw.
35 Tay olay sino ay ipogaw,
Judio wenno baken et no
dayawenda si Apo Dios ya
gawis nan ik-ikkanda et
dawatena daida.
36 Inpagtek Apo Dios ken
dakami ay Judio ay ap-on din
si Israel nan gawis ay damag
ay mangwani en nakaan nan
ligetna isnan basbasol di
ipogaw gapo ken Jesu Kristo
ay apon di kaipoipogaw.
37 Waay dindinngeyo nan
inik-ikkan ya nan insol-
solon Jesus ay iNazaret
isnan probinsiya id Galilea
dat isnan kailiili id Judea
issan nakwasan din nin-
isolsolowan Juan ay men-
bonbonyag.
38 Isonga maawatanyo nan
nangitapiyan Apo Dios is-
nan Ispiritona ya kabaelana
ken Jesus. Olay no into
nan inmay-ayana et inpa-
gawisna nan masaksakit ya
nan ipogaw ay kinapet di an-
ito tay wada si Apo Dios ken
siya.
39 Et dakami nan nang-
il-ila isnan am-in ay gawis
ay inik-ikkana id Jerusalem
ya isnan kailiili id Judea.
Inilami abes nan nangi-
lansaanda ken siya isnan
kros ay nateyana.
40 Ngem si Apo Dios et
tinagona kasin siya isnan
maikatlo ay agew. Et kasin
ninpap-aila ken dakami.
41 Egay ninpap-aila si Jesus
isnan am-in ay ipogaw ngem
ninpap-aila ken dakami et
nakikikan ya nakiin-inom
ken dakami tay dakami
nan pinilin Apo Dios ay
mangibagbaga isnan inil-
ilami.
42 Et inbaan Apo Dios
dakami ay en mangibagbaga
isnan gawis ay damag isnan
kaipoipogaw. Ibagbagami
gedan ay si Jesus nan
pinilina ay mangbanag
isnan am-in ay ipogaw olay
no epdasda natey wenno
matatago kayet isnan kasina
omaliyan.
43 Olay id kasin et inbagba-
gan din mamadton Apo Dios
en gapo isnan inikkan Jesus
et mapakawan nan basbasol
nan am-in ay mamati ken
siya." Siya di nan inbagan
Pedro ken da Cornelio.

Nan Namatiyan Nan Baken Judio Ya Nan Kinmapetan Nan Ispirito Santo Ken Daida

44 Daan ay menkalkali si
Pedro dat komapet nan Ispir-
ito Santo isnan am-in ay
mangdedenge.
45 Nasdaaw san ib-an Pe-
dro ay Judio ay mamati ken

Jesus tay olay nan ipogaw ay
baken Judio et kapten nan
Ispirito Santo daida.
46 Nan nangtekanda ay
kinmapet nan Ispirito Santo
ken daida et kasida kakali
is nateketeken ay kali ay
mangdaydayaw ken Apo
Dios. Dat kanan Pedro,
47 “Nan naayda ay ipogaw,
olay no bakenda Judio et
kinmapet nan Ispirito Santo
ken daida ay kaneg ken
datako met laeng. Isonga adi
mabalin ay iyadi tako nan
kabonyaganda.”
48 Danat kanan ken da
Cornelio, “Masapol ay men-
pabonyag kayo ta ipagtekyo
ay ap-apowenyo si Jesus.”
Dat kanan da Cornelio en
makitee si Pedro ken daida is
madandan ay agew.

11

Sodsodoken Pedro Nan Inik-ikkana

1 Egay nabayag dat nan
aapostolis ya nan iib-ada ay
mamati ken Jesus ay wada id
Judea et dinngeda ay patiyen
abes nan ipogaw ay baken
Judio nan kanan Apo Dios ay
maipanggep ken Jesus.
2 Dat somaa si Pedro id
Jerusalem. Dat wada nan
ib-ana ay Judio ay mangipa-
pati ay masapol ay masolot
nan linteg Moses olay no ma-
matida ken Jesus. Dadat
delawen si Pedro
3 ay mangwani en, “Dakan
aped songgep isnan baey di
baken Judio? Nakikikanka
pay isdi. Dapay law-en nan
linteg tako di is maikkan.”
4 Dat sodoken Pedro am-
iam-in nan inommat.
5 Kinwanina en, “Wadaak
id Joppe et menlol-owalowak
dat wada nan inpailan Apo
Dios ken sak-en ay kanega
iitaw et inilak nan maoy-oy-
oy ay kanega dakkel ay ewes
ay nagapo id daya ay napa-
padonan nan epat ay solina
daet ompa isnan sag-enko.
6 Daket isin-eng et am-iam-
in ay menkiwkiwi ay kalasin
di animal, oweg ya koyat nan
mentetee.
7 Daket dengngen nan
kali ay mangwani en, ‘Iban-
gonmo, Pedro, ta pomaltika
is isdam.’
8 Daket kanan, ‘Adi ma-
balin Apo, tay maid inis-
isdak is malawa ay maisda.’
9 Dat kasin kanan nan
menkalkali ay nagapo id
daya en, ‘Adim kanan en
lawa tay adi law-en Apo Dios
daida id wani.’
10 Namitlo nan nang-ilaak
ya nangdengngak isdi dat
ngomato nan ewes.
11 Idi nginmato san ewes
id daya dat siya nan inom-
danan nan tolo ay amam-a
ay nabaa ay nagapo id Ce-
sarea.
12 Inbagan nan Ispirito
Santo en adiyak mendodowa
ay makkey ken daida olay
bakenda Judio. Nakkey abes
nan naayda ay enem ay ib-a
tako et inmey kami am-in id
Cesarea et sinonggep kami
isnan baey da Cornelio.
13 Dat apaten Cornelio nan
nang-il-ana isnan anghel is-
nan baeyna ya nan inba-
gan nan anghel ken siya ay

mangwani en, ‘Bomaaka is
omey mang-ayag ken Simon
Pedro.
14 Et awnitna ibaga nan
masapol ay patiyenyo ta
mapakawan nan basolyo ta
maisalakan kayo.’ Siya di
nan kinwanin nan anghel
ken Cornelio.”
15 Dat itoloy Pedro
ay mangwani en, “Issan
menkalkaliyak et komapet
nan Ispirito Santo ken daida
ay kaneg met laeng din
kinmapetana ken datako
isdin damo.
16 Daket nemnemen nan
kinwanin Apo Jesus ken
datako en, ‘Si Juan et bi-
nonyagana dakayo is danom
ay mangipagtek ay mamati
kayo ken Apo Dios ngem id
wani ibonyag Apo Dios nan
Ispiritona ken dakayo.’ Siya
di nan kinwanin Apo Jesus.
17 Si Apo Dios nan nangi-
pakapet isnan Ispiritona ken
datako isdin namatiyan tako
ken Apo Jesu Kristo. Paliso
gedan isnan baken Judio et
inpakapetna nan Ispiritona
ken daida. Et sinowak is
mangiyadi ken Apo Dios ay
mang-ikkan isdi?”
18 Idi dinngeda di
dadat somaldeng ay
mangdeldelaw ken siya et
daydayawenda si Apo Dios.
Et kananda en layden Apo
Dios obpay ay maidya nan
biyag ay maid patenggana
isnan olay ipogaw ay baken
Judio no ibabawida nan
basolda.

*Nan Damo Ay Makwani
En Kristiano*

19 Isnan nangpateyan nan
Judio ken Esteban et nasis-
iyan nan mamati ken Jesus
tay pinalpaligat nan adi ma-
mati ay Judio daida. Inom-
dan nan tap-ina enggana id
Fenicia ya id Chipre ya id
Antiokia. Inbagbagada kayet
nan maipanggep ken Jesus
ngem kedkedeng isnan iib-
ada ay Judio is nangibagba-
gaanda.
20 Ngem wada nan iChipre
ya iCirene ay mamati ken Je-
sus et inmeyda id Antiokia et
inbagada abes nan gawis ay
damag ay maipanggep ken
Apo Jesus isnan baken Judio.
21 Inted Apo Dios nan
kabaelanda ay men-is-isolo
isonga adoado nan nan-
gibabawi isnan basbasolda
ta mamatida ken Apo Jesus.
22 Nan mamati ken Jesus
ay wada id Jerusalem et din-
ngeda di. Dadat ibaa si Bern-
abe ay omey mang-ila ken
daida id Antiokia.
23 Idi inomdan isdi dat
men-gasing isnan nang-il-
ana isnan badang Apo Dios
ken daida. Danat bagbagaan
daida ta itoltoloyda ay
mamati ken Apo Jesus olay
ngan di om-ommat ken
daida.
24 Si Bernabe et gaw-
igawis siya ay ipogaw.
Nan Ispirito Santo nan
mang-it-itdo isnan ik-ikkana
dapay napigsapigsa nan
pammatina ken Apo Dios. Et
adoado nan naitapi ken Apo
Jesus gapo isnan insolona.
25 Kinmaan si Bernabe id
Antiokia dat omey id Tarso

ay mang-anap ken Saulo.
26 Idi dinatngana danat
ayagan et somagongda ay
dowa id Antiokia et nakatew-
enda isdi ay makibob-oweg
isnan ipogaw ay mamati ken
Jesus et adoado nan insol-
solowanda. Nan mamati ken
Jesus id Antiokia et daida
nan damo ay makwani en
Kristiano.
27 Isnan ninteteanda id An-
tiokia et wadada nan ma-
madton Apo Dios ay nagapo
id Jerusalem.
28 Nan esa ay kangadan
is Agabo et initdowan nan
Ispirito Santo siya danat
ibaga en awnit mabtil
nan kailiili isnan batawa.
Tinmet-ewa nan kinwanina
isnan timpon Ali Claudio.
29 Et nan deeyda ay ma-
mati ken Jesus et nintoto-
lagda ay mangipaw-it isnan
badangda isnan ib-ada ay
mamati ken Jesus ay wada
id Judea. Nin-itedda isnan
wada ay mabalin ay ibadan-
gda.
30 Nan nangyey isnan
badangda et da Bernabe
ken Saulo dadat ited isnan
amam-an di mamati ken
Jesus id Jerusalem.

12

Nan Naipalobosan Pedro Isnan Pagbalodan

1 Isnan timpo ay deey in-
login Ali Herod ay mangpali-
gat isnan tap-in di ipogaw ay
mamati ken Jesus.
2 Inpapotona nan olon San-
tiago ay besat Juan.
3 Idi inilana ay men-gasing
nan Judio isnan inikkana
danat ipadpap si Pedro. Nan
nang-ikkanana isdi et isnan
fiesta ay mangananda isnan
tinapay ay egay kabobodan.
4 Idi nadpap si Pedro dadat
ipagowaldiya isnan simpoo
ya enem ay sosoldado ngem
masin-ep-atda ay mensinsi-
nokat ay menbanbantay.
Kanan Herod en ipapateyna
siya isnan mangboyaan di
kaipoipogaw no makwas
nan fiesta.
5 Naibalod si Pedro ngem
nan ib-ana ay mamati ken
Jesus et adida somaldeng ay
mangilol-owalo ken siya.

6 Nalabi et naseseyep si
Pedro isnan betaay nan
doway gowaldiya tay kanan
Ali Herod en kawakgatana
et ipaboyana siya ay maipa-
patey. Nakakawalan si
Pedro is doway kawal ya
nagogowaldiyaan abes nan
segpan nan pagbalodan.
7 Dat aped pomat-a nan
kowalto et mawanada nan
anghel Apo Dios. Dat iwed-
wed nan anghel ay mang-
gido ken siya danat kanan,
“Ikamom ta bomangonka.”
Dat aped natanekdag nan
kawal ay naibabalod isnan
ledengna.
8 Dat kanan nan anghel,
“Isiglotmo nan balikes nan
badom dakat mensap-
atos.” Inikkan Pedro di dat
kasin kanan nan anghel,
“Isadleymo nan ewesmo ta
omonodka.”
9 Dat bomala si Pedro ay
omonod isnan anghel ngem
nan wada isnan nemnemna
et waay baken tet-ewa nodi

iitaw et kedeng.
10 Linaosanda nan esa ay
gowaldiya ya nan maikadwa
dadat omdan isnan dakkel
ay eneb ay landok isnan
segpan ay bomala id deya.
Dat aped matokaban ay maid
mangtokab dadat bomala.
Mendaanda pay isnan esa
ay kalsa dat mamaid san
anghel.
11 Nakwas di dat nem-
nemen Pedro ay tet-ewa
obpay nan inommat ken
siya. Danat kanan, “Getkek
id wani ay tet-ewa ay si
Apo Dios nan nangbaa isnan
anghelna ay mangisalakan
ken sak-en ta adi pomatey
si Ali Herod tasiyay adi
maikkan nan layden nan
Judio ay maikkan ken sak-
en.”
12 Danat nemnemen ay
omey isnan baey da Maria
ay inan Juan ay kangadan
abes is Marcos. Siya di nan
nadagopan nan mamati ken
Jesus ay menlol-owalo.
13 Idi inomdan isnan
segpan dat menkogkog dat
omey nan esay baa ay si
Roda ay mangtokab.
14 Mailalasina nan kalin
Pedro ngem kinalingkingana
ay mangtokab gapo isnan
gasingna dat tomagtag ay en
mangibaga ay wada si Pedro
isnan segpan.
15 Ngem egayda patiyen ay
kananda en. “Ay naong-
ongka?” Ngem inpapatina ay
tet-ewa dadat kanan, “Waay
nan anghelna.”
16 Ngem ninkogkog kayet
si Pedro enggana ay enda
tinokaban dadat ilan ay tet-
ewa ay si Pedro dadat mas-
damasdaaw.
17 Dat ipaginek Pedro
daida et sodokena nan
inikkan Apo Dios ay nangi-
pabala ken siya isnan
pagbalodan. Danat kanan,
“Enkayo ibaga abes is ken da
Santiago ya nan iib-a tako
ay mamati ken Jesus.” Dat
komaan et omey isnan teken
ay ili.
18 Mawakgat pay dat palalo
ay menngalngalawngaw nan
men-gogowaldiya isnan pag-
balodan tay maid si Pedro.
19 Si Ali Herod pay et
inbilina ay anapenda siya
ngem adida makadateng.
Isonga sinomalyan Ali Herod
nan gogowaldiya danat
ipapatey daida. Dat komaan
si Ali Herod id Judea et omey
menpasyal id Cesarea.

Nan Nateyan Ali Herod

20 Si Ali Herod et nakaliget
isnan ipogaw id Tiro ya
id Sidon. Isonga maid
somya is ikkanda ay omala
is kanenda tay nan ili ay
mentolayan Ali Herod nan
magapowan nan kanenda.
Isonga nin-an-anapda is
limidyoda ay mang-ayak ken
siya ta makaan nan ligetna.
Nan inikkanda et inawisda
si Blasto ta gayyemenda
ta badangana daida tay
siya nan kangatowan ay
baan Ali Herod. Et tet-ewa
ay binadangana daida ay
makitoya ken Ali Herod.
Dadat menseg-ang ken siya
ta makaan nan ligetna ken
daida.

21 Inomdan nan agew
ay pinilin Herod ay men-
pailaana ta itedna nan
songbatna ken daida. Dat
menbado is nanginangina
ay bado ay badon di ali
dat omey tomokdo isnan
tokdowan di ali et menkali
isnan adoado ay ipogaw ay
nadagop isdi.
22 Nakwas di dat menbo-
gaw nan kaipoipogaw ay
mangdayaw ken siya ay
mangwani en, “Kalin di dios,
baken aped kalin di ipogaw.”
23 Dat dosaen Apo Dios siya
tay laylaydena nan mang-
dayawanda ken siya dapay
maid polos panangdayawna
ken Apo Dios. Isonga inpa-
eyna ay dagos nan esay
anghelna ay mangipasakit
ken siya. Dat aped maban-
ogis nan awakna et egay
nabayag dat matey.
24 Ngem nan kalin Apo
Dios et naitoltoloy ay
maipagtek ya inmad-ad-ado
nan ipogaw ay mamati.
25 Da Bernabe ken Saulo
et nakwas nan oblada id
Jerusalem dadat komaan
et somagongda id Antiokia.
Inkawitda abes si Juan ay
kangadan is Marcos.

13

Nan Nabaaan Da Bernabe Ken Saulo Ay Men-isolo

1 Isnan mamati ken Je-
sus id Antiokia et wada nan
naitapi ken daida ay mamad-
ton Apo Dios. Wada abes nan
nalaing ay men-is-isolo isnan
kalin Apo Dios. Siya dana
nan ngadanda. Da Bernabe,
si Simeon ay kangadan is
Niger, si Lucio ay iCirene yas
Manaen ay esa ay tinalaken
din aman Herod ay gobil-
nadol id Galilea yas Saulo.
2 Isnan esay agew et
menlol-owalo nan mamati
ken Jesus dadapay mentepe
ay adi mangmangan ta
kedeng si Apo Dios is
nenemnemenda. Dat kanan
nan Ispirito Santo ken daida
en, “Dotokanyo da Bernabe
ken Saulo ta ikkanda nan
ipaoblak ken daida.”
3 Isonga kasinda ninlowalo
ya nintepe dadat ipatang nan
ledengda isnan olon da Bern-
abe ken Saulo ay mangdotok
ken daida. Dadat papikaen
daida ta omeyda ikkan nan
kayat Apo Dios ay ikkanda.

Si Elimas Ay Mensip-ok

4 Isonga da Bernabe ken
Saulo ay inbaan nan Ispirito
Santo et inmeyda id Seleucia.
Dadat menlogan isnan bapor
ay omey id Chipre.
5 Inomdanda pay id Salam-
ina ay esay ili id Chipre da-
dat ibagbaga nan kalin Apo
Dios isnan kasinasinagoga
ay madagdagopan nan ib-
ada ay Judio. Inkawitda si
Juan Marcos ay mangbadang
ken daida.
6 Pinasyalda am-in nan
ili id Chipre enggana id
Pafo. Dadat datngan nan
esay Judio ay mensip-
ok ay mangwani en siya
nan esay mamadton Apo
Dios ay mang-it-itdo isnan
ibagbagana ngem baken tet-
ewa kadi. Nan ngadana et
Barjesus wenno Elimas tay

nan kayat ay kanan nan
Elimas isnan kalin di Griego
et mensip-ok.
7 Siya nan esay ib-an nan
nalaing ay gobilnadol id
Chipre ay si Sergio Paulo.
Isnan esay agew et inayagan
nan gobilnadol da Bernabe
ken Saulo tay laydena ay
dengngen nan kanan Apo
Dios.
8 Idi makikalkalida ken
siya dat taktaken nan
mensip-ok daida tasiyay adi
patiyen nan gobilnadol si
Jesus.
9 Dat liknaen Saulo ay kan-
gadan abes is Pablo nan
kabaelan nan Ispirito Santo
ken siya et ikiyatna si Elimas.
10 Danat kanan ken siya,
“Sik-a nan anak Satanas
tay aposem am-in nan
gomawisan nan ipogaw.
Nalaingka ay menkamkam-
pot ya mensiksikap. Dakan
adi somaldeng ay mangbal-
balinsowek isnan kankanan
Apo Dios?
11 Id wani et dosaen Apo
Dios sik-a ta makowapka
ta adika makaila is kaat
ay agew.” Osto ay kin-
wanina di dat liknaen nan
mensip-ok ay kaneg wada
nan mangsasalin isnan
matana et menkapkapokap
ay omanap is mangpadang
ay mangipango ken siya.
12 Inilan nan gobilnadol di
dat mamati tay nasdanas-
daaw isnan insoloda ay
maipanggep ken Apo Jesus.

Id Antiokia Pisidia

13 Nakwas pay di dat ko-
maan da Pablo ya nan ib-
ana id Pafo et menloganda
kasin isnan bapor et omeyda
id Perge ay esay ili id Pam-
filia. Idi inomdanda isdi dat
taynan Juan Marcos daida ay
somaa id Jerusalem.
14 Ngem intoloy da Pablo
ay omey et taynanda id Perge
et omeyda isnan teken ay
Antiokia ay ili id Pisidia.
Wadada isdi isnan Sabado
ay agew ay omil-illengan di
Judio dadat songgep isnan
sinagoga ay madagdagopan
di Judio et makitokdoda.
15 Idi nakwas nan nang-
basaanda isnan tap-in di
naisolat ay linteg Moses ya
nan naisolat ay kalin di tap-
in di mamadton Apo Dios dat
kanan nan apon di sinagoga
ken da Pablo en, “Dakayo ay
gagayyem, no waday isoloyo
isnan ipogaw ay naayda,
ibagayo.”
16 Dat tomakdeg si Pablo
et ipaginekna daida danat
kanan, “Dakayo ay ib-ami ay
Judio ay kaalapo ken Israel
ay din apo tako id kasin ya
dakayo abes ay baken Judio
ay mangpatpateg ken Apo
Dios et dengngenyo.
17 Nan daydayawen tako
ay Judio et si Apo Dios. Siya
nan nangpili isdin alal-apo
tako ay an-ak din si Israel. Et
siya gedan nan nangipaad-
ado ken daida isdin nin-
teteanda id Egipto. Siya
abes nan nangipaila isnan
pigsana ay nangipango ken
daida ay komaan id isdi.
18 Isdin ninteteanda isnan

pondag et inan-anosana nan
inik-ikkanda ay menlilili ken
siya enggana ay inmey nan
waay epatpoo ay tew-en.
19 Idi inomdanda id
Canaan et binadbadangan
Apo Dios daida ay mang-
abak isnan ipogaw isnan
pito ay ili isdi ta ipatawidna
ken daida ay Judio. Nakwas
nan epat gasot ya limampoo
ay tew-en enggana isdin
inmayanda id Egipto.
20 Nakwas di dat men-
pilpili si Apo Dios is man-
gibanbanag ken daida ay
mensinsinokat enggana is-
din timpon din si Samuel ay
esay mamadtona.
21 Dat mendawat din alal-
apo tako ken Apo Dios is
ali ay men-apo ken daida.
Isonga pinilin Apo Dios si
Saulo ay anak Kis ay kaalapo
ken Benjamin. Dat siya nan
men-ali is epatpoo ay tew-en.
22 Dat kaanen Apo Dios si
Saulo et isokatna si David
ay men-ali ken daida. Naay
nan kinwanin Apo Dios ay
maipanggep ken David.

‘Nan anak Jesse ay si David
nan laylaydek tay
gawigawis ay ipogaw
siya tay matalek ay
mang-ik-ikkan isnan
am-in ay laydek.’ ”

23 Dat itoloy Pablo ay
mangwani, “Din si David
nan kaapo isnan mangisal-
salakan ken datako ay ap-on
din si Israel. Et siya si Jesus
ay inkalin Apo Dios ay omali.
24 Isnan egay pay laeng nin-
logiyan Jesus ay men-isolo
et wada si Juan ay menbon-
bonyag ay mangibagbaga is-
nan ib-a tako ay ap-on Israel
en dokoganda nan basolda
ya menpabonyagda.
25 Nganngani ay mak-
was nan lebbeng Juan ay
men-is-isolo danat kanan
isnan kaipoipogaw en,
‘Waay kananyo en sak-en
nan inbaan Apo Dios ay
mangisalakan ken dakayo
ngem baken. Ngem omal-
ali ay mangsokat ken sak-en
et gapo isnan kawedwedana
et adiyak maibagay ay
mangkaan isnan sapatosna.’
Kinwanin Juan di.”

26 Dat itoloy Pablo ay
mangwani en, “Dakayo ay ib-
ak ay kaalapo ken Abraham,
olay dakayo ay baken Judio
ay mangdaydayaw ken Apo
Dios et datako am-in nan
nangipagtekan Apo Dios
isnan maipanggep isnan
mangisalakan ken datako.
27 Ngem nan ib-a tako ay
Judio ay iJerusalem ya nan
ap-apoda et egayda getken
ay si Jesus nan mangisalakan
isnan ipogaw. Egayda
maawatan ay si Jesus nan
sinodsodok din mamadton
Apo Dios id kasin olay no
sinabado ay basbasaenda
din insolatda. Ngem daida
nan nangtongpal isnan
kinwanin din mamadton
Apo Dios tay kinwanida en
masapol ay matey si Jesus.
28 Isonga olay maid ba-
solna is gapo ay matey siya
ngem inbagada kayet ken Pi-
lato ta ipapateyna.
29 Siya di nan inikkanda
tapno matongpal am-in

nan epdas naisolat ay
maipanggep ken siya. Dat
wada nan nangkaan isnan
awakna isnan kros dadat
iliyang.
30 Ngem tinagon Apo Dios
siya kasin.
31 Et san nakiboboweg
ken siya issan nagapowanda
id Galilea ay enggana id
Jerusalem et daida nan
ninpap-ailaana is nadandan
ay agew et daida id wani nan
mangipagpagtek ken datako
ay Judio ay kasin natago siya.
32-33 Siya di nan in-
maliyanmi id wani ta
ibagami ken dakayo nan
gawis ay damag tay tinmet-
ewa isnan timpo tako din
nakitolagan Apo Dios isdin
alal-apo tako id kasin isnan
kasina nangtagowan ken
Jesus. Kaneg nan naisolat
isnan maikadwa ay Salmo
en,
‘Anakko sik-a, isonga id wani
ipagtekko ay sak-en
nan Amam.’
34 Id kasin abes inbagan Apo
Dios nan maipanggep isnan
kasin matagowan Jesus ay
adi kasin matey ay enggana
isnan nangwaniyana en,
‘Ikkak ken sik-a nan badang
ay inkalik isdin si
David ay adi polos
kasoksokat.’
35 Tay nan inkalina ken
David et naisolat isnan
nangwaniyan David en,
‘Adi kabalin ay iyoogmo,
Apo, ay madonot nan
awakko tay patiyek
sik-a.’
36 Tay si David et pinatina
am-in nan inbagan Apo Dios
ay ikkana isdin timpona.
Ngem dat matey dadat ikaob
isnan naikaoban din alapona
gedan dat madonot nan
awakna.
37 Ngem si Jesus et egay
nadonot nan awakna tay
kasin tinagon Apo Dios siya.
38 Isonga ibagami ken
dakayo ay gagayyemmi en
gapo isnan inikkan Jesus et
mabalin ay pakawanen Apo
Dios nan basol tako.
39 Olay no patiyen tako am-
in nan linteg din si Moses
ngem baken kayet gawis
nan pangiilaan Apo Dios ken
datako. Ngem no si Jesus nan
patiyen tako et gawis nan
pangiilaana ken datako.
40 Makailanyo ta adi ommat
ken dakayo din inbagan din
mamadton Apo Dios id kasin
ay mangwani en,
41 ‘Dakayo ay mang-oy-oyaw
isnan kankanan Apo
Dios et makailanyo tay
awnit kayo masdaaw
isnan ikkan Apo Dios
dakayot maisiyan ken
siya ay matey tay adi
kayo mamati. Olay
no ipootda ay gawis
ay mangibaga ken
dakayo et adi kayo met
laeng mamati.’
Siya di nan naisolat.” Siya
di nan kombos nan inbagan
Pablo ken daida.
42 Idi bomala da Bernabe
ken Pablo isnan sinagoga dat
kanan nan ipogaw en no
mabalin koma ta tapiyanda
kasin nan insoloda isnan
omali ay Sabado.
43 Idi nabokada isnan sin-
agoga dat makiboweg nan

adoado ay ipogaw ken da
Pablo yas Bernabe. Wada
ken daida nan Judio ya wada
abes nan baken Judio ay
mangsolsolot isnan ogalin di
Judio. Dadat kanan ken
daida en itoltoloyda ay ma-
mati isnan gawis ay badang
Apo Dios ken daida.
44 Idi kasin Sabado dat
kanega am-iam-in nan omili
id Antiokia nan inmey ay
makidenge isnan maitdo ay
nagapo ken Apo Dios.
45 Ngem nan adi mamati
ay Judio et pilmi ay inma-
palda isnan nang-ilaanda
isnan adoado ay ipogaw
ay mangdedenge ken da
Pablo. Dadat makisongbat
ken Pablo dadapay oyawen
siya.
46 Ngem da Pablo ken
Bernabe et intoledda ay
mangwani en, “Masapol
ay dakayo nan damo ay
maibagaan nan kalin Apo
Dios tay Judio kayo ngem
gapo tay adyanyo ya adiyo
layden ay matatago ken Apo
Dios ay eng-enggana, isonga
id wani omey kami isnan
baken Judio ta ibagami ken
daida.
47 Tay siya nan inbilin Apo
Dios ken dakami isnan nang-
waniyana en,

‘Ibaak sik-a ay omey mang-
itdo isnan baken Judio
ay manglawag isnan
nemnemda ta waday
waya ay maisalakan
nan am-in ay kaipoi-
pogaw isnan batawa.’

Siya di din inbagan Apo
Dios.”
48 Idi dinngen nan deeyda ay
baken Judio nan kinwanin
Pablo dadat men-galalasing.
Dadapay dayawen si Apo
Dios gapo isnan inbagan da
Pablo ay maipanggep ken Je-
sus. Dat am-in ay pinilin Apo
Dios ay manglayad ay mang-
dawat isnan biyag ay maid
patenggana et mamatida.
49 Dat maibagbaga nan
maipanggep ken Apo Jesus
isnan kailiili id isdi.
50 Ngem nan Judio ay adi
mamati et tinoyada nan
amam-a ay kalebbeng isnan
ili ya nan babaknang ay
inin-a ay mangsolsolot isnan
ogalin di Judio ta aposenda
da Pablo ken Bernabe.
Dadat ilogi ay mangpaligat
ken daida dadat ipapati ta
komaanda isnan ilida.
51 Isonga nan inikkan
da Pablo et inpigadda nan
sikida ta makaan nan tapok
ay mangipagtek ay adida
kasin isolsolowan daida tay
olay no dinngeda nan kali
ay maipanggep ken Jesus et
egayda patiyen. Dadat omey
id Iconio.
52 Ngem nan deeyda
ay mamati ken Jesus ay
nataynan id Antiokia et egay
makak-aan nan gasingda. Et
wawawawada nan Ispirito
Santo ken daida.

14

Id Iconio

1 Id Iconio abes et inmey
da Pablo ay men-isolo isnan
sinagoga ay madagdagopan
nan ib-ana ay Judio. Is-
nan nin-isolowan Pablo et
adoado nan Judio ya nan

baken Judio ay namati ken
Jesus.
2 Ngem nan Judio ay egay
namati et inawisda nan
baken Judio ta aposenda nan
mamati ken Jesus.
3 Ngem nabayag kayet da
Pablo ken Bernabe id isdi.
Dadapay natoled ay men-is-
isolo isnan maipanggep ken
Apo Jesus. Et inpagtek Apo
Jesus ay tet-ewa nan inbag-
bagada ay maipanggep isnan
badangna isnan ipogaw tay
intedna nan kabaelanda ay
mang-ik-ikkan isnan kaskas-
daaw.
4 Ngem nagegedwa nan
nemnem nan kaipoipogaw
ay omili id isdi maipanggep
ken da Pablo. Wada nan
mangsolot issan Judio ay adi
mamati ngem wada abes
nan mangsolot ken da Pablo.
5 Dat mentolag nan Ju-
dio ya nan baken Judio
ay adi mamati ya nan
menlelebbeng ken daida ta
aamisenda da Pablo dadat
gayangen ta mateyda.
6 Idi gintek nan aapostolis
dadat lomayaw et inmeyda
isnan tap-in di ili id Licaonia
ay id Listra ya id Derbe ya is-
nan tap-in di ili ay naisasag-
en isdi.
7 Dadat isolo kasin
nan gawis ay damag ay
maipanggep ken Jesus.

Id Listra Ya Id Derbe

8 Wada id Listra nan esay
am-ama ay pilay et egay po-
los nindad-aan enggana is-
din naiyanakana.
9 Dedengngen nan pilay
nan kankanan da Pablo dat
inengneng Pablo siya et gin-
tekna ay patiyena ay ma-
balin ay kaanen Apo Dios
nan pilayna.
10 Danat ibiyad nan kalina
ay mangwani, “Itakdegmo.”
Dat katanakdeg et mendaan.
11 Idi inilan nan kaipoi-
pogaw nan inikkan da Pablo
dadat ilogi ay menbogaw,
“Dios dana ay ninpaila ay
kaneg ipogaw et inmalida
ken datako.” Ngem egay
maawatan da Pablo tay
nan kalida ay iLicaonia nan
ikalkalida.
12 Dadat ngadnan daida is-
nan ngadan nan diosda. Ngi-
nadnanda si Bernabe is Zeus
ya si Pablo gapo tay siya nan
ninkalkali et nginadnanda
is Hermes ay esay diosda
gedan.
13 Nan simbaan ay mang-
dayawanda isnan diosda ay
si Zeus et wada isnan soban
nan ili. Et nan padida et
wada nan sabsabong ya bak-
baka ay inyeyda isnan seg-
pan nan ilida ta paltiyenda
ay mangdayaw ken da Pablo.
14 Ngem idi gintek da
Bernabe ken Pablo nan
layden nan ipogaw ay
ikkan dadat bisngaten nan
badoda ay mangipagtek
isnan mang-adyanda isnan
ikkanda tay ngawi di ken
Apo Dios. Dadapay tomagtag
ay omey isnan kad-an nan
kaipoipogaw ay menbogaw
ay mangwani en,
15 “Gagayyem, dayon aped
ik-ikkan na? Ipogaw kami ay
kanegyo met laeng. Inmali
kami isna ta ibagbagami

nan gawis ay damag ay
maipanggep ken Kristo ta
taynanyo nan sinang did-
iosyo ay maid kapaayanda
ta patiyenyo si Apo Dios
ay naleleng-agan. Si Apo
Dios et siya nan nangboliw
isnan daya, nan batawa,
nan baybay ya nan am-in ay
mentetee.
16 Id kasin et binaybay-ana
nan kaipoipogaw ay mang-
ik-ikkan isnan laylaydenda.
17 Ngem wada met laeng
nan mangtekanda ay wada
siya gapo isnan gawigawis
ay inik-ikkana ay pala ken
daida. Tay siya nan mang-it-
ited isnan odan ya nan bom-
gasan di nais-ek ta waday
katatagowanyo tasiyay men-
gasing kayo."
18 Ngem olay dinngeda
nan kinwanin Pablo ay deey
ngem kayakayatda kayet ay
ipaltiyan daida.
19 Nakwas di dat wada nan
Judio ay adi mamati ken Je-
sus ay iyAntiokia id Pisidia
ya nan iyIconio ay inmey id
isdi Listra. Dadat awisen
nan kaipoipogaw ta gayan-
genda si Pablo. Idi naka-
gayangda dadat goyoden ay
mangyey isnan soban nan ili
tay kananda en natey.
20 Ngem idi likoben nan
mamati ken Jesus siya dat
bomangon et somagong is-
nan ili. Kawakgatana dat ko-
maan da Pablo ken Bernabe
ay omey id Derbe.

Nan Simagongan Da Pablo Id Antiokia Siria

21 Idi inomdan da Pablo
id Derbe dadat isolo nan
maipanggep ken Jesus isdi et
adoado nan mamati. Dadat
somagong id Listra ya id Ico-
nio enggana id Antiokia ay ili
id Pisidia
22 ta papigsaenda nan
pammatin nan ipogaw ay
mamati ken Jesus issan
damo ay inmayanda. Kin-
wanida en, "Itoltoloyyo
kayet ay mamati ken Apo
Jesus tay mapaligatan tako
is nateketeken ay ligat
esatakopay maitapi isnan
mentolayan Apo Dios ay
maid patenggana."
23 Dadat mendotok is
kalebbeng ay mangipang-
pango isnan iib-ada ay
mamati isnan tonggal pag-
gimgimongan nan mamati
ken Jesus. Dadat mentepe ay
mangilowalo ay mangitalek
ken daida ken Apo Jesus ay
mamatiyanda.
24 Dadat idaan isnan
probinsiya ay Pisidia et
omeyda id Perge ay ili id
Pamfilia.
25 Insoloda nan maipanggep
ken Jesus id Perge dadat
omey id Atalia.
26 Dadat menlogan isnan
bapor et somagongda id An-
tiokia id Siria. Sinmaada
isdi isnan nangkewasanda
isnan oblada tay siya di din
ninlowalowan nan mamati
ken Jesus ay nangidawat ken
Apo Dios ta ay-ayowanana
da Pablo ken Bernabe isnan
oblada.
27 Idi inomdanda id An-
tiokia dadat ipadagop nan
mamati ken Jesus dadat
ibaga am-in nan inpaik-
ikkan Apo Dios ken daida.

Inbagada abes ay inpalobos
Apo Dios nan mangibag-
bagaanda isnan gawis ay
damag isnan baken Judio ta
mamatida abes ken Jesus.
28 Nabayag nan nakitetean
da Pablo ken Bernabe isnan
mamati ken Jesus id isdi An-
tiokia.

15

Maipanggep Isnan Osto Ay Ikkan Nan Baken Judio Ay Mamati Ken Jesus

1 Wada nan Judio ay
iJerusalem id Judea ay inmey
id isdi Antiokia dadat men-
isolsolo isnan ipogaw ay
baken Judio ay mamati ken
Jesus. Kinwanida en, “Adi
isalakan Apo Dios dakayo
no adi kayo menpasegyat ay
kaneg nan initdon Moses ay
ogalimi ay Judio.”
2 Isonga da Pablo ken
Bernabe et pilmi nan inik-
ikkanda ay makisongsong-
bat ay mangwani en adi
masapol ay ikkanda. Isonga
inbaan nan iyAntiokia ay
mamati ken Jesus da Pablo
ken Bernabe ya nan tap-
ina ay omey id Jerusalem ta
sootenda isnan aapostolis ya
nan amam-a no sino nan tet-
ewa.
3 Dat palobwaten nan ma-
mati ken Jesus daida. Is-
nan nanglaosanda id Feni-
cia ya id Samaria et sinod-
sodokda isnan ib-ada ay Ju-
dio ay mamati ken Jesus nan
mamatiyan nan baken Judio.
Isonga men-galalasingda is-
nan nangdengnganda isdi.
4 Inomdanda id Jerusalem
dat men-galalasing nan aa-
postolis ya nan aamam-a ya
am-in nan mamati ken Jesus
ay mang-ila ken daida. Dat
sodsodoken abes da Pablo
nan inik-ikkan Apo Dios ay
mangbadang ken daida is-
nan inmay-ayanda.
5 Ngem wada nan Fariseo
ay mamati ken Jesus et tin-
makdegda ay mangwani en,
“Masapol ay bilinen tako nan
baken Judio ta menpasegy-
atda ya patiyenda abes am-
in nan linteg Moses ay pat-
patiyen tako ay Judio.”
6 Dat menpamiting nan
aapostolis ya nan aamam-
a ay mangipangpango is-
nan mamati ta tolagenda
nan kinwanin nan Fariseo
ay maipanggep isnan linteg
Moses.
7 Nabayag ay mentolto-
lagda dat tomakdeg si
Pedro ay mangwani en,
“Bebsatko, getkenyo ay sak-
en nan pinilin Apo Dios
ken datako id kasin ay
en mangisolo isnan baken
Judio isnan maipanggep ken
Jesus tasiyay dengngenda ta
patiyenda.
8 Si Apo Dios ay mangtek
isnan am-in ay nemnem
di ipogaw et inpailana ay
dawdawatena nan baken
Judio no mamatida ken siya
tay inpakapetna nan Ispirito
Santo ken daida ay kaneg
met laeng nan inikkana ken
datako.
9 Baken tako kedeng is
kaam-amedan di layad Apo
Dios. Tay dalosana nan basol

nan ipogaw ay baken Judio
met laeng no mamatida ken
siya.
10 No epdas inpagtek Apo
Dios ay dawatena daida
dayon layden ay mangpadas
isnan anosna isnan mang-
mangwaniyanyo en masapol
ay tongpalenda nan linteg
tako dapay nan linteg ay
kananyo en masapol ay
tongpalenda et adi tako
kabaelan ay mangtongpal?
Olay din alal-apo tako id
kasin et egayda nakaikkan.
11 Nodi getken tako ay
maisalakan tako gapo isnan
badang Apo Jesus ken
datako et siya gedan nan
maisalakanan nan baken
Judio.” Siya di nan kinwanin
Pedro.
12 Nakwas di dat gominek
nan kaipoipogaw ta dengn-
genda nan mangsodokan
da Bernabe ken Pablo
isnan kaskasdaaw ay inik-
ikkan Apo Dios ay mang-
badang ken daida isnan nin-
isolowanda isnan ipogaw ay
baken Judio.
13 Nakwas abes di dat
menkali si Santiago ay
mangwani en, “Dakayo ay
bebsat, dedengngenyo pod
nan kanak.
14 Sinodsodok Simon
Pedro din damo ay nangi-
pailaan Apo Dios isnan
layadna isnan ipogaw ay
baken Judio tasiyay wada
abes ken daida nan men-
balin is ipogawna.
15 Maiyiso abes nan kin-
wanin din mamadton Apo
Dios ay naisolat id kasin ay
mangwani en,
16 ‘Kinwanin Apo Dios
en, Awnitak kasin
somagong ay men-
ali et maisagong nan
paliso isdin napigsa ay
nin-aliyan din si David
17 tasiyay mang-anap nan
kaipoipogaw olay nan baken
Judio ay inawisko ay men-
balin is ipogawko.
18 Siya di nan kinwanin
Apo Dios ay inpagtekna id
kasin.’ ”
19 Dat itoloy Santiago ay
mangwani en, “Isonga kanak
en adi tako paligaten nan
baken Judio ay mangdok-
dokog isnan pinatpatida id
kasin ta mamatida ken Jesus.
20 Nodi mensolat tako ken
daida ta ibaga tako ta adida
is-isda nan naiboyag isnan
sinang didios ya adida is-
isda nan napalti no egay
nakaan nan basana isnan
napaltiyana ya adida is-isda
nan basa ya adida iseyseyep
nan bakenda asawa. Tay
no siya dadi nan ik-ikkanda
et adi liligten ay pilmi nan
Judio daida.
21 Tay getken am-in nan
Judio nan naayda ay linteg
ya enggana id kasin insol-
soloda nan linteg Moses
isnan kasinasinagoga ay
madagdagopanda ay sin-
abado. Isonga gawis no
ibaga tako isnan baken
Judio ta tongpalenda nan
naayda ta adi masaktan
nan nemnem di Judio.”
Kinwanin Santiago di.
22 Dat owenan am-in nan
aapostolis ya nan aamam-
a ya nan am-in ay mamati

ken Jesus. Dadat kanan en pomilida isnan amam-ada ta makkeyda ken da Pablo yas Bernabe ay omey id Antiokia. Nan pinilida et nan dowa ay apoda ay da Judas ay kangadan gedan is Barsabas yas Silas.

23 Siya na nan inpaw-itda ay solat ken daida,

"Naay di solatmi ay aapostolis, amam-a ya ib-ayo ay mamati ken Jesus id isna Jerusalem ken dakayo ay bebsatmi ay baken Judio id issa Antiokia ya isnan kailiili id Siria ya id Cilicia.

24 Dinngemi ay mendodowa kayo gapo isnan insolon nan deeyda ay nagapo id isna ay inmey nangngawngaw isnan nemnemyo issa. Ngem baken kami is nangbaa ken daida.

25 Isonga ninmiting kami isna et ninemnemmi en gawis no piliyenmi nan ibaami ay makkey ken da Pablo yas Bernabe ay gayyem tako.

26 Datona ay ipogaw et adida kawanan nan biyagda olay mateyda gapo isnan men-oblaanda ay pala ken Apo Jesu Kristo.

27 Nan pinilimi ay makkey ken daida et da Judas ken Silas ta ibagada abes nan insolatmi ay naay.

28 Nan kankananmi isna et inaboloyan abes nan Ispirito Santo. Adimi layden ay paligaten dakayo ay mangipapati ay tongpalenyo nan ogalimi. Basta siya dana nan gawis ay maik-ikkan.

29 Adiyo is-isda nan naiboyag isnan sinang didios ya adiyo is-isda nan basa ya adiyo is-isda nan napalti no egay nakaan nan basa isnan napaltiyana. Adiyo abes iseyseyep nan bakenyo asawa. Gawigawis no siya dana nan tongtongpalenyo. Kedeng di is laydenmi ay ibaga ken dakayo issa." Siya di nan insolatda.

30 Idi nakasolatda dat komaan nan nangipaw-itanda isnan solat ay omey id Antiokia.

Idi inomdanda dadat ipadagop nan mamati ken Jesus dadat ited nan solat.

31 Basaenda pay dat gomasing nan nemnemda isnan gawis ay inbagbagana.

32 Da Judas ken Silas et mamadton Apo Dios daida et adoado nan insolsoloda isonga pinmigsa nan pammatida.

33 Nakwas nan kaat ay agew dat palobwaten nan mamati ken Jesus da Judas. Kinwanida en, "Sapay koma ta bobowegen Apo Dios dakayo isnan omayanyo." Dadat somagong id Jerusalem ay kadan di nangbaa ken daida.

34 (-)

35 Ngem nataynan da Pablo ken Bernabe id Antiokia ay men-isolo ya mangibaga isnan maipanggep ken Jesus ya wada gedan nan iib-ada ay men-is-isolo.

Inlogin Da Pablo Ken Silas Ay Men-isolo Isnan Kailiili

36 Nakwas nan kaat ay
agew dat kanan Pablo ken
Bernabe, “Enta pasyalen
nan ib-ata ay mamati ken
Jesus isnan kailiili ay inmay-
ayanta ay nangibaga isnan
maipanggep ken Jesus ta
ilanta no kas-anoda.”
37 Inyoog Bernabe ngem
laydena ay makkey si Juan
Marcos.
38 Ngem kanan Pablo en
olay adi makkey siya tay
siya san linmayaw isdin kad-
anda id Pamfilia et egayna
itoloy ay mangbadang isnan
oblada.
39 Dadat menbinogtak
et mensiyanda. Isonga
inboweg Bernabe si Marcos
et menloganda isnan bapor
ay omey id Chipre.
40 Ngem si Pablo et pinilina
si Silas is kadwana. Dat
ilowalowan nan mamati ken
Jesus daida ta badangan Apo
Dios daida isnan am-in ay
omayanda. Dadat omey.
41 Inmeyda isnan kailiili
id Siria ya id Cilicia ta pa-
pigsaenda nan nemnem nan
mamati ken Jesus isnan pag-
gimgimonganda id isdi.

16

*Si Timoteo Nan Naki-
boweg Ken Da Pablo Yas Silas*

1 Inmeyda abes id Derbe
ya id Listra. Dadat datngan
si Timoteo ay esa ay mamati
ken Jesus. Nan inana et Judio
ay esa ay mamati abes ngem
si amana et Griego.
2 Dinayaw am-in nan ma-
mati ken Jesus id Listra ya id
Iconio si Timoteo.
3 Et layden Pablo ay
makkey si Timoteo ken daida
ngem gapo tay gintek am-in
nan ipogaw ay baken Judio
si amana isonga sinegyatana
ay kaneg nan ogalin di
Judio ta adi masaktan nan
nemnem di ib-ada ay Judio
isnan il-ili ay omayanda.
4 Isnan nangpasyalanda
isnan kailiili isdi et inbag-
bagada san kinwanin nan
aapostolis ya amam-a id
Jerusalem ta siya di nan
solotenda.
5 Isonga nan mamati ken
Jesus isnan paggimgimon-
ganda et pinmigsa nan
pammatida dapay inagew ay
omad-adoda.

*Iniitaw Pablo Nan iMace-
donia Ay Menpakpakaasi*

6 Nalpas di dadat idaan is-
nan il-ili id Frigia ya id Gala-
cia tay inyadin nan Ispir-
ito Santo nan omayanda id
Asia ay mangibaga isnan
maipanggep ken Jesus.
7 Idi inomdanda isnan pep-
eng nan probinsiya id Misia
dadat kanan en omeyda id
Bitinia ngem kasin inyadin
nan Ispiriton Jesus.
8 Isonga dinaanda id Misia
et inmeyda id Troas.
9 Nalabi dat ipaiitaw Apo
Dios ken Pablo nan esay
am-ama ay iMacedonia ay
tomatakdeg ay menpak-
pakaasi ken siya ay mang-
wani en, “Omalika id isna
Macedonia ta badangam
dakami.”
10 Isonga dakamit men-
sagana ay omey id Macedo-
nia tay gintekmi ay inayagan

Apo Dios dakami ay mangibaga isnan maipanggep ken Jesus isnan ipogaw isdi. Et sak-en si Lucas ay nakkey gedan.

Mamati Si Lydia

11 Ninlogan kami isnan bapor id Troas dakamit mendagas id Samotracia. Mawakgat pay dakamit omey id Neapolis.
12 Nindessaag kami isdi dakamit mendaan ay omey isnan ili ay Filipos. Siya nan esay dakkel ay ili id Macedonia ay mentolayan nan iRoma. Nintee kami isdi is nadandan ay agew.
13 Isnan Sabado ay omilillengan di Judio et tinaynanmi nan ili et inmey kami isnan benget di ginawang tay kananmi en waay siya nan madagopan nan ibami ay Judio ay menlowalo. Dakamit tomokdo et makitoya kami isnan inin-a ay nadagop isdi.
14 Wada nan esa ay inina ay kangadan is Lydia ay iTiatira ay men-ilaklako is nangina ay lopot ay mengadangdang. Olay baken Judio siya ngem solsolotena nan ogalin di Judio ay mangpatpateg ken Apo Dios. Idi dinngena nan kankanan Pablo dat ipanemnem Apo Dios ken siya ta patiyena nan inbagana.
15 Dadat menpabonyag ay sinbaey. Danat kanan ken dakami, “Mo kananyo en tet-ewa ay mamatiyak ken Apo Jesus, omali kayo isnan baeymi ta makitee kayo.” Inpapatina isonga inmey kami.

Naibalod Da Pablo Id Filipos

16 Isnan esa ay agew, inmey kami isnan paglowalowan dat maisab-at nan babassang ay kinapet di anito. It-itdowan nan anito siya isonga ibagbagana nan awnit ommat isnan omali ay agew. Nan kabaa ken siya et adoado nan inalada ay lagbon san babassang tay lagbowen nan ipogaw siya no ibagana nan awnit ommat ken daida.
17 Dat omonod ken dakami ken Pablo ay mangibogbogaw en, “Nan naayda ay ipogaw et inbaan di kangatowan ay Dios daida. Ibagada nan masapol ay ikkanyo ta maisalakan kayo.”
18 Nadandan ay agew nan mang-ik-ikkanana isdi enggana ay naoma si Pablo tay agindadayaw nan anito ken Apo Dios. Isonga dat sagongen Pablo nan babassang et kanana isnan anito en, “Gapo isnan kabaelan nan ngadan Jesu Kristo et ibagak en taynam siya.” Dat tet-ewa komaan nan anito ay dagos.
19 Idi gintek nan kabaa ken siya ay maid kasinda omalaan is siping dadat depapen da Pablo ken Silas dadat goyoden daida ay mangyey isnan kad-an di mentolay isnan malkitan.
20 Dadat pabasolen daida isnan mentolay ay tinodingan nan iRoma ay mangwani

en, “Datona ay Judio et ap-
aposenda nan ili tako.
21 Tay adi mabalin ay
soloten tako ay iRoma nan
linteg ay isolsoloda.”
22 Dat nan kaipoipogaw
abes et sapsapeenda da
Pablo. Dat bisngaten nan
mentoltolay nan badon da
Pablo ay mangkaan dadat
ipabaig daida.
23 Nakwas ay nabaibaigda
dadat ibalod daida. Da-
dat ibilin isnan gowaldiya ta
bantayana daida ay gawis.
24 Idi dinngen nan
gowaldiya nan kinwanida
danat ipa-ey daida isnan
kowalto isnan dogon nan
pagbalodan danat ippey nan
sikida isnan nalolokawan ay
kaiw ay pag-ipitan.

Nan Namatiyan Nan Gowaldiya

25 Tengan di labi pay
dat menlol-owalo ya
menkankanta da Pablo ken
Silas ay mangdayaw ken Apo
Dios dapay dedengngen nan
ib-ada ay balod.
26 Dat kayanegyeg nan
batawa is napigsa et naiwed-
wed am-in nan pagbalodan.
Dat aped matokaban am-in
nan segpan ya aped makaan
nan kawal ay naitaked isnan
kabalobalod.
27 Binmangon nan
gowaldiya et inilana ay nato-
tokaban nan en-eneb isonga
inasotna nan gamigna ay
mangpatey isnan awakna
tay kanana en waay lin-
mayaw am-in nan balod.
28 Ngem ninbogaw si Pablo
ay mangwani en, “Adim
ikkan sa. Wada kami isna
am-in.”
29 Dat ibagan nan
gowaldiya ta waday
mangyey is silaw. Dat
menkakamo ay songgep et
omey menpalintomeng ay
aped menpaypayegpeg isnan
sag-en da Pablo ken Silas.
30 Danat pabal-en daida
et sootena en, “Apo, sino
nan masapol ay ikkak tapno
maisalakanak ay maitapi
ken Apo Dios?”
31 “Masapol ay patiyem si
Apo Jesu Kristo ta maitapika
ya nan pamilyam ken Apo
Dios,” kinwanin Pablo.
32 Dat itdowan da Pablo
daida am-in ay sinbaey isnan
kankanan Apo Dios.
33 Daan pay ay tengan
di labi dat ayagan nan
gowaldiya daida et owasana
nan sogatda isnan nang-
baiganda ken daida dadapay
menpabonyag am-in ay
sinbaey.
34 Danat ayagan da Pablo
ken Silas isnan baeyda ta
pakanena daida. Et men-
gasingda am-in ay sinbaey
tay ninbalinda is mamati ken
Apo Dios.
35 Mawakgat pay dat ibaan
nan mentolay nan polis ta
ipalobosda da Pablo.
36 Dat ibagan san
gowaldiya ken Pablo en,
“Kanan nan mentolay en
maipalobos kayo ken Silas.
Isonga enkayo ya sapay
koma ta badangan Apo Dios
dakayo.”

37 Ngem kinwanin Pablo
isnan polis en, “Adi, tay
apedda inpasaplit ya in-
pabalod dakami dadapay
egay nangsomalya on-ona
ta getkenda no tet-ewa ay
waday basolmi. Dapay
paliso nan kalebbenganmi
isnan iRoma. Ayke mabalin
ay igagoda nan inikkanda
ken dakami ay mangwani
en aped kami igiginek ay
komaan? Gag-awis no daida
ay mismo nan omali ay
mangipalobos ken dakami.”
38 Dat ibagan nan polis nan
kinwanin Pablo isnan men-
tolay. Et inmegyatda isnan
nangdengnganda ay iRoma
gedan da Pablo.
39 Isonga inmeyda is-
nan pagbalodan ta men-
pakawanda esadapay ipango
daida ay komaan isnan
pagbalodan dadapay kanan
no mabalin ta komaanda
isnan ili.
40 Isonga kinmaan da
Pablo ken Silas isnan pag-
balodan et omeyda isnan
baey Lydia. Nakidagopda
isnan ib-ada ay mamati
ken Jesus et insolowanda
daida ta pomigsa kayet nan
pammatida. Dadat komaan.

17

Id Tesalonica

1 Linaosan da Pablo ken
Silas id Amfipolis ya id
Apolonia dadat omdan id
Tesalonica et wada isdi nan
sinagoga ay madagdagopan
di Judio.
2 Tolo ay Sabado ay in-
inmey si Pablo isnan sin-
agoga ay men-isolo isnan
kalin Apo Dios. Tay nan
ogalin Pablo no omey isnan
teken ay ili et nan sina-
goga nan omayana on-ona ay
men-isolowan.
3 Nan insolsolona et nan
naisolat ay kankanan Apo
Dios ay masapol ay matey
si Kristo dat kasin matago.
Danat kanan, “Si Jesus ay
ibagbagak ken dakayo et siya
nan inbaan Apo Dios ay mak-
wani en Kristo.”
4 Wadada nan Judio ay
mamati et naitapida ken da
Pablo yas Silas. Adoado abes
nan mamati ay baken Judio
ay nangsolsolot isnan ogalin
di Judio ya nan inin-a ay
wada nan kalebbenganda.
5 Ngem omapal nan
Judio dadat dagopen nan
mamakedse ay ipogaw ya
nan menbaybayanggodaw ta
menngalawngawda enggana
ay magolo am-in nan omili.
Dadat ipapati ay songgep
isnan baey Jason ay esay ma-
mati tay siya nan mentetean
da Pablo. Tay laydenda ay
pabal-en daida ta ilan nan
kaipoipogaw.
6 Ngem egayda maka-
dateng isonga ginoyodda
da Jason ya nan ib-ana ay
mamati ken Jesus dadat iyey
daida isnan mentolay. Dadat
pabasolen daida ay mang-
wani en, “Wada nan ipogaw
ay manggolgolo isnan kailiili
et naay inmalida abes isna.
7 Dat si Jason ay naay et
palanglang-ayena daida. Et

am-in nan mangpati ken
daida et adida patiyen nan
linteg Ali Cesar dadapay
kanan en wada nan teken
ay ali ay kangadan is Jesus."
8 Idi dinngen nan mento-
lay ya nan kaipoipogaw nan
kinwanida dadat makaliget.
9 Dadat moltaen da Ja-
son ya nan ib-ana esadapay
ipalobos daida.
10 Nalabi dat palobwaten
nan mamati ken Jesus da
Pablo ken Silas ta omeyda id
Berea. Idi inomdanda isdi
dadat omey isnan sinagoga
ay madagdagopan nan ib-
ada ay Judio.
11 Nan Judio id Berea et
gag-awis nan nemnemda
mo nan Judio id Tesalonica
tay laylaydenda ay mang-
dengdenge isnan kankanan
Apo Dios. Inagew ay
basbasaenda nan naisolat
ay liblon Apo Dios ta ilanda
no tet-ewa nan isolsolon da
Pablo.
12 Isonga adoado nan ma-
mati ken Jesus. Adoado abes
nan wada nan kalebben-
ganda ay inin-a ya nan
amam-a ay baken Judio ay
mamati.
13 Ngem idi gintek
nan Judio id Tesalonica
ay inmey da Pablo id
Berea ay mangisolo isnan
maipanggep ken Jesus dadat
omonod. Dadat omawis
is ipogaw ta amisenda da
Pablo.
14 Isonga nan mamati ken
Jesus et inpalobwatda ay da-
gos si Pablo ta omey isnan
ili isnan benget nan baybay
ngem nataynan da Silas ken
Timoteo id Berea.
15 Nan nangipango ken
Pablo et nakkeyda enggana
id Atenas. Dadat somaa id
Berea et ibagada ken da Silas
yas Timoteo nan kinwanin
Pablo ta ikakamoda ay omey
mangdateng ken siya.

Id Atenas

16 Nan kad-an Pablo id Ate-
nas ay mangses-eed ken da
Silas et inilana nan adoado
ay tinagtago ay sinang didios
di ipogaw id isdi et palalo
nan sakit nan nemnemna.
17 Isonga nakitoytoya is-
nan Judio ya nan baken
Judio ay mangdayaw ken
Apo Dios isnan sinagoga.
Winakgat abes ay omey is-
nan malkitan ay makitotya
isnan madagdagop isdi.
18 Dat wada nan omey
ay makisongbat ken Pablo.
Daida nan mangsolsolot is-
nan insolon din si Epicureo
ya din si Estoicio. Wada
ken daida nan mangwani
en, "Ngan nan kankanan nan
naay ay aped menkalkali is
maid paayna?" Kanan abes
nan tap-ina en, "Waay nan
teken ay dios nan isolsolona."
Kananda di tay insolon Pablo
nan maipanggep ken Jesus
ya nan kasin matagowan di
ipogaw.
19 Dadat ayagan siya
et eyeyda isnan bilig ay
kananda en Areopago ay
pag-ag-aggongan di amam-a
et kananda en, "Mo mabalin
ta ipagtekmo ken dakami
nan naay balo ay isolsolom.
20 Nasdaaw kami isnan
isolsolom tay teken. Ket no

mabalin laydenmi ay getken
nan kayat ay kanan nan
kankanam.”
21 Siya di nan kinwanida
tay am-in nan omili id
Atenas olay nan nagapo
isnan teken ay ili ay nakiili
id isdi et iyaagewda ay
mangibagbaga wenno mang-
dengdenge isnan balo ay
solsolo.
22 Dat tomakdeg si Pablo is-
nan sasagangen nan ipogaw
id isdi Areopago et kanana
en, “Dakayo ay iyAtenas, in-
ilak ay pilmi nan mangnem-
nemnemanyo isnan diosyo
23 tay pinasyalko nan
iliyo et inilak nan adoado
ay mangdaydayawanyo
isnan kadiodiosyo et wada
abes nan esa ay inilak
ay naisolatan nan kali ay
mangwani en, ‘Siya na nan
mangdaydayawanmi isnan
dios ay adimi getken.’ Nan
Dios ay dayawenyo ay adiyo
getken et siya nan ipagtekko
ken dakayo id wani.
24 Et siya si Apo Dios ay
nangboliw isnan batawa ya
nan am-in ay mentetee. Et
baken isnan sinang bab-
aey ay sinapon di ipogaw
is menteteana tay siya nan
Apo isnan am-in, nan daya
ya nan batawa.
25 Et maid masapolna is
mabalin is ibadang tako ay
ipogaw ken siya tay siya
nan mangiyal-ali isnan biyag
tako ya am-iam-in ay mas-
apol tako.
26 Es-esang nan ipogaw ay
binoliw Apo Dios isdin damo
et siya nan poon nan kaipoi-
pogaw isnan am-in ay kaili-
ili isnan batawa. Enggana
id kasikasin et pinilin Apo
Dios nan timpon nan men-
lebbengan nan nateketeken
ay ipogaw ya nan il-ili ay
awnitda mentean.
27 Inikkana di tasiyay
nemnemnemenda siya
koma ta moke siya di nan
mangtekanda ken siya tay
baken met ad-addawi ken
datako.
28 Kaneg nan esay nang-
wani en,
‘Si Apo Dios nan nangiyali
isnan biyag ken
datako. Siya abes
nan nangiyali isnan
nemnem tako ya
wawawawada siya
ken datako isnan am-
in ay ik-ikkan tako.’
Wada din nakaadal ay ib-ayo
abes ay nangwani en,
‘Si Apo Dios nan kaanak ken
datako.’
29 Isonga kanak en nan anak
et awatenda nan kaanak ken
daida. No datako nan anak
Apo Dios et adi kabalin ay
kanan tako en balitok wenno
bato si Apo Dios ay sinapon
di nalaing ay ipogaw is tinag-
tago.
30 Id kasin inan-anosan Apo
Dios nan inik-ikkan din
ipogaw ay egayna dosdosaen
daida tay egayda getken siya.
Ngem id wani et inbilina ay
masapol ay dokogan am-in
nan ipogaw nan ngawi ay ik-
ikkanda.
31 Tay epdas ninemnem Apo
Dios nan agew ay mangbana-
gana isnan kaipoipogaw ta
ibagana nan maitapi ken
siya ya nan adi. Inpagtekna

ay si Jesus nan pinilina
ay mang-ikkan is dana tay
tinagona kasin siya. Si Apo
Dios nan mangtek isnan
timpo ay mangibanagana
isnan kaipoipogaw et nan
ikkana ay mangbanag et
gawigawis."
32 Idi dinngeda nan nang-
waniyan Pablo en wada nan
kasin matago ay ipogaw
et nin-ammeng nan tap-
ina. Ngem nan tap-ina et
kinwanida en, "Laydenmi ay
dengngen nan kankanam is
mamingsan kasin."
33 Dat taynan Pablo daida.
34 Wadada nan naitapi ken
Pablo ay mamati ken Jesus.
Nan esa et si Dionisio ay esay
am-ama ay makipangbon is-
nan obong di Areopago. Si
Damaris ay in-ina nan esa ya
wadada abes nan tap-ina.

18

Nan Mamati Id Corinto

1 Nakwas di dat komaan si
Pablo id Atenas et omey id
Corinto.
2 Dinatngana isdi da Ak-
ila ken Priscila ay sin-asawa
ay iPonto. Judio datona et
kadatdatengda ay nagapo id
Italia tay inpakaan Ali Clau-
dio am-in nan Judio id Roma
ay dakkel ay ili id Italia. In-
mey si Pablo ay mang-ila ken
daida.
3 Dat makitetee ken
daida tay kanegna daida
ay mensapsapo is lalat ay
baey isonga nakiob-obla ken
daida.
4 Sinabado ay omey si
Pablo ay mangiyis-ispikal
isnan maipanggep ken Jesus
isnan sinagoga ta mamati
koma nan Judio ya nan
baken Judio.
5 Idi inomdan da Silas ken
Timoteo ay nagapo id Mace-
donia daida nan makiobla
dapay eesten Pablo ay man-
gibagbaga ay inagew isnan
maipanggep ken Jesus isnan
Judio. Ibagbagana en tet-
ewa ay si Jesus nan makwani
en Kristo ay inbaan Apo Dios
ay mentoltolay.
6 Ngem inaposda ya
inoyawda siya isonga in-
yagyag Pablo nan badona
ta ipagtekna ay adina kasin
isolsolowan daida. Kin-
wanina en, "Kigad kayo
is ik-ikkanyo no madosa
kayo tay id wani et maid
bibiyangko ken dakayo.
Isonga taynak dakayo ta
omeyak ay mangisolo isnan
baken Judio."
7 Dat komaan et egay kasin
men-isolo isnan sinagoga
ngem inmey isnan baey Tito
Justo ay baken Judio ngem si
Apo Dios nan daydayawena.
Nan baeyna et naisasag-en
isnan sinagoga.
8 Ngem si Crispo ay apon
di sinagoga ya nan pam-
ilyana et mamatida ken Je-
sus. Adoado abes nan iCor-
into ay mamati isnan nang-
dengnganda isnan kinwanin
Pablo dadat menpabonyag.
9-10 Isnan esay labi et nin-
paiitaw si Apo Dios ken Pablo
ay mangwani, "Adika om-
egyat isnan ipogaw id isna
tay adi mabalin ay aamisen
daka tay wadaak ken sik-a.

Isonga itoltoloymo ay men-
isolo tay adoado pay laeng
nan egay mamati ay laydek
ay maitapi ken sak-en."
11 Isonga nintetee si Pablo
isdi is esay tew-en ya
kagedwa ay mangisolsolo
isnan kankanan Apo Dios.

12 Idi men-gobilnadol si
Galion id Acaya dat makitoya
nan Judio ay adi mamati et
eyeyda si Pablo ay mangi-
dalom isnan gobilnadol.
13 Kananda en, "Nan naay
am-ama et aw-awisena nan
ipogaw ta teken nan ikkanda
ay mangdayaw ken Apo Dios
ay bakenmi linteg."
14 Kanan Pablo ta komali
dat kanan Gobilnadol Galion
isnan Judio, "No waday
inikkan tosa is ngawi et
masapol ay dengek nan
ibagayo.
15 Ngem gapo tay
maipanggep isnan ogaliyo
ya nan mentontonanyo
isnan agiyo ya nan lintegyo
nan lililiyenyo et adiyak
layden ay mangdedenge is
dasa. Isonga kigad kayo ay
mangnemnem is ikkanyo."
16 Danat ipakaan daida is-
nan kad-ana isdi.
17 Dat ikawen nan kaipoi-
pogaw si Sostenes ay ap-
apon nan sinagogan di Ju-
dio dadat baigen isnan pan-
tew nan mentetean nan go-
bilnadol. Ngem olay ini-
lan Gobilnadol Galion nan
ik-ikkanda et binaybay-ana
daida.

*Sinmagong Si Pablo Id An-
tiokia*

18 Nabayag pay laeng si
Pablo id Corinto danat tay-
nan nan ib-ana ay mamati
ken Jesus. Nakkey da Akila
ken Priscila ken siya. Idi
inomdanda id Cencrea dat
menpaapolog si Pablo tay
siya nan ogalida ta getken
nan ib-ana ay wada nan in-
sapatana ken Apo Dios. Da-
dat menlogan isnan bapor et
omeyda id Siria.
19-21 Idi inomdanda id
Efeso dat songgep si
Pablo isnan sinagoga ay
madagdagopan di ib-ada
ay Judio ay makitoya ken
daida. Laydenda ay makite-
tee siya ken daida ngem
adina layden. Ngem isnan
kinmaanana et inbagana ken
daida en, "No layden Apo
Dios, awnitak kasin omali."
Danat taynan da Akila ay
sin-asawa et menlogan isnan
bapor ay omey id Siria.
22 Nindessaag id Cesarea
ay esay ili id Siria dat omey
id Jerusalem ay mang-ila is-
nan mamati ken Jesus isnan
paggimgimonganda isdi esa-
pay omey id Antiokia id Siria.
23 Nabayag isdi esapay
kasin komaan et pasyalena
am-in nan il-ili id Galacia
ya id Frigia et men-is-isolo
isnan mamati ken Jesus ta
pomigpigsa nan pammatida.

*Nan Nin-isolowan Apolos
Id Efeso Ya Id Corinto*

24 Daan si Pablo id Galacia
ya id Frigia dat wada nan
esa ay Judio ay iyAlejandria
ay inmey id Efeso. Nan
ngadana et Apolos. Nalaing
siya ay men-isolo et adoado

nan getkena maipanggep is-
nan kalin Apo Dios ay naiso-
lat id kasikasin.
25 Et wada din nangisolo
ken siya maipanggep ken
Apo Jesus ngem kedeng nan
inbagan Juan ay din men-
bonbonyag is insolona. Na-
gaget si Apolos ay men-isolo
isnan maipanggep ken Jesus
ngem adina getken am-in.
26 Idi tinmoled si Apolos
ay men-isolo isnan sinagoga
et siya di nan nangdengn-
gan da Akila ken Priscila
ken siya. Dadat ayagan
ay makkey is baeyda et
isoloda nan egayna getken
maipanggep ken Jesus ya
nan inik-ikkana.
27 Dat layden Apolos
ay omey men-isolo isnan
probinsiya id Acaya. Isonga
ninsolat nan ib-ana id Efeso
isnan mamati ken Jesus id
Acaya ta sangailiyenda siya
ay gawis. Idi inomdan isdi
et adoado nan badangna
isnan ipogaw ay mamati
gapo isnan nangipailaan Apo
Dios isnan layad ya anosna
ken daida.
28 Nalaing siya ay mak-
isongsongbat isnan Judio
ay mang-ap-apos ken siya
isonga inabakna daida tay
inpailana nan wada isnan
naisolat ay kalin Apo Dios ay
mangpaneknek ay si Jesus
nan Kristo ay inbaan Apo
Dios ay mangisalakan isnan
kaipoipogaw.

19

Kinapet Nan Ispirito Santo Nan Ipogaw Ay iyEfeso

1 Daan si Apolos id Corinto
ay esay ili id Acaya dat omey
si Pablo id Efeso et indaana
isnan bilbilig ay magapo id
Frigia. Idi inomdan id Efeso
dat wada nan dinatngana ay
mamati.
2 Danat sooten ken daida
en, “Ay kinapet nan Ispir-
ito Santo dakayo isnan
namatiyanyo?” “Egay,”
kinwanida. “Maid getkenmi
isnan kanam en Ispirito
Santo.”
3 Dat kanan Pablo kasin,
“Sino nan kaneg din nin-
pabonyaganyo?” “Kaneg din
inikkan Juan ay ninbonyag
nan ninpabonyaganmi,” kin-
wanida.
4 Dat kanan Pablo, “Nan
insolon Juan isdin ninbonya-
gana et inbagana isnan
ipogaw ta menpabonyagda
ay mangipaila ay ibabawida
nan basbasolda. Ngem
inbagana abes en masapol
ay patiyen nan ipogaw nan
maisokat ken siya ay si
Jesus.”
5 Idi dinngeda di dadat
mamati ken Jesus dadat
kasin menpabonyag ngem
nan naikadwa ay nin-
pabonyaganda et gapo isnan
pammatida ken Jesus.
6 Idi inpatang Pablo
nan ledengna ken daida
dat kapten nan Ispirito
Santo daida et komalida
is nateketeken ay kali ay
mangibaga isnan inpagtek
Apo Dios ken daida.
7 Nan kabibilangda et
waay simpoo ya dowa.

Nan Kad-an Pablo Id Efeso

8 Tolo ay bowan nan
nin-isolowan Pablo isnan
sinagoga ay madagdagopan
nan ib-ana ay Judio id Efeso.
Intoledna ay mangisolo
isnan maipanggep isnan
mentolayan Apo Dios tasiyay
maawisda ta patiyenda
gedan si Jesus.
9 Ngem wada nan makedse
ay ipogaw ay mang-adi
ay mamati et oyawenda
nan ibagbagan Pablo
maipanggep ken Jesus isnan
kad-an nan nadagop ay
ipogaw. Isonga tinaynan
Pablo daida dat makkey ken
siya nan mamati ken Jesus.
Inmeyda isnan oskilaan
Tirano. Dat inagew ay men-
isolsolo si Pablo isdi.
10 Doway tew-en nan nin-
isolsolowana isdi isonga am-
in nan ipogaw id Asia ay
Judio ya nan baken Judio
et dinngeda nan maipanggep
ken Apo Jesus.

11 Si Pablo et adoado nan
inpaikkan Apo Dios ken
siya ay maid nakail-ila is
kanegna.
12 Tay olay nan panyo
wenno galot ay kapposena
dat maiyey isnan masaksakit
ya nan kinapet di anito et
gomawisda ya taynan nan
anito daida.
13 Ngem wada nan Judio
ay mensip-ok ay om-omey ay
mangipagawis isnan kinapet
di anito. Dadat padasen ay
mang-osal isnan ngadan Apo
Jesus ay mangwani en, “Sik-a
ay anito, komaanka id wani
tay si Jesus ay insolon Pablo
nan mangipakaan ken sik-a.”
Siya di nan kinwanida isnan
anito.
14 Nan tap-in nan nang-
ikkan isdi et nan pito ay
an-ak Sceva ay esa isnan
menkangangato ay padin di
Judio.
15 Ngem sinongbatan nan
anito daida ay mangwani en,
“Getkek da Jesus ken Pablo et
omegyatak ken daida. Ngem
dakayo et adiyak getken
dakayo.”
16 Dat nan ipogaw ay ki-
napet nan anito et dinpapna
daida et gapo isnan pigsan
nan anito et inabakna daida
am-in dadat lomayaw ay
menlalabos ya nakiblaki-
bladan.
17 Idi dinngen nan Judio ya
nan baken Judio ay mente-
tee id Efeso dadat omegyat
isnan kabaelan Apo Dios da-
pay omam-amed nan kinap-
ateg nan ngadan Apo Jesus.
18 Dat wada nan namati
ken Jesus ay mensip-ok id
kasin ay omey ken Pablo ta
ipagtekda nan inik-ikkanda
esadapay mamati.
19 Isonga adoado nan
nangibala isnan inos-osalda
ay mensip-ok ya mensap-
sapo. Dadat dagopen am-in
et iilaen nan kaipoipogaw
nan nangpoowanda. Nan
banol nan deeyda et omey
is limampoo ay libo.
20 Isonga naiwalagawag
nan maipanggep ken Jesus et
inmad-ado nan mamati ken
siya.

*Nan Menbesa Ay iyEfeso
Et Menngalawngawda*

21 Idi nakwas di dat nem-
nemen Pablo ay omey isnan
probinsiya id Macedonia ya
id Acaya esapay omey id
Jerusalem. Kanana abes en
masapol ay omey id Roma.
22 Isonga inbaana on-ona
nan dowa ay kabadangna ay
da Timoteo ken Erasto ay
omey id Macedonia. Da-
pay mataynan si Pablo isnan
probinsiya id Asia ay kad-an
nan ili ay Efeso et mentee
isdi is sin-awyan.
23 Isnan kawad-ana isdi
et siya di nan ninlogiyan
nan nin-golowan nan kaipoi-
pogaw maipanggep isnan
mamati ken Jesus. Siya na
nan inommat.
24 Wada nan am-ama ay
kangadan is Demetrio ay
nalaing ay menbesa is bal-
itok. Adoado nan men-
oblaena ay mensapsapo is
sinang sisimbaan nan diosda
ay babai ay nginadnanda is
Artemis. Ilaklakoda nan
sinang sisimbaan ay deey
et dakkel abes nan galan-
siyada.
25 Isonga menpamiting
si Demetrio isnan men-
ob-oblaena ya nan am-in
ay ib-ana ay menbesbesa
et kanana en, “Dakayo ay
kakadwak, getkenyo ay
nan obla tako ay besa nan
menkatagowan tako.
26 Iilaen tako ya dedengn-
gen tako abes ay adoado
nan mamati isnan isolsolon
Pablo id isna Efeso ya gis-
tay am-iam-in nan kailiili is-
nan probinsiya id Asia. Et
awisena daida ta dokoganda
si Artemis tay kanana en
baken tet-ewa ay dios nan
aped sinapon nan ipogaw.
27 Naligat na tay awnit
maid mangpaay isnan
sapowen tako ay menbes-
besa. No ipalobos tako
nan ik-ikkan Pablo et
baken kedkedeng nan obla
tako is adida paayen nodi
awnitda kanan abes en maid
bilang nan simbaan nan
kangatowan ay dios tako
ay si Artemis ya mamaid
nan panangdayawda ken
Artemis dapay siya nan
dios nan kaipoipogaw isnan
probinsiya id Asia ya nan
kailiili isnan batawa.” Siya
di nan kinwanin Demetrio.
28 Idi dinngen nan menbes-
besa nan kinwanina dadat
makaliget dadat kasibobo-
gaw ay mangwani en, “Ma-
daydayaw si Artemis ay dios
id Efeso.”
29 Isonga nagolo am-in nan
omili dadat asitatagtag ay
omey isnan kadagdagopan
di ipogaw dadat depapen da
Gayo ken Aristarco ay iMace-
donia ay boweg Pablo isnan
inmayanda id Efeso. Dadat
goyoden daida ay mangyey
isnan madagdagopan nan
kaipoipogaw.
30 Si Pablo abes et
kanana en ta omey is-
nan madagdagopan nan
kaipoipogaw ngem nan
mamati ken Jesus et egayda
inpalobos.
31 Olay nan gagayyem
Pablo ay menlelebbeng
isnan probinsiya et in-
baada nan omey man-
gibaga ken Pablo ta adi

menpail-ila koma isnan
madagdagopanda.
32 Nan ipogaw isnan
madagdagopanda pay et
wasdin menbogbogaw is
teken tay adi men-iso
nan nemnemda tay nan
kaadowan ken daida et
egayda getken nan poon nan
nadagopanda.
33 Dat ipatakdeg nan Judio
nan ib-ada ay si Alejandro is-
nan kad-an nan kaipoipogaw
ta iyispikalna koma nan om-
ommat. Isonga tinmakdeg
si Alejandro et pinadasna ay
mangipaginek isnan ipogaw
ta kaliyana daida.
34 Ngem inmatonanda ay
Judio siya dadat eesangen
nan ibogbogawda is ngan-
ngani ay doway olas ay
mangmangmangwani en,
“Madaydayaw si Artemis ay
dios id Efeso.”
35 Ngem nan esay nan-
gato ay ipogaw isnan ili
et inpaginekna daida danat
kanan ken daida, “Dakayo
ay kailiyak ay iyEfeso, ayke
maid mangtek ay datako nan
mangbanbantay isnan sim-
baan nan madaydayaw ay
dios tako ay si Artemis ya
nan tinagtago ay bato ay na-
gapo id daya id kasin?
36 Maid mabalin is mang-
wani en baken tet-ewa na
isonga masapol ay igig-
inekyo ay adi kayo kaneg
matawtawaw.
37 Nan ipogaw ay inyaliyo
isna et maid inakewda isnan
simbaan tako ya egayda oy-
awen nan dios tako.
38 Isonga no wada nan
ipogaw ay idalom da
Demetrio ya nan ib-ana
et wada nan howis isnan
opisinada ya olay nan men-
lelebbeng isnan probinsiya
et wadada abes. Isonga
idalomda koma ken daida
esapay songbatan abes nan
idalomda.
39 No waday tap-in di lay-
denyo is maibaga et totyaen
tako isnan osto ay miting
tako.
40 Tay gapo isnan
inikkanyo id wani mabalin
ay maidalom tako isnan apo
tako id Roma et sino ngen
nan isongbat tako tay maid
osto is ninpoonan nan nin-
golowanyo.”
41 Kinwanina di danat
kanan en mabokada.

20

*Nan Sinmagongan Da
Pablo Isnan Il-ili Ay Pinas-
pasyalda*

1 Idi nakwas nan nin-
golowan nan menbesbesa
dat ayagan Pablo nan ma-
mati ken Jesus ay mangi-
pagaget ken daida isnan
pammatida esanapay taynan
daida ay omey id Macedonia.
2 Isnan nangpaspasyalana
isnan kailiili id isdi ay men-
is-isolo isnan mamati ken Je-
sus et ginmasingda dat omey
id Acaya.
3 Tolo ay bowan nan
ninteteana id isdi danat
kanan en menlogan isnan
bapor ta omey koma isnan
probinsiya id Siria ngem
dat maipagtek nan kanan
nan Judio ay adi mamati
ken Jesus en pateyenda

siya. Isonga ninemnemna ay
kasin idaan id Macedonia.
4-5 Idi inomdan kami id Fil-
ipos dat omon-ona nan ib-
ami ay menlogan isnan ba-
por ay omey mangseed ken
dakami id Troas. Daida
da Sopatro ay anak Pirro
ay iBerea ken Aristarco yas
Segundo ay iTesalonica yas
Gayo ay iDerbe yas Timoteo
ya da Tikico ken Trofimo ay
iyAsia.
6 Idi nakwas nan fiesta ay
nangananda isnan tinapay
ay egay kabobodan dakamit
menlogan isnan bapor. Sak-
en si Lucas ay nakkey
abes. Inmey nan limay
agew esamipay datngan
nan ib-ami id Troas. Et
nakadomingomi isdi.

Nan Natekdagan Eutico Id Troas

7 Isnan Domingo et
nadagop kami am-in ay
mamati ken Jesus ta ka-
nenmi nan tinapay ay
mangnemnemanmi isnan
nateyan Jesus. Dat men-
isolo si Pablo enggana isnan
tengan di labi tay kanana en
komaan isnan kawakgatana.
8 Adoado nan silaw isnan
kowalto id ngato ay nin-
teteanmi.
9 Nan esa ay baballo ay
si Eutico et intotokdona is-
nan tawa. Idi nabayag
ay ninkalkali si Pablo dat
mentomtom-e si Eutico dat
maseyep isonga natekdag ay
nagapo isnan maikatlo ay
galadon nan baey. Idi enda
bangonen dat obpay natey
et.
10 Ngem linmayog abes si
Pablo et enna gen-an danat
kanan, “Adi kayo madana-
gan tay natago kasin.”
11 Dat kasin tomikid si
Pablo dakamit mangan is-
nan tinapay ay mangnem-
nemanmi isnan nateyan Je-
sus. Dat kasin makikalkali
si Pablo engganay mawakgat
dat komaan.
12 San baballo pay et in-
yeyda isnan baeyda dadat
men-galalasing tay daan ay
matatago.

Nan Inmayan Pablo Id Mileto

13 Ngem isnan ko-
maananmi et inbilin Pablo
ay menlogan kami isnan
bapor ay omey id Asson
dapay ta mendad-aan siya
ay omey isdi esamipay dag-
osen siya.
14 Idi ninsab-at kami id
Asson dat makilogan ken
dakami et omey kami am-in
id Mitilene.
15 Napseng dakamit kasin
menlobwat et linaosanmi id
Chio. Napseng abes dakamit
domag-os id Samos. Kasin
mawakgat pay dakamit
idadawes ay omey id Mileto
16 tay kananmi en adi kami
domag-os id Efeso tay adi lay-
den Pablo ay mabayag kami
id Asia tay menkakamo siya
ay omdan id Jerusalem esa-
pay omdan nan fiesta ay Pen-
tecostes no mabalin.

Nan Inbagan Pablo Isnan Amam-an Di Mamati Ken Jesus Id Efeso

17 Isonga isnan kad-anmi
id Mileto et inbaan Pablo

nan omey id Efeso ay mang-
ayag isnan mangipangpango
isnan mamati ken Jesus id
isdi.
18 Idi inmalida danat
kanan ken daida en, “Dakayo
ay amam-a, getkenyo am-
in nan inik-ikkak isnan
nakiteteak ken dakayo isnan
probinsiyayo id isna Asia
enggana isdin damo ay
inmaliyak.
19 Tinongpalko am-in nan
inbagan Apo Jesus ken sak-
en. Egayak aped ninpa-
pangato. Getkenyo abes ay
no mamingsan et mensakit
nan nemnemko gapo isnan
inik-ikkan nan ib-ak ay Judio
ay nangpalpaligat ken sak-
en ay mangpatey koma ngem
itoltoloyko kayet nan oblak.
20 Getkenyo abes ay maid
egayak inbagbaga is men-
gawisanyo isdin nin-it-
itdowak ken dakayo isnan
madagdagopanyo ya isnan
bab-aeyyo.
21 Getkenyo abes ay in-
setko ay mangibagbaga is-
nan ib-ak ay Judio ya nan
baken Judio ay masapol ay
dokoganda nan basolda ta
patpatiyenda si Apo Dios ya
mamatida ken Apo Jesus.
22 Isonga id wani omeyak
id Jerusalem tay siya nan in-
bagan nan Ispirito Santo ken
sak-en. Et adiyak getken am-
in nan awnit ommat ken sak-
en id isdi.
23 Ngem inpagtek nan
Ispirito Santo ken sak-en is-
nan kailiili ay linal-aosanmi
ay awnitak maibalod ya
mapaligatan id Jerusalem.
24 Ngem napatpateg nan
bilin Apo Jesus is ikkak mo
nan awakko isonga kedeng
nan mangkewasak isnan
inpaoblan Apo Jesus ken sak-
en is nemnemnemek. Et
siya nan mangibagbagaak
isnan gawis ay damag
ay mangipagpagtek isnan
dakkel ay badang Apo Dios
isnan ipogaw.
25 Inbagbagak ken dakayo
nan maipanggep isnan men-
tolayan Apo Dios ay maid
patenggana. Ngem menlogi
id wani et getkek ay adi kayo
kasin il-ilaen sak-en.
26 Isonga ibagak ken
dakayo en no waday awnit
madosa isnan impilno et adi
kabalin ay omipabasol kayo
27 tay maid egayak inbaga
isnan layden Apo Dios ay
maipagtek ken dakayo.
28 Isonga dakayo ay amam-
a, pagawisenyo koma nan
nemnemyo dayot abes
banbantayan ay gawis nan
ipogaw ay inted nan Ispirito
Santo ay biyangyo tapno
solsolotenda si Kristo ay osto.
Isolowanyo ay gawis nan
mamati ken Jesus tay nan
nang-itedana isnan awakna
ay matey nan insakbotna
ken datako.
29 Getkek ay no komaanak
et awnit omali nan men-
isolo isnan baken tet-ewa
ay kanegda atap ay ani-
mal ay mangpatey isnan ta-
laken. Kanak di tay laydenda
ay madadael nan pammatin
nan ipogaw Apo Dios ay ban-
bantayanyo.
30 Olay ken dakayo ay ma-

mati et wada nan maitatapi
ken dakayo ay awnit men-
isolo isnan baken tet-ewa ta
awisenda nan mamati ken
Jesus ta daida nan patiyenda.
31 Isonga makailanyo.
Nemnemenyo ta toladenyo
nan inik-ikkak isnan toloy
tew-en ay nakiteteak ken
dakayo ay egayak somal-
saldeng ay men-isolo ken
dakayo ay olay no mam-
ingsan et men-ag-agaak gapo
isnan dakkel ay seg-angko
ken dakayo.
32 Id wani italekko dakayo
ken Apo Dios ya isnan mait-
itdo maipanggep isnan pilmi
ay badangna ken datako.
Tay nan mait-itdo ay naay
et kabaelana ay mangipa-
pigsa isnan pammati tako
ya mang-ited isnan gawis
ay it-ited Apo Dios isnan
ipogawna.
33 Sak-en pay et egayak
ninkedkedaw is sipingyo
wenno badoyo.
34 Tay getkenyo ay kigadak
ay nin-ob-obla is ninkatagok
ya nan ninkatagon nan iib-
ak.
35 Tay siya di gedan nan
inpail-ilak ken dakayo et
gawis no men-obla tako ta
waday ibadang tako isnan
makasapol tay nenemnemek
nan kinwanin Apo Jesus en,
‘Am-amed nan gasing nan
men-ited ay mangbadang
isnan makasapol mo nan
gasing nan maagtan.’ ”
36 Idi nakakali si Pablo da-
dat menpalintomeng am-in
ay menlowalo.
37 Dadat men-aga ay
mangikawe koma ken siya
tay adida layden ay komaan
siya.
38 Tay pilmi ay menseseg-
angda gapo isnan nang-
dengnganda ay adida kasin
esa men-in-inila. Dadat
ipango siya enggana isnan
bapor.

21

Nan Inmayan Pablo Id Jerusalem

1 Dakami ken da Pablo et
idi kasin kami ninlogan ay
mangtaynan ken daida et in-
dadawesmi id Coos. Isnan
napsengana inmey kami id
Rodas. Idi napseng abes dat
id Patara.
2 Et dinatnganmi isdi nan
esay bapor ay omey id Feni-
cia. Dat siya nan ninlo-
gananmi.
3 Isnan omay-ayanmi
et linaosanmi id Chipre
isnan makanigidmi. Damit
indadawes id Tiro ay esay
ili isnan probinsiya id Siria
dakamit mendessaag tay
siya nan nangipadessaa-
ganda isnan kalga.
4 Dinatnganmi nan
mamati ken Jesus et
nakadomingomi ay nakite-
tee ken daida. Dadat ibaga
ken Pablo ta adi omey id
Jerusalem tay inpagtek nan
Ispirito Santo ken daida en
awnit mapaligatan id isdi.
5 Ngem idi nakwas nan
ninteteanmi id isdi dakamit
omey kayet. Dadat mas-
inbabaey ay mangipango
ken dakami enggana isnan
baybay ay benget nan ilida.

Dakamit menpalintomeng
ay menlowalo. Idi naka-
pakada kami ken daida
dadat palobwaten dakami.
6 Dakamit menlogan isnan
bapor dadapay somaa isnan
bab-aeyda.

7 Ninlogan kami enggana
id Tolemaida ay nagapo id
Tiro dakamit mendessaag.
Nakiag-aggong kami isnan
mamati ken Jesus id isdi et
siya nan inmapaanmi.
8 Idi nawakgat dakamit
komaan ay omey id Ce-
sarea. Nan baey Felipe
nan nakiteteanmi id isdi.
Siya nan esa isnan pito ay
napili ay mangbadang isnan
aapostolis id Jerusalem id
kasin. Men-is-isolo abes
maipanggep ken Jesus.
9 Wada abes nan epat ay
an-akda ay bababassang ay
mamadton Apo Dios.
10 Nakitetee kami id isdi is
nadandan ay agew dat wada
nan am-ama ay mamadton
Apo Dios ay kangadan is
Agabo ay inmali ay nagapo id
Judea.
11 Dat omali ay mang-ila
ken dakami. Danat alan nan
balikes Pablo et ibedbedna
isnan ledengna ya nan sik-
ina danat kanan en, “Siya
na nan kayat ay ipagtek nan
Ispirito Santo. Nan kakwa
isnan balikes ay naay et siya
nan awnit esa ogden nan Ju-
dio id Jerusalem ay kaneg
met laeng nan naikkan isnan
ledengko ya nan sikik ay nag-
od. Awnitda abes idalom
isnan baken Judio ay mangi-
papatey ken siya.” Kinwanin
Agabo di.
12 Idi dinngemi di dakamit
menpakaasi am-in ta adi
koma omey si Pablo id
Jerusalem.
13 Dat songbatan Pablo
ay mangwani en, “Dayon
agaan sak-en? Dayon
pasakiten nan nemnemko?
Nakasaganaak isnan man-
gibalodanda ken sak-en
olay no mangpateyda id
Jerusalem maipanggep isnan
pammatik ken Apo Jesus.”
14 Idi adi kabalin ay ipap-
atimi nan kayatmi dakamit
iginek et kananmi en, “Sapay
koma ta nan layden Apo Dios
di ommat.”
15 Nakwas nan nin-
teteanmi isdi dakamit
mensagana ay omey id
Jerusalem.
16 Wada abes nan mamati
ken Jesus ay iCesarea ay
nakkey abes id Jerusalem.
Dadat ipango dakami isnan
baey Nason ay iChipre
tay siya nan kananda en
menteanmi. Si Nason et
nabayag ay mamati ken
Jesus.

Nan Inbagan Santiago Ken Pablo

17 Nan mamati ken Jesus
id Jerusalem et ginmasingda
isnan inomdananmi isdi.
18 Idi napseng dakamit
omey ay menpaila ken da
Santiago ya nan am-in ay
amam-a ay mangipangpango
isnan mamati ken Jesus.
19 Idi nin-asiinilada dat
sodsodoken Pablo am-iam-in
nan inpaikkan Apo Dios is-
nan baken Judio isnan nin-
isolowana ken daida.

20 Idi dinngeda di dadat
daydayawen si Apo Dios.
Ngem kinwanida ken Pablo,
“Besatmi, getkem et kali-
bolibo nan bilang nan Judio
ay mamati ken Jesus et am-
iam-inda et ipapatida ay
mangwani en masapol ay
matongpal nan linteg tako
ay Judio.
21 Ngem wada nan nan-
gibaga ken daida en init-
dowam kano nan Judio ay
wada isnan ilin di baken Ju-
dio ta taynanda nan linteg
tako ay initdon din si Moses.
It-itdom kano ta adida segy-
atan nan an-akda ya adida
soloten nan ogali tako.
22-24 Isonga sino nan ikkan
tako ta getken nan ib-a
tako ay egaymo initdo dadi
tay kapilitan ay awnitda
dengngen ay wadaka isna?
Waay siya ngalod na nan
gawis ay ikkam. Makkeyka
isnan naayda epat ay amam-
a ay wada nan insapatada
ken Apo Dios. Et omey
kayo isnan Templo ta men-
paila kayo isnan padi ta
tongpalenyo nan kanan nan
linteg tako ay maikkan.
No makwas pay nan pitoy
agew dakat bayadan nan
masapolda ta mabalin ay
apologan nan padi daida. Et
awnit siya nan mangtekan
nan ipogaw en tongpalem
gedan nan linteg tako.
25 Ngem nan baken Judio
ay mamati ken Jesus et adimi
kanan ta patiyenda nan lin-
teg tako ay Judio. Kedke-
deng san bilin ay insolatmi
ken daida ta adida is-isda
nan naiboyag isnan sinang
didios ya adida is-isda nan
basa ya adida is-isda nan
napalti no egay nakaan nan
basana isnan napaltiyana ya
adida iseyseyep nan bak-
enda asawa.” Siya di nan
kinwanin da Santiago ken
Pablo.
26 Isonga napseng dat mai-
boweg si Pablo isnan epat
ay amam-a et omeyda isnan
Templo et menpailada isnan
padi ta ipagtekda nan agew
ay kakwasan nan ikkanda
esadapay menpalti ya men-
paapolog.

Nadpap Si Pablo

27 Nganngani ay makwas
nan pitoy agew dat wadada
nan Judio ay nagapo id Asia
ay nang-ila ken Pablo isnan
Templo. Dadat ibaga isnan
kaipoipogaw ta sapeenda si
Pablo dadat depapen
28 dadapay menbogaw
isnan ib-ada ay Judio ay
mangwani en, “Akayo
gagayyem. Mangbadang
kayo tay si tona nan om-
omey isnan kailiili ay men-
is-isolo isnan naikakasiyo
ken datako ay Judio ya nan
Templo tako ya nan linteg
tako ay initdon din si Moses.
Nan esa pay ay inikkana et
padogisena nan Templo tako
tay inpasgepna nan baken
Judio.”
29 Kinwanida di tay inilada
ay inboboweg Pablo nan
esay iyEfeso ay si Trofimo
isnan ili id Jerusalem et

kananda en waay inisgepna
siya isnan Templo.
30 Idi dinngen nan omili
id Jerusalem di dadat
makaliget dadat kasitatagtag
ay en mangikawe ken Pablo
et goyodenda ay mangibala
isnan Templo dadat emban.
31 Laydenda ay mangpatey
ken siya koma ngem dinngen
nan apon di soldado ay
iRoma ay mentoltolay id
Jerusalem ay men-golgolo
am-in nan omili.
32 Danat ipaayag nan
kakapitan ya nan sosol-
dadoda dadat asitatagtag
ay omey mangdateng isnan
kaipoipogaw. Idi ilan nan
ipogaw san apo ya san
sosoldado dadat isaldeng ay
mangbab-aig ken Pablo.
33 Dat ikawen san apo si
Pablo et ipag-odna is doway
kawal danat sooten isnan
kaipoipogaw no sino nan
ngadana ya nan basolna.
34 Ngem nateketeken
nan insongbatda dadapay
menngalngalawngaw isonga
egay maawatan san apo
nan kinwanida. Isonga
kinwanina en maiyey isnan
menteteanda ay sosoldado.
35 Idi inomdanda isnan
agdan dadat lak-eyen siya
ay mangipapangato tay
dadama nan inikkan nan
kaipoipogaw
36 ay nangboboweg ken
daida dadapay menbog-
bogaw ay mangwani en,
“Pateyen tako.”
37 Si Pablo pay isnan
songsonggepanda isnan
mentetean di sosoldado et
kinwanina issan apo, “No
mabalin koma wada nan
ibagak ken sik-a.” Dat
nasdaaw san apo tay gintek
Pablo nan kalina ay Griego
tay siya nan inkalina.
38 “Kanak en sik-a san
iyEgipto ay ninpagolo isnan
ipogaw id kasin ay apon
di epat ay libo ay ninpatey
is ipogaw ay nangboboweg
ken siya isnan pondag,”
kinwanin san apo ken Pablo.
39 “Bakenak,” kinwanin
Pablo. “Judiowak ay iTarso
id Cilicia et waay maid egay
nangtek isnan ilimi. Et
wada nan kayatko ay ibaga
isnan ipogaw ay naayda no
mabalin.”
40 Dat owenan san apo
dat tomakdeg si Pablo is-
nan agdan danat ipaginek
nan kaipoipogaw. Idi gin-
minekda dat komali si Pablo
isnan Hebreo ay kalin nan
ib-ana ay Judio.

22

Nan Nangsongbatan Pablo Isnan Judio

1 Kinwanin Pablo en,
“Dakayo ay bebsatko ya am-
ak, dengngenyo pod nan
isongbatko isnan ipabasolda
ken sak-en.”
2 Idi dinngeda ay Hebreo
nan kalina dadat am-amed
gominek. Dat itoloy Pablo ay
mangwani en,
3 “Sak-en et Judiowak.
Naiyanakak id Tarso ay esay
ili isnan probinsiya id Cilicia.
Ngem id isna Jerusalem nan
nasiknak. Si Gamaliel din
mistolok ay nangisolo ken
sak-en am-in isnan linteg

din alal-apo tako ay Judio.
Napigsa nan pammatik ken
Apo Dios ay kaneg ken
dakayo abes id isna.
4 Tay sak-en abes et pinal-
paligatko ya inpapateyko
nan mamati ken Jesus. Olay
lalalaki wenno bababai et
dinpapko daida am-in ay
mangipabalod.
5 Nan kangatowan ay padi
ya nan am-in ay amam-
a tako et getkenda nan
inik-ikkak. Mabalin ay
paneknekanda ay tet-ewa
nan ibagbagak tay daida
nan nangiyali is solat ay
maipaw-it isnan ib-a tako
ay Judio id Damasco ta
mabalin ay omeyak id isdi
ay mangdepap isnan mamati
ken Jesus ta iyalik daida id
isna Jerusalem ta madosada.
6 Ngem isnan nganngani
ay omdananmi id Dam-
asco et nakag-aw dat aped
mapanat-a din kad-ak et
masilanganak isnan pat-a ay
nagapo id daya.
7 Daket matokang daket
dengngen nan mangmang-
wani en, ‘Saulo, Saulo dakan
mangpalpaligat?’
8 Daket songbatan, ‘Sinoka,
Apo?’ Danat kanan en, ‘Sak-
en si Jesus ay iNazaret ay
mangisakit isnan ipogawko
ay palpaligatem.’
9 Nan iib-ak pay et inilada
nan pat-a ngem egayda
dengngen nan ninkalkali
ken sak-en.
10 Daket kanan, ‘Sino nan
masapol ay ikkak, Apo?’
Danat kanan ken sak-en
en, ‘Ibangonmo ta omeyka
id Damasco ta maipagtek
ken sik-a isdi nan awnitak
ipaikkan ken sik-a.’
11 Ngem adiyak makaila
tay nakowapak isnan
nasiliyak issan pat-a. Isonga
nan iib-ak et pinadangda
sak-en ay mangipango eng-
gana ay inomdan kami id
Damasco.
12 Wada id Damasco nan
kangadan is Ananias. Gawis
nan inik-ikkana ay mamati
isnan linteg Moses isonga
lispitowen am-in nan ib-a
tako ay Judio id Damasco
siya.
13 Dat omali siya et
tomakdeg isnan sag-enko.
Danat kanan ken sak-en, ‘Be-
satko ay Saulo, mapokyatan
nan matam ta makailaka.’
Daket bitagen nan matak et
ilak siya.
14 Danat kanan ken sak-en,
‘Nan Dios ay dinaydayaw din
alal-apo tako et pinilina sik-
a ay mang-ila ya mangdenge
isnan maibagay ay Anakna
tay laydena ay getkem nan
ipaikkana ken sik-a.
15 Tay sik-a nan awnit
mangipagtek isnan kaipoi-
pogaw isnan inilam ya
dinngem.
16 Sino nan sedsed-
em? Ibangonmo ta men-
pabonyagka. Apowem si
Apo Jesus ta makaan nan
basolmo.’ Siya di nan
inbagan Ananias ken sak-en.
17 Idi sinmagongak id isna
Jerusalem daket menlol-
owalo isnan Templo tako dat
wada nan kaneg iitaw ay
inpailan Apo Dios ken sak-
en

18 tay inilak si Jesus ay
mangwani ken sak-en en,
‘Ikakamom ay mangtaynan
id isna Jerusalem tay awnit
adi patiyen nan ib-am ay Ju-
dio id isna nan ibagbagam
maipanggep ken sak-en.’
19 Ngem kinwanik ken
siya, ‘Waay mamatida, Apo,
tay getkenda ngalod ay id
kasin et sak-en nan nangbab-
aig ya nangipabalbalod
isnan mamati ken sik-a
isnan kasinasinagoga ay
madagdagopanda.
20 Getkenda abes nan
gasingko id kasin ay
mangbantay isnan nang-
pateyanda isdin si Esteban
ay esay nangibagbaga isnan
maipanggep ken sik-a. Sak-
en pay nan nanggegeen
isnan badon di nangpatey
ken siya.’
21 Danat kanan ken sak-
en en, ‘Olay, omeyka et tay
ibaak sik-a ay omey men-is-
isolo isnan baken Judio isnan
anaanaddawi ay il-ili.’ ” Siya
di nan inbagan Pablo isnan
kaipoipogaw.

22 Et dinngen nan kaipoi-
pogaw siya enggana isnan
nangwaniyana en omey
isnan baken Judio dadat
menbogaw ay mangwani en,
“Pateyen tako siya tay gag-
awis no matey.”
23 Et nakaligetda dadat
aped iwasawas nan bad-
badoda ya itabtab-okda nan
tapok gapo isnan ligetda.
24 Dat ipasgep nan apon
di sosoldado si Pablo isnan
menteteanda ta ipabaigna ta
ibagana nan tet-ewa no ay-
tay dan aped nakaliget nan
kaipoipogaw ken siya.
25 Ngem idi ibaodda siya
tasiyay baigenda koma
dat komali si Pablo isnan
kapitan ay tinmatakdeg
isnan sag-ena ay mangwani
en, “Ayke waday lebbengyo
ay mangbaig isnan ipogaw
ay waday kalintegana ay
kanega iRoma no egay
kasomalya on-ona?”
26 Idi dinngen nan kapitan
nan kinwanina danat omey
ibaga isnan apona. Kinwan-
ina en, “Sino nan aped tako
ik-ikkan dapay wada nan
kalintegan tona ay kanega
iRoma?”
27 Dat omey nan apo ay
mangsoot ken Pablo ay
mangwani, “Ibagam no tet-
ewa ay iRomaka.” Dat kanan
Pablo en, “Owen, tet-ewa.”
28 Dat kanan nan apo,
“Olay sak-en ngem dakkel
nan inbayadko ta mabalin
ay maibilangak ay iRoma.”
“Ngem sak-en,” kanan
Pablo, “maid inbayadko tay
naiyanakak ay iRoma abes.”
29 Dat nan deeyday mang-
baig koma ken siya et
kinmaanda ya olay nan
apoda et inmegyat isnan
nangtekana ay apedna
inpabaod nan ipogaw ay
wada nan kalintegana ay
kanega iRoma.

Nan Nangsomalyaan Nan Judio Ken Pablo

30 Isnan napsengana et
kayat nan apo ay getken
nan osto ay mangipabasolan
nan Judio ken Pablo isonga

inpakaana nan naigagalot ken siya danat ipatogop nan menkangangato ay papadi ya nan am-in ay amam-an di Judio. Danat ipatakdeg si Pablo ta komali ken daida.

23

1 Dat inengneng Pablo nan amam-a et kanana en, “Dakayo ay iib-ak ay Judio, getken Apo Dios ay enggana id wani et ostoosto nan mangsolsolotak ken siya isonga maid babawin nan nemnemko.”

2 Ngem si Ananias ay kangatowan ay padi et inbagana isnan naisasag-en ken Pablo ta tampikenda nan topekna.

3 Dat kanan Pablo ken siya en, “Ayke adi dosaen Apo Dios sik-a abes tay aginngangatoka tay bistaem sak-en maipanggep isnan linteg tako ngem sik-a nan nakabasol tay inpatampikmo sak-en dapay iyadin nan linteg tako di is maikkan.”

4 Dat kanan nan naisasag-en ken siya, “Damen aped oyawen nan kangatowan ay padin Apo Dios?”

5 Dat kanan Pablo, “Mosaya gintekko ay siya nan kangatowan ay padi, gagayyem, ta egayak koma kinwani di tay kanan nan naisolat ay kalin Apo Dios en adi tako oyawen nan apo tako.”

6-8 Dat ilan Pablo nan amam-a ay wada nan doway dagop ay Fariseo ya Saduceo. Nan Saduceo et daida nan mamati ay adi kasin matago nan ipogaw no epdas natey ya kananda en maid anghel wenno ab-abiik. Ngem nan Fariseo et patiyenda ay wada am-in dadi. Dat nemnemen Pablo nan limidyona. Isonga ibibiyadna nan kalina ay mangwani en, “Gagayyem ay amam-a, sak-en et Fariseowak. Naiyanakak ay Fariseo. Isonga patiyek ya sedsed-ek nan kasin matagowan nan natey ay ipogaw. Dapay siya di nan apedyo mangipabasolan ken sak-en.” Et siya nan ninasiligtan nan Fariseo ya nan Saduceo tay adi men-iso nan pammatida.

9 Isonga ninngangalawngawda ay menbogaw. Dat tomakdeg nan tap-in di Fariseo ay men-is-isolo isnan linteg et ipapatida ay mangwani en, “Maid magtek is basol nan ipogaw ay naay tay waay tet-ewa ay ninpaila nan adi kaila wenno anghel ken siya.”

10 Dadat am-amed menasisongbat isonga inmegyat nan apon di sosoldado moditya men-ginoyodanda si Pablo et maanok-a nan awakna isonga inbilina isnan sosoldado ta enda eyey isnan menteteanda.

11 Dat isnan labi, ninpaila si Apo Jesus ken Pablo ay mangwani en, “Adika omegyat tay awnitmo ipagtek nan maipanggep ken sak-en id Roma ay kaneg met laeng nan inik-ikkam id isna Jerusalem.”

Nan Nangpadasan Di Epatpoo Ay Ipogaw Ay Mangdepap Ken Pablo

12-13 Isnan napsengana
wada nan epatpoo ay Judio
ay adi mamati ken Jesus
ay nintotya no sino nan
ikkanda ay mangpatey ken
Pablo. Ninsapatada am-in
ay adida mangmangan ya
adida omin-inom engganay
pateyenda si Pablo.
14 Dadat omey makitoya is-
nan menkangangato ay pa-
padi ya nan amam-an di Ju-
dio ay mangwani en, "Insap-
atami ay adi kami mangman-
gan engganay pateyenmi si
Pablo.
15 Isonga dakayo ay amam-
ami et kadya ibagayo is-
nan apon di sosoldado ta
iyalina si Pablo isnan naay
pagmitinganyo ay kaneg lay-
denyo tet-ewa ay somalyaen
siya ay gawis. Dakamit
siimen siya isnan daan ta
pateyenmi siya esapay om-
dan isna."
16 Ngem nan kaanakan
Pablo et dinngena ay siimen
koma san deeyda ay ipogaw
si Pablo. Isonga inmey isnan
mentetean di sosoldado ay
mangibaga ken Pablo.
17 Dat ayagan Pablo nan
kapitan danat kanan ken
siya, "Eyeymo nan baballo ay
naay isnan apoyo tay wada
nan ibagana ken siya."
18 Isonga inyey nan kapi-
tan danat kanan, "Nan balod
ay si Pablo et inayagana sak-
en ta ipangok nan baballo
ay naay tay wada kano nan
ibagana ken sik-a."
19 Dat padangen nan apo
san baballo et gomaygay-
edda ta makekedengda
danat sooten no sino nan
kayatna ay ibaga.
20 Dat kanan nan baballo
isnan apon di sosoldado en,
"Nan Judio et nintotolagda
ta ibilinda ken sik-a ta eye-
ymo si Pablo isnan pagmitin-
ganda is wakgat ta soma-
lyaenda ay gawis kano.
21 Ngem adim kadi pat-
patiyen daida tay nasolok
is epatpoo ay ipogaw nan
mangsis-iim ken siya tay
insapatada en adida mang-
mangan ya adida omin-inom
engganay pateyenda siya.
Nakasaganada et kedkedeng
nan kanam is sesed-enda."
22 Dat kanan nan apo,
"Adim ibagbaga ay inbagam
nan naay ken sak-en." Kin-
wanina di danat pabalaen
san baballo.

Nan Nangyeyanda Ken Pablo Id Cesarea

23 Dat ayagan nan apo
nan dowa ay kapitan danat
kanan ken daida, "Isaganayo
nan dowanggasot ay sosol-
dado ay mangipango ken
Pablo id Cesarea ya nan
dowanggasot ay menbabal-
beg ya nan pitompoo ay
mensakay is kabayo. Ngem
sokod alas nowibi isnan labi
esakayopay menlobwat.
24 Pasakayenyo abes si
Pablo. Dayot bantayan
siya ta maid ommat ken
siya enggana ay id-anyo
ken Gobilnadol Felix." Siya
di nan inbagana isnan
kakapitan.
25 Ninsolat abes ay mang-
wani en,

26 “Apo Gobilnadol Felix,
sak-en si Claudio Lisias nan
mensolat et komostaka.
27 Nan ipogaw ay naay
et dinpap nan Judio tay
kananda en pateyenda.
Ngem dakami ya nan sosol-
dado et dinatnganmi siya.
Idi gintekko ay iRoma siya
et inbaliwak.
28 Ngem gapo tay kayatko
ay getken no sino nan ipaba-
solda ken siya et inyeyko is-
nan aamam-ada.
29 Isonga getkek ay
maid basolna is gapo ay
maibalod wenno mapatey
tay maipanggep isnan lin-
tegda nan gapo ay nakalig-
tanda ken siya.
30 Idi wada nan nangi-
pagtek ken sak-en en wada
nan mangsiim ken siya daket
kanan en gawis no maiyey
ay dagos ken sik-a. Inbilinko
abes isnan nangidalom ken
siya ta omeyda abes issa ta
ibagada ken sik-a no sino
nan ipabasolda ken siya.”
Siya di nan naisolat.

31 Idi nalabi dat ipangon
nan sosoldado si Pablo eng-
gana id Antipatrisa tay siya
nan inbilin nan apoda ken
daida.
32 Kawakgatana dat so-
magong nan tap-in di sosol-
dado isnan menteteanda id
Jerusalem daet kedeng nan
nakasakay is kabayo nan
nangiboweg ken Pablo.
33 Idi id-anda si Pablo id
Cesarea dadat iyey siya ya
nan solat isnan gobilnadol.
34 Idi binasan nan gobil-
nadol nan solat danat sooten
ken Pablo no sino ay probin-
siya nan nagapowana dat
ibagan Pablo en iCilicia siya.
35 Dat kanan nan gobil-
nadol ken siya en, “Esak so-
malyaen sik-a no omali nan
nangidalom ken sik-a.” Kin-
wanina di danat ibaga ta
magowaldiyaan si Pablo is-
nan baey ay inpasaad din ali
ay si Herod.

24

Nan Nangsomalyaan Felix Ken Pablo

1 Nallos nan limay agew
dat omey nan kangatowan
ay padi ay si Ananias ya nan
tap-in di amam-an di Judio
ya nan esay abogadoda ay si
Tertulo id Cesarea ta ibagada
isnan gobilnadol nan ipaba-
solda ken Pablo.
2 Idi inpaayag nan gobil-
nadol si Pablo dat ibagan
Tertulo nan ipabasolda ken
siya. Kanana en, “Maday-
dayaw ay Apo Gobilnadol.
Gapo isnan gawigawis ay
ik-ikkam ay mentolay ken
dakami et sinmaldeng nan
nang-aamis ken dakami da-
pay adoado nan nas-et isnan
kad-anmi.
3 Et am-in kami isnan kaili-
ili et getkenmi am-in nan
inik-ikkam et men-iyaman
kami ken sik-a.
4 Adiyak layden ay
tawtawen sik-a ngem no
mabalin ta anosam ay
mangdedenge isnan naay
atiatik ay ibagami ken sik-a.
5 Nan ipogaw ay naay
et getkenmi ay ngawi siya
tay golgolowena am-in nan

Judio isnan kailiili isnan
batawa. Siya gedan nan esay
apon nan obon di ipogaw
ay mamati ken Jesus ay
iNazaret ay mang-ad-adi ay
mangsolot isnan tet-ewa.
6 Pinadasna abes ay
padogisen nan Templomi
ay mangdaydayawanmi ken
Apo Dios isonga dinpapmi.
7 (-)
8 No somalyaem et magtek
ay tet-ewa am-in nan ibag-
bagami." Siya di nan kin-
wanin Tertulo ken Felix.
9 Nan iib-an Tertulo
abes et ab-aboloyanda nan
kankanana.

*Nan Insongbat Pablo Is-
nan Naidalomana*

10 Dat ipakalin Gobilnadol
Felix si Pablo. Et siya na
nan songbatna. Kanana en,
"Getkek ay nabayag nan nin-
tolayam ken dakami ay Ju-
dio isonga men-gasingak ay
mangsongbat isnan ipabasol
datona ken sak-en tay sik-a
nan wada.
11 Nalaka ay getkem ay
egay nasolok is simpoo ya
doway agew nan ninteak id
Jerusalem. Inmeyak isdi ay
mangdayaw ken Apo Dios is-
nan Templona.
12 Maid polos nang-il-anda
ken sak-en is makisongsong-
batak isnan Templo wenno
nanggolgolo isnan kaipoi-
pogaw isnan kasinasinagoga
wenno isnan kompolmi ay
kad-anda.
13 Maid polos mabalin is
ikkanda ay mangpaneknek
isnan naay ay ipabasbasolda
ken sak-en.
14 Ngem kedeng na is
getkek ay tet-ewa is kin-
wanida tay tet-ewa ay mai-
tatapiyak isnan mamati ken
Jesus ay kananda en teken
ay solsolo. Si Apo Dios ay
dinaydayaw din alal-apomi
nan daydayawek abes ngem
nan initdon Jesus nan sol-
solotek ay mangdaydayaw
ken siya. Patiyek pay am-in
nan naisolat isnan lintegmi
ya nan am-in ay insolat nan
mamadton Apo Dios id kasin.
15 Nan naayda ay amam-
ami ay Judio et patpatiyenda
ya sedsed-enda gedan nan
patpatiyek ya sedsed-ek et
siya di nan mangtagowan
Apo Dios isnan am-in ay
natnatey ay gawis wenno
ngawi.
16 Gapo tay siya di nan
patpatiyek et padpadasek
ay mang-ikkan isnan gawis
tasiyay adiyak mabainan
ken Apo Dios ya isnan
ipogaw.
17 Nabayag ay kinmaanak
id Jerusalem et kadatdaten-
gak ay en mang-ited isnan
siping ay maibadang isnan
ib-ak ay makasapol. Daket
omey abes ay menpalti ta
maiboyag ken Apo Dios is-
nan Templona.
18 Et maid mabalin is
ipabasolda ken sak-en tay
siya di san ik-ikkak isnan
nangdatngan nan Judio ay
iyAsia ken sak-en isnan
Templo. Kagapgapowak ay
en ninpaila isnan padi. Maid
met menngangalawngaw
isdi ya maid abes adoado is
ipogaw.

19 San deeyda ay iyAsia
koma nan inmali ay mangi-
dalom no waday ipabasolda
ken sak-en.
20 Ngem maidda isonga
nan naayda ay amam-ami
nan mangibaga koma no
tet-ewa ay waday getkenda
is basolko isnan nangsoma-
lyaanda isnan nadagopan
nan amam-a id Jerusalem.
21 Nan getkek et kedeng
ay kananda en basolko
et nan inbagak ken daida
isnan nangitakdegak ay
nangibiyad isnan kalik ay
mangwani en, 'Nan gapo ay
mangsomalyaanyo ken sak-
en et gapo tay mamatiyak
ay kasin matago nan natey
ay ipogaw.' " Siya di nan
kinwanin Pablo isnan gob-
ilnadol.

Nan Nabalodan Pablo Isnan Kagobilnadol Felix

22 Ngem si Gobilnadol Fe-
lix et adoado nan gintekna
maipanggep isnan ik-ikkan
nan mamati ken Jesus ya nan
isolsoloda ay initdon Jesus.
Isonga inpakaana daida tay
kanana en ta omali si Lisias
ay apon di sosoldado esana-
pay banagen.
23 Danat ibilin isnan
kapitan ta ipagowaldiyana
si Pablo ngem adida pal-
paligaten dadapay ipalobos
abes nan omayan nan
gagayyemna ay mangyey
isnan masapolna.
24 Nallos nan nadandan ay
agew dat wada da Felix ya
nan asawana ay Judio ay
si Drusila. Danat ipaayag
si Pablo ta dengngenda nan
ibagana maipanggep isnan
pammati ken Jesu Kristo.
25 Dat isolon Pablo ken siya
nan maipanggep isnan gawis
ay maikkan ya nan osto ay
nemnem ta adi ik-ikkan di
ipogaw nan ol-olay. Inba-
gana abes ay awnit bana-
gen Apo Dios nan kaipoi-
pogaw isnan batawa ta iba-
gana nan maitapi ken siya
ya nan adi. Idi insolona
di dat omegyat si Gobilnadol
Felix danat pabal-en siya ay
mangwani en, "Olay omeyka
id wani ta is mamingsan no
waday wayak esakpay kasin
ipaayag sik-a."
26 Dat kanayon ay
ipaayagna si Pablo ta men-
toyada ngem nan wada
isnan nemnemna et kanana
en ta moke agtan Pablo siya
is siping.
27 Nakwas nan doway tew-
en dat maisokat si Porcio
Festo ken Felix ay men-
gobilnadol. Ngem gapo tay
layden Felix ay it-it-ek nan
Judio siya isonga egayna
pinalobosan si Pablo.

25

Nan Nangbistaan Festo Ken Pablo

1 Nakwas nan toloy agew
enggana isdin ninlogiyan
Festo ay men-gobilnadol
id Cesarea dat omey id
Jerusalem.
2-3 Dat nan menkangan-
gato ay papadi ya nan apon
di Judio id isdi et inbagada
nan lilida maipanggep ken
Pablo dadapay mensegseg-
ang ay mangipapati ta

ipaeyeyna si Pablo id
Jerusalem. Siya di nan
kananda tay nenemne-
menda ay siimenda siya
isnan daan ta pateyenda.
4 Ngem sinmongbat si
Festo ken daida ay mang-
wani en, “Nagogowaldiyaan
si Pablo id Cesarea dakpay
nganngani ay somaa.
5 Isonga no waday
manglayad isnan ap-oyo ay
makkey ken sak-en et gawis
no id isdi nan mangidalo-
manyo ken Pablo no waday
inikkana is ngawi.” Siya di
nan insongbat Gobilnadol
Festo isnan Judio.
6 Et waay wao wenno sim-
poo ay agewna id Jerusalem
esapay somaa id Cesarea.
Dat isnan kawakgatana et
inpaayagna si Pablo ta bis-
taena.
7 Idi inomdan si Pablo dat
likoben nan Judio ay nagapo
id Jerusalem. Et adoado
nan mendagsen ay inpaba-
solda ken siya. Ngem maid
ikkanda ay mangpaneknek
is basolna.
8 Nan insongbat Pablo
et kinwanina en, “Maid
getkek is basolko isnan linteg
wenno isnan Templo tako.
Olay ken Ali Cesar et maid
gedan.”
9 Ngem gapo tay kayat Go-
bilnadol Festo ay dayawen
nan Judio siya isonga
sinootna ken Pablo en,
“Ay laydem ay omey id
Jerusalem ta isdi nan mang-
bistaak isnan dalomda ken
sik-a?”
10 Dat kanan Pablo en,
“Adi, tay naayak ay mangi-
tatakdeg isnan sasagangem
et sik-a nan esay tinodin-
gan Ali Cesar ay kalebbeng
ay mangibanag isnan kasok.
Ngem nan ib-ak ay Judio et
maid biyangda ken sak-en
tay getkem met ay maid ba-
solko ken daida.
11 Tay no nakabasolak
isnan lintegyo ya omanay is
kapateyak et adiyak adyan.
Ngem nan inpabasolda ken
sak-en et maid kinatet-
ewana isonga adi mabalin ay
ipabanagmo nan kasok ken
daida. Isonga laydek ay si Ali
Cesar nan mangibanag.”
12 Dat makitoya si Gob-
ilnadol Festo isnan ib-ana
ay nalaing ay mangibanag
danat kanan ken Pablo, “No
si Ali Cesar nan laydem ay
mangibanag isnan kasom et
siya nan mangipaeyak ken
sik-a.”

*Nan Nangsodokan Festo
Ken Ali Agripa Maipanggep
Ken Pablo*

13 Nallos nan kaat ay agew
dat omey nan Alin di Judio
ay da Agripa ya nan asawana
ay si Bernice id Cesarea ta
ipagtekda nan gasingda is-
nan nin-gobilnadolan Festo.
14 Idi nadandanda isdi
dat sodoken Gobilnadol
Festo ken Ali Agripa nan
maipanggep ken Pablo ay
mangwani en, “Wada nan
esay balod isna ay tinaynan
Gobilnadol Felix.
15 Idi wadaak id Jerusalem
et inbagan nan menkan-
gangato ay papadi ya nan
aamam-an di Judio nan
inpabasolda ken siya tay
kayatda ay ipapatey.

16 Ngem inbagak ken
daida ay bakenmi ogali ay
iRoma ay mangipapatey
isnan naidalom no egay
mawayaan omona ay mang-
songbat isnan ipabasol nan
mangidalom ken siya.
17 Isonga idi inomdan isna
nan amam-a ay mangidalom
ken siya daket banagen ay
dagos isnan nawakgatana.
18 Kanak en wada nan
ngawi ay inikkana ngem idi
inmalida et maid met.
19 Nodi nan lilida ken siya
et maipanggep isnan ogal-
ida ay Judio ya nan esay
ipogaw ay kangadan is Jesus
ay natey ay kanan Pablo en
kasin natago.
20 Gapo tay maid getkek
ay mangbanag isnan kaneg
todi ay lili isonga sinootko
ken Pablo no laydena ay id
Jerusalem nan mangbistaak
isnan kasona.
21 Ngem adina layden di
tay laydena ay sed-en nan
mangbanagan Ali Cesar ken
siya. Isonga inpagowaldiyak
engganay mabalin ay maipa-
ey siya isnan kad-an Ali
Cesar." Siya di nan kin-
wanin Gobilnadol Festo ken
Ali Agripa.
22 Dat kanan Ali Agripa,
"Laydek ay dengngen abes
nan kanan Pablo." Dat
kanan Gobilnadol Festo, "Is
wakgat ta esak ipaayag ta
dengngem."

23 Isnan wakgat ninbado
da Ali Agripa ken Bernice
isnan gawigawis ay badoda
ay men-et-etek dadat omey
isnan pagbistaan. Nakkey
abes nan aap-apon di sosol-
dado ya nan aap-apon di ili.
Inpaayag Festo si Pablo da-
dat eyey siya.
24 Dat kanan Gobilnadol
Festo en, "Ali Agripa ya
dakayo am-in ay wada isna,
nan ipogaw ay iilaenyo ay
naay et siya na nan inpa-
papatin nan kaJudiojudio id
Jerusalem ya id isna Cesarea
ay ipapateyko.
25 Ngem sak-en, maid
dinatngak is basolna is
omanay is mapateyana.
Isonga awnitak ipa-ey siya
id Roma isnan kad-an Ali
Cesar tay laydena ay siya nan
mangbanag isnan kasona.
26 Ngem maid getkek
is isolatko ken Ali Cesar
maipanggep ken siya. Et siya
di nan poon nan nangyaliyak
ken siya isnan sasagangenyo
am-in ya am-amed ken sik-
a Ali Agripa tasiyay waday
isolatko no makabista tako
ken siya.
27 Tay baken osto no
maipaeyey nan balod ken Ali
Cesar no maid ibaga tako is
basolna."

26

Nan Insongbat Pablo Ken Ali Agripa

1 Dat kanan Ali Agripa ken
Pablo, "Kadya ibagam nan
songbatmo." Dat ipaginek
Pablo nan ipogaw danat
songbatan nan inpabasolda
ken siya ay mangwani en,
2 "Apo Ali Agripa, dadama
nan gasingko tay sik-a
nan mangibagaak isnan
songbatko isnan ipabasbasol

nan ib-ata ay Judio ken sak-
en.
3 Tay sik-a et getkem
ay osto nan ogali tako ay
Judio ya getkem gedan
nan mensinsinongbatan
tako. Isonga anosam kad ay
mangdenge isnan kanak.
4 Getken am-in nan ib-
ata ay Judio nan inik-ikkak
enggana isdin kaongak tay
nakiteteeak ken daida isnan
ilik ya id Jerusalem.
5 No laydenda ay man-
gibaga isnan tet-ewa et iba-
gada koma ay nabayag ay
getkenda ay Fariseowak ay
mang-atiw isnan tap-in di
Judio ay mangsolsolot isnan
linteg tako.
6 Gapo tay patpatiyek nan
inkalin Apo Dios isdin alal-
apo tako ay awnit kasin
matago nan natey et siya
nan gapo ay wadaak isna ay
mabisbista.
7 Dapay siya nan sedsed-
en nan am-in ay Judio isnan
mangdaydayawanda ken
Apo Dios isnan kaageagew
ya kalabilabi. Et gapo isnan
naay ay namnama et siya di
nan mangipabasolanda ken
sak-en, Apo Ali Agripa.
8 Ay adi kayo abes ma-
mati ay kabaelan Apo Dios
ay mangtago isnan natey ay
ipogaw?
9 Olay sak-en id kasin esak-
pay mamati et kanak en
gawis no aposek am-in nan
mamati ken Jesus ay iN-
azaret.
10 Et siya di nan inik-
ikkak id Jerusalem. Inyalin
nan menkangangato ay pa-
padi nan lebbengko ay man-
gibalod isnan mamati ken Je-
sus. Idi kinwanida en mas-
apol ay mapateyda et inow-
owenak abes tay kanak en
gawis no mapateyda.
11 Kanayon abes ay
sinonggepak isnan sinagoga
ay madagdagopanda ay
mangpaligat ken daida.
Pinadasko ay mangipapati ta
taynanda nan pammatida.
Dadama nan inik-ikkak ken
daida tay olay isnan ilin di
baken Judio et in-inmeyak
gedan ay mang-amis ken
daida.
12 Et siya di nan inmayak
id Damasco tay wada nan
ginen-ak ay solat di menkan-
gangato ay papadi ay mang-
wani en mabalin ay depapek
nan mamati ken Jesus.
13 Ngem isnan osto ay kag-
aw Apo Agripa et nasilan-
ganak isnan pat-a ay na-
gapo id daya ay napigpigsa
mo nan agew et nasilangan
gedan nan bobowegko.
14 Dakamit aped matokang
dat wada nan dinngek ay
mangwani isnan kali tako ay
Hebreo, ‘Saulo, Saulo dakan
mangpalpaligat? Maid sil-
bin nan ik-ikkam tay nan
awakmo met laeng nan pal-
paligatem.’
15 Daket sooten ay mang-
wani en, ‘Sinoka, Apo?’
Dat kanan Apo Jesus ken
sak-en, ‘Sak-en si Jesus ay
mangisakit isnan ipogawko
ay palpaligatem.
16 Ngem ibangonmo tay
ninpailaak ken sik-a ta
ibaak sik-a ta makibadan-
gka ay mangipagtek isnan

maipanggep ken sak-en. Awnitmo ibagbaga nan inilam id wani ya nan awnitko ipaila ken sik-a isnan tap-in di agew.

17 Et sak-en nan mangibal-baliw ken sik-a no waday mangpadas ay mangpatey ken sik-a isnan mangibaaak ken sik-a ay omey isnan Ju-dio ya nan baken.

18 Isolowam daida ta maawatanda nan maipanggep ken sak-en ta malawagan nan nemnemda ya dokoganda nan ngawi ya ta maabak nan kabaelan Satanas ken daida. Et no mamatida ken sak-en, pakawanen Apo Dios nan basbasolda tapno maitapida isnan ipogawna.' Siya di nan kinwanin Jesus ken sak-en."

19 Dat itoloy Pablo ay mangwani, "Isonga, Apo Ali Agripa, tinongpalko nan inpagtek Apo Jesus ken sak-en

20 tay inbagbagak isnan kaipoipogaw ta dokoganda nan basolda ta si Apo Dios di patiyenda dadapay ik-ikkan nan gawis ay mangi-pagtek isnan pammatida. Id Damasco nan damo ay nangisolowak is dadi dat id Jerusalem dat isnan kailiili isnan probinsiya ay naay ay Judea dat abes isnan baken Judio.

21 Et gapo isnan insolsolok et dinpap nan Judio sak-en isnan Templo tay kananda en mangpateyda.

22 Ngem gapo tay si Apo Dios nan kanayon ay mang-badang ken sak-en isonga wadaak isna ay mangibag-baga kayet is dadi isnan nangato wenno nababa ay ipogaw. Isonga nan ibag-bagak et maid teken nodi nan inbagan gedan din ma-madton Apo Dios id kasin ya nan inbagan din si Moses ay awnit ommat.

23 Tay inbagada en awnit wada nan ibaan Apo Dios ay si Kristo et masapol ay matey siya ngem awnit siya nan damo ay kasin matago. Et siya nan mangipagpagtek isnan Judio ya nan baken Judio tapno malawagan nan nemnemda ta maisalakanda."

24 Daan ay menkalkali si Pablo dat menbogaw si Gobilnadol Festo ay mangwani en, "Natawawka Pablo. Waay nan dadama ay sinolom nan nangtawaw ken sik-a."

25 Dat songbatan Pablo ay mangwani en, "Adiyak matawtawaw, Apo Gobil-nadol Festo, tay tet-ewa nan kankanak. Adiyak aped kankanan.

26 Intoledko ay mangibaga isnan naayda ken Ali Agripa tay getkek ay getkena am-in dana tay inom-ommat isnan mangiilaan nan adoado ay ipogaw."

27 Danat itoloy ay mang-wani isnan Ali, "Apo Ali Agripa, ay patiyem nan inba-gan din mamadton Apo Dios id kasin? Getkek ay pat-patiyem nan inbagada."

28 Ngem kinwanin Ali

Agripa ken siya, “Ay kanam
en nalaka nan mang-awisam
ken sak-en ta maitapiyak
isnan Kristiano?”
29 Dat kanan Pablo, “Sik-
a Ali ya am-in kayo ay
mangdedenge ken sak-en id
wani, olay nalaka wenno
naligat ay mamati kayo
ngem nan dawatek ken Apo
Dios et ta maiyiso kayo koma
ken sak-en basta adi kayo
maibalod.”
30 Dat bomala da Ali Agripa
ya nan gobilnadol yas Ber-
nice ya nan nakitotokdo ken
daida.
31 Dadat mentotya ay
mangwani en, “Si todi ay
ipogaw et maid basolna
is omanay is maibalodana
wenno maipapateyana.”
32 Dat kanan Agripa ken
Festo, “Mabalin ay palo-
bosam siya no baken nan
nangwaniyana en si Ali
Cesar nan mangbanag isnan
kasona.”

27

*Nan Ninlogiyan Nan In-
mayan Da Pablo Id Roma*

1 Idi inomdan nan omayan
Pablo id Italia ay kad-an
Ali Cesar dakamit men-
logan isnan bapor. In-
pagowaldiyada da Pablo ya
nan tap-in di balod ken Julio.
Si Julio nan kapitan nan
sosoldado ay makwani en
gropon Augusto.
2 Nan ninlogananmi et na-
gapo id Adrumeto ay omey
isnan il-ili id Asia. Sak-
en si Lucas yas Aristarco ay
iTesalonica id Macedonia et
nakkey kami abes. Dakamit
menlobwat.
3 Nawakgat nan inom-
dananmi id Sidon. Gapo
isnan anos Kapitan Julio
et inpalobosna si Pablo ay
omey mangpasyal isnan
gagayyemna ta agtanda siya
is masapolna.
4 Idi kasin kami ninlob-
wat ay nagapo id Sidon dat
napigsa nan dagem ay sab-
aten nan loganmi isonga in-
daanmi isnan igid nan ili id
Chipre ay baken dadama nan
dagem.
5 Linaosanmi nan demang
nan probinsiya id Cilicia ya
id Pamfilia dakamit omdan
id Mira ay esay ili id Licia.
6 Et id isdi nan nang-
datngan Kapitan Julio isnan
esay bapor ay nagapo id Ale-
jandria ay omey id Italia ay
omayanmi et siya nan ninlo-
gananmi.
7 Iyam-amman nan lo-
ganmi isonga nabayag
esakamipay demangen nan
ili id Nido tay napaligatan
kami isnan napigsa ay
dagem ay mangsabsab-at.
Idi adi kami makaipadaan
isnan bapor gapo isnan
dagem damit teknen nan
daanenmi et idaanmi isnan
igid id Creta ay bassit nan
dagem et dinmangmi id
Salmon.
8 Ngem olay no in-
padaanmi nan bapor isnan
sag-en nan ili id Creta et
napaligatan kami gedan.
Dakamit omdan isnan ili
ay makwani en gawis ay
somaldengan di bapor ay
sag-en id Lasea.

9 Ngem gapo tay nabayag
kami isnan daan et kaeegyat
ay menlogan isnan bapor tay
pinaglemlem. Isonga dat
kanan Pablo ken daida en,
10 “Gagayyem, kaeegyat
no ipapati tako ay omey
kayet. No itoloy tako et awnit
adoado nan madadael isnan
kalga tako ya madadael abes
nan naay bapor ya awnit
wada abes nan matey ken
datako.”
11 Ngem nan kapitan
et egayna patiyen nan
kinwanin Pablo tay nan
menmanmaniho ya nan
kakwa isnan bapor nan
patiyena et kedeng.
12 Ad-ado abes nan
manglayad ay itoloymi
ay omey mo dakami tay
kananda en kaeegyat isdi is
menteanmi isnan pinaglem-
lem. Isonga kananda en,
“Waay mabalin ay omdan
tako id Fenix ay esay ili
id Creta ta siya di nan
mentetean tako isnan pina-
glemlem.” Kinwanida di tay
gag-awis di is somaldengan
di bapor tay adina sasagan-
gen nan magapowan di
dagem isnan pinaglemlem.

Nan Nalemleman Da Pablo

13 Idi naegew dakamit
menlobwat tay kananda en
mabalin et. Damit idaan
isnan sag-en nan igid id
Creta.
14 Ngem kaloblobwat kami
dat omdan nan napigsa ay
lemlem ay nagapo isnan to-
tongowen nan ili.
15 Et maisaplit nan ba-
por et paliwesena et adi
kabalin ay pasagangenda
isnan dagem isonga apedmi
inpalobos ay padaanen
nan dagem dakami isnan
omayana.
16 Idi dinmangmi nan
teeteen ay ili id Cauda et
bakin kami nasalinan isnan
dagem. Damit ilogan nan
bangka ay ginoygoyod nan
bapor ngem napaligatan
kami ay mangilogan tay
mendagdagem.
17 Nailogan san bangka da-
dat bedbeden nan bapor ta
adi masisiyan nan tablana.
Ngem omegyatda modatya
mailomlom nan bapor isnan
lagan tay at-atapew nan
danom id Sirte isonga
linolonda nan mensede
ay galot ay osalenda ay
mangsalapa isnan dagem et
indogos nan dagem dakami
isnan omayanmi gedan.
18 Idi nawakgat dat am-
amed pomigsa nan lemlem
et pilmi nan ikkana isnan
bapor isonga kinsayanda
nan kalga ay mangiwasit ta
yomap-ew.
19 Isnan maikatlo ay agew
inwasitda gedan nan tap-in
di maosal isnan bapor.
20 Nabayag ay egaymi
il-ilan nan agew ya nan
talaw isonga kananmi
am-in en waay adi kami
makaibaliw isnan awakmi
tay napigsapigsa nan dagem.
21 Nabayag abes ay egay
kami polos nangnangan dat
tomakdeg si Pablo ay mang-
wani, “Gagayyem, mosaya

tinongpalyo san kinwanik ta
egay tako koma tinaynan id
Creta. No siya di nan inikkan
tako et egay tako napaligatan
ya maid abes nadadael.
22 Ngem olay baw, pa-
pigsaenyo nan nemnemyo
kayet tay awnit maid matey
ken datako nodi kedeng nan
bapor is madadael.
23 Getkek di tay si Apo Dios
ay daydayawek ay kakwa
ken sak-en et id labi inbaana
nan esay anghelna ay nin-
paila ay mangwani ken sak-
en
24 en, ‘Adika omegyat,
Pablo, tay masapol ay
omeyka menpaila ken Ali
Cesar. Et gapo isnan layad
Apo Dios ken sik-a et awnit
maid matey gedan isnan iib-
am isnan bapor.’ Siya di nan
kinwanin nan anghel ken
sak-en.
25 Isonga tomoled kayo ay
iib-ak tay patiyek si Apo Dios
ay awnit ommat am-in nan
inbagana.
26 Ngem awnit maidongpal
nan bapor isnan teeteen ay
ili isnan gawan di baybay et
isdi nan maisalakanan tako.”
27 Dowa ay domingo ay
aped indogdogos nan dagem
nan bapor isnan gawan di
baybay id Adriatico. Tengan
di labi dat nemnemen nan
men-ob-obla isnan bapor ay
waay omas-asag-en kami is-
nan lota.
28 Dadat lokden nan kaad-
adaem nan danom ngem
dowampoo ay depa pay
laeng. Sinomsomleg kami is
atik dadat kasin lokden et
simpoo ya limay depa damit
getken en wada nan ili isnan
sag-enmi.
29 Dadat omegyat modatya
maidongpal nan bapor isnan
bato ay wada isnan benget
nan ili. Isonga inoy-oyda
nan epat ay landok ay napa-
palongan ay mangikawe is-
nan obet nan bapor damit
ilol-owalo ta epdas koma
mawakgat.
30 Ngem ngawi tay layden
nan tap-in di men-ob-obla
isnan bapor ay lomayaw et
agindaooy-oy isnan landok
ay mangikawe isnan bapor
isnan sagangna ngem nan
bangka nan inpagowabda is-
nan baybay ay kananda kadi
en ta menlogananda.
31 Idi gintek Pablo nan kay-
atda ay ikkan danat kanan
isnan kapitan ya nan sosol-
dadona, “No lomayaw nan
deeyda ay men-obla isnan
bapor et awnit maid matago
ken datako.”
32 Isonga ginedged nan
sosoldado nan tali ay
mangikawe isnan bangka
et matekdag ta adida
makalayaw.
33 Nganngani ay mawak-
gat dat menpakaasi si Pablo
ta manganda. Kanana en,
“Naay dowa ay domingo ay
egay kayo polos nangnangan
tay sinsin-edyo nan soma-
ldengan nan dagem.
34 Isonga pangaasiyo ta
mangan kayo ta pomigsa
kayo is bassit. Adi kayo
madanagan tay awnit
tako maisalakan am-in ya
maid gedan masogatan ken
datako.”

35 Dat omala isnan esay
tinapay dat menlowalo ken
Apo Dios danat pit-ingen et
kanena et inilada am-in.
36 Isonga pinmigsa nan
nemnemda dadat mangan
abes.
37 Nan kabibilangmi am-in
isnan bapor et dowanggasot
ya pitompoo ya enem.
38 Idi nakakanda dadat iw-
asit nan tap-in di kalga tapno
am-amed yomap-ew nan ba-
por.

*Nan Naisaplitan Nan Ba-
por Isnan Bato*

39 Mawakgat pay dat maila
nan benget di ili. Adida
makailasin no sino nan
kailina. Ngem inilada ay
nadadata nan bengetna et
kananda en waay mabalin
ay ipad-anda nan bapor isdi.
40 Isonga inokasda nan lan-
dok ay mangikawe et tinay-
nanda isnan baybay. Da-
dat okasen abes nan tali ay
mangikawe isnan tabla ay
mangipango isnan omayan
nan bapor dadat ipangato
nan mensede ay galot ay
wada isnan sagang ta idogos
nan dagem nan bapor isnan
bengetna.
41 Ngem dat mailomlom
nan sagang nan bapor isnan
lagan dat maikawe. Nan
obetna pay et nasaplisaplit
isnan napigsa ay dalloyon
isonga nadadael.
42 Dat kanan nan
sosoldado en pateyenda
koma nan balod ay
gogowaldiyaanda ta adida
lomayaw.
43 Ngem dat iyadin nan
kapitan tay laydena ay ibali-
wan si Pablo. Isonga in-
bagana ta menlamew nan
mangtek ta omeyda isnan
benget nan ili.
44 Dapay men-akbaya nan
tap-ina isnan tabla ya nan
tap-in di kaiw ay magapo
isnan bapor. Isonga siya
di nan inikkanmi et dinat-
nganmi nan ili et maid natey
ken dakami am-in.

28

*Nan Kad-an Pablo Id
Malta*

1 Idi dinmaka kami esami-
pay getken ay Malta nan
ngadan nan ili ay inom-
dananmi.
2 Nan omili id isdi et
gawigawis nan inikkanda
ay nang-ay-ayowan ken
dakami. Dinomnetda is
men-anidowanmi tay men-
od-odan dapay mentedek.
3 Si Pablo et nangmong is
maanido abes ngem idi inig-
wana isnan apoy dat bomala
nan oweg ay menkedet et
kinetbana nan ledengna.
4 Idi inilan nan omili nan
oweg ay mentatayon isnan
ledeng Pablo dadat men-
asikwani, “Waay ninpatey
is ipogaw tay dey olay egay
katey isnan baybay ngem
bakena gasat ay matago
kayet.”
5 Ngem si Pablo et apedna
inwakgi nan oweg isnan
apoy et maid inommat.
6 Binanbantayan nan omili
ta ilaenda no bomgeng
nan ledengna wenno aped
matokang ay matey. Idi

nabayag dapay maid in-
ommat dadat sokatan nan
nemnemda et kananda en
waay dios obpay gedan siya.

7 Isnan sag-en nan inom-
dananmi ay deey et wada
nan kowan Publio ay esay
apoda id isdi. Et gawis tay in-
pasgepna dakami et nakite-
tee kami ken siya is toloy
agew.
8 Nan aman Publio et
masaksakit ay menpodpodot
dapay mentakki is basa.
Isonga inmey si Pablo isnan
kad-ana et gen-ana siya
danat ilowalowan et makaan
nan sakitna.
9 Idi gintekda nan inom-
mat daet am-in nan masak-
sakit isnan ili isdi et in-
meyda ken Pablo et paga-
wisena daida.
10 Adoado abes nan inyal-
ida ay mangipaila isnan gas-
ingda ken dakami. Issan
kinmaananmi abes inyalida
am-in nan masapolmi isnan
daan.

Nan Inomdanan Da Pablo Id Roma

11 Nintetee kami isdi is
toloy bowan esakamipay ko-
maan. Ninlogan kami isnan
bapor ay nagapo id Alejan-
dria ay nintetee isdi issan
pinaglemlem. Nan inpan-
gadanda isnan bapor et Sin-
gin ay Dios.
12 Inomdan kami id Sira-
cusa et toloy agewmi isdi.
13 Kasin kami ninlobwat
et omey kami id Regio.
Esay agewmi isdi danat
ilogi ay mendagem isnan
nagapowanmi isonga nin-
lobwat kami kasin et inom-
dan kami id Puteoli isnan
nawakgatana.
14 Dinatnganmi isdi nan
iib-ami ay mamati ken Je-
sus. Dadat kanan en makite-
tee kami ken daida is esay
domingo. Nalpas nan esay
domingo dakamit mendad-
aan ay omey id Roma.
15 Idi gintek nan mamati
ken Jesus id Roma ay omey
kami isdi dadat mangsab-
at isnan malkitan id Ap-
pio. Nan tap-ina et isnan
kad-an di toloy tindaan nan
nangsab-atanda ken dakami.
Idi inilan Pablo daida dat
men-iyaman ken Apo Dios et
pomigsa nan nemnemna.
16 Idi inomdan kami id
Roma dat ipalobos nan
soldado ay men-abang si
Pablo isnan esay baey ngem
wada abes nan gowaldiya ay
makitetee ken siya.

Tinoyan Pablo Nan Judio Id Roma

17 Nallos nan toloy agew
dat ipaayag Pablo nan
aamam-an di Judio ay wada
id Roma. Idi nadagopda
danat kanan ken daida en,
“Dakayo ay aamam-a, olay
maid basolko isnan ib-a tako
ay Judio wenno isnan ogalin
din alal-apo tako ngem aped
inpabasol nan iJerusalem
sak-en ta maitedak isnan
iRoma.
18 Idi sinomalyan nan
iRoma sak-en dadat kayat ay
ipalobos sak-en tay gintekda
ay maid inikkak is omanay is
mangpateyanda ken sak-en.

19 Ngem nan ib-a tako ay
Judio et daida nan nangiyadi
isnan mapalobosak. Isonga
masapol ay omaliyak isna
ta ipabanagko ken Ali Cesar.
Waay kananyo en idalomko
daida ngem adyak. Maid
idalomko.
20 Et siya di nan poon nan
nangipaayagak ken dakayo
ta mensinagang tako ta
ibagak ken dakayo nan poon
nan naibalodak. Maid teken
nodi gapo isnan pammatik
isnan sedsed-en nan am-in
ay Judio ay si Kristo ay awnit
mentoltolay ken datako."
Siya di nan kinwanin Pablo
isnan aamam-an di Judio.
21 Dadat kanan ken siya,
"Maid dinawatmi is solat is
nagapo id Judea maipanggep
ken sik-a. Olay gedan nan
inmali ay ib-a tako et maid
sinodsodokda is ngawi ay
inikkam.
22 Ngem getkenmi ay
nakaliget nan kaipoipogaw
isnan kailiili ken dakayo ay
mamati ken Jesus isonga
laydenmi ay dengngen no
sino nan kanam."
23 Dadat tolagen nan agew
ay kasinda madagopan. Idi
kasinda inmey isnan kad-an
Pablo dadat madad-aoman
isonga inlogin Pablo isnan
wakgat enggana ay malabi
tay adoado nan inbagbagana
ken daida. Inbagana nan
maipanggep ken Jesus ya
nan mentolayan Apo Dios
ay maid patenggana. Lay-
dena ay awisen daida ta
mamatida abes ken Jesus
isonga adoado nan inbagana
ay wada isnan insolat din
si Moses ya nan insolat nan
tap-in din mamadton Apo
Dios id kasin ay maipanggep
ken Kristo.
24 Et wadada nan naawis
ngem nan tap-ina et egayda
mamati.
25 Idi adi kapos-a nan nem-
nemda dadat kanan en ko-
maanda dat kanan Pablo ken
daida,

"Tet-ewa nan inpanemnem
nan Ispirito Santo ken Isaias
ay esay mamadton Apo Dios
id kasin ay maipanggep is-
nan alal-apo tako. Tay kin-
wanin Apo Dios ken Isaias
en,

26 'Ibaak sik-a ay omey
mangibaga isnan
ipogaw en, "Tet-ewa ay
dengdengngenyo nan
kankanak ngem maid
polos maawatanyo.
Tet-ewa ay boyboy-
aenyo nan ipap-ailak
ken dakayo ngem
adiyo imatonan.

27 Tay adiyo nemnemen
nan kayatko ay kanan.
Nodi totowengenyo ya
kokollawenyo ay mang-ad-
adi isnan kankanak tay
adyanyo ay mang-il-ila ya
mangdengdenge ken sak-en
dayopay adyan ay mangtek
ken sak-en modatya doko-
ganyo nan basbasolyo ta sak-
en di solotenyo ta isalakanko
dakayo." ' "
Siya di nan kinwanin Apo
Dios ay insolat din si Isa-
ias ay inbagan Pablo isnan
aamam-a.
28 Dat itoloy Pablo ay mang-
wani en, "Isonga ipagtekko
ken dakayo en id wani et

layden Apo Dios ay maibaga
nan maipanggep ken Kristo
isnan ipogaw ay baken Judio
tay daida nan mangidnge ta
maisalakanda.”
29 (-)

Nan Nintetean Pablo Id Roma

30 Et doway tew-en nan
nintetean Pablo isnan baey
ay inabangana id Roma. Et
am-in ay omey ken siya et
men-gasing ay mangipasgep
ken daida.
31 Insolsolona nan
maipanggep isnan mento-
layan Apo Dios ay maid
patenggana ya maipanggep
ken Apo Jesu Kristo. Et maid
baina ay mangibagbaga is
dadi dapay maid nangiyad-
adi isnan inik-ikkana.

Nan Solat Pablo Isnan Ipogaw id Roma

Nan Maipanggep Isnan Solat

Nan solat Pablo isnan mamati id Roma et naisolat ay mangipagtek isnan mangkaytana ay omey mangbisita ken daida. Nan kayatna et men-it-itdo isnan mamati id isdi is sin-awyan esanapay itoloy ay omey id Espanya.

Ninsolat ay mangipaawat ken daida isnan maawatana maipanggep isnan pammati ken Jesus. Laydena ay ipagtek ken daida nan masapol ay ik-ikkan nan ipogaw no mamatida ken Kristo. Isnan am-in ay solat ay insolat Pablo et nan naay ay solatna isnan iRoma nan kad-an nan kaadowan nan inbagana ay maipanggep isnan pammati ken Jesus. Idi pinakomostaana nan mamati id Roma ya inbagana nan mangilol-owalowana ken daida danat ibaga nan kayatna ay ipagtek isnan solat et siya na nan inikkan Apo Dios tapno mabalin ay gawis nan pangiilaana isnan ipogaw. Inbagana ay gapo isnan pammati et kedeng, maid teken. (1:17)

Kinwanin Pablo en am-in ay ipogaw, olay Judio wenno baken et masapol ay mapakawan nan basbasolda tapno mabalin ay maitapida ken Apo Dios tay palisoda ay managbasol. Ngem kedeng nan pammatin di ipogaw ken Jesu Kristo is gapo ay mapakawanda. Nan maisned et inbagan Pablo nan kaneg nan balo ay biyag ay wada isnan maitapi ken Jesus gapo isnan mapakawanan nan basbasolda. Nan mamati et makaan nan mangbosowanda ken Apo Dios ya mawayaanda ay adi mangitoltoloy ay bomasol gapo isnan badang nan Ispirito Santo. Isonga maipalobosda ay adi maitapi isnan dosa ay maid pateng-gana.

Isnan kapitolo 5 engganay 8 et ibagbagan Pablo nan kaosalan nan linteg Apo Dios ya nan esa et nan kabaelan nan Ispiriton Apo Dios isnan biyag di mamati. Nan maisned et ibagbagana nan planon Apo Dios isnan Judio ya nan baken Judio ay makwani en Gentil. Kinwanina en nan mang-adyanan nan Judio ken Jesus et siya nan epdas ninemnem Apo Dios tapno mawayaan nan tap-in di ipogaw ay mangdenge isnan badangna ta maisalakanda abes gapo isnan inikkan Kristo. Ngem kinwanin Pablo ay adi maitoltoloy ay enggana nan mang-adyanan nan Judio ken Jesus.

Isnan maisned ay insolat Pablo et ibagbagana nan osto ay ikkan di mamati, am-amed nan maipanggep isnan ikkanda ay menlinayad. Inbagana gedan

nan ikkanda ay mensilbi ken Apo Dios ya nan menlinayadanda ya nan masapol ay ikkanda ay mangtongpal isnan menlelebbeng ya nan osto ay maikkan no mendowadowa nan nemnemda maipanggep isnan bilin Apo Dios. Isnan kombos nan solat et inbagana nan mangdaydayawana ken Apo Dios ya nan ipalowalona ken daida ya nan ipogaw ay menpakomostaana.

Nan wada isna:

Login nan solat ya nan napateg ay inbagana 1:1-17
Nan maisalakanan di ipogaw nan masapol 1:18-3:20
Nan inikkan Apo Dios ay mangisalakan isnan ipogaw 3:21-4:25
Nan balo ay biyag ay magapo ken Jesu Kristo 5:1-8:39
Nan planon Apo Dios maipanggep isnan Judio 9:1-11:36
Nan ogalin di mamati 12:1-15:13
Nan kombos nan solat 15:14-16:27

Nan Login Nan Solat

1 Sak-en si Pablo ay esay baan Jesu Kristo ay mensolat ken dakayo id issa Roma. Napiliyak ay esay apostolisna. Dinotokan Apo Dios sak-en tapno omomeyak ay mangibagbaga isnan gawis ay damag ay nagapo ken siya.

2 Nan gawis ay damag ay kankanak et inkalin Apo Dios id kasikasin. Inbagana isnan mamadtona et siya nan insolsolatda gedan isnan liblo ay inpasolatna.

3 Inpasolatna nan maipanggep isnan Anakna ay si Jesu Kristo ay Apo tako. Nan maipanggep isnan kaipogawna et naiyanak siya isnan naay ay batawa et nan alapona et din si David.

4 Ngem nan maipanggep isnan kadiosna et nan kasina natagowan nan pilmi ay nangipagtek ay siya nan Anak Apo Dios.

5 Gapo ken siya et inted Apo Dios ken sak-en nan gawis ay badangna danapay ninbalinen sak-en is esay apostolis Kristo. Inikkana di tapno aw-awisek nan kaipoipogaw ay nagapo isnan natkenatken ay il-ili tapno mamatida ken Kristo. Tay no siya di nan ommat et madaydayaw siya.

6 Maitatapi kayo gedan id issa Roma isnan ipogaw ay inayagan Apo Dios ay maitapi ken Jesu Kristo.

7 Isonga mensolatak ken dakayo issa ay laylayden Apo Dios ay inayagana ay menbalin is ipogawna. Sapay koma ta kanayon ay liknaenyo nan anos ya layad ya nan natalna ay nemnem ay magapgapo ken Apo Dios ay Ama tako yas Apo Jesu Kristo.

Nan Mangkaytan Pablo Ay Pasyalen Nan iRoma

8 Nan damo ay kayatko ay ibaga et men-iyamanak ken

Apo Dios gapo ken dakayo
am-in tay nagtek isnan olay
addaaddawi nan gawis ay
pammatiyo. Et dengdengn-
gen Apo Dios nan lowalok
tay wada si Kristo ay mangi-
taktakdeg isnan mamati.
9-10 Gegetken Apo Dios
ay tet-ewa nan kankanak
en isnan tonggal men-
lowalowak et ilol-owalowak
dakayo. Dawdawatek
ken Apo Dios ay nang-
itedak isnan awakko ay
mangibagbaga isnan gawis
ay damag ay maipanggep
isnan Anakna tapno no
kayatna et mangwaya ta
omeyak pasyalen dakayo tay
nabayag ay kakakakayatko.
11 Tay pilmi nan layadko ay
mang-ila ken dakayo tapno
pomigpigpigsa nan pam-
matiyo isnan mangitapiyak
ken dakayo isnan gawis ay
maitdo ay nagapo ken Apo
Dios.
12 Nan kayatko ay kanan
et ta mabadangan tako am-
in. Mabadanganak gapo is-
nan mang-ilaak isnan pam-
matiyo ya mabadangan kayo
abes isnan pammatik.
13 Bebsatko, kayatko ay
getkenyo ay namin ado
nan nangnemnemak ay
omey pasyalen dakayo ngem
kanayon ay wada nan
nangipasaldeng ken sak-
en. Kayatko ay pasyalen
dakayo tay laydek ay wada
kayet ken dakayo ay iRoma
nan mamati gapo isnan
ibagbagak ay kaneg nan
namatiyan nan tapin di
baken Judio.
14 Tay adi mabalin ay
adiyak ibagbaga nan gawis
ay damag isnan am-in
ay kalasin di ipogaw ay
nakaadal wenno egay wenno
nan naidokalan wenno egay
tay siya nan bilin Apo Dios
ken sak-en.
15 Isonga men-galalasingak
ay mang-itdo isnan gawis ay
damag ken dakayo abes ay
mentetee id issa Roma.
16 Adiyak polos mabain
ay mangibagbaga is dana
tay getkek ay siya nan mail-
ilaan nan kabaelan Apo
Dios ay mangisalakan isnan
am-in ay mamati. Ngem
nan mamati ay Judio nan
damdamo ay naisalakan
esapay maisalakan nan
mamati ay baken Judio.
17 Men-gasingak ay man-
gibaga isnan gawis ay damag
ay maipanggep ken Kristo
tay siya di nan kagtekan
nan inikkan Apo Dios tapno
mabalin ay mapakawan nan
basbasol di ipogaw tapno
gawis nan pangiilaana ken
daida. Kedkedeng nan
mamatiyan nan ipogaw
is gapona ay mabalin ay
mapakawanda. Kaneg na
nan esay nakwani isnan
inpasolat Apo Dios ay mang-
wani en, “Kedkedeng nan
pammatin nan ipogaw is
gapo ay gawis nan pangi-
ilaan Apo Dios ken daida ay
matagotagoda ay enggana.”

Pilmi Ay Managbasol Nan Kaipoipogaw

18 Ipagpagtek Apo Dios
nan mang-ad-adyana isnan

ngawi isnan mangipap-
ailaana isnan ligetna isnan
ngawi ay ik-ikkan di ipogaw
ya nan kamaid polos nem-
nemda ken siya. Masolsolin
nan tet-ewa ay maipanggep
ken siya gapo isnan ngawi ay
ik-ikkanda.
19 Kinwanik ay solsoli-
nenda tay nalaka ay getk-
enda nan maipanggep ken
siya no kayatda tay inpailan
Apo Dios dadlo.
20 Tay ninlogi isnan
nangboliwan Apo Dios
isnan batawa et wada nan
naipagtek ay maipanggep
ken siya. Olay adi kaila ngem
nalaka ay getken tako nan
kadiosna ya nan pilmi ay
kabaelana ay maid paten-
gana gapo isnan mangiilaan
tako isnan binoliwna. Isonga
maid polos lasonda ay adi
mangtek isnan tet-ewa.
21 Getkenda ay wada si
Apo Dios ngem adida kayet
patgen dapay siya nan osto
ay mapateg ya adida men-
salamat ken siya. Nodi
nan nemnemda et ninbalin
is maid polos paayna isonga
am-amed menbolinget nan
nemnemda.
22 Kankananda en
masilibda ngem am-amedda
ninbalin ay adi makanem-
nem is ostoosto.
23 Tay imbis si Apo Dios
ay kangatowan ya adi
katkatey nan patpatgenda
ngem nan sinang didios ay
sapsapowenda ay paliso nan
kail-anda isnan ipogaw ay
nalaka ay mamaid wenno
isnan koykoyat wenno isnan
tap-in di matagtago nan
patpatgenda.
24 Isonga baybay-an Apo
Dios daida ay mang-ikkan is-
nan kompolmi ay kadodogis
ay maikkan ay laydenda
ay ikkan. Ibabainda nan
awakda gapo isnan ngawi ay
ik-ikkanda.
25 Sinokatanda nan tet-
ewa ay maipanggep ken
Apo Dios ta nan baken tet-
ewa nan patiyenda. Tay
nan patpatgenda et nan
binoliw Apo Dios dadapay
adi patgen nan nangboliw
is dana dapay siya nan osto
ay madaydayaw ay enggana.
Tet-ewa sa.
26 Gapo tay siya dadi
nan inik-ikkanda isonga
baybay-an Apo Dios daida
ay mang-ik-ikkan isnan
kababain. Olay nan bababai,
sinokatanda nan osto isnan
baken osto ay nemnem ay
maipanggep isnan awakda.
27 Paliso isnan ik-ikkan
nan lalalaki. Dinokoganda
nan osto ay omasawaan nan
ipogaw tay nan iib-ada ay
lalalaki nan bigbigawenda
ay asawaen. Kababain di
tay kadodogis nan ikkan
nan lalalaki isnan iib-ada ay
lalalaki. Isonga nan ngawi
ay ommat isnan awakda
gapo isnan kadodogis ay ik-
ikkanda et maibagay ken
daida.
28 Gapo tay adida paayen
nan tet-ewa ay maipanggep
ken Apo Dios isonga
binaybay-an Apo Dios
daida ay mennemnemnem
is baken osto ya maid
kapaayana. Isonga ik-
ikkanda nan baken gawis ay

maikkan.
29 Nanapno nan nem-
nemda isnan am-in ay
ngawi. Kaykayatda ay
mangipasakit isnan iib-
ada ay ipogaw dadapay
adi mapnek isnan wada
ken daida. Omaapalda,
pomapateyda, somasapeda,
somisikapda,
30 somosolbogda ya
tomatayoktokda. Kasese-
latda si Apo Dios ya maid
lispitoda isnan kompolmi
ay ipogaw. Ipapangatoda
nan awakda dadapay men-
et-etek. Kanayon ay nemne-
menda nan awnitda ikkan
ay ngawi dadapay adi polos
patiyen nan napowanda.
31 Adida polos matalek
ay ipogaw. Maid layadda
wenno seg-angda ya maid
nemnemda ken Apo Dios.
32 Olay getkenda nan linteg
Apo Dios ay mangwani en
osto no madosa ay eng-
enggana nan ipogaw ay
mang-ik-ikkan is dadi ngem
ik-ikkanda kayet. Et baken
kedkedeng di is ik-ikkanda
nodi nan am-amed ngawi
et nan men-gasinganda no
soloten nan tapin di ipogaw
ay mang-ikkan isnan kaneg
nan ik-ikkanda.

2

Malak-am Nan Judio Gedan Isnan Madosaan Nan Kaipoipogaw

1 Ay kananyo en
ngawingawi ay ipogaw
da todi? Ngem kanak
ken dakayo en maid polos
lebbengyo ay mangbanag
ken daida tay paliso nan ik-
ikkanyo isnan ik-ikkanda.
Isonga no banbanagenyo
daida et itaptapiyo ay mang-
banbanag isnan awakyo.
2 Getken tako ay ostoosto
nan mangdosaan Apo Dios
isnan ipogaw ay mang-ik-
ikkan isnan ngawi ay kaneg
da todi.
3 Isonga ayke osto no nem-
nemenyo ay adi kayo ma-
dosa dapay ik-ikkanyo nan
ngawi ay paliso isnan ik-
ikkan nan ipogaw ay ban-
banagenyo?
4 Adiyo patgen samet nan
pilmi ay anos Apo Dios ken
dakayo. Ay adiyo getken
ay pilmi ay an-anosan Apo
Dios dakayo tay sesesed-ena
nan mangibabawiyanyo is-
nan ngawi ay ik-ikkanyo?
5 Ngem dakayo et adi kayo
menbabawi tay menkenteg
nan oloyo. Isonga am-amed
nan madosaanyo isnan agew
ay mangipailaan Apo Dios
isnan ligetna ay mangdosa
isnan egay nangpati ken
siya isnan mangbanagana ay
maiyostoosto isnan kaipoi-
pogaw.
6 Tay awnit ited Apo Dios
nan ostoosto ay maibagay is-
nan inik-ikkan nan tonggal
esay ipogaw.
7 Nan ipogaw ay gaw-
igawis nan inik-ikkana gapo
isnan nanggamgamgamana
isnan makiteana ken Apo
Dios ay enggana ya nan
mangdayawana ken siya et
ited Apo Dios ken siya nan
biyag ay maid patenggana.
8 Ngem nan ipogaw

ay mangipaon-ona isnan
kaykayatda ya mang-adi ay
mangpati isnan tet-ewa ay
maipanggep ken Apo Dios
tapno ik-ikkanda nan ngawi
et awnitda lak-amen nan
pilmi ay liget Apo Dios.
9 Owen, siya di nan ommat
isnan am-in ay ipogaw ay
mang-ik-ikkan isnan ngawi,
olay no Judioda wenno
baken.
10 Ngem nan mang-ik-
ikkan isnan gawis et awnitda
ganaben nan maitapiyanda
ken Apo Dios ay eng-
gana danapay ipangato ya
dayawen daida. Ommat
di abes isnan Judio ya nan
baken Judio.
11 Tay maid ipogaw is
pawedwed-en Apo Dios
isnan mangbanagana ken
daida.
12 Isonga am-in ay bomas-
basol ay olay no Judio wenno
baken et madosada ay eng-
enggana. Nan baken Judio et
adida getken nan linteg Apo
Dios ay intedna isnan Judio
isonga baken nan lintegna
is osalena ay mangbanag
ken daida. Ngem madosada
kayet ay maisiyan ken Apo
Dios ay eng-enggana gapo is-
nan basbasolda. Ngem nan
osalen Apo Dios ay mang-
banag isnan Judio isnan bas-
basolda et nan lintegna tay
sigod ay getkenda.
13 Tay baken nan
mangtekan nan ipogaw
isnan linteg Apo Dios is gapo
ay gawis nan pangiilan Apo
Dios ken daida nodi masapol
ay tongtongpalenda.
14 Olay no adi getken nan
baken Judio nan naayda ay
linteg ay naited ken Moses et
mailasin ay getkenda kayet
nan osto ya nan baken osto
ay maikkan ay kaneg nan
naibaga isnan linteg. Isonga
magtek ay nan nemnemda
nan mangilinlinteg ken
daida ay olay adida getken
nan naisolat ay linteg Moses.
15 Ipap-ailada isnan ik-
ikkanda ay getkenda nan
osto ay maikkan ay kaneg
nan inbilin Apo Dios isnan
kaipoipogaw. Getkenda
tay nan nemnemda nan
mangibaga ken daida no
gawis wenno baken gawis
nan ik-ikkanda.
16 Isonga kaneg nan ibag-
bagak isnan gawis ay damag
et madosa nan am-in ay bo-
masbasol. Awnit ommat di
isnan agew ay ipabanag Apo
Dios ken Jesu Kristo nan am-
in, ay olay nan adi kakagtek
ay wada isnan nemnem di
ipogaw.

Baken Nan KaJudion Di Ipogaw Is Napateg Ken Apo Dios Nodi Nan Mangtongpalanda Isnan Bilbilina

17 Dakayo ay iib-ak ay Ju-
dio, wada nan ibagak ken
dakayo. It-it-ekyo nan kaJu-
dioyo ay mangmangwani en
gawis nan nemnem Apo Dios
ken dakayo tay wada ken
dakayo nan lintegna. It-it-
ekyo nan mangtekanyo ken
siya ay tet-ewa ay Dios.
18 Tet-ewa ay getkenyo nan
kayatna ay maikkan et gapo
isnan mangtekanyo isnan

lintegna et oowenanyo nan
gawis.
19 Isnan nemnemyo et
maibagay kayo ay men-itdo
isnan adi mangtek ken Apo
Dios ay mangipagtek ken
daida isnan adida getken.
20 Nalaing kayo kano ay
mang-eset isnan baken osto
ay ik-ikkanda. Kaneg kayo
kano mistolo is men-itdo
is oongong-a. Mabalin ay
ikkanyo kano tay getkenyo
nan linteg Apo Dios ay kad-
an nan am-in ay osto ya tet-
ewa.
21 Ngem dakayo ay men-
it-itdo et it-itdowanyo nan
iib-ayo ngem kanak en aytay
dakayon adi itdowan nan
awakyo? Ibilbilinyo ken
daida ay mangmangwani
en, “Adi kayo mangak-akew.”
Ngem ay tet-ewa ngen ay adi
kayo mangak-akew?
22 Kankananyo abes en,
“Adi kayo menkamkamo-
lala.” Ngem ay tet-ewa ay
adiyo ik-ikkan ngen? Pilmi
ay ad-adyanyo nan tinagtago
ay sinang didios ngem ik-
ikkanyo nan ngawi tay aped
kayo songsonggep isnan kad-
an da todi ay ngawi ken
dakayo ay mang-ak-akew
isnan nabanol ay wada isnan
kad-anda.
23 It-it-ekyo nan kawadan
nan linteg Apo Dios ken
dakayo ngem ibabainyo
si Apo Dios isnan adiyo
mangtongtongpalan isnan
lintegna.
24 Kaneg nan naisolat ay
mangwani en oy-oyawen
nan baken Judio si Apo Dios
gapo isnan il-ilaenda ken
dakayo.
25 Mapaay nan kaJudioyo
no tongtongpalenyo nan lin-
teg Apo Dios. Ngem no
adiyo tongpalen et maid po-
los paayna. Kanegyo nan
baken Judio ay baken ipogaw
Apo Dios.
26 Paliso isnan baken Judio
tay no tongtongpalenda nan
linteg Apo Dios et kanegda
Judio met laeng abes ay
ipogaw Apo Dios.
27 Isonga awnit idalom
nan baken Judio dakayo
ay Judio ay mangwani en,
“Lebbengna no madosa
kayo.” Kananda di tay
olay wada ken dakayo nan
naisolat ay linteg Apo Dios
ngem adiyo tongtongpalen
ay olay no ipailayo nan
maitatapiyanyo isnan Judio
isnan ninpasegyatanyo ay
kaneg nan ogali tako ay
Judio. Dapay daida ay baken
Judio ay egay nasegyatan et
tongtongpalenda nan linteg
Apo Dios.
28-29 Tay nan tet-ewa ay
Judio ay ipogaw Apo Dios
et daida nan ipogaw ay
ostoosto nan nemnemda.
Baken nan menpasegyatan
nan ipogaw is mangipaila
ay tet-ewa ay ipogaw Apo
Dios siya tay nan oson
nan awakna et kedeng
nan madalosan ay baken
nan nemnemna. Tay nan
masokatan nan nemnem di
ipogaw tapno managtong-
palda et nan Ispirito Santo
nan kaobla ay baken nan
linteg. Et daida nan tet-ewa

ay ipogaw Apo Dios. Et olay
maid dayawda isnan ipogaw
ngem daydayawen Apo Dios
daida.

3

Ostoosto Am-in Nan Ik-ikkan Apo Dios

1 No kaneg todi nan tet-
ewa, sino ngen nan kagag-
awis nan kaJudion nan
ipogaw isnan baken Judio?
Ay waday paay nan kaJudio
tako?
2 Kaysan nan kagag-
awisna. Tay nan damo
et intalek Apo Dios isnan
Judio nan damo ay kalina ay
inpasolatna.
3 Tet-ewa ay adi matalek
nan tapina ken daida. Ngem
adi kabalin ay kanan tako en
adi matalek si Apo Dios.
4 Tay olay no menkamkam-
pot am-in nan ipogaw et adi
polos mabalin ay menkam-
pot si Apo Dios. Kaneg
nan naisolat isnan kalina id
kasikasin ay mangwani en,

"Tet-etet-ewa ay magtek ay
ostoosto nan am-in
ay ikkan ya nem-
nem Apo Dios isnan
kankanana. Olay no
waday mangipabasol
ken siya ngem siya
kayet nan tet-ewa."

Siya di nan naisolat ay
maipanggep ken siya.
5 Waay kankanan nan
ipogaw ay mangilaslason
isnan bomasbasolanda en
baken osto nan ikkan Apo
Dios no dosaena daida gapo
isnan basbasolda tay omam-
amed kano mamagtek nan
kinangatona no maidilig nan
kinaostona isnan bomasba-
solanda.
6 Ngem kanak en adi ka-
balin tay no baken osto nan
ik-ikkan Apo Dios et intoy
ikkana ay mangbanag isnan
am-in ay ipogaw?
7 Ngem waay wada
nan mangmangwani en
adi lombeng no madosa
gapo isnan kampot ay
kankanana tay am-amed
maila kano nan katet-ewan
nan kankanan Apo Dios
isnan menkamkampotana
isonga am-am-amed kano
maila nan kinangatona.
8 Ngem nan songbatko et
baken osto di tay no tet-ewa
sa et gag-awis no ikkan tako
nan ngawi tapno am-amed
nan madayawan nan kina-
gawis Apo Dios. Siya sa nan
kankanan nan mensolsolbog
ay mangidaldalom ken sak-
en tay kananda en siya di
nan it-itdok dapay baken tet-
ewa. Isonga lebbengna nan
awnitda madosaan.

Maid Ipogaw Is Ostoosto Nan Ik-ikkana

9 Isonga sino nan osto ay
nemnemen tako? Ay ma-
balin ay kanan tako en gag-
awis nan nemnem Apo Dios
ken datako ay Judio mo nan
nemnemna isnan baken Ju-
dio? Adi kabalin. Kaneg nan
kinwanik en baan di basol
datako am-in.
10 Kaneg na abes nan
naisolat isnan kalin Apo Dios
id kasikasin ay mangwani
en,

"Maid polos ipogaw is ma-
balin ay gawis nan

pangiilaan Apo Dios
ken siya.
11 Maid polos makaawat is-
nan ostoosto ay maipanggep
ken Apo Dios ya maid abes
manggamgam ay mangtek
ken siya.
12 Nodi teken nan an-
anapenda isonga ninbalinda
is adi mapaay ay ipogaw.
Olay esang et maid mang-
ikkan is ostoosto.
13 Kadodogis nan kankananda
ay kaneg nan menpeteg
ay magapgapo isnan beka.
Nanapno nan dilada is
kampot. Omipasakit nan
kankananda ay kaneg nan
kedet di oweg.
14 Liget ya amis nan kanayon
ay kalkaliyenda.
15 Nalaka ken daida nan po-
matey.
16 Dadadaelenda nan olnos
ya ganas nan iib-ada ay
ipogaw ay olay kompolmi
nan omay-ayanda.
17 Maid polos likliknaenda is
natalna ay nemnem.
18 Adida polos patgen si Apo
Dios.”
Siya dadi nan inpasolat Apo
Dios.
19 Getken tako ay inpasolat
Apo Dios nan lintegna tapno
tongpalen nan ipogaw ay
nang-itedana. Isonga adi
kabalin ay menlason nan
olay esay ipogaw isnan
mangbanagan Apo Dios ken
datako tay olay wada ken
datako nan linteg Apo Dios
et adi tako tongtongpalen.
20 Isonga ibagak en maid
ipogaw is mabalin ay gawis
nan pangiilaan Apo Dios ken
siya gapo isnan mangtong-
tongpalana isnan lintegna
tay adina tongpalen am-iam-
in. Isonga nan mabalin ay
kaosalan nan linteg et ked-
kedeng nan mangipagtekana
isnan ipogaw ay wada nan
basolna.

Nan Inikkan Apo Dios Tapno Mabalin Ay Gawis Nan Pangiilaana Isnan Ipogaw

21 Ngem id wani naipagtek
nan inikkan Apo Dios
tapno mabalin ay gawis
nan pangiilaana isnan
ipogaw. Ngem baken
nan mangtongtongpalanda
isnan lintegna is gapona
ay olay napaneknekan nan
maipanggep isnan inikkana
isnan insolat Moses ya nan
tapin di mamadtona.
22 Nan gapo ay mabalin
ay gawis nan pangiilaan
Apo Dios isnan kaipoipogaw
et gapo isnan pammati
tako ken Jesu Kristo. Olay
kompolmi ay ipogaw ay
mamati ken Jesu Kristo et
gawis nan pangiilaan Apo
Dios ken daida tay maid
paam-amdena ken daida am-
in.
23 Tay managbasol tako
am-in ya addaaddawi nan
kinagawis tako isnan kina-
gawis Apo Dios.
24 Ngem kaneg nan kin-
wanik en mabalin ay gawis
nan pangiilaan Apo Dios ken
datako gapo isnan inikkan
Jesu Kristo ay nangsobot ken
datako. Siya nan badang
Apo Dios ken datako ay maid
bayadna.

25 Inted Apo Dios siya
ta matey gapo isnan bas-
basol tako tapno mabalin
ay mapakawan tako gapo
isnan mamatiyan tako ken
siya. Inikkana di tapno
ipailana ay maid polos baken
osto isnan ik-ikkana tay
tinongpalna ay mangdosa
isnan basol. Tay olay inan-
anosana nan binmasbasolan
nan ipogaw id kasin
26 ngem id wani inpailana
ay egayna aped baybay-an
nan basbasol di ipogaw tay
wada si Kristo ay nadosa
gapo isnan basbasol tako
isonga magtek ay ostoosto
nan ik-ikkan Apo Dios. Et
siya abes nan mangipap-
aosto isnan am-in ay mamati
ken Jesus tapno gawis nan
pangiilaana ken daida.

27 Isonga ay waday somya
is mabalin ay it-it-ek tako
nan ginmawisan tako? Maid.
Tay baken nan nangtong-
palan tako isnan linteg Apo
Dios is gapo ay ginmawis
tako nodi gapo isnan pam-
mati tako ken Kristo.
28 Tay patiyenmi ay ked-
kedeng nan mamatiyan nan
ipogaw ken Jesu Kristo is
gapo ay gawis nan pangi-
ilaan Apo Dios ken daida
ay baken nan mangtongpa-
landa isnan linteg Moses.

29 Nan gapo ay baken nan
mangtongpalan nan ipogaw
isnan linteg Moses is gapo
ay gawis nan pangiilaan Apo
Dios ken daida et tay no keg
todi kedkedeng nan Judio is
maisalakan koma tay kedke-
dengda is mangtek isnan lin-
tegna. Ngem baken di is tet-
ewa tay olay no baken Ju-
dio et laklak-amen Apo Dios
daida gedan.

30 Es-esa nan Dios et siya
nan Dios isnan am-in. Isonga
gawis nan pangiilaana is-
nan ipogaw am-in ay Ju-
dio wenno baken gapo isnan
pammatida.

31 Ngem baken di is
kayatko ay kanan ay adi tako
paayen nan linteg Apo Dios
gapo tay mamati tako. Nodi
am-amed tako tongpalen
nan lintegna.

4

*Si Abraham Nan Esay Pag-
basalan Ay Nan Pammatin
Nan Ipogaw Nan Gapo Ay
Gawis Nan Nemnem Apo Dios
Ken Daida*

1 Nemnemen tako si Abra-
ham ay alapo tako ay Judio
id kasikasin ta getken tako
ay osto ay baken nan mang-
tongpalan tako isnan linteg
is gomawisan tako. Sino nan
inommat ken siya?

2 No gawis nan pangiilaan
Apo Dios ken siya gapo is-
nan inik-ikkana et bagayna
ay ninpadayaw siya. Ngem
adi kabalin ay men-et-etek
siya ken Apo Dios tay baken
nan gawis ay inik-ikkana is
gapo ay nin-gasing si Apo
Dios ken siya.

3 Tay naibaga isnan inpa-
solat Apo Dios en adi men-
dowadowa si Abraham isnan
kankanan Apo Dios isonga
gawis nan pangiilaan Apo
Dios ken siya gapo isnan
pammatina.

4 Siya na nan esay pag-
basalan. Nan ipogaw et no
men-ob-obla, malagbo siya
ngem adi tako kanan en
sagot nan lagbona tay nan
oblana nan sokatna.
5 Ngem baken keg todi
nan ipogaw ay gawis nan
pangiilaan Apo Dios ken siya
tay maid mabalin is ikkana
ay mangsokat isnan ited
Apo Dios ay sagotna. Nodi
nan pammatina ken Apo
Dios ay mangpakpakawan
isnan managbasol nan gapo
ay makaganab siya. Tay
nan pammatin nan ipogaw
nan iiilan Apo Dios sapay
mabalin ay gawis nan
pangiilaana ken daida.
6 Siya di nan wada isnan
nemnem din si David isnan
nangibagaana isnan pilmi ay
gasing nan ipogaw ay gawis
nan pangiilaan Apo Dios ken
daida ay baken nan inik-
ikkanda is gapo na.
7 Kinwanina en,

“Men-galalasing nan ipogaw
ay pinakawan Apo
Dios ay mangkalingk-
ing isnan basbasolda.
8 Owen, men-galalasing siya
ay nangwaniyan Apo Dios en
maid et basol is iilaek ken
sik-a.”

Siya di nan kinwanin din si
David.

9 Ay kedeng nan Judio ay
mangsolsolot isnan esay lin-
tegda ay mangwani en mas-
apol ay menpasegyatda is
mabalin ay manglikna isnan
keg todi ay gasing? Baken.
Tay mabalin ay malak-am
abes nan baken Judio ay olay
egayda ninpasegyat. Tet-ewa
na tay kaneg nan inbagak ay
naisolat isnan kalin Apo Dios
ay mangwani en adi men-
dowadowa si Abraham ken
Apo Dios et gapo isnan pam-
matina et gawis nan pangi-
ilaan Apo Dios ken siya.
10 Isonga nemnemenyo na.
Ay nasegyatan si Abraham
sapay gawis nan pangiilaan
Apo Dios ken siya? Egay.
Naodi nan ninpasegyatana.
11 Inpasegyat Apo Dios siya
tapno waday malkana ay
mangpaneknek ay nan pam-
matin Abraham nan gapo
ay gawis nan pangiilaan
Apo Dios ken siya ay olay
egay pay laeng ninpasegyat.
Isonga siya nan kaneg
aman am-in nan ipogaw
ay mamati ken Apo Dios et
nan pammatida nan gapo
ay gawis nan pangiilaan Apo
Dios ken daida ay olay adida
menpasegyat.
12 Si Abraham abes nan
aman nan Judio ay nangsolot
isnan ogalida ay menpas-
egyat. Ngem baken isnan
ninpasegyatanda is gapona
ay kanegda ama siya. Nodi
nan pammatida ken Apo
Dios ay kaneg nan pammatin
Abraham ay olay egay pay
laeng menpasegyat siya nan
gapona.

13 Inkalin Apo Dios ken
Abraham ya isnan aap-
ona ay daida nan awnit
mangtawid isnan batawa.
Inkalin Apo Dios di gapo
isnan gawis ay pangiilaana
ken siya gapo isnan kamaid
dowadowan Abraham isnan

kankanana ay baken isnan
nangtongtongpalana isnan
adoado ay lintegna.
14 Tay no maited nan
inkalin Apo Dios isnan
ipogaw gapo isnan mang-
tongtongpalanda isnan lin-
tegna et maid kaosalan
nan pammatida. Ya maid
paay abes nan inkalin Apo
Dios ken daida tay adida
makaganab gapo isnan
adida makatongpalan isnan
lintegna.
15 Nan tet-ewa ay it-ited
nan linteg et siya nan kalik-
naan nan liget Apo Dios. Tay
kedeng nan kamaid linteg is
kamaid basol.
16 Isonga nan inkalin Apo
Dios et mabalin ay ganaben
nan ipogaw gapo isnan pam-
matina. Masapol ay kaneg
todi tapno matongpal nan
inkalin Apo Dios ken datako
am-in ay aap-on Abraham
ay baken kedkedeng isnan
Judio ay mangpatpati isnan
linteg. Badang Apo Dios di
ay maid bayadna isnan am-
in ay mamati ay kaneg Abra-
ham. Tay siya nan ama tako
am-in
17 ay kaneg nan naisolat ay
inbagan Apo Dios ken siya ay
mangwani en, “Menbalinek
sik-a is aman nan adoado ay
kalasin di ipogaw.” Siya di
nan kinwanina. Et natong-
pal nan kinwanina tay isnan
nemnem Apo Dios et siya
nan ama tako ay mamati.
Si Apo Dios nan makabael
ay mangtago isnan natey ya
mangpawada isnan maid et
siya nan Dios ay pinatpatin
Abraham.
18 Pinatpatina nan kinkin-
wanin Apo Dios ay olay no
kega adi kabalin ay matong-
pal nan inkalina. Isonga
tet-ewa ay natongpal nan
ninbalinana is aman nan
adoado ay kaneg nan nang-
waniyan Apo Dios ken siya
en, “Awnit omadoado nan
magapo ken sik-a.”
19 Egay kinmapsot nan
pammatina isnan nangnem-
nemana isnan awakna ay
maid polos kabaelana ay
omanak tay nganngani ay
sin-gasot nan tew-ena dapay
si Sara ay asawana et adi
kabalin ay maliton.
20 Ngem maid sokat nan
nangpatpatiyana ken Apo
Dios dapay egay nindowad-
owa nan nemnemna isnan
inkalin Apo Dios ken siya.
Nodi inam-amedna kayet
nan pammatina ya dinay-
dayawna si Apo Dios.
21 Egay polos nindowad-
owa nan nemnemna ay
kabaelan Apo Dios ay mang-
tongpal isnan inkalina.
22 Et siya di nan gapo ay
gawis nan pangiilaan Apo
Dios ken siya.
23 Ngem nan naisolat ay
mangwani en nan pam-
matina nan gapo ay gawis
nan pangiilaan Apo Dios
ken siya et baken pala
ken Abraham et kedeng is
naisolatana.
24 Nodi nalak-am tako. Tay
gawis nan pangiilaan Apo
Dios ken datako abes ay ma-
mati ken siya ay nangtago
ken Jesus ay Apo tako.

25 Naited si Jesus ay natey
gapo isnan basbasol tako dat
tagowen Apo Dios tapno ma-
balin ay gawis nan pangi-
ilaana ken datako.

5

Inpailan Apo Dios Nan Pilmi Ay Layadna Ken Datako Isnan Inikkan Kristo Ay Pala Ken Datako

1 Isonga gapo isnan pam-
mati tako et gawis nan
pangiilaan Apo Dios ken
datako. Ya gapo isnan
inikkan Jesu Kristo ay Apo
tako et nakaan nan liget Apo
Dios ken datako gapo isnan
basbasol tako.
2 Gapo ken Kristo et
ginanab tako nan pilmi ay
gawis ay badang Apo Dios
ay naay tay mamati tako.
Isonga men-galalasing tako
isnan mangnamnamaan
tako isnan awnit tako
maitapiyan ken siya isnan
kangatona.
3 Et baken kedeng nan
gawis ay awnit ommat is
gomasingan tako nodi men-
gasing tako abes isnan ligat
tay getken tako ay nan ligat
et badangana datako tapno
getken tako ay men-itpe.
4 Et no getken tako ay
mangitpe isnan ligat et ma-
paneknekan ay matalek tako
ay ipogaw. Dat nan ba-
nagna et getken tako ay
awnit matongpal nan nam-
namaen tako.
5 Et adi tako mabainan
gapo isnan namnamaen tako
tay getken tako ay tet-ewa
ay matongpal gapo isnan
Ispirito Santo ay inted Apo
Dios ken datako tay siya
nan mangipaliklikna isnan
pilmi ay layad Apo Dios ken
datako.
6 Mamagtek nan pilmi ay
layadna isnan inikkan Kristo
tay isnan timpo ay pinilin
Apo Dios et natey siya ay
pala ken datako ay managba-
sol ay maid polos pigsana ay
mang-ikkan isnan osto.
7 Naligat isnan kompolmi
ay ipogaw ay matey ay pala
isnan olay gawigawis ay
ipogaw. Ngem waay wada
samet nan makaikkan.
8 Ngem inpailan Apo
Dios nan pilmi ay layadna
tay natey si Kristo ay
pala ken datako datakopay
ngawingawi ay ipogaw ay
bomasbasbasol ken siya.
9 Isonga am-amed nan
mangisalakanan Kristo ken
datako isnan liget Apo Dios
isnan mangbanagana isnan
kaipoipogaw tay gawis et
nan pangiilaan Apo Dios ken
datako gapo isnan nateyan
Kristo.
10 Owen, inpagayyem
Apo Dios datako ken siya
gapo isnan nateyan nan
Anakna dapay pilmi nan
nang-ap-aposan tako ken
siya. Isonga id wani
isnan epdas tako nang-
gayyeman ken siya et am-
amed nan mangisalakanana
ken datako gapo isnan
matatagowan nan Anakna.
11 Ngem baken kedeng
dadi is gawis tay id wani et
pilmi nan gasing tako gapo
isnan mangtekan tako ken

Apo Dios gapo ken Apo Jesu
Kristo ay nangipagayyem
ken datako ken siya.

Nan Ginanab Tako Ken Adam Ya Nan Mang-awatan Tako Ken Kristo

12 Gapo isnan basol Adam
id sang-adom et siya nan nin-
logiyan nan bomasbasolan
di ipogaw. Et nan nateyana
abes et gapo isnan binmas-
basolana. Isonga am-in tako
ay ipogaw et matey tako tay
bomasbasol tako am-in.
13 Binmasbasol nan
ipogaw esapay ited Apo Dios
nan lintegna ken Moses.
Isonga getken tako ay wada
nan bilina ken daida tay no
maid bilin et adi makwani
en basol nan ngawi ay inik-
ikkanda.
14 Getken tako ay wada
nan basolda tay ninlogi ken
Adam enggana ken Moses
et natey nan kaipoipogaw
gapo isnan basbasolda ay
olay baken paliso nan ba-
solda isnan basol Adam ay
egay nangidnge isnan kin-
wanin Apo Dios ken siya.

Si Adam et wada nan naila
ken siya ay maiyiso isnan
inmali ay si Kristo.
15 Ngem baken nan
inikkanda is men-isowanda
tay nan om-ommat gapo
isnan ited Apo Dios ay
maid bayadna et baken
paliso isnan om-ommat gapo
isnan basol Adam. Tay
gapo isnan basol nan esa et
matey nan am-in ay ipogaw
ngem gapo isnan gawis ay
badang nan esa ay si Jesu
Kristo et wada nan somya
ay maisalakan nan am-
in. Isonga napigpigsa nan
badang Apo Dios ay maid
bayadna mo nan banag nan
basol Adam.
16 Et teken abes nan ba-
nag nan inikkanda tay nan
banag nan es-esa ay ba-
sol Adam et nabanag nan
ipogaw ay madosada ay eng-
enggana. Ngem nan ba-
nag nan inikkan Kristo et
olay adoado nan basbasol
nan ipogaw et mabalin ay
mapakawanda tapno gawis
nan pangiilaan Apo Dios ken
daida ay olay maid ibayadda.
17 Owen, gapo isnan basol
nan esa et abaken nan tetey
nan am-in. Ngem gapo
isnan esay ipogaw abes ay
si Jesu Kristo et napigpigsa
nan banag nan inikkana.
Kanak en napigpigsa tay
am-in ay mangdawat isnan
dadama ay badang Apo
Dios ya isnan gawis ay
pangiilaana ken daida ay
sagotna et matatatatago ya
maitatatatapida ken Jesus
isnan mentolayana.

18 Isonga nan men-isowan
da Adam ken Kristo et olay
es-esa adoado nan naagam-
bit isnan inikkanda. Tay
nabanag ay madosa ay eng-
gana nan am-in gapo isnan
esa ay inikkan Adam. Et
gapo isnan esay ostoosto ay
inikkan Kristo et mabalin ay
mapalobosan nan am-in ay
adi madosa isonga matago-
tagoda ay enggana.
19 Gapo isnan egay nang-
patiyan nan esa isnan
kinwanin Apo Dios et nin-

balinda is managbasol am-
in. Kaneg todi abes nan
ninbalinan ay gawis nan
pangiilaan Apo Dios isnan
am-in ay mamati tay nan
nangpatiyan nan esa abes
nan gapona.
20 Inted Apo Dios nan
lintegna tapno maimatonan
nan maam-amedan nan
basol. Ngem isnan naam-
amedan nan basbasol et
inmam-amed kayet nan
badang Apo Dios.
21 Isonga id kasin inabak
nan basol nan ipogaw et
tetey nan banagna. Ngem
id wani kaneg na nan
nangabakan nan gawis ay
badang Apo Dios isnan basol.
Tay gapo isnan inikkan Apo
Jesu Kristo et gawis nan
pangiilaan Apo Dios isnan
ipogaw. Et nan banagna et
matagotago tako ay enggana
ken siya.

6

Nan Gapo Ay Mabalin Ay Abaken Tako Nan Ngawi

1 Gapo tay napigpigsa nan
badang Apo Dios mo nan ba-
sol ay ik-ikkan tako ay ma-
balin ngen ay kanan tako en
itoltoloy tako ay bomasbasol
tapno omam-amed pay nan
badang Apo Dios?
2 Adi polos mabalin. Tay
naabak nan kabaelan nan
basol ken datako. Isonga adi
kabalin ay bomasbasol tako
kayet.
3 Tay getken tako ay isnan
ninpabonyagan tako ay
mangipaila isnan maitat-
apiyan tako ken Jesu Kristo
et kaneg tako naitapi ken
siya isnan nateyana.
4 Naitapi tako ken siya
isnan nateyana ya isnan
naikaobana tapno matago
tako kasin isnan balo
ay biyag ay kaneg nan
natagowan Kristo kasin gapo
isnan pilmi ay kabaelan Apo
Dios ay Ama tako.
5 Tay no tet-ewa ay naitapi
tako ken siya isnan nateyana
et tet-ewa abes ay maitapi
tako ken siya ay matatago
kasin isnan biyag ay naitken
isnan biyag tako id wani.
6 Getken tako ay naitapi
nan inmona ay biyag tako
ken siya isnan nateyana
isnan kros tapno mamaid
nan kabaelan nan basol ken
datako tapno adi tako kasin
mabab-aa isnan ngawi ay
maik-ikkan.
7 Tay no matey nan ipogaw
et mapalobosan siya isnan
kabaelan nan basol.
8 Owen, gapo tay naitapi
tako ken Kristo ay natey,
patiyen tako gedan ay
maitapi tako abes ken siya
isnan biyagna.
9 Tay getken tako ay natago
kasin siya ay adi katkatkatey.
Namaid nan kabaelan nan
tetey ken siya.
10 Issan nateyana et na-
patengga nan nang-awitana
isnan basol di ipogaw isonga
matatago siya ay mensilsilbi
ken Apo Dios.
11 Kaneg tona koma nan
ik-ikkanyo. Nemnemenyo
ay napatengga nan kabaelan
nan basol ken dakayo tapno
mensilbi kayo ken Apo Dios

tay maitatapi kayo ken Jesu
Kristo.
12 Adi kayo koma
menpaab-abak kasin isnan
basol tapno baken nan
ngawi ay kaykayatyo is
tongtongpalenyo.
13 Owen, adi tako ipalobos
nan olay esay paltin di awak
ay mang-ikkan isnan ngawi.
Nodi ited tako ken Apo Dios
nan awak tako ay mang-ik-
ikkan isnan gawis ay kay-
atna tay siya nan maiba-
gay ay ikkan nan ipogaw
ay naisalakan isnan tetey
ay nangganab isnan balo ay
biyag.
14 Isonga adi tako kasin
menpabab-aa isnan ngawi
tay baken nan linteg Moses
ay maid kabaelana ay
mangbadang ken datako is
manggegeen ken datako.
Nodi nan gawigawis ay
badang Apo Dios nan
wawawawada ken datako.
15 Isonga ay itoltoloy tako
ay bomasbasol gapo isnan
napalobosan tako isnan
linteg Moses gapo isnan
kawawawawadan nan anos
ya layad Apo Dios ken
datako? Adi kabalin.
16 Ay adiyo getken ay
madogdogdog kayo is-
nan nang-itedanyo isnan
awakyo? No ipalobosyo nan
awakyo ay mang-ik-ikkan
isnan ngawi et nan ngawi
nan kabaa ken dakayo. Et
tetey nan banagna. Ngem no
ipalobosyo nan awakyo ay
mangtongtongpal ken Apo
Dios et nan banagna et gawis
nan pangiilaana ken dakayo.
17 Ngem daydayawek si
Apo Dios tay olay no nabab-
aa kayo id kasin isnan ngawi
ay maikkan ngem id wani
et adi tay inpasnekyo isnan
nemnemyo ay mangtongpal
isnan tet-ewa ay mait-itdo ay
naipadnge ken dakayo.
18 Et id wani, nan gawis ya
osto ay maikkan nan kabaa
ken dakayo tay napalobosan
kayo isnan nangbab-aaan
nan ngawi ken dakayo.
19 Inikwanik isnan nalaka
ay maawatanyo tay egay
pay laeng maeteng nan
pammatiyo. Tay id kasin,
ninpabab-aa kayo isnan
basol isonga nan ngawi
nan inik-ikkanyo. Ngem
id wani sokatanyo koma ta
nan gawis ya ostoosto nan
menpabaaanyo.
20 Isdin kabaan nan ngawi
ken dakayo et maid polos
nabab-aaanyo is gawis.
21 Ngem sino ngen nan gi-
nanabyo isnan naikkan ay
mabab-ainanyo id wani da-
pay nan banag nan keg todi
ay maikkan et tetey?
22 Ngem id wani ay napalo-
bosan kayo, baken et nan
ngawi ay maikkan is apoyo
nodi si Apo Dios. Ginanabyo
dadlo nan biyag ay mensilbi
ken siya. Et nan matago-
tagowanyo ay enggana ken
siya nan banagna.
23 Tay nan bayad nan basol
et tetey ngem nan sagot Apo
Dios isnan kaipoipogaw et
biyag ay maid patenggana
gapo isnan maitatapiyan
tako ken Jesu Kristo ay Apo
tako.

7

Nawayaan Tako Isnan Dati Ay Naisolat Ay Linteg

1 Bebsatko, getkenyo nan maipanggep isnan linteg Apo Dios isonga maawatanyo ay kedkedeng isnan matatagowan nan ipogaw nan kawadan nan lebbeng nan linteg ken siya.
2 Kaspangaligan nan babai ay inmasawa. Kankanan nan linteg en adi kabalin ay omasawa isnan teken ay lalaki no daan pay laeng nan asawana. Ngem no matey siya dat mabalin ay omasawa kasin.
3 Isonga no makitee siya isnan teken ay lalaki dapay wada pay laeng nan inmona et kanan tako en makikamkamolala siya. Ngem no matey nan asawana et maipalobos siya ay mangsolot isnan deey ay bilin. Isonga baken basol no omasawa kasin.
4 Kanegna abes ken dakayo, bebsatko. Kaneg kayo nakitetey ken Kristo isnan nateyana isonga maid et lebbeng nan linteg Moses ken dakayo. Et id wani teken nan menlebbeng ken dakayo et siya si Kristo ay natago kasin tapno mensilsilbi tako ken Apo Dios.
5 Tay isdin nangtongtongpalan tako isnan ngawi satakopay mamati et inmamamed tako ikkan nan ngawi isnan nangtekan tako isnan linteg tay laylayden nan sigod ay ogali tako ay mangipapapati isnan kaykayatna. Ngem nan banagna et tetey.
6 Ngem id wani napalobosan tako isnan naay ay linteg tay kaneg tako natey abes isnan nateyan Kristo. Isonga adi tako kasin mabab-aa isnan dati ay naisolat ay linteg nodi solsoloten tako nan balbalo et siya nan mensilbiyan tako ken Apo Dios gapo isnan badang nan Ispirito Santo ken datako.

Nan Osto Ay Kapaayan Nan Naisolat Ay Linteg

7 Ay kanan tako ngen en ngawi nan linteg gapo isnan nang-am-amedan tako isnan ngawi isnan nangtekan tako isnan linteg? Baken. Tay no maid linteg et adiyak mailasin nan kangawin nan ogalik. Kaspangaligan no adi kanan nan linteg en adi kayo men-ap-apal et baken am-amed nan mangkaytak ay ikkan.
8 Ngem gapo tay managbasolak et am-amedak manag-apal isnan nangtekak isnan linteg ay mangmangwani en adi kayo men-ap-apal. Ngem no maid linteg ay mang-adi isnan ngawi ay maikkan et adi maila nan basol.
9 Sak-en id kasin et maid danagko isnan binmasbasolak tay egayak pay laeng maawatan nan kayat nan linteg ay kanan. Ngem isnan nangtekak ay osto isnan kayatna ay kanan ay inayan, inmam-amedak obpay binmasol.

10 Isonga tetey nan inted
nan linteg ken sak-en dapay
nan ostoosto ay kaosalana
et ipagtekna nan maikkan
tapno matagotago nan
ipogaw ay enggana.
11 Ngem nangsogsog nan
basol isnan nangtekak is-
nan linteg ay mangipapati
ay mang-ikkan isnan adyan
nan linteg. Isonga tet-ewa ay
binmasbasolak et siya nan
kega nangpatey ken sak-en
tay gapo isnan basol et ma-
dosa nan ipogaw ay eng-
enggana.
12 Isonga baken nan linteg
is ngawi nodi nan ipogaw tay
nan linteg Apo Dios et maid
polos ngawi ya nan bilbilina
et gawisda ya ostoostoda.
13 Ay kananyo en into nan
ikkana ay gawis nan linteg
dapay tetey nan itedna is-
nan ipogaw? Ngem baken
kaneg todi. Nodi nan gapo
ay awnit madosa nan ipogaw
ay enggana et gapo isnan
basbasolda. Nan gapo ay
kaneg todi et tapno maila
nan kangawingawin nan ba-
sol tay ipaadina datako ay
mangtongpal isnan linteg da-
pay gawis. Et gapo isnan
adi tako mangtongpalan is-
nan linteg et madosa tako ay
enggana. Isonga gapo isnan
ostoosto ay bilbilin Apo Dios
et am-amed nan kail-ilaan
nan kangawin nan basol.

Nan Manggobgobat Isnan Ipogaw

14 Getken tako ay nagapo
isnan Ispirito Santo nan lin-
teg isonga gawis. Ngem sak-
en apedak ipogaw ay nalaka
ay bomasol. Mabab-aaak is-
nan ngawi.
15 Isonga kega adiyak
maawatan nan ik-ikkak tay
adiyak ikkan nan gawis
dapay siya nan kayatko ay
ikkan. Nodi nan ngawi ay
kaseselatko nan ik-ikkak.
16 Isonga nan mamaslatak
isnan ngawi ay ik-ikkak
et siya nan mangipaila ay
oowenak nan linteg ay siya
nan gawis ay masolot.
17 Kega bakenak is mang-
ik-ikkan isnan ngawi nodi
nan mangkaytak ay bomasol
nan mangipapapati ken sak-
en.
18 Getkek ay maid polos
gawis is mabalin ay ikkan
nan naiyogali isnan kaipoi-
pogaw tay managbasol tako
am-in. Tay olay no kayatko
ay ikkan nan gawis ngem
adiyak kayet makaikkan.
19 Isonga adiyak makaikkan
isnan gawis ay kayatko ay
ikkan nodi nan ngawi ay
adiyak layden nan apedko
ik-ikkan.
20 Isonga nan tet-ewa et
bakenak is mangipapati ay
mang-ikkan isnan basol nodi
nan ngawi ay naiyogali ken
sak-en nan mangipapapati
ay ikkak dakpay adi layden
ay mang-ikkan.
21 Isonga da tona nan lik-
liknaek ay mangbab-aa ken
sak-en. Olay laydek ay mang-
ikkan isnan gawis et maid
polos pigsak ay mang-ikkan
isonga nan ngawi nan ik-
ikkak kayet.
22 Nan nemnemko et men-
gasing isnan am-in ay linteg

Apo Dios.
23 Ngem kaneg teken nan
mangbab-aa isnan awakko.
Et teken nan kayatna is-
nan kayat nan nemnem ay
mangoowen isnan linteg Apo
Dios. Isonga kanegna gob-
gobaten enggana ay maabak
nan gawis tapno bomasolak.
24 Ay apo, sak-en nan
ipogaw ay maid polos
gasingna. Sino nan
mangisalakan ken sak-
en isnan kangawik tapno
adiyak itoloy ay omey isnan
dosa ay maid patenggana?
25 Tay olay no kayat nan
nemnemko ay mangtongpal
isnan linteg Apo Dios ngem
no kedkedengak et adi
kabalin. Nodi napigpigsa
kayet nan mangkaytan nan
awakko ay mangtongpal
isnan ngawi. Ngem pilmi
nan panangdayawko ken
Apo Dios tay wada nan Apo
tako ay si Jesu Kristo ay
makabael ay mangipalobos
ken sak-en tapno adiyak
mabab-aa isnan ngawi.

8

Nan Biyag Ay Maid Patenggana Nan Ited Nan Ispirito Santo

1 Isonga am-in ay ipogaw
ay maitatapi ken Jesu Kristo
et adida madosa ay enggana.
2 Tay wada nan balo ay lin-
teg ay nagapo isnan Ispirito
Santo ay nangipalobos ken
datako isnan bomasbasolan
tako tapno adi tako madosa
ay enggana. Tay gapo isnan
maitatapiyan tako ken Jesu
Kristo et inyalin nan Ispirito
Santo nan balo ay biyag ken
datako.
3 Inikkan Apo Dios nan adi
kabalin ay ikkan nan linteg
Moses gapo isnan kamaid
pigsan nan kaipoipogaw
ay mang-adi isnan ngawi.
Inpaalina nan Anakna isnan
naay ay batawa ay ninbalin
is ipogaw ay kaneg tako
tapno siya nan madosa
ay pala isnan basbasol di
ipogaw. Gapo isnan inikkan
Kristo et kinaan Apo Dios
nan kabaelan nan basol ay
mang-aw-awis ken datako.
4 Inikkana di tapno ma-
balin ay tongtongpalen tako
nan lintegna tay siya nan
ostoosto ay maonod. Tong-
palen tako tay nan Ispirito
Santo nan patpatiyen tako
ay baken nan ngawi ay
kaykayat nan awak tako.
5 Nan ipogaw ay mang-
tongtongpal isnan kaykay-
atda et nan kayatda nan
mangtimtimbeng isnan
nemnemda. Ngem nan
ipogaw ay mangtongtongpal
isnan kayat nan Ispirito
Santo et siya nan mangtim-
timbeng ken daida.
6 Nan banag nan ma-
timtimbengan tako isnan
kaykayat tako et tetey.
Ngem nan matimtimbengan
tako isnan kaykayat nan
Ispirito Santo et tomalna
nan nemnem tako datakopay
ganaben nan biyag ay maid
patenggana.
7 Tay nan ipogaw ay
mangnemnemnem isnan
kaykayatna et ap-aposena si

Apo Dios. Adina tongpalen
nan linteg Apo Dios tay nan
tet-ewa et adi kabalin ay
ikkana.
8 Isonga adi kabalin ay
men-gasing si Apo Dios ken
siya.
9 Ngem baken kaneg todi
ken dakayo. Tay no mente-
tee ken dakayo nan Ispirito
Santo et tongtongpalenyo
nan ipagtekna ken dakayo ay
baken nan sigod ay ogaliyo
ay mangkaykayat isnan
basol is tongtongpalenyo.
Ngem nan ipogaw ay adi
mentetean nan Ispirito Santo
et baken ipogaw Kristo.
10 Ngem no mentetee ken
dakayo si Kristo et wada nan
balo ay biyagyo. Olay awnit
matey nan awakyo gapo is-
nan basolyo ngem nan ab-
abiikyo et matagotago ay
enggana ken Apo Dios gapo
tay gawis nan pangiilaana
ken dakayo isnan maitat-
apiyanyo ken Kristo.
11 Et no wada ken dakayo
nan Ispiriton Apo Dios
ay nangtago ken Kristo et
awnitna tagowen abes nan
awakyo isnan mateyanyo
gapo isnan mentetean nan
Ispiritona ken dakayo.
12 Isonga, bebsatko, wada
nan masapol ay tongpalen
tako ngem baken nan sigod
ay kaykayat tako is masapol
ay matongpal.
13 Tay no siya dadi nan
tongtongpalen tako et ma-
dosa tako ay eng-enggana.
Ngem no menpabadang tako
isnan Ispiriton Apo Dios
tapno baken nan ngawi ay
kaykayat tako is ik-ikkan
tako et matagotago tako ken
Apo Dios ay eng-enggana.
14 Nan ipogaw ay mangid-
nge isnan kankanan nan
Ispirito Santo et daida nan
an-ak Apo Dios.
15 Tay nan naited ken
datako et baken nan nem-
nem ay iyeeeegyat di baa
ay kaneg nan ipogaw ay
mapopokok isnan linteg.
Nodi nan Ispirito Santo nan
naited ken datako et siya nan
gapo ay kaanak Apo Dios ken
datako. Et siya nan gapo
gedan ay men-gasing tako
ay mangwani en Ama si Apo
Dios.
16 Ipagpagtek nan Ispiriton
Apo Dios isnan nemnem tako
ay tet-ewa ay an-ak Apo Dios
datako.
17 Et gapo tay an-ak Apo
Dios datako et tawidana
datako datakopay mak-
itawid abes isnan am-in ay
itedna ken Jesus. Tay no
makiligat tako ken Kristo
isnan kaneg nan inommat
ken siya id kasin et maitap-
tapi tako abes ken siya isnan
kangatona.

Nan Awnit Gomawisan Nan Am-in Nan Sesesed-en Tako

18 No nemnemek nan
ligat ay likliknaen tako et
kega mamaid no nemnemek
gedan nan dadama ay gawis
ay awnit ipailan Apo Dios
ken datako.
19 Olay nan am-in ay bino-
liw Apo Dios et kakakakay-
atda ay siya dat omdan nan
timpo ay ipailan Apo Dios
nan kaan-akna ken datako.

20 Tay nan am-in ay
binoliwna et nasokat
nan kasasaadda ay adi
makaikkan isnan osto ay
kapaayanda gapo isnan
binmasolan Adam. Ngem
baken di is kayatda ay
ommat ken daida nodi nan
nangboliw ken daida nan
nang-ikkan isdi.
21 Ngem olay no siya di
nan inommat ken daida
et namnamaenda kayet ay
awnit kasinda gomawis ay
adi madondonot ay maitapi
isnan an-ak Apo Dios ay adi
kasin matmatey.
22 Ninlogi isnan damdamo
ay enggana id wani et palalo
nan adawag nan am-in ay
naboliw ay kaneg nan men-
pasikalan nan omanak.
23 Ngem bakenda kedeng
is men-ad-adawag nodi
olay datako met laeng
ay naitedan nan Ispirito
Santo ay damdadamdamo
ay naited ken datako ay
mamati. Tay pilmi nan layad
tako ay siya dat omdan nan
timpo ay maila ay ostoosto
nan kaanak Apo Dios ken
datako ya nan mang-alaan
tako isnan balo ay awak ay
adi katkatey.
24 Tay isnan namatiyan
tako et naitapi nan namna-
maen tako ay awnit matago
kasin nan awak tako. Ngem
no ilaen tako nan namna-
maen tako et kaneg baken
namnama tay epdas inom-
mat.
25 Ngem no adi tako
pay laeng ilaen nan nam-
namaen tako ay awnit
ommat et an-anosan tako ay
mangseseseed.
26 Baken kedeng nan nam-
namaen tako is mangbad-
badang ken datako isnan ki-
nakapsot tako nodi olay nan
Ispirito Santo. Tay olay
isnan menlowalowan tako
et adi tako getken nan os-
toosto ay ilowalo tako ngem
nan Ispiriton Apo Dios et
ilolol-owalowana datako ay
mangiyas-asog ken datako is-
nan kali ay maid makaik-
wani.
27 Ngem si Apo Dios
ay mangtek isnan am-in
ay wada isnan nemnem
tako et getkena abes nan
nemnem nan Ispiritona tay
ilol-owalowana nan ipogaw
Apo Dios ay maipaliso isnan
kayat Apo Dios ay ommat
isnan ipogawna.

*Maid Olay Esang Is Mas-
apol Ay Madanagan Tako
Gapo Isnan Layad Apo Dios
Ken Datako*

28 Datako ay manglaylayad
ken Apo Dios ay inayagana
gapo isnan gandatna et
getken tako ay am-in nan
om-ommat ken datako et
menbalinena ay masilbi ken
datako.
29 Et nan am-in ay epdas
gintek Apo Dios ay mamati
et daida abes nan epdasna
pinili ay awnit maiyiso isnan
Anakna tapno siya nan men-
inoy-an am-in nan kanegna
kabebsabebsat.
30 Isonga inayagan Apo
Dios am-in ay epdasna gintek
ay awnit mamati. Et daida
nan ninbalinena ay gawis
ken siya. Et am-in ay gawis

isnan pangiilaana et awnitna
itapi daida isnan kinangaton
nan Anakna.
31 Sino ngen nan kayat da
todi am-in ay ipagtek? Nan
ipagpagtekda ken datako
et maid polos mabalin is
mangipasakit ken datako tay
pilmi nan layad Apo Dios ken
datako.
32 Olay nan es-esang ay
Anakna et inpalobosna siya
ay matey ay pala ken datako
am-in. No siya di nan
inikkana ay adina ited ken
datako nan am-in ay mas-
apol tako?
33 Isonga sino ngen nan
makaidalom ken datako
ay pinilin Apo Dios? Ay
si Apo Dios? Baken, tay
pinakawana datako tapno
gawis nan pangiilaana ken
datako.
34 Et sino ngen nan
makabanag ken datako ay
mangwani en masapol ay
madosa tako ay enggana?
Ay si Kristo? Baken. Siya
nan natey ay pala ken
datako et kasin natago.
Isonga wada siya id wani
ay mangitaktakdeg ay mang-
badbadang ken datako isnan
makanawan Apo Dios ay
kad-an di menlebbeng.
35 Isonga ay waday ma-
balin is mangisiyan ken
datako isnan layad Kristo
ken datako? Maid. Olay
kompolmi ay kalasin di
ligat et maid kabaelanda.
Nan danag tako wenno nan
mangpaligatan nan ipogaw
ken datako wenno nan
kaeegyat ay ommat et adi
mabalin ay isiyanda datako
isnan layadna. Adi kabalin
abes nan kakodo tako wenno
nan kaow-owatan tako ya
olay nan mateyan tako.
36 Nan mangliklikaan
nan mamati isnan ligat et
siya nan kaneg nan inpasolat
Apo Dios en,
“Gapo ken sik-a Apo, et eeep-
denmi ay mapatey.
Inbilangda dakami
ay kaneg kakalnilo
is maisagana ay ma-
palti.”
37 Ngem olay wada am-in ay
ligat et maid kabaelanda ay
mang-abak ken datako tay
wada si Kristo ay manglay-
layad ken datako.
38 Tay getkek ay maid polos
makaisiyan ken datako
isnan layadna. Nan am-in
ay om-ommat isnan biyag
tako ya olay nan tetey et
maid polos kabaelanda. Olay
anghel wenno nan tapin di
adi kaila ay menlelebbeng
wenno kompolmi ay wada
nan kabaelanda et adida
makaisiyan ken datako ken
Apo Dios. Ya olay nan om-
ommat id wani wenno nan
awnit ommat
39 wenno nan am-in ay
panakabalin ay wada id daya
wenno nan panakabalin ay
wada isnan batawa et adida
makaikkan. Isnan am-in
ay naboliw et maid polos
makaisiyan isnan layad Apo
Dios ken datako ay intedna
gapo ken Jesu Kristo ay Apo
tako.

9

Lebbeng Apo Dios Ay Mang-ikkan Isnan Kompolmi Ay Kayatna Ay Ikkan

1-3 Nan ibagak ay naay et tet-etet-ewa tay adiyak menkamkampot gapo tay esaak ay mamati ken Kristo. Et nan nemnemko ay tatakdowen nan Ispirito Santo et panpaneknekana ay bakenko kampot. Nan kayatko ay ibaga et pilmi nan seg-angko ay maid makaipagasing gapo isnan bebsatko ay kakadalaak ay Judio. Gapo isnan layadko ken daida no mabalin koma olay sak-en nan adi maisalakan ya sak-en nan madosa ay pala ken daida.

4 Pilmi nan kinapategda tay daida nan pinilin Apo Dios et ninbalinena daida is an-akna. Et inpap-ailana nan kinadiosna ken daida. Wada abes nan nakitolagana ken daida ya intedna nan lintegna. Inpagtekna gedan nan osto ay ik-ikkanda ay mangdayaw ken siya ya adoado nan gawis ay inkalina ken daida.

5 Nan alal-apoda et napategda ay ipogaw id kasikasin. Et si Kristo ay kangatowan ay Dios et Judio siya isnan ninbalinana is ipogaw. Madaydayaw siya koma ay eng-enggana.

6 Ngem olay no ad-adyan nan adoado ay Judio ay mangpati ken Jesus et adi kabalin ay kanan tako en maid paay nan inkalin Apo Dios ken daida. Nodi tongpalen Apo Dios tet-ewa nan inkalina isnan ipogawna am-in ay baken kedeng nan Judio. Tay baken am-in ay nagapo isdin si Israel et ipogaw Apo Dios.

7 Baken gedan am-in ay kaalapo ken Abraham is tet-ewa ay aap-ona is mangtawid isnan inkalin Apo Dios ken siya. Kaneg nan kinwanin Apo Dios ken Abraham en, “Kedeng nan magapo isnan anakmo ay si Isaac is tet-ewa ay aap-om ay inkalik ken sik-a.” Et am-in nan mamati et daida nan kaneg nan nagapo ken Isaac.

8 Isonga getken tako ay baken nan nagapo isnan anak Abraham ay egay inkalin Apo Dios is ibilangna ay an-akna. Nodi kedkedeng nan nagapo isnan anak Abraham ay inkalin Apo Dios.

9 Tay esapay maiyanak si Isaac et inkalin Apo Dios ken Abraham en, “Is tew-en et ipailak nan kabaelak ken Sara ay asawam tay awnit omanak is lalaki.”

10-12 Et baken kedeng di is mangipaila ay ikkan Apo Dios nan kayatna ay ikkan tay isdin nalitonan Rebecca ay asawan nan alapo tako ay din si Isaac et wada nan inbagan Apo Dios ken siya. Esapay maiyanak nan doway an-akna ay lalalaki et kinwanin Apo Dios ken siya en awnit napatpateg nan innodi mo nan inoy-ana. Kinwanina di sapay wada nan ikkanda ay gawis wenno ngawi tapno

magtek ay ikkan Apo Dios
nan ik-ikkana gapo isnan
epdasna mangnemneman
isnan kayatna ay ommat.
Isonga egay nagapo isnan
inik-ikkan san sin-agi nodi
nan epdas ninemnem Apo
Dios ay awnit ommat nan
nagapowana.
13 Kaneg nan naisolat ay
nangwaniyan Apo Dios en,
“Laylaydek si Jacob ngem si
Esau et adi.”
14 Gapo tay kaneg todi
nan inikkan Apo Dios is-
nan nangwaniyana isdi, ay
kanan tako en baken osto
nan ik-ikkana? Adi kabalin
tay kalebbengana ay mang-
ikkan isnan gawis ken siya.
15 Kaneg nan inbagana is-
din si Moses ay mangwani
en, “Seg-angak nan kayatko
ay maseg-angan.”
16 Isonga baken nan ik-
ikkan ya manglaydan nan
ipogaw is gapo ay matongpal
nan kayatda nodi gapo isnan
seg-angna ken daida.
17 Kaneg nan naisolat ay
kinwanin Apo Dios ken Faro
ay ali id Egipto id kasikasin.
Kinwanina en, “Ninbalinek
sik-a ay apo tapno matong-
pal nan kayatko ay mangi-
paila isnan kabaelak isnan
ikkam tapno maipagtek
isnan kaipoipogaw isnan
batawa.” Siya dana nan
kinwanin Apo Dios.
18 Isonga getken tako ay
seg-angan Apo Dios nan kay-
atna ay seg-angan ya paken-
tegena nan olon nan kayatna
ay pakentegen.
19 Gapo isnan kinkinwanik
waay wada nan mangwani
en, “No keg todi intoy ikkan
Apo Dios ay mangipabasol
isnan ipogaw? Tay no waday
kayat Apo Dios et maid
ipogaw is makaadi isnan
kayatna.”
20 Ngem kanak en ayke ma-
balin ay songbatan nan aped
ipogaw si Apo Dios? Ay ma-
balin ay kanan nan banga
isnan nangsapo ken siya en
aytay dan kaneg tona nan
nangsapowam ken sak-en?
21 Ay adi mabalin ay ikkan
nan mensapo is banga nan
kayatna ay ikkan isnan
kolayeng ay sapowena is
banga? No laydena et
somapo is pala napateg nan
kaosalana danapay sapowen
nan tapina is kompolmi nan
kaosalana.
22 Kaneg todi abes nan
inikkan Apo Dios tay
lebbengna ay mang-ikkan
isnan kayatna. No kay-
atna ay mangipaila isnan
ligetna ya kabaelana isnan
mangdosaana isnan ipogaw
ay maibagay ay madosa
ay enggana gapo isnan bo-
masbasolanda et lebbengna.
Ngem inan-anosana daida.
23 Inan-anosana tay
lebbengna gedan ay mangi-
paila isnan pilmi ay kagaw-
isna isnan ipogaw ay segseg-
angana ay epdasna insagana
tapno makiteeda ken siya ay
eng-enggana.
24 Et datako ay mamati nan
ipogaw ay deeyda. Ngem
baken kedeng nan Judio is
inayagana nodi nalak-am
nan baken Judio abes.

25 Kaneg tona nan inpasolat Apo Dios ken Hosea ay mamadtona id kasin. Kinwanina en,

“Nan bakenko ipogaw et awnitko kanan en ipogawko daida. Et nan ipogaw ay maid layadko ken daida et awnitak kanan en daida nan laylaydek.

26 Nan ipogaw ay egay nangtek ken sak-en ay makwani en bakenko ipogaw et awnit daida nan makwani en an-ak nan tet-ewa ay Dios.”

27 Et wada abes nan inpabagan Apo Dios ken Isaias id kasikasin ay maipanggep isnan Judio ay ipogaw ay nagapo isdin si Israel. Kinwanina en,

“Olay no kaneg nan lagan isnan baybay nan kaadadon nan nagapo isdin si Israel et atiatik ken daida nan awnit maisalakan.

28 Tay awnit tongpalen Apo Dios nan inbagana ay dosaena nan ipogaw isnan batawa et adina pabayagen nan mang-ikkanana.”

29 Kaneg abes nan esay kinwanina en,

“No egay binay-an Apo Dios ay kangatowan nan atiatik ken dakami et namaid kami am-in ay kaneg nan inommat isdin iSodoma ya iGomora.”

30 Sino nan kayat ay kanan nan naayda ay inbagak? Siya na nan banagna. Nan ipogaw ay baken Judio ay baken nan gawis ay pangiilaan Apo Dios ken daida is ninemnemnemda et daida nan nangdateng isdi gapo isnan pammatida.

31 Ngem nan Judio ay nanggamgamgam isnan gawis ay pangiilaan Apo Dios ken daida gapo isnan nangsolsolotanda isnan gawis ay linteg et egayda dinatngan.

32 Nan gapo ay egayda dinatngan et tay ipagalopda en nan mang-ik-ikkananda isnan gawis di mangdatnganda ay baken nan mamatiyanda ken Kristo.

33 Isonga naseyatanda ken Kristo ay makwani en bato ay nadismayaanda ay naibaga isnan inpasolat Apo Dios. Kanana en,

“Ilaenyo, ipa-eyko id Jerusalem ay makwani en Sion nan bato ay madisdismayaan di ipogaw ay kaololinanda. Ngem nan kompolmi ay ipogaw ay mamati ken siya et adida polos mabainan.”

10

Baken Osto Nan Nemnem Nan Judio Maipanggep Isnan Maisalakanan Di Ipogaw

1 Ngem bebsatko, nan nemnemko isnan iib-ak ay Judio et kakakakayatko ay maisalakanda. Siya di nan kanayon ay ilol-owalok ken Apo Dios.

2 Getkek ay dadama nan mangnemnemnemanda ken Apo Dios. Ngem

adida getken ay osto nan
maipanggep ken siya.
3 Adida ikaskaso nan
inikkan Apo Dios tapno
gawis nan pangiilaana isnan
ipogaw. Nodi daida nan
nangpadas ay somapo isnan
wayada et siya nan mang-
solsolotanda isnan linteg
Moses.
4 Ngem baken osto di tay
pinatenggan Kristo nan lin-
teg Moses tapno nan pam-
matin nan ipogaw nan gapo
ay gawis nan pangiilaan Apo
Dios ken daida ay baken nan
mangsolsolotanda isnan lin-
teg.
5 No nan mangsolsolotan
nan ipogaw isnan linteg
di nemnemenda is gawis
ay pangiilaan Apo Dios
ken daida et pinaneknekan
Moses ay adi kabalin di tay
insolatna en, “Nan ipogaw
ay mangtongpal isnan am-
iam-in ay linteg et daida nan
makaganab isnan biyag ay
maid patenggana.”
6 Ngem naitken nan in-
pagtek nan kalin Apo Dios
maipanggep isnan pammati
tako ay siya nan gapo ay
gawis nan pangiilaan Apo
Dios ken datako. Tay in-
pagtekna ay adi masapol ay
ikkan tako nan adi mabalin
ay maikkan ay kaneg nan
inbilin nan linteg. Tay adi
masapol ay kanan tako en
masapol ay waday omey id
daya is mang-ayag ken Kristo
tay epdas inpaalin Apo Dios
et.
7 Ya adi masapol ay kanan
tako en masapol ay waday
lomayog is omey isnan kad-
an di natey ay mangtago ken
Kristo tay epdas natago.
8 Nodi nan ipagtekna ken
dakayo et wada ken dakayo
nan damag ay nagapo ken
Apo Dios tay wada isnan
nemnemyo ya mabalin ay
itoytoyayo. Nan damag ay
naay et siya nan ibagbagami
ay mangwani en nan pam-
matin nan ipogaw nan gapo
ay maisalakanda.
9 Tay kankananmi en
maisalakan kayo no tet-ewa
ay patiyenyo ay tinagon Apo
Dios si Jesus dayopay ipagtek
nan patpatiyenyo ay siya
nan kangatowan ay Apo.
10 Tay gapo isnan tet-
ewa ay pammati tako et
gawis nan pangiilaan Apo
Dios ken datako. Ya gapo
isnan mangipagpagtekan
tako isnan patpatiyen tako
et maisalakan tako ay adi
madosdosa ay enggana.
11 Kanan nan inpasolat
Apo Dios en maid polos men-
babawiyan nan kompolmi
ay ipogaw ay mamati ken
Jesus.
12 Tay mabalin ay maitapi
nan am-in. Tay maid natek-
nan nan Judio isnan baken
Judio ken Apo Dios. Tay
si Apo Dios nan Apon nan
am-in et dadama nan badan-
gna isnan am-in ay men-
pabadang ken siya.
13 Kaneg na nan naiso-
lat isnan kalin Apo Dios tay
kanana en nan am-in ay
menpabadang ken Kristo ay
menpaisalakan et isalakana.

Dinngen Nan Judio Nan

Tet-ewa Ngem Egayda Pinati

14 Ngem ay mabalin
ngen ay menpabadang
nan ipogaw isnan adida
patiyen? Adi kabalin. Et sino
nan wayan nan ipogaw ay
mamati ken Jesus no adida
dengngen nan maipanggep
ken siya? Maid. Et intoy
ikkanda ay mangdenge no
maid mangibaga?
15 Et into abes nan ikkanda
ay mangibaga no maid
nangbaa ken daida? Ngem
naibaada. Tay naisolat isnan
kalin Apo Dios en, "Kaga-
gasing nan omaliyan nan
mangibaga isnan gawigawis
ay damag." Siya dana nan
naisolat.
16 Ngem baken am-in ay
ipogaw et dawatenda nan
gawis ay damag. Olay si Isa-
ias ay esay mamadton Apo
Dios id kasin et siya nan esa
ay nangwani en, "Apo, atiatik
nan mangpatpati isnan ibag-
bagami."
17 Ngem nan kankanak
et siya kayet nan tet-ewa
ay masapol ay dengngen
nan ipogaw nan maibaga
sadapay mamati. Et nan
maibaga et siya nan damag
ay maipanggep ken Kristo.
18 Ngem sootek na. Ay
egay dinngen nan Judio
nan maipanggep ken Kristo?
Dinngeda tay kanan nan
inpasolat Apo Dios en
nadnge isnan natkenatken
ay ili. Naipagtek isnan am-in
ay batawa.
19 Ngem kasinak sooten.
Ay egayda getken ay maitapi
nan baken Judio? Getkenda
tay inbagan Moses nan kin-
wanin Apo Dios isnan Judio
ay mangwani en,

"Awnitak men-imonen
dakayo gapo isnan
ipogaw ay bakenko
ipogaw. Paligtek
dakayo gapo isnan
ipogaw ay maid po-
los getkenda isnan
maipanggep ken sak-
en."

20 Olay si Isaias et natoled
pay ay mangibaga isnan
kinwanin Apo Dios ay
maipanggep isnan baken
Judio. Kinwanina en,

"Nangdateng nan egay nang-
an-anap ken sak-
en. Ninpailaak isnan
ipogaw ay maid sinos-
ootda is maipanggep
ken sak-en."

21 Ngem nan kinwanina ay
maipanggep isnan nagapo is-
din si Israel et kinwanina en,

"Nabayabayag nan nang-ay-
ayagak isnan ipogaw
ay mangikekeeg ya adi
managpati."

11

*Nan Planon Apo Dios Is-
nan Judio Ya Isnan Baken Ju-
dio*

1 Mensootak kadya. Gapo
tay inadyan nan Judio ay
mamati et ay ipagalopyo en
inadyan Apo Dios daida ay
ipogawna? Egay. Tay sak-
en nan esay ipogawna ay na-
gapo isdin si Israel. Si Abra-
ham nan alapok id kasikasin.
Et nan anak Israel ay si
Benjamin nan osto ay na-
gapowak.

2 Tet-ewa nan kinwanik en
egay inadyan Apo Dios nan
ipogawna ay pinilina isdin
damdamo. Getkenyo nan
kinwanin din si Elias ay esay
mamadton Apo Dios isnan
ninliliyana gapo isnan ngawi
ay inik-ikkan nan kakad-
wana ay Judio.
3 Kinwanina ken Apo
Dios en, “Apo, pinateyda
nan tapin nan mamadtom.
Dinadaelda nan am-in ay
kapop-oowan nan ited nan
ipogaw ken sik-a. Kedke-
dengak is nabay-an et olay
sak-en et mang-an-anapda ta
pomateyda.”
4 Ngem sino nan insong-
bat Apo Dios ken siya? Kin-
wanina en, “Wada pay nan
ipogawko tay wada nan pito
ay libo ay adi mangdayaw
isnan sinang didios ay kan-
gadan is Baal.”
5 Et paliso id wani ay timpo
tay wada nan nagabis ay
pinilin Apo Dios gapo tay
kayatna ay ited nan gawis ay
badangna ken daida.
6 Tet-ewa nan kanak ay
pinilina daida gapo isnan
layadna ay mang-ited isnan
gawis ay baken nan ik-
ikkanda is gapona. Tay
no masapol ay ostoosto
nan ik-ikkan di ipogaw
sadapay mapili et maid paay
nan badang Apo Dios ken
daida ay mang-ited isnan
maisalakananda.
7 Isonga sino nan inom-
mat? Egay dinatngan nan Ju-
dio nan inan-anapda. Kedke-
deng nan atiatik ay napili is
nangdateng. Nan adoado ay
tapina ay Judio et kinmenteg
nan oloda.
8 Kaneg nan inpasolat Apo
Dios ay mangwani en,
“Inted Apo Dios ken daida
nan nemnem ay kaneg
nan nemnem nan
ipogaw ay maseseyep.
Enggana id wani et
olay mamamataanda
et adida makaila. Ya
olay maiingaanda et
adida makadnge.”
9 Olay din si David et
wada nan lowalona abes
ay maipanggep ken daida.
Kinwanina en,
“Sapay koma ta bitowan
nan pilmi ay pap-
aayenda daida et siya
nan mabaesanda.
10 Makowap nan nemnemda
koma tapno adida makaawat
isnan tet-ewa. Dadapay ma-
palpaligatan ay pilmi.”
Siya dadi nan kinwanin
David.
11 Sino nan nemnemne-
menyo? Ay kananyo ngen en
nan mang-ad-adyanan nan
Judio ay mangpati ken Kristo
et siya nan madadaelanda
ay adida kasin makasobli?
Baken, nodi nan ninbanagan
nan basolda ay adi mamati
ken Kristo et siya nan gapo
ay nalak-am nan baken Judio
ay maisalakan tapno isnan
mang-ilaan nan Judio et apa-
landa ay maisalakan abes.
12 Isonga no dadama nan
mabadangan nan baken Ju-
dio gapo isnan basol nan Ju-
dio ya nan adida mangganaban isnan kayat Apo Dios
ay ited ken daida et am-
amed gag-awis nan ommat

isnan baken Judio isnan so-
magongan nan Judio ay ma-
mati ay osto ken Apo Dios.

13 Siya dana nan kanak
ken dakayo ay baken Judio.
Gapo tay inbaan Apo Dios
sak-en ay esay apostolisna ay
omey men-it-itdo ken dakayo
et patpatgek nan naay ay
oblak.
14 Et ipapangatok ta mo-
datya apalan nan iib-ak ay
Judio nan mabadanganyo
tapno maitapida koma ay
mamati tapno maisalakanda
abes.
15 Tay isnan mang-
aadyanan Apo Dios ken
daida et ninbalin nan baken
Judio is gagayyem Apo Dios.
Isonga getken tako ay am-
am-amed gawis nan ommat
isnan kasin mangdawatan
Apo Dios ken daida. Nan
kagawisna et kega natey is
kasin natago.

16 Siya na nan kaiyaligan
nan kayatko ay kanan ay
maipanggep isnan Judio
ay daan ay ipogaw Apo
Dios tay ipogawna nan
alal-apoda. Kaneg na nan
damdadamdamo ay begas di
esek ay maited ken Apo Dios
ay mangipagtek ay kowan
Apo Dios nan am-iam-in.
Nan esa pay no nemnemen
tako nan kaiw. No kowan
Apo Dios nan poopoona,
kowana met laeng nan
tinmobo ay nagapo isnan
poopoona.
17 Nan Judio et daida nan
kaneg nan pangan nan esay
kaiw Apo Dios. Ngem na-
bodasan nan tapin di pan-
gan nan kaiw daet maisoop
nan teken ay panga ay na-
gapo isnan aped tinmobo ay
kaiw. Et dakayo ay baken
Judio nan kanak en aped tin-
mobo ay kaiw tay id wani et
maitatapi kayo isnan gawis
ay it-ited Apo Dios isnan
ipogawna ay Judio.
18 Isonga adiyo ipangato
nan nemnemyo ay mang-
wani en dakayo nan gag-
awis mo nan inmona ay
panga. Tay masapol ay adiyo
kalkalingkingan ay baken
kayo is mangipatobo isnan
lamotna nodi nan lamotna
nan mangipatobo.
19 Waay wada nan mang-
wani en, “Tet-ewa sa, ngem
nabodasan nan inmona ay
panga tapno nawayaak ay
maitapi.”
20 Ngem kanak en tet-ewa
ay nabodasanda ngem nan
gapo na et gapo tay egayda
namati. Dapay nan gapo ay
maitatapi kayo et gapo isnan
mamatiyanyo. Ngem adiyo
koma it-it-ek. Nodi masapol
ay makailanyo
21 tay no kinaan Apo Dios
nan Judio ay ipogaw ay
pinilina isnan damdamo
et nalaklaka ay kaanena
dakayo ay bakena ipogaw
isnan loglogina.
22 Siya na nan mangipap-
aila isnan kaneg Apo Dios
tay tet-ewa ay naanos siya
ngem mendosa gedan. Di-
nosana nan egay nangpati
ken siya danapay ipap-aila
nan anosna ken dakayo ay
mamati. Ngem masapol ay
itoltoloyyo ay mamati ken

siya tapno maitoloy abes nan
anosna. Tay no adi, mabo-
dasan kayo gedan.
23 Dapay nan Judio et no
mamatida, isagong Apo Dios
daida isnan sigod ay kad-
anda tay kabaelana ay mang-
ikkan.
24 Tay no mabalin ay
itapin Apo Dios nan aped
tinmobo ay kaiw isnan nais-
ek ay kaiw et am-amed nan
kalakana ay mangisagong
isnan sigod ay pangan nan
nais-ek ay kaiw isnan dati ay
kad-anda id kasin.

25 Bebsatko, wada nan
ipagtekko ken dakayo ay
egay naipagtek id kasin.
Kayatko ay ipagtek tapno
adi kayo men-et-etek gapo
isnan naisalakananyo dapay
egay pay laeng nan Judio.
Tay nan nang-adyanan nan
tapin di Judio ay mamati
ken Kristo et adi maitoloy ay
enggana. Awnitda mamati
abes ngem sokod maanay
nan bilang nan baken Judio
ay maisalakan.
26 Isonga awnit maisalakan
nan nagapo isdin si Israel ay
kangadan is Jacob met laeng.
Naibaga isnan esay naisolat
id kasin ay mangwani en,

“Awnit omali nan mangisalakan
isnan kaipoipogaw ay
magapo id Sion. Nan
ikkana et kaanena nan
ngawi isnan ap-on din
si Jacob.
27 Et siya nan matongpalan
nan nakitolagak ken daida
ay awnitak kaanen nan bas-
basolda.”

Siya di nan kinwanin Apo
Dios.
28 Gapo isnan nang-adyanan
nan Judio ay mamati isnan
gawis ay damag et kega bo-
son Apo Dios daida. Ngem
gapo isdi et nawayaan kayo
ay baken Judio ay mabadan-
gan. Ngem no nemnemen
tako nan nangpiliyan Apo
Dios ken daida et gagayyem
Apo Dios daida met laeng tay
ipogawna nan alal-apoda.
29 Tay si Apo Dios et adi ma-
balin ay sokatana nan nem-
nemna no waday piliyena ya
ikalina ay ited.

30 Dakayo ay baken Ju-
dio, egayyo pinati si Apo
Dios id kasin. Ngem id
wani ay patpatiyenyo, sineg-
angana dakayo ay mang-
pakawan isnan basbasolyo.
Nan seg-angna ken dakayo
et siya nan banag nan nang-
adyan nan Judio ay patiyen
si Kristo.
31 Kaneg na abes nan Judio
id wani. Adida patpatiyen
si Apo Dios. Ngem awnitna
met laeng seg-angan daida
ay kaneg nan nangseg-
angana ken dakayo.
32 Tay kayat Apo Dios ay
maawatan nan am-in ay
ipogaw ay managbasolda
tapno maawatanda abes
nan seg-angna isnan am-in
isnan mangisalakanana ken
daida ay olay adoado nan
basbasolda.
33 Pilmi ay dadama nan
gawigawis ay ik-ikkan Apo
Dios ken datako. Nan
getkena ya nan laingna
ay mennemnem et maid

kais-isona. Maid ipogaw is makaawat ay ostoosto isnan ninemnemna ya isnan ikkana ay mangipatongpal isnan ninemnemna.
34 Kaneg nan naisolat isnan kalin Apo Dios ay mangwani en,
“Ay waday mangtek isnan nemnem Apo Dios? Maid. Isonga maid makabagbaga ken siya.
35 Maid polos masapol Apo Dios tapno mabalin ay pabolodan nan ipogaw siya ta wada es di otangna.”
36 Tet-ewa nan kanan nan naisolat tay siya nan nangboliw isnan am-in. Siya nan mang-ay-ayowan isnan am-in ta waday toloyda ya nan gapo ay naboliwda tapno madayaw siya. Isonga daydayawen tako siya ay engenggana. Sapay koma.

12

Nan Osto Ay Isobalit Tako Ken Apo Dios

1 Bebsatko, gapo isnan am-in ay gawis ay inik-ikkan Apo Dios ay pala ken datako ya gapo isnan seg-angna ken datako, kanak en pangaasiyo ta itedyo ken Apo Dios nan awakyo ay mang-ik-ikkan isnan kayatna tay siya nan gomasingana ken datako. Ikkan tako tay siya di nan osto ay maikkan no tet-ewa ay patgen tako si Apo Dios.
2 Adi tako ipalpaliso nan ogali ya ik-ikkan tako isnan ogalin nan adi mamati. Nodi ipasokat tako ken Apo Dios nan nemnem tako tapno baken kaneg nan ogali tako isdin damo. Tay no siya di nan ikkan tako et mabalin ay getken tako nan ostoosto ya gawigawis ay kayat Apo Dios ay kapkapnekana.

Masapol Ay Osalen Tako Nan Laing Tako Ay Ostoosto

3 Gapo isnan lebbengko ay inyalin Apo Dios ay men-itdo ken dakayo kanak en adiyo ipapangato nan awakyo. Nodi masapol ay nemnemenyo ay ostoosto nan laingyo ay inted Apo Dios gapo isnan pammatiyo.
4 Tay nan laing ay naited isnan mamati et natkenatken ay kaneg nan awak di ipogaw. Tay nan awak et adoado nan paltina ngem baken paliso nan oblada am-in.
5 Kaneg na ken datako ay mamati. Tay olay adoado tako ngem kaneg tako esesa gapo isnan maitatapiyan tako am-in ken Kristo. Tay paltin nan esa nan tonggal esa ken datako am-in.
6 Isonga masapol ay ikkan tako nan ipaoblan Apo Dios ken datako sigon isnan laing ay intedna ken datako. Isonga no nan laingmo et nan mangibagaam isnan inpagtek Apo Dios ken sika, sigi, ikkam ay maitimbang isnan pammatim.
7-8 No nan mangbadangam isnan makasapol is badang wenno nan menitdowam isnan kalin Apo Dios isnan iib-am wenno nan mangbadangam ken

daida ay mangsolot ken Apo
Dios ay ostoosto di laingmo
et masapol ay ipasnekmo
isnan nemnemmo ay mang-
ikkan ay gawis. No nan
men-itedam isnan wada ken
sik-a ay ibadangmo isnan
makasapol di ipaikkana ken
sik-a et ikkam ay gawigawis
ay maid polos imotam. No
nan laing ay men-ipango
di inted Apo Dios ken sik-
a et ipangom nan ipogaw
ay naitalek ken sik-a ay
ostoosto. Wenno nan mang-
badangam isnan kaseseg-
ang di getkem et men-
gasingka koma ay mang-
ikkan.

9-10 Siya dana nan tapin
nan kayat Apo Dios ay
maikkan. Ipailayo ay tet-
ewa nan layadyo isnan am-
in ay ipogaw et nan iib-ayo
ay mamati et nemnemenyo
daida ay kanegyo tet-ewa
bebsat. Patgenyo daida mo
nan mangpatganyo isnan
awakyo. Kaseselatyo nan
ngawi dakayopay soloten ay
kanayon nan gawis ay maik-
ikkan.

11 Adi kayo somadsadot
nodi itoltoloyyo ay kanayon
nan mang-ikkananyo isnan
oblayo ay pala ken Apo Dios
dakayopay men-gasing ay
mang-ikkan.

12 Men-gasing kayo abes
isnan gawis ay namna-
maen tako ay awnit om-
mat. Anosanyo koma nan
naligat. Adiyo taytaynan
nan kanayon ay men-
lowalowanyo ken Apo Dios.

13 Men-ited kayo is badang
isnan iib-ayo ay mamati
ay makasapol is badang
dakayopay men-gasing
ay mangsangaili isnan
somikom.

14 Nan ipogaw ay mang-
paligat ken dakayo et adiyo
nemnemen en gawis no
dosaen Apo Dios daida. Nodi
ilowaloyo ta badangana
daida.

15 No men-gasing nan iib-
ayo ay ipogaw et makigasing
kayo abes gapo isnan gas-
ingda. Wenno no menseseg-
angda et makiseg-ang kayo
abes.

16 Iyesayo nan nemnemyo
koma isnan iib-ayo ay
mamati tapno adi kayo
men-asisape. Adiyo polos
menlalasinen nan nemne-
myo wenno ipapangato nan
awakyo isnan iib-ayo ay
ipogaw. Adi kayo menbab-
ain ay mang-ikkan isnan
oblan di baa.

17 No waday mang-ikkan
is ngawi ken dakayo et
adiyo ibab-aes. Nodi nan
kankanan nan am-in ay
ipogaw en gawis et siya
koma nan ik-ikkanyo.

18 No mabalin koma et
bakenka is mangiloglogi is
ngalawngaw isnan ipogaw
tapno gawis nan men-
ginayyemanyo am-in.

19 Laylaydek ay bebsatko,
adi kayo menbab-aes. Bay-
anyo ken Apo Dios tay
naisolat isnan inpasolatna
en, “Sak-en ay kangatowan
nan mang-ikkan isnan baes.”

20 Isonga ikkan tako nan
kaneg nan naisolat id kasin
ay mangwani en no naowat

nan bosom dakat pakanen.
No naewew et painomem.
Tay no siya di nan ik-
ikkan tako et mabainan ay
pilmi gapo isnan ngawi ay
inikkana.
21 Isonga kanak en adi tako
koma paabak nan gawis ay
ik-ikkan tako isnan ngawi.
Nodi nan kanayon ay ikkan
tako et nan gawis tapno
maabak nan ngawi.

13

Masapol Ay Patiyen Tako Nan Menlebbeng

1 Siya dana pay nan iba-
gak. Am-in tako ay ipogaw et
masapol ay patiyen tako nan
menlebbeng isnan gobilno
tay maid lebbeng is baken
ken Apo Dios is nagapowana
ya am-in nan menlebbeng
et si Apo Dios nan nangi-
patakdeg.
2 Isonga nan mang-adi ay
mangpati isnan menlebbeng
et adyana abes ay mang-
pati isnan kayat Apo Dios ay
maikkan. Et siya di nan gapo
ay madosa siya.
3 Nan ipogaw ay mang-ik-
ikkan isnan gawis et maid iy-
egyatna isnan menlebbeng.
Ngem nan mang-ik-ikkan
isnan ngawi et omegyat.
Isonga no laydenyo ay maid
iyegyatyo ken daida et nan
gawis nan ik-ikkanyo. Tay
no siya di nan ik-ikkanyo,
men-gasing nan menlebbeng
ken dakayo.
4 Tay ipap-aoblan Apo Dios
ken daida nan oblada tapno
gawis nan biyagyo. Ngem
no ngawi nan ik-ikkanyo om-
egyat kayo koma tay mabalin
ay osalenda nan lebbengda
ay mendosa. Tay daida
nan kaneg baan Apo Dios ay
mangtongpal isnan kayatna
ay mangdosa isnan ipogaw
ay mang-ikkan isnan ngawi.
5 Isonga masapol ay tong-
tongpalen tako nan bilin nan
gobilno tapno adi tako lak-
amen nan liget Apo Dios.
Ngem baken kedeng di is
gapona nodi masapol ay
tongpalen tako tay getken
tako ay siya nan osto ay
maikkan.
6 Isonga gapo tay si Apo
Dios nan nangipatakdeg
isnan gobilno et masapol
ay bayadan tako nan bowis
tako tay nan menlebbeng et
ibab-aan Apo Dios daida ay
mang-ik-ikkan isnan oblada
ay pala ken datako.
7 Isonga am-in ay bowisyo
et bayadanyo. Dayopay lispi-
towen nan menlebbeng tay
siya nan ostoosto.

Nan Kapatgan Ay Bilin

8 No waday otang tako
masapol ay adi tako
bayabayagen ay mangbayad.
Malaksig mo nan otang ay
maid patenggana ay layad
isnan iib-a tako. Tay no
layden tako nan iib-a tako ay
ipogaw et matongpal am-in
nan linteg Apo Dios.
9 Tay nan bilbilin ay
mangmangwani en adi kayo
menkamkamolala ya adi
kayo menpatpatey ya adi
kayo mangak-akew ya adi
kayo men-ap-apal wenno

nan kompolmi ay tapin di
bilin et matongpalda am-in
isnan esay bilin ay mang-
wani en laylaydem nan iib-
am ay kaneg nan manglay-
laydam isnan awakmo.
10 Tay no laylaydem nan
iib-am et maid polos ngawi
is ikkam ken daida. Siya
di nan gapo ay kinwanik en
matongpal nan am-in ay lin-
teg Apo Dios no laylayden
tako nan iib-a tako.
11 Masapol am-ameden
tako ay ikkan nan gawis tay
getken tako ay omas-as-asag-
en nan agew ay omaliyan
kasin Kristo. Isonga masapol
ay adi tako komaneg nan
maseseyep ay ipogaw nodi
kanayon ay ik-ikkan tako
nan obla tako ay pala ken
Apo Dios.
12 Tay nganngani ay
menpatengga nan labi. Adi
mabayag dat somagong si
Kristo ay mang-ala ken
datako. Isonga dokogan tako
koma nan am-in ay ngawi
ay maikkan ta nan gawis
di ikkan tako tay siya nan
kaneg almas nan ipogaw ay
nalawagan nan nemnemda.
13 Owen, nan ostoosto ay
maikkan nan ik-ikkan tako
koma tay siya nan maibagay
isnan ipogaw ay nalawagan
nan nemnemda. Adi tako
menbotboteng ya ik-ikkan
nan kababain ay ik-ikkanda.
Ya adi tako mamabai ya lo-
malaki wenno men-ap-apal
ya makisapsape.
14 Baken nan ngawi ay
kaykayat nan awak tako is
palaglagsaken tako. Nodi
nan ogalin Jesu Kristo ay Apo
tako nan toladen tako.

14

Adi Tako Men-asiiyaw Maipanggep Isnan Nateknan Nan Nemnem Nan Esa Ken Esa

1 Nan ipogaw ay nakapsot
pay laeng nan pammatida
et masapol ay dawatenyo
daida ay maitapi ken
dakayo. Ngem adi kayo
makisongsongbat ken daida
gapo isnan naitkenan nan
nemnemda ken dakayo.
2 Tay natkenatken nan
nemnem nan esa ken
esa. Nan nemnem nan
esa et baken ngawi nan
mangkakanana isnan kom-
polmi. Dapay nan nakapsot
nan pammatina et nen-
emnemena ay kedeng nan
madengdeng is gawis ay
kanena.
3 Nan ipogaw ay maid egy-
atna ay mangan isnan kom-
polmi et adina nemnemne-
men koma ay gag-awis siya
mo nan ipogaw ay omegyat.
Ya nan es ipogaw ay omegyat
ay men-isda et adina ibanag
nan ipogaw ay maid egyatna
tay dinawat Apo Dios siya.
4 Isonga adi tako men-
asibanag. Tay maid lebbeng
tako ay mangbanag isnan
ipogaw ay baan nan teken.
Nodi si Apo Dios ay Apona
nan lombeng ay mangbanag
ken siya no gawis wenno
baken nan ik-ikkana. Et
gawis nan ik-ikkana tay mak-
abael nan Apona ay si Kristo
ay mangipaosto ken siya.

5 Nan esa pay ay natek-
nan nan nemnem di mamati
et kankanan nan tapina en
masapol ay patpatgen tako
nan tapin di agew mo nan
tapina. Ngem kanan abes
nan tapina en paliso am-in
nan agew isonga adi mas-
apol ay patgen tako nan esa
mo nan esa. Ngem kanak en
kigad nan esa ay mangnem-
nem isnan men-gawisana.
6 Tay nan ipogaw ay
mangpateg isnan tapin di
agew et ikkana tay siya
nan gawis ken siya ay
mangpateg ken Apo Dios.
Paliso isnan ipogaw ay maid
adyana is makan tay si Kristo
nan patgena isnan men-
iyamanana ken Apo Dios.
Ya nan ipogaw ay mang-adi
ay mensida et ikkana abes
ay mangpateg ken Apo Jesus
tay men-iyaman siya gedan
isnan kanena.
7 Tay am-in tako ay mamati
et baken tako et kedeng is
kakwa isnan biyag tako ya
olay isnan mateyan tako.
8 Tay isnan biyag tako mas-
apol ay ipaona tako nan
kayat Apo Jesus ken datako.
Ya isnan mateyan tako et
siya gedan nan kakwa ken
datako. Isonga olay no
matatago tako wenno matey
tako et si Kristo nan kakwa
ken datako.
9 Tay si Kristo et natey dat
kasin matago tapno siya nan
Apo tako isnan matatagowan
tako ya isnan mateyan tako.

10 Isonga adi tako men-
asidelaw wenno men-
asibanag isnan maipanggep
isnan kankanen tako. Tay
am-in tako et si Apo Dios
nan awnit mangbanag ken
datako.
11 Kaneg nan naisolat id
kasin isnan kalin Apo Dios.
Kinwanin Apo Dios en,

"Nan kaneg nan katet-ewan
nan matatagowak et
kanegna nan katet-
ewan nan awnit
menpalintomengan
nan am-in ay ipogaw
ken sak-en. Awnitda
kanan am-in en tet-
ewa ay sik-a nan Dios."

12 Isonga awnit sag-es-
angena datako am-in ay
mangipabaga ken datako
isnan inik-ikkan tako isnan
batawa.

Adi Tako Ikkan Nan Mangsakit Isnan Nemnem Nan Iib-a Tako

13 Gapo tay kaneg todi
nan ommat adi tako iiyawen
nan iib-a tako ay mamati.
Nodi nemnemen tako ay
baken koma nan kompolmi
ay mangseyat ken daida ay
mangsolot ay osto ken Kristo
is ikkan tako.
14 Tay isnan nemnemko
ay esay maitatapi ken Apo
Jesus et maid makan is
malawa. Ngem no basol
isnan nemnem di tapin di
ipogaw gag-awis no adida
kanen tay bomasolda no
ipapatida ay mangkakan
isnan kadodogisda.
15 Isonga no masaktan
nan nemnem nan ib-
am ay mamati gapo is-
nan mangkakanam isnan
lawaena et baken layad nan
ipailam ken siya. Isonga

adim ipalobos ay madadael
nan pammatin nan esay
ipogaw gapo isnan makan
tay natey si Kristo ay pala
ken siya.
16 Owen, adi tako ikkan
nan kanan nan tapin di
ipogaw en ngawi ay olay
baken ngawi isnan nemnem
tako tapno maid dom-
lawanda.
17 Tay isnan mentolayan
Apo Dios et baken nan ka-
nen nan ipogaw wenno nan
inomena is napateg. Nodi
nan napateg et nan osto ay
maikkan ya nan natalna ay
nemnem ya nan gasing ay it-
ited nan Ispirito Santo.
18 Nan mang-ik-ikkan is
dadi isnan men-ob-oblaana
ken Kristo et men-gasing si
Apo Dios ken siya ya kaga-
gasing nan tapin di ipogaw
siya.
19 Isonga ipakat tako ay
mang-ikkan isnan mang-
olnos isnan nemnem di
ipogaw ya nan mangbadang
ken datako isnan mang-
solotan tako ken Kristo.
20 Kanak kasin nan kakak-
wanik. Adi tako koma dadae-
len nan pammatin nan iib-a
tako gapo isnan makan. Tet-
ewa ay maid law-en Apo Dios
is makan ngem basol tako
mo siya nan maseyatan nan
iib-a tako ay nakapsot nan
pammatida.
21 Isonga gag-awis no adi
tako mangan is sida wenno
ominom is alak wenno
ikkan nan kompolmi ay
maikkan no siya nan gapona
ay maseyatan nan osto ay
mangsolotan nan ipogaw
ken Kristo.
22 Isonga nan patpatiyen
nan tonggal esay ipogaw ay
maipanggep isnan mabalin
ay kanena wenno inomena
et itoltoloyna ay patiyen
ngem adina isongsongbat
isnan kaipoipogaw. Tay
men-gasing nan ipogaw
ay adi mendowadowa nan
nemnemna gapo isnan
patpatiyena.
23 Ngem nan mendowad-
owa nan nemnemna gapo is-
nan makan et basolna no ka-
nena tay olay kompolmi ay
maikkan et no mendowad-
owa nan nemnem tako et tet-
ewa ay bomasol tako no ipa-
pati tako ay ikkan.

15

*Ipaon-ona Tako Nan Iib-
a Tako Ay Baken Nan Kayat
Tako*

1 Datako ay napigsa nan
pammatina ay maid adoado
is mendowadowaan nan
nemnemna et masapol ay
an-anosan tako nan men-
dowadowaan nan nemnem
nan nakapsot nan pam-
matina. Adi tako ipaon-on-
ona nan nemnem tako.
2 Nodi ipaona tako nan iib-
a tako tapno mabadangan
ya maipapigsada isnan pam-
matida.
3 Tay siya di nan kaneg nan
inik-ikkan Kristo. Egayna
inpaon-on-ona nan awakna
nodi inan-anosana nan
ngawi ay inik-ikkan nan
ipogaw ken siya. Kaneg na
nan naisolat id kasikasin
ay maipanggep ken siya
ay mangwani en, “Nan

liget nan ipogaw ken sik-
a, Apo Dios, et sak-en nan
nangipapasanda.”
4 Nan kaneg todi ay naiso-
lat ya nan am-in ay tap-
ina ay naisolat id kasikasin
et inpasolat Apo Dios tapno
maisolowan tako tapno ma-
balin ay anosan tako nan
ligat ya maliwliwaliwan tako
tapno adi makak-aan ken
datako nan gawigawis ay
namnamaen tako.
5 Si Apo Dios nan man-
gliwliwaliw ya mangbad-
badang ken datako tapno
makaitpe tako isnan ligat.
Sapay koma ta siya nan
mangpos-a isnan nemne-
myo gapo isnan mangtolto-
ladanyo isnan ogalin Kristo.
6 Tay no kaneg todi nan ik-
ikkanyo et maeesa nan nem-
nemyo ay mangdaydayaw
ken Apo Dios ay Dios ya
Aman Jesu Kristo ay Apo
tako.
7 Isonga ibagak ken dakayo
en laydenyo ay mangdawat
isnan iib-ayo ay mamati ay
olay baken paliso nan nem-
nemda isnan nemnemyo.
Dawatenyo daida ay kaneg
nan nangdawatan Kristo ken
dakayo tapno madayaw si
Apo Dios.
8 Adiyo kalkalingkingan
ay inmali si Kristo ay
mangbadang isnan Judio
tapno ipailana ay tet-ewa
nan inkalin Apo Dios isdin
alal-apoda.
9 Ya nan esa ay inmaliyana
et gapo isnan baken Judio
gedan tay kayatna ay day-
dayawenda si Apo Dios abes
gapo isnan seg-angna ay
mangitapi ay mangisalakan
ken daida. Siya di nan
kaneg nan kinwanin Kristo
ay naisolat id kasikasin ay
mangwani en,

“Maitapiyak isnan baken
Judio ay makidayaw
ken sik-a. Olay nan
kanta ay mangdayaw
ken sik-a et kantaek.”

10 Kanan nan esa pay ay
naisolat en,

“Dakayo ay baken Judio
et makigasing kayo
isnan ipogaw Apo
Dios.”

11 Ya nan esa pay.
Kankanana en,

“Dakayo ay baken Judio et
dayawenyo si Apo
Dios. Am-in kayo
ay ipogaw et day-
dayawenyo siya.”

12 Nan esay mamadton Apo
Dios ay si Isaias et kinwanina
abes en,

“Awnit maiyanak nan esay
apon Jesse. Awnit
siya nan mentolay is-
nan am-in ay baken
Judio. Et siya gedan
nan kad-an nan nam-
namada.”

13 Isonga kanak en sapay
koma ta si Apo Dios ay nang-
ited isnan namnamaenyo
et itedna abes koma nan
natalna ay nemnem ya
dadama ay gasing gapo
isnan pammatiyo ken
siya. Tay no siya di nan
ommat et pomigpigpigsa
nan mangpatiyanyo isnan
namnamaenyo gapo isnan
kabaelan nan Ispirito Santo

ay mangbadbadang ken dakayo.

Nan Mangkaytan Pablo Ay Mangibaga Isnan Gawis Ay Damag Isnan Addaaddawi Ay Il-ili

14 Bebsatko, isnan nem-
nemko et mapnekak ay
nan kanayon ay ikkanyo
et gawis. Getkek ay os-
toosto nan mangtekanyo
isnan maipanggep isnan
pammatiyo. Mabalin ay
isolowanyo nan iib-ayo.
15 Ngem insolatko nan
inbagak tapno adiyo kalka-
lingkingan. Maid dowad-
owak isnan inbagak tay
wada nan lebbengko gapo
tay sak-en nan esay apostolis
Kristo ay pinilin Apo Dios.
16 Pinilina sak-en ay esay
baan Jesu Kristo ay men-
obla isnan baken Judio ay
mangibagbaga ken daida is-
nan gawis ay damag ay na-
gapo ken Apo Dios. Is-
nan mang-ik-ikkanak is dana
et ik-ikkak nan kaneg nan
oblan nan mensilsilbi isnan
Templon Apo Dios. Nan gapo
ay mang-ik-ikkanak is dana
et tapno dalosan nan Ispirito
Santo daida tapno mabalin
ay dawaten Apo Dios daida.
17 Adiyak mabain ay man-
gibagbaga isnan inik-ikkak
ay pala ken Apo Dios gapo is-
nan mangtatakdowan Kristo
ken sak-en.
18 Tay maid teken is
ibagbagak nodi kedeng nan
badang Kristo ken sak-en is
gapo na ay nakabadangak
isnan baken Judio ta ma-
matida.
19 Binadbadangana sak-
en isnan inik-ikkak ya isnan
kinkinwanik ya isnan kabae-
lak ay nang-ik-ikkan isnan
kaskasdaaw gapo isnan
kabaelan nan Ispirito Santo.
Isonga inlogik id Jerusalem
ay enggana id Ilirico et
maid linaosak is egayak
mangibagaan isnan gawis ay
damag ay maipanggep ken
Kristo.
20 Tay nabayag ay
kakakakayatko ay man-
gibaga isnan gawis ay damag
isnan deeyda ay il-ili ay maid
inmona tay adiyak layden ay
taktaken nan epdas inmona.
21 Kayatko ay ikkan nan
kaneg nan naisolat ay mang-
wani en,

“Nan egay mangdenge isnan
maipanggep ken siya
et awnitda ilaen siya
ya awnitda maawatan
nan maipanggep ken
siya.”

22 Gapo isnan mangkaytak
ay mangibaga isnan gawis ay
damag isnan natkenatken ay
ili et siya di nan gapo ay
egayak pasyalen dakayo.
23-24 Ngem id wani kin-
wasko nan oblak isnan
adoado ay ili ay naayda
isonga kayatko ay pasyalen
dakayo isnan omayak id
Espanya tay ado ay tew-en
ay ninemnemko ay pasyalen
dakayo. No mabalin koma
kayatko ay badanganyo sak-
en isnan masapolko isnan
omayak id Espanya no
maiyiliwanak ken dakayo.

25 Ngem id wani men-
saganaak ay mangyey id
Jerusalem isnan inolnong
nan tapin di mamati ay
mangbadang isnan mamati
isdi.
26 Tay nan mamati id
Macedonia ya id Acaya
et ninemnemda en gawis
no men-olnongda is itedda
isnan mamati ay makasapol
id Jerusalem.
27 Nin-gasingda ay mang-
ikkan isdi et maibagay tay
kega wada nan otangda is-
nan Judio. Kanak di tay
maitapida isnan Judio ay
kakwa isnan gawigawis ay
badang Apo Dios ken daida
isonga gawis no men-itedda
is masapol nan Judio isnan
biyagda.
28 Isonga no id-anko nan
ited nan baken Judio isnan
Judio id Jerusalem daket ilogi
ay menbiyahi ay omey id Es-
panya ngem domag-osak ken
dakayo omona.
29 Et getkek ay isnan
omayak ken dakayo et gaw-
igawis nan badang Kristo
ken datako tapno am-amed
pomigsa nan pammati tako.
30-31 Nan esay kayatko
ay ikkanyo bebsatko, et
badanganyo sak-en ay
mangilowalo ken Apo Dios ta
badangana sak-en tapno adi
saksakitan nan adi mamati
ay Judio id Jerusalem sak-
en. Ilowalowanyo sak-en
koma gapo isnan layadyo
ken Apo Jesu Kristo ya gapo
isnan layad ay inted nan
Ispirito Santo ken datako.
Ilowaloyo abes tapno gawis
nan mangdawatan nan Judio
ay mamati id Jerusalem
isnan olnong ay eyeyko ken
daida.
32 Tay no siya na nan om-
mat et pilmi nan gasingko
ay omey ken dakayo no siya
nan kayat Apo Dios. Et gapo
isnan men-asiilaan tako, go-
masing tako.
33 Sapay koma ta si Apo
Dios ay mang-it-ited isnan
natalna ay nemnem nan
mentetee ken dakayo.

16

Nan Kombos Nan Naay Ay Solat

1 Wada nan esay mamati
ay babai ay esay men-ob-
obla isnan simbaan id Cen-
crea ay omey id issa ken
dakayo. Febe nan ngadana.
2 Kayatko ay dawatenyo
siya ay gawis gapo tay
ipogaw Kristo siya. Ikkanyo
ken siya nan maikkan ay
maibagay isnan ipogaw ay
mamati. Badanganyo siya
koma isnan masapolna tay
adoado nan binadbadan-
gana. Esangak abes ay
binadangana.
3 Komosta ken Akila yas
asawana ay Priscila ay men-
ob-obla ay kanegko ay pala
ken Jesu Kristo.
4 Olay nan biyagda et in-
postada ay pala ken sak-
en. Isonga mensalamatak
ken daida. Ngem bakenak et
kedeng is mensalamat nodi
nan am-in ay baken Judio is-
nan kasimbasimbaan isnan
il-ilida.

5 Adoado pay nan kayatko
ay menpakomostaan. Nan
mamati ay madagdagop is-
nan baey da Akila et daida
nan esa ya nan kanegko be-
sat ay si Epeneto abes ay
damdamo ay mamati isnan
probinsiya ay Asia.
6 Komosta abes ken Maria.
Pilmi nan oblana ay mang-
badbadang ken dakayo.
7 Da Adronico ken Junia
ay iib-ak ay Judio nan ib-ana
ay menpakomostaak. Na-
matida sakpay mamati et
esangka nan naibalodanmi
id kasin gapo isnan pamma-
timi. Pilmi nan lispiton nan
aapostolis ken daida.
8-9 Menpakomostaak ken
Ampliato yas Estakis ay pilmi
nan layadko ken daida gapo
isnan pammatimi ken Apo
Jesus. Ya si Urbano ay
esay ib-a tako isnan men-ob-
oblaan tako ken Kristo.
10-11 Nemnemnemek abes
si Apeles ay esay na-
paneknekan ay gawigawis
nan pammatina ken Kristo.
Nan pamilyan Aristobulo ya
nan mamati isnan pamilyan
Narciso et komosta ken
daida am-in. Komosta abes
ken Herodion ay esay ib-ak
ay Judio.

12 Kananyo en komosta
ken Trifena yas Trifosa ay
tapin di men-ob-obla ay pala
ken Apo Jesus. Si Persida
abes ay laylayden nan am-in
ay mamati issa. Siya nan esa
pay ay pilmi nan oblana ay
pala ken Jesus.
13 Komosta abes ken Rufo
ay gawigawis nan mangsol-
solotana ken Kristo. Itapiyo
nan inana ay kanegko ina
abes gapo isnan inik-ikkana
ken sak-en.
14 Si Asincrito, si Flegonte,
si Hermes, si Patrobas, si
Hermas ya nan mamati
ay maitatapi ken daida et
ibagayo nan komostak ken
daida am-in.
15 Itapiyo abes si Filol-
ogo yas Julia yas Nereo ya
nan besatna ay babai yas
Olimpas ya nan iib-ada ay
mamati.
16 Menpinakomosta kayo
abes ay mangipaila isnan
men-asilaydanyo. Nan
mamati isnan am-in ay tapin
di simbaan et menpako-
mostada ken dakayo issa.

17 Wada nan bassit pay ay
ibagak. Makailanyo tapno
adiyo dawdawaten nan
ipogaw ay mangipasong-
songbat ya mangipaaddawi
isnan ipogaw isnan osto
ay pammati ay naitdo ay
inpasnekyo. Addawiyanyo
daida
18 tay baken si Kristo
ay Apo tako is men-ob-
oblaanda. Nodi kedeng
nan awakda is nemnemne-
menda. Gapo isnan laingda
ay komali is gawigawis et
nalaka ay maal-allilaw nan
nalaka ay maawis.
19 Kinwanik dadi tay olay
mamagtek isnan adoado nan
osto ay mangsolsolotanyo
ken Kristo ya siya nan esay
men-gasingak ken dakayo
ngem kayatko ay maam-
amed nan mangtekanyo
isnan ostoosto ay maikkan

dayopay adi nemnemnemen
nan ngawi.
20 Et si Apo Dios ay mang-
it-ited isnan natalna ay nem-
nem tako et adi mabayag
danat ipagatin si Satanas ken
dakayo. Sapay koma ta lik-
liknaenyo abes nan badang
ya layad Apo Jesu Kristo.
21 Menpakomosta ken
dakayo si Timoteo ay ib-
ak isnan oblami ay pala
ken Kristo. Menpakomosta
abes nan iib-ak ay Judio
ay da Lucio yas Jason yas
Sosipatro.
22 Si Tercio ay ib-a tako
ay mamati ay mangipasolso-
latak isnan naay ay solat et
menpakomosta siya gedan.
23 Menpakomosta ken
dakayo gedan si Gayo ay
menteteeak. Kanayon ay
sangsangailiyena nan am-in
ay mamati ay omal-ali isna.
Maitapi ay menpakomosta
nan besat tako ay si Cuarto
yas Erasto ay mangidoldolin
isnan siping di omili.*
24 **(-)**
25-27 Sapay koma ta day-
daydayawen tako si Apo
Dios ay enggana gapo ken
Jesu Kristo. Kedkedeng siya
is makagtek isnan am-in.
Siya abes nan makabael ay
mangipapipigsa ken dakayo
isnan pammatiyo ay kaneg
nan kankanan nan gawis
ay damag ay ibagbagak ay
maipanggep ken Jesu Kristo.
Nan gawis ay damag ay
naay et egay naipagtek isnan
ipogaw id kasin. Ngem
id wani naipagtek isnan
mangibagbagaanmi isnan
insolat nan mamadton Apo
Dios id kasin. Inbilin nan
wawawawada ay si Apo Dios
ta ibagbagami tapno waday
somya ay mamati am-in nan
kaipoipogaw isnan batawa.
Owen, dayawen tako siya
koma ay enggana. Siya dana
nan ibagak.

* **16:23** Isnan tapin di Biblia, naitapi nan versiculo 24 ay mangwani en, “Sapay koma ta wawawawada ken dakayo am-in nan badang nan Apo tako ay si Jesu Kristo.”

Nan Damo ay Solat Pablo Isnan Ipogaw id Corinto

Nan Maipanggep Isnan Solat

Nan damo ay solat Pablo isnan mamati id Corinto et naisolat tasiyay badangana daida isnan kolang pay isnan pammati ya tapno mas-et nan baken osto ay ik-ikkanda tay nan nin-it-itdowan Pablo ken daida nan gapona ay ma-matida ken Jesus.

Issan deey ay timpo et dakkel ay ili di Griego id Corinto et siya nan kapital nan Acaya ay esay probinsiya ay mentolayan di Roma. Nagtek nan deey ay ili gapo isnan kinabaknang nan ipogaw isdi ya nan nangsolsolotanda isnan sigod ay ogalida, nan adoado ay sinang didiosda ya nan ngawi ay ogalida ay mamabai ya lomalaki. Nan pilmi ay masapol ay esten Pablo ken daida et nan egay kapopos-aan nan nemnemda ya nan adida mangiyadyan isnan makikamkamolala. Adoado pay nan egayda maawatan ay osto ay kaneg nan maipanggep isnan ik-ikkanda is-nan omasawaanda ya nan maik-ikkan isnan madagdagopanda isnan paggimonganda ya nan osto ay kaosalan nan laing ay ited nan Ispirito Santo isnan mamati ya nan matagowan kasin nan natnatey. Ngem inbagan Pablo ay ma-balin ay getkenda nan osto ay maipanggep isnan naayda ay soot gapo isnan mangtekanda isnan gawis ay damag.

Nan wada isna:

Login nan solat 1:1-9

Nan egay kapopos-aan nan nemnem nan mamati 1:10-4:21

Nan biyag di sinbaey ya nan kangawin nan mamabai ya lomalaki 5:1-7:40

Nan maipanggep isnan nateknan nan ik-ikkan nan mamati ya nan adi mamati 8:1-11:1

Nan osto ay maikkan isnan paggimongan di mamati 11:2-14:40

Nan kasin natagowan Jesus ya nan awnit matagowan nan mamati ken siya 15:1-58

Nan maolnong ay maited isnan mamati id Judea 16:1-4

Nan kombos nan solat 16:5-24

Nan Login Nan Solat

1-2 Sak-en si Pablo ay men-solat ken dakayo ay ma-mati ay ipogaw Apo Dios ay mentetee id Corinto. Et inaboloyan Sostenes ay ib-a tako ay mamati nan ibagak isnan naay ay solatko.

Esaak ay apostolis Jesu Kristo ay pinilina tay siya nan kayat Apo Dios ay ikkak. Mensolatak ken dakayo ay inalan Apo Dios

ta menbalinena dakayo is
ipogawna gapo isnan mai-
tatapiyanyo ken Jesu Kristo.
Owen, inayagana dakayo
ay nadalosan ta ipogawna
dakayo ay mang-ik-ikkan
isnan kayatna. Baken kayo
kedkedeng is inayagana nodi
am-in ay ipogaw ay mamati
ken Jesu Kristo ay Apo tako.

3 Sapay koma ta kanayon
ay liknaenyo nan anos ya
layad ya natalna ay nemnem
ay magapgapo ken Apo Dios
ay Ama tako yas Jesu Kristo
ay Apo tako.

Nan Gawis Ay Inted Apo Dios

4 Kanayon ay men-
iyamanak ken Apo Dios gapo
isnan ganaganagwis ay it-
itedna ay mangipaila isnan
layadna ay mangbadang
ken dakayo. Nabadangan
kayo tay maitatapi kayo
ken Jesu Kristo gapo isnan
mamatiyanyo ken siya.
5 Isonga adoado nan
badangna ken dakayo. Nan
esay badangna et nan
ostoosto ay mang-awatanyo
isnan tet-ewa ay mait-itdo ay
maipanggep ken siya ya nan
laingyo ay mangibagbaga is
dana.
6 Owen, pinatiyo ay os-
toosto nan inbagbagami ken
dakayo ay maipanggep ken
Kristo
7 isonga maid kolangyo is-
nan adoado ay kalasin di
laing ay it-ited Apo Dios
tapno mabadangan kayo ay
mangsolsolot isnan kayatna
isnan mangsedsed-anyo is-
nan kasin omaliyan nan Apo
tako ay si Jesu Kristo.
8 Et siya nan mangitoltoloy
ay mangbadang ken dakayo
enggana isnan menpateng-
gaan nan biyagyo tapno
maid polos madlawanyo
isnan agew ay kasina oma-
liyan.
9 Tay si Apo Dios ay nang-
ayag ken dakayo tapno
maipos-a kayo ken Apo Jesu
Kristo ay Anakna et pilmi ay
matalek siya.

Nan Baken Gawis Ay Ik-ikkan Nan iCorinto

10 Dakayo ay ib-ak ay ma-
mati, wada nan ibagak ken
dakayo gapo isnan lebbeng
nan Apo tako ay si Jesu
Kristo. Kanak en pangaasiyo
ta eesangenyo nan nemne-
myo. Adi kayo tekteknen.
11 Kinwanik di bebsatko,
tay wada isnan pamilyan
Cloe nan nangibaga ay men-
sosongbat kayo gapo isnan
nateknan nan nemnem nan
esa ken esa.
12 Siya na nan ik-ikkanyo
ay baken osto. Kankanan
nan esa en, “Si Pablo nan
solsolotek.” Dat kanan nan
esa en, “Si Apolos nan sol-
solotek.” Wada nan tapina ay
mangmangwani en, “Maitat-
apiyak ken Pedro.” Dat wada
pay nan mangmangwani en,
“Sak-en abes et si Kristo nan
maitatapiyak.”
13 Ay apo, ayke mabalin
ay am-amam-asenyo si
Kristo? Ay sak-en nan
natey isnan kros ay pala
ken dakayo? Wenno ay nan

nangsolotanyo ken sak-en
nan gapo ay ninpabonyag
kayo?
14-15 Men-gasingak tay
bakenak is nangbonyag ken
dakayo tapno adi mabalin
ay kananyo en gapo isnan
nangsolotanyo ken sak-en
nan ninpabonyaganyo. Tay
kedkedeng da Crispo ken
Gayo is binonyagak.
16 Ya da Estefanas ay sin-
baey obpay kayman. Maid
teken is getkek is binon-
bonyagak.
17 Tay baken nan men-
bonyagak is ipogaw is gapo
ay inbaan Kristo sak-en.
Nodi inbaana sak-en tapno
ibagbagak nan gawis ay
damag ay maipanggep ken
siya. Et isnan nang-ik-ikkak
is dana, baken nan kali ay
mangipaila isnan silib di
ipogaw is os-osalek tapno
baken nan silib ay kali nan
makaawis isnan ipogaw.
Nodi nan maawatanda ay
nateyan Kristo ay pala ken
daida di maawisanda.

Si Kristo Nan Kagtekan Nan Kabaelan Apo Dios

18 Nan adi mamati ay
ipogaw ay adi maisalakan
et no dengngenda nan
damag ay ibagbagak ay
maipanggep isnan nateyan
Kristo isnan basbasol di
ipogaw et kananda en maid
silbina. Ngem ken datako
ay mamati ay isalsalakan
Apo Dios et getken tako ay
siya nan esay nangipailaana
isnan kabaelana.
19 Maila nan katet-ewan
nan kinwanik isnan esay
naisolat id kasin isnan kalin
Apo Dios. Kinwanin Apo
Dios en,

"Nan silib di masilib ay
ipogaw ay adi mamati
et awnitak dadaelen
tapno adi masilbi.
Ya nan laingda et awnitak
ipaila ay maid polos
paayna ken sak-en."

20 No kaneg todi nan awnit
ikkan Apo Dios, sino ngen
nan paay nan masilib ay
ipogaw ya nan kalalaingan
ay mangtek isnan linteg
Moses ya nan nalaing ay
makisongbat ay wada isnan
batawa? Tay olay no adoado
nan getken nan adi mamati
et inpailan Apo Dios ay maid
kabaelan nan silibda.
21 Nan gapo ay kanak en
maid kabaelan nan silibda
et tay getken Apo Dios ay
adi mabalin ay nan silibda
nan mangtekanda ken siya.
Nodi gapo isnan silibna
nan mangtekan di ipogaw
ken siya tay ninemnemna
ay maisalakan nan ipogaw
gapo isnan mangpatiyanda
isnan maipanggep ken Kristo
ay ibagbagami. Ngem isnan
nemnem nan adi mamati et
maid silbin nan ibagbagami.
22 Tay isnan nemnem di
Judio et kananda en mas-
apol ay wada nan kaskas-
daaw ay ipailan Apo Dios
sadapay mamati. Et isnan
nemnem di Griego et adida
patiyen nan maibaga no is-
nan nemnemda et baken tet-
ewa ay silib.
23 Ngem nan ibag-
bagami et nan nateyan nan
mangisalakan isnan ipogaw

ay si Kristo et siya nan adyan
nan Judio ay dengngen ya
isnan nemnem di Griego et
maid paay nan kaneg todi ay
inommat.
24 Ngem isnan ipogaw
ay nangpati isnan ayag
Apo Dios ken siya ay olay
no Griego wenno Judio et
getkena ay nan inikkan
Kristo ay nangisalakan isnan
ipogaw nan nangipaila isnan
kabaelan ya silib Apo Dios.
25 Tay nan ik-ikkan Apo
Dios ay maid paayna isnan
adi mamati et nangatngato
mo nan am-in ay silibda. Ya
nan wada isnan nemnemda
ay kinakapsot Apo Dios et
napigpigsa mo nan am-in ay
kabaelan di ipogaw.

26 Bebsatko ay mamati,
nemnemenyo na. Atiatik
nan ap-apo ken dakayo
wenno madaydayaw isnan
silib wenno anak di nangato
ngem inayagan Apo Dios
dakayo kayet ta mamati kayo
ken siya.
27 Tay pinilin Apo Dios nan
ipogaw ay kankanan nan
adi mamati en maid paayda
tapno nan mangmangwani
en daida nan mapaay ay
ipogaw et daida nan awnit
mabainan. Nan maid
kabaelanda nan pinilina
abes tapno mabainan nan
mangmangwani en daida
nan wada nan kabaelanda.
28 Et nan nababa ay
ipogaw ay adi paayen nan
adi mamati et daida nan
pinilin Apo Dios tapno maila
ay nan mangipangato isnan
nemnemda nan tet-ewa ay
maid paayna ken siya.
29 Inikkana di tapno
magtek ay maid polos somya
is ikkan di ipogaw ay
mangipangato isnan awakda
ken siya.
30 Tay nan am-in ay wada
ken datako et nagapo ken
siya. Owen, siya nan nan-
gitapi ken datako ken Jesu
Kristo. Et siya di nan gapo
ay wada nan silib tako ya
nan gapo ay awnit maid
mangdelawan Apo Dios ken
datako. Si Kristo gedan nan
nangsobot ken datako ya nan
gapo ay mabalin ay nadiosan
tako ay ipogaw.
31 Isonga kaneg nan naiso-
lat id kasin en no waday
ipangato tako et baken nan
awak tako nodi si Kristo nan
maipangato.

2

Nan Damag Ay Maipanggep Ken Kristo Et Siya Nan Kapatgan

1 Bebsatko, isdin inmayak
ken dakayo ay mangibaga is-
nan ipabagbagan Apo Dios
ay maipanggep ken Kristo et
baken nan kali ay mangi-
paila isnan silib is kinkin-
wanik.
2 Tay ninemnemko ay mas-
apol ay kedkedeng si Jesu
Kristo ya nan nateyana ken
datako is wada isnan nem-
nemko.
3 Isdin nakiteteak ken
dakayo et mabainak ay men-
itdo modatya kolang nan
getkek ay mangibaga isnan
maipanggep ken Kristo.
Isonga ninpaypayegpegak

gapo isnan pilmi ay egyatko
ay men-itdo.
4 Et isdin nin-itdowak ken
dakayo et baken nan silib
di ipogaw is inpailak isnan
kinkinwanik ay nang-awis
isnan kaipoipogaw. Nodi in-
pailan Apo Dios nan kabae-
lana gapo isnan Ispiritona et
siya di nan kailasinana ay
tet-ewa nan inbagbagak.
5 Kaneg todi nan inikkak
tapno mamati kayo gapo
isnan nangtalkanyo isnan
kabaelan Apo Dios ay baken
nan nangtalkanyo isnan silib
di ipogaw.
6 Ngem wada nan silib ay
ipagpagtekko isnan ipogaw
ay naeteng nan pammatida.
Ngem baken kaneg nan silib
ay magapgapo isnan nem-
nem di ipogaw isnan batawa
wenno silib ay magapgapo
isnan aap-apo tay nan silibda
et nakokombos ay kaneg nan
nakokombosan nan men-ap-
apowanda.
7 Nodi nan silib Apo Dios
ay egay naipagtek id kasin
nan ipagpagtekmi. Ngem
sapay boliwen Apo Dios
nan batawa et wada isnan
nemnemna olay egayna
inpagtek. Nan silib ay kanak
et siya nan mangipagtek
isnan inikkan Apo Dios
tapno awnit tako maitapi
ken siya isnan kangatona.
8 Nan nangangato ay
ipogaw isnan batawa et
egayda naawatan dana
tay no naawatanda koma
egayda pinatey si Kristo ay
kangatowan ay Apo.
9 Nan ibagbagami et siya
nan kaneg nan inpasolat Apo
Dios id kasikasin ay mang-
wani en,
“Wada nan insaganan Apo
Dios isnan manglayad
ken siya. Nan in-
saganana et nan
egayda ilan wenno
dinnge wenno ninem-
nem ngem siya dana
nan awnit maited ken
daida.”
Siya dana nan inpasolat Apo
Dios.
10 Et id wani da tona nan in-
pabagana isnan Ispirito San-
tona ken datako ay mamati.
Tay maid adi getken nan
Ispiriton Apo Dios. Olay am-
in ay maipanggep ken Apo
Dios et getkena.
11 Kaneg nan ipogaw, maid
mangtek isnan wada isnan
nemnem nan esay ipogaw
no adina ibaga. Kedkedeng
nan nemnemna is mangtek.
Kaneg abes ken Apo Dios.
Kedkedeng nan Ispiritona
is mangtek isnan am-in ay
maipanggep ken siya.
12 Ngem datako ay mamati
et baken nan nemnem ay
kaneg nan nemnem di adi
mamati isnan batawa is
inted Apo Dios ken datako.
Nodi nan ostoosto ay nem-
nem nan intedna gapo isnan
nang-itedana ken datako
isnan Ispiritona tapno os-
toosto nan mangtekan tako
isnan adoado ay intedna ken
datako.
13 Isonga isnan men-it-
itdowanmi, adimi os-osalen
nan kali ay mangipaila
isnan silib di ipogaw nodi
ibagbagami nan it-itdon nan

Ispirito Santo ken dakami.
Iyis-ispikalmi nan tet-ewa ay
maipanggep ken Apo Dios
isnan ipogaw ay mentetean
nan Ispirito Santo.
14 Ngem nan ipogaw ay
adi mamati ay adi mentetean
nan Ispiriton Apo Dios et
adyana ay mangdawat is-
nan magapgapo isnan Ispir-
ito Santo. Maid paayna ken
siya tay adi makaawat isnan
kagawisda tay maid ken siya
nan Ispiriton Apo Dios ay
mangibagbaga ken siya is-
nan kagawisda.
15 Ngem nan ipogaw ay
mamati et wada ken siya nan
Ispiriton Apo Dios isonga
mabalin ay mailasina am-in
ay om-ommat dapay maid
makailasin isnan ik-ikkana
isnan ipogaw ay adi mamati.
16 Naisolat isnan inpasolat
Apo Dios en,
"Ayke waday mangtek is-
nan nemnem Apo Dios
wenno makabagbaga
ken siya?"
Ngem kanak ken dakayo
en wada nan getken tako
ay maipanggep ken siya
tay inpagtek Kristo nan
nemnemna ken datako.

3

Nan Tet-ewa Ay Maipanggep Isnan Oblan Da Pablo Ken Apolos

1 Ngem bebsatko, isdin
nakiteteak ken dakayo et
egay kabalin ay itdowak
dakayo ay kaneg nan nang-
itdowak isnan ipogaw ay
napigsa nan pammatida.
Nodi init-itdowak dakayo ay
kaneg oongong-a tay adoado
pay nan inik-ikkanyo ay
kaneg nan ik-ikkan di adi
mamati.
2 Isonga pinalakak nan
init-itdok ken dakayo tay
egay kayo nakadawat is-
nan maitdo ay pala isnan
naeteng nan pammatina.
Olay id wani et egay pay
laeng maeteng nan pam-
matiyo.
3 Tay adoado pay nan
maiyisowan nan nemnemyo
isnan adi mamati. Kanak di
tay ik-ikkanyo id wani nan
kaneg nan ik-ikkanda tay
makisongsongbat kayo ya
manag-apal kayo.
4 Tay isnan mangmang-
waniyan nan tapina ay sak-
en nan solsolotenda dapay
kankanan abes nan tapina
ay si Apolos nan gawis ay
masolsolot et maila ay pal-
iso nan ik-ikkanyo isnan ik-
ikkan nan adi mamati.
5 Tay sinowak ya sino si
Apolos? Baan Apo Dios
dakami et kedeng ay nin-
it-itdo ken dakayo tapno
mamati kayo ken Jesus.
Inikkanmi nan ipaik-ikkan
Apo Dios ken dakami.
6 Maidiligak isnan men-
esek is mola tay sak-en nan
nangibaga isnan pinatiyo.
Et maidilig si Apolos isnan
mensibog tay siya nan
nangtapi isnan pammatiyo
tapno am-amed pomigsa.
Ngem si Apo Dios nan tet-
ewa ay mangsiken ken
dakayo tapno pomigpigpigsa
nan pammatiyo.
7 Isonga atiatik nan silbin

nan men-esek ya nan mensi-
bog. Ngem nan mangsiken
ay si Apo Dios et siya nan
dakedake nan silbina.
8 Nan menmola ya nan
mensibog et paliso nan
paayda. Et awnit maliga-
lowanda ay osto isnan ik-
ikkanda.

9 Dakami ay men-it-itdo
ken dakayo et dakami nan
men-ob-obla ken Apo Dios.
Ngem dakayo nan men-
oblaanmi. No iyaligko na et
kanegyo nan payew wenno
baey ay sapsapowen Apo
Dios.
10 Gapo isnan laing ay
inted Apo Dios ken sak-en
et sak-en nan kaneg nan
nangsapo isnan pegnadna.
Et ostoosto nan nang-
ikkanak is dana. Ngem
teken nan ipogaw ay mang-
anay isnan kolangna. Ngem
masapol ay makailan nan
ipogaw ay mang-anay tapno
ostoosto nan itapina.
11 Tay maid teken is ma-
balin ay osalen di ipogaw is
pegnad nodi kedkedeng nan
inosal Apo Dios ay si Jesu
Kristo.
12 Ngem mabalin ay natke-
natken nan maosal ay itap-
ida isnan pegnadna tay wada
nan gawis ya wada nan
baken gawis ay it-itdon di
ipogaw. Kaneg nan mensaad
is baey tay nan tap-ina et nan
gawigawis ay mabayabayag
nan osalenda ay kaneg nan
segat wenno saminto wenno
temtem ay bato. Ngem
nan tap-ina et nan nakapsot
nan osalenda ay kaneg nan
segak-a wenno goon wenno
galami.
13 Ngem awnit maila
isnan agew ay mangbanagan
Kristo isnan am-in nan
inikkan nan ipogaw ay nin-
it-itdo. Tay awnitna ipadas
nan apoy isnan sinapoda
tapno maila no makneg
wenno adi.
14 Et no adi mapoowan
nan intapida isnan pegnad et
maagtanda is gawis is liga-
loda.
15 Ngem no mapoowan
adida maagtan. Nodi
maisalakan nan awakda et
kedeng. Kaneg nan ipogaw
ay maisalakan isnan mapop-
oowan ay baey.
16 Ay adiyo getken ay
dakayo nan kaneg baey Apo
Dios tay mentetee si Apo
Dios ken dakayo gapo isnan
Ispiritona?
17 Isonga no waday mang-
dadael isnan baey Apo Dios
ay mang-itdo isnan baken
tet-ewa, awnit dadaelen Apo
Dios abes siya. Tay initken
Apo Dios dakayo ay kowana
ay menteteana.

Maid Polos Lebbeng Nan Ipogaw Ay Men-et-etek

18 Adi kayo maal-allilaw
ay mangnemnemnem en
masilib kayo gapo tay
adoado nan getkenyo isnan
getken di ipogaw isnan
batawa. No kaneg todi
nan nemnemyo et kanak en
gag-awis no menbalinenyo
nan awakyo ay kaneg maid
getkenyo tapno ganabenyo
nan tet-ewa ay silib ay
magapo ken Apo Dios.

19 Tay nan kankanan nan
ipogaw isnan batawa ay
silibda et maid paayna isnan
nemnem Apo Dios. Kaneg
nan naisolat isnan kalina
ay mangwani en, “Awnit
idadael Apo Dios nan laingda
ken daida.”
20 Inpasolat Apo Dios abes
nan nakwani en, “Getken
Apo Dios ay maid silbin nan
nemnem di mangmangwani
en masilibda.”
21 Isonga adiyo ipapangato
nan esay ipogaw isnan esa
tay nakikowa kayo ken
Kristo ay kakwa isnan am-
in.
22-23 Isonga olay sak-en yas
Apolos yas Pedro et baayo
dakami am-in. Am-iam-in
ay wada isnan batawa, nan
biyag, tetey, nan om-ommat
id wani ya nan awnit ommat
et kowayo am-in dadi. Owen
kowayo tay kowan Kristo
dakayo dapay kowan Apo
Dios si Kristo.

4

*Nan Osto Ay Nemnem Is-
nan Oblan Di Aapostolis*

1 Kaneg nan kinwanik en
nan masapol ay wada isnan
nemnemyo ay maipanggep
ken dakami et baan Kristo
dakami. Intalek Apo Dios
ken dakami nan ibagbagami
ay maipanggep ken Jesu
Kristo ay egay gintek nan
kaipoipogaw id kasin.
2 Isonga ik-ikkanmi ay
gawis tay nan masapol ay
ikkan nan ipogaw ay wada
nan oblana ay naitalek ken
siya et masapol ay ik-ikkana
nan kankanan nan apona.
3 Isonga olay kompolmi
nan mangnemnemnemanyo
isnan ikkak ay men-obla
tay baken kayo wenno
kompolmi ay ipogaw is
mangbanag ken sak-en no
gawis nan oblak ay pala ken
Apo Dios wenno baken tay si
Apo Dios nan apok. Olay sak-
en, adiyak kanan en ostoosto
wenno baken.
4 Tay olay maid getkek is
basolko, adiyak getken no
siya nan tet-ewa. Isonga bak-
enak is mangwani en gawis
nan oblak nodi si Kristo nan
makaibaga isnan tet-ewa.
5 Isonga dakayo ay iCor-
into, adiyo banbanagen nan
iib-ayo ay ipogaw. Tay
awnit kasin omali si Kristo
ay mangbanag. Et siya
di nan osto ay timpo ay
mabanaganda tay awnitna
ipaila nan tet-ewa ay wada
isnan nemnem di ipogaw ay
adi kagtek id wani. Dat
dayawen Apo Dios daida is-
nan maibagay isnan inik-
ikkanda.
6 Bebsatko, inbagak am-
in nan maipanggep isnan
oblami ken Apolos tapno wa-
day adalenyo. Tay kay-
atko ay menbasal kayo ken
dakami ta adiyo lakdangan
nan kanan Apo Dios isnan
solatna en masapol ay maid
ipapangatoyo isnan tonggal
esa ken dakayo. Isonga
ngawi no kananyo en gag-
awis nan esa isnan pinilina
ay mang-it-itdo ken dakayo.
7 Dakayo ay men-et-etek,
olay no waday laingyo, ay
baken si Apo Dios is nang-

ited is dadi? Ayke aped
wada ken dakayo? Isonga
no maited ken dakayo ay-
tay dakayon men-et-etek ay
kaneg dakayo nan nangsapo
isnan laingyo?

8 Ay apo kayo ay iCorinto.
Isnan nemnemyo et gintekyo
et nan am-in ay masapol ay
getkenyo. Kankananyo is-
nan nemnemyo en wada ken
dakayo nan am-in ay laing
ay it-ited Apo Dios. Kaneg
dakayo nan men-ali. Ngem
ken dakami ay aapostolis,
egay pay laeng. Gawis no
tet-ewa ay ali kayo tapno
makiali kami abes.
9 Ngem isnan nemnemko
kega kayat Apo Dios no
dakami ay aapostolisna
nan nababa isnan am-in.
Kanegmi nan ipogaw ay
nabanag ay maipapatey
isnan pobliko ta boyaen nan
am-in ay ipogaw ya nan
aanghel abes.
10 Gapo isnan mangsol-
solotanmi ken Kristo et
kankanan nan adi mamati
en maid nemnemmi ya
kabaelanmi dadapay kanan
en maid paaymi. Ngem
dakayo et kankananyo en
pilmi nan silibyo isnan
mangtekanyo ken Apo Dios
ya adoado nan kabaelanyo
dakayopay nangangato ay
ipogaw. Waay siya nan wada
isnan nemnemyo.
11 Ngem dakami et eng-
gana id wani ay timpo it-
itpemi nan owat ya ewewmi
ya kolang nan badomi. Maid
osto is baeymi ya adoado
nan mangpalpaligat ken
dakami.
12 Mapalpaligatan kami
ay men-obla tapno waday
katagowanmi. Olay ngawi
nan ik-ikkan di ipogaw ken
dakami ya olay no ngawi nan
kalkaliyenda ken dakami et
ilowalowanmi daida tapno
badangan Apo Dios daida.
No paligatenda dakami et
anosanmi.
13 No waday solbog is
kankananda ay maipanggep
isnan ik-ikkanmi et adimi
songsongbatan is ngawi.
Nodi iyammami ay mang-
wani isnan gawis. Nan nem-
nem nan tapin di ipogaw
ken dakami et kankananda
en dakami nan kangawiyan
ay ipogaw ay maid polos
paayna.

14 Egayak inbaga dana ay
mangipabain ken dakayo.
Nodi laydek ay itdok ken
dakayo nan osto ay maikkan
tay laylaydek dakayo ay
kanegko an-ak.
15 Tay olay waday adoado
is mangbagbaga ken dakayo
gapo tay mamati kayo ken
Jesus et kedkedengak is kan-
egyo ama. Sak-en nan amayo
gapo tay sak-en nan gapo ay
mamati kayo ken Jesu Kristo
gapo isnan nangibagbagaak
isnan gawis ay damag ken
dakayo.
16 Isonga pangaasiyo ta
sak-en nan toladenyo.

17 Gapo tay laydek ay
toladenyo sak-en et inbaak
si Timoteo ay omey ken
dakayo. Siya nan esay
laylaydek ay anakko gapo
isnan pammatina abes ken

Kristo. Matalek siya ay
ipogaw isonga inbaak siya
tapno ipanemnemna ken
dakayo kasin nan kaneg
nan ik-ikkak ay mangsolot
ken Kristo ay maiyiso isnan
it-itdok isnan ipogaw ay
mamati isnan am-in ay il-ili.
18 Wada ken dakayo
nan mangipapangato isnan
awakda. Kankananda en
waay omegyatak ay omey
issa.
19 Ngem adi mabayag
daket omey issa no siya
nan kayat Apo Dios ay
ikkak. Daket ilaen no tet-
ewa ay waday kabaelan nan
menpapangato. Masapol
ay maila isnan ik-ikkanda
ay baken kedkedeng isnan
kalkaliyenda.
20 Tay nan maitapi isnan
mentolayan Apo Dios et
masapol ay maila nan
kagawisda isnan ik-ikkanda
ay baken kedkedeng isnan
kankananda.
21 Isonga ngan nan lay-
denyo? Ay masapol ay
omeyak id issa ay mangdosa
ken dakayo wenno laydenyo
ay men-gasingak ay mangi-
paila isnan layad ya anosko?

5

*Nan Esay Basol Nan iCor-
into*

1 Siya na nan esay delawek
ken dakayo. Naibaga ken
sak-en ay wada nan esay ib-
ayo ay mamati ay asiasi nan
ik-ikkana. Inasawana nan
ininana. Olay nan adi ma-
mati et adida ikkan nan ba-
sol ay kaneg todi.
2 Ngem dakayo et
kankananyo en gawigawis
nan mangsolsolotanyo ken
Kristo dayopay inpalobos
nan kaneg todi ay ommat.
Gag-awis no menseseg-ang
kayo gapo isnan ngawi ay
basol ay inikkan nan esa ken
dakayo.
Siya na nan kanak ay
masapol ay ikkanyo. Pakaa-
nenyo siya isnan maitat-
apiyana ken dakayo isnan
simbaanyo.
3 Tay olay no maidak issa
et epdasko ninemnem nan
masapol ay maikkan. Isonga
kanegak wada ken dakayo
tay nan nemnemko et wada
ken dakayo.
4 Gapo isnan lebbengko ay
inted Jesus ay Apo tako ken
sak-en, kanak en madagop
kayo isnan simbaanyo. Et
kanegak maitatapi gapo
isnan kawadan nan nem-
nemko ken dakayo.
5 Et gapo isnan kabaelan
Apo Jesus ay wada ken
dakayo abes, pakaanenyo
san deey ay lalaki isnan
simbaanyo tapno paligaten
Satanas siya. Tay kayatko
ay ibabawina nan basolna
tapno maisalakan siya isnan
agew ay mangbanagan Jesus
isnan kaipoipogaw.
6 Adi polos lombeng ay
men-et-etek kayo. Ay adiyo
getken ay olay atiatik ay bo-
bod nan maitapi isnan kom-
polmi et sin-awyan dadat
maalisan am-in? Kaneg tona
abes nan ommat ken dakayo
no adiyo kaanen nan esay
ngawi.

7 Isonga kaanenyo nan
ngawi ay ogali ay kaneg
nan inik-ikkanyo id kasin
tapno bomalo nan biyagyo
tay nadalosan kayo gapo
isnan mamatiyanyo. Nan
gapo ay nadalosan kayo
et gapo tay natey si Kristo
isnan basbasol tako. Et nan
nateyana nan naiyaligan
nan menpalpaltiyan nan
Judio is anak di kalnilo isnan
mangnemnemanda isnan
nanglaosan nan anghel ay
adi mangpatey isnan iyon-a
ay anakda.
8 Isonga pagasingen tako si
Apo Dios ay kaneg nan ik-
ikkan nan Judio ay mangipa-
gasing ken siya isnan deey
ay fiestada. Ngem baken
kaneg nan ik-ikkanda ay adi
mangbobod isnan tinapayda
nan ikkan tako. Nodi nan
kaanen tako et nan am-iam-
in ay ngawi ay kaiyaligan
nan bobod ta sokatan tako is
osto ay nemnem ya gawis ay
maikkan.
9 Nan inbagak isnan
esay solatko id kasin et
kinwanik en masapol ay
maisiyan kayo isnan ipogaw
ay mamabai ya lomalaki.
10 Ngem baken di is kay-
atko ay kanan en maisiyan
kayo isnan adi mamati ay
mang-ik-ikkan isnan kaneg
todi ya omaapal wenno
mangakew wenno nan
mamati isnan baken tet-ewa
ay dios. Tay adi mabalin ay
maisisiyan tako ken daida
tay maid teken is mentetean
tako isnan naay batawa ay
kad-an tako am-in.
11 Nodi nan kayatko
ay ikkanyo et adi kayo
makigayyem isnan ib-ayo
ay mangwani en mamati
no ik-ikkana nan ngawi ay
kaneg nan mamabai wenno
botengan ya mangakew.
No managsolbog siya ay
ipogaw wenno apalana nan
wada isnan iib-ana wenno
patpatiyena nan baken
tet-ewa ay dios et adiyo
gaygayyemen. Ya adi kayo
makikikan ken siya.
12-13 Maid biyang tako ay
mangbanag isnan baken
tako ib-a ay mamati tay si
Apo Dios nan kabiyang is
dadi. Nodi nan iib-a tako
ay mamati nan masapol
ay banagen tako. Isonga
kaanenyo isnan simbaanyo
nan mang-ik-ikkan isnan
ngawi ay kaneg nan inbagan
Apo Dios isnan solatna.

6

Nan Osto Ay Maikkan No Waday Men-asidalom Isnan Mangsolsolot Ken Kristo

1 Naayda pay di ibagak.
No waday idalomyo isnan ib-
ayo ay mamati ayke gawis
no nan adi mamati di mangi-
pabanbanaganyo? Nan ma-
mati ken Jesus di mangipa-
banaganyo koma.
2 Ay adiyo getken ay nan
ipogaw Apo Dios nan awnit
mangbadang ay mangbanag
isnan am-in? No siya di
nan awnityo ikkan, ayke adi
mabalin ay banagenyo nan
bassit nan pategna?
3 Olay nan aanghel et
awnit tako badangan si

Kristo ay mangbanag ken
daida. Isonga am-amed ay
mabalin ay banagen tako
nan maipanggep nan wada
isnan batawa.
4-6 Isonga no waday ka-
soyo aytay dayon eyey is-
nan adi mamati ay mangi-
pabanag dayopay getken ay
maid maiyisowan nan nem-
nemda isnan nemnem di ma-
mati? Tay nan ik-ikkanyo et
men-asidalom kayo dayopay
ipabanbanag isnan ipogaw
ay adi mamati. Kababain
di is maikkan. Ayke maid
nalaing ken dakayo is maka-
banag isnan kasoyo?
7 Olay nan men-
asidalomanyo et ngawingawi
di. Kaneg inabak nan
ngawi dakayo. Gag-awis
no baybay-anyo nan mang-
ikkan isnan ngawi ken
dakayo. Olay masos-owitik
kayo basta adiyo omey ipa-
banbanag isnan adi mamati.
8 Ngem nan ik-ikkanyo et
dakayo nan mang-ik-ikkan
isnan ngawi ya mangsos-
owitik isnan ipogaw. Olay
nan ib-ayo ay mamati et sow-
itikenyo daida.
9 Ay adiyo getken ay adi
maitapi isnan mentolayan
Apo Dios nan ipogaw ay
mang-ik-ikkan isnan ngawi?
Adi kayo masogsogsogan
ay mangpati isnan baken
tet-ewa. Tay adi maitapi
ken Apo Dios nan mamabai,
nan menkamkamolala, nan
lalaki ay mangbigaw isnan
ib-ana ay lalaki ay asawaen
ya nan mangpati isnan
baken tet-ewa ay dios.
10 Adi maitapi abes isnan
mentolayan Apo Dios nan
menpidpidit, nan mangak-
akew, nan naimot, nan man-
agsolbog ya nan botengan.
11 Id kasin kaneg todi
nan inik-ikkan nan tap-
ina ken dakayo. Ngem
id wani nadalosan kayo
tay pinakawan Apo Dios
dakayo. Ninbalin kayo abes
is ipogawna ay mensilbi ken
siya. Et id wani gawis nan
pangiilaan Apo Dios ken
dakayo. Inommat am-in
dadi gapo isnan inikkan Jesu
Kristo ay Apo tako ya nan
Ispiriton nan Dios tako.

Adi Tako Ikkan Nan Ngawi Tay Nan Awak Nan Mamati Nan Kaneg Baey Apo Dios

12 Wada pay nan ibagak
ken dakayo. Tet-ewa ay
am-in ay adi adyan Apo
Dios et mabalin ay ikkan
tako. Ngem adina kayat
ay kaliyen en isnan mang-
ikkanan tako am-in is dana
et mabadangan tako. Ya
nan esa et baken gawis no
pakaam-amden tako nan
esay maikkan ay olay baken
basol. Tay no siya di nan
ikkan tako et menbalin
is basol tay nan pakaam-
amden tako et siya nan
menbalin ay apo tako.
13 Kaspangaligan nan
makan. Wada nan kaosalana
tay ninsapo si Apo Dios is
makan tapno kanen tako ya
sinapona nan eges di ipogaw
tapno siya nan omayan
nan kanen tako. Ngem
adina kanan en dadam-en

tako. Tay baken dadi is
napatepateg tay maid toloy
nan makan ya nan eges di
ipogaw. Ngem nan awak
nan ipogaw et baken nan
kinababailona is kaosalana.
Tay nan osto ay kaosalan nan
awak tako et ta ikkan tako
nan kayat Kristo et si Kristo
abes et ay-ayowanana nan
awak tako.
14 Masapol ay nan gawis
nan mang-osalan tako is-
nan awak tako tay siya nan
wada nan toloyna tay awnit
tagowen Apo Dios gapo is-
nan kabaelana ay kaneg nan
nangtagowana ken Kristo.
15 Ay adiyo getken ay
paltin nan awak Kristo
nan awak nan mamati?
Isonga ay mabalin ay om-
omey kayo isnan kad-an di
mabaybayadan ay bababai
dapay wada si Kristo ken
dakayo? Baken osto di.
16 Tay nan mangiseyepan
nan ipogaw isnan kaneg
da todi ay bababai et men-
balinda is esa. Tay kinwanin
Apo Dios en, “Nan dowa et
menbalinda is esa.”
17 Et wada nan maiy-
isowana ken Kristo ya
nan maitatapi ken siya tay
kanegda es-esang gedan
gapo isnan napos-aan nan
nemnemda.
18 Isonga adi kayo mam-
abai. Nan tapin di ba-
sol et baken nan awak is
pangawiyena. Ngem nan
babailo et nan awakna nan
pangawiyena.
19 Ay adiyo getken ay nan
awakyo nan kaneg baey nan
Ispirito Santo ay inted Apo
Dios tay mentetee siya ken
dakayo? Baken kayo is
kakwa isnan awakyo nodi si
Apo Dios.
20 Tay nangina nan in-
bayadna tapno mabalin ay
ipogawna datako. Isonga
masapol ay madaydayaw si
Apo Dios isnan am-in ay ik-
ikkan tako.

7

Nan Bilbilin Ay Maipanggep Isnan Omasawaan Di Ipogaw

1 Siya na nan songbatko
isnan sinootyo isnan solatyo
ay maipanggep isnan oma-
sawaan nan ipogaw. No ma-
balin koma gawis no adida
omasawa.
2 Ngem tapno adi madolog
nan ipogaw ay mamabai ya
lomalaki et gag-awis no oma-
sawada.
3 Et mentinongpal koma
nan sin-asawa.
4 Tay no omasawa nan
babai et baken siya et kedeng
is kakwa isnan awakna.
Nodi wada nan lebbeng
nan asawana isnan awakna.
Siyangna isnan lalaki. Wada
nan lebbeng nan asawana
isnan awakna.
5 Isonga no sin-asawa kayo
adi kayo men-asiadi malak-
sig no mentoya kayo omona
tay laydenyo ay mangnem-
nem isnan lowaloyo ken Apo
Dios is kaat ay agew. Dat no
makwas nan kaat ay agew,
maseyep kayo kasin tapno
adi mabalin ay dologen Sa-
tanas dakayo ay omey is-
nan bakenyo asawa gapo is-
nan adiyo makateppelan is-
nan kayatyo.

6 Nan kinwanik et mabalin
ay omasawa nan ipogaw
ngem baken di is bilin.
7 Tay isnan nemnemko et
gag-awis no adi omasawa
nan ipogaw ay kanegko.
Ngem getkek ay baken di
is mabalin isnan am-in ay
ipogaw. Tay natkenatken
nan kabaelan ay it-ited Apo
Dios isnan ipogawna.

8 Isnan egay omasawa
pay laeng ya isnan balo ay
babai et kanak en gawis no
itoloyda ay adi omasawa ay
kanegko.
9 Ngem no adi kabalin ay
teppelenda nan kayat nan
awakda et omasawada. Tay
gag-awis no omasawa nan
ipogaw mo nan mangnem-
nemnemana isnan kaykayat
nan awakna.

10 Siya na nan ibagak isnan
sin-asawa. Bakenko bilin
nan naay nodi bilin Apo Je-
sus. Kanak en adi koma isis-
iyan nan babai nan asawana.
11 Ngem no taynana
nan asawana et adi koma
makias-asawa kasin. Kedke-
deng nan sigod ay asawana
is mabalin ay asawaena. Ya
adi koma abes isis-iyan nan
lalaki nan asawana.

12 Naay da pay di ibagak
isnan tapin di ipogaw. Sak-
en nan mangwani tay egay
inbagan Apo Jesus na. Kanak
en no wada ken dakayo ay
lalalaki ay mamati ngem adi
mamati nan asawana et ad-
ina isis-iyan no men-gasing
siya ay makitetee ken siya.
13 Siyang na isnan bababai
ay mamati. No adi mamati
nan asawana ngem no men-
gasing siya ay makitetee ken
siya et adina isis-iyan.
14 Tay nan adi mamati is-
nan sin-asawa et ibilang Apo
Dios siya ay kanegna ipogaw
gapo isnan pammatin nan
asawana. Tay no adi ikkan
Apo Dios di et adi kalak-am
abes nan an-akda. Ngem
baken tay maibilangda abes
ay kanegna an-ak.

15 Ngem no adi layden
nan adi mamati ay makitetee
isnan asawana ay mamati,
olay, bay-ana. Adi masapol
ay ikakawena tay kayat Apo
Dios ay nasingpa nan biyag
nan ipogawna.
16 Tay olay adim ipalobos,
adim getken no awnit
maisalakan nan asawam
gapo isnan badangmo ken
siya.

17 Ngem siya dana nan
esay bilinko isnan am-in ay
mamati. Nan sigod ay biyag
ay inted Apo Dios ken datako
et itoltoloy tako isnan ma-
matiyan tako. Adi masapol
ay padasen tako ay sokatan.
18 Kaspangaligan, ay ep-
das kayo ninpasegyat isdin
namatiyanyo? Adi masapol
ay padasenyo ay sokatan.
Wenno no egay kayo nin-
pasegyat isdin namatiyanyo,
adi masapol ay menpasegyat
kayo.
19 Tay baken nan men-
pasegyatanyo wenno nan
adi kayo menpasegyatan is
mappay nodi nan mangsol-
solotanyo isnan bilbilin Apo
Dios nan mappay.

20 Isonga adi tako nemnemen ay masapol ay sokatan tako nan sigod ay biyag basta baken ngawi ken Apo Dios.

21 Ay baaka isnan namatiyam? Olay. Itoltoloymo ay mabaa. Ngem no waday somya ay mapalobosanka isnan mabab-aaam gawis no taynam.

22 Ngem ken Apo Dios olay no baaka isnan nemnem di ipogaw et bakenka baa isnan nemnemna no anakna sik-a. Et nan ipogaw ay olay baken baa isnan nemnem di ipogaw et baada tay baan Kristo daida no siya nan Apoda.

23 Ipogaw Apo Dios dakayo tay sinobotna dakayo is nanginangina. Isonga adi kayo menpabaa isnan nemnem ya kankanan nan aped ipogaw tapno adi kayo maisiyan isnan mensilsilbiyanyo ken Apo Dios.

24 Kanak kasin nan kinwanik, bebsatko. Adiyo nemnemen ay masapol ay masokatan nan sigod ay biyagyo no mamati kayo basta itoltoloyyo ay somagen ken Apo Dios.

25 Siya dana pay nan ibagak isnan omasawaan di ipogaw. No egay omasawa pay laeng nan ipogaw et ibagak nan wada isnan nemnemko ay maipanggep isnan gawis ay ikkanda. Maid inbilin Apo Jesus is maipanggep isnan naay ngem mabalin ay talkenyo nan ibagak tay matalekak gapo isnan layadna ay mangbadbadang ken sak-en.

26 Gapo isnan inmamamedan nan ligat nan ipogaw id wani et kanak en gawis no adi sokatan nan ipogaw nan kasasaadna.

27 Nan kayatko ay kanan et no inmasawaka et adim isis-iyan nan asawam. No maid asawam adi masapol ay omasawaka.

28 Ngem no laydem ay omasawa baken basol. Ngem gag-awis no adi kayo omasawa. Kanak di tay kayatko ay adi kayo kapaligatan isnan sigod ay ligat di sin-asawa.

29 Bebsatko, nan kayatko ay ibaga et adi mabayag nan waya tako ay men-obla ken Apo Dios. Isonga menlogi id wani et nan ipogaw ay wada nan asawana baken nan asawana is madadanagana nodi nan oblana ken Apo Dios.

30 Nan gasing wenno nan seg-ang wenno nan kinabaknang et baken dadi koma is mangiyadi isnan men-oboblaam ken Apo Dios.

31 Olay nan am-in ay wada isnan batawa et adi tako nemnemnemen ay pilmi tay maid toloyda. Tay awnit mamaid nan batawa ay mentetean tako id wani.

32 Nan kayatko et baken koma adoado nan danagyo. Tay nan ipogaw ay maid asawana, kedeng nan oblana ken Apo Dios ya nan ikkana ay mangipagasing ken siya is nenemnemena.

33 Ngem nan inmasawa et masapol ay nemnemena nan

biyagda isnan batawa tapno
men-gasing nan asawana.
34 Isonga adi maolnos
nan nemnemna tay nem-
nemnemena nan pamilyana
danapay es nemnemnemen
nan laydena ay ikkan ay pala
ken Apo Dios. Siyang na
isnan babai ay adi omasawa.
Nemnemnemena omona
nan masapol ay maikkan
ay pala ken Apo Dios tay
kayatna ay kedeng nan ipaik-
ikkan Apo Dios is ik-ikkana.
Ngem nan babai ay wada
nan asawana et nan oblana
ay mangipagasing isnan
asawana nan nemnemne-
mena.
35 Inbagak nan kinwanik
tapno mabadangan kayo.
Adiyak iyadi nan makia-
sawaanyo. Ngem inbagak
tapno ostoosto nan ik-
ikkanyo ya tapno adi kayo
maisiyan isnan layadyo ay
mang-ikkan isnan ipaik-
ikkan Apo Jesus.

36 Ngem no wada nan men-
tolag ay men-asawa dadat
mentoya ay adi itoloy dat
no liknaen nan lalaki ay ad-
ina mateppelan nan kayatna
et itipona nan gayyemna.
Baken basol di.
37 Ngem no nemnemena
ay makaitpe ay adi makia-
sawa ya no nemnemena ay
siya nan gawis ken siya ya
maid mangpilpilit ken siya et
gawis no ikkana.
38 Isonga no omasawa nan
ipogaw et gawis di ngem
gagag-awis no adi omasawa.

39 Nan mamati ay babai ay
wada nan asawana et adi
mabalin ay kasin omasawa
no daan pay laeng nan
asawana. Ngem no matey
nan sigod et kigad siya
no omasawa kasin ngem
masapol ay mamati nan
asawaena.
40 Ngem isnan nemnemko
et gag-awis ken siya no adi
omasawa kasin. Et waay
siya abes nan nemnem nan
Ispiriton Apo Dios.

8

Napatpateg Nan Ik-ikkan Tako Ya Nan Nemnem Tako Mo Nan Kanen Tako

1 Siya na nan ibagak
maipanggep isnan maisda ay
sinootyo ay naiboyag isnan
sinang didios no mabalin
ay kanen tako. Tet-ewa
ay getken tako ay maid
kabaelan nan sinang didios.
Ngem baken nan mangtekan
tako isna is makabadang
isnan iib-a tako tay mabalin
ay men-et-etek nan ipogaw
gapo isnan getkena. Ngem
no pilmi nan layad tako
isnan iib-a tako et siya nan
makabadang ken daida.
2 Tay no men-et-etek nan
ipogaw ay mangmangwani
en adoado nan getkena et
ipailana ay baken osto pay
laeng nan nemnemna.
3 Ngem no laylayden nan
ipogaw si Apo Dios et ibi-
langna siya ay anakna.
4 Ngem isnan nang-
sootanyo isnan isda et siya
na nan ibagak. Getken tako
ay baken tet-ewa ay dios nan
sinang didios tay es-esa et
kedeng nan tet-ewa ay Dios.

5-6 Olay no waday adoado
is patpatiyen nan ipogaw ay
kananda en dios ngem ken
datako et es-esang nan Dios
ay Ama tako. Et siya nan
nagapowan nan am-in ay
wada. Ya nan matatagowan
tako et tapno ik-ikkan tako
nan kayatna. Es-esang abes
nan Apo tako ay si Jesu Kristo
ay nangboliw isnan am-in
ya nang-ited isnan balo ay
biyag tako. Ngem isnan adi
mamati adoado nan dios ay
ap-apowenda ay mentetee is-
nan batawa ya id daya.
7 Olay isnan tapin di
mamati et adida maawatan
kayet ay baken tet-ewa ay
dios nan sinang didios. Tay
inmingsada ay mangpatpati
ken daida. Isonga no
kanenda nan naiboyag isnan
sinang didios et basol isnan
nemnemda. Tay men-
dowadowa nan nemnemda
maipanggep isnan sinang
didios tay baken napigsa nan
pammatida ken Apo Dios.
8 Ngem ibagak ken dakayo
en baken nan kankanen tako
is gapo na ay gawis nan nem-
nem Apo Dios ken datako.
Paliso no kanen tako wenno
adi.
9 Ngem masapol ay
makailan tako nan iib-a tako
ay nakapsot pay laeng nan
pammatida ta adida bomasol
gapo isnan ikkan tako.
10 Tay olay baken ngawi
isnan nemnemmo ngem no
waday mang-ila ken sik-a
ay makikanka isnan baey di
sinang didios waay kanana
en mabalin ay maitapi siya
ay mangan dapay men-
dowadowa nan nemnemna
no basol di wenno baken.
11 Isonga gapo isnan
inikkam olay getkem ay
baken basol di et madadael
nan pammatin nan ib-am
ay nakapsot nan pammatina
dapay siya abes nan esay
nateyan Kristo.
12 Isonga binmasolka ken
Kristo gapo isnan binmaso-
lam isnan ib-am ay mamati
ay mangipasakit isnan nem-
nemna gapo isnan kinakap-
sot nan pammatina.
13 Isonga no bomasol nan
ib-ak ay mamati gapo isnan
men-isdaak isnan naiboyag
isnan sinang didios et adiyak
polos ikkan tapno adi boma-
sol siya gapo ken sak-en.

9

*Nan Lebbeng Nan Aapos-
tolis*

1-2 Olay nawayaak ay
mangnemnem isnan ikkak
ngem baken nan awakko is
paon-on-onaek. Olay esaak
ay menlebbeng ay apostolis
Kristo ya esaak ay nang-
ila ken siya ay Apo tako
ngem adiyak ipapati nan
kayatko. Olay no kanan nan
tapin di ipogaw en bakenak
apostolis ngem getkenyo
ay tet-ewa ay apostolisak
tay nan maitatapiyanyo
ken Kristo gapo isnan ma-
matiyanyo nan kailasinana
ya mangpaneknek ay tet-
ewa ay men-ob-oblaak ay
pala ken siya.
3 Et siya dadi nan song-
batko isnan ipogaw ay adi

mangpati ay apostolis Kristo
sak-en.
4 Nemnemenyo nan ik-
ikkanmi. Wada nan
lebbengmi ay omala isnan
men-itdowanmi is kanenmi
ya inomenmi ngem adimi ik-
ikkan dadi.
5 Wada nan lebbengmi
abes ay omasawa ya
mangikawit isnan asawami
isnan omayanmi ay men-
itdowan ay kaneg nan ik-
ikkan Pedro ya nan tapin
di apostolis ya nan bebsat
Jesus.
6 Isonga baken osto no
kananyo en masapol ay men-
lagbo kami ken Bernabe ta
waday katagowanmi.
7 Baken di is osto tay
kaspangaligan, maid sol-
dado is manglaglagbo isnan
awakna nodi nan men-ob-
oblaana nan manglagbo ken
siya. Ya maid menmola
is adi mangbolas isnan
begas nan molana. Ya maid
menpaspastol is adi mang-
in-inom isnan gatas nan
pastolna.
8 Ay nagapo isnan nem-
nem di ipogaw nan kakak-
wanik? Baken, tay paliso
nan kinwanin Apo Dios is-
nan linteg ay inpasolatna
ken Moses.
9 Tay naisolat isnan lin-
teg Moses nan mangwani en,
“Adika op-opotan nan topek
nan baka ay men-ilik isnan
pagey.” Sootek ken dakayo
en ay kedeng nan baka is
nenemnemen Apo Dios?
10 Baken adi. Inbagana
na tay ninemnemna nan
ipogaw. Tay osto isnan omey
makialado wenno makiani
ay mangnamnama isnan
lagboda.
11 Isonga am-amed ken
dakami tay nan napatepateg
ay nagapo ken Apo Dios
nan init-itedmi ken dakayo
isonga bagayna no agtanyo
dakami is katagowanmi ay
atiatik nan banolna.
12 Isonga no osto ay maag-
tan nan tapin di ipogaw et
am-amed kami is maagtan.

Ngem olay no bagayna ay
omala kami et egay kami
omal-ala. Nan gapo ay egay
kami inmala et tay adimi lay-
den no waday mangsolin is-
nan gawis ay damag ay ibag-
bagami. Isonga olay no ma-
palpaligatan kami ay men-
an-anap is katagowanmi et
an-anosanmi.
13 Ngem wada nan
lebbengmi ay omala no
laydenmi. Kaneg nan
ipogaw ay men-ob-obla
isnan Templon Apo Dios. Ay
adiyo getken ay maagtanda
is kanenda? Ya nan menpalti
isnan maiboyag ken Apo
Dios isnan Templona et
wada nan kowada isnan
paltiyenda.
14 Siyang na isnan ipogaw
ay omey mangibagbaga is-
nan gawis ay damag. Tay
siya nan esay bilin Apo Jesus
ay siya nan mang-alaanda is-
nan katagowanda.

15 Ngem sak-en, egayak
inmal-ala isnan men-
it-itdowak olay waday
lebbengko ay omala. Et
baken di is gapo ay in-
bagak na ta maagtanak.

Olay mateyak gapo isnan
owatko. Gag-awis di mo
nan makaanan nan gasingko
ay mangwani en adiyak
kalagbo ay men-itdo.
16 Tay maid lebbengko ay
maidayaw gapo isnan man-
gibagbagaak isnan gawis ay
damag. Nodi masapol ay
ikkak tay inayan no adiyak
ikkan tay siya nan tet-ewa
ay ipaob-oblan Apo Dios ken
sak-en.
17 No apedko nemnem ay
ikkan ay egay inpaoblan Apo
Dios ken sak-en et osto no
maagtanak is lagbok. Ngem
gapo tay siya nan inpaoblana
ken sak-en ay egayak ninem-
nem inmona et ik-ikkak tay
siya nan intalekna ken sak-
en.
18 No keg todi, sino ngen
nan ligalok ay mang-ik-ikkan
isnan oblak? Nan ligalok
et nan gasingko ay man-
gibagbaga isnan gawis ay
damag ay adi bayadan nan
mangdengdenge ay olay wa-
day lebbengko ay omala is
katagowak ken daida.

19 Isonga gapo tay maid
manglagbo ken sak-en
maid abes kalebbengan
nan ipogaw ay mangibaa
ken sak-en. Ngem olay
no keg todi nan tet-ewa et
mabaaak isnan kompolmi
gapo isnan layadko ay mang-
ikkan tapno waday maawis
is adoado ay mangsolot ken
Kristo.
20 Kaspangaligan no
wadaak isnan Judio solotek
nan ogalin di Judio tapno
maawisda ay mangsolot ken
Kristo. No kananda en
masapol ay masolot nan
linteg Moses, olay solotek
tapno idngeda nan ibagak.
Ngem getkek ay adi mas-
apol ay masolot nan linteg
Moses tapno maisalakan nan
ipogaw.
21 Isnan ipogaw ay baken
Judio ay adi mangsolot
isnan linteg Moses et
adiyak soloten abes tapno
patiyenda nan ibagak ay
maipanggep ken Kristo.
Ngem adina kayat ay kanan
en adiyak solsoloten nan
bilin Apo Dios tay wada nan
inbilin Kristo et siya dadi
nan solsolotek.
22 Isnan ipogaw ay nakap-
sot nan pammatida et adiyak
ikkan abes nan kananda en
basol olay getkek ay baken
tet-ewa ay basol. Ikkak
tapno mabalin ay badangak
daida isnan pammatida.
Isonga ipamosposak nan
kompolmi ay napateg is-
nan nemnem di ipogaw
tapno waday maawis is
mangpati ken Kristo tapno
maisalakanda.
23 Am-in dadi et ik-ikkak
tapno omadoado nan ma-
mati ken Jesu Kristo tay kay-
atko gedan ay maitapiyak is-
nan gawis ay ited Kristo is-
nan mangsolsolot ken siya.

Masapol Ay Maiyaddawi Tako Isnan Ngawi Tapno Adi Kaanen Apo Dios Nan Badangna

24 Iyaligko nan mang-
solotan tako ken Kristo
isnan kaneg nan ikkan nan
menlomba. Getkenyo ay

olay adoado nan makilomba
ngem es-esa nan mangabak
ay maligalowan. Keg datako
abes tay masapol ay ipapati
tako ay mang-ikkan isnan
gawis ta maagtan tako is
ligalo.
25 Nan ikkan nan makikon-
tis ay mangtetena isnan
am-in tapno pomipigsa
nan awakna et siya di
nan kaneg nan ikkan tako
koma ay mangipapigsa isnan
pammati tako. Ikkana di
tapno mangabak ay mang-
ala isnan ligalo ay nalaka
ay menpatengga. Ngem nan
ligalo tako isnan ik-ikkan
tako et maid patenggana.
26 Keg sak-en tay adiyak
aped ik-ikkan nan maid
paayna ay mangtaktaktak
isnan oblak ken Apo Dios.
27 Nodi ten-ek nan am-in
tapno abakek nan ngawi ay
kayatko ay ikkan tay adiyak
layden no awnit adi liga-
lowan Apo Dios sak-en gapo
isnan inik-ikkak dakpay esay
mangibagbaga isnan gawis
ay damag isnan ipogaw is-
nan osto ay ikkanda.

10

1 Tay no adi itoltoloy nan
ipogaw ay mangtongpal ken
Apo Dios et waay ngen
kaanena nan badangna
ken daida. Adiyo kalka-
lingkingan, bebsatko, nan
inommat isdin alal-apo tako
id kasikasin. Binadbadan-
gan Apo Dios daida am-in
tay maitaptapi siya isnan
liboo ay mangibob-oweg ken
daida. Binadangana daida
abes ay nanggedang isnan
baybay ay Gadangdang nan
ngadana.
2 Et din si Moses nan
nangipangpango ken daida
isdin inommatan todi isonga
napos-a nan nemnemda am-
in ay nangsolsolot ken siya.
3 Pinakpakan Apo Dios
daida am-in isnan makan ay
nagapgapo ken siya.
4 Olay nan tapin di danom
ay inin-inomda et inpabal-
ana isnan bato. Naiyalig
san bato ken Kristo ay mang-
it-ited isnan masapol nan
ipogawna. Tay si Kristo
nan nangtaktakdo ken daida
ay nang-it-ited isnan mas-
apolda.
5 Ngem olay binadbadan-
gan Apo Dios daida am-in et
atiatik ken daida nan men-
gasingana tay atiatik nan
managtongpal. Nagtek ay
tet-ewa di tay natey nan
adoado ken daida isnan kad-
anda isnan pondag.
6 Inpasolat Apo Dios
nan inommat id kasin
ta makailan tako ay adi
manggamgam isnan ngawi
ay kaneg nan inik-ikkanda.
7 Adi tako gedan ikkan
nan kaneg nan inik-ikkan
nan tapina ken daida ay
manggasgasing isnan sinang
didios. Getken tako ay
inikkanda di tay naisolat
isnan kalin Apo Dios nan
mangwani en, “Nakwasda ay
nangkakan isnan pinaltida
ya inminomda ay mang-
dayaw isnan sinang didios
ay sinapoda dadat ikkan nan
ol-olay.”

8 Adi tako abes mamabai
ya lomalaki ay kaneg nan
inikkan nan tapina ken
daida tay siya nan gapo ay
natey nan dowampoo ya tolo
ay libo isnan sin-agew.
9 Ya adi tako koma pad-
padasen nan anos Apo Dios
ay kaneg nan inikkan nan
tapina tay siya nan gapo
ay inpa-ey Apo Dios nan
menkedet ay oweg ay mang-
patey ken daida.
10 Nan esay ngawi ay
inikkan nan tapina et nin-
motmotda isnan inikkan
Apo Dios isonga inbaan Apo
Dios nan esay anghel ay
mangpatey ken daida.

11 Nan am-in ay inikkan
Apo Dios ay nangdosa ken
daida et inommat tapno wa-
day men-adalan tako. Et
naisolatda tapno makailan
tako tapno adi tako madosa
ay kaneg datodi. Tay id wani
nganngani ay menpatengga
nan batawa.
12 Isonga no waday ipogaw
is mangnemnem en ad-
ina ikkan nan ngawi tay
napigsa nan pammatina
et makailana ta modatya
nalaka ay bomasol siya.

13 Maid naitkenan nan
madologam isnan madolo-
gan nan am-in ay ipogaw.
Ngem si Apo Dios et pilmi ay
matalek ay mangbadang ken
sik-a. Tay adina ipalobos ken
sik-a nan adim kabaelan ay
mang-adi. Nodi no waday
ipalobosna et itedna abes
nan kabaelam ay mang-adi
tapno adim ikkan.

Baken Gawis No Malao-
laokan Nan Pammatin Nan
Ipogaw

14 Isonga dakayo ay lay-
laydek, adi kayo maitaptapi
ay mangdaydayaw isnan
sinang didios ta adi kayo
madosa ay kaneg din alal-
apo tako.
15 Gapo tay getkenyo ay
mennemnem, kanak en
nemnemenyo no tet-ewa
wenno baken nan ibagak.
16 Nan mang-inoman
tako isnan men-iyamanan
tako ken Apo Dios ay
mangipanemnem isnan nin-
ayosan nan basan Jesus
ay badangna et siya nan
mangipaila isnan maitat-
apiyan tako ken Kristo. Ya
nan manganan tako isnan
naamaamas ay tinapay ay
mangnemneman tako isnan
awak Jesus isnan nateyana
et siya nan esay mangipaila
isnan maitatapiyan tako ken
siya.
17 Gapo tay es-esa ay tina-
pay nan naam-amam-as ay
pala ken datako et ibagana
ay olay adoado tako et kaneg
tako es-esa gapo tay es-esa
nan maitatapiyan tako ay si
Kristo.
18 Nan esa ay pagbasalan
et siya nan ik-ikkan di Ju-
dio. Tay no maitapida ay
makikan isnan pinaltida ay
iboyagda ken Apo Dios et
ipailada ay maitatapida ken
Apo Dios ay maitedan nan
pinaltida.
19 Ay maawatanyo nan
kayatko ay ibaga gapo isnan
kinwanik? Ay kananyo en

tet-ewa ay dios nan sinang
didios wenno kananyo en
mappay nan napalti ay
iboyagda ken daida? Baken
di is kayatko ay kanan.
20 Nodi nan kayatko ay
kanan et nan paltiyen nan
adi mamati ay iboyagda is-
nan sinang didiosda et nan
adi kaila ay akin-apo ken
Satanas ay aanito nan tet-
ewa ay mangiboyboyaganda
ay baken si Apo Dios. Isonga
adiyak layden no maitapi
kayo isnan ik-ikkanda tay
adiyak layden ay maitapi
kayo isnan aanito.
21 Tay adi kabalin ay
maitaptapi kayo isnan
mainom ay mangipagtek
isnan mamatiyanyo ken
Kristo dakayot abes maitapi
isnan mangipagtek isnan
mamatiyanyo isnan an-
ito. Ya adi kabalin abes
ay makikan kayo isnan
mangipanemnem ken Kristo
dakayot makikan abes isnan
naiboyag isnan anito.
22 Tay no kaneg todi nan
ikkanyo et padpadasenyo ay
mangipaliget ken Apo Dios.
Ayke kayo napigpigsa mo
siya tapno abakenyo siya?

*Nemnemen Tako Omona
Nan Iib-a Tako*

23 Wadada nan mangwani
en, “Nawaya kami ay mang-
ikkan isnan laydenmi basta
baken basol.” Ngem kanak
en baken am-in nan ik-ikkan
tako et mabadangan nan ib-a
tako.
24 Tay masapol ay nem-
nemen tako omona nan iib-
a tako satakopay nemnemen
nan awak tako.
25 Isonga kanak en baken
basol no kanenyo nan lang-
ay ay ilakoda isnan malki-
tan no adiyo sos-ooten no
naiboyag isnan sinang did-
ios gapo isnan mendowad-
owaan nan nemnemyo.
26 Mabalin ay kanenyo tay
nan batawa ya nan am-in ay
wada et kowan Apo Dios.
27 Isonga no ayagan nan
adi mamati sik-a ay makikan
dat no laydem dakat omey
ya kanem nan kompolmi ay
itedda. Ngem adim nem-
nemnemen ay masapol ay
sootem no inboyagda nan
lang-ay.
28-29 Ngem no waday ma-
mati isdi is mangwani ay
naiboyag isnan sinang did-
ios dakat adi kanen tay siya
nan mangipaila ay basol is-
nan nemnemna no kanem.
Isonga adim kanen tapno adi
masaktan nan nemnemna.

Waay wada nan mang-
wani en, “Aytay daken adi ka-
nen dakpay getken ay baken
basol di?” Kananda pay en,
“Dan masapol ay solotek nan
nemnem di esa dapay baken
osto nan nemnemna?
30 Tay no men-iyamanak
ken Apo Dios isnan makan
aytay dadan delawen sak-
en?” Waay siya di nan
sootenyo.
31 Ngem ibagak nan gapo
ay masapol ay adi tako ka-
nen. Nan gapo na et tay
masapol ay madayaw si Apo
Dios gapo isnan am-in ay
ik-ikkan tako ay olay isnan

kanen tako wenno isnan in-
omen tako.
32 Masapol ay adi ma-
pasaksakitan nan nemnem
nan iib-a tako am-in ay olay
no Judioda wenno baken
wenno iib-a tako ay mamati.
33 Toladenyo sak-en tay
adiyak ipaona nan awakko
nodi padpadasek ay mangi-
pagasing isnan am-in ay
ipogaw gapo isnan am-in ay
ik-ikkak. Ik-ikkak di tapno
idngeda nan ibagbagak
tapno maisalakanda.

11

1 Owen, toladenyo sak-en
ay kaneg gedan nan mang-
toltoladak ken Kristo.

Nan Osto Ay Ikkan Di Babai Isnan Simbaan

2 Wada abes nan iba-
gak ay maipanggep isnan
osto ay maikkan isnan
madagdagopanyo isnan sim-
baanyo. Nan damo et gawis
tay adiyo kalkalingkingan
nan init-itdok ken dakayo
dayopay solsoloten nan
sigod ay bilin ken datako ay
inbagbagak ken dakayo.
3 Ngem wada pay nan mas-
apol ay getkenyo et siya na.
Nan babai et nan asawana
nan apona. Nan lalaki abes
et si Kristo nan apona ya nan
apon Kristo et si Apo Dios.
4 Isonga no menlowalo nan
lalaki wenno waday ibagana
isnan inpagtek Apo Dios ken
siya et masapol ay adi men-
aapongot. Tay no menkakal-
ogong et kega ipababana nan
awakna isnan ipogaw dapay
si Kristo nan Apona. Et no
siya di nan ikkana, ipabaina
si Kristo.
5 Ngem no menlowalo abes
nan babai wenno men-ibaga
isnan inpagtek Apo Dios ken
siya et masapol ay men-
aapongot tay no adina ikkan
et ipabaina nan asawana tay
adina ipaila ay nabababa
siya mo nan lalaki. Kababain
isnan babai ay adi men-
aapongot ay kaneg nan men-
paapolog.
6 Isonga no adina layden
ay komonan nan olona et
kanak en menpaapolog siya.
Ngem no mabain siya isnan
mang-ikkanana isdi komo-
nana koma nan olona no
omey makisimba.
7 Nan gapo ay gawis no
adi menkalogong nan lalaki
isnan simbaan tay siya nan
kailaan nan kinaapon Apo
Dios. Ngem nan babai et siya
nan kailaan nan kinaapon
nan lalaki. Isonga gawis no
men-aapongot.
8 Tay baken nan babai
is nagapowan nan lalaki
nodi nagapo isnan lalaki nan
babai.
9 Ya egay binoliw Apo Dios
nan lalaki ay pala isnan
babai nodi binoliwna nan
babai ay pala isnan lalaki.
10 Isonga masapol ay
komonan nan babai nan
olona ay mangipaila isnan
kababana isnan lalaki tay
olay nan aanghel id daya et
il-ilaenda.
11 Ngem isnan maitat-
apiyan tako ken Kristo, adi
mabalin ay kanan nan lalaki
en adina masapol nan babai.
Kaneg abes nan babai tay adi

mabalin ay kanana en adina
masapol nan lalaki. Tay
men-asisapolda ay dowa.
12 Tay olay nagapo nan
damo ay babai isnan lalaki
ngem id wani et maid lalaki
is adi maiyanak isnan babai.
Ngem nan am-iam-in et na-
gapo ken Apo Dios.
13-15 Nemnemenyo na no
tet-ewa wenno baken. Ay
baken gawis isnan nemnem
di ipogaw no andoando nan
book di bababai? Ay baken
di is esay mangipabgew
ken daida? Owen siya tay
inted Apo Dios ken daida
ay mangipaila ay gawis no
makomonan nan oloda. Siya
dadi nan mangipagtek ay
baken gawis no adi komonan
nan bababai nan oloda
no menlowaloda ken Apo
Dios isnan simbaan. Ngem
teken isnan lalalaki tay no
paandowena nan bookna ay
kaneg babai et maibabain
siya.
16 No waday ipogaw is
menlili gapo isnan inbagak
kanak en kedeng di is it-
itdok ay maipanggep isnan
bababai ya kedeng di is ik-
ikkan nan mamati isnan am-
in ay simbaan. Isonga siya
gedan nan masapol ay ik-
ikkanyo.

Nan Osto Ay Maikkan Ay Mangtongpal Isnan Esay Bilin Kristo Ay Mangnemne-man Nan Ipogaw Ken Siya

17 Isnan mangibagaak is-
nan osto ay tapin di maikkan
et adi mabalin ay kanak
en gawis nan ik-ikkanyo
isnan madagdagopanyo.
Tay kaneg maid silbin
nan madagdagopanyo ay
mangnemnem ken Apo Dios
tay ad-ado nan ngawi ay
ikkanyo mo nan gawis.
18 Tay nan esay dinngek et
masis-iyan nan nemnemyo.
Et midyo patiyek
19 tay siya nan sigod ay
ogalin di ipogaw. Ngem
waay maosal nan masis-
iyanan nan nemnemyo tay
siya nan mangipasokal isnan
ostoosto ay nemnem di
esang ken esang.
20 Mail-ila ay baken
gawis nan nemnemyo tay
isnan madagdagopanyo ay
makikan ay mangnemnem
isnan nateyan Jesus et baken
si Jesus is nemnemenyo.
21 Tay nan tonggal esa et
ibobokodna nan eyeyna ay
adina iwalas isnan iib-ana.
Isonga wada nan maboteng
gapo tay sobla nan kanen ya
inomena dapay maooowat
nan tapina.
22 Ayke maid baeyyo is
mangananyo? Aytay dan
maid lispitoyo isnan iib-ayo
ay mamati ay ipogaw Apo
Dios dayopay ipabain nan
kokodokdo? Ayke mabalin
ay kanak en gawis nan ik-
ikkanyo?
23 Ibagak ken dakayo kasin
nan osto ay ikkanyo ay in-
pagtek Apo Jesus ken sak-
en. Ikkanyo nan kaneg nan
inommat isdin labi ay naisip-
sip siya. Nan inommat et
inalan Apo Jesus nan tinapay
ay kanenda.

24 Dat men-iyaman ken
Apo Dios danat amam-asen
ay mangiwalas. Danat
kanan en, “Siya na nan
awakko ay itedko ay matey
ay pala ken dakayo. Ik-ik-
ikkanyo nan naay ay inikkak
ay mangnemnemnem ken
sak-en.”
25 Nakwas nan nan-
gananda danat alaen nan
inomenda. Danat kanan
en, “Nan naay ay mainom
et siya nan kaiyaligan nan
balo ay tolag Apo Dios isnan
ipogaw. Nan mangipatet-
ewa isnan balo ay tolag et
nan basak ay men-ayos isnan
mateyak. Ik-ik-ikkanyo na ta
adiyo kalkalingkingan sak-
en.” Siya dadi nan inbilin
Jesus.
26 Et isnan mangtong-
tongpalanyo isnan inbilina
ay naay et ipagtekyo nan
nateyana enggana isnan
kasina omaliyan.

27 Gapo tay nan mang-ik-
ikkanan tako isdi nan mangi-
pagtek isnan nateyan Jesus
et no waday aped maitapi ay
makikan ay adi mangnem-
nem ay osto isnan kaos-
alana et bomasol siya tay
adina lispitowen nan mangi-
panemnem isnan nateyan
Jesus.
28 Isonga masapol ay nem-
nemen nan ipogaw omona
no maid kaibabainana esa-
pay mabalin ay maitapi ay
makikan ya makiinom.
29 Tay no waday aped
maitapi ay adi mang-awat ay
osto isnan maipanggep isnan
mangipanemnem isnan
nateyan Jesus et dosaen Apo
Dios siya.
30 Siya di nan gapo ay
adoado nan masaksakit ya
nakapsot ken dakayo ya
wada abes nan natnatey.
31 Ngem no nemnemen
tako omona nan ikkan tako
tapno adi tako ik-ikkan nan
ngawi et adi dosaen Apo Dios
datako.
32 Ngem no dosaen Apo
Dios datako ay mamati et
ikkana di tapno adi tako
itoloy ay mang-ikkan isnan
ngawi ta adina itapi datako
isnan ipogaw ay adi mamati
ay awnit madosa ay eng-
gana.
33 Isonga bebsatko, no
madagop kayo ay mangan
gapo isnan mangtongtong-
palanyo isnan bilin Kristo et
masapol ay mensineed kayo.
34 No wada es naowaowat
et mangan siya omona isnan
baeyna tapno adi dosaen
Apo Dios siya. Awnitak ibaga
nan tapin di ibilinko ken
dakayo isnan omayak id issa.

12

*Nan Osto Ay Mang-osalan
Nan Mamati Isnan Laing Ay
Nagapo Isnan Ispirito Santo*

1 Bebsatko, id wani
songbatak nan sinootyo ay
maipanggep isnan laing ay
ited nan Ispiriton Apo Dios
isnan ipogawna tay kayatko
ay getkenyo ay ostoosto.
2 Tay id kasin sakayopay
mamati et getkenyo ay
naawis kayo ay mamati
isnan sinang didios ay maid
leng-agda. Gapo isnan

nangpatiyanyo ken daida et
nalilo kayo ay inmaddawi
isnan tet-ewa ay Dios.
3 Ngem isnan ma-
matiyanyo ken Apo Dios
et mabalin ay getkenyo
no tet-ewa ay magapo ken
siya nan kankanan nan
ipogaw wenno baken. Tay
adi kabalin ay nagapo
isnan Ispiriton Apo Dios no
kankanan nan ipogaw en
ngawi koma nan ommat ken
Jesus. Ya adi kabalin abes ay
kanan nan ipogaw ay si Jesus
nan kangatowan ay Apo no
baken nan Ispirito Santo is
mangipagtek ken siya.

4 Ngem isnan laing ay
maited isnan ipogaw Apo
Dios et adoado ay kalasi
ngem es-esa nan mang-ited
ay nan Ispirito Santo.
5 Adoado abes nan kalasin
di obla ay mangbadang is-
nan iib-a tako ngem es-esa
nan kaikkanana ay nan Apo
tako ay si Kristo.
6 Adoado nan kailaan
nan kabaelan Apo Dios ken
datako ngem kedkedeng siya
is nagapowana.
7 Tay tonggal esay mamati
et maagtan is mangipaila ay
wada ken siya nan Ispirito
Santo ngem nan kaosalan
nan intedna et ta menbi-
nadang tako.
8 Ited nan Ispiriton Apo
Dios isnan esay ipogawna
nan silibna ay mangibaga
isnan maipanggep ken siya.
Isnan esa et itedna nan
laingna ay mangiyispikal is
dadi.
9 Nan Ispiritona met
laeng nan mang-ited isnan
kabaelan nan esay ipogaw ay
mangipagawis isnan sakit.
Ya siya met laeng nan mang-
ited ay mangipapigsa isnan
talek nan esa ken Apo Dios.
10 Isnan esa et agtana siya
is kabaelana ay mang-ikkan
isnan kaskasdaaw. Nan
laing ay itedna isnan esa
et ibagbagana nan kayat
Apo Dios ay maibaga. Nan
esay laing ay itedna isnan
esang et nan kabaelana
ay mangilasin isnan na-
gapowan nan ibagbagan nan
ipogaw no nagapo isnan
Ispiriton Apo Dios wenno
ken Satanas. Nan laing ay
itedna isnan esa et nan laing
ay menkali isnan kali ay
egayna solowen. Nan esay
laing ay itedna isnan esang
et getkena ay mangiyispikal
isnan kanan nan kali ay
egayna solowen.
11 Kedkedeng nan Ispiriton
Apo Dios is nagapowan am-
in nan laing ay naayda. Et
siya abes nan mangnemnem
isnan kayatna ay ited isnan
tonggal esay ipogaw.

Es-esa Nan Awak Nan Mamati Gapo Isnan Maitat-apiyanda Ken Kristo

12 No nemnemen tako nan
awak di ipogaw et adoado
nan paltina ngem es-esa ay
awak. Siyangna ken Jesu
Kristo ya nan mamati ken
siya.
13 Tay olay no adoado tako
ay mamati et kaneg es-esa
nan awak tako gapo isnan

maitatapiyan tako ken Jesus, olay no Judio wenno baken ya baa wenno baken. Tay es-esa nan Ispirito ay naited ken datako et siya nan nang-esa ken datako isnan naitapiyan tako ken Jesus isnan menpabonyagan tako.

14 Kaneg nan kinwanik isnan awak. Baken es-esa nan paltina nodi adoado.

15 Adi mabalin ay kanan nan siki en, “Bakenak is esa ay maitatapi isnan awak tay bakenak is ledeng.” Olay no kanana di baken tet-ewa tay adi mabalin ay adi maitapi isnan awak.

16 Paliso isnan inga. Adi kabalin ay adi maitatapi isnan awak olay kanana en, “Bakenak is mata isonga adiyak maitatapi isnan awak.”

17 Nemnemenyo na. No mata et kedeng nan awak di ipogaw into nan ikkana ay mendenge? Wenno no inga et kedeng nan awak into nan ikkana ay mensongsong?

18 Ngem baken kaneg todi tay binoliw Apo Dios nan ipogaw ay mangippey isnan am-in ay paltin di awakna isnan ostoosto ay menteteana.

19 Tay no es-esa nan paltina ayke makwani en awak?

20 Ngem nan kinatet-ewana et adoado nan paltina ngem es-esa ay awak.

21 Isonga adi kabalin ay kanan nan mata isnan ledeng wenno nan olo isnan siki en, “Adik masapol sik-a.”

22 Nodi nan tet-ewa et nan ipagalop tako ay waay adi kapaay isnan awak et daida nan am-amed ay masapol tako mo nan tapina.

23 Ya nan paltin di awak ay kanan tako en at-atik nan paayna et daida nan pabegewen tako isnan menbadowan tako. Ya nan paltin di awak ay maibabainan tako et salinan tako ay gawis.

24 Ngem adi tako salinan nan gawis nan kaiilaana tay adi masapol. Isonga getken tako ay sinapon Apo Dios nan awak tapno patpatgen tako nan atiatik nan paayna.

25 Inikkana di tapno maid pakaam-amden tako isnan awak nodi paliso nan ikkan tako ay mang-ayowan isnan am-in ay paltin nan awak tako.

26 No mensakit nan esay paltin di awak et liknaen nan awak am-in. No madayaw nan esay paltina et men-gasing nan am-iam-in.

27 Isonga kaneg tako nan es-esa ay awak ay adoado nan paltina tay es-esa nan maitatapiyan tako ay si Kristo. Keg datako nan awakna. Ngem adoado tako ay paltina.

28 Isonga natkenatken nan obla tako ay ipaoblan Apo Dios ken datako ay mamati. Nan damdamo ay kapatgan et nan oblan nan apostolis. Nan maikadwa et siya nan oblan nan mamadton Apo Dios ay osalena ay mangibaga isnan kayatna ay ibaga. Nan maikatlo et siya nan oblan di men-it-itdo isnan kalina. Nan omonod

et daida nan mang-ikkan
isnan kaskasdaaw ya nan
mabalin ay mangipagawis
isnan sakit di ipogaw ya
nan mangbadang isnan iib-
ada ya nan mangipangpango
isnan iib-ada ay mamati ya
nan makakali isnan kali ay
egayda solowen.
29 Ayke kedkedeng nan
apostolis am-in wenno
mamadto am-in wenno
ipogaw ay men-itdo am-
in di men-ob-oblaen Apo
Dios? Baken. Ya baken
am-in ay makaikkan isnan
kaskasdaaw
30 wenno mangkaan isnan
sakit di ipogaw wenno
menkali isnan teken ay
kali wenno mangibaga
isnan kayat ay kanan nan
makakali isnan teken ay kali.
31 Gawis am-in nan kabae-
lan ay ited Apo Dios ngem
gawis no nan napatpateg di
dawatem. Ngem nan men-
asilaydan tako et siya pay
laeng nan kagawisan.

13

*Nan Kagawisan Ay Nem-
nem*

1 Tay olay getkek ay
mangikali isnan natke-
natken ay kalin di ipogaw
ya olay no getkek ay kaliyen
nan kalin di aanghel ngem
no maid layadko isnan iib-
ak ay ipogaw et maid polos
paay nan mangtekak isnan
adoado ay kali. Nodi apedak
ngalawngaw ay kaneg nan
adi kagaeb ay gangsa.
2 Olay no getkek nan am-in
ay maipanggep ken Apo Dios
ya nan adi kagtek no baken
siya is mangipagtek, ya no
nalaingak ay mangibaga
isnan kayat Apo Dios ay
ipagtek isnan kaipoipogaw
ya olay no mabalin ay
bilinek nan bilig ta men-
alis isnan teken gapo isnan
kapigsan nan pammatik
ngem no maid layadko isnan
kaipoipogaw et maid polos
paayko.
3 Olay pigasek nan am-
in ay bonagko ay mangipak-
daw ya itapik nan awakko ay
mapoowan ay matey ngem
no baken nan layadko isnan
kaipoipogaw is gapona et
maid ganabek isnan mang-
ikkanak is dana.
4 Siya dana nan kaneg nan
layad ay ibagbagak. Man-
agkoya ya managbadang.
Maid apal ken siya ya baken
napasindayaw. Nan ipogaw
ay gawigawis nan layadna
et adina ipapangato nan
awakna.
5 Managlispito siya ya ad-
ina ipapati nan kayatna. Adi
abes nalaka ay makaliget ya
nalaka ay kalingkingana nan
ngawi ay ikkan nan ipogaw
ken siya.
6 Baken nan ngawi ay ik-
ikkan nan iib-ana is kagagas-
ingna nodi nan gawigawis ay
maik-ikkan di kagagasingna.
7 Nan ipogaw ay dadama
nan layadna et adi kaom-
oma ay mang-itpe isnan am-
in ay om-ommat ken siya ya
maid lilina. Adi kakak-aan
nan talekna ya nan namna-
mana isnan iib-ana.
8 Nan am-in ay laing ya

kabaelan ay it-ited Apo Dios
isnan ipogawna et awnitda
mapatengga. Ngem nan
layad et maid patenggana.
Tay nan laing nan ipogaw
ay mang-it-itdo isnan in-
pagtek Apo Dios et awnit
makombos. Ya nan laing
ay menkali isnan kali ay
egay nasolo et wada abes
nan pep-engna. Olay nan
getken nan ipogaw id wani
ay maipanggep ken Apo Dios
et awnit adi maosal.
9 Tay nan getken tako id
wani et egay kaanay. Ya nan
mait-itdo ay nagapo ken Apo
Dios et kolang pay laeng tay
adi tako getken nan am-in.
10 Ngem no maanay
nan getken tako ta maid
kolangna, adiyet maosal nan
laing ay wada ken datako id
wani.
11 Kaneg nan onga tay
isdin kaongak et nan wada
isnan nemnemko ya nan
inikkak ay mennemnem ya
nan inikkak ay menkali et
kaneg onga. Ngem id wani
ay am-amaak et tinaynak
nan ogalin di onga.
12 Siya na nan kaneg nan
awnit ommat ken datako tay
awnit tako getken nan am-
in no ilaen tako ay mismo
si Jesus. Ngem id wani
kaneg tako mensalsalming
isnan masasalimaawan ay
salming ay adi mangipaila
ay ostoosto isnan iilaen
tako. Kanak di tay adi
tako getken nan am-in id
wani. Ngem awnit maiy-
iso nan mangtekak isnan
maipanggep ken Apo Dios
isnan mangtekana ken sak-
en.
13 Isonga kanak en wada
nan tolo ay mappay ay eng-
enggana, nan mangtaltalkan
tako ken Apo Dios ya nan
gawis ay namnama ya nan
gawigawis ay layad. Ngem
nan kagawisan isnan tolo
et nan layad. Isonga siya
na nan nenemnemen tako
koma ay ikkan.

14

Napatpateg Nan Laing Ay Mangipagtek Isnan It-itdon Apo Dios Mo Nan Makakaliyan Nan Ipogaw Isnan Kali Ay Ipakalin Nan Ispirito Santo

1 Ipakatyo nan kabaelanyo
ay menlinayad ngem gawis
abes no dawatenyo ken Apo
Dios nan tap-in di laing ay it-
itedna isnan ipogawna, am-
amed nan laing ay mang-itdo
isnan ipagpagtek Apo Dios
ay baken nan menkaliyanyo
isnan teken ay kali.
2 Tay no menkali nan
ipogaw isnan teken ay kali
ay egayna solowen et kedeng
si Apo Dios is toytoyaena.
Baken nan ipogaw tay adida
maawatan. Tay nan ab-
abiikna nan mangipakalkali
ken siya isnan adi getken
nan tapin di ipogaw.
3 Ngem nan ipogaw ay
mangipagtek isnan inpagtek
Apo Dios ken siya et wada
nan badangna isnan mang-
denge tay ipapigsana nan
nemnemda ya nan ikkanda

ay mangsolot ken Jesus dana-
pay badangan daida isnan
madadanaganda.
4 Isonga nan menkali isnan
teken ay kali et kedkedeng
nan awakna is badangana
ngem nan mangipagtek is-
nan kankanan Apo Dios et
nan iib-ana ay mamati nan
badbadangana.
5 Kayatko koma ay
makaikali kayo am-in isnan
kali ay egayyo solowen ngem
mas kaykayatko pay no
ipagtekyo nan kankanan
Apo Dios. Tay mapap-aay
nan mang-ikkan isdi malak-
sig no makaiyispikalka isnan
kayat ay kanan nan kaliyem
tapno mabadangan nan iib-
am ay mamati.
6 Bebsatko, nemnemenyo
na. No omeyak ken dakayo
dat nan teken ay kali di
osalek ay men-itdo, ay
mabadangan kayo ngen?
Adi, tay masapol ay waday
ipagtekko isnan inpagtek
Apo Dios ken sak-en wenno
waday itdok isnan getkek ay
maipanggep ken siya tapno
tet-ewa ay mabadangan
kayo.
7 Tay kaspangaligan nan
kalaleng wenno kotengteng.
No nalaolaok nan kalina
ayke getken nan mangdenge
nan osto ay ayogna?
8 Kaneg abes nan tang-
goyob ay osalen nan sol-
dado ay mang-ayag isnan
iib-ana. No baken osto
nan ikkana ay mangtang-
goyob, ayke maawatan nan
sosoldado ta mensaganada
ay makigobat?
9 Siyang na ken dakayo. No
nan kali ay adi maawatan
di osalenyo et maid mangtek
isnan kankananyo. Kaneg
dagem di toytoyaenyo.
10 Tet-ewa ay adoado nan
kalasin di kali isnan batawa
ya wada nan kayatda ay
kanan am-in.
11 Ngem no adiyak
maawatan nan kali ay kalka-
liyen nan esa et tekenak ken
siya ya teken siya ken sak-en.
12 Isonga gapo tay lay-
denyo ay maagtan is laing ay
magapo isnan Ispirito Santo,
padasenyo koma ay mang-
ala isnan laing ay mang-
badang isnan iib-ayo ay ma-
mati.
13 Isonga no nan
menkaliyanyo is teken ay
kali di inted nan Ispirito
Santo is laingyo, menlowalo
kayo tapno itedna abes nan
laingyo ay mangibaga isnan
kayatna ay kanan.
14 Tay no menlowalowak
isnan teken ay kali daket adi
maawatan et nan ab-abiikko
nan mang-ikkan ngem nan
nemnemko et adi kailak-am.
15 Isonga sino nan gawis
ay ikkak? Siya dana.
Menlowalowak ken Apo
Dios isnan kali ay ipakalin
nan ab-abiikko ngem men-
lowalowak abes isnan kali
ay getkek. Menkantaak ay
mangdayaw ken Apo Dios is-
nan kali ay ipakalin nan ab-
abiikko ngem menkantaak
abes isnan kali ay getkek.
16 Tay no dayawen tako
si Apo Dios isnan teken ay
kali et adi mabalin ay owe-
nan nan adi makaawat nan

kanan tako ay mangdayaw
ken siya tay adida getken
nan kali ay inosal tako.
17 Olay no gawigawis nan
mangdayawam ken Apo
Dios ngem adi mabalin
ay mabadangan nan adi
makaawat.
18 Men-iyamanak ken Apo
Dios tay naagtanak is laing
ay menkali isnan kali ay
egayak solowen. Waay
abakek dakayo am-in.
19 Ngem baken di is
kapatgan tay nan gag-awis
et olay lima ay kali et
kedeng di ibagak ay men-
itdo isnan kaipoipogaw
basta maawatanda mo nan
simpoo ay libo nan bilangna
dadat adi maawatan.
20 Bebsatko, sapay koma ta
baken nan laing ay menkali
isnan kali ay egayyo solowen
is gamgamgamanyo tay
kaneg kayo oongong-a is
mennemnemnem no siya
di nan ikkanyo. Nodi nan
naeteng koma ay nemnem
di wada isnan nemnemyo.
Ngem no maipanggep isnan
ngawi, komaneg kayo koma
engnga ay adi mangtek ay
mang-ikkan is ngawi.
21 Nemnemenyo nan
kinwanin Apo Dios ay
mangwani en, “Awnitak
osalen nan teken ay ipogaw
ay menkali isnan teken
ay kali tapno ibagada nan
kayatko ay ibaga isnan
naayda kaipoipogaw. Ngem
olay no siya di nan ikkak et
adida kayet omidnge.” Siya
di nan kinwanin Apo Dios.
22 Magtek isnan kinwanina
ay nan mang-osalan Apo
Dios isnan menkaliyan nan
ipogaw isnan teken ay
kali et siya nan kailasinan
nan adi mamati ay tet-
ewa ay adida mamati.
Baken isnan ipogaw ay
mamati is kaosalana. Ngem
nan mangipagtekan nan
mamadto isnan kayat Apo
Dios ay ipagtek et siya nan
kailasinan nan mamati ay
tet-ewa ay mamatida. Isonga
baken isnan adi mamati nan
kaosalana.
23 Isonga no madagop kayo
ay mamati isnan paggimgi-
monganyo dakayot menkali
am-in isnan teken ay kali, ay
adi kanan ngen nan adi ma-
mati en matawtawaw kayo?
24 Ngem no aam-inenyo
ay mangipagtek isnan kayat
Apo Dios ay kanan dat
songgep nan adi mamati
et maamowana nan ngawi
isnan ogalina isonga nemne-
mena.
25 Danat liknaen ay getken
Apo Dios nan am-in ay ba-
solna ay adi maila isnan
ipogaw. Isonga ibabawina
et dayawena si Apo Dios
danapay kanan en tet-ewa
ay wada si Apo Dios ken
dakayo.

Masapol ay Maolnos Nan Maikkan Isnan Simbaan

26 Isonga bebsatko, sino
ngen nan gawis ay maikkan?
Ibagak ken dakayo en nan
mangbadang isnan ipogaw
isnan pammatina et siya nan
gawis. Isonga no madagop
kayo gawis no waday

menkanta ay mangdayaw
ken Apo Dios. Wada nan
mangbiyang ay men-itdo.
Biyangen nan tapina ay
mangipagtek isnan initdon
Apo Dios ken daida. Menkali
nan tapina isnan teken ay
kali dat waday mangibaga
isnan kayatna ay kanan
isnan ipogaw.
27 Ngem no waday menkali
isnan teken ay kali, masapol
ay adi somolok is tolo
ay ipogaw ya masapol ay
masin-es-ada ay komali.
Masapol gedan ay wa-
day mangipalawag isnan
kananda.
28 Ngem no maid mangi-
palawag et adida ikkan is-
nan simbaan. Nodi nan
makekedenganda di mang-
ikkananda ta kedeng si Apo
Dios is makikaliyanda.
29 No waday mangipagtek
isnan kayat Apo Dios ay
ibaga et gawis no dowa
wenno tolo nan mang-
ikkan. Ngem masapol ay
nemnemen nan am-in ay
mangdenge no tet-ewa ay
magapgapo isnan Ispirito
Santo nan kankanana.
30 Menbinanesda abes
ay mangibaga. No waday
ipagtek nan Ispirito Santo
isnan esa isnan menkalka-
liyan nan esa et gawis no
isaldeng nan inmona ay
menkalkali.
31 Tay mabalin ay komali
kayo am-in ngem masapol
ay mensinonson kayo tapno
maitdowan ya mabadangan
nan am-in ay mangdedenge.
32 Tay mabalin ay gedden-
gan nan mangipagtek nan
ipagpagtekna.
33 Tay baken nan ngalawn-
gaw is layden Apo Dios nodi
nan laydena et nan naolnos.

Baken Nan Bababai Is Men-itdo Isnan Simbaan

34 Isnan am-in ay sim-
baan di mamati et baken
koma nan babai is men-itdo.
Adida maipalobos ay mang-
ikkan isdi tay masapol ay
nababababada mo nan lalalaki
tay siya nan kanan nan lin-
teg ay naisolat id kasin isnan
kalin Apo Dios.
35 No waday adida
maawatan, gawis no so-
maada sadapay sooten isnan
as-awada. Tay kababain
di is maikkan no adoado
nan kalin di babai isnan
simbaan.
36 Ay adiyo layden ay
patiyen nan kanak? Ay
magapo ngen ken dakayo
nan gawis ay damag wenno
kedkedeng kayo is mangtek
isna? Baken adi.
37 Nan mangwani en wada
nan ipagpagtek Apo Dios
ken siya wenno no kanana
en siya nan esay mamad-
ton Apo Dios et masapol ay
patiyena gedan ay tet-ewa ay
bilin Apo Dios nan insolatko
ken dakayo.
38 Ngem nan adi mangpati
et adi tako abes patiyen nan
kankanana.
39 Bebsatko, nan kayatko
ay kanan ay maipanggep is-
nan laing ay ibagbagak et
gag-awis no dawatenyo ken
Apo Dios nan laing ay mangi-
pagtek isnan ipagtekna ken
dakayo. Ya mabalin abes ay

menkali kayo isnan teken ay
kali.
40 Ngem masapol ay
maoolnos am-in.

15

Nan Kapatgan Isnan Gawis Ay Damag

1 Bebsatko, kasinak
ipanemnem nan inbagak id
kasin ken dakayo ay pinatiyo
ay daan ay patpatiyenyo id
wani. Et siya nan gawis ay
damag ay maipanggep ken
Kristo.
2 Et siya abes nan
maisalakananyo no itoltoloyyo
ay patiyen, malaksig no
baken tet-ewa ay mamati
kayo.
3 Et siya dana nan kapat-
gan ay inbagbagak id kasin
ay naitdo ken sak-en. In-
bagak nan nateyan Kristo
ay pala isnan basbasol di
ipogaw ay epdas inpasolat
Apo Dios id kasikasin.
4 Inbagak abes nan
naikaobana ya nan nang-
tagowan Apo Dios ken siya
isnan maikatlo ay agew ay
inbagan abes nan epdasna
inpasolat.
5 Inbagak nan ninpailaana
ken Pedro ya nan kasina nin-
pailaan ken daida am-in ay
aapostolisna.
6 Idi nakwas di dat men-
paila ay namingpingsan is-
nan adoado ay mamati ken
siya ay nasolok is limang
gasot. Adoado nan daan ken
daida id wani.
7 Dat menpaila siya abes
ken Santiago dat kasin isnan
am-in ay aapostolisna.
8 Et sak-en nan naodi ay
ninpailaana. Et kanegak
naiyanak ay kolang nan bi-
nowana tay golpi nan na-
matiyak ken siya ay baken
kaneg nan namatiyan nan
tapin nan aapostolisna.
9 Tay isnan nemnemko
et adiyak maibagay ay
menbalin is esay apostolisna.
Sak-en nan kababaan tay
sakpay mamati et pinalpali-
gatko nan mamati ken siya.
10 Ngem gapo isnan anos
ya layad Apo Dios ken sak-
en et nan ogalik id wani
et baken kaneg nan oga-
lik id kasin. Et wada nan
paayko ken Apo Dios id wani
isonga nasilbi nan anosna
ken sak-en. Tay napigpigsa
nan men-ob-oblaak ken Apo
Dios mo nan men-oblaan
nan tapina. Ngem nan tet-
ewa et bakenak is mang-ik-
ikkan nodi magapgapo isnan
badang Apo Dios ken sak-en.
11 Ngem no maipanggep
isnan gawis ay damag
ay ibagbagami ay pat-
patiyenyo et paliso am-
in nan kankananmi ay
aapostolis.

Nan Baken Tet-ewa Ay Kankanan Nan iCorinto

12 Aytay dan kanan nan
tapina ken dakayo en adi
kasin matago nan ipogaw ay
natey dapay nan esay inbag-
bagami et kasin natago si
Kristo?
13 Tay no tet-ewa ay adi
matago kasin nan ipogaw
waay egay kasin natago si
Kristo.

14 Et no egay natago si
Kristo et maid paay nan ibag-
bagami ya maid polos paay
nan pammatiyo.
15 No tet-ewa nan
kankananyo ay adi kasin
matago nan ipogaw ay natey,
kampot nan ibagbagami
ay maipanggep ken Apo
Dios damipay ibagbaga en
tinagon Apo Dios si Kristo.
16 Tay no adi matago kasin
nan ipogaw ay natey et egay
tinagon Apo Dios si Kristo.
17 Et no kaneg todi
maid polos paay nan ma-
matiyanyo ken Kristo ya
egay pay laeng napakawan
nan basbasolyo.
18 Ya nan mamati ken
Kristo ay natey et egayda
naisalakan isnan dosa.
19 No kedeng isnan
matatagowan tako is ka-
paayan nan namnamaen
tako ay magapo isnan
pammati tako ken Kristo et
kaseseg-ang tako ay ipogaw
mo nan am-in.

Nan Kasin Natagowan Kristo Nan Kailasinan Nan Awnit Kasin Matagowan Nan Mamati Ken Siya

20 Ngem nan tet-etet-ewa
et tinagon Apo Dios si Kristo.
Siya nan damo ay natago
kasin isnan am-in ay natey
ay mangipatet-ewa isnan
awnit kasin matagowan nan
am-in ay mamati ken siya.
21 Nan gapo ay matey
nan ipogaw et gapo isnan
inikkan nan esay ipogaw
id sang-asang-adom ay si
Adam. Siyang na abes isnan
awnit matagowan di ipogaw
tay esay ipogaw nan gapona.
22 Tay kaneg nan mateyan
tako gapo isnan kaap-on
Adam ken datako et kaneg
abes nan matagowan tako
gapo isnan maitatapiyan
tako ken Kristo.
23 Ngem si Kristo nan
damo ay kasin natago tay
siya di nan osto. Et awnit
abes omonod nan am-in ay
ipogawna isnan agew ay
kasina omaliyan.
24-25 Makwas pay di dat
omdan nan kaodiyan ay
timpo. Dat abaken Kristo
am-in ay ninkangangato ay
mang-ap-apos ken siya olay
no ipogaw wenno si Satanas
ya nan iib-ana ay dimonyo.
Tay awnit mentolay si Kristo
engganay abakena am-
in ay mangbosboso ken
siya. Danat ited am-in nan
mentolayana ken Amana ay
si Apo Dios.
26 Ngem wada pay nan
masapol ay maabak kayet et
nan tetey. Tay masapol abes
ay kaanen Kristo nan esay
boson di ipogaw ay tetey
tapno adida matey.
27 Getken tako di tay
naibaga isnan kalin Apo Dios
en, “Awnitna ited nan am-
in ken Kristo tapno maid
nangatngato mo siya.” Ngem
adi maitapi si Apo Dios isnan
am-in ay men-apowan Kristo
tay siya nan mang-ikkan is
dadi.
28 Isnan mangabakan Jesus
ay Anak Apo Dios isnan am-
in danat isagong nan am-
in ken Apo Dios ay nang-

ited is dana ken siya. Itapina nan awakna ay mangipababa tapno si Apo Dios nan kangangatowan.

29 Ngem isnan kankananyo ay adi matago kasin nan ipogaw ay natey kanak en no tet-ewa ay adida matago kasin, aytay dakayon menpabonyag ay mangitakdeg isnan natey ay egay ninpabonyag ay kananyo en badang ken daida? Tay no esada adi kasin matago sino ngen nan paay nan mang-ikikkananyo is dasa?

30 Ya nan esa et aytay dakamin ipalobos nan biyagmi ay olay matey gapo isnan mangibagbagaanmi isnan maipanggep ken Kristo no adi matago kasin nan natey?

31 Dapay nan kinatetewana et inagew ay malililigatanak. Patiyenyo di tay inbagak nan tet-etet-ewa gapo isnan gasingko ken dakayo ay bebsatko gapo isnan pammati tako ken Jesu Kristo ay Apo tako.

32 No adi kasin matago nan natey maid polos paay nan napalpaligatak ay kaneg nan inommat id Efeso. Tay intoltoloyda ay nangsapsape ken sak-en. Ngem maid silbin nan nang-it-itpeak isnan ligat no esaak matey daket esa adi kasin matago. Tay no kaneg todi et ikkan tako ngalod nan kaneg nan kanayon ay kankanan di ipogaw en, “Gag-awis no nan gomasingan tako nan ikkan tako tay no matey tako dat kedeng.”

33 Ngem adi kayo maalallilaw tay baken di is tetewa. Makailanyo ta adi kayo makigaygayyem isnan baken osto nan nemnemda modatya malak-am kayo.

34 Mennemnem kayo pod ay osto. Dokoganyo nan ngawi ay ogaliyo. Kanak di ta menbain kayo. Tay wada pay laeng nan tapiyo ay adi mangtek ken Apo Dios.

Nan Nateknan Nan Balo Ay Awak Isnan Sigod

35 Isnan matagowan kasin nan natey et waay wada nan mangsoot ay mangwani en, “Into nan ikakkana? Sino nan kaneg nan awakda?” Siya dadi nan sootenda.

36 Ngem kanak en ay maid nemnemyo? Nemnemen tako pod nan mola. No isekmo nan bowan di mola sino nan ommat? Ay adi masapol ay maikaob nan bowa sapay tomobo nan mola?

37 Ya nan esa, kedkedeng nan bowa is mais-ek olay pagey wenno teken. Ngem no tomobo baken bowa nan kailaana nodi teken.

38 Tay sapowen Apo Dios nan tobona ay kaneg nan kayatna. Tonggal esa ay mola ay bolboliwena et tobowana daida isnan maibagay isnan esa ken esa.

39 Paliso no nemnemen tako nan awak nan matatago tay nateketeken. Tay teken nan begas nan ingit nan ipogaw isnan begas nan ingit nan animalis. Ya teken abes

nan begas nan ingit di koyat
isnan ikan.
40 Wada abes nan mente-
tee id daya ay teken is-
nan mentetee isnan batawa.
Teken nan begew nan wada
id daya isnan begew nan
wada isna.
41 Olay nan wada id daya
ay kaneg nan agew, teken
nan begewna isnan begew
nan bowan. Dat teken abes
nan katalatalaw. Olay nan
katalatalaw et naitken nan
esa isnan esa.
42 Siya dadi nan mangi-
paila ken datako isnan
nateknan abes nan awak
nan ipogaw ay tagowen Apo
Dios isnan awak tako id
wani. Tay nan awak nan
ipogaw ay tagowen Apo Dios
et adi katkatkatey.
43 Nan awak tako no matey
et maid kabaelana dapay
madonot. Ngem no matago
kasin et menbelelegew ya
wada nan kabaelana.
44 No maikaob et aped
awak di ipogaw ngem is-
nan mangtagowan Apo Dios
isnan awak tako et wada
nan maiyisowana ken siya.
Kaneg nan katet-ewana ay
wada nan awak di ipogaw id
wani et siya abes nan katet-
ewana ay wada nan awak ay
wada nan maiyisowana ken
Apo Dios.
45 Getken tako dadi tay
wada nan naisolat isnan
kalin Apo Dios ay mangwani
en naagtan nan damo ay
ipogaw ay si Adam is biyagna
et siya nan kaneg tako ay
nagapo ken siya. Ngem nan
biyag ay nagapo ken Adam
et matey. Ngem ninbalin si
Kristo is ipogaw ay makwani
en kombos Adam ay mang-
ited isnan biyag ay maid
patenggana.
46 Ngem baken nan balo ay
awak ay maid patenggana is
damo ay wada ken datako
nodi nan awak ay matey.
47 Si Adam et naboliw ay
nagapo isnan lota ngem si
Kristo et id daya nan na-
gapowana.
48 Et gapo tay nagapo tako
ken Adam, matey nan awak
tako. Ngem am-in ay mai-
tatapi ken Kristo et wada
ken daida nan biyag ay maid
patenggana ay kaneg nan
biyag Kristo.
49 Owen, tet-ewa ay kaneg
tako nan nagapo isnan lota.
Et kaneg na abes nan katet-
ewan nan awnit kakaneg
tako isnan nagapo id daya.

Nan Mangabakan Kristo Isnan Am-in

50 Bebsatko, nan kayatko
ay kanan gapo isnan kink-
inwanik et adi mabalin ay
maitapi tako isnan kad-an
nan mentolayan Apo Dios
no adi masokatan nan awak
tako. Tet-ewa na tay adi ma-
balin ay maitapi nan awak
ay matey isnan kad-an di adi
katkatey ay eng-enggana.
51 Ibagak ken dakayo nan
egay kaawatan id kasin. Siya
na nan awnit ommat isnan
mamati. Awnit tako esa
adi matey am-in ngem am-in
tako et masokatan nan awak
tako.
52 Isnan ommatana, kaneg
nan menkedeman nan mata
ay siasiawyan. Ommat na

isnan agew ay matanggoyoban nan tanggoyob Apo Dios. Tay awnit madnge nan tanggoyob Apo Dios dat matago kasin nan awak nan mamati ay natey et adiyet katkatey. Dapay maigiddan ay masokatan nan awak nan egay pay laeng natey ta adida katkatey abes.

53 Tay masapol ay maagtan tako ay sinkapogtong nan biyagna is balo ay awak ay adi katkatkatey ya masokat nan awak tako ay nalaka ay madonot is awak ay adi kadondonot.

54 No ommat di dat matongpal nan naisolat id kasin ay mangwani en, “Awnit mamaid nan tetey ta adiyet matmatey nan ipogaw.

55 Into pay obpay di kabaelam ay tetey? Naabakka et dadlo. Namaid nan kabaelam ay mangipaeg-egyat isnan ipogaw.” Siya na nan naisolat id kasin.

56 Tay nan bomasbasolan nan ipogaw et siya nan kagapowan nan kabaelan nan tetey ay mangpaligat ken daida. Ya nan kagapowan nan kabaelan nan basol ay mangdosa isnan ipogaw et gapo tay wada nan linteg Apo Dios.

57 Ngem dayawen tako si Apo Dios tay it-itedna ken datako ay mamati nan kabaelan tako ay mangabak isnan tetey gapo isnan inikkan Jesu Kristo ay Apo tako.

58 Isonga kanak ken dakayo ay laylaydek ay bebsatko en itoltoltoloyyo ay mamati ya adi masoksokatan koma nan nemnemyo olay waday mangdoldolog ken dakayo. Ik-ikkanyo ay kanayon nan oblayo ay pala ken Kristo tay getken tako ay mapaay nan am-in ay ik-ikkan tako ay pala ken siya.

16

Nan Gawis Ay Maikkan Ay Maipanggep Isnan Olnong

1 Wada nan bassit pay ay ibagak. Nan maipanggep isnan olnongyo ay pala isnan mapalpaligatan ay mamati id Jerusalem et ikkanyo abes nan kaneg nan inbilinko isnan mamati id Galacia.

2 Kinwanik en dinomingo ay men-ited kayo is mabalin ay itedyo sigon isnan olnongyo. Isaganayo tapno baken nan omayak issa is men-ol-olnonganyo.

3 Et no omdanak issa et ipaw-itko isnan ipogaw ay talkenyo ay mang-awit ta iyeyda id Jerusalem. Et wada abes nan solat ay ipaw-itko ay mangipagtek ay daida nan inbaak.

4 Ngem no esaak makanemnem ya gag-awis isnan nemnemko ay sak-en di esa mang-awit isnan maiyey dadat makkey ken sak-en.

Nan Tapina Ay Ibagbagan Pablo Isnan Kombos Nan Solatna

5 Nemnemnemek ay omeyak ay men-itdo isnan probinsiya ay Macedonia daket pasyalen dakayo.

6 Et mabayagak ngata is
bassit ken dakayo. Waay
makiteeak ken dakayo
engganay makwas nan
pinag-andap. Et gawis no
badanganyo sak-en isnan
masapolko isnan mangtay-
nanak ken dakayo.
7 Tay adiyak layden ay
pasyalek dakayo id wani dat
siasiawyan et kedeng. Nodi
kayatko ay mabayagak is
bassit no ipalobos Kristo sak-
en ay mang-ikkan.
8 Ngem menteteeak id isna
Efeso engganay omdan nan
fiesta ay makwani en Pente-
costes
9 tay wada nan gawis ay
somya id wani ay men-
itdowak isna ay olay adoado
nan mang-ap-apos ken sak-
en.
10 No omey si Timoteo
ken dakayo, sangailiyenyo
ay gawis tay ib-ak siya ay
men-ob-obla isnan Apo tako
ay si Kristo.
11 Isonga lispitowenyo siya
ay gawis. Ikkanyo nan
gawis ken siya tapno men-
gasing ken dakayo isnan ko-
maanana ay somagong ken
sak-en tay sesed-ek siya ya
nan iib-ana ay bebsat tako ta
dengngek nan ibagana.
12 Si Apolos ay esay besat
tako et inbagak ken siya en
kakakakayatko no makkey
siya isnan iib-a tako ay
mamati ay mangpasyal ken
dakayo. Ngem adina layden
ay omey id wani. Awnit
omey no waday wayana.
13 Isnan mangsolsolotanyo
ken Kristo et makailanyo
ta maitoloy ay osto nan
pammatiyo. Am-amed kayo
pomigsa koma ay mang-
ikkan isnan kayat Apo
Dios. Adi kayo omegyat
ay mangsolot ken siya olay
naligat.
14 Ya isnan am-in ay
ikkanyo et ipailayo nan
gawis ay layad.
15 Bebsatko, getkenyo da
Estefanas ay sinbaey ay
daida nan damodamo ay
mamati id Acaya. Et isdin
damo enggana id wani
adoado nan badangda isnan
iib-ada ay mamati.
16 Kanak en patiyenyo
koma nan kankananda ya
nan kankanan abes nan
tapin di ipogaw ay kaneg todi
nan ik-ikkanda.
17 Pilmi nan gasingko is-
nan inmaliyan da Estefanas
ken Fortunato yas Acaico
tay naksayan nan iliwko ken
dakayo gapo ken daida.
18 Pinagasingda sak-en
ay kaneg nan nangipa-
gasinganda ken dakayo.
Lispitowenyo ay gawis nan
ipogaw ay kanegda.
19 Gapo isnan maitat-
apiyan tako am-in ken
Kristo et menpakomosta
nan ipogaw isnan kasim-
basimbaan isnan il-ili ay
probinsiyan di Asia ken
dakayo. Am-amed nan
pakomostan da Akila ken
asawana ay Priscila ya nan
am-in ay madagdagop isnan
baeyda ay mensolo isnan
maipanggep ken Apo Dios.
20 Olay nan am-in ay
mamati isna et kananda

en gawis koma nan
biyagyo. Ipailayo nan
pananglispitoyo ya nan men-
asilayadanyo no men-asiila
kayo.
21 Isnan inpasolatko ay
naay et sak-en nan nangi-
toloy ay nangisolat isnan
kombosna.
22 Nan kayatko et omali
koma ay dagos si Kristo.
Nan aginpapati ay maid
polos layadda ken Kristo
et awnitda madosa ay eng-
enggana.
23 Sapay koma ta liklik-
naenyo nan badang ya layad
nan Apo tako ay si Jesus.
24 Wada ken dakayo am-
in ay mamati nan layadko
abes. Siya na nan kombos
nan insolatko isna.

Nan Maikadwa ay Solat Pablo Isnan Ipogaw id Corinto

Nan Maipanggep Isnan Solat

Nan maikadwa ay solat Pablo isnan iCorinto et insolatna isnan timpo ay naligatana ken daida tay nasokat nan nemnem nan tap-in di iCorinto ken siya. Nan tap-in di mamati isdi et wada nan ngawi ay inbagbagada ay maipanggep ken Pablo ngem baken kadi tet-ewa. Ngem olay no siya di nan inik-ikkanda et inpailan Pablo kayet nan pilmi ay anosna ay mangses-eed isnan menbabawiyanda. Et isnan nangbasaanda isnan solatna, ninbabawida ay tet-ewa. Isonga dadama nan gasing Pablo.

Isnan login nan solat et ibagbagan Pablo nan gawis ay nemnemna ken daida. Iyis-ispikalna nan gapo ay pilmi nan nangsagiitana ken daida isnan nang-iyawanda ya nang-ap-aposanda ken siya. Danat ibaga nan dadama ay gasingna tay gapo isnan nangislatana ken daida et ninbabawida ya ginmawis nan nemnemda kasin ken siya.

Nan esa ay inbagana isnan mamati isdi et menolnongda koma is ibadangda isnan mamati id Judea ay makasapol is badang. Isnan kombos nan solatna et inbagan Pablo nan kalintegana ay men-apostolis tay wada nan ipogaw id Corinto ay aped mangmangwani en daida nan tet-ewa ay apostolis ay nangatngato mo si Pablo dapay baken kadi tet-ewa. Isonga inpagtek Pablo nan tet-ewa.

Nan wada isna:

- Login nan solat 1:1-11
- Nan nemnem Pablo isnan mamati id Corinto 1:12-7:16
- Nan maited ay badang isnan mamati ay makasapol id Judea 8:1-9:15
- Nan nangpaneknekan Pablo isnan kalebbengana ay men-apostolis 10:1-13:10
- Kombos nan solat 13:11-14

Login Nan Solat

1 Sak-en si Pablo ay nagapowan nan solat ay naay et aboloyan abes Timoteo ay ib-a tako ay mamati. Apostolis Jesu Kristo sak-en gapo tay esangak ay pinilin Apo Dios. Mensolatak ken dakayo ay mamati id issa Corinto ya nan am-in ay ipogaw Apo Dios isnan probinsiyayo ay Acaya.

2 Sapay koma ta kanayon ay liknaenyo nan anos, nan layad ya nan natalna ay nemnem ay magapgapo ken Ama tako ay Apo Dios yas Jesu Kristo ay Apo tako.

Si Apo Dios Nan Mangbadbadang Isnan Ipogaw Ay Mapalpaligatan

3 Dayawen tako si Apo Dios
ay Aman Apo Jesu Kristo
ya Diosna tay dadama ay
maseg-ang ken datako dana-
pay ay-ayowen datako isnan
am-in ay ligat.
4 Liwliwaliwena datako
tapno getken tako abes nan
ikkan tako ay mangliwli-
waliw isnan iib-a tako ay
mapalpaligatan. Mabalin ay
badangan tako daida gapo
isnan inadal tako ay badang
Apo Dios ken datako.
5 Owen, tay nan kaad-
adon nan mapalpaligatak
ay kaneg din napalpaligatan
Kristo et siya nan kaad-
adon nan badang Apo Dios
ken sak-en gapo isnan
maitatapiyak ken Kristo.
6 Isonga olay no ma-
palpaligatan kami isnan
mangibagbagaanmi isnan
gawis ay damag tay men-
paay ken dakayo tay siya
di nan mabadanganyo ya
maisalakananyo. Et nan
mangliwliwaliwan Apo Dios
ken dakami isnan ligat et
siya nan mangtekanmi ay
mangliwliwaliw ken dakayo
isnan ligatyo tapno mabalin
ay an-anosanyo.
7 Isonga maid danagmi
ken dakayo tay getkenmi ay
no mapalpaligatan kayo ay
kanegmi et badangan Apo
Dios dakayo gedan ay kaneg
nan mangbadbadangana
ken dakami.
8 Wada nan ibagak
bebsatko, tay laydek ay
getkenyo nan inommat ken
dakami isnan il-ili id Asia.
Dadama nan napalpali-
gatanmi isdi. Isonga kanak
en adi kami makaitpe isnan
mendalalagsen ay ligat.
9 Tay isnan nemnemmi et
waay siya di nan timpo ay
mateyanmi. Ngem inommat
di ta baken nan awakmi is
talkenmi nodi si Apo Dios
ay makabael ay mangtago is-
nan matey.
10 Et tet-ewa ay in-
salakana dakami ta adi kami
matey. Et getkek abes ay
itoltoloyna ay mangisalakan
ken dakami isonga dadama
nan talekko ken siya.
11 Et nan lowaloyo pala
ken dakami nan esa ay
mangbadang ken dakami.
Et isnan mangsongbatan
Apo Dios isnan lowalon nan
adoado et maadoado abes
nan mangdayaw ken siya ay
men-iyaman isnan gawis ay
badangna.

Inbagan Pablo Nan Gapo Ay Sinokatana Nan Nem-nemna

12 Men-gasing kami ay
mangwani en maid polos
getkenmi is inikkanmi is
ngawi isnan ipogaw, am-
amed ken dakayo. Ostoosto
nan inik-ikkanmi ya maid
polos kampot is wada isnan
nemnemmi tay si Apo Dios
nan nagapowana. Isnan
am-in ay ik-ikkanmi et
baken nan silib di ipogaw
is magapgapowana nodi
nagapo isnan badang Apo
Dios isonga makaikkan kami
isnan ostoosto.
13-14 Magtek ay maid kam-
pot isnan nemnemmi tay

maid sinalinanmi isnan am-
in ay insolatko ken dakayo
tay nalaka ay mabasa ya
maawatan. Sapay koma ta
nan bassit ay getkenyo id
wani ay maipanggep isnan
ogalimi et namnamaenmi
ay awnit mataptapiyan
enggana ay omdan nan agew
ay kasin omaliyan Kristo
tapno awnit maipaliso nan
gasingyo ken dakami isnan
gasingmi ken dakayo.

15-16 Gapo tay namnamaek
ay men-gasing kayo ken
dakami et ninemnemko en
gawis no dinmag-os kami
koma isnan kad-anyo isnan
inmayanmi id Macedonia
dakamit kasin domag-os
isnan somagonganmi. Kay-
atko no mamindowa ay
ilaenmi dakayo tapno ma-
mindowa ay mabadangan
kayo. Et isnan komaanak
ay omey id Judea gawis no
bomadang kayo.

17 Waay kananyo ngen en
no kaneg todi nan kayatko
aytay dan egay natongpal?
Ay kananyo ngen en nalaka
ay masokat nan nemnemko
gapo tay egayak tinongpal
nan omayak ken dakayo?
Ngem adiyo koma kanan en
adiyak matalek ay ipogaw ay
kaneg nan ipogaw ay maid
nemnemna ken Apo Dios
ay mangwani en owen dat
nalaka ay sokatana nan nem-
nemna.

18 Tay baken tet-ewa
di. Tay tet-etet-ewa nan
ibagbagami ken dakayo ay
kaneg nan katet-ewan nan
kankanan Apo Dios.

19 Tay nan Anak Apo Dios
ay si Jesu Kristo ay inbag-
bagami ken da Silas yas Tim-
oteo ken dakayo et adi polos
masokatan nan kankanana
am-in.

20 Et siya nan natongpalan
nan am-in ay inkalin Apo
Dios ay maipanggep isnan
mangisalakan isnan kaipoi-
pogaw. Isonga gapo ken
Kristo, oowenan tako nan
katet-ewan nan inkalin Apo
Dios et siya nan esay maday-
dayawana.

21 Et si Apo Dios nan
mangipapapigsa ken datako
isnan mangsolsolotan tako
ken Kristo. Pinilina datako
ay menbalin is ipogawna ay
mang-ikkan isnan obla ay
pala ken siya.

22 Intedna nan Ispiritona
ken datako ay kailasinan
nan maitatapiyan tako ken
siya. Et gapo isnan kawadan
nan Ispiritona ken datako
getken tako ay tongpalena
nan am-in ay awnitna ited
ken datako.

23 Ngem ibagak id wani
nan gapo ay egayak inmey
id issa ay mangpasyal ken
dakayo. Egayak inmey
tapno maagtan kayo is
waya ay mangibabawi isnan
basbasolyo ta adi masapol ay
dosaek dakayo. Getken Apo
Dios ay tet-ewa di.

24 Ngem baken na is kay-
atko ay kanan ay pilpilitenmi
dakayo maipanggep isnan
pammati tako ken Kristo tay
osto nan pammatiyo. Ngem
laydenmi ay mangbadang
ken dakayo isnan mangsol-

solotanyo ken siya tapno
matapiyan nan gasingyo.

2

1 Owen, tet-ewa di. Egayak
inmey tay epdasko ninem-
nem ay adiyak layden ay
mangipaseg-ang kasin ken
dakayo.
2 Tay maid mangpagasing
ken sak-en no baken dakayo.
Et adi mabalin ay pagasin-
genyo sak-en no menseseg-
ang kayo.
3 Isonga siya di nan
gapo ay ninsolatak omona
ken dakayo. Inikkak di
tapno ibabawiyo koma nan
ngawi tapno adi mensakit
nan nemnemko gapo ken
dakayo no omeyak issa. No
mabalin koma et dakayo nan
mangipagasing ken sak-en.
Tay mamatiyak en no men-
gasingak et men-gasing kayo
abes.
4 Isonga isnan ninsolatak
et nin-ayos nan agak gapo
isnan dadama ay seg-angko.
Ngem egayak ninsolat
ay mangipaseseg-ang ken
dakayo nodi ninsolatak tay
kayatko ay ipaila nan pilmi
ay layadko ken dakayo.

*Masapol Ay Mapakawan
Nan Nakabasol*

5 Nan binmasol issa et
bakenak is nasakitan nodi
dakayo. Ngem baken kayo
am-in is nasakitan. Kanak en
baken kayo am-in tay adiyak
layden ay paam-ameden nan
kadagsen nan basol nan bin-
masol.
6-7 Isonga id wani omanay
nan nangdosaan nan adoado
ken dakayo ken siya. Isonga
teknenyo nan nemnemyo ta
pakawanenyo ya pagasin-
genyo siya tapno adi palalo
ay menseseg-ang gapo isnan
baina.
8 Pangaasiyo ta kasinyo
ipaila nan layadyo ken siya.
9 Tay nan ninsolatak
ken dakayo et tapno ma-
paneknekan no managpati
kayo.
10 Isonga kanak en nan
pakawanenyo et pakawanek
abes. Tay no waday
masapol ay mapakawan et
pakawanek tapno mabadan-
gan kayo abes et getken
Kristo ay tet-ewa nan
kankanak.
11 Tay adiyak layden no
tongpalenyo si Satanas ay
mangkayat ay bomasol kayo
tay getken tako ay siya di nan
oblana.

*Nan Oblan Da Pablo Et
Nan Mangibagbagaanda Is-
nan Maipanggep Ken Kristo*

12 Itoloyko ay ibaga nan
inmayak id Macedonia. Is-
nan inomdanak id Troas ay
mangibaga isnan gawis ay
damag ay maipanggep ken
Kristo et gawis nan wayak
ay men-itdo ay men-obla ken
Apo Jesus.
13 Ngem gapo tay egayak
inila nan gayyemko ay si
Tito et nadanaganak ay
pilmi. Isonga tinaynak nan
gagayyemko ay mentetee
isdi ta itoloyko ay omey id
Macedonia.
14 Idi dinatngak siya et
gawigawis nan inbagana
ken sak-en isonga pilmi

nan nangdayawak ken Apo
Dios. Daydayawek siya tay
isnan maitatapiyanmi ken
Kristo et si Apo Dios nan
Apomi ay mangipangpango
ken dakami tapno am-in
ay omay-ayanmi et osalena
dakami ay mangibaga isnan
gawigawis ay damag.
15 Men-galalasing si Apo
Dios ken dakami gapo isnan
mangibagbagaanmi ken
Kristo. Et si Kristo ay
ibagbagami et wada nan
ipagpagtekna isnan am-in ay
ipogaw ay omay-ayanmi ay
mamati wenno adi mamati.
16 Nan mangpati isnan
kananmi et laydenda ay
mangdenge isnan ibag-
bagami tay siya nan maag-
tananda is biyag ay maid
patenggana. Ngem nan adi
mamati ay adi maisalakan
et adyanda ay mangdenge
tay siya di nan mangtekanda
ay awnitda madosa ay eng-
enggana. Isonga gapo tay
napatepateg nan oblami
kanak en maid ipogaw is
maibagay ay mang-ikkan.
17 Ngem makaikkan kami
tay inpaikkan Apo Dios
ken dakami. Ibagbagami
nan kayatna ay maibaga
gapo isnan maitatapiyanmi
ken Kristo. Maid polos
ngawi isnan nemnemmi
isnan mang-ik-ikkananmi
is dadi tay getkenmi ay
iiilaen Apo Dios dakami.
Bakenmi kaneg nan adoado
ay ipogaw ay men-it-itdo
isnan kalin Apo Dios ay nan
kalagbowanda et kedeng
nan gamgamgamanda.

3

1 Ay sino nan nemnemne-
menyo ay maipanggep ken
sak-en gapo isnan kinkin-
wanik? Ay kananyo en men-
et-etekak? Ay masapol ay
waday ipailami is solat is na-
gapo isnan teken ay ipogaw
ay mangpaneknek isnan ka-
gawis nan ogalimi? Wenno
masapol ay waday ipaso-
latmi ken dakayo ta ipailami
isnan ipogaw isnan teken ay
ili ay omayanmi ay men-
itdowan? Siya di nan ik-
ikkan nan tapin di ipogaw
ngem adi masapol di ken
dakami
2 tay dakayo nan kina-
solatmi ay mangpaneknek
ay tet-ewa nan ibagbagami
tay mamati kayo gapo isnan
oblami. Getkek ay tet-ewa
di. Et nalaka ay getken nan
tapin di ipogaw gedan.
3 Mail-ila isnan ik-ikkanyo
ay nagapo ken Kristo nan
pammatiyo et dakami nan
inosalna ay nangibaga isnan
pinatiyo. Bakenyo kaneg
nan tet-ewa ay solat ay tinta
nan naisolat nodi nan Ispiri-
ton Apo Dios ay nalelenga-
gan ay Dios nan nangisolat.
Et baken nan nadadapig ay
bato ay kaneg nan naisolatan
nan linteg Moses is nangiso-
latana nodi isnan nemne-
myo ay mamati.
4 Mabalin ay kanak en os-
toosto nan ik-ikkanmi tay si
Apo Dios nan talkenmi ay
bomadbadang gapo tay mai-
tatapi si Kristo ken dakami.
5 Tay getkenmi ay maid
mabalin is ikkanmi is osto

no kedkedeng nan awakmi
is talkenmi. Nodi nan gapo
ay makaikkan kami isnan
ikkanmi et gapo tay bad-
badangan Apo Dios dakami.
6 Tay an-anayana nan
kabaelanmi ay mangibaga
isnan balo ay nakitolagana.
Nan naay ay nakitolagana et
baken kaneg nan damdamo
ay naisolat ay linteg ay
inbagan Apo Dios ken Moses.
Nodi nan Ispirito Santo
nan mangipagpagtek. Tay
nan damo ay naisolat ay
linteg et dosa ay maid
patenggana nan itedna tay
maid makasolot. Ngem nan
ited nan Ispirito Santo et
biyag ay maid patenggana.

Nan Balo Ay Tolag Et Siya Nan Kagawisan

7-8 Wada pay nan iba-
gak isnan nateknan nan
nakitolagan Apo Dios isnan
lintegna. Nan linteg ay
naisolat isnan bato et naila
isdi nan kinangaton Apo
Dios. Ya olay si Moses ay
nang-itedana et sinmilang
ay pilmi nan angasna gapo
isnan naisag-enana ken siya.
Et olay mamam-aid nan
silangna, adi kayet makaila
nan Judio ken siya tay
nasilida. Isonga no naila
nan kinangaton Apo Dios
isnan linteg ay nang-ited
isnan tetey, ay baken am-
am-amed nan kail-an nan
kinangaton Apo Dios isnan
ik-ikkan nan Ispiritona ay
mang-ited isnan biyag ay
maid patenggana?
9 Owen, tay no maila nan
kangaton Apo Dios isnan
linteg ay mang-ited isnan
dosa ay maid patenggana
et am-am-amed nan mailaan
nan kangatona isnan balo
ay nakitolagana ay mang-
ited isnan gawis ay pangi-
ilaana isnan kaipoipogaw ta
makiteeda ken siya ay eng-
enggana.
10 Minaid nan kagawis nan
nakitolagan Apo Dios nan
kagawis nan linteg ay in-
mona.
11 Tay no maila nan kanga-
ton Apo Dios isnan nalaka ay
mamaid, am-am-amed nan
kail-an nan kangatona isnan
maid patenggana.

12 Gapo tay getkenmi ay
kaneg todi nan pateg nan
patpatiyenmi et maid sal-
salinanmi isnan mangibag-
bagaanmi isnan am-in is-
nan nakitolagan Apo Dios ay
maipanggep ken Kristo.
13 Bakenmi kaneg si Moses
ay nangsalin isnan angasna
tapno adi ilaen nan Judio
nan mamaidan nan silang
nan angasna.
14 Ngem san deeyda ay Ju-
dio et menkenteg nan oloda.
Olay nan Judio id wani ay
timpo no basaenda nan in-
solat Moses id kasikasin et
kaneg nasasalinan nan nem-
nemda tay adida maawatan
nan tet-ewa ay kayat Moses
ay ibaga. Kedkedeng nan
mangtekanda ken Kristo is
mabalin ay maawatanda.
15 Owen, tet-ewa sa tay
olay id wani no mabasa nan
linteg Moses et kaneg wada

nan mangsasalin isnan nem-
nemda.
16 Ngem no mamatida
ken Kristo et makaan nan
mangsasalin isnan nem-
nemda.
17 Tay si Kristo nan Ispir-
ito Santo ay mentetee isnan
mamati. Et siya nan mang-
waya isnan mabab-aan nan
ipogaw isnan linteg ya isnan
ngawi ay maikkan.
18 Isonga getken tako ay
ostoosto nan tet-ewa ay
maipanggep ken Kristo ya
nan kangatona tay nakaan
nan nangsasalin isnan
nemnem tako. Isonga gapo
isnan mang-il-ilaan tako ken
siya et gomawgawgawis tako
engganay maipaliso tako ken
Kristo. Et si Apo Jesus ay
Ispirito Santo nan mang-ik-
ikkan is dana.

4

*Nan Ogalin Nan Mang-it-
itdo Isnan Gawis Ay Damag*

1 Gapo tay nan gawigawis
ay kaneg todi nan ibag-
bagami et maid polos egy-
atko ay mangibaga ay olay
no mapalpaligatak. Et maid
teken is nagapowan nan
kalebbenganmi ay mang-
ikkan no baken nan layad
ya seg-ang Apo Dios.
2 Isonga inadyanmi ay
mang-ikkan isnan kababain
ay mangibabain isnan
ipogaw no magtek. Adimi
siksikapan nan kaipoi-
pogaw. Maid soksokatanmi
isnan kankanan Apo Dios
nodi kedeng nan tet-ewa is
ibagbagami. Et siya dadi
nan ik-ikkanmi ay mang-
paneknek isnan ipogaw ay
maid ngawi isnan nem-
nemmi. Et getken Apo Dios
ay tet-ewa di tay iiilaena
dakami.
3 Ngem wada nan kasasali-
nan nan gawis ay damag ay
ibagbagami et kedkedeng is-
nan adi mamati ay awnit ma-
dosa ay eng-enggana.
4 Nan gapo ay adida ma-
mati et gapo tay kinowap Sa-
tanas ay apon nan ipogaw is-
nan batawa nan nemnemda
tapno adida getken nan ka-
gawis nan damag ay mangi-
paila isnan kangaton Kristo
ay mangipaila isnan kaneg
Apo Dios.
5 Tay nan ibagbagami et
baken nan awakmi nodi si
Jesu Kristo et siya nan Apo ay
inbaan Apo Dios. Et kanegmi
nan baa ay men-ob-obla ken
dakayo ay pala ken Kristo.
6 Tay si Apo Dios ay nang-
boliw isnan mangsilsilaw
isnan menbolinget et siya
gedan nan nangtanggew
isnan nemnemmi ta ipailana
nan kangatongatona ay il-
ilaen tako ken Kristo.

*Intalek Apo Dios Nan
Kabanolan Ay Maitdo Isnan
Aped Ipogaw*

7 Nan gawigawis ay damag
ay intalek Apo Dios ken
dakami tapno ibagbagami
et siya nan kababanolan.
Ngem ken datako ay ipogaw
ay atiatik nan pategna
ay kaneg nan banga ay
atiatik nan banolna nan
nangitalkana tapno magtek
ay nan kabaelana ay maid

polos naiyisowana nan ma-
gapgapowan nan kabaelan
nan ipogaw ay mang-ikkan
isnan naitalek ken daida.
8 Tay adoado nan mapal-
paligatanmi ngem namna-
maenmi ay mamaid. Namin
ado ay magogolo nan nem-
nemmi ngem egay naam-
amas.
9 Palpaligaten nan ipogaw
dakami ngem wawawawada
si Apo Dios ay bomadbadang
ken dakami. Nganngani
ay pateyenda dakami ngem
naibaliwan kami.
10 Sasasagangenmi nan
kateyanmi ay kaneg nan
inommat ken Jesus ngem
gapo isnan badangna ken
dakami et daan kami ay
matatago. Isonga siya nan
mangpaneknek ay daan ay
matatago si Jesus.
11 Tet-ewa nan kinwanik
tay isnan matatagowanmi
et kanayon ay wada nan
ommat ay nganngani ay
mateyanmi gapo isnan
pammatimi ya nan oblami
ay pala ken Kristo. Om-
ommat di tapno mail-ila nan
manakabalin ay biyag Kristo
ken dakami ay aped ipogaw
ay maid kabaelana.
12 Owen, tet-ewa nan
mapalpaligatanmi ay pilmi
ngem gawis di tay siya nan
gapo ay matagotago kayo ay
eng-enggana ken Apo Dios.

Awnit Masokat Nan Sigod Ay Awak Di Ipogaw Is Balo

13 Isonga olay no mapal-
paligatan kami et itoltoloymi
kayet ay mangibaga isnan
maipanggep ken Apo Dios
tay paliso nan pammatimi
isnan pammatin nan esay
ipogaw id kasikasin ay nang-
wani en, “Patpatiyek nan
kankanan Apo Dios isonga
ibagbagak.”
14 Tay getkenmi ay si Apo
Dios ay nangtago ken Apo
Jesus et awnitna tagowen
dakami gapo isnan maitat-
apiyanmi ken siya. Awnitna
alaen datako am-in ay ma-
mati ay mangitapi ken siya
isnan kad-ana.
15 Isonga am-in ay ligat
et it-itpemi gapo isnan
mangbadbadanganmi ken
dakayo. It-itpemi nan ligat
tapno omadoado nan ipogaw
ay mangtek isnan layad Apo
Dios. Isonga omadoado abes
nan men-iyaman ken Apo
Dios et siya dadi nan esay
madayawana.
16 Isonga adi kami somad-
sadot ay mangibagbaga is
dana. Tay olay no komap-
kapkapsot nan awak tako
et inagew ay pomigpigpigsa
nan biyag ay wada ken
datako ay adi katkatkatey.
17 Isonga olay no lik-
liknaen tako nan ligat et
olay tay siasiawyan. Tay
isaganan gedan nan ligat
datako isnan gawigawis ay
awnit tako ganaben ay maid
patenggana.
18 Tay nan kanayon ay
wada isnan nemnemmi et
baken nan mail-ila isnan
batawa ay gamgamgaman
nan kaipoipogaw nodi nan
wada id daya ay awnit gan-
aben nan mamati nan nem-
nemnemenmi. Tay nan mail-

ila et wada nan patenggada
dapay nan adi kaila et maid
patenggada.

5

1 Tay getken tako ay olay
matey nan sigod ay awak et
wada nan balo ay awak ay
ited Apo Dios ay naitken is-
nan awak tako tay nan balo
ay awak et adi katey ya id
daya nan menteteana.
2 Isnan matatagowan tako
isnan naay batawa et nali-
galigat nan biyag tako isonga
kayat tako ay pilmi ay siya
dat maisokat nan balo ay
awak
3 tapno waday awak tako
is mentean nan ab-abiik tako
ay dagos no taynan tako nan
awak tako ay sigod.
4 Tet-ewa nan kinwanik
tay naligaligat nan biyag
tako id wani. Adoado nan
madanagan tako. Ngem
adiyak kanan en kayatko ay
matey ta taynak nan sigod
ay awakko nodi nan kayatko
et ta maisokat nan balo ay
awak ay adi katkatey isnan
sigod.
5 Et si Apo Dios nan nangis-
agana ken datako ay mang-
ganab isnan balo ay awak
ya intedna nan Ispiritona
ay mentetee ken datako ay
mangpanpaneknek ay awnit
tako maagtan.
6 Isonga gapo tay wada nan
Ispirito Santo ken dakami
adi kami madanagan.
Getkenmi ay maiyaaddawi
kami ken Apo Jesus id daya
isnan naay kadaanmi isnan
naay batawa.
7 Ngem olay tay nan pam-
mati tako nan napateg ay
olay adi tako iilaen.
8 Isonga men-gasing kami
kayet. Ngem gag-awis no
taynanmi nan awakmi tapno
makitee kami ken Apo Dios
id daya.
9 Ngem olay nan kadaanmi
wenno nan makiteanmi ken
siya et nan mangipagasin-
ganmi ken siya met laeng
nan kapatgan ken dakami.
10 Tay am-in tako et awnit
banagen Kristo datako tapno
ganaben tako nan inik-ikkan
tako no gawis wenno ngawi.

Gapo Isnan Inikkan Kristo Et Wada Nan Somya Isnan Ipogaw ay Menbalin Is Gayyem Apo Dios

11 Isonga gapo tay
getkenmi ay kaeegyat nan
menbanagan Kristo, siya
nan mangipakpakatanmi ay
mang-awis isnan ipogaw
tapno patiyenda dakami.
Getken Apo Dios ay maid
ngawi isnan nemnemmi
isnan men-it-itdowanmi. Et
sapay koma ta getkenyo
abes.
12 Adiyak menpangangato
isnan nangwaniyak is dadi.
Nodi ibagak nan tet-ewa
tapno adi kayo polos mabab-
ain ay mangsalaknib ken
sak-en isnan mangdeldelaw
ken sak-en. Baken nan tet-
ewa ay gawis ay nemnem
is napateg ken daida nodi
nan mamaila ay maid
pategda ken Apo Dios nan
patpatgenda.

13 Ngem nan nemnemmi
et baken kaneg nan nem-
nemda. Tay no kanan
nan tapin di ipogaw en
matawtawaw kami et olay
tay pala ken Apo Dios nan
am-in ay ik-ikkanmi. Wenno
no kanan nan tapina en
ostoosto nan nemnemmi et
mabalin abes tay pala ken
dakayo abes nan oblami.
14 Olay kompolmi nan
kankananda tay nan tet-
ewa et nan mangtekanmi
isnan pilmi ay layad Kristo
nan gapo ay ik-ikkanmi nan
oblami. Tay getkenmi ay
linak-am nan esa nan tetey
ay pala isnan am-iam-in.
Isonga am-in ay ipogaw
et kanegda naitapi abes
ken Kristo ay natey isnan
nateyana.
15 Natey si Kristo ay pala
isnan am-in tapno isnan
matatagowan tako et adi
tako ipaon-on-ona nan kayat
tako. Nodi nan kayat Kristo
ay natey dat kasin matago ay
pala ken datako nan paon-
on-onaen tako.
16 Isonga isnan nemnemko
baken nan maiila ay nap-
ateg isnan ipogaw ay adi
mamati is gapo ay kanak
en gawigawis nan ipogaw.
Nodi nan ostoosto ay wada
isnan nemnem di ipogaw
nan gapo ay gawisda wenno
baken. Ngem nan nem-
nemko id kasin ken Kristo et
kaneg nan nemnem nan adi
mamati. Ngem nasokat et id
wani.
17 Tay nan ipogaw ay mai-
tatapi ken Kristo et kanegda
ninlopton tay binmalo nan
nemnemda isnan nangtay-
nananda isnan sigod ay ogal-
ida.
18 Nan balo ay nemnem et
nagapo ken Apo Dios tay ki-
naana nan mangsolsolin ken
datako ken siya gapo isnan
inikkan Kristo. Danat italek
ken datako nan omayan
tako mangibagbagaan isnan
inikkana tapno getken nan
ipogaw ay namaid nan
mangsolsolin ken daida
isnan maitapiyanda ken Apo
Dios.
19 Ibagbaga tako ay si
Kristo nan kad-an nan
somya ay mangpakawanan
Apo Dios isnan basbasol di
ipogaw tapno waday somya
ay gayyemena daida. Siya
dana nan intalek Apo Dios
ken datako ay omey tako
ibagbaga.
20 Isonga dakami nan
kinatopek Kristo ay mangi-
pagtek isnan kayatna ay
ipagtek. Isonga as-asoganmi
dakayo ta adiyo itoloy ay
mang-adi ken Apo Dios ta
makiinawat kayo ken siya.
Tay aw-awisen Apo Dios
dakayo isnan ibagbagami.
21 Tay inpaalina si Kristo
ay maid polos basolna ta
siya nan manglak-am isnan
basbasol tako. Inikkana
di tapno waday somya ay
maitapi tako ken siya isnan
kinagawisna gapo isnan mai-
tatapiyan tako ken Kristo.

6

1 Isonga gapo tay mai-
tatapi kami ken Apo Dios
ay makiob-obla isnan

oblana kanak en mensilbi kayo koma ken Apo Dios ta mapaay nan nangdawatanyo isnan inikkana ay mangisalakan ken dakayo.

2 Tay awnit komombos nan timpo ay badangan Apo Dios nan kaipoipogaw. Kaneg nan mangwaniyan Apo Dios id kasikasin en,

> “Wada nan osto ay timpo ay mangdedengak isnan lowaloyo ya wada nan osto ay timpo ay mangbadangak ay mangisalakan ken dakayo.”

Siya di nan kinwanina. Isonga kanak en menpabadang kayo ken siya id wani tay daan nan timpo ay mangisalakana isnan mamati ken siya. Tay adi tako getken nan komombosana.

Nan Ligat Ay It-itpen Da Pablo Nan Mangipaila Ay Si Apo Dios Nan Nangibaa Ken Daida

3 Isnan men-ob-oblaanmi ay pala ken Apo Dios et maid ik-ikkanmi is mabalin ay delawen nan kaipoipogaw tapno maid lasonda ay mang-adi isnan ibagbagami.

4 Nodi isnan am-in ay ikkanmi et ipail-ilami ay baan Apo Dios dakami. Mail-ila isnan mang-an-anosanmi ay mang-it-itpe isnan am-in ay ligat ya kaeegyat ay om-ommat ken dakami.

5 Inan-anosanmi nan nangpatpat-owanda ken dakami ya nan naibalbalodanmi ya nan nanglik-likobanda ay mangpatey koma ken dakami ya nan naligat ay oblami. Init-itpemi nan owatmi ya seyepmi.

6 Mail-ila ay si Apo Dios nan men-ob-oblaanmi isnan kamaid ngawi isnan nemnemmi ya isnan osto ay mangtekanmi ken siya ya isnan gawis ay nemnem ya gawis ay ikkanmi isnan ipogaw. Mail-ila abes isnan badang nan Ispirito Santo ken dakami ya isnan layadmi isnan ipogaw.

7 Inpail-ilami ay si Apo Dios nan men-ob-oblaanmi isnan mangibagbagaanmi isnan tet-ewa ya isnan kabaelan Apo Dios ay wada ken dakami. Nan kanegmi almas et nan kagawis nan ogalimi. Et siya nan osalenmi ay ibanget ya mangsalaknib ken dakami no waday mang-ap-apos.

8 Itoltoloymi ay mang-ikkan isnan gawis ay olay no maipapangato kami wenno ipapagowabda dakami. No iiyawenda dakami wenno daydayawenda dakami et adi katken nan ik-ikkanmi. Olay kankanan nan tapin di ipogaw en agin-iisolo kami ngem nan ibagbagami et tet-ewa.

9 Isnan nemnem di tapin di ipogaw et maid paaymi ngem getken nan tapina nan tet-ewa ay maipanggep ken dakami. Matmateyan kami ngem ilaenyo et daan kami kayet. Nadosdosa kami

ngem baken sobla tay osto ay
men-gawisanmi.
10 Wada nan mangipaseseg-
ang ken dakami ngem egay
makak-aan nan gasingmi.
Kodokdo kami ngem pabak-
nangenmi nan adoado ay
ipogaw isnan gawis ay ma-
gapgapo ken Apo Dios. Maid
gamengmi isnan batawa
ngem maiwed abes bakenmi
gameng tay maitapi kami ay
makikwa isnan kowan Ama
tako id daya.
11 Ilaenyo ay iCorinto,
maid egayak inbaga ken
dakayo ya pilmi abes nan
layadko ken dakayo.
12 Baken kami is maid
layadna ken dakayo nodi
dakayo nan maid layadna
ken dakami.
13 Isonga mensobalit kayo
ta manglayad kayo tay
dakayo nan kanegko an-ak.

*Masapol Ay Adi Maipal-
paliso Nan Mamati Isnan Adi
Mamati*

14 Nan esay ibilinko ken
dakayo et adi kayo makias-
asawa wenno makisossosyo
isnan adi mamati ay ipogaw.
Tay sino ngen nan men-
isowan nan ostoosto ay
maikkan isnan ngawi?
Kaneg na nan adi men-
isowan nan pat-a isnan
bolinget.
15 Kaneg abes da Kristo
ken Satanas et maid men-
isowanda. Isonga maid abes
men-isowan nan mamati
ken Kristo isnan adi mamati.
16 Ayke maibagay no
maitapi nan sinang didios
isnan mentetean Apo Dios?
Adi adi. Isonga siyang na
ken datako. Adi kabalin
ay matapiyan tako is ngawi
tay datako ay mamati nan
mentetean nan naleleng-
agan ay Dios. Kaneg nan
kinwanin Apo Dios en,
“Awnitak mentee ken daida.
Sak-en nan Diosda ya
daida nan ipogawko.”
17 Isonga kankanan Apo Dios
en,
“Taynanyo nan am-in ay
ngawi. Adi kayo
maipalpaliso ken
daida. Am-in ay baken
nadalos ken sak-en
et adiyo sagsag-enen.
No kaneg todi nan ik-
ikkanyo et dawatek
dakayo ay omali ken
sak-en.
18 Et sak-en nan Amayo ya
dakayo nan an-akko.”
Siya dadi nan kinwanin nan
kangatowan ay Apo.

7

1 Gagayyemko, gapo tay
keg da todi nan inkalin Apo
Dios ken datako et kaanen
tako koma nan am-in ay
ngawi ay maik-ikkan ya
ngawi ay nemnem. Ipakat
tako ay pagawgawisen nan
ogali tako engganay maanay
gapo isnan mangpatpatgan
tako ken Apo Dios.

*Nan Layad Pablo Isnan
iCorinto*

2 Kasinko kanan en pan-
gaasiyo ta men-gasing kayo
ken dakami tay maid ngawi
is inikkanmi ken dakayo.
Maid inpail-ilami is ngawi ay
ogali is mangipangawi ken

dakayo ya maid siniksika-
panmi.
3 Egayak kinwani na ay
mangipabasol ken dakayo.
Tay tet-ewa nan kinwanik
en laylaydek dakayo. Olay
makiteeak ken dakayo ay
engganay mateyak et ma-
balin no siya nan kayat Apo
Dios.
4 Pilmi nan talek ya
gasingko ken dakayo. Olay
napalpaligatan kami ngem
nakaan nan danagmi isnan
inmaliyan Tito. Men-
galalasingak gapo isnan
gawis ay inbagana.
5 Tay isdin inmayanmi
id Macedonia et magogolo
ay pilmi nan nemnemmi
gapo isnan pilmi ay ligat
ay dinatnganmi. Napalpali-
gatan kami isnan mang-ap-
apos ken dakami ya isnan
dadama ay danagko gapo
isnan mangnemnemnemak
isnan mamati ay initdowak
modatya mamaid nan pam-
matida.
6 Ngem si Apo Dios ay
mangipasingsingpa isnan
nemnem di madadanagan et
kinaana nan danagmi gapo
isnan inmaliyan Tito.
7 Et baken kedkedeng
nan nang-ilaanmi ken siya
is nangipasingpa isnan
nemnemmi nodi am-amed
nan gasingmi isnan gawis
ay inbagana ay maipanggep
ken dakayo. Tay inbagana
nan nangipagasinganyo ken
siya ay mangibaga isnan
pilmi ay layadyo ay mang-ila
ken sak-en ya nan pilmi ay
seg-angyo isnan nangipasak-
itanyo isnan nemnemko.
Inbagana abes ay kayatyo
ay ikkan nan inbilinko ken
dakayo.
8 Isonga id wani maid
babawik isnan damo ay
solatko ken dakayo olay
getkek ay nasaktan nan nem-
nemyo is sin-awyan gapo
isnan kinwanik. Ngem issan
nangisolatak ninbabawiyak
tay gintekko ay masakitan
kayo.
9 Ngem id wani men-
galalasingak tay nan nasak-
itan nan nemnemyo nan
gapo ay tinaynanyo nan
ngawi. Tay nan inikkanyo ay
menseg-ang et pinaay Apo
Dios. Isonga nabadangan
kayo gapo isnan solatko.
10 Tay nan osto ay seg-
ang ay kaneg nan lay-
den Apo Dios et siya nan
mangbadang isnan ipogaw
ta ibabawida nan ngawi
tapno maisalakanda. Isonga
maid polos babawiyo isnan
ninbabawiyanyo. Ngem nan
menseseg-angan nan ipogaw
ay adi mamati ken Apo Dios
et maid badang nan menseg-
angana nodi iyeyna isnan
tetey tay olay menseseg-ang
et baken nan basbasolna is
menseseg-angana.
11 Isonga nemnemenyo
nan gawis ay inommat gapo
isnan seg-angyo ay inpalik-
nan Apo Dios ken dakayo.
Tay naam-amed nan layadyo
ay mang-ikkan isnan osto id
wani. Palalo ay kayatyo ay
mangipaila ay baken ngawi
nan nemnemyo. Inadyanyo
ay pilmi nan naibabainanyo

ay inikkan nan ib-ayo. Inmegyat kayo modatya madosa kayo. Kayatyo ay pilmi ay men-gasingak ken dakayo kasin. Pilmi nan mang-ad-adyanyo isnan ngawi tay dinosayo ay osto nan nakabasol. Isnan am-in et inpailayo ay maid polos egayyo esten isnan masapol ay mas-et.

12 Isonga baken kedeng nan nakabasol wenno nan nasaktan is gapo ay nin-solatak. Nodi am-amed kayo is gapo ay ninsolatak ta ipagtekko ken dakayo isnan pangiilaan Apo Dios ay tet-ewa ay laylaydenyo ay mangipagasing ken dakami. Isonga siya dadi nan gin-masinganmi.

13 Et am-amed nan gas-ingmi isnan nang-ilaanmi ken Tito tay men-galalasing siya isnan nakaanan nan danagna gapo isnan gawis ay inilana ken dakayo.

14 Esapay omey si Tito ken dakayo et inbagak ken siya nan adoado ay gawis ay ik-ikkanyo. Danat ilaen ay tet-ewa isonga egayak nabain isnan kinwanik. Issan am-in ay inbagak ken dakayo et maid polos kampot. Et id wani nagtek abes ay tet-ewa nan kinwanik en gawigawis kayo.

15 Id wani inmam-amed nan layad Tito ken dakayo no nemnemnemena nan gawis ay inikkanyo ay nangidnge isnan inbagbagana. Inm-egyat kayo ay adi mangtong-pal isnan am-in ay inbagba-gana.

16 Isonga men-galalasingak id wani tay getkek ay mabalin ay talkek dakayo ay mang-ikkan isnan ostoosto.

8

Nan Maipanggep Isnan Badang Isnan Makasapol

1 Bebsatko, laydek ay getkenyo nan gawigawis ay inikkan nan mamati isnan probinsiya ay Macedonia gapo isnan nangbadbadan-gan Apo Dios ken daida.

2 Tay olay pilmi nan mapal-paligatanda ya dadama nan kakododa ngem gapo isnan pilmi ay gasingda ken Apo Dios adoado nan intedda ay badangda isnan iib-ada.

3 Gapo tay kayatda ay ikkan et ad-ado nan intedda mo nan nabay-an ay mas-apolda.

4 Maid nangibagbaga ken daida ay masapol ay men-itedda nodi daida nan nangwani ken dakami en, “Pangaasiyo ta maitapi kami ay bomadang isnan iib-a tako ay mamati id Judea ay makasapol is badang.”

5 Et ad-ado nan intedda mo nan wada isnan nemnemmi ay ikkanda. Tay sadapay men-ited is badangda et in-talekda on-ona nan biyagda ken Apo Dios. Dadat italek abes ken dakami tay getk-enda ay siya nan layden Apo Dios ay ikkanda.

6 Isonga inbagami ken Tito ay nangipalogi ken dakayo ay men-ited is badangyo ta kasin omey issa ta badangana dakayo ay

mangikwas isnan epdasyo
inlogi id kasin.
7 Gawigawis koma no
wedwedaenyo nan itedyo
ay badangyo isnan kodokdo
ay kaneg nan kawedwedan
nan pammatiyo, nan osto ay
mangtekanyo isnan tet-ewa
ay mait-itdo, nan laingyo
ay mang-itdo is dana, nan
mangtongtongpalanyo ken
Jesus ya nan pilmi ay
layadyo ken dakami.

8 Egayak bilinen dakayo
ay men-ited ngem kinwanik
dadi tay kayatko ay ipasagid
nan inikkan nan iMacedo-
nia tapno maila nan kinatet-
ewan nan layadyo.
9 Tay getkenyo nan kaneg
nan layad Jesu Kristo ay Apo
tako ay mangbadang ken
datako. Tay olay siya nan
kangatowan ay kakwa isnan
am-in ngem tinaynana am-
in dadi isnan ninbalinana is
ipogaw gapo isnan layadna
ken datako. Inikkana di
tapno wada nan somya ay
maitapi tako ken siya isnan
kangatona ay makikwa is-
nan am-in.
10 Isonga bagbagaak
dakayo ta itoloyyo nan
epdasyo inlogi id tew-en. Tay
dakayo nan damdamo ay
nangnemnem ya damdamo
met laeng ay nangilogi isdi.
11 Isonga itoloyyo ay
mangikwas ay men-ited is
mabalin ay itedyo tapno
maipaliso nan ikkanyo isnan
wada isnan nemnemyo.
12 Tay no tet-ewa ay lay-
denyo ay men-ited et men-
gasing si Apo Dios ay mang-
dawat isnan mabalin ay it-
edyo. Baken nan ad-ado ay
adi mabalin ay itedyo is nem-
nemena.
13 Adiyak kanan en bad-
badbadanganyo nan ib-ayo
engganay mapaligatan kayo.
14 Ngem nan kayatko ay
kanan et gawis no nan
soblan nan osalenyo nan
itedyo ay ibadang ken
daida tapno no awnit kayo
makolangan et itedda abes
nan soblaenda ay mang-
badang ken dakayo. Gawis
no kaneg todi nan maik-
ikkan tapno palipaliso.
15 Kaneg nan naisolat id
kasin en, “Nan nangsolok is-
nan inalana et maid nabay-
an ken siya dapay nan nang-
ala isnan atiatik et inmanay.”
16 Men-iyamanak ken Apo
Dios tay inpalisona nan nem-
nem Tito isnan nemnemko
ay bomadang ken dakayo.
17 Nagtek ay tet-ewa na tay
epdasna ninemnem ay kay-
atna ay omey ken dakayo
sakpay sooten ken siya no
mabalin.
18 Ipakkeymi ken Tito nan
esay ib-a tako ay mamati
ay getkegetken nan ipogaw
isnan am-in ay paggimon-
gan di mamati gapo isnan
laingna ay mangibagbaga is-
nan gawis ay damag.
19 Et siya abes nan pinilin
nan mamati isnan tapin di
paggimongan ay makkey
ken sak-en ay mangiyey id
Jerusalem isnan inolnongyo.
Ikkanmi di tapno am-amed
nan madayawan Apo Dios ya
tapno ipailami nan gawis ay

nemnemmi ay mangbadang
isnan kodokdo.
20 Bakenak kedkedeng
is mang-ikkan tapno maid
somya is mangdelawanda
ken dakami ay mangwani en
keskesayenmi nan kasipisip-
ing ay ol-olnongenmi.
21 Tay baken kedkedeng
nan ostoosto ken Apo Dios
is laydenmi ay ik-ikkan nodi
ikkanmi isnan ipogaw abes.
22 Wada nan esa pay ay be-
sat tako ay makkey ken daida
ay omey issa. Namin ado
ay pinanpaneknekak siya
et nail-ila ay nagaget siya
ay mang-ikkan isnan oblana
ken Apo Dios. Et id wani
am-amed nan mangkaytana
ay mangbadang ken dakayo
tay pilmi nan panangtalekna
isnan gawis ay ogaliyo.
23 Isonga si Tito et siya nan
ib-ak ay men-obla ay pala
ken dakayo ya nan iib-ana
ay bebsat tako et daida nan
kinaawak nan mamati isnan
tapin di simbaan. Gapo is-
nan gawis ay ik-ikkanda et
madaydayaw si Kristo.
24 Isonga ipailayo nan
layadyo ken daida tapno
mapaneknekan isnan iib-ayo
ay mamati isnan tapin di
simbaan. Ya tapno getkenda
abes ay tet-ewa nan gawis
ay inbagak ken daida ay
maipanggep ken dakayo.

9

*Itoltoloy Pablo Ay Man-
gibaga Isnan Maipanggep
Nan Olnong*

1 Getkek ay adi mas-
apol ay bagbagaak dakayo
maipanggep isnan olnong ay
maited isnan iib-a tako ay
mamati id Judea
2 tay getkek ay siya nan
kayatyo ay ikkan. Isonga
inbagbagak dakayo isnan
iMacedonia ay mangwani
en, “Nan ipogaw isnan
probinsiya ay Acaya et
nakasaganada ay bomadang
enggana id tew-en.” Et
gapo isnan inbagak ay
maipanggep ken dakayo et
adoado nan naitapi ay men-
ited is badangda abes.
3 Ngem ipa-eyko san
deeyda ay inbagak tapno
maila ay tet-ewa nan kin-
wanik ay maipanggep isnan
gawis ay ik-ikkanyo ya tapno
isnan omayak issa epdas
naisagana nan itedyo ay
kaneg san epdasko kinwani.
4 Tay no waday iMacedo-
nia is makkey ken sak-en
ay omey issa, mabainanak
no egay maisagana dakpay
kinwani en tet-ewa ay nais-
agana. Et bakenak kedke-
deng is mabainan nodi olay
dakayo gedan.
5 Isonga ninemnemko en
gawis no omeyda omona
tapno epdas maisagana nan
inkaliyo sakpay omdan issa.
Tay no keg todi nan ikkanyo
et maila ay nan gasingyo nan
magapowan nan itedyo ay
adi kayo mapilit.
6 Nemnemenyo pod na. No
atiatik nan is-ek nan ipogaw
atiatik abes nan apitena.
Ngem no adoado nan is-ekna

et adoado abes nan awnitna
apiten.
7 No men-ited tako et gawis
no tonggal esa ay mangnem-
nem omona isnan osto ay
mabalin ay itedna. Danat
ited gapo isnan gasingna ay
mang-ikkan ay adi mapilit
siya tay kagagasing Apo Dios
nan men-gasing ay men-ited.
8 Tay kabaelan Apo Dios ay
mang-ited ken datako isnan
ad-ad-ado mo nan masapol
tako tapno adi tako polos
makolangan ay men-ited is
ad-ado isnan makasapol.
9 Kaneg nan kanan nan
esay inpasolat Apo Dios ay
maipanggep isnan ipogaw ay
maid polos imotna en,

"Adoado nan it-itedna ya
badbadangana nan
kodokdo. Isonga
adi makalkalka-
lingkingan nan gaw-
igawis ay ik-ikkana."

Siya di nan kanan nan naiso-
lat.
10 Tay si Apo Dios ay mang-
it-ited is esek isnan menmola
ya isnan kanen di ipogaw et
siya met laeng nan mangtap-
tapi isnan wada ken datako
tapno mataptaptapiyan abes
nan gawis ay ik-ikkan tako
ay men-ited.
11 Owen, adoado nan ited
Apo Dios ken datako tapno
adoado abes nan ited tako
isnan makasapol. Et no
iyeymi nan itedyo isnan
makasapol dadama nan
men-iyamananda ken Apo
Dios.
12 Isonga doway banag nan
ik-ikkanyo tay mabadangan
nan iib-a tako ay mamati ay
makasapol ya madayaw ay
pilmi si Apo Dios.
13 Tay no maila ay tet-ewa
nan kankananyo ay pam-
matiyo isnan bomadbadan-
ganyo et adoado nan mang-
daydayaw ken Apo Dios gapo
isnan gawis ya osto ay mang-
solsolotanyo isnan gawis ay
damag ay maipanggep ken
Kristo. Dadapay dayawen
si Apo Dios isnan badangyo
ken daida ya isnan tapin di
ipogaw.
14 Et isnan mangilowalowanda
ken dakayo maitatapi nan
layadda gapo isnan gaw-
igawis ay ik-ikkanyo gapo
isnan mangbadbadangan
Apo Dios ken dakayo ay
mang-ikkan.
15 Daydayawen tako si
Apo Dios gapo ken Kristo
ay Anakna ay insagotna
ken datako ay maid polos
makaatiw isnan kagawisna.

10

Nan Songbat Pablo Isnan Mangdeldelaw Ken Siya

1-2 Naayda pay di iba-
gak. Nan kayatko et ta
gawis nan ik-ikkanyo tapno
adiyak dosaen dakayo tay
kayatko ay ikkan ken dakayo
nan kaneg nan ik-ikkan
Kristo ay mang-an-anos ken
datako. Ngem getkek ay
wada nan mangmangwani
en no maiyaaddawiyak et
natoledak ay mangislat ken
dakayo ngem no sasagangek
dakayo et egyatanak ay
ipogaw. Ngem sak-en ay
mismo nan mangwani en

pangaasiyo ta adi masapol
ay ipailak nan toledko no
omeyak issa. Tay wada
nan kalintegak ay mangi-
paila isnan toledko isnan
ipogaw ay mangmangwani
en ngawiyak ay kaneg nan
ik-ikkan nan adi mamati.
3 Ngem baken tet-
ewa di tay olay apedak
ipogaw ay maid kabaelana,
makaikkanak met laeng
isnan oblak tay baken
nan awakko is talkek ay
manggobat isnan am-in ay
ngawi ay mang-ap-apos ken
Apo Dios.
4 Tay nan os-osalenmi ay
pinakaalmasmi et naitken
isnan wada isnan batawa.
Ngem isnan nemnem Apo
Dios et daida nan kapip-
igsaan tay daida nan kad-
an nan kabaelan ay mang-
dadael isnan mang-ap-apos
ken siya.
5 Abakenmi am-in nan la-
son nan ipogaw ay mang-adi
isnan am-in ay maipanggep
ken Apo Dios. Abakenmi
abes nan ipapangatoda ay
mangsosolin ken daida isnan
mangtekanda ken Apo Dios.
Isonga sokatanda nan nem-
nemda tapno si Kristo nan
patiyenda.
6 Isonga magtek isnan kin-
wanik ay nakasaganaak ay
mangdosa isnan ipogaw ay
adi mangpati isnan ibagba-
gak. Ngem agtak dakayo
omona is wayayo ay men-
babawi.
7 Baken osto nan nemne-
myo tay adiyo paneknekan
omona nan wada isnan
nemnem di ipogaw. Tay
wada nan mangmangwani
en wada nan lebbengda ay
men-obla ken Kristo. Ngem
no siya di nan kankananda
masapol ay getkenda ay
menlebbeng kami gedan.
8 Tay olay no adoado nan
ibagbagak ay maipanggep
isnan lebbengko et adiyak
mabain tay tet-ewa ay si
Kristo nan nangiyali tapno
badangak dakayo ay baken
nan mangdadaelak isnan
pammatiyo is kaosalana.
9 Adiyak layden no apedyo
kankanan en, “Padpadasen
Pablo ay paegyaten dakami
isnan insolsolatna.”
10 Tay baken tet-ewa
nan mangmangwaniyan
nan tapin di ipogaw isdi.
Kankananda en, “Natoled si
Pablo ay nangisolat isnan
kankanana. Ngem no iilaem
siya et kaneg kin-oy tay maid
toledna ya maid paay nan
kalkaliyena.”
11 Ngem kanak en masapol
ay maawatan nan mang-
mangwani is dana ay nan
kankanak isnan solatko et
siya nan awnitak ikkan no
omeyak isnan kad-anyo.
12 San deeyda ay ipogaw ay
mangipaspasindayaw isnan
awakda et mabainak ay
mangipaliso isnan awakko
isnan awakda. Tay nan-
gatngatoda mo sak-en.
Ngem lablabakko kadi di.
Tay baken osto nan ik-
ikkanda tay kedkedeng nan
ipogaw ay maiyiisowan nan
nemnemda ken daida is
mendildiliganda. Adida
nemnemen nan kankanan

Apo Dios en gawis. Isonga maid polos paay nan nem-
nemda.
13 Ngem dakami et adimi kankanan en dakami nan nang-ikkan isnan egaymi inikkan. Nodi kedeng nan ostoosto ay inpaik-ikkan Apo Dios ken dakami is kankananmi en inikkanmi. Et nan oblami ken dakayo nan esay ipap-aoblan Apo Dios ken dakami.
14 Isonga nan nin-it-itdowanmi ken dakayo et siya nan biyangmi. Tay dakami nan damdamo ay inmey ken dakayo ay nang-itdo isnan gawis ay damag ay maipanggep ken Kristo.
15 Adi kami men-et-etek ay mangwani en dakami nan nang-ikkan isnan inpaoblan Apo Dios isnan teken ay ipogaw. Nodi nan kayatmi et omostoosto koma nan pam-matiyo tapno mabalin ay tay-nanmi dakayo ay omey isnan teken ay ili
16 ta iyeymi abes nan gawis ay damag isnan tapin di naiad-addawi ay il-ili ay maid ipogaw is men-it-itdo tapno baken nan biyang nan teken is it-ekmi ay mangwani en biyangmi.

17 Ngem kaneg nan nakwani isnan solat Apo Dios en, “No layden nan ipogaw ay mendayaw et baken nan awakna is dayawena nodi si Apo Dios nan dayawena.”
18 Tay baken nan mang-daydayawan nan ipogaw is-nan awakna is mangpan-paneknek ay tet-ewa nan kankanana nodi nan mang-dayawan Apo Dios ken siya et siya nan mangpaneknek ay tet-ewa ay gawis siya.

11

Nan Tet-ewa Ay Maipanggep Isnan Lebbeng Pablo

1 Wada nan ibagak ay adiyak polos layden ay kanan tay kaneg adi kapaay ngem anosanyo koma.
2 Ngem mapilitak ay mangwani gapo isnan pilmi ay mangnemnemnemak ken dakayo modatya maawis kayo isnan dolog. Tay iimonak dakayo ay kaneg nan mang-iimonan Apo Dios ken dakayo. Tay intedko dakayo ken Kristo ay kaneg nan mang-itedan nan ama isnan anakna ay babassang isnan lalaki ay asawaena. Isonga kayatko ay mapopos-a nan pammatiyo.
3 Ngem omegyatak mo-datya masokat nan gawis ay nemnemyo ken Kristo ay mangpati isnan baken tet-ewa. Kaneg todi nan inom-mat ken Eva id kasikasin tay nasikapan siya gapo isnan laing nan oweg ay si Satanas ay nangdolog.
4 Madanaganak tay tong-gal waday omey ay man-gibagbaga ken dakayo isnan teken ay Jesus ay baken si Jesu Kristo ay ibagbagami et nalaka kayo ay maawis. Wenno mo ibagada nan teken ay ispirito ay baken nan Ispirito Santo ay inted

Apo Dios wenno teken ay
damag ay kananda en gawis
ay damag et nalaka ay
dawatenyo.
5 Isonga masapol ay ipailak
ay bakenak nababa mo nan
aginpapangato ay baken tet-
ewa ay apostolis ay inmey
ken dakayo.
6 Olay bakenak nalaing ay
men-osal isnan menkapap-
ateg ay kali ngem adiyak
menkolang isnan getkek ay
maipanggep ken Apo Dios.
Inpailami ay tet-ewa di is-
nan am-in ay inil-ilayo ken
dakami.
7 Wada nan sootek. Ay
kananyo en nakabasolak tay
inpababak nan awakko ay
egay ninpalagbo ken dakayo
isnan mangibagbagaak ken
dakayo isnan gawis ay
damag ay nagapo ken Apo
Dios? Adiyo kanan en ngawi
di. Nodi inikkak di tapno
mabadangan kayo.
8 Tet-ewa ay maid inalak
ken dakayo. Nodi nan ma-
mati isnan teken ay il-ili nan
nang-alaak isnan masapolko
isnan nin-it-itdowak ken
dakayo. Kanegak nangakew
tay nan teken ay ipogaw
nan nang-alaak isnan inos-
osalko dapay bakenda is nin-
oblaak.
9 Tay issan nakiteteak ken
dakayo et baken kayo is
naligligatan ay nangilaklak-
am ken sak-en no waday
masapolko. Nodi nan ma-
mati ay nagapo id Macedo-
nia nan nang-ited isnan mas-
apolko. Isonga baken kayo is
pinalpaligatko et ibagak ken
dakayo ay awnit siya gedan
nan itoltoloyko ay ikkan.
10 Et tet-etet-ewa ay maid
makaipasaldeng ken sak-en
isnan ik-ikkak ay adi omal-
ala is katagowak isnan am-in
ay probinsiyan di Acaya. Tet-
ewa di ay kaneg nan katet-
ewan nan ibagbagan Kristo
ay wada ken sak-en.
11 Ay kananyo en maid
layadko ken dakayo tay
adiyak omala ken dakayo is
masapolko? Adiyo kanan tay
getken Apo Dios ay laylaydek
dakayo.
12 Ngem itoltoloyko kayet
ay ikkan nan sigod ay ik-
ikkak tapno maid somya
ay kanan nan men-et-etek
ay men-it-itdo en paliso
nan ik-ikkanda isnan ik-
ikkak. Baken tet-ewa tay
malaglagboda dapay dakami
et adi.
13 San deeyda ay men-
it-itdo et kankananda en
aapostolis Kristo daida
dapay baken tet-ewa kadi.
Al-allilawenda nan it-
itdowanda. Nan ipap-ailada
et nan gawis ngem ngawi
nan wada isnan nemnemda.
14-15 Ngem baken kaskas-
daaw di tay nan apoda ay
si Satanas nan kanegda.
Tay mabalin ay menpaila
siya ay kanegna nan anghel
Apo Dios. Isonga siya nan
ik-ikkan nan baana abes.
Ipailada ay daida nan mang-
it-itdo isnan gawis. Ngem
nan awnit ommat ken daida
et ngawi ay kaneg nan
kangawin nan ik-ikkanda.
16 Kanak kasin en adiyo
nemnemen ay maong-

ong-ongak gapo tay nan
awakko nan ibagbagak.
Ngem olay kankananyo
basta dengngenyo kayet nan
ibagbagak.
17 Ngem ibagak ken
dakayo omona ay baken nan
kaneg nan ogalin Jesus ay
Apo tako nan mangibagba-
gaak isnan awakko. Nodi
toladek nan kaneg nan ik-
ikkan nan baken osto nan
nemnemna.
18 Ngem masapol ay ikkak
nan ik-ikkan nan adoado
ay makitetee ken dakayo ay
mang-it-it-ek isnan baken
napateg ta dengngenyo abes
nan ibagbagak.
19 Tay nan mang-os-
osalanyo isnan silibyo et
nan manglaylaydanyo ay
mangdenge isnan maid
paayna.
20 Owen, maiila ay laylay-
denyo nan adi kapaay tay
laylaydenyo nan ipogaw ay
mangibab-aa ken dakayo
wenno mang-al-ala isnan
kowayo wenno mangipa-
pangato isnan awakna ken
dakayo wenno mang-amis
ken dakayo.
21 Ayke gawis di? Baken
kaneg todi nan toledko.
Ngem nan kankananda ay
maipanggep isnan awakda
et mabalin ay kanak gedan
ay olay adi kapaay.

22 Kankananda en Judioda
ay makwani en Hebreo.
Esangak abes ay Hebreo.
Kankananda en din si Israel
nan nagapowanda. Esangak
abes ay nagapo ken siya.
Ay din si Abraham nan
alapoda? Olay sak-en abes.
23 Kankananda abes en
men-ob-oblada ay pala ken
Kristo. Olay kanegak maong-
ong-ong ngem ipapatik kayet
ay mangwani en am-amed
nan oblak ken Kristo. Il-
ilaenyo nan katet-ewana
tay ad-ado nan inik-ikkak
ay pala ken Kristo mo
daida. Ad-ado abes nan
naibalbalodak gapo isnan
inik-ikkak ay pala ken siya.
Adi mabalin ay mabilang
nan napatpat-owak. Namin
ado ay nganganiyak ay
matey.
24 Naminlima ay inab-
ablatan nan Judio sak-en is
sintotlompoo ya siyam.
25 Namintolo ay napat-
owanak is kaiw. Isnan nam-
ingsan pay et nagayangak
is bato et napyadak. Isnan
ninlogloganak isnan bapor
et namintolo nadadadaelda.
Isnan namingsan et ginegen-
ak nan tabla et naitaptap-
pakak isnan baybay is sin-
agew ya sinlabiyan.
26 Isnan inmay-ayak isnan
natkenatken ay ili et adoado
nan kaeegyat ay in-inmat
ken sak-en. Nan esa et nan
napigsa ay danom isnan gi-
nawang. Nan tapina et nan
mangakew. Wada abes nan
kaeegyat ay nagapo isnan
ngawi ay inik-ikkan nan ib-
ak ay Judio ya nan baken
Judio ya nan aginpapati. No
mamingsan wada nan ngawi
ay om-ommat ken sak-en is-
nan dadadake ay il-ili ya is-
nan maid bab-aey ya isnan
ninlogloganak isnan bapor.
27 Mail-ila ay tet-ewa

ay apostolis Kristo sak-
en isnan naligaligat ay
obla ay ik-ikkak. Mail-
ila abes tay namin ado ay
egayak naseyseyep ya naow-
owatak ya naew-ewewak
ya nasnaskawak tay maid
omanay is osalek.
28 Dakpay kanayon ay
madanagan gapo isnan
mangnemnemnemak isnan
mamati ken Kristo.
29 Tay no waday nakap-
sot nan pammatida kanegak
liliknaen abes nan kinakap-
sotda. Wenno no waday
makabasol et pilmi nan seg-
angko.
30 Ngem nan kinatet-
ewana et adiyak layden ay
mangibaga isnan kabaelak.
Nodi laydek ay mangibaga
isnan kinakapsotko tapno
magtek ay nan kabaelan
Kristo nan nagapowan nan
kabaelak.
31 Si Apo Dios ay Dios ya
Aman Apo Jesus et getkena
ay tet-ewa. Siya nan maday-
dayaw ay eng-enggana.
32 Siya na nan esay
inommat ay nangipaila
isnan kinakapsotko tay
id Damasco, kayat nan
gobilnadol ay pinilin Ali
Aretas ay mangpadpap ken
sak-en. Isonga wada nan
sosoldado ay inbaana ay
omey mangbantay isnan
segpan nan ili.
33 Ngem egayda naka-
dateng tay nangbadang nan
mamati ay nangipalayaw
ken sak-en. Pinalonganda
nan tiklis daket men-onog
et oy-oyenda sak-en isnan
ataatakdag ay toping ay
baked nan ilida.

12

*Itoloy Pablo Ay Man-
gibaga Isnan Tap-in Nan
Lebbengna*

1 Naayda pay di ibagak.
Kaneg nan kinwanik en
adiyak layden ay mang-
it-ek isnan awakko ngem
kapilitan ay ikkak ay olay
adi kapaay. Isonga ibagak
nan tapina ay inommat ken
sak-en ay maipanggep isnan
inpailan Apo Jesus ken sak-
en.
2 Enggana isdin inom-
matana et simpoo ya epat
ay tew-en nan nallos. Nan
inommat et naiyeyak id
daya isnan kad-an Apo Dios.
Adiyak getken no kedkedeng
nan ab-abiikko is inmey
wenno naitapi nan awakko.
Getken Apo Dios di.
3 Owen, inmeyak isnan
mentetean Apo Dios ay
makwani en Paraiso ngem
kedkedeng si Apo Dios is
mangtek no naitapi nan
awakko wenno egay.
4 Id daya, dinngek nan
adi kabalin ay maibaga tay
maid kali is makaibaga ya
adi gedan ipalobos Apo Dios
ay ikkak.
5 Nan inommat ken sak-en
ay deey et no kayatko ay it-
ek et lebbengna ngem adiyak
layden. Nodi nan kinakap-
sotko nan ibagbagak.
6 Ngem no kayatko ay
ipangato nan awakko et
adi kabalin ay kananyo
en maong-ong-ongak tay

tet-ewa ay inommat nan
ibagbagak. Ngem adiyak
layden ay men-et-etek tapno
maid mangipapangato ken
sak-en. Nodi laydek no
nan osto ay il-ilaen ya
dengdengngen nan ipogaw
ken sak-en di mang-alaanda
is mangnemnemanda ken
sak-en.
7 Gapo tay adi layden
Apo Dios ay ipapangatok
nan nemnemko gapo isnan
nabanobanol ay inpailana
ken sak-en et inpalobosna
nan esay baan Satanas ay
mangpalpaligat ya mang-
pasaksakit ken sak-en.
8 Olay namintolo ay nin-
lowalowak ken Apo Jesus ta
pakaanena
9 ngem kinwanina en,
“Adi masapol tay omanay
nan badangko ken sik-a tay
ostoosto nan kailaan nan
kabaelak isnan nakapsot
ay ipogaw.” Isonga men-
gasingak isnan kinakapsotko
tasiyay wawawawada nan
kabaelan Kristo ay mang-
badbadang ken sak-en.
10 Isonga men-gasingak
isnan ligat ya isnan kaeegyat
ya isnan kinakapsotko. No
iiyawenda sak-en ya mang-
palpaligatda gapo isnan
mangsolsolotak ken Kristo
et olay tay no maid pigsak et
maam-amed nan badangna
ay mangipapigsa ken sak-en.
11 Gapo tay nan awakko
nan inbagak kaneg baken
osto nan nemnemko ngem
napilitak ay mangwani gapo
isnan ik-ikkanyo. Dapay gag-
awis koma no dakayo nan
mangibaga isnan tet-ewa ay
maipanggep ken sak-en. Tay
olay no maid kabaelak ngem
baken nan agin-aapostolis is
nangatngato mo sak-en ay
olay no isnan nemnemda et
daida nan kangatowan.
12 Inil-ilayo ay tet-ewa ay
apostolisak isnan kaskas-
daaw ay inik-ikkak issan
nakiteteak ken dakayo.
Inan-anosak ay mang-ik-
ikkan isnan mangipaila
isnan panakabalin Apo Dios.
13 Ayke waday nateknan
nan inik-ikkak ken dakayo
isnan inik-ikkak isnan tapin
di mamati isnan tapin di il-
ili? Kedkedeng nan egayak
nin-al-alaan is katagowak
ken dakayo is naitken isnan
inikkak. Ngem ayke basol
di?
14 Nakasaganaak id wani
ay omey mang-ila kasin ken
dakayo. Et siya nan maikatlo
ay omayak issa. Adiyak
kayet omal-ala ken dakayo
is masapolko ta adi kayo
mapaligatan tay baken nan
kowayo is gamgamgamak
nodi dakayo nan kayatko ay
awisen ta nan ostoosto nan
solotenyo. Tay sak-en nan
kanegyo ama et nan ama nan
mangtalaken isnan an-akna.
Baken nan an-ak is mang-
ikkan.
15 Isonga men-gasingak ay
manggastos isnan wada ken
sak-en. Olay nan biyagko
et itedko ta mabadangan
kayo. Ay makmaksayan nan
layadyo ngen ken sak-en
isnan maam-amedan nan
layadko ken dakayo?

16 Nan esay idaldalomda
ken sak-en et kankananda
en olay maid inyal-aliyo is
katagowak ngem inallilawko
dakayo kano ay nin-al-ala is
kompolmi.
17 Ngem nan isongbatko et
ibagayo no intoy inkakkak.
Ay waday inal-alan nan
inbab-aaak ay inmey ken
dakayo? Maid polos.
18 Tay si Tito nan esay
inbaak et nakkey nan esay
ib-a tako ay mamati. Ay
waday inalana ken dakayo?
Maid polos. Nodi paliso nan
nemnemna ya nan inikkana
isnan nemnemko ya inik-
ikkak.
19 Gapo isnan adoado ay
inbagak ay ipagalopyo en
salsalaknibak nan ik-ikkak?
Adi. Nodi nan ibagbagak
et nan maibagay ay ikkan
nan mamati ken Kristo tay
baken kayo is mangbanag
ken sak-en nodi si Apo Dios
nan mang-ikkan. Isonga
nan kinwanik et inbagak
tapno mabadangan kayo ay
gagayyemko.
20 Omegyatak ay datngan
nan adiyak layden ay ilaen
ay ikkanyo no omeyak issa.
Dat no kaneg todi et ilaenyo
abes nan adiyo layden ay
ilaen ken sak-en tay mas-
apol ay dosaek dakayo. Tay
madadanaganak ay mang-
dateng isnan ngawi ay kaneg
nan solbog, nan imon, nan
bonget, nan imot ya nan
etek. No adi kayo maolnos ya
mensinongbat kayo wenno
mentinayoktok kayo et siya
dadi nan adiyak layden.
21 Omegyatak modatya
ipabain Apo Dios sak-en ken
dakayo ay mangdateng isnan
ngawi. Daket menseseg-ang
ay pilmi gapo isnan adiyo
mangibabawiyan isnan
ngawi ay kinababailoyo ya
nan tapina ay kaneg tona.

13

Masapol Ay Madosa Nan iCorinto No Adida Ibabawi Nan Ngawi Ay Ik-ikkanda

1 Siya na nan maikatlo ay
omayak ken dakayo. Kanan
nan naisolat isnan kalin Apo
Dios en, “No waday mangi-
dalom isnan ib-ana et mas-
apol ay waday dowa wenno
tolo is mang-aboloy isnan
katet-ewana.”
2 Issan naikadwa ay in-
mayak ken dakayo et inba-
gak isnan nakabasol ya is-
nan tapin di ipogaw en no
omeyak kasin ya adida pay
laeng ibabawi nan ngawi et
dosaek daida. Et kasinko
ibaga id wani.
3 Gapo tay kayatyo ay
paneknekak ay si Kristo tet-
ewa nan nangibaa ken sak-
en et awnitak ipaila nan
lebbengko ay mangdosa
isnan mang-ikkan isnan
ngawi. Tay si Kristo ay wada
ken sak-en et maid polos
kapsotna ay mangdosa isnan
nakabasol nodi dadama nan
kabaelana ay mang-ikkan.
4 Olay kanan nan tapin
di ipogaw en maid kabae-
lan Kristo issan nang-
pateyanda ken siya ngem
nan katatagowana id wani
gapo isnan kabaelan Apo

Dios et siya nan mangi-
paila isnan kabaelan Kristo.
Et paliso ken dakami
tay no mamingsan kega
maid pigsami abes gapo
isnan anosmi isnan maitat-
apiyanmi ken siya. Ngem no
masapol ay awnitko dosaen
dakayo et awnityo ilaen
ay napigpigsaak ay kaneg
nan pigsan Jesus gapo isnan
kabaelan Apo Dios.
5 Isonga ilaenyo nan ik-
ikkanyo ta paneknekanyo
no tet-ewa nan pammatiyo.
Aykeyo adi getken ay wada
si Jesu Kristo ken dakayo?
Malaksig no baken tet-ewa
nan pammatiyo.
6 Ngem gawis no getkenyo
ay tet-ewa ay apostolis Kristo
sak-en ya tet-ewa nan kabae-
lak.
7 Nan ilol-owalok ken Apo
Dios et ta maid koma ngawi
is ik-ikkanyo. Ngem baken
di is gapo na ay kayatko
ay madayaw kami. Tay
olay no adi patiyen nan
tapin di ipogaw ay wada nan
lebbengko basta gawis nan
ik-ikkanyo.
8 Tay no gawis nan ik-
ikkanyo et adi kabalin ay
ipailak nan lebbengko ay
mangdosa ken dakayo. Tay
nan kaosalan nan lebbengko
et kedkedeng isnan mang-
ap-apos isnan tet-ewa ay
mait-itdo ay nagapo ken Apo
Dios.
9 Isonga kaneg nan kin-
wanik en men-galalasingak
no adi masapol ay ipailak
nan kabaelak ay mendosa.
Olay no kankanan nan tap-in
di ipogaw en nakapsot kami,
basta gawigawis nan mang-
solotanyo ken Jesus. Tay nan
kayatko ya nan ilol-owalok
ken Apo Dios et nan gomaw-
isan nan ik-ikkanyo.
10 Isonga isolatko nan
naayda ay ibagbagak sakpay
omey issa tapno estenyo
omona nan ngawi ay ik-
ikkanyo tapno adi masapol
ay ipailak nan lebbengko
ay inted Apo Dios ken sak-
en. Tay nan tet-ewa ay
kaosalana et ta badangak
dakayo isnan mangsol-
solotanyo ken Jesus ay baken
nan mangdadaelak isnan
pammatiyo is kaosalana.

Nan Kombos Nan Naay Solat

11 Bebsatko, siya dana nan
kanak isnan kombos nan
naay ay solatko. Estenyo nan
ogaliyo tasiyay madiosan
kayo. Patiyenyo nan ibag-
bagak isna. Pos-aenyo nan
nemnemyo ta adi kayo men-
asisongbat. No kaneg da todi
nan ikkanyo et makitetee
ken dakayo si Apo Dios ay
manglayad ya mang-ited
isnan talna.
12 No men-asiila kayo et
ipailayo nan pananglispitoyo
ya nan layadyo.
13 Menpakomosta nan ma-
mati isna ken dakayo.
14 Kanayon koma ay lik-
naenyo am-in nan badang
ya anos Apo Jesu Kristo ya
nan layad Apo Dios ya nan
kawadan nan Ispirito Santo
ken dakayo. Sapay koma ta
matongpal am-in nan inba-
gak.

Nan Solat Pablo Isnan Ipogaw id Galacia

Nan Maipanggep Isnan Solat

Idi naibagbaga nan gawis ay damag ay maipanggep ken Jesus isnan baken Judio dat adoado ken daida nan namati. Isonga kanan nan tap-in di Judio en masapol ay tongpalenda nan linteg Moses tapno dawaten Apo Dios daida is an-akna. Ngem inbagbagan Pablo ay nin-is-isolo isnan iGalacia id kasin en adi masapol tay baken nan mangsolsolotan di ipogaw isnan linteg Moses is gapo ay maisalakanda. Nodi kedkedeng nan pammatida ken Jesus is gapo ay mabalin ay gawis nan pangiilaan Apo Dios ken daida. Ngem wada nan inmey isnan mamati id Galacia ay mangap-apos ken Pablo ay teken nan init-itdoda. Kinwanida en masapol gedan ay masolot nan linteg Moses sapay gawis nan pangiilaan Apo Dios isnan ipogaw.

Nan naay solat Pablo isnan iGalacia et naisolat tasiyay somagong isnan osto ay pammati nan deeyday ipogaw ay naaw-awis isnan baken tet-ewa ay mait-itdo. Pinaneknekana ken daida nan osto ay kalebbengana ay esay apostolis Jesu Kristo. Inpagtekna ay nan kalebbengana ay ninbalin is apostolis et nagapo ken Apo Dios ay baken isnan aped kompolmi ay ipogaw. Laydena ay maawatan nan iGalacia ay ostoosto ay kedkedeng nan pammati ken Jesus is gapo ay gawis nan pangiilaan Apo Dios isnan ipogaw. Isnan kombos nan solatna et inpagtek Pablo ay nan gawis ay ogalin di mamati et siya nan banag nan menlinlinayadanda gapo isnan pammatida ken Jesu Kristo.

Nan wada isna:

- Login nan solat 1:1-10
- Nan kalebbengan Pablo ay esay apostolis 1:11-2:21
- Nan gawis ay damag ay mangipagtek isnan badang Apo Dios 3:1-4:31
- Nan mawayaan di mamati ay adi mangsolot isnan linteg Moses ya nan masapol ay ikkanda 5:1-6:10
- Kombos nan solat 6:11-18

Nan Login Nan Solat

1-3 Sak-en si Pablo ay esay apostolis Jesu Kristo ay mensolat ken dakayo ay mamati ken siya ay mentetee isnan ilili id issa probinsiya ay Galacia. Menpakomosta nan iiba tako ay mamati ay wada isna ken dakayo id issa. Sapay koma ta kanayon ay liknaenyo nan layad ya anos ya nan natalna ay nemnem ay magapgapo ken Apo Dios ay Ama yas Jesu Kristo ay Apo tako.

Apostolisak et baken nan ipogaw is nangpili

wenno daida nan nangwani
ken sak-en en ibagak nan
maipanggep ken Kristo.
Nodi si Jesu Kristo yas Apo
Dios ay Ama ay nangtago ken
Kristo nan nangpili ken sak-
en ta ikkak nan ipaikkana.
4 Gapo tay laydena ay
mabadangan tako ay mang-
taynan isnan ngawi ay maik-
ikkan isnan batawa isonga
inted Kristo nan biyagna
ay mangsobot ken datako
isnan nangtongpalana isnan
layden Apo Dios ay Ama
tako.
5 Siya nan osto ay ma-
dayaw ay eng-enggana. Sa-
pay koma.

Es-esa Nan Tet-ewa Ay Gawis Ay Damag

6 Bebsatko issa, mas-
daawak ay pilmi gapo isnan
ik-ikkanyo id wani tay sin-
awyan dakayot dokogan si
Apo Dios ay nang-ayag ken
dakayo gapo isnan layad ya
anos Kristo isnan ipogaw.
Dat teken nan dayopay
solsoloten ay mait-itdo ay
kananyo en gawis ay damag.
7 Dapay baken dadi is tet-
ewa ay gawis ay damag nodi
kedkedeng nan maipanggep
ken Kristo is tet-ewa. Ngem
wada nan men-it-itdo ay
mangngawngawngaw isnan
nemnemyo tay laydenda ay
sokatan nan gawis ay damag
ay maipanggep ken Kristo.
8 Ngem kanak ken dakayo
en no waday men-it-itdo is
maibabangsa isnan gawis
ay damag ay inbagami
ken dakayo et kapilitan
ay dosaen Apo Dios ay
mangipa-ey ken siya isnan
impilno. Olay dakami
wenno anghel di mang-
ikkan isdi et madosa kami
gedan.
9 Inbagak ken dakayo
id kasin nan kakakwanik
ngem kasinko ibaga tay siya
nan masapol ay patiyenyo.
Kanak en no waday men-
it-itdo is damag ay naitken
isnan gawis ay damag ay
pinatiyo ay nagapo isnan
initdomi et masapol ay
madosa siya isnan impilno.
10 Gapo tay kinwanik di,
ayke mabalin ay kananyo
en nan madayawak di an-
anapek? Baken, nodi nan tet-
ewa ay an-anapek et nan go-
masingan Apo Dios ken sak-
en tay no nan mangdayawan
nan kaipoipogaw ken sak-
en di an-anapek et bakenak
gawis is baan Kristo.

Ibagbagan Pablo Nan Na-gapowan Nan Lebbengna Ay Men-apostolis

11 Bebsatko, laydek ay
getkenyo ay baken nan nem-
nem di ipogaw is nagapowan
nan gawis ay damag ay
inbagak ken dakayo.
12 Baken gedan ipogaw
nan nang-itdo is dana nodi si
Jesu Kristo nan nangipagtek
ken sak-en.
13-14 Dinngeyo nan inikkak
ay nangsolsolot isnan pam-
matin di Judio sakpay ma-
mati ken Jesus. Ninlasinak
isnan adoado ay ib-ak ay
katew-enak isnan nangwan-
wandanmi isnan linteg din

al-apomi. Isonga pinalpali-
gatko ay pilmi nan ipogaw
Apo Dios ay mamati ken Jesu
Kristo tay kanak en adida
banolen nan linteg din alal-
apomi. Isonga din laydek
et maid polos mangsolot ken
Jesus.
15 Ngem teken obpay
nan mang-osalan Apo Dios
ken sak-en. Tay sakpay
maiyanak epdas nangpili et
gapo isnan layadna, inaya-
gana sak-en ta mamatiyak
isnan Anakna.
16 Isonga isnan inomdanan
nan timpo ay kayat Apo Dios
ay ipagtek ken sak-en ay
tet-ewa ay Anakna si Jesus
tapno omeyak ibagbaga nan
maipanggep ken siya isnan
ipogaw ay baken Judio et
maid polos esa is ipogaw is
inmayak ay ninpaitdowan.
17 Olay isnan tapin di
aapostolis ay wada id
Jerusalem ay damo ay
pinilina et egayak inmey ay
ninpaitdo ken daida. Nodi
inmeyak ay dagos id Arabia.
Idi nakwas nan ninteteak
isdi daket somagong id
Damasco.
18 Nallos nan tolo ay tew-
en enggana isdin namatiyak
daket komaan id Damasco
et omeyak id Jerusalem
ay mangpasyal ken Pedro.
Nakiteteak ken siya is doway
domingo.
19 Ngem kedkedeng si Pe-
dro ya si Santiago ay besat Je-
sus is apostolis is inilak isdi.
Maid teken.
20 Getken Apo Dios ay
baken kampot dana.
21 Issan kinmaanak id
Jerusalem et inmeyak nin-
is-isolo isnan il-ili id Siria ya
id Cilicia.
22 Ngem issan timpo ay
deey, egay kayet getken nan
mamati id Judea sak-en.
23 Nodi nan mangtekanda
et kedeng et nan mangmang-
waniyan nan tapin di ipogaw
en, “Nan nangpalpaligat ken
datako id kasin ay si Pablo,
et siya nan men-it-itdo isnan
maipanggep ken Kristo id
wani dapay id kasin adyana
no waday mangsolot ken Je-
sus.”
24 Issan nangtekanda ay
ninbalbaliw nan nemnemko
et dinaydayawda si Apo Dios.

2

*Nan Nakitoyaan Pablo
Ken Da Santiago*

1 Idi nakwas nan simpoo
ya epat ay tew-en daket
omey kasin id Jerusalem ay
mentet-ean nan aapostolis.
Nakkey si Bernabe daket
iboweg si Tito abes.
2 Inmeyak id Jerusalem tay
inpagtek Apo Dios ken sak-
en ay kayatna ay omeyak
ilawlawag isnan mamati isdi
nan kaneg nan kankanak
ay mang-itdo isnan gawis
ay damag isnan ipogaw ay
baken Judio ay makwani
en Gentil. Inpalawagko
omona isnan nangangato
ay mangipangpango isnan
mamati isdi tapno getkek
no owenanda nan it-itdok
wenno adi. Tay no adida
owenan kega maid silbin
nan oblak ay inikkak ya

nan ikkak ay men-it-itdo ken
daida ay Gentil.
3 Et tet-ewa ay in-
aboloyanda am-in. Isonga
tet-ewa nan it-itdok ay
mangwani en adi masapol ay
soloten nan baken Judio ay
mamati nan adoado ay linteg
di Judio. Olay si Tito ay esay
baken Judio et egayda kanan
ken siya en masapol ay
menpasegyat siya ay kaneg
nan kanan nan esay linteg di
Judio.
4 Kedeng nan aginsosolot
ken Kristo is nangwani en
masapol ay menpasegyat
siya. Inmalida ay mensiim
ay mangtek isnan it-itdok
isnan baken Judio. Nan
gapona et tay adida layden
ay mapalobosan tako ay
mangtaynan isnan linteg di
Judio gapo isnan pammati
tako ken Jesus. Nodi
laydenda no mabab-aa tako
isnan menkaliligat ay linteg.
5 Ngem egaymi polos
patiyen nan kankananda
tapno adi madadael nan
tet-ewa ay gawis ay damag
tapno masolotanyo ay osto.
6 Kaneg san kinwanik,
san deeyday menpangpango
et maid intapida wenno
sinokatanda isnan it-itdok.
Ngem olay no daida nan
ipangangaton nan tapin
di ipogaw et getkek ay
maiwed paam-amden Apo
Dios isonga palipalisoda am-
in isnan nemnemko.
7-9 Ngem tet-ewa, maid
sinokatanda isnan it-itdok.
Nodi isnan nangtekanda
ay wada nan kabaelak
gapo isnan badang Apo
Dios ken sak-en, kinwanin
nan mangipangpango ay
da Santiago ken Pedro
yas Juan ken dakami ken
Bernabe en, “Gawis nan
ik-ikkanyo isonga itoloyyo
ta badanganyo dakami
ay mangibagbaga isnan
maipanggep ken Kristo.
Omey kayo isnan Gentil
dakamipay omey isnan
Judio.” Kinwanida di gapo
tay gintekda ay intalek Apo
Dios ken sak-en nan ikkak ay
mangibagbaga isnan gawis
ay damag isnan baken Judio
ay kaneg nan nangtalkana
ken Pedro ay mang-itdo is
dana isnan Judio. Tay si Apo
Dios nan mangbadbadang
ken Pedro ay men-itdo isnan
Judio isnan maipanggep ken
Kristo et siya gedan nan
mangbadbadang ken sak-en
ay men-it-itdo isnan baken
Judio.
10 Ya kinwanida gedan
en, “Adiyo kalkalingkingan
ay mangbadbadang isnan
kodokdo.” Daket kanan,
“Owen,” tay siya nan esay
kaykayatko ay ikkan. Daket
taynan daida.

*Nan Nangsagiitan Pablo
Ken Pedro*

11 Ngem isnan inmaliyan
Pedro id Antiokia et
wada nan baken gawis ay
inikkana. Isonga sinagiitko
siya isnan sagang nan tap-in
di mamati.
12 Tay issan kaal-alina
et osto nan ik-ikkana tay
makikikan isnan baken
Judio ay mamati ay kaneg

nan ik-ikkan nan tapin di
Judio ay mamati isdi. Ngem
idi inmali nan nagapo ken
Santiago ay Judio ay mang-
banbanol isnan lintegda dat
adiyet makikikan si Pedro is-
nan baken Judio tay omegyat
isnan mangbanbanol isnan
linteg modatya oyawenda
siya. Tay nan linteg di Judio
et law-enda ay makikan
isnan baken Judio.
13 Isonga wada nan nang-
solot ay tapin di Judio isnan
inikkan Pedro olay getkenda
ay baken osto di. Olay si
Bernabe et sinmolot gedan.

14 Siya di nan gapo ay
sinagiitko da Pedro tay
baken nan kaneg todi is
mait-itdo isnan gawis ay
damag. Isonga kinwanik ken
Pedro isnan napoponokanmi
am-in en, “Olay no esaka
ay Judio kanegka baken tay
adim soloten nan adoado ay
linteg di Judio tay getkem
ay adi masapol. No sik-a
ay Judio nan adi mangsolot
isnan linteg tako, damen
aped ilak-am nan baken
Judio ay mangsolot?”
15 Kanak en, “Tet-ewa ay
Judio tako ay mangtek isnan
linteg Apo Dios. Baken tako
Gentil ay adi mangtek isnan
lintegna.
16 Ngem getken tako kayet
ay adi mabalin ay gawis
nan pangiilaan Apo Dios ken
datako gapo isnan mang-
solotan tako isnan linteg.
Nodi kedkedeng nan pam-
mati tako ken Jesu Kristo is
gapo na. Isonga olay no Ju-
dio tako et baken nan lin-
teg Moses is talken tako nodi
pinati tako si Jesu Kristo ta
gawis nan pangiilaan Apo
Dios ken datako tay baken
nan mangsolsolotan tako is-
nan linteg is mangwaniyana
en gawis tako.” Siya di nan
kinwanik ken Pedro.
17 Isonga id wani baken
nan mangsolotan tako isnan
linteg Moses is nenemnemen
tako ta gawis nan pangiilaan
Apo Dios ken datako. Nodi
nan pammati tako ken Kristo
nan namnamaen tako ay
kaisalakanan tako. Siya na
nan gapo ay kankanan nan
tapin di ipogaw en bomas-
basol tako. Isonga pabasba-
solenda si Kristo gapo isnan
mangpatiyan tako ken siya.
Ngem baken kadi di is tet-
ewa ay basol.
18 Nodi tet-ewa ay boma-
solak no sagongek nan init-
itdok id kasin ay mangmang-
wani en masapol ay soloten
nan ipogaw nan linteg di Ju-
dio tapno gawis nan pangi-
ilaan Apo Dios ken siya.
19 Owen, siya di nan tet-
ewa ay basol tay isnan nang-
solsolowak isnan linteg et
getkek ay adiyak makaikkan
isnan am-in isonga getkek ay
baken di is mabalin ay gawis
nan pangiilaan Apo Dios ken
sak-en. Isonga tinaynak nan
linteg tapno nan kayat Apo
Dios et kedeng di kanayon is
ikkak.
20 Isonga isnan nateyan
Kristo kegak naitapi gedan
ay natey tay natken nan
nemnemko id wani. Et

baken et nan laydek is
ik-ikkak nodi nan layden
Kristo tay wada siya ay
mangtatakdo ken sak-en.
Isonga gapo isnan pammatik
ken siya, laylaydek ay mang-
ikkan isnan layden Kristo
ay Anak Apo Dios ay natey
pala ken sak-en gapo isnan
layadna.
21 Tay no mabalin ay gawis
nan pangiilaan Apo Dios
isnan ipogaw gapo isnan
mangsolsolotanda isnan
linteg et maid silbin nan
nateyan Jesus. Ngem tay adi
kabalin isonga natey. Isonga
adi polos mabalin ay kanak
en maid paay nan nateyan
Jesus ay badang Apo Dios
ken datako tapno mabalin
ay maisalakan tako.

3

Nan Pammatin Di Ipogaw Nan Gapo Ay Mabalin Ay Maisalakanda

1 Ay apo, dakayo ay
iGalacia. Maiila ay wada
nan manggolgolo isnan
nemnemyo. Dayon aped
patiyen nan it-itdoda dapay
inpaawatko ay gawis ken
dakayo nan gapo ay natey
si Kristo?
2 Wada kad nan sootek.
Ay nan nangsolsolotanyo
isnan linteg di Judio di
gapo ay inted Apo Dios
nan Ispiritona ken dakayo?
Baken. Nodi intedna gapo
tay pinatiyo nan inbagak ay
maipanggep ken Kristo.
3 Isonga ayke mabalin ay
itoltoloyyo ay mangsolot
ken Kristo no nan mang-
ikkananyo isnan linteg di
talkenyo dapay nan Ispiriton
Apo Dios nan masapolyo
isnan namatiyanyo ken siya?
4 Ay maid paay nan adoado
ay inommat ken dakayo?
Waay wada.
5 Owen, tay getkenyo ay
baken nan nangsolotanyo is-
nan linteg is gapo ay inted
Apo Dios nan Ispiritona ken
dakayo ya inpail-ilana nan
kaskasdaaw nodi gapo isnan
nangpatiyanyo isnan dindin-
ngeyo ay maipanggep ken
Kristo.
6 Siyang na ken Abraham
ay alapomi id kasikasin. Nan
gapo ay gawis nan pangi-
ilaan Apo Dios ken siya et tay
pinatpatina nan kankanan
Apo Dios.
7 Isonga getken tako ay
maibilang en ap-on Abra-
ham nan ipogaw no gawis
nan pammatida ay kaneg
nan pammatina.
8 Olay nan baken Judio
et maitapida gedan isnan
ipogaw ay gawis nan pangi-
ilaan Apo Dios no mamatida.
Inpagtek Apo Dios di ken
Abraham id kasikasin. Kin-
wanina en, “Gapo ken sik-
a awnitak badangan nan
adoado ay ipogaw isnan am-
in ay kailiili.” Isonga ep-
das nagtek isnan naisolat ay
kalin Apo Dios nan gawis
ay damag ay mangibaga is-
nan badangna isnan kaipoi-
pogaw.
9 Isonga am-in ay ipogaw
ay gawis nan pammatida
et mabadanganda ay kaneg

nan nangbadangan Apo Dios
ken Abraham id kasin gapo
isnan pammatina.
10 Ngem am-in ay mang-
talek isnan mangsol-
solotanda isnan linteg Moses
et nabanagda ay awnit
madosa isnan impilno. Nan
gapo na et tay naisolat isnan
kalin Apo Dios en, “Masapol
ay maid malakdangan is
olay esa isnan naisolat ay
lintegna ta adi madosa nan
ipogaw isnan dosa ay maid
patenggana.”
11 Ngem maid makaikkan
isnan am-in. Isonga nagtek
ay maid ipogaw is gawis nan
pangiilaan Apo Dios ken siya
gapo isnan mangsolsolotana
isnan linteg. Nodi kinwanin
Apo Dios en kedeng nan
pammatin nan ipogaw is
gapo ay gawis nan pangi-
ilaana ken siya. Et siya
di nan gapo ay matagotago
siya ken Apo Dios ay eng-
enggana.
12 Baken nan mamatiyam
isnan linteg is gapo ay ma-
balin ay gawis nan pangi-
ilaan Apo Dios ken sik-a nodi
nan mangtongpalam isnan
linteg. Tay naibaga isnan
kalin Apo Dios en, “Masapol
ay ikkam am-in nan lintegna
esapay mabalin ay matago-
tagoka ay eng-enggana.”
13 Ngem gawis tay sinobot
Kristo datako ta adi tako ma-
banag ay madosa ay eng-
enggana gapo isnan adi tako
makasolotan isnan am-in ay
linteg. Adi tako madosa tay
si Kristo nan nanglak-am is-
nan dosa tako. Nan inom-
mat ken siya et kaneg nan
naisolat id kasin isnan kalin
Apo Dios ay mangwani en,
“Nan kailasinan nan pilmi ay
mangdosaan Apo Dios isnan
ipogaw et maisakkey isnan
kaiw.”
14 Inalan Kristo nan dosa
tako tapno maitapi nan
Gentil ay mangganab isnan
badang ay inkalin Apo Dios
isdin si Abraham ya tapno
ganaben tako nan inkalina
ay Ispiritona gapo isnan
pammati tako.

Napatpateg Nan Badang Ay Inkalin Apo Dios Mo Nan Lintegna

15 Bebsatko, no isnan nem-
nemyo et napatpateg nan lin-
teg Apo Dios mo nan inkalina
ay badangna et ibagak ken
dakayo nan pagbasalan ta
maawatanyo ay gawis en adi
makasokat nan linteg isnan
badang ay inkalin Apo Dios.
Et siya na. Isnan ipogaw,
no wada nan mentolaganda
et adi mabalin ay masokatan
no epdasda pinilmaan.
16 Kaneg todi nan inommat
isdin nang-itedan Apo Dios
isnan inkalina ken Abraham
ya isnan awnitna apo ay
si Kristo issan nintolaganda.
Ngem baken isnan am-in ay
ap-ona is nang-itedana nodi
kedeng isnan esa.
17 Nan gapo ay kanak en
kaneg todi nan inommat tay
sokod nakwas nan epat gasot
ya tolompoo ay tew-en esa-
pay ited Apo Dios nan lin-
tegna. Isonga san nintola-
ganda ken Abraham et adi

mabalin ay sokatan nan lintegna tay epdasda inowenan san nintolaganda.

18 Tay no ited Apo Dios nan am-in ay kayatna ay ited isnan ipogaw gapo isnan mangsolotanda isnan lintegna et maid paay nan badang ay inkalina. Ngem baken kaneg todi. Tay no nemnemen tako si Abraham et getken tako ay inted Apo Dios nan intedna ken siya gapo tay inkalina.

Nan Kaosalan Nan Linteg Ay Inted Apo Dios Ken Moses

19 Waay kananyo en no keg tosa, ngan ngalod nan gapo ay inted Apo Dios nan lintegna? Ngan nan kaosalana? Siya na nan songbatko. Inted Apo Dios nan lintegna ay mangipagtek no sino nan basol. Ngem maosal et kedeng engganay maiyanak nan esay apon Abraham ay si Kristo ay nang-itedana isnan kinwanina. Et nan esay kailasinana ay nabanbanol nan inkalin Apo Dios mo nan linteg et tay nan aanghel nan inbaana ay nang-ited isnan linteg ken Moses. Dat ibagan Moses isnan ipogaw.

20 Ngem nan inmali ay nang-ited isnan inkalina et siya ay mismo.

21 Ngem adi mabalin ay kanan tako en kontalaen nan linteg Apo Dios nan inkalina tay no waday linteg is mabalin ay mang-ited is biyag ay maid patenggana et tetewa ay siya nan inosal Apo Dios tapno waday somya ay gawis nan pangiilaana ken daida.

22 Ngem kanan nan naisolat ay kalin Apo Dios en, “Maid polos ipogaw is maid basolna tay baan nan basol datako am-in.” Tetewa di tasiyay kedeng nan mamatiyan nan ipogaw ken Jesu Kristo is gapo ay ited Apo Dios ken daida nan badang ay inkalina ay biyag ay maid patenggana.

23 Esapay inomdan nan timpo ay mamati nan ipogaw ken Kristo et kaneg tako balod tay pinopokok nan linteg datako tapno baken nan ngawi is ik-ikkan tako. Pinopokokna datako engganay inmali san pinatpati tako.

24 Tay binanbantayan nan linteg nan ipogaw ta ipagtekna no sino nan basol engganay naiyanak si Kristo. Ngem egay kaanen nan linteg nan basbasol tako. Ngem isnan inmaliyan Kristo wada dadlo nan somya ta gawis nan pangiilaan Apo Dios isnan ipogaw gapo isnan pammatida.

25-26 Isonga gapo isnan pammati tako ken Kristo et maibilang en an-ak Apo Dios datako am-in tay siya nan maitatapiyan tako. Isonga baken et nan linteg is mangbanbantay ken datako.

27 Owen, tay am-in ay ipogaw ay menpabonyag ay mangipagtek ay mamatida ken Kristo et maitapida ken siya. Isonga wada nan maiyisowanda ken siya is-

nan ogalina.
28 Isonga isnan ipogaw ay
mamati, adi nemnemnemen
Apo Dios no sino nan kai-
pogawda no Judioda wenno
baken ya no baada wenno
baken. Adina abes nemnem-
nemen no lalalakida wenno
bababaida tay palipalisoda
am-in. Kega es-esa nan
kalasin di ipogaw ken siya
gapo isnan maitatapiyanda
ken Kristo.
29 Isonga no maitatapika
ken Kristo et apon Abraham
sik-a et nakitawidka isnan
inkalin Apo Dios ken siya.

4

Nan Esay Maidiligan Nan Linteg Moses

1 Naay di esay pagbasalan
ay amed mang-anay isnan
maawatanyo issan kaibagba-
gak. Isnan kaongan pay
laeng nan anak di baknang
ay awnit mangtawid isnan
am-in ay kowan amana et
bassit nan naitkenana isnan
baan amana ay olay siya nan
awnit mangtawid isnan am-
in.
2 Tay adi mabalin ay kiki-
gadena ay mang-ikkan isnan
kayatna nodi masapol ay
tongpalena nan kanan nan
mang-ay-ayowan ken siya.
Ya baken siya is mangnem-
nemnem isnan kaosalan nan
awnitna tawiden engganay
omdan nan timpo ay inba-
gan amana ay mang-alaana
isnan tawidna.
3 Siya na nan kaneg tako id
kasin satakopay maawatan
nan tet-ewa. Keg tako
oongong-a ay mabab-aa
isnan nang-ik-ikkanan tako
isnan adoado ay paik-ikkan
nan ipogaw ay mangipagas-
ing isnan diosda.
4 Ngem inpaalin Apo Dios
nan Anakna ay maiyanak is-
nan batawa isnan osto ay
timpo ay pinilina. Naiyanak
ay Judio ay mangsolsolot is-
nan linteg Moses
5 tapno sobtena datako is-
nan mababalodan tako isnan
linteg tapno menbalin tako
ay an-ak Apo Dios.
6 Isonga id wani an-ak Apo
Dios dakayo et siya nan gapo
ay intedna nan Ispiriton nan
Anakna ken dakayo. Isonga
mabalin ay kananyo en Ama
no menlowalo kayo ken siya.
7 Baken kayo et kaneg nan
baa nodi an-ak Apo Dios
dakayo. Isonga awnit ited
Apo Dios ken dakayo nan
am-in ay ipatawidna isnan
an-akna.
8 Id kasin sayopay getken
si Apo Dios et pinatpatiyo ya
sinolsolotyo nan baken tet-
ewa ay dios. Keg kayo baa
ken daida.
9 Ngem gapo isnan
nangnemneman Apo Dios
ken dakayo omona et
getkenyo siya id wani. Dan
no getkenyo si Apo Dios
aytay dayon aped layden
ay somagong isnan inik-
ikkanyo ay maid paayna? Ay
laydenyo ay menbaa kasin?
10 Dayon kankanan en
masapol ay solotenyo nan ik-
ikkan di Judio ay men-obaya
ya menpalti isnan agew ay
patpatgenda ta badangan
Apo Dios dakayo?

11 No keg tona nan ik-
ikkanyo omegyatak tay keg
maid paay nan oblak ay nin-
it-itdo ken dakayo.

Mensakit Nan Nemnem Pablo Gapo Isnan Ik-ikkan Nan iGalacia

12 Bebsatko, pangaasiyo ta
toladenyo sak-en. Tay baken
nan linteg di Judio is sol-
solotek. Et siya nan kanegyo
id kasin isdin kamaid linteg
is getkenyo.
Isdin nakiteteak ken
dakayo id kasin, gawigawis
nan inik-ikkanyo ken sak-
en. Isonga pangaasiyo ta
nan gawis ay ikkanyo ay
mangpati isnan ibagbagak di
itoltoloyyo.
13 Isdin nasakitak et siya
nan gapo ay nakiteteak ken
dakayo ya getkenyo ay siya
nan damok ay mang-itdo
ken dakayo isnan gawis ay
damag ay maipanggep ken
Kristo.
14 Et olay napalpaligatan
kayo gapo isnan ngawi ay
sakitko egay kayo nadis-
dismaya ya nang-ad-adyan
nodi nang-an-anos kayo.
Sinangailiyo sak-en ay kaneg
anghel is nagapo ken Apo
Dios. Gawis nan inik-
ikkanyo ken sak-en ay
kaneg si Jesu Kristo nan
sinangailiyo.
15 Ngem aytay dan teken
nan nemnemyo id wani?
Dan maid gasingyo ken sak-
en dapay id kasin et pilmi
din gasingyo? Tet-ewa di tay
din nakiteteak ken dakayo et
no mabalin et kaanenyo nan
matayo ta iyaliyo ken sak-en
ta isokatko isnan matak ay
mensakit.
16 Ngem dakayon natken id
wani? Ay kananyo ngen en
bosbosowek dakayo gapo is-
nan mangibagbagaak isnan
tet-ewa ken dakayo?
17 Nan men-it-itdo ken
dakayo ay mangwani en
masapol ay solotenyo
nan linteg Moses et as-
asokalanda nan kankananda
tapno gawis nan nemnemyo
ken daida. Ngem baken nan
gomawisanyo is nenemne-
menda. Nodi laydenda ay
dokoganyo sak-en ya nan it-
itdok.
18 Baken ngawi no waday
makigayyem ken dakayo
basta nan gapona et lay-
denda ay bomadang ken
dakayo. Olay no wadaak issa
wenno maidak.
19 Dakayo ay an-akko,
mensakit nan nemnemko
gapo isnan ik-ikkanyo.
Mensakit ay kaneg nan
likliknaen nan babai isnan
menpasikalana. Siya nan
kaneg nan likliknaek isnan
mangsesed-ak isnan osto ay
mangsolotanyo isnan ogalin
Kristo.
20 Kayatko no wadaak
koma issa ta mabalin ay
mentotya tako. Tay naligat
ay maawatan ya magtek
nan osto ay kanak gapo
tay naiyaddaaddawiyak ken
dakayo.

*Nan Esa Pay Ay Maidili-
gan Nan Linteg Moses*

21 Dakayo ay mangnem-
nemnem en masapol ay
solotenyo nan linteg Moses,

ay getkenyo nan kankanan
nan linteg ay deeyda?
Dengngenyo ta ibagak.
22 Naisolat isnan kalin Apo
Dios din dowa ay anak Abra-
ham. Nan esa et anak din
asawan Abraham ay baana
ya nan esa et anak din
asawana ay sigod.
23 Naliton din asawana ay
baa et baken kaskasdaaw tay
sigod ay malitlitonan nan
babai. Ngem egay naliton
nan sigod ay asawana no
egay inkalin Apo Dios ay
awnit omanak tay nain-iin-
ina siya.
24-25 Wada nan kayat ay
kanan nan inommat ay keg
todi. Siya dana nan kaiyali-
gan san doway asawan Abra-
ham. San baa ay kangadan
is Agar et aligna nan linteg
ay inted Apo Dios ken Moses
isnan bilig ay makwani en
Sinai ay wada id Arabia. Nan
gapo ay kanak en alig Agar
nan linteg Moses et tay am-
in ay ipogaw ay mangtaltalek
isnan linteg Moses et daida
nan kaneg nan an-ak Agar ay
baa tay bab-aaen nan linteg
daida. Et nan mangtaltalek
isnan linteg Moses et daida
nan Judio ay adi mamati ken
Jesu Kristo.
26 Ngem nan kaiyaligan
nan sigod ay asawan Abra-
ham et siya nan esay ka-
tolagan ay inted Apo Dios
ay mangwani en badangana
nan ipogaw ay mangpati ken
siya. Et am-in tako ay ma-
mati ken Kristo et datako
nan kaneg an-ak nan babai
ay baken baa tay adi tako
mabab-aa isnan linteg.
27 Wada nan kanegna is-
nan naisolat isnan kalin Apo
Dios ay mangwani en,

"Gomasingka ay babai ay
maid anakna. Olay
egayka omanak men-
lagsakka gapo isnan
gasingmo. Tay sik-a ay
tinaynan asawam et
ad-ado nan kanegmo
an-ak mo nan babai ay
egay taynan asawana."

28 Bebsatko, datako ay ma-
mati nan palpalison din si
Isaac ay anak nan baken
baa. Tay naiyanak siya
gapo isnan nangpatiyan nan
napowana isdin inkalin Apo
Dios. Et datako abes, an-
ak Apo Dios datako gapo tay
pinati tako nan inkalina.
29 Issan deey ay timpo nan
inyanak san asawan Abra-
ham ay baa et pinalpaligatna
nan anak ay naiyanak gapo
isnan badang nan Ispiriton
Apo Dios. Et olay id wani
siya gedan nan om-ommat
tay palpaligaten nan adi ma-
mati nan ipogaw ay mamati.
30 Ngem sino nan kanan
nan naisolat isnan kalin Apo
Dios? Kinwanin Apo Dios
ken Abraham en, "Pakaanem
nan asawam ay baa ya nan
anakna tay adi mabalin ay
makitawid nan anakna is-
nan awnit tawiden nan anak
nan baken baa."
31 Bebsatko, getken tako
ay baken nan baa is makin-
anak ken datako isonga
awnit tako makitawid isnan
ipatawid Apo Dios.

5

Adiyet Mabab-aa Nan Mamati Isnan Linteg Moses

1 Pinalobosan Kristo datako ta adi tako kasin mabab-aa isnan linteg. Isonga adi kayo kasin somagsagong isnan kabaa ken dakayo.

2 Ibagak ken dakayo en maid polos paay Kristo ken dakayo no kananyo en masapol ay solotenyo nan esay linteg ay mangwani en menpasegyat kayo.

3 Ibagak kasin ken dakayo en no laydenyo ay menpasegyat et masapol ngalod abes ay tongpalenyo am-iam-in nan linteg Moses.

4 Isonga nan ipogaw ay mangnemnemnem en masapol ay solotena nan linteg Moses esapay gawis nan pangiilaan Apo Dios ken siya et maisiyan ken Kristo ya adi maitapi isnan badang Apo Dios isnan ipogaw ta maisalakan.

5 Ngem datako et namnamaen tako nan gawis ay pangiilaan Apo Dios ken datako gapo isnan pammati tako ken Kristo et nan Ispiritona nan mangbadbadang ken datako isnan mangses-eedan tako isnan katongpalana.

6 Tay nan ipogaw ay maitatapi ken Jesu Kristo et baken nan ninpasegyatana wenno nan egayna ninpasegyatan is gapo ay gawis nan nemnem Apo Dios ken siya. Nodi nan gapo na et nan pammatina ay maipaila isnan manglaylaydana isnan ib-ana ay ipogaw.

7 Id kasin gawigawis nan inik-ikkanyo ay mangsolot ken Kristo. Ngem sino nan nangngawngaw ken dakayo ta adiyo et patiyen nan tetewa?

8 Baken si Apo Dios ay nang-ayag ken dakayo ta mamati kayo isnan Anakna is nagapowana.

9 Olay no es-esa ay ipogaw nan nanggolo isnan nemnemyo mabalin ay ngomawi kayo am-in. Kaneg nan bobod. Olay atiatik nan osalem, alisana am-in nan mangipayam.

10 Ngem talkek nan badang Kristo ken dakayo ta adiyo patiyen nan mait-itdo ay teken isnan initdok. Et nan manggolgolo ken dakayo et awnit madosa.

11 Wada nan mangmangwani abes en it-itdok kano en masapol ay menpasegyat nan Gentil no mamati siya. Ngem ibagak ken dakayo ay bebsatko, baken tetewa di tay no tet-ewa, adi koma mangpalpaligat nan Judio gapo isnan it-itdok ay maipanggep isnan nateyan Jesus. Dapay nan mangmangwaniyak en adi masapol ay masolot nan linteg Moses nan kaliligetda ken sak-en.

12 Sapay koma ta taynan nan ipogaw ay manggolgolo dakayo.

13 Bebsatko, kayat Apo Dios ay mawayaan kayo ta adi kayo mapilpilit ay

mangsolot isnan linteg
Moses. Ngem adiyo kanan
en nawayaan kayo isnan
linteg ta ikkanyo nan kom-
polmi ay kayatyo. Nodi
menbinadang kayo gapo
isnan menlinayadanyo.
14 Tay no solotenyo nan
bilin Apo Dios ay mang-
wani en laydem nan ib-
am ay ipogaw ay kaneg
nan manglaylaydam isnan
awakmo et matongpal nan
am-in ay lintegna tay am-in
ay linteg et wada isna.
15 Ngem no men-asiliget
kayo, makailanyo modatya
madadael nan olnosyo ay
mangsolsolot ken Kristo.

Naitken Nan Kayat Nan Ispirito Santo Isnan Kayat Di Ipogaw

16 Siya dana nan kayatko
ay ikkanyo. Solotenyo ay
gawis nan am-in ay kayat
nan Ispirito Santo ken
dakayo ta adiyo koma ikkan
nan ol-olay ay layden nan
awakyo.
17 Tay nan kayat di ipogaw
ya nan kayat nan Ispirito
Santo et baken paliso. Kegda
menbinoso isonga no mam-
ingsan adi tako makaikkan
isnan kayat tako ay ikkan tay
mensinopla nan gawis isnan
ngawi.
18 Ngem no nan kayat nan
Ispirito Santo nan solotem et
adi masapol ay solsolotenyo
nan linteg Moses.
19-20 Nalaka ay mailasin
nan aped magapgapo isnan
kayat di ipogaw. Et siya
dana; nan mamabai, mamati
isnan sinang didios, mensap-
sapo isnan ib-ada ay ipogaw,
malililit, makisosongbat,
manag-apal, naimot, omaa-
pos ya adi menkinaawatan,
21 mabotboteng ya nan
tapina ay kaneg datona.
Kasinko ibaga nan kaneg
nan inbagak id kasin. Kanak
en makailanyo tay nan
ipogaw ay mang-ikkan isnan
da tona et adida mabalin ay
maitapi isnan mentolayan
Apo Dios.
22 Ngem dakkel nan natek-
nan nan maikkan ay magapo
isnan Ispirito Santo. Siya
dana nan magapgapo ken
siya; layad, gasing, natalna
ay nemnem, anos ya gawis
nan ik-ikkam isnan ib-am,
matalekka isnan ipogaw,
23 managpakombaba ya
getkem ay mangtena isnan
am-in ay ikkam. No ikkam
am-in da tona et tongtong-
palem nan am-iam-in ay
linteg.
24 Et nan makwani en
ipogaw Jesu Kristo et tay-
nanda nan ngawi ay inik-
ikkanda id kasin ta adida
patpatiyen nan ol-olay ay
kaykayatda.
25 Gapo tay wada nan balo
ay biyag gapo isnan nang-
itedan Apo Dios isnan Ispiri-
tona ken datako et masapol
ay ikkan tako ngalod nan
gawis ay it-itdon nan Ispiri-
tona ken datako.
26 Masapol ay adi tako pan-
gangatowen nan nemnem
tako ya adi tako makisong-
songbat ya kaanen tako nan
ngawi ay apal isnan nem-

nem tako.

6

Menbinadang Tako

1 Bebsatko, naay di kasinko
ibaga. No waday mamati
is makabasol masapol ay
badangan nan ipogaw ay
napigsa nan pammatina ya
anosana ay mangbadang ken
siya ay mangipaila isnan
layadna. Ya makailana tay
mabalin ay madolog siya
gedan.
2 Menbinadang kayo ay
mamati no waday menli-
gatan nan esa ken dakayo.
No siya di nan ik-ikkanyo et
matongpal nan bilin Kristo
ay mangwani en menlinayad
tako.
3 Adi kayo mendine ay
mangwani en adiyo masapol
nan badang nan ib-ayo. Tay
no keg tona nan nemnem
nan ipogaw et al-allilawena
nan awakna tay baken di is
tet-ewa.
4 Isonga masapol tong-
gal esa ay mangnem-
nem isnan ik-ikkana ta
paneknekana omona no
osto wenno baken. Et no
mapaneknekan ay gawis
am-in nan inikkana, men-
gasing siya. Ngem baken
koma nan kinakolang nan
ib-am is mangidildiligam
isnan kabaelam ta mabalin
ay kanam en gag-awiska mo
siya.
5 Tay tonggal esay ipogaw
et wada nan kinakapsotna
ay nalaka ay bomasolana.
Et siya nan masapol ay
makailana.
6 Siya na nan esay it-itdok.
Nan ipogaw ay mait-itdowan
isnan kalin Apo Dios et
masapol ay agtana isnan
wada ken siya nan ipogaw
ay mang-it-itdo ken siya.
7 Siya dana pay nan ibagak
ken dakayo. Adi kayo masik-
sikapan. Tay nan ik-ikkan
nan ipogaw ay gawis wenno
ngawi et siya nan awnitna
apiten tay adi mabalin ay
maallilaw si Apo Dios.
8 No nan layden nan
ipogaw et nan ik-ikkana ay
ol-olay, awnit madosa siya
ay eng-enggana. Ngem no
ik-ikkana nan layden nan
Ispirito Santo et awnitna
ganaben nan biyag ken Apo
Dios ay ited nan Ispirito
Santo ken siya ay maid
patenggana.
9 Isonga adi tako koma
maom-oma ay mang-ik-
ikkan isnan gawis tay no
itoltoloy tako ay mang-ikkan
awnit siya nan apiten tako
no omdan nan osto ay timpo.
10 Isonga kanayon koma
ay ikkan tako nan gawis is-
nan am-in ay ipogaw isnan
matatagowan tako. Am-am-
amed isnan ib-a tako ay ma-
mati.

Nan Kombos Nan Naay Ay Solat

11 Isnan naay kombos nan
solatko ken dakayo et sak-
en ay mismo nan nangiso-
lat. Isonga ilaenyo baw nan
kadadaken nan solatko.
12 Kanak en nan men-it-
itdo ken dakayo ay mang-
wani en masapol ay men-
pasegyat kayo ta maisalakan

kayo et ik-ikkanda dadi
ta madayawda. Ikkanda
di abes tay no kananda
en omanay nan nateyan
Jesus gapo isnan basbasol di
ipogaw et paligaten nan ib-
ada ay Judio daida. Isonga
kankananda en masapol ay
masolot nan linteg Moses
gedan.
13 Ngem olay ninpasegy-
atda adida kadi solsoloten
nan am-in ay linteg Moses.
Laydenda ay menpasegyat
kayo ta mabalin ay men-
etekda ay mangwani isnan
tapin di ipogaw en, “Ilaenyo,
ninpasegyatda gapo tay sol-
solotenda nan it-itdomi.”
14 Ngem sak-en, baken nan
kaneg todi is laydek ay ibaga.
Nodi laydek ay ibaga nan
nateyan nan Apo tako ay si
Jesu Kristo ay pala ken sak-
en. Gapo isnan inikkana et
id wani maid polos laydek
isnan am-in ay maik-ikkan
isnan batawa ay mang-ap-
apos ken Apo Dios tay maid
polos paayda ken sak-en.
15 Tay nan napatepateg is-
nan biyag tako et nan balo ay
nemnem ay nagapo ken Apo
Dios. Baken nan menpasegy-
atan nan ipogaw.
16 Sapay koma ta liknaen
nan am-in ay mangpatpati
isnan kakakwanik nan seg-
ang ya nan natalna ay nem-
nem ay magapgapo ken Apo
Dios. Daida nan ipogaw Apo
Dios olay no Judio wenno
baken.
17 Menlogi id wani, adi
kayo koma pomaligat ay
mangsongsongbat isnan
kankanak. Tay nan naay
adoado ay kablatko ay
nagapo isnan mang-ad-adi
ken Jesus et da tona nan
mangipagtek isnan kinatet-
ewan nan men-ob-oblaak ay
pala ken Jesus.
18 Bebsatko, sapay koma
ta wawawawada ken dakayo
nan layad ya anos Jesu Kristo
ay Apo tako.
Siya dana et kedeng nan
ibagak.

Nan Solat Pablo Isnan Ipogaw id Efeso

Nan Maipanggep Isnan Solat

Nan naay ay insolat Pablo isnan mamati id Efeso et nan awnit ikkan Apo Dios ay mangpos-a isnan am-in ay wada isnan batawa ya id daya ta kedeng si Kristo is apoda. (1:10). Siya nan gapo ay binagbagaan Pablo nan mamati tapno osto nan ik-ikkanda ta mapos-a nan nemnemda.

Pangngalig nan tap-in nan inosal Pablo ta ipailana nan kaneg nan mapos-aan tako ay mamati. Kanana en nan mamati et kanegda nan esay awak et si Jesu Kristo nan kaneg olon nan awak ay deey. Kanana abes en kaneg baey nan mamati et si Kristo nan kanegna tokod. Indiligna pay nan sin-asawa ken Jesu Kristo ya nan mamati ken siya.

Nan wada isna:

Nan login nan solat 1:1-2
Nan mapos-aan Kristo ya nan mamati ken siya 1:3-3:21
Nan ik-ikkan nan mamati ken Kristo 4:1-6:20
Kombos nan solat 6:21-24

Nan Login Nan Solat

1 Sak-en si Pablo ay pinilin Apo Dios ay esay apostolis Jesu Kristo. Naay di solatko ken dakayo ay ipogaw Apo Dios id issa Efeso ay mangitoltoloy ay mamati ken Jesu Kristo.

2 Sapay koma ta kanayon ay liknaenyo nan layad, anos ya natalna ay nemnem ay magapo ken Apo Dios ay Ama ya ken Jesu Kristo ay Apo tako.

Nan Kaskasdaaw Ay Segang Apo Dios

3 Dadama nan panangdayaw tako ken Apo Dios ay Dios ya Aman Jesu Kristo ay Apo tako. Gapo isnan maitatapiyan tako ken Jesu Kristo et dadama nan badang Apo Dios ken datako tay inpaiyalina isnan Ispiritona nan am-in ay gawis ay nagapo id daya.

4 Gapo ken Jesu Kristo et olay isdin egay kaboliwan nan naay batawa et epdas pinilin Apo Dios datako ay men-ipogawna ta menbalinena datako is nadiosan ay maid polos basbasolna ken siya.

5 Id sang-adom et ninemnem Apo Dios ay menbalinena datako is an-akna maipoon isnan ikkan Jesu Kristo. Siya nan layden Apo Dios ay ommat ken datako gapo isnan dadama ay layadna ken datako.

6 Isonga daydayawen tako si Apo Dios gapo isnan gawigawis ay egayna inyim-imot ay badangna ken datako tay inbaana ken datako nan laylaydena ay Anakna ay si Jesu Kristo.

7 Nan basan Jesu Kristo ay inmayos isdin nateyana

et siya nan nangsakbot ken
datako isnan basbasol tako
isonga pinakawan Apo Dios
datako. Gapo tay managseg-
ang siya
8 et dakkel nan badan-
gna ken datako ay maid
kankanegna. Si Apo Dios et
getkena nan am-in ay wada
ya ostoosto nan am-in ay
ikkana.
9 Isonga inpagtekna ken
datako nan awnit maikkan
ay egayna inpagtek isnan
tap-in di ipogaw ay epdasna
ninemnem id sang-adom ay
awnit matongpal gapo ken
Kristo.
10 Siya na nan planona. No
makwas nan am-in ay mas-
apol ay ommat dat pos-aen
Apo Dios nan am-in ay wada
isnan batawa ya id daya ta
kedeng si Kristo is Apo.

11-12 Am-iam-in ay om-
ommat et epdas ninemnem
Apo Dios ay awnit ommat.
Kaneg nan nangpiliyana ken
dakami ay Judio ta dakami
nan omon-ona ay mamati
ken Jesu Kristo. Tay enggana
id sang-adom et dakami ay
Judio nan nangses-eed isnan
inbagana ay awnit omdan ta
madayaw si Apo Dios gapo
isnan panakabalina.
13 Ngem id wani gawis
tay olay dakayo ay baken
Judio et inpailan Apo Dios
ay ipogawna dakayo tay
inidyana ken dakayo nan
Ispiritona ay kaneg din
inbagana. Inikkana di tay
namati kayo ken Kristo
issan nangdengnganyo isnan
gawis ya tet-ewa ay mait-itdo
maipanggep isnan inikkan
Apo Dios ay mangisalakan
ken datako.
14 Nan makitetean nan
Ispirito Santo ken datako et
siya nan manggetkan tako
ay tet-ewa ay tongpalen
Apo Dios nan am-in ay
inkalina isnan ipogawna
isonga getken tako ay
awnitna dawaten datako.
Daydayawen tako nan
kaskasdaaw ay seg-ang Apo
Dios.

*Nan Lowalon Pablo Pala
Isnan Mamati*

15 Gapo tay dinngek nan
pammatiyo ken Apo Jesus
ya nan dadama ay layadyo
abes isnan am-in ay ib-ayo ay
ipogaw Apo Dios
16 et adiyak isalsaldeng
ay men-iyaman ken Apo
Dios gapo isnan inikkana
ken dakayo ya ilol-owalowak
dakayo ken siya.
17 Menlol-owalowak ken
Apo Dios ay kadayawan
ay Ama tako ay nangibaa
ken Apo Jesu Kristo. Daw-
dawatek ay itedna koma
ken dakayo nan silib ay
magapo isnan Ispirito Santo
ay mangipagtek isnan am-
in ay maipanggep isnan
kinadiosna tapno getkenyo
siya ay osto.
18 Idawdawatko pay ken
Apo Dios ay silawana nan
nemnemyo tapno getkenyo
ay osto nan awnitna ited ken
dakayo ay biyag ay maid
patenggana tay siya nan
gapo ay pinilina dakayo.
Laydek abes ay getkenyo
nan kinaado ya kinagawis

nan awnitna ited isnan
ipogawna.
19 Idawdawatko gedan
ay likliknaenyo koma nan
kabaelana ay mangbadang
ken datako ay mamati ken
siya. Inpailan Apo Dios nan
kapigsan nan kabaelana ay
maid kanegna
20 isdin nangtagowana ken
Jesu Kristo isdin nateyana
danat ipangato id daya
et patokdowena isnan
makanawana ay kad-an di
madaydayaw.
21 Isonga wada si Jesus
id daya et siya nan kanga-
towan ay Apo id wani ay eng-
enggana. Maiwed nangat-
ngato mo siya isnan am-in
ay manakabalin ay apo isnan
batawa ya id daya ay maila
ya adi kaila.
22 Inpangaton Apo Dios si
Jesu Kristo ay men-apo isnan
am-in ay wada et siya gedan
nan pinilin Apo Dios ay Apon
di mamati.
23 Isonga datako ay ma-
mati ken Jesu Kristo et
kanega datako nan awakna
ya siya nan kaneg tako olo.
Tay si Kristo ay kangatowan
ay Apo isnan am-in et
siya nan mangipaik-ikkan
isnan am-in ay laydena
ay maikkan et datako nan
mang-ik-ikkan ya datako
gedan nan mangipagtek
isnan kanegna.

2

*Si Apo Dios Nan Mangipa-
balo Isnan Biyag Tako*

1 Id kasin, isdin egay kayo
namatiyan et kaneg kayo
natey gapo isnan basbasolyo.
2 Din ogaliyo et kaneg
nan ngawi ay ikkan nan
mangnemnemnem isnan
biyagda isnan naay ay
batawa et kedeng tay pinat-
patiyo gedan nan layden
Satanas ay apon am-in di
anito ya nan mang-adi ay
mangpati ken Kristo.
3 Olay datako id kasin et
inik-ikkan tako abes nan
aped tako is laylayden ay
olay no getken tako ay ngawi.
Nan layden nan awak tako
ya nan wada isnan nemnem
tako et siya nan aped tako
inik-ikkan. Isonga no egay
tako namati ken Jesu Kristo
et masapol ay dosaen Apo
Dios datako ay kaneg nan adi
mamati.
4 Ngem olay no kaneg todi
et dadama kayet nan seg-
ang ya badang Apo Dios tay
dadama nan layadna ken
datako.
5 Olay no kaneg tako natey
gapo isnan menbasbasolan
tako et intapina datako is-
nan balo ay biyag ken Kristo.
Nan seg-ang Apo Dios nan
gapo ay intapina datako ken
Jesu Kristo tapno maisalakan
tako.
6 Et gapo isnan naitapiyan
tako ken siya et awnitna
ipangato datako ta wada nan
kalebbengan tako ay makito-
lay ken siya id daya.
7 Nan gapo ay inikkan Apo
Dios nan naay et ta maila ay
eng-enggana nan kinapigsan
nan layadna ya nan seg-

angna ken datako gapo is-
nan naitapiyan tako ken Jesu
Kristo.
8 Tay nan seg-ang Apo Dios
et kedeng nan gapo ay dawa-
tena datako no mamati tako.
Et maiwed polos inik-ikkan
tako is gapo ay insalakana
datako nodi siya nan kanem-
nem et kedeng.
9 Isonga adi mabalin ay
men-etek nan ipogaw ay
mangwani en nan gawis
ay inikkana nan gapo ay
insalakan Apo Dios siya.
10 Tay si Apo Dios et
kedeng nan mangipabalo
isnan biyag tako gapo isnan
naitapiyan tako ken Jesu
Kristo tapno ikkan tako
koma nan gawis ay ninem-
nemna id kasin ay awnit tako
ikkan.

Pinos-an Jesu Kristo Nan Nemnem Nan Am-in Ay Mamati Ken Siya

11 Isonga dakayo ay baken
Judio ay makwani en Gentil
et nemnemenyo din kanegyo
id kasin. Dakayo et kanan
nan Judio en egay kayo
naibilang ay ipogaw Apo
Dios tay egay kayo od
kasegyatan. Owen, tay id
kasin et inbagan Apo Dios en
masapol ay masegyatanda
tay siya nan mangipaila
ay ipogaw Apo Dios daida.
Ngem maid silbin nan
apedda ikkan isnan awakda
no adida ikkan pay nan
layden Apo Dios.
12 Ngem nemnemenyo
din egayyo naitapiyan ken
Kristo. Kaneg kayo naiyad-
daaddawi ken Apo Dios tay
baken kayo Judio ay ap-
on Israel ay pinilin Apo
Dios ay ipogawna. Isonga
egay kayo gedan nailak-
am isdin inkalin Apo Dios
isnan ipogawna en awnit
omali nan mangisalakan
ken daida. Isdin nangi-
toltoloyanyo isnan sigod ay
ogaliyo et maid namnamayo
ay awnit dawaten Apo Dios
dakayo tay egayyo getken
nan maipanggep ken siya.
13 Ngem id wani gawis tay
naitapi kayo ken Apo Dios
ya ken dakami ay ipogawna
gapo isnan nateyan Jesu
Kristo.
14 Isonga inamong Jesu
Kristo datako ay Judio ya
nan baken Judio et ninbalin
tako ay kaneg sin-ag-i.
Inesangna nan nemnem tako
tay minaidna nan poon nan
men-inaamisan tako
15 tay isnan nateyana et
minaidna nan linteg ay
naited ken Moses ya am-
in nan bilbilina ay pinat-
patimi ay Judio id kasin
ta maeesang si Apo Dios
is solsolotenmi ay Judio
ya dakayo ay baken Judio.
Isonga id wani et siya
nan kaoolnosan tako tay
pinabalona datako ay ninba-
linena ay es-esa ay ipogaw
gapo isnan maitatapiyan
tako ken siya.
16 Gapo isnan nateyan Jesu
Kristo isnan kros et siya nan
nakaanan nan kedse tako tay
pinos-ana nan nemnem tako
ay mamati ay Judio ya Gentil

ay kaneg esay ipogaw tasiyay
somag-en tako ken Apo Dios.
17 Isonga inmali si Kristo
ta ibagana ken dakayo ay
naiyaaddawi ken Apo Dios
ya ken dakami gedan ay
naisasag-en ken siya nan
gawis ay damag ay mabalin
ay maitapi tako ken Apo
Dios.
18 Et nan maitatapiyan
tako ken Kristo nan gapo ay
makasag-en tako am-in ken
Apo Dios ay Ama tako tay
wada nan Ispirito Santo ken
datako id wani.
19 Isonga dakayo ay egay
kaibilang ay ipogaw Apo
Dios id kasin et naitapi
kayo id wani ken dakami ay
ipogawna et men-an-ak Apo
Dios datako am-in.
20-22 Et maitapi tako am-
in isnan baey ay sas-aadena
ay mentetean di Ispirito
Santo. Si Jesu Kristo et
siya nan kanegna tokod tay
siya nan mangipapakneg
ya mangipadadakkel isnan
baey dapay nan aapostolis
ya nan mamadton Apo Dios
et daida nan kanega kiling
san baey tay daida nan
omon-ona ay mangipagtek
isnan maipanggep ken Jesus.
Gapo isnan maitatapiyan
nan mamati ken Kristo
et kanegda nan kaiw ay
nateketeken ngem wada
nan kaosalanda am-in isnan
baey. Isonga dakayo pay ay
mamati nan tap-in di isaad
Apo Dios isnan gawis ay
baeyna.

3

Si Pablo Nan Mangipagtek Isnan Maipanggep Ken Apo Dios Isnan Baken Judio

1 Gapo isnan am-in dadi
ay kaibagbagak et ilol-
owalowak dakayo. Owen
sak-en si Pablo ay naibalod
gapo isnan nangibagbagaak
ken dakayo ay baken Judio
isnan maipanggep ken Jesu
Kristo.
2 Waay getkenyo met ay si
Apo Dios nan nangyali isnan
kalebbengak ay mangi-
pagtek ken dakayo isnan
layadna ya nan seg-angna ta
mabadangan kayo.
3 Tay inpagtek Apo
Dios ken sak-en nan egay
naipagtek id kasin et siya
nan insolatko isnan logiyan
nan solat ay naay.
4 No basaenyo ay osto
et awnityo getken ay tet-
ewa ay inpagtekna ken sak-
en nan awnit ommat isnan
maipanggep ken Kristo.
5 Egayna inpagtek isdin
ipogaw id kasin ngem id
wani nan Ispiritona nan
nangipagtek ken dakami ay
aapostolis ya mamadton Apo
Dios.
6 Et siya na nan in-
pagtekna. Baken kami
kedeng ay Judio is dawaten
Apo Dios nodi olay dakayo
gedan ay baken Judio ta
maitapi kayo isnan ma-
mati ken Kristo dakayopay
maagtan isnan am-in ay
inkalin Apo Dios en itedna
isnan ipogawna gapo isnan
pammatiyo ken Jesu Kristo
issan nangdengnganyo isnan
gawis ay damag.

7 Inbaan Apo Dios sak-
en ta ibagak nan gawis ay
damag et inyalina gedan nan
laingko ay mang-ikkan gapo
isnan kabaelana.
8 Olay sak-en nan
kababaan isnan am-in ay
ipogawna ngem sak-en kayet
nan pinilina ay mangibaga
ken dakayo ay baken Judio
isnan dadama ay layad
Kristo ken datako ay maid
kanegna.
9 Tay si Apo Dios ay
nangboliw isnan am-in ay
wada et inbaana sak-en ay
mangipagtek isnan am-in
ay ipogaw nan ikkana ta
matongpal nan panggepna
ay egayna inpagtek id kasin
enggana id wani
10 tasiyay no ilaen nan aap-
apon di aanghel id daya ya
nan tap-in di manakabalin
ay adi kaila nan gawis ay
ikkan Apo Dios ken datako
ay mamati dadat getken
ay osto nan kinapigsan di
silibna ya nan kinagawis di
nemnemna.
11 Tay olay id kasin et
siya din ninemnemna ay
ikkana ken datako et siya
nan tet-ewa ay inikkana
isnan nateyan Jesu Kristo ay
Apo tako.
12 Isonga id wani adi tako
mabain ay menlowalo ken
Apo Dios tay getken tako
ay idngena datako gapo is-
nan pammati tako ken Jesu
Kristo.
13 Isonga adi kayo koma
menseseg-ang gapo ken sak-
en tay olay no mapalpali-
gatak et paggawisanyo met
laeng.

Nan Lowalon Pablo

14 No nemnemek nan
am-in ay inik-ikkan Apo
Dios ay Ama tako daket
menpalintomeng ken siya ay
mangilowalo ken dakayo.
15 Siya nan makwani
en Ama tay siya nan na-
gapowan nan am-in ay wada
isnan batawa ya id daya.
16 Adoado nan badang Apo
Dios ken datako gapo isnan
kabaelana ay maid kanegna.
Isonga idawdawatko ken
siya ta papigsaen nan Ispir-
ito Santo nan nemnemyo
17 ta liknaenyo koma ay tet-
ewa ay wada si Jesu Kristo
ken dakayo gapo isnan
pammatiyo. Idawdawatko
abes ta pomigpigsa kayet
nan layadyo ken Apo Dios
ya isnan ib-ayo
18 ta mawada ken dakayo
ya nan am-in ay ipogaw Apo
Dios nan laing ay manggetek
ya makaawat isnan kinaam-
amed nan pigsan nan layad
Jesu Kristo ken datako.
19 Tet-ewa ay maiwed
makagtek ay osto isnan
kapigsan nan layadna ngem
mataptapiyan koma nan
getkenyo ta maanay nan
komaneganyo ken Apo Dios.
20 Madaydayaw si Apo Dios
ay manakabalin ay mang-
badbadang ken datako tay
olay no ngan di dawaten
tako wenno nemnemen tako
et mabalin ay ikkana tay
napigsa nan kabaelana ay
mang-ikkan mo nan aped
tako nenemnemen.

21 Am-in tako ay mamati
et daydayawen tako siya
gapo isnan nangpos-aana
ken datako ya gapo abes ken
Jesu Kristo isonga si Apo Dios
nan daydayawen tako ay
eng-enggana. Sapay koma.

4

Mapopos-a Koma Nan Nemnem Di Mamati

1 Sak-en ay naibalod gapo
ken Apo Jesus et ibagak en
pangaasiyo koma ta tong-
palenyo nan am-in ay maiba-
gay ay ikkan nan pinilin Apo
Dios.
2 Kaneg tona nan ikkanyo
koma, managkoya kayo ay
adi kayo men-et-etek nodi
men-inanos kayo ay menli-
nayad.
3 Nan Ispirito Santo nan
mangpopos-a isnan nem-
nem tako isonga gawis no
itoltoloy tako ay mang-ik-
ikkan isnan masapol ta adi
kangawngaw nan mapopos-
aan tako.
4 Tay am-in tako ay naitapi
ken Jesu Kristo et kaneg tako
esay awak ya es-esa nan
Ispirito Santo ay makitetee
ken datako am-in. Esang
abes nan namnama tako
gapo isnan nangpiliyan Apo
Dios ken datako.
5 Es-esa nan patiyen tako et
siya nan es-esa ay Apo tako
ya es-esa nan mangipaila ay
naitapi tako ken Kristo et
siya nan kabonyagan tako.
6 Es-esa si Apo Dios ay Ama
tako am-in et siya nan kan-
gatowan ay Apo isnan am-
in ya wada siya ay mangbad-
badang ken datako am-in.
7 Ngem olay no es-esa nan
pammati tako et nateketeken
nan laing tako tay wasdin esa
ken datako et inagtan Kristo
is osto ay laingna.
8 Tay wada nan naiso-
lat ay kalin Apo Dios ay
maipanggep ken Kristo ay
mangwani en, “Inabakna
nan bosona danat ikawit
nan adoado ay baana isnan
somagongana id daya danat
idya nan gawis ay laing
isnan ipogawna.”
9 Ngan ngen nan kay-
atna ay kanan isnan nang-
waniyana en somagong id
daya? Kanana met en inmali
siya tet-ewa isnan naay ay
batawa ay nagapo id daya.
10 Tay san nagapo id daya
et siya nan sinmagong kasin
isonga id wani siya nan kan-
gatowan ay Apon nan am-in
ay nawada.
11 Et siya abes nan
mang-id-idya is gawis ay
laing isnan ipogawna ta
makaikkanda isnan kay-
atna. Pinilina nan tap-
ina ay men-apostolis ya
nan tap-ina ay makwani en
mamadto ay mangibagbaga
isnan kankanana. Wadada
abes nan pinilina ay omey
mangibagbaga isnan gawis
ay damag isnan kailiili ya
wadada abes nan mang-
it-itdo ya mangbadbadang
isnan mamati.
12 Nan gapo ay inyalin
Kristo nan laing tako et
ta menbinadang tako ta
pomigsa koma nan pam-

matin nan ipogawna ay
kanegna awak
13 ya ta mataptapiyan nan
getken tako ay maipanggep
ken Jesu Kristo ay Anak
Apo Dios ta maeteng nan
pammati tako ken siya. Tay
no siya di nan ommat et
mapopos-a nan nemnem
tako dapay omosto et awaten
tako nan gawigawis ay
ogalin Jesu Kristo.
14 No siya di nan ikkan
tako et baken tako dadlo
kanega onga ay nalaka ay
mamati isnan kompolmi
ay dengngena tay adi tako
aped mamatpati isnan teken
ay solsolo ya adi tako
gedan masiksikapan isnan
nalaing ay men-al-allilaw ay
mangisolsolo isnan baken
tet-ewa.
15 Owen, baken nalaka
koma ay masokatan nan
pammati tako nodi kalka-
liyen tako isnan ib-a tako
nan tet-ewa ay mait-itdo
gapo isnan layad tako ken
daida ta omosto nan pam-
mati tako ken Jesu Kristo
et komaneg nan ogali tako
isnan ogalina tay siya nan
kaneg tako olo
16 ya datako nan kanegna
awak. Iyap-apowana datako
ta mapopos-a nan nemnem
tako ay menbinadang. Tay
am-in ay paltin di awak et
no ikkanda nan layden nan
olo et pomigpigsa ya domak-
dakkel nan awak. Et siya nan
kaneg tako no menlinayad
tako.

Komaneg Koma Isnan Ogalin Apo Dios Nan Ogaliyo

17 Ibagak nan naay ken
dakayo tay si Apo Jesus
nan mangkayat ay ibagak.
Masapol ay adiyo itoltoloy
ay mang-ikkan isnan ogalin
nan adi mamati ken Apo
Dios tay nan ik-ikkanda
ya nan nemnemda et adi
kapaay.
18 Gapo tay menkenteg nan
toktokda ay adida kabagba-
gaan et egay natanggewan
nan nemnemda isonga mai-
wed ken daida nan biyag ay
ited Apo Dios.
19 Isonga maid polos
bainda tay apedda ik-ikkan
nan layden nan awakda ay
adida ten-en nan ik-ikkanda
ay ngawi.
20 Ngem dakayo et baken
kaneg todi nan sinolsoloyo
isnan maipanggep ken
Kristo.
21 Tay dinngeyo met nan
tet-ewa ay initdomi ay
maipanggep ken siya et siya
nan solsolotenyo.
22 Isonga kaanenyo nan
sigod ay nemnemyo ya
ogaliyo tay nan ngawi ay
layden nan awak tako et siya
nan mang-allilaw ken datako
ay mang-ik-ikkan isnan
ngawi ya siya nan mang-
engew ay mangipangawi ken
datako.
23 Isonga masapol ay ma-
sokatan nan ogaliyo ya nan
nemnemyo is gawis.
24 Dawatenyo nan mang-
pabalowan Apo Dios isnan
biyagyo ta komaneg kayo
ken siya et maila ay na-
pabalo nan biyagyo isnan
tet-ewa ya nadiosan ay ik-

ikkanyo.

25 Isonga adi tako koma menkamkampot nodi nan tet-ewa et kedeng nan kankanan tako isnan ib-a tako tay datako ay mamati et naitapi tako am-in isnan awak Jesu Kristo.

26 No makaliget tako datakot pabaewen nan nemnem tako ta adi tako bomasol ay mang-ikkan is ngawi. Adi tako koma itoltoloy nan liget tako isnan sin-agew

27 tapno maid wayan Satanas ay mangdolog ken datako.

28 No waday mangakew ken dakayo et masapol ay isaldengna et ta bomikas ay men-obla is katagowana ya tasiyay wada gedan di ibadangna isnan kodokdo.

29 Adi tako koma menkalkali is ngawi nodi am-in ay kankanan tako et nan bomadang ay mangipapigsa ya mangipaosto isnan nemnem di mendedenge.

30 Nan esa pay et adi tako koma ipaseseg-ang nan Ispirito Santo tay nan menteteana ken datako nan mangipaila ay ipogaw Apo Dios datako ya siya abes nan mangipagtek ay maitapi tako ay maisalakan isnan kasin omaliyan Jesu Kristo.

31 Isonga adiyo koma aamisen nan ib-ayo. Masapol ay kaanenyo am-in ay sakit di nemnemyo ya nan bongetyo ken daida. Adi kayo makisapsape ya makisongsongbat ya adiyo taytayoktoken nan ib-ayo.

32 Baken koma kaneg todi nan ikkan tako nodi meninanos tako ya ipaila tako nan seg-ang tako isnan ib-a tako. Menpinakawan tako ay kaneg nan inikkan Apo Dios ay mangpakawan ken datako gapo ken Jesu Kristo.

5

Mentetee Kayo Koma Isnan Menpat-a

1 Gapo tay datako nan anak Apo Dios ay laylaydena et siya koma nan toltoladen tako ta komaneg tako ken siya.

2 Laylayden tako koma nan ib-a tako ay kaneg nan pananglayad Kristo ken datako. Inyoogna nan awakna ay matey tasiyay mabalin ay pakawanen Apo Dios nan basbasol tako isonga pinagasingna si Apo Dios isnan inikkana.

3 Isonga adi kayo koma makikamkamolala ya menag-agom. Adi kayo aped mensodsodok isnan kaneg todi ay ngawi. Baken kaneg todi koma nan ikkan nan ipogaw Apo Dios.

4 Adi maibagay ay menkalkali is ngawi wenno naalas nan ipogawna nodi nan gawis koma nan kankanana tasiyay madayaw si Apo Dios

5 tay gegetken tako ay adi mabalin ay maitapi isnan mentolayan Kristo ya si Apo Dios nan mang-ikikkan is ngawi ay kaneg nan makikamkamolala ya nan

naagom. Nan naagom et nan
kinaagomna nan kinadiosna
tay siya nan kapatgan ken
siya.
6 Adi kayo maal-allilaw
isnan menkamkampot ay
mangmangwani en baken
ngawi nan mang-ikkan isnan
kaneg todi. Tay nan kaneg
todi ay maik-ikkan et siya
nan gapo ay makaliget si Apo
Dios isnan adi mangpati ken
siya isonga dosaena daida.
7 Isonga adi kayo maibob-
oweg isnan kaneg da todi ay
ipogaw.
8 Tay id kasin et kaneg
menbolinget nan nemnemyo
ngem id wani ay tinanggewan Jesu Kristo nan nemnemyo et kaneg kayo mentetee
isnan menpat-a gapo isnan
naitapiyanyo ken siya isonga
ikkanyo nan osto ay ikkan
nan mentetee isnan menpat-
a.
9 Tay nan ipaik-ikkan Jesu
Kristo isnan tinanggewana
et nan am-in ay gawis, nan
nalinteg ya nan tet-ewa.
10 Solowenyo koma day-
opay ikkan nan layden Apo
Jesus.
11-12 Adi kayo makiik-ikkan
isnan adi kapaay ay ik-
ikkan di egay katanggewan
di nemnemna. Owen, tay
nan ik-ikkanda ay ngawi ay
adida ipapaila et kababain
is aped masodsodok. Ngem
nan gawis ay ik-ikkanyo et
siya nan kanega silaw ay
mangipaila isnan kangawin
nan ik-ikkanda tasiyay
omapalda koma isnan gawis
dadat isaldeng nan ngawi.
13 Tay no masilawan nan
wada isnan menbolinget
et maila nan tet-ewa ay
kanegna.
14 Daet no ilaenda nan kan-
gawida et matanggewan nan
nemnemda dadat menbalin
is gawis. Et siya nan gapo ay
wada nan day-eng ay naay,

“Magidoka ay naseyep.
Matagoka ay natey,

Ta tanggewan Kristo nan
nemnemyo.”

15 Isonga masapol ay nem-
nemen tako ay gawis nan ik-
ikkan tako ta adi tako kaneg
maong-ong-ong nodi kaneg
tako koma nan masilib
16 ay mang-ik-ikkan is
gawis. Siya di nan ikkan tako
koma tay id wani et adoado
nan mang-ik-ikkan is ngawi.
17 Adiyo koma oong-ongen
nodi nemnemenyo nan lay-
den Apo Jesus ay ikkanyo.
18 Adi kayo menbotboteng
tay nan maboteng et adina
getken nan kankanana
ya nan ik-ikkana. Nodi
nan Ispirito Santo koma
nan mangipanemnem ken
dakayo isnan gawis.
19 No madadagop kayo
dakayot menkanta ay mang-
dayaw ken Jesu Kristo ngem
masapol ay tet-ewa koma ay
dayawenyo siya isnan nem-
nemyo ta baken kedeng nan
topekyo is mangdaydayaw.
20 Ya men-iyaman kayo
ken Apo Dios ay Ama tako
isnan am-in ay om-ommat
olay no gawis wenno nali-
gat gapo isnan inikkan Jesu
Kristo ay Apo tako.

Nan Osto Ay Ikkan Nan Sin-asawa

21 Menpinateg kayo tay siya nan layden Kristo ay Apo tako ay ikkanyo.

22 Dakayo ay bababai et patgenyo nan as-awayo ay kaneg nan panangpategyo ken Apo Jesu Kristo.

23 Tay nan lalaki nan apowen nan asawana ay kaneg gedan si Jesus ay apon nan mamati ken siya tay kaneg siya nan olon di mamati tay siya nan nangisalakan ken datako ay kanegna awak.

24 Isonga masapol ay patiyenyo ay bababai nan am-in ay kanan nan as-awayo ay kaneg nan mang-patpatiyan tako isnan am-in ay layden Kristo.

25 Dakayo abes ay lalalaki, masapol ay laylaydenyo nan as-awayo ay kaneg nan pananglayad Jesu Kristo isnan ipogawna. Tay nan inikkana et intedna nan awakna ta isalakana datako

26 tasiyay menbalinena datako ay ipogawna ay maid basolna. Tay kanegna inowasan nan basbasol tako isnan nabonyagan tako ay mangipaila ay patiyen tako am-in nan wada isnan kalin Apo Dios.

27 Nan gapo ay natey siya et ta kaanena nan am-in ay basol tako tasiyay no omali siya ay mang-ala ken datako et gawis tako ay maid polos kadelawana isnan pangiil-ana.

28 Isonga dakayo ay lalalaki et masapol ay lay-laydenyo nan as-awayo ay kaneg nan pananglayadyo isnan awakyo tay nan asawam et kanegmo gedan awak.

29 Tay maiwed ipogaw is mang-adi isnan awakna nodi ayowanana. Et kaneg todi nan ik-ikkan Kristo ken datako ay mamati

30 tay ibilangna ay awakna datako.

31 Wada nan naisolat ay kalin Apo Dios ay kanana en, “No makiasawa nan lalaki et taynana nan amana ya inana ta maipos-a isnan asawana et menbalinda ay es-esa.”

32 Naligat ay magtek nan kayatna ay kanan ngem ken sak-en et idiligko nan sin-asawa ken Kristo ya nan ma-mati ken siya.

33 Ngem naay pay di kanana ay maipanggep ken dakayo ay sin-asawa. Sik-a ay lalaki et masapol ay laylaydem nan asawam ay kaneg nan pananglayadmo isnan awakmo. Ya sik-a pay abes ay babai et masapol ay patpatgem abes si asawam.

6

Nan Osto Ay Ikkan Nan Onga

1 Dakayo ay ongong-a, patiyenyo nan ama ya inayo tay siya nan osto ay ikkan nan maitapi ken Jesu Kristo

2 tay wada nan bilin Apo Dios ay mangwani en, “Mas-apol ay patpatgem da amam ken inam.” Siya di nan omon-ona ay bilin Apo Dios

ay wada nan ibagana ay ommat no matongpal.
3 Kanana en, “No tongpalem na et gawis nan
ommat ken sik-a dakapay
matatago ay mabayag isnan
naay ay batawa.”
4 Dakayo pay ay am-a ya in-
a et adiyo paligligten nan an-
akyo nodi itdoyo nan gawis
ay layden Jesu Kristo ya
bagbagaanyo daida tasiyay
gawis nan ik-ikkanda.

Nan Osto Ay Ikkan Nan Baa Ya Nan Apoda

5 Dakayo ay baa et
patiyenyo nan apoyo isnan
batawa. Ipakatmo koma nan
kabaelam ay mang-ikkan
isnan ibagana ken sik-a ay
kaneg nan ikkam no si Kristo
nan mangbaa ken sik-a.
6-7 Baken koma kedeng nan
mangiil-an nan apom ken
sik-a is mang-ikkanam isnan
oblam ta dayawen daka nodi
men-gasingka dakapay men-
gaget koma ay mang-ikkan
isnan am-in ay ibagana tay
siya nan layden Apo Dios.
Ikkam di tay nenemnemem
ay baken kedeng nan ipogaw
is apom nodi nan osto ay
apom et si Kristo
8 tay getkenyo ay ligalowan
Apo Dios nan mang-ik-ikkan
is gawis olay no baa siya
wenno baken.
9 Dakayo abes ay wada
nan baana et masapol ay
gawis abes nan ikkanyo is-
nan baayo. Adiyo paeg-
egyaten daida tay getkenyo
ay es-esang si Apo Dios id
daya ay Apoyo isnan baam
et maiwed pawedwed-ena is
ipogaw.

Nan Kaneg Salida Ay Ited Apo Dios

10 Siya na nan kombos nan
ibagak ken dakayo. Gapo is-
nan maitatapiyanyo ken Jesu
Kristo et dawatenyo ay pa-
pigsaena koma nan pam-
matiyo. Mabalin ay ikkana
gapo isnan panakabalina.
11 Tay datako et kaneg tako
makigobgobat isnan boso
tako ay si Satanas ay mang-
al-allilaw ken datako isonga
masapol ay osalen tako nan
am-in ay inted Apo Dios ay
salida ta adi tako maabak.
12 Tay baken ipogaw nan
kaboso tako nodi si Satanas
ya nan menkakekedse ay
kaanianito ya nan tap-in di
adi kaila ay mang-ik-ikkan is
ngawi ay men-ap-apo isnan
naay ay batawa ay kad-an di
menbolinget ay nemnem.
13 Siya di nan gapo ay
masapol ay osalen tako am-
in nan salida ay inyalin
Apo Dios tasiyay nakasagana
tako no waday ommat is
ngawi ta olay no pomigsa
nan ikkan Satanas et adi
polos makaabak ken datako.
14 Isonga isagana tako nan
naayda ay kanega salida ay
masapol ay osalen tako. Nan
mangibagaan tako isnan tet-
ewa et siya nan kanega ba-
likes ay salida. Nan gawis
ay ik-ikkan tako et siya nan
kanega salidan di pagaew.
15 Nan kaneg tako sapatos
ay mangipagawis isnan
mendad-aanan tako et
nan manglaydan tako ay

mangibaga isnan gawis ay
damag.
16 Nan mentoltoloyan di
pammati tako ken Jesu
Kristo et siya nan kaneg
tako kasay tay siya nan
isalida tako isnan ngawi ay
nemnem ya nan kaeegyat
ay om-ommat tay daida
nan kaneg menbidbidang
ay balbeg ay igaygayang
Satanas.
17 Nan kaneg abes salidan
nan olo tako et nan pammati
tako isnan nangisalakanan
Jesu Kristo ken datako. Ya
nan kaneg tako gamig ay
manggobat ken Satanas et
nan kalin Apo Dios ay inted
nan Ispirito Santo.
18 Nan esa pay ay salida
ay wada ken datako et nan
lowalo. Masapol koma ay
kanayon ay menlowalo tako
isnan badang nan Ispirito
Santo. Itoltoloyyo ay menlol-
owalo olay ngan nan om-
ommat dayopay adi kalka-
lingkingan ay ilowalowan
nan am-in ay ipogaw Apo
Dios.
19 Ilol-owalowanyo koma
abes sak-en ta itdon Apo
Dios nan kankanak no men-
isolowak ya ta tomoledak ay
mangipagtek isnan gawis ay
damag ay maipanggep ken
Jesu Kristo ay egay naipagtek
enggana id wani.
20 Siya di nan nangibaaan
Apo Dios ken sak-en et
siya nan gapo ay maiba-
balodak id wani. Isonga
ilol-owalowanyo sak-en ta
tomoledak koma ay man-
gibaga isnan kayatna.

Nan Kombos Nan Naay Ay Solat

21 Si Tikico nan ibaak ken
dakayo ta ipagtekna nan am-
in ay om-ommat ken sak-en.
Siya nan esay gawigawis ay
ib-ak ay naanos ay mangbad-
badang ken sak-en isnan ik-
ikkak ay pala ken Jesu Kristo.
22 Isonga inbaak siya ken
dakayo ta ipadamagna nan
om-ommat ken dakami isna
ya ta papigsaena nan nemne-
myo.
23 Dakayo ay bebsatko
ay mamati et sapay koma
ta si Apo Dios ay Ama
tako ya si Apo Jesu Kristo
nan mangipapigsa isnan
pammatiyo tapno liknaenyo
nan natalna ay nemnem ya
menlinayad kayo.
24 Ya sapay koma ta lik-
naen nan am-in ay manglay-
layad ay eng-enggana ken
Apo Jesu Kristo nan gawis ay
badang ya seg-ang Apo Dios.

Nan Solat Pablo Isnan Ipogaw id Filipos

Nan Maipanggep Isnan Solat

Naay nan solat Pablo isnan iFilipos. Daida nan damon di namati ken Kristo id Europa gapo isnan solsolon Pablo. Naibabalod si Pablo isdin nangisolatana isnan naay et mensakit nan nem-nemna gapo isnan ngawi ay kankanan nan tap-in di men-is-isolo maipanggep ken siya dapay madanagan isnan deeyday mamati ay wada id Filipos tay wada nan baken osto ay naitdo ken daida. Ngem olay no siya di et maila isnan naay ay solat nan gasing Pablo ya nan talekna gapo isnan pammatina ken Jesu Kristo.

Nan osto ay gapo ay nangisolatan Pablo isnan naay et ta menpasalamat isnan badang nan deeyday mamati ay wada id Filipos ken siya. Bagbagaana gedan daida tapno papigsaena nan pammatida olay no ngan nan ommat ken siya wenno ken daida. Inbagana en ipababada nan awakda ay kaneg nan inikkan Jesus tapno adida men-im-imot ya men-et-etek. Inpanem-nemna ken daida ay wada nan osto ay biyagda gapo isnan maitatapiyanda ken Kristo et nan layad Apo Dios ken daida nan gapo na. Tay naidya ken daida na gapo isnan pammatida ay baken gapo isnan nang-tongpalanda isnan linteg di Judio. Inpanemnem Pablo gedan nan gasing ya nan talnan di nemnem ay inidyan Apo Dios ken daida isnan naitatapiyanda ken Jesu Kristo.

Nan wada isna:

Login di solat 1:1-11
Nan inommat ken Pablo 1:12-26
Nan biyag di maitapi ken Kristo 1:27-2:18
Nan planon Pablo ken da Timoteo ken Epafrodito 2:19-30
Pamagbaga maipanggep isnan men-ap-apos ya nan ngawi ay solsoloda 3:1-4:9
Nan gasing Pablo isnan badang di iFilipos 4:10-20
Kombos di solat 4:21-23

Nan Login Nan Solat

1 Dakami da Pablo ken Timoteo ay baan Jesu Kristo nan mensolat ken dakayo ay mangipangpango ya mang-badbadang isnan mamati id issa Filipos ya ken dakayo am-in abes ay ipogaw Apo Dios issa gapo isnan pam-matiyo ken Jesu Kristo.

2 Sapay koma ta kanayon ay liknaenyo nan anos, layad ya natalna ay nemnem ay magapgapo ken Apo Dios ay Ama ya ken Jesu Kristo ay Apo tako.

Nan Lowalon Pablo

3 Isnan am-in ay mangnemnemak ken dakayo

daket men-iyaman ken Apo
Dios
4 ya men-gasingak isnan
mangilol-owalowak ken
dakayo am-in
5 gapo isnan nangbad-
badanganyo ken sak-en
isnan ik-ikkak ay mang-
it-itdo isnan gawis ay
damag maipanggep ken Jesu
Kristo. Tay enggana isdin
namatiyanyo enggana id
wani et nangbadbadang
kayo.
6 Isonga getkek ay itoltoloy
Apo Dios nan gawis ay
ik-ikkana isnan biyagyo
engganay maanaanay isnan
omaliyan kasin Jesu Kristo.
7 Kanayon ay nemnemne-
mek dakayo et osto no siya
nan ikkak tay makilaklak-am
kayo isnan oblak ay inted
Apo Dios. Kaneg id kasin
et binadbadanganyo sak-en
isnan nangipanpaneknekak
ay tet-ewa nan gawis ay
damag ay maipanggep ken
Jesu Kristo ya id wani et
itoltoloyyo ay olay naiba-
balodak. Isonga makilaklak-
am kayo isnan badang Apo
Dios ken sak-en.
8 Getken Apo Dios ay
dadama nan iliwko ken
dakayo tay laylaydek dakayo
ay kaneg nan pananglayad
Jesu Kristo ken dakayo.
9 Siya na nan ilowalok
ken Apo Dios. Idawdawatko
ay pomigpigsa kayet koma
nan layadyo ken siya ya
nan ikkanyo abes ay menli-
nayad ta mataptapiyan nan
getkenyo maipanggep ken
Apo Dios ya nan kabaelanyo
ay mangtek ken siya.
10 No siya di et getkenyo
ay mang-ikkan is gawis ta
awnit maiwed mangipabasol
ken dakayo isnan omaliyan
kasin Kristo tay gawis nan
ogaliyo.
11 Dat omad-ado nan gawis
ay ik-ikkanyo ay ipaikkan
Jesu Kristo tay kedeng siya
is makapaikkan. Siya nan
ikkana ta madaydayaw si
Apo Dios.

*Nan Badang Nan Nabalo-
dan Pablo*

12 Bebsatko, waay kananyo
en sinmaldeng nan maibag-
bagaan nan gawis ay damag
gapo isnan naibalodak.
Ngem egay tay amed pin-
migsa nan maibagbagaana.
13 Tay dinngen nan am-
in ay sosoldadon di ali ya
nan am-in ay ipogaw isna
ay maid teken is gapo ay
naibalodak nodi kedeng nan
pammatik ken Jesu Kristo.
14 Isonga pinmigsa nan
pammatin nan adoado ay
bebsat tako ken Apo Jesu
Kristo isnan nang-ilaanda
isnan ik-ikkak isnan naay
ay pagbalodan dadat amed
tomoled ay mangibaga isnan
kalin Apo Dios.
15 Tet-ewa ay wadada
nan mangibagbaga isnan
maipanggep ken Kristo ay
baken is osto ay gandatda
nodi gapo isnan apalda ken
sak-en. Ngem wada nan tap-
ina ay osto nan gandatda
16 tay nan maipanggep ken
Kristo nan ibagbagada gapo
isnan layadda ken sak-en

tay getkenda ay inpalobos
Apo Dios ay naibalodak
ta paneknekak ay tet-ewa
nan gawis ay damag ay
maipanggep ken Jesu Kristo.
17 Ngem san deeyda ay
omapal et apedda it-itdo nan
maipanggep ken Kristo tay
laydenda ay daida koma nan
mangipango isnan ado ay
ipogaw tay kananda en no
siya nan ikkanda et omam-
amed nan ligatko isnan naay
ay pagbalodan no dengngek
nan ik-ikkanda.
18 Ngem olay no siya di et
olay. Tay no ngawi wenno
gawis nan gandatda basta
maitdo nan maipanggep ken
Jesu Kristo et men-gasingak
met laeng.
19 Owen, mentoltoloy nan
gasingko tay getkek ay pag-
gawisak nan am-in ay inom-
mat ken sak-en gapo isnan
lowaloyo ya nan mangbad-
badangan nan Ispirito Santo
ken sak-en ay nan nang-
badbadang gedan ken Jesu
Kristo.
20 Nan namnamak ya nan
osto ay laydek et ta maiwed
koma ik-ikkak is gapo ay
mabainak ken Apo Dios.
Et adi koma makmaksayan
nan toledko ta id wani ya
isnan omali ay agew et
maitoltoloy ay madaydayaw
si Jesu Kristo isnan ik-ikkak
isnan katatagowak ya olay
no mateyak.
21 Tay ken sak-en et isnan
matatagowak et ta ipailak
koma nan kinagawis Jesu
Kristo ngem no mateyak et
gawgawis pay tay omeyak
ken siya.
22 Ngem no matatagowak
et makaitoloyak isnan naay
ay nabanol ay ik-ikkak.
Isonga no sak-en nan men-
pili et adiyak getken no ngan
nan kagawisan
23 tay tet-ewa ay laydek
nan dowa. Kanak en gagag-
awis no komaanak isnan
naay batawa ta makiteeak
ken Kristo
24 ngem gapo tay mas-
apolyo sak-en et waay gaw-
gawis no adiyak matey id
wani.
25 Isonga gegetkek ay
adiyak matey id wani tay
masapol ay wadaak ken
dakayo tapno pomigpigsa
kayet nan pammatiyo dakay-
opay am-amed gomasing.
26 Kayatko gedan ay
matatago pay tapno isnan
awnitak somagongan kasin
ken dakayo et siya nan
amedyo mangdayawan ken
Jesu Kristo.
27 Ngem olay no ngan
nan ommat et masapol ay
ikkanyo nan osto ay ikkan
nan mamati isnan gawis ay
damag ay maipanggep ken
Jesu Kristo. Dat olay no
omeyak issa wenno adi et
nan dengdengngek koma ay
maipanggep ken dakayo et
itoltoloyyo ay maeesa nan
nemnemyo ay manggobat
ken Satanas ya nan baana ta
itakdegyo nan pammatiyo.
28 Adi kayo koma omeg-
egyat isnan mangbosboso
ken dakayo. Tay no to-
motoled kayo et siya nan
mangipagtek ay maabakda

et madosada ay eng-
enggana dapay dakayo nan
mangabak tay si Apo Dios
nan mangbadbadang ken
dakayo ta maitapi kayo ken
siya ay eng-enggana.
29 Tay naagtan kayo is
waya ay mamati ken Jesu
Kristo ta madayaw siya.
Ngem baken kedeng nan
pammatiyo is naited nodi
masapol gedan ay mapali-
gatan kayo ta madayaw siya.
30 Isonga maitapi kayo ken
sak-en ay manggobat ken Sa-
tanas ay kaneg nan inil-ilayo
ay nakigobgobatak id kasin
ya nan dengdengngenyo ay
ik-ikkak id wani.

2

*Nan Ogalin Kristo Nan To-
laden Tako Koma*

1 Getkenyo ay pinmigsa
nan nemnemyo gapo is-
nan pammatiyo ken Jesu
Kristo ya isnan layadna
ken dakayo. Makitetee ken
dakayo abes nan Ispirito
Santo ay mangbadbadang
ken dakayo. Getkenyo abes
ay menlinayad ya mensineg-
ang.
2 Isonga anayenyo pay
nan gasingko isnan ame-
dyo mangeesangan isnan
nemnemyo ay nan men-
ginayyemanyo ya menli-
nayadanyo.
3 Baken koma nan ma-
dayawanyo ya mait-ekanyo
is ik-ikkanyo nodi ipababayo
nan nemnemyo dayopay pat-
gen nan iib-ayo.
4 Baken kedeng nan pag-
gawisanyo is nemnemenyo
nodi olay nan masapol nan
iib-ayo.
5 Solotenyo koma nan
kaneg nan nemnem Jesu
Kristo.
6 Olay no Dios si Kristo et
adina nemnemnemen
nan kinangatona
7 Nodi tinaynana nan kinan-
gatona et menbalin is
ipogaw danat ibilang
ay baa siya.
8 Isnan ninbalinana is
ipogaw et inpababana
nan nemnemna
Ta tongpalena nan gandat
Apo Dios ken siya ay
enggana isnan kaee-
gyat ay ikateyna ay
nan mailansaana is-
nan kros.
9 Isonga siya nan gapo ay
inpangaton Apo Dios
siya
Ta siya nan kangangatowan
isnan am-in ay wada
10 Ta nan am-in ay wada et
dayawenda siya.
Nan wada id daya ya isnan
batawa ya nan nat-
natey gedan
Et awnitda menpalintomeng
am-in ay mangdayaw
ken siya
11 Ay mangwani en si Jesu
Kristo nan es-esa ay
Apo.
Et siya di nan kaiday-
dayawan Ama tako ay
si Apo Dios.

*Nan Mamati Et Kaneg
Silaw Isnan Batawa*

12 Isonga naay di ibagak
ken dakayo ay laylaydek.
No siya di nan inik-ikkan
Kristo et masapol abes ay

managpati tako. Isnan kad-
ak ken dakayo et pinatpatiyo
sak-en ngem id wani ay
maiwedak ken dakayo et am-
amed koma nan ikkanyo ay
mangpati isnan ibagbagak.
Itoltoloyyo ay mang-ikkan
isnan layden Apo Dios ta
matongpal nan gandatna
ay omosto nan pammatiyo.
Ngem gapo tay adi kayo
makatongpal no adina
badangan dakayo et masapol
ay ikabainyo ya iyegyatyo
siya.
13 Tay si Apo Dios ay
mentetee ken dakayo nan
mang-it-ited isnan layadyo
ay mang-ikkan isnan lay-
dena ya isnan kabaelanyo ay
mangtongpal gedan.
14 Isnan am-in ay ik-
ikkanyo et masapol ay adi
kayo menlilili ya adi kayo
gedan makisongsongbat
15 ta maiwed koma
makaipabasol ken dakayo
ay an-ak Apo Dios. Olay no
makitetee kayo isnan mang-
ik-ikkan is ngawi isnan naay
ay batawa et adi kayo koma
maal-alisan isnan ngawi ay
ik-ikkanda nodi maila koma
ay gawis ya osto nan ik-
ikkanyo tay kanegyo nan
silaw ay mangtanggew isnan
nemnem di ipogaw isnan
batawa.
16 Tay nan kalin Apo Dios
ay it-itdoyo et siya nan mang-
ited ken daida isnan biyag
ay maid patenggana. No
siya di nan ik-ikkanyo et
men-gasingak ay mang-it-ek
ken dakayo isnan omaliyan
kasin Kristo tay nan ik-
ikkanyo nan mangipaila ay
mapaay nan inpakpakatko
ay inik-ikkan.
17 Waay awnitak mapatey
gapo isnan oblak ay pala
ken Apo Dios ngem olay tay
siya nan mangipapigsa isnan
pammatiyo. Kaneg nan
pammatiyo nan igasingyo
ken Apo Dios isonga men-
gasingak tay kega anayan
nan kateyak nan igasingyo.
18 Isonga olay no awnitak
matey et makigasing kayo
koma ken sak-en.

Da Timoteo Ken Epafrodito

19 Adi mabayag et ibaak
si Timoteo ken dakayo no
ipalobos Apo Jesu Kristo
tasiyay no somagong siya
daket men-gasing gapo isnan
ipadamagna ay maipanggep
ken dakayo.
20 Maid teken is ib-ak
ay mangnemnemnem is
paggawisanyo nodi siya et
kedeng
21 tay nan tap-ina et ke-
deng nan paggawisanda is
apedda nemnemnemen ay
baken nan layden Jesu Kristo
ay ikkanda.
22 Ngem si Timoteo et
getkenyo met ay gawis
nan ogalina tay kaneg
kami sin-ama gapo isnan
mang-it-itdowanmi isnan
maipanggep ken Jesu Kristo.
23 Isonga ibaak siya ken
dakayo ay dagos no getkek
nan mabanagan nan kasok.
24 Et sapay koma abes ta
ipalobos Apo Jesu Kristo ay
adi mabayag daket omey
gedan ken dakayo issa.

25 Ngem kanak en mas-
apol ay pasagongek issa ay
dagos nan ib-a tako ay si
Epafrodito. Kanegko besat
siya tay nakiiib-a ken sak-en
ay kaneg soldadon Apo Dios
gedan. Siya nan inbaayo ken
sak-en ay mangbadang isnan
am-in ay masapolko.
26 Ngem ipasaak siya ken
dakayo issa tay mailiw ken
dakayo et am-amed nan seg-
angna isnan nanggetkana ay
dinngeyo ay nasakit siya.
27 Tet-ewa ay pilmi nan
sakitna tay nganngani ay
matey ngem sineg-angan
Apo Dios siya et ginmawis.
Baken kedeng siya is sineg-
angan Apo Dios nodi sak-
en gedan ta adi omam-amed
nan ligatko no matey siya.
28 Isonga kakakakayatko
ay pasagongen siya ta
gomasing kayo kasin no
ilaenyo siya ya ta makesayan
nan danagko gedan.
29 Ipailayo koma ay
men-gasing kayo isnan
somagongana issa tay siya
nan tet-ewa ay besat tako
gapo isnan pammatina ken
Apo Dios. Nan ipogaw ay
kaneg ken Epafrodito et
gawis no patgenyo.
30 Tay gistay ay matey
gapo isnan inik-ikkana ay
maipanggep ken Kristo.
Adina imotan nan biyagna
ay mangbadbadang ken sak-
en isnan kamaidyo.

3

Nan Osto Ay Paggawisan

1 Kasinak ibaga ken
dakayo ay bebsatko en men-
galalasing kayo koma gapo
isnan naitapiyanyo ken Apo
Jesu Kristo. Adiyak maom-
oma ay mangibagbaga isnan
inbagbagak ken dakayo tay
masapol ay maawatanyo ay
osto ta adi mangawngawn-
gaw nan pammatiyo.
2 Makailanyo nan menken-
teg nan toktokda ay mang-ik-
ikkan isnan ngawi tay ipap-
atida en no egay kayo kas-
egyatan et adi kayo kano
maitapi ken Apo Dios.
3 Ngem datako nan tet-ewa
ay an-ak Apo Dios tay baken
kadi nan segyat di kailasi-
nan nan tet-ewa ay anakna
nodi nan mangdaydayawan
tako ken Apo Dios isnan
kabaelan nan Ispirito Santo
ya nan mangipapangatowan
tako ken Jesu Kristo. Siya
nan osto ay talken tako, ay
baken nan maikkan isnan
awak tako ta katongpalan
nan linteg ay kaneg nan kas-
egyatan di ipogaw.
4 No waday ipogaw is ma-
balin ay talkena isnan am-
in ay inik-ikkana et maid
teken nodi sak-en. No wa-
day mangwani en maitapi
siya ken Apo Dios gapo is-
nan inik-ikkana ya nan kai-
pogawna et am-amed ken
sak-en
5 tay ilaenyo, tet-ewa ay
Judiowak tay Judio gedan da
ama isonga nasegyatanak is-
din maikawao ay agewko.
Sak-en nan esay apon din
si Israel tay nan anakna ay
din si Benjamin nan apok et

maid apok is baken Judio. No
maipanggep isnan linteg ay
inted Apo Dios ken Moses et
tinongpalko am-in dadi tay
Fariseowak.
6 Pilmi nan nangpalpali-
gatak isnan mamati ken
Jesus tay kanak en mamaid-
enda nan lintegmi. Maiwed
met nangpabpabasol ken
sak-en maipanggep isnan
linteg Moses tay tinongtong-
palko od am-in.
7 Ngem am-in dadi ay
kanak en paggawisak et
id wani ibilangko ay maid
obpay paayda tay si Kristo
et kedeng nan mang-ited is
pagawisan di ipogaw.
8 Baken kedeng di nodi ibi-
langko ay maid polos paay
nan am-in no idiligko daida
isnan kagawisan ay maid
kanegna isnan makiib-aak
ken Jesu Kristo ay Apok.
Gapo ken siya et tinaynak
nan am-in tay laydek ay
getken ay osto si Jesu Kristo
9 tapno maitatapiyak ken
siya. Baken nan gawis ay
ikkak ay mangtongpal isnan
linteg di gapo ay maibilan-
gak ay gawis nodi isnan pam-
matik ken Jesu Kristo. Tay
si Apo Dios nan kagapowan
nan kinagawis nan mamati
ken siya et gawis nan pangi-
ilaana ken daida gapo isnan
pammatida.
10 Isonga laydelaydek
ay maawatak ay osto si
Kristo. Padasek koma
abes nan kabaelan Kristo
ay wada ken siya isnan
kasina natagowan. Kayatko
ay mapaligatak ay kaneg
nan napaligatana ya olay
no mateyak ay kaneg nan
nateyana
11 tay namnamaek ay
no mateyak et tagowen
kasin Apo Dios sak-en ta
makiteteeak ken siya ay eng-
enggana.

*Ipakat Tako Ay Mang-
ikkan Isnan Layden Apo Dios*

12 Adiyak kanan en getkek
ay osto nan maipanggep
ken Kristo ya adiyak kanan
gedan en maiwed kolang
isnan ogalik. Ngem ipakatko
nan am-in ay kabaelak ta
ganabek koma nan gandat
Kristo isnan nangpabalinana
ken sak-en ay ipogawna.
13 Bebsatko, adiyak kanan
en makaikkanak isnan am-
in ay laydek ngem id wani
et baken nan am-in ay inik-
ikkak is nemnemnemek nodi
ipakatko ay mang-ikkan is-
nan layden Kristo.
14 Ipakpakatko ay mang-
ikkan isna ta ganabek nan
gon-gona ay awnit ited Apo
Dios ken datako ay nan
maitapiyan tako ken siya id
daya gapo isnan inikkan Jesu
Kristo.
15 Kaneg todi koma nan
nemnem tako am-in ay
naeteng nan pammatina.
Ngem no wada nan teken
di nemnemna ken dakayo et
si Apo Dios nan mang-itdo
isnan osto.
16 Nan masapol et nan
mang-ik-ikkanan tako isnan
am-in ay getken tako ay lay-
den Apo Dios.
17 Bebsatko, nan inil-
ilayo ay inik-ikkak nan

toltoladenyo koma. Inpail-
ilami nan osto ay maikkan
isonga ilaenyo nan deeyday
mangsolot tet-ewa
18 tay kaneg din inbag-
bagak id kasin et adoda
nan mang-ik-ikkan is ngawi
ay mang-ap-apos ken Jesu
Kristo tay kanegda iyawen
nan nateyana isnan kros. No
nemnemek daida et pilmi
nan sakit di nemnemko
isonga mentedtedted nan
agak.
19 Tay nan layden nan
awakda et kedeng nan
tongtongpalenda ay kaneg
siya nan diosda. Et nan
kababain ay maik-ikkan
nan laydenda ay ipail-
ila ya nan katatagowanda
isnan batawa et kedeng
nan apedda nemnemnemen.
Ngem nan menbanaganda
et madosdosada ay eng-
enggana isnan impilno.
20 Ngem teken ken datako
ay mamati tet-ewa tay olay
no mentetee tako isnan
batawa id wani ngem awnit
tako omey id daya ay osto ay
ili tako. Et siya gedan nan
magapowan nan sedsed-en
tako ay si Apo Jesu Kristo ay
nangisalakan ken datako.
21 Et awnitna menbalinen
nan naay kaseseg-ang ay
matmatey ay awak tako is
kaneg nan gawis ay awakna.
Et mabalin ay ikkana di gapo
isnan kabaelana ay men-apo
isnan am-in ay wada.

4

1 Isonga dakayo ay beb-
satko, papigsaenyo nan
pammatiyo ken Jesu Kristo.
Mailiiliwak ken dakayo ay
laylaydek tay dakayo nan
mangipagasgasing ken sak-
en ya dakayo pay nan gon-
gonak isnan men-it-itdowak.

Nan Pamagbagan Pablo

2 Dakayo Evodias ken Sin-
tike, pangaasiyo ta menki-
naawatan kayo tay keg kayo
sinbesat gapo isnan pam-
matiyo ken Jesu Kristo.
3 Et sik-a abes ay matalek
ay gayyemko, kadya badan-
gam da tona ay bababai
ta menkinaawatanda. Tay
ninbikasda abes ay nang-
badbadang ken sak-en is-
din nangipadamdamagak
isnan maipanggep ken
Kristo. Owen, daida ken
da Clemente ya nan tap-
in di nangbadbadang ken
sak-en. Epdas inlistan Apo
Dios daida isnan liblona ay
listaan di matagotago ken
siya ay enggana.
4 Kanayon ay men-gasing
kayo koma gapo tay wada
si Jesu Kristo ken dakayo.
Kasinek kasin ay mangwani
en men-galalasing kayo
koma.
5 Ipailayo nan anosyo is-
nan am-in ay ipogaw. Ngan-
ngani nan omaliyan kasin
nan Apo tako.
6 Adi kayo koma aped
madadanagan is kompolmi
nodi menlowalo kayo ken
Apo Dios ta dawatenyo ken
siya nan am-in ay masapolyo
dakayopay men-iyaman ken
siya gapo isnan am-in.

7 No siya di nan ik-ikkanyo
et gawis nan nemnemyo is-
nan mamatiyanyo ken Jesu
Kristo tay idyan Apo Dios
nan natalna ay nemnem ay
adi tako manemnem.
8 Siya na nan kombos
nan ibagak ken dakayo ay
bebsatko, nemnemnemenyo
nan tet-ewa ya nan napateg
ya nan am-in ay osto ya
gawis ay ikkan nan ipogaw.
Nan am-in ay kadadayaw
nan nenemnemenyo koma.
9 Nan sinolsoloyo ken
sak-en ay inil-ilayo ya nan
dindinngeyo et siya dadi nan
ikkanyo. Et adi taytaynan
Apo Dios dakayo danapay
pagawisen gedan nan nem-
nemyo.

Nan Gasing Pablo Isnan Badangda Ken Siya

10 Men-galalasingak ya
daydayawek si Apo Dios
gedan tay olay no nabayag ay
egay kayo nangbadbadang
ngem isnan inpaiyaliyo id
wani et ipailayo kasin ay
kayatyo ay mangbadang ken
sak-en. Getkek ay egayyo
kinalingkingan sak-en ngem
maid wayayo ay bomadang.
11 Adiyak kanan na gapo
isnan kakolang di masapolko
tay inmingsaak ay mang-itpe
isnan kompolmi ay ommat.
12 Pinadpadasko nan
kakolang di masapolko ya
nan kasoblana gedan isonga
id wani olay no maoowatak
wenno mamabsogak ya olay
no kolang wenno sobla nan
masapolko et mapnekak
gedan ay adiyak menlilili.
13 Mabalin ay makaitpeak
isnan am-in ay ommat tay
nan kabaelan Kristo nan
mangbadbadang ken sak-en.
14 Ngem olay no siya di et
gawis met laeng tay mang-
badbadang kayo isnan ma-
ligligatak.
15 Dakayo ay iFilipos et
getkenyo met ay din damda-
mon di nangibagbagaak
isnan gawis ay damag isdin
nagapowak id Macedonia
et maid teken is nangbad-
badang ken sak-en nodi
dakayo. Kedeng dakayo ay
mamati id issa nan nangiyal-
ali isdin masapolko.
16 Olay isdin kad-ak id
Tesalonica et baken nam-
namingsan ay inpawpaw-
ityo nan masapolko.
17 Men-gasingak isnan
mangbadbadanganyo ken
sak-en ngem nan am-
amedko men-gasingan et
nan kawadan nan awnityo
gon-oden ay gon-gona ken
Apo Dios.
18 Id wani gapo isnan
inpaw-ityo ken Epafrodito
et adiyak makolangan is
masapolko nodi sobla. Ya
nan inyal-aliyo ken sak-
en et bakenak kedeng is
nangiyaliyanyo nodi ken
Apo Dios gedan isonga
men-gasing siya gedan tay
laydena nan inikkanyo.
19 Et si Apo Dios ay kakwa
isnan am-in et siya nan
mang-idya ken dakayo isnan
am-in ay masapolyo gapo
isnan naitapiyanyo ken Jesu
Kristo.
20 Isonga si Apo Dios ay

Ama tako nan daydayawen
tako ay eng-enggana koma.

Nan Kombos Nan Naay Ay Solat

21 Sak-en ya nan bebsatko
isna et nemnemnemenmi
dakayo issa am-in ay ipogaw
Apo Dios gapo isnan pam-
matiyo ken Jesu Kristo.
22 Am-in nan ipogaw
Apo Dios id isna Roma
et menpakomostada ken
dakayo gedan ngem am-
amed nan deeyda ay wada
isnan baey Ali Cesar.
23 Sapay koma ta si Apo
Jesu Kristo nan mangbad-
badang ken dakayo am-in
issa.

Nan Solat Pablo Isnan Ipogaw id Colosas

Nan Maipanggep Isnan Solat

Naay nan solat Pablo isnan mamati ay wada id Colosas ay esay ili ay asag-en di Efeso id Asia. Baken si Pablo isnan nangisolsolo isnan mamati ken Kristo id isdi ngem kinwanin Pablo en wada nan biyangna ken daida tay inbaana nan mamati id Efeso ay omey id isdi. Gintek Pablo en wada nan men-isisolo isnan baken tet-ewa id Colosas ay mangipapati en masapol kano ay daydayawen di ipogaw nan adi kaila esadapay maisalakan ya maitapi ken Apo Dios. Insoloda gedan en masapol ay matongpal nan am-in ay ogalida ay kaneg nan mensegyat ya nan masapol ay ikkanda isnan makmakan ya nan ib-an di ogali. Dat isolat Pablo na ta iyadina nan mangpatpatiyanda isnan deeyday baken tet-ewa. Kanana en kedkedeng si Jesu Kristo isnan makaited ken daida isnan osto ay kaisalakananda dapay nan deeyday baken tet-ewa ay solsolo et apedna paaddawiyen daida ken Jesus.

Inpaw-it Pablo ken Tikiko nan naay ay solat ay omey isnan iColosas. Inpaiyeyna gedan si Onesimo (4:9). Si Onesimo nan baa ay inpasagong Pablo ken Filemon ay apona. Et siya nan gapo ay insolatna nan solat ay Filemon.

Nan wada isna:
Login di solat 1:1-8
Nan kaneg Kristo ya nan inik-ikkana 1:9-2:19
Nan balo ay biyag is ken Kristo 2:20-4:6
Kombos di solat 4:7-18

Nan Login Nan Solat

1 Sak-en si Pablo ay nagapowan nan solat ay naay et inaboloyan abes Timoteo ay ib-a tako ay mamati. Apostolis Jesu Kristo sak-en gapo tay esangak ay pinilin Apo Dios.

2 Mensolatak ken dakayo ay matalek ay bebsatmi ay ipogaw Apo Dios id issa Colosas gapo isnan pammati tako ken Jesu Kristo.

Sapay koma ta kanayon ay liknaenyo nan anos, layad ya natalna ay nemnem ay magapgapo ken Apo Dios ay Ama tako.

Nan Men-iyamanan Pablo Ya Nan Lowalona

3 No ilowalowanmi dakayo ken Apo Dios ay Aman Jesu Kristo ay Apo tako et kanayon ay men-iyaman kami ken siya

4 tay dinamagmi ay napigsa nan pammatiyo ken Jesu Kristo ya pilmi abes nan layadyo isnan am-in ay ipogaw Apo Dios.

5 Siya di nan ik-ikkanyo tay getkenyo ay awnityo dawaten nan insaganan Apo Dios

ken dakayo id daya et siya
dadi nan namnamayo eng-
gana isnan nangdengnganyo
isnan tet-ewa ay gawis ay
damag ay maipanggep ken
Jesu Kristo.
6 Nan naay gawis ay damag
ay inomdan ken dakayo id
kasin et maipadamdamag id
wani isnan am-in ay il-ili
isnan batawa isonga ma-
mati nan adoado ay nang-
denge dadat sokatan nan
ogalida ay kaneg nan na-
sokatan din ogaliyo gedan is-
din namatiyanyo. Tay eng-
ganay dinngeyo na et na-
padasanyo nan badang Apo
Dios isonga getkenyo et nan
kinatet-ewana.
7 Nan nang-itdo isnan
naayda ken dakayo et si
Epafras ay esay matalek ay
baan Jesu Kristo. Siya nan
esa ay laylaydek ay ib-ami ay
men-it-itdo.
8 Inbagana ken dakami
nan manglaylaydanyo isnan
ib-ayo ay maid teken is na-
gapowana nodi nan Ispirito
Santo.
9 Isonga engganay din-
ngemi nan pammatiyo ken
Jesu Kristo et adimi isal-
saldeng ay mangilol-owalo
ken dakayo. Dawdawatenmi
ken Apo Dios ta ipagtekna
ken dakayo nan am-in ay
laydena ay ik-ikkanyo ya ta
awatenyo koma nan am-in
ay silibna ay ipagtek nan
Ispiritona.
10 Dat mabalin ay ikkanyo
nan layden Apo Dios ta
dakayo nan mangipaila
isnan gawis ay ogalin di
mamati ken Kristo ya nan
mangipagasing ken siya
daet dadlo omad-ad-ado nan
getkenyo ay maipanggep ken
Apo Dios.
11 Dawdawatenmi abes
nan panakabalin Apo Dios
ay maid kanegna ta siya
nan mangipapigsa isnan
pammatiyo ta olay ngan
di ommat ken dakayo et
mabalin ay maanosanyo ya
gomasing kayo.
12 Et baken siya di et
kedeng nodi men-iyaman
kayo pay ken Dios Ama ay
nang-idya isnan kalebben-
gan tako ay makitawid
isnan ipatawidna isnan
ipogawna ay natanggewan
nan nemnemda.
13 Insalakana datako is-
nan kabaelan Satanas ay
apon di menbolinget nan
nemnemda. Tay intapina
datako isnan mentolayan
Jesu Kristo ay laylaydena ay
Anakna ay
14 nangsobot ken datako
ta mapakawan nan basbasol
tako.

Nan Kaneg Jesu Kristo Ya Nan Inikkana

15 Si Jesu Kristo et siya
nan nangipaila no ngan nan
kaneg Apo Dios ay adi kaila.
Si Kristo ay kangatowan et
nawawada esapay mawada
nan am-in ay naboliw
16 et gapo ken siya et
naboliw am-in ay wada id
daya ya isnan batawa. Tay
siya nan nangboliw isnan
am-in ay maila ya nan adi
kaila, olay nan aanghel ya
nan tap-in di manakabalin

ay adi kaila ya nan kababaan
enggana isnan kangangatowan. Inpasapon Apo Dios
dana ken Kristo et siya na
nan naikkan ta madayaw si
Kristo.
17 Nawawada si Kristo esapay mawada nan am-in et
mentoltoloy nan am-in ay
wada gapo ken siya.
18 Siya gedan nan kaneg
tako toktok ay mamati ya
datako nan kanegna awak.
Tay siya ay Anak Apo Dios
nan nagapowan nan balo ay
biyag tako tay natago kasin
siya isonga matatago abes
ay enggana nan mamati ken
siya. Isonga siya nan kangatowan isnan am-in.
19 Layden Apo Dios ay nan
am-in ay wada ken siya et
masapol ay wada gedan ken
Jesu Kristo ay Anakna isonga
paliso nan kadiosda.
20 Et layden Apo Dios
gedan ay maipos-a kasin
ken siya nan am-in ay wada
isnan batawa ya id daya tay
naisiyanda ken siya. Isonga
kinaana nan naisiyananda
isnan inmayosan nan basan
Kristo isnan nateyana isnan
kros.
21 Olay dakayo id kasin
et naiyaaddawi nan nemnemyo ken Apo Dios tay kanegyo boso siya gapo isnan
ngawi ay ninemnemnemyo
ya nan inik-ikkanyo.
22 Ngem id wani baken
kaneg todi tay ninbalinen
Apo Dios dakayo ay ib-ana
gapo isnan nateyan nan
Anakna isnan kros. Gapo
isdin nateyana et nadalosan
nan basbasolyo tasiyay
gawis nan pangiilaan Apo
Dios ken dakayo ay maid
kadeldelawanyo.
23 Ngem masapol ay
ipakatyo ay mangitoltoloy
isnan pammatiyo. Adi
kayo koma kaaw-awis ay
mangtaynan isnan pammatiyo ya isnan dinngeyo
tay maid teken is namnaman
di ipogaw ay maitapi ken
Apo Dios no baken nan
naay ay gawis ay damag ay
maipanggep ken Jesu Kristo.
Nan naay ay makwani en
gawis ay damag et naiwalas
isnan batawa. Et sak-en
si Pablo ay esay mangibagbaga.

Nan Badang Pablo Isnan Mamati

24 Olay no mapalpaligatak
isnan naay ay pagbalodan
gapo isnan naay ay it-itdok
ken dakayo ay baken Judio et
men-gasingak kayet tay ananayak nan am-in ay kinwanin Kristo en masapol ay
liknaek gapo isnan iib-a tako
ay mamati ay kanegna awak.
25 Si Apo Dios nan nangpili ken sak-en ta badangak
nan am-in ay mamati. Amamed dakayo ay baken Judio
ta ipagtekko ken dakayo nan
am-in ay kinwanin Apo Dios
ay maikkan.
26 Enggana id sang-adom
et maid nakagtek isnan
ninemnem Apo Dios ay
awnit maikkan ngem id wani
et inpagtekna ken datako ay
ipogawna

27 et maitapi kayo gedan
ay baken Judio isnan ipogaw
ay nangipagtekana. Maid
kais-ison nan kaskasdaaw
ay ninemnemna ay naay,
makitetee si Kristo ken
datako et siya nan poon nan
namnama tako ay maitapi
ken Apo Dios.
28 Isonga si Kristo nan
ibagbagami isnan am-in
ay ipogaw. Itoltoloymi ay
mangbagbaga ya mang-
it-itdo isnan am-in ay
getkenmi ay maipanggep
ken Kristo tasiyay maeteng
koma nan nemnemda am-
in maipanggep isnan pam-
matida.
29 Ipakatko ay mang-ikkan
is dana isnan am-in ay
kabaelak et nan napigsa ay
kabaelan Jesu Kristo nan
nagapowan nan kabaelak.

2

1 Dakayo ay iColosas ya
iLaodicea ya am-in ay ma-
mati ay egayko inil-ila, kay-
atko ay getkenyo ay ipak-
pakatko nan kabaelak gapo
ken dakayo.
2 Tay nan laydek ay ommat
ken dakayo et ta pomigsa pay
nan pammatiyo ya mapos-a
nan nemnemyo gapo isnan
tet-ewa ay menlinayadanyo.
No siya di et maawatanyo
ay osto ta maid dowadowayo
isnan gawis ay mait-itdo ay
inpagtek Apo Dios ay egay
naipagtek id kasin et siya
nan maipanggep ken Jesu
Kristo.
3 Tay wada gedan ken Jesus
nan nemnem ya nan am-in
ay silib Apo Dios isonga siya
et kedeng nan makaipagtek
isnan ipogaw.
4 Ibagak nan naayda ken
dakayo ta adi kayo kaal-
allilaw isnan nalaing ay
men-allilaw.
5 Tay olay no adiyak
makitetee ken dakayo issa,
adiyak kalkalingkingan
dakayo et men-gasingak
gapo isnan napos-aan nan
nemnemyo ya isnan ki-
napigsan nan pammatiyo
ken Kristo.

Nan Kinagawis Nan Biyag Di Mamati Ken Kristo

6 Tet-ewa ay dinawatyo si
Jesu Kristo ay Apoyo isonga
masapol abes ay siya nan
patiyenyo ay bomadang is-
nan am-in ay ikkanyo.
7 Nan pammatiyo ken siya
et kaneg nan kaiw koma
ay andoando nan lamotna
tasiyay napaot. Solowenyo
pay nan naitdo ken dakayo
ay maipanggep ken siya
tasiyay pomigsa kayet nan
pammatiyo ya kanayon ay
men-iyaman kayo ken Apo
Dios.
8 Makailanyo nan mang-
aw-awis ken dakayo tay
kayatda ay allilawen dakayo
ta daida koma nan solotenyo.
Kaneg gawis nan it-itdoda
ngem nan kinatet-ewana et
maid paayna tay aped nan
ogalin di ipogaw id kasin ay
nagapo isnan ninemnemda
ay maipanggep isnan naay
batawa nan it-itdoda ay
baken nan nagapo ken
Kristo.
9 Tay si Jesu Kristo et nin-
balin is ipogaw ngem wada

kayet ken siya nan am-in ay
wada ken Apo Dios
10 isonga am-amed nan
kabaelan Jesu Kristo mo nan
am-in ay manakabalin et
nangatngato siya mo daida.
Et dakayo et maid kolangyo
isnan am-in ay masapolyo
tay wada ken dakayo nan
am-in ay wada ken siya gapo
isnan naitapiyanyo ken siya.
11 Id kasin et wada nan
inbagan Apo Dios ay men-
pasegyat nan Judio tay siya
nan mangipaila ay ipogawna
daida ngem id wani et wada
nan teken ay makaan abes
ken datako ay mangipaila
ay ipogawna datako. Nan
makaan id wani gapo isnan
maitapiyan tako ken Kristo
et baken nan segyat nodi
nan makaanan nan ngawi ay
nemnem tako.
12 Tay nan kakaanan nan
nemnem tako ay ngawi et
maipaila isnan kabonyagan
tako tay kaneg tako natey
ya kaneg tako naitapi ken
Kristo ay naikaob datakot
matago isnan balo ay biyag
ken siya gapo isnan pam-
mati tako isnan kabaelan
Apo Dios ay nangtago ken
Jesu Kristo gedan.
13 Isdin egay kayo na-
matiyan et kaneg kayo natey
gapo tay egay nakaan nan
basolyo ya maid getkenyo ay
baken Judio isnan linteg Apo
Dios. Ngem id wani tinagon
Apo Dios dakayo tay intapina
dakayo isnan balo ay biyag
Jesu Kristo. Pinakawan Apo
Dios nan am-in ay basol tako.
14 Id kasin et masapol ay
madosa tako tay egay tako
tinongpal nan linteg Apo
Dios ngem id wani et adi
masapol ay dosaena datako
ay mamati tay kinaana
nan basbasol tako isdin
nangikalowan Kristo isdin
nateyana isnan kros.
15 Et isdin nateyana in-
abakna si Satanas ya nan
iib-ana et siya abes nan
nangipailaana ay kinaana
nan kabaelan nan dimonyo
tay inabakna daida isnan
pangiil-an nan am-in ay
wada.
16 Isonga adiyo koma
patpatiyen nan mangpabas-
basol ken dakayo ay mang-
mangwani en lawa nan tapin
di makan ya mainom ya
nan kananda en masapol
ay maikkan isnan men-
obayaanda ay kaneg nan
bomeskaan nan bowan ya
nan Sabado ya nan tapin
di agew ay ibilangda ay
napateg.
17 Tay am-in da tona
et apedda is pangngalig
ay naitdo id kasin isnan
maipanggep isnan awnit
domateng. Ngem epdas
dinmateng met si Jesus ay
Kristo isonga soloten tako
siya.
18 Adi kayo abes masik-
sikapan isnan mangwani
en maid paayyo isonga
masapol kano ay dayawenyo
nan aanghel ta daida nan
kinatopekyo kano ken Apo
Dios ta itapina dakayo ken
siya koma. Kanan nan
naayda ay ipogaw en wada
kano nan inpagtek Apo Dios

ken daida ngem adiyo kadi
patpatiyen tay apedda men-
et-etek tay nan nemnemda et
kedeng nan nagapowana ay
baken ken Apo Dios.
19 Egayda itoltoloy ay ma-
mati ken Kristo dapay si
Kristo nan kaneg tako tok-
tok ya datako ay mamati
nan kanegna awak. Am-
in ay masapol nan awak
ta masiken et magapo is-
nan toktok et siya gedan nan
mangoolnos isnan awak ta
masiken ay osto ay kaneg
nan layden Apo Dios ay om-
mat ken datako.
20 Dakayo ay mamati et
kaneg kayo naitapi ken
Kristo isnan nateyana isonga
siya nan naipalobosanyo
isnan ogalin di ipogaw ya
isnan kananda en bilin di
adi kaila. No siya di dayon
aped patiyen kayet nan
lawlawaenda ay mangwani
en
21 adiyo gengen-an dadi ya
adiyo tamtamtaman dana?
22 Nan nagapowan nan
deey ay bilin et nan nemnem
di ipogaw et kedeng dapay
binoliw Apo Dios nan am-
in ta osalen nan ipogaw et
maamin.
23 Nan bilinda ay deey et
kanega wada nan kinagaw-
isna tay kananda en masapol
ay paligatenda nan awakda
dadapay ipabababa nan
nemnemda ay mangipaila ay
ipakpakatda ay mangdayaw
ken Apo Dios. Ngem maid
paay nan ik-ikkanda tay
wada kayet nan laylayden
nan awakda ya ngawi ay
nemnemda.

3

1 Ngem isnan natagowan
kasin Kristo et naitapi tako
ay natago isnan balo ay
biyag. No siya di, masapol ay
paayen tako nan mapaay ken
Kristo isnan makanawan
Apo Dios id daya ay kad-an
di mentolay.
2 Nan wada koma is-
nan nemnem tako et nan
maipanggep ken Kristo ta
baken nan wada isnan naay
batawa.
3 Tay datako ay mamati et
kaneg tako natey isnan naay
batawa. Ngem natago tako
kasin tay wada ken datako
nan biyag Jesu Kristo ay adi
kaila ay wada ken Apo Dios
id daya.
4 Tay si Kristo nan na-
gapowan nan tet-ewa ay
biyag tako et no somagong
kasin et mailak-am tako is-
nan pat-an nan kinagawisna
tay wada tako ken siya.

Nan Sigod Ay Inik-ikkan Tako Ya Nan Maik-ikkan Id Wani

5 Isonga masapol ay
adyanyo ay mang-ikkan
isnan am-in ay ngawi ay
sigod ay ogalin di ipogaw
isnan batawa ay kaneg nan
mamabai ya lomalaki ya
nan am-in ay layden nan
awak ay ngawi. Baken
kayo koma naagom tay nan
naagom et nan kinaagomna
nan kinadiosna tay siya nan
kapatgan ken siya.
6 Awnit dadama nan
panangdosan Apo Dios isnan

mang-ikkan isnan kaneg da
todi.
7 Isdin egay kayo na-
matiyan et nakiik-ikkan
kayo abes is dadi.

8 Ngem id wani masapol
ay isaldengyo abes ay mang-
ik-ikkan am-in is dana.
Adi kayo koma lomigliget,
makisongsongbat ya adiyo
taytayoktoken nan ib-ayo.
Adiyo gedan aamisen nan ib-
ayo. Masapol ay adiyo aped
pabalbal-en nan ol-olay ay
ngawi ay kali.
9 Adi kayo pay menlinli-
nastog tay inwasityo nan
sigod ay nemnemyo ya
ogaliyo
10 dayopay dinawat nan
balo ay nemnem ay inted
Apo Dios. Et an-an-
anayana nan naay ay gawis
ay nemnem ta mabalin
ay maawatan tako nan
maipanggep ken Apo Dios
datakopay komankankaneg
ken siya.
11 Ken Apo Dios et mai-
wed nateknan nan am-in
ay ipogaw ay inpabalina ay
an-akna ay olay no Judio
wenno baken, olay nasegy-
atan wenno egay ya olay no
nakaadal wenno egay, olay
baa wenno baken. Palipal-
isoda am-in ken Apo Dios tay
ipogawna daida ay mamati
ken Jesu Kristo et wada siya
ken daida.
12 Dakayo nan pinilin
Apo Dios ay ipogawna ay
laylaydena isonga masapol
ay nan laydena nan ik-
ikkanyo koma. Managseg-
ang ya managbadang kayo
koma isnan ib-ayo. Adiyo
koma pangangatowen nan
awakyo nodi ipababababayo
nan nemnemyo ta adiyo
paseseg-angen nan ib-ayo ya
managkoya kayo.
13 Men-inanos kayo isnan
iib-ayo ta no waday bomasol
dakayot menpinakawan ay
dagos. Menpinakawan kayo
ay kaneg nan inikkan Apo
Jesus ay nangpakawan ken
datako.
14 Nan kapapatgan ay
ikkanyo et menlinayad kayo
tay nan layad nan osto ay
poon nan kapopos-an nan
mamati.
15 Nan olnos ay nagapo
ken Jesu Kristo nan daw-
dawatenyo tay pinos-an Apo
Dios datako ay kaneg awak
Jesu Kristo isonga laydena ay
gawis nan menkakadwaan
tako. Ya adi tako koma kalka-
lingkingan ay men-iyaman
ken siya.
16 Adiyo kalkalingkingan
nan am-in ay dinngeyo ay
inbagan Kristo nodi osalenyo
nan silib ay intedna ken
dakayo ay men-initdo ya
menbinagbaga. Kantaenyo
nan mangipanemnem is-
nan kalin Apo Dios ya
dayawenyo siya abes isnan
kantayo. Ya men-iyaman
kayo ay osto ken siya.
17 Isnan am-in ay ik-
ikkanyo ya nan kankananyo,
masapol ay nenemnemenyo
si Jesu Kristo ta siya nan
solotenyo ya masapol abes
ay men-iyaman kayo ken
Apo Dios ay Ama tako gapo
ken Apo Jesu Kristo.

18 Dakayo ay bababai,
patgenyo nan as-awayo tay
siya nan masapol ay ikkan
nan mamati ken Jesu Kristo.
19 Dakayo abes ay lalalaki
et masapol ay laylaydenyo
nan as-awayo ya masapol ay
naanos kayo ken daida.

20 Dakayo ay ongong-a,
patiyenyo nan am-in ay
ibagan nan ama ya inayo tay
siya nan mangpagasing ken
Apo Dios.
21 Dakayo abes ay am-a ya
in-a et adiyo dadam-en ay
mangsagiit isnan an-akyo ta
adida madisdismaya.

22 Dakayo ay baa, tong-
palenyo nan am-in ay ibagan
nan apoyo. Et baken koma
kedeng nan mangiil-ana ken
sik-a is mang-ikkanam isnan
oblam ta dayawen daka nodi
masapol ay men-gagetka ay
mang-ikkan isnan ibagana
gapo tay siya nan maibagay
ay ikkan nan ipogaw Apo
Dios.
23 Isonga am-in ay ikkam et
men-gagetka ay mang-ikkan
ay kaneg si Apo Dios nan
kabaa ken sik-a ay baken nan
ipogaw.
24 Nemnemenyo ay si Apo
Dios nan mangligalo ken
dakayo isnan inik-ikkanyo
tay si Kristo nan tet-ewa
ay kabaa ken dakayo et
awnitna ited ken dakayo nan
insasaganana.
25 Ya am-in ay mang-ik-
ikkan isnan ngawi et awnit
abes masobalitan is ngawi
tay ken Apo Dios et maid
polos pawedwed-ena isnan
awnitna mangbanagan is-
nan am-in ay ipogaw isonga
nan inik-ikkana et sobalitan
Apo Dios is kanegna.

4

1 Dakayo ay wada nan
baana, masapol ay ikkanyo
nan gawis ya osto isnan
baayo. Nemnemenyo ay
wada nan Apoyo gedan id
daya.

2 Am-in kayo et itoltoloyyo
koma ay menlol-owalo
ya baken nan topekyo is
aped magapgapowan nan
lowaloyo nodi masapol ay
ipasnekyo isnan nemnemyo
ya men-iyaman kayo abes
ken Apo Dios.
3 Ilol-owalowanyo abes
dakami ta ited Apo Dios
nan wayawayami ay mangi-
padpadamag isnan egay
kaipagtek id kasin ay
maipanggep ken Jesu Kristo.
Ta olay no maibabalodak
id wani gapo isnan men-
isolsolowak et mabalin koma
kayet ay itoltoloyko ay men-
isolo.
4 Ya dawatenyo ken Apo
Dios ta badangana sak-en
tasiyay nalaka ay maawatan
nan isolsolok.
5 Masapol ay makailanyo
ta gawis nan ipap-ailayo is-
nan adi mamati ya no wa-
day wayayo et masapol abes
ay it-itdowanyo daida ta ma-
matida koma ken Apo Dios.
6 Masapol ay nemnemenyo
nan osto ay songbatyo ta no
wada di mensoot ken dakayo
dat mayat nan songbatyo.

Nan Kombos Nan Naay Ay Solat

7 Naay omey issa nan laylaydek ay besat tako ay si Tikico. Matalek siya ay mangbadbadang ken dakami isnan men-ob-oblaanmi gapo ken Apo Dios et siya nan awnit mangipadamag ken dakayo isnan maipanggep ken sak-en.

8 Ibaak siya ken dakayo ta ipadamagna nan om-ommat ken dakami isna ya ta pa-pigsaena nan nemnemyo.

9 Makkey gedan si Onesimo ay esay kailiyanyo ay laylaydenmi gedan. Matalek siya gedan ya maibilang ay esay besat tako ay mamati. Daida nan omey mangipadamag isnan am-in ay om-ommat isna.

10 Si Aristarco ay ib-ak isnan naay pagbalodan et menpakomosta ken dakayo. Ya kaneg abes si Marcos ay kasinsin Bernabe. Wada din inbagak ken dakayo ay maipanggep ken siya isonga no omey siya ken dakayo dayot ayowanan ay gawis.

11 Si Jesu Justo et menpakomosta gedan ken dakayo. Am-in ay Judio ay wada isna et kedeng nan tolo ay naayda, da Aristarco, Marcos ya si Jesu, is nangbadbadang ken sak-en ay mangibagbaga isnan maipanggep isnan mentoltolayan Apo Dios. Adoado nan badangda ya daida nan mangpagasgasing ken sak-en.

12 Si Epafras ay kailiyanyo gedan et menpakomosta ken dakayo. Siya gedan nan esay baan Jesu Kristo et kanayon ay ipapasnekna ay mangilol-owalo ken dakayo ta pomigsa koma nan pammatiyo ya ta maid menkolkolangan nan nem-nemyo tasiyay getkenyo ay tet-ewa nan layden Apo Dios.

13 Paneknekak ay si Epafras et pilmi nan inikkana ay mangbadang ken dakayo ya ken daida ay iLaodicea ya iHierapolis gedan.

14 Si Lucas ay doktol ay lay-layden tako am-in ya si abes Demas et menpakomostada gedan ken dakayo.

15 Menpakomostaak gedan isnan iib-a tako ay mamati id Laodicea. Menpakomostaak gedan ken Nimfas ya nan iib-ana ay madagdagop isnan baeyna ay mamati ken Apo Dios.

16 No basaenyo nan naay ay solat dayot ipaey id Laodicea ta basaenda abes isnan madagdagopanda ay mamati isdi. Dayot alaen abes nan solatko ken daida ta basaenyo id issa Colosas.

17 Ibagayo gedan ken Arkipo en masapol ay kewasena nan oblana ay inted Apo Dios ken siya.

18 Sak-en si Pablo ay nangpilma isnan naay ay solat ay inpasolatko. Ibagak ken dakayo en adiyo kalka-lingkingan ay wadaak isnan naay ay pagbalodan.

Sapay koma ta badbad-badangan Apo Dios dakayo.

Nan Damo ay Solat Isnan iTesalonica

Nan Maipanggep Isnan Solat

Id Tesalonica nan kapital nan Macedonia ay esay probinsiyan nan Roma. Wadanda nan mamati isdi gapo isnan nin-it-itdowan Pablo isnan kinmaanana id Filipos. Ngem egay nabayag dat wada nan Judio ay omapal gapo isnan nang-patiyan nan baken Judio isnan init-itdon Pablo ken daida ay maipanggep ken Jesu Kristo. Dadat aamisen. Isonga napilitan si Pablo ay kinmaan id Tesalonica. Idi inomdan id Corinto danat dengngen ken Timoteo ay ib-ana ay men-it-itdo nan mapalpaligatan nan mamati id Tesalonica.

Isonga dat isolat Pablo nan damo ay solatna isnan iTesalonica ay mangipapigsa ya mangliwliwaliw isnan mamati isdi. Nin-iyaman siya gapo isnan dinngena ay gawis nan pammatida ya layadda. Inpanemnemna gedan san kaneg san biyagna issan nakiteteana ken daida danapay ibaga nan songbat nan sinos-ootda maipanggep isnan kasin somagongan Jesu Kristo. Tay sinootda no mabalin ay maitapi isnan biyag ay maid patenggana nan mamati ay epdas natey isnan somagongan Kristo. Sinootda gedan no tongona nan kasina omaliyan. Ma-balin ay mabasa nan songbat nan soot ay naay isnan kapitolo 4 ya 5.

Nan wada isna:

Login nan solat 1:1
Nan mangdayawan Pablo ken Apo Dios gapo isnan iTesalonica 1:2-3:13
Pamagbaga maipanggep isnan ogalin di mamati 4:1-12
Pamagbaga maipanggep isnan kasin omaliyan Kristo 4:13-5:11
Kombos nan solat 5:12-28

Nan Login Nan Solat

1 Sak-en si Pablo ay na-gapowan nan solat ay naay et inaboloyan da Silas ken Timoteo abes. Mensolatak ken dakayo ay mamati ay mentetee id issa Tesalonica ay maitatapi ken Apo Dios ay Ama tako yas Jesu Kristo ay Apo tako. Sapay koma ta kanayon ay liknaenyo nan layad, anos ya natalna ay nemnem ay magapgapo ken Apo Dios.

Ibagbagan Pablo Nan Gawis Ay Ik-ikkan Nan iTesalonica

2-3 Isnan menlowalowanmi et adimi kalkalingkingan ay ilol-owalowan dakayo am-in. Kanayon ay men-iiyaman kami ken Apo Dios ay Ama tako gapo tay nemnemnemenmi nan gawis ay ik-ikkanyo gapo isnan tet-ewa ay pammatiyo. Men-iiyaman kami abes isnan adoado ay ik-ikkanyo ay pala ken Apo Dios gapo

isnan layadyo ken siya. Ya
nan esa et nan adi makak-
aanan nan namnamayo ken
Jesu Kristo ay Apo tako.

4 Bebsatko ay laylayden
Apo Dios, getkenmi nan
nangpiliyan Apo Dios ken
dakayo ta maisalakan kayo.

5 Getkenmi na tay dadama
nan badang nan Ispirito
Santo ken dakami issan nan-
gibagbagaanmi isnan gawis
ay damag ken dakayo. Tay
baken kedeng nan kinkin-
wanimi is dindinngeyo nodi
linikliknayo nan kabaelan
nan Ispirito Santo ay nangi-
pagtek isnan tet-ewa. Isonga
pinatiyo san kinkinwanimi.
Getkenyo nan gawis ay inik-
ikkanmi isdin nakiteteanmi
ken dakayo et siya dadi
gedan nan mangbadang ken
dakayo ta mamati kayo.

6 Gapo isnan namatiyanyo
et tinoladyo dakami ya si
Apo Jesus abes et olay no
napalpaligatan kayo gapo
isnan pammatiyo isnan kalin
Apo Dios ngem men-gasing
kayo kayet ay mangpat-
pati tay nan Ispirito Santo
nan mangipagasgasing ken
dakayo.

7 Isonga ninbalin kayo is
menbasbasalan nan am-in
ay mamati ken Jesu Kristo
ay mentetee isnan kailiili id
Macedonia ya id Acaya.

8 Et baken kedeng
nan iMacedonia ya iyA-
caya is nangdenge isnan
maipanggep ken Jesus nodi
dengdengngen nan tapin
di kailiili abes gapo isnan
nangdenganda isnan gawis
ay pammatiyo. Isonga adi
masapol ay ibagami tay
epdasda gintek.

9 Tay daida nan mangibag-
baga ken dakami isnan in-
ommat issa. Ibagbagada nan
gasingyo ay nangdenge is-
san inbagami. Ibagbagada
gedan nan nangtaynananyo
isnan sinang didios isnan na-
matiyanyo ta mensilbi kayo
ken Apo Dios ay tet-ewa ay
Dios ay matatago.

10 Ibagbagada abes nan
mangses-eedanyo isnan
kasin omaliyan nan Anakna
ay magapo id daya. Et siya
si Jesus ay kasin tinagon
Apo Dios. Siya abes nan
mangisalakan ken datako
isnan dosa ay awnit omdan
gapo isnan mangliligtan Apo
Dios isnan am-in ay ngawi.

2

*Nan Nin-itdowan Pablo Is-
nan iTesalonica*

1 Dakayo ay ib-ak ay ma-
mati ken Jesu Kristo, olay
no wada nan mangmang-
wani en maid silbin nan in-
mayanmi id kasin issa ngem
getkenyo ay nasilbi.

2 Getkenyo nan napali-
gatanmi id Filipos ya nan
pilmi ay nang-iiyawanda
ken dakami sakamipay
omey issa. Ngem olay
no adoado nan nang-ap-
apos ken dakami et egay
kami kayet inmeg-egyat ay
nangibagbaga isnan gawis
ay damag Apo Dios tay
badbadbadangana dakami.

3 Maid egyatmi tay baken
kampot nan ibagbagami ay

mang-aw-awis isnan ipogaw
ta mamatida ken Jesu
Kristo. Maid kankananmi
is mangsikap isnan ipogaw
ya baken bababai nan wada
isnan nemnemmi isdin
inmayanmi issa ay nin-itdo.
4 Nodi kanayon ay ibag-
bagami nan tet-ewa ay
kaneg nan ik-ikkan nan
ipogaw ay taltalken Apo
Dios tay talkena dakami ay
mangibagbaga isnan gawis
ay damag ay maipanggep
ken Kristo. Et baken
nan gomasingan di ipogaw
ken dakami is wada isnan
nemnemmi nodi nan go-
masingan Apo Dios tay siya
nan makailasin isnan gawis
wenno ngawi ay nemnem di
ipogaw.
5 Getkenyo met ay egaymi
inas-asokalan nan kink-
inwanimi tapno maawis
nan ipogaw. Ya baken
nan bomaknanganmi is
inan-anapmi issan nin-
isolsolowanmi. Getken Apo
Dios ay tet-ewa dana.
6 Et baken nan dayawyo
ken dakami wenno nan
dayaw di teken ay ipogaw
is inan-anapmi.
7 Ngem no kayatmi ay
madayaw et mabalin tay
dakami nan pinilin Kristo
ay aapostolisna. Ngem
egaymi inpapangato nan
nemnemmi nodi inan-
anosanmi nan am-in ay inik-
ikkanmi ay pala ken dakayo
ay kaneg nan ikkan nan
ina ay mang-ay-ayowan ay
gawis isnan an-akna.
8 Isonga gapo isnan
dadama ay layadmi ken
dakayo et baken kedeng nan
nangibagbagaanmi isnan
gawis ay damag is it-itedmi
ken dakayo ngem mabalin
ay olay matey kami gapo ken
dakayo basta getkenyo nan
kalin Apo Dios.
9 Waay nemnemnemenyo
kayet nan dadama ay nin-
oblaanmi. Labi ya kag-aw et
intoltoloymi ay ninsapsapo
is inlaklakomi dakamipay
isolsolo nan gawis ay damag
ay nagapo ken Apo Dios.
Ninsapsapo kami is in-
laklakomi tasiyay waday
menkatagomi tapno egay
kayo napaligatan ay men-
gasto pala ken dakami.
10 Inil-ilayo ya getken Apo
Dios abes nan gawigawis
ay ogalimi ken dakayo ay
mamati id issa. Maid
inik-ikkanmi is mabalin
ay nadeldelaw nodi nan
mangipagasgasing ken Apo
Dios nan inik-ikkanmi.
11 Getkenyo ay kaneg nan
gawis ay ikkan nan ama ay
mang-it-itdo isnan an-akna
nan kaneg nan inikkanmi
ken dakayo.
12 Liniwliwaliwmi ya
inpagpagagetmi dakayo
ta adi kayo somadsadot
ay mangsolsolot isnan
gawis ay maikkan tapno
pagasingenyo si Apo Dios
ay nang-ayag ken dakayo
tapno maibilang kayo isnan
awnitna mentolayan ya
isnan kinangatona abes.

*Mapalpaligatan Nan Ma-
mati Id Tesalonica Ngem In-
toltoloyda Kayet Ay Mamati*

13 Nan esa pay ay kanayon
ay men-iyamananmi ken
Apo Dios et isnan nang-
dengnganyo isnan kalina
ay inbagami et pinatiyo tay
getkenyo ay baken aped
kalin di ipogaw nodi kalin
Apo Dios tay siya nan tet-
ewa ay nagapowana. Tay
nan kalina et kabaelana ay
mangbadang isnan ipogaw
ay mamati ta solotenda nan
gawis.
14 Nail-ila nan kabaelana
tay olay no pinalpaligat
nan kailiyanyo ay adi ma-
mati dakayo ngem egay
nasokatan nan nemnemyo
ay mangpati isnan kalin Apo
Dios. Paliso nan inommat
ken dakayo isnan inommat
isnan mamati ken Jesu Kristo
id Judea tay pinalpaligat
gedan nan kailiyanda daida.
15 Nan Judio id kasikasin
nan nangpatey isnan tapin
di mamadton Apo Dios. Et
nan ap-oda ay Judio abes nan
nangpatey ken Jesus ay Apo
tako. Pinalpaligatda dakami
abes. Isonga maid gasing
Apo Dios ken daida isnan ik-
ikkanda. Ap-aposenda am-in
nan ipogaw
16 tay adida layden no
ibagami isnan baken Judio
nan maipanggep ken Kristo
ta maisalakanda. Et siya nan
mangtaptapiyanda isnan ba-
solda engganay omadoado
ay pilmi. Ngem epdasda na-
banag ay madosa tay liniget
Apo Dios daida gapo isnan
ngawi ay ik-ikkanda.

Pilmi Nan Iliw Pablo Isnan Mamati Id Tesalonica

17 Dakayo ay naibilang ay
kanegko bebsat, pilmi nan
iliwmi ken dakayo isnan sin-
awyan ay naisiyananmi ken
dakayo. Olay no maid kami
ay makitetee ken dakayo
ngem wada kayo kayet
isnan nemnemmi. Gapo
isnan iliwmi et inpakatmi
ay somagong id issa ta kasin
tako men-inila.
18 Namin ado ay pinad-
padasko ay omey ngem in-
paspasaldeng Satanas sak-en
ya nan iib-ak gedan.
19 Pilmi nan layadmi ay
mang-ila ken dakayo tay
dakayo nan mangipagas-
gasing ken dakami gapo
isnan gawis ay ik-ikkanyo.
Taltalkenmi dakayo ay man-
gitoltoloy ay mangsolsolot
ken Jesu Kristo. Isonga
awnit kami men-galalasing
ay mangipaila ken dakayo
ken Jesu Kristo isnan kasina
omaliyan tay osto nan
pammatiyo.
20 Tet-ewa na. Dakayo
nan mangipagasgasing ken
dakami et daydayawenmi si
Apo Dios ay pilmi gapo isnan
ostoosto ay pammatiyo.

3

Nan Nangibaaan Pablo Ken Timoteo Ay Omey Id Tesalonica

1-2 Isonga isnan kadadaman
nan iliwko daket ibaa si Tim-
oteo ay omey id issa ay olay
no kedkedengak is nabay-
an id Atenas. Inbaak nan
besat tako ay si Timoteo ay
esay mangbadbadang isnan
oblami ay mangibagbaga

isnan maipanggep ken Kristo
ta papigsaena dakayo isnan
pammatiyo. Ibagana nan
masapol ay ik-ikkanyo ta
solotenyo ay gawis si Kristo
3 ta adiyo dokdokogan
nan pammatiyo gapo isnan
mapalpaligatanyo. Tay
getkenyo ay masapol ay
mapaligatan tako tay siya
nan esay ipalpalobos Apo
Dios ken datako.
4 Inbagami dadi ken
dakayo isdin nakiteteanmi
ken dakayo. Inbagami
sapay ommat ay masapol ay
liknaen tako nan ligat. Et
getkenyo nan katet-ewana
tay siya dadi nan inommat.
5 Isnan nangibaaak ken
Timoteo et pilmi ay mensakit
nan nemnemko gapo tay in-
megyatak modatya nadolog
kayo gapo isnan ik-ikkan
Satanas. Tay no nadolog
kayo dakayot taynan nan
pammatiyo et maid silbin
nan oblami ay nangibagbaga
isnan kalin Apo Dios ken
dakayo.
6 Ngem id wani sinmagong
si Timoteo id isna ay mangi-
padamag isnan gawis ay
maipanggep ken dakayo.
Inbagana nan kapigsan nan
pammatiyo ya nan manglay-
layadanyo isnan ib-ayo.
Inbagana abes nan gawis ay
nemnemyo ken dakami ya
nan mangkaytanyo ay mang-
ila ken dakami ay kaneg nan
mangkaytanmi ay mang-ila
ken dakayo.
7 Isonga bebsatko, olay
no waday adoado is ligat is
likliknaenmi id wani ngem
sinmingpa nan nemnemmi
isnan nangtekanmi ay
itoltoloyyo obpay ay mamati.
8 Tay isnan nemnemmi et
olay no mapalpaligatan kami
basta itoltoloyyo ay mang-
talek ken Jesu Kristo ay Apo
tako. Tay no kaneg todi
nan ikkanyo et mamaid nan
danagmi ken dakayo.
9 Maid getkek is kanak ay
men-iyaman ken Apo Dios
tay dadama nan gasingmi ay
nagapo ken siya gapo isnan
gawis ay pammatiyo.
10 Itoltoloymi ay mang-
dawdawat ken Apo Dios
ta kasin tako men-asiila ya
tapno tapiyanmi nan kolang
isnan pammatiyo.

11 Sapay koma ta kaanen
Apo Dios ay Ama tako
yas Jesus ay Apo tako nan
mangtaktaktak ken dakami
ta omeymi ilaen dakayo
kasin.
12 Ya taptaptapiyan koma
nan Apo tako nan layadyo
isnan iib-ayo ya isnan am-
in ay ipogaw. No mabalin
koma et gawis no kaneg
nan layadmi ken dakayo nan
pananglayadyo abes isnan
iib-ayo.
13 Tay no kaneg todi nan
layadyo et mabalin ay pa-
pigsaen nan Apo tako dakayo
ay mang-ik-ikkan isnan
gawis tapno maid ilaen Apo
Dios ay Ama tako is ngawi
ken datako isnan agew ay
awnit kasin omaliyan Kristo
ay makkeyan am-in nan
ipogawna.

4

Nan Tapin Di Bilin Ay Masapol Ay Masolot

1 Naay da pay di ibagak ken dakayo ay bebsatko. Getkenyo nan gawis ay maik-ikkan tapno men-gasing si Apo Dios ken datako tay inad-adalyo ken dakami et siya nan ik-ikkanyo id wani. Ngem gapo tay wada nan kalebbengan Apo Jesus ken dakami et ipakpakaasimi ta taptapiyanyo kayet nan gawis ay ik-ikkanyo.

2 Tay getkenyo nan inbil-inmi ken dakayo ay nagapo isnan kalebbengan Apo Jesus ay intedna ken dakami.

3 Kinwanimi en layden Apo Dios ay nadiosan kayo ay ipogaw. Masapol ay adi kayo mamabai.

4 Nodi nan ostoosto ay maid polos ngawi wenno kadelawan nan ikkanyo ay mangibabaey isnan as-awayo

5 ta baken koma kaneg nan ik-ikkan nan ipogaw ay adi mamati ken Apo Dios is ik-ikkanyo. Tay nan mangiseyepanda isnan babai nan pilmi ay nemnem-nemenda.

6 Adiyo pod ikkan nan ngawi isnan ib-ayo ay mangiseyep isnan asawana tay awnit baesan Apo Dios ay mangdosa isnan mang-ik-ikkan is dana. Insisigodmi ay nangibaga is dana id kasin.

7 Tay baken nan mam-abaiyan nan ipogaw is kayat Apo Dios ay ikkan tako nodi laydena ay madiosan tako ay ipogaw.

8 Isonga no ikkanyo di et baken nan kankanan di ipogaw is adyanyo nodi nan kankanan Apo Dios dapay intedna nan nasantowan ay Ispiritona ken dakayo tay kayatna ay madiosan kayo.

9 Ngem isnan manglay-laydanyo isnan ib-ayo ay mamati et adi masapol ay waday ibagak tay si Apo Dios nan mangisolsolo ken dakayo isnan layadyo.

10 Tet-ewa di tay baken nan kailiyanyo et kedeng is laylaydenyo nodi am-in ay ipogaw isnan tapin di ili id Macedonia. Ngem kananmi en am-amedenyo kayet nan layadyo.

11 Ya nan esay ibagak et ipasnekyo isnan nemnemyo nan nasingpa ay ogali tapno maoolnos kayo. Adi kayo abes makibibiyang isnan maid kabiyanganyo nodi men-obla kayo ay gawis ta waday katagowanyo. Siya na nan esay inbilinmi ken dakayo id kasin.

12 Men-obla kayo ay gawis tapno adi masapol ay kanayon ay menpabad-badang kayo isnan iib-ayo ya tapno lispitowen nan adi mamati dakayo.

Nan Maitdo Ay Maipanggep Isnan Mamati No Mateyda

13 Bebsatko, wada pay kayet nan ibagak ta getkenyo nan ommat isnan mamati ay natey. Ibagak ta adi kayo menseseg-ang ay kaneg nan

ipogaw ay maid namnamada
ay maipanggep isnan awnit
matagowan nan awakda.

14 Pinati tako nan nateyan
Jesus ya nan kasina
natagowan. Isonga patiyen
tako abes ay kasin matago
nan natey ay mamati ken
siya tay awnit ipakkey
Apo Dios daida ken Jesus
isnan kasina omaliyan isnan
batawa.

15 Naay nan kinwanin Je-
sus ay Apo tako ay ibagba-
gak ken dakayo. No egay
tako pay laeng matey isnan
kasina omaliyan et baken
tako is omona is mangsab-at
ken siya nodi nan awak nan
mamati ay natey ay tinaynan
di ab-abiikda.

16 Siya na nan awnit om-
mat. Awnit menbogaw si
Kristo ay mang-ayag isnan
mamati ken siya. Dat men-
bogaw abes nan esay kanga-
towan ay anghelna ya mad-
nge nan tanggoyob Apo Dios.
Dat lomayog nan Apo tako
ay si Jesus ay magapo id
daya. Danat tagowen nan
awak nan natnatey ay ma-
mati ken siya.

17 Makwas pay di dat aya-
gan Jesus abes nan mamati
ay egay pay laeng natey
et sab-atenda siya am-in id
ngato. Et makitetee tako ken
siya ay maid patenggana.

18 Isonga masapol ay ibag-
bagayo nan kali ay naayda
isnan ib-ayo ay mamati ta
adida menseseg-ang ay pilmi
no waday matey.

5

Nan Kasin Omaliyan Kristo

1 Bebsatko, adi mas-
apol ay waday isolatko is
maipanggep isnan timpo ay
awnit omaliyan Kristo ay
mangbanag isnan ipogaw
2 tay getkenyo ay maid
mangtek isnan agew ay om-
matana. Kaneg nan domat-
ngan nan mangakew nan
omaliyan Kristo tay adina
ipagtek sapay ommat.
3 Isnan omdanan nan
timpo ay deey et nan
wada isnan nemnem di
adi mamati et kananda en
nasingpa nan biyagda ya
maid madadanaganda. Dat
domateng ay golpi nan dosa
ay maid patenggana. Et maid
somya is lomayawanda.
Kaneg nan golpi ay men-
pasikalan nan omanak nan
kaneg nan domatngan nan
dosa ay maid patenggana
ken daida.
4 Ngem dakayo ay ma-
mati, baken kaneg todi nan
awnit ommat ken dakayo tay
baken nan menbolinget is
menteteanyo isonga adi kayo
masdaaw isnan domatngan
nan dosa.
5 Tay nalawagan nan nem-
nem tako ay baken kaneg
nan adi mamati ay men-
bolinget nan nemnemda ay
adi makaawat isnan tet-ewa.
6 Isonga adi tako somad-
sadot ay mang-ik-ikkan is-
nan gawis ay baken kaneg
nan ik-ikkan nan adi ma-
mati. Itoltoloy tako koma ay
mang-ikkan isnan gawis ya
nemnemen tako omona ay

osto nan am-in ay ikkan tako
tapno nakasagana tako isnan
awnit omaliyan Kristo.
7 Tay baken tako kaneg
nan adi mangtek ken Apo
Dios ay menbolinget nan
nemnemda. Kanegda
maseseyep tay maid ikkanda
ay mensagana isnan
awnitna omaliyan nodi
adoado nan ik-ikkanda ay
ngawi ay kaneg nan ipogaw
ay mabotboteng.
8 Ngem teken ken datako
ay mamati tay nalawagan
nan nemnem tako. Isonga
ten-en tako koma nan am-
in ay ikkan tako ya nan
nemnem tako ta maid
ngawi is ik-ikkan tako. Adi
tako kalkalingkingan nan
pammati tako ken Kristo ya
layad tako isnan iib-a tako.
Adi tako kalkalingkingan
abes nan nangisalakanan
Jesus ken datako ta adi
tako madosa. Tay nan
pammati ya nan layad
ya nan nangisalakanan
Jesus ken datako et daida
nan mangbadbadang ay
mangsalaknib ken datako
isnan dolog.
9 Tay baken nan mangi-
pailaan Apo Dios isnan
ligetna is gapo ay pinilina
datako nodi kayatna ay
maisalakan tako gapo isnan
inikkan Jesu Kristo ay Apo
tako.
10 Tay si Kristo nan natey
ay pala ken datako tapno
olay no natey tako wenno
daan ay matatago tako isnan
kasina omaliyan et makite-
tee tako ken siya ay eng-
enggana.
11 Isonga nan ik-ikkanyo
ay men-ginasing ya men-
binadang ay mangipapa-
pigsa isnan pammatiyo di
itoltoloyyo.

Nan Tapin Di Bilin Pablo Ken Daida

12 Naay da pay di ibagak
ken dakayo. Nan ipogaw ay
mangipapaek ay mangbag-
baga ya mangipangpango
ken dakayo isnan mang-
solsolotanyo ken Kristo et
kayatko ay lispitowenyo
daida ay gawis.
13 Ipailayo nan layadyo ya
banolenyo daida tay daida
nan men-ob-obla ay gawis
pala ken Kristo. Ya nan esay
kayatko et pos-aenyo koma
nan nemnemyo am-in ay ma-
mati.
14 Ibagak abes ken dakayo
ay mamati en masapol
ay ibilinyo isnan sadot ay
men-obla ta mentalabakoda
ay gawis. Ay-ayowenyo
nan omegyat isnan ligat
ya badanganyo nan nalaka
ay madoldolog ta baken
nan dolog is patpatiyenda.
Masapol ay anosanyo ay
mangbadbadang isnan am-
in ay ipogaw.
15 No waday mang-ik-
ikkan is ngawi ken dakayo
adiyo bab-aesan nodi nan
gawis koma nan ikkanyo ay
kanayon isnan ib-ayo.
16 Olay no waday ligat et
adi koma makak-aan nan
gasingyo.
17 Itoltoloyyo ay menlol-
owalo ken Apo Dios isnan
am-in ay maik-ikkan.

18 Men-iyaman kayo ken
siya isnan am-in ay om-
ommat olay no naligat tay
siya dana nan kayatna
ay ikkan tako gapo isnan
maitatapiyan tako ken Jesu
Kristo.
19 Adiyo sopsoplaen nan
ibagbagan nan Ispirito Santo
ken dakayo.
20 Lispitowenyo ay gawis
nan kankanan nan mamad-
ton Apo Dios
21 ngem masapol ay
paneknekanyo nan ibagba-
gada ta getkenyo no tet-ewa
ay nagapo ken Apo Dios
22 ya itoltoloyyo ay mang-
pati isnan am-in ay gawis
dakayopay addawiyan nan
am-in ay ngawi.
23 Sapay koma ta si Apo
Dios ay mangipasingsingpa
isnan nemnem tako nan
mangipagawgawis ken
dakayo isnan am-in ay nem-
nemyo ya am-in ay ikkanyo
ta maid kadelawanyo isnan
Apo tako ay si Jesu Kristo
isnan kasina omaliyan.
24 Matalek si Apo Dios
ay nang-awis ken dakayo
ta mamati kayo isonga siya
gedan nan mangbadbadang
ken dakayo ay mang-ikkan
isnan gawis ta masilbi kayo
ken siya.
25 Dakayo ay ib-ami ay ma-
mati, ilol-owalowanyo kad
dakami.
26 Ibagayo abes nan
layadko isnan ib-ayo ay
mamati issa.
27 Gapo isnan kalebbengak
ay nagapo ken Jesus ay Apo
tako et ibilinko ken dakayo
ay ibasayo nan naay solatko
isnan am-in ay mamati id
issa Tesalonica.
28 Sapay koma ta liklik-
naenyo nan badang ya layad
nan Apo tako ay si Jesu
Kristo.

Nan Maikadwa Ay Solat Pablo Isnan iTesalonica

Nan Maipanggep Isnan Solat

Nan mamati id Tesalonica et mangawngawngaw nan nemnemda tay adida maawatan ay gawis nan mait-itdo ay mangwani en awnit kasin somagong si Kristo. Isonga insolat Pablo nan naay ay maikadwa ay solatna isnan iTesalonica tasiyay ipakaawatna ay baken tet-ewa nan naibaga ay epdas sinmagong si Jesus. Kanana en egay pay laeng ommat tay esapay somagong et masapol ay omam-amamed nan ngawi ay ikikkan di ipogaw gapo isnan awnitda mangpatpatiyan isnan mang-ap-apos ken Kristo. Binagbagaana daida ta itoltoloyda koma nan gawis ay pammatida ken Kristo ay olay mapalpaligatanda. Inbagana gedan ay masapol ay men-oblada is menkatagoda ay kaneg san inikkana ya san iib-ana isdin nakiteteanda ken daida. Ya inbagana en am-amedenda koma ay mang-ikkan isnan gawis.

Nan wada isna:

Login nan solat 1:1-2
Panangdayawna ken daida gapo isnan kinagawisda 1:3-12
Pamagbaga maipanggep isnan omaliyan kasin Kristo 2:1-17
Pamagbaga maipanggep isnan ogalin di mamati 3:1-16
Kombos nan solat 3:17-18

Nan Login Nan Solat

1 Sak-en si Pablo ay nagapowan nan naay ay solat et inaboloyan da Silas ken Timoteo abes. Mensolatak ken dakayo ay mamati id issa Tesalonica ay maitatapi ken Apo Dios ay Ama tako yas Jesu Kristo ay Apo tako.

2 Sapay koma ta nan layad, anos ya nan natalna ay nemnem ay magapgapo ken Apo Dios ay Ama yas Jesu Kristo ay Apo tako di wawawawada ken dakayo.

An-anosan Tako Nan Ligat Tay Wada Nan Kaosalana Isnan Mamati

3 Bebsatko, masapol ay kanayon ay men-iyaman kami ken Apo Dios gapo ken dakayo. Ostoosto no ikkanmi di tay dadama nan inmamamedan nan pammatiyo ya nan menlinayadanyo am-in.

4 Isonga idaydayawmi dakayo ay mangibagbaga isnan tapin di simbaan isnan mangitoltoloyanyo ay mamati ay olay waday mangpalpaligat ken dakayo. Ibagbagami abes nan mangan-anosanyo isnan ligat.

5-6 Nan mang-an-anosanyo isnan ligat gapo tay solsolotenyo si Kristo et siya nan maibagayanyo ay maitapi ken Apo Dios isnan

mentolayana danapay awnit
dosaen nan mangpalpaligat
ken dakayo. Siya dadi nan
mangipagtek ay ostoosto nan
men-ibanagan Apo Dios.
7 Tay awnit omdan nan
timpo ay maiden Apo Dios
nan am-in ay ligat ay om-
ommat ken datako id wani.
Awnit tako somingpa isnan
kasin omaliyan nan Apo tako
ay si Jesus. Et makkey
ken siya nan aanghelna ay
mangipaila isnan pilmi ay
kabaelana. Isnan omaliyana
kasin ay magapo id daya
et kaneg menbidbidang ay
apoy nan awakna.
8 Et dosaena nan ipogaw ay
mang-ad-adi ay mangtek ken
Apo Dios ya adi mangpat-
pati isnan gawis ay damag
ay maipanggep ken Jesus ay
Apo tako.
9 Nan dosada gapo isnan
nang-adyanda isnan tet-ewa
et maisiyanda ken Apo Dios
ay eng-enggana ya adida po-
los makasag-en isnan pilmi
ay kinangatona.
10 Awnit ommat am-in
dana isnan somagongan
Kristo isnan batawa ay
mangbanag isnan ipogaw.
Isnan timpo ay deey et awnit
daydayawen ya patpatgen
am-in nan ipogawna siya.
Et maitapi kayo gedan tay
ipogawna dakayo tay pinat-
patiyo nan inbagbagami ken
dakayo.

Nan Gawis Ay Ilol-owalon Pablo Ay Pala Isnan Mamati

11 Gapo tay nenenenem-
nemenmi am-in dadi et
kanayon ay ilol-owalowanmi
dakayo tapno gawigawis
nan mangsolsolotanyo ken
Kristo tapno awnit kanan
Apo Dios en maibagay kayo
ay maitapi ken siya tay
siya nan gapo ay inawisna
dakayo. Ilol-owalomi abes
ay gapo isnan kabaelan Apo
Dios et tongpalena nan am-
in ay gawis ay kayatyo ay
ikkan ya am-in ay gawis ay
ipakpakatyo ay ikkan gapo
isnan pammatiyo.
12 Tay no keg todi et
madayaw si Jesus ay Apo
tako gapo isnan gawis ay ik-
ikkanyo ya madayaw kayo
abes gapo isnan maitat-
apiyanyo ken siya. Ommat
dadi tay badbadangan Apo
Dios yas Jesu Kristo datako
gapo isnan layad ya anosda
ken datako.

2

Nan Masapol Ay Ommat Sapay Omali Kasin Si Kristo

1 Siya na nan ibagak
maipanggep isnan kasin
omaliyan nan Apo tako ay si
Jesu Kristo ya maipanggep
isnan mangdagopana ken
datako ay mamati ta makite-
tee tako ken siya ay eng-
enggana.
2 Bebsatko, baken koma
nalaka ay magolo nan nem-
nemyo no waday mangwani
en inomdan nan timpo ay
kasin omali si Jesus. Adiyo
kadi patpatiyen olay no
kankananda en mamadton
Apo Dios daida wenno
daida nan mangibagbaga
isnan kalin Apo Dios wenno

kananda en wada nan solat
ay nagapo ken dakami ay
mangwani is dana.
3 Adi kayo koma masog-
sogsogan tay adi omali si
Kristo kasin ay sokod omdan
nan timpo ay omadoado nan
mangdokog ken Apo Dios. Ya
nan esay kailasinana et do-
mateng nan dakes ay ipogaw
ay mangkayat ay mang-ik-
ikkan isnan am-in ay ngawi
ay adyan Apo Dios. Siya
nan epdas nabanag ay awnit
madosa isnan impilno.
4 Ipapangatona nan
awakna et aposena nan am-
in ay patiyen nan ipogaw ay
kananda en diosda. Olay
si Apo Dios danapay itapi
ay mang-ap-apos gedan.
Isonga awnit itokdona isnan
Templon Apo Dios ay wada
id Jerusalem danapay kanan
en siya si Apo Dios.
5 Ay kinalingkinganyo din
nangibagaak is dana ken
dakayo isdin nakiteteak issa?
6 Getkenyo nan gapo ay
egay kayet ommat tay wada
nan mangiyad-adi isnan
dakes ay ipogaw ay deey no
omali. Isonga adi makaali
engganay omdan nan osto
ay timpo ay pinilin Apo Dios.
7 Ngem olay no egay pay
laeng domateng nan deey ay
mang-ap-apos ken Apo Dios
et wada nan mangsas-ailo is-
nan ipogaw ta adyanda ay
mang-ikkan isnan kayat Apo
Dios ngem masasalinan ay
adi kaila. Ngem awnit ko-
maan nan mangiyad-adi is-
nan deey dakes ay ipogaw
dat omali tet-ewa ay adi et
masasalinan.
8 Ngem no omali nan Apo
tako ay si Jesus et awnitna
dadaelen siya ay mangipaila
isnan kinangatona. Et awnit
olay kedeng nan angesna is
isip-oyna ken siya et matey.
9-10 Isnan omaliyan nan
dakes ay ipogaw ay deey et
wada ken siya nan kabaelan
Satanas. Isonga nalaing ay
men-allilaw ya adoado nan
kaskasdaaw ay mabalin ay
ikkana ay mangsikap isnan
ipogaw. Et nan nalaka ay
masikapan et daida nan
adi mangpati isnan tet-ewa
ay maipanggep ken Apo
Dios. No patiyenda koma et
maisalakanda. Ngem adida
patiyen isonga awnitda
madosa.
11 Gapo tay ad-adyanda
nan tet-ewa et ipalobos Apo
Dios ken daida nan nemnem
ay mangpati isnan baken tet-
ewa.
12 Isonga mabanagda ay
madosa tay adida patiyen
nan tet-ewa nodi nan ngawi
ay maik-ikkan nan igasgas-
ingda.

Nan Gapo Ay Kanayon Ay Men-iyaman Si Pablo

13 Ngem dakayo ay beb-
satko ay laylayden nan
Apo tako, gawigawis no
kanayon ay men-iyaman
kami ken Apo Dios gapo
ken dakayo. Men-iyaman
kami tay olay id sang-asang-
adom ay egay kayo pay laeng
nawada et epdas pinilin Apo
Dios dakayo ay maisalakan
gapo isnan nangdalosan nan
Ispirito Santo ken dakayo

gapo isnan pammatiyo isnan
tet-ewa ay mait-itdo.
14 Inayagan Apo Dios
dakayo ta maisalakan kayo
gapo isnan nangdengnganyo
isnan gawis ay damag
ay inbagbagami. Owen,
inayagana dakayo tapno
maibilang kayo isnan kinan-
gaton Jesu Kristo ay Apo
tako.
15 Isonga bebsatko, mas-
apol ay adi masoksokatan
nan patpatiyenyo. Adiyo
kak-aanen nan tet-ewa ay
insolomi ken dakayo isnan
insolsolatmi ya isnan inbag-
bagami.
16-17 Sapay koma ta si
Jesu Kristo ay Apo tako
yas Apo Dios ay Ama
tako nan mangipagagaget
ya mangipapapigsa ken
dakayo ta gawis nan am-
in ay ik-ikkanyo ya am-in
ay kankananyo tay si Apo
Dios nan manglaylayad ken
datako. Et gapo isnan layad
ya anosna et it-itedna gedan
nan gasing tako ay maid
patenggana ya nan gawis ay
namnamaen tako ay awnit
ommat.

3

Nan Kayat Pablo Ay Ilowaloda

1 Naay pay di atik ay iba-
gak ken dakayo ay bebsatko.
Kayatko ay ilowalowanyo
dakami tapno sin-awyan dat
maiwalas nan kalin Apo Dios
ay ibagbagami. Ilowaloyo
koma abes ta patgen di
kaipoipogaw ya dawatenda
ay kaneg nan inikkanyo.
2 Ilowalowanyo dakami
abes ta salakniban Apo
Dios dakami isnan dakes ay
ipogaw tay baken am-in ay
ipogaw et mamatida ken Apo
Dios.
3 Ngem si Jesu Kristo et
dadama ay matalek. Et
siya nan mangipapapigsa ya
mangsalsalaknib ken dakayo
isnan ngawi ay ik-ikkan Sa-
tanas.
4 Isonga talkenmi dakayo
ay mangitoltoloy ay mang-
ikkan isnan am-in ay inbil-
inmi ken dakayo tay nan
talekmi ken Jesus nan mang-
it-ited.
5 Sapay koma ta paam-
amdena nan mang-
awatanyo isnan pilmi ay
mang-an-anosana isnan
ligat ya nan pilmi ay layad
Apo Dios ken dakayo ta
mabadangan kayo isnan
mangsolsolotanyo ken siya.

Ngawi No Somadsadot Nan Ipogaw

6 Naay di esay ibilinmi ken
dakayo ay ibagak gapo is-
nan kalebbenganmi ay in-
yalin Jesu Kristo. Ibilinko
ta adi kayo makigaygayyem
isnan ib-ayo ay mamati ay
sadot ay men-obla ay adi
mangtongpal isnan inadalyo
ken dakami.
7 Tay getkenyo ay egay
kami sinmadsadot ay men-
obla isdin nakiteteanmi ken
dakayo. Siya di nan masapol
ay solotenyo.
8 Maid inal-alami is
masapolmi is egaymi bay-
bayadan. Nodi nin-ob-obla
kami ay pilmi ay inagew ya

linabi tapno adi masapol ay
dakayo nan men-gasto isnan
masapolmi.
9 Baken di kamaid
lebbengmi is gapo ay egay
kami nindawdawat ken
dakayo. Egay kami nindaw-
dawat is kanegmi lagbo ta
baken di is toladenyo nodi
nan inikkanmi ay nin-obla
di toladenyo.
10 Issan nakiteteanmi ken
dakayo et kinkinwanimi en,
“No adyan nan ipogaw ay
men-obla et masapol ay adi
mangan abes.”
11 Ibagbagak nan naay
kasin tay dinngemi ay wada
ken dakayo nan mang-adi ay
men-obla. Nodi adoado nan
ibagbagada ay adi mapaay
ay mangtaktaktak isnan ib-
ada.
12 Gapo tay wada nan
kalebbenganmi ay inyalin
Apo Jesu Kristo et ibilinmi
en masapol ay adida aped
mentaktaktak nodi tonggal
esa ken daida ay omiyobla is
katagowana.
13 Dakayo ay ib-ak ay ma-
mati, adi kayo koma maom-
oma ay mang-ik-ikkan isnan
gawis.
14 No waday mang-adi ay
mangpati isnan ibagbagami
isnan solat ay naay et mas-
apol ay kananyo en ngawi
nan nemnemna. Isonga
adiyo gaygayyemen tapno
mabainan siya isnan ngawi
ay ik-ikkana.
15 Ngem gapo tay siya nan
esay ib-ayo ay mamati et adi
kayo makalkaliget nodi bag-
bagaanyo bawet ay gawis ta
ibabawina nan ngawi ay ik-
ikkana.

Nan Kombos Nan Naay Solat

16 Sapay koma ta kanayon
ay ited nan Apo tako nan
nasingpa ay nemnem ay olay
ngan nan ommat ken dakayo
tay siya nan kagapowan nan
tet-ewa ay natalna ay biyag.
Sapay koma ta kanayon ay
wada siya ken dakayo am-in.
17 Nan kanak ay naay is-
nan kombos nan solatko et
sak-en si Pablo ay mangisol-
solat is dana. Siya di nan ik-
ikkak isnan am-in ay solatko
ta getkenyo ay tet-ewa ay na-
gapo ken sak-en.
18 Sapay koma ta am-in
kayo et likliknaenyo nan
badang ya layad Jesu Kristo
ay Apo tako.

Kedeng dana is ibagak.

Nan Damo ay Solat Pablo ken Timoteo

Nan Maipanggep Isnan Solat

Si Timoteo et esay mamati ay iDerbe. Nan inana et Judio ngem nan amana et Griego. Ninbalin si Timoteo ay esay ib-an Pablo ay mangbadang ken siya isnan mangibagbagaanda isnan gawis ay damag ay maipanggep ken Jesu Kristo. Nan damo ay solat Pablo ken Timoteo et wada nan tolo ay napateg ay kayatna ay ibaga. Nan damo et ibagbagana nan ikkan Timoteo tasiyay iyadina nan baken osto ay mait-itdo. Nan naay ay mait-itdo et aped nagapo isnan nemnem di ipogaw. Nan maikadwa et inbagbagan Pablo nan masapol ay kaneg nan ogalin di mangipang-pango isnan mamati ya nan osto ay ik-ikkan di mamati koma isnan paggimonganda. Isnan kombos nan solatna et inbagana ken Timoteo nan ikkana tasiyay am-amed gomawis ay baan Kristo.

Nan wada isna:

- Login nan solat 1:1-2
- Pamagbaga maipanggep isnan mamati ya nan menpangpango 1:3-3:26
- Pamagbaga ken Timoteo maipanggep isnan oblana 4:1-6:21

Nan Login Nan Solat

1 Sak-en si Pablo ay esay pinilin Jesu Kristo ay mak-wani en apostolis ay inbilin Apo Dios ay mangisalakan ken datako yas Jesu Kristo ay kad-an nan namnama tako.
2 Mensolatak ken sik-a Timoteo ay ibilangko ay kanegko tet-ewa ay anak gapo isnan pammatim.

Sapay koma ta kanayon ay wada ken sik-a nan seg-ang ya nan badang ya nan na-talna ay nemnem ay maga-pgapo ken Apo Dios ay Ama tako ya ken Jesu Kristo ay Apo tako.

Masapol Ay Maipasaldeng Nan Ipogaw Ay Mang-it-itdo Isnan Baken Tet-ewa

3 Timoteo, adim kalka-lingkingan din napateg ay inbagak ken sik-a isdin kinmaanak issa ay omey id Macedonia. Din kinwanik et masapol ay itoltoloymo ay mentetee id issa Efeso tay wada nan mang-it-itdo isnan baken tet-ewa ay solsolo. Masapol ay bilinem daida ta isaldengda.
4 Bilinem daida ta adida aped it-itdo nan maid silbina ay is-istolya ay baken tet-ewa. Ya adida tontontonto-nen nan alal-apoda ay maid kombosna. Tay adi mapaay nan kaneg todi ay maikkan tay kedkedeng nan adoado ay soot is om-ommat dapay maid magtek is songbatna. Maid ibadang nan kaneg todi ay maikkan ken datako isnan kayat Apo Dios ay ikkan tako. Nodi kedeng nan pammati

tako ken siya is makabadang
ken datako.
5 Tay nan kayat Apo Dios
ay ommat ay banag nan
ibagbagami et nan manglay-
dan tako isnan iib-a tako
ay ipogaw. Magapgapo di
isnan kamaid ngawi isnan
nemnem tako is mabainan
tako ya isnan katet-ewan
nan pammati tako ken Apo
Dios.
6 Ngem nan men-it-itdo
is baken osto et teken nan
nemnemnemenda isonga ik-
ikkanda nan maid silbina ay
mangsapsapit isnan adi ma-
paay.
7 Laylaydenda ay daida
nan mangisolo isnan linteg
ay inted Apo Dios isdin si
Moses id sang-adom tay ipa-
galopda ay osto nan it-itdoda
ngem adida maawatan nan
kayat nan linteg ay kanan.
Apedda menkalkali ay adi
mangtek isnan kankananda.
8 No nemnemen tako nan
linteg Moses et getken tako
ay gawigawis no osto nan
mang-os-osalan di ipogaw.
9 Tay getken tako ay baken
nan ipogaw ay mangsolsolot
isnan gawis is gapo ay inted
Apo Dios nan linteg nodi
intedna gapo tay wada nan
mang-ad-adi ay mailintegan.
Ad-adyanda ay mangpati
isnan kankanan Apo Dios.
Masapol nan linteg isnan
ipogaw ay bomasbasol ya
isnan ngawingawi nan
nemnemda tay maiwed
nan ogalin Apo Dios ken
daida. Masapol abes isnan
pomapatey ay olay amana
ya inana et mabalin ay
pateyena.
10-11 Wada nan linteg abes
tay wada nan mamabai ya
lomalaki ya lalaki ay mang-
alem isnan ib-ana ay lalaki
ta asawaen. Nan ipogaw ay
mangdepap isnan ib-ana ay
ipogaw ta menbaana ya nan
ipogaw ay menkampot ay
olay no mensapatada et siya
dadi nan gapo ay masapol ay
wada nan linteg. Am-in ay
mait-itdo ay adi maibagay is-
nan gawigawis ay damag ay
maipanggep ken Apo Dios ay
kangatowan ya kaoostowan
et siya dadi nan gapo ay
inted Apo Dios nan lintegna
isnan kaipoipogaw. Nan
gawigawis ay damag ay kin-
wanik et siya di nan intalek
Apo Dios ken sak-en ta it-
itdok isnan kaipoipogaw.

Nan Men-iyamanan Pablo Ken Apo Dios

12-13 Men-iyamanak ken
Jesu Kristo ay Apo tako ay
mang-it-ited isnan pigsak
ay mang-ik-ikkan isnan
oblak pala ken siya. Men-
iyamanak ken siya tay
taltalkena sak-en isonga
pinilina sak-en ay mang-
ikkan isnan ipaob-oblana
ay olay inik-ikkak id kasin
nan ngawingawi ken siya
isnan adoado ay kinwanik
ay nang-apos ken siya
ya isnan nangpalpaligatak
isnan ipogawna. Ngem gapo
isnan seg-ang Apo Dios ken
sak-en et pinakawana sak-
en isnan am-in ay ngawi ay
inik-ikkak id kasin tay maid
gintekko is osto ay ikkak tay

egayak namati ken siya issan
timpo ay deey.
14 Inyalin Kristo ken sak-
en nan pilmi ay layad ya
anosna danapay inted ken
sak-en nan gawis ay pam-
matik ya nan manglayadak
isnan iib-ak tay siya dana
nan it-itedna isnan maitatapi
ken siya.
15 Nan naay mait-itdo
maipanggep isnan gapo ay
inmali si Kristo isnan batawa
et gawigawis no talken ya
patiyen nan am-in ay ipogaw
tay tet-etet-ewa. Inmali
siya tasiyay isalakana nan
managbasol ta adida omey
isnan impilno. Et sak-en nan
kapilmiyan ay managbasol.
16 Ngem naseg-ang si
Apo Dios ken sak-en ya
binadangana sak-en tapno
sak-en nan esay mailaan nan
dadama ay anos Kristo. Tay
no ilaen nan tapin di ipogaw
ay awnit mamati ken siya
nan anosna ken sak-en ay
kapilmiyan ay managbasol
et waay kananda en mabalin
ay pakawanen Apo Dios
daida gedan tapno matago-
tagoda ay eng-enggana ken
siya.
17 Isonga patpatgen ya day-
dayawen tako si Apo Dios
ay eng-enggana tay siya et
kedeng nan Dios. Siya nan
Ali ay eng-enggana. Adi kaila
siya ngem nawada siya ay
maid logina ya adi matmat-
matey. Tet-etet-ewa nan kin-
wanik ay naay.

Nan Tapin Di Ibilin Pablo Ken Timoteo

18-20 Sik-a Timoteo, ay
kanegko anak et naay
di ibilinko ken sik-a.
Itoltoloymo ay mangiyad-adi
isnan am-in ay baken osto
ken Apo Dios. Isnan mang-
ikkanam isdi et masapol ay
napigsa nan pammatim ya
masapol abes ay maid ikkam
is ngawi ta maid kabainam
ken Apo Dios ya isnan ib-
am ay ipogaw. Inpagtek Apo
Dios ay siya nan kayatna
ken sik-a isdin kinwanin
nan mamadtona isdin nan-
gibaaanda ken sik-a ay man-
gibaga isnan maipanggep
ken Kristo. Adim kalka-
lingkingan nan inbagada
tasiyay pomigpigsaka ay
mang-ikkan is dadi. Ngem
wada nan ipogaw ay maid
bainda ay kaneg da Hime-
neo ken Alejandro tay ik-
ikkanda nan ngawi olay
getkenda nan kangawina.
Siya di nan gapo ay maid
pammatida id wani isnan
am-in ay maipanggep ken
Apo Dios dapay namatida
id kasin. Inpalobosko daida
isnan kabaelan Satanas ta
liknaenda nan ligat ta adida
itoltoloy ay mangmangwani
isnan ngawi ay maipanggep
ken Apo Dios.

2

Nan Osto Ay Maikkan Isnan Men-gimonganda

1 Naay pay di ibagak ken
sik-a. Nan omona et mas-
apol ay ilowalowan tako am-
in ay ipogaw olay ngan nan
kaipogawna. Dawaten tako
ta badangan Apo Dios daida

datakot adi kalkalingkingan
ay men-iyaman isnan badan-
gna.
2 Ilowalowan tako nan ap-
apo tako ay mentoltolay ken
datako ya nan am-in ay ib-
ada ay wada nan kalebben-
ganda ay mangipangpango
ken datako. Ilowalowan tako
daida ta gawis nan mento-
layanda tapno nasingpa nan
kailiili tako ya tapno ma-
balin ay ik-ikkan tako nan
mangipaila isnan mangpat-
gan tako ken Apo Dios ya
isnan iib-a tako ay ipogaw.
3 Gawis no keg todi nan
ik-ikkan tako et siya gedan
nan men-gasingan Apo Dios
ay mangisalakan ken datako.
4 Tay laylaydena no
maisalakan am-in nan
ipogaw dadapay getken nan
tet-ewa ay maipanggep ken
siya.
5 Tay es-esang nan Dios
ya es-esang abes nan ma-
balin ay makikali ken Apo
Dios pala ken datako ta ma-
pakawan nan basbasol tako
et siya si Kristo ay naiyanak
ay ipogaw.
6 Intedna nan biyagna
ay maibayad ay mangsobot
ken datako ay ipogaw isnan
awnit tako madosaan et
nan nang-ikkanana isdi nan
nangipagtek ay laylayden
Apo Dios no maisalakan am-
in nan ipogaw. Inommat di
isnan ostoosto ay timpo ay
pinilin Apo Dios.
7 Isonga pinilin Jesus sak-
en ta menbalinak is esay
apostolisna tapno ibagbagak
nan tet-ewa ay maipanggep
ken siya isnan ipogaw ay
baken Judio ta mamatida.
Tet-ewa na, baken kampot.
8 Naay da pay di iyanayko
isnan kayatko ay ikkanyo.
Isnan am-in ay paggimon-
gan di mamati ken Kristo
et kayatko ay nan lalalaki
nan mangipangpango isnan
menlowalowanyo. Ngem
masapol ay maid ngawi is
nemnemda isnan ib-ada tay
baken gawis no wada nan
ligetda no menlowaloda.
9 Ya nan bababai et
masapol ay menbadoda
isnan maiyosto ay bado ken
daida. Ya baken nan mang-
igwaanda isnan nabanol
ay batek isnan oloda ay
kadayawanda wenno nan
menbadbadowanda is nang-
ina ay mait-ekanda is wada
isnan nemnemda.
10 Nodi nan gawis ay
maikkan et siya nan mas-
apol ay wada koma isnan
nemnemda tay siya di nan
maibagay isnan bababai ay
mangwani en patpatgenda si
Apo Dios.
11-12 Adiyak ipalobos nan
babai ay men-itdo isnan
lalalaki isnan paggimon-
ganyo wenno siya nan
mangipango ken daida. Gag-
awis no igiginek nan babai
ay mangdenge isnan men-it-
itdo ta men-adal siya et mas-
apol ay adi makisongsongbat
isnan lalalaki.
13 Tay baken nan babai ay
si Eva is damo ay binoliw
Apo Dios nodi nan lalaki ay
si Adam.

14 Ya baken si Adam is na-
sogsogan nodi si Eva isonga
siya nan damo ay binmasol.
15 Siya nan gapo ay
mapaligatan nan bababai ay
omanak ngem badbadangan
Apo Dios daida kayet ta
maisalakanda no itoltoloyda
ay mamati ken siya. Masapol
abes ay managlayadda isnan
ib-ada ya nadiosan koma
nan nemnemda ay mang-
ikkan is ostoosto.

3

Nan Masapol Isnan Ogalin Di Mangipangpango Isnan Mamati

1 Tet-ewa nan naay
ay kankanan di ipogaw.
Kankananda en no layden
nan ipogaw ay siya nan
esay mangipango isnan
mamati et siya nan gawis ay
maikkan.
2 Ngem nan mangipango
et masapol ay maid ik-
ikkana is kaoyawana isnan
ib-ana ay ipogaw. Masapol
ay es-esa nan asawana.
Adina sobsoblaan nan osto
nodi getkena ay mangtena
isnan am-in ay ikkana
ta maid ngawi is ikkana.
Masapol ay malispito nan
ik-ikkana. Masapol abes ay
sangailiyena am-in ay omey
isnan baeyda. Masapol ay
getkena ay men-isolo.
3 Adi mabotboteng. Adina
layden ay makisapsape
wenno makisongsongbat
nodi naanos siya. Ya nan
esay masapol ken siya et
baken nan bomaknangana
is nemnemnemena.
4 Masapol ay getkena
ay mang-olnos isnan pam-
ilyana. Nan an-akna et mas-
apol ay managpatida. Lispi-
towenda nan napowanda.
5 Tay no adina getken ay
mang-olnos isnan pamilyana
et am-amed nan mamati ken
Kristo ay ipangpangona is
adina getken ay olnosen.
6 Masapol ay baken
kaskaslek ay mamati mo-
datya ipapangatona nan
nemnemna gapo isnan
napiliyana. Tay no men-et-
etek siya danat adi ibabawi
et nabanag siya ay awnit
madosa ay kaneg nan na-
banagan Satanas isdin men-
et-etekana id kasikasin.
7 Ya nan esay masapol
isnan mangipangpango et
masapol ay gawis siya isnan
nemnem nan adi mamati
ken Jesu Kristo. Tay no wada
nan ilaen nan adi mamati is
ngawi ken siya et madelaw
siya. Tay no madelaw et
nasailowan siya ken Satanas.
8 Nan mangbadang isnan
mangipangpango et masapol
ay malispitoda gedan. Mas-
apol ay adida menkamkam-
pot nodi ibagbagada nan tet-
ewa ay wada isnan nem-
nemda. Adida mabotboteng.
Baken nan bomaknanganda
is gamgamgamanda.
9 Masapol ay itoltoloyda
ay mamati ay ostoosto isnan
maipanggep ken Jesu Kristo
ay inpagtek Apo Dios ay egay
nagtek id kasin. Isnan ma-
matiyanda ken Kristo et mas-
apol ay maid getkenda is
ngawi is naitapi isnan pam-

matida.
10 No layden nan ipogaw
ay menbalin ay bomad-
badang isnan obla ay pala
ken Kristo masapol ay
mapaneknekan siya omona.
No maid ik-ikkana is ngawi
et mabalin ay bomadang
isnan obla.
11 Nan as-awada gedan et
masapol abes ay gawis nan
ik-ikkanda ta malispitoda.
Adida mentaytayoktok. Mas-
apol ay matalekda isnan am-
in ay ikkanda.
12 Nan bomadbadang et
masapol abes ay es-esa nan
asawana ya getkena abes ay
mang-olnos ay gawis isnan
an-akna ya am-in ay pam-
ilyana.
13 Tay nan ipogaw ay
bomadang isnan adoado
ay obla ay pala ken Kristo
et gawis nan panang-
ilan nan iib-ana ken siya
no ikkana ay gawis nan
oblana. Ya nan esay gawis
ay ommat et omam-amed
nan laingna ay mangibaga
isnan pammatina ken Jesu
Kristo isonga maid baina ay
mangibaga.

Nan Napatepateg Ay Patpatiyen Nan Mamati Ay Maipanggep Ken Kristo

14-15 Sapay koma ta adi
mabayabayag daket maka-
ey issa, Timoteo. Ngem
mensolatak ken sik-a id
wani tapno getkem nan
osto ay ikkan nan mamati
ken Apo Dios tay modatya
mabayagak pay. Tay nan
mamati ken Apo Dios et
daida nan kanegna baey tay
daida nan kaneg mentetean
nan Dios tako ay matatago ay
eng-enggana. Kanegda abes
nan pegnad di toping tay
daida nan mangipapapigsa
ay mangibagbaga isnan tet-
ewa ay maipanggep ken
Kristo.
16 Napatepateg ay maid
dowadowana nan pat-
patiyen tako ay egay
naipagtek id kasin ngem
id wani inpagtek Apo Dios.
Napateg tay ibagbagana
nan maipanggep ken Kristo.
Kankanana en,

"Si Kristo et ninbalin is
ipogaw dat mentee
isnan batawa.
Pinaneknekan nan Ispirito
Santo ay siya nan
Anak Apo Dios ay
maid basolna.
Inil-ilan nan aanghel siya.
Naibagbaga siya isnan
ipogaw isnan batawa
ya adoado ken daida
nan mamati ken siya.
Inalan Amana siya ay mangi-
pasagong id daya."

4

Nan It-itdon Nan Kampot Ay Ipogaw

1 Timoteo, ibagbagan ay
gawis nan Ispirito Santo en
awnit wada nan mangtay-
nan isnan patpatiyen tako ay
maipanggep ken Jesu Kristo.
Awnitda soloten nan mait-
itdo ay magapo isnan adi
kaila ay menkamkampot ay
makwani en dimonyo.
2 Nan ipogaw ay mang-it-
itdo isnan ibagbagan nan

dimonyo et menkamkam-
potda. Gapo tay inmingsada
ay mang-adi isnan kayat
Apo Dios et adi mabalin ay
getkenda nan osto ya gawis.
3 Adoado nan it-itdoda ay
baken osto. Kankananda
en baken osto no omasawa
nan ipogaw ya iyadida
ay mangan isnan tapin
di makan dapay binoliw
Apo Dios dana. Isonga
nan mangtek ya mangpati
isnan tet-ewa et mabalin ay
kanenda. Laylayden Apo
Dios no dawaten tako nan
intedna datakopay men-
iyaman ken siya.
4 Tay am-in ay binoliw Apo
Dios et gawisda et baken
gawis no law-en tako. Ngem
masapol ay men-iyaman
tako ken siya.
5 Tay nan kalin Apo Dios
ay osalen tako ay menlowalo
et siya nan mangipagawis is-
nan makan.

Nan Osto Ay Ikkan Nan Men-obla Ken Kristo

6 Timoteo, no bagbagaam
daida ay mamati issa ta solo-
tenda nan kinwanik et gawis
nan ikkam ay men-obla pala
ken Jesu Kristo. Maila ay in-
pasnekmo ay gawis nan pat-
patiyen tako ay maipanggep
ken Kristo ya nan gawis ay
mait-itdo ay sinolsolsolotmo.
7 Ngem addawiyam nan
aped sodsodok ay maid po-
los maibagayana ken Apo
Dios tay maid silbina. Nodi
nan ikkam ay mangpateg
ken Apo Dios nan nemnem-
nemem ya solsolotem.
8 Tay olay no waday paay
nan mangipapigsaan tako is-
nan awak tako ngem am-
amed nan kagawisna no pa-
pigsaen tako nan mangsol-
solotan tako ken Apo Dios.
Tay nan maikkan ay kaneg
todi et siya nan mangbad-
badang ken datako isnan
biyag tako id wani ya isnan
biyag tako ken Apo Dios.
9 Tet-ewa nan kakakwanik
en gawigawis no patiyen
tako am-in dadi ay maid
dowadowan nan nemnem
tako.
10 Ipapati tako ay mang-
ikkan isnan gawis tay
taltalken tako si Apo Dios ay
matatago ay eng-enggana ay
mangisalakan isnan am-in
ay ipogaw. Ngem nan tet-
ewa ay maisalakan et nan
mamati ken siya.
11 Ibagam am-in dana,
Timoteo, ya bilinem nan
ipogaw ta solsolotenda.
12 Adim ipalobos ay
maoyawka gapo isnan
kaongam. Nodi sik-a koma
nan menbasalan nan ib-am
ay mamati. Ipailam nan
gawis ay solotenda isnan
kalkaliyem ya isnan am-in
ay ik-ikkam. Ipailam nan
manglaylayadam ken daida
ya nan pammatim ken Apo
Dios ya nan kamaid ngawi
isnan nemnemmo.
13 Engganay omeyak issa
itoltoloymo ay mangibas-
basa isnan kalin Apo Dios
isnan mamati isnan paggi-
monganda. Isolsolom ken
daida nan kankanan Apo
Dios ya bagbagaam daida
abes ta solotenda.

14 Inted Apo Dios ken sik-
a nan laingmo ay mangi-
pangpango isnan mamati.
Siya na san intedna issan
nangipatangan san nangi-
pangpango ay aamam-a
isnan ledengda isnan olom
issan nangilowalowanda
ken sik-a. Inbagan san
mamadton Apo Dios san
kayat Apo Dios ay kaliyen
issan nang-ikkananda isdi.
Isonga ipasnekmo isnan
nemnemmo nan oblam.
15 Itoltoloymo ay mang-
ikkan is dadi. Ikkam
ay gawis ta getken am-
in nan ipogaw nan mat-
aptaptapiyan nan laingmo
ay mang-ikkan isnan ipaik-
ikkan Apo Dios ken sik-a.
16 Makailam nan ik-ikkam
ya nan it-itdom. Adim
kalkalingkingan nan inba-
gak ay masapol ay ikkam
tay no siya di nan ikkam
et maisalakanka tet-ewa
ya bakenka kedkedeng is
maisalakan nodi maitapi
nan mang-id-idnge ken sik-
a.

5

1 Naay da pay di kayatko
ay ikkam. Adim bogbog-
taken nan am-ama mo sik-a.
Nodi bagbagaam ay gawis ay
kanegmo ama. Bagbagaam
nan lalalaki ay naod-odi mo
sik-a ay kanegmo bebsat.
2 Ya bagbagaam nan in-
ina ay naet-eteng mo sik-a
ay kanegmo ina. Ya bag-
bagaam abes nan bababai
ay naod-odi mo sik-a ay
kanegmo bebsat. Gawisem
nan nemnemmo ken daida
ta maid ipap-ailam is ol-olay
ken daida ta maid kabainam
ken Apo Dios.

*Bilbilin Ay Maipanggep Is-
nan Bababai Ay Balo*

3 Timoteo, gawis no
badanganyo ay mamati nan
bababai ay balo no tet-ewa
ay maid polos paltidosda is
mangbadang ken daida.
4 Ngem no wada nan
an-ak wenno aap-oda et
masapol ay daida nan
mangbadang ken daida
isnan menkatagoda tay siya
nan gawis ay ikkan nan
mangsolsolot ken Apo Dios.
Siya di nan kayat Apo Dios
ay ikkan tako ay mangsobalit
isnan badangda ken datako
id kasin.
5 Nan balo ay babai ay
maeesang ay maid ipogaw
is mangbadang ken siya et
si Apo Dios nan taltalkena
ay mangbadbadang ken
siya isonga itoltoloyna ay
mendawdawat isnan kag-aw
wenno labi.
6 Ngem nan balo ay kedeng
nan kayat nan awakna is an-
anapena et kaneg natey tay
maid ken siya nan biyag Apo
Dios ay maid patenggana.
7 Isonga ibilinko ay
itapim nan kinwanik ay
maipanggep isnan bababai
ay balo isnan tapin nan bilin
ta adi madelaw nan mamati
ken Apo Dios.
8 Tay nan mamati ay mang-
adi ay mangbadang isnan
paltidosna am-amed no nan
pamilyana et ipap-ailan nan
ik-ikkana ay maid kapaayan
nan pammatina ken siya. Et

ngawngawi siya mo nan adi
mamati.
9 Siya na nan ikkanyo
ay mamati isnan balo ay
bababai ay maid pamilyada
is mangbadang ken daida.
Nan mentew-en is enempoo
ya nasolok et daida nan
ilistayo ay mabadangan.
Masapol abes ay egay nakiid-
idang.
10 Masapol abes ay wa-
day mangpaneknek isnan
gawis ay inik-ikkana ay
kaneg nan gawis ay nang-
ay-ayowanana isnan an-
akna ya isnan in-inmey
ken siya ay sangailina.
Egayna saksakiten ay nang-
ik-ikkan isnan naibab-
aaana. Binadbadangana
nan napaligatan ay ipogaw.
Ninemnemnemna ay pilmi
nan gawis ay ikkan isnan
am-iam-in ay inik-ikkana.

11 Ngem nan balo ay baken
palalo ay nain-ina et adi
masapol ay itapiyo daida ay
mangilista. Tay no pomigsa
nan kayatda et awnitda lay-
den ay omasawa kasin dadat
taynan nan oblada ay pala
ken Kristo.
12 Isonga maoyawda
tay adida tongpalen nan
inkalida en adida omas-
asawa kasin ta men-oblada
ay pala ken Kristo.
13 Ya nan esay baken gawis
et waay awnitda adi men-
obla ay gawis. Apedda
om-omey ay mangtaktaktak
isnan ipogaw. Dat maam-
amed nan ngawi ay ik-
ikkanda tay mentaytayok-
tokda ay mangmangwani
isnan adoado ay maid
silbina.
14 Isonga gag-awis no
omasawa kasin nan balo
ay baken palalo ay nain-ina
ta men-oblada ay mangi-
pagawis isnan biyagda ay
sinbaey. No keg todi nan
ikkanda et maid somya
is mang-oyawan nan adi
mamati ken datako ay
mamati.
15 Ibagbagak nan deey ay
kinwanik tay wada nan balo
ay bababai ay epdas nang-
sokat isnan nemnemda ay
mang-ik-ikkan isnan kayat
Satanas.
16 Kasinek nan kinwanik
id kawni isnan badang isnan
bababai ay balo. No waday
balo isnan paltidosyo ay
mamati ken Apo Dios et
masapol ay dakayo nan
mangbadang ken daida
tapno mabalin ay badan-
gan nan sinkagimongan
ay mamati nan tet-ewa
ay maid mangbadang ken
daida. Tay adi mabalin ay
mabadanganda am-in ay
maminpingsan.

Masapol Ay Malagbo Ay Gawis Nan Mangipangpango Ay Gawis Isnan Mamati

17 Naay pay di esay itdok
Timoteo. Nan ipogaw ay
gawigawis nan mangipang-
pangowana isnan mamati et
masapol ay lispitowenyo ay
gawis dayopay lagbowen ay
osto. Am-amed nan ipogaw
ay men-ob-obla ay pilmi ay
mangibagbaga isnan kalin
Apo Dios ya mangisolsolo
ay gawis isnan kayatna

ay kanan ya nan osto ay
maikkan.
18 Tay kankanan Apo Dios
isnan naisolat ay kalina en,
“Adika op-opotan nan topek
nan baka ay men-ilik is-
nan pagey.” Kinwanina di
tay olay baka et masapolna
nan kanena tay siya di nan
kanegna lagbo. Isonga am-
amed nan ipogaw tay isnan
esay naisolat ay kalin Apo
Dios et kankanana abes en,
“Nan makibalasa et masapol
ay malagbo.”
19 No waday mangdelaw
isnan mangipangpango ken
dakayo ay mamati adika pat-
patiyen malaksig no waday
dowa wenno tolo ay ipogaw
is mangtistigo.
20 Ngem no tet-ewa ay
wada nan basolna ya ad-
ina ibabawi et masapol ay
masagiit isnan kad-an nan
am-in ay ib-ana ay mamati
tapno omegyat nan ib-an di
mangipangpango ay mang-
ik-ikkan isnan ngawi.
21 Dedengngen ya oowe-
nan Apo Dios ya si Jesu
Kristo ya nan nadiosan
ay aanghelna nan ibagak
ken sik-a en masapol ay
patiyem nan kaibagbagak
ngem masapol ay maid
ipogaw is paam-amdem nodi
palisowem nan nemnemmo
ken daida am-in.
22-25 No waday piliyenyo
is bomadang isnan obla
ay pala ken Kristo, adiyo
koma ipatang ay dagos nan
ledengyo isnan olona ay
mangdotok ken siya. Nodi
masapol ay paneknekanyo
omona no gawis siya ay
ipogaw. Tay no baken gawis
siya dakayot dotokan et
maitapi kayo isnan kan-
gawina. Isonga baken di
is ikkam nodi masapol ay
nan nadiosan nan ik-ikkam.
Masapol ay mapaneknekan
nan ipogaw tay olay no
wada nan ngawi ay ik-
ikkan di ipogaw ay mail-
ila ngem wada abes nan
ik-ikkan nan tap-ina ay adi
kaila. Isonga masapol ay ma-
paneknekanda sakayopay
piliyen. Paliso isnan ik-ikkan
di ipogaw ay gawis. Wada
nan mail-ila id wani ya wada
nan adi. Ngem awnitda
magtek am-in.

Ya nan esa Timoteo, baken
kedeng di danom is in-
inomem. Gag-awis no anok-
an dakat ominom is bassit
ay basi ta agasana nan sakit
nan egesmo ya nan tapin di
sakitmo tay namin ado ay
masaksakitka.

6

Nan Bilin Isnan Baa Ay Mamati

1 Wada nan ibagak isnan
ipogaw ay nailako ay men-
baa. Olay no baa no esa
ay mamati ken Jesu Kristo
et ikkana ay gawis nan am-
in ay ipaikkan nan apona
ken siya ay mangipaila is-
nan lispitona. Ikkana di
tapno adi madelaw si Apo
Dios wenno nan mait-itdo ay
magapgapo ken siya.
2 No mamati nan apona
abes ken Jesu Kristo et

adina eeyaen. Nodi am-
amedena koma ay mang-
ikkan ay gawis isnan am-in
ay kayatna tay ib-ana siya ay
mamati ya laylaydena.

*Baken Koma Nan Kin-
abaknang Is An-anapen Di
Ipogaw*

3 Timoteo, siya dana nan
masapol ay itdom ay gawis
ta masolot. No waday men-
it-itdo is adi maiyiso isnan
insolsolon Jesu Kristo ay Apo
tako ya adi maiyiso isnan
gawis ay kayat Apo Dios ay
ikkan tako et
4 men-et-etek siya dapay
maid getkena isnan tet-
ewa. Kaneg kolang nan
nemnemna tay laylaydena
ay makisongsongbat isnan
adi mapaay ay kankanan
nan ipogaw. Dapay nan
banag nan maik-ikkan ay
kaneg todi et apal, sape,
solbog ya ngawi ay nemnem
isnan iib-a.
5 Siya dadi nan banag nan
ik-ikkan nan ipogaw ay maid
gawis isnan nemnemda
isonga maid getkenda isnan
tet-ewa ay maipanggep ken
Apo Dios. Tay kananda en no
mamatida et bomaknangda.
6 Tet-ewa ay wada nan kin-
abaknang tako ay mamati
ken Apo Dios ngem baken
siping wenno bonag. Basta
mamapnek tako isnan wada
ken datako et siya nan kin-
abaknang tako.
7 Tay isnan naiyanakan
tako et maid ginegen-an tako
ya awnit maid gegen-an tako
is iyey tako is magapo isnan
batawa isnan mateyan tako.
8 Isonga no waday omanay
is kanen tako ya omanay is
bado tako id wani et mapnek
tako koma.
9 Ngem nan ipogaw ay
manglayad ay bomaknang
et adoado nan madoldolo-
ganda. Kanegda nabitowan
tay nan adoado ay adi
masilbi ay an-anapenda et
siya dadi nan mangsakit ken
daida ay awnit mangyey ken
daida isnan pagdosaan ay
maid patenggana.
10 Tay nan pilmi ay
manggamgaman nan
ipogaw isnan kinabaknang
et siya nan magapgapowan
nan adoado ay ngawi ay
ik-ikkanda. Gapo tay an-
anapenda ay pilmi nan
bomaknanganda et siya di
nan gapo ay tinaynan nan
tapin di ipogaw nan pam-
matida ken Jesu Kristo. Dat
nan menbanagana et siya
nan pilmi ay mensakitan
nan nemnemda gapo isnan
bainda isnan ngawi ay inik-
ikkanda.

*Nan Tapin Di Bilin Pablo
Ken Timoteo*

11 Ngem sik-a Timoteo,
ay esa ay men-ob-obla ay
pala ken Apo Dios et adim
solsoloten nan maik-ikkan
ay kaneg da todi. Ipasnekmo
isnan nemnemmo nan
mang-ikkanam isnan gawis
ya nemnem ay nadiosan.
Itoltoloymo ay mamati. Lay-
laydem ay pilmi si Apo Dios
ya nan iib-am ay ipogaw.
Itoltoloymo ay mang-ikkan
isnan kayat Apo Dios olay no

mapaligatanka dakapay ananosan nan mangpaligat ken sik-a.
12 Itoltoloymo ay mamati olay naligat tay siya nan ostoosto ay maikkan tapno ganabem nan biyag ken Apo Dios ay maid patenggana. Tay inawis Apo Dios sik-a ta maagtanka isnan biyag ay deey issan nangwaniyam id kasin en mamatika ken Jesu Kristo isnan nangdedengngan nan adoado ay ipogaw.
13 Nan kanak ay naayda et dedengngen ya oowenan Apo Dios ay mangtatago isnan am-in ya dedengngen gedan Jesu Kristo ay pagbasalan tako isnan kamaid egyatna ay nangibaga isnan tet-ewa ken Poncio Pilato.
14 Isonga ibilinko ken sik-a ta makailam nan am-in ay getkem ay maipanggep ken Kristo ta maid ngawi is mailal-aok isnan tet-ewa ta maid kaoyawan nan maititdo ay maipanggep ken siya. Ikkam dana engganay kasin omali nan Apo tako ay si Jesu Kristo.
15 Awnit omali isnan osto ay timpo ay piliyen Apo Dios. Kedkedeng siya is kagawisan is mentolay isnan am-in. Siya nan kangatowan ay Ali isnan am-in ay ali ya kangatowan ay Apo isnan am-in ay apo.
16 Kedkedeng siya is adi mabalin ay matey. Nan kad-ana et menpalalat-a ay adi mabalin ay sag-enen di ipogaw. Maid ipogaw is nang-il-ila ken siya tay adi kaila. Sapay koma ta siya nan madaydayaw ya mentoltolay ay eng-enggana. Et matongpal koma.
17 Timoteo, ibagam isnan babaknang ta adida pangangatowen nan nemnemda. Baken nan kinabaknangda koma is taltalkenda tay adida getken no maitoltoloy nan kinabaknangda. Nodi si Apo Dios nan taltalkenda koma tay siya nan maid polos imotna ay mang-it-ited ken datako isnan am-in ay gawis ta ganasen tako.
18 Ibilinmo ken daida ta nan gawis nan dadama ay ikikkanda. Ya adida imotan nan kinabaknangda
19 tay no maid imotda et kega waday idolinda id daya is awnit somagong ken daida isnan kaoodiyan ay agew. Et siya di nan mabalin ay talkenda ay tet-ewa. No keg todi nan ikkan nan babaknang et awnitda ganaben nan biyag ay tet-ewa ay wada nan silbina.
20 Ibagak ken sik-a Timoteo en makailam ta maid ngawi is mailal-aok isnan maisolsolo ay maipanggep ken Kristo ay intalek Apo Dios ken sik-a ay itdom. Addawiyam nan kalkaliyen nan adi mamati ay mangmangwani en nan kankananda kano nan tet-ewa ay silib dapay maid kadi silbin nan ibagbagada ay maipanggep ken Apo Dios tay baken tet-ewa. Nodi apedda makisongsongbat.
21 Nan silib ay kananda en tet-ewa ay silib et baken

kadi tet-ewa tay paaddaad-dawiyena nan ipogaw ay mangsolsolot is dadi isnan tet-ewa ay pammati ken Apo Dios. Wadada nan mang-ik-ikkan isnan kaneg todi.

Kedeng di is ibagak id wani. Sapay koma ta nan badang ya layad Apo Dios di likliknaenyo.

Nan Maikadwa ay Solat Pablo ken Timoteo

Nan Maipanggep Isnan Solat

Nan maikadwa ay solat Pablo ken Timoteo et siya nan nangisolatana isnan adoado ay pamagbaga ken Timoteo ay kanegna innodi ya mangbadbadang ken siya isnan oblana ay pala ken Kristo. Nan kapatgan isnan naay ay solat et nan mang-it-itpean nan mamati isnan ligat. Binagbagaana si Timoteo ay mangipapigpigsa ken siya tapno itoltoloyna ay mang-it-itdo isnan tet-ewa ay maipanggep ken Jesu Kristo. Binagbagaana siya gedan ta adina kalkalingkingan nan maibagbaga isnan gawis ay damag ya nan getkena maipanggep isnan inpasolat Apo Dios id kasikasin tasiyay itoltoloyna ay patgen. Binagbagaana gedan tasiyay ikkana nan osto ay oblana olay no adoado nan ligat ay likliknaena ya olay gedan maaamis siya.

Inbagan Pablo ken Timoteo ay masapol ay makailana ta adi maitaptapi ay makiapapat isnan maid polos paayna. Tay maid polos badang nan kaneg todi nodi maidena nan pammatin nan ipogaw ay mangdedenge is dana.

Inpanemnem gedan Pablo ken Timoteo nan kaneg nan ik-ikkana ya gandatna ta siya nan menbasalana.

Nan wada isna:

- Login nan solat 1:1-2
- Panangdayaw ya pamagbaga 1:3-2:13
- Nan mangbagbagaan Pablo ken Timoteo 2:14-4:5
- Nan inom-ommat ken Pablo 4:6-18
- Nan kombos nan solat 4:19-22

Nan Login Nan Solat

1-2 Sak-en si Pablo ay mensolat ken sik-a Timoteo ay laylaydek ay anakko. Sak-en nan esay apostolis Jesu Kristo ay ibab-aana tay siya nan kayat Apo Dios. Inbaan Kristo sak-en ta ibagbagak isnan ipogaw nan biyag ay maid patenggana ay inkalin Apo Dios isnan ipogaw ay maitatapi ken Jesu Kristo. Sapay koma ta kanayon ay wada ken sik-a nan seg-ang ya nan badang ya nan natalna ay nemnem ay magapgapo ken Apo Dios ay Ama tako ya ken Jesu Kristo ay Apo tako.

Nan Men-iiyamanan Pablo Ken Apo Dios Isnan Kagawis Timoteo

3 Nenenenemnemek sik-a Timoteo isnan menlolowalowak ken Apo Dios ay mensilsilbiyak ay mangipagasing ken siya ay kaneg din inikkan din alal-apok. Et men-iiyamanak ken siya isnan kagawis nan pammatim.

4 No nemnemek san ninayosan nan agam issan nangtaynak ken sik-a id

kasin dat palalo nan iliwko
ken sik-a. Olay kag-aw
wenno labi et nemnemne-
mek sik-a et kayatko ay
mang-ila ken sik-a tapno
omam-amed nan gasingko.
5 Nenemnemek nan pam-
matim ay tet-etet-ewa ay
kaneg nan pammatin Loida
ay alapom ya nan pammatin
Eunice ay inam.
6 Isonga ibagak ken sik-a
en itoltoloymo ay osalen nan
laing ay inidyan Apo Dios
ken sik-a ay mangipango
isnan mamati ken siya.
Inidyana issan nangipatan-
gak isnan ledengko isnan
olom issan nangilowalowak
ken sik-a.
7 Tay nan inted Apo Dios
ken datako et nan Ispirito
Santo. Et baken egyat nan
inyalin nan Ispirito Santo
ken datako nodi inomyali
siya is kabaelan tako ay
mang-ikkan isnan kayat
Apo Dios ya is layad tako
ya is mangtekan tako ay
mangtena isnan am-in ay
ikkan tako.
8 Isonga adika mabab-
ain ay mangipanekneknek
isnan maipanggep ken Jesus
ay Apo tako. Ya adika
omeg-egyat wenno mabab-
ain ay manggagayyem ken
sak-en olay maibabalodak
tay nan naibalodak et gapo
isnan nangibagbagaak isnan
maipanggep ken siya. Nodi
lak-amem nan ligat ay
domatdatdateng ken datako
gapo isnan mangibagbagaan
tako isnan maipanggep ken
Kristo tay si Apo Dios nan
mangipapapigsa ken sik-a.

Nan Gawigawis Ay Inikkan Apo Dios Ay Pala Ken Datako

9 Nan inikkan Apo Dios
ken datako et insalakana
datako ya kayatna ay toladen
tako nan gawis ay ogalina.
Ngem isnan nangisalakanan
Apo Dios ken datako et
baken nan kinagawis tako
is gapona tay kolang pay
nan kinagawis tako tay
managbasol tako. Nodi
insalakana datako tay siya
nan gandatna gapo isnan
layad ya anosna ken datako.
Ninemnemna id sang-asang-
adom ay awnitna ited si
Jesu Kristo ay ibadangna ken
datako.
10 Et natongpal nan
badangna tay inmali si Jesu
Kristo isnan batawa ay
nangisalakan ken datako.
Gapo isnan inikkana et
inabakna nan tetey ya
inpagtekna isnan gawis ay
damag ay wada nan biyag ay
maid patenggana.
11 Napiliyak ay esay apos-
tolis Kristo ay ibab-aana ta
ibagbagak san deey ay gawis
ay damag. Ibagbagak nan
kayat Apo Dios ay maibaga
ya it-itdok ay osto nan gawis
ay soloten tako.
12 Siya di nan gapo ay pal-
paligaten nan adi mamati
sak-en. Ngem olay. Maid
bainko gapo isdi tay getkek si
Apo Dios ay taltalkek. Getkek
abes ay kabaelana ay mang-
ay-ayowan ken sak-en isnan

am-in ay intalekna ay eng-
ganay omdan nan agew ay
banagena datako ay ipogaw.
13 Timoteo, nemnemne-
mem nan tet-ewa ay mait-
itdo ay inbagbagak ken sik-
a tasiyay ik-ikkam abes ya
adi makmaksayan koma
nan gawis ay pammatim
ya nan mangipap-ailaam
isnan layadmo isnan iib-
am tay siya dadi nan wada
ken datako gapo isnan
maitatapiyan tako ken Jesu
Kristo.
14 Gapo isnan kabaelan
nan Ispirito Santo ay wada
ken datako et makailam
nan tet-ewa ay getkem ay
maipanggep ken Jesu Kristo
ay naitalek ken sik-a tapno
maid masoksokatan.
15 Getkem ay dinokogan
nan adoado ay ipogaw ay
mentetee id Asia sak-en. Et
naitapi da Figelo ken Hermo-
genes.
16-18 Ngem si Onesiforo
et egay kabab-ain ay nang-
badbadang ken sak-en olay
isnan naibabalodak. Namin
ado ay pinagasgasingna sak-
en. Isdin inmaliyana id
isna Roma et nang-anap
ay dagos danat datngan
sak-en. Getkenyo met nan
badangna ken sak-en id
kasin id Efeso. Sapay koma
ta badbadbadangan Apo
Dios daida ay sinbaey. Ya
maseg-ang koma si Apo
Dios ken siya isnan agew
ay mangbanagana isnan
ipogaw.

2

*Masapol Ay An-anosan
Nan Mamati Nan Ligat*

1 Gapo isnan inbagbagak
isnan solat ay naay, anakko,
papigpigsaem pay nan pam-
matim tay badbadbadangan
Jesu Kristo sik-a gapo isnan
maitatapiyam ken siya.
2 Nan sigod ay dindin-
ngem ay it-itdok ay din-
ngen met laeng nan kaipoi-
pogaw et siya dadi nan it-
dom isnan teken ay ipogaw
ay matalek tapno daida nan
mangitoltoloy ay men-itdo is-
nan tapin di ipogaw.
3 Masapol ay adika om-
egyat ay manglak-am isnan
ligat gapo isnan mangsol-
solotam ken Jesu Kristo. To-
ladem nan ikkan nan gawis
ay soldado
4 tay nan ikkana et laydena
ay mang-ik-ikkan ay gawis
isnan ipaik-ikkan nan apona
tapno mapnek nan apona
ken siya. Isonga no wada
nan ipaikkan nan apona ken
siya et adi om-omey isnan
teken ay obla.
5 Nan esay pagbasalan et
nan menlomba tay adi mak-
aganab isnan ligalo no ad-
ina patiyen nan bilin isnan
lomba.
6 Naay pay di esa. Nan
ipogaw ay kagagetan ay
men-esek et siya nan men-
apit omona.
7 Nemnemem ay gawis nan
tolo ay pangngalig ay deey
et badangan Jesus sik-a ta
maawatam am-in.
8 Ipasnekmo isnan nem-
nemmo nan naay ay
maipanggep ken Jesu Kristo.

Adim kalkalingkingan nan
ninbalinana is ipogaw ay
nagapo isdin si Ali David.
Ya adim kalkalingkingan ay
kasin natago isonga wada
siya id wani ay mangbad-
badang isnan ipogawna.
Siya dadi nan ibagbagak
isnan gawis ay damag.
9 Mapalpaligatak ay
kanega ngawi ay ipogaw
gapo tay ibagbagak nan
gawis ay damag ay deey.
Maibabalodak ngem olay tay
adi mabalin ay maibalod nan
kalin Apo Dios.
10 Isonga olay no mapal-
paligatak et adiyak sakiten
tay kayatko ay ipagtek
nan maipanggep ken Apo
Dios isnan ipogaw ay
pilpiliyena tapno mamatida
ta maisalakanda ya matago-
tagoda ken Apo Dios ay eng-
enggana gapo isnan inikkan
Jesu Kristo.
11 Tet-ewa nan naay ay
makwani.
"No adi tako imotan nan
biyag tako isnan
mangsolsolotan tako
ken siya et awnit tako
matagotago ken siya
ay eng-enggana.
12 No adi tako maom-oma
ay mang-an-anos isnan ligat
awnit tako men-ali ay mang-
badbadang ken Jesu Kristo.
Ngem no is-isot tako nan
mangtekan tako ken siya et
awnitna abes adyan datako.
13 Matalek ay pilmi si
Kristo tay adi mabalin ay
masokatan nan nemnemna
ay olay no masokasokat nan
nemnem tako."

Nan Tapin Di Gawis Ay Masapol Ay Ik-ikkan Di Mamati

14 Itoltoloymo ay mangi-
panemnemnem isnan kink-
inwanik isnan ipogaw ay
bagbagaam ta adida kalka-
lingkingan. Ibilinmo ken
daida isnan ngadan Apo Dios
ta adida makisongsongbat is-
nan adi masilbi ay kankanan
di ipogaw. Tay nan kaneg
todi ay kali et paaddawiyena
nan ipogaw isnan mangsol-
solotana ken Kristo.
15 Ipakatmo ay mang-ik-
ikkan isnan kayat Apo Dios
tapno men-galalasing siya
ken sik-a. Tay no kaneg da
tona nan ikkam et kanegmo
nan ipogaw ay men-ob-obla
ay maid kabainana isnan
ik-ikkana tay ostoosto nan
mangibagbagaam isnan tet-
ewa ay kalin Apo Dios.
16 Adika maitaptapi ay
makikalkali isnan mait-itdo
ay maid polos paayna ken
Apo Dios. Tay nan kankanan
di ipogaw ay kaneg todi
et ipaaddaaddawina nan
ipogaw isnan gawis ay
layden Apo Dios ay maik-
ikkan.
17 Ngawi di ay kaneg nan
esay sakit ay mangdonot is-
nan awak nan ipogaw. Nan
doway ipogaw ay men-it-itdo
ay kaneg todi et da Himeneo
ken Fileto.
18 Dinokoganda nan tet-
ewa tay kankananda en ep-
das et natago nan mamati
gapo isnan balo ay biyagda
isonga adida kasin matago
no mateyda. Isonga golgo-

lowenda nan pammatin nan
tapin di ipogaw.
19 Ngem am-in ay
kankanan Apo Dios et tet-
etet-ewa ay adi masokasokat
ay kaneg nan dakkel ay
bato ay maid makaiwedwed.
Et kankanana ay getkena
nan tet-ewa ay maitatapi
ken siya. Ya kankanana
abes en no kanam en esaka
ay maitatapi ken siya et
masapol ay adim ik-ikkan
nan ngawi.

20 Timoteo, nemnemem
na. Isnan dakedake ay baey
et wada nan nateketeken ay
maos-osal. Baken kedkedeng
nan nangina ay nasapo ay
nagapo isnan balitok ngem
wada nan nasapo ay nagapo
isnan kaiw ya isnan lota.
Wada nan os-osalenda isnan
napateg ay maikkan ya wada
nan os-osalenda isnan baken
napateg.
21 Timoteo, siya na nan
kayatko ay kanan isnan
pangngalig ay naay. Kaneg
tako nan maos-osal. No
layden tako ay kaneg tako
nan maosal isnan napateg
ay maikkan ay pala ken
Kristo et masapol ay adi
tako ik-ikkan nan ngawi. No
kaneg todi nan ikkan tako et
nadalos tako et mabalin ay
osalen nan Apo tako datako
isnan kompolmi ay gawis ay
kayatna.
22 Isonga dokogam, Tim-
oteo, nan adoado ay ngawi
ay kaykayat nan baba-
ballo. Ipasnekmo isnan
nemnemmo ay mang-ik-
ikkan isnan gawis ya mangi-
papigsa isnan pammatim
ya manglaylayad isnan
ib-am. Ya ipos-am nan
nemnemmo isnan nemnem
di ib-am ay mamati ay
menpabadang ken Kristo ay
maid mabainanda ken siya.

23 Kasinek nan kinwanik
id kawni. Dokogam nan
songbat ay maid silbina ay
kankanan nan ipogaw ay adi
mamati ken Apo Dios tay
getkem ay liget nan padaten-
genda.
24 Tay nan ipogaw ay men-
pabaa ken Kristo et mas-
apol ay adi makisongsong-
bat nodi naanos isnan am-in
ay ipogaw ya gawigawis nan
men-it-itdowana. Adina lay-
den ay men-ibab-aes isnan
ngawi ay ikkan nan ipogaw
ken siya.
25 Nodi an-anosana ay
mangpadas ay mangpaosto
isnan nemnem nan mang-
ap-apos ken siya ta baleng
badangan Apo Dios daida ta
ibabawida nan ngawi ta nan
tet-ewa nan patiyenda.
26 No patiyenda nan tet-
ewa et malopsotda isnan
kaneg biton Satanas tay siya
di nan mentetean nan adi
mamati ta ipaik-ikkan Sa-
tanas ken daida nan kayatna.

3

Nan Kaneg Nan Ipogaw Ay Aginsosolot Ken Apo Dios

1 Masapol ay maawatam
na. Isnan timpo ay ngan-
ngani ay omali kasin si Kristo
ay makwani en kaodiyan ay

timpo et omado nan maik-
ikkan ay mangpaligat isnan
ipogaw ay mamati.
2 Tay nan adi mamati et
awnit kedeng nan awakda
is nemnemnemenda. Is
bomaknanganda nan pilmi
ay an-anapenda dadapay
men-et-etek. Asiasi nan
kankananda. Adida patiyen
nan bilin nan napowanda
ya adida getken ay men-
iyaman. Maid polos ogalin
Apo Dios is solotenda.
3 Kanegda baken ipogaw
tay adida getken ay
manglayad isnan an-akda
wenno isnan napowanda.
No waday makaligtanda et
adida kalkalingkingan nan
ligetda. Adida getken ay
mangtena isnan ikkanda
dadapay makedse ay pilmi.
Kaliligetda nan gawis.
4 Adida matalek ay ipogaw.
No waday ilaenda is kaaa-
palda et adida nemnemen
no gawis wenno baken.
Apedda ipapati ay en mang-
ala. Baken si Apo Dios is lay-
denda nodi nan kaykayatda
nan kagagasingda.
5 Olay kankananda en ma-
matida ken Apo Dios ngem
adida polos paayen nan
kabaelana ay mangipagawis
ken daida. Isonga dokogam
nan ipogaw ay kaneg da todi.
6 Wada ken daida nan
om-omey isnan bab-aey
ay manggaygayyem isnan
kabaey ta waday mamati
isnan it-itdoda. Ik-ikkanda
dadi tapno maawis nan
bababai ay nalaka ay
madologan. Siya dadi
nan bababai ay nagolo
nan nemnemda gapo isnan
adoado ay basolda.
7 Dadat nalaka ay maawis
isnan kompolmi ay deng-
dengngenda ngem adida
makaawat isnan tet-ewa ay
mait-itdo.
8 Nan aginsosolot ken
Kristo et kanegda din da
Janes ken Jambres tay inap-
aposda din si Moses id
kasikasin. Nan aginsosolot
et ap-aposenda abes nan tet-
ewa ay magapgapo ken Apo
Dios. Asiasi nan nemnemda
ya baken polos tet-ewa nan
pammatida.
9 Ngem adi mabayag dat
getken am-in nan ipogaw
nan ngawi ay ik-ikkanda
ay kaneg din inommat ken
Janes yas Jambres.

Itoltoloy Tako Ay Mamati Olay No Mapalpaligatan Tako

10 Ngem sik-a Timoteo,
gawis nan mangtekam isnan
kaipogawko tay nang-il-
ilaka. Getkem nan it-itdok
ya nan ik-ikkak ya nan gan-
datko isnan biyagko. Getkem
ay sigod nan pammatik ya
nan layadko isnan iib-ak ay
ipogaw ya nan anosko olay
ngan nan om-ommat ken
sak-en.
11 Getkem abes nan nang-
paligatanda ken sak-en id
Antiokia ya id Iconio ya id
Listra. Ngem insalakan Apo
Dios sak-en.
12 Tet-etet-ewa ay nan
am-in ay manglaylayad ay
mangsolsolot isnan gawis
ay ogalin Jesus gapo tay

maitatapida ken siya et
palpaligaten nan adi mamati
daida.
13 Dapay nan ipogaw ay
ngawi ya nan menkamkam-
pot ay men-it-itdo et
am-amed omad-ado nan
ngawi ay ik-ikkanda. Al-
allilawenda nan ib-ada
ya maitaptapida gedan ay
maallilaw.
14 Ngem sik-a, Timoteo,
itoltoloymo ay mamati isnan
am-in ay inad-adalmo ya
pinatim tay gawis nan
nangtekam isnan kaipoi-
pogaw ay nangisolsolo ken
sik-a.
15 Enggana isdin kaongam
et getkem nan kalin Apo Dios
ay naisolat id kasikasin. Siya
na nan nangtekam isnan
osto tapno maisalakanka
gapo isnan mamatiyam ken
Jesu Kristo.
16 Tay am-in nan naisolat
ay kalin Apo Dios et nagapo
ken siya. Isonga mapama-
paay ken datako tay siya nan
mangipagpagtek ken datako
isnan tet-ewa ay maipanggep
ken Apo Dios ya nan kay-
atna. Ibagbagana nan ngawi
ta baken di is itoltoloy tako
ay ik-ikkan. Ipagpagtekna
ken datako nan am-in ay
ikkan tako tapno gomaw-
gawgawis nan ogali tako.
17 Ibagbagana dadi tapno
maid menkolangan tako ay
mamati tapno mabalin ay
ikkan tako nan gawis ay
kayat Apo Dios.

4

Nan Tapin Di Inbilin Pablo Ken Timoteo

1 Naay nan tapin di
ibilinko ken sik-a Timoteo.
Dedengngen Apo Dios ya si
Jesu Kristo ay awnit omali
ay mentolay ay mangibanag
isnan ipogaw ay matatago ya
natey.
2 Kanak ken sik-a en ipap-
atim ay mangibagbaga isnan
kalin Apo Dios isnan ipogaw
no laydenda ay mangdenge
wenno adi. Ipagtekmo nan
baken gawis ay ik-ikkanda
ta nemnemenda tapno
ibabawida. Ibagam abes nan
masapol ay ikkanda tapno
gawis nan mangsolotanda
ken Kristo. Adika isalsaldeng
ay men-it-itdo dakapay an-
an-anosan nan am-in.
3 Tay awnit domateng nan
timpo ay adyan nan ipogaw
ay mangdenge isnan tet-ewa
ay maisolo ay magapo ken
Apo Dios. Nodi laydenda no
waday men-itdo ken daida is
adoado ay mait-itdo ay kay-
atda ay dengngen.
4 Dokoganda nan tet-ewa
ay maitdo ay dindinngeda
ta nan baken tet-ewa ay is-
istolya ay maid silbina nan
patiyenda.
5 Ngem sik-a Timoteo,
masapol ay nemnemem
ay ostoosto nan am-in ay
ikkam. Adika omeg-egyat
isnan ligat. Itoltoloymo ay
om-omey ay mangibagbaga
isnan maipanggep ken
Jesus ta waday mamati ken
siya. Itoltoloymo ay mang-
ik-ikkan isnan oblam ay
pala ken Kristo engganay
makwas.

6 Tay sak-en et nganngani
ay taynak nan batawa. Ngem
olay no mateyak tay maited
nan biyagko ken Apo Dios
tay siya nan kakwa ken sak-
en.
7 Kinwasko nan ipaik-
ikkan Apo Dios ken sak-en
olay naligaligat ay kaneg
gobat. Inik-ikkak ay gawis
ya egayak sinoksokatan nan
tet-ewa ay maipanggep ken
Kristo is olay teeteen.
8 Isonga wada nan indolin
Jesus ay Apo tako ay iliga-
lona ken sak-en gapo tay
osto nan mangsolsolotak ken
siya. Tay si Jesus nan mang-
banag isnan ipogaw ay os-
toosto. Bakenak kedeng is
mangganab isnan ligalo is-
nan agew ay mangbanagana
isnan ipogaw nodi am-in ay
mangkayat isnan kasin oma-
liyan Jesus et maitapida ay
maagtan.

9 Ipakatmo ay omali isna
ay adi mabayabayag.
10 Tay tinaynan Demas sak-
en gapo tay nan wada isnan
batawa nan pilmi ay nem-
nemnemena id wani. Inmey
siya id Tesalonica. Inmey
abes si Cresente id Galacia ya
si Tito et inmey id Dalmacia.
11 Kedkedeng si Lucas is
wada ken sak-en id wani.
No omalika dakat dag-osen si
Marcos ta mangbadang.
12 Inpa-eyko si Tikico id
Efeso.
13 No omalika dakat dag-
osen nan obolkotko ay tinay-
nak id Troas ken Carpo.
Itapim nan kaliblolíblok ya
am-amed nan solsolatko.
14 Si Alejandro ay
bomebesa et adoado nan
inik-ikkana ay nanggolgolo
isnan it-itdok. Ngem awnit
dosaen Apo Dios siya gapo
isnan inik-ikkana.
15 Makailam siya tay
dadama nan nang-ap-
aposana isnan ibagbaga tako
ay maipanggep ken Kristo.
16 Isnan damo ay nang-
banagan nan iRoma ken sak-
en et maid nangbadbadang
ken sak-en isnan insong-
songbatko. Nangtaynan am-
in nan iib-ak. Sapay koma
ta adi dosaen Apo Dios daida
isnan nang-ikkananda isdi.
17 Ngem egay nang-
taytaynan si Jesu Kristo.
Pinapigsana sak-en isonga
inbagbagak ay gawis am-in
nan maipanggep ken siya
ta dengngen nan adoado
ay ipogaw ay baken Judio.
Nangbadang si Jesus ay
nangilisi ken sak-en isnan
nganngani ay pomateyanda.
18 Ya getkek ay olay sino
ay ommat ay kaeegyat et
badbadbadangan Jesus sak-
en et olay no pateyenda sak-
en tay maitapiyak ken siya
isnan mentolayana id daya.
Sapay koma ta madayday-
dayaw siya ay eng-enggana.
Sapay koma ta matongpal.
19 Komosta ken Akila ya
si asawana ay Priscila. Ko-
mosta abes ken Onesiforo ya
nan am-in ay pamilyana.
20 Nataynan si Erasto id
Corinto et si Trofimo et tinay-
nak id Mileto tay masaksakit.
21 Ipakatmo ay omali
isna sapay pinag-andap.

Da Eubulo, Pudente, Lino
ya si Claudia ya am-in
ay mamati ay wada isna
et pakomostaanda gedan
dakayo issa.
22 Sapay koma ta kanayon
ay wada si Kristo ken sik-
a ya likliknaenyo abes nan
badang ya layadna.
Kedeng dana is ibagak.

Nan Solat Pablo ken Tito

Nan Maipanggep Isnan Solat

Si Tito et baken Judio ngem mamati ken Jesu Kristo. Dat menbalin ay esay ib-an Pablo ay mangbadbadang ken siya isnan oblana ay mang-it-itdo isnan kalin Apo Dios. Nin-solat si Pablo ay men-it-itdo isnan mamati isdi.

Nan solatna et wada nan tolo ay napateg ay ibagana. Nan damo et inbagana ken Tito nan masapol ay kaneg nan ogalin nan mapili ay menpang-pango isnan ipogaw isnan paggimonganda. Masapol di tay adoado nan ngawi ay ogalin di iCreta. Nan maisned et inbagana nan ikkan Tito ay mangisolo isnan aamam-a ya iinin-a ya nan katapitapina. Nan kombosna et inbagana ken Tito nan osto ay masapol ay ikkan di mamati tasiyay mapopos-a nan nemnemda ta maoolnos nan biyagda.

Nan wada isna:

Login nan solat 1:1-4

Maipanggep isnan menpang-pango isnan paggimongan di mamati 1:5-16

Nan masapol ay ikkan nan aamam-a ya iinin-a ya nan tap-in di mamati 2:1-15

Nan masapol ay makailanda ta adida ik-ikkan 3:1-11

Kombos nan solat 3:12-15

Nan Login Nan Solat

1-4 Sak-en si Pablo ay baan Apo Dios ay men-solat ken sik-a Tito ay anakko isnan pammati ay wada ken daita. Pinilin Jesu Kristo sak-en ay esay apostolisna tapno maibab-aaak ay mangbadbadang isnan ipogaw ay pinilin Apo Dios tapno mabadanganda isnan pammatida ya isnan mangtekanda isnan tet-ewa ay mait-itdo ay mangi-pagpagtek isnan nadiosan ay ogali. Nan maipoonan nan oblak et gapo isnan namnamaen tako ay biyag ken Apo Dios ay maid patenggana. Si Apo Dios ay maid polos kampotna et inkalina nan biyag ay deey id sang-asang-adom ngem sokod id wani sanapay ilawlawag ay osto tay id wani nan osto ay timpo ay pinilina ay mangipagtekana. Inpagtekna isnan gawis ay damag ay intalekna ken sak-en ay ibagbagak tay siya nan inbilin Apo Dios ay mangisalsalakan ken datako.

Sapay koma ta kanayon ay wada ken sik-a nan layad ya anos ya nan natalna ay nem-nem ay magapgapo ken Apo Dios ay Ama yas Jesu Kristo ay mangisalakan ken datako.

Nan Ipaoblan Pablo Ken Tito Id Creta

5 Tito, tinaynak sik-a id Creta tapno ikkam nan nabay-an ay maikkan ay masapol ay mas-et ya tapno menpilika is mangipang-pango isnan mamati isnan

am-in ay il-ili id issa. Ngem
adim kalkalingkingan nan
inbagak maipanggep isnan
mapili.
6 Kinwanik en masapol
ay maid ngawi is ik-ikkana
is mabalin ay delawen nan
tapin di ipogaw. Masapol
abes ay es-esa nan asawana
ya mamati nan an-akna.
Masapol ay managpatida ya
adida madeldelaw ay men-
ik-ikkan is ol-olay.
7 Tay nan ipogaw ay
men-obla ken Apo Dios
ay mangipangpango isnan
ipogawna et masapol ay
maid ik-ikkana is kadkad-
lawana. Masapol ay baken
napati. Masapol abes ay
adi mabotboteng wenno
agom. Adi malililit ya baken
makedse.
8 Nodi siya na nan masapol
ay kaneg nan ogalina. Man-
agsangaili siya ya laylaydena
ay mang-ikkan isnan am-in
ay gawis. Managtongpal am-
in isnan gawis ay bilin, sol-
solotena nan kayat Apo Dios
ay maikkan ya getkena ay
mangtena isnan am-in ay
ik-ikkana tapno baken nan
ngawi is ikkana.

9 Nan esay masapol is-
nan ik-ikkana et nan mait-
itdo ay nagapo ken Kristo
di eesangena is nenemne-
mena ta adina taytaynan.
Siya nan mait-itdo ay ma-
balin ay talken nan ipogaw
tay tet-etet-ewa. Masapol ay
nemnemena ay osto tapno
mabalin ay ipapigsana nan
pammatin nan iib-ana ya
tapno getkena nan ostoosto
ay isongbatna isnan ipogaw
ay mang-ap-apos isnan tet-
ewa tapno mapaneknekan
nan katet-ewana.
10 Tay wada nan adoado
ay ipogaw id wani ay mang-
ad-adi ay mangpati isnan
tet-ewa. Al-allilawenda nan
tapin di ipogaw isnan adi
mapaay ay kankananda.
Am-amed nan Judio ay
mamati ken Kristo ay nan
linteg Moses nan kapatgan
kayet ken daida.
11 Am-in ay men-it-itdo
isnan baken tet-ewa et
masapol ay maipasaldengda
tay golgolowenda nan
nemnem nan adoado ay
ipogaw ya olay am-in ay
sinbaey tay it-itdoda nan
baken osto ay maitdo dapay
kedeng nan kalagbowanda
is an-anapenda isnan men-
itdowanda.
12 Wada nan esay
kailiyanda ay iCreta ay
mamadtoda ay nangwani en,
“Nan iCreta et menkamkam-
potda. Asiasi nan ogalida.
Adida layden ay men-obla
dadapay bokatot.”
13-14 Siya di nan kinwanin
nan esay kailiyanda et
tet-ewa nan kinwanina.
Isonga sagiitem daida tapno
baken nan adoado ay aped
sodsodok di Judio is sol-
solotenda wenno nan aped
bilin di ipogaw ay mang-ad-
adi isnan tet-ewa ay mait-
itdo ay magapgapo ken Apo
Dios. Nodi ostoosto koma
nan mangtekanda isnan
maipanggep ken Kristo.
15 Tay nan ipogaw ay
ngawi nan nemnemna ya adi

mamati isnan maipanggep
ken Kristo et adoado nan
ngawi ken siya isnan am-
in ay binoliw Apo Dios.
Isonga adoado nan law-
ena tay adina getken ay
mennemnem ay osto. Ngem
nan ipogaw ay nadiosan nan
ogalina et maid ngawi ken
siya isnan am-in ay binoliw
Apo Dios isonga maid lawa
ken siya.
16 Nan ipogaw ay
ngawi nan nemnemda
et kankananda en getk-
enda si Apo Dios ngem
maiila ay baken tet-ewa
nan kankananda isnan ik-
ikkanda. Adida patpatiyen
nan bilin Apo Dios. Adida
makaikkan isnan gawis
tay ngawi nan nemnemda.
Isonga adyan Apo Dios daida
gapo isnan ngawi ay ik-
ikkanda.

2

Nan Gawis Ay Masapol Ay Ikkan Nan Mamati Ay Mangsobalit Isnan Inikkan Apo Dios

1 Ngem sik-a Tito, baken
kaneg todi nan ikkam. Nodi
itoltoloymo ay mang-itdo
isnan osto ay maisolo ay
maibagay isnan tet-ewa ay
maipanggep ken Kristo.
2 Ibagam isnan aamam-
a tapno adida dadam-en
nan inomenda. Masapol
ay ten-enda am-in nan ik-
ikkanda ta malispitoda.
Bagbagaam daida ta ostoosto
nan pammatida ya nan
manglayadanda isnan ib-
ada ya nan mangitoloyanda
ay mamati olay ngan nan
ommat.
3 Ya nan iinin-a et bag-
bagaam daida abes tapno
ipailada nan pammatida
isnan am-in ay ik-ikkanda.
Masapol ay maid ngawi is
kankananda isnan ik-ikkan
nan ib-ada. Adida mabot-
boteng nodi getkenda ay
mangtena isnan inomenda.
Masapol ay it-itdoda nan
gawis ay maikkan
4 tapno maitdowan ay
gawis nan inannodida tapno
gawis nan layadda isnan as-
awada ya isnan an-akda.
5 Bagbagaanda daida
tapno ten-enda nan am-
in ay ik-ikkanda tapno
maid ngawi is ik-ikkanda.
Masapol ay nadalos nan
nemnemda ay adida loma-
laki. Masapol ay nan oblada
isnan bab-aeyda nan nenem-
nemenda. Bagbagaan nan
nain-ina daida abes tapno
naanosda ya managpatida
isnan as-awada. No kaneg
todi nan ik-ikkanda et adi
madeldelaw nan mait-itdo
ay nagapo ken Apo Dios.
6 Ibagam isnan lalalaki
ay binnayan tapno ten-
enda abes nan am-in ay ik-
ikkanda tapno gawis.
7 Sik-a nan menbasalanda
ay mangipaila isnan gawis
ay maik-ikkan. Masapol ay
mail-ila isnan it-itdom nan
kinagawis nan nemnemmo.
8 Paostowem ay gawis nan
kanam tapno adi mabalin ay
madelaw tapno mabainan
nan mang-ap-apos ken
datako gapo tay maid somya
is mangdelawanda ken

datako.
9 Nan ipogaw ay
nalakowan ay mabab-aa
abes et bagbagaam daida
tapno patpatiyenda nan
apoda. Pagasingenda nan
apoda isnan am-in ay ik-
ikkanda. Adida songsong-
batan daida
10 wenno menpidpidit
isnan kowan nan apoda.
Nodi ipailada ay pilmi ay
matalekda tapno maday-
dayaw nan mait-itdo ay
nagapo ken Apo Dios ay
mangisalsalakan ken datako.
11 Tay inpagtek Apo Dios
nan badangna ya nan
layadna isnan am-in ay
ipogaw ta maisalakanda.
12 Et gapo isnan mangtekan
tako isnan gawis ay badan-
gna et adalen tako ay
masapol ay taynan tako nan
baken gawis ay maikkan ay
adi layden Apo Dios tapno
soloten tako nan osto ay
maibagay isnan laylayden
Apo Dios.
13 Ikkan tako am-in dadi is-
nan mangsedsed-an tako is-
nan gawigawis ay namna-
maen tako. Et siya nan
kasin omaliyan Jesu Kristo
ya nan kailaan nan dadama
ay kinangatona. Siya nan
Dios tako ay manakabalin ay
mangisalakan ken datako.
14 Tay siya nan nang-ited
isnan biyagna ay mangsobot
ken datako ta adi tako
itoltoloy ay mang-ikkan
isnan ngawi. Natey siya
tapno madalosan tako ay
ipogawna ay mangkaykayat
ay mang-ikkan isnan gawis.
15 Siya dadi am-in nan
ibagbagam, Tito. Ibagam ta
solotenda dakapay ipagtek
nan baken gawis ay ik-
ikkanda. Ipailam nan
kalebbengam ay mang-ikkan
is dana tapno adida kanan
en maid kalebbengam ay
men-itdo.

3

Nan Gawis Ay Ogalin Nan Mangsolot Ken Apo Dios

1 Nan esay ikkam et
ipanemnemmo ken daida
nan inbagak id kasin ay
nangwani en masapol ay
patiyenda nan mentoltolay
ken daida. Adida ipapan-
gato nan nemnemda isnan
ipogaw ay nangatngato mo
daida. Nodi nakasaganada
koma ay bomadang no wada
nan gawis ay ipaikkan nan
mentolay ken daida.
2 Ya nan esay ibagam et
adida taytayoktoken nan
ib-ada ya adida makisong-
songbat nodi nan gawis nan
ik-ikkanda isnan am-in ay
ipogaw.
3 Tay masapol ay baken
kaneg nan inik-ikkan tako id
kasin nan ikkan tako id wani.
Id kasin maid gintek tako is
maipanggep ken Apo Dios ya
nan lintegna. Isonga egay
tako pinati nan bilina. Sinol-
solot tako nan baken tet-ewa
ay solsolo ya pinatpati tako
nan kompolmi ay kagagas-
ing tako ay ngomawiyan nan
awak tako tay maid kabaelan
tako ay nang-adi is dadi. Tay

id kasin men-inamis, men-
inapal ya menliniget tako ay
ipogaw.
4 Ngem idi inpailan
Apo Dios ay mangisalakan
ken datako nan layad ya
anosna ken datako isnan
nangibaaana ken Jesu Kristo
isnan batawa
5 et insalakana datako.
Ngem baken nan gawis ay
inik-ikkan tako is gapo na.
Nodi insalakana datako gapo
isnan seg-angna. Gapo isnan
nangkaanan nan Ispirito
Santo isnan basbasol tako et
inyalin Apo Dios nan balo ay
biyag ay maid patenggana
ken datako.
6 Inyalina nan Ispirito
Santona ken datako gapo
isnan inikkan Jesu Kristo ay
nangisalakan ken datako.
Isnan nang-itedana isnan
Ispiritona et maid polos olay
teeteen is inimotana.
7 Owen, inikkana di tapno
nan badangna nan gapo ay
gawis nan pangiilaana ken
datako ya maagtan tako is-
nan namnamaen tako ay
biyag ay maid patenggana.
8 Tet-etet-ewa am-in dana.
Tito, am-in ay inbagbagak
isnan solat ay naay et siya
dadi nan kayatko ay ibilinmo
ken daida id issa Creta tapno
nan gawis ay maikkan nan
tongtongpalen nan mamati
ken Apo Dios. Tay siya di
nan gawis ya mapaay isnan
ipogaw.
9 Ngem adika maitaptapi
isnan makisongsongbatan
nan ipogaw isnan soot ay
maid mangtek is songbatna
tay maid paayda. Adika
maitaptapi abes isnan ik-
ikkan di ipogaw ay mang-
tontonton isnan alal-apoda
tay maid kombosna. Ya
adika makibibiyang ay mak-
isongsongbat maipanggep
isnan linteg Moses tay maid
ibadang nan songbat isnan
pammati tako.
10 No waday ipogaw is
tayoktok ay mangkayat ay
mangsis-iyan isnan nem-
nem di mamati et bilinem
tapno isaldengna. No
mamindowam ay bilinen
ya adina patiyen dakat adi
kadkadwaen.
11 Tay getkem ay nan
ipogaw ay kaneg todi nan
ik-ikkana et nabalinsowek
nan nemnemna ay mang-ik-
ikkan isnan ngawi. Olay siya
abes et getkena ay ngawi nan
ik-ikkana.

Nan Kombos Nan Naay Ay Solat

12 Isnan mangibaaak ken
Artemas wenno ken Tikico
id issa dakat ipakat ay omali
ay mang-ila id Nicopolis tay
isdi nan kayatko ay mentean
engganay somaldeng nan
pinag-andap.
13 Ipakatmo abes ay mang-
badang ken Zenas ay abo-
gado yas Apolos tapno wa-
day osalenda isnan omay-
ayanda ay men-itdowan.
14 Ya itdowam abes nan
ib-a tako ay mamati tapno
omingsada ay bomadang is-
nan pilmi ay makasapol is
badang. Tay masapol ay
menpaay nan ik-ikkan tako.
15 Am-in ay ib-ak ay mang-
badbadang ken sak-en isna

et menpakomostada ken sika. Komosta abes isnan gagayyem tako ay mamati issa ay manglaylayad ken dakami gapo isnan pammati tako.

Sapay koma ta nan badang ya layad Apo Dios di kanayon ay liknaenyo.

Nan Solat Pablo ken Filemon

Nan Maipanggep Isnan Solat

Si Filemon et esay gawis ay mamati id Colosas ay kakwa isnan baa ay si Onesimo. Nan baa ay naay et linmayaw isnan apona ay si Filemon dat omey id Roma. Wada si Pablo isdi ay naibabalod et nin-asigetekda ken Onesimo isdi. Gapo ken Pablo et ninbalin si Onesimo is esay mamati. Nan solat Pablo ken Filemon et ibagbagana ken siya ta pakawanena nan baana ay ipasagong Pablo. Kayat Pablo ay dawaten Filemon siya koma ay baken kaneg baa et kedeng nodi dawatena ay kaneg besat gapo isnan pammatina.

Nan wada isna:
Login nan solat 1-3
Panangdayaw ken Filemon 4-7
Menpakpakaasi si Pablo ta gawis nan ikkan Filemon ken Onesimo 8-22
Kombos nan solat 23-25

Nan Login Nan Solat

1-2 Sak-en si Pablo ay nangisolat isnan solat ay naay isnan naibabalodak gapo isnan oblak ay pala ken Jesu Kristo. Mensolatak ken sik-a, Filemon, ay esay gayyemko ay mangbad-badang isnan oblami ay pala ken Kristo. Mensolatak abes ken Apia ay kanegmi kababaiyan yas Arkipo ay esay mentaltalabako ay pilmi pala ken Jesus. Maitapi abes am-in ay mamati ay madagdagop isnan baeyyo ay mangdayaw ken Apo Dios ya mensolo isnan kalina. Ab-aboloyan Timoteo ay besat tako gapo isnan pammati tako nan kankanak isnan solat ay naay.

3 Sapay koma ta kanayon ay wada ken dakayo nan layad ya anos ya nan natalna ay nemnem ay magapgapo ken Apo Dios ay Ama tako ya si Jesu Kristo ay Apo tako.

Nan Kayat Pablo Ay Ikkan Filemon Ay Pala Ken Onesimo

4 Filemon, kanayon ay men-iyamanak ken Apo Dios isnan mangilol-owalowak ken sik-a
5 tay dengedengngek nan gawis ay pammatim ken Jesu Kristo ya nan layadmo isnan iib-a tako ay mamati.
6 Ilol-owalowak sik-a tapno gapo isnan mangibag-bagaam isnan pammatim is-nan tap-in di ipogaw et mat-aptapiyan nan mangtekanyo am-in isnan am-in ay gawis ay it-ited Kristo ken datako gapo tay maitatapi tako ken siya.
7 Besatko, gapo isnan manglaylayadam isnan iib-am ay mamati et inmam-amed nan gasingko ya pinmigsa nan nemnemko tay inpapigsam nan nemnemda.
8 Isonga wada nan kayatko ay ibaga ken sik-a tay getkek nan gawis ay ik-ikkam.

No kayatko ay bilinen sik-
a et mabalin tay wada
nan kalebbengak gapo ken
Kristo.
9 Ngem gapo tay men-
asilayad tako, kadya sootek
no mabalin ay ikkam nan
kayatko. Pangaasim ta
ikkam ay pala ken sak-en
tay naam-amaak dakpay
naibabalod gapo isnan
mentaltalabakowak ken Jesu
Kristo.
10 Isonga dawatek ken sik-
a ta adim is-islat si Onesimo
isnan somagongana ken sik-
a nodi ikkam nan gawis ay
pala ken siya. Inbilangko
siya ay kanegko anak tay ma-
mati siya isnan inbagak ay
maipanggep ken Kristo isnan
maibabalodak.
11 Olay no siya nan esay
baam ay maid paayna ken
sik-a id kasin ngem id wani
mapaay siya ay pala ken sak-
en ya ken sik-a abes.
12 Ipasagongko siya ken
sik-a ngem ikakawitna nan
layadko ken siya.
13 Kayatko koma pay ay
makitetee siya isna tapno bo-
madang isnan kamaidmo ay
mangbadang ken sak-en is-
nan naay ay maibabalodak
gapo isnan mangibagbagaak
isnan gawis ay damag.
14 Ngem isnan nemnemko
et gag-awis no sootek ken sik-
a omona tapno getkek nan
nemnemmo tay adiyak lay-
den no pilitek sik-a. Nodi no
waday badangmo ken sak-en
et gag-awis no magapo isnan
gasingmo.

*Nan Nasokatan Nan Nem-
nem Onesimo Gapo Isnan Na-
matiyana Ken Kristo*

15 Waay nan gapo ay
tinaynan daka is sin-awyan
et ta maitdowan siya tapno
makitetee ken sik-a ay eng-
enggana.
16 Tay id kasin egay ma-
mati isonga baam et ke-
deng. Ngem id wani et
mamati. Isonga olay no
baa siya ngem gawis no ibi-
langmo ay besat tay mamati
kayo ay dowa ken Kristo.
Pilmi nan layadko ken siya
ngem am-amed nan layadmo
tay ninbalin ay kanegmo be-
sat isonga inmam-amed nan
badangna ken sik-a mo id
kasin.
17 Isonga no tet-ewa ay ibi-
langmo sak-en ay ib-am ay
mamati et sangailiyem siya
ay kaneg nan ik-ikkam ay
mangsangsangaili ken sak-
en.
18 No waday ngawi is
inikkana ken sik-a wenno
waday bayadana ken sik-a
et singilem ken sak-en.
19 Tet-ewa nan kinwanik.
Sak-en nan nangisolat isnan
naay en awnitak bayadan.
Ngem waay adi masapol ay
ipanemnemko ken sik-a ay
otangmo ken sak-en nan
balo ay biyagmo ay nagapo
ken Apo Dios.
20 Isonga besatko, pan-
gaasim ta ikkam nan kayatko
gapo isnan pammatita ken
Jesus ay Apota. Pagasingem
sak-en tay sik-a nan esay
besatko isnan mangpat-
patiyanta ken Kristo.
21 Mensolatak ken sik-a tay

getkek ay am-amed gawis
nan ikkam ay pala ken Ones-
imo mo nan idawdawatko ay
ikkam.

Nan Kombos Nan Naay Solat Pablo

22 Wada pay nan esay
ibagak ken sik-a. Gawis
no omisaganaka is awnitak
mentean ta sapay koma ta
songbatan Apo Dios nan
lowaloyo ta makapasyalak
ken dakayo.
23 Komosta kayo ay kanan
Epafras ay ib-ak ay naiba-
balod id wani gapo isnan
oblana ken Kristo.
24 Komosta kayo abes
ay kanan da Marcos ken
Aristarco, Demas yas Lucas
ay mangbadbadang ken sak-
en isnan obla tako ay pala
ken Kristo.
25 Sapay koma ta wada ken
dakayo nan layad ya anos
Jesu Kristo ay Apo tako.

Solat Isnan Hebreo

Nan Maipanggep Isnan Solat

Nan solat ay naay et naisolat ay pala isnan Judio ay mamati ay makwani gedan en Hebreo. Naisolat tapno maipapigpigsa nan pammatida tay gapo isnan adoado ay ligat ay linikliknada et nganngani ay taynanda nan pammatida ken Jesu Kristo. Nan inikkan nan nangisolat ay mangipapigsa ken daida et inpagtekna ay si Kristo nan tet-ewa ay mangipaila isnan kayat Apo Dios ay ipaila isnan ipogaw. Maid teken nodi siya et kedeng.

Isnan nangibagbagaan nan nangisolat isnan maipanggep ken Jesus et tolo nan napateg ay inpagtekna. Nan damo et Anak Apo Dios si Jesus ay maid logina wenno patenggana. Ngem isdin ninbalinana is ipogaw et sinolsolona nan masapol ay ikkana ay mangtongpal ken Amana ay olay napalpaligatan siya. Gapo tay siya nan Anak Apo Dios isonga nangatngato mo din mamadton Apo Dios ya din si Moses ya olay nan aanghel Apo Dios.

Nan maikadwa ay inpagtekna et gag-awis nan inikkan Jesus mo nan inikikkan nan papadin di Judio. Isonga siya nan nangsokat ken daida ay mangitatakdeg isnan ipogaw ken Apo Dios ay eng-enggana. Nan maikatlo et gapo ken Jesus et tet-ewa ay maisalakan nan ipogaw. Siya nan tet-ewa ay kaiyaligan nan napalpalti ay in-inted nan Judio ken Apo Dios tay napatey siya ay nang-ited isnan biyagna ay mangsobot isnan basbasol nan kaipoipogaw.

Isnan kapitolo 11 et inbagbagana nan kaneg nan gawis ay pammatin nan tapin di mamati id kasin tasiyay papigsaena nan pammatida. Nan wada isnan kombos nan solat et pamagbaga ya nan masapol ay makail-ilanda.

Nan wada isna:

Si Kristo nan mangipaila isnan ostoosto ay kaneg Apo Dios 1:1-3

Nan kinangaton Jesus mo nan aanghel 1:4-2:18

Nan kinangaton Jesus mo da Moses ken Josue 3:1-4:13

Nan kinangaton nan kinapadin Kristo 4:14-7:28

Nan kinangaton nan nakitolagan Kristo 8:1-9:28

Nan kinangaton nan inikkan Kristo ay mangisalakan isnan ipogaw 10:1-31

Nan pateg nan pammati 11:1-12:25

Kombos nan solat 13:1-25

Inpabagan Apo Dios Isnan Anakna Nan Kayatna Ay Ipagtek Isnan Ipogaw

1 Id kasin namin ado ay wada nan inpagtek Apo Dios isnan alal-apo tako. Natkenatken nan inikkana

ay nangipagpagtek isnan
kayatna ay ipagtek ngem
isnan adoado ay mamadtona
nan nangipagpagtekana ta
ibagada isnan kaipoipogaw.
2 Ngem id wani et baken
kaneg todi tay nan Anakna
nan inosalna ay mangipag-
pagtek isnan kayatna ken
datako. Siya nan nangi-
paboliwan Apo Dios isnan
am-in ay wada. Et siya gedan
nan pinilina ay mangtawid
isnan am-in.
3 Maiiiila ken siya nan
kinangaton Apo Dios. Nan
kaneg Apo Dios et siya gedan
nan kaneg nan Anakna.
Maid polos nateknanda.
Gapo isnan kabaelan nan
olay kalina et maooolnos
nan am-in ay binoliwna. Et
siya gedan nan nangwaya
isnan ipogaw tapno ma-
pakawan nan basbasolda.
Idi nakwas dat somaa id
daya. Danat itokdo isnan
makanawan Apo Dios ay
kad-an di kapatgan.

Nan Kinangaton Nan Anak Apo Dios

4 Isonga nan Anak Apo
Dios et dadama nan kinan-
gatona mo nan aanghel.
Olay nan inpangadan Apo
Dios ken siya et napatpateg
mo nan inpangadana isnan
aanghelna.
5 Tay maid nangwaniyan
Apo Dios isnan olay esa ay
anghelna en,
"Sik-a nan Anakko et id wani
ipagtekko ay sak-en
nan Amam."
Ya maid nangwaniyana is-
nan aanghel en,
"Sak-en nan Amam ya sik-a
nan Anakko."
6 Nodi kinwanin Apo Dios
isdin nangibaaana isnan
nangatongato ay Anakna
isnan batawa en, "Dakayo
ay aanghelko et dayawenyo
siya."
7 Nan kinwanina abes
maipanggep isnan
aanghelna et, "Daida
nan ibab-aak ay kaneg
nan dagem wenno
apoy ay om-omey ay
mangtongpal isnan
kayatko."
8 Ngem nan kinwanina is-
nan Anakna et, "Maid
patenggan nan mento-
layam, Apo Dios. Nan
ik-ikkam ay mentolay
et ostoosto
9 tay laylaydem nan gawis
dakapay adyan nan ngawi.
Siya di nan gapo ay dadama
nan mangipagasingan Apo
Dios ay Diosmo ken sik-a mo
nan iib-am."
10 Kinwanina abes en, "Is-
nan damodamo et sik-
a Apo, nan nangboliw
isnan batawa ya sik-a
gedan nan nangboliw
isnan daya.
11 Awnitda mamaid ngem
wawawawadaka ay eng-
gana. Daida et kanegda bado
ay lomogak.
12 Tay nan awnit ommat
isnan batawa ya nan daya
et kanegda nan bado ay
makopin dat maidolin.
Owen, tay awnitda ma-
sokatan ay kaneg nan
kasokatan nan nabayag ay
bado ay adi et maosal. Ngem

sik-a et adika polos men-
balbaliw ya nan biyagmo et
maid kombosna gedan.”
13 Nan esa pay ay mangipaila
isnan kinangatngaton
nan Anak Apo Dios mo
nan aanghelna et nan
nangwaniyana en,
“Itokdom isna isnan
makanawanko eng-
ganay ipagatinko ken
sik-a nan bosbosom.”
Tay egayna kinwani di is-
nan aanghelna nodi isnan
Anakna nan nangwaniyana
et kedeng.
14 Isonga ngan ngen nan
kapaayan nan aanghelna?
Daida nan adi kaila ay men-
silsilbi ken siya et ibab-aana
daida ay en mangbadbadang
isnan awnit maisalakan ta
makiteeda ken siya.

2

Masapol Ay Idngen Nan Ipogaw Nan Inbagbagan Jesus

1 Gapo tay nan Anak
Apo Dios nan nangipagtek
isnan inpagtek Apo Dios ken
datako et masapol ay am-
amed nan mangsolsolotan
tako isnan dinnge tako tapno
adi tako maiyaddawi isnan
tet-ewa.
2 Tay id kasin et nadosa is-
nan maibagay isnan basolna
nan ipogaw ay egay nangpati
isnan inpabagan Apo Dios is-
nan aanghelna isdin alal-apo
tako tay tet-ewa nan inbag-
bagada.
3 Isonga am-am-amed
nan dosa tako no adi tako
patiyen nan napatepateg
ay naibaga ay maipanggep
isnan maisalakanan di
ipogaw. Tay si Apo Jesus nan
damodamo ay nangipagtek
isnan maisalakanan tako. Et
nan nangdenge isnan inbag-
bagana et pinaneknekanda
nan katet-ewana ken datako.
4 Inpagtek gedan Apo Dios
nan mangoowenana isnan
inbagbagada gapo isnan
adoado ay kaskasdaaw ay
inpaik-ikkana ken daida ay
nangibagbaga isnan gawis
ay damag. Ya nan esa ay
kailaana ay oowenana et
intedna nan Ispirito Santona
isnan mamati gapo tay
kayatna.

Nan Mangisalakan Ken Datako

5 Baken nan aanghel Apo
Dios is awnit men-
tolayena isnan balo
ay batawa ay ibag-
bagami.
6 Nodi nan ipogawna nan
awnitna patolayen ay kaneg
nan naisolat isnan kalin Apo
Dios ay wada nan ipogaw ay
nangwani ken siya en,
“Ayke napateg nan ipogaw
is gapo ay nem-
nemnemem daida?
Kaskasdaaw nan
mangsegseg-angam
ken daida ay aped
ipogaw.
7 Id wani ipababababam daida
mo nan aanghel ngem sin-
awyan et kedeng. Tay
awnitmo ipangato ya pat-
gepatgen daida
8 ya patolayen daida isnan
am-in.”
Isnan nakwaniyana en pato-
layen Apo Dios nan ipogaw

isnan am-in et mamagtek
ay maid polos adida ito-
layan. Ngem id wani et
baken kaneg todi nan il-ilaen
tako tay egay pay laeng in-
ommat.
9 Ngem nan getken tako
ay epdas inmat et si Jesus
nan naipangato ya maday-
dayaw gapo isnan inikkana
ay natey ay pala isnan
kaipoipogaw. Sin-awyan
nan naipababaana mo nan
aanghel isdin ninbalinana
is ipogaw. Inommat di
tapno matey siya ay pala
isnan am-in ay ipogaw gapo
isnan layad Apo Dios ay
mangbadang ken datako.

10 Tapno mabalin ay maki-
tee nan adoado ay anakna
ken siya et inbaan Apo Dios
si Jesus isnan batawa ta
mapaligatan tapno menbali-
nena siya is ostoosto ay pan-
golo tako ta siya nan mangi-
pango ken datako ay makitee
ken Amana. Et ostoosto di
is inikkan Apo Dios ay nang-
boliw ya gapo ay naboliw
nan am-in.
11 Si Jesus nan mangipa-
gawis ken datako. Isonga
nan Aman nan nangipa-
gawis ya nan Aman nan
pagawisena et es-esa. Siya di
nan gapo ay maid bain Jesus
ay mangwani en datako nan
bebsatna.
12 Getken tako ay tet-ewa
ay bebsatna datako gapo
isnan nangwaniyana ken
Apo Dios en, “Ibagbagak nan
maipanggep ken sik-a isnan
bebsatko. Daydayawek sik-a
isnan madagdagopanda.”
13 Ya nan nangwaniyana
en, “Talkek si Apo Dios,”
ya nan nangwaniyana gedan
en, “Naayak ay maitatapi is-
nan an-ak Apo Dios ay in-
talekna ken sak-en,” et siya
dadi nan kagtekana ay ibi-
langna ay bebsatna datako.
14 Nan makwani en an-ak
Apo Dios et datako ay ipogaw
isonga ninbalin abes si Jesus
is ipogaw ay kaneg tako.
Inikkana di tapno abakena
si Satanas ay makwani
gedan en Diablo. Inabakna
siya gapo isnan nateyana
ay pala ken datako tay
isnan nateyana kinaana nan
kabaelan Satanas ay mang-
eyey isnan ipogaw isnan
tetey ay maid patenggana.
15 Isonga gapo isnan
inikkana et winayaana nan
ipogaw ta adida itoltoloy
ay omegyat isnan tetey no
mamatida tay engganay
ginomtekda et kanegda baan
nan egyatda isnan tetey.
16 Et nalaka ay magtek
ay baken aanghel nan bad-
badangana nodi datako ay
ipogaw. Kaneg todi nan
kanan nan inpasolat Apo
Dios en nan aap-on Abraham
nan badbadangana.
17 Isonga masapol ay
ninbalin siya is ostoosto
ay kaneg tako ay bebsatna
tapno menbalin siya is
kangatowan ay padi ay man-
gitaktakdeg ken datako ken
Apo Dios ay mangsegseg-ang
ken datako ya mang-ik-ikkan
ay ostoosto isnan oblana
isnan mensilsilbiyana ken
Apo Dios tapno mapakawan

nan basbasol tako.
18 Isonga id wani mak-
abadang siya ken datako ay
ostoosto isnan madologan
tako tay napalpaligatan siya
isnan napadpadasana abes
ay madolog ngem egayna
tinongpal.

3

*Masapol Ay Tongtong-
palen Tako Si Apo Dios Tapno
Mabalin Ay Ganaben Tako
Nan Itedna Ken Datako*

1 Bebsatko ay pinilin Apo
Dios ay mensilsilbi ken
siya ay inayagana gedan
ay maitapi ken siya et
nemnemnemenyo koma si
Jesus. Siya nan inbaan Apo
Dios ay mangipagpagtek
isnan pammati tako ya
mangitaktakdeg ken datako
ken Apo Dios ay kaneg nan
ik-ikkan nan kangatowan ay
padi ken datako ay Judio.
2 Isnan nang-ik-ikkanana
isnan inpaoblan Apo Dios
ken siya et tinongtongpalna
ay ostoosto nan am-in ay
kaneg nan nangtongtong-
palan din si Moses isnan
inpaoblan Apo Dios ken siya
ay nang-ay-ayowan isnan
kanegna baey ay ipogawna.
3 Ngem napatpateg si Jesus
mo si Moses ay kaneg nan
kinapateg nan mensaad mo
nan baey ay saadena.
4 Et nan am-in ay baey et
adi aped mawada no maid
mangsaad ngem si Apo Dios
nan nangboliw isnan am-in.
5 Tet-ewa ay ostoosto
nan nang-ik-ikkanan Moses
isnan inpaoblan Apo Dios
ken siya isnan ipogaw ay
maiyalig ay baeyna. Siya
nan baan Apo Dios ay
nangibagbaga isnan awnit
ipagtek Apo Dios.
6 Ngem si Jesus et siya nan
Anak Apo Dios ay kakwa is-
nan baey et ostoosto gedan
nan nang-ik-ikkanana isnan
intalek nan Amana ken siya.
Owen, datako nan kanegna
baey no itoltoloy tako ay
mamati olay ngan nan om-
mat ya no itoltoloy tako
ay men-gasing isnan namna-
maen tako.
7 Isonga ikkan tako nan
kaneg nan kankanan nan
Ispirito Santo ay mangwani
en,
8 “Id wani, no dengngenyo
nan kalin Apo Dios
et idngeyo ay adiyo
sosokilen ay kaneg
nan inik-ikkan din
alal-apoyo id kasin ay
egay nang-id-idnge.
Tay isdin ninteteanda isnan pondag et
pinadpadasda si Apo
Dios ta ilaenda no
dosaena daida isnan
bomasbasolanda.”
9 Inbagan Apo Dios nan
maipanggep ken daida isnan
nangwaniyana en,
“Pinadpadpadasda sak-en
olay inil-il-ilada nan
panakabalinko isnan
epatpoo ay tew-en.
10 Siya di nan gapo ay
linmigetak ken daida ay
nangwani en ad-adyanda
ay mangtongpal isnan bil-
bilinko ya kankanayon ay
mamatida isnan baken osto.

11 Gapo isnan ligetko et in-
sapatak ay adiyak ipalobos
daida ay songgep isnan it-
edko koma ken daida ay
omillenganda isnan ligat."
Siya dadi nan kinwanin Apo
Dios.
12 Isonga bebsatko ay ma-
mati, kanak en makailanyo
ta maid olay esa ken dakayo
is mangsolsolot isnan ngawi
ay nemnem ay adi mangpati
ken Apo Dios ta adiyo doko-
gan nan tet-ewa ay Dios.
13 Nodi masapol ay men-
binbinadang kayo isnan
pammatiyo id wani sapay
makwas nan timpo ay
wayayo ay mamati. Ikkanyo
dana koma tapno adi ko-
menteg nan oloyo ay adi
mangtongpal ken Apo Dios
gapo isnan maal-allilawanyo
isnan bomasbasolanyo.
14 Masapol ay adi ma-
soksokatan nan pammati
tako ken Kristo ay pinatpati
tako isnan damo tapno
maitoltoloy gedan nan mai-
tatapiyan tako ken siya isnan
am-in ay inted Amana ken
siya.
15 Siya di nan kankanan
nan inpasolat Apo Dios id
kasin ay mangwani en,
"Id wani no dengngenyo nan
kalin Apo Dios et id-
ngeyo ay adiyo sosok-
ilen ay kaneg nan inik-
ikkan din alal-apoyo
id kasin ay egay nang-
id-idnge."
16 Sinoda nan ipogaw ay
nangdengdenge isnan kink-
inwanin Apo Dios dadat adi
tongpalen? Daida nan in-
boweg Moses ay nangtaynan
id Egipto.
17 Et sinoda nan linmige-
tan Apo Dios isnan epat-
poo ay tew-en? Daida nan
binmasbasol ay natey isnan
pondag.
18 Sino abes nan nang-
waniyan Apo Dios isnan
nangisapataana en adina
polos ipalobos daida ay
songgep isnan ili ay omil-
lenganda ay itedna koma
ken daida? Nan deeyda
ay ipogaw ay nang-adi ay
mangpati ken siya.
19 Isonga getken tako ay
egayda nakasgep isnan in-
saganan Apo Dios ken daida
tay egayda pinatpati siya.

4

1 Ngem linak-am Apo Dios
datako met laeng isnan
inkalina ay insaganana
ay awnit omillengan nan
ipogawna. Isonga makailan
tako ta maid adi makaganab
ken datako.
2 Tay dinnge tako gedan
nan gawis ay damag ay
kaneg din alal-apo tako.
Ngem olay dindinngeda et
maid inbadang nan din-
ngeda tay egayda pinatpati
ay awnit matongpal.
3 Ngem datako ay mamati
et awnit tako songgep is-
nan omillengan tako ay in-
bagan Apo Dios isnan nang-
waniyana en,
"Gapo isnan ligetko et in-
sapatak ay adiyak po-
los ipalobos daida ay
songgep isnan itedko

koma ken daida ay
omillenganda."

Owen, tet-ewa ay egayda
nakasgep ay olay insaganan
Apo Dios nan omillenganda
enggana isdin nakwasan nan
nangboliwana isnan batawa.
4 Getken tako ay naisagana
tay wada nan naisolat isnan
kalin Apo Dios ay mangwani
en, "Inmilleng si Apo Dios is-
nan maikapito ay agew isnan
nakwasan nan oblana."
5 Isnan nangwaniyan Apo
Dios en, "Adiyak ipalobos
daida ay songgep isnan it-
edko koma ken daida ay
omillenganda," et ipagtekna
ay wada tet-ewa nan illeng
ay kayatna ay ited isnan
ipogaw.
6 Ngem nan damdamo ay
nangdengdenge isnan gawis
ay damag et egayda pinat-
pati isonga egayda ginanab.
Ngem wada nan awnit mak-
aganab.
7 Isonga wada nan esa
ay timpo ay inted Apo Dios
isnan kaipoipogaw tapno
mawayaanda ay mangganab
isnan illeng ay itedna. Et
id wani nan timpo ay
kankanana ay deey. Getken
tako di tay idi nallos nan
adoado ay tew-en issan
nangwaniyan Apo Dios isdi
et wada nan inpasolatna ken
David ay mangwani en,

"Id wani no dengngenyo nan
ibagbagan Apo Dios
ken dakayo et idngeyo
ay adiyo sosokilen."

8 Isnan nangwaniyan David
isdi et getken tako ay baken
nan sinonggepan nan Judio
id Canaan is illeng ay inkalin
Apo Dios. Tay no mabalin
ay ginanabda isdin nangi-
pangowan Josue ken daida
ay songgep id Canaan et egay
kasin inbagan Apo Dios is-
nan naodi ay agew ay wada
pay laeng nan omillenganda.
9 Isonga getken tako ay wada
pay laeng nan illeng ay awnit
ganaben nan ipogaw Apo
Dios. Et nan naay ay omil-
lengan tako et gawigawis
ay kaneg nan inmillengan
Apo Dios isnan maikapito ay
agew.
10 Tay nan am-in ay mang-
ganab isnan illeng ay inkalin
Apo Dios et omillengda ay
ostoosto isnan am-in ay
oblada ay kaneg nan inikkan
Apo Dios isnan maikapito ay
agew.
11 Isonga ipakat tako ta adi
tako ikkan nan kaneg nan
inikkan din alal-apo tako ay
adi mamati tapno ganaben
tako nan deey ay illeng id
daya ay kad-an Apo Dios.

12 Masapol ay patpatiyen
tako si Apo Dios tay nan
am-in ay kankanana et kega
matatago tay pilmi nan
kabaelana. Maidilig nan
kalina isnan mentalaladem
ay ispada ay dowa nan
tademna tay makatebek is
adaadaem. Siya di nan
kaiyaligana tay makailasin
isnan am-in ay wada isnan
nemnem di ipogaw ay olay
nan adi polos magtek.
13 Owen, isnan am-in ay
binoliw Apo Dios et maid
mabalin is maigago ken siya
tay getkena nan am-iam-in

ay maipanggep ken daida.
Isonga makail-ilan tako tay
siya nan masapol ay awnit
tako mangibagbagaan isnan
am-in ay ik-ikkan tako is-
nan natatagowan tako isnan
batawa no banagena datako.

Si Jesus Nan Mangbad-
badang Ken Datako Tay
Siya Nan Mangitatakdeg Ken
Datako Ken Apo Dios

14 Kaneg nan kinwanik id
kawni en wada nan inmey
isnan kad-an Apo Dios ay
mangitatakdeg ken datako
ken siya. Et siya si Jesus
ay Anakna. Isonga ipasnek
tako isnan nemnem tako nan
mangpatpatiyan tako ken
siya
15 tay nan mangitatakdeg
ken datako et mabalin dadlo
ay seg-angana datako isnan
kinakapsot tako. Tay is-
din ninbalinana is ipogaw
et wada nan nangsogsog-
sog ken siya ay kaneg nan
om-ommat ken datako ngem
egayna polos tinongtongpal.
16 Isonga adi tako om-
egyat ay somag-en ken Apo
Dios tay kayakayatna ay
mangipaila isnan anos ya
layadna ken datako. No
menpabadang tako ken siya
et seg-angana ya badangana
datako isnan kinakapsot
tako.

5

1 Nan mapili is kanga-
towan ay padi isnan Judio
ay mangitaktakdeg isnan iib-
ana ay Judio ken Apo Dios
et ipogaw tay ipogaw gedan
nan itakdegana. Et siya
nan mang-ik-ikkan isnan
masapol ay maikkan ay
mang-ited isnan masapol
tapno mapakawan nan
basbasolda.
2 Gapo tay ipogaw siya
gedan ay nalaka ay bomas-
basol et mabalin ay anosana
nan iib-ana ay ipogaw ay
bomasbasol gapo tay adida
maawatan nan osto ay ik-
ikkanda.
3 Et no iboyagna nan
naibon-ong ken Apo Dios
tapno pakawanena nan
basbasolda et masapol ay
menbon-ong siya omon-ona
tay managbasol met laeng
siya.
4 Ngem isnan mapiliyan
nan ipogaw ay mangitakdeg
isnan iib-ana ay ipogaw
ken Apo Dios et baken siya
is mangpili isnan awakna.
Nodi si Apo Dios nan mang-
pili ken siya ta ik-ikkana nan
naay ay napateg ay obla.
Kaneg todi nan inommat
isdin si Aaron id kasikasin
tay si Apo Dios nan nangpili
ken siya.
5 Isonga siyang na abes
ken Kristo. Egayna inpan-
gato nan awakna ay aped
nang-ala isnan napateg ay
obla ay mangitakdeg isnan
kaipoipogaw ken Apo Dios
nodi pinilin Apo Dios siya ay
mang-ikkan. Kinwanin Apo
Dios ken siya en,
"Sik-a nan Anakko et id wani
ipagtekko ay sak-en
nan Amam."
6 Kinwanina abes isnan esa
pay ay inpasolatna en,
"Ipaikkak ken sik-a nan
oblan di padi ay

enggana. Maitapika
isnan kangatowan ay
kalasin di padi ay
kaneg si Melkisedec id
kasikasin."

7 Inpailan Jesus ay maiba-
gay siya ay mang-ik-ikkan is-
nan oblan nan kangatowan
ay padi tay isdin nganngani
ay mateyana isdin kad-ana
isnan naay ay batawa et
dadama nan ninlowalowana
ken Apo Dios ay makabael
ay mangisalakan ken siya
ta no mabalin koma et adi
matey. Palalo ay nin-ag-aga
ngem egayna inpapati nan
kayatna nodi inpalobosna ay
nan am-in ay layden Apo
Dios nan masapol ay ma-
tongpal. Isonga dinngen Apo
Dios nan lowalona.

8 Ngem olay no siya nan
Anak Apo Dios et masapol ay
napalpaligatan tapno maka-
solo siya isnan tet-ewa ay
kayat ay kanan nan mang-
tongpal ken Apo Dios.

9 Isonga gapo tay maid
polos ngawi is inik-ikkana
et siya nan naibagay ay
natey ay nangbayad isnan
basbasol di ipogaw tapno
maisalakan ay eng-enggana
nan am-in ay mangpati ken
siya.

10 Isonga pinilin Apo Dios
siya ta siya nan mangi-
tatakdeg ken datako ay
maitatapi isnan kangatowan
ay kalasin di padi ay kaneg
din si Melkisedec.

Makailan Tako Ta Adi Tako Dokdokogan Nan Pammati Tako

11 Adoado pay nan kayatko
ay ipagtek ken dakayo ay
maipanggep isnan maiy-
isowan Melkisedec ken
Kristo ngem naligat ay
mangiyispikal is dadi ken
dakayo tay naligat kayo ay
makaawat.

12 Dapay gag-awis no
dakayo koma nan men-
it-itdo isnan iib-ayo tay
nabayabayag ay nait-
itdowan kayo. Ngem mas-
apolyo pay laeng di waday
men-it-itdo ken dakayo
isnan kalalakaan ay mait-
itdo ay maipanggep isnan
ipagpagtek Apo Dios ken
datako. Kanegyo od nan
onga ay adi pay laeng
mangan nodi mensososo
kayet.

13 Nan keg todi ay ipogaw
et adina getken pay laeng ay
mangilasin isnan ostoosto ya
nan baken.

14 Ngem nan ipogaw ay
naeteng nan nemnemna
et mabalin ay maitdowan
isnan naligat tay getkena
ay mangilasin isnan gawis
ya nan baken tay siya nan
kanayon ay ik-ikkana.

6

1 Isonga kanak ken dakayo
en adi masapol ay kasikasi-
nen tako nan nalakalaka ay
mait-itdo ay maipanggep ken
Kristo ay inadal tako issan
damdamo tapno adalen tako
abes nan mait-itdo ay pala
isnan naeteng ay ipogaw.
Adi masapol ay kaskaskasi-
nen tako ay mang-adal isnan
poon nan pammati tako ay

kaneg nan nakwani en dokogan tako nan adi kapaay ay maik-ikkan ya patiyen tako si Apo Dios.

2 Ya nan tapina ay adi masapol ay kaskasinen tako et nan maitdo ay maipanggep isnan kaosalan nan maow-owasan di awak ay maiyalig isnan makakaanan nan ngawi ken datako ya nan mangipatangan nan ipogaw isnan ledengda isnan olon nan esa ay ipogaw ay mangilowalo ken siya. Adi masapol ay kasinen tako abes nan sigod ay mait-itdo ay maipanggep isnan matagowan kasin nan ipogaw ya isnan awnit mangbanagan Apo Dios isnan am-in ay ipogaw ay adi kasokatan nan nemnemna no epdas nakwas.

3 Nodi nan ikkan tako koma et adalen tako nan mait-itdo ay pala isnan ipogaw ay naeteng nan pammatina. Et siya nan itdok ken dakayo no papigsaen Apo Dios sak-en ay mang-ikkan.

4 Tay maid paayna no makaskaskasin nan nalakalaka ay mait-itdo tay no tet-ewa ay maawatan nan ipogaw nan gawis ay damag ya liniknada nan gawigawis ay inted Apo Dios ya naitedda isnan Ispirito Santo dadat adyan ay mangitoltoloy ay mamati et adi kabalin ay maipababawida ta kasinda mamati.

5 No tet-ewa ay getkenda nan kinagawis nan naibaga isnan gawis ay damag ya likliknaenda abes nan panakabalin ay kaneg nan awnit ipailan Apo Dios isnan kaodiyan ay timpo

6 dadat dokogan am-in dadi et aped maitoltoloy nan mang-adyanda is dana. Maid polos waya ay maipababawida isnan inikkanda tay dadama ay ipababainda nan Anak Apo Dios. Kanegda ipalansa kasin siya isnan kros.

7 Nan kaneg da todi ay ipogaw et kanegda nan ngawi ay lota. Tay mengasing si Apo Dios isnan gawis ay lota ay mang-isisop isnan odan ay mang-op-op-ope tapno makatobo nan molmola. Gawis nan lota ay kaneg todi tay mapaay isnan mang-es-esek.

8 Ngem no loglogam ya sibsibit et kedeng nan tomobo isnan lota et maid paayna. Isonga nganngani ay dadaelen Apo Dios nan kaneg todi tay awnitna poowan ay kaneg nan ikkana isnan mangdokog isnan pammatina.

9 Bebsatko ay laylaydek, olay no keg todi nan kankanak et adiyak kanan en siya nan ommat ken dakayo. Tay getkek ay ikikkanyo nan gawis ay kaneg nan ikkan nan maisalakan ay ipogaw isonga gawis gedan nan maited ken dakayo.

10 Tay ostoosto nan ikikkan Apo Dios isonga adina kalkalingkingan nan gawis ay ik-ikkanyo ya nan mangipail-ilaanyo isnan

layadyo ken siya isnan
mangbadbadanganyo isnan
iib-ayo ay mamati.
11 Et pilmi ay kayatko ay
itoltoloyyo am-in ay men-
gasing ay mang-ikkan isnan
gawis engganay omali kasin
si Kristo tapno matongpal
nan namnamaenyo.
12 Isonga adi kayo somad-
sadot nodi toladenyo nan ik-
ikkan nan ipogaw ay gawis
nan pammatida ay mang-an-
anos ay mangses-eed isnan
inkalin Apo Dios. Tay daida
nan awnit mangganab isnan
kalina.

Nan Kankanan Apo Dios Et Tet-ewa Ay Matongpal

13 Din si Abraham nan
esay pagbasalan nan kakak-
wanik. Tay id kasikasin et
wada nan inkalin Apo Dios
ken siya. Et insapatana ay
awnitna tongpalen. Gapo tay
maid nangatngato mo siya
isonga nan ngadana nan in-
osalna ay ninsapata.
14 Kinwanina ken Abra-
ham en, “Ibagak ken sik-a
ay awnit pilmi nan badangko
ken sik-a ya agtak sik-a is
adoado is ap-om.” Siya di
nan inkalina.
15 Isonga inan-anosan
Abraham ay mangses-eed
isnan katongpalan nan
insapatana. Et tet-ewa ay
tinongpal Apo Dios.
16-17 Insapatan Apo Dios di
tay kayatna ay ipagtek isnan
ipogaw ay nangibagbagaana
ay adina polos soksokatan
nan nemnemna. Kaneg nan
ik-ikkan di ipogaw tay no lay-
denda ay mangipagtek ay tet-
etet-ewa nan kankananda et
mensapatada. Ngem no
mensapatada et masapol ay
mensapatada isnan nangat-
ngato mo daida. Dat no siya
di nan ikkanda et maid et
teken is mabalin ay kanan
nan tapin di ipogaw.
18 Isonga getken tako
ay tet-ewa ay matongpal
nan inkalin Apo Dios ken
datako tay baken kedeng
nan nangikaliyana nodi
insapatana gedan ay tet-ewa
ay tongpalena. Gapo tay
kaneg todi nan inikkana et
getken tako ay adina polos
sokatan nan inbagana tay
adi menkamkampot si Apo
Dios. Isonga datako ay
menpasalsalaknib ken siya
et adi tako mendowadowa ay
mangitoltoloy ay mangpati
isnan namnamaen tako.
19 San deey ay namna-
maen tako et siya nan mangi-
papigpigsa isnan pammati
tako tay tet-etet-ewa ay
matongpal ay maid polos
dowadowana. Taltalken
tako nan awnit tako mang-
ganaban isnan inkalin Apo
Dios tay wada si Jesus isdi
isnan kad-ana.
20 Inmona siya mo datako
ay omey isdi tapno badan-
gana datako tapno tet-ewa
ay makasgep tako. Ninbalin
siya is kangatowan ay padi
ay mangitaktakdeg ay eng-
gana ken datako ken Amana.
Naitapi siya isnan kanga-
towan ay kalasin di padi ay
kaneg din si Melkisedec.

7

Nan Maipanggep Isdin Si Melkisedec

1-2 Din si Melkisedec et siya
nan esay padin nan kanga-
towan ay si Apo Dios. Siya
din ali id kasin id Salem.
Nan kayat ay kanan nan
ngadana et ali ay ostoosto
nan ik-ikkana. Nan kayat
ay kanan nan ngadan nan
ilina et naolnos isonga siya
abes nan ali ay mang-it-ited
is talna. Isdin sinmaaan
Abraham isnan esay gobat
ay nang-abakana isnan epat
ay ali et sinab-at Melkisedec
siya. Danat bindisyonan si
Abraham. Dat agtan Abra-
ham siya is pagkasimpoon
nan am-in ay inalana isnan
nakigobatana.

3 Maid mangtek isnan
alapon Melkisedec wenno no
sino nan napowana. Maid
naisolat abes is maipanggep
isnan naiyanakana wenno
nan nateyana. Isonga
kega maid logina wenno
patenggana. Et siya nan
maiyisowana isnan Anak
Apo Dios ay maid gedan
logina wenno patenggana.
Isonga maitoltoloy ay eng-
gana nan menpapadiyana ay
mensilsilbi ken Apo Dios.

4 Mamagtek nan kinanga-
ton Melkisedec tay olay din si
Abraham et inagtana siya is
pagkasimpoon nan am-in ay
inalana isnan nakigobatana
dapay siya nan kapatgan ken
datako tay siya nan poon
tako ay Judio.

5 Ya nan esa et nan wada
isnan linteg et kankanana en
nan ipogaw ay ap-on Levi
ay menbalin is padi et daida
nan agtan nan iib-ada ay
Judio is pagkasimpoon nan
ap-apitenda olay no sinbeb-
satda am-in ay ap-on Abra-
ham.

6 Ngem olay no baken apon
Levi si Melkisedec et inag-
tan Abraham siya kayet is
pagkasimpoon nan inalana.

Et nan esa pay ay nangi-
pagtek isnan kinangaton
Melkisedec et nan kawadan
nan kalebbengana ay nang-
bindisyon ken Abraham olay
no napateg ay ipogaw si
Abraham gedan tay siya nan
nangibagaan Apo Dios isnan
inkalkalina.

7 Isonga getken tako ay
tet-ewa ay nangatngato si
Melkisedec mo si Abraham
tay nan ipogaw ay wada
nan kalebbengana ay men-
bindisyon et nangatngato
mo nan ipogaw ay bindisy-
onana.

8 Ya nan esa et nangat-
ngato siya mo nan ap-on
Levi ay nait-itedan nan
pagkasimpoon nan apit nan
iib-ada tay natnateyda tay
apedda ipogaw. Ngem si
Melkisedec et maid naibaga
is nateyana isnan inpasolat
Apo Dios nodi kedeng nan
natatagowana.

9-10 Olay si Levi ay esay
napatepateg ay ipogaw tay
nan ap-ona nan sigod ay
naag-agtan is pagkasimpoon
din apit et mabalin ay kanan
tako en nalak-am siya ken
Abraham ay nin-ited gedan
ay olay egay pay laeng
naiyanak tay si Abraham

nan alapona.

Gapo Tay Nasokatan Nan Damo Ay Tolag Is Balo Ay Tolag Et Nasokatan Gedan Nan Mang-ik-ikkan Isnan Oblan Nan Kangatowan

Ay Padi

11 Inted Apo Dios nan lintegna ay makwani en linteg Moses isnan Judio tay wada nan ap-on Levi ay ninpadiyena ay mang-ikkan isnan kanan nan linteg ay masapol ay maikkan. Ngem nemnemenyo na. No mabalin ay menbalin tako is maibagay ay maitapi ken Apo Dios gapo isnan inik-ikkan nan papadi ay ap-on Levi et adi masapol ay wada nan teken ay padi ay baken ken Levi is magapowana. Ngem gapo tay kolang nan inik-ikkan nan inmona ay kalasin di padi et masapol ay wada nan teken ay maiyiso isnan naitapiyan din si Melkisedec ay baken kaneg din si Aaron ay esay apon Levi.

12 Et no masokat nan kalasin di padi ay mangitakdeg isnan kaipoipogaw et masapol abes ay masokat nan linteg ay tongtongpalena.

13-14 Mamagtek ay nasokat nan sigod ay kalasin di padi tay si Apo Jesus ay ibagbagak isna et baken din si Levi ay sigod ay nagapgapowan di papadi is nagapowana. Nodi mamagtek ay si Juda nan alapona id kasin et maid polos ap-ona is kabiyang ay mang-ikkan isnan oblan di padi. Owen, maid inbagan Moses is nagapo ken Juda is mabalin ay menpadi.

15 Am-amed abes ay mamagtek nan nangsokatan Apo Dios isnan sigod ay tolag is balo ay tolag isnan nangpiliyana isnan teken ay padi ay wada nan maiyisowana ken Melkisedec.

16 Tay isnan nangpiliyan Apo Dios ken Jesus ay mangitaktakdeg ken datako et egayna sinolot nan sigod ay linteg di Judio ay masapol ay magapo ken Levi nan mapili. Nodi pinilina siya gapo isnan kabaelan nan biyagna ay adi katkatey ay enggana.

17 Kaneg todi nan naibaga isnan inpasolat Apo Dios id kasin ay mangwani en,

> “Sik-a nan mangitatakdeg isnan kaipoipogaw ken sak-en ay engenggana. Et maitapika isnan kangatowan ay kalasin di padi ay kaneg din si Melkisedec.”

18 Isonga getken tako ay kinaan Apo Dios nan sigod ay linteg ay linteg Moses tay maid kabaelana ay mangbadang isnan kaipoipogaw tapno maisalakanda.

19 Tay nan linteg ay deey et adi kabalin ay pagawisena ay ostoosto nan ik-ikkan di ipogaw tapno makasag-enda ken Apo Dios. Et id wani gagawis nan namnamaen tako tay wada dadlo nan somya ay somag-enan tako ken siya.

20-21 Nan esa pay ay mangi-
pagtek ay gag-awis nan balo
mo nan sigod et tay isnan
nangpiliyan Apo Dios ken Je-
sus ay menpadi et ninsapata
siya ay mangwani ken Jesus
en,
"Isapatak ken sik-a ay sik-
a nan mangitatakdeg
isnan ipogaw ken sak-
en ay eng-enggana.
Adi polos kasoksokat
nan nemnemko."
Ngem isnan nangpiliyana is-
nan ap-on Levi et egay nin-
sapata ay mangwani en adi
kabalin ay masokat.
22 San deey ay naitkenan Je-
sus isnan papadi ay nagapo
ken Levi et siya nan esa ay
mangipagtek ay tet-ewa ay
gag-awis nan balo ay tolag
mo nan damo.
23-24 Nan esa ay kinagawis
nan ik-ikkan Jesus et adi
katkatey siya. Isonga adi
masapol ay maited nan
oblana isnan teken ay mang-
ikkan. Dapay san deeyda ay
papadi ay nagapo ken Levi et
natnateyda isonga masapol
ay adoadoda tay masoksok-
sokatanda ay mang-ikkan
isnan oblada.
25 Ngem gapo tay
wawawawada si Jesus et
kabaelana ay mangisalakan
ay ostoosto isnan men-
pabadang ken Apo Dios gapo
ken siya tay maid patenggan
nan menpabadbadangana
ken Apo Dios ay pala ken
datako.
26 Isonga kanak en si Je-
sus nan kagawisan ay mangi-
tatakdeg ken datako ken Apo
Dios. Siya nan kagawisan
tay nadiosan ay maid polos
ngawi ken siya. Pilmi nan
naitkenana ken datako tay
managbasol tako. Inpanga-
ton Apo Dios siya tapno siya
nan kapatgan isnan am-in.
27 Bakena kaneg nan tapin
di kangatowan ay padi ay
masapol ay inagew ay waday
ibon-ongda ken Apo Dios
wenno itedda omona tapno
mapakawan nan basbasolda
sadapay ited nan masapol
ta mapakawan nan iib-
ada tay si Jesus et maid
basolna. Isonga nan nang-
itedana isnan awakna ay
matey et omanay tapno
mapakawan nan basbasol
di kaipoipogaw. Maid
polos teken is masapol ay
maikkan.
28 Isnan nangsolsolotan
nan ipogaw isnan linteg
Moses et nan iib-ada ay aped
ipogaw ay bomasbasol nan
mapilpili ay mangitakdeg
ken daida ken Apo Dios.
Ngem isnan ninsapataan
Apo Dios et pinilina nan
Anakna ta siya nan man-
gitaktakdeg isnan kaipoi-
pogaw. Et siya nan ninbalin
ay maid polos kolangna ay
enggana tay tinongpalna nan
am-iam-in. Getken tako ay si
Jesus nan sokat nan linteg
Moses tay nallos nan adoado
ay tew-en isdin nang-itedana
isnan damo ay linteg ken
Moses.

8

Nan Kinangaton Nan Nakitolagan Kristo

1 Nan kayatko ay ipagtek
isnan am-in ay inbagbagak
et wada nan ostoosto ay
mangitatakdeg ken datako
ken Apo Dios. Itotokdona
isnan kad-an di kapatgan
ay makanawan Apo Dios id
daya.
2 Ik-ikkana nan oblan
dikangatowan ay padi is-
nan tet-ewa ay mentetean
Apo Dios ay kaiyaligan
nan Kadiosan ay Kowalto
isnan baey ay sinapoda ay
mangpatpatganda ken Apo
Dios. Et baken ipogaw nan
nangsapo isnan naay ay kad-
an Apo Dios nodi si Apo Dios
ay Apo tako.
3 Nan ipogaw ay mangi-
takdeg isnan ipogaw ken Apo
Dios et siya nan napili ay
men-ited is itedda ken Apo
Dios ay kaneg nan maibon-
ong ya nan tapina. Isonga
paliso nan mangitatakdeg
ken datako id wani tay
masapol ay wada nan itedna
abes.
4 No wada si Jesus isna et
baken siya is esay padin di
Judio tay baken apon Levi
tay daida nan epdas naibaga
ay kabiyang ay men-it-ited is-
nan masapol ay ibilbilin nan
linteg Moses.
5 Ngem nan oblada et
maiyalig et kedeng isnan
tet-ewa ay wada id daya.
Ipagtek nan ik-ikkanda ay
wada nan tet-ewa ay kaneg
todi id daya ay kaneg nan
mangipagtekan nan alin-ew
di awak ay wada nan tet-
ewa ay awak. Siya di nan
gapo ay inbagan Apo Dios
ken Moses ay masapol ay
makailana tasiyay ostoosto
nan mangsapowanda isnan
baey ay nangipagtekana
ay wawawawada siya ken
daida. Tay kinwanin Apo
Dios ken siya en, “Toladenyo
ay ostoosto nan am-in ay
kaneg san inpailak ken sik-a
issan ninteteam issan bilig.”
6 Ngem nan ipaik-ikkan
Apo Dios ken Jesus et nan-
gatngato mo nan oblan da
Moses ay kaneg nan kinan-
gatngaton nan balo ay to-
lag ay nan itatakdegan Jesus
ay pala ken datako mo nan
damdamo tay gag-awis nan
ibagbagan Apo Dios isnan
balo ay tolag.
7 No maid kolang nan
damo et adi masapol ay
sinapon Apo Dios nan balo
ay tolag.
8 Ngem mamagtek ay wada
nan kolangna tay binmasba-
sol kayet nan nangsolsolot.
Isonga deldelawen Apo Dios
daida isnan nangwaniyana
en,
“Kanak en awnit om-
dan nan timpo ay
mangsapowak isnan
balo ay tolag isnan
ipogawko ay magapo
isdin si Israel yas Juda.
9 Baken paliso isnan naki-
tolagak isnan alal-apoda id
kasin isdin nangbadangak
ken daida ay komaan id
Egipto tay egayda tinong-
tongpal nan nakitolagak ken
daida. Siya di nan gapo ay
binaybay-ak daida.
10 Ngem siya na nan balo
ay makitolagak isnan ma-

gapo ken Israel. Kanak
en awnitak ipagtek nan
lintegko isnan nemnemda.
Ipanemnemko ken daida ta
adida polos kalkalingkingan.
Awnit sak-en nan Diosda ya
daida nan ipogawko.
11 Adi masapol ay itdowanda
nan iib-ada ay Judio ay
mangwani en, 'Getkenyo
koma si Apo Dios,' tay
awnitda am-in getken sak-en
ay menlogi isnan kababaan
ay ipogaw enggana isnan
kangatowan.
12 Awnitak pakawanen nan
basbasolda. Adiyak nem-
nemnemen kasin nan ngawi
ay inik-ikkanda."
13 Issan nangibagaan Apo
Dios isnan balo ay tolag et
inpagtekna ay adi et maosal
nan damo. Ya nan adi maos-
osal et mamaid.

9

*Naiyalig Nan Damo Ay To-
lag Isnan Balo Ay Tolag Ay
Mangipagtek Isnan Tet-ewa*

1 Isnan damo ay nakito-
lagan Apo Dios isdin alal-
apo tako et wada nan inbil-
bilina ay maipanggep isnan
osto ay ikkanda ay mang-
dayaw ken siya. Wada
abes nan baey ay inpasaad
Apo Dios ken daida ta siya
nan osalenda isnan mang-
daydayawanda ken siya.
2 Wada nan doway kowal-
ton san baey. Nan inpan-
gadanda isnan damo ay mas-
gep et Nadiosan ay Kowalto.
Nan mentetee et nan os-
osalenda ay silaw ya nan
lamisaan ay maipaypay-an
di tinapay ay iboyboyagda
ken Apo Dios.
3 Wada nan mense-
lelede ay balengbeng
ay manggegedwa ay
mangsasalin isnan maikadwa
ay kowalto. Nan ngadan nan
maikadwa et Kadiosan ay
Kowalto.
4 Nan wada isdi et nan
makwani en altar ay kapop-
oowan di bangbanglo ay
makwani en insinso ay os-
osalenda ay mangdayaw
ken Apo Dios. Wada
abes isdi nan kaneg baol
ay mentetean nan doway
nadadapig ay bato ay naiso-
latan nan simpoo ay linteg
Apo Dios ay nangipagpagtek
isnan nakitolagana ken
daida. Nan dowa pay
ay wada isnan leem nan
kaneg baol et nan balitok ay
banga ay kad-an di manna
ay makan ay inted Apo
Dios id kasikasin ya nan
natotobowan ay sokod din
si Aaron. Nan baol ya nan
kapop-oowan di insinso et
napakpakanda is balitok.
5 Isnan oson nan baol et
wada nan doway sinang
aanghel ay nindedepa nan
payakda. Daida nan sinyal
ay wada si Apo Dios isdi.
Bibilagenda nan payakda
ay manglololong isnan baol
ay maiwakwaksiyan nan
basan di maibon-ong tapno
mapakawan nan basbasol di
ipogaw. Ngem baken id wani
is osto ay mangibagaak isnan
maipanggep is dadi am-in.
6 Siya na nan inik-ikkan
nan papadi ay ninsilsilbi

isnan sinapoda ay baey.
Inagew ay songgepda isnan
damo ay kowalto ay mang-
tongtongpal isnan inbilin
Apo Dios ken daida ay
ikkanda.
7 Ngem isnan maikadwa ay
kowalto et kedkedeng nan
kangatowan ay padi ay man-
gitaktakdeg isnan ipogaw is
mabalin ay songgep ngem
mamingsan et kedeng isnan
makatew-en. Et masapol
abes ay omyey siya is basan
nan kapalpalti tasiyay iboy-
agna ken Apo Dios ay pala
isnan basbasolna ya isnan
basbasol di ipogaw no waday
inik-ikkanda is adida getken
ay basol.
8 Gapo isnan inik-ikkanda
ay egay songsonggep isnan
Kadiosan ay Kowalto et ipag-
pagtek nan Ispirito Santo ay
issan deey ay timpo ay daan
pay nan ik-ikkanda isnan
damo ay kowalto et egay pay
laeng inomdan nan timpo
ay mawayaan di ipogaw ay
songgep isnan kad-an Apo
Dios.
9 Tay nan inik-ikkanda
ay deeyda et naiyalig isnan
epdas inommat id wani.
Ipagpagtekda ay adi kabalin
ay makaan nan basbasol di
ipogaw ay mangkayat ay
somag-en ken Apo Dios gapo
isnan it-itedna ken siya ay
kaneg nan napalti ya nan
tapina pay.
10 Tay nan kaosalan am-
in da todi et maipanggep is-
nan makan ya mainom ya
isnan inik-ikkanda ay nang-
daldalos isnan awakda sada-
pay somag-en ken Apo Dios.
Ngem nan deeyda ay bil-
bilin et maid kabaelanda ay
mangdalos isnan nemnem
nodi nan awakda et kedeng
nan kaosalanda. Et kayat
Apo Dios ay adi et maosal san
deeyda ay bilin no wada nan
balo ay linteg.
11 Et wada id wani nan
gawis ay balo ay linteg tay
epdas inmali si Kristo ay
mang-ikkan isnan oblan nan
kangatowan ay padi. Et gag-
awis nan wada id wani mo
nan naik-ikkan id kasin. Tay
nan mang-ik-ikkanan Kristo
isnan oblana et gag-awis
mo nan damo ay nang-ik-
ikkanan nan papadi isnan
oblada. Tay baken baey ay
sinapon di ipogaw ya baken
isnan naay ay batawa nan
kad-ana.
12 Et isnan sinonggepan
Jesus isnan tet-ewa ay kad-
an Apo Dios ay naiyaligan
nan kowalto ay kananda
en Kadiosan ay Kowalto
et baken basan di kakald-
ing wenno bakbaka nan
inyeyna. Nodi inyeyna
nan osto ay basana tay
nan nateyana nan gapo
ay maisalakan tako ay
enggana. Namingsan nan
sinonggepana et adi masapol
ay ikkana kasin.
13 Tay nan basan nan
kakalding ya bakbaka ya nan
dapon di napoowan ay baka
et teken nan kaosalanda.
Siya dadi nan inos-osalda
ay mangdalos isnan awakda
gapo isnan nangkapkap-
posanda isnan kadodogis
ay law-enda ay kaneg nan

natey. Nawakwaksiyanda is
basa ya dapon di napoowan
ay baka tapno madalosanda
sadapay makasag-en ken
Apo Dios.
14 No mabalin ay
nadalosanda gapo isnan
basan di animal et am-
amed nan kadalosan nan
ipogaw gapo isnan basan
Kristo. Tay gapo isnan
badang nan Ispirito Santo
ay maid patenggana et
inted Kristo nan awakna
ay maid polos danyona ta
matey ta siya nan maited
ken Apo Dios. Isonga nan
basana nan mangdaldalos
isnan kinangawi tako tapno
mabalin ay mensilbi tako
isnan tet-ewa ay Dios ay
matatatago ay enggana.
Isonga adi masapol ay ik-
ikkan tako nan kaneg nan
inik-ikkan nan Judio id kasin
tay maid kabaelan nan inik-
ikkanda ay mangkaan isnan
basbasol.
15 Gapo tay kaneg todi nan
kabaelan nan basan Kristo et
siya nan mentetenga isnan
ipogaw ya ken Apo Dios
ay mangipatet-ewa isnan
balo ay tolag. Inikkana di
tapno nan am-in ay inayagan
Apo Dios et makatawidda
isnan inkalina ay itedna ay
maid patenggana. Mabalin
ay maited dadi tay natey
si Kristo ay nangsobot ken
datako tapno mawayaan
tako ay adi bomasbasol ay
kaneg nan inik-ikkan tako
isnan nangsolsolotan tako
isnan damo ay tolag.
16-17 Nan esay ik-ikkan di
ipogaw et siya nan esay pag-
basalan ay masapol ay natey
si Kristo satakopay ganaben
nan ited Apo Dios. Tay kas-
pangaligan no mamingsan
nan ipatawid nan ama isnan
an-akna et adida alaen eng-
ganay matey. Isonga mas-
apol ay mapaneknekan ay
tet-ewa ay natey nan men-
patawid sapay makaala nan
mangganab isnan itedna.
18 Keg todi abes nan
inikkan Apo Dios. Tay olay
nan damo ay tolagna et adi
kaosal no maid matey tay
masapol ay waday maibon-
ong ta maited nan basana.
19 Et siya nan inikkan
Moses id kasikasin. Inba-
gana omona nan am-in ay
bilin ay wada isnan linteg
ay inted Apo Dios ken daida.
Dat omala is basan di napalti
ay anak di baka et tapiyana
is danom. Danat alaen nan
esay logam ay makwani
en hisop ay nabebedbe-
dan is men-gadangdang
ay dotdot di kalnilo ay
nalobid. Danat itab-aw
isnan basa et iwaksina isnan
naisolatan nan linteg ya
isnan kaipoipogaw abes.
20 Danat kanan en, “Naay
nan basa ay maosal tapno
tomet-ewa nan nakitolagan
Apo Dios ay ipaikkana ken
dakayo.”
21 Danat waksiyan abes
nan baey ay nangday-
dayawanda ken Apo Dios
ya nan am-in ay maosal ay
mentetee ay os-osalenda ay
mangpateg ken siya.
22 Owen, isnan nangsol-
solotanda isnan linteg et

maid teken is mangdalos
isnan kankanan nan linteg
ay masapol ay madalosan no
baken basa. Tay ipagtekna
ay adi kabalin ay ma-
pakawan nan basbasol no
maid matey ay mang-ited is
basana.
23 Isonga olay san deeyda
ay kaiyaligan nan tet-ewa
ay wada id daya et mas-
apol ay madalosanda is basa.
Ngem mabalin ay maosal
nan basan di olay animal ken
daida tay kaiyaliganda nan
tet-ewa et kedeng. Ngem
masapol ay nan kagawisan
nan maosal isnan tet-ewa ay
wada id daya.
24 Tay egay sinonggep
si Kristo isnan sinapon
di ipogaw ay mangday-
dayawanda ken Apo Dios
nodi inmey id daya isnan
osto ay kad-ana. Tay san
deey ay sinapon di ipogaw
et baken di is tet-etet-ewa ay
mentetean Apo Dios. Nodi
kaiyaligan et kedeng nan
tet-ewa. Isonga id wani
wada si Kristo id daya ay
mangitatakdeg ken datako
ken Apo Dios.
25 Nan ik-ikkan nan kanga-
towan ay padin di Judio et
tinew-en ay masapol ay men-
iyey siya is basan di napalti
isnan Kadiosan ay Kowalto
ay naiyalig isnan tet-ewa ay
kad-an Apo Dios. Ngem
baken tinew-en nan inikkan
Kristo.
26 Tay no keg todi et
masapol ay mamin ado nan
men-ikalowana enggana
isdin naboliwan nan batawa.
Ngem namingsan et kedeng
nan nang-itedana isnan
basana isnan nateyana ay
mangkaan isnan basbasol
tako tay omanay di. Inmali
siya ay nang-ikkan isdi isnan
osto ay timpo ay epdas
pinilin Apo Dios.
27 Am-in tako ay ipogaw et
tet-ewa ay mamingsan nan
mateyan tako. Datakot ma-
banag am-in isnan kaodiyan
ay timpo.
28 Paliso ken Kristo tay
namingsan nan nang-
itedana isnan biyagna.
Natey siya tapno lak-amena
nan basbasol di am-in ay
ipogaw. Awnit omali kasin
ngem baken nan kasina
mateyan ay pala isnan
basbasol tako is gapona.
Nodi omali ay mang-ala ken
datako ay mangses-eed ken
siya tapno makitetee tako
ken siya ay eng-enggana.

10

Nan Kinangaton Nan Inikkan Kristo Ay Mangisalakan Isnan Ipogaw

1 Nan masolsolot isnan
linteg ay inted Apo Dios
ken Moses et kaneg alin-
ew. Kanak di tay baken
di is tet-ewa nodi aped
alin-ew ay mangipagtek
isnan gawigawis ay awnit
ommat. Isonga adi kabalin
ay pagawisena nan ipogaw
ay mangkayat ay somag-en
ken Apo Dios gapo isnan
mang-it-it-itedanda ay tinew-
en isnan kanan nan linteg ay

masapol ay maited ken Apo
Dios.
2 Tay no mabalin ay tet-
ewa ay madalosan nan
ipogaw isnan basbasolda
gapo isnan it-itedda et adida
koma itoltoloy ay men-ited.
Ngem getken nan ipogaw ay
mangkayat ay somag-en ken
Apo Dios ay adi kakak-aan
kayet nan basolda.
3 Nodi nan basan di
naibon-ong ay iboyboyagda
ken Apo Dios et ipanemnem-
nemna ken daida ay wada
kayet nan basbasolda.
4 Tay adi kabalin ay kaa-
nen nan basan di kakald-
ing wenno nan bakbaka nan
basbasol di ipogaw.
5-6 Siya di nan gapo
ay kinwanin Kristo ken
Amana isdin nganngani ay
maiyanakana isnan batawa
en,
"Baken nan basan di naibon-
ong wenno nan tapin
di mait-ited ken sik-a
is kaykayatmo. Baken
gedan nan kapop-
oowan di animal is
men-gasingam. Nodi
nan kayatmo et ta
menbalinak is ipogaw
isonga nin-isaganaka
is awakko.
7 Isonga kanak en, 'Naayak,
Apo Dios, ay mangtongpal
isnan kaykayatmo ay kaneg
nan nakwani isnan esa ay
inpasolatmo ay maipanggep
ken sak-en.' "
8 Nan damo ay kinwanin
Kristo et baken nan napalti
wenno nan tapin di it-
itedda ken siya is an-
anapen Apo Dios wenno
men-gasingana. Adi men-
gasing isnan napoowan ay
animal ya nan tapina ay
mait-ited ta mapakawan
nan basbasolda. Kinwanina
di olay siya dadi nan ik-
ikkanda ay mangsolot isnan
naibaga isnan linteg Moses.
9 Nan esay kinwanin
Kristo et, "Naayak, Apo
Dios, ay mangtongpal isnan
kaykayatmo." Isonga getken
tako ay inpasaldeng Apo
Dios nan mang-it-itedan
di ipogaw isnan ibonbon-
ongda ya nan tapin di it-
itedda tay nan nang-itedan
Kristo isnan awakna nan
sokatna.
10 Gapo tay tinongpal Jesu
Kristo nan kayat Apo Dios
et nadalosan nan basbasol
tako. Tinmet-ewa di tay
inted Kristo nan awakna ay
matey ay pala ken datako.
Maid teken nodi kedeng di is
masapol ay ommat.
11 Nan papadi ay mang-
tongtongpal isnan pat-
patiyen di Judio et ik-
ikkanda ay inagew nan
oblada dapay madoblidobli
nan it-itedda ken Apo Dios.
Ngem maid polos kabaelan
nan it-itedda ay mangkaan
isnan basbasol di ipogaw.
12 Ngem si Kristo et es-
esa nan itedna tay nam-
ingsan nan nang-itedana is-
nan awakna ay pala isnan
basbasol di ipogaw. Idi
nakwas di danat itokdo is-
nan makanawan Apo Dios
tay nan intedna et masilbi ay
eng-enggana.
13 Isonga wada siya id
wani ay mangses-eed isnan

maabakan nan am-in ay bos-
bosona ta ipagatin Apo Dios
daida ken siya.
14 Isonga kaneg nan kin-
wanik en gapo isnan es-
esa ay intedna et pinagaw-
isna nan ipogaw ay dal-
dalosana tapno maid polos
kadelawanda ken Apo Dios
ay enggana.
15 Et panpaneknekan nan
Ispirito Santo dadi gedan is-
nan nangwaniyana en,
16 "Kankanan Apo Dios en
siya nan makitolagak
isnan ipogawko is-
nan omali ay timpo.
Awnitko ipaisnek
nan bilbilinko isnan
nemnemda ta adida
kalkalkalingkingan."
17 Kinwanina gedan en,
"Awnitko adi nemnemne-
men kasin nan ngawi
ay inik-ikkanda."
18 Isonga kanak en no ma-
pakawan tet-ewa nan basba-
sol di ipogaw et adi masapol
ay wada kasin nan maited ay
pala isnan basbasolda.

Mabalin Ay Somag-en Tako Ken Apo Dios Gapo Ken Kristo

19 Isonga bebsatko, gapo
isnan nateyan Kristo ay pala
ken datako et nawayaan tako
dadlo ay songgep isnan tet-
ewa ay kad-an Apo Dios ay
naiyaligan nan Kadiosan ay
Kowalto isnan damdamo ay
baey ay sinapon di ipogaw
ay mangdaydayawanda ken
siya.
20 Tay gapo isnan nang-
itedana isnan awakna et
sinapona nan balo ay waya
ay somag-enan tako ken
Apo Dios. Tay kinaana nan
nangseseyat ken datako ay
omey ken siya ay naiyali-
gan san balengbeng isnan
damdamo ay baey Apo Dios.
21 Isonga wada si Kristo ay
kagawisan ay mangitatakdeg
ken datako. Et siya gedan
nan mang-ay-ayowan ken
datako.
22 Isonga somag-en tako
ken Apo Dios gapo tay tet-
etet-ewa ay layden tako ay
ikkan ya adi tako koma men-
dowadowa ay mamati ken
siya. Somag-en tako ken siya
tay nadalosan tako gapo is-
nan nateyan Kristo tay ki-
naana nan ngawi isnan nem-
nem tako ya kegna inowasan
nan awak tako is menlen-
gleng ay danom.
23 Isonga adi tako polos
taytaynan nan namnama
ay kankanan tako en pat-
patiyen tako tay matalek si
Apo Dios ay nangibaga isnan
namnamaen tako.
24 Nemnemnemen tako
koma nan men-gawisan nan
iib-a tako. Menbinadang
tako ta nan gawis ya nan
layad nan ipap-aila tako
isnan iib-a tako.
25 Adi tako abes somad-
sadot ay makidagdagop ay
mangdayaw ken Apo Dios ay
kaneg nan ik-ikkan nan tap-
ina ken datako. Nodi am-
amed tako papigsaen nan
pammatin nan iib-a tako tay
somagsagsag-en nan agew
ay kasin omaliyan Kristo ay
Apo tako.
26 Tay no getken tako nan
tet-ewa ay maipanggep ken

Kristo datakopay kayet ipa-
pati ay mangitoltoloy ay bo-
masbasol et maid mabalin
is mangkaan isnan basbasol
tako.
27 Nodi pilmi ay omegyat
tako tay kedeng nan awnit
tako mabanagan isnan kaee-
gyat ay apoy ay awnit mang-
poo isnan mangbosboso ken
Apo Dios is sedsed-en tako.
28 Olay nan linteg Moses
et nan ipogaw ay nang-iiyaw
et napateyda. Sinomalyada
siya omona dat no waday
dowa wenno ad-ado is
ipogaw ay mangpaneknek
ay tet-ewa ay iniiyawna
et pinateyda siya ay egay
nangseg-ang ken siya.
29 Isonga am-amed nan
dosan nan ipogaw ay mang-
iiyaw isnan Anak Apo Dios.
No nemnemnemena ay maid
paay nan basan Jesus ay
intedna isnan nateyana
tapno matongpal nan balo ay
tolag Apo Dios ay nangdalos
ken siya ya no iiyawena nan
Ispirito Santo ay mangiyal-
ali isnan gawigawis ay
badang Apo Dios et bagayna
no pilmi nan dosana.
30 Getken tako nan kabae-
lan Apo Dios ay nangwani
en, “Sak-en nan men-ibab-
aes. Awnitak dosaen nan
lombeng ay madosa.” Kin-
wanina abes en, “Sak-en
nan awnit mangbanag isnan
ipogawko.”
31 Isonga kanak en pilmi
ay kaeegyat no maitedka
ken Apo Dios ay matatatago
ay tet-ewa ta kigad siya is
ikkana ken sik-a.
32 Nemnemenyo koma
san inommat isnan na-
matiyanyo. Nalawagan
nan nemnemyo isnan nang-
dawatanyo isnan tet-ewa ay
mait-itdo. Isonga olay pilmi
nan napalpaligatanyo ngem
men-gasgasing kayo kayet.
33 No mamingsan et
pilmi ay iiyawen nan adi
mamati dakayo dadapay
palpaligaten dakayo isnan
mangiilaan nan adoado ay
ipogaw. Et no mamingsan
abes et kaneg kayo nakilak-
am isnan ngawi ay inik-
ikkanda isnan iib-ayo ay
mamati gapo isnan seg-
angyo ken daida.
34 Sinegseg-anganyo ya bi-
nadbadanganyo nan naibal-
balod. Et isnan nang-al-
alaan nan adi mamati is-
nan kompolmi ay kowayo et
binaybay-anyo daida dakay-
opay men-gasing kayet. Egay
nakak-aan nan gasingyo tay
getkenyo ay wada nan am-
amed gawis ay kowayo ay
maid patenggana id daya.
35 Isonga gapo tay siya
dadi nan inik-ikkanyo id
kasin et itoltoloyyo koma ay
mangtalek ken Apo Dios tay
dadama ay gawis nan maited
ken dakayo no siya di nan
ikkanyo.
36 Masapol ay itoltoloyyo
ay mang-an-anos ay mang-
itpe isnan ligat tapno tong-
tongpalenyo nan kayat Apo
Dios ya makaganab kayo is-
nan gawis ay inkalina.
37 Tay kaneg nan naisolat
isnan inpasolat Apo Dios ay
mangwani en,
“Sin-awyan dat omali nan

awnit omali. Adina
bayabayagen.
38 Et nan ipogaw ay gawis
nan pangiilaak ken daida et
adi makak-aan nan gawis ay
pammatida ken sak-en isnan
am-in ay ik-ikkanda. Ngem
no waday mamati dat men-
sanod et maid polos gasingko
ken siya."
Siya di nan kinwanin Apo
Dios.
39 Ngem baken kaneg todi
nan ik-ikkan tako tay baken
tako kaneg nan ninsanod ay
mamati ay adi maisalakan.
Nodi itoltoloy tako ay
mamati tapno tet-ewa ay
maisalakan tako.

11

Nan Osto Ay Pammati

1-3 Nan kanan tako en pam-
mati et siya nan mamatiyan
tako ay awnit matongpal tet-
ewa nan namnamaen tako
ay olay adi tako iilaen id
wani. Olay maid tako isdi
ay nangiila et mamati tako
ay aped nawada nan am-in
ay wada tay patpatiyen tako
ay binoliw Apo Dios dadi
gapo isnan kalina et kedeng.
Et nan pammati ay kaneg
todi nan gapo ay men-gasing
si Apo Dios isnan tapin di
ipogaw id kasikasin.

4 Kaneg din si Abel tay
gapo isnan pammatina et
gag-awis ken Apo Dios nan
inted Abel ken siya mo nan
inted Cain. Isonga gapo
isnan pammatina et gawis
nan pangiilaan Apo Dios ken
siya. Isonga dinawatna nan
intedna et olay id kasikasin
nan nateyan Abel et wada
kayet nan ipagpagtekna
gapo isnan pammatina.

5 Din si Enoc gedan nan
esa ay pagbasalan. Tay gapo
isnan dadama ay pammatina
et egay natey. Nodi inalan
Apo Dios si Enoc ta makitee
ken siya. Isonga egay dinat-
ngan nan ipogaw ay mang-
an-anap ken siya. Kega
aped naamas. Ngem sapay
alaen Apo Dios siya et na-
paneknekan ay men-gasing
si Apo Dios ken siya.

6 Ngem adi kabalin ay
men-gasing si Apo Dios isnan
ipogaw ay maid pammatina
ken siya. Tay nan kompolmi
ay mangkayat ay somag-en
ken Apo Dios et masapol
ay mamatida ay wada siya
ya patpatiyenda ay nan ik-
ikkana isnan manglayad ay
mangtek ken siya et gawis.

7 Kaneg abes din si Noah
tay nan pammatina gedan
nan gapo ay pinatina nan
inbagan Apo Dios ken siya.
Tay inbagan Apo Dios nan
kaeegyat ay awnit ommat
dat patiyen Noah ay olay
maid inil-ilana is kaneg todi.
Isonga ninsapo is bapor ay
kaneg nan inbagan Apo Dios
et siya nan naisalakanan
Noah ya nan pamilyana is-
din napsongan nan batawa.
Gapo isnan pammatina et
gawis nan pangiilaan Apo
Dios ken siya dapay nan
tapin di ipogaw ay egay na-
mati et nadosada ay natey.

8 Nan pammatin Abraham
abes nan gapo ay inidngena

nan inbagan Apo Dios ken
siya. Kinwanin Apo Dios en,
“Taynam nan naay ay ilim
ta omeyka isnan teken ay
awnitak ited ken sik-a.” Dat
tet-ewa patiyen Abraham ay
olay egayna gintek nan ili ay
omayana.

9 Nakitee da Abraham ay
kaneg sangaili isnan ili ay
pinatina ay awnitna kowa
tay siya nan inkalin Apo Dios
ken siya. Ninbabaeyda is-
nan aped nasapo is kodil tay
baken di is osto ay mentete-
anda. Gapo tay paliso nan
inkalin Apo Dios ken daida et
keg todi gedan nan inikkan
Isaac ay anakna. Siyang na
gedan nan apona ay si Ja-
cob tay apedda nakitet-ee ay
kanegda sangaili.

10 Inan-anosan Abraham
ay nakitetee isnan bakenda
ili tay ninamnamana nan
ili ay maid patenggana ay
sinaad Apo Dios id daya.

11 Olay si Sara gedan ay
asawan Abraham et no
pay nain-ina siya ay adi
makaanak ngem inmanak
gapo isnan pammatina.
Inmanak tay pinatina ay
tongpalen Apo Dios nan
inkalina ken siya.

12 Isonga adoado nan ap-
on Abraham ay olay dadama
ay naam-ama esapay wada
nan anakna. Adi kabilang
nan kaad-adoda tay kanegda
nan kaad-adon nan talta-
law wenno nan lagan isnan
benget di baybay.

13 Da todi ay ipogaw et
nateyda sapay matongpal
nan sines-eedda. Ngem
olay egay natongpal is-
nan natatagowanda et
egayda dokdokogan nan
pammatida. Isonga gapo
isnan gawis ay pammatida
et kanegda iiilaen tet-ewa
nan awnit maited ken
daida dadapay men-gasing
ay mangdawat ay olay
no mabayag nan matong-
palana. Gintekda ay baken
nan batawa is ostoosto ay
ilida nodi kanegda aped
sangaili isna.

14 Et nan ipogaw ay keg
todi nan nemnemda et
ipagtekda ay wada nan teken
pay ay an-anapenda. Et siya
nan ili id daya ay tet-ewa ay
kowada.

15 Egay ninemnemnem da
Abraham nan ili ay tinay-
nanda. Tay no siya nan
inikkanda et wayawayada ay
somagong.

16 Ngem egayda nodi
kakakakayatda nan kagaw-
isan ay ili et siya nan kad-
an Apo Dios. Isonga gapo
isnan gawis ay pammatida
et maid polos kabainan Apo
Dios isnan nangwaniyanda
en si Apo Dios nan Diosda.
Mamagtek ay tet-ewa di tay
wada nan ili ay insaganana
ay pala ken daida.

17-18 Nan esa ay mangi-
pagtek isnan gawis ay
pammatin Abraham et
nan inikkana ken Isaac
ay anakna. Inbagan Apo
Dios ken Abraham ay nan
magapo ken Isaac nan
matongpalan nan inkalina
ay awnit omadoado nan ap-
ona. Dat isnan namingsan

pinadas Apo Dios si Abraham ta maila no tet-ewa ay talkena siya. Kinwanina en masapol ay ited Abraham si Isaac ken siya. Isonga olay no kedkedeng si Isaac is anakna et ninsagana si Abraham ay mangpatey koma ken siya ay mang-ited ken Apo Dios.

19 Tay isnan nemnem Abraham et kabaelan Apo Dios ay kasin mangtago ken Isaac. Isonga olay egay inpalobos Apo Dios siya ay mangpatey isnan anakna ngem kega tet-ewa ay tinagona siya tay dandaney ay mapatey dat adi obpay.

20 Et isnan naam-amaan Isaac, inkalina isnan dowa ay an-akna ay da Jacob ken Esau nan awnit badang Apo Dios ken daida. Inkalina tay patpatiyena ay awnit tongpalen Apo Dios nan kinwanina ay olay egay pay laeng ommat.

21 Et si Jacob gedan et inbagana nan awnit badang Apo Dios isnan doway apona ay an-ak Jose isdin nganngani ay mateyana. Inbagana gapo tay pinatpatina ay awnit tongpalen Apo Dios nan epdasna inkali. Isnan nang-ikkanana isdi et ninyodong ay nangdayaw ken Apo Dios ay menkakawe isnan sokodna.

22 Kaneg abes si Jose et gapo isnan pammatina ken Apo Dios et inbagana nan awnit komaanan nan ap-on Jacob ay kangadan gedan is Israel id Egipto tay siya di nan inpagtek Apo Dios ay awnit ommat. Isonga isnan nganngani ay mateyana et inbilina gedan ken daida nan masapol ay awnitda ikkan isnan ingitna.

23 Nan napowan Moses nan esa ay gawis nan pammatida ken Apo Dios tay isdin naiyanakan Moses et egayda inmegyat ay adi mangtongpal isnan ngawi ay bilin nan alida. Isonga in-gagoda siya isnan tolo ay bowan tay menbelelegew ay onga.

24 Gapo isnan pammatin Moses isnan naetengana et inadyana ay maibilang ay anak nan nangtalaken ken siya ay nan babai ay anak nan ali id Egipto.

25 Nan gapo na et tay gag-awis isnan nemnemna no maitapi siya isnan ipogaw Apo Dios ay mapalpaligatan mo nan mangdokogana ken Apo Dios ta kigad siya ay mang-ikkan isnan laylaydena tay getkena ay nan biyag di ipogaw isnan batawa et sin-awyan et kedeng.

26 Tay ninemnemna en gag-awis no mapaligatan siya gapo isnan mangpatpatiyana isnan pinilin Apo Dios ay awnit mentolay mo nan mangganabana isnan am-in ay kinabaknang nan iyEgipto tay ninemnemnemna nan ligalo id daya ay maited ken siya.

27 Gapo isnan pammatina et tinaynana id Egipto ya

maid egyatna isnan liget nan
ali ken siya isnan nang-
ikkanana isdi. Maid po-
los sokat nan pammatina tay
kegna inila si Apo Dios ay adi
kaila.
28 Nan pammatina gedan
nan gapo ay tinongpalna nan
esay inbilin Apo Dios ken
siya. Inpaikkana isnan alal-
apo tako nan kanan tako en,
'Nan Limaosan nan Anghel.'
Winaksiyanda nan segpan
nan bab-aeyda is basan di
napalti ay kalnilo tapno
laosan nan anghel daida ay
adi mangpatey isnan iyon-a
ay an-akda.

29 Gapo isnan pammatin
din alal-apo tako gedan et
nakagedangda isnan baybay
ay kangadan is Gadangdang
ay kaneg maid danom.
Ngem isnan nangpadasan
nan iyEgipto ay manggedang
ay mang-onod ken daida et
nalimonda am-in.
30 Nan pammatida abes
nan gapo ay dinadael
Apo Dios nan baked ay
ataatakdag ay toping ay
nangliliwes isnan ili id Jerico
isnan nangtongpalanda
isnan kinwanin Apo Dios en
liwliwesenda nan ili is pito
ay agew.
31 Gapo isnan pammatin
Rahab ay olay siya nan
esay malaklakowan nan
kinababaina id Jerico sapay
mamati et egay naitapi isnan
napateyan nan kailiyana.
Napateyda tay inad-adyanda
ay mangtongpal ken Apo
Dios. Ngem gapo isnan
nangpatiyan Rahab ay si Apo
Dios nan tet-ewa ay Dios et
binadangana nan Judio ay
inmey id Jerico ay mangsiim
ay mang-ila isnan awnitda
ikkan ay manggobat ken
daida isonga egayda pinatey
siya.

32 Ay itoloyko ay man-
gibaga isnan kapateg nan
pammatin di ipogaw? Adi
omanay isnan naay ay solat
no ibagak nan maipanggep
ken Gideon, Barac, Sam-
son, Jefte, David, Samuel ya
nan mamadton Apo Dios id
kasikasin.
33 Gapo isnan pammatida
et adoado nan inik-ikkanda.
Wada ken daida nan
nangabak isnan nanggobgo-
batanda isnan natkenatken
ay ili. Nintoltolay ay ostoosto
nan tapina ya inil-ilada nan
nangtongtongpalan Apo Dios
isnan inkalkalina. Nan tap-
ina ken daida et inagtan Apo
Dios daida is kabaelanda
ay mangipasaldeng isnan
kaeegyat ay animal ay layon
ta adida makapatey.
34 Nan tapin di inik-
ikkanda et nakapatpateyda
is napigsapigsa ay apoy ya
nakalasatda isnan ipogaw
ay mangpatey koma ken
daida. Olay nakapsotda
ngem inpapigpigsan Apo
Dios daida. Isonga pilmi
nan pigsada ay nang-abak
isnan bosbosoda ay omey
manggobgobat ken daida.
35 Gapo isnan pammatin
nan tapin di bababai et
natago kasin nan natey ay
an-akda. Nan tap-ina ay
napigsa nan pammatida et

nan kaeegyat ay inikkan
nan ib-ada ken daida nan
inkateyda. Tay gag-awis ken
daida no mateyda mo nan
mangdokoganda ken Apo
Dios tay getkenda ay kasinda
matago isnan gag-awis ay
biyag.
36 Nan tapina ken daida et
naiyawda ay pilmi ya nasap-
saplitda. Nan tapina abes et
nakawkawalanda ya naibal-
balodda.
37 Wada ken daida nan na-
gaygayang is bato ay napatey
ya naam-amas nan awakda
is lagadi ya napatpateyda is
ispada. Kodokdo nan tap-
ida et apedda ninbadbado
is kodil di kakalnilo wenno
kakalding. Inaamis ya pinal-
paligat nan ipogaw daida.
38 Maid osto is ilida.
Apedda nintet-ee isnan
pondag wenno isnan bilig ay
maid bab-aey wenno isnan
lil-iyang. Gapo tay kaneg
todi nan pammatida et kega
adi maibagay no makiteeda
isnan batawa tay gag-awisda
mo nan am-in ay wada isna.

39 Madaydayawda gapo
isnan gawigawis ay pam-
matida. Ngem egayda kayet
dinatngan nan esa ay inkalin
Apo Dios ken daida.
40 Tay wada nan gag-awis
pay ay ninemnem Apo Dios
ay ikkana tay kayatna ay
baken daida et kedeng is
makaganab nodi kayatna ay
maitapi tako gedan isnan
mangtongpalana isnan esay
inkalina et siya nan mang-
pagawisana ken datako am-
in tapno maid polos ngawi is
il-ilaena isnan kompolmi ay
ipogaw ay mamati ken siya.

12

Itoltoloy Tako Ay Mamati Ay Gawis

1 Isonga gapo isnan
adoado ay inbagbagak ay
maipanggep isnan alal-apo
tako id kasin ay mangpan-
paneknek isnan kinagawis
nan pammatin di ipogaw et
toladen tako daida koma.
Isonga lisiyan tako nan
am-in ay mangseseyat ken
datako ay mangsolot ay
ostoosto ken Apo Dios. Doko-
gan tako koma nan ngawi ay
maikkan ay mangbab-aa ken
datako. Itoltoltoloy tako ay
adi polos maisis-iyan isnan
kayat Apo Dios ay ikkan tako.
2 Nemnemnemen tako ay
kanayon si Jesus tay siya
nan ostoosto ay mangipaila
isnan tet-ewa ay pam-
mati. Initpena nan nangi-
lansaanda ken siya isnan
kros ay maid polos lilina.
Egayna polos nemnemne-
men nan naipababainana
tay ninemnemna nan pilmi
ay gasingna no makwas
nan oblana ay mangisalakan
ken datako. Et id wani
wada siya ay tomotokdo
isnan kad-an di kapatgan ay
wada isnan makanawan nan
tomotokdowan Apo Dios ay
mentoltolay.
3 Nemnemnemen tako
koma nan inommat ay
nangliligtan nan ngawi ay
ipogaw ken siya ngem inan-
anosana. Isonga adi tako
maom-oma tapno adi tako

taytaynan nan mamatiyan
tako.
4 Tay isnan mangpad-
padasanyo ay mang-abak
isnan ngawi ay maikkan
et maid kayet napatey
ken dakayo gapo isnan
pammatiyo.

5 Ay kinalingkinganyo
ngen nan naisolat isnan
kalin Apo Dios ay mangi-
papigsa ken dakayo ay an-
akna? Kanana en,

"Anakko, idngem no es-
ten Apo Dios nan
ik-ikkam. Adika
menseseg-ang no
sagiitena sik-a.

6 Tay estena nan ikkan
nan am-in ay laylaydena
danapay dosaen nan am-in
ay ibilangna ay an-akna no
lombeng ay madosa."

7 Isonga an-anosanyo nan
naligat tay it-itdowan Apo
Dios dakayo ay kaneg nan
ikkan nan ama isnan an-
akna. Tay maid an-ak is
baybay-an nan amana ay
mang-ikkan is ngawi nodi
dosaena tapno mas-et nan
ogalina.

8 No adi dosdosaen Apo Dios
dakayo isnan ngawi ay ik-
ikkanyo ay kaneg nan ik-
ikkana isnan an-akna et
baken kayo is tet-ewa ay an-
akna.

9 Nan am-a tako et dinos-
dosada datako et lispitowen
tako daida gapo isnan nang-
ik-ikkananda isdi. Isonga
am-amed koma nan man-
glispitowan tako ya mang-
patiyan tako ken Apo Dios
ay Ama tako id daya tay
nan menbanagan nan mang-
dosdosaana ken datako et
matatatago tako ay enggana.

10 Dinosdosan nan am-
a tako datako id kasin
ngem sin-awyan tay isdin
kaongong-a tako et kedeng.
Inik-ikkanda nan kananda
en gawis ken datako. Ngem
dosaen Apo Dios datako
tay tet-ewa ay getkena ay
siya nan gomawisan tako
tapno menbalinena datako
ay maiyiso ken siya isnan
kinadalosna.

11 No madosa tako et
masaktan tako isonga adi
tako men-gasing isnan
ommatana. Ngem gawis
nan menbanagana tay no
maitdowan tako et gomaw-
gawis nan ogali tako isonga
natalna nan nemnem tako
gedan.

12 Isonga adi tako somad-
sadot ay olay naligat nan om-
ommat. Papipigsaen tako
nan nemnem tako.

13 Itoltoloy tako ay mang-
ikkan isnan osto tapno isnan
mang-il-ilaan nan nakapsot
nan pammatida et adida
maisis-iyan isnan osto ay
mangsolotanda ken Kristo.
Palakaenyo nan daanenda
ay omey ken Apo Dios tapno
adida maseseyatan.

14 Ipakatyo ay adi mak-
isapsape tapno gawis nan
nemnemyo isnan am-in ay
ipogaw. Padasenyo abes
ay mang-ikkan isnan gaw-
igawis ay mangipaila ay mai-
tatapi kayo ken Kristo. Tay
no adi tako ikkan et adi tako
makaila ken Apo Dios isnan
kaodiyan ay agew.

15 Makailanyo tapno
ostoosto nan mangsol-
solotanyo ken Kristo tapno
tet-ewa ay ganabenyo nan
gawigawis ay badang Apo
Dios ya makailanyo gedan
tapno adi kayo baybay-an
nan mang-ik-ikkan is ngawi
tay no baybay-anyo daida et
siya di nan menlogiyan di
golo. Kanegna nan menpait
ay no mailaok isnan gawis et
papaitena nan am-in.
16 Adiyo ikkan nan ngawi
ay mangiseyseyep isnan bak-
enyo asawa. Adiyo abes ik-
ikkan nan kaneg nan inikkan
Esau ay egay nangipaay ken
Apo Dios. Tay insokat Esau
isnan innodina nan tawidna
isnan kinainoy-ana is makan
ay sinkomakana et kedeng
dapay nan bilin Apo Dios
et nan inoy-a nan osto ay
mangtawid.
17 Getken tako ay olay
sinokatana nan nemnemna
issan nakwasana ta gan-
abena nan ipatawid amana
ken siya koma et adi mabalin
tay epdas naikkan. Isonga
adi mabalin ay ited amana
ken siya nan tawidna tay
adi kabalin ay masokat
nan epdasna inikkan olay
pilmi ay ninbabawi. Isonga
adi tako ikkan nan kaneg
todi ay adi mangpaay isnan
kankanan Apo Dios.
18 Itoltoloy tako ay mamati
ay ostoosto tay gag-awis nan
balo ay tolag Apo Dios mo
nan damdamo ay intedna is-
nan Judio id kasin. Tay
baken et kaeegyat nan ipag-
pagtek Apo Dios ken datako
ay kaneg nan inpap-ailana
ken daida. Tay adi tako ii-
ilaen nan bilig ay makwani
en Sinai ay menbidbidang.
Adi menpail-ila ken datako
nan napigsa ay dagem ya
nan menbolilinget ay olay is-
nan kag-aw.
19 Adi tako dengdengngen
nan napigsa ay tanggoyob
ya nan napigsapigsa ay
kali. Isdin nangdengnganda
isnan ninkaliyan Apo Dios
et ninpakpakaasida ta adi
maitoloy
20 tay pilmi ay inmegy-
atda ken Apo Dios isnan
nangwaniyana en, “No wa-
day manggatin isnan bilig ay
olay animal et masapol ay
magayang is bato ay map-
atey.”
21 Gapo isnan pilmi ay kae-
egyat ay ninpaila et kin-
wanin Moses en, “Menpay-
payegpegak gapo isnan egy-
atko.”
22 Ngem datako id wani et
teken tay somagsag-en tako
isnan tet-ewa ay mentetean
nan tet-ewa ay Dios ay mak-
wani en Jerusalem id daya
ya nan esay ngadana et Sion.
Wada isdi nan kalibolibo ay
aanghel ay men-galalasing
isnan mangdayawanda ken
Apo Dios.
23 Maitatapi tako isnan iib-
a tako ay mamati ay naisolat
gedan nan ngadanda id daya
tay datako am-in nan an-ak
Apo Dios. Somagsag-en tako
gedan isnan mamati ay ep-
das natey ay makitetee ken
Apo Dios id wani. Daida nan
gawis nan pangiilaan Apo

Dios isdin natatagowanda.
Et id wani et adida polos bo-
masbasol. Somagsag-en tako
abes ken Apo Dios ay mang-
banag isnan am-in ay ipogaw
24 ya ken Jesus ay nangi-
patongpal isnan balo ay to-
lag. Nan nang-itedana isnan
basana isnan nateyana et
gag-awis nan inpagtekna mo
nan basan Abel tay kabaelan
nan basan Jesus ay mangda-
los isnan basbasol di ipogaw.
Ngem nan basan Abel et baes
nan ibagana.

25 Makailan tako ta id-
nge tako nan kankanan Apo
Dios. Tay id kasin et na-
dosa nan ipogaw ay egay
nangpati isnan inpabagana
ken Moses. Isonga am-amed
nan dosa tako no adi tako
patpatiyen nan inpabagana
isnan Anakna ay nagapo id
daya.

26 Gapo isnan kabaelan
Apo Dios et ninyegyeg nan
batawa isdin nakikaliyana
ken Moses id kasin ngem kin-
wanina en id wani et baken
kedeng nan batawa is ipay-
egyegna nodi itapina nan
daya gedan.

27 Isnan nangwaniyana
ay kasina ipayegyeg nan
batawa et ipagtekna ay
awnitna maiden nan naay
ay batawa ay binoliwna id
kasikasin ta sokatana is balo
ay adi kabalin ay mamaid.

28 Isonga dayawen tako
si Apo Dios tay nan awnit
maited ken datako et nan
maitapiyan tako ken siya ay
makitolay isnan deey ay balo
ay batawa ay adi kamam-
aid. Men-iyaman tako ken
siya ya patgen tako siya ay
ostoosto ay mang-ik-ikkan is-
nan mangipagasing ken siya.
Lispitowen tako siya ay osto
ya adi tako kalkalingkingan
nan kinangatona

29 tay si Apo Dios et
dadama nan kabaelana ay
mendosa ay kaneg nan apoy
ay mangpoo isnan am-in.

13

Bilbilin Isnan Mamati

1 Siya dana pay nan
ibilinko ken dakayo ay
mamati. Itoltoloyyo ay men-
asilayad ay kaneg sinbebsat.

2 Sangailiyenyo ay gawis
nan sangaili tay id kasin et
wadada nan nang-ikkan dat
anghel obpay nan sinangail-
ida.

3 Makiseg-ang kayo isnan
naibabalod ya nan mapal-
paligatan ay kanegyo liklik-
naen nan likliknaenda.

4 Paayenyo ay osto nan
omasawaanyo ta adiyo isey-
seyep nan bakenyo asawa.
Tay banagen Apo Dios ay
mangdosa isnan mang-ik-
ikkan is dadi olay no waday
asawana wenno maid.

5 Adiyo gamgamgaman ay
bomaknang nodi mapnek
kayo isnan wada ken dakayo
tay kinwanin Apo Dios en,
“Adiyak polos taytaynan
dakayo wenno mamaiden
nan badangko ken dakayo.”

6 Isonga adi tako mabain
ay mangwani en, “Si Apo
Dios nan mangbadbadang
ken datako isonga maid
egyat tako tay maid ipogaw

is mabalin ay mangpasakit
ken datako."
7 Adiyo kalkalingkingan
din nangipangpango ken
dakayo id kasin ay nang-it-
itdo isnan kalin Apo Dios ken
dakayo. Nemnemnemenyo
nan gawis ay pammatida ay
egay ninbalbaliw enggana
ay nateyda ta siya nan
toltoladenyo.
8 Tay si Jesu Kristo et adi
menbalbaliw nodi paliso ay
eng-enggana.
9 Isonga makailanyo tapno
adi masoksokat nan nem-
nemyo ay mangpati isnan
natkenatken ay baken tet-
ewa ay mait-itdo. Kaneg
nan aped ibilbilin di ipogaw
ay adi kano kankanen nan
tapin di makan. Baken nan
mangsolsolotan di ipogaw
isnan kaneg da todi is
mabadanganda. Nodi nan
mangbadang isnan kaipoi-
pogaw et nan mapapigsaan
nan nemnemda gapo isnan
badang Apo Dios ken daida.
10 Tay nan nang-itedan
Jesus isnan awakna ay matey
et siya nan mabadangan
tako. Ngem no adyan
nan ipogaw ay mangtaynan
isnan damo ay linteg ay
linteg Moses et maid ngalod
lebbengda ay maitapi isnan
mangbadbadang ken datako
tay adyanda ay mangpati
isnan tet-ewa.
11 Tay nan esay ibonbon-
ongda ken Apo Dios et
maiyalig et kedeng isnan
epdas inikkan Kristo. Tay
isgep nan kangatowan ay
padi nan basan nan ka-
palpalti isnan Kadiosan ay
Kowalto tapno mapakawan
nan basbasol di ipogaw.
Ngem nan awak nan naibon-
ong et iyeyda isnan ilit di
ilida tapno mapoowan.
12-13 Et siya di nan kaiyali-
gan nan epdas inikkan Jesus
tay nin-ikalo siya ay natey
isnan ilit nan ili ta nan
awakna nan mangtongpal
isnan inpaikkan Apo Dios
isnan Judio id kasin. Isonga
taynan tako nan damo ay
linteg tay nan nang-itedan
Jesus isnan basana nan
osto ay mapakawanan nan
basbasol di kaipoipogaw
tapno madalosanda. Maitapi
tako koma ken Jesus ay
olay no mapalpaligatan tako
isnan mang-ikkanan tako
isnan naay.
14 Tay baken nan naay ay
batawa is mentetean tako ay
enggana. Nodi namnamaen
tako nan ili ay awnit tako
datngan.
15 Isonga gapo isnan ma-
matiyan tako ken Jesus et
baken et nan ibonbon-ong
tako is ited tako ken Apo
Dios. Nodi nan dayaw tako
ken siya nan kanayon ay it-
ited tako. Tay nan mangibag-
bagaan tako ay si Jesus nan
Apo tako et siya nan esa ay
mangdayawan tako ken Apo
Dios.
16 Et nan mang-ik-ikkanan
tako isnan gawis ya nan
men-asibadangan tako nan
ited tako ken Apo Dios ay
mangipagasing ken siya.
17 Tongtongpalenyo nan
kankanan nan mangipang-

pango ken dakayo. Ay-
ayowananda dakayo ay
gawis isnan pammatiyo tay
masapol ay awnitda ibaga
ken Apo Dios nan inik-
ikkanda ay men-it-itdo. No
tongpalenyo daida et men-
gasingda ay mang-ikkan
isnan oblada ngem no adi,
menseseg-angda ay mang-
ikkan. Et no menseseg-
angda gapo ken dakayo et
adiyo likliknaen nan gawis
nodi awnityo liknaen nan
dosa.

18 Itoltoloyyo koma ay
mangilol-owalo ken dakami
tay maid getkenmi is
inikkanmi is ngawi ya
kaykayatmi ay itoltoloy ay
mang-ik-ikkan isnan gawis.

19 Et kayakayatko ay
ilowaloyo ta adi mabayag
daket somagong issa ken
dakayo.

Kombos Nan Naay Solat

20-21 Sapay koma ta gapo
ken Jesu Kristo et ited Apo
Dios ken datako nan mas-
apol tako tapno mabalin ay
ik-ikkan tako nan kayatna
ya menbalinena datako is
gawis ay ipogaw ay mangi-
pagasing ken siya. Tay siya
nan Dios tako ay mang-it-
ited isnan natalna ay nem-
nem ya nangtago ken Jesus
ay Apo tako ay mang-ay-
ayowan ay gawis ken datako
ay kanegna kakalnilo. Gapo
isnan nateyana et nasapo
nan balo ay tolag Apo Dios
ay maid patenggana. Isonga
daydayawen tako siya ay
eng-enggana. Sapay koma ta
matongpal.

22 Bebsatko, baken an-
doando nan naay ay solatko
ken dakayo isonga pang-
pangaasiyo ta anosanyo ay
mangdenge isnan inbagba-
gak ay mangipapigsa ken
dakayo.

23 Kayatko ay getkenyo ay
naipabala nan besat tako ay
si Timoteo isnan pagbalo-
dan. No omali isna ay dagos
et makkey ken sak-en isnan
omeyak mangpasyalan ken
dakayo.

24 Menpakomosta kami
isnan mangipangpango ken
dakayo issa ya isnan am-in
ay ipogaw Apo Dios. Nan iib-
a tako ay mamati ay nagapo
id Italia et menpakomostada
gedan.

25 Sapay koma ta
wawawawada ken dakayo
nan layad ya anos Apo Dios.

Nan Solat Santiago

Nan Maipanggep Isnan Solat

Nan solat ay nagapo ken Santiago ay pangolon di mamati id Jerusalem id kasikasin et pamagbaga ay naisolat ay pala isnan am-in ay mamati ken Apo Dios ay naiwawakat isnan batawa. Inpagpagtekna ken daida nan osto ay ikkan di ipogaw no kananda en mamatida. Inos-osal Santiago nan adoado ay pangngalig ay mangipaawat isnan ninsolatana isnan tet-ewa ay kayatna ay ibaga tay laydena ay ostoosto nan ogalin di mamati.

Ibagbagana nan nemnem Apo Dios maipanggep isnan kinabaknang, nan kinakodo, nan mangdoldolog isnan ipogaw, nan baken gawis ay kankananda, nan tet-ewa ay silib ya nan tapina pay.

Nan napateg isna et masapol ay mail-ila nan pammatin di ipogaw isnan ik-ikkanda ay baken kedeng nan topekda is mangmangwani.

Nan wada isna:

Login nan solat 1:1

Maipanggep isnan tet-ewa ay pammati ya silib 1:2-8

Maipanggep isnan kinakodo ya kinabaknang 1:9-11

Maipanggep isnan padas ya dolog 1:12-18

Masapol ay adi aped dengdengngen nan ipogaw nan kalin Apo Dios nodi masapol ay tongpalenda 1:19-27

Nan kangawin di maipaamamdan nan esay ipogaw mo nan esa 2:1-13

Masapol ay mail-ila nan pammatin nan ipogaw isnan ik-ikkanda 2:14-26

Masapol ay makailan tako nan kankanan tako 3:1-18

Masapol ay adi solsoloten nan mamati nan ik-ikkan di adi mamati 4:1-5:6

Tap-in di bilbilin 5:7-20

Nan Login Nan Solat

1 Sak-en si Santiago ay baan Apo Dios ya si Jesu Kristo ay Apo tako et naay di solatko ken dakayo ay Judio ay mamati ken Kristo ay inmey isnan natkenatken ay ilili. Komosta kayo.

Nan Tet-ewa Ay Pammati Ya Silib

2 Bebsatko, gawis no ibilangyo ay nagasat kayo olay adoado nan ligat ay liklik-naenyo

3 tay nan mang-anano-sanyo isnan ligat et siya nan mangpaneknek isnan pammatiyo engganay menbalin kayo ay makatpe.

4 Isonga itolok tako ay ommat nan ligat ken datako tay siya nan mataptaptapiyan nan anos engganay maid menkolangan nan gawis ay ogali tako.

5 Ngem no wada ken dakayo nan kolang nan mangtekana isnan osto ay ikkana dat mendawat ken

Apo Dios ta itdona nan
ikkana tay men-gasing siya
ay mang-ited ay maid polos
imotana.
6 Ngem no mendawat kayo
et masapol ay mamati kayo
ay maid dowadowana ay
idyana nan dawatenyo tay
nan mendodowa et kanegna
nan dalloyon isnan baybay
ay itaytayaw di dagem.
7-8 Nan ipogaw ay kaneg
todi et menbalibaliw nan
nemnemna isnan am-in ay
ik-ikkana isonga adina koma
kanan en ited Apo Dios nan
dawatena tay tet-ewa ay adi
agtan Apo Dios siya.

Kodokdo Ya Babaknang

9 Men-gasing kayo koma
ay kodokdo ay mamati ken
Kristo tay patpatgen Apo
Dios dakayo ay olay no adi
paayen nan iib-ayo dakayo.
10 Ngem dakayo ay babak-
nang ay mamati ken Kristo
et men-gasing kayo koma no
ipapagowab nan adi mamati
dakayo tay olay no baknang
ngem nan biyag et kaneg
sabsabong ay sin-awyan dat
may-osan et maango.
11 Tay no men-alalatong
et may-osan nan mola dat
matekdag nan bengada
isonga omasiasi nan ilada.
Siya di nan kaneg nan
ommat isnan baknang isnan
mang-as-asikasowana isnan
kinabaknangna tay adi
kapnek dat matey.
12 Nan mamati et men-
gasing no anosanda ay man-
gitpe isnan ligat ay adi ka-
soksokatan nan pammatida.
Tay nan makatpe et liga-
lowan Apo Dios is biyag ay
maid patenggana ay inkalina
ay maited isnan manglay-
layad ken siya.
13 Ngem no wada ken
dakayo nan maligligatan dat
madologan et adina koma
kankanan en si Apo Dios nan
nangdolog ken siya. Tay si
Apo Dios et adi kadolog ya
adi abes mendoldolog.
14 Tay nan madologan
nan ipogaw ay bomasol
et maid teken nodi nan
manglayadan nan awakna
ay mang-ikkan isnan ngawi
ay wada isnan nemnemna.
15 Tay no nemnemnemen
nan ipogaw nan ngawi et
adi mabayag dat bomasol.
Et nan bomasbasolana nan
gapo ay maisisiyan ken Apo
Dios ay eng-enggana.
16 Isonga dakayo ay beb-
satko, adi kayo kaal-allilaw
ay mangwani en si Apo
Dios nan mangdoldolog ken
datako
17 tay kedeng nan gawis
ya osto nan magapgapo ken
siya. Owen, magapo dadi
ken Apo Dios ay nangboliw
isnan am-in ay silaw id ngato
ay nan talaw, bowan ya
agew. Ngem olay no men-
balbaliw nan ilan nan deey-
day binoliwna et adi menbal-
baliw si Apo Dios.
18 Gapo tay laydena ay
ikkan et pinilina datako ay
menbalin ay an-akna gapo
isnan mamatiyan tako isnan
tet-ewa ay mait-itdo ay in-
pabagana tapno datako ay
mamati nan kapatgan isnan

am-in ay binoliwna.

Masapol Ay Tongpalen Tako Nan Pamagbaga

19 Nemnemnemenyo na
ay bebsatko, gawgawis no
mendenge tako ay adi tako
aped makanali ya am-amed
ay adi tako koma nalaka ay
lomiget
20 tay nan liget di ipogaw et
maidena nan gawis ay nem-
nem ya maikkan ay layden
Apo Dios.
21 Isonga masapol ay kaa-
nen tako nan ngawi ay nem-
nemnemen ya ik-ikkan tako.
Ipababa tako nan nemnem
tako ta nan pamagbaga ay in-
pagtek Apo Dios ken datako
nan tongpalen tako tay siya
nan maisalakanan tako.
22 No kananyo en mamati
kayo et adiyo koma aped
dengdengngen et kedeng
nan kalin Apo Dios nodi
tongpalenyo ta adiyo al-
allilawen nan awakyo.
23 Tay nan mangdeng-
denge isnan kalin Apo Dios
danat adi tongpalen et
kanegna nan mensalming ay
mang-ila ay nabingabingaw.
24 Dat aped komaan ay
mangkalingking ay nabin-
gaw siya ay adi omey men-
daop.
25 Siya di nan kaneg
nan mangdengdenge isnan
kalin Apo Dios danat adi
tongpalen. Ngem nan
mangnemnemnem ya mang-
tongtongpal isnan bilbilin
Apo Dios et pagasingen Apo
Dios isnan am-in ay ik-
ikkana. Tay nan bilbilin Apo
Dios et maid kolangda ya
bolbolosanda isnan mabab-
aaan nan ipogaw isnan
ngawi.
26 Nan mangwani en
mamati ken Kristo dat no
menkali dat ngawi et al-
allilawena nan awakna.
Isonga nan mangmang-
waniyana en mamati et maid
silbina.
27 Ngem nan kanan Apo
Dios ay Ama tako en nan
tet-ewa ay pammati et nan
mangtek ay mangbadang is-
nan ngoso ya nan balo isnan
maligligatanda ya adina sol-
soloten nan ngawi ay ogalin
nan adi mamati ken Kristo.

2

Paliso Nan Ikkan Tako Is-nan Kodo Ya Baknang

1 Bebsatko, no si Apo Jesu
Kristo ay kangatowan nan
mamatiyanyo et masapol ay
maid paam-amdenyo isnan
am-in ay ipogaw.
2 Kaspangaligan no omey
isnan simbaanyo nan bak-
nang ay ninsisingsing is bal-
itok ya ninbabado is gaw-
igawis dat domateng abes
nan kodo ay ninbabado is
logak
3 dakat kanan isnan bak-
nang en, “Aka ta itokdom is-
nan gawis ay tokdowan ay
naay,” ngem damet kanan
isnan kodo abes en, “Basta
itatakdegmo isnan soli isdi
wenno itokdom isnan dao.”
4 Ngawika no nan kinabak-
nang nan ipogaw di gapo
is mangipapangatowam ken
daida.

5 Bebsatko, dengngenyo
pod nan kanak. Ay adiyo
getken ay adoado nan
kodokdo ay pinilin Apo
Dios tapno bomaknangda
isnan pammatida ya is-
nan maitapiyanda isnan
mentolayana? Siya di nan
inkalina ay itedna isnan
manglaylayad ken siya.
6 Ngem dakayo et ngawi
nan ik-ikkanyo isnan
kodokdo dayopay ipapan-
gato nan babaknang. Dapay
daida nan mangsos-owitik
ken dakayo ya mangidal-
dalom ken dakayo isnan
menlelebbeng.
7 Ya daida gedan nan
mangmangwani is ngawi
ay mang-ap-apos ken Jesu
Kristo ay Apo tako.

8 Gawis nan ikkanyo
no tongtongpalenyo nan
kapatgan ay linteg Apo Dios
ay naisolat id sang-adom
ay mangwani en, “Masapol
ay laylaydem nan ib-am
ay kaneg nan manglaydam
isnan awakmo.”
9 Ngem no kedeng nan
baknang is paam-amdem et
kanan nan linteg Apo Dios en
nakabasolka.
10 Tay olay es-esang nan
adim soloten isnan linteg et
binmasolka met laeng isnan
am-in.
11 Tay nan nangwani en,
“Adi kayo menkamolala” et
siya gedan nan nangwani
en, “Adi kayo menpat-
patey.” Isonga olay no
adika menkamolala ngem no
menpateyka et linakdangam
nan am-in ay lintegna tay
egaymo tongpalen si Apo
Dios ay nangsapo isnan am-
in ay linteg.
12 Isonga masapol ay nan
gawis nan kankanan ya
nan ik-ikkan tako tay awnit
tako met laeng mabanag
gapo isnan ik-ikkan tako
ay mangtongtongpal isnan
bilin Kristo tay daida nan
mangbolbolos ken datako ta
adi tako ikkan nan ngawi.
13 Tay nan adi maseg-ang
isnan iib-ana et adi abes
seg-angan Apo Dios siya is-
nan awnitna mangbanagan
isnan ipogaw. Ngem nan
managseg-ang isnan iib-ana
et maid iyeegyatna no bana-
gen Apo Dios siya.

Masapol Ay Maila Nan Pammatin Nan Ipogaw Isnan Ik-ikkanda

14 Bebsatko, no waday
mangwani en mamati ken
Jesu Kristo dat maid ikkana
is kail-ana en mamati tet-
ewa et maid gedan silbin
nan pammatina tay nan
nangwaniyana en mamati et
adi omanay is mangisalakan
ken siya.
15 Kadya, no waday besat
tako is makasapol is badona
ya kanena
16 ngem dakat adi agtan
siya et maid silbin nan
apedmo mangmangwaniyan
en, “Sapay koma ta gawis
nan biyagmo. Menbadoka
dakapay mangan ay gawis.”
17 Isonga paliso nan aped
mangwaniyan nan ipogaw
en mamati ken Apo Dios tay
no adi maila nan pammatina

isnan ik-ikkana et maid sil-
bin nan pammatina.

18 Ngem wada nan awnit
makisongbat ay mangwani
en, “Nateketeken nan ikkan
tako ay mamati tay nan
tap-ina et wada nan pam-
matina isnan nemnemda et
kedeng ngem nan tap-ina et
ik-ikkanda nan pammatida.”
Ngem nan kanak et ngan nan
mabalin ay ikkam ay mangi-
paila isnan tet-ewa ay pam-
matim no baken nan gawis is
ipailam isnan iib-am? Isonga
nan mangipailaak ay tet-ewa
ay mamatiyak et isnan gawis
ay ikkak.

19 Ay kanam en tet-ewa
ay wada nan pammatim tay
patiyem ay es-esang nan
Dios ay si Apo Dios? Gawis
no siya nan patiyem ngem
kolang kayet di is ik-ikkam
tay olay nan didimonyo
et getkenda abes ay wada
si Apo Dios isonga men-
paypayegpegda gapo isnan
egyatda ken siya.

20 Kega maid nemnem nan
ipogaw ay siya di nan nem-
nemnemena. Ay masapol ay
paneknekak ay maid silbin
nan pammati no maid ikkam
ay mangipaila?

21 Nemnemenyo din si
Abraham ay alapo tako id
sang-adom. Ngan nan gapo
ay gawis nan pangiilaan Apo
Dios ken siya? Nan gapona
et tay tinongtongpalna si
Apo Dios olay isnan nang-
padasan Apo Dios ken siya
ay mangwani en itedna ken
siya nan anakna ay si Isaac
ay mapatey.

22 Isonga nan inikkan
Abraham nan mangipaila ay
tet-ewa nan pammatina ken
Apo Dios tay nan nangtong-
tongpalana isnan layden Apo
Dios nan kailaana ay maid
kolang nan pammatina.

23 Isonga natongpal din
naisolat ay kalin Apo Dios
id sang-adom ay kanana en,
“Si Abraham et egay po-
los nindowadowa isnan in-
bagan Apo Dios. Tinong-
tongpalna. Isonga gawis
nan pangiilaan Apo Dios ken
siya.” Isonga siya nan mak-
waniyana en gayyem Apo
Dios si Abraham.

24 Isonga getken tako ay
nan mangtongpalan tako is-
nan kanan Apo Dios nan
gapo ay gawis nan pangi-
ilaana ken datako. Tay olay
no kanan tako en mamati
tako ken siya et adi omanay
di.

25 Kaneg abes din si Rahab
ay iJerico ay nangipabay-
bayad isnan kinababaina id
kasin. Olay no ngawi nan
inikkana sapay mamati et
ninbalin ay gawis nan pangi-
ilaan Apo Dios ken siya tay
inpailana nan pammatina
isnan nangbadangana isdin
Judio ay inbaan Apo Dios ay
omey mangsiim ay mang-ila
isnan ikakkan nan ilina.

26 Isonga nan kayatko ay
ipagtek isnan inbagak et no
kanam en mamatika ngem
maid ikkam is mailaana et
maid silbin nan pammatim.
Kaneg awak is natey ay
tinaynan di ab-abiikna.

3

Nan Kabaelan Nan Dila

1 Bebsatko, adi masapol
ay adoado nan menpangolo
ay men-isolo isnan kalin
Apo Dios tay am-amed nan
dosan nan men-isolo mo
nan isolowana no adina
tongpalen nan isolsolona.
2 Am-in tako ay ipogaw et
bomasbasol tako et am-amed
isnan ikkan tako ay menkali.
Isonga no waday maid ba-
solna isnan kankanana et
mamagtek ay maid polos
kadelawana et matna nan
am-in ay ik-ikkana ta adi bo-
masbasol.
3-5 Tay nan dilan di ipogaw
et olay teeteen ngem dakkel
nan kabaelana. Kanegna
nan teeteen ay landok ay
maippey isnan topek di
kabayo ngem dakkel nan
ibadangna tay siya di nan
mangtongpalan nan kabayo
isnan mangitolongan nan
mensasakay. Nan kaneg
gedan nan dila tako et
nan landok isnan obet di
bapor tay olay no teeteen
et napigsa tay itolongna
kayet nan dakkel ay bapor
isnan layden nan mang-
manmaniho olay no sab-
atena nan napigsa ay dagem.
Kanegna gedan nan apoy tay
olay bassit nan menlogiyana
et makapoo isnan bilig.
6 Owen, nan dila tako
et kaneg apoy tay olay
teeteen et adoado nan
ngawi ay mabalin ay ikkana.
Palalo ay paas-asiyena nan
kaipogaw tako. Tay nan
magapgapowan nan ngawi
ay kankanan tako et ken
Satanas.
7 Kabaelan nan ipogaw ay
mangipaamo isnan am-in ay
kalasin di menkiwkiwi ay
kaneg nan atap ay animal,
nan mentaytayaw, nan
menkodkodong ya nan wada
isnan baybay
8 ngem adida kabaelan ay
isolowan nan dila tasiyay
am-in ay kankanana et osto.
Kanega kedet is nakasagana
ay pomatey gapo isnan
ngawi ay kankanana.
9 Nan dila tako nan os-
osalen tako ay mangdayaw
ken Apo Dios ay Ama tako
ngem siya gedan nan os-
osalen tako ay mangiiyaw
ya mang-ap-apos isnan iib-
a tako dapay isdin nangboli-
wan Apo Dios isnan ipogaw
et wada nan maisowanda
ken siya.
10 Es-esa ay topek nan
bomalbalaan nan mangday-
dayawan tako ken Apo Dios
ya nan mang-ap-aposan tako
isnan ib-a tako. Bebsat,
baken koma kaneg todi nan
ik-ikkan tako.
11 Ayke mabalin ay bomala
nan gawis ya menpait ay
danom isnan es-esa ay bal-
aan?
12 Maid abes papaya is
mangibgas is mangga ya
maid abes tagombaw is
mangibgas is papaya. Ya
nan balaan ay bomalbal-an
di menpait ay danom et adi
bomala nan gawis ay danom.
Et siya koma nan kaneg nan
dila tako ta adi menlaok nan
gawis ya ngawi ay kali.

Nan Tet-ewa Ay Masilib

13 Ay wada ken dakayo nan
masilib ya manakaawat? No
wada, masapol ay ipailana
nan kinasilibna isnan gawis
ay ik-ikkana ay adi polos
men-et-etek.
14 Ngem no palalo ay
manag-apal ya naimot et adi
men-et-etek ay mangwani en
masilib tay baken tet-ewa.
15 Nan kaneg todi ay ki-
nasilib et baken ken Apo Dios
is kagapgapowana nodi is-
nan ngawi ay nemnem di
ipogaw ya ken Satanas.
16 Tay no waday manag-
apal ya manag-imot et wada
abes nan am-in ay kalasin
di ngawi ay maikkan dapay
maid polos olnos.
17 Ngem no si Apo Dios nan
kagapowan nan kinasilib
tako et gawis nan banagna
tay dokogan tako nan ngawi
ay ogali ta nan gawis et
kedeng nan ik-ikkan tako.
Makigayyem tako, omanos
tako ya adi tako ipapati nan
layden tako. Managseg-
ang tako isnan iib-a tako
ya maid paamden tako
isnan iib-a tako ya adi tako
menkamkampot.
18 Tay nan ipogaw ay
manglayad isnan olnos et
olnosena nan nemnem nan
iib-ana et nan banagna et
adoado nan gawis ay om-
ommat.

4

*Si Apo Dios Nan Tongtong-
palen Tako Koma*

1 Ngem sino ngen nan ka-
gapgapowan nan mensapsa-
peanyo? Nan nagapowana
et tay wasdin mangkayat ay
mang-ikkan isnan gomasin-
gana olay getkena ay ngawi.
2 Adoado nan kayatyo ay
alan ngem adi kayo mak-
aganab isonga mensaspe
kayo. Olay menpatey et
nakasagana kayo ay mang-
ikkan. Ngem nan gapo ay adi
kayo makaala isnan kayatyo
et adi kayo od mendawat ken
Apo Dios.
3 Ngem olay no mendawat
kayo ken Apo Dios et nan
ngawi ay kagagasingyo
nan mang-osalanyo isnan
dawdawatenyo isonga adina
ited.
4 Ay apo kayo ay adi
matalek ay mangtongpal ken
Apo Dios. Tay nan il-ilaenyo
isnan batawa nan pakaam-
amdenyo mo siya. Ay adiyo
getken ay no laylaydenyo
nan wada isnan batawa ay
gomasingan di adi mamati et
adi kabalin ay gayyemenyo
si Apo Dios? Isonga no siya
di nan kayatyo ay ikkan et
boson Apo Dios dakayo.
5 Adiyo kanan en baken
tet-ewa nan naisolat ay kalin
Apo Dios id kasin ay mang-
wani en, “Adi polos layden
nan Ispirito Santo ay makite-
tee ken datako no waday
pakaam-amden tako mo si
Apo Dios.”
6 Ngem nan layad Apo Dios
ken datako et dadama isonga
badbadangana datako tapno
mabalin ay osto nan mang-
tongtongpalan tako ken

siya. Kaneg nan naisolat
id kasin isnan kalin Apo
Dios ay mangwani en,
“Nan mangipapangato isnan
awakna et adyan Apo Dios
ngem nan mangipabababa
isnan awakna et daida nan
badbadbadangan Apo Dios.”
7 Isonga tongtongpalenyo
si Apo Dios ta siya nan
Apoyo. Adiyo id-idnge si
Satanas tay no siya nan
ikkanyo et taynana dakayo.
8 Si Apo Dios nan somag-
enan tako koma tay no ikkan
tako di et somag-en siya abes
ken datako. Dakayo ay man-
agbasol et ibabawiyo nan
basbasolyo ta nan gawis di
ikkanyo. Dakayo ay men-
dowadowa ay mangsolot ken
Apo Dios et sokatanyo nan
nemnemyo ta si Apo Dios
nan tongpalenyo.
9 Masapol ay menseseg-
ang kayo ya men-aga kayo
gapo isnan basbasolyo. Adi
kayo aped men-gasgasing ay
adi mangnemnem isnan bas-
basolyo nodi mabain kayo.
10 Ipagowabyo nan
awakyo ken Apo Dios et
awnitna ipangato dakayo.

Adi Tako Men-in-iniyaw

11 Bebsatko ay mamati, adi
kayo koma men-in-iniyaw
tay nan mangiiyaw isnan
iib-ana et kanegna iiyawen
gedan nan bilin Apo Dios
ay mangwani en masapol ay
menlinlinayad tako. Isonga
no men-in-iniyaw kayo et
siya nan kail-ana ay adiyo
patiyen nan bilin Apo Dios
nodi kanegyo kankanan en
baken tet-ewa nan bilina
12 dapay kedeng siya
is nagapowan nan linteg
isonga kedeng siya gedan
is men-ibanbanag ay os-
toosto. Kedkedeng siya is
makaisalakan wenno maka-
dosa ken datako. Isonga
maid polos lebbeng tako ay
mangibanag isnan iib-a tako
ay aped mangmangwani en,
“Si todi et ngawi ay ipogaw.”

Adi Layden Apo Dios Nan Men-et-etek

13 Dengngenyo od nan
kanak, dakayo ay mang-
mangwani en, “Siya na nan
ikkanmi id wani wenno is
wakgat. Omey kami isnan
teken ay ili ta mentinda kami
is esay tew-en tasiyay omad-
ado nan sipingmi.”
14 Ngem aykeyo gegetken
di ommat is wakgat? Tay nan
biyag tako et kanegna nan
liboo ay wada id wani ngem
maaw-awni dat mamaid.
15 Isonga gawgawis no nan
kananyo koma et, “Kigad
si Apo Dios no laydena
ay matatago tako tasiyay
makaikkan tako isnan ikkan
tako.”
16 Ngem dakayo et ngawi
nan ik-ikkanyo tay men-et-
etek kayo dayopay laylayden
ay ibagbaga nan ik-ikkanyo.
17 Isonga adiyo kalka-
lingkingan na, nan ipogaw
ay mangtek isnan osto ay
maikkan danat adi ikkan et
nakabasol.

5

Nan Awnit Ommat Isnan Agom Ay Baknang

1 Dakayo abes ay babak-
nang, dengngenyo nan
kanak. Menseseg-ang ya
men-aga kayo koma gapo
isnan awnityo pilmi ay
mapaligatan.
2-3 Patpatgenyo nan kin-
abaknangyo ngem awnit
mamaid tay nan adoado
ay osalenyo et awnitda
mabakas. Nan badbadoyo
et awnit madonot ya nan
sipingyo et mabootan ya
malatiyan. Nan madadaelan
nan idodolinyo et siya nan
kailaana ay awnit dosaen
Apo Dios dakayo gapo isnan
kinaagomyo. Tay kedkedeng
nan bomaknanganyo is
gamgamgamanyo dapay id
wani nan maodi ay timpo.
4 Getken Apo Dios ay
kangatowan ay Apo ay sos-
owitikenyo nan mangsam-
sama isnan payewyo. Deng-
dengngena nan mensegseg-
anganda ken siya ta badan-
gana daida tay adi omanay
nan ilaglagboyo ken daida.
5 Ngem dakayo et nan
gawis ya naganas ay biyagyo
nan nemnemnemenyo et
kedeng. Isonga kanegyo nan
baka ay aped mangmang-
mangan tasiyay lomames
ngem adina getken ay
nganngani ay mapalti.
6 Nan esa pay ay ngawi
ay ik-ikkanyo et apedyo
pabasbasolen nan gawis ay
ipogaw dayopay patpateyen
nan tap-ina ken daida olay
no maid basolda dapay maid
ik-ikkanda ay mangsalaknib
isnan awakda.

Masapol Ay Naanos Tako

7 Ngem dakayo ay beb-
satko, masapol ay naanos
kayo olay ngan di ik-ikkanda
ken dakayo engganay so-
magong si Jesu Kristo.
Nemnemenyo nan ikkan nan
mannalon. An-anosanda
ay mangses-eed isnan odan
tasiyay mensamada dadat
mentoned. Dadat abes
an-anosan ay mangses-eed
engganay mabgasan nan
pagey sadapay aniyen.
8 Isonga masapol abes ay
anosanyo ay mangses-eed is-
nan somagongan Apo Jesu
Kristo. Papigsaenyo nan
nemnemyo ay mangtongpal
ken siya tay nganngani nan
somagongana isnan batawa.
9 Isonga adi kayo men-in-
iniyaw tasiyay adi dosaen
Apo Dios dakayo tay ngan-
ngani nan omaliyan Jesu
Kristo ay mangbanag ken
datako.
10 Nemnemnemenyo beb-
sat, din mamadton Apo Dios
ay inbab-aana ay nangibag-
baga isnan bilina. Naanosda
ay olay no naligligatanda. Et
siya di koma nan ikkanyo.
11 Din deeyda ay mamadto
et kanan tako en nagasatda
tay nakaanosda isnan ligat
ay nangtongtongpal isnan
layden Apo Dios. Dinngeyo
nan inommat isdin si Job
id sang-adom. Dadama din
ligatna ngem inan-anosana
isonga idi nakwas dat gawis
nan ommat ken siya tay si
Apo Dios et managseg-ang ya
dadama nan layadna isnan
ipogaw.

12 Nan esa ay napatepateg
ay ibagak ken dakayo ay beb-
sat et adi kayo mensapsapata
ay mang-osal isnan ngadan
Apo Dios wenno isnan kom-
polmi. Adi masapol di tay
masapol ay matalek kayo ay
kanayon ay men-ibagbaga is-
nan tet-ewa. Tay no os-
alem nan ngadan Apo Dios
ay mensapata et madosaka.

Masapol Ay Menlowalo Tako

13 No wada ken dakayo
nan maligligatan dat men-
dawat koma ken Apo Dios ta
badangana siya. Nan men-
gasing abes ken dakayo et
gawis abes no dayawenda si
Apo Dios.
14 Et no wada ken dakayo
nan masaksakit et paayagna
koma nan aap-apon di
mamati ta omeyda isnan
baeyna ta lanaanda siya
dadapay mendawat ken Apo
Dios ta pagawisena siya.
15 No talkenda si Apo Dios
ay mangipagawis isnan sak-
itna et gomawis tet-ewa. No
abes nakabasol et pakawa-
nen gedan Apo Dios siya.
16 Isonga no binmasol kayo
isnan iib-ayo et masapol ay
menpakawan kayo. Masapol
gedan ay ilowalowanyo nan
iib-ayo tasiyay gomawis nan
saksakityo. Tay nan lowalon
nan mamati ay gawigawis
nan ik-ikkana et pilmi nan
kabaelana.
17 Kaneg din si Elias
ay mamadto id kasikasin.
Ipogaw siya ay kaneg tako
ngem inpapasnekna ay
nangilowalo ken Apo Dios
ta adi omod-odan dat egay
tet-ewa inmod-odan is toloy
tew-en ya kagedwa.
18 Dat kasin menlowalo ta
omodan dat omodan tet-ewa
et tomobo nan molmola.
19-20 Bebsatko, nemnem-
nemenyo ay no wada ken
dakayo nan adi mangtong-
tongpal isnan linteg Apo Dios
ngem dat wada ken dakayo
nan mangbagbaga ken siya
tasiyay solotena kasin si Apo
Dios et binadangana siya
tasiyay adi omey isnan ka-
dosdosaan di adi mamati et
olay no adoado nan basolna
et pakawanen Apo Dios.

Nan Damo ay Solat Pedro

Nan Maipanggep Isnan Solat

Nan damo ay solat ay nagapo ken Pedro ay esay apostolis Kristo et naipa-ey isnan mamati ken Jesu Kristo ay naiwakawakat isnan kailiili. Nan osto ay panggep nan solatna et ta papigpigsaena daida ay maaamis ya maligligatan gapo isnan pammatida. Ninsolat ken daida tasiyay ipanemnemna ken daida nan gawis ay damag ay maipanggep ken Jesu Kristo tay gapo isnan nateyana ya nan kasina natagowan ya nan awnitna somagongan et siya nan magapowan nan namnamada ay maitapi ken Apo Dios. Isonga gapo isnan mangnemnemnemanda ken Kristo et mabalin ay itpeda nan ligat tay siya di nan mapadasan nan kinatetewan nan pammatida. Et awnitda ganaben nan biyag ay maid patenggana isnan agew ay omaliyan kasin Jesu Kristo no adida taytaynan nan pammatida.

Baken kedeng nan mangbagbagaana ken daida ta adida madadanagan isnan ligat nodi ibilbilina ken daida ta gawis koma nan ik-ikkanda ay kaneg nan osto ay ikkan nan tet-ewa ay ipogaw Kristo.

Nan wada isna:

Login nan solat 1:1-2

Mangipanemnem isnan mangisalakanan Apo Dios isnan ipogaw 1:3-12

Pamagbaga maipanggep isnan nadiosan ay ogali 1:13-2:10

Nan masapol ay ikkan nan mamati no maligatanda 2:11-4:19

Masapol ay adi menpapangato nan mamati ya nan masapol ay ikkanda ay mensilsilbi ken Apo Dios 5:1-11

Kombos nan solat 5:12-14

Nan Login Nan Solat

1 Sak-en si Pedro ay mensolat ken dakayo. Esaak ay apostolis Jesu Kristo ay pinilina ay mangibagbaga isnan maipanggep ken siya. Mensolatak ken dakayo ay mamati ay sangaili ay naiwalas id Ponto, Galacia, Capadocia, Asia ya id Bitinia.

2 Ninemnem Apo Dios ay Ama tako dakayo sakayopay maiyanak et pinilina dakayo tapno patiyenyo si Jesu Kristo ya tapno mapakawan nan basbasolyo gapo isnan nangipalobosana ay matey siya. Nan Ispirito Santo nan inbadangna ken dakayo ta madiosan kayo ay ipogawna.

Sapay koma ta mataptapiyan ken dakayo nan layad, anos ya nan natalna ay nemnem ay magapgapo ken siya.

Nan Gawis Ay Ommat Isnan Mamati Ken Kristo

3 Dayawen tako si Apo Dios ay Aman ya Dios Jesu Kristo ay Apo tako. Dayawen tako

tay gapo isnan pilmi ay seg-
angna intedna ken datako
nan balo ay biyag gapo is-
nan kasin natagowan Jesu
Kristo. Isonga wada nan
gawigawis ay namnamaen
tako ay awnit tet-ewa ma-
tongpal.
4 Et siya nan mangtekan
tako ay wada nan indolin
Apo Dios id daya ay awnitna
ipatawid ken datako. Et
maid polos kadelawan nan
itedna ya mentoltoloy ay
eng-enggana ay adi polos
kamam-aid.
5 Gapo isnan kabaelana,
salsalakniban Apo Dios
dakayo gapo tay mamati
kayo ken siya. Banban-
tayana dakayo tapno adi
kayo nalaka ay madolog
engganay omdan nan maodi
ay agew ay omaliyana ay
mang-ala ken dakayo tapno
makitee kayo ken siya ay
eng-enggana.
6 Isonga men-galalasing
kayo olay waday adoado
is kalasin di ligat is om-
ommat tay nan ligat et adi
maitoltoloy.
7 Nan gapo ay liknaenyo
nan ligat et tapno ma-
paneknekan no tet-ewa nan
pammatiyo. Tay kaspan-
galigan olay nan balitok ay
adi maitoloy ay enggana et
masapol ay mapaneknekan
isnan apoy ta maila no tet-
ewa ay balitok. Isonga
gapo tay napatpateg nan
pammatiyo mo nan balitok
masapol ay mapaneknekan
abes. Et no maila nan katet-
ewan nan pammatiyo et
dayawen ya ipangaton Apo
Dios dakayo isnan agew ay
kasin omaliyan Jesu Kristo.
8 Egayyo ilaen siya ngem
laylaydenyo siya kayet.
Olay id wani et adi kaila
ngem mamati kayo ken
siya. Isonga men-galalasing
kayo ay pilmi ay maid
kakwaniyana
9 tay nan maisalakananyo
ay makitean ken siya ay eng-
gana nan ginanabyo gapo is-
nan pammatiyo.

Inbagan Apo Dios Id Kasikasin Nan Mangisalakanana Isnan Ipogaw

10 Din mamadton Apo
Dios id kasikasin et egayda
naawatan ay osto nan
inpabagan Apo Dios ken
daida ay maipanggep isnan
badangna ay mangisalakan
ken dakayo. Isonga ninem-
nemnemda ya inan-anapda
nan kayatna ay ibaga.
11 Inan-anapda no tongona
nan ommatana ya nan
kagtekana. Tay egayda
naawatan nan inpabagan
nan Ispiriton Kristo ken
daida ay maipanggep isnan
awnit mapaligatan Kristo
ya nan awnitna maipanga-
towan.
12 Dat ipagtek Apo Dios
ken daida ay baken nan
timpo ay matatagowanda is
ommatana nodi nan timpo
id wani nan ommatana.
Et natongpal tet-ewa et
siya di nan dindinngeyo
isnan ipogaw ay nangibaga
ken dakayo isnan gawis ay
damag ay maipanggep ken
Kristo. Inbagbagada gapo

isnan kabaelan nan Ispirito
Santo ay mangbadbadang
ken daida ay inbaan Apo
Dios. Olay nan aanghel et
kayatda ay maawatan ay
gawis nan maibagbaga isnan
gawis ay damag ay badang
Apo Dios ay mangisalakan
isnan kaipoipogaw.

Nan Masapol Ay Ikkan
Nan Mamati

13 Isonga gapo isnan gawis
ay badang Apo Dios ken
dakayo et isaganayo nan
nemnemyo ta nan kayatna
nan ikkanyo. Ten-enyo
nan am-in ay ik-ikkanyo
ta gawis. Ipasnekyo ay
gawis isnan nemnemyo nan
namnamaenyo ay ited Apo
Dios ken dakayo isnan kasin
omaliyan Jesu Kristo.
14 Gawis no kanegyo nan
managpati ay onga ta si
Apo Dios di patpatiyenyo.
Adi kayo kasin solsoloten
nan ngawi ay ninemnemne-
myo sakayopay getken si Apo
Dios.
15 Nodi komaneg kayo
koma ken siya ay maid
polos basolna. Masapol ay
madiosan nan ogaliyo ay
kaneg ken Apo Dios ay nang-
ayag ken dakayo ay maitapi
ken siya.
16 Tay naisolat isnan kalina
ay mangwani en, “Masapol
ay madiosan kayo tay sak-en
et maid polos basolko.”
17 Et adiyo kalka-
lingkingan ay si Amayo
ay Apo Dios ay menlol-
owalowanyo et maid
pakaam-amdena no men-
ibanag siya nodi awnit
banagena nan tonggal esay
ipogaw gapo isnan tet-ewa
ay inik-ikkana. Isonga
masapol ay iyegyatyo siya
isnan matatagowanyo.
18 Tay winayaan Apo Dios
dakayo ay mangtaynan is-
nan maid paayna ay winan-
wanedyo ay inpaik-ikkan
nan alal-apoyo ken dakayo.
Et getkenyo ay baken aped
siping ay malatlatiyan di
inosalna ay nangwaya ken
dakayo.
19 Nodi nan biyag Kristo
ay nabanobanol nan insak-
botna. Kanegna nan kalnilo
ay maid polos danyona ay
napalpalti ay naiboyag ken
Apo Dios.
20 Ninemnem Apo Dios
nan mangisakbotana ken
Kristo sapay mawada nan
batawa ngem sokod isnan
naodi ay timpo sapay
mawada siya isnan batawa.
Inmali si Kristo isnan batawa
ay mangbadang ken dakayo.
21 Et gapo isnan inikkana
et taltalkenyo ay pilmi si
Apo Dios id wani. Siya
nan nangtago ken Kristo et
inpangatona siya. Isonga
taltalkenyo si Apo Dios ay
mangbadang ken dakayo ya
namnamaenyo gedan nan
gawis ay awnit tako gan-
aben.
22 Gapo tay pinatiyo nan
tet-ewa et nadalosan et nan
nemnemyo. Isonga mabalin
ay laydenyo ay ostoosto nan
iib-ayo ay mamati. Isonga
kanak en ikkanyo ngalod.

23 Tay wada nan balo ay
biyagyo et baken nan ipogaw
ay nalaka ay matey is na-
gapowana nodi nagapo ken
Apo Dios ay adi matmat-
matey. Et wada ken dakayo
tay pinatiyo nan maid kom-
bosna ay kalin Apo Dios ay
mang-it-ited isnan balo ay
biyag.
24 Kaneg nan naibaga is-
nan inpasolat Apo Dios id
kasikasin ay mangwani en,

"Nan ipogaw et kanegda
nan logam tay nalaka
ay may-osan ya nan
kabegewna et kaneg
nan sabsabong ay
nalaka ay matey.
25 Ngem nan kankanan Apo
Dios et wawawawada ay
enggana."

Et kanak ken dakayo en
nan kalin Apo Dios et siya
gedan nan gawis ay damag
ay naibaga ken dakayo.

2

1 Isonga gapo tay wada nan
balo ay biyagyo et kaanenyo
am-in nan ngawi. Adi kayo
menkamkampot ya adiyo
taytayoktoken nan iib-ayo
ay mangipadakes ken daida
dayopay kaanen nan ngawi
ay apal isnan nemnemyo.
2 Kaneg kayo engnga
tay kadawdawatyo nan
biyag ay nagapo ken Apo
Dios. Isonga masapol ay
laylaydenyo ay maitdowan
isnan kalin Apo Dios ay
kaneg nan mangkaykayatan
nan engnga isnan sosona
tapno maet-et-eteng kayo
isnan pammatiyo engganay
makitee kayo ken siya.
3 Gawis no laydenyo ay
maitdowan tay likliknaenyo
nan anos ya nan layad nan
Apo tako.

Naiyalig Si Kristo Isnan Katemteman Ay Bato

4 Somag-en kayo ken
Kristo ay matatatatago ya
mang-ited is biyag ay maid
patenggana. Kanegna nan
katemteman ay bato ay
maosal is pegnad di baey.
Inadyan nan kaipoipogaw
ngem ken Apo Dios et siya
nan kabanolan isonga siya
nan pinilina.
5 Et dakayo abes, no
somag-en kayo ken Kristo et
komaneg kayo ken siya ta
kanegyo abes nan temtem
ay bato ay mensilbi isnan
baeyna. Tay am-in ay
mamati et daida nan kin-
abaeyna. Isonga kanegyo
nan papadi ay kedeng si Apo
Dios is men-ob-oblaanda ay
mang-it-ited isnan isagotyo
ken siya et siya na nan gawis
ay ik-ikkanyo. Et nan ik-
ikkan Jesu Kristo ay pala ken
dakayo nan gapo ay mabalin
ay men-gasing si Apo Dios ay
mangdawat isnan it-itedyo.
6 Tet-ewa nan kinwanik en
kaneg Kristo nan katemte-
man ay bato tay naisolat
isnan kalin Apo Dios nan
nangiyaligana ken Kristo ay
mangmangwani en,

"Ilaenyo, ipegnadko id
Sion nan napili ay
nabanobanol ay bato
et nan mangpati ken

siya et adi polos mabainan.”

Siya di nan kinwanin Apo Dios sapay omali si Kristo isnan batawa.

7 Et tet-ewa di tay na-banobanol siya ken dakayo ay mamati. Ngem isnan ipogaw ay adi mamati, maid banolna ken daida. Ngem kinwanin Apo Dios en,

“Nan bato ay inadyan nan ninsaad et siya nan ninbalin is pegnad ay kapatgan isnan baey.”

8 Kinwanina abes en,

“San bato ay deey et siya nan madisdismayaanda ay maolinanda.”

Kinwanin Apo Dios di. Et natongpal tay naseyatanda gapo isnan adida mamatiyan isnan gawis ay damag ay maipanggep ken Kristo. Isonga awnitda madosa.

Naitken Nan Mamati Isnan Adi Mamati Isonga Masapol Ay Teken Abes Nan Ik-ikkanda

9 Ngem bakenyo kaneg nan mang-adi ay mangpati ken Kristo tay napili kayo ay ipogawna. Masilbi kayo ay ipogaw ay os-osalen nan Ali ay si Kristo ay kaneg nan papadi ay mensilsilbi ken Apo Dios. Insiyan Apo Dios dakayo isnan adi mamati tay inalana dakayo ay ipogawna. Pinilin Apo Dios dakayo ay ipogawna ta ibagayo isnan tapin di ipogaw nan gawigawis ay ik-ikkana. Siya nan nang-ayag ken dakayo ta taynanyo nan ngawi tapno makitee kayo ken siya isnan am-in ay kagawisna. Kanegna kinaan datako isnan menbolinget et iyeyna datako isnan menpalalat-a.

10 Id kasin baken ipogaw Apo Dios dakayo ngem id wani ipogawna dakayo. Id kasin egayyo liknaen nan seg-angna ngem id wani et likliknaenyo.

11 Gapo tay baken nan batawa is tet-ewa ay ili tako, ibagak ken dakayo ay gagayyemko en pangaasiyo ta adiyo ikkan nan ngawi ay kaneg din wada isnan nemnem tako satakopay mamati. Tay nan ngawi ay maik-ikkan et daida nan boson di ipogaw tay daida nan mang-amas isnan pammatin di ipogaw.

12 Kanayon ay ikkanyo nan gawis ta ilaen nan adi mamati. Tay no waday delawenda ken dakayo et masokatan nan nemnemda no ilaenda nan gawis ay ik-ikkanyo. Et awnitda dayawen si Apo Dios isnan timpo ay gomawis nan nemnemda ay mangpati ken siya.

13 Nan esay masapol ay ik-ikkanyo tapno maid kadlawan nan Apo tako et patiyenyo nan am-in ay ipogaw ay wada nan lebbengda ay magapo isnan gobilno. Olay nan kanga-towan ay ali

14 wenno nan ibab-aana ay menlebbeng ay mendosa is ipogaw ay adi mang-pati isnan bilinda wenno

mangdayaw isnan ipogaw
ay gawis nan ikkanda et
patiyenyo daida.
15 Tay layden Apo Dios ay
nan ipogaw ay adi mangtek
ken siya ay baken osto nan
nemnemda et maid somya is
mangdelawanda ken dakayo
gapo isnan gawis ay il-
ilaenda ay ik-ikkanyo.
16 Tet-ewa ay nawaya kayo
ay ipogaw ay mangnemnem
isnan kayatyo ay ikkan
isonga ipailayo nan wayayo
isnan ik-ikkanyo. Ngem
baken nan ol-olay is mang-
osalanyo isnan wayayo.
Nodi masapol ay kanayon ay
ikkanyo nan gawis ay kaneg
tet-ewa ay baan Apo Dios.
17 Lispitowenyo am-in nan
ipogaw. Laydenyo nan iib-
ayo ay mamati. Iyeegyatyo si
Apo Dios. Lispitowenyo nan
ali. Keg da tona nan masapol
ay ik-ikkanyo.

*Si Kristo Ay Nang-anos Is-
nan Ligat Nan Menbasalan
Tako*

18 No baa kayo, patiyenyo
nan apoyo ya lispitowenyo.
Baken kedeng nan naanos
ay apo is mang-ikkananyo
is gawis nodi ikkanyo met
laeng isnan makedse.
19 Tay no anosam
nan mapalpaligatam ay
maid gapona gapo isnan
mangnemnemnemam ken
Apo Dios et siya nan esay
men-gasingan Apo Dios ken
sik-a.
20 Ngem no kanam en
nan binmasolam di mang-
anosam isnan dosam et
baken di is gapo ay dayawen
daka ken Apo Dios tay osto
no madosaka gapo isnan
basolmo. Ngem no anosam
nan dosa isnan kagawis nan
ik-ikkam et siya nan gawis
isnan nemnem Apo Dios.
21 Tay siya di nan kayat
Apo Dios ay ikkam tay
inpailan Kristo nan men-
basalan tako. Tay pilmi nan
napalpaligatana ay pala ken
datako
22 dapay maid basolna ya
maid polos kampotna.
23 Olay ngawi nan kink-
inwanida ken siya et maid
ngawi is insongsongbatna.
Ya isnan nangpalpaligatanda
ken siya et egayna kankanan
en awnitna baesan. Nodi
intoloyna ay mangtalek ken
Apo Dios ay ostoosto nan
ikkana ay mangbanag.
24 Si Jesus nan nanglak-am
isnan dosa tako gapo isnan
basbasol tako isonga natey
siya isnan kros. Inikkana di
tapno adi tako itoloy ay bo-
masol nodi nan gawis ay kay-
atna nan ikkan tako. Gapo is-
nan nasogasogatana et naa-
gasan nan ngawi ken datako.
25 Tay id kasin kaneg tako
nan naamas ay kakalnilo
tay inmaddaaddawi tako ken
Apo Dios. Ngem id wani
sinmag-en tako ken siya ay
mang-ay-ayowan ya mang-
banbantay ken datako.

3

*Nan Gawis Ay Ikkan Di
Sin-asawa*

1-2 Naay abes di kayatko
ay ibaga ken dakayo ay

bababai ay wada nan as-
awada. Masapol abes ay
patpatiyenyo nan aas-awayo
ay kaneg nan kinwanik
isnan mangpatpatiyan nan
ipogaw isnan menlebbeng.
Tay olay no wada nan
adi mamati id wani et
awnit mamati nan tapina
gapo isnan il-ilaenda ken
dakayo. Olay maid ibagayo
ken daida ngem awnitda
mamati tay il-ilaenda nan
gawis ay ik-ikkanyo ya nan
manglislispitowanyo ken
Apo Dios.
3 Baken koma nan gawis
ay bado ya nan naaltiyan
ay book ya nan tapin di al-
alti ay os-osalen di bababai
is nenemnemenyo is mangi-
pabgew ken dakayo.
4 Nodi gag-awis no nan
gawis ay ogaliyo nan mangi-
pabgew ken dakayo tay no
manag-anos kayo et siya nan
mangipabgew ay adi kakak-
aan et siya nan nabanobanol
ken Apo Dios.
5 Siya dadi nan inik-ikkan
din nadiosan ay bababai id
kasikasin ay nangtalek ken
Apo Dios. Tay pinatpatida
nan aas-awada.
6 Kaneg din si Sara id sang-
adom et pinatpatina si Abra-
ham ay asawana. Inbilangna
siya ay apo. Isonga no
adi kayo omegyat ay mang-
ikkan isnan gawis ay olay
mapaligatan kayo et ap-on
din si Sara dakayo.
7 Wada nan ibagak abes
ken dakayo ay lalalaki.
Isnan makiteteanyo isnan
aas-awayo, ikkanyo nan
getkenyo ay gawis ken daida.
Ayowananyo daida ay gawis
tay napigpigsa kayo mo
daida. Ya lispitowenyo daida
tay paliso nan nangganaba-
nyo isnan balo ay biyag
ay badang Apo Dios ken
dakayo. No keg todi nan ik-
ikkanyo et idngen Apo Dios
dakayo no menlowalo kayo
ken siya.

*Nan Gawis Ay Ikkan Am-
in Nan Mamati*

8 Naay da pay di ibagak
ay ikkanyo am-in. Pos-
aenyo nan nemnemyo ya
men-asiseg-ang kayo. Lay-
laydenyo nan iib-ayo ay ma-
mati ay kaneg kayo sin-agi ya
masapol ay naanos kayo ay
ipogaw dakayopay adi men-
papangato.
9 No waday mang-ikkan
is ngawi ken sik-a et adim
ibaes. Olay no waday
menkali is ngawi ken sik-a
adim gedan songsongbatan.
Nodi ilowalowam daida ta
badangan Apo Dios daida.
Tay siya nan kayat Apo
Dios ay ikkanyo tapno gawis
gedan nan awnitna ited ken
dakayo.
10 Kaneg nan inpasolat Apo
Dios id kasikasin. Kanana
en,

“No layden nan ipogaw ay
gawis nan biyagna ya
maitoltoloy nan gas-
ingna et baken nan
ngawi wenno kampot
is kankanana.

11 Masapol ay dokogana nan
ngawi ta nan gawis di ik-
ikkana. Ya masapol ay nan

nasimpa ay biyag di kaykay-
atna.
12 Tay no nan gawis di
ik-ik-ikkan nan ipogaw et
kanayon ay nemnemen Apo
Dios siya ya idngena nan
lowalona. Ngem kaliliget
Apo Dios nan mang-ik-ikkan
isnan ngawi.”
Siya di nan naisolat isnan
kalin Apo Dios.

13 Ngem no nan gawis
nan kanayon ay laydenyo
ay ikkan sinoy aped maka-
pasakit ken dakayo?
14 Ngem olay no ma-
paligatan kayo gapo isnan
gawis ay ik-ikkanyo et adi
koma masaksaktan nan
nemnemyo tay pilmi nan
awnit badang Apo Dios ken
dakayo. Isonga adi kayo
koma omegyat ya adi kayo
madanagan.
15 Nodi patgenyo si Kristo
ya dayawenyo siya isnan
kinaapona. Kanayon ay
mensagana kayo ta no
waday mensoot ken dakayo
maipanggep isnan ma-
matiyanyo ken Kristo et
gawis ya osto nan song-
batyo. Ngem anosanyo ya
gawisenyo ay mangsongbat
ken daida.
16 Masapol abes ay maid
ik-ikkanyo is maibabainanyo
tapno no iyawen nan mang-
mangwani isnan ngawi ay
maipanggep isnan ogaliyo et
daida nan mabainan.
17 Tay no ipalobos Apo
Dios ay mapaligatan kayo
et gag-awis mo nan mang-
ikkananyo isnan gawis di
mapaligatanyo mo nan
mang-ikkananyo isnan
ngawi di gapo na.
18 Tay kaneg si Kristo
ay olay maid polos ba-
solna ngem napaligatan ay
natey pala ken datako ay
managbasol. Et omanay
nan namingsan ay nang-
ikkanana isdi. Inikkana di
tapno waday somya is ikkan
tako ay makigayyem ken Apo
Dios. Pinateyda siya ngem
nan ab-abiikna et egay katey.
19 Inmey nan ab-abiikna is-
nan pagbalodan di ab-abiik
di natey tay wada nan iba-
gana ken daida.
20 Nan deeyda ay natey
ay inmayana et daida nan
nang-adi ay mangpati isnan
kankanan Apo Dios id kasin
isdin timpon Noah dapay
inan-anosan Apo Dios isnan
nabayag ay mangses-eed is-
nan mamatiyanda. Isdin
timpo ay deey sinapon Noah
nan dakkel ay bapor. Et siya
nan naisalakanan nan waw-
ao ay ipogaw isnan nap-
songan nan batawa.
21 Kaneg nan naisalakanan
da Noah isnan danom
ay napsong nan kaneg
nan kaiyaligan nan men-
pabonyagan di ipogaw. Tay
siya nan kailasinana ay
naisalakan tako isnan dosa
gapo isnan kasin natagowan
Jesu Kristo. Baken nan
kadalosan nan awak is-
nan danom is gapo ay
maisalakan tako nodi gapo
isnan menpakawanan tako
ken Apo Dios isnan basbasol
tako tapno maid mabainan
tako ken siya.

22 Nakwas nan inmayan
nan ab-abiik Kristo isnan
natey dat matago kasin
nan awakna et sinmaa id
daya. Wada id wani isnan
makanawan Apo Dios ay
mentean di kangatowan.
Isonga siya nan apowen
nan aanghel ya nan tapin
di menkangangato ay wada
nan kabaelanda.

4

Nan Ogalin Kristo Nan To-
laden Tako Koma

1 No nemnemen tako nan
mapalpaligatan di mamati et
nemnemen tako abes nan
napalpaligatan Kristo isdin
ninteteana isna ta toladen
tako nan nemnemna ay egay
nang-adi isnan ligat. Tay nan
mapalpaligatan tako et siya
nan mang-ited ken datako is-
nan kabaelan tako ay mang-
adi isnan ngawi
2 tapno adi tako patpatiyen
nan ol-olay ay kayat nan
awak tako nodi soloten tako
nan laylayden Apo Dios ay
maikkan.
3 Oston. Adiyo kasin
ikkan nan ngawi ay inik-
ikkanyo id kasin ay kaneg
nan laylayden nan adi
mamati ay ikkan. Tay
adida ten-en nan ol-olay
ay laylaydenda ay ikkan.
Men-gasingda ay menboteng
ya mang-ik-ikkan isnan ol-
olay. Nan sinang didios nan
daydayawenda dapay iyad-
adin Apo Dios di is maikkan.
4 Masdaawda tay adi
kayo et maitaptapi isnan
ngawingawi ay ik-ikkanda.
Isonga oy-oyawenda dakayo.
5 Ngem awnit soma-
lyaen Jesu Kristo daida
tay nakasagana siya ay
mangbanag isnan am-in ay
ipogaw ay natey wenno
matatago.
6 Siya na nan gapo ay
naibaga nan gawis ay damag
isnan ipogaw sadapay natey
tay olay natey nan awakda
tay siya nan sigod ay ommat
isnan ipogaw ngem matago-
tagoda ay kaneg Apo Dios no
mamatida.
7 Naay da pay di ibagak.
Gapo tay nan am-in et
nganngani ay menpatengga
isonga paostowenyo ay
gawis nan nemnemyo
dakayopay ten-en nan ik-
ikkanyo tapno gawis nan
menlowalowanyo.
8 Ya nan kapatgan ay
ikkanyo koma et kanayon
ay men-asilayad kayo tay no
gawis nan layadyo et baken
nan basbasol nan iib-ayo is
nemnemnemenyo.
9 Men-gasing kayo koma ay
mensinangaili.
10 Ya nan laing ay inted
Apo Dios isnan tonggal esa
ay mamati et osalenyo ay
menbinadang. Osalenyo ay
gawis ay kaneg nan baa ay
mangtongpal ay osto isnan
ipaik-ikkan nan apona.
11 No nan laing ay men-
itdo nan inted Apo Dios ken
sik-a et men-itdoka ay gawis
tay nan kalin Apo Dios nan
ibagbagam. No nan mang-
badangam isnan iib-am nan
laingmo et ipalisom isnan
kabaelan ay inted Apo Dios.
Masapol ay osalen tako ay

gawis nan laing ay wada
ken datako tapno madayaw
si Apo Dios gapo ken Jesu
Kristo. Ostoosto no si Apo
Dios nan madaydayaw ya
men-ali ay eng-enggana tay
siya nan kangatowan.

Adi Tako Masmasdaaw
No Mapaligatan Tako

12 Gagayyemko ay lay-
laydek, adi kayo mas-
masdaaw gapo isnan ma-
palpaligatanyo tay baken
kaskasdaaw di. Nodi mas-
apol ay ommat tapno ma-
paneknekan nan pammatiyo
no tet-ewa.
13 Isonga men-gasing kayo
koma tay makiliklikna kayo
isnan ligat ay kaneg nan
inommat ken Kristo. Tay
no keg todi et maam-amed
nan gasingyo isnan mangi-
pailaana isnan kangatona is-
nan kasina omaliyan.
14 Et nagasat kayo no
nan mangsolsolotanyo
ken Kristo di gapo na is
madeldelawanyo tay siya
nan mangipaila ay wada ken
dakayo nan kangangatowan
ay Ispirito ay Ispiriton Apo
Dios.
15 Ngem no mapaligatan
kayo, baken koma nan
mang-ik-ikkananyo isnan
ngawi ay kaneg nan po-
matey, mangakew wenno
makibibiyang isnan maid
bibiyangyo is gapo na.
16 Ngem no gapo isnan
mamatiyanyo ken Kristo et
baken di is nemnemenyo
is mabainanyo. Nodi
dayawenyo si Apo Dios gapo
tay ipogawna dakayo.
17 Inomdan nan timpo ay
ilogin Apo Dios ay mang-
banag isnan kaipoipogaw. Et
datako ay ipogawna nan on-
onaena ay somalyaen ya ba-
nagen. No nan mamati nan
menlogiyana ngan ngen nan
awnit ommat isnan adi ma-
mati ay mang-adi ay mang-
pati isnan gawis ay damag ay
nagapo ken Apo Dios? Awnit
pilmi nan dosada.
18 Kaneg nan nakwani is-
nan naisolat ay kalin Apo
Dios. Kanana en,

"No masapol ay mapali-
gatan nan mamati
tapno adi mamaid
nan pammatina ngan
ngen nan kaneg nan
ligat ay lak-amen nan
managbasol ay adi
mangpati ken siya?"

19 Isonga no mapaligatan
tako gapo tay siya nan
inpalobos Apo Dios ken
datako et adi tako mensese-
gang. Nodi itoltoloy tako
kayet ay mang-ikkan isnan
gawis ya italek tako nan
biyag tako ken Apo Dios ay
nangboliw ken datako tay
matalek siya ay pilmi.

5

Bilin Isnan Mangipang-
pango Isnan Mamati

1 Wada nan kayatko ay
ibaga ken dakayo ay mangi-
pangpango isnan mamati
issa. Wada nan lebbengko ay
mangwani tay sak-en abes et
esaak ay mangipangpango
dakpay inil-ila nan napal-
paligatan Kristo. Et esaak

abes ay esay awnit maitapi
isnan kangaton Kristo ay
awnitna ipaila.
2 Siya dana nan kayatko
ay ikkanyo. Men-gasing
kayo koma ay mang-ayowan
ay gawis isnan ipogaw ay
intalek Apo Dios ken dakayo
ay adi kayo mapilit. Baken
koma nan mangnemnem-
nemanyo isnan lagboyo is
manglaydanyo ay ikkan nodi
laydenyo ay ikkan gapo
isnan gasingyo ay mensilbi
ken Apo Dios.
3 Et adiyo ipapapati nan
kayatyo nodi gapo isnan
gawis ay ikkanyo et dakayo
nan menbasalan nan ipang-
pangoyo.
4 No gawis nan mangi-
pangowanyo isnan ipogaw
et awnit agtan Kristo ay
apon abes di mangipang-
pango dakayo is gawis ay lig-
alo ay adi makmakmaksay.
Awnitna ited isnan kasina
omaliyan.

Bilin Ken Datako Am-in

5 Dakayo ay bibinayan ay
somolsolot et wada abes
nan ibagak ken dakayo.
Kanak en masapol ay
patiyenyo ay gawis nan it-
itdon nan mangipangpango
ken dakayo. Adiyo ipa-
pangato nan nemnemyo.
Managkoya kayo am-in tay
kanan nan naisolat ay kalin
Apo Dios en, “Adyan Apo
Dios nan menpapangato
ngem badbadangana nan
mangipabababa isnan nem-
nemna.”
6 Isonga menpababa kayo
ken Apo Dios ay makabael is-
nan am-in tapno ipangatona
dakayo isnan agew ay kay-
atna ay mang-ikkanan.
7 Talkenyo si Apo Dios ay
mangbadang ken dakayo is-
nan am-in ay danagyo tay
nenemnemena ay kanayon
dakayo ya laylaydena ay bo-
madang.
8 Makailanyo si Satanas
ay boso tako. Ten-enyo
nan am-in ta nan osto nan
ik-ik-ikkanyo ta baken nan
dologna is patiyenyo tay om-
om-omey ay men-an-anap is
dologena ta maisiyanda ken
Apo Dios.
9 Papigsaenyo nan pam-
matiyo ta baken siya is
patpatiyenyo. Adiyo kalka-
lingkingan ay baken kayo
kedeng is mangliklikna
isnan ligat tay olay nan
iib-ayo ay mamati isnan
natkenatken ay il-ili et
likliknaenda gedan.
10 Ya adiyo kalka-
lingkingan abes ay sinkatpe
nan mapalpaligatan tako
isnan naay batawa. Et si Apo
Dios ay kaanosan isnan am-
in nan nang-awis ken dakayo
ta awnit kayo makitee ken
siya ay eng-enggana gapo
tay maitatapi kayo ken
Kristo. Et siya ay mismo
nan mangipagawis isnan
ikkanyo ya mangipapigsa
ken dakayo.
11 Siya nan kaostowan ay
mentoltolay ay eng-enggana.

Nan Kombos Nan Naay Solat

12 Inpasolatko nan naay
ay solat ken Silas ay esay
ib-a tako ay gawigawis nan
mangsolsolotana ken Kristo.
Aptiaptik nan solatko ngem
insolatko ta ipapigsak nan
nemnemyo isnan mang-
solsolotanyo ken Kristo
ya aboloyak ay tet-ewa
nan mait-itdo maipanggep
isnan badang Apo Dios ay
patpatiyenyo. Ipasnekyo
isnan nemnemyo tapno
adiyo kalkalingkingan.
13 Nan iib-ayo ay mamati
ay pinilin Apo Dios abes ay
wada id Babilonia et men-
pakomostada ken dakayo.
Si Marcos abes ay kanegko
anak et menpakomosta ken
dakayo.
14 No men-asiila kayo
et ipailayo nan men-
pinateganyo ya nan menli-
nayadanyo. Sapay koma ta
natalna am-in nan nemne-
myo ay maitatapi ken Kristo.
Kedeng di is ibagak.

Nan Maikadwa ay Solat Pedro

Nan Maipanggep Isnan Solat

Nan maikadwa ay solat Pedro et insolatna ay pala isnan adoado ay mamati. Nan napateg ay ibagan nan solatna et ta adida maawawis isnan baken osto ay kankanan nan agin-iitdo tay pilmi ay bomasol nan mangsolsolot ken daida. Ibagbagana ay masapol ay itoltoloyda ay mamati isnan tet-ewa ay mait-itdo ay maipanggep ken Jesus ay dindinngeda ay nagapo isnan ipogaw ay tet-ewa ay nang-ila ken siya. Tay no siya di nan ik-ikkanda et adida nalaka ay maawis isnan baken tet-ewa.

Nan esa ay ibagbagana et nan songbat nan it-itdon nan mangmangwani en adi somagong kasin si Kristo. Kanana en nan mabaybayagan nan somagongan kasin Kristo et gapo tay adi kayat Apo Dios ay madosa nan olay sino ay ipogaw nodi kayatna ay am-in ay ipogaw et ibabawida nan basbasolda koma ta maitapida ken siya. Siya di nan gapo ay adi somagong ay dagos tay sedsedena nan menbabawiyanda.

Nan wada isna:

Login nan solat 1:1-2

Nan kayat Apo Dios ay ik-ikkan di mamati 1:3-21

Nan baken osto ay mait-itdo 2:1-22

Nan kasin omaliyan Jesu Kristo 3:1-18

Nan Login Nan Solat

1 Sak-en si Simon Pedro ay esay baan Jesu Kristo. Esangak ay pinilina ay makwani en apostolis ay mangibagbaga isnan maipanggep ken siya. Mensolatak ken dakayo ay naagtan is pammati ay maid polos naitkenana isnan pammatimi. Naagtan tako gapo isnan ostoosto ay ik-ikkan Jesu Kristo ay Dios tako ay nangisalakan ken datako.

2 Sapay koma ta gapo isnan mataptaptapiyan nan mangtekanyo ken Apo Dios yas Jesus ay Apo tako et mataptaptapiyan abes nan mangliknaanyo isnan anos ya layad ya natalna ay nemnem ay magapgapo ken daida.

Nan Gawis Ay Itapi Tako Isnan Pammati Tako

3 Gapo isnan kabaelan Apo Dios et intedna nan kabaelan tako ay mang-ikkan isnan am-in ay kayatna ay maikkan. Mabalin ay ikkan tako tay getken tako siya ay nang-ayag ken datako ta maitapi tako ken siya isnan kagawisna ya isnan kangatona.

4 Gapo isnan kagawisna et intedna nan ganaganagwis ay mangbadbadang ken datako ay inkalina tapno maiyiso tako ken siya ya tapno mailisi tako ay adi makiik-ikkan isnan ngawi ay ik-ikkan di adi mamati

ay magapgapo isnan nem-
nemda ay ol-olay.
5 Isonga ipakat tako ay
mangitapi is dana isnan
pammati tako. Nan omona et
masapol ay gawis nan ogali
tako. Ya nan maisned et
masapol ay osalen tako nan
nemnem tako ay osto.
6 Nan maikatlo et ten-en
tako nan ik-ikkan tako. Dat
masapol ay anosan tako nan
ligat. Nan maikalima et
soloten tako nan ogalin Apo
Dios.
7 No ik-ikkan tako am-in
dadi et wada pay nan mas-
apol ay maitapi. Et siya nan
gawis ay nemnem isnan iib-
a tako ay mamati ta menbi-
nadang tako. Dat mabalin
ay ikkan tako nan esa et siya
nan manglaydan tako isnan
am-in ay ipogaw.
8 No siya dadi nan maik-
ik-ikkan et siya dadi nan
gawis ay mangbadbadang
ken datako ta mapaay nan
mangtekan tako ken Jesu
Kristo ay Apo tako.
9 Ngem nan ipogaw ay adi
mangitapi isnan deeyda ay
inbagak et kegda nakowap
tay olay mamatida ngem
adoado pay laeng nan adida
maawatan. Adida nemne-
men nan gawis ay inikkan
Apo Dios ay nangkaan isnan
basbasolda.
10 Isonga bebsatko, gapo
isnan gawis ay badang
Apo Dios, ipakat tako nan
kabaelan tako ay mang-
ikkan isnan gawis tapno
mapaneknekan nan nang-
piliyan ya nang-ayagan Apo
Dios ken datako ay menbalin
is an-akna. Tay no siya dadi
nan ik-ikkan tako et adi tako
dokogan nan pammati tako.
11 Dat no omdan tako
isnan maid patenggana ay
mentolayan Apo Jesu Kristo
ay nangisalakan ken datako
et maid mabainan tako
tay men-galalasing siya ay
mangdawat ken datako.

Gawis No Maidnge Nan Kankanan Pedro Tay Wada Nan Lebbengna Ay Mangibaga

12 Isonga olay getkenyo
nan tet-ewa ya pinatiyo
ay gawis et itoloyko kayet
ay mangipanemnem ken
dakayo is dadi.
13 Tay isnan nemnemko
siya nan gawis ay ikkak is-
nan kadaanko.
14 Tay getkek ay adi
mabayag daket matey.
Getkek di tay inpagtek Apo
Jesu Kristo ken sak-en.
15 Isonga ipanemnem-
nemko dadi ken dakayo
id wani ay timpo tapno
adiyo kalkalingkingan no
mamaidak.
16 Nan ibagbagami ken
dakayo ay maipanggep isnan
kabaelan Jesu Kristo ya nan
kasina omaliyan et baken
aped sodsodok. Nodi tet-
ewa tay inilami nan pilmi ay
kabaelana.
17-18 Tay wada kami is-
nan bilig ay nang-abatan
Apo Dios ken dakami isnan
nangipailaana isnan kadios
Jesus. Dinngemi nan kalin
Apo Dios ay Amana ay na-
gapo id daya ay nangwani
en, “Siya na nan laylaydek

ay Anakko et pilmi nan gas-
ingko ken siya."
19 Nan inilami et siya
nan mangpaneknek isnan
katet-ewan nan inbagan din
mamadton Apo Dios id sang-
adom. Isonga gawis no
idngeyo nan kankananda
tay nan inbagbagada et
siya dadi nan kaneg nan
silaw ay mangtanggew isnan
menbolinget. Ngem awnit
omdan nan timpo ay adi tako
masapol nan kankananda
tay awnit omali nan tet-
ewa ay manglawag isnan
nemnem di ipogaw.
20-21 Ngem masapol ay
getkenyo ay maid inbag-
bagan din mamadton Apo
Dios is aped nagapo isnan
nemnemda ya bakenda abes
is aped mangibaga isnan
kayatna ay kanan. Nodi
kedeng nan inpabagbagan
nan Ispirito Santo ken daida
is inbagbagada.

2

*Nan Ik-ikkan Nan Agin-
iisolo Ya Nan Awnitda Ma-
dosaan*

1 Kaneg id kasin wada nan
mamadto ay baken tet-ewa
ay mamadton Apo Dios et
wada abes nan awnit men-
it-itdo ken dakayo is baken
tet-ewa tay men-itdoda is
mangdadael ay mangsolin
isnan tet-ewa. Olay si Kristo
ay nangsobot ken daida et
isotda siya. Gapo isnan
deeyda ay ngawi ay ik-
ikkanda et awnitda madosa
ay pilmi ya golpi ay adida
getken.
2 Ngem awnit wada nan
adoado ay iib-ayo ay mang-
solot isnan anaanas-i ay ogal-
ida et gapo isnan ngawi ay
ikkanda et madelaw nan tet-
ewa ay mait-itdo ay magap-
gapo ken Apo Dios.
3 Adoado nan kampot
ay ibagbagan nan agin-
iisolo tay nan sipingyo nan
gamgamgamanda. Ngem
enggana isdin damdamo et
nabanagda ay madosa tay
adi kaseseyep si Apo Dios
nodi getkena nan am-in.
4 Olay nan aanghel ay bin-
masol id kasikasin et di-
nosan Apo Dios daida ay
nangipaey ken daida isnan
pagdosaan. Inpaeyna daida
isnan adaadaem ay lengaw
ay menbolinget. Wadada
isdi engganay banagen Apo
Dios nan am-in. No keg
todi nan inommat ken daida
olay no aanghelda et am-
amed nan madosaan nan
aped ipogaw ay binmasol.
5 Nan inikkan Apo Dios
isdin timpon Noah et siya
nan esay mangipagtek isnan
ikkana ay men-ibanag. Tay
inpaodana is pilmi engganay
nalimon nan am-in isonga
natey am-in nan ipogaw tay
maid polos nemnemenda
is maipanggep ken Apo
Dios. Kedkedeng si Noah
is nangkayat isnan gawis
ya nangibagbaga isnan osto
isonga insalakan Apo Dios
siya ya nan pito pay.
6 Ya nan esa pay et nan
inommat isnan ipogaw id
Sodoma ya id Gomora. Gapo
isnan ngawi ay inik-ikkanda

et pinoowan Apo Dios nan
ilida ya nan am-in ay ipogaw
ay nintetee. Et siya dana
nan mangipagtek ay adyan
Apo Dios nan ngawi isonga
dosaena nan mang-ik-ikkan
isnan ngawi.
7-8 Ngem wada nan esay
ipogaw id Sodoma ay kan-
gadan is Lot ay nang-ad-adi
isnan ol-olay ay inik-ikkan
nan ipogaw isdi. Mensakit ay
pilmi nan nemnemna gapo
isnan ngawi ay inil-ilana
ya dindinngena ken daida.
Isonga insalakan Apo Dios
siya tapno adi maitapi ken
daida ay matey tay osto nan
nemnemna.
9 Gapo isnan deeyda ay
inommat id kasin et mam-
agtek ay getken Apo Dios ay
mang-ikkan isnan osto tay
isalsalakana nan mapalpali-
gatan ay ipogaw ay mangpati
ken siya danapay dosaen
nan adi mangpati ken siya.
Awnitna dosaen isnan agew
ay omdanan nan mangbana-
gana isnan ipogaw.
10 Am-amed nan ma-
dosaan nan mang-ik-ikkan
isnan ol-olay ay kayat nan
awakda ya maid lispitoda
isnan menlebbeng ay nan-
gatngato mo daida.

Nan deeyda ay agin-iisolo
et ipapatida nan kompolmi
ay laydenda ya maid polos
bainenda. Olay nan manaka-
balin ay binoliw Apo Dios ay
ad-ado nan kabaelanda mo
nan ipogaw et adi iyegyat
nan agin-iisolo daida. Nodi
iiyawenda daida.
11 Dapay nan nangatngato
ay aanghel mo daida et
adida ik-ikkan nan kaneg
nan ik-ikkan nan agin-
iisolo tay adida iiyawen
nan olay nababa ay iib-
ada ay manakabalin ay
mangipadakes ken daida ken
Apo Dios.
12 Ngem san deeyda ay
agin-iisolo et kanegda nan
animalis ay adi mangtek ay
mennemnem ay aped mang-
ikkan isnan ikkanda. Es-esa
nan kaosalanda ay madpap
ya mapatey. Et awnit paliso
nan ommat isnan keg da
todi ay ipogaw ay mang-am-
ammeng ya mangmangwani
isnan ngawi isnan adida
maawatan
13 tay awnitda madosa
gapo isnan ngawi ay ik-
ikkanda.

Nan deeyda ay ipogaw et
nan kagagasingda et nan
mang-ikkananda isnan ol-
olay ay kayatda olay kag-aw
pay laeng. Maibabain kayo
gapo isnan makikikananda
ken dakayo dapay kedke-
deng nan ngawi is wada
isnan nemnemda. Et nan
ngawi abes nan kagagas-
ingda.
14 Adida mapnek isnan
kinababailoda ya nan
tapin di bomasbasolanda.
Adoado nan ibagbagada
isnan ipogaw ay baken
napigsa nan pammatida
tapno solotenda daida ay
mang-ikkan isnan ngawi
gedan. Nalaingda ay mang-
ikkan isnan ol-olay ya mang-
ala isnan kaykayatda tay siya
di nan epdasda inpaingsa.

Ngem epdasda abes nabanag
ay awnit madosa.
15 Tinaynanda nan tet-
ewa ay mait-itdo dadat
soloten nan baken tet-
ewa. Toltoladenda nan
kaneg nan inikkan din
si Balaam ay anak Bosor
ay nanggamgamgam isnan
siping ay olay getkena ay
ngawi nan kalagbowana.
16 Ngem din si Balaam id
kasin et naislat siya gapo
isnan basol ay inikkana.
Inpakalin Apo Dios nan
kabayon Balaam ay maki-
toya ken siya. Ninkali is
kalin di ipogaw tapno adi
itoloy Balaam ay mang-ikkan
isnan ngawi. Et tet-ewa ay
egayna intoltoloy.
17 Ngem nan deeyda ay
ipogaw et maid paayda.
Kanegda nan natdok ay
balaan ya kanegda abes
nan liboo ay nalaka ay
itayaw di dagem. Ngem
epdas naisagana ken daida
nan awnitda mentean ay
menbolilinget.
18 Adoado nan ibagada ay
maid polos paayna ya baken
tet-ewa. Awnit dadama nan
dosada tay doldologenda
nan kaloglogi ay mamati
ay nangtaynan isnan ngawi
ay inik-ikkanda. Dadat
maawis tay nan idoldologda
ken daida et nan ol-olay
ay kayat nan awakda ay
kataytaynanda tay siya nan
nalaka ay patiyen di ipogaw.
19 Kananda en, “No
solotenyo nan it-itdomi adi
kayo mabab-aa ay mang-
ikkan isnan adiyo layden ay
ikkan.” Ngem nan kinatet-
ewana et daida nan tet-ewa
ay mabab-aa tay baan di
dakes ay nemnem daida.
Tay nan ipogaw et baan nan
kompolmi ay inmapo ken
siya.
20 Ngem nan ipogaw ay
mangtaynan isnan ngawi
ay inik-ikkana gapo isnan
nangtekana isnan Apo
tako ay si Jesu Kristo ay
mangisalakan dat kasin
somagong ay mang-ikkan
isnan ngawi et am-amed nan
kangawina mo isnan egayna
nangtekan ken Jesus.
21 Gag-awis nan awnitna
mabanagan no adina getken
nan osto ay maikkan ay
layden Apo Dios mo nan
nangtekana danat dokogan
nan bilin Apo Dios ay
naibaga ken siya.
22 No keg todi nan ommat
et keg nan esay sapsapit ay
mangwani en, “Nan aso et
sinmagong ay nangkakan is-
nan inyogatna. Ya nan beteg
et olay no emsem et kasin
somagong ay menlabnak.”

3

*Tet-ewa Nan Awnit So-
magongan Jesus*

1 Gagayyemko, naay di
maikadwa ay solatko ken
dakayo. Isnan doway
solatko et wada nan inbagak
ay mangipanemnem ken
dakayo kasin isnan epdasyo
gintek ay maipanggep isnan
osto ay maikkan.
2 Kayatko ay adiyo kalka-
lingkingan din inbagbagan

din nadiosan ay mamadton
Apo Dios ya nan bilbilin nan
Apo tako ay nangisalakan
ken datako. Dakami ay
aapostolisna nan nangibag-
baga is dadi ken dakayo.
3 Masapol ay getkenyo
dana. Isnan maodi ay timpo
et omali nan ipogaw ay
mangnemnemnem ay pilmi
isnan kaykayat nan awakda.
Ammenganda nan ipogaw
ay mamati.
4 Kankananda en, “Ayke
tet-ewa ay kasin somagong si
Jesus ay kaneg nan inkalina?
No tet-ewa di, tongona di
omaliyana tapno ilaen tako?
Nabayag nan nateyan nan
alal-apo tako ngem egay
kayet omali. Siyang na met
laeng nan batawa ay kaneg
isdin ninlogiyana.” Siya di
nan kankananda.
5-6 Ngem ibagak ken
dakayo en adida layden
ay mangnemnem isnan
mangdosaan Apo Dios isnan
mang-ik-ikkan isnan ngawi
ay kaneg nan inikkana ay
nangdadael isnan batawa id
sang-adom. Adida layden
tay adyanda ay patiyen nan
awnitda madosaan. Tay
isnan logina et binoliw Apo
Dios nan am-in ay wada
id daya. Et isnan apedna
kali naboliwda. Inpabalina
nan danom is batawa. Ya
danom abes nan inosalna ay
nangposong ay nangdadael
isnan batawa.
7 Ngem inbagan Apo Dios
abes ay awnit mapoowan
nan batawa. Olay nan
daya et maitapi abes ay
mapoowan. Ngem sokod
omdan nan agew ay kanan
Apo Dios en ommatana. Et
siya nan makwani en agew
ay mabanag nan am-in et
am-in ay maid pammatida
ken siya et madadaelda.
8 Ngem bebsatko ay laylay-
dek, adiyo kalkalingkingan
ay paliso nan esay agew ken
Apo Dios isnan sinlibo ay
tew-en ya nan sinlibo ay tew-
en et paliso isnan esay agew
tay kega maid agew wenno
tew-en ken siya tay maid
logina wenno odidina.
9 Isonga adi bayabaya-
gen Apo Dios nan mang-
tongpalana isnan inkalina
ay mangwani en awnit
somagong si Jesus isnan
batawa ay olay no kankanan
nan tapin di ipogaw en
dan mabayabayag. Ngem
gapo tay adina layden ay
madosa nan ipogaw ay omey
isnan impilno isonga an-
anosana ay mangses-eed no
waday mangibabawi isnan
basbasolda tay laydena ay
maisalakanda am-in.
10 Ngem awnit omdan tet-
ewa nan agew ay omali kasin
si Kristo ay kaneg nan oma-
liyan di mangakew tay maid
makagtek isnan ommatana.
Isnan ommatana et madnge
nan lolon nan daya ay mao-
mas ya aped malonag nan
am-in ay mentetee isdi da-
pay mapoowan gedan nan
batawa ya am-in ay mente-
tee.
11 No keg da todi nan awnit
ommat ngan ngen nan mas-
apol ay ikkan tako? Masapol

ay nadiosan tako ay ipogaw
ay mang-ikkan ay kanayon
isnan gawis.
12-13 Isnan mangses-eedan
tako isnan agew ay deey
et masapol ay ikkan tako
nan am-in ay mabalin ay
maikkan tapno adi mabayag
nan omaliyan nan Apo tako.
Adi tako omegyat isnan
mapoowan nan batawa ya
nan daya tay ses-eeden tako
nan balo ay daya ya balo
ay batawa ay inkalin Apo
Dios. Isnan balo ay awnit
sapowen Apo Dios et maid
polos ngawi is mentee.
14 Isonga gagayyemko,
ipakat tako ay mangsolot ay
osto isnan ogalin Jesus tapno
maid kadelawan tako isnan
omaliyana isna et datngana
ay natalna nan nemnem
tako.
15 Nemnemenyo nan tet-
ewa ay gapo ay adi so-
magong ay dagos si Kristo.
Adi somagong ay dagos tay
kayatna ay maisalakan nan
ipogaw. Inbagan abes nan
layden tako ay besat ay si
Pablo nan naay isnan so-
latna ken dakayo gapo isnan
silibna ay inted Apo Dios ken
siya.
16 Isnan am-in ay solatna
ay mangibagaana isna et
kaneg todi nan inbagbagana.
Isnan tapin di ibagbagana
et wada nan naligat ay
maawatan. Et siya nan
al-alaen nan adi mangtek
isnan tet-ewa ay nalaka ay
masokat nan nemnemda.
Alaenda tapno balinsowek-
enda nan tet-ewa ay kayatna
ay kanan. Siya di nan ik-
ikkanda abes isnan tapin
di inpasolat Apo Dios ngem
awnitda madosa ay eng-
enggana gapo isnan ik-
ikkanda ay ngawi.
17 Gagayyemko, gapo tay
getkenyo ay wada nan agin-
iisolo ay baken gawis nan
ogalida isonga makailanyo
tapno adiyo patiyen nan it-
itdoda. Tay no maawis kayo
isnan ik-ikkanda et mamaid
ken dakayo nan tet-ewa ay
patpatiyenyo.
18 Isonga baken kaneg
todi nan ikkanyo nodi tap-
taptapiyanyo nan gawis ay
ogaliyo ya nan mangtekanyo
isnan maipanggep isnan Apo
tako ay si Jesu Kristo ay
nangisalakan ken datako.
Sapay koma ta madayaw
siya ay eng-enggana.

Nan Damo ay Solat Juan

Nan Maipanggep Isnan Solat

Nan damo ay solat Juan, ay esay apostolis Jesus, et wada nan dowa ay napateg ay ibagana. Ibagbagana isnan ninsolatana ay gawis koma nan ikkanda ta adida maisisiyan ken Apo Dios ya isnan Anakna ay si Jesu Kristo. Ya binagbagaana daida ta adida solsoloten nan baken osto ay mait-itdo tay siya di nan mangisiyan ken daida ken Apo Dios. Nan naay baken tet-ewa ay it-itdoda et apedda ninemnem ay mangmangwani en ngawi nan wada isnan naay batawa. Isonga kinwanida en adi kabalin ay ninbalin si Jesus is tet-ewa ay ipogaw tay adi kabalin kano ay maitapi nan Dios isnan ngawi ay wada isnan batawa. Kankananda en adi masapol ay gawis nan ik-ikkan nan mamati wenno menlinayadda. Ngem baken kadi tet-ewa di. Isonga nan songbat Juan et ibagbagana ay tet-ewa ay ninbalin is ipogaw si Jesu Kristo id kasikasin. Ipagpagtekna gedan ay amin ay mamati ken Jesu Kristo ya manglayad ken Apo Dios et masapol ay gawis nan ik-ikkanda ya menlinlinayadda.

Nan wada isna:

Login nan solat 1:1-4

Nan gawis ya nan baken gawis ay kaiyaligan nan menpat-a ya nan menbolinget 1:5-2:29

Nan nateknan nan ik-ikkan nan an-ak Apo Dios isnan an-ak Satanas 3:1-24

Nan tet-ewa ya baken tet-ewa 4:1-6

Masapol ay menlinayad nan mamati 4:7-21

Nan kaneg nan pammati ay mangabak ken Satanas 5:1-21

Nan Makwani En Kali Ay Mang-ited Isnan Biyag Ay Maid Patenggana

1 Isnan solat ay naay, ibagak ken dakayo nan makwani en Kali. Siya si Jesu Kristo ay nagapowan nan biyag ay maid patenggana. Sapay mawada nan amin ay naboliw et sigod ay wada siya. Ibagak nan maipanggep ken siya tay inil-ilami ay gawis. Dindinngemi nan kalina ya ginen-genanmi siya.

2 Inil-ilami siya tay ninbalin siya is ipogaw ay nintetee isnan batawa. Siya di nan gapo ay panpaneknekanmi siya. Ibagbagami ay siya nan nawada ken Apo Dios ay Ama tako enggana id sangasang-adom. Maid login nan biyagna, aped nawada tay siya nan Dios. Ngem ninbalin is ipogaw et inil-ilami.

3 Ibagbagak ken dakayo nan inil-ilami ya nan dindinngemi ken Jesus tapno maitapi kayo ken dakami isnan makiiib-aanmi ken

Apo Dios ay Ama ya ken Jesu
Kristo ay Anakna.
4 Mensolatak ken dakayo
abes ta maanay ay gawis
nan gasing tako ta maid
kolangna.

Masapol Ay Soloten Nan Ipogaw Apo Dios Nan Gawis Ay Ogali

5 Siya na nan dindinngemi
ay maipanggep ken Apo
Dios ay insolsolon Jesus ay
ibagbagami ken dakayo. Si
Apo Dios et kanegna nan
menpalalat-a ay silaw ay
maid polos menbolinget is
naitapi. Kanak di tay maid
polos olay teeteen is ngawi
ken siya.
6 Isonga no waday mang-
wani en kinibkib-ana si Apo
Dios dapay no ngawi nan
ik-ikkana et menkamkampot
tay adina ik-ikkan nan kaneg
nan kankanana.
7 Ngem no kanayon ay
ik-ikkan tako nan gawis
ay kaneg nan ogalin Apo
Dios et gawigawis nan
kagayyem tako isnan iib-
a tako ay mamati. Dapay
gomawgawgawis tako tay
maow-owasan nan basbasol
tako gapo isnan nin-ayosan
nan basan Jesus ay Anak Apo
Dios isnan nateyana ay pala
ken datako.
8 No waday mangwani en
maid basolna et maid po-
los getkena isnan tet-ewa ay
maipanggep ken Jesu Kristo.
Al-allilawena nan awakna
tay baken tet-ewa nan nem-
nemna.
9 Ngem no ibaga tako ken
Apo Dios en wada nan bas-
basol tako ya ibabawi tako
et ikkana nan ostoosto ay
mangpakawan isnan basba-
sol tako. Danapay pagawisen
nan ogali tako tay matalek
siya ay mangtongpal isnan
inkalina ay ikkana gapo is-
nan nateyan Kristo ay nang-
sobot ken datako gapo isnan
basbasol tako.
10 No waday mangwani en
maid basolna dapay kanan
Apo Dios en managbasol nan
am-in et kanegna kanan en
menkamkampot si Apo Dios.
No keg todi nan kalkaliyen
nan ipogaw et baken nan
kalin Apo Dios is solsolotena.

2

Si Jesu Kristo Nan Makikali Ken Apo Dios Ta Pakawanena Nan Basbasol Tako

1 Dakayo ay maibilang ay
kanegko an-ak, mensolatak
ken dakayo tay kayatko ay
adi kayo bomasbasol. Ngem
no waday bomasol wada si
Jesu Kristo ay maid polos
basolna ay makikali ken Apo
Dios ta pakawanena nan
nakabasol.
2 Tay si Kristo nan gapo ay
mabalin ay pakawanen Apo
Dios nan basbasol tako tay
natey siya gapo isnan basba-
sol tako. Baken tako kedeng
is nateyana nodi isnan bas-
basol am-in di ipogaw.

Masapol Ay Laylayden Nan Mamati Nan Ib-ana Ay Ipogaw

3 Nan kailasinana no tet-
ewa ay getken tako si Apo
Dios et nan mangsolsolotan
tako isnan am-in ay bilina.
4 Ngem nan mangwani en
getkena si Apo Dios dana-
pay adi solsoloten nan bilina
et kampotan. Adina polos
soloten nan tet-ewa ay pan-
odtodon Apo Dios.
5-6 Ngem nan ipogaw ay
mang-ik-ikkan isnan bilin
Apo Dios et daida nan
manglaylayad ay ostoosto
ken siya. No kanan nan
ipogaw en wada siya ay
kanayon ken Jesu Kristo et
masapol ay solsolotenda nan
ogalina ya nan inik-ikkana.
No keg tona nan ikkan tako
et siya nan kagtekana ay
maitatapi tako tet-ewa ken
Apo Dios.
7 Dakayo ay laylaydek,
baken balo ay bilin nan
ipagtekko ken dakayo tay
dinngeyo nan bilin ay
mangmangwani en menli-
nayad tako enggana isdin
ninlogiyan din namatiyanyo
ken Kristo.
8 Ngem kanega binmalo
nan bilin ay naay. Kanak
di tay id wani et getken
tako nan ikkan tako ay
mangtongpal tay il-ilaen tako
ken Jesus. Isonga id wani et
tongtongpalen tako gedan.
Et gapo isnan nangtekan
tako isna et kaneg makak-
aan nan menbolinget isnan
nemnem tako tay wada nan
mangtatanggew ken datako
ay mangipagpagtek isnan
gawis.
9 No waday mangwani en
nalawagan nan nemnemna
tay si Kristo nan solsolotena
danapay kaliliget nan ib-
ana ay mamati et baken
tet-ewa nan kankanana.
Menbolinget kayet nan
nemnemna.
10 Ngem nan manglay-
layad isnan ib-ana et siya
nan tet-ewa ay maitatapi
ken Kristo. Kaneg mentetee
isnan menpat-a. Et no
wawawawada nan ipogaw
isnan pat-a et baken nalaka
ay bomasol.
11 Ngem nan mangliliget
isnan ib-ana et kaneg
mentetetetee isnan men-
bolinget. Adina getken
nan gawis. Kanegna nan
ipogaw ay adi mangtek
isnan dad-aanena tay kaneg
kokowapen nan men-
bolinget siya.

12 An-akko, nan gapo ay
mensolatak ken dakayo et
tay napakawan nan basba-
solyo gapo isnan nateyan
Kristo ay pala ken datako.
13 Mensolatak ken dakayo
ay naam-ama tay getkenyo si
Jesu Kristo ay sigod ay wada
sapay mawada nan am-in
ay naboliw. Nan gapo ay
mensolatak ken dakayo ay
egay kaam-ama tay inabakyo
nan kagapgapowan nan am-
in ay ngawi ay si Satanas.
Mensolatak ken dakayo am-
in ay mamati ken Kristo tay
getkenyo si Apo Dios ay Ama
tako.
14 Mensolatak ken dakayo
ay naam-ama tay getkenyo
si Jesu Kristo ay maid
logina. Sigod ay wada

sapay mawada nan am-in
ay naboliw. Mensolatak ken
dakayo ay egay kaam-ama
tay napigsa nan pammatiyo
gapo isnan mangitoltoloy-
anyo ay mangnemnemnem
isnan kalin Apo Dios. Siya
di nan gapo ay inabakyo si
Satanas.

Baken Koma Nan Ngawi Ay Wada Isnan Batawa Is Nemnemnemen Nan Mamati

15 Wada nan esa ay ibagak
ken dakayo. Baken koma
nan wada isnan batawa ay
mang-ap-apos ken Apo Dios
is laylaydenyo. Tay no kaneg
todi nan ikkan nan ipogaw et
maid layadna ken Ama tako
id daya.
16 Tay nan ngawi ay
wada isnan batawa ay
kaneg nan mangkaykaytan
di ipogaw ay mang-ik-
ikkan isnan ol-olay ya nan
mangbigbigawanda isnan
adoado ay il-ilaenda ya nan
oman-anapanda is mait-
ekanda et baken si Apo
Dios is kagapgapowana nodi
magapgapo isnan batawa.
17 Dapay nan batawa ya
am-in ay ngawi ay laylayden
nan kaipoipogaw et awnitda
mamaid. Ngem nan mang-
ik-ikkan isnan kayat Apo
Dios et matagotagoda ken
Apo Dios ay eng-enggana.

Masapol Ay Adi Patiyen Nan Mamati Nan Mang-ap-apos Ken Kristo

18 Dakayo ay maibilang ay
kanegko an-ak, nganngani
ay omdan nan timpo ay oma-
liyan Kristo kasin. Dindin-
ngeyo id kasin en awnit
wada nan esay omali ay
mang-apos ken siya. Isonga
getken tako ay nganngani
ay omali tay id wani et
inmadoado nan ipogaw ay
mang-ap-apos ken siya.
19 Nan deeyda ay mang-ap-
apos ken Kristo et naitaptap-
ida ken datako id kasin ngem
baken tet-ewa ay paliso nan
pammatida isnan pammati
tako. Tay no tet-ewa ay ma-
matida ken Kristo et egayda
koma kinmaan. Ngem nan
kinmaananda et siya nan
kailasinana ay baken tet-ewa
nan pammatida.
20 Ngem bakenyo kaneg
daida. Am-in kayo et
getkenyo nan tet-ewa ay
maipanggep ken Kristo tay
intedna nan Ispirito Santo
ken dakayo.
21 Isonga baken nan adiyo
mangtekan isnan tet-ewa
is gapo ay mensolatak ken
dakayo. Nodi mensolatak
tay getkenyo no tet-ewa
nan mait-itdo wenno baken.
Ya getkenyo abes ay maid
kampot is nagapo isnan tet-
ewa ay mait-itdo.
22 Sino ngalod nan
menkamkampot? Nan
mangwani en baken si
Jesus is pinilin Apo Dios
ay awnit mentolay ay mak-
wani en Kristo et siya nan
menkamkampot. Siya nan
mang-ap-apos ken Kristo.
Adyana ay mamati ken
Kristo ay Anak Apo Dios ya
adyana gedan si Apo Dios ay

Amana.
23 Tay nan mang-ad-adi
ken Kristo et adyana gedan si
Apo Dios ay Amana. Ngem
nan mangdawat ken Kristo
ya mangipagtek isnan pam-
matina et wada abes si Apo
Dios ken siya.

24 Ipasnekyo isnan nemne-
myo nan am-in ay dindin-
ngeyo ay maipanggep ken
Kristo enggana isdin nin-
logiyan nan pammatiyo.
No siya di nan ikkanyo et
adi mamam-aid ken dakayo
si Apo Dios yas Jesus ay
Anakna.
25 Et maagtan tako is biyag
ay maid patenggana tay siya
nan esay inkalin Kristo ken
datako.

26 Inbagak ken dakayo
nan isolsolon nan ipogaw ay
mangkayat ay mang-allilaw
ken dakayo ay mangmang-
wani en baken si Jesus is
Kristo
27 ngem adi masapol ay
itdowak dakayo tay epdasyo
gintek nan osto tay inted
Kristo nan Ispirito Santo
ken dakayo et siya nan
mangisolsolo ken dakayo
isnan osto. Isolsolona
nan am-in ay masapol ay
getkenyo. Et tet-ewa am-in
nan kankanana. Isonga adi
kayo maisis-iyan ken Kristo
tay siya di nan esay insolon
nan Ispirito Santo.

28 Itoltoloyyo ay maitatapi
ken Jesu Kristo tapno maid
kabainanyo nodi men-gasing
kayo ay mang-ila ken siya
isnan kasina omaliyan.

29 Getken tako ay maid
ik-ikkan Kristo is ngawi.
Isonga getken tako abes ay
tet-ewa ay anak Apo Dios
nan ipogaw ay mangtoltolad
isnan ogalina.

3

Menbalinen Apo Dios Nan Mamati Is An-akna

1 Nemnemen tako nan
pilmi ay layad Apo Dios ken
datako. Nan kagtekan nan
layadna et nan nangpabali-
nana ken datako is an-akna.
Owen, an-ak Apo Dios datako
ay mamati ken Kristo. Ngem
nan adi mamati et adida
maawatan nan ogali tako tay
adida getken nan Ama tako
ay si Apo Dios.
2 Dakayo ay laylaydek, id
wani an-ak Apo Dios datako
ngem adi tako getken nan
am-in ay awnit tako menbali-
nan. Ngem getken tako ay
isnan omaliyan kasin Kristo
et wada nan maipalisowan
tako ken siya tay ilaen tako
ay gawis nan kanegna.
3 Isonga am-in ay ipogaw
ay mangnamnama is dana
et adida polos layden ay
mang-ikkan isnan ngawi tay
maid polos ngawi is ik-ikkan
Kristo.

Nan Tet-ewa Ay An-ak Apo Dios

4 Am-in ay maikkan ya
nemnem ay baken osto isnan
linteg Apo Dios et siya dadi
nan basol. Isonga am-in ay
bomasbasol et siya dadi nan
ipogaw ay adi mangsolot is-
nan bilin Apo Dios.
5 Ngem getken tako ay in-
mali si Kristo isnan batawa

ay matey ta mapakawan nan
basol di ipogaw ngem siya
et maid polos olay esa is ba-
solna.
6 Isonga nan mangitoltoloy
ay maitatapi ken siya et adi
mabalin ay itoltoloyna ay bo-
masbasol. Ngem no itoltoloy
nan ipogaw ay bomasbasol
et adina getken si Kristo.

7 Dakayo ay kanegko an-
ak, adi kayo madoldologan
ay mangpati isnan baken
tet-ewa tay siya na nan
tet-ewa. Nan ipogaw ay
mang-ik-ikkan isnan gawis
ay layden Apo Dios et
daida nan gawigawis ay
ipogaw. Kanegda si Kristo
ay gawigawis nan ogalina.
8 Ngem nan ipogaw ay
mangitoltoloy ay bomasba-
sol et ipogaw Satanas. Tay
basol nan sigod ay ogalin
Satanas enggana isdin gap-
gapona. Ngem inmali nan
Anak Apo Dios isnan batawa
tapno kaanena nan kabaelan
Satanas ay mangpabasbasol
isnan ipogaw.
9 Isonga adi mabalin ay
itoltoloy nan ipogaw ay bo-
masbasol no tet-ewa ay an-
ak Apo Dios daida tay awa-
tenda nan ogalin Apo Dios.
Gapo isnan nangiyanakan
Apo Dios ken daida et adi
mabalin ay itoltoloyda ay bo-
masbasol.
10 Getken tako no si Apo
Dios wenno si Satanas
nan kaanak isnan ipogaw
tay maila isnan ik-ikkana.
Baken anak Apo Dios nan
ipogaw ay mang-ik-ikkan is-
nan ngawi ya adi manglayad
isnan iib-ana ay ipogaw.

Nan Napatepateg Ay Bilin Kristo

11 Getkenyo ay masapol ay
menlinayad tako tay dindin-
ngeyo na isdin ninlogiyanyo
ay mamati.
12 Baken nan ngawi ay
ogalin Cain koma is soloten
tako. Tay sinolotna si Sa-
tanas et pinateyna nan inn-
odina gapo tay kaliligetna
nan gawis ay ogalina.
13 Isonga adi tako masmas-
daaw no kaliliget nan adi
mamati ken Apo Dios datako
tay kaneg nan ogalin Cain
nan ogalida.
14 Getken tako ay adi tako
madosdosa isnan impilno
tay wada nan balo ay biyag
ay inyalin Apo Dios ken
datako. Getken tako di tay
nan layad tako isnan iib-a
tako nan mangipagpagtek.
Ngem nan maid layadna is-
nan iib-ana et olay matatago
siya ngem kanega natey tay
nan biyag Apo Dios ay maid
patenggana et maid ken siya.
15 Tay isnan nemnem Apo
Dios, no kaliliget nan ipogaw
nan iib-ana et kanegna nan
ipogaw ay pomapatey. Et
getken tako ay maiwed
nan biyag Apo Dios ay
maid patenggana isnan
pomapatey.
16 Si Jesus et natey ta
matagotago tako ay eng-
enggana. Siya di nan
kailaan nan kinatet-ewan
nan layadna. Isonga siya
di nan gawigawis ay soloten
tako ta olay no matey tako

isnan mangbadangan tako
isnan ib-a tako et ikkan tako
no masapol.
17 Ngem nan ipogaw ay
wada am-in nan masapolna
danat ilaen nan esay ib-ana
ay kolang nan masapolna
danat adi agtan, aykena lay-
layden si Apo Dios?
18 Dakayo ay kanegko an-
ak, ipaila tako nan layad
tako isnan ib-a tako isnan
mang-ikkanan tako isnan
gawis ken daida. Siya di
nan kailasinan nan tet-ewa
ay layad. Adi omanay no
kedeng nan mangmang-
waniyam en laylaydem nan
ib-am nodi masapol ay
ipailam isnan ik-ikkam.
19 Isonga no menlinayad
tako et getken tako ay tet-
ewa nan mangsolsolotan
tako ken Apo Dios. Et
siya di nan mangipapapigsa
isnan nemnem tako ta maid
mabainan tako ken siya.
20 No mamingsan et
nemnemnemen tako ay
mangwani en waay adi
layden Apo Dios datako tay
ngawi tako. Ngem adi tako
mendowadowa koma isnan
nangiyanakan Apo Dios ken
datako. Tay nangatngato
nan nemnemna mo nan
nemnem tako. Getkena nan
am-iam-in isonga getkena ay
wada nan basol tako ngem
laylaydena kayet datako.
21 Isonga gagayyemko,
no adi mendowadowa nan
nemnem tako isnan kaan-ak
Apo Dios ken datako et maid
egyat tako ken siya.
22 Et olay no ngan nan
dawaten tako ken siya,
itedna tay patpatiyen tako
nan bilina ya kaykayat tako
ay ikkan nan mangipagasing
ken siya.
23 Et siya na nan esay
napatepateg ay bilina ken
datako. Kanana en mamati
tako isnan Anakna ay si Jesu
Kristo ya menlinayad tako ay
kaneg nan inbilin Jesus ken
datako abes.
24 Am-in ay mangsolsolot
isnan bilin Apo Dios et
mentetee ken Apo Dios
ya mentetee si Apo Dios
ken siya. Getken tako ay
mentetee si Apo Dios ken
datako tay inyalina nan
Ispirito Santona ken datako.

4

*Masapol Ay Ma-
paneknekan Nan Maitdo
Gapo Tay Adoado Nan Agin-
iisolo*

1 Gagayyemko, adi kayo
aped mamatpati isnan am-
in ay mait-itdo tay adoado
nan ipogaw ay agin-iisolo
id wani. Isonga masapol
ay paneknekanyo ay gawis
no sino nan nagapowan nan
isolsolon nan ipogaw no na-
gapo isnan Ispirito Santo
wenno isnan teken.
2 Ibagak ken dakayo nan
mangtekanyo no nan Ispir-
ito Santo wenno baken nan
mang-it-itdo ken daida isnan
it-itdoda. No kananda en tet-
ewa ay si Jesus nan pinilin
Apo Dios ay awnit mento-
lay ay makwani en Kristo ya
tet-ewa ay ninbalin siya is

ipogaw et siya di nan sol-
solo ay nagapo isnan Ispirito
Santo.
3 Ngem no kananda en
baken tet-ewa di, baken ken
Apo Dios is nagapowan nan
it-itdoda. Nodi nagapo isnan
ispirito ay mang-ap-apos ken
Kristo. Dindinngeyo nan
omaliyana isnan batawa.
Ilaenyo, inmali et, tay siya
nan mang-it-itdo isnan agin-
iisolo.
4 Dakayo ay kanegko an-
ak, an-ak Apo Dios dakayo
isonga inabakyo nan agin-
iisolo tay napigpigsa nan
Ispirito Santo ay wada ken
dakayo mo nan teken ay
ispirito ay mang-ap-apos ken
Kristo ay wada ken daida ay
baken an-ak Apo Dios.
5 Nan agin-iisolo et men-
iiso nan nemnemda isnan
iib-ada ay adi mamati ken
Apo Dios. Isonga ibagbagada
nan kaneg nan kankanan
nan adi mamati. Siya di
nan gapo ay laylayden nan
adi mamati ken Apo Dios ay
mangdengdenge ken daida.
6 Adida layden ay mang-
dengdenge isnan kankanan
tako ay an-ak Apo Dios tay
baken ipogaw Apo Dios
daida. Ngem nan ipogaw
ay mangtek ken Apo Dios et
siya dadi nan manglaylayad
ay mangdengdenge isnan
it-itdo tako. Siya nan
esay kailasinana no tet-ewa
ay nagapo isnan Ispirito
Santo wenno isnan teken ay
ispirito nan nagapowan nan
it-itdon di ipogaw. Tay no
nagapo isnan Ispirito Santo
et adyan nan ipogaw ay adi
mamati ay mangdengdenge.

Masapol Ay Menlinayad
Nan Mangsolsolot Ken Kristo

7 Dakayo ay laylaydek,
menlinayad tako tay si Apo
Dios nan nagapowan nan
layad. Tay nan ipogaw ay
manglaylayad isnan ib-ana
et siya nan anak Apo Dios ya
getkena tet-ewa si Apo Dios.
8 Ngem nan maid layadna
isnan iib-ana et adina getken
si Apo Dios tay si Apo Dios et
layad nan sigod ay ogalina.
9 Inpailana nan layadna
ken datako issan nan-
gibaaana ken Jesu Kristo
ay es-esang ay Anakna
isnan batawa tapno matey
ay pala ken datako tapno
matagotago tako ay eng-
enggana ken siya.
10 Isonga siya na nan
kagtekan nan tet-ewa ay
layadna. Tay olay maid
layad tako ken Apo Dios
issan egay tako namatiyan
ngem laylaydena kayet
datako. Isonga inbaana nan
Anakna ta matey tasiyay
mapakawan nan basbasol
tako.
11 Gagayyemko, no keg todi
nan kapigsan nan layad Apo
Dios ken datako et masapol
ay menlinayad tako abes.
12 Tet-ewa ay maid ipogaw
is makaila ken Apo Dios.
Ngem olay no adi kaila no
menlinayad tako et mentetee
siya ken datako et gomaw-
gawgawis nan layad tako
engganay maid kolangna.

13 Getken tako nan
mentetean tako ken Apo
Dios ya nan menteteana ken
datako tay inpateena nan
Ispirito Santona ken datako.
14 Dakami et inil-ilami si
Jesus. Siya di nan gapo
ay ibagbagami en inbaan
Apo Dios nan Anakna tapno
isalakana am-in ay ipogaw
isnan batawa tapno adida
madosa isnan impilno no
mamatida ken siya.
15 Isonga no mamati ya
ipagtek nan ipogaw ay si Je-
sus nan Anak Apo Dios et
mentetee ken Apo Dios ya
mentetee si Apo Dios ken
siya.
16 Getken tako ya taltalken
tako nan layad Apo Dios ken
datako. Managlayad si Apo
Dios tay siya di nan sigod ay
ogalina. Isonga nan ipogaw
ay managlayad et itoltoloyna
ay mentetee ken Apo Dios
ya mentetee si Apo Dios ken
siya.
17 Isonga mataptaptapiyan
nan layad tako ken siya eng-
ganay ostoosto tapno maid
egyat tako ken siya isnan
agew ay mangbanagana ken
datako ay ipogaw tay wada
nan maiyisowan tako ken
siya isnan managlayadan
tako.
18 Tay no ostoosto nan
layad tako ken Apo Dios
et adi mabalin ay omegyat
tako ken siya. Tay nan
layad ay maid kolangna et
adi mabalin ay matapiyan is
egyat. Isonga no omegyat
nan ipogaw ken Apo Dios
et siya nan kailasinana ay
kolang nan layadna tay om-
egyat gapo isnan mangnem-
nemnemana isnan dosa.
19 Nan gapo ay mabalin
ay managlayad tako et tay
inmona nan layad Apo Dios
ken datako.
20 Ngem no kanan nan
ipogaw en laylaydena si Apo
Dios dapay no kaliligetna
nan ib-ana ay ipogaw et
menkamkampot siya. Tay
no maid layadna isnan iib-
ana ay il-ilaena et am-amed
si Apo Dios is adina layden
tay adina iilan.
21 Dapay nan esay bilin
Apo Dios ken datako et
kanana en no laylaydem
si Apo Dios et masapol ay
laylaydem abes nan iib-am
ay ipogaw.

5

*Nan Kailasinan Nan Tet-
ewa Ay Layad*

1 Nan ipogaw ay mamati
ay si Jesus nan inbaan Apo
Dios ay makwani en Kristo
et daida nan an-ak Apo Dios.
Ya am-in ay manglaylayad
isnan Ama, laylaydena abes
nan an-akna.
2 Isonga no laylayden tako
si Apo Dios ya tongtongpalen
tako nan bilbilina, getken
tako ay laylayden tako abes
nan iib-a tako ay an-akna.
3 No tongtongpalen tako
nan bilbilin Apo Dios et
siya nan kailaan nan kinatet-
ewan nan layad tako ken
siya. Ya nan bilbilina et
baken naligat ay matongpal.

4 Tay no anak Apo Dios
sik-a, makaabakka isnan am-
in ay wada isnan batawa ay
mang-ap-apos ken Apo Dios.
Aytay dakan makaabak? Tay
gapo isnan pammatim ken
Jesu Kristo.
5 Tet-ewa di tay kedeng
nan mangpati ay si Jesus nan
Anak Apo Dios is makaabak
isnan am-in ay wada isnan
batawa ay mang-ap-apos ken
Apo Dios.

Nan Mangpaneknek Ay Anak Apo Dios Si Jesus

6-8 Isnan inmaliyan Jesu
Kristo isnan batawa et wada
nan tolo ay nangipagtek
ay tet-ewa ay Anak Apo
Dios siya. Naila isnan
ninpabonyagana ken Juan.
Baken kedeng nan nin-
pabonyagana is nailaana
ay Anak Apo Dios siya
nodi naila abes isnan
nateyana. Ya nan maikatlo
ay nangipagtek et nan
Ispirito Santo et tet-ewa am-
in nan kankanana. Paliso
nan inpagtekda ay tolo ay
maipanggep ken siya.
9 Kankanan Apo Dios
en Anakna si Jesus. No
patiyen tako nan kankanan
di ipogaw isnan mangiba-
gaanda isnan getkenda et
am-amed nan kinwanin Apo
Dios is patiyen tako koma tay
napatpateg nan kankanana
mo nan kankanan nan
ipogaw.
10 Isonga nan ipogaw
ay mamati ay si Jesus
nan Anak Apo Dios et
likliknaena nan katet-ewan
nan patpatiyena. Ngem
no adi patiyen nan ipogaw
nan kinwanin Apo Dios ay
maipanggep isnan Anakna
et kanegna kankanan en
menkamkampot si Apo Dios.
11 Tay kinwanin Apo Dios
en intedna nan biyag ay
maid patenggana ken datako
ay mamati et si Jesus ay
Anakna nan nagapowana.
12 Isonga nan ipogaw ay
mentetean Jesus gapo isnan
pammatina et matagotago
siya ken Apo Dios ay eng-
enggana. Ngem no adi ma-
mati ken Jesus et adi maka-
ganab isnan biyag ay naay.
13 Insolatko dana ken
dakayo ay mamati isnan
Anak Apo Dios ta ostoosto
nan mangtekanyo ay ginan-
abyo nan biyag ay maid
patenggana.
14 Ya adi tako mabain
ay mendawat ken siya tay
getken tako ay dengngena
no nan ostoosto ay gawis ken
siya nan dawaten tako.
15 Et no dengngena nan
dawdawaten tako et getken
tako ay awnitna ited.

Nan Tap-in Nan Gawis Ay Masolot

16 Naay pay nan esay
ibagak. No ilaem nan
esay ib-am ay bomasbasol
dakat ilowalowan ta ited
Apo Dios nan tet-ewa ay
biyag ken siya. Ilowalowam
siya malaksig no ikkana
nan esay basol ay mangyey
ken siya isnan dosa ay
maid patenggana. Tay no
siya di nan ikkana et adi
kabaelan nan lowalom ay
mangbadang ken siya.

17 Am-in ay maikkan ay
baken gawis et basol dadi.
Ngem baken nan am-in
ay basol is mangyey isnan
ipogaw isnan dosa ay maid
patenggana.
18 Getken tako ay nan nin-
balin is an-ak Apo Dios et
adida itoltoloy ay bomasba-
sol tay si Jesus ay Anak Apo
Dios ay ninbalin is ipogaw
et siya nan mang-ay-ayowan
ken daida. Adi makaala si
Satanas ay mang-amis ken
daida.
19 Ngem am-in ay ipogaw
ay adi mamati ken Kristo
et napigsa nan kabaelan Sa-
tanas ken daida. Ngem gawis
tay gegetken tako ay ipogaw
Apo Dios datako.
20 Getken tako gedan ay
ninbalin is ipogaw nan Anak
Apo Dios et intedna ken
datako nan osto ay nemnem
tapno getken tako nan tet-
ewa ay Dios. Maitatapi tako
ken siya ya ken Jesu Kristo
ay Anakna. Et si Apo Dios
nan tet-ewa ay Dios ay ka-
gapowan nan biyag ay maid
patenggana.
21 Isonga dakayo ay
kanegko an-ak, adi kayo
mamatpati isnan kompolmi
ay baken tet-ewa ay Dios.

Nan Maikadwa ay Solat Juan

Nan Maipanggep Isnan Solat

Nan maikadwa ay solat Juan et insolatna isnan kanana en laylaydena ay in-ina ya nan an-akna. Waay nan kayatna ay kanan et nan esay madagdagopan di mamati. Nan kapatgan ay ibagbagana isnan solatna et menlinlinayadda koma ya adida koma solsoloten nan kankanan nan agin-iisolo.

Nan wada isna:

Login nan solat 1-3
Nan kinapateg nan layad 4-6
Pamagbaga maipanggep isnan baken osto ay mait-itdo 7-11
Kombos nan solat 12-13

1 Sak-en si Juan ay esay am-ama ay mangipangpango is-nan ipogaw ay mangsolsolot ken Jesu Kristo. Mensolatak ken sik-a ay in-ina ay pinilin Apo Dios ya isnan an-akmo gedan.

Tet-ewa nan layadko ken dakayo. Et bakenak kedkedeng is manglaylayad ken dakayo nodi am-in ay ipogaw ay mangtek isnan tet-ewa ay maipanggep ken Jesu Kristo.

2 Menlinlinayad tako tay getken tako nan tet-ewa ay maipanggep ken Kristo ay adi makak-aan isnan nem-nem tako ay eng-enggana.

3 Gapo tay inpasnek tako isnan nemnem tako nan tet-ewa ay maipanggep ken Kristo ya laylayden tako nan iib-a tako et it-ited Apo Dios ay Ama yas Jesu Kristo ay Anakna ken datako nan gawigawis ay badangda. Maseg-angda ken datako dadapay paspasingpaen nan nemnem tako.

4 Men-galalasingak tay getkek nan mangsolsolotan nan tapin di an-akmo isnan tet-ewa ay maipanggep ken Jesus ay kaneg nan inbilin Apo Dios ay Ama tako.

5 Ngem wada kayet nan laydek ay kanan ken dakayo en masapol ay menlinayad tako. Baken balo ay bilin na nodi nabayag tay gintek tako isdin ninlogiyan nan na-matiyan tako.

6 Siya na nan ikkan tako ta maila nan manglaydan tako isnan iib-a tako. Masapol ay tongtongpalen tako nan bilin Apo Dios. Dinngeyo id kasin nan esay bilina ay mangmangwani en menli-nayad tako.

7 Masapol ay soloten tako ay gawis nan bilin Apo Dios tay id wani naiwalas nan adoado ay ipogaw ay mensogsogsog ay men-it-itdo. Menkamkampotda tay kankananda en egay ninbalin si Jesu Kristo is tet-ewa ay ipogaw isnan inmaliyana isnan batawa. Ngem daida nan mangsol-solot isnan apon nan mang-ap-apos ken Kristo.

8 Makailanyo ta adi
makak-aan ken dakayo nan
ginanabyo ay nagapo isnan
oblami ay nangibagbaga
ken dakayo isnan gawis ay
damag. Gawis no awnityo
ganaben nan am-in ay kayat
Apo Dios ay ited ken dakayo.
9 Nan ipogaw ay mang-it-
itdo is teken ay adi maiyiso
isnan insolsolon Jesu Kristo
et adina getken si Apo Dios.
Baken siya is diosna. Ngem
no solsoloten nan ipogaw
nan insolsolon Kristo et
mentetee siya ken Apo Dios
ay Ama ya isnan Anakna
abes.
10 Isonga no waday omey
ken dakayo is teken nan isol-
solona et adiyo ipaspasgep
isnan baeyyo. Olay adiyo
komkomostaen.
11 Tay no ikkanyo di, kan-
egyo badangan siya isnan
ngawi ay ik-ikkana.
12 Adoado pay nan kayatko
ay kanan ken dakayo isnan
solat ay naay ngem mas gag-
awis samet no matotya tako.
Kayatko ay pasyalen dakayo
ta matotya tako ay gawis ta
maanay nan gasing tako tay
men-inila tako dadlo.
13 Inpaw-it nan an-ak nan
besatmo ay babai ay pinilin
Apo Dios gedan nan gawis ay
pakomostada ken dakayo is-
nan solat ay naay. Kedengna
is mabalinko ay ibaga.

Nan Maikatlo ay Solat Juan

Nan Maipanggep Isnan Solat

Nan maikatlo ay solat Juan et insolatna isnan esay mangipangpango isnan mamati ay si Gayo. Daydayawena si Gayo gapo isnan gawis ay nangbadbadangana isnan mamati ya am-amed isnan nangbadbadangana isnan men-it-itdo isnan kalin Apo Dios. Ibagbagana gedan ken siya ay masapol ay makailanda ta adida solsoloten nan ngawi ay ogalin nan am-ama ay kangadan is Diotrefes.

Nan wada isna:
Login nan solat 1-4
Maidaydayaw si Gayo 5-8
Nan ngawi ay inik-ikkan Diotrefes 9-10
Nan gawis ay inik-ikkan Demetrio 11-12
Kombos nan solat 13-15

1 Sak-en si Juan ay nagapowan nan solat ay naay. Sak-en nan esay am-ama ay mangipangpango isnan mamati ken Kristo. Mensolatak ken sik-a Gayo ay tet-ewa ay laylaydek.

2 Gayyemko, getkek ay dadama nan pammatim. Isonga ilol-owalowak sik-a ta gawis nan biyagmo ya pomipigsa nan awakmo ay kaneg nan kapigsan nan pammatim.

3 Dadama nan gasingko isnan nangdengngak isnan gawigawis ay ik-ikkam. Inbagan nan iib-am ay mamati ay inmali isna nan gawis ay mangsolsolotam isnan tet-ewa ay maipanggep ken Kristo.

4 Maid teken is kagagawisan ay gasingko nodi nan mangdengngak ay solsoloten nan an-akko nan tet-ewa ay maipanggep ken Jesu Kristo.

5 Ibagak ken sik-a ay gayyemko en gawigawis nan mangbadbadangam isnan iib-am ay mamati tay olay no adim getgetken daida et badbadangam daida kayet.

6 Inbagada isnan mamati isna nan pilmi ay layadmo ay inpailam ken daida. Gawigawis no itoltoloymo ay mang-ik-ikkan is dasa. Itedmo nan masapolda isnan enda men-itdowan. Badangam daida ay paliso isnan kayat Apo Dios ay ikkam.

7 Tay om-omeyda ay mangibagbaga isnan maipanggep ken Kristo et adida omal-ala is masapolda isnan ipogaw ay adi mamati.

8 Isonga masapol ay datako ay mamati nan mangbadang ken daida tapno maitapi tako isnan gawis ay ikkanda ay pala ken Kristo.

9 Wada nan insolatko ken dakayo ay mamati issa ngem egay patiyen Diotrefes tay adi mamati isnan kalebbengak ay menpangpango. Nodi laydena no siya nan mangipangpango issa.

10 No omeyak issa et awnitak ibaga ken dakayo ay ma-

mati nan am-in ay ngawi ay
ik-ikkana. Ap-aposena sak-
en ay mangmangwani en
ngawiyak. Baken kedeng
dana is ngawi ay ik-ikkana
nodi adina sangailiyen nan
iib-a tako ay mamati ay omey
isnan iliyo. Ya iyadina abes
nan kailiyanyo ay mangsan-
gaili ken daida. Danapay ipa-
bala daida isnan simbaanyo
no ikkanda na.
11 Gayo ay gayyemko, adim
solsoloten nan ngawi ay keg
todi. Nodi solotem nan gawis
tay nan mang-ik-ikkan isnan
gawis et siya nan anak Apo
Dios. Ngem nan ipogaw ay
mang-ik-ikkan isnan ngawi
et maid polos getkena isnan
maipanggep ken Apo Dios.
12 Si Demetrio pay et
adoado nan mangmangwani
en gawigawis siya. Sak-
en abes, ibagbagak nan
kagawis nan ogalina et
getkem ay maid kampot
isnan kankanak. Nan esay
mangpanpaneknek isnan
kagawisna et nan ik-ikkana
tay mamagtek issa nan gawis
ay ogalina.
13 Adoado pay nan kayatko
ay ibaga ngem gag-awis no
baken isnan solat.
14 Sapay koma ta adi
mabayag nan awnitak mang-
ilaan ken sik-a ta esata
mentoya ay gawis.
15 Sapay koma ta men-
toltoloy nan nasingpa
ay biyagmo. Am-in ay
gagayyemmo ay omili isna et
intapida nan pakomostada.
Komosta abes isnan am-iam-
in ay gagayyem tako issa.

Nan Solat Judas

Nan Maipanggep Isnan Solat

Nan solat ay nagapo ken Judas ay esay besat Santiago et insolatna tasiyay bagbagaana nan mamati ta makaililanda nan baken osto ay mait-itdo ay init-itdon nan agiaginmamati. Nan aptiaptik ay solat ay naay et palpalison nan ibagbagan nan maikadwa ay solat Pedro. Ibagbagana ay masapol ay itoltoloy tako ay mangpatpati isnan tet-ewa ay mait-itdo ay nagapo ken Apo Dios. Tay siya nan ostoosto ay layden Apo Dios ay soloten di ipogaw.

Nan wada isna:

Login nan solat 1-2
Nan ogali ya nan mait-itdo ya nan awnit dosan nan agin-iisolo 8-16
Pamagbaga tapno itoltoloy nan mamati ay mangsolot isnan osto 17-23
Lowalona ay menbindisyon 24-25

Nan Login Nan Solat

1 Sak-en si Judas ay esay baan Jesu Kristo ya besat Santiago ay mensolat ken dakayo ay inayagan Apo Dios tapno mamati kayo ken Kristo. Laylayden nan Ama tako ay si Apo Dios dakayo ya banbantayana dakayo tapno maitoloy ay gawis nan pammatiyo engganay kasin omali si Jesu Kristo.

2 Sapay koma ta maam-amamed nan mangliknaanyo isnan seg-ang, layad ya natalna ay nemnem ay magapgapo ken Apo Dios.

Nan Ik-ikkan Nan Agin-iisolo

3 Gagayyemko, nan pilmi ay kayatko ay ibaga koma ken dakayo isnan solat ay naay et nan maipanggep isnan maisalakanan tako am-in ay mamati ken Kristo. Ngem gapo tay wada nan agin-iisolo id wani et baken di is itoloyko ay ibaga ken dakayo. Nodi ibagak en masapol ay salaknibanyo nan tet-ewa ay solsolo ay maipanggep ken Kristo ay intalek Apo Dios isnan mamati tay adi kabalin ay masokatan.

4 Kanak na tay wada nan ipogaw ay maid polos nemnemda ken Apo Dios ay maitaptapi ken datako. Egayda inpaila nan tet-ewa ay wada isnan nemnemda isnan naitapiyanda ken datako. Ngem sinokatanda nan tet-ewa ay maipanggep isnan mangpakawanan Apo Dios isnan basbasol di ipogaw tay kananda en mabalin ay ikkan nan mamati nan kompolmi ay ol-olay ay kayatda tay epdas napakawan nan basbasolda. Dinokoganda nan es-esa ay Apo tako ay si Jesu Kristo. Ngem epdas naisolat id sangadom nan madosaanda.

5 Ipanemnemko ken dakayo nan epdasyo gintek tapno nemnemenyo nan

dosan nan ipogaw ay adi
mangpati ken Apo Dios.
Getkenyo met nan inommat
id kasin ay olay insalakan
Apo Dios nan am-in ay Judio
isnan nangipakaanana ken
daida id Egipto ngem idi
wada ken daida nan adi
mangpati ken siya danat
dosaen daida ay mangpatey
ken daida.
6 Ya nan aanghel gedan
ay nangtaynan isnan osto ay
menteteanda ya lebbengda
et inbalod Apo Dios daida ay
nangipaey ken daida isnan
menbolinget engganay om-
dan nan agew ay banagena
nan am-in ta madosada.
7 Dinosan Apo Dios gedan
nan iSodoma ya iGomora ya
nan ipogaw isnan tapin di il-
ili ay naisasag-en. Pinateyna
daida gapo isnan ngawi ay
inik-ikkanda tay nan lalalaki
ken daida et nan iib-ada ay
lalalaki nan binigawanda
ay asawaen. Kaneg nan
nang-adyan nan aanghel
ay mang-ikkan isnan osto
ay lebbengda et siya nan
kaneg abes nan inikkan
nan iSodoma ya iGomora
ay nang-adi isnan osto ay
maikkan. Nan nangpoowan
Apo Dios ken daida ya nan il-
ilida et siya nan nangipagtek
ay dosaen Apo Dios nan
mang-ik-ikkan isnan ngawi.
8 Ngem san deeyda ay agin-
iisolo et itoltoloyda kayet
ay mang-ikkan isnan ngawi
ay kaneg nan inik-ikkan
din iSodoma. Kega maid
nemnemda isnan mangpat-
patiyanda isnan baken tet-
ewa. Maid anyaman nan
kinababailoda. Adyanda ay
mangpati isnan nangatngato
mo daida. Olay nan aanghel
et padadangiwanen nan
agin-iisolo daida.
9 Dapay nan kangatowan
ay anghel ay si Miguel et
maid keg todi is inik-ikkana.
Tay isdin ninsinopyatanda
ken Satanas ay maipanggep
isnan awak nan natey ay si
Moses et maid kinkinwanina
is ngawi ken siya. Nodi kin-
wanina en, “Si Apo Dios nan
kigad ay mangsopla ken sik-
a.”
10 Ngem nan naayda ay
ipogaw, awan, padadangi-
wanenda am-in ay adida
getken ya maawatan.
Apedda ik-ikkan nan kom-
polmi ay kayatda ay kaneg
nan animal. Et siya nan
awnit madosaanda ay eng-
enggana.
11 Awnit mendalalagsen
nan dosada tay toltoladenda
nan ogalin din si Cain
ay nang-adi isnan inbilin
Apo Dios ken siya. Ik-
ikkanda abes nan kaneg
nan basol din si Balaam
tay nemnemnemenda ay
pilmi nan bomaknanganda
isonga nan ol-olay nan
ik-ikkanda. Adyanda ay
mangpati isnan nangatngato
mo daida ay kaneg nan
inikkan Core id kasikasin.
Isonga nabanagda gedan ay
kaneg Core ay madosa ay
omey isnan impilno.
12 Nan naitapiyanda ken
dakayo isnan makikikananyo
isnan simbaanyo et adi

maibagay. Kega nailaok
nan nalogit isnan nadalos
tay maid bainda ken dakayo
ya ken Apo Dios. Apedda
bokbokodan nan kagawisan
ay makan. Maid paayda ay
kaneg nan liboo ay maid
itedna is odan ay itaytayaw
di dagem wenno kanegda
nan kaiw ay adi bomgas
isnan timpo ay bomgasanda.
Kanegda namin dowa ay
natey tay nateyda isnan
kamaid begasda dadat mag-
abot et maamko.
13 Kegda abes nan dakkel
ay dalloyon isnan baybay
tay kaneg nan kailaan nan
kadodogis isnan osabna et
kanegna abes nan kailaan
nan ngawi ay ogalida. Ya
kanegda nan talaw ay aped
menlawlawlaw ay maid osto
is menteanda isonga maid
ibadangda. Isonga awnit
ipa-ey Apo Dios daida isnan
menbolilinget tapno isdi nan
menteanda ay eng-enggana.
14 Wada nan inpabagan
Apo Dios id sang-adom
ken Enoc ay naikapito ay
pangapon din si Adam ay
maipanggep isnan deeyda ay
agin-iisolo. Kinwanina en,
“Ilaenyo, awnit omali si Apo
Dios et makkey ken siya nan
kalibolibo ay aanghelna.
15 Omali ay mangbanag is-
nan am-in ay kaipoipogaw
et ipagtekna isnan nang-adi
ay mangpati ken siya ay
getkena nan am-in ay ngawi
ay inik-ikkanda ya kinkin-
wanida ay nang-ap-apos ken
siya isonga dosaena daida.”
Siya dadi nan inbagan Enoc
id kasikasin.
16 Nan ipogaw ay ibagba-
gak isna et daida nan man-
aglili ay menmotmotmot.
Ik-ikkanda nan ol-olay ay
kaykayatda dadapay men-et-
etek. It-it-ekda nan tapin di
ipogaw tapno makaalada is
kayatda ay alaen.
17 Ngem dakayo ay
gagayyemko, masapol ay
adiyo kalkalingkingan nan
inbagbagan nan aapostolis
Jesu Kristo ay Apo tako.
18 Inbagada ken dakayo
en isnan maodi ay timpo et
omali nan ipogaw ay mangi-
padadangiwan isnan gawis.
Ipapatida ay mang-ikkan is-
nan ol-olay ay kayat nan
awakda.
19 Nan naayda ay ipogaw et
kedkedeng nan wada isnan
batawa is nemnemnemenda.
Maid polos ken daida nan
Ispiriton Apo Dios. Masis-
iyan nan nemnem di ma-
mati gapo isnan kankanan
san deeyda ay agin-iisolo.

Nan Gawis Ay Masapol Ay Ikkan Nan Mangsolot Ken Kristo

20 Ngem dakayo ay
gagayyemko, baken koma
dadi is ik-ikkanyo. Nodi
taptaptapiyanyo nan
mangtekanyo isnan gaw-
igawis ay patpatiyenyo ay
maipanggep ken Apo Dios.
Menpabadang kayo isnan
Ispirito Santo isnan men-
lowalowanyo tapno gawis
nan lowaloyo.
21 Baken koma nan mangi-
paaddawi ken dakayo isnan
layad Apo Dios is ikkanyo.

Anosanyo ay mangses-eed isnan makiteean tako ay eng-enggana ken Jesu Kristo ay Apo tako tay siya nan awnitna ited gapo isnan seg-angna.

22 Maseg-ang kayo isnan mendowadowa nan nem-nemna ta ipapigsayo nan pammatida.

23 Isnan ipogaw ay pagis-tay madosa isnan dosa ay maid patenggana gapo tay adida mamati et ibagayo nan gawis ay damag ay maipanggep ken Kristo tapno maisalakanda no mamatida. Dat no mamatida et kanegyo insalakan daida isnan apoy. Isnan tapin di managbasol ay adi polos mamati et masapol ay seg-anganyo daida ngem adyanyo nan ngawi ay ik-ikkanda. Ya makailanyo modatya maitapi kayo ay bomasol.

Si Apo Dios Nan Kanga-towan

24-25 Sapay koma ta ma-dayaw ay eng-enggana nan es-esang ay Dios ay si Apo Dios ay nangisalakan ken datako gapo isnan inikkan nan Apo tako ay si Jesu Kristo. Kabaelana ay mangsalsalaknib ken dakayo ta adiyo ik-ikkan nan ngawi. Et awnitna ipatakdeg dakayo ay maid kadelawanyo isnan sagangna. Isonga awnit dadama nan gasing tako. Sapay koma ta si Apo Dios nan kangatowan isnan nemnem di ipogaw. Gawis no getken nan ipogaw am-in ay siya nan manakabalin ay Alin nan am-in enggana isdin damodamo ya eng-enggana. Tet-etet-ewa am-in dana.

Nan Inpagtek Apo Dios ken Juan

Maipanggep Isnan Liblo

Nan inpailan Kristo ken Juan maipanggep isnan awnit ommat et naisolat isdin timpo ay napalpaligatan nan mamati gapo isnan nangsolsolotanda ken Jesus. Nan kapatgan ay layden nan nangisolat ay ibaga et ta ipapipigsana nan nemnemda ta adida kalkalingkingan nan gawis ay namnamada ta siya di nan mangbadang ken daida ay mangitoltoloy ay mangsolot isnan patpatiyenda olay mapalpaligatanda.

Nan adoado ay wada isnan naay liblo et nan inpaililan Apo Dios ken Juan ay wada nan kaiyaliganda am-in. Waay maawatan nan ipogaw isdin timpon Juan nan kayatda ay kanan ngem id wani naligaligat ay maawatan. Nadoblidobli ay naibagbaga nan naipagtek isna ngem nateketeken nan inikkana ay nangipagtek.

Olay naligat ay magtek nan am-in ay kayatna ay kanan ngem nalaka ay maawatan nan kapatgan ay ipailana et siya nan awnit mangkaanan Apo Dios isnan am-in ay mangbosboso ya mang-apapos ken siya. Ya nan esa pay et gapo ken Kristo awnit maligalowan is gawigawis nan am-in ay mamati ken siya ay adi mangtaytaynan isnan pammatida olay ngan nan ommat ken daida. Et makiteteteeda ken Apo Dios ay eng-enggana isnan balo ay batawa ay awnitna sapowen.

Nan wada isna:

Login nan solat 1:1-8
Nan damo ay naipaila ya nan pito ay solat isnan pito ay paggimongan di mamati 1:9-3:22
Nan nalololon ay papil ay wada nan pito ay pilkatna 4:1-8:1
Nan pito ay tanggoyob 8:2-11:19
Nan dragon ya nan dowa ay kaeegyat 12:1-13:18
Nan nateketeken ay napailila 14:1-15:8
Nan pito ay malakong ay liget Apo Dios 16:1-21
Nan nadadaelan id Babilonia ya nan naabakan nan am-in ay boson Apo Dios 17:1-20:10
Nan mangbanagan Apo Dios isnan am-in isnan kaodiyan ay agew 20:11-15
Nan mangpabalowan Apo Dios isnan am-in 21:1-22:5
Kombos nan solat 22:6-21

Nan Login Nan Solat

1 Nan wada ay naisolat isnan liblo ay naay et nan inpagtek Jesu Kristo ken saken ay esay baana ay kangadan is Juan. Inpabagan Apo Dios ken Jesus tapno getken nan ipogawna nan nganngani ay ommat. Et siya nan inikkana tay inbaana

nan esay anghelna ay mangi-
pagtek is dana ken sak-en.
2 Isonga insolatko nan am-
in ay inpailana ken sak-en.
Et siya dana nan osto ay
kalin Apo Dios ay inpagtek
Jesu Kristo ken sak-en.
3 Men-gasing nan man-
gibasa isnan naay ay
naipagtek ay awnit ommat
ta dengngen nan iib-ana
ya men-gasing gedan nan
mangidnge isnan naisolat
isna. Tay adi mabayag dat
ommat dana.
4-6 Nan mangipaw-itak is-
nan solat ay naay et omey is-
nan mamati ken Apo Dios ay
mentetee isnan pito ay ili ay
tapin di ili isnan probinsiya
ay Asia.

Sapay koma ta liklik-
naenyo nan gawis ay layad
ya anos ya natalna ay
nemnem ay magapgapo ken
Apo Dios ya nan Ispiritona
yas Jesu Kristo. Si Apo Dios
et mawawawada ay maid
logina wenno patenggana.
Nan Ispiriton Apo Dios ay
wada isnan sagangna et
pito nan mangipailaana
isnan panakabalin Apo Dios.
Si Jesu Kristo et siya nan
matalek ay mangpaneknek
isnan maipanggep ken Apo
Dios. Siya gedan nan damo
ay natago kasin ay adi
katkatey et siya gedan nan
Apon am-in nan apo isnan
naay ay batawa. Sapay koma
ta siya nan madaydayaw
ya mentoltolay ay enggana.
Pilmi nan layadna ken
datako. Sinakbotna datako
isnan basbasol tako gapo
isnan nateyana. Intap-
ina datako isnan awnitna
mentolayan et ninbalinena
datako is mensilsilbi ken
Amana ay Apo Dios ay
kaneg nan ninsilsilbiyan nan
papadin di Judio ken Apo
Dios.
7 Nemnemen tako nan
naay, tet-ewa ay awnit
somagong si Jesus isna ay
maikawit isnan liboo. Awnit
ilaen nan am-in ay ipogaw
siya. Olay din nangdoy-
ok ken siya isnan nateyana
et awnitda gedan ilaen.
Awnit kasiaadawag am-in ay
ipogaw isnan batawa gapo
isnan egyatda ken siya. Tet-
etet-ewa na.
8 Nan es-esa ay man-
akabalin ay Dios ay
wawawawada ay maid
logina wenno patenggana et
kankanana en, “Sak-en nan
nangwada isnan am-in ay
wada et sak-en gedan nan
awnit mangkombos isnan
am-in.”

Nan Inpailan Jesu Kristo Ken Juan

9 Sak-en si Juan ay esay
besatyo ay mamati. Gapo
isnan pammati tako et ib-ak
dakayo ay mang-an-anos is-
nan mapalpaligatan tako ya
isnan maitapiyan tako ken
Jesus isnan mentolayana.
Nan inommat ken sak-en et
insiyan nan adi mamati sak-
en ay mangipaey ken sak-en
id Patmos ay ili ay liniliwes
di baybay. Inikkanda di gapo
isnan nangibagbagaak isnan
kankanan Apo Dios ya nan
mait-itdo ay inpagtek Jesu
Kristo.

10 Ngem isnan esay agew
ay Domingo et kinapet nan
Ispiriton Apo Dios sak-en
daket dengngen nan napigsa
ay kali isnan dodokogek ay
kaneg tanggoyob.
11 Kinwanina en, “Iso-
latmo nan awnitmo il-ilaen
ya dengdengngen ta ipa-
eymo isnan mamati ay
madagdagop isnan naay
ay pito ay ili; id Efeso,
id Esmirna, id Pergamo,
id Tiatira, id Sardis, id
Filadelfia ya id Laodicea.”
12 Idi ninligosak ay mang-
ila isnan mangtoytoya ken
sak-en daket ilaen nan pito
ay balitok ay maig-igwaan di
silaw.
13 Isnan tetengaenda et
wada nan kaneg ipogaw ay
ninbabado is naisasagayad
ya nangisasadley is nababal-
itokan ay galot.
14 Nan bookna et mapo-
lapolaw ay kaneg nan kapo-
lawan ay kapes. Et menkilil-
imat nan matana ay kaneg
apoy.
15 Nan sikina et mensilsi-
langda ay kaneg nataneg ay
gambang ay nalaslalaslasan.
Nan kalina et kanega men-
genggengaas is menpeypey-
as ay dakkel ay danom.
16 Et wada nan pito ay
talaw isnan kanawan ay
ledengna et wada gedan nan
bomalbala isnan topekna ay
kaneg gamig ay dowa nan
tademna ay napalipalid. Et
somili nan angasna ay kaneg
nan agew isnan kag-aw.
17 Isnan nang-ilaak ken
siya et natokangak isnan
sasagangena ay kanegak
natey gapo isnan egyatko.
Ngem danat ig-en nan
makanawan ay ledengna
ken sak-en ay mangwani en,
“Adika omegyat tay sak-en
na. Sak-en nan nangwada
isnan am-in ay wada et sak-
en gedan nan mangkombos
isnan am-in.
18 Matatatatagowak tay
olay no nateyak id kasin
ngem kasinak natago et
mawawawadaak ay eng-
enggana. Sak-en gedan nan
kalebbeng isnan mateyan di
ipogaw ya isnan pagbalodan
nan ab-abiikda ay makwani
en Hades.
19 Isonga isolatmo nan am-
in ay ipailak ken sik-a ay om-
ommat id wani ya nan om-
ommat is kasin.
20 Nan pito ay talaw ay
iilaem isnan makanawan ay
ledengko ya nan pito ay bali-
tok ay maig-igwaan di silaw
et ipagtekko ken sik-a nan
kayatda ay kanan. Nan pito
ay talaw et daida nan pito ay
mangipangpango ya mang-
banbantay isnan mamati is-
san deey ay pito ay ili. Nan
pito abes ay maig-igwaan di
silaw et daida nan mamati
ay madagdagop ay mangday-
dayaw ken Apo Dios issan
pito ay ili.” Siya dana nan
kalina ken sak-en.

2

Nan Pamagbaga Isnan Mamati Id Efeso

1 Danat ibaga nan isolatko
isnan mangipangpango is-
nan mamati id Efeso. Et

kanana en, “Sak-en ay ma-
manggen isnan pito ay ta-
law isnan makanawan ay
ledengko ya wawawawada
isnan tengan di pito ay bali-
tok ay maig-igwaan di silaw
et siya na nan ibagak ken
dakayo.
2 Getkek am-in nan ik-
ikkanyo. Isonga getkek ay
ipakpakatyo ay mang-ik-
ikkan isnan oblayo ay pala
ken sak-en ya nan anosyo
ay mangitpe isnan ligat.
Getkek abes ay ad-adyanyo
nan ngawi ay ipogaw
tay pinanpaneknekanyo
nan mangmangwani en
apostolisda et getkenyo ay
menkamkampotda.
3 Getkek gedan ay naanos
kayo tay olay no mapal-
paligatan kayo gapo isnan
pammatiyo ken sak-en et
adiyo dokdokogan nan pam-
matiyo.
4 Ngem wada nan adiyak
layden ay ik-ikkanyo et siya
na. Naat-atikan nan layadyo
ken sak-en ay baken kaneg
din damdamo.
5 Isonga nemnemenyo pod
kasin nan kaneg san layadyo
isdin damo ta ibabawiyo
nan ik-ikkanyo id wani ta
solotenyo din inik-ikkanyo
id kasin. Tay no adyanyo
ay dokogan nan basbasolyo
et awnitak omey dosaen
dakayo ay mangkaan ken
dakayo isnan lombeng ay
menteanyo.
6 Ngem wada pay nan
gawis ay ik-ikkanyo tay
kaseselatyo nan ik-ikkan
nan ipogaw ay makwani
en Nikolaita ay mang-it-
itdo isnan baken tet-ewa ay
adiyak gedan layden.
7 No waday ingayo dakayot
idnge pod nan ibagbagan
nan Ispiriton Apo Dios is-
nan mamati ay madagdagop
ay mangdaydayaw ken sak-
en isnan il-ili. Kanana en,
‘Nan adi mangipalobos ay
abaken Satanas siya et it-
edko nan kalebbengana ay
mangan isnan begas di kaiw
ay mang-ited is biyag ay
maiwed patenggana ay to-
motobo isnan kad-an Apo
Dios.’ ”

Nan Pamagbaga Isnan Mamati Id Esmirna

8 Danat ibaga abes nan iso-
latko isnan mangipangpango
isnan mamati id Esmirna.
Kanana, “Sak-en ay nang-
wada isnan am-in ay wada
ya mangkombos isnan am-
in ya natey ay natago kasin
et siya na nan ibagak ken
dakayo.
9 Gegetkek nan na-
palpaligatanyo ya nan
kakodokodoyo ngem nan
katet-ewana et baknang
kayo gapo isnan pammatiyo
ken sak-en. Getkek gedan
nan ngawi ay kankanan nan
tap-in di Judio ay mang-ap-
apos ken dakayo. Apedda
kankanan en ipogaw Apo
Dios daida gapo tay Judioda
ngem nan tet-ewa et ipogaw
Satanas daida tay adyanda
ay mamati ken sak-en.
10 Isonga nan ibagak ken
dakayo et adi kayo omegyat
isnan nganngani ay mapali-
gatanyo. Tay nganngani

ay padasen Satanas dakayo
ay mangkaan koma isnan
pammatiyo. Nan ikkana et
awnitna ipabalod nan tap-
ina ken dakayo. Mapaligatan
kayo is simpoo ay agew.
Ngem adiyo dokdokogan
nan pammatiyo ken sak-
en ay olay no siya nan
ikateyyo tapno awnitak ited
ken dakayo nan gon-gonayo
et siya nan biyag ay maid
patenggana.
11 No waday ingayo et
idngeyo nan ibagbagan nan
Ispiriton Apo Dios isnan
mamati ay madagdagop ay
mangdaydayaw ken sak-
en isnan il-ili. Nan am-
in ay adi mangipalobos ay
abaken Satanas daida et
adida maitapi ay madosa ay
eng-enggana isnan makwani
en maikadwa ay tetey."

Nan Pamagbaga Isnan Mamati Id Pergamo

12 Danat ibaga abes nan
isolatko isnan mangipang-
pango isnan mamati id Perg-
amo. Kanana, "Sak-en ay
wada nan gamigna ay dowa
nan tademna ay napalipalid
et siya na nan ibagak ken
dakayo.
13 Gegetkek nan makiteteanyo
isnan kad-an nan adoado ay
mangdaydayaw ken Satanas.
Ngem gawis tay daan kayo
ay mangpatpateg ken sak-en.
Olay isdin nangpateyan nan
kailiyanyo ay baan Satanas
ken Antipas ay nangipag-
pagtek ay ostoosto ken sak-
en et egayyo dinokogan nan
pammatiyo.
14 Ngem wada nan bassit
ay adiyak layden ay ik-
ikkanyo tay wada ken
dakayo nan mangsolsolot
isdin initdon din si Balaam
ken Balak id sang-adom.
Initdon Balaam nan ikkan
Balak tasiyay bomasol koma
nan an-ak Israel. Isonga
inawisna daida ay mangan
isnan makan ay naiboyag
isnan sinang didios ya
mamabai ya lomalaki.
15 Kaneg abes ken dakayo
tay wada nan mangsolsolot
isnan ngawi ay it-itdon di
Nikolaita.
16 Isonga ibabawiyo nan
basbasolyo tay no adiyo,
awnitak omey ay dagos ay
mangidosa ken dakayo isnan
kalik ay naiyalig is gamig ay
bomalbala isnan topekko.
17 No waday ingayo et
idngeyo nan ibagbagan nan
Ispiriton Apo Dios isnan
mamati ay madagdagop ay
mangdaydayaw ken sak-
en isnan il-ili. Nan adi
mangipalobos ay abaken Sa-
tanas et awnitak agtan siya
isnan makan ay makwani
en manna ay adi maila id
wani. Wasdin esa ken daida
et agtak abes is polaw ay
bato ay naisolatan nan balo
ay ngadana ay kedeng nan
mangdawat is mangtek."

Nan Pamagbaga Isnan Mamati Id Tiatira

18 Danat ibaga abes nan
isolatko isnan mangipang-
pango isnan mamati id
Tiatira. Kanana, "Sak-
en ay Anak Apo Dios ay
menkililimat nan matana

ay kaneg apoy ya mensil-
sileng nan sikina ay kaneg
nalaslalaslasan ay gambang
et siya na nan ibagak ken
dakayo.
19 Gegetkek nan ik-ikkanyo
isonga getkek nan pam-
matiyo ken sak-en ya nan
layadyo. Getkek gedan
nan badangyo isnan iib-
ayo ya nan anosyo isnan
maligligatanyo. Getkek ay
inmam-amed nan gawis ay
ik-ikkanyo id wani mo isdin
damo ay namatiyanyo.

20 Ngem wada abes nan
adiyak layden ken dakayo.
Aytay dayon aped baybay-
an nan ngawi ay ik-ikkan
nan babai ay si Jezebel ay
aped mangmangwani en
mamadton Apo Dios siya?
Tay gapo isnan it-itdona et
aw-awisena nan mamati
ken sak-en ta mamabaida
ya lomalakida dadapay
makikikan isnan makan
ay naiboyag isnan sinang
didios.
21 Nabayag ay sesesesed-ek
di mangibabawiyana koma
isnan ngawi ay ik-ikkana
ngem adyana.
22 Isonga nan ikkak
et awnitak agtan siya is
dadama ay sakit et adi
makabangon ya maitapi
gedan ay masakit nan iib-
ana ay nakiik-ikkan is
ngawi. Siya di nan ikkak
no adida dokogan nan
maitaptapiyanda ken siya ay
mang-ikkan is ngawi.
23 Awnitak pateyen san
deeyda ay nangsolsolot ken
siya. Et siya dadi nan mangi-
paila isnan mamati ken sak-
en isnan am-in ay ili ay
gegetkek nan am-in ay wada
isnan nemnem di ipogaw ya
nan laylaydenda. Owen, nan
awnitak isobalit isnan tong-
gal esa ken dakayo et nan
kaneg nan inik-ikkanda.

24-25 Ngem nan tap-ina
ken dakayo id issa Tiatira
et egayyo solsoloten san
deeyday ngawi ay mait-
itdo tay egayyo pay laeng
solowen nan kananda en
naoneg ay mait-itdo ay
nagapo ken Satanas. Isonga
ibagak ken dakayo en
masapol ay itoltoloyyo ay
mangpati isnan tet-ewa
engganay somagongak kasin
ken dakayo. Maiwed et
ibagak is masapol ay ikkanyo
ta adi omam-amed nan
ligatyo.

26-28 Et nan adi mangi-
palobos ay abaken Satanas
enggana isnan mateyana ay
mang-an-anos ay mang-ik-
ikkan isnan ipaikkak ken
siya et awnitak ited ken siya
nan kalebbengana ay maki-
tolay ken sak-en isnan kailiili
ay kaneg nan kalebbengak
ay inyalin Ama ken sak-
en. Mentolayda ay maid
makaabak dadat dosaen
nan mang-ik-ikkan is ngawi.
Et nan kaidiligan nan ik-
ikkanda ay mendosa et siya
nan kaneg nan kagpakan
nan banga no gepakem isnan
landok. Awnitak ited abes
ken daida nan gawigawis ay
makwani en batakagan ay
talaw isnan tan-o.

29 No waday ingayo et

idngeyo nan ibagbagan nan
Ispiriton Apo Dios isnan
mamati ay madagdagop ay
mangdaydayaw ken sak-en
isnan il-ili.”

3

Nan Pamagbaga Isnan Mamati Id Sardis

1 Danat ibaga abes nan
isolatko isnan mangipang-
pango isnan mamati id
Sardis. Kanana, “Sak-en
ay kad-an nan Ispiriton
Apo Dios ay pito nan
mailaan nan panakabalina
ya manggegeen isnan pito ay
talaw et siya na nan ibagak
ken dakayo. Gegetkek
nan ik-ikkanyo. Isonga
getkek gedan ay kankanan
nan ipogaw en napigsa
nan pammatiyo ken sak-
en ngem baken kadi tet-
ewa nodi kaneg kayo natey
isnan kamam-aidan nan
pammatiyo.

2 Isonga ilaenyo ta pa-
pigsaenyo nan daan pay
laeng ay pammatiyo esapay
mamaiwed. Tay inilak ay
adi mapnek pay laeng si Apo
Dios isnan pangiilaana ken
dakayo.

3 Isonga nemnemenyo pod
nan nait-itdo ken dakayo
ay id-idngeyo id kasin.
Ibabawiyo nan basbasolyo
ta kasinyo tongpalen id
wani. Tay no adiyo ikkan
di et omaliyak ay mangdosa
ken dakayo. Kaneg nan
ikkan nan mangakew nan
omaliyak ay adi kagtek no
tongona nan domatngana.

4 Ngem wada nan tap-ina
ken dakayo id issa Sardis
ay egay kakilot nan badoda.
(Nan kayatna ay kanan et
adida bomasbasol.) Awnit
dakayo nan maitapi ken sak-
en ay menbabado is polaw
tay gawis nan ik-ikkanyo.

5 Et nan adi mangipalobos
ay abaken Satanas daida et
daida nan awnit menbado is
polaw et adiyak abes kaanen
nan ngadanda isnan liblo ay
listaan di ngadan nan am-in
ay matatago ken Apo Dios ay
eng-enggana. Nodi awnitak
kanan isnan kad-an Ama ya
nan aanghelna en daida nan
osto ay ipogawko.

6 No waday ingayo et
idngeyo nan ibagbagan nan
Ispiriton Apo Dios isnan
mamati ay madagdagop ay
mangdaydayaw ken sak-en
isnan il-ili.”

Nan Pamagbaga Isnan Mamati Id Filadelfia

7 Danat ibaga abes nan iso-
latko isnan mangipangpango
isnan mamati id Filadelfia.
Kanana, “Sak-en ay mang-
tongtongpal ken Apo Dios
ya tet-ewa ay matalek is-
nan am-in et wada nan iba-
gak ken dakayo. Sak-en
gedan nan nangbanes isnan
lebbeng din si Ali David ay
mentolay isnan am-in. Et
mabalin ay ikkak nan am-
in ay kayatko ay ikkan ay
maiwed makasopla.

8 Siya na nan ibagak ken
dakayo. Gegetkek am-in
nan ik-ikkanyo. Getkek
gedan ay at-atik et kedeng

nan kabaelanyo ngem an-
anosanyo kayet ay mang-
ikkan isnan am-in ay inba-
gak ken dakayo ya egayyo is-
isot ay papasolotko dakayo.
Isonga wada nan kaneg seg-
pan ay tinokabak ken dakayo
et maiwed makailikep.

9 Dengngenyo gedan nan
naay. Nan ipogaw issa ay
mangmangwani en ipogaw
Apo Dios daida gapo tay
Judioda et awnitak piliten
daida ay omeyda ay menpal-
intomeng ken dakayo tasiyay
getkenda ay dakayo nan lay-
laydek. Tay nan tet-ewa
et ipogaw Satanas daida ay
menkamkampot.

10 Ngem gapo tay tong-
tongpalenyo nan inbagbagak
ken dakayo en an-anosanyo
nan am-in ay mapalpali-
gatanyo gapo ken sak-en
et isalakanko dakayo isnan
kaeegyat ay ligat ay awnit
omdan isnan batawa ay
mangpaneknek isnan ogalin
di am-in ay ipogaw.

11 Dandaneyak omali
isonga ipapasnekyo nan
pammatiyo ken sak-en ta
maid manggowad isnan
awnityo ligalo ay awnitko
ited.

12 Tay nan adi mangi-
palobos ay abaken Satanas
et ipasgepko siya ay adi
makakakak-aan isnan kad-
an Apo Dios. Menbalinek
siya ay kanega tokod isnan
Templon Apo Dios ay maid
makakaan. Et awnitak
imalka ken siya nan ngadan
Apo Dios ya nan ngadan di
ilin Apo Dios ay makwani en
balo ay Jerusalem ay awnit
magapo ken Apo Dios id daya
ya imalkak gedan ken siya
nan balo ay ngadanko.

13 No waday ingayo et
idngeyo nan ibagbagan nan
Ispiriton Apo Dios isnan
mamati ay madagdagop ay
mangdaydayaw ken sak-en
isnan il-ili.”

Nan Pamagbaga Isnan Mamati Id Laodicea

14 Danat ibaga abes nan
isolatko isnan mangipang-
pango isnan mamati id
Laodicea. Kanana, “Sak-
en ay makwani en Tet-ewa
tay matalekak ya am-in ay
ipagtekko ay maipanggep
ken Apo Dios et tet-etet-ewa
et wada nan ibagak ken
dakayo. Sak-en gedan nan
nangipaboliwan Apo Dios
isnan am-in ay wada.

15 Kanak en gegetkek nan
am-in ay ik-ikkanyo. Isonga
getkek abes ay kanegyo nan
mentineng-an ay poos di
danom tay adiyo ap-aposen
sak-en ngem adiyo gedan
solsoloten ay osto. Gag-awis
no piliyenyo no ngan nan
ikkanyo no osto ay mamati
kayo wenno adi.

16 Ngem gapo tay kaneg
nan midyo menpoos ay
danom nan pammatiyo ken
sak-en et awnitak itobba
dakayo.

17 Kankananyo en maid
polos kolangyo isnan am-
in ay masapolyo isonga
kananyo en baknang kayo.
Ngem adiyo getken ay
nan tet-ewa et kokodokdo
kayo ya kaseseg-ang kayo.

Kanegyo nan ninlalabos ya kowap.

18 Isonga bagbagaak dakayo ta sak-en di omaliyanyo is omalaan is kaneg kapatgan ay balitok et siya nan osto ay pammati tasiyay tet-ewa ay bomaknang kayo. Omala kayo koma gedan is polaw ay bado ta adi kayo menlalabos ta makaan nan bainyo. Ya omala kayo gedan is iyagasyo isnan matayo tasiyay makaila kayo kasin.

19 Am-in ay laylaydek et bagbagaak ya dosdosaek daida no ngawi nan ikikkanda tasiyay maitdowanda. Isonga ibabawiyo nan basbasolyo ta patiyenyo sak-en ay osto.

20 Dengngenyo, itatatakdegko isnan segpan nan kanegyo baey ay menkogkogkog. No waday mangdenge danat tokaban et songgepak et makiobongak ken siya.

21 Nan adi mangipalobos ay abaken Satanas daida et daida nan awnitak agtan is kalebbenganda ay makitokdo ken sak-en ay maitapi isnan kinangatok ay kaneg nan naitapiyak ken Ama isnan kinangatona issan nangabakak ken Satanas.

22 No waday ingayo et idngeyo nan ibagbagan nan Ispiriton Apo Dios isnan mamati ay madagdagop ay mangdaydayaw ken sak-en isnan il-ili."

Siya dadi nan inpasolatna ken sak-en isnan ipogaw isnan pito ay ili.

4

Nan Kadadayaw Ay Mentoltolay Id Daya

1 Nakwas pay di daket tamaangen id daya daket ilaen nan natokaban ay eneb. Daket dengngen kasin san kali ay dinngek issan damo ay kaneg nan kalin di tanggoyob ay mangmangwani en, "Omalika isna ta ipailak ken sik-a nan awnit ommat."

2 Dat makanapet nan Ispiriton Apo Dios ken sak-en daket wada id daya. Daket ilan isdi nan tokdowan di ali ay wada nan tomotokdo.

3 Nan kaiilaana et mensilsilang ay kanega nan nangina ay bato ay makwani en haspe ya karnelia. Isnan tokdowana et liniliwes nan mensilsilang ay kaneg batikaang ay bildi ay kaneg nan bildi ay bato ay makwani en esmeralda.

4 Nan tokdowana pay et liniliwes nan dowampoo ya epat ay ganaganagwis ay tokdowan et tomotokdo isdi nan dowampoo ya epat ay aamam-a ay nangato nan lebbengda et menbabadoda is polaw ya menkakalogongda is balitok ay kalogong di ali.

5 Magapgapo isnan kad-an di mentoltolay nan kimat ya nan ninkapipigsa ay kido. Isnan sagangna et wada nan pito ay mapapasgedan ay silaw et daida nan mangipaila isnan pito ay kailaan nan panakabalin di es-esa ay Ispiriton Apo Dios.

6 Nan esa pay ay inilak is-
nan sagang di tokdowana et
kanega anaanawa ay salm-
ing ay mensilsileng ay kaneg
nan makwani en kristal.
Isnan sag-en nan ka-
solisolin nan tokdowan
di ali et wada nan epat
ay matatago ay winadan
Apo Dios et nakikilop nan
awakda is kamatamata.
7 Nan omona et kaneg
bolog is layon nan kaiilaana.
Nan maikadwa et kaneg
baka. Nan maikatlo et
kaneg angas di ipogaw nan
angasna. Nan maikap-at et
kaneg labaan ay mentay-
tayaw.
8 Am-inda et napa-
payakanda is sag-en-em
et nakikilop nan ninsi-
nombangil ay payakda is
kamatamata. Inagew ya
linabi et adida isalsaldeng
ay menkankanta ay mang-
mangwani en,
"Maiwed polos makaiso
ken Apo Dios is-
nan kinangatona
ya nan kinaostona.
Mawawawawada siya
ay maid logina wenno
patenggana."
9 Menkankanta san epat ay
matatago ay mangdaydayaw
isnan kinapateg san men-
toltolay ay mawawawada ay
eng-enggana dadapay men-
iiyaman ken siya. Isnan
menkankantaanda
10 et makikankanta gedan
san dowampoo ya epat ay
aamam-a ay mangdaydayaw
gedan isnan mawawada ay
eng-enggana. Isnan mang-
daydayawanda ken siya et
menlokbobda dadapay kaa-
nen nan kolonada ay balitok
ay kanega kalogong di ali
dadaet ippey isnan sagangna
ay mangwani,
11 "Sik-a nan Apomi ya
Diosmi. Maiba-
gayka ay madayaw
ya maipangato gapo
isnan dadama ay
panakabalinmo tay
sik-a nan nangwada
isnan am-in ay wada.
Owen, gapo isnan
layadmo ay nangwada
isnan am-in et nabol-
iwda."

5

Nan Nalololon Ay Papil Ya Nan Makwani En Kalnilo Ay Wada Nan Kalebbengana Ay Manglokat

1 Nakwas di daket ilaen
nan nalololon ay papil ay
gegen-an san tomotokdo ay
mentolay isnan makanawan
ay ledengna. San papil et
nasosolatan nan ninsinom-
bangil ya napipilkatan is pito
tasiyay adi malokatan.
2 Daket ilaen abes nan
napigsa ay anghel ay man-
gibibiyad isnan kalina ay
mangmangwani en, "Sino
nan maibagay ay manglatlat
isnan naipipilkat ay papil ay
naay ta lokatana?"
3 Ngem olay id daya wenno
isnan batawa wenno isnan
kad-an di natey et maiwed
polos olay esa is dinatngana
is wada nan kalebbengana
ay manglokat isnan papil ta
ilaena nan naisosolat isdi.

4 Isonga daket men-agaaga
tay maiwed polos dinat-
ngana is makalokat isnan
deey ay papil.
5 Ngem dat kanan nan
esa issan deeyday aamam-a
ken sak-en, “Adika pod men-
ag-aga. Ilam, wada isna
si Kristo ay nangadnan is
Layon ay nagapo ken Juda ya
apon abes din si Ali David.
Siya nan nakaabak ken Sa-
tanas isonga kalebbengana
ay manglatlat isnan pito ay
naipipilkat ay papil ta bila-
gena san nalololon ay papil.”
6 Idi kinwanina di
daket ilaen ay wada nan
kanega anak di kalnilo ay
tomatakdeg isnan kad-an di
tokdowan di ali ay linilikob
san epat ay matatago ya
san dowampoo ya epat ay
aamam-a. San Kalnilo et
kanega napatey id kasin tay
wada nan kablatna. Wada
nan pito ay sakgodna ya pito
abes nan matana ay mangi-
paila isnan panakabalin nan
Ispiriton Apo Dios ay mang-
il-ila isnan am-in ay om-
ommat isnan batawa.
7 Daet omey ay mang-ala
isnan nalololon ay papil is-
nan makanawan ay ledeng
san tomotokdo ay mentolay.
8 Isnan nang-alaana
isdi dat menpangalokbob
san epat ay matatago
ya san dowampoo ya
epat ay aamam-a ay
kasikokotengteng isnan
makwani en harpe ay
mangdayaw isnan makwani
en Kalnilo. Wada abes ken
daida nan sag-es-a ay balitok
ay malakong ay mapop-
oowan di insinso. Nan
kaiyaligan nan insinso et
nan lol-owalon di kaipoi-
pogaw Apo Dios.
9 Dadat kantaen nan balo
ay kanta ay mangwani en,
“Kedkedengka is maibagay
ay mang-ala isnan
nalololon ay papil
ya mangkaan isnan
pilkatna. Tay nap-
ateyka et nan nateyam
nan naisbot isnan
basbasol di ipogaw
ta waday menbalin
is ipogaw Apo Dios
isnan magapo isnan
am-in ay ili ay natke-
natken nan kalida ya
kaiilaanda.
10 Intapim daida isnan men-
toltolayan Apo Dios ya nin-
balinem daida is mensilsilbi
ken siya ay kaneg nan inik-
ikkan di papadin di Judio
ya awnitda mentolay isnan
batawa.”
11 Kasinak nintamaang
daket ilaen nan kalibolibolibo ay aanghel ay nan-
gliliwes isnan tokdowan di
mentolay ya san epat ay
matatago ya san dowampoo
ya epat ay aamam-a.
12 Dadat ibibiyad nan kan-
tada ay mangmangwani en,
“Nan makwani en Kalnilo ay
pinateyda et maiba-
gay ay madayaw ya
mapateg ya maipan-
gato tay maiwed
polos menkolangan
nan kabaelana ya
nan getkena ya nan
kinagawisna.”
13 Dinngek gedan nan kan-
tan di am-iam-in ay naboliw,

nan wada id daya, isnan
batawa, nan wada isnan bay-
bay ya wada isnan kad-an di
natey. Am-iam-in ay binoliw
Apo Dios et menkankantada
ay mangmangwani en,
“Nan tomotokdo ay mentolay
ya nan makwani
en Kalnilo et daida
nan kapigsaan isonga
madaydayawda ya
mapatpategda ya
maipapangatoda ay
eng-enggana.”
14 Dat songbatan san epat
ay matatago et kananda
en, “Tet-ewa am-in sa.”
Dat kasin menpangalokbob
san dowampoo ya epat ay
aamam-a ay mangdayaw is-
san Kalnilo ya san Mentolay.

6

Nan Nakaanan Di Enem Ay Naipipilkat Ay Papil Issan Nalololon Ay Papil

1 Daket ilaen san Kalnilo
ay mangkaan isnan damo ay
pilkat. Isnan nangkaanana
daket dengngen nan napigsa
ay kali ay kaneg kido ay kalin
di esa issan epat ay matatago
ay mangmangwani en,
“Omalika et.”
2 Daket ilaen ay bomal-
bala nan polaw ay kabayo
ay wada nan mensasakay ay
nananggen is pana ay igob-
atna. Dat wada nan mang-
ited ken siya is kalogong ay
singyal di mangabak. Dat
omey makigobat ay mang-
abak isnan am-in ay kagob-
atna.
3 Dat kaanen nan Kalnilo
nan maikadwa ay pilkat is-
nan papil daket dengngen
ay kanan san maikadwa ay
matatago en, “Omalika et.”
4 Dat bomala nan men-
gadangdang ay kabayo. Nan
mensasakay et inagtanda
is andoando ay ispada ay
mangipagtek isnan panaka-
balina ay mangipagobat
isnan ipogaw isnan batawa
ta menpinateyda.

5 Dat kaanen san Kalnilo
nan maikatlo ay pilkat daket
dengngen ay kanan nan
maikatlo ay matatago en,
“Omalika et.” Daket ilaen
nan menngitit ay kabayo.
Nan mensasakay et bibi-
lalayena nan pagkilowan.
6 Daket dengngen nan
kali ay nagapo issan kad-
an di epat ay matatago
ay mangwani en, “Awnit
wada nan bitil isnan batawa
isonga nan lagbon di ipogaw
isnan sin-agew et dowa
ay salmon ay bagas et
kedeng wenno sinkasalop ay
ginilling ay ballogo. Ngem
adiyo panginnginaen nan
mantika ya basi.”

7 Dat kaanen san Kalnilo
san maikap-at ay pilkat
daket dengngen ay kanan
nan maikap-at ay matatago
en, “Omalika et.”
8 Daket ilaen nan kabayo
ay inmopsat. Nan ngadan
nan mensasakay et Tetey
et omon-onod ken siya si
Hades ay pangwanida isnan
kad-an di natey. Naag-
tanda is kalebbenganda ay
mangpatey isnan pagkap-at
di ipogaw isnan batawa. Nan
ikateyda et nan gobat, bitil,

sakit ya nan atap ay aani-
malis.

9 Dat kaanen san Kalnilo
nan maikalima ay pilkat
isnan papil. Daket ilaen
nan maig-igwaan di mai-
boyboyag ken Apo Dios ay
makwani en altar et wada
isnan silokna nan ab-abiik di
kaipoipogaw ay napatpatey
gapo tay pinatpatida nan
kalin Apo Dios ya gapo isnan
nangipanpaneknekanda
isnan tet-ewa ay maipanggep
ken siya.

10 Inbobogawda ay mang-
wani en, “Manakabalin ay
Dios, tet-ewa nan am-in ay
kanam ya osto nan ik-ikkam.
Isonga tongona pay di mang-
banagam isnan ipogaw is-
nan batawa ta baesam nan
nangpatey ken dakami?”

11 Dadat maagtan am-in is
polaw ay bado ya naibaga
ken daida en omillengda pay
is sin-awyan ta sed-enda nan
am-in ay masapol ay map-
atey ay bebsatda ay baan
Apo Dios ay kaneg nan in-
peseda.

12 Daket ilaen kasin ay kaa-
nen san Kalnilo nan maikan-
em ay pilkat. Dat manawada
nan napigsa ay yegyeg is-
nan batawa dat mabano-
linget nan agew ay kaneg
nan menngalilitit ay galot
dapay gomadangdang nan
bowan ay kaneg basa.

13 Dat matekdag nan
katalatalaw isnan batawa
ay kaneg nan kaapgasan
nan egay kaom ay begas di
molmola isnan napigsa ay
dagem.

14 Dat mamaid nan daya
ay kaneg papil is nalolon et
maaton nan am-in ay bilbilig
ya olay nan bilig gedan isnan
tengan di baybay.

15 Dat omegyat nan am-
in ay ipogaw isnan batawa.
Nan aali, nan tap-in di
mentolay, nan aap-apon di
sosoldado, nan babaknang,
nan wada nan kabaelanda
ya nan am-in ay tap-in di
ipogaw ay baa ya baken
et enda nin-gago am-in
isnan lil-iyang ya isnan
natetengyaban ay batbato
isnan bilbilig.

16 Dadat kasibobogaw
ay mangmangwani isnan
bilbilig ya isnan batbato,
“Magday kayo koma ta
gab-onanyo dakami ta adi
mang-ila nan tomotokdo ay
mentolay ya ta adimi liknaen
nan liget nan makwani en
Kalnilo.

17 Tay id wani nan in-
omdanan nan kaeegyat
ay ligetda et maid polos
makaitoled is mangsango
isnan ligetda.”

7

Nan Sin-gasot Ya Epatpoo Ya Epat Ay Libo Ay Ipogaw

1 Nakwas di daket ilaen
nan epat ay anghel ay
tomatakdeg ay nin-ang-
anga isnan batawa ay
mangseseyat isnan epat ay
kagapowan di dagem ta
maid omey is dagem isnan
batawa ya baybay ya ta adi
kaiwessawes nan kak-aiw.

2 Daida nan inagtan
Apo Dios is kabaelanda ay

mangdadael isnan batawa
ya baybay. Daket ilaen
nan esay anghel ay nagapo
isnan batog di balaan di
agew ay mamanggen isnan
pala malkan Apo Dios ay
maleleng-agan.
3 Danat ibogaw issan epat
ay anghel ay mangwani en,
“Awni. Adiyo saksakiten nan
batawa, baybay ya nan kak-
aiw engganay malkaanmi
nan kitkitong nan baan Apo
Dios.”
4 Daket dengngen nan
kabibilang nan namalkaan
nan kitongda et sin-gasot ya
epat poo ya epat ay libo.
Nagapoda isnan simpoo ya
dowa ay an-ak din si Israel.
5-8 Et sagsisimpoo ya
doway libo nan nagapo
isnan tonggal esa ay
kaapowan Israel ay da Juda,
Ruben, Gad, Aser, Neftali,
Manases, Simeon, Levi,
Isacar, Zabulon, Jose, yas
Benjamin.
9 Idi mentamaangak kasin
daket ilaen ay wada nan
adoado ay ipogaw ay adi
kabilang. Nagapoda isnan
am-in ay ili isnan batawa
ay nateketeken nan kalida
ya kaiilaanda. Itatakdegda
am-in isnan sagang nan
mentolay ya nan mak-
wani en Kalnilo et wasdin
ninbadbado is polaw ay
naisasagayad ya wasdin
nanggegeen is lamos ay
mangipaila isnan gasingda.
10 Inbibiyadda ay mang-
mangwani en, “Maid teken
is mangisalakan ken datako
nodi nan Kalnilo et kedeng
yas Apo Dios ay tomotokdo
ay mentolay.”
11 Am-in ay anghel et
linikobda nan tokdowan di
ali, san aamam-a ya san epat
ay matatago. Dadat men-
pangalokbob issan sagang
di tokdowan ay mangdayaw
ken Apo Dios.
12 Kananda en, “Tet-ewa
nan naayda. Maibagay si
Apo Dios ay madaydayaw ya
maipangato ay eng-enggana.
Men-iyaman tako ken siya
tay maid polos menkolangan
nan kabaelana ya nan
getkena. Tet-ewa am-in
dana.”
13 Dat sooten nan esa issan
deeyday aamam-a ken sak-
en en, “Ay getkem no sino
nan ipogaw ay naayda ay
nakabado is polaw ya into
nan nagapowanda?”
14 Daket kanan, “Adiyak
getken, apo. Waay sik-a nan
mangtek.”
Danat kanan, “Da tona
nan ipogaw ay mamati ay
nangilasat isnan dadama ay
ligat isnan batawa. Kanegda
linabaan nan badoda isnan
basan nan makwani en
Kalnilo ta pomolaw ay
maiyalig isnan naowasan
nan basbasolda.
15 Isonga menteteeda id
wani isnan sagang di tok-
dowan Apo Dios ta mensilsil-
bida isnan Templona ay in-
agew ya linabi. Et san to-
motokdo ay mentolay et ban-
bantayana daida tay wada
siya ay maitatapi ken daida.
16 Isonga adida polos kasin
kaow-owat ya adida kasin
kaew-ewew. Adida pay

mapaligatan isnan kaeegyat
ay agew ya mailisida isnan
pilmi ay poos di kompolmi
17 tay nan Kalnilo ay wada
isnan kad-an di tokdowan di
ali et siya nan mangbanban-
tay ken daida ya siya nan
mangipangpango ken daida
isnan balaan di danom ay
mang-ited is biyag ay maid
patenggana. Et kaanen Apo
Dios nan am-in ay seg-angda
ta adida kasin men-ag-aga."
Siya dadi nan kinwanina.

8

Nan Nakaanan Di Maikapito Issan Naipipilkat Ay Papil

1 Idi kinaan nan makwani
en Kalnilo nan maikapito ay
pilkat isnan deey ay papil
dat omneng am-in ay wada
id daya is waay kagedwa ay
olas.
2 Daket ilaen nan pito ay
anghel ay tomatakdeg isnan
sagang Apo Dios dadat maag-
tan is sin-es-a ay tanggoyob.
3 Dat domateng nan esay
anghel ay nananggen is
balitok ay maipaypay-an di
insinso dat omey tomakdeg
isnan altar. Naagtan siya
is adoado ay insinso ta
maitapi isnan lol-owalon di
kaipoipogaw Apo Dios danat
poowan isnan balitok ay
altar ay wada isnan sagang
di tokdowan di ali.
4 Dat ngomato nan asok
di insinso ay nagapo issan
ginegen-an di anghel ay
tomatakdeg isnan sagang
Apo Dios ay maitapi isnan
lol-owalon di ipogawna.
5 Inalan kasin san anghel
san maipaypay-an di insinso
danat ponowen is gabbang
isnan altar et ibkasna isnan
batawa. Daet mawanada
nan kaeegyat ay kimat ya
napigsa ay kido dapay man-
ayegyeg nan batawa.

Nan Inpabalan Nan Pito Ay Tanggoyob

6 Nakwas di dat men-
sagana san deeyday pito ay
anghel ay mentanggoyob.
7 Nintanggoyob nan damo
ay anghel dat omodan
is dalalo ya apoy ay
malalaokan is basa. Dat
mapoowan nan pagkatlon
nan batawa ya nan pagkat-
lon abes di kak-aiw ya am-in
ay logam.
8 Idi nintanggoyob nan
maikadwa ay anghel dat
mawada nan kaneg dakkel
ay bilig ay menbidbidang et
naibkas isnan baybay. Dat
menbalin nan pagkatlon di
baybay is basa
9 isonga natey nan pagkat-
lon di matatago isnan bay-
bay ya nalimon nan pagkat-
lon di bapbapor ya bang-
bangka.
10 Idi nintanggoyob nan
maikatlo ay anghel dat wada
nan dakkel ay talaw ay men-
bidbidang ay kaneg silew ay
maekdag ay nagapo id daya
et ompa isnan pagkatlon nan
am-in ay balaan di danom ya
nan gin-ginawang.
11 Menpait nan ngadan san
deey ay talaw et pinmait nan
pagkatlon di danom isnan
batawa isonga natey nan

adoado ay ipogaw ay nang-
inom isnan deey ay danom.
12 Idi nintanggoyob nan
maikap-at ay anghel dat
mapontaan nan pagkatlon
di agew, nan pagkatlon di
bowan ya nan pagkatlon di
taltalaw. Isonga namaid nan
pagkatlon di silawda. Et
menbolinget isnan pagkat-
lon di kag-aw ya pagkatlon
di labi.
13 Idi mentamaangak kasin
daket ilaen nan labaan ay
mentaytayaw id ngato ay
mangibobogaw ay mang-
mangwani en, “Ay inayan
tay am-amed kaeegyat nan
ommat pay isnan mentetee
isnan batawa no mentang-
goyob nan tolo pay ay
anghel.”

9

1 Dat mentanggoyob nan
maikalima ay anghel. Daket
ilaen nan esay talaw ay
naekdag isnan batawa. Dat
maagtan siya is tolbek di
eneb di lengaw ay maid
patenggan di kaad-adaemna.
2 Danat lokatan nan
lengaw dat bomala nan
adoado ay asok ay kaneg
asok di dakedake ay apoy et
salinana nan agew. Isonga
binmolinget nan batawa
gapo isnan kaeegyat ay asok
ay nagapo isnan lengaw.
3 Dat wada nan ipa-
balan nan asok ay kaneg
kadodododon ay maiwakat
isnan batawa et naagtanda is
kabaelan ay mensinget nan
obetda ay kaneg gayaman.
4 Ngem naibilin ken daida
ay adida dadaelen nan
loglogam ya nan kak-aiw
nodi singtenda et kedeng
nan ipogaw ay maid malkan
nan kitongda ta kailasinanda
isnan ipogaw Apo Dios.
5 Ngem egayda napalo-
bosan ay mangpatey isnan
deeyday ipogaw nodi apedda
paligaten daida is limay
bowan. Ya nan sakit nan
singetda et kaneg nan kae-
egyat ay singet di gayaman.
6 Issan deey ay mapalpali-
gatanda et kayat san deey-
day ipogaw ay matey ngem
adi kabalin.
7 Nan kaiilaan san deey-
day kaneg dodon et kaneg
kabayo ay nakasagana ay
makigobat. Et wada nan
kaneg balitok ay kolona is-
nan oloda. Nan angasda et
kaneg angas di ipogaw.
8 Nan bookda et andoando
ay kaneg book di babai ya
kaneg bab-an di layon nan
bab-ada.
9 Et wada isnan pegaewda
nan kaneg salida ay landok.
Nan kalin di paypayakda et
kaneg nan gogon di adoado
ay kalisa ay omey makigo-
bat.
10 Nan singten nan obetda
et kaneg nan kaeegyat
ay singten di gayaman
isonga nan obetda nan
isingsingetda isnan ipogaw
isnan oneg di limay bowan.
11 Et wada nan apoda ay
siya gedan nan anghel ay
apo isnan lengaw ay maid
patenggan di kaad-adaemna.
Nan ngadana isnan kalin di

Judio et Abaddon ya isnan
kalin di Griego et Apolion.
Nan kayatna ay kanan et
mendadadael.
12 Nakwas nan omon-ona
isnan tolo ay kaeegyat ay
ommat ngem wada pay nan
dowa ay omon-onod.
13 Dat mentanggoyob nan
maikan-em ay anghel daket
dengngen nan kali et kaneg
nagapo isnan epat ay solin di
balitok ay altar isnan sagang
Apo Dios.
14 Kinwanin san kali isnan
maikan-em ay anghel en,
“Enka palobosan nan epat
ay anghel ay nanag-od isnan
sag-en di dakkel ay ginawang
ay Eufrates.”
15 Danat omey palobosan
daida tay naisaganada isnan
naay ay osto ay tew-en ya
bowan, agew ya olas ay enda
mangpateyan isnan pagkat-
lon am-in di ipogaw.
16 Daket dengngen ay nan
kabibilang di soldadoda ay
mensasakay isnan kabayoda
et dowampoo ay libo nan
gropoda et sagsisimpoo ay
libo isnan esay gropo.
17 Et siya na nan kaneg
di kabkabayo ya nan men-
sasakay ay naipaila ken sak-
en. Nan salidan di pe-
gaewda et tolo nan kololda.
Wada nan men-gadangdang
ay kaneg apoy, amarilyo ya
asol ay kaneg nan asol ay
batek ay makwani en sapiro.
San deeyday kabayo et kaneg
olon di layon nan oloda et bo-
malbala isnan topekda nan
asok ya apoy ya nan menbid-
bidang ay kaneg libo.
18 Isonga dat matey nan
pagkatlon di ipogaw isnan
batawa gapo isnan asok,
apoy ya libo ay bomalbala
isnan topekda.
19 Et dowa nan kabaelan
san deeyda ay kabayo ay
mangpatey tay nan topekda
nan ipateyda ya nan ikoda
abes nan osalenda ay mang-
paligat isnan ipogaw tay nan
ikoda et kaneg oweg.
20 Ngem nan nabay-an ay
ipogaw ay egay natey isnan
deey ay ligat et egayda po-
los tinaynan nan ngawi ay
ik-ikkanda ay mangpatpati
isnan didimonyo ay aanito
ya nan apedda sinapsapo
ay balitok, gambang, landok,
bato ya kaiw ay sinang did-
iosda. Dapay nan deeyda
ay sinang didios et adida po-
los makaila, makadnge ya
makadaan.
21 Egayda gedan isaldeng
nan ngawi ay ik-ikkanda
ay menpatpatey ya men-
sapsapo isnan ib-ada ay
ipogaw. Itoltoloyda gedan ay
mangak-akew ya mamabai
ya lomalaki.

10

Nan Banban-eg Ay Papil Ay Gegen-an Nan Anghel

1 Nintamaangak kasin
daket ilaen ay wada pay nan
napigsapigsa ay anghel ay
lomaylayog ay nagapo id
daya. Kaneg nababadowan
is liboo ya nabebedbedan
is batikaang. Somili nan
angasna ay kaneg agew
ya nan sikina et kaneg
menbidbidang is apoy.

2 Gegen-ana nan banban-
eg ay nabibilag ay solat. Is-
nan linmayogana danat iga-
gatin nan kanawan ay sikina
isnan baybay ya nan kanigid
isnan lota.
3 Dat menbogaw et kaneg
napigsa ay kalin di layon.
Dat songbatan nan pito ay
napigsa ay kido.
4 Daket isolat koma nan
kinwanin nan kido ngem dat
wada nan kali ay nagapo
id daya ay mangmangwani,
“Adim ipagpagtek nan kin-
wanin san pito ay kido. Adim
isolat.”
5 San anghel ay inilak ay
tomatakdeg isnan baybay
ya lota et inpangatona nan
kanawan ay ledengna.
6 Dat mensapata isnan
ngadan Apo Dios ay adi
katkatey ay nangboliw
isnan daya, nan batawa,
nan baybay ya nan am-
in ay mentetee ken daida.
Kinwanina en, “Maiwed et
maiyaw-awniyana pay laeng
7 tay no mentanggoyob
nan maikapito ay anghel et
kewasen Apo Dios nan am-in
ay ninemnemna ay maikkan
ay kaneg din inbagana isdin
bab-aana ay mamadtona
id sang-adom ngem egay
naipagtek isnan tap-in di
ipogaw.”
8 Kinwanina di daket
dengngen kasin san kali ay
nagapo id daya ay mangwani
ken sak-en en, “Enka ta
alaem san nabibilag ay solat
ay gegen-an nan anghel ay
tomatakdeg isnan baybay ya
isnan lota.”
9 Isonga inmeyak isnan
anghel daket ipaala san
banban-eg ay papil. Danat
kanan, “Alaem ta kanem.
Nan tamtamna et mam-
is ay kaneg dilo ngem
no okmonem et awnitna
pasakiten nan egesmo gapo
isnan paitna.”
10 Isonga inalak san
banban-eg ay papil ay gegen-
ana daket kanen et mam-
is ay kaneg dilo. Ngem idi
inokmonko dat somakit tet-
ewa nan egesko.
11 Dat maibaga ken sak-
en nan kayat ay kanan san
paitna. Kanana en, “Mas-
apol ay kasinmo ibagbaga
nan kaeegyat ay awnit om-
mat isnan aali ya nan ipogaw
ay nagapo isnan nateketeken
ay ili ay natkenatken nan
kalida ya kaiilaanda.”

11

Nan Doway Tistigos Apo Dios

1 Nakwas di dat wada
nan mangiyali is pao ay
pala lokod danapay ibaga
en, “Enka lokoden nan
Templon Apo Dios ya nan
altar dakat bilangen abes
nan mangdaydayaw ken siya
isnan Templona.
2 Ngem adim loklokoden
nan pantew di Templo tay
epdas naited isnan adi ma-
mati ken Apo Dios ta paasi-
asiyenda nan ilin Apo Dios is
epatpoo ya doway bowan.
3 Ngem isnan deey ay
epatpoo ya doway bowan
ay sinlibo ya dowanggasot
ya enempoo ay agew et
siya gedan nan mangibaaak

isnan doway tistigosko ay
mangpaneknek ken sak-
en. Et sako nan badoda ay
mangipaila isnan mensese-
ganganda gapo isnan om-
ommat.”
4 San deey tistigos Apo Dios
et daida nan nakwani id
kasin en kaneg doway kaiw
ay olivo ya doway silaw is-
nan sagang Apo Dios ay Apo
isnan batawa.
5 Et no waday mangpadas
ay mang-ikkan is ngawi ken
daida et wada nan apoy
ay bomala isnan topekda ay
mangpoo ken daida. Et siya
nan mapateyan nan bosoda.
6 Wada gedan nan kabae-
landa ay mangipatiyagew ta
adi omod-odan isnan man-
gibagbagaanda isnan inba-
gan Apo Dios ken daida.
Et wada abes nan kabae-
landa ay mangipabalin is-
nan danom is basa. Ya
wada gedan nan kabaelanda
ay mangpaligat isnan kaipoi-
pogaw is kompolmi ay ligat
basta laydenda.
7 Idi nakwas san inbag-
bagan san doway tistigos
Apo Dios dat bomala nan
pilmi ay kaeegyat isnan
lengaw ay maid patenggan
di kaad-adaemna et sapeena
daida. Danat pateyen san
doway tistigos Apo Dios tay
inabakna daida.
8-9 Dat baybay-an nan
ipogaw nan awakda is tolo
ay agew ya kagedwa isnan
esay kalsan nan dakkel ay ili
ay nailansaan met laeng nan
Apo tako isnan kros. Nan
deey ay ili et nakadwaan
is ngadan ay Sodoma ya
Egipto tay kaneg din ngawi
ay naikkan issan deeyda ay
ili nan maik-ikkan gedan
isnan naay ay ili. Nan
kaipoipogaw isnan am-in
ay nateketeken ay ili isnan
batawa et boyboyaenda
nan awak san doway natey
dadapay iyadi ay maikaob.
10 Tay men-galalasingda
gapo isnan nateyan san
dowa ay mamadton Apo Dios
tay dadama nan nangpal-
paligatanda isnan kaipoi-
pogaw isonga ninlalagsakda
dadapay menpinakdaw.
11 Ngem idi nakwas san
tolo ay agew ya kagedwa
dat tagowen kasin Apo Dios
san dowa dadat bomangon.
Isonga am-in ay nang-ila et
pilmi nan egyatda.
12 Dat dengngen san dowa
ay mamadto nan napigsa
ay kali ay nagapo id daya
ay mangwani en, “Ngomato
kayo isna.” Dat ilaen nan
mangliliget issan dowa ay
makingatngatoda isnan li-
boo ay omey id daya.
13 Dat manayegyeg nan
batawa is napigsa et
madadael nan pagkasim-
poon san deey ay ili dapay
wada nan natey ay pitoy libo
ay ipogaw. Dat dadama nan
egyat nan tap-in di ipogaw
isonga dadat dayawen si Apo
Dios.
14 Nakwas nan maikadwa
ay kaeegyat ay ommat ngem
omal-ali nan maikatlo.

Nan Kaodiyan Ay Tang-
goyob

15 Idi nintanggoyob nan
maikapito ay anghel dat
wada nan napigsa ay kaka-
likali id daya ay mangmang-
wani en, “Menlogi id wani
et maid teken is mentolay
isnan batawa no baken
kedkedeng nan Apo tako ya
nan inbaana ay si Kristo et
daida nan mentoltolay ay
eng-enggana.”
16 Dat san dowampoo
ya epat ay aamam-a ay
tomotokdo isnan sagang Apo
Dios et ninpangalokbobda ay
mangdayaw ken Apo Dios ay
mangwani en,
17 “Apo Dios ay Apomi
ay manakabalin ay
wawawawada et men-
iyaman kami ken sik-a
tay id wani inpailam
nan kaskasdaaw ay
panakabalinmo et
menlogi et nan men-
tolayam.
18 Nan mang-ap-apos ken
sik-a et dadama nan ligetda
ngem inomdan id wani
nan timpo ay ipailam nan
ligetmo gedan tay inomdan
nan agew ay banagem nan
am-in ay natey ta ligalowam
nan bab-aam ay mamadtom
ya nan am-in ay ipogawmo
ay mangpatpateg ken sik-a
ay olay nan ninkabababa ya
nan ninkangangato dakapay
dadaelen nan kaipoipogaw
ay nang-ik-ikkan isnan
ngawi isnan batawa.”
Siya di nan kinwanida.
19 Daket ilaen ay matoka-
ban nan Templon Apo Dios
id daya et inilak gedan nan
pokok ay nangipapay-anda
isnan mangipanemnemnem
isnan tolag Apo Dios isnan
ipogawna. Dat menkimat
dapay menkido is napigsa
ya mendalalo dapay menye-
gyeg gedan nan batawa.

12

Nan Babai Ya Nan Dragon

1 Idi nakwas di dat
mawada isnan daya nan esa
ay kaskasdaaw ay napateg
nan kayatna ay ipaila. Wada
nan babai ay ninbabado
is somili ay kaneg agew
danapay gagatinan nan
bowan. Ninkakalogong siya
is kolona ay simpoo ya
doway talaw.
2 Makaan-anak siya isonga
men-ad-adawag gapo isnan
sakit nan egesna.
3 Dat mawada gedan
nan esay kaskasdaaw ay
dakedake ay kaneg bowaya
ay makwani en dragon
ay men-gadangdang. Pito
nan olona ya simpoo nan
sakgodna et isnan am-in ay
olona et nakolkolonaanda is
kalogong di ali.
4 Nan ikona et piniktiwna
nan pagkatlon di talaw dadat
maekdag isnan batawa. Dat
omey isnan sagang san babai
ay makaan-anak ta alaena
koma nan anakna no bomala
ta kanena.
5 Ngem idi inmanak dat
maeyey ay dagos san anakna
ay lalaki isnan kad-an Apo
Dios tay siya nan awnit men-
tolay isnan batawa. Et maid
polos makaabak ya makaso-
pla ken siya isnan mento-
layana.

6 Ngem san babai et
linmayaw ay omey isnan
pondag ay insaganan Apo
Dios ay menteana ta maay-
ayowanan siya isdi is sinlibo
ya dowanggasot ya enempoo
ay agew.
7 Dat id daya et men-
giginobatda. Si Miguel ay
esay anghel Apo Dios ya nan
iib-ana ay anghel et gino-
batda nan dragon ya nan
baana ay aanghel gedan.
8 Ngem naabak san dragon
isonga inpakaanda daida
id daya tay maid kalebben-
ganda ay mentee pay isdi.
9 Isonga dadat bekasen
siya ya nan aanghelna isnan
batawa. San dakkel ay
dragon et siya met laeng nan
ninpaila ay oweg id sang-
asang-adom. Nan ngadana
et Satanas wenno Diablo
ay nang-al-allilaw isnan
kaipoipogaw isnan batawa.
10 Nakwas di daket dengn-
gen kasin nan napigsa ay
kali id daya ay mangmang-
wani en, “Id wani nan
mangisalakanan Apo Dios
isnan kaipoipogawna. Id
wani gedan nan mangi-
pailaana isnan kabaelana
ay mentolay. Nan pinilina
ay mentolay ay si Kristo et
ipailana gedan id wani nan
kalebbengana tay naabak
si Satanas. Id kasin et
tinmaktakdeg si Satanas
isnan sagang Apo Dios ay
mangisodsodsod isnan basol
nan iib-a tako ay mamati
isnan batawa ay inagew
ya linabi ngem id wani et
naipakaan siya id daya.
11 Inabak nan iib-a tako
siya gapo isnan nin-ayosan
nan basan nan makwani
en Kalnilo isnan nateyana
ya gapo gedan isnan nangi-
panpaneknekanda ken Apo
Dios. Kinkinwanida en
olay no mateyda gapo isnan
pammatida tay adida polos
imotan nan biyagda.
12 Isonga am-in kayo
ay mentetee id daya et
men-galalasing kayo gapo
isnan naabakan Satanas.
Ngem dakayo ay wada
isnan batawa et kaseseg-
ang kayo tay naibkas si
Satanas isnan kad-anyo et
dadama nan ligetna tay
getkena ay sin-awyan pay et
kedeng nan mang-ikkanana
isnan laydena.” Siya di nan
kinwanin nan ninkali.
13 Idi naibkas san dragon
isnan batawa danat keda-
gen san babai ay inmanak is
lalaki.
14 Ngem naagtan san babai
is doway dadadadakke ay
payak di labaan tasiyay
makatayaw siya ay omey
isnan pondag ta adi maka-
dateng san dragon ken
siya ta isdi nan mang-ay-
ayowanan Apo Dios ken siya
is tolo ay tew-en ya kagedwa.
15 Dat pabalaen san dragon
isnan topekna nan adoado
ay danom tapno maiyanod
san babai.
16 Ngem binadangan nan
lota san babai tay nang-ak et
maonog nan danom ay na-
gapo isnan topek san dragon.
17 Dat dadama nan liget
san dragon issan babai
isonga danat omey sapeen

nan tap-in di an-akna. Daida nan mangtongtongpal isnan bilbilin Apo Dios ya mangpatpati gedan isnan tet-ewa ay inpagtek Jesus.

18 Dat omey san dragon isnan benget di baybay danat itakdeg isdi.

13

Nan Kaeegyat Ay Animal Ay Nagapo Isnan Baybay

1 Daket ilaen ay aped wada nan bomalbala isnan baybay ay kaeegyat. Kaneg animal ay pito nan olona ya simpoo nan sakgodna et isnan am-in ay sakgodna et nakolkolonaanda is kalogong di ali. Et isnan am-in ay olona et wada nan naisolat ay mangipadakes ken Apo Dios.

2 Nan ilan san kaeegyat et kaneg tigre. Ngem nan dapana et anaanando ya mentadem nan kokona ay kaneg nan dapan di bear. Nan topekna et kaneg topek di layon ay kaeegyat nan babana. Dat ited nan dragon ken siya nan panakabalina ya lebbengna ay mentolay isnan itoltolayana.

3 Isnan esay olon san kaeegyat ay deey et wada nan dakkel ay kablat di kaeegyat ay sogat ay ikateyna koma ngem dat obpay gomawis. Isonga nasdanasdaaw nan kaipoipogaw isnan batawa dadat mamati ken siya

4 dadapay daydayawen san dragon tay siya nan nang-ited isnan kalebbengan san kaeegyat. Daydayawenda gedan san kaeegyat ay deey ay mangmangwani en, “Maiwed polos kaneg na. Ya maid abes makaabak ken siya.”

5 Isnan epatpoo ya doway bowan et inpalobos Apo Dios san kaeegyat ay men-apo ya mang-it-it-ek isnan awakna ay mang-iiyaw ken Apo Dios.

6 Aped menkalkali is ngawi maipanggep ken Apo Dios ya isnan kad-ana ya nan am-in ay mentetee isdi.

7 Naipalobos siya gedan ay manggobat isnan ipogaw Apo Dios danat abaken daida. Naagtan siya is kalebbengana ay men-apo isnan am-in ay ipogaw isnan batawa isnan nateketeken ay ili ay nateketeken nan kalida ya kaiilaanda.

8 Isonga am-in ay ipogaw isnan batawa et ninbalinenda san kaeegyat ay deey is diosda malaksig nan naisolat nan ngadanda isnan paglistaan di matagotago ay eng-enggana tay adida daydayawen siya. Esapay mawada nan batawa et nailista nan ngadngadanda isnan paglistaan ay kowan san makwani en Kalnilo ay napatey id kasin.

9 Dengngenyo nan naay no waday ingayo.

10 Nan natodingan ay mabalod et awnitda maibalod. Ya nan natodingan ay mapatey isnan gamig et awnitda mapatey isnan gamig. Isonga masapol ay

napigsa nan pammatin nan
ipogaw Apo Dios ya nan
kabaelanda ay mang-itpe
isnan olay ngan ay ommat.

Nan Maikadwa Ay Kaee-
gyat Ay Animal

11 Idi nintamaangak kasin
dat wada nan esa pay ay
kaeegyat ay bomalbala isnan
lota. Wada nan doway sak-
godna ay kaneg sakgod di
anak di kalnilo ngem nan
kalina et kaeegyat ay kaneg
kalin di dragon.
12 Wada ken siya nan
am-in ay panakabalin san
inmon-ona ay kaeegyat
isnan mangitakdegana ken
siya. Et inpapatina ay
dayawen am-in ay wada
isnan batawa san inmon-ona
ay kaeegyat ay natey issan
nasogatana dat gomawis.
13 Dat ipail-ilan san
maikadwa nan kaskasdaaw
isnan kaipoipogaw ay kaneg
nan nangipalayogana isnan
apoy ay nagapo id ngato.
14 Isonga inal-allilawna
nan kaipoipogaw gapo
isnan kaskasdaaw ay inpaik-
ikkan san inmon-ona ay
kaeegyat ken siya. Danapay
ibaga isnan kaipoipogaw
en somapoda is tinagtago
is kaneg san nasogatan is
gamig dapay kayet matatago
ta ipailada ay patpatgenda
siya.
15 Dat maagtan gedan san
maikadwa ay kaeegyat is
kabaelana ay mangleng-ag
isnan tinagtago ta makakali
dapay makapatey isnan am-
in ay adi mangdayaw ken
siya.
16 Dat ipapatin san
maikadwa gedan ay ma-
malkaan nan am-in ay
ipogaw isnan kanawan ay
ledengda wenno isnan ki-
tongda. Olay nan nangato ay
ipogaw ya nan nababa, nan
kadangyan ya nan kodokdo,
nan baa ya nan baken et
masapol ay mamalkaanda.
17 Isonga maid polos
ipogaw is men-ilako ya
lomako no adida omona
mamalkaan is ngadan san
inmon-ona ay kaeegyat
wenno nan nomilo ay
mangipagtek isnan ngadana.
18 Masapol ay masilib kayo
sakayopay makamegas is-
nan ngadana. Ngem dakayo
ay nalaing et mabalin
ay makaibaga kayo isnan
ipagtek nan nomilona ay 666
tay siya nan mangipagtek
isnan ngadana.

14

Nan Kalnilo Ya Nan In-
salakana Ay 144,000

1 Nintamaangak kasin
daket ilaen ay tomatakdeg
nan makwani en Kalnilo
isnan bilig ay Sion. Et
makitatakdeg ken siya nan
sin-gasot ya epatpoo ya
epat ay libo ay ipogaw ay
naisosolat isnan kitkitongda
nan ngadana ya si Amana.
2 Daket dengngen nan kali
ay nagapo id daya ay kaneg
napigsa ay gengaas di danom
ya kaneg kido. Et kaneg

gedan kalin di adoado ay
kotengteng.
3 Tomatakdeg san sin-gasot
ya epatpoo ya epat ay libo
ay ipogaw ay mangsasagang
issan tokdowan di ali ya
nan epat ay matatago ya
nan dowampoo ya epat ay
aamam-a. Kankantaenda
nan balo ay kanta ay maid
teken is makagtek nodi daida
et kedeng tay daida nan nas-
bot isnan batawa.
4 Nan naayday ipogaw et
nadalosda ay maid nadnad-
lawanda ken Apo Dios. Mak-
makkeyda isnan Kalnilo olay
intoy omay-ayana. Et daida
nan damo ay naited ken Apo
Dios ya isnan Kalnilo ay iib-
an nan nasbot ay kaneg nan
damdadamdamo ay maani
ay nabgasan ay pagey.
5 Egayda polos ninkamkam-
pot ya maiwed naipabasba-
solanda.

Nan Inpadngen Nan Tolo Ay Anghel

6 Nakwas di daket ilaen
nan esay anghel ay men-
taytayaw id ngato ay wada
nan gawis ay damag ay
ibagbagana. Nan gawis ay
ibagbagana isnan kaipoi-
pogaw isnan batawa ay
mentetee isnan nateketeken
ay ili ay nateketeken nan
kalida et adi masokatan ay
eng-enggana.
7 Inbibiyadna nan kalina
ay mangmangwani en,
“Patgenyo ay ostoosto si Apo
Dios dakayopay dayawen
siya isnan kinangatona
tay omal-ali nan timpo ay
mangbanagana isnan am-
in ay ipogaw. Daydayawen
ya patpatgenyo siya ay
nangboliw isnan am-in ay
wada, ay nan daya, nan
batawa, nan baybay ya
nan bomabalbalaan nan
dandanom.”
8 Dat wada nan maikadwa
ay anghel ay mangmang-
wani en, “Nadadael nan Ba-
bilonia ay madamdamag ay
ili gapo isnan kinangawin di
ipogaw isdi tay inaw-awisda
nan tap-in di ipogaw isnan
batawa ta taynanda nan tet-
ewa ay Dios ta ik-ikkanda
nan ol-olay ay mangsolsolot
isnan sinang didios.”
9 Dat wada nan maikatlo
ay anghel ay mangibibiyad
ay mangmangwani en, “Nan
mangdaydayaw issan kae-
egyat ya nan tinagtagona
ya namalkaan nan kitongda
wenno nan ledengda isnan
malkana
10 et awnitda liknaen nan
pilmi ay liget Apo Dios.
Epdas nakasagana siya ay
mangdosa ken daida ay maid
polos seg-angna. Awnitda
mapalpaligatan isnan apoy
ya menbidbidang ay libo
dapay iilaen nan aanghel
Apo Dios ya nan makwani
en Kalnilo.
11 Adi katkatey nan apoy
ay mangpalpaligat ken daida
ay eng-enggana. Aped men-
as-as-asok. Isonga wadada
isdi ay inagew ya linabi ay
adi makalayaw tay daida
nan nangdaydayaw isnan
nang-ap-apos ken Apo Dios
ya nan tinagtago ay kanegna

dadapay namalkaan is
ngadana.”
12 Isonga gapo tay keg todi
nan awnit ommat isnan adi
mamati et dakayo ay mamati
ken Jesu Kristo ay ipogaw
Apo Dios ya mangtongtong-
pal isnan bilina et am-amed
ay masapol ay itpeyo ay adi
mangdokdokog isnan pam-
matiyo.
13 Daket kasin dengngen
nan kali ay nagapo id daya
ay mangmangwani en, “Iso-
latmo na. Menlogi id wani
et nagasat nan mamati no
mateyda.”
Dat songbatan nan Ispirito
Santo ay mangwani en, “Tet-
ewa ay men-gasingda tay
siya nan omillenganda isnan
naligat ay oblada tay siya di
gedan nan manggon-odanda
isnan gawis ay inik-ikkanda.”

*Nan Maapitan Di Adi Ma-
mati Isnan Batawa*

14 Idi nintamaangak kasin
daket ilaen nan polaw ay li-
boo. Et wada nan tomo-
tokdo isdi ay kaneg ipogaw
ay nakokolonaan is balitok
nan olona ya gegen-ana nan
mentalaladem ay kompay.
15 Dat wada nan esa ay
anghel ay bomala isnan
Templo id daya ay man-
gibobogaw ay mangwani
isnan tomotokdo isnan liboo
en, “Enka ta men-gapaska
tay id wani nan kaaniyan
nan tap-in di ipogaw isnan
batawa ay kaneg payew ay
nabgasan nan pagey.”
16 Isonga dat omey men-
gapas dat menkakalpas nan
ani.
17 Daket ilaen nan esa pay
ay anghel ay bomala isnan
Templon Apo Dios id daya ay
manggegeen gedan is menta-
laladem ay kompay.
18 Dat bomala kasin
nan esa pay ay anghel ay
kabiyang is apoy isnan
altar. Danat bogawan san
maikadwa ay anghel ay
manggegeen is kompay et
kanana en, “Enka bolasen
nan obas isnan batawa.
Kompayem nan nasabsablod
ay begasda isnan ot-oteda
tay naomda et.”
19 Isonga danat iwasawas
nan kompay et maala
am-in nan begas di obas
danat ibkas isnan dakkel
ay paggilingan ta masetset
nan danomda. Ngem nan
kayatna ay kanan et nan
awnit ommat isnan ipogaw
ay adi mamati isnan pilmi
ay mangdosaan Apo Dios ken
daida.
20 Et nin-ayos nan adoado
ay basa is nasolok is to-
long gasot ay kilometro ya
nasolok is esay metro ya
kagedwa nan kaad-adaemna
ay naiyaligan nan nasetsetan
nan danom di obas isnan
nagilinganda isnan ilit di ili.

15

*Nan Pito Ay Anghel Ay
Mangiwalas Isnan Pito Ay
Ligligat*

1 Nakwas pay di daket
ilaen id daya nan esa pay ay
kaskasdaaw ay mangipaila
isnan awnit ommat. Wada
nan pito ay anghel ay pito

nan kabaelanda ay mang-
paligat isnan ipogaw. Et
nan naayda nan kaodiyan ay
ligat tay siya nan kaodiyan
di ikkan Apo Dios ay mangi-
pailaana isnan ligetna.
2 Inilak gedan nan
anaanawa ay kaneg salming
nan kail-ana ngem menbid-
bidang. Wada nan men-
tatakdeg isdi et daida nan
nang-abak isnan kaeegyat ay
nang-ap-apos ken Apo Dios
ya nan tinagtago ay kanegna
tay egayda pinatpati siya.
Daida nan egay namalkaan
is ngadana wenno nan
nomilon di ngadana. Kasida
gegeen is kotengteng ay
inted Apo Dios
3 et kankantaenda nan
kantan Moses ay esay baan
Apo Dios id kasin ay kan-
tan gedan nan makwani
en Kalnilo. Siya na nan
kankantaenda.
“Apo Dios ay manakabalin
isnan am-in ay wada,
kaskasdaaw ya kadadayaw
nan ik-ikkam.
Sik-a nan Apon di am-in ay
ili,
et ostoosto ya gawigawis nan
am-in ay ik-ikkam.
4 Maid polos adi mangpateg
ken sik-a, Apo.
Maid polos gedan mang-adi
ay mangipagtek isnan
kinangatom
tay sik-a et kedeng nan
kasasantowan.
Isonga awnit omali nan
ipogaw isnan am-in ay
ili ay mangdayaw ken
sik-a
tay inil-ilada am-in nan os-
toosto ay ik-ikkam.”
5 Idi nakakantada daket
ilaen ay natokaban nan
kasantowan ay kowalto
isnan Templon Apo Dios ay
kananda en osto ay teana.
6 Dat bomala san pito
ay anghel ay awnit mang-
idya is pito ay ligat isnan
batawa. Ninbabadoda is
nadalos ay menpolololaw
ya nabebedbedan nan pe-
gaewda is nabalitokan ay
galot.
7 Idi binmalada dat ited
nan esa issan epat ay
matatago nan sag-es-ay
malakong ay balitok ay
nanapno is liget Apo Dios ay
matatatago ay eng-enggana.
8 Dat mapno nan Templon
Apo Dios is asok ay mangi-
paila isnan panakabalina ya
nan kinangatona. Isonga
maid makasgep isdi eng-
ganay makwas nan pito ay
ligat ay ikkan nan pito ay
anghel.

16

Nan Maikolbowan Nan Liget Apo Dios Ay Wada Isnan Pito Ay Malakong

1 Idi maaw-awni daket
dengngen nan napigsa ay
kali ay nagapo isnan Templo
ay kankanana isnan pito
ay anghel en, “Enkayo ta
ikolboyo isnan batawa nan
liget Apo Dios ay wada isnan
pito ay malakong.”
2 Isonga dat omey nan
omon-ona ay anghel ay
mangikolbo isnan wada
isnan malakongna isnan

batawa. Dat magaddil
nan am-in ay ipogaw ay
namalkaan is ngadan san
kaeegyat ya nan nangday-
dayaw isnan tinagtagona
et dadama nan sakit nan
gaddilda.
3 Nakwas pay di dat omey
nan maikadwa ay anghel et
ikolbona isnan baybay nan
wada isnan malakongna.
Dat menbalin nan danom
is kaneg basan di natey dat
matey am-in ay mentetee
isnan baybay.
4 Nakwas pay di dat omey
nan maikatlo ay anghel et
ikolbona isnan kaginagi-
nawang ya menbalbalaan
di danom nan wada isnan
malakongna dat menbalin
nan danom is basa.
5 Daket dengngen ay kanan
nan anghel ay mangbanban-
tay isnan danom en, “Apo
Dios ay maid kaneg di ka-
gawismo ay wawawawada
et ostoosto nan ikkam ay
mendosa
6 tay nan dosdosaem et
inwaswasitda nan basan nan
ipogawmo ya nan mamad-
tom isnan nangpateyanda
ken daida isonga basa
nan itedmo ken daida ay
inomenda. Et siya di nan
maibagay ay maikkan ken
daida.”
7 Daket dengngen nan kali
ay nagapo isnan altar ay
mangwani en, “Apo Dios
ay manakabalin, tet-ewa ay
tongpalem nan kalim ay
mendosa ya ostoosto nan
mang-ikkanam.”
8 Nakwas pay di dat omey
nan maikap-at ay anghel et
ikolbona isnan agew nan
wada isnan malakongna et
dadama nan poos isonga ki-
nan di agew nan kollop di
ipogaw.
9 Maatoatonganda isonga
dadat menkalkali is ngawi
ken Apo Dios ay nagapowan
nan naayday ligat. Ngem
adida kayet ibabawi nan
basbasolda ta siya nan
dayawenda koma isnan
panakabalina.
10 Nakwas pay di dat omey
nan maikalima ay anghel
et ikolbona nan wada isnan
malakongna isnan mentolto-
layan nan kaeegyat ay na-
gapo isnan baybay. Dat bo-
molinget nan il-ili ay mento-
layana. Nan ipogaw isdi et
gegetlaenda nan dilada gapo
isnan sakit di gaddilda
11 dadapay menkalkali is
ngawi ken Apo Dios id daya
gapo isnan ligatda ya sak-
itda. Ngem adida kayet bal-
baliwan nan ngawi ay ik-
ikkanda.
12 Nakwas pay di dat omey
nan maikan-em ay anghel
et ikolbona nan wada isnan
malakongna isnan dakkel ay
ginawang ay Eufrates dat
matdok nan danom et mak-
agedang nan mentotolay ya
nan sosoldado isnan il-ili is-
nan makinlagod.
13 Daket ilaen gedan nan
tolo ay anaanas-i ay dimonyo
ay kaneg bakbak nan kai-
ilaanda. Binmala nan esa is-
nan topek di dragon, nan esa
et isnan topek di kaeegyat ay
nagapo isnan baybay ya nan
maikatlo et binmala isnan

topek di menkamkampot ay
mamadto.
14 Nan deeyday toloy
dimonyo et mabalin ay
ikkanda nan kaskasdaaw.
Om-omeyda isnan am-in ay
kad-an di mentolay isnan
batawa ay mangipadagop
ken daida ta mentotolagda
ay manggobat ken Apo
Dios ay manakabalin isnan
makwani en kapapatgan ay
agewna.
15-16 Dadat dagopen nan al-
ali ya nan sosoldadoda isnan
kadagdagopanda ay kanan
nan Judio en Armagedon.

Ngem kankanan Jesu
Kristo en, “Dengngenyo na.
Awnitak omali isnan adiyo
getken ay timpo ay kaneg
nan ikkan nan mangakew.
Nagasat nan nakasagana
ay mangses-eed ken sak-
en ay adi kaseseyep nodi
menbabado tasiyay adi
kabain isnan omaliyak.”

17 Nakwas pay di dat omey
gedan nan maikapito ay
anghel et ikolbona isnan
dagem nan wada isnan
malakongna. Dat wada nan
napigsa ay kali ay nagapo
isnan tokdowan di ali isnan
Templo ay mangwani en,
“Kedeng. Nakwas.”

18 Dat mawanada nan
kaeegyat ay kimat ya napigsa
ay kido dapay menyegyeg
nan batawa is napigsapigsa.
Maiwed kaneg tona is
yegyeg engganay nawada
nan ipogaw isnan batawa tay
nan naay nan kapipigsaan ay
yegyeg.

19 Nan madamdamag ay ili
ay Babilonia et napagkatlo
ay nang-ak isonga nadadael
et nadadael gedan nan am-
in ay dadakkel ay ili is-
nan batawa. Isonga tet-
ewa ay egay kalingkingan
Apo Dios ay mangdosa isnan
iBabilonia ay nangipainom
ken daida isnan sinmoka
ay tapey ay naiyaligan nan
ligetna.

20 Nan am-in ay ili ay liniliwes di baybay et nalimonda ya nan bilbilig abes et namaidda.

21 Dat mendalalo is
dadadadakke. Nan tap-ina
et limampoo ay kilo nan
kadagsena. Pinontaanda
nan ipogaw isonga dadat
menkalkali is ngawi ken
Apo Dios gapo isnan naay
dadama ay kaeegyat ay ligat.

17

Nan Madamdamag Ay Babai Ay Lomalaki

1 Idi nakwas di dat omali
nan esa issan pito ay anghel
ay wada nan malakongda
danat kanan, “Aka ta ipailak
ken sik-a nan awnit dosan
di babai ay madamdamag
nan kangawina isnan loma-
lakiyana. Itotokdona ay
mentolay isnan ili ay kad-an
di kaginaginawang.

2 Nan mentotolay isnan
naay ay batawa et nakisey-
seyepda am-in ken siya. Ya
nan kaipoipogaw gedan ay
mentetee isnan batawa et
kanegda mabotboteng isnan
mangsolsolotanda isnan
ngawi ay lomalakiyana.”

3 Dat kapten nan Ispirito
Santo sak-en dat mangyey

san anghel isnan pondag.
Daket ilaen nan babai ay
mensasakay isnan kaeegyat
ay men-gadangdang ay an-
imal ay pito nan olona ya
simpoo nan sakgodna. Nan
awak san animal et naso-
lasolatan is kali ay mangi-
padakes ken Apo Dios.
4 Nan badon san babai et
men-gadangdang ya asol ay
kaneg badon di ali dapay
naaltialtiyan siya is ado ay
balitok ya nangina ay bato
ya batek. Wada nan balitok
ay apag ay gegen-ana ngem
nanapno isnan kadodogis ya
ngawi ay ik-ikkana.
5 Et naisosolat isnan
naibebedbed isnan kitongna
nan ngadana ay wada nan
maiyaligana. Kanana en,
"Babilonia ay madamdamag
Inan di am-in ay lomalaki
Ya poon di am-in ay
kababain ay maik-
ikkan isnan batawa."
6 Daket ilaen ay naboteng
san babai. Nan naboten-
gana et nan gasingna is-
nan nin-ayosan nan basan
di adoado ay ipogaw Apo
Dios ay pinateyda gapo isnan
pammatida ken Jesus.
Nasdanasdaawak issan
nang-ilaak issan babai
7 ngem dat kanan san
anghel en, "Dakan aped
masdaaw? Ibagak ken sik-
a no ngan nan kayat ay
kanan san babai ya nan
animal ay sasakayana ay pito
nan olona ya simpoo nan
sakgodna.
8 San animal ay inilam
et maiyalig isnan esa ay
wada id kasin. Id wani et
maiwed siya ngem adi is-
nan madandan daet bomala
siya isnan lengaw ay maid
patenggan di kaad-adaemna
ngem dat maiyey isnan ma-
dosaana ay maid pateng-
gana. Masdamasdaaw nan
ipogaw isnan batawa isnan
mang-ilaanda ken siya tay
natatago siya id kasin dat
mamaid dat aped mawada
kasin. Nan masmasdaaw et
daida nan ipogaw ay egay
kaisolat nan ngadanda isnan
paglistaan di matagotago ay
eng-enggana ay naisolat esa-
pay masapo nan batawa."
9 Dat itoloy nan anghel ay
mangwani en, "Masapol ay
masilib nan ipogaw sadapay
maawatan nan naay. Nan
kayat ay kanan nan pito
ay olo et pito ay bilig ay
mentetean san babai. Nan
kayatna ay kanan gedan et
pito ay ali.
10 Ngem san pito ay ali et
epdas nakaan nan lima ken
daida. Mentoltolay nan esa
id wani ya wada pay nan esa
ay awnit omali ay mentolay
ngem sin-awyan et kedeng.
11 San deey ay wada id
kasin ay maid id wani et siya
gedan nan esa issan pito ay
ali et no bomala siya kasin
dat siya nan maikawao ay
ali ngem awnit maiyey isnan
madosaana.
12 Nan simpoo ay sakgod
ay inilam et daida nan sim-
poo ay ali ay egay pay laeng
mentolay ngem awnitda
maagtan is lebbengda ay
makitolay issan kanega
kaeegyat ay animal ngem is

sin-awyan et kedeng.
13 Gapo tay es-esa nan
gandatda isonga itedda
nan kalebbenganda ya nan
pigsada issan kaeegyat ay
binmala isnan baybay.
14 Dadat gobaten nan
Kalnilo ngem nan Kalnilo
ya nan matalek ay pinilina
ay mangsolot ken siya et
abakenda daida. Tay siya
met laeng nan Apon di am-
in ay apo ya siya gedan nan
Alin di am-in ay ali.”
15 Intoltoloy san anghel
ay mangwani ken sak-en
en, “San kaginaginawang
ay inilam isnan sag-en san
ngawi ay babai et daida nan
mangipagtek isnan kaipoi-
pogaw isnan nateketeken ay
ili isnan batawa ay menkali
is nateketeken ay kali ya
nateketeken nan kaiilaanda.
16 Ngem san animal ya
san simpoo ay ali ay kayat
ay kanan san simpoo ay
sakgod et awnitda kaseselat
san babai isonga alaenda
am-in ay kowana engganay
maid mabay-an ay olay nan
badona. Kegda isda nan
begasna isnan mangdadae-
landa ken siya dadapay
poowan.
17-18 San babai ay deey
et siya nan kaiyaligan nan
dakkel ay ili ay kalebbeng
isnan am-in ay ali isnan
batawa. Nan gapo ay om-
mat am-in nan naay et tay
si Apo Dios nan nangipanem-
nem ken daida ay itedda nan
kalebbenganda issan kaee-
gyat ta mentolay siya eng-
ganay matongpal am-in nan
kinwanin Apo Dios.”

18

Nan Nadadaelan Nan Ili Id Babilonia

1 Nakwas di daket ilaen
nan esa pay ay anghel ay
lomaylayog ay magapo id
daya. Napigsa nan kalebben-
gana et sisilangana nan
batawa isnan kinangatona.
2 Inbibiyadna ay mang-
wani en, “Nadadael et id
wani. Nadadael nan ili ay
Babilonia ay madamdamag
isnan batawa. Id wani
et siya nan mentetean di
nateketeken ay kalasin di
makedse ya isdi gedan nan
mentetean nan kadodogis ay
koykoyat.
3 Nadadael tay nan
kababain nan inpaik-ikkana
isnan kaipoipogaw isnan
natkenatken ay il-ili isnan
batawa. Nan mentotolay
isnan naay ay batawa et
kanegda nakiseyseyep am-in
ken siya isnan naitapiyanda
ken siya ay mangdokog
ken Apo Dios. Nan men-
ilaklako isnan batawa et
binmaknangda gapo isnan
adoado ay laylayden san
babai ay laklakowan.”
4 Kinwanina di daket
dengngen nan esa pay ay
kali ay nagapo id daya ay
mangmangwani en, “Dakayo
ay ipogawko, komaan kayo
isnan sana ay ili. Lomayaw
kayo ta adi kayo maitapi
isnan bomasbasolana ya
ta adi kayo maitapi gedan
isnan kadosaana.

5 Tay nan kaad-adon nan
basbasolna et kaneg naba-
bantoog enggana id daya.
Et adi kalkalingkingan Apo
Dios nan ngawi ay ik-ikkana.
6 Isnan inik-ikkana ay
nangpalpaligat isnan ipogaw
et id wani maibaes abes
ken siya ngem am-amed
tay madobli. Nan tasana
ay pinona isnan sinmoka
ay tapey ay inpainomna
isnan ipogaw et awnit abes
madobli nan sokan nan
maipainom ken siya ay
naiyaligan nan pilmi ay liget
Apo Dios.
7 Nan kaad-adon nan
apedna is laylayden ay al-
alaen ya nan mangipapan-
gatowana isnan awakna et
siya gedan nan kaad-adon
nan ligat ay awnit maikkan
ken siya. Tay kankanan
san ngawi ay babai ay
naiyaligan san ili en, ‘Sak-
en nan mentotolay et maid
polos kolangko. Bakenak
kaneg nan balo tay maid
polos gapona is menseseg-
angak.’
8 Isonga gapo tay kaneg
todi nan nemnemna et awnit
mawanada isnan sin-agew
nan nateketeken ay ligatna.
Awnit omdan nan adoado ay
sakit, dadama ay seg-ang ya
bitil dapay mapoowan tay si
Apo Dios ay mangbanag ken
siya et pilmi nan kabaelana.”
Siya di nan kinwanin san
kali ay nagapo id daya.
9 Isonga am-in ay mentolay
isnan naay batawa ay naitap-
tapi issan babai issan ngawi
ay inik-ikkana ya nanggan-
ganas ay nang-os-osal isnan
laklakowana et dadama nan
agada ya seg-angda isnan
nang-ilaanda issan asok is-
nan kapop-oowan san ili ay
naiyalig is ngawi ay babai.
10 Ngem inmaddawida
tay omegyatda ay maitapi.
Isonga kasida kakakwani
en, “Kaeegyat nan om-
ommat isnan deey ay ili
ay Babilonia. Kaseseg-ang
siya tay olay no dakkel ya
napateg ngem siasiawyan
nan mamaidana tay golpi
nan kabanagana.”
11 Olay gedan nan men-
ilaklako isnan am-in ay ili et
dadama nan agada ya seg-
angda tay maid et manglako
isnan ilaklakoda.
12 Owen maid polos
manglako isnan balitokda,
pilak ya nan nangina ay
bato ay nasapo is batek
ya perlas ay maosal is
oway. Maid gedan manglako
isnan nangina ay galot ay
gadangdang, asol ya nan
tapin di napintas ay kolol
ya nan sida ay galot. Ya
nan abes ganaganagwis
ay menbango ay kaiw ya
nan kompolmi ay nasapo
ay nagapo isnan saong di
ilipanti, nan nangina ay
kaiw, gambang, landok ya
nan napintas ay bato.
13 Maid gedan manglako
isnan lakoda ay nangina ay
lana ay menbango, nan in-
sinso ya nan mira ya frank-
insince. Ya nan abes lakoda
ay mainom, lana, alina ya
bagas. Ya nan abes baka,
kalnilo, kabayo ya kalisa.

Ya maid abes manglako is-
nan ilaklakoda ay ipogaw ay
menbalinenda is baa.
14 Am-in ay men-ilaklako
et kankananda en, “Sayang
nan ili ay deey tay madadael
am-in nan gawis ay lay-
laydena. Isonga am-in ay
kinabaknangna ya kaiday-
dayawana et namaid et adi
mabalin ay mawada kasin.”
15 Siya di nan kankanan
nan binmaknang ay men-
ilaklako issan deey ay ili.
Ngem adyanda ay somag-en
ta adida maitapi isnan lig-
atna. Ngem men-ag-agada
ya menseseg-angda ay mang-
mangwani en,
16 “Kaseseg-ang san nap-
ateg ay ili tay id kasin et men-
babado nan ipogaw isdi is-
nan nangina ay gadangdang
ya asol ay galot ya men-
oosalda is ado ay balitok
ya nan nangina ay bato ya
batek.
17 Ngem siasiawyan nan
namaidanda am-in.”
Am-inda gedan ay mente-
tee isnan bapbapor ay nan
men-ob-obla ya nan aapoda
ya nan menlologan ay omey
men-ilaklako ya am-in ay
nan baybay nan mang-
alaanda is katagowanda et
inmaaddawida
18 ay mangiila isnan asok
ay nagapo issan deey ay
ili dadapay menbogbogaw
ay mangmangwani en, “Ke-
deng. Maid et teken is kaneg
san deey ay napateg ay ili.”
19 Dadat pay-an is dapo
nan oloda gapo isnan sakit
di nemnemda et kasida aaga
ay menseseg-ang dadapay
kankanan en, “Kaeegyat nan
om-ommat isnan deey ay
napateg ay ili. Kaseseg-ang
siya tay nan kinabaknangna
nan inbaknang abes nan am-
in ay wada nan baporna.
Ngem sayang tay nagolpi
ay namaid am-in nan wada
isdi.” Kinwanida di.
20 Ngem dakayo ay wada id
daya et men-galalasing kayo
gapo isnan nadosaana. Ya
dakayo abes ay ipogaw Apo
Dios ya nan aapostolisna
ya nan mamadtona et men-
gasing kayo tay binanag Apo
Dios san deey ay ili ay nan-
gibaes isnan ngawi ay inik-
ikkana ken dakayo.
21 Idi naipaila di ken sak-
en dat mawada nan napigsa
ay anghel ay lomak-ey is
dakkel ay bato ay kaneg
losongan danat ibkas isnan
baybay. Danat kanan,
“Kaneg todi nan awnit om-
mat isnan madamdamag
ay ili ay Babilonia.
Awnit madadael ya
mamaid et adi polos
kail-ila kasin.
22 Isonga adi kasin madmad-
nge isnan deey ay ili nan
menkankanta ya nan kalin
di kotengteng, nan kalaleng
ya nan tanggoyob. Et awnit
maid kasin oblantisna ya
maid pay madnge is menbay-
bayo.
23 Maid gedan awnit menbid-
bidang is silaw isdi ya maid
madmadnge pay is kalin di
makibabayas. Siya dadi nan
dosan di Babilonia tay nan
nin-ilaklako issan deey ay

ili et nin-et-etekda gapo tay daida nan kababaknangan isnan batawa. Ya nan esa et inal-allilawna nan am-in ay ipogaw isnan batawa isnan kampotna."

24 Madosa gedan nan ili ay Babilonia tay siya nan nangpatey isnan mamadton Apo Dios ya nan tapin di ipogawna. Owen tay nail-ila isdi nan basan nan am-in ay mamati ay napatpatey isnan naay ay batawa.

19

Nan Gasing Di Mentetee Id Daya

1 Nakwas di daket dengngen nan napigsa ay kali ay kaneg kalin di adoado ay ipogaw id daya ay mangmangwani en,

"Madaydayaw si Apo Dios. Owen, dayawen tako ya patgen tako siya isnan panakabalina ya nan mangisalsalakanana ken datako.

2 Ostoosto ya tet-ewa nan ikkana ay mangbanag isnan ipogaw tay dinosana san mendindinamag ay babai ay nang-awis isnan kaipoipogaw ay maitapi isnan ngawi ay ik-ikkana. Inbaes Apo Dios issan ngawi ay babai nan nangpatpateyana isnan baan Apo Dios."

3 Kasinda inbibiyad nan kalida ay mangmangwani en,

"Madaydayaw si Apo Dios. Men-as-as-asok ay enggana san deey ay ili tay mapop-oowan ay madosdosa."

4 Dat nan dowampoo ya epat ay aamam-a ya nan epat ay matatago et ninpangalokbobda ay mangdayaw isnan tomotokdo ay mentolay ay si Apo Dios. Dadapay kankanan en,

"Tet-etet-ewa dadi. Madaydayaw si Apo Dios."

5 Daket dengngen nan kali ay nagapo isnan kad-an di tokdowan di mentolay ay mangwani en,

"Daydayawenyo nan Dios tako. Am-in kayo ay ipogawna et daydayawenyo siya. Dakayo ay mangpatpateg ken siya olay no nangato kayo wenno nababa kayo et daydayawenyo siya."

6 Dinngek gedan nan kalin di adoado ay ipogaw ay kaneg nan gengaas di menpeypeyas ay dakkel ay danom ya kaneg gedan napigsa ay kido. Kankananda en,

"Daydayawen tako am-in nan Apo tako tay si Apo Dios ay manakabalin et siya et kedeng nan mentolay isnan am-in.

7 Men-galalasing tako datakopay daydayawen si Apo Dios isnan kangatongatona. Tay id wani nan mang-alaan nan makwani en Kalnilo isnan ipogawna tay naisaganada ay makitee ken siya ay naiyalig isnan makikasal

8 ay naagtan is bado ay men-
pololololaw.”
Nan kaiyaligan nan deey
menpololololaw ay galot et
nan gawis ay ik-ikkan nan
ipogaw Apo Dios.
9 Kinwanin nan anghel
ken sak-en en, “Isolatmo
na. Kanam en, ‘Nagasat nan
naayagan ay maitapi isnan
naiyaligan nan nakiasawaan
nan makwani en Kalnilo.’ ”
10 Daket menpalintomeng
ay mangdayaw koma issan
deey ay anghel ngem danat
kanan en, “Adim ikkan sa.
Masapol ay kedkedeng si
Apo Dios is daydayawem
tay esaak ay baan Apo Dios
gedan ay kanegmo ya kaneg
nan iib-am ay mangsolsolot
isnan tet-ewa ay mait-itdo
ay inpagtek Jesus. Tay nan
inpagtekna nan nagapowan
nan am-in ay inbagbagan
nan mamadton Apo Dios.”

Nan Mangabakan Nan Mensasakay Isnan Polaw Ay Kabayo Isnan Bosona

11 Maaw-awni pay daket
ilaen ay menlokat nan daya
dat bomala nan polaw ay
kabayo. Et wada nan
mensasakay ay kangadan
is Matalek ya Tet-ewa tay
nan ik-ikkana ay menbanag
et ostoosto ya nalinteg nan
ikkana ay manggobat isnan
mang-ap-apos ken siya.
12 Menkililimat nan
matana ay kaneg apoy ya
nan olona et wada nan
adoado ay kolona. Wada
gedan nan ngadan ay
naisosolat isnan awakna ay
maid polos mangtek isnan
kayatna ay kanan nodi siya
et kedeng.
13 Nabasabasaan nan
badona. Nan inpangadanda
ken siya et Kalin Apo Dios.
14 Nan wada id daya
et omon-onodda ken siya
ay kanegda sosoldado ay
mang-on-onod isnan apoda.
Nakabadoda am-in is polaw
ay maid polos kilotna ya
nakasakayda is polaw ay
kabayo.
15 San makwani en Kalin
Apo Dios et wada nan
bomalbala isnan topekna
ay kanega mentalaladem ay
gamig et siya nan osalena
ay mang-abak isnan ipogaw
isnan am-in ay ili ay adi
mamati ken siya. Isnan
mentolayana et adi kabalin
ay adi matongpal nan am-
in ay kankanana. Dosaena
nan masapol ay madosa ay
mangipaila isnan pilmi ay
liget Apo Dios ay manaka-
balin. Kaneg nan ikkan
nan ipogaw ay mangpespes
isnan obas ta bomala nan
danomna et siya nan kaneg
nan awnitna ikkan ken
daida.
16 Nan naisosolat isnan
badona ya isnan opona et
nan ngadana ay mangwani
en Alin di am-in ay ali ya
Apon di am-in ay apo.

17 Idi mentamaangak kasin
daket ilaen nan esay anghel
ay tomatakdeg isnan agew.
Bogbogawana nan am-in
ay koyat ay mentaytayaw
id tag-ey ay mangmang-
wani en, “Madagop kayo
ay nateketeken ay koyat

ta isdayo nan adoado ay
patpateyen Apo Dios.
18 Akayo ta isdayo nan
aw-awak di mentotolay ya
nan sosoldado ya nan aap-
apoda. Dakayot isda gedan
nan awak di kakabayo ya
nan mensasakay. Omali
kayo ta isdayo nan awak nan
am-in ay ipogaw ay nang-adi
ken Apo Dios ay nangato ya
nan nababa, nan baa ya nan
baken baa."
19 Nakwas di daket ilaen
ay madagop san kaeegyat ay
binmala issan baybay, nan
mentoltolay ya nan sosol-
dadoda ta enda gobaten san
mensasakay isnan polaw ay
kabayo ya nan sosoldadona.
20 Ngem dadat depapen
san kaeegyat dadapay de-
papen san menkamkampot
ay mamadto ay nangipail-
ila isnan kaskasdaaw isnan
nangitaktakdegana isnan
apona. San deeyday kaskas-
daaw ay inpail-ilana et siya
nan inyal-allilawna isnan
kaipoipogaw ay namalkaan
isnan malkan di kaeegyat ya
nangdaydayaw issan tinag-
tagona. Issan nadpapan san
dowa et naibkasda isnan
menbidbidang ay apoy ay
kaneg nalilibowan.
21 Am-in abes ay soldadoda
et napateyda isnan gamig
ay bomalbala isnan topek di
mensasakay isnan kabayo.
Et nabsog nan am-in ay
koykoyat isnan inisdada ay
aw-awak di natey.

20

Nan Naibalodan Satanas

Is Sinlibo Ay Tew-en

1 Nakwas di daket ilaen
kasin nan esay anghel ay lo-
maylayog ay nagapo id daya
ay manggegeen isnan dakkel
ay kawal ya nan tolbek di
eneb di lengaw ay maid
patenggan di kaad-adaemna.
2-3 Danat depapen san
dragon ay si Satanas ay nan
esay ngadana et Diablo. Siya
gedan nan ninbalin is oweg
ay ninpaila ken Eva id sang-
asang-adom. Kinawalan
san anghel siya danat ibkas
issan lengaw danat itolbek
ta adi makaallilaw isnan
nateketeken ay ili is esay
libo ay tew-en. Ngem no
makwas nan sinlibo ay tew-
en et masapol ay maipalobos
si Satanas kasin ngem sin-
awyan et kedeng.
4 Nakwas di daket ilaen
ay wada nan kasitotokdo
isnan tokdowan di ali et
naagtanda abes is kalebben-
gan ay menbanag. Daida
nan napatpatey gapo isnan
nangipagpagtekanda isnan
maipanggep ken Jesus ya
nan kalin Apo Dios. In-
adyanda ay mangdayaw
issan kaeegyat ay nang-ap-
apos ken Apo Dios ya san
tinagtago ay kanegna ya
egayda gedan inpamalka
nan kitongda ya ledengda
isnan malkana. Natagoda
kasin et makitolayda ken
Kristo is esay libo ay tew-en.
5 Siya di nan omona ay
katagowan kasin di ipogaw.
Ngem nan tap-ina et sokod
makwas san sinlibo ay tew-
en sadapay matago kasin

abes.
6 Nan maitapi isnan
omona ay katagowan di
natey et nagasatda ya
dadama nan gasingda tay
adida polos liknaen nan ligat
ay makwani en maikadwa
ay tetey. Nodi menbalinda is
kaneg papadi ay mensilsilbi
ken Apo Dios yas Jesu Kristo
dadapay makitolay ken
Kristo is sinlibo ay tew-en.

Nan Naabakan Satanas Ya Nan Naibkasana Isnan Apoy

7 Ngem no makwas san sin-
libo ay tew-en dat maipalo-
bos si Satanas isnan naibalo-
dana.
8 Dat omey ay mang-al-
allilaw isnan ipogaw isnan
nateketeken ay ili isnan
batawa. Et nan maallilaw et
nan mang-ap-apos ken Apo
Dios et daida nan makwani
en Gog ya Magog. Dat
dagopen Satanas daida am-
in ta maitapida ken siya
ay omey makigobat. Et
adoadoda ay kaneg nan
lagan isnan benget di baybay
ay adi kabilang.
9 Dadat maiwakawakat ay
mangliwes isnan ili ay lay-
layden Apo Dios ay kad-an di
ipogawna. Ngem dat wada
nan apoy ay lomayog ay ma-
gapo id daya ay mangpoo
ken daida am-in.
10 Et si Satanas pay ay
nang-al-allilaw ken daida
et maibkas isnan apoy ay
kaneg libo ay menbidbidang
ay epdas naibkasan gedan
san deey ay kaeegyat ya
nan menkamkampot ay
mamadtona. Et maid polos
patenggan nan mapalpali-
gatanda.

Nan Kaodiyan Ay Men-banagan Apo Dios

11 Nakwas di daket ilaen
nan dakedake ay masisilan-
gan is polaw ay tokdowan
di ali ya nan tomototokdo.
Gapo tay wada siya isdi et na-
manaid nan naay ay batawa
ya nan daya et adida mail-ila
kasin.
12-13 Daket ilaen nan
natnatey ay tomatakdeg
isnan sagang nan mentolay.
Nan nangato ya nan nababa
et wadada. Owen, nan
am-in ay wada id Hades
ay kad-an di natey ya olay
nan natnatey isnan baybay
et nadagopda ta wasdin
esa ken daida et mabanag
gapo isnan inik-ikkana isnan
natatagowana. Dat wada
nan mangbilag isnan deey-
day liblo ay naisolsolatan
nan am-in ay inik-ikkan di
ipogaw. Dat mabilag abes
nan esa pay ay liblo ay
kailislistaan di ngadan di
ipogaw ay matagotago ken
Apo Dios ay eng-enggana.
Dat banagen Apo Dios nan
kaipoipogaw gapo isnan
naisolat ay inik-ikkanda
isnan natatagowanda.
14-15 Dat iwasit Apo Dios
san am-in ay natey ay na-
gapo id Hades ay kad-an di
natey. Inbekasna daida is-
nan anaanawa ay menbid-
bidang ay apoy. Isonga am-
in ay ipogaw ay egay naiso-
lat nan ngadanda isnan li-
blo ay listaan di ngadngadan
di matagotago ken Apo Dios

ay eng-enggana et maiwa-
sitda isnan deey ay menbid-
bidang. Et siya di nan mak-
wani en maikadwa ay tetey.

21

Nan Balo Ay Daya Ya Nan Balo Ay Batawa

1 Idi nakwas di daket
ilaen ay wada nan balo ay
daya ya balo ay batawa tay
nan inmon-ona ay daya ya
batawa ya nan baybay et
namaidda.
2 Daket ilaen gedan nan
ilin Apo Dios ay lomaylayog
ay nagapo ken siya id daya.
Siya nan ili ay makwani
en balo ay Jerusalem et
menbelelegew ay kaneg
nan napintapintas ay babai
ay menbabado is gawis ay
nakasagana isnan omayan
nan mang-asawa ken siya.
3 Daket dengngen nan
napigsa ay kali ay nagapo
isnan tokdowan di mentolay
ay mangwani en, “Id wani et
makitetee si Apo Dios isnan
ipogaw. Iib-aana daida et
daida nan ipogawna. Owen,
siya ay mismo nan makitetee
ken daida et siya nan Diosda.
4 Awnitna kaanen nan
am-in ay gapo ay men-ag-
agaanda. Awnit maid et mat-
matey ya maid menseseg-
anganda ya maligligatanda
tay am-in ay inom-ommat id
kasin et namaidda.”
5 Dat kanan nan tomo-
tokdo isnan tokdowan di ali
en, “Id wani et ipabalok am-
in ay wada.” Kinwanina
gedan ken sak-en en, “Iso-
latmo nan naayda ay kanak
tay tet-ewa ay awnit ommat.”
6 Danat kanan abes,
“Nakwas et tay kinwasko am-
in. Sak-en nan nangwada
isnan am-in ay wada ya sak-
en gedan nan mangkombos
isnan am-in. Nan maewew
et agtak siya is kalebbengana
ay ominom isnan danom ay
adi kalakowan ay magapo
isnan balaan ay mang-ited is
biyag ay maid patenggana.
7 Nan adi mangipalobos ay
abaken Satanas daida et sak-
en nan Diosda ya menba-
linek daida is an-akko.
8 Ngem nan mang-ik-ikkan
is ngawi et kaeegyat nan
awnit ommat ken daida tay
am-in ay mangsolot ken
Satanas ay kaneg nan adi
matalek ya nan mangdokog
isnan pammatida gapo
isnan egyatda isnan ligat
ya nan makiseyseyep isnan
bakenda asawa ya mang-
ik-ikkan isnan tap-in di
asiasi ay kaneg todi ya
nan menpatey is ipogaw,
nan mentala ya men-ap-
apos, nan mangpatpati
is sinang didios ya am-
in ay menkamkampot et
awnitda mentetetetee isnan
anaanawa ay menbidbidan-
gan nan apoy ay kaneg
nalilibowan ay makwani en
maikadwa ay tetey.”

Nan Balo Ay Jerusalem Ay Nagapo Id Daya

9 Nalpas nan nang-
waniyana isdi dat omali
nan esa issan deeyday pito
ay anghel ay wada nan

pito ay malakongda ay kadan di pito ay kaodiyan ay ligat et kanana, “Aka ta ipailak ken sik-a nan asawan nan Kalnilo ay maiyalig isnan maitapiyana isnan kaipoipogawna.”

10 Dat kapten nan Ispiriton Apo Dios sak-en kasin dat mangyey san anghel isnan toktok di andoando ay bilig. Danat ipaila ken sak-en nan ilin Apo Dios ay makwani en balo ay Jerusalem ay maid polos ngawi is mentetee. Lomaylayog san ili ay nagapo ken Apo Dios

11 et mensilsilang tay wada si Apo Dios isdi. Nan silangna et kaneg menbelelegew ay silang di nangina ay bato ay makwani en haspe.

12 Nan baked san deey ay ili et andoando ya wada nan simpoo ya doway segpana et tonggal esay segpan et wada nan esay anghel ay mangbanbantay. Tonggal esay segpan et naisosolat nan ngadan nan simpoo ya doway an-ak din si Israel ay daida nan poon di am-in ay Judio.

13 Sagtotlo nan segpan isnan epat ay igid, ay makindaya, makinlaod, makin-amyanan ya makinabagatan.

14 San toping ay baked et wada abes nan simpoo ya dowa ay pegnadna et tonggal esay pegnad et naisosolat nan ngadan nan simpoo ya doway apostolis nan makwani en Kalnilo.

15 San anghel ay ninkali ken sak-en et gegen-ana nan pala lokod ay balitok ta lokodena san ili ya nan bakedna ya segpana.

16 Et san deey ay ili et palipaliso nan kaan-andona, nan kaan-anawana ya nan kaatatakdagna. Tay linokod san anghel et doway libo ya epat gasot ay kilometro nan kaanandona et siya abes nan kaan-anawana ya nan kaatatakdagna.

17 Linokod gedan san anghel nan baked et ngannngani ay pitompoo ay metros nan kaat-atakdagna. Nan metros ay lokod ay inosal san anghel et paliso isnan metros ay iloklokod di ipogaw.

18 San ili et nasapo is natatanig ay balitok et mensisilang ay kaneg salming ya nan bakedna et nasapo is nangina ay bato ay makwani en haspe.

19 Nan simpoo ya doway pegnad di baked et naalaltiyanda isnan nateketeken ay nangina ay menkimkimat ay bato ay naayda. Nan omona ay pegnad et naaltiyan is haspe, nan maikadwa et naaltiyan isnan bato ay makwani en sapiro, nan maikatlo et naaltiyan is kalsedonia, nan maikap-at et naaltiyan is esmeralda.

20 Nan maikalima pay et naaltiyan is sardonika, nan maikan-em et naaltiyan is karnelia, nan maikapito et naaltiyan is krisolito, nan maikawao et naaltiyan is

berilo, nan maikasiyam et
topasio, nan maikasimpoo et
krisoprasio, nan maikasim-
poo ya esa et hasinto ya nan
maikasimpoo ya dowa et am-
atista nan altina.
21 Tonggal esa isnan sim-
poo ya dowa ay segpan et
sin-es-a ay perlas nan nas-
apo ya nan kalsa issan deey
ay ili et natatanig ay balitok
nan nasapo et mensilsilang
ay kaneg salming.

Nan Kanegna Isnan Balo Ay Jerusalem

22 Maid inilak is templo
wenno simbaan issan deey
ay ili tay nan kinatemplona
et si Apo Dios ay manaka-
balin ya san Kalnilo.
23 Nan ili gedan ay deey et
adina masapol nan silaw di
agew ya bowan tay menpat-
a gapo isnan silang Apo Dios
ya san Kalnilo.
24-26 Am-in nan ipogaw is-
nan batawa et matangge-
wanda isnan silawna. Ya am-
in ay mentolay et iyeyda nan
kinabaknangda isnan deey
ay ili ay mangipaila isnan
layadda. Owen, am-in nan
kinabaknang ya kinadayaw
isnan nateketeken ay ili et
maeyey isnan deey ay ili.
Nan deeyday segpan issan
deey ay ili et adida kai-
liklikep nodi matototokaban
ay eng-enggana tay adi kal-
ablablabi isdi.
27 Ya adi polos gedan
makasgep isdi nan baken
nadalos isnan pangiilan
Apo Dios ay kaneg nan
menkamkampot ya nan
mang-ik-ikkan is kababain
tay kedkedeng nan naisolat
nan ngadanda isnan liblon
di Kalnilo ay nailistaan di
matatago ay eng-enggana
nan mabalin ay songgep.

22

1 Nakwas pay di dat ipailan
san anghel nan ginawang ay
kad-an di danom ay mang-
ited is biyag. Menlengleng
nan danomna ay magapgapo
isnan tokdowan di mentolay
ya nan Kalnilo.
2 Men-ay-ayos isnan ten-
gan di kalsa isnan deey ay
ili. Isnan sinombangil nan
ginawang et wada nan kak-
aiw ay mang-ited is biyag. Bi-
nowan ay bomgasda isonga
mamin simpoo ya dowa ay
bomgas isnan esay tew-en.
Ya nan toboda et daida nan
iyag-agas di kaipoipogaw.
3 Isnan deey ay ili et
maiwed polos ngawi isnan
pangiilan Apo Dios. Tay
siya di nan osto ay kad-an
Apo Dios ya nan Kalnilo ay
mentotolay et am-in ay baan
Apo Dios et daydayawenda
siya.
4 Iiilaenda nan angasna da-
pay maisolat nan ngadana
isnan kitongda.
5 Adi polos kalablabi isdi
isonga adida masapol nan
silaw wenno silang di agew
tay si Apo Dios nan silawda.
Et makitoltolayda ken siya ay
eng-enggana.

Nan Somagongan Jesus

6 Nakwas di dat kanan san
anghel, “Tet-ewa am-in nan
naibaga ken sik-a tay awnit
matongpal tet-ewa. Et nan

Apo tako ay si Apo Dios ay
mang-it-ited isnan Ispiritona
isnan mamadtona et siya
gedan nan nangibaa ken sak-
en ay anghelna ta ipagtekko
ken dakayo am-in ay baana
nan masapol ay ommat. Et
isnan adi kabayag dat tet-
ewa ay ommat."
7 Naay nan kalin Jesus.
Kanana en, "Dengngenyo
nan kanak. Adi mabayag et
somagongak ken dakayo. Et
nan am-in ay mangtongpal
isnan naisolat isnan naay
ay liblo et awnitda men-
galalasing."
8 Sak-en si Juan ay nang-
dengdenge ya nang-il-ila
isnan naayda. Idi nakwas
ay dinngek ya inilak am-in
dana daket menpalintomeng
koma isnan sagang san
anghel ay nangipail-ila ken
sak-en isnan deeyda ta
dayawek koma siya.
9 Ngem danat kanan,
"Adim ikkan sa. Tay masapol
ay kedkedeng si Apo Dios is
daydayawem tay esangak ay
baan Apo Dios ay kanegmo
ya kaneg nan iib-am ay
mamadton Apo Dios ya nan
am-in ay mangtongpal isnan
naisolat isnan naay ay liblo."
10 Intoloyna ay mangwani
en, "Adim igagago nodi
ipagtekmo nan inpagtekko
ken sik-a ay wada isnan naay
ay liblo tay nganngani ay
ommat dana.
11 Tay no menlogi dana ay
ommat et nan mang-ik-ikkan
is ngawi et itoltoloyna ay
mang-ikkan is ngawi ya nan
mang-ik-ikkan is kababain et
itoltoloyna ay mang-ikkan is
kababain. Ngem nan gawis
ay ipogaw ya nan nadiosan
et itoltoloyda ay mang-
ikkan is gawis tay daida nan
ipogaw Apo Dios ay mang-ik-
ikkan isnan laydena."
12 Kinwanin Jesus,
"Dengngenyo. Adi mabayag
et somagongak ken dakayo
ya ikawitko nan iligalok
isnan ipogaw et nan inik-
ikkan nan wasdin esa ken
daida et siya nan kaneg nan
ganabena.
13 Sak-en nan nangwada is-
nan am-in ay wada ya sak-
en gedan nan mangkombos
isnan am-in."
14 Awnit dadama nan
gasing nan mangdalos
isnan badoda ay naiyalig
isnan maowasan di basol
tay daida nan wada nan
kalebbenganda ay songgep
isnan segpan nan deey
ay ili ya wada gedan nan
kalebbenganda ay mangan
isnan begas di kaiw ay mang-
ited is biyag.
15 Ngem adi mabalin ay
songgep isdi nan mang-ik-
ikkan is ngawi ay kaneg
nan mang-ik-ikkan isnan
ol-olay ya bomabai ya
lomalaki, nan mentala, nan
menpatpatey is ipogaw,
nan mangpatpateg is sinang
didios, nan men-al-allilaw ya
nan menkamkampot. Am-in
nan mang-ik-ikkan is dana et
adida makasgep.
16 Dat menkali si Jesus
kasin ay mangwani en, "Sak-
en si Jesus ay nangibaa
isnan anghelko ta ena

ibaga nan naayda ken sik-
a tasiyay ipagtekmo gedan
isnan mamati ken sak-
en ay madagdagop isnan
nateketeken ay ili. Sak-en
nan tet-ewa ay Apon din si
David ya sak-en gedan nan
makwani en batakagan.”
17 “Omali kayo am-in ta
maitapi kayo,” kanan nan
Ispiriton Apo Dios ya nan
ipogawna ay kaiyaligan di
awnit asawaen nan Kalnilo.
“Owen, omali kayo,” kanan
nan mangdenge isnan
naayda. Am-in kayo ay
mangkayat et ay-ayaganda
dakayo ta am-in kayo ay
maew-ewew et omali kayo
koma ta dawatenyo ay
ominom isnan danom ay
maid bayadna ay mang-ited
is biyag.
18 Sak-en si Juan ay
mangwani en am-in kayo
ay nangdenge isnan in-
pagtekko isnan naay ay
liblo et makailanyo ta adiyo
taptapiyan nan insolatko tay
no wada nan mangtaptapi et
tapiyan abes Apo Dios nan
dosana ay kaneg nan ligat ay
nakwani isnan naay ay liblo.
19 No wada gedan di
mangkesay isnan naisolat
isnan naay ay liblo et kaanen
abes Apo Dios nan kalebben-
gana ay mangkakan isnan
begas di kaiw ay mang-ited is
biyag ya nan kalebbengana
ay songgep isnan ilin Apo
Dios ay naibaga isnan naay
ay liblo.

20 Nan nangipagtek isnan
naayda et kankanana en,
“Tet-ewa ay nganngani
nan somagongak.” Isonga
sinongbatak en, “Owen,
omalika Apo Jesus.”

21 Sapay koma ta wada nan
badang ya anos Apo Jesus
ken datako am-in.